

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W2KG208029	ImageGroup:	I2KG208047
LCCN:	n/a	ISBN:	9787542029423

Title:	སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་ཙ་ན་ཞིབ་འཇུག slob dpon bai ro tsa na zhib 'jug
Author:	པདྨ་རྒྱལ་ pad+ma rgyal
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	zi ling /
Publisher:	mtsho sngon mi rigs dpe skun khang /
Date:	2017
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 150 West 17th St, New York City, NY 10011, US. Comments: 7/2019

༥ རྩོག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསའི་
འབྲེལ་པ་ཉིད་རྟ་ཆེན་པོ།

ཡོང་ཆེན་རབ་འབྲུམ་ས།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་
འགྲེལ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ།

རྒྱན་མཁེན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ།

Title: rdzogs pa chen po sems nyid ngal gso'i 'grel pa shing rta chen po

The Great Chariot: A Commentary to the Great Perfection, Resting in Mind Itself

Author: kun mkhyen klong chen pa

SHECHEN PUBLICATIONS

EA-12, 2nd Floor, Inder Puri

New Delhi - 110012

India

Phone. No.: +91-11-25834230, 45604891

www.shechen.org

E-mail: publications@shechen.org

samtshe@gmail.com

First Edition

Printed in India by Norbu Graphics, New Delhi

© 2017 Shechen Publications

ISBN: 978-81-7472-235-5

All right reserved, No part of this book may be reproduced in any form or any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

Tsadra Foundation would like to thank Dr. Thupten Jinpa and the library of Tibetan Classics for granting us the permission to use their input for the production of this book.

༩ ལྷ་ཞབས་བྱ་བ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་མཆོག་གིས་དབུས་བའི་ཐོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ལ། ལྷ་འདྲ་ཐེབས་ཅ་ཆོག་ས་
བས་འེ་བསྐྱལ་ཞུས་བ་བཞིན་བྱུག་དཔེ་འདི་ཉིད་བར་བསྐྱེད་བྱ་བའི་ཆོག་མཆན་གནང་བར་བཀའ་འདིན་ཆེ་ལྷ།

Shechen Rabjam Rinpoche

Ngawang Chopal Gyatsho

༥ བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད་
ནས། ཆོག་པ་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པ་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་མོན་ཏེ།
ཐོག་པ་ཐུན་མོང་བདད་ཁྱད་པར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བའབྱམས་བསྐྱོར་བར་མཛད། སྟོན་པ་ལྷ་ལས་
འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ནས། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཀའ་ཡིད་གོངས་དོན་འབྲེལ་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་
ལྷ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རིག་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བྱུང་།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཞལ་སྤྲན་ས། རྒྱལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྟན་པས། །སྒྲོམ་པ་ལ་ནིར་བཏུ་སྟོར།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དག་གི་དགོངས་དོན་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
པའི་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་གཞན་གྱིས་བཀྱི་བར་མི་རུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་མཐར་སྒྲོམ་
བྱུང་གིས་མཛོད་དུ་བྱེད་དགོས་པར་བརྟེན། གངས་ལྷོངས་རིས་མེད་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཛའ་བདག་པ་ཇེ་
ཐུ་པ་དེ་ལ་མཁྱེན་རྟོ་ཇེ་འཆང་གིས་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ལྷོ་ལིར་ཞེ་ཆེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་ཞིག་གསར་དུ་འཛུགས་
སྟན་གནང་སྟེ། རྒྱེད་མ་རྒྱུད་འབྱུང་དང་། མཛོད་ཆེན་རྣམ་ལུ་སོགས་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་རིགས་གསུང་རབ་པོད་
སུམ་བརྒྱ་ལྷག་འཛོལ་བསྟུས་ཀྱིས་པར་དུ་བསྟན་ཅིང་། ད་ཆ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་སྟོ་
གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་མཐོག་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅུ་སོགས་ཀྱིས་གཏེར་དགོངས་གཏེར་དག་སྟངས་
སྟན་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཀུན་གྱི་དབང་ཆོག་ བྲིད་ཡིག་ སྤྱབ་ཐབས། བསྟན་ཡིག་སོགས་དུལ་ས་
གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཅེས་མཚན་སྟན་གྱིས་ས་གསུམ་འགོངས་པ་འདི་ཉིད། ཞེ་ཆེན་གྱི་སྟོབ་
ཕྱག་དང་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕྱག་པ་ཕྱོང་བའི་ཐབས་རྩ་ཆོག་ས་
པ་རྣམས་མ་དངུལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་བའི་ཐོག་ ཞེ་ཆེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་དེ་དང་སྤུལ་ཡིག་སྟེང་པར་སྟན་
འབྲེལ་ས་སྟེལ་གནང་བ་བཅས་ལ་སྟིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ། རྣམ་དཀར་གྱི་བཞུག་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་ཀུན་གྱིས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་ས་ལམ་རིས་
བཀོད་སྒྲུ་མེད་བྱང་ཆེན་འཛོལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་སྟོར་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་འགྲོར་སྟན་པའི་ལས་འཆར་མ་
ལུས་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་མཆོག་གསུམ་གསོལ་འདེབས་སྟོན་འདུན་བཅས།

ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་བདུན་པའི་མིང་འཛིན་པ་དག་དབང་ཆོས་དཔལ་རྒྱ་མཚོས། གྲིལ་༢༠༡༦ ལྷོ་ ཆོས་༢༠ ལ།

དཀར་ཆག

ཐོན་གྲོང་དོ་སྤྱོད། xv

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསའི་འགྲེལ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ།

ལྷན་གྱི་དོན་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ།

ཕྱག་གི་དོན། 4

བཅུམ་པར་དམ་བཅའ། 6

གཞུང་གྱི་དོན་དངོས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་ལེའུ་བཙུག་གསུམ།

ལེའུ་དང་པོ། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་ལེའུ་ 8

སྤྱི་དོན་དང་པོ་དལ་འབྱོར་ཐོབ་དཀའ་བ་སྤྱིར་བཤད་པ། 8

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་དལ་འབྱོར་གྱི་རང་བཞིན་དངོས་བསྟར་བ། 16

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པར་དབྱེད་པ། 21

སྤྱི་དོན་བཞི་པ་སྐབས་གྱི་དགེ་བ་བསྟོན་པ། 25

ལེའུ་གཉིས་པ། ཆོ་མི་རྟག་པའི་ལེའུ་ 27

སྤྱི་དོན་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ། 27

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 27

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་བརྩོན་པར་གདམས་པ།	45
སྤྱི་དོན་བཞི་པ་མཇུག་བསྟུན་པ།	50
སྤྱི་དོན་ལྔ་པ་སྐབས་གྱི་བསྟོན་པ།	52
ཡེ་ལུ་གསུམ་པ། ལའོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཡེ་ལུ།	55
སྤྱི་དོན་དང་པོ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱིར་བཤད་པ།	55
སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	62
སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་ལའོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་བསམས་པའི་འཐད་པ།	103
སྤྱི་དོན་བཞི་པ་སྐབས་གྱི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	103
ཡེ་ལུ་བཞི་པ། ལས་འབྲས་གྱི་ཡེ་ལུ།	105
སྤྱི་དོན་དང་པོ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།	105
སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	105
སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་མཇུག་བསྟུན་པ།	169
སྤྱི་དོན་བཞི་པ་སྐབས་གྱི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	171
ཡེ་ལུ་ལྔ་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡེ་ལུ།	173
སྤྱི་དོན་དང་པོ་མ་ནོར་ལམ་སྟོན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟན་པ།	173
སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ན་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་བསྟན་པ།	173
སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་པད་མ་པ་བརྟེན་ཞིང་ངན་པ་སྦྱངས་པར་གདམས་པ།	174
སྤྱི་དོན་བཞི་པ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་གསལ་དང་བཅས་པ་སྦྱངས་པ།	193
སྤྱི་དོན་ལྔ་པ་སྦྱང་བྱེད་ཤེས་ནས་དངོས་གྲུབ་བྱང་ཆུ་ལ།	196
སྤྱི་དོན་དུ་ག་པ་དགེ་བ་སེམས་ཅན་ལ་བསྟོན་པ།	204

ལེའུ་དུག་པ། སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ལེའུ་.....207

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་བརྟན་པ།.....207

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ཕྱེ་བྱག་ཏུ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས།.....207

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཟླ་བ།241

ལེའུ་བདུན་པ། ཚད་མེད་བཞིའི་ལེའུ་.....243

སྤྱི་དོན་དང་པོ་མཚམས་སྐྱར་ཞིང་ཚད་མ་པའི་གནས་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བརྟན་པ།.....243

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་བྱད་པར་བརྟན་པ།243

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་དམིགས་ལུལ་གྱི་བྱད་པར།244

སྤྱི་དོན་བཞི་པ་དམིགས་ལུལ་མ་དག་པའི་སྒྲིན།.....244

སྤྱི་དོན་ལྔ་པ་དམིགས་ལུལ་དངོས་བཤད་པ།.....245

སྤྱི་དོན་དུག་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ།.....245

སྤྱི་དོན་བདུན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ།247

སྤྱི་དོན་བརྒྱད་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ།.....259

སྤྱི་དོན་དགུ་པ་བསྐྱོམ་པའི་འབྲས་བུ་བརྟན་པ།.....261

སྤྱི་དོན་བརྩ་པ་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཟླ་བ།.....268

ལེའུ་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་ཁས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྤིང་པོར་གྱུར་པ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་
མཚེག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ལེའུ་.....269

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བསྐྱོམ་པར་བརྟན་པ།.....269

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དངོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....269

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཟླ་བ།.....398

ལེའུ་དགུ་པ། བསྐྱེད་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལེའུ་-----399

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་ལ་དབབ་པ།-----399

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་སྒྲོམ་པ་སེམས་སུ་ལེན་པ།-----418

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་སྒྲུབ་སྤྱིད་གེ་བབ་ཐོབ་པ།-----467

ལེའུ་བརྒྱ་པ། གཞི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ལེའུ་-----469

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྤྱི་བམེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བརྟན་པ།-----469

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་བརྟན་པ།-----470

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱ་བརྟན་པ།-----478

སྤྱི་དོན་བཞི་པ་སྒྲུབ་བྱེད་བརྟན་པ།-----479

སྤྱི་དོན་ལྔ་པ་ཀླུ་པ་མཐའི་ཆོག་གིས་མི་རྟོགས་པར་བརྟན་པ།-----488

སྤྱི་དོན་དུ་ག་པ་བརྒྱ་པ།-----495

སྤྱི་དོན་བདུན་པ་རྟོགས་པ་སམ་གཅད་པ།-----498

སྤྱི་དོན་བརྒྱུད་པ་རྒྱུང་སེམས་ལེ་གྲོལ་དུ་བཤད་པ།-----499

སྤྱི་དོན་དགུ་པ་སྒྲུབ་སྤྱིད་གེ་བབ་ཐོབ་པ།-----508

ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་སྒྲོམ་པ་བསམ་གཏན་དུ་མ་མེད་པའི་ལེའུ་-----509

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བརྟན་པ།-----509

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་གང་གིས་བསྒྲོམ་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་བརྟན་པ།-----510

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་པའི་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ།-----550

སྤྱི་དོན་བཞི་པ་སྒྲུབ་སྤྱིད་གེ་བབ་ཐོབ་པ།-----565

ཡེའུ་བརྩུག་ཉིས། བོགས་འདོན་སྟོད་པའི་ཡེའུ་	567
སྟི་དོན་དང་པོ་བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ།	567
སྟི་དོན་གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་གཡོ་བ་གསུམ་བརྟན་པ།	567
སྟི་དོན་གསུམ་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	586
ཡེའུ་བརྩུག་སུམ། མདོན་དུ་འགྱུར་པ་འབྲས་བུ་སྟེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེའུ་	589
སྟི་དོན་དང་པོ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པས་སྟེ་དང་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པར་བརྟན་པ།	589
སྟི་དོན་གཉིས་པ་སྟེ་དང་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ།	595
སྟི་དོན་གསུམ་པ་དེ་དག་དབྱིངས་ལས་བྱུང་ཆེ་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པས་མཇུག་བསྟུང་པ།	631
སྟི་དོན་བཞི་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	632
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ།	633
ཡེགས་པར་བཤད་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྟོན་པ།	633
གཞན་དོན་དུ་བསོད་ནམས་བསྟོན་པ།	633
བརྩམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	633
མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དོན་མནོར་བར་བརྟན་ཚུལ།	634
དགེ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྟེ་ལ་ཕྱིར་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་དགོད་པ།	635
ཞུ་སྟོག་པའི་མཚན།	639
ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།	713
ཞུ་སྟོག་པའི་ཁྱད་ས་བཙོལ་ཡིག་ཆ་ཁག	725

ཕྱིན་གྲོང་དོ་སྤྱོད།

༡༩༡། །ཕྱིན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་དཔལ་ན་ལ་རྒྱའི་པ་རྩེ་ཏ་རྣམས་
གྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོག་པ་ལྟ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཅིས་མགོ་ཡན་ལག་
ལྟའི་འཆད་སྟོལ་ལྟར་འདིར་ཅིས་མགོ་ལྟའི་སྒོ་ནས་གྲོང་ན།

དང་པོ་མཛད་པ་པོ་སྤྲུམ་མཛད་ན། ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཨོ་
རྒྱུ་པ་བླ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོ་མ་
གསུམ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཀ་ཆང་བ་རྩལ་ཁྲིམས་སྟོ་གོས་སམ།
དྲི་མེད་འོད་ཟེར་རམ། གྲོང་ཆེན་རབ་འབྲུམ་སོགས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོར་མངའ་བ་དེས་
མཛད་དོ། ཀཉིས་པ་ལུང་གང་ལས་བརྒྱས་ན། ཐེག་པ་འེམ་པ་དགུའམ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀུན་
ལས་བརྒྱས་པའོ། ཀེས་པ་ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་ན། རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་ཏེ་འོག་མའི་ཐེག་པའི་སྟོ་འེམ་བརྒྱད་པོ་གོང་མ་ཨ་ཏི་ཡོ་གར་འཇུག་པའི་ལམ་སྤྲུགས་ཆ་
ལག་ཏུ་བསྟན་པའི་འེམ་པའོ། བཞི་པ་དགོས་ཆེད་སྤྱི་དོན་དུ་མཛད་ན། ད་ལྟ་དང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གང་
ཟག་འེམ་གྱིས་པ་དང་གཅིག་ཆར་འཇུག་པའི་འེགས་ཅན་དག་སངས་རྒྱས་ལྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་
མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་བ་དང་། རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྟུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མཐར་ཐུག་སྒྲེལ་
སོགས་ཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་འབབས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ།

སེམས་ཉིད་ངལ་གསེལ་ཅུ་བའི་འཇུག་ཏུ། དེང་སང་ལལ་གྱིས་སྟོ་མིག་མ་དག་པས་ རྟེན་གསལ་
དང་ལ་ལོ་ལ་ཕྱིན་གཞུང་སོ་སོའི་ལམ། འགལ་བར་འཛིན་པས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་མི་ཤེས། དེ་ཕྱིར་དེ་
དག་ཕྱོགས་འེའི་མིག་ཅན་ཡིན། འདིར་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཟབ་དོན་མཆོག་ ཀཉིས་པ་ལྟན་པས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས། ཀའངས་འེ་ཐོད་དཀར་ཨོ་རྒྱུན་རྫོངས་གནས་སུ། དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ཤར་

བས་ལེགས་པར་བཀོད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཟུགས་ཞབས་སུ་བསྐྱས་པའི་དོན་གང་ཞིན།
སྐྱེས་སུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟེགས་སུ་བཀྲལ་དེ
དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་རྣམས་འཇུག་སྒོ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཁོག་ལུབ། ལྷ་སྒོམ་སྦྱོང་
གསུམ་གྱིས་གཞུང་གིང་བསྐངས་དེ་དང་པོ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་གནས་
ལུགས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ནས། ལམ་
འབྲས་ལུ་རི་ལྟར་བཟོད་ཅིང་ཐོབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་དོན་ནོ།།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གྲོང་
ཆེན་རབ་འབྱམས་ནི། བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ལ་སྟོང་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རུ་
བཞི། སྤང་མདོ་ཁམས་རྒྱ་བཞི་སྐད་དུ་གཡོད་པ་ལས། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ལས། གཡོ་རུ་གཤི་
ལུར་རིགས་ནི་སད་མི་བདུན་ནང་ཚོན་གྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱབ་ཆེན་བཀའ་བརྒྱུད་དབང་བསྐྱར་སྐབས་
བདུ་གསུང་གི་བཀའ་བབས་ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་གྱི་དཔོན་རབས་ཉེར་དུ་ག་པ་མེས་པོ་
ལྷ་སྤང་གི་ཐུས་སྟོན་དཔོན་བསྟན་སྤང་དང་། ལུམ་ནི་པའ་ཆེན་རོ་པོ་རྗེའི་ཐུགས་ཐུས་འབྲོམ་སྟོན་
རྒྱལ་བའི་འཕྲུང་གནས་གྱི་བརྒྱུད་པ་འབྲོམ་བཟའ་བསོད་ནམས་རྒྱུན་གཉིས་གྱི་ཐུས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༠༥
ས་ལོ་སྟེལ་ཟླའི་ཚས་བཅུར་གཡོ་རུ་གཤི་ལུར་གྲོང་ཞེས་པར་སྐྱུ་འཕྱུངས།

དེ་མ་ཐག་ནམ་གྱུ་རེ་མ་ཉི་ཕུད་མེད་བཞིན་མི་སྟག་པ་ཞིག་གྲོ་བུར་དུ་བྱུང་ནས།
འདི་ངའི་བསྐྱུང་བུའི་བུ་ཡིན། ངས་གནོད་པ་ལས་སྤང་ཟེར་ནས་ལུམ་ལ་གཏད་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར་
པ་ཞོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་། གསུང་བྱེ་མ་ཐག་དད་པ་དང་སྟིང་རྗེ་གིས་རབ་ཞོགས་སྟེས་
ཐོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་འཕགས་ཆེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་ཐར་སྐྱིབ་མེད་དུ་གསལ།
དགྲུང་ལོ་ལྔ་ནས་འབྲི་གྲོག་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་ཡབ་བསྟན་
སྤང་ལས། བཀའ་བརྒྱུད་བདེར་གཤེགས་འདུས་པ་རྟ་མགྱེན་དང་། རོ་རྗེ་ལུར་པ། གྱ་རུ་ཞི་བ་དང་
དག་པོ་ཞོགས་གྱི་དབང་ལུང་མན་དག་ཕྱག་བཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲུལ་ཅིས་སུ་རྟགས་དག་ཡིག་

སྒྲིབ་དག་སོགས་གསལ་ཅིང་ཀུན་རྒྱུ་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་ལ་གྲུ་ཕྱིའི་ཆོང་འདུས་འགྲུར་མོ་
 ཆེ་རུ་ཤིང་ཕྱིར་ཉི་ཁྱི་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་བརྒྱ་ཆར་བརྒྱ་གསལ་མཛད་པས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ཁོང་
 ཏུ་རྒྱུད་ཤིང་ཕྱིར་གྱི་རྟོགས་པ་བྱགས་ལ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལ་ཐུ་འབྱུར་དུས་པོ་ད་
 གྱི་འཕགས་ཡུལ་ནུ་ལེན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དཔལ་བསམ་ཡས་སུ་མཁན་པོ་བསམ་འབྲུབ་འིན་ཆེན་
 དང་། སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་ལས་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཆོན་ཚུལ་
 ཁྲིམས་སྟོ་གོས་སུ་གསོལ།

དེ་ནས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སྦྱངས་ཏེ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་
 ལ་བཤད་གསལ་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་གཡེར་ཐོན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དགྲུ་ལ། པཎ་ཆེན་ཇོ་པོ་
 རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་ཞལ་གཟིགས་ལུང་བསྟན་ལྟར། རྟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གདན་ས་བསྟན།
 རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་སྟོ་ལྟ་ཤི་ས་རབ་གྱིས་འཆད་ཚུད་ཚུད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱུ་བ་བསྟན་གསལ་བཞེངས་
 མཛད་པའི་ཕྱི་འབྱུར་དུས་པོ་གྲ་མ་ཤི་ལ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། གསལ་ཕུན་ཕུན་ཐོག་ཏུ་བྱོན་ནས། དེར་གྱིང་
 སྟོང་སྦྱང་གཉིས་ལས། གྱིང་སྟོང་དུ་སྟོབ་དཔོན་བཙན་དགོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲ་བྲང་པ་ཆོས་
 དཔལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་གཞོན་ནུ་འིན་ཆེན་ལྷ་མས་
 གཙོ་པོར་བསྟེན་ནས་བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྟ་དང་། ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ། གཞན་ཡང་ཆོད་
 བསྟུས་སོགས་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་པོ་ལས།
 དཔུམ་འིགས་ཆོགས་དུག བཞི་བརྒྱ་པ། འཕྱག་པ། དཔུམ་རྒྱན་སོགས་གཞུང་འགྲེལ་མན་དག་རྣམས་
 དང་། དཔང་ལོ་རྩ་བ་སྟོ་གོས་བརྟན་པ་ལས། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཟབ་མོའི་མདོ་ལཱི་
 བཤད་པ་དང་སྒྲ་དང་སྟན་དག་མདོན་བརྟོད་སྟོན་གར་སོགས་ཐ་སྟོང་གྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་གྱི་ཆོག་
 དོན་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས། ལུང་འགྲེལ་སྟོབ་པའི་སྟེ་རྣམས་སུ་གྲུ་སྟོར་མཛད་པས། གཞུང་ཆོགས་
 གྱི་རྒྱ། མཁྱེན་རབ་གྱི་རྩལ། འགྲེལ་པའི་རྣམ་འབྱུར་ཀུན་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བས། འགྲན་རྒྱ་བྲལ་
 བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྦྱང་དུ་གྲུབ་པས་བསམ་ཡས་ལུང་མང་བཞེས་མཆོན་སྟན་གྱི་དབྱར་རྩ་ཕྱགས་གྱི་ཐ་
 གུར་ཁྱབ། གཞན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ལས་ཐུ་འབྱུར་མདོ་སྦྱ་སེམས་གསུམ་གྱི་དབང་

བྲིད་བཤད་བཀའ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་ལས། ལམ་འབྲས།
 སློར་དུག་ཞིབ་ཤིང་། རྫོགས་ཆེན། སེམས་ཕྱོགས་སྒྲོར་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་དོ་རྩེ་གཞིན་ལུ་ལས་
 སློང་འཇུག་བསྐྱབ་བརྟམ་བཞུག་རིམ་སོགས་དང་། ཕྱིས་མཐིང་པ་གྲགས་འོད་ལས། རྟིང་མ་རྒྱུད་
 འབྲས། བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཀམ་པ་ཆོས་རྩེ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ་ལས། ལཱ་རོ་ཆོས་དུག་
 རྒྱ་གསུམ་རོ་སློང་། གསང་འདུས། སྤྱི་བུ་ལ། མ་རྟམ་ཡ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་དང་།
 སློབ་དཔོན་དབང་ལེ་ལས། སློར་དུག་བསྟེན་སྒྲུབ། འཛིགས་བྱེད་རྩ་ལུགས། སངས་རྒྱལ་ཐོད་པ།
 མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ། ལྷ་རྩེ་སོགས་དང་། ས་སྒྲུའི་བླ་ཆེན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལས། རྒྱུད་གསུམ་
 གདམས་པ་ཁ་ཆོང་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁྱོ་ལུ་ཁང་
 དམར་པ། བླ་མ་ཆོང་འདུས་པ། རྩ་ལུང་རིན་པོ་ཆེ། རུག་གསེབ་རི་པ་ལ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དམ་
 པ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལས་གསང་སྒྲགས་གསར་རྟིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བཤད་བཀའ་ཟབ་བྲིད་དབང་
 ལུང་མན་དག་དེ་དུས་གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་བཞུགས་སོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་བསམ་རོམ་
 པ་མེད་པར་མཛད། གསང་སྒྲུར་བཞུགས་སྐབས་བར་རྣམས་སུ་མི་གཡོ་བ། འཇམ་དབལ། དོ་རྩེ་
 རག་མོ། དབྱངས་ཅན་མ་སོགས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས། རྩད་པར་དུ་
 ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་ཐུག་མཐིལ་དུ་བཞག་ནས་གླིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་ཞག་བདུན་གྱི་
 བར་དུ་བཞུན་ཅིང་ལུང་བཞུན་ཐོབ་པས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པའི་སློ་བྲོ་སྒྲར་ལས་ཀྱང་རྒྱས་
 པ་ནི་ཐོས་བསམ་མཛད་ཚུལ་ལོ།

དེ་ནས་གསང་སྒྲུ་ལེའུ་ཐོག་གི་ཆོས་བྱ་ཆེན་པོར་བཞུགས་སྐབས་སྒྱིར་འཛིག་རྟེན་བྱ་བཞག་
 ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་པས་ཡིད་བྱུང་བས་རྒྱ་བྱས། རྟེན་ཁམས་པའི་བྱ་བས་ཆགས་སྒྲར་གིས་ཁམས་འདུས་
 བས་དེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ཁོ་ནས། དེ་ནས་ཕྱོད་ཏེ་རྒྱ་མ་ལྷོག་ལའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
 བརྒྱུད་རིང་སུ་ན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཉམས་
 རྫོགས་ལྷད་པར་ཅན་འབྱུངས། ལྷད་པར་རྩེ་བཙུན་སྒྲོལ་མས་ཞལ་མཛོད་སུམ་དུ་གཟིགས། རིན་པོ་
 ཆེའི་ཅོད་པར་ཉིད་གྱི་དབུལ་བཅིངས་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་ཤིང་དངོས་བྱུང་སྒྲོལ་བར་དབྱུགས་

དབྱུང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བརྟན་ལོར་ཡི་དམ་ལྷ་ས་ལྟར་བསྟན་ལྷ་ར། རིག་འཛིན་ཀུ་མ་རྩ་ཐོར་ཡར་སྟོང་
སྒྱུ་མ་གྱི་ཕུར་བཞུགས་པ་དེར་བྱོན་ཏེ་མཇུག། ཁོང་གིས་མདངས་ལྷའི་བྱ་ཡིན་ཟེར་བའི་བྱ་རོ་མཚར་
ཅན་ཞིག་ལ་བྱ་བུན་མང་པོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཞིག་གིས་འདི་དཔེ་ཆ་རྣམས་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཁྱེར་བ་མིས་པས་འདི་ཚོས་བརྒྱད་འཛིན་པ་ཞིག་འོང་གསུངས་ནས་དགྲེས་དགྲེས་མཛད། རིག་
འཛིན་ཆེན་པོའི་མདུན་ནས་སྒྱིར་དབང་དང་གདམས་པ་མང་པོ་དང་། ཁྱད་པར་ཡང་གསང་ཆོགས་པ་
ཆེན་པོའི་དབང་ཁྱིད་གདམས་པ་རྒྱད་འགྲེས་མན་ངག་གཏད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོགས་པར་
སྒྱལ་ཏེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ཁིང་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་
སྤྱད་དཀའ་པོས་མཆིམས་ཕུ་སོགས་ལ་ལོ་གསུམ་ཇེ་མའི་དམ་བཅའ་མཛད་ནས་ལོ་དགུ་སོགས་ལ་ཟབ་
ལམ་མཚོག་ལ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་མཛད། བར་སྐབས་སུ་བླ་མའི་བྱ་དུ་བསྟེན་ནས། གནས་ཕྱགས་ཟབ་
མའི་ལྷ་བའི་གནད། སྒྲོམ་པ་ཏིང་ཏེ་འཛིན་གྱི་དྲོད་རྟགས་སོགས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་ལེགས་
པར་བཅད་ནས་བསྐོ་མས་པས་བླ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགོ་ལྷག་པའི་ལྷ་རབ་འབྱུངས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས།
མ་མགོན་གཟའ་རྟོག་སོགས་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོས་ཐིན་ལས་སྒྲུབ་པར་དམ་མཁོས། ལྷ་སར་རྩོུ་ཀྱ་
མཆེད་ལ་མཆེད་འབུལ་དང་གསོལ་འདེབས་མཛད་སྐབས་རྩོུ་ཐོའི་མཛོད་སུ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
རང་གི་མཛོད་སུར་ཐིམ་པའི་མོད། རྒྱ་གར་བྱ་ཆོད་སྤངས་ཇེ་དང་ལི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་པ་དང་། དེར་བརྟེན་
ཏ་འབྱུངས་པའི་ཐོན་གནས་རྩིས་བྲན་དང་། དེ་དུས་གསན་བསམ་མཛད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐུགས་ལ་
རང་གར་གྱུར་པས་ཐོན་ལས་ཀྱང་མཁྱེན་རབ་རྒྱས་པ་མཛད།

བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་རྒྱལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་འོད་ཟེར་གོ་ཆས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་
རོང་། མཆིམས་ཕུ་རི་མོ་ཅན་ལ་སྐལ་ལྷན་རྣལ་འབྱོར་པོ་མོ་བརྒྱད་ལ་མཁའ་འགོ་སྟིང་ཐིག་གི་དབང་
ལྟར་ཁྱིད་བཀའི་ཐོག་མར་གསུངས་པས་ཨོ་རྒྱུན་རིག་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཟིགས་མཚན་སྒྱལ། རོ་རྩེ་
ལག་མོ་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་ཡེབས་ཏེ་གདམས་ངག་སྒྱལ། དམ་ཅན་ཚོས་སྟོང་དངོས་སུ་གཟུགས་བསྟན་
ནས་གཏོར་མ་ལེན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པོ་མོ་རྣམས་ལ་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་འོད་གསལ་འབྱུངས་
གྲས་པ་སོགས་གི་ན་དུ་རོ་མཚར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་སོགས་ནི་ཞིབ་པར་མཐོང་སྤང་འོད་གྱི་བྱ་བ་

[illegible]

མ་གཞིགས་ནས་རིམ་གྱིས་ལྟོ་བྲག་ལ་ཡག་མན་ཐང་བརྒྱད། ལུས་ཐང་དང་རྩ་མོང་སོགས་སུ་བྱོན། ལུས་ཐང་དུ་ཐར་འདོད་འཁུམ་ཐག་ཙམ་འཛོགས་པ་ལ། ཐར་པའི་གླིང་ཞེས་ཆགས་བཟུང་བ་དེར་བཞུགས་ནས་འགྲོ་བ་གངས་མེད་ཐར་ལམ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་ལྟོ་བྲག་གི་ཆེད་གུ་རྒྱམས་གྱིས་སྤར་གདན་བྲངས་ཏེ། ལ་ཡག་ལྟ་ཡུང་དང་། མན་ཐང་གནས་སུ་དགེ་འདུན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་འདུས་པ་སྟོང་ཐག་ཡོང་བ་ལ་གསང་བ་སྟེང་ཐིག་གདམས་ཁྲིད་དང་། བྱེད་པར་མ་ཐན་ཆེན་པ་ལ་གདམས་པའི་བཀའ་སློལ་རྩོགས་པར་གནང་ནས་བསྟན་པ་གཉེར་དུ་གཏད།

ཡར་འབྲོག་ཁྲི་དཔོན་རྟོག་རྒྱལ་གྱིས་དད་པས་མཆོད་ཅིང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར། བོད་གིང་སྒོ་ཅན་གྱི་བདག་པོ་ཡག་གྱུ་ཏུ་མི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་མཆོད་གྱིས་བྱང་ཆོས་དད་པས་མཆོད་ནས་འདུས་པ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ལ་ཡང་གསང་སྟགས་སྒྲ་མེད་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར། ས་སྒྲའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་དང་། གསང་སུ་བྲགས་བཟང་། གསང་སྒྲའི་གླིང་སྟོད་ཡོན་རྒྱལ་སོགས་གྱིས་ཆོས་གྱི་དྲི་བ་ལ་ཡུང་རིགས་གྱིས་ཁེངས་པ་བསྟེན་ལ་ཁྲིང་ཡི་རངས་གྱིས་དད་པའི་གནས་ལ་བཀོད། གསང་སྒྲར་ཆོས་སྟེ་ལ་འབྱེད་ཆེན་སུལ། ལྟ་སར་བྱོན་པས་དགེ་འདུན་རྒྱམས་གྱིས་སེར་ཐང་གིས་བསུས། ལྟ་ས་དང་ར་སའི་བར་དུ་ཆོས་ཁྲི་མཐོན་པོ་བརྟེན་པར་བཞུགས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བས། རྟོག་གསལ་ཁེངས་པའི་སྟོ་ཅན་རྒྱམས་དད་པའི་གནས་ལ་བཀོད་དེ་ཀྲུན་མཁྱེན་ཆོས་རྩེ་ཞེས་པའི་མཆོད་གྱི་རྩ་ཡུང་བྲོགས་བརྒྱ་ར་དབྱངས། གནས་རྟེན་རྒྱམས་དད་པ་ཤད་སྐྱབ་སྟེ་རྒྱམས་ལ་ཆོགས་གསོག་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་ལ་མཛད། དེ་ནས་སྟེ་སུ་བྲག་གསེབས་མཁར་བ་རི་དང་། གོག་ཨོ་རྒྱན་དགོན་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་འདུས་པ་སྒྲམ་སྟོང་ལྟ་སྟོང་ལས་བརྒྱལ་བ་ལ་འོད་གསལ་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་ཐབས་ཁྲིད་མན་ངག་མཐའ་རྒྱས་སུ་ཏེ་རང་རེ་དཔོན་སྟོབ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ནས་ཆོགས་མཆོད་འཁུལ་བ་འདི་ཙམ་ཡིན། བྱེད་རྒྱམས་གྱིས་ཆེ་འདི་སྟོན་སྟོངས་ལ་ཐབས་མོའི་ལམ་གྱིས་གཏན་བདེའི་སྟིང་པོ་ལོངས་གིག་ཅེས་ཞལ་བཀོད་མཛད། རེ་ཞིག་སྐྱུ་དཔོན་གྱི་མཛད་པ་དེ་ཙམ་དུ་དགོངས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་བཟོད་པ་ལ་སྟག་ཤོག་རྒྱུགས་གསུངས་ནས། དེ་མི་མི་སྟོད་བསྐྱེད་ལས་འབྲེལ་རུལ། །འཆི་མེད་བདེ་ཆེན་བཅའ་ས་འཛིན་དུ་འགྲོ། ཀལ་ལ་ལས་རྒྱམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལྟ་དབང་དང་། རྒྱ་མཆོར་

དོན་ཡོངས་གྲུབ་པའི་ཚེད་པ་བཞིན། བསམ་གཏན་གྲུབ་པའི་དགའ་བསམ་ཆེས་ལྷག་གོ། ཞེས་སོགས་
ཞལ་ཆེམས་དྲི་མེད་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཤོ་ལོ་བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་ཅན་གསུངས། དེ་ནས་དབུ་ཅུ་ཞུའི་ལྷ་ཁང་
དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསུངས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས། བསམ་ཡས་དུང་གཏོང་དུག་དང་རྒྱ་མའི་དད་ལྡན་
ནམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དངས་གདམས་ཟབ་སྒྲུལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསམ་ཡས་མཆོམས་ཐུར་བྱོན་ཏེ་འདི་
རྒྱ་གར་དུར་ཁྲོད་བསེལ་བའི་ཆལ་གྱི་དོད་ཡིན། གནས་གཞན་དུ་སྒྲེས་པ་ལས་འདིར་གྱི་བ་དགའ།
འདི་སྒྲུ་ལུས་གོག་པོ་འདི་འདྲིར་འཛོག་བསམ་པ་ཡོད་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་ཡིན་གསུངས། དེར་ཆོས་ལྷན་
པ་ཆེས་མང་པོར་འདུས་པ་ལ་གསང་བ་སྒྲིང་ཐིག་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཁྲིད་བཅུགས། སྒྲོས་མེད་ཀྱི་དབང་ཞག་
དུ་མར་སྒྲེལ་ཏེ་ཆོས་བཅུ་དུག་བར་གསུངས། ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་ཅ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཆོགས་ལ་
ཆོགས་མཆོད་རྒྱ་ཆེན་ཐུལ། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༥ རྒྱ་མོ་ཡོས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དོ་
ཁར་ཆོས་སྒྲུའི་བཞུགས་སྐྱེད་ས་ཀྱིས་གདོད་མའི་རྒྱལ་སར་གཤེགས་སོ།

དེ་ནས་བཟུང་སྒྲུག་དུང་ཞག་ཉེར་ལྷའི་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་གདུང་མཆོད་ཐུལ་རིང་ལ་རྒྱལ་
བྲལ་ནམ་མཁའ་འཇའ་ཆོན་གྱི་གུར་དང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བར་མ་ཆད་བར་
བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་དང་ཆོ་འབྲུལ་རྩ་བ་གཉིས་ཀར་ས་དོས། འབྲུག་ལྷ་ སྤིང་སེ་བའི་མེ་ཏོག་རྒྱས་
གདུང་བཞུས་པའི་ཆོས་ལན་གསུམ་གཡོས་སྤིང་སྒྲུ་ཆེན་པོ་བདུན་གྲགས། ཐུགས་ལྷགས་སྒྲུན་གསུམ་
མེས་མ་རྩས་བར་བྱོན། རིགས་ལྷའི་གདུང་དང་རིང་བསྐེལ་ཁ་དོག་ལྷ་ལྡན་དང་། རིང་བསྐེལ་ཐུ་མོ་
གངས་མེད་འཕེལ་བ་ཅན་བྱོན། རྡེ་སི་དུ་བྱང་རྒྱུབ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་སྒྲུ་ཆེན་མི་ཆེན་དད་ལྡན་ཆེས་
མང་པོས་བསམ་ཡས་མཆོམས་ཐུའི་གནས་དེར་ནང་རྟེན་སྒྲུ་འག་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཆད་ལྡན་དང་།
ཕྱི་རྟེན་རིང་བསྐེལ་སྒྲིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའང་། འབྲོས་ད་ལྷའི་བར་
དུ་མཇལ་དུ་ཡོད་དོ།

སེམས་ཉིད་དལ་གསོའི་སྒྲུ་དོན་ནི། གཟུང་འཛིན་འབྲུལ་སྐྱང་རིང་དུ་སྒྱུད་ཅིང་འཁོར་བས་
དུབ་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བདག་མེད་སྒྲོས་བྲལ་ཞི་བའི་ངང་དུ་མ་

བཅོས་པར་འཛིན་ཅིང་ངལ་གསོ་བ་ནི་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའོ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་དོན། སྒྲ་མེད་
པའི་ཐོག་པའི་ཤིང་རྩ་ནི་ཨ་ཏི་ཡོག་ཡིན་ལ། སྒྲ་ལ་ལྷན་ལས་འབྲེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང་ཆེ་
གཅིག་གོ་ལ་བར་བྱེད་པས་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའོ།

སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་འགྲེལ་པའི་སྒྲོར་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་སྒྲིང་པ་
ལ་རྒྱལ་དབང་གྲོང་ཆེན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུལ་རྩེས་སུ་བཟུང་ཕྱེད་པེ་ཆ་བམ་པོ་ཞིག་སྒྲུལ་ཏེ་ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་ན་གཤམ་པའི་རྩལ་དུ་ཡོད་པ་གསལ་བར་བྱོས་ཞེས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་གནང་བ་བྱིན་པ་
བཞིན་«ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་»དགའ་བའི་ཆར་རྩ་འགྲེལ་དང་། དཔལ་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་
དེའི་དཀའ་འགྲེལ་དང་། གཞན་ཡང་«རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྤྱི་ཐོག་གི་ཐོན་འགྲེལ་ཁྲིད་ཡིག་
ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་»ཡང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་དོན་ཁྲིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ཐོན་གྲོང་མདོར་བསྟན་འདི་བཞིན་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དབུ་འདྲེན་ལགོར་ས་རྒྱ་
ལའི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་དབང་སྒྲུ་ཕྱེར་བརྩུ་བཞི་པའི་དབྱིན་རིའི་གསུང་བསྟར་སྒྲུ་ཞབས་བྲལ་བསྟན་བྱིན་པ་
མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྩས་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་
གཅེས་བརྩས་གནང་བའི་ཁོངས། གསང་ཆེན་རྟོང་མ་པའི་རྒྱལ་དབང་གྲོང་ཆེན་པའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་རྩ་འགྲེལ་སྒྲར་བསྟན་གནང་བ་ལ་གྲོང་བརྩོད་དོ་སྟོན་འབྲི་དགོས་ཞེས་ཐོག་
མར་རང་སྒྲོབ་ཁེན་ཏའི་དབྱིད་ལྷན་པེ་ཡི་བ་བརྒྱད་གསུང་བསྟན་པ་དང་དེ་རྗེས་དོ་མཇལ་སྐབས་ཀྱང་
སྒྲར་དུ་ནན་བསྟན་པ་བྱུང་བ་ལྟར་རྟོང་མ་ཁན་མིང་འཛིན་དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལུགས་པོ་སྟེལ་ལོ་
ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༠ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཟླ་བ་ ༡༩ ཆོས་ ༡ ལ་ནི་འཁོག་སྟོན་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པས་ཡས་
སྒྲིང་ནས་གྲུས་པས་བྱིས་པ་དགའོ།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་འགྲེལ་པ་གིང་ཏྲ་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་
མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡༡། །མདུ་སྒྲིལ་ཅིང་བེ་སྒྲིལ་ཅིང་མདུ་ར་ཐ་ལ་མ་བེ་དུ་ར་ཏི་ལ།

༡༡། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་མཁའ་ཉིད་དཔལ་གསལ་འགྲེལ་པ་གི་དར་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། མདུ་སྐྱོ་ཙོལ་པོ་སྐྱོ་ཕྱི་མདུར་ཐུ་མ། བོད་སྐད་དུ། རྒྱུ་གས་པ་ཆེན་
པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་འགྲེལ་པ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། དཔལ་ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་ཐུག་
འཆལ་པོ། དཔལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཉིས་རྒྱུ་མཆོའི་སྒྲིབ་ལས་ཞིབ་དེའི་ཆར་གྱི་ཆོག་ས་མངའ་བ། ཁང་
བཞིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་གིས་མཛེས་སྒྲུ་གསུམ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲོས་ཅན། ལམ་ཁྱེད་བཙུའི་འབྲུག་
སྒྲུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྱབ་ཆངས་པའི་རྟ་ཆེན་གསལ་བར་སྒྲོག། འགྲོ་བའི་གཙོ་བོ་ཀྱུན་མཁྱེན་དེ་དང་
ཆོས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་པོས་མཆོད། ཞོ་རྒྱུན་མཆོ་གྱིར་བསྐྱའི་སྤང་བོ་ལ། རྒྱལ་བའི་རྣམ་འབྲུལ་རང་
བཞིན་ལྷན་གྱིས་བྱུ་བ། ལམ་ཁྱེད་རྒྱུ་གས་དཔེ་བྱད་ཡོན་ཏན་ཆོག་ས་འབར་བའི། བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་
བདག་སྤྱིའི་པད་མཆོ་སྤྱོད་ས། ཁའོད་ནས་འོད་གསལ་དྲི་མ་མེད་གང་གིས་དང་ཐུང་ན་འདས་འཕྲོ་
ཞིང་། སྤྱི་མེད་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་གང་གཏུག་མའི་ངོ་བོར་རྒྱུ་གས་སངས་རྒྱས། ཡོད་མེད་རྟག་
ཆད་འགྲོ་འོང་མེད་གང་སྒྲུ་ཆོག་ས་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་། བཟང་ངན་གྲང་དོར་དམིགས་སུ་མེད་
གང་སེམས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ལ་འདུད། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཞིབ་མཆོག་བརྟེས་ཐར་པའི་གྲོང་
མཆོག་ཉམས་དགའ་བར། ལམ་ལུས་འགྲོ་ཀྱུན་ཡོངས་སུ་དང་ཕྱིར་མདོ་རྒྱུད་སྤྱིར་པོའི་དོན་བསྐྱེས་ཏེ།
ཉིན་མཆོན་མི་ངལ་བརྩོན་པས་ལྷུར་ལེན་གཅིག་ཏུ་ཞི་ལ་སེམས་གཞིལ་བ། སྤྱིད་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཟུང་
མའི་ལམ་གྱུར་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་གསལ་བར་བྱ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞུང་ལམ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་དཔག་མོ་འདི་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གྲུང་
ཀྱི་དོན་བརྒྱན་པའོ་ས་རྩུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩུམ་པ་རྫོང་། གཞུང་གི་དོན་དངོས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་། མཐར་ཐྱིན་པ་མཇུག་གི་དོན་བརྒྱན་
པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྲག་གི་དོན་དང་། བརྒྱམ་པར་དམ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཞིང་། དེའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་དམ་པའི་ཆོས་
 གྲང་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱིས་གནས་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་
 དམ་པ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཁོར་བ་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་
 རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐལ་བའི་ཕྱིར། སྟགས་དང་པོ་ལ་ཉུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
 རི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲུང་བའི་རིམ་པ། ལས་དང་པོ་བ་འཇུག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
 འབྲས་བུ་འི་བར་ཆང་ལ་མ་ལོར་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་མཐའ་དག་གི་དོན་རྫོགས་ཤིང་།
 འཁོར་བར་དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་ཞི་བའི་གླིང་དུ་ངལ་གསོ་བར་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་
 ངལ་གསོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལེའུ་བརྩུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་རྩོམ་པར་འདོད་ནས་རེ་ཞིག་
 དང་པོར་ཕྱག་འཆལ་བ།

གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཡོན་ཏན་གང་ཆེན་མཚོ། །མཁའ་བརྩེའི་རང་བཞིན་གཏིང་མཐའ་དཔག་ཡས་ཤིང་།

རྒྱལ་བ་རྒྱལ་སྐུ་ཡིད་བཞིན་འབྱུང་བའི་གནས། །ཕན་བདེའི་སྦྱིན་མུང་འཕྲོལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།[༡]

ཞེས་བྱ་བ་དག་སྒྲོས་ཏེ། གཞི་གདོད་མའི་གནས་སུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མགོན་པོ་ནི་སྟོན་པ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ། སྐངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཆེན་མཚོའི་རང་བཞིན་སྒྲིབ་གསུང་
 ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་མངའ་བ་དེ་ནི། མཁའ་རབ་དང་ཐུགས་རྩེ་མདུ་བྱུང་བའི་གཏིང་
 མཐའ་འདི་ཙམ་མོ་ཞེས་རྒྱུར་རོལ་མཐོང་བའི་སྒྲོས་དཔག་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། དེས་གསུངས་པའི་ཆོས་
 ལ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་སྐུས་དང་བཅས་པའི་ནོར་བུ་འབྱུང་བའི་གནས་
 སུ་གྱུར་པ། བམ་མཁའི་མཐས་གྲས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་
 པ་རང་རང་གི་ཡིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བདེ་བ་དང་། ལྷ་དང་མའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་ཅིང་། མཐར་
 ཐུག་གི་བདེ་བ་དབང་པོའི་སྐལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་འགོད་ཅིང་མཐར་ཡང་
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་པའི་བདག་ཉིད་
 དམ་པ། དཔལ་གྱུར་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བརྩུ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྐུ་དང་བཅས་པ་

ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་འཆལ་བའོ། །དེ་ལ་གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ནི། དཔལ་རྒྱ་
འབྱུང་བ་ལས། མགོན་པོ་གདོད་ནས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གང་ཆེན་མཆོ། །
ཞེས་སོ། །མཁུན་པ་དང་བརྩེ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་
མེད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་རི་ལྷའི་དངོས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལས་གཞན་ཡོད་
མིན། །ཞེས་སོ། །དཀོན་མཆོག་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུང་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་ཉིད། རྒྱ་
བྲམ་ལས། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་ཆོག་ས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤོ། །
དེའང་ཡན་བདེའི་སྤྱིན་ལུང་འགོ་བལ་འཕྲོ་བ་ནི། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ཐམས་ཅད་རྣམས་ལ་བརྩེ་
བ་ཅན། རྒྱ་དང་བྲམ་པའི་དགོངས་པ་ཅན། །མི་འབྲལ་བ་ཡི་དགོངས་པ་ཅན། །ཡན་བདེ་དགོངས་
ཁྱོད་ལ་བྱག་འཆལ། །ཞེས་པའོ།

དེ་ལྟར་བྱག་འཆལ་བའི་དགོས་པ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀས་ཐོབ་པའི་དོན་
ཆེན་པོ་ཉིད་ལས། དེ་ཞིག་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཆོག་དང་དོན་གྱི་སྐལ་པ་
བཟང་པོས་བརྟོད་ན། རང་ཉིད་དམ་པར་རྟོགས་པ་དང་། དམ་པའི་སྦྱོང་བ་ལ་ཞུགས་ནས། རྩོམ་པ་
མཐར་ཐྱིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་དོན་བརྩེ་བ་ཅན་རྣམས་སྤྱི་
ཕྱིར་ཡང་། །རང་གི་རྣམ་པ་སྟོང་པོར་མི་བྱེད་དེ། རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ཁུར་ཕྱི་ཁུར་བ་དག །ཉམ་ངའི་
གནས་སུ་ནམ་ཡང་འདོར་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གཞན་གྱིས་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡང་། སྟོན་པ་དང་
བསྟན་བཅོས་མཆོག་ཏུ་རིག་ནས་གྲས་པ་སྟེ། གྲུ་སྒྲུབ་གྱིས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་སྟོན་པ་ལ། །
མཆོད་པར་བརྟེན་པ་འབྲས་མེད་མིན། །སྟན་པ་དང་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ། །དད་འདུན་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཕྱིར་ཤོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀཉིས་ཀས་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོགས་རྫོགས་པས་སྦྱོན་པའི་
དོན་འབྲུག་པ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་
ཀྱང་འབྲུག། ཅེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་བྱེད་གྱི་མདོར། གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་རྣམས་འབྲེན་ལ། །
བྱ་བ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ལྟར་པ། །དེ་དག་མཐོངས་སྤྲོ་ཆོགས་དག །བསྟོད་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འབྱུང། །
ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐུག་བྱས་ནས་ཅི་བྱ་ཞེན།

འོད་གསལ་ལ་ཆོས་སྤྱི་མེད་རྒྱལ་པའི་ཁམས། མ་འགྲུབ་འཛིན་པས་སྤྱིད་པ་འདིར་འབྱུངས་ཏེ།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལྷ་ངས་ཐང་དཀྱིལ་དུ། རྟུལ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་མིང་ངལ་གསལ་བྱ།[༡]

ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་འོད་གསལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ངོ་པོ་ཡོད་མེད་རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་པ་ཁྱབ་པར་ཡོད་དེ། རྒྱུད་བྲུ་མ་
ལས། སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། གང་དག་འགོ་
ཀྱན་བདག་མེད་མཐའ་བཞི་ཡང་དག་རྟོགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེ་ས་
ཞུགས་སྤྱིབ་པ་མེད་པའི་བློ་མངའ་བ། སེམས་ཅན་རྣམ་དག་མཐའ་ལས་ལྷུལ་ཅན་ཡི་ཤེས་གཟིགས་
མངའ་དེ་ལ་འདུད། ཅེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་གདོད་མ་ནས་དག་པའི་ཡི་ཤེས་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་
ངོ་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་སྤྱིད་པ་འདིར་འབྱུངས་ཏེ། མ་འགྲུབ་པ་བདག་རྟུ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་།
དེས་བསྐྱེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཐུག་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། ཐུག་དོག་སྟེ། རྟུག་
ལྷའི་ཉོན་མོངས་པས་སྤྱིད་པ་འདིར་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ།

རི་ལྟར་ཞེན། ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་སྣ་ཆོགས་བཞག་པས་མི་དགེ་བ་རྒྱུད་ཏུ་
དང་། གཏི་ཐུག་གི་ལས་ཀྱིས་དུད་འགོ་དང་། འབྲིང་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཡི་དྲགས་དང་།
ཆེན་པོ་དང་ཞེ་སྤང་གི་ལས་ཀྱི་དཔྱལ་བ་དང་། དགེ་བ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ར་རྒྱལ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པས་ལྟ་དང་མི་དང་། ཐུག་དོག་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་དགེ་བས་ལྟ་མ་ཡིན་ཏུ་སྟེ་སྟེ། རང་རང་
གི་གནས་རིས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཐུག་བསྐྱེད་དང་། བར་མ་དང་། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་སོ་སོ་
ལ་སྦྱོད་ཅིང་། སྤྱིད་པའི་ཐུང་མཁྱི་ཐང་བཞོད་དཀའ་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མེད་པ་འདིར་རང་དབང་
མེད་པར་འབྱུངས་ཤིང་། དོན་མེད་པ་ལ་ང་དང་བདག་རྟུ་འཛིན་པ་མི་ལས་ཀྱི་སྤྱང་བ་དང་འདྲ་བ།
ལེགས་པར་བརྟགས་ན་མེད་ཀྱང་འབྲུལ་པའི་རང་རྟུས་ན་བདེན་བདེན་གྲུབ་གྲུབ་པོ་ལྟར་སྤྱང་བ་སྟེ།
ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྤྱིད་པའི་འགོ་བཟི་ལམ་བཞི་ཆོད་ཏུ་གཡོ། །འདི་ན་སྤྱི་ཡང་མི་སྦྱོ་འཆིབ་

མེད།¹⁰ ཁྱིམ་པ་དང་། ཚངས་པས་ཞུས་པ་ལས། མི་ལམ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས། རང་གི་
ལས་ཀྱིས་སོ་སོར་འཛིང་འགྱུར་རྟེ། རེ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་དུ་མའི་ཁོར་མོར་འབྱུངས། རང་བཞིན་
བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཡང་། མི་མཁས་བྱིས་པས་ང་དང་བདག་ཏུ་འཛིན། སྤྱིད་པའི་སྒྲུག་ཏུ་
སྤྱི་བྱིར་ལྡང་བར་འགྱུར།¹¹ ཞེས་སོ། རེ་ལྟར་སྤྱིད་པའི་སེམས་ཅན་འཛིང་བ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བཅིངས་
པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་དག་ལས་ཐར་པའི་མིག་དབྱེ་བར་བྱ་
བའི་བྱིར་རེས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོར་གྱུར་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ།

ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རང་གི་ལམ་དེ་ཉིད་གཤམ་ནས་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་མི་རིགས་
པའི་བྱིར་རྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་འདིར་འབྱུངས་དུས། ས་དང་
མ་མ་བྱས་པ་མེད་ལ། དེ་རྣམས་པོར་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་སུ་ཐར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རྟེ། སྤྱོད་སྤྱིང་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་གྱུར་པ། སྤོང་གི་ནང་དུ་ལྡང་བ་
ལྟ་བུར་སྒྲུང་བཞིན་དུ། སྤྱོད་གཤམ་འཕྲོས་པས་ངོ་མ་གཤམ་པ་དེ་པོར་ནས། ཁག་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་
དེ་ལས་ཁྲོལ་པོར་མེད། བྱིས་པ་པར་ནས་བཅོལ་བ་ཅི་ཡང་མི་རུས་པས། ཁྲང་གི་རུ་ཞོ་བྱམས་པའི་
ཤུགས་ཀྱིས་གཟགས་འབྱུངས་པ། རལ་བ་མང་བ་སྟེན་བྱམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་འདིར། ཤིན་ཏུ་
མ་རབས་ཞིག་ནང་སྤོང་བར་སུ་ཞིག་སྤྱོད།¹² ཞེས་པའི་ཚུལ་ལ་བསམ་རྟེ། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
འཁོར་བ་འདིར་འབྱུངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲུག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་དུ་བ་ཅིང་
རལ་བ་རྣམས་མཐོང་ནས། རྒྱལ་བའི་འབྱོར་བ་རྒྱད་དུ་བྱུང་བས་བརྒྱན་པའི་བསྟོན་གནས་བྱ་རན་ལས་
འདས་པ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ལ་རལ་གསོ་བའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་འདོད་པ་ནི་ཆད་
མེད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་སུན་སུ་མ་ཚོགས་པས་འཁོར་བ་ན་རྒྱ་བ་འདྲེན་པ་ཡིན་རྟེ། སལ་པོ་ཆེ་ལས། གྱེ་
རིགས་ཀྱི་ལུ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་ནས་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་
ནི་འཁོར་བ་ན་རྒྱ་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་འདྲེན་པའི་བྱིར་ཆད་མེད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ། འཛིག་
རྟེན་པའི་གཙུག་ལག་གམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཙུག་ལག་གི་སྤྱོར་བས་ཡང་དག་པར་
བརྩོན་ཞིང་། དག་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་ནི་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། རེ་བཞིན་གཤིགས་པ་

མཆོད་པའོ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་པའོ། ཐར་པའི་ལམ་པོ་ཆེའི་སྤྱལ་བཏོད་པའོ། སྤྱི་བུ་
དམ་པའོ། ཁིན་པོ་ཆེའི་རྟོག་གོ་^༩ །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་གཉིས་པ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་
བ་བསྟན་རྟོ།།

དང་པོ། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་ལུས་

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་ལེའུ་བཅུག་སུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་ལུས་
བཞི་ལས། དལ་འབྱོར་ཐོབ་དཀའ་བ་སྤྱིར་བཤད་པ། དལ་འབྱོར་གྱི་རང་བཞིན་དོས་གསུང་བ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་
ལ་ངེས་པར་དབྱེད་པ། སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་བཟོ་བའོ།།

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ལ་ངོ་པོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ད་ནི་ལུས་
དངོས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས། རེ་ཞིག་དང་པོར་བྱང་རྩལ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི་དལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་
བསྟགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ནི།

གོགས་དག་དལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་སྤྱིར་པོའི་ལུས། །འགོ་དྲུག་ནང་ནས་རྟེན་དཔར་གིན་ཏུ་དཀའ།།

རི་ལྟར་ཡོང་བས་རིན་ཆེན་གཏེར་རྟེན་བཞིན། །རབ་ཏུ་དགའ་བས་ཐན་བདེ་བསྐྱབ་པར་བྱ།།[༡]

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཐར་པར་བཞོད་པ་གཅིག་པའི་སྤྱེ་པོ་གང་ཡིན་པ་ནི་བྱང་རྩལ་བ་བསྐྱབ་པའི་གོ་གས་
ཏེ། སེམས་དང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་གདམས་པ། དལ་འབྱོར་དམ་པ་ཐོབ་པ་ནི་མི་
དབུལ་པོས་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་རྟེན་པ་མཆར་བ་ལས། ཡོང་བ་ཞིག་གིས་རྟེན་ན་དེ་བས་ཀྱང་
མཆར་ཞིང་ལ་མཆོན་ཆེ་བ་ལྟར། འགོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྤྱིད་པ་ན་ལའོར་བའི་ཆོད་ལ་འབྱོར་གྱི་
ལུས་ཐོབ་པ་ལ་བསྟགས་པ་ནི། དལ་འབྱོར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡོང་བ་
ཞིག་གིས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གཞི་མདོ་ནས་རྟེན་པ་ལྟར། ལའོར་བ་ན་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་མ་རིག་
པའི་ཡིང་རྟོག་གིས་ལྟོངས་པ་དག་གིས་མི་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་དཀའ་བ་སྟེ།
ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོག་ཏུ་ལེགས་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དཔལ་འབྱོར་བཙུན་བཤད་པ་ནི། དེའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ནི།

དཔལ་དང་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེན། །བདག་ནི་སེམས་དམུལ་ཡི་དྲགས་མ་སྒྲེས་ཤིང་།

དུད་འགྲོ་ཆེ་རིང་ལྟ་དང་གྲུ་གྲོ་དང་། །འོག་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤོངས་སྒྲུགས་པ་སྟེ། [༧]

མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་རབ་འདས་ཤིང་། །མིར་གྱུར་ཡུལ་དབུས་སྒྲིམ་དང་དབང་པོ་ཆང་།

ལས་མཐའ་མ་འོག་གནས་ལ་དད་པ་སྟེ། །རང་འབྱོར་དམ་པ་ལྡ་ཡང་ཆང་གྱུར་ཅིང་། [༨]

སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་ཆོས་གསུངས་བསྟན་པ་གནས། །གནས་ཁྱིར་ཞུགས་དང་གཞན་གྱིས་སྤྱིང་བཅེ་བ།

གཞན་འབྱོར་ལྟ་སྟེ་དཔལ་འབྱོར་བཙུན་པོ། །རང་ལ་ལེགས་པར་ཆང་བའི་གནས་སྐབས་འདིར། [༩]

སྤྱིང་ནས་བརྩོན་པས་ཐར་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིང་ནས་བསམ་པར་འོས་སོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན། བམ་ཟེ་རྒྱལ་བའི་དྲོད་ཀྱི་སྒྲེ་མ་ཆེད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། མི་ཁོམ་བ་བརྒྱད་པོ་ལས་འོག་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །མི་ནིད་ཐོབ་པ་
ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །དཔལ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཉན་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་དང་འགྲོགས་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །ཡང་
དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་འབྲུད་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ།” །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་དམུལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོ་གསུམ་དུ་སྒྲིམ་ན་སྒྲུག་བསྐལ་གྱིས་གཡེངས་ཏེ་ལྷས་མི་
ཁོམ་ཞིང་། ལྷགས་པ་ནི་ཆོག་དོན་ལ་བརྟུན་པའི་ལུས་པ་མེད་པས་དག་མི་ཁོམ་ལ། ཆོས་སྤྱོད་པའི་
འདུ་གཤམ་མེད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་དང་། འདུ་གཤམ་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤོངས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྤྱང་
བ་མེད་པའི་ཕུན་པའི་བསྐལ་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྱང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་མེད་པ་གྲུ་གྲོ་
དང་། འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་སྒྲོ་སྒྲུར་གྱི་མཐར་ལུང་བའི་འོག་ལྟ་ཅན་བཞིན་ཡིད་མི་ཁོམ་པ་སྟེ་དེ་
དག་ལ་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་གནས་སམ་སྐལ་པ་མེད་ཅིང་། རང་རང་གི་ལས་རན་པས་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་འདི་དག་སྤྱད་པར། མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྟོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྟག་ཏུ་རྟེན།¹⁶ ཁྱིམ་པ་དང་། བརྒྱད་
སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དམུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། ཆོ་རིང་ལྟ་དང་སྒྲ་སྒྲོ་དང་། ཁངས་རྒྱས་
གྱིས་སྟོངས་ལོག་ལྟ་དང་། རྒྱགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད།¹⁷ ཁྱིམ་པ་དང་། བཤེས་པའི་སྤྱིང་
ཡིག་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་དང་དུད་འགོ་ཉིད། ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་དམུལ་བར་སྒྲེ་བ་ཉིད། །
རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། གྲྲ་སྒྲོར་སྒྲེས་དང་སྒྲེན་ཁིང་རྒྱགས་པ་ཉིད། ཆོ་རིང་
ལྟ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། སྒྲེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྟོན་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྟེན་
ནས་ནི། སྒྲེ་བ་བརྒྱུག་པའི་སྤྱད་དུ་འབད་པར་མཛོད།¹⁸ ཁྱིམ་སོ།

འབྱོར་པ་ནི་རྒྱ་བ་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་རྒྱུ་རྒྱལ་པའི་མི་ནི་འབྱོར་པས་ཏེ།
གང་ཞེན། རིགས་དམའ་བ་སྤངས་པ་ཡིན། མི་སྒྲེན་པ་ཡིན། དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་ཡིན། ཐོར་སྒྲེས་
པ་ཡིན། གཞུགས་བཟང་བ་ཡིན། མི་དབུལ་བ་ཡིན། མི་བརྟན་པ་ཡིན། ཆོག་སྟན་པ་ཡིན། སྒྲེ་བོ་
མང་པོས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།¹⁹ ཞེས་བཤད་གྲུང་། འདིར་དལ་བ་སྤྱད་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་བརྒྱ་གཉིས་བསྟན་
པའི་མདོ་ལས་མི་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲེས་པ་དང་། དབང་པོ་ཆང་བ་དང་། ལས་
གྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་དང་། གནས་ལ་དད་པ་སྟེ་ལྟ་ནི་བདག་སྤྱད་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁངས་
རྒྱས་བྱོན་པ་དང་། ཆོས་གསུངས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་གནས་པ་དང་། གཞན་དག་གྲུང་དེ་ལ་སྟོད་
པ་དང་། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་གཞན་བརྟེ་བ་སྟེ་ལྟ་ནི་གཞན་སྤྱད་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ།²⁰ ཞེས་པ་
ལྟར་རོ། གཞན་བརྟེ་བ་ནི་བདག་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་ཅིང་བརྟེ་
བས་ཆོས་ལ་འབྲེན་པ་ཡོད་པའོ། །བརྒྱ་གཉིས་ནི་དབྱེ་གཞི་གཉིས་ལོགས་སུ་བགྲངས་པའོ། །དེ་དག་
རྒྱད་འགྲེལ་དུ། མི་ཉིད་དབུས་སྒྲེས་དབང་པོ་ཆང་། རྟེན་མེད་གནས་དང་བདག་འབྱོར་ལ། སྟོན་
བྱོན་ཆོས་གསུངས་བསྟན་པ་གནས། རྗེས་འཕྲུག་འགོ་བརྟེ་གཞན་འབྱོར་ལ།²¹ ཞེས་སོ། ཇི་ལ་
དལ་བ་ནི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། འབྱོར་པ་ནི་དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཏེ། ལྷན་པ་དང་། དེའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ནོ། རྟེན་བར་མ་ལས། མིར་གྱུར་པ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ་ན་དལ་བ་སྤྱད་སྤྱུམ་ཚོགས་
པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་²² ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་དཔལ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་ཀྱང་
མྱིད་པའི་བདེ་བ་ཉུང་ཟད་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས།

གལ་ཏེ་ཚོའདིར་ཕན་པ་མ་བསྐྱབས་ན། །ཁྱིམ་ནས་བདེ་འགྲོའི་སྒྲ་ཡང་མི་ཐོས་ཤིང་།།

ངན་འགྲོར་རྒྱུན་རིང་ཡང་དང་ཡང་འཁོར་ཏེ།། [ཉ] །སྤངས་སྤང་མི་ཤེས་ལོག་པའི་ལམ་འགྲོ་ཞིང་།།

ཐོག་མཐའ་དུས་མེད་འཁོར་བར་འབྱམས་འཆལ་ལོ།།

བདག་གིས་ལེགས་པར་རྟེན་པའི་སྒྲེ་བ་འདིར་ཕན་པ་དམ་པའི་ཚོས་ཤིག་མ་བསྐྱབས་ན་ནི་ལས་གྱི་
དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་ཞིང་བདེ་འགྲོའི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་མི་ཐོས་ན་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ།
སྟོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་སྟོད་པ་འདི་འདྲས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་མི་ཐོབ་ན། །བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་
སྒྲོས་ཅི་དགོས། །མི་ལུས་ཐོབ་པ་མ་ལྟར་ན། །ཁྱིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་བ་མེད། །གང་ཚེ་དགེ་སྤྱད་
སྐལ་ལྷན་ཡང་། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྟག་བསྐྱལ་ཀྱན་རྩྭ་ངས་པ། །དེ་ཚེ་བདག་
གིས་ཅིར་བྱར་ཡོད།^{੧੩} །ཅིས་སོ། །དེ་ལྟར་ངན་སོང་དུ་སྟོགས་པར་ལྟར་ན་ནི་རྟེན་དེ་ལས་ཡུན་རིང་
པོར་མི་ཐར་བ་ཉིད། དེ་ལས། བསྐལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །བདེ་འགྲོ་སྒྲ་ཡང་སྐྱེ་མི་ལྟར།^{੧੪} །
ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཚོས་ལ་བརྟུན་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ནས་གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནས་ཐར་བའི་གོ་
སྐབས་དཀའ་བས་ན་དམ་པའི་ཚོས་ལ་སྤྱིང་ནས་བརྟུན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པ།

དེ་བས་ད་ལྟ་རང་དབང་ཡོད་དུས་འདིར། །ལེགས་པའི་ལམ་ལ་མ་ཐུན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས།། [੧]

དགོ་ཚོས་མི་ཟད་ཚོགས་གཉིས་བསྟེན་བྱས་ཏེ། །མྱིད་པའི་གྲོང་ལས་རབ་རྩ་འདའ་བར་མཛོད།།

ཅིས་པ་སྟེ། ཀྱ་བ་དང་རྒྱུད་པ་དང་འཆི་བས་མ་ཟིན་ཅིང་། རང་གིས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་དབང་རང་ལ་ཡོད་
པའི་ཚེ་ཐར་བའི་ལམ་སྒྲ་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། དགེ་བ་ཅི་འགྲུབ་སྤྱད་ན་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འཕྱུར་
རྒྱུ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། དགེ་སྟོང་དག འཆི་བ་དང་། ཀྱ་བ་དང་། རྒྱུད་པ་མེད་ཅིང་། བདེ་བར་འཚོ་
བས་དབང་བསྐྱར་བ་གང་གི་ཚེ། ཐར་པར་སྟོབས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ལ་འབད་

པར་གྱིས་གིག་དང་། བྱི་གྱི་སྒྲིད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་པོ་དག་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། རན་འགོ་
རན་སོང་པའི་གནས་དག་སྟོག་ཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །པདེ་འགོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྐྱས་དག་འཇུགས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞུམ་པར་གྲོལ་པའི་གོ་འཕང་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ།⁹⁴ །ཞེས་སོ།

བཞིཔད་རེས་འབད་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་མན་པ་དང་བདེ་བ་གིས་གིང་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་
དལ་འབྱོར་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཁ་ལོ་བས་ཟིན་པའི་དུས་འདིར་ཆད་དང་མཐའ་མི་མངོན་ཞིང་
འཛིགས་སུ་རུང་བའི།

འཁོར་བའི་རྒྱ་གཉེར་ལ་མཐའ་ཡས་འདི་ལས། །རིན་ཆེན་གྱུ་པོ་ཐོབ་དུས་མ་བཟུལ་ན།།[༩]

གཏན་དུ་ཉོན་མོངས་སྟུག་བསྐྱེད་བའོ་གྲོང་དུ། །རབ་ཏུ་འཁྱུགས་ཆོ་བདག་གིས་རི་ལྟར་བྱ།།

འདི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱའི་གཉེར་ཡིན་ལ། རོན་མཐུན་བདག་གིས་གྱུ་པོ་ཆེ་གང་དུ་ཡོད་པ་དེའི་
ཆོ་མཚོ་ཆེན་དེ་ལས་ཀྱལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་
མི་མངོན་པ། བཟོད་པར་དཀའ་ཞིང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་འདི་ལས་མིའི་གྱུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་འདིས་
བཟུལ་དགོས་ཏེ། གཏན་དུ་སྟེ་བ་དང་། སྐ་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲོང་འཁོར་
དུ་འབྱུངས་པ་ནི་བཟོད་པའི་སྐབས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞིབ་ལྟས་ཀྱང་སྟོང་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ།
མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ། །སྟུག་བསྐྱེད་ལུ་པོ་ཆེ་ལས་སྟོལ། །བྱུ་འདི་བྱིས་ནས་རྟེན་དཀའ་བས། །
མོངས་པས་དུས་སུ་གཉིད་མ་ཡོག་⁹⁵ །ཅིས་སོ།

ལྟ་བུལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་འཐད་པ་ནི། དལ་འབྱོར་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚོན།

དེ་བས་སྐར་དུ་བརྩོན་པའི་གོ་བོས་ཏེ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟོག་པ་རབ་ཞིའི་ཕྱིར།།[10]

ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་འོད་གསལ་ལ་མ་འཛིགས་ཏེ། །བྱང་རྒྱུ་ལ་མ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་མཛོད།།

ཅིས་གདམས་སོ། །གང་གི་ཆོ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ཞི་བ་ན་སེམས་ཉིད་འོད་
གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ནས་འཆར་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་གོ་མས་པར་བྱེད་པས་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་ལམ་ཞེས་
བཛོད་དེ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བརྩོན་པས་བར་དུ་མ་ཆད་པར་ཉིན་དང་མཚན་མོ་གཉིད་དང་སྟོམ་

ལས་སྒངས་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། ཁྱི་སྐད་དུ་རིམ་ལྔ་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྒྲིབ་པ་
 ཀུན། ཉེ་བར་ཞི་བ་དེ་ཡི་ཚེ། འོད་གསལ་པ་བ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ནི། མི་རྟོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར་
 འཆར།¹² ཞེས་སོ། སྒྲུབ་པ་འདིར་སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་བ་དགས་ཀྱི་
 རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པ་ལ་བརྟུན་པས་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
 བྱས་ལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་གོ། རའེན་གཉིས་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 ཁམས་གསུམ་པའི། སྒྲོ་བ་དགས་རྣམ་པ་ཅན་རྟོག་ཡིན།¹³ ཞེས་པའོ།

དེའང་ཡུལ་དང་པོར་མཐོང་དུ་ས་འདིའོ་ཞེས་སྒྲིབ་ལ་དམིགས་པར་མཐོང་བའི་རྟོག་པ་ནི་
 སེམས་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་འོ་ཞེས་སྒྲོས་སྐད་ཅིག་དང་པོར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། རེ་ནས་ཡུལ་དེའི་བྱེད་གལ་
 དམིགས་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དཔྱོད་པ་སྟེ་ཡུལ་འོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དང་། དབྱིབས་སྒྲུབ་པ་
 དང་། གེ་སར་དང་། ཟེའུ་འབྲུལ་སོགས་པ་ལ་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། དེའང་དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་
 དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།¹⁴ ཞེས་པ་དང་། ཚེས་མངོན་པ་
 མཛོད་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་ཕྱིར་ཞིབ་ཉིད།¹⁵ ཕྱིས་པ་ལྟར་རོ། རེ་ལྟར་རྟོག་དཔྱོད་ལ་སེམས་
 སེམས་བྱུང་བག་ཆགས་སུ་བཅུགས་པ་ཅན་མཐའ་དག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
 པ་ལས། ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། རམ་གསལ་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྒྲུབ་ཏེ། རེ་ཆོ་
 སྒྲིབ་པ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། སེམས་འགགས་པ་དེ་སྒྲུལ་མངོན་སུམ་མཛོད།¹⁶ ཕྱིས་སོ།

དེའང་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་འབྲུལ་པས་རྒྱ་བྱས་ནས། ཉོན་མོངས་པའི་དྲ་
 བས་གཡོགས་པའི་ཆེ་ནི་སེམས་ཞེས་བརྟུན་དེ། རྟོག་དཔྱོད་མི་དགེ་བའི་ས་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། རྣམ་དེ་ལས་ཐར་པ་ན་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བརྟུན་དེ། ཡུལ་རིག་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་དུ་ཞེན་པའི་
 གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རེ་སྐད་དུ་སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་བརྟུན་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དྲ་བས་
 གཡོགས་པ་ན། སེམས་ཞེས་བརྟུན་པར་བྱ་བ་ཡིན། རེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་ཡུར་ན། སངས་རྒྱུས་
 ཞེས་ནི་བརྟུན་པར་བྱ།¹⁷ ཞེས་སོ། རའོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་
 སེམས་དང་།¹⁸ ཞེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ན་སེམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་སྟེ། ཡོན་

ཏན་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། འགྲོ་བའི་སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་ཤངས་རྒྱས་སེམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། ཇི་
ལྟར་གསེར་གྱི་རི་དོགས་བཞིན། མཁ་དག་དག་པའི་ཚུལ་འདི་བལྟན།¹⁵ ཞེས་སོ། ལྷགས་ལས་
སེམས་ཆེན་པོ་དང་ཉོན་མོངས་བ་ཆེན་པོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་རི་ལྟ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་
ཤེས་པའི་རབ་རིབ་གྱིས་ལྟོངས་པ་དག་སེམས་མི་འགག་པར་འདོད་པ་ནི་མོངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོན་འང་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་སྤང་ཡང་རྟོག་དཔྱད་གྱི་ཤེས་པ་འགག་སྟེ། འདུལ་
བ་ལུང་ལས། དག་སྤོང་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དེའི་སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་མི་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་འཁོར་སྤོང་། ཇིང་གཡོ་བ་མེད་པར་གཟུགས་བརྟན་
གར་བ་བཞིན་ནོ།¹⁶ ཞེས་དང་། ཆང་མ་རྣམ་དེས་ལས། བད་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར། །
གནས་ན་འང་མིག་གི་གཟུགས་དག་ནི། མཐོང་བའི་སྒོ་དེ་དབང་སྟེས་ཡིན།¹⁷ ཞེས་སོ། རྒྱུང་པོ་
ལ་ཡུལ་སྤང་བ་རྟོག་མེད་ཡིན་པར་དེ་ཉིད་ལས། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེ་སྤྱིང་བ་མ་ཡིན་
པས་¹⁸ ཞེས་བལྟན་ཏོ། མདོར་ན་གཟུང་འཛིན་མདོན་དུ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་རྟོག་དཔྱད་དུ་
སྐྱེད་པ་ནི་སེམས་སེམས་སྤྱང་ཞེས་བྱ་ལ། གཟུང་འཛིན་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཡུལ་རིག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་གི་མདོ་ལས། གང་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་དབྱེན་སྟོས་ཏེ་ཡུལ་ལ་
རྟོག་པ་ནི་འཁོར་བའི་སེམས་སོ། གང་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པས་དོན་རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ།¹⁹ ཞེས་པས་འགྲུབ་པོ།

དུག་པད་ཤེས་མ་འབད་ན་འོ་ཁ་བར་གདུང་བའི་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོག་གྱི་དགེ་བའི་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་བོ།

གང་ལ་བདེ་ལེགས་ཆོས་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ། འིན་ཆེན་དྲིམ་མེད་པའི་སྤྱོད་རྟེན་ནས།[11]

བདུད་རྩིའི་ཆོས་ཆར་བསིལ་བམི་འཛིན་ན། འཁོར་བའི་གདུང་བས་རང་ཉིད་བརྟག་པར་ཟད།

དེ་ཡང་མི་ཡུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆོས་གྱི་ཆར་འབབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་བཟེད་པར་མི་
བྱེད་ན་འཁོར་བའི་གདུང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། ལྷགས་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྟེས་པའི་རབས་
ལས། དལ་འཕྱོར་སྤྱོད་ནི་རྟེན་གྱར་གྱང་། ཆོས་གྱི་ཐིགས་པ་མ་སྤངས་པས། ཏེ་ནི་དཔུལ་མེ

བཟོད་དཀའ་པ་བསྐྱེད་པ། ལུགས་རིང་ལས་ཀྱིས་རབ་རྒྱུ་མཛད།^{ཕྱི} །ཞེས་སོ།།

བརྟན་པ་དཔལ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཟུང་པ་ནི། དཔལ་བ་གང་ལ་ཡོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དང་གིས་འབྱུང་བ་ཡང་འདི་ལྟར།

དཔལ་ལྡན་བདེ་ཆེན་ཡན་བདེའི་སྤྱིན་ཆོག་གསུམ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་བསེལ་དམ་པའི་ཆར་ཆེན་ཡང་།།[༡༩]

དཔལ་འབྱོར་སྐྱེད་པའི་འགྲོ་ལེན་སྐྱེད་པའི་འགྲོ་ལེན་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་གདམས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་གང་ཡིན་པའང་རྟེན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ངང་གིས་འབབ་པ་སྟེ། སྤྱོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ། གང་ལ་དཔལ་བ་དང་འབྱོར་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱན་སྤུལ་ཆོག་གསུམ་པའི་ཆར་ཆེན་པོ་ཡང་འབབ་སྟེ། གཞན་ཡང་ལན་ཡོན་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་སྟེད་ཡོད་དོ།^འ །ཞེས་སོ།།

བརྟན་པ་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་དཀའ་བ་དཔེ་སྐྱེད་པ་ལྟར་བཞད་པ་ནི། དཔལ་བ་དང་འབྱོར་པ་རྟེན་དཀའ་པའི་རྒྱུ་ཡང་།

རི་ལྷ་མོ་དཔལ་གཞི་ལས་པའི་གཉའ་ཤིང་གི། ལུགས་རྩས་སྤུལ་མཁྱིན་རྒྱུད་མིང་པས་ཀྱང་།།[༢༠]

མི་ཉིད་རྟེན་དཀའ་ལྷ་མིའི་རྟེན་པས་གསུངས། དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་ལུས་རྟེན་སྤྱོད་ཅི་དགོས།།

དེ་བས་དེ་རིང་ཉིད་ནས་བརྟན་པ་ཆོས་ལོ།།

ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་འོད་ནང་ན་རྩས་སྤུལ་ཞིག་གནས་པ་དེས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྟེང་དུ་འོངས་པ་གཉའ་ཤིང་ལུགས་པ་གཅིག་པ་རྒྱུང་གིས་སྤྱད་ཅིག་གིས་གཅིག་ཀྱང་མི་སྟོད་པར་བསྟོད་པའི་ལུགས་པར་མཁྱིན་པ་རྒྱུད་པ་སྟེད་དུ་རྒྱུད་གི་ལོངས་པ་དང་ངན་སོང་ལས་མི་ལུས་རྟེན་པ་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་བར་གསུངས་ཏེ། བཤེས་སྤྱོད་ལས། རྒྱ་མཚོ་གཅིག་གནས་གཉའ་ཤིང་ལུགས་པ་དང་། རྩས་སྤུལ་འབྱུང་པ་བས་ཀྱང་རྒྱུད་འགྲོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆོས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། རྒྱ་མཚོས་སྟོད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད།^འ ཅེས་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཞི་ལས་གཉའ་ཤིང་གི། ལུགས་རྩས་སྤུལ་མཁྱིན་རྒྱུད་ལྟར། མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་བ་གསུངས།^འ །ཞེས་སོ།།

གང་ལས་གསུངས་ན། མེད་ཀྱི་གི་ཆོས་ས་ལས། སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྷན་འདས་ནས་འཛིག་
 རྟེན་དུ་འབྱུང་བའང་དགའོ། ཁྱིམ་གྱུར་བ་དང་དཔལ་བ་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་ས་པ་འབྱུང་བའང་གིན་ཏུ་རྟེན་
 པར་དགའོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱསྟེ། སྤྱི་འོ་ལྷ། དཔེར་ན་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཆོག་ཅིག་
 ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེའི་ནང་ན་གཉའ་གིང་སྤྱུག་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། རྩམ་སྤུལ་ཞར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ།
 རྒྱ་མཆོག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྒྱུད་ཡས་ལྷང་བ་དང་མས་ལྷང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷང་ལ། རྩམ་སྤུལ་ཞར་བ་དེ་ཡང་
 ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་སྤྱར་བའི་གཉའ་གིང་གི་སྤྱུག་གཅིག་པ་དེར་རྩམ་
 སྤུལ་ཞར་བ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་མགུལ་བ་ཆུད་པར་སྤྲོ་ཡི། ལོག་པར་ལྷང་བ་ལས་ཕྱིར་
 ཡང་མིར་འབྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལོག་པར་ལྷང་བ་ནས་མཁྱེས་མིར་འབྱུར་བ་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་ཡིན་ནོ།¹³ ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་ལུས་ཙམ་ཐོབ་པ་ཡང་དགའ་ན་དཔལ་འབྱོར་དམ་པ་ཆོས་
 ལ་སྦྱོད་པ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །དད་དང་མི་ལུས་
 ཐོབ་པ་དང་། །དགོག་མས་རུང་བ་དེ་ལྟ་བུ། །དགོན་ན་ནམ་ཞིག་ཐོབ་པར་འབྱུང་།¹⁴ ཞེས་པ་དང་།
 གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པ་ལས། འབྲེན་པ་མཐོང་བ་གིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ། ཞི་བའི་ཆོས་
 གསུངས་ཐོས་པའང་གིན་ཏུ་དགའ། །དཔལ་འབྱོར་མིར་སྦྱེ་རྟེན་པར་གིན་ཏུ་དགའ། རྩལ་ཁྲིམས་དང་
 པའང་རྟག་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ།¹⁵ ཞེས་སོ། །

སྦྱོར་ན་གཉིས་པ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རང་བཞིན་དོས་གསུང་བ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་མི་ལུས་ཙམ་པོ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
 མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེའང་གང་ཡིན་ཞེན། དེ་བྱེད་བཤད་པ།

འདི་ལྟར་མི་ལི་ལུས་རྟེན་ཙམ་པོ་དང་། [13] །ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ།

ཞེས་སྦྱོས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་།

རིམ་བཞིན་དགོན་གྱི་མི་ཤེས་ཆོས་མིན་སྦྱོད། །དབང་པོ་ཆང་ཡང་མི་ལུས་ལས་པ་སྟེ།

ལུས་དབུས་སྦྱེས་ཀྱང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱང་ཉིད། [14]

ཅེས་བསྟན་ཏེ། མཁའ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། གང་དག་སྦྱོན་གྱི་དགོ་བའི་རྒྱལ་མིའི་འཛིག་རྟེན་

དུ་ཡང་སྒྲིམ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཚང་། རྟག་རྒྱ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲིམ་ཀྱང་། ལས་
དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་ཤེས། མི་དགེ་པའི་ལམ་ལ་མང་དུ་བརྟེན་ཅིང་སྤྱོད་པ་དེ་དག་མིར་
ཐུར་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ཐ་མར་ཐུར་པ་སྟེ་གི་བའི་འོག་དུ་བན་འགོ་སྒྲུ་མཐའ་མེད་པར་སྐྱེད་པའི་
བྱིར་རོ།^༤ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ། ཡང་བཤད་པ།

བསྟན་ལམ་ཞུགས་པ་དང་དགེ་སྤྱི་འཆོལ། ཆོ་འདི་གཉེར་ཁྱེད་འདུ་འཛིན་རྣམ་པར་གཡེངས།

མི་བསྐྱུན་འཕྱར་ལ་བྱིམ་རྒྱུད་བསྐྱངས་ཏེ། ཐར་པ་མི་གཉེར་དེ་དག་ཆོས་ཐོས་ནང་།^༥

མཆོག་གི་ལུས་མིན་རང་བཞིན་པར་མ་སྟེ། སྐྱབས་འགར་དགེ་ལ་རྩེད་ཟད་སེམས་གཞོལ་ཁྱེད་།

ལལ་ཆར་སྤྱི་གཤམ་སྒྲོ་མིག་ལེབས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཅམ་བསྐྱེད་བས་རང་གཞན་པན་ཅི་ཡོད་།^༦

དེ་དག་གྲིམ་པའམ་དགེ་སྤྱོད་གཞུགས་བསྐྱེད་རུང་། རན་འགོ་རྣམས་ལས་རྩེད་ཟད་འཕགས་པའི་བྱིར།

མི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས།

རི་སྐད་དུ། བཅའ་མཁའ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་དག་ཆོས་འདི་པ་དག་
རྒྱུ་མ་ཞུགས་པའམ། ཞུགས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་འདྲེས་མར་སྤྱོད་ཅིང་འདུ་འཛིན་རྣམ་
པར་གཡེང་བ་སྐྱེར་ལེན་པས། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་མི་བསྐྱུན་ཁྱེད་འཕྱར་བ། བན་སོང་གསུམ་དུ་
འབབ་ཅིང་བན་འགོར་གཞོལ་པའི་ལས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཉི་མའི་འོད་
གྱིས་གཟིགས་ཏེ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་ས་པོན་དང་ལུན་པས། དེའི་ཕྱིར་མི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་
དུ་ཐུར་པ་ཞེས་བྱའོ།^༧ ཞེས་སོ། དེའང་དགེ་སྤྱི་གཉེན་འདྲེས་མར་སྤྱོད་ཅིང་ཆོག་གི་ཐོས་པ་ཅམ་སྐྱེར་ལེན་
པས་བན་འགོར་བས་མི་སྤྱོད་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བས་བན་འགོར་དེ་
འགོ་སྟེ། ཉིང་ལ་ཐོས་པ་མང་པོས་སྤྱོད་མི་རུས།^༨ ཞེས་པ་དང་། བྱེད་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས།
འོད་སྐྱེདས། དགེ་སྤྱོད་ལྟས་བྱིན་གྱིས་མདོ་སྟེ་ལལ་གྱི་སྤྱང་པོ་ཆའི་ཁུར་གྱིས་ཐེག་པ་ཅམ་དུ་ཐོས་གིང་
འཛིན་པར་བྱས་ཀྱང་། མི་དགེ་པའི་དབང་གིས་བན་སོང་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་^༩ ཞེས་པ་དང་། རྩེད་

གི་མདོ་ལས། སྤྲུག་གི་སྒྲེ། སེམས་ཅན་གང་དག་འཛི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་དེ་ལྟར་སྒྲེ་སྒྲེ་གསལ་འདོན་གྱང་
ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་པ། དེ་དག་ལས་བསྐྱབ་པར་
འགྱུར་བ་གཞན་སྒྲུ་ཡང་མེད་དོ།^{༡༠} ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་མཐོང་ཞིང་། གཞི
བརྟུང་བ་ཐོས་གྱུར་ལ། བྱ་ངན་འདས་པ་ཞིར་འགྲོ་བའི། ཆོས་བསྟན་ཐོས་གྱང་མ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་
མི་དེས་སྤྲར་སྤྲས་པ། །བདག་ནི་བྱིས་པའི་སྦྱོར་གྱུར་ཏེ། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་ཀྱི་དབང་སོང་ནས། །
འདོད་པས་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྟ། །བདག་གི་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་སོ། །འདོད་པ་དག་གྱང་ལྟོན་
པ་དང་། །བདག་གིས་སྒྲོག་ཆགས་རྣམས་གྱང་བསད། །དགེ་འདུན་རྣམས་རྣམས་ཆུད་གསན་བས། །མི་
གཟད་དེ་ཡི་འབྲས་བུམྱོང་། །ཁའོད་པར་སེམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྟ། །བདག་གིས་མཆོད་རྟེན་བཤིག་
པར་བྱས། །ཆོག་ངན་རྣམས་གྱང་རབ་རྟ་སྤྲས། །བདག་གི་མ་ཡང་བརྟུང་བར་བྱས། །བདག་གིས་ལུས་
ཀྱིས་གང་བྱས་པ། །ཉེས་པ་དག་གྱང་རབ་རྟ་ཤེས། །སེམས་དབྱུལ་ཆེན་པོ་ཏུ་འཕོད་དང་། །ཤིན་ཏུ་མི་
བཟད་སྒྲེ་བ་མཐོང་།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་ཤིང་རྟེན་པོ།

རབ་མཆོག་སྒྲེ་བོ་དེ་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོང་། [༡༥] །ཐོས་བསམ་སྦྱིང་བའི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་།

རང་ཉིད་བརྟུལ་ནས་གཞན་དག་དགེ་ལ་འགོད། །སྤྱབ་བའི་རི་རྒྱལ་རབ་རྟ་མི་གཡོ་བ།

དང་སྤྱོད་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་པ་དེ་དག་གྱུར། [༡༦] །ཁྱིམ་པའམ་རབ་རྟ་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྤྲུལ་ས།

མི་ལུས་རིན་ཆེན་ལེགས་པར་སྟོན་པས་གསུངས།

དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བཟང་པོ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དུ་གནས་པས་རང་གི་
རྒྱུད་བརྟུལ་ནས། གཞན་དག་གྱང་དགེ་བ་ལ་བསྐྱུལ་ཞིང་ཐར་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཞོས་པ་ནི་དང་སྤྱོད་
གི་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་སྟེ། གོས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ལ་དང་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་མཚན་དུ་བརྟེན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་བརྟེན་པ་དང་དགེ་བ་ལ་བསྐྱུལ་བ་ནི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའམ། རབ་རྟ་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྤྲུ་
འདུག་གྱང་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བརྟེན་དེ། དཔལ་སྤྲས་ཀྱི་མདོ་ལས། དཔལ་སྤྲས། འདི་ལ་མང་དུ་

ཐོས་པས་ཐོས་པར་བྱེད། དེའི་དོན་སེམས་པར་བྱེད། ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པས་རྣལ་འབྱོར་
 ཏུ་བྱེད། གཞན་དག་གྲང་དེ་ལ་སྒྲུལ་བར་བྱེད་ན་དེ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་མཆོག་ཏུ་
 མཛེས་པས་དཔལ་འབྱོར་སྒྲིང་པོར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ།^੧ ཞེས་སོ། །
 ཡུམ་བར་མ་ལས་གྲང་། རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གང་དག་བདག་གྲང་དགེ་བ་ལ་སྦྱོད་
 ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལ་བསྒྲུལ་བ་ནི་དཔལ་འབྱོར་སྒྲིང་པོར་བྱེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 བསྒྲགས་སོ། །བསྟོད་དོ། །པུར་རོ།^੨ ཞེས་སོ། །

གཞན་ལ་བསྒྲུལ་བའི་རྒྱུ་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལྟར་དུ་འཛིག་
 པ་སྟེ། མཁའ་ལ་སྟོག་འགྲུ་མིང་དུ་མི་གནས་པ་ཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་འདི་ཉེ་བར་གནས་ལྟར་གྱི། །
 བརྟུལ་ཞུགས་བཟང་པོ་མདོན་འབྱུང་དུས་ལ་བབ།^੩ ཅེས་པའམ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁྱེད་པ་གྲགས་
 པས། རེ་ཞིག་ཐོག་མར་ཉན་པ་པོ། སྦྱིན་གཏམ་སོགས་ལ་ངེས་པར་སྦྱར། ཁྱོད་དུ་སྦྱར་ནས་བྱིས་
 དེ་ལ། ཟབ་མོའི་གཏམ་ནི་བསྟན་པར་བྱ།^੪ ཞེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོད་ནི་སྦྱིར་ཐེག་
 པ་མཐའ་དག་གི་རྟེན་དུ་རུང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྟོད་དུ་སྦྱར་བའི་དཔལ་འབྱོར་ནི། བཅ་
 མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྟན་
 འདས། དཔལ་འབྱོར་རི་ལྟར་བལྟ་བར་བགྱི། བཀའ་སྒྲུལ་པ། སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དབྱེན་སྟོས་
 ཉེ་གཡང་བ་ནི་བྲལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིན་སར་བཞིན་དུ་གནས་པ་ནི་དཔལ་བ་
 ཞེས་བྱའོ། །འབྱོར་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤིས་པ། སྟོ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་འབྱོར་པས་ན་འབྱོར་
 པ་ཞེས་བྱའོ།^੫ ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་དོ། །

བཞི་བཙམས་ལ་བསམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དེ་ལྟར་དཔལ་བ་དང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་སྦྱེ་བོས་ཉག་ཏུ་
 ཆོས་འབའ་ཞིག་བསམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པ།

དེ་ཕྱིར་དམ་པ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཐོས་ཏེ། ཆོས་བཞིན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཆོས་ལ་གནས་པ་དག། [༡༠]

ཆོས་ལྟན་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཆོས་མིན་འགོག་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་དོན་བསྒྲུབས་པས་ཆོས་ལ་གནས་པར་མཛོད། །

ཅེས་པ་ནི་གདམས་ངག་དམ་པ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་པར་དགའ་ཞིང་། ཆོས་ཐོས་
པ་དང་བསྐྱབ་པ་འང་རྟེན་པར་དགའ་ལ་རྟག་པར་བརྩོན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ། འདུལ་
བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡུང་གི་སྐབས་ཡངས་པ་ཅན་ཏུ་ཡན་པའི་གདམས་ངག་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་།
དགེ་སྦྱོང་དག རན་སོང་བའི་འགོ་བ་ལ་ལྟོས། བྱི་བྱིར་མི་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐོབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་
དགའོ། །ལོག་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་འདི་དག་ལ་ལྟོས། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་
འཕྲད་པར་རབ་ཏུ་དགའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་
བ་འདི་དག་ལ་ལྟོས། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བའི་ཆོས་བསྐྱབ་ཅིང་ཤིང་
དུང་ངམ་དགོན་པའི་གནས་སུ་སྤྱོད་བས་ཆོ་འདའ་བར་གྱིས་ཤིག་ལྟེ། ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

ལྟ་བུ་མཆོད་བསམས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི།

རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཀྱིད་མཆོ་མཐར་བཀལ་ནས། ཞིབ་འཁྱིལ་དུ་སྦྱར་འགོ་སྦྱང་ན་འདལ།།[༡༡]

ཞེས་པ་སྟེ། ལྟའི་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ལྟའི་བྱ། འདི་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། ལྟར་དུ་བྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། བཤེས་སྦྱིང་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་ལ་ལེགས་བརྟེན་ཆངས་པར་སྦྱོང་། །
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱབ་པས་གསུངས་དེའི་ཕྱིར། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་བརྟེན་བགྱི་བྱལ་བ་ལ། བརྟེན་
ནས་རབ་ཏུ་མང་པོས་ཞི་བ་ཐོབ། ། ཅེས་སོ།

དུག་པ་ལས་ཀྱི་ས་པས་བསྐྱབས་ན་དོན་ཆེ་བར་བརྟན་པ་ནི། འཛམ་གླའི་གླིང་ལས་ཀྱི་ས་པ་དགེ་བའི་བགོ་
སྐལ་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པ་འདིར་སྦྱིས་པའི་སྦྱིས་ལ།

གང་ཞིག་མིར་གྱུར་དགེ་གོམས་མི་བྱེད་ན། །དེ་ལས་སློ་བོས་སྒྲུབ་པ་གཞན་མེད་དེ།

རིན་ཆེན་གླིང་ནས་སྤྱོད་ལོག་བྱེད་པ་བཞིན། །དལ་འབྱོར་དོན་མེད་རྒྱུད་གསོན་བྱེད་པར་ཟད།།[༡༢]

དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཞིབ་འཁྱིལ་མཛོད་ཅིག།

འདི་ལྟ་བུའི་དལ་བ་ཐོབ་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་མ་བྱས་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་ནས་ནོར་བུ་མི

ལེན་པར་སྟོང་པར་ལོག་པ་བས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཏེ། སྟོན་འཕགས་ལས། འདི་འབྲེལ་དཔལ་བ་རྟེན་གྱི་འཕགས་ལས། །
བདག་གི་དགོ་གོམས་མ་བྱས་ན། འདི་ལས་བསྐྱུས་པ་གཞན་མེད་དེ། འདི་ལས་སྐྱུས་པ་འདྲ་གཞན་
མེད་དོ།^{༡༠} ཞེས་སོ། དེའི་ཕྱིར་དགོ་བ་ཐུན་ཆོག་སྐྱུས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་
པར་ལེགས་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྩོན་པས་ནི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་སྐྱུ་མཆོག་སྐྱུ་མཛོན་པར་མཐོ་བ་འཛོ་བ་བ་
ཉིད། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། འདི་ལྟར་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་དང་བདག་ཉིད་ལ། །
ཉམས་བདེར་འཇུག་པ་གང་ལགས་པ། དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ཐོག་མ་ལགས། ཆོས་ཀྱི་བདེ་བར་གཉིད་
ལོག་ཅིང་། ཁད་པར་སད་པ་དག་ཏུ་འཇུག། བདག་གི་བདག་ཉིད་སྟོན་མེད་པས། ཁྱི་ལམ་དག་ཀྱང་
དགོ་བར་མཐོང་། ལ་མར་སྤྱི་ལྟ་ལྟར་ལེན་དང་། རིགས་ཀྱི་གཙོ་ལ་རིམ་གྱོ་དང་། འོངས་སྟོང་
ལེགས་སྟོང་བཟོད་གཏོང་དང་། ཆོག་འཇམ་ཐ་མ་མེད་བདེན་པའི། བརྒྱལ་ལྷགས་ཆོག་ཅིག་བྱས་
པ་དེས། ལྟ་ཡི་དབང་པོ་ཉིད་ཐོབ་ནས། འདྲ་དྲུ་ཡང་ལྟ་དབང་བཞིད། རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
འཇུག་པར་འཇུག། ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་དག ལམ་ཐུན་པར་མཁྱེན་མཛོད་དོན་
དུ་ནི། འགོ་ལ་ཕན་པ་རྟག་ཏུ་མཛོད། དེ་ཉིད་ཚུད་ལ་ཕན་པ་ལགས།^{༡༡} ཞེས་པའི་བར་རང་གཞན་
ལ་འདི་ཕྱིར་བདེ་བའི་ཆོས་དགོ་བ་རྒྱུས་སོ།

སྟོན་གསུམ་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པར་དབྱེད་པ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་སྤྱི་བརྟན་
པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དབྱེད་པ།

ཆོས་ཀྱང་སེམས་ལ་རག་ལས་དེ་ཡང་ནི། དཔལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།

རྒྱུད་རྟེན་རྒྱུ་མཆོག་སྤྱི་འདིར། [༡༡] ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོར་རང་གི་སེམས་ལྟེན།

ཅེས་གདམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ནི།
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། སེམས་ནི་ཆོས་ཁམས་དགོ་བ་གྱུན་གྱི་རྒྱར་
རྒྱར་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དེའི་གྲོགས་སམ། རྟེན་དུ་རྒྱར་པའི་གནས་སྐབས་འདིར་སེམས་གདུལ་བ་
ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བཞེས་སྤྱིང་ལས། རྟོན་གྱིས་ཐུགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཙོམ་ལྟར་གྱིས། །

སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་གསུངས།^੧ ཞེས་སོ། གྲེང་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས།
 གྲུའི་བདག་པོ། སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྟེ། སེམས་ལས་བྱུང་ཞིང་སེམས་ལས་སྐྱལ་བས་
 བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱུངོ།^੨ ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བྱེད་ལས། མ་ལུས་རི་ལྟར་
 ལྷང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱིས་སྐྱལ་ཞིང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན།^੩ ཞེས་པ་དང་། ལང་
 ཀར་གཤེགས་པ་ལས། མེ་ཡོང་ལ་ནི་གཟུགས་སྣང་ཡང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྣང་བ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་
 ལྷང་བ་མི་ཤེས་པས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་གཉིས་སྟེ། རྣམ་དག་བག་ཆགས་འབྲེལ་བ་ཡི། ལྟ་
 ཆོགས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མི་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱི་རོལ་སྣང་། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་སེམས་ཅམ་མོ། ཞེས་པ་དང་།
 རོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་ནི། བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་དབྱུགས་པའི་སེམས། རོན་ཏུ་
 རབ་ཏུ་སྣང་བ་འབྱུང་།^੪ ཞེས་སོ། གྲེང་རྒྱ་མི་ལམ་ལྟར་སེམས་ལ་སྣང་བ། སེམས་འབྲུལ་པའི་རྩར་
 མེད་བཞིན་ཏུ་ཕྱི་ནང་སྣ་ཆོགས་པར་ཤར་བ་འདི་བག་ཆགས་འབྲུལ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣང་བ་སྟེ།
 རོན་ཏུ་བདེན་པར་མཐུབ་པ་ལ་བདེན་བདེན་ལྟར་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། ཁི་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སེམས་འབྲུལ་རྩར་མ་དག་པར་སྣང་བ་སེམས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རི་སེམས་སུ་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འབྱུར་རོ།

ཡང་སེམས་མ་བསྐྱེད་ས་ནས་བསྐྱེད་པ་འདར་བསྐྱེད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་འདི་
 བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་ན། བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་ཡོང་མི་རུས། ཞེས་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་བརྟུལ་
 རྒྱགས་མ་གཏོགས་པ། བརྟུལ་རྒྱགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱག་བསྐྱལ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཡང་
 དག་གསུང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན། སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། སྟེ་ཞིག་གི་ནི་ཆེད་ཏུ་
 བྱས། རྒྱགས་སྟེག་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། མེ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། གྲེང་རྒྱ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་། རྟོག་སེམས་ཡིན་པར་བྱུང་བས་གསུངས། གྲེང་རྒྱ་མི་ལམ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ན། སེམས་
 ལས་འཇིགས་པ་གཞན་འགའ་མེད། ཅེས་པ་དང་། སེམས་ནི་གཙིགས་བརྟུལ་བ་ན། གྲེང་རྒྱ་ཐམས་
 ཅད་བརྟུལ་བ་ཡིན།^੫ ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ལས་

བྱུང་བས། འདུལ་བ་ལ་འབད་བ་ནི་ཚུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བའོ། ཁི་སྐད་དུ། དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་གྱི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་སེམས་ཀྱིས་བྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་སེམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ངོ་། །དག་
བའམ་འོན་ཏེ་མི་དག་བའི། །ཤས་ཀྱན་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པ་ཡིན།^{༡༧} །ཞེས་པ་དང་། འོད་སྤང་
ཀྱི་ལེའུ་ལས། སེམས་ནི་ལས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བྱེད་པས་རི་མོ་མ་ཁན་དང་མཚུངས་སོ། །ཁོད་པ་མངོན་
པར་སྒྲུབ་པས་བྱིར་ཆོལ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །སྟུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པས་མི་མཐོང་བ་དང་
མཚུངས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་པ་དང་། འགོ་བ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷགས་ཀྱིས་གཞི་འབར་བ་ཆ། །
འབར་བའི་མེ་ལྷེས་ཀྱན་ནས་བྱུང་། །ལྷགས་ཀྱི་སྟག་ལེ་རྣམས་པོ་ཡིས། །ལུས་གཅིག་ཆ་གས་བརྒྱད་
གཤགས་པ། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྟག་པ་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་སོ། །
བདེ་སྟུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བར་གྱུར་པའི་བྱིར་སེམས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ཁོན་ལ་འབད་ངོ། །

གཉིས་པ་ཉིན་མཚན་དུ་ཚུས་ལ་བརྩོན་དཀོན་པར་གདམས་བཞི། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ན་རྒྱ་བ་གང་གི་ཆོ་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་ཅིང་འཁོར་བས་རྩེན་པ་དེའི་ཆོ།

འཆི་བས་འཛིགས་པའི་སྒྲེ་བ་མཐའ་མེད་དུ། །ཡོངས་དང་སྟུག་བསྐལ་ཆར་བཞེན་འབབ་པ་ཡང་། །

དལ་འབྱོར་དོན་མེད་རྣམ་པར་གཡེངས་ལས་བྱུང་། [༡༧] །དེ་བྱིར་མངོན་མཐོང་སེམས་ལེགས་ཚུས་རྣམས་ཀྱན། །

དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བས་མས་ལས་བྱུང་བས་ན། །ཉིན་མཚན་མི་དལ་བརྩོན་པས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད། །

ཅི་སྐད་དུ། རྩོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལུ། འཁོར་བ་ན་རྒྱ་བ་གང་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཀྱང་རང་གི་དལ་བ་དང་འབྱོར་པས་བརྒྱན་པའི་ལུས་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ཉིད་སེམས་པ་མངོན་དུ་མ་
བྱས་པར། མི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྒྱས་རྣམ་པར་འཁོར་ཏེ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་མེས་གདུང་བར་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི། །ཁོ་བོས་ནི་དལ་བ་དམ་པ་བསམས་པས་སྲིད་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས། །ཁྱོད་
ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ཡོན་བཤད་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི། ད་ནི་པན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་བར་གདམས་པ།

འདིར་ནི་འབྲེན་པ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཅིང་། [༡༨] །ཚུས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པའང་དོན་ཡོད་ལ། །

ཆོ་འདི་དོན་ཡོད་ཕྱི་མ་འབྲས་བཅས་ཀྱི། དཔལ་འབྱོར་ལུས་རྟེན་ལས་བྱུང་དེ་ཡི་ཕྱིར།

རབ་ཏུ་དག་པ་ཡང་དང་ཡང་སྒྲིམས་ཤིག། [༡༥]

དེ་ལ་སྒྲིབ་གྱི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་མཐོང་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གནས་སྐྱབས་ཆོ་འདི་འི་ཉིན་
མཚན་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བས་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་མར་ཐར་པའི་ས་པོན་སྐབས་པ་འོ་སྒྲོལ་མི་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དཔལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་
པ་ཉེར་གཞག་ཆེན་པོ་ལས། དག་འབྱེད། རྟོན་གྱིས་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་ལེགས་པར་སྒྲིམ་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔལ་བ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ལེགས་
པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྲུབ་པར་བལྟོ།^༡ ཞེས་སོ། དེའི་ཕྱིར་དཔལ་བ་
སྐྱོབ་པ་ལ་སྒྲིང་ནས་སྦྱོབ་བ་བསྒྲིམ་པར་བྱཏོ།

བཞི་པ་མི་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་འཇུག་ཆུ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་མི་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་གཞན་ཡང་
འགྲུབ་པའི་ཆུ་ལ་བཤད་པ།

ལྟར་བཅས་འཇིག་རྟེན་དབུས་ན་འགོ་བའི་གཙོ། ཉན་རང་སྤྲུལ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་ཡིས།

འཆི་མེད་བདུད་རྩི་འོག་འཕང་བརྟེན་པ་ཡང་། མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཚོག་ལས་བྱུང་བས་ན། [༡༦]

ལྟ་བུས་ལྟག་པའི་ལུས་ཞེས་དཔལ་འབྱོར་བཞག་ས། དེ་ཕྱིར་མི་ཉིད་སྐྱོབ་པ་ལ་སྦྱོབ་བ་བསྒྱེད།

གང་གི་ཆོ་སྤྱབ་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱང་རྒྱུ་བ་བརྟེན་པའི་རྟེན་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མིའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས། ལྟ་བུས་ལྟག་པ་ཞེས་སྦྱོས་ཏེ་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བ་པའི་མདོ་ལས། ལྟའི་གནས་སུ་མཛོན་
པར་བྱང་མི་རྒྱུ་བ་པ་ནི་གནས་རིས་ལ་ང་རྒྱལ་དུ་བྱེད་པས་བདེན་པ་མཛོན་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དཔལ་བ་དང་འབྱོར་བ་ལུན་སུ་མཚོགས་པ་མི་ཉིད་ཁོ་ནར་གཟིགས་ནས་སེར་སྒྲུའི་གནས་སུ་
གཤེགས་ཏེ་^༡ ཞེས་སོ། རྟོན་འཇུག་ལས། ལྟ་བུས་ལྟག་པའི་ལུས་གྱིས་ནི།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ།

ལྟ་བུ་སྤེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔལ་འབྱོར་བཞག་ས་ནི། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་བདེན་མཐོང་ཡེ་ཤེས་སོ། །ལྷ་མིའི་ནང་ནས་མིར་གྱུར་རྟེན་སྒྲིལ།།[༡༩]

དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཟབ་སྟོང་པོ་ཡང་། །མི་ཡི་ལུས་རྟེན་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་སྒྲ།།

དེ་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྟེན། །དཔལ་འབྱོར་མི་ལུས་མཆོག་ཏུ་འཕགས་པར་གསུངས།།[༢༠]

མཛོད་ལས། གསུམ་དུའོ་ཤོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྟོ་ལུང་ལས་འོད་རྩོམ་ཞིང་། །དེ་མཐར་ཕྱིན་
ཅེས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།^ལ །ཞེས་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་མིའི་རྟེན་ལས་སྒྱུར་དུ་འགྲུབ་
པར། འབྱུང་བཞི་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལས། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་སྒྲུང་བྱུང་འདི། །མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཙོན་
བྱས་ན། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་གཞན་ཅི་སྟོས།^ལ །ཞེས་
འབྱུང་རོ། །དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་དཔལ་འབྱོར་བསྤྲུགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དུག་པ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་རྩལ་སྟོན་པ་ནི། དེ་རི་ལྷ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་རྩལ་བསྟོན་པར་བྱ་ན། འདི་
ལྷ་རྟེན་བདེ་བ་ལ་འདུག་ཏུ་སྒྲུབས་སུ་འགོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས། རང་གི་ལུས་དཔལ་འབྱོར་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལ་བསམས་ན།

རི་ལྷ་མོངས་པས་ནོར་མཆོག་རྟེན་པ་ལྷར། །མི་ལམ་ཉིད་ཅེས་དོགས་དང་འཇིགས་བཞིན་དུ།།

དགའ་ཞིང་སྟོང་བས་དཔལ་འབྱོར་བསམ་པར་བྱ། །འདི་ཕྱིར་ཕན་བདེ་དམ་པའི་ཆོས་འགྲུབ་པོ།།[༢༡]

ཞེས་བསམ་ཏེ། དབུ་ལ་པོ་སོ་ནོར་མཆོག་རྟེན་པ་ལྷར་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདི་རེ་
འཆོངས། ཆོས་ཤིག་ཁོ་ན་བསྐྱབ་དགོས། །མི་ལམ་མ་ཡིན་ན་རུང་ཉེ་སྟོན་དུ་འཇིག་པས་ཀྱང་དོགས་
ལ། ཐོབ་པས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་ནས་བསྟོན་པའི་མཐར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྟོར་བར་བྱ་ཉེ།
ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། མོ་རྣལ་འདི་ལ་གཅིག་ཏུ་བསམ་པར་བྱ་བ་ནི་དཔལ་བཅུ་སྟོང་བས་རྩེ་སུ་བྱན་
པར་གྱིས་ཤིག་^ལ ཅེས་སོ།།

སྟོན་པ་བཞི་བསྟོན་ཀྱི་དགོས་བསྟོན་པ་ནི། དེ་ལྷ་རྟེན་དཔལ་འབྱོར་བསྟན་པའི་བསོད་ནམས་སེམས་ཅན་ལ་
ལེགས་པར་སྟོན་པས་བསྟོན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་དག་ལེགས་སྒྲན་པའི་བདུད་རྩི་འདིས། །འགྲོ་ཀླན་དོན་མེད་གཡེང་བ་རབ་ཞིན་ས།།

ནགས་མཐར་སོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཚང་ཚིང་གིས། །དུབ་བའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་ངལ་སོས་ཤིག།[༡༠]

ཅེས་པ་སྟེ་ཡང་དག་པའི་མེ་རྟོག་རྒྱ་ན་ཆགས་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་ཞི་བའི་བདུད་རྩི་དམ་པ་
བསྟུངས་ཏེ་བཤད་པས། །འགྲོ་བ་ཀླན་གྱི་ཆོ་འདིའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་དལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསོན་པ་
སྒྲར་ལོག་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་བའི་དགོན་པ་དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བར་ཆོག་ཅིག་ཏུ་རང་གི་
སེམས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་འཁོར་བར་དུ་བ་བ་ངལ་འཚོ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པ་འདི་ནི་ངལ་གསོ་བྱུང་
བར་ཅན་གྱི་གནས་ལ་གདམས་ཤིང་། ལེའུའི་དོན་རིལ་པོ་སེམས་རྒྱུད་སྒྲིད་ཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྟུངས་ཏེ་
འཁོར་བ་ལ་སྒྲོུ་ཤས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། ལེའུ་བརྩམས་པ་རྫོགས་པའི་བསྟོ་བ་ཡང་འབྱུང་སྟེ།
ལེའུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞི་བའི་ནགས་ནང་ལུག་དང་སྒྲན་ལྟོངས་ཉམས་
དགའ་ཞིང་། །མེ་རྟོག་གཡོ་བའི་གར་ཅན་ལྟུང་ལྟུང་སྒྲས་བརྒྱན་པ་དེར། །ཡུན་རིང་དུ་བ་བའི་སེམས་
འདི་མི་གཡོ་མཉམ་འཛོག་ཅིང་། །ངལ་འབྱོར་དམ་པ་དོན་ཡོད་བྱེད་པས་གནས་ཁྱུར་ཅིག་ །དེར་ཡང་
མི་བསྒྲན་སྒྲུབ་པོ་མི་མཐོང་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་ཉེར་ཞི་འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་བཅས། །ཚོག་དང་
བཅས་པའི་ལུས་འདི་དོར་ནས་ནི། །སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གདོད་མའི་སར་ཕྱིན་ཤོག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་ལེའུ་སྟེང་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ།།

||

གཉིས་པ། ཚེ་མི་རྟག་པའི་ལེན།

གཉིས་པ་ཚེ་མི་རྟག་པའི་ལེན་ལ་ལྟ་ལས། དེ་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱལ་པར་བཤད་པ། དེ་བས་བརྩོན་པར་གདམས་པ།
མཐུག་བསྟུ་བ། སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྟོར་བཤོ།

སྤྱོད་ན་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོན་པར་དཀའ་བའི་དལ་བ་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས་
བརྩོན་པའི་རང་བཞིན་བྱ་དགོས་པར་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་རྟོན་དཀའ་བའི་དལ་བ་ཐོབ་ཀྱང་ཀྱང། །སྐད་ཅིག་མི་རྟག་འཇིགས་པའི་ཚོས་ཅན་ཏེ།

རྣམ་པར་བརྟགས་ན་སྟིང་པོ་འགའ་མེད་ལ། །དཔུ་བདོས་འདྲ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས།།[1]

ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་ངེས་པར་འཛིབ་བསམ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་རྟག་ཐུབ་པ་མེད་ལ། རྒྱ་གིང་ལྟར་སྟིང་
པོ་མེད་ཅིང་སྟོས་དབྱད་མི་བཟོད་པ། རྒྱའི་ལྷ་བ་ལྟར་རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་སྟང་ཡང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་
ལག་སོ་སོར་འཇིག་ཅིང་འབྲལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཆེད་དུ་བརྟོད་པའི་ཚོས་པ་ལས།
ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་ན་མས་མི་རྟག་ །སྟེ་ཞིང་འཇིག་པར་འབྱུར་བ་ཡིན། །སྟེ་ནས་འཇིག་པར་འབྱུར་བ་
བས། །དེ་བས་ཐུར་དུ་ཞི་བ་བདེ། །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེད་དང་། །ལྷ་མ་ཟེལ་བ་རྩ་བར་འདྲ། །མི་
ལམ་སྟོག་དང་སྤྱིན་ལྟ་བུར། །འདུས་བྱས་ཚོས་གསུངས་དེ་དང་འདྲ།¹ །ཞེས་སོ།

སྤྱོད་ན་གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟག་སྟུམ་ལས། དང་པོ་ལུས་ལ་གཙུག་འཛིན་བྱས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ནི། དེ་ལྟར་མི་
གཙང་ཞིང་འབྱུར་ལ་སྟིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་འདི་སོ་སོར་འབྲལ་ཞིང་ལྟོས་ས་མེད་པས་ཀྱང་། ལུས་ལ་
ཆགས་པ་བདུང་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོག་ཞོལ་བར་གདམས་པ་ནི།

སྟུག་བསྟུལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཉོན་མོངས་འབྱུང་ཁུངས་ཆེར་གྱུར་ལུས་འདི་ལ།

གོས་རྒྱུན་མེད་ཀྱི་ལྷེང་སོགས་བསྟུབས་ཐུར་ཅིང་།[1] །བཟའ་བདུང་བཟང་དགུས་མཚོན་ཅིང་བསྟེན་བཀུར་ཡང་།

དུས་མཐར་མི་རྟག་འཇིག་ཅིང་འབྲལ་བ་སྟེ། །ཁ་དང་བྱ་རྟོན་ཅེས་བཟུང་འདི་ལ།

གཅེས་སྤྲུལ་ཏུ་འཛིན་གཙང་བའི་སྐུ་མཆོད་པོ་ལ། [༡] གཞུང་ཉིད་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་གདམས་ཏེ། རང་གི་ལུས་ཞེས་ཏུ་གཏུང་དང་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཟས་དང་གོས་ཀྱིས་མཛོད།
མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བཞུག། གཞན་གྱིས་ཁ་ཅུང་ཟེད་ཟེད་བཟུང་ལ་ཡང་མི་དགའ་བས་ལན་དུ་སྤྲུལ་
ཞིང་གཞོན་པ་ལས་བསྐྱོད་ཀྱང་། ཞིབ་ལྟས། ལུས་འདི་ཐང་ཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན།^༡ ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། འཛི་བདག་གིས་ནམ་ལེན་ཆ་མེད་པ། ལུས་སྐུ་མཆོད་པའི་ཆེ་རྒྱས་སུ་མི་འབྲང་བར་
སྤོང་བ། དུར་བྱ་དང་། ཁྱི་དང་། སྐྱ་དང་། བྱ་སྐྱོད་ལ་སོགས་པའི་བཟང་བར་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་གཅེས་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཛིན་པ་དེའི་ཆེད་དུ་སྤྲུལ་བྱེད་དོན་མེད་པའི་ཚུལ་བལྟས་ཏེ། དུན་གཡོག་ལྟར་དགེ་བའི་
ལས་ལ་བཀོལ་ལ། ཟས་གོས་ཀྱིས་དཔྱད་ཅི་འོས་བལྟུངས་ཏེ། ཉིན་མཚན་དུ་ཆོས་ལ་བརྟན་པར་འོས་
པ་ཉིད་དོ།

རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
སྤྱོད་པ་བཞི་ནས་རི་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་བ་བརྟན་པ་སྟེ་དང་ལུན་པ། མ་ཞིག་མ་གསལ་གིན་ཏུ་
མ་ཞེགས་པ། འཕན་མེད་པ། ལུན་སྤྲུལ་པ་བཞིག་ནམ་ལ་རྟེན་ཅིང་ས་ལ་སྟོག་སྟེ་ཅ་དང་གིང་དང་
གིང་གེལ་བ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཐུང་མར་
འཐག་ཅིང་འོང་བ་ལ་ནི། མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ། རྟོར་གྱིས་སྤྲུལ་
པའམ། རྩས་དང་སྤྲུགས་དང་སྤྲུན་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་
བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ།
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ། རྟོར་གྱིས་སྤྲུལ་པའམ། རྩས་དང་སྤྲུགས་དང་སྤྲུན་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་
སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། བཞིག་དེ་ཞེན། ཆ་བ་དང་། ལ་བ་དང་། འཛི་བ་དང་། རྒྱུད་པའོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།
ཆ་བས་ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཛོམས་གིང་འོང་དོ། ལ་བས་ནི་ནད་མེད་པ་འཛོམས་གིང་འོང་དོ། རྒྱུད་
པ་བས་ནི་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་གིང་འོང་དོ། འཛི་བས་ནི་སྟོག་འཛོམས་གིང་
འོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ། རྟོར་གྱིས་སྤྲུལ་པའམ།

རྩ་ས་དང་སྒྲུབ་དང་སྒྲུག་ས་རྩ་ས་ཀྱིས་ཞི་བར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 དཔེར་ན། རི་དྲུག་ས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་གེ་རི་དྲུག་ས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས། རི་དྲུག་ས་བཟུང་སྟེ་རི་ལྟར་
 འདོད་པ་བཞིན་དུ་དབང་བྱེད་དོ། །རི་དྲུག་ས་དེ་ནི་སྒྲོབ་ས་པོ་ཆེའི་ཁ་མི་བཟང་པས་དབང་མེད་པར་
 འཕྱུར་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བདག་གི་གསལ་ལ་ཤིང་གིས་གཟུགས་ཏེ་བརྒྱགས་པ་
 དང་ནི་བྲལ། མགོན་ནི་མེད། སྒྲུབ་ས་ནི་མེད། དཔུང་གཉེན་ནི་མེད། བཤེས་ནི་མེད། ཆོག་ས་ནི་འབྱེ
 ཞིང་འབྲལ། ཤ་དང་ཁག་ནི་བསྐྱམ། ལུས་ནི་ནད་ཀྱིས་གཏུང། རྫོམ་ནི་རྫོམ། བཞིན་ནི་འཕྱུར། རྒྱང་
 ལག་ནི་གཡོ་བ། ལས་ནི་མི་རུས། མཐུ་ནི་མེད། ཁ་རྩ་དང་། སྒྲུབ་ས་དང་། གཅིན་དང་། དན་སྒྲུག་ས་
 ཀྱིས་ལུས་ལ་གོས། མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། རྩེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་ནི་
 འགག་སྒྱིགས་སུ་ནི་འབྱུང་། སྒྲ་རང་རང་པོ་ནི་འཕྲོ་ན། སྒྲ་ན་པས་ནི་པོར། སྒྲ་ན་དང་། ཁ་ཟས་དང་།
 བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་གྲེས་ལ་བོར་ཏེ། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་ཆས་པས།
 མལ་གྱི་ཐ་མ་ལ་ནི་ཉ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་སྒྲེ་བ་དང་། རྒྱ་བ་དང་། འཆི་བའི་འཕོར་བའི་རྒྱུད་དུ་ནི་
 རུབ། རྩོག་ནི་རྩུང་ཟད་ཅིག་ལུས། གཤིན་རྗེ་ཡིས་ནི་འཛིགས་སྒྲག་ལུར་ཀྱི་དབང་དུ་ནི་སོང་།
 དཔུགས་རྒྱུ་བ་ནི་འཆད། ཁ་དང་སྒྲ་ནི་གདངས། སོ་ནི་གཅིགས། སྒྲིན་པ་སྒྲིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྒྲ་དེ་ཅས་
 གསོལ་བ་ནི་འདེབས། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནས་སྲིད་པ་ལ་ནི་འཇུག་གཅིག་སུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་
 གོགས་ནི་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོར། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་ནི་འགྲོ་སྒྲེས་ཆེན་པོ་ནི་འདེགས།
 སྒྲ་ན་པ་ཆེན་པོར་ནི་ཞུགས། གཡང་ས་ཆེན་པོར་ནི་ལྷུང་། རྩོད་སྒྲག་པོར་ནི་ཞུགས། དགོན་པ་ཆེན་
 པོར་ནི་འགྲོ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ནི་འབྲེམ། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་ནི་བདས། ས་རྒྱུགས་མེད་པའི་ཕྱོགས་
 སུ་ནི་འགྲོ། གཡུལ་ངོ་ཆེན་པོར་ནི་འཇུག་གཞོན་ཆེན་པོས་ནི་འཛིན། བས་མཁའ་ལ་ནི་འཆིལ། ཡ་
 དང་མ་དང་སྒྲ་རྩ་དང་སྲིང་མོ་དང་། སྒྲ་དང་སྒྲ་མོས་ནི་བསྐྱོར། དཔུགས་ནི་འཆད། རོར་བལོ་བཤའ་
 བྱ་ཞེས་ནི་ཟེར། ཀྱི་རྩུང་པ། ཀྱི་རྩུང་མ། ཀྱི་རྩུང་སུ་ཞེས་ནི་ཟེར། སྒྲ་ནི་ཞིག་སྟེ། སྒྲིན་པ་དང་། དཀའ་
 སྒྲུབ་དང་། ཆོས་འབའ་ཞིག་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ན། ཆོས་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲུབ་ས་གཞན་མེད། མགོན་
 གཞན་མེད། དཔུང་གཉེན་གཞན་མེད་དོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན། ཆོས་ནི་གྲིང་དང་།

གནས་དང་། མགོན་དང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་དུས་ན། རང་ཉིད་མལ་ན་
 ཉལ་བཞིན་དུ། བྱི་མའི་སྤང་བ་ཉམས་སུ་སྤྱང་སྟེ་རན་སོང་དུ་འགོ་ན། དེ་གནས་ལ་འཛིགས་པའི་སྤང་
 བ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཆོ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་སྤྱབས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱོད་
 གྱིས་ལུས་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས། ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བཙས་པ་ཡང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
 བར་འགྱུར་རོ། ཁོཅ་ཉན་ཐམས་ཅད་དང་ལུན་ཁིང་ལུན་རིང་པོར་བཟའ་བ་དང་། བཙའ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གཙང་མ་མང་པོས་ཆོས་པར་བྱས་ཏེ་སྦྱེད་བསྦྱེད་པ་ཡང་། ཐ་མའི་མལ་ན་འདུག་པའི་
 ཆོ་སྤྱན་པས་པོར་ཁིང་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲིམ་ལ་པོར་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
 བར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་གྱི་ལུས་བརྒྱས་གིང་བསྐྱས་ཏེ་བདུག་པས་བདུགས།
 མེ་རྟག་དྲི་ཞིམ་པོས་བགོས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་དྲི་མི་ཞིམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།
 འདི་ལྟར་ག་གི་ཀའི་རས་དང་། དར་ལ་སོགས་པའི་གོས་བཟང་པོས་གཡོགས་ཀྱང་ཐ་མའི་མལ་ན་
 འདུག་པའི་ཆོ། དྲི་མ་ཅན་གྱོན་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་གཅིག་ལུ་སྦྱེན་མོར་འགོ་བར་
 འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྣ་ཆོགས་པས་དགའ་བར་བྱས་ཀྱང་། དེ་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་འདོད་པས་མ་ལོས་ས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་སྤོང་དང་། མེ་རྟག་དང་། དར་གྱི་ལྡ་ལྡི་དང་། སྟན་དང་།
 གོས་སྣ་ཆོགས་པས་འབྱོར་ཁིང་། གཡས་གཡོན་དུ་སྤྱས་དང་བཙས་པའི་ཁྱིམ་ཉལ་ཡང་། བྱ་རྟག་
 དང་། ར་དང་མི་རོ་སྐྱག་བྱོབ་དག་གིས་གང་བའི་དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོར་པོར་ནས་ལུས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་
 ས་ལ་ཉལ་བར་གདོན་མི་ཟེའོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལྟར་ཁྱི་སྤྱང་པོ་ཆེད་དང་། ཉའི་རྒྱབ་ལ་སོགས་
 པར་ཞོན་ནས་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་སྟན་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་དགའ་ཁིང་། རྒྱལ་མཆོན་དང་
 གདུགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབས་ལ། རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་དང་མཛའ་བཤེས་རྣམས་གྱིས་སྟན་པར་
 བརྟེན་པས་བརྟེན་ཅིང་མདུན་གྱིས་བལྟས་ཏེ་འགོ་ཡང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་མལ་དུ་གི་ནས།
 མི་བཞིས་བརྟེག་སྟེ་ཐ་མ་དང་། ལུ་ལུ་ལ་སོགས་པས་ལག་པ་བརྟེག་ནས་བྱང་བརྟུང་ཁིང་ལྷ་རན་
 གྱིས་ནོན་ཏེ་གོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་སྤོར་ལུང་ནས་འབྲོག་དགོན་པར་སའི་འོག་དུ་འཇུག་གས། བྱ་རྟག་དང་།

བྱ་ཚོད་དང་། ལ་ལ་སོགས་པས་ཟེས་ཤིང་། རུས་པ་དེ་དག་མེས་བསྐྱེད་གསལ། རྒྱུ་འདོར་རམ། སའི་
འོག་ཏུ་བཅུག་ཀྱང་རུང་། རྒྱུ་དང་ཉི་མ་དང་། ཆར་གྱིས་སྤྲེལ་ར་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཐོར་ཞིང་
རུལ་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ལ། དེ་ལྟར་མི་བརྟེན་
པའོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་སྒྲིང་ནས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། ཆོ་འདིའི་སྣང་བ་གང་གིས་ཀྱང་
མི་བསྐྱོངས་པར་ཤེས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་འབད་འཆལ་ལོ།

གཉིས་པ་ཆངས་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ནི། ཡང་འདི་ལྟར།

ས་གསུམ་འབྱོར་པ་དམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། ཆངས་དང་བདེ་འབྱུང་མིག་སྤྲོད་དབང་པོ་སོགས།

གྲགས་དང་བསོད་ནམས་གཟི་འོད་འབར་བ་ཡང་། [༤] །འཆི་བདག་གནས་ལས་རྒྱལ་བའི་སྐབས་མེད་ལ།

བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པས་བསྐྱལ་བར་གནས་པ་ཡང་། །ལས་ཟད་ཆེན་འཆི་བའི་སྐབས་མཆིས་ཤིང་།

ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གྱུ་བ་པའི་གསུགས་འཆང་། [༥] །མི་དབང་འགྲོ་བ་ལས་པ་འཛིན་ཏེ་ཀྱང་།

འཆི་བས་འཛིགས་པའི་སྐྱེ་པོ་ལ་མཐའ་ཡས།

འདི་ལྟར་ཆངས་པ་དང་། དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་དང་། རྩལ་འཇུག་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། འཛིག་རྟེན་
སྤྲོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་འགོངས་ཤིང་། ཉི་མ་སྤྲོད་
བས་ལྷན་པ། གཟི་བཞིན་གྱི་ལྷན་གསེར་གྱི་རི་འོས་བས་ཆེ་བ། བསོད་ནམས་གྱི་གྲགས་པས་གནས་
ས་ཀྱན་དུ་བྱུང་པ། ས་འོག་དང་། ས་སྤྲོད་དང་། ས་སྤྲོད་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་
འབྱོར་པ་དམ་པས་བརྒྱན་པ་ཡང་འཆི་བའི་སྐབས་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། དག་སྤྲོད་དག་
འབྱོར་བ་འདི་དག་རྒྱད་ཅིང་སྤྲོད་པོ་མེད་པ་ལ་ལྟོས། དས་སྤྲོད་དྲན་པའི་འཁོར་བ་ན། ཆངས་པ་དང་།
བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བྱུང་ཡང་། མ་
འོས་ས་བཞིན་དུ་ཆེ་འོས་ཏེ་དན་རྒྱ་གཞིལ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། ཆངས་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་དྲག་པོ་
མིག་སྤྲོད་ལྟན། བྱེད་མེད་གྱུར་ཀྱང་མི་རྟག་པ་རོལ་འགོ། ཉི་མ་རྒྱ་བ་ཡུད་ཅམ་རོལ་པ་དང་། །ས་
ཆེན་གྱིང་བཞིའི་འཛིག་རྟེན་སྤྲོད་ས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་སོ། །པས་མ་གཏན་བཞིའི་ལྟ་དང་། གཞན་ཡང་

ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དཀའ་ཐུབ་གྲུབ་པ་དང་། རིག་སྒྲགས་འཆང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྲུབ་པའི་ལྷ་དང་མིའམ་ཅི། ལྷ་མིན་དང་སྤང་དཀའ་ཐུབ་
 དཔལ་འབར་བ། རྒྱན་རིང་བསྐལ་པར་གནས་པའང་མི་རྟག་ན། ཁྱི་རྒྱམས་ལྷོས་མེད་དཔུབ་རྟོག་
 འདྲའི་ལུས། ཁོ་སྤང་འཛིག་ཅིང་འབལ་བ་སྟོས་ཅི་འཆལ། ཁེས་སོ། ཁྲིང་བཞིའི་དབང་པོ་འཁོར་
 ལོས་རྒྱར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། སྟོན་པོ་དང་། དགེ་སྦྱང་དང་། བམ་ཟེ་དང་། བྱིས་བདག་ལ་སོགས་
 བ་འགོ་བཔལ་བ་ཇི་སྟེད་པ་ཀུན་གྱང་འཆིང་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྟོད་པའི་ཆོས་ལས། རིན་
 ཆེན་བདུན་ལྷན་རྒྱལ་པོ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་ལྷན་སྟོན་པོ་དང་། དགེ་སྦྱང་བམ་ཟེ་བྱིས་བདག་
 སོགས། འགོ་བ་འདི་ཀུན་མི་རྟག་སྟེ། ཁྱི་ལམ་འགོ་བ་ཇི་བཞིན་ནོ། ཁེས་སོ།

གསུམ་པ་འགྲུར་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ནི། འདི་ལྟར་འཕོ་ཞིང་འགྲུར་བས་གྱང་མི་རྟག་སྟེ།

ཆེ་འདི་མི་རྟག་པོ་ལ་པའི་ཆར་སྦྱིན་ནང་། འཆི་བདག་སྟོག་གི་སྤང་བགར་བྱེད་ཅིང་། [༦]

ཉིན་མཆན་དུས་རྒྱམས་འགྲུར་བའི་ཆར་འབབ་པས། ཤས་གསུམ་སྟུག་ཇི་སྟེད་བརྟན་པར་འགྲུར་།

དཔལ་འབྱོར་སྟོང་པོས་བརྒྱན་པའི་ཆེད་དུར་ཀའི་སྦྱིན་དུམ་འཁྲིགས་པ་ན་རང་ཆས་སུ་འགྲུ་བའི་འཆི་
 བདག་སྟོག་གི་སྤང་བས་གར་བྱེད་ལ། ཉིན་མཆན་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་གིས་གྱང་མི་སྟོད་པར་འཆི་བ་
 ལ་ཉེར་སོང་བའི་ཆར་རྒྱན་རྟག་ཏུ་འབབ་པས། སྟོང་པ་གསུམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལྷ་
 གྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་པར་འབབ་ཅི་བརྟན་པར་ལྷུར་བའི་རྒྱ་ཆེར་པོ་ལ་ལས། སྟོང་གསུམ་མི་
 རྟག་སྟོན་ཀའི་སྦྱིན་དང་འདྲ། འགོ་བའི་སྟེ་འཆིགས་ལ་པལ་དང་མཚུངས། སྟེས་བུའི་ཆེ་སྟོ་ནམ་
 མཁའི་སྟོག་འདྲ་སྟེ། བྱི་གཟར་འབབ་ཆུ་ལྷ་བུར་སྦྱར་མགྲོགས་འགོ། ཁེས་སོ།

བཞེས་སྟོད་བརྟན་མི་རྟག་པ་ནི། གཞན་ཡང་། ཡུན་རིང་མོ་ནས་མི་གཡོ་བར་བརྟན་པའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་
 རྟོན་དང་། དེ་ལ་བརྟན་པའི་བརྟན་དང་བཅས་པ་གཡོ་བར་བརྟན་པ།

སྟོད་བརྟན་མི་རྟག་སྟོང་པ་ཆགས་འཛིག་གིས། མེ་བདུན་རྒྱས་གཅིག་རྒྱང་གིས་འཁོར་བའི་ཆོ། [༧]

ཁོར་ཡུག་རྒྱུ་མཚོ་གླིང་དང་རིས་བསྐོར་བའི། ལུན་པོ་རིན་ཆེན་བཞི་ཡང་མི་རྟག་ཅིང་།

ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྐབས། །དེས་པར་བསམས་ཏེ་སྤྲོད་ནས་ཚོས་མཛོད་ཅིག།[༥]

འདི་ལྟར་དུས་རིང་བ་ལ་བསམས་ཏེ། ཕྱི་སྡོད་བཅུད་འཛིག་པའི་དཔེས་ནང་གི་སྡོད་བཅུད་མི་རྟག་
 པར་བསྟན་པ་ནི། བསྐལ་བ་དང་པོ་ཆགས་པ་ན་ནམ་མཁའ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དབྱིངས་སྤྲོད་ལ་གོ་
 འབྱེད་པའི་ཁོངས་སུ། རྒྱུད་དོན་རྒྱ་གམ་དོན་རྒྱུད་མི་གིགས་པ་ཆགས་སོ། །དེའི་སྤྲོད་དུ་རྒྱུའི་
 དགྲིལ་འཁོར་དོན་རྒྱར་སྤྲོད་པ་ཆགས་སོ། །དེའི་སྤྲོད་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞི་མུ་ཁྱུད་ཆེན་པོ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཚད་ཙམ་ཆགས་པའི་ནང་དུ། རམ་མཁའ་ལས་ཆར་བབ་ཅིང་རྒྱུའི་ཐང་དུ་
 བྱུར་བ་འབྲུགས་པའི་ལྷ་བའི་དྲངས་མ་ལས་སོ་སོའི་རི་དང་གླིང་དུ་ཆགས་སོ། །དེ་ཡང་གླིང་རྒྱུང་
 དུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རི་རབ་རིན་པོ་ཆེ། ཤར་ཤེལ། ལྷ་པོ་རྒྱུ་རྒྱ། ལུ་བ་པ་རྒྱ་རྒྱ། བྱང་གསེར་ལས་ཀྱུ་བ་
 པའི་མཐར་སྐྱོར་རྒྱ་མཚམས་ལ་བྱག་པར་གཏུང་གིང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རི་བདུན་གྱི་བར་ན་མཚོ་
 བདུན་དང་བཅས་པས་འཁོར་བའི་ཕྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཐང། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལུས་འཕགས་གླིང་ལ་ལུས་
 དང་ལུས་འཕགས་གྱིས་བསྟེན་བསྐྱེད་གམ་དུ་ཡོད་པ། ལྷོར་འཛིན་ལུའི་གླིང་ལ་རྩ་ཡལ་དང་རྩ་ཡལ་
 གཞན་གྱིས་བསྟེན་པ་སོག་ཀར་གནས་པ། ལུ་བ་ཏུ་བ་ལང་སྡོད་ལ་གཡོ་ལུན་དང་ལམ་མཚོག་འགྲོས་
 བསྟེན་བསྐྱེད་མ་པོར་ཡོད་པ། བྱང་དུ་རྒྱ་མི་སྟན་ལ་རྒྱ་མི་སྟན་དང་རྒྱ་མི་སྟན་གྱི་རྒྱས་བསྟེན་པ་གྲུ་
 བཞིར་ཡོད་པའོ། ཁྱི་རབ་ཀྱི་སྤྲོད་ན་རྒྱུ་པར་རྒྱུལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་། ཚལ་བཞི་དང་། བྱང་ཤར་
 དུ་གིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྟག་རི་དང་བཅས་པའི་མཐའི་རྒྱ་
 མཚོའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གཏུང་གིང་འཛིན་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པའི་ལྷགས་རིས་བསྐྱར་ཁིང་ཉི་མ་དང་
 རྒྱ་བས་བརྒྱན་པ་ནི་སྡོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནོ།

དེ་དག་ཏུ་བརྟེན་པ་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ལས་མིར་ཆད་པས་གླིང་
 བཞི་གླིང་ཐུན་བརྒྱད་གྱི་མི་དང་། ལས་ངན་པའི་སྤྲོད་པས་བསྐྱེད་པའི་ངན་སོང་པའི་འགྲོ་བ་དུད་
 འགྲོ་དང་། ཡི་དུགས་དང་། དམུལ་བའི་གནས་རིས་སོ་སོ་ལས། རྟེན་འགྲོ་དབྱིངས་ན་གནས་པ་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེན་པོ་སྟེ་རྒྱ་བའི་གནས་སོ། །ཡི་དུགས་རྒྱུལ་པོའི་ཁབ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁྲོན་རྒྱ་བའི་གནས་སོ།

ཆ་དཔུལ་དང་གང་དཔུལ་གངས་ཅི་ཉི་མའི་འོག་ན་འདབ་འབྱར་དུ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། ཉི་
འཁོར་བ་མནར་མེད་གྱི་ཚྭ་གས་གྱི་ཚྭ་གས་བཞིར་གནས་པ་རྩ་བའི་གནས་སོ། །ཁ་འཐོར་བའི་དུད་
འགོ་དང་། མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དུགས་དང་། ཉི་ཆོ་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་འད་ཡོད་དོ། །འདོད་
པའི་ལྷ་དུག་ནི། རི་རབ་གྱི་ཕྱེད་མཚམས་ཉི་ལྔ་གཟའ་སྐར་འཆར་བའི་གནས་ན་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞི་བ་དང་། སྟེང་ན་སུམ་རྩ་ཅུ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་གོང་ན་ནམ་མཁའ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་
བཅས་པ་གཟའ་སྐར་བཞིན་གནས་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན། མཚོ་མ་དང་། དགའ་ལྗན་དང་། འཕྱལ་
དགའ་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་རྣམས་གནས་སོ། །རི་རབ་གྱི་ཁོང་གསེང་ན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་གནས་པ་ལས། རྩ་མཚམས་ན་སྟོ་གཅན་དང་། བར་ན་སྐར་འཕྲེང་གི་གནས་ན་མགུལ་འཕྲེང་
ཅན་དང་། ས་མཚམས་ན་ཐགས་བཟངས་རིས་གྱི་གནས་རྣམས་ཡོད་དེ། འདོད་ལྷ་རྣམས་དང་འགའ་
པའི་ཡོངས་སྟོན་འབྱོར་པ་ཡོད་དོ།

བསམ་གཏན་གྱི་ལྷའི་གནས་རིས་བཞི་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཆངས་རིས། ཆངས་
པ་མདུན་ན་འདོན། ཆངས་ཆེན་གསུམ་ནི། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་གྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་དབག་
ཆད་བཞི་ཁྲིའི་གོང་ནས་གོང་ན་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འོད་རླུང་། ཆད་མེད་འོད། འོད་
གསལ། གསུམ་པའི་དགོ་རླུང་། ཆད་མེད་དགོ་དགོ་རླུང་། བཞི་པའི་སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་སྒྲིམ་
འབྲས་སུ་ཆེ་སྟེ་སོ་སོ་སྟེ་པོའི་གནས་གསུམ་དང་། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱུ་མོ་སྦྱང་། འིན་རྟ་
མཐོང་། འོག་མིན་ཏེ་གཅོང་མ་རིས་གྱི་ལྷ་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཐུགས་མེད་
བཞི་ལ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཏེ།
སྤྱིད་པའི་རྩ་མོ་རྣམས་ནི་ཐོན་གཞུགས་མེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་གང་དུ་གི་པའི་
གནས་དེ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྷ་རྩ་རྟོན་བརྒྱད་གཅིག་གི་ཆ་རི་རྟོན་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་བཞི་པའི་
འཕྲིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྷ་སུ་རྟོན་གི་མཐར་སུམ་རྩ་ཅུ་གསུམ་པའི་གནས་དང་མཐོ་
དམན་མཉམ་པའི་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བ་ནི་རྟོན་དང་པོ་སྟེ་སྤྱིད་གྱི་འཕྲིག་རྟེན། དེ་འདྲ་བརྟོན་གི་
མཐར་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་དང་མཉམ་པའི་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བ་ལ་རྟོན་གཉིས་པ་བར་མའི་

འཛིག་རྟེན། དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་གི་མཐར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཐོ་བྱང་དང་མཉམ་པའི་ལྷགས་རིས་
བསྐྱར་བ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་ཞིག་གིས་
སྤྱུ་མཉམ་དུ་བསྟན་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྤྱི་མེད་པར་སྤང་བས་འདུལ་བའི་འཛིག་རྟེན་ཞེས་
བྱའོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱོགས་བརྩམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཚད་མེད་དེ། ལྷུ་པོ་དང་། ལྷུ་གམ་དང་། ལྷུ་
བཞི་ལ་སོགས་པས་ནམ་མཁའི་མཐས་གར་བྱབ་ན་བྱབ་ཅིང་། ལེས་མཚན་ལ་འང་མགོ་སྟེང་དུ་ལྷ་བ་
དང་། འཕྲེང་དང་ཐུར་དུ་ལྷ་བའི་རིས་ཚད་མེད་པས་གང་བ་ཡིན་ནོ། འདིར་མི་མཛད་འདིའི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ། ཆགས་པ་དང་། གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་དང་། སྟོངས་པ་དག་དུས་མཉམ་མོ།།

དེའང་དང་པོ་ལེགས་པར་ཆགས། ད་ལྟ་ལེགས་པར་གནས་པའི་དུས་འདིར། སྟེ་དགུ་ཆོ་ལོ་
དཔག་མེད་ཐུབ་པའི་དུས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་ཕྱོན་པ་ནས། སྤྱུ་ཐུབ་པ་ཕྱོན་
ཏེ་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་སྟེ་ཆོ་ལོ་འང་ཉིས་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱས་འཕི་བར་བྱེད་ལ།
དེ་ནས་བརྒྱ་མོང་བ་ན་གཅིག་འཕེལ་ནས་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་ཐུ་བ་བ་ན་བྱམས་པ་
འཕྱོན་པ་ནས་བརྒྱད་སྟེ། བརྒྱ་ནས་གཅིག་འགྲིབ་པ་ནས་ཆོ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་ཡང་སྟེ་མར་འགྲིབ་
བཅོ་བརྒྱད་ནི་བར་གྱི་ཁྲག་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། དེའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྒྱ་ཅ་
ལྷ་འཕྱུང་ཞིང་དེ་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ན་གཅིག་འཕེལ་བས་དཔག་མེད་ལ་ཐུག་སྟེ། ཅུང་ཟད་མར་
འགྲིམ་པ་ན་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཕྱོན་ནས། སྤར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཛད་པ་
དང་། སྤྱུ་ཆོ་དང་། འཕོར་འདུས་པའི་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པའི་མཛད་པ་དང་། སྤྱུ་
ཆོ་དང་། འདུས་པ་བྱུང་ནས་སྤར་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་མ་ཐུལ་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་འདུལ་ཞིང་།
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱུ་ཐོས་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་རལ་པ་དང་། དགེ་བ་ཤིན་ཏུ་མོ་བྱས་པ་
ཚུན་ཆད་འཕོར་བ་ལས་གོ་ལ་བར་མཛད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་ཏེ་
ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་གནས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་ལེས་ཅན་གང་ཅི་སྟེད་པ་གོ་ལ་བར་བཀོད་ནས། ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་དེའི་བསྐྱུལ་
པ་འཛིག་པའི་མེད་དུ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཆོག་ནས་ཐལ་བར་བྱེད་དོ། མཐོན་ཉིམ་སྟེ། མདོ་ཁ་ཅིག་

ལས་ཉི་མ་བདུན་དུ་གསུངས་ལ། ལ་ལ་ནས་ཉི་མ་བདུན་གྱི་དོད་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་འཆར་
བར་གསུངས་སོ། རྟོན་ལ་ཉི་མ་བྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱ་པོ་ཉིད་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆར་སོང་སྟེ་འཛིག་པ་
ཡིན་ནོ། རྟོན་མཐའ་བ་དེ་དག་ཚུས་བཤལ། རྒྱུ་གིས་གཏོར་བས་མཐར་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་ནས་ཐོན་མ་ཆགས་པའི་སྐབས་བཞིན་དུ་འགྱུར་པ་ཉིད་དེ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས།
ནམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་འབྱུང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་གྱུར་པའི་ཆོ། །

རི་ལྟར་ཐོན་བཞིན་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཁོས་ནམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤམ་པར་
གྱིས། ཞེས་པ་ལྟར་རྩི་ཐོན་བརྒྱད་འཛིག་པའི་དཔེས། བར་གཤམ་གྱིས་ཀྱང་འཛིག་པར་བལྟ་བར་བྱསྟེ།
དང་པོ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དང་ལས། མ་རིག་པ་དང་ཀུན་དུ་རྟོག་
པའི་རྒྱུ་དུ་ཆགས་ཤིང་། དེའི་རྒྱས་འཁོར་བར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱིས་པ་རྒྱའི་དང་བཞིན་ལས་གྲུབ་
པའི་རྟེན་གྱིས། བ་མའི་ཁུ་ཐལ་ལས་ལུས་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། མིག་ཉི་མ་དང་རླབ་པ་སྟེ་ནང་དུ་
དྲངས་མ་དཀར་དམར། རྒྱུ་མཆོད་དང་ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གླིང་བཞི་གླིང་ཐལ། རྣམ་གཤམ་ཆོག་ས་
བརྒྱད་ཀྱི་རི་བདུན་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་དང་བརྒྱད། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་བརྟེན་པའི་ཅ་རོ་བརྒྱད་དབུ་
མ་ནི། རྫོག་གསུམ་དུག་གསུམ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཁམས་གསུམ། ཅ་འདབ་འཁོར་ལོ་ལྷ་འཕ་
དུག་ནི་འགོ་བ་རིགས་ལྷ་འཕ་དུག་གནས་རིས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་བདེ་སྟག་ལ་སྟགས་པ་དུ་མར་
སྤྱང་པའི་ནང་གི་ཐོང་ཆེན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདིའང་། འདུས་པའི་རྩིང་འབྲལ་བ། རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་འཆིབ་།
འདུས་བྱས་པས་འཛིག་པ་སྟེ་འཆིབ་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན། ཕྱི་འབྱུང་བཞིན་འབྱུང་བཞིར་སྤྱད་པས་
མེ་བདུན་དང་རྩ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་ཐལ་ནས། བར་འབྱུང་གསང་འབྱུང་གདོད་མའི་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་
པས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་པ་བཞི་བརྒྱུ་ཅ་
རྒྱུ་ཐིག་ལེ་གསུམ་སྟོང་ས་པས་མཐར་བདུན་དང་། རྟོག་འཕོ་བ་རྩུས་གཅིག་དབུགས་འབྲེལ་ཐག་ཆད་
པས་མཐུག་ཏུ་རྒྱུ་གིས་གཏོར་ཏེ། ལུས་ཀྱང་སོ་སོར་འབྲལ་ཞིང་དེངས་ནས་མཐར་ཅི་ཡང་མེད་པ་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཐོན་ལུས་མ་ཆགས་པའི་དུས་ལྟར་འབྱུང་པའི་སྐབས་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་
ཕྱི་མ་ལས། རྒྱུ་ཁམས་རྒྱ་དང་མེས་སྟོན་པའི། ལུས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐོན་དུ་ཆགས། ཅ་དང་རྒྱུད་དང་

ཁམས་དྲངས་མ། །འབྱུང་ཆེན་བཞི་ཡི་སྤྱུངས་དག་གི་ །འོད་གསལ་འབྱུར་བ་མེད་བཞུགས་དག །
མཁའ་ཁྱིམ་དག་ཏུ་འཕྲོ་བ་ན། །འབྱུང་དང་ཅ་དང་རྒྱུད་དང་ཁམས། །མེ་ཡིས་བདུན་བཞིན་ཞིག་
བ་ལས། །འབྱུང་བའང་ཐིམ་པ་རྒྱ་ཡིས་གཅིག །ཕྱ་རགས་འགགས་པ་རྒྱུད་གིས་འཐོར། །འོད་གསལ་
ལ་ཞུགས་ནས་མཁའི་ཁམས། །གདོད་ནས་མགོན་པོ་བྱང་རྒྱུབ་ནི། །མ་འབྱུང་གཞི་ལ་མཐར་ཐྱིད་ཏོ།” །
ཞེས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་འཇིག་རྟེན་རྒྱུབ་པ་ལ་བརྟག་དགོས་ཏེ། བཤེས་སྦྱང་ལས། ས་དང་
ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། །འབར་བས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་
བར་མི་སྐྱུར་ན། །འིན་ཏུ་ཉམ་རྒྱུད་མི་ལྟ་སྟོན་ཅི་འཆལ།” །ཞེས་པ་ལྟར་བསམ་ན།

ལྷ་པ་རྒྱལ་བ་སྤྱུངས་བཅས་ལྟ་བུ་འདེད་འཛུལ་བསྟན་པས་མི་རྟག་པ་ནི། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་ཏུ་བྱོན་
པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་མང་པོ་ཞིག་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱད་པས་འདས་ཤིང་། དེ་དག་
གི་བསྟན་པ་རྒྱུབ་པའི་རྒྱལ་ལ་བསམས་ནས་ཀྱང་རང་གི་ཚེ་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ནི།

འཇིག་རྟེན་འདྲན་པ་རང་རྒྱལ་སྦྱོབ་མའི་ཚོགས། །ཐུབ་དབང་སྤྱུངས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་རྣམས། །

དྲངས་པའི་མཁའ་ལ་སྟོན་མེད་རིཾ་འཛིན། །རྒྱ་སྤྱར་ཐང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་བཞིན། །[༩]

ལྷ་མ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷ་དང་འགས་པ་ཡང་། །མི་རྟག་ལྟ་བུ་འདེད་འཛུལ་སྟོན་མཛོད་ཅིང་། །

བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཉི་མ་དཔག་མེད་ཀྱང་། །སྟོན་རབས་སྟོན་རབས་རྒྱུབ་པར་གྱུར་ལ་སྟོན། །[༡༠]

རྒྱ་མའི་ཁང་པ་འདྲ་བཅས་མི་འཇིག།

དེ་ལ་མི་མཐེད་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ར་བྱོན་པ་ཉིད་གྱི་སྟོན་པ་ཡང་། རྣམ་པར་གཟིགས་དང་།
གཙུག་ཏོར་ཅན་དང་། ཐམས་ཅད་སྦྱོབ་དང་། འཁོར་བ་འཇིག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་། འོད་སྤྱངས་དང་།
ཤུག་ཐུབ་པ་རྣམས་སྟོན་ཀྱི་འམཛན་མོ་སྒྲིབ་པ་ཉ་གང་བ་ཤར་བསྟར་མཚན་དཔེའི་གཟི་འོད་འབར་བ་
ལ། ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཆངས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་སྦྱོབ་པ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱར་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ལྟར་བྱོན་ཏེ། ལྷ་འོད་ཟེར་གྱི་དཔལ་གྱིས་ལྷ་མ་མེ་བ་དང་། གསུང་
ཅ་ཅོ་མེད་པས་ལྷན་ནེ་བ་དང་། ཐུགས་དྲི་མ་མེད་པས་ལྷ་དང་འགས་པ་བཟོ་རྗེ་ལྷ་པ་རྟག་བརྟམས་

ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་། ཤུག་ཏེ་སྐྱེས་མཆོག་ལས་གཞན་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་
 རྩལ་པར་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས། དེ་ལྟར་ལྟར་སྒྲིང་བོ་མེད་པ་བདག་གི་ལུས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅིས་བསམ་
 དགོས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལས། མཆོན་སྒྲིང་གིས་འབར་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོའི་སྒྲ། ཁམས་
 བསྟན་བསྟེན་ལས་གྲུབ་པའང་མི་རྟག་ན། རྩལ་བ་དོན་འདྲ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི། ཁང་གི་ལུས་
 འདི་ངེས་པར་ཅིས་མི་འཇིག། འགྲོ་བའི་དོན་གཤེགས་སྒྲུལ་བ་ཉི་མ་འདྲ། ཁམས་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་
 རྩལ་བ་རྩལ་ལ་ལྟོས། ཁང་གི་ལུས་ཆོས་ལམས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱན། རྟག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
 མཁྱེན་འཆལ་ལོ།¹³ ཞེས་སོ།

དུག་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་འཕྲིབ་དང་བཅས་པས་མི་རྟག་པའི། རྩལ་བ་ལྟར་སྒྲིང་བོ་མེད་པ་བདག་གི་
 ལུས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅིས་བསམ་པ།

དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་འཆི་དང་ནམ་འཆི་དང་། འདིར་འཆི་འདིས་འཆི་ངེས་པ་འགའ་མེད་དེ། [11]

ཆོ་འདི་སྟོན་མེད་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཁོང་། འཆི་བའི་སྐྱེད་མང་འཆི་བའི་གས་ཏུང་བས།

ཆོ་ལ་ཡོང་མེད་སྟོན་བསྟངས་བྱས་ཏེ། རྩལ་བ་ཉིད་ནས་ཆོས་ལ་བརྟུན་པར་རིགས། [12]

དེའང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འཆི་བར་ཤེས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་དཀར་པོ་ལས། སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་འཆི་བ་ཡོད། །
 འདུས་པ་ཡོད་ན་འབྲལ་བ་ཡོད།¹⁴ ཅིས་སོ། རྩལ་ཐིངས་པ་མེད་པས་ནམ་འཆི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ།
 མཆོན་མོ་བཟང་བོའི་མདོ་ལས། སང་ཙམ་འཆི་འམ་སྐྱས་ཤེས་ཀྱི། རྩལ་བ་ཉིད་ཏུ་བརྟན་ཏེ་བྱ། འཆི་
 བདག་སྤྲེ་ཆེན་དེ་དང་ནི། ཁྱོད་གཉིས་བཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁵ ཞེས་སོ། སྐྱེས་པ་གང་ཏུ་འཆི་འང་
 ཆ་མེད་པས་འགྲོ་འདུག་ཅི་ཕྱིད་པའི་ཆོས་འདིར་འཆི་འམ་སྐྱས་ཏུ་བསམ་འཆལ་ཏེ། དཔུང་བ་བཟང་
 བོའི་མདོར། རིམ་པམ་གྲོག་གཙོང་རྩལ་གཡང་སའམ། ཁྱིམ་མམ་ལམ་སྤང་རྩལ་བོའི་དོགས་ཉིད་
 དམ། སྐྱེས་པ་གང་བདག་གི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཁྱོད་ལ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་བྱས། འཇིག་
 རྟེན་དགའ་བ་རྣམ་པར་བརྟོག་པར་བྱ།¹⁶ ཞེས་སོ། ཁྱོད་འདིས་འཆི་འང་ངེས་པ་མེད་དེ། ལུང་ལས།
 ཁ་ཅིག་ཟས་ཀྱིས་བརྟན་ནས་འཆི། ལུང་ལས་སྐྱེས་པའི་འཆི་བའང་ཡོད། མི་མཐུན་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་

སྒྲིམ། རྟེ་བས་ངེས་པ་འགའ་མེད་དོ།¹⁶ ཞེས་སོ། རྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲེད་པ་དང་བཅས་པས་
 གྲང་འཛིབ་རེས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་གཏམ་ལས། ལྷག་ཀུབ་ཅན་པའི་རྒྱུ་བཞིན་དུ། རྟོན་མེད་འབྲིང་
 པ་དང་བཅས་པས། གྲུག་གྲང་འཛིབ་འཕམ་ཞུགས་ན། སྒྲོ་བུར་ཚེ་ལ་སྤྱུ་ཡིད་རྟོན།¹⁷ ཅེས་པ་
 དང་། སྒྲིང་འཇུག་ལས། ཉིན་མཚན་སྟོད་པ་ཡོད་མེད་པར། ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོང་འཇུག་ཞིང་། རྟོན་
 པ་གུད་ནས་འོང་མེད་ན། རབ་གཞུ་ལྟ་འཛིབ་ཅིས་མི་འཇུག་¹⁸ ཞེས་སོ། རྟེ་མེད་ཀྱི་མང་ལ་
 འཛོལ་བའི་ཀྱིན་ཏུ་བས་གྲང་འཛིབ་རེས་ཏེ། ལྷ་མ་ལས། འཛིབ་འཇུག་ནི་མང་བརྟེ། གསོན་པའི་ཀྱིན་
 བེ་ཏུ་ཟད་ཅིག རྟེ་བས་སྤྱར་དུ་འཛིབ་འཇུག་པས། རྟེ་མེད་ཚོས་ལ་སྒྲོ་ཞོག་ཅིག¹⁹ ཅེས་སོ། སྒྲུ་
 གཞན་ཡང་། རིན་ཚེན་གྲེད་པ་ལས། འཛིབ་འཇུག་ནི་མང་བརྟེ། གསོན་པའི་ཀྱིན་བེ་ཏུ་ཟད་ཅིག རྟེ་
 དག་ཉིད་ནི་འཛིབ་པའི་ཡང་། རྟེ་བས་རྟག་ཏུ་ཚོས་མཛོད་ཅིག²⁰ ཅེས་སོ།

བདུན་པ་ཕྱི་རོལ་ཇི་བཞིན་ནང་མི་རྟག་པ་ནི། རྒྱ་འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གོང་ཁྱེད་རྟེ་མེད་པས་གྲང་རང་གི་
 སེམས་ལ་འཛིབ་པ་བསམ་པ།

འབྱུང་བཞི་འདུས་པའི་ཕྱིང་ཁང་སེམས་པ་ཅན། གཡོ་བའི་ཀྱན་སྒྲེ་བོས་བརྒྱན་པ་ཡང་།

ཀྱིན་ལས་སྒྲེས་ཕྱིར་འདུས་བྱས་འཇིག་པའི་ཚོས། གོང་ཁྱེད་རྟེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་གིས། [1 ཉ]

སྤྱར་བའི་དུ་དམ་པའི་ཚོས་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་བསྒྲུ་ལ་ཏེ། རྟོན་ལེགས་པར་འབྱོར་པའི་གོང་ཁྱེད་སྒྲེ་བོ་དང་མི་མང་བོས་གང་བཞིག་ཕྱིས་
 རྟེ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་འདི་ལྟར་བརྟག་སྟེ། གྲེ་མའོ་འཁོར་པའི་ཚོས་རྟོན་དར་ཁེ་འབྱོར་པ་དེ་དག་རྗེས་
 རོལ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། སྒྲེ་བོ་ནམས་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། རྟེ་མེད་ཇི་ལྟར་པར་བདག་
 གི་ལུས་འབྱུང་བ་བཞི་འདུས་པའི་ཕྱིང་ཁང་གོས་དང་རྒྱན་གྱི་འབྱོར་པས་མཛེས་ཤིང་། རྟོག་པ་སྤྱ་
 ཚོགས་སུ་འབྲོ་བའི་སྒྲེ་བོས་བརྒྱན་པ་འདི་ཡང་འཇིག་ཅིང་འགྲིས་ལ། ལྷག་རོལ་རུས་པ་ཅམ་ཞིག་
 ལུས་པ་ལ། སྒྲེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་བདག་གི་མིང་ནས་བོ་རྟོན་དེ་དེའི་རུས་པའོ་ཞེས་པའི་གནས་སྐབས་
 ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་རྟོན་ནས་བསམ་དོན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ལུས་མཐའ་ཐལ་བ་ལྟར་བསྐྱམས་མཐར་

འབྲུལ་ཞིང་། ཐབ་མར་མི་གཙང་སྤྱིང་པོ་མ་མཆིས་པས། རྣམ་པར་འཛིག་དངས་སྤྲུགས་པར་འགྱུར་
བ་སྟེ། ཁོ་སོར་འབྲེལ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བྱེན་པར་མཛོད།^{੧੧} ཅེས་སོ།

བརྒྱད་པ་དཔེ་མི་རྟག་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་ཡུན་རིང་མོར་མཐོ་ངེས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་མི་ལམ་སང་
པ་ལྟར་ཡུད་ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་དེའི་ཆེ།

རི་ལྟར་རྒྱང་དམར་ནང་ཞུགས་མར་མེ་བཞིན། རྣམ་ཅིག་མི་རྟག་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་དང་།

སྒོ་བྱར་འཆི་རྟེན་དྲག་པོས་གཏུགས་པའི་ཆེ།^[੧੨] ཡུན་དུ་མི་གནས་ངེས་པར་འཆི་བས་ན།

ད་ལྟ་ཉིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་བ་སྟེ། སྒྲོན་མེ་ཞིག་ཐང་ཀ་རྒྱང་འཇམ་པོར་ལྡང་བའི་ནང་ན་གནས་པ་ལས། དེ་ཞིག་རྒྱང་རབ་ཏུ་
དྲག་པོ་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་འཆི་བ་ལྟར་ རང་ཉིད་ཀྱང་མར་མེ་ལྟར་གཡོ་བའི་ཆེ་ལ། ཉིན་མཆོན་ཁོར་མོའི་
རྒྱང་འཇམ་པོས་བསྐྱོད་དེ་ཆས་ནས་ལྷུར་དུ་འཆི་བའི་ཡོང་ཡང་མེད་པར་རྒྱང་དྲག་པོ་ལྟ་བུའི་ནད་དམ་
གནོད་པའི་རྟེན་གྱིས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ངེས་པ་འདི་བསམ་དགོས་ཏེ། སྒྲོབ་མ་ལ་སྦྱིངས་པ་ལས།
མར་མེའི་མེ་ལྟེ་ཕྱགས་དྲག་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟའི། ཆེ་འདི་རྣམ་ཅིག་གནས་པའི་གདེང་ཡང་ཡོད་
མ་ཡིན།^{੧੨} ཞེས་སོ།

དགྲ་པ་ཐམས་ཅད་འདོར་བས་མི་རྟག་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་པོར་ནས་འགྲོ་དགོས་པས་ཀྱང་མི་
རྟག་པ་བསམ་པ་ནི།

འཁོར་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཉེ་བར་འབྲེལ་བའི་གཉེན། གཞུགས་དང་ཡང་ཆོད་བར་ལྷག་རིགས་བཟང་ཡང་།^[੧੩]

ཐམས་ཅད་པོར་ཏེ་གཅིག་ཀྱིས་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། གང་གིས་མི་བསྐྱོངས་དཀར་ནག་རྗེས་འབྲང་བ།

དེ་ཆོ་ཆོས་ལས་སྤུབས་གཞན་འགའ་མེད་ན། འོད་དུ་བརྩོན་པས་ཅི་ཕྱིར་འདའ་མི་བྱེད།^[੧੪]

འཆི་བའི་དུ་ས་ན་ཆེ་འདིའི་རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པར་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ལས་དགེ་སྤྲི་ག་
གཉིས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་ཆོས་ཁོ་ན་སྤུབས་སུ་བཤད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། དུས་
ཀྱིས་བརྟེན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་ཡུལ་ན། འོད་སྤྱོད་མཛོད་དང་གཞན་བཞིས་རྗེས་མི་འབྲང། རྒྱལ་པོ་

དག་ནི་གར་གནས་གར་འགྲོ་ཡང་། །ལས་ནི་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྱང་།^{੧੧} །ཞེས་པ་དང་།
 དཔལ་སྤྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདྲེས་མའི་ལས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཆོལ་བྱེད་ཅིང་། རྩ་དང་དེ་
 བཞིན་རྒྱུང་མ་གསོ་བར་བྱེད། །ཀིན་ཏུ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱུར་བ་འཛི་དུས་ན། །འབྱུང་རྒྱུང་མ་སྐྱབས་སུ་
 འགྱུར་མ་ཡིན། རི་ལྷར་སྒྲ་ཆོགས་ལས་བྱས་སྤངས་པ་བཞིན། རྩ་དང་རྒྱུང་མ་དག་གྱང་འདོར་བར་
 འགྱུར། །བདག་ཉིད་གཅིག་ཕ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱོང་བར་འོང་། །དེ་དག་དེ་ཆོ་བདག་གི་སྐལ་མི་ལེན། །ལ་
 མ་སྒྲུན་ཟླ་བ་དང་རྒྱུང་མ་དང་། རྩན་དང་འོར་དང་རྩ་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས། ཀྱི་བའི་བྱི་བཞིན་དེ་
 དག་འགོ་བ་མེད། །ལས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྱང་ཞིང་བྱིས་པ་འགོ།^{੧੨} །ཞེས་སོ།

དེའི་ཆོ་ལས་མི་དག་བསྟོབས་ཆེར་བསགས་པ་རྣམས་ལ་སྤར་གྱི་བསད་པ་དེ་དག་དང་།
 གཤིན་རྗེའི་སྤྱེས་ཀྱས་འཁོར་ཞིང་ཞགས་པས་ཁྲིད་པའི་སྤར་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། །
 བསྐྱམས་མིག་རྩ་དན་ལ་སོགས། །སྤར་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྤར་ནས། །གཤིན་རྗེའི་ལོ་ཉ་འཛིགས་
 འཛིགས་སྟེ། །ཤ་རྒྱགས་ཅན་གྱིས་བརྒྱང་གྱུར་ཅིང་། །འཛིགས་ཆེན་ནད་གྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ། །རབ་
 ཏུ་ཉམ་ཐག་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །སྤྱེས་འཛིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག་ལེགས་པར་སྒྲོལ་བ་བྱེད་འགྱུར་
 ཞེས། ཁྲིད་པ་ཐོན་པའི་མིག་བགྱད་ནས། །སྤྱེས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཆོལ་བར་བྱེད། །སྤྱེས་
 བཞིར་སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི། རི་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་ཕྱག་འགྱུར།^{੧੩} །ཞེས་སོ།

དེའི་ཆོ་ཆོས་དྲན་ཡང་འབྲིས་ཏེ་བྲིམས་ལས་འདས་པ་དག་གཤེད་མའི་ལག་ཏུ་རྒྱུད་པ་ན་
 སྐྱབས་འཛོལ་བ་དང་མཆུངས་པས། ད་ལྟ་ནས་དྲན་པར་བྱ་དགོས་པར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོ་ལོ་ལོ་
 སྤངས་གྱང་ནི། རྩས་མ་ཡིན་པར་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྤྱོད་པར་འཛིབ་དག་ཁོས་ནས་ནི། །ཀྱི་ཏུ་བཅོམ་ཞེས་
 སེམས་པར་འགྱུར།^{੧੪} །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཆོས་དག་པ་ཉིད་སྐྱབས་ཡིན་པར།
 དྲི་མ་མེད་པར་བྱིན་པས་ཞུས་པ་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་འདི་དག་མ་གཏོགས་པར། ར་དང་མ་ཡང་
 ཁོ་མོའི་སྐྱབས་མ་ཡིན། །གཉེན་གྱི་ཆོགས་དང་འོར་དང་ཡང་ཆོའང་མིན། །འདི་དག་འཁོར་བར་བྱིང་
 བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །བདག་ནི་སངས་རྒྱས་དག་འ་བས་ལུས་བཏང་ཞིང་། །དེ་བཞིན་སྟོག་དང་
 ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་གྱང་བཏང་། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ཉིད་སྐྱབས་ཡིན་མ་གཏོགས་པར། །ཁོ་མོའི་

སྐྱབས་རྟེན་འདི་ན་སེམས་ཅན་མེད།^{༩༧} ཅིས་སོ།

བརྒྱུ་བརྒྱུས་གསུམ་མི་རྟག་པ་ནི། འདི་ལྟར་འཁོར་བའི་གནས་དང་། རང་གི་རྒྱུད་དང་། གཞན་གྱི་
ཆོག་གསུ་པ་མཐའ་ལ་བསམས་པས་ཀྱང་མི་རྟག་སྟེ།

འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་སྤྱིའི་རྒྱུད་སེམས་དང་། །སྤྱི་རབས་སྟེ་བོད་པ་གཤེད་འདས་གྱུར་ཅིང་།

ད་ལྟའི་སྟེང་འགྲོ་བ་པལ་ཆེར་ཡང་། །ལོ་བརྒྱའི་ནང་དུ་ངེས་པར་མི་རྟག་ལ།།[༡༧]

མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་དེའི་རྟེན་སྤྱིའི་གྲོ། །རྟེན་རབས་གཞོན་རབས་སྒྲིལ་མཉམ་འདས་ལ་ལྟོས།

བདག་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འདས་པས། །ངེས་པར་འཆི་བ་བསམས་ནས་ཆོས་མཛོད་ཅིག།[༡༨]

ཀྱལ་པོ་བཞིན་བཟང་དག བྱི་སྒྲུང་བ་ལུལ་གྱི་འཕོ་འཁྱུར་ལ་སེམས་ཤིག་དང་། སྤྱི་ལོ་བརྒྱུ་ཡན་ཆད་
གྱི་མི་རྣམས་ལུས་སམ་ལྟོས་དང་། ད་ལྟའི་འོ་སྒྲིལ་མིར་གྱུར་བ་པལ་ཆེར་ཡང་ད་སྟེ་ལོ་བརྒྱུ་ན་མིར་
ཅམ་དུ་བསལ། མ་འོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་དྲན་རྒྱལ་མཆོངས་ཏེ་སྤྱི་སྒྲིལ་པ་ལ་མ་ཤི་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། རེས་ན་རང་རང་གི་ཁོང་ལ་རང་བས་རྟེན་པ་དང་། གཞོན་པ་དང་། མཉམ་པའི་དགྲ་གཉན་
དུ་མ་ཞིག་འདས་པས་བདག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་སྒྲིལ་དུ་བསམ་དགོས་ཏེ། ཆེད་
དུ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྣེས། གང་གི་རྒྱུ་བ་མོ་ཁོན་ནས། ཁང་ལ་དུ་དང་པོ་འཇུག་པའི་མི། རེ་ནི་
སྟོད་མེད་འགྲོ་འཁྱུར་ཞིང་། ཁོང་བ་ལས་ཀྱང་བརྒྱུག་པ་མེད། སྤྱི་དྲོ་སྟེ་བོ་མང་མཐོང་བ། བྱི་
དྲོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འཁྱུར། བྱི་དྲོ་སྟེ་བོ་མང་མཐོང་བ། སྤྱི་དྲོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འཁྱུར། སྒྲིལ་བ་
བྱུང་མེད་མང་པོ་དག །དར་ལ་བབ་པའང་འཆི་འཁྱུར་ན། རེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ། གསོན་
པའི་གདེང་བྱོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་བར་འཁྱུར། རེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་པའི་
སར། །ཁ་ཅིག་གོག་པོ་འགོག་ཅམ་ན། རེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱག་ན། །ལ་ལ་རྟེན་དང་ལ་
ལ་གཞོན། །ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། །འིམ་གྱིས་རབ་དུ་འགྲོ་འཁྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྒྲིལ་བ་
ལྟར་བ་བཞིན།^{༩༩} ཞེས་སོ།

བརྒྱུག་ཅིག་པ་སྤིག་གསུམ་མི་རྟག་པ་ནི། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར།

ས་གསུམ་དབྱལ་བ་སྤིང་ཅེ་འི་བར་དགན། །འཆི་བདག་གནས་ལས་རྒྱལ་བ་འག་འམིང་དེ།
 ཀྱང་གྱང་མི་རྟག་འབྱུང་ཞིང་སྤྲིང་པོ་མེད། །ཡིད་བརྟན་མི་རུང་གིང་རྟའི་འཕང་ལོ་འདྲ། [༡༩]
 ཟུང་པར་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་འཆོ་བ་མང། །ནད་གདོན་གདོན་པ་དུ་མའི་གཞིར་གྱུར་ཅིང།
 མཚོན་དང་མེ་དང་གཡང་ས་གཙན་གཟན་དུག །རྒྱལ་པོ་དག་དང་ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་གྱིས། [༢༠]
 འཆོ་བའི་སྒོག་འཛོམས་ཐུན་ཆོག་ས་འཇིག་པར་བྱེད།

དེ་འང་འགྲོ་བ་རིགས་དུ་ག་གིས་ཕྱོགས་གང་ན་འང་འཆི་བས་མི་རྟགས་པའི་གནས་དེ་ལྟ་བུ་རུང་ཟད་
 གྱང་མེད་པས། །ཁམས་གསུམ་རྒྱད་དུ་ག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པ་བསམ་
 པར་བྱ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་མི་རྟགས་པའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། །པར་སྒྲུང་ན་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་འང་མེད། །འི་རབ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་དུ་ཁྱུགས་པ་འང་
 མེད།¹⁶ །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་གང་དུ་གི་ཡང་ལུས་དོར་བ་ཙམ་ལས། །སེམས་འདི་ཡང་སྒྲོན་གྱི་ལས་གྱིས་
 སྤིང་བ་མང་པོ་འཁོར་བ་ཉིད། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། །སྤིང་པར་མ་རིག་དབང་གིས་སྒྲུབ་པོ་རྣམས། །མི་
 དང་ལྟ་གནས་ངན་སོང་ལམ་གསུམ་པོ། །འགྲོ་བ་དག་ཏུ་མི་མཁས་སྒྲུབ་པོ་འཁོར། །དཔེར་ན་རྩ་མཐུན་
 འཕང་ལོ་འཁོར་བ་བཞིན། །རྟག་ཏུ་གཟུགས་སྟུག་མཚོག་དང་སྒྲུ་སྟན་དང། །ཁྲི་མཚོག་རོ་ཞིམ་རིག་
 ལ་བདེ་བྱེད་པ། །དུས་ངན་རྟེན་ལ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐོགས། །དཔེར་ན་རྩོན་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་ཐོགས་
 བཞིན།¹⁷ །ཞེས་སོ།

དེ་དག་ལས་ཟུང་པར་དུ་མའི་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་འཆོ་བ་མང་སྟེ། །མར་དང། །རིམས་
 དང། །རྒྱང་དང། །མཁུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་དང། །བྱ་དང། །ག་ཟ་དང། །མཁའ་འགོ་དང།
 །བགགས་ལ་སོགས་པའི་གདོན་མང་ཞིང། །རྒྱལ་པོ་དང། །དག་དང། །མི་རྟོན་དང། །ཐུང་གྲོལ་ལ་
 །སོགས་པའི་འཆོ་བ་བརྒྱ་དག་གིས། །སྒྲེས་ཐུའི་དབང་ཐུག་དང། །ལུས་དང་སྒོག་ལ་རྒྱལ་ཞིང་བར་མ་
 དོར་འཆི་བས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །ཇི་སྟངས་དུ། །ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེང་པ་ལས།
 །མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་པོའི་གདོན་དང་ནད་མང་བ། །ལན་དང་སྤྲིང་བརྩེར་ལན་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་

གྲིས་ནི།^{੧੭} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

བཅུག་ཉིས་པ་སྐད་ཅིག་མི་རྟག་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཛོལ་ཡོད་ན་འཛིབ་པ་ཡིན་པ་ལྟར་མ་ཟད་དེ། འདི་ལྟར།

འཛོལ་མེད་ཀྱང་སྐྱེས་ལུའི་ཆེ་འགྲོ་སྟེ། །ཉིན་མཚན་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་།།

འཛིབ་དག་གནས་སུ་ཉེ་བར་འབྱུང་བ་ནི།[੧੮] །འབབ་ཆུའི་ཚོགས་ན་མས་རྒྱ་མཚོར་སྟེགས་པ་འཇམ།།

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རུབ་རིར་ལྷུང་བ་བཞིན།།

འདི་ལྟར་ཆེ་གང་དུ་བདག་ལ་འཛོལ་བའི་གནོད་བསྐྱོ་བྱུང་བ་མེད་ཅིང་། མཐུན་པའི་ཁ་ཟས་དང་།
བཅུད་གྲིས་ལེན་པ་ལ་ཚོགས་པས་ཆེ་བསྐྱང་བར་གསུངས་ཀྱང་མཐར་ཕན་པ་མེད་དེ་ལྷག་པར་འབྱུང་
བ་ཉིད། སྟོད་འཇུག་ལས། བད་མེད་ཉི་མ་འདི་ལྟ་བུར། ཁས་བཅས་འཛོལ་མེད་ཀྱང་ནི། ཆེ་འདི་
སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་སྟེ། །ལུས་འདི་ཐང་ཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན།^{੧੯} །ཞེས་སོ། །སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྐད་ཡོང་མེད་
པར། འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟག་ལས། རབ་འབྱོར་གྲིས་སྐྱས་པ། སྐྱེས་ལུའི་ཆེ་ནི་རིག་ཟར་རྒྱུ་འབབ་
བཞིན།^{੨੦} །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རིག་ཟར་རྒྱུ་པོ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པ་དང་། ཉི་མ་ལྷ་
བ་རུབ་རིར་ཕྱོགས་པ་དང་། ཉིན་མཚན་ཐང་ཅིག་ལུང་ཅམ་ལྷགས་གྲིས་འགྲོ། །སྐྱེས་ལུའི་ཆེ་འགྲོ་འདི་
དག་མཚུངས་པར་ལྟན།^{੨੧} །ཞེས་སོ།།

བཅུག་སུམ་པ་རྒྱུན་དང་གནས་དུས་མི་རྟག་པར་བརྟན་པ་ནི། ཡང་གང་གི་ཆེ།

ཟས་བཅས་འཛོལ་བའི་རྒྱུན་ན་མས་ལུན་ཚོགས་ཀྱང་། །དུག་བཞིན་སྤྲུག་བཟུལ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་མཚིས་ན།།[੨੨]

མི་མཐུན་གནོད་མང་ལུན་ཚོགས་ཅིས་མི་འཇིག །དེས་ན་འཛིབ་པའི་རྒྱུན་དུ་མ་བྱུང་མེད།།

གར་འཛིབ་ཅིས་འཛིབ་མ་འཛིབ་མེད་གྲིས། །དོན་མེད་སྒྲུབ་འཇིག་རྟེན་ཚོས་སྤོངས་ལ།།[੨੩]

སྤོང་ནས་མི་རྟག་འཛིབ་ཚོས་བསྐྱབ་པར་མཛོད།།

འདི་ལྟར་འཛོལ་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཟས་ཀྱང་ནད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ར་བས་འཕལ་ཕན་པར་སྤང་
ཡང་། ལུགས་སུ་གནོད་པ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་དང་། བད་ལ་ཕན་པར་འདོད་ནས་འབྱུ་སྐྱུན་གྲིས་སྐྱངས་
པ་ལས། དེ་ཉིད་ནད་དུ་སྐྱུར་བ་འདོད་ན། དེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་གནོད་པས་ཆེ་ལ་བར་དུ་གཙོད་

པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ་དེ། འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་མ་གྱུར་བ་མེད་པ་ས་འཆི་བ་འབའ་ཞིག་པས་མ་མོ། རྟེ་ཡང་སྒྲར་
བཤད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་གང་དུ་འཆི་བ་དང་། རྒྱུ་ཅིས་འཆི་བ་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་འཆི་བའི་
ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་རིང་ཉིད་ཀྱང་མི་འཆི་བའི་གདང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་སྐད་དུ་འད་སྟོང་འཇུག་ལས།
དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས། བདེ་བར་རྒྱག་པ་སྐྱེས་མ་ཡིན། བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས། རྟེ་
ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་།^{੧੫} ཞེས་སོ།

སྒྱི་དོན་གསུམ་པ་བརྩོན་པར་གདམས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲ་མ་དང་མན་ངག་འཛོམ་དུས་ཆོས་བསྐྱབ་
པར་གདམས་པ་ནི། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལུན་སྐྱེས་ཆོག་ས་པ་རྟེན་པའི་དུས་བཟང་པོ་འདིར་འཁོར་བ་
ལས་སྒྲོལ་དགོས་པར་གདམས་པ།

འདིར་ནི་བདག་གིས་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ཅིང་། སྒྲ་མའི་མན་ངག་གྱུ་འཛིན་ཡོད་བཞིན་དུ།

རྒྱག་བསྐྱེད་ལུ་པོ་བརྒྱལ་ཕྱིར་མི་བརྩོན་ན། [੧੬] རྟེ་ལས་བསྐྱེས་པ་འདི་ན་གཞན་མེད་དོ།

གང་གི་ཕྱིར་དལ་འབྱོར་གྱི་གྲུ་པོ་སྒྲ་མ་དང་མན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྟན་འདས་གྱིས་སྒྲོལ་
བཏོད་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་དང་། གྲུ་སྐྱེ་བདག་ཡོད་བཞིན་དུ་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་ན་རང་ཉིད་གི་ན་རྩ་
བསྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཉིད། སྒྲོ་བ་སྒྲིང་དུ། གང་ཞིག་སྐྱབ་དབང་ན་མས་གྱིས་སྒྲོལ་བཏོད་ཆོས་གྱི་
ལམ། རྒྱ་ཆེན་གྱི་དང་འདྲ་བ་རྟེན་ནས་སྒྲར་འདོར་བ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོད་སྐྱོར་འབྱེད་གར་མ་འག
འདྲ་ན་མས་ལ། རྟེ་གང་བས་ངེས་པར་དེ་མེས་ས་བསྐྱེས་པར་འགྱུར་བ་སྐྱེས།^{੧੭} ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མ་འབད་ན་མི་ཕྱོད་པར་བརྟན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སྒྲིང་ནས་ངེས་པར་བརྩོན་པ་ལ་བསྐྱེད་པ།

གང་ཕྱིར་རྟོན་པས་རབ་བསྐྱེད་གསེན་ཆོན་སྟོང་། ཉིས་ཀྱན་མཐར་འབྱེན་ཡང་དག་ཐོབ་བཞིན་དུ།

རང་བཞིན་དོན་གཉིས་འབྱོར་པ་མི་འཛིན་ན། [੧੮] འཁོར་བའི་བརྩོན་རུར་རང་ཉིད་འཆིང་བར་ཟད།

རྟེན་དལ་བ་འདི་འདྲ་བ་ཐོབ་པའི་ཆོ་རང་དང་གཞན་ལ་ཡན་པ་དམ་པའི་ཆོས་མི་བསྐྱབ་པ་དེ་དག་
གཏན་དུ་འཁོར་བའི་ཞག་ས་པས་འཆིང་བར་ཟད་དེ། སྒྲོ་དང་ལྟན་པ་ན་མས་གྱིས་དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་

ཐར་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟན་^{༡༥} ཏེ་བསྐྱབ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱལ་བ་ནི། སྒོ་བ་སྒྲིང་ལས།
གང་ཞིག་ཐོབ་ནས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་འབྱིན་ཞིང་། བྱང་རྒྱ་བ་མཆོག་གི་ས་བོན་དག་བའང་
འདེབས་གྱུར་པ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཡི། མི་ཉིད་དེ་ནི་སྤྲུལ་འབྲས་ལུ་
མེད་པར་བྱེད། བདེ་གཤེགས་ལས་བརྟེན་འགྲོ་བའི་འདེན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་
ཆེན་མི་ཡིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའི། ལམ་དེ་ལྷ་དང་རྒྱ་ཡིས་མི་རྟོག་ལྷ་མིན་དང་། ལམ་འཕྲིང་རིག་
འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་སྟོང་འབྲུས་མིན། མི་ཡི་དངོས་པོས་ཤིན་ཏུ་རྟོག་དཀར་རྟོག་གྱུར་ནས། ཁོ་རྩ་
བརྒྱགས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་བརྟན་ཏེ་བསྐྱབ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་ལེགས་པར་འདོམས་ཀྱང་མི་ཉན་པ་ལ་སྟིང་རྗེའི་ཤུགས་གཡོ་བ་ནི། ད་ནི་དེ་སྐད་སྒྲས་ཀྱང་སྟིང་ལ་རི་
མི་སྒྲམ་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བས་རང་ཉིད་ཞི་བར་སྒྲོན་ཞིང་ནམ་ཞིག་ན་འདྲན་པར་སྟིང་རྗེའི་
ཤུགས་གཡོ་བ།

ཀྱི་མ་རི་ལྟར་དོ་ལ་འདོམས་པ་བཞིན། །འཇིག་རྟེན་ཡལ་ཆེར་བསམས་ཤིང་སྒྲོ་བ་འཕེལ།

བརྟན་བསམ་མི་རྟོགས་བཤད་བསམ་གོ་བ་མེད། [༡༧] །སང་ཉིན་འཆི་ཡང་རྒྱུན་རིང་རྟག་པར་འཛིན།

འཁོར་བས་མི་སྒྲོ་ངེས་འབྱུང་རྒྱལ་ཙམ་མེད། །ཤེས་བཞིན་རྒྱལ་གོ་བཞིན་འབྱུལ་བ་བྱེད།

འདྲ་འཛིན་གཡེངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཆར་འབེབས་པའི། [༡༨] །འགོ་ལ་ནམ་ཞིག་བདག་གིས་ཡན་ཐོགས་འགྱུར།

ཀྱི་མ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ན་གང་དག་རི་ལྟར་བརྟན་ཡང་སྒྲོ་གྲས་སྒྲུན་པས་བད་དང་ཐབས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཚད་མེད་པས་རྗེས་སུ་བརྒྱང་ཡང་དལ་བ་དོན་རྒྱུར་བར་གྱུར་ཏེ་རྟོགས་པའི་དུས་མེད་ཅིང་།
བཤད་བསམ་གོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དག་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་རང་ཉིད་སང་གི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤང་
བ་འདོར་ཡང་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་སྟོད་པ་ལྟར་བདེན་པར་ཞུན་པས་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་
ལ་གཡེངས། ལ་ལ་དག་ཉོན་མོངས་པ་མེ་ལྟར་འབར་ཞིང་དག་བའི་རྟོགས་ལས་རིང་དུ་གྱུར། ར།
གཞན་དག་རང་གི་རྒྱུད་ཞེས་དེ་གི་མེས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་པས་རྒྱལ་དུ་མའི་སྒྲོན་ས་
གཤེ་བ་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་དང་། དན་དུ་སྒྲོགས་པ་དང་། སྒྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་བརྟེན་པར་

བྱེད། འགའ་ཞིག་ནི་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་མས་མནར་ཞིང་ལོན་པར་གྱུར་གྱིང་འཁོར་བས་མི་སྒྲིལ། རེས་
 པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་དུལ་ཕྱ་རབ་ཅམ་ཡང་རྒྱད་ལ་འཆར་མ་སྒྲིང་། ལ་ལ་རྩུང་ཟད་ཐོས་པ་དང་ཤེས་
 པ་ཅམ་གྱིས་ཁེངས་ཤིང་ར་རྒྱལ་བས་གཞན་ལ་བརྟམས་ཤིང་ཅོད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱང་གི་མེ་
 ཉེ་ཕྱོགས་བརྩུར་འཕྲོ་བས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་བྱད་ཤིང་དག་བསྐྱེད་ཅིང་། དམ་ཚིག་གི་
 དང་སྒྲོམ་པ་འཆལ་བས་ཉིན་མཚན་དུ་མི་དགེ་བའི་ཆར་འབབ་པ་དེ་དག་མཐོང་ནས་རེས་འགའ་
 རང་བྱང་རྒྱུབ་ལ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་ཞི་བའི་ནགས་སུ་གཅིག་ཕུར་ཟབ་མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་
 བརྩོན་པའི་སེམས་སྒྲུ་ཞིང་། ཡལ་ཆེར་སྤྱིང་རྒྱུད་དབང་དུ་གྱུར་བས་འདི་དག་ནམ་ཞིག་ན་བདག་ཁོ་
 ནས་ཐར་པ་ལ་འགོད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སེམས་སྤྱོད་བས་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་དེ།

སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཁྱར་འཛིན་པའི་སྒོ་ན་ལམ་དུ་སྒྲུས་པ། གང་དག་ཕྱོགས་བརྩུའི་འཛིག་རྟེན་
 བ། །སེམས་ཅན་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ཀྱུན། །དེ་དག་བདག་གི་བསོད་ནམས་གྱིས། །བདེ་ཐོབ་ལྷག་བསྐྱེད་
 བལ་བར་ཤོག །ཆོ་བྱང་ནད་ཀྱིས་ཉེན་པ་དག །ཆོ་རིང་ནད་མེད་བདེ་ལེགས་ཤིང་། །བཀྲེས་བཀྲེན་
 དཔལ་བས་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བཟའ་བུར་འབྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཤོག །རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱུན་མི་རྒྱུད་
 དང་། །རྒྱ་དང་མེ་དང་གཡང་ས་སོགས། །གཞན་གྱི་འཛིགས་པས་ཉེན་པ་ཀྱུན། །འཛིགས་བལ་བདེ་བ་
 ཐོབ་པར་ཤོག །གང་གང་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན། །ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཀྱུན་གྱུབ་སྟེ། །རྟག་ཏུ་
 དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་ཅིང་། །ཐར་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཐོབ་པར་ཤོག །རྒྱལ་པོ་དགེ་བས་སྤྱོད་ཞིང་། །ཆབ་
 སྤྱིང་འཛམ་དར་ཆེ་བ་དང་། །སྒོན་པོ་འང་ཆོས་བཞིན་བསམ་འཕེལ་ཞིང་། །དམངས་རྣམས་རྟག་ཏུ་
 བདེ་བར་ཤོག །རན་སོང་ལྷག་བསྐྱེད་ཅི་ཡོད་པ། །ཐར་ནས་མཐོ་རིས་བདེ་ཐོབ་ཅིང་། །མཐོ་རིས་
 ལྷག་བསྐྱེད་གང་ཡོད་པའང་། །ཞི་གྱུར་བདེ་ལེགས་འགྲུབ་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་ཁམས་
 གསུམ་པོ། །ཀྱན་གྱི་སེམས་ནི་དགེ་གྱུར་ཏེ། །ཤིག་སེམས་ཡིད་ལ་མི་འགྱུ་ཞིང་། །ཉིན་མཚན་ཆོས་
 ཀྱིས་འདའ་བར་ཤོག །རྒྱལ་ཁམས་ཀྱར་དུ་ལོ་ལེགས་ཤིང་། །ནད་མེད་འཆོལ་ཀྱར་དང་བལ། །ཡན་
 རྩུན་འབྲུག་པ་མེད་པ་དང་། །རྩ་ཡི་ཡུལ་བཞིན་སྤྱིད་པར་ཤོག །དོན་མཐུན་བསྐྱེད་རྣམས་དོན་
 འགྲུབ་ཅིང་། །ཁོར་དང་འཁོར་གཡོག་གྲགས་འདོད་རྣམས། །རི་ལྷར་སྒྲོས་བཞིན་ཕུན་ཚོགས་ཏེ། །

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོ་ཤོག །སྒྲེལ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིད་འཕེལ་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ནམས་ཆོས་
 འཕེལ་ལ། ཁོན་ཏན་འདོད་ནམས་སྒྲོ་འཕེལ་ཞིང་། ཆོག་དང་ལོགས་འཕེལ་པར་ཤོག །བསམ་
 གཏན་སྤྱོད་ནམས་ཉིད་འཛིན་དང་། རིག་དང་མཛོན་ཤེས་རྒྱ་འཕྲུལ་སོགས། རམ་དང་འབྲས་
 ལུའི་ཆོས་གྲུབ་ཤ། རྒྱལ་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་ཤོག །ལྷ་རན་ཉམ་ཐག་ཡིད་ཆད་ནམས། ཡིད་
 སོས་དགའ་བ་རབ་རྒྱས་ཤིང་། སྤྱིད་ལུག་ལུམ་པས་གནས་པ་ནམས། བརྩོན་པས་བྱང་རྩུབ་
 འགྲུབ་པར་ཤོག །བསོད་ནམས་འབྱོར་པས་རབ་བརྒྱན་ཞིང་། །བསམ་གཏན་རྩུལ་སྤྲིམས་ལྡན་པ་
 རྒྱལས། ཉམས་དོགས་འཛིགས་དང་བཅས་པ་ཀུན། ཉག་ཏུ་བདེ་དང་མི་འབྲལ་ཤོག །རྒྱལ་སྤྲུལ་
 འགོ་དོན་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི། སྒྲུ་ཆོ་འཕྲིན་ལས་དཔག་མེད་ཅིང་། གཤམ་དོན་ལུན་སྤྲུལ་ཆོས་གྲུར་ཏེ། །
 ལུན་རིང་ས་སྤྱོད་གནས་པར་ཤོག །གང་དག་བདག་ལ་བརྟེན་གྱིར་པལ། །འགོ་ཀུན་དག་ལོགས་རབ་
 འཕེལ་ཞིང་། ཆོག་ཤེས་དུལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འཕགས་པའི་རྩོད་བརྒྱན་ལྡན་པར་ཤོག །གང་དག་
 བསྟོད་དམ་སྟོད་གྱུར་ཏམ། །ཁ་ཟེར་སྒྱུར་བ་འདེབས་གྱུར་རུང་། རམ་ཐོང་ཐོས་དུན་རྒྱལ་པོ་
 རྒྱལས། སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཀླུ་པར་ཤོག །བདག་གི་མིང་ཙམ་ཐོས་པ་ཡང་། ཆོ་དེས་སྤྱིད་པ་རྩིབ་
 སྒྲེལ་ཏེ། །བདེ་ཐོང་སྤྱུག་བསྐལ་བྲལ་གྱུར་ནས། །སྤྱོད་བྱང་རྩུབ་འགྲུབ་པར་ཤོག །བདག་ནི་དེ་
 བས་དུས་ཀུན་དུ། སྤྲོས་སྤྲོས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྟར། རྒྱུ་ཀུན་ཉེར་འཛིན་གཞིར་གྱུར་ཏེ། ཀུན་ལ་
 བན་བདེ་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཁོངས་དང་འཁོར་གྱིས་ལོག་བསྐྱུབ་དང་། རྩོད་མེད་ལྟེ་འབབ་གྱུར་པ་
 ཀུན། རྒྱལ་གྲོལ་དག་པའི་ཆོས་གྲུར་ཏེ། ཉག་ཏུ་གཤན་ལ་ཕན་བརྩོན་ཤོག །འགོ་བའི་སྤྱུག་
 བསྐལ་ཅི་ཡོད་པ། རྩོད་ཀུན་བདག་ལ་སྤྲིན་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་བསོད་ནམས་ཅི་ཡོད་པ། རྩོད་ཀུན་
 འགོ་ལ་སྤྲིན་པར་ཤོག །བདག་གི་སེམས་སྟོབས་དག་བཡིས། །འགོ་ཀུན་བདེ་ཐོབ་སྤྱུག་བསྐལ་
 དག །ཁྱི་ལམ་དུ་ཡང་མཐོང་ཞིང་། རྒྱུ་ཀུན་འཕྲིན་ཆོ་ཐོབ་པར་ཤོག །འཕྲིན་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ། །སངས་རྒྱལ་སེམས་ཙན་རྩི་སྟོན་པ། །ཀུན་གྱི་བདེ་བའི་འཛོམས་ཆས་དག། །བདག་གིས་
 སྤྱོད་པ་རྩོད་གྱུར་ཅི། །འཕྲིན་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ། །ཀུན་གྱི་བདེ་བའི་འཛོམས་ཆས་དག། །བདག་གིས་
 ལ་གང་འདོད་ཆར་འབབ་ཅིང་། །སངས་རྒྱལ་སེམས་ཙན་མཆོད་པར་ཤོག །འཕྲིན་པ་བཅུ་དྲུག་

མེམས་ཅན་དག །རྒྱལ་བས་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱལ་བ། །དེ་དག་བདག་གིས་ཡོངས་བསྐྱལ་ཏེ། །འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཚོ་སྤངས་པར་ཤོག །བདེ་ཆེན་ནམ་བུར་འོད་ཀྱིས་མཛེས་བྱས་པའི་ཆེན་འབྲུང་གནས་
འགོ་བ་ཀྱན། །ཁ་ཆེན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱན་བྱེད་པར་དགའ་བའི་སྤྱོན་གཙང་ལས་བྱུང་བའི།
རྩ་ཡུལ་ནོར་བུའི་གདུགས་གཅིག་འཛིན་པས་ས་གསུམ་གདུང་བའི་གྲིབ་བསེལ་ཞིང་། །ཆོག་མེད་རྒྱ་
ལྷན་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་བའི་པདྨ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ཤོག །ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ཉམས་བག་བདེ་བ་ལྟུང་བྱི་
ལྷན་མེད་ཀྱི་ཐང་བའི་མགོ་རྒྱན་ཅན། །ཇིང་བྱའི་ནང་དོགས་རྒྱ་བྱ་རྣམས་དང་པོལ་པའི་གོ་སར་བརྩེ་
བས་ངལ་བའི་དཔལ་མངའ་བ། །མི་སྤྱིངས་གང་དེས་ཆེས་ལྷག་གྱུར་པ་དག་པའི་ཞིང་གི་མཚོ་རྒྱ་ལྷུ་
པའི་བཞད་ལྗོང་བ། །ཉོན་མོངས་གནོད་བྱལ་བསམ་གཏན་ཡོངས་གང་མཚོག་དེར་འགོ་ཀྱན་བགྱོད་
པར་ཤོག །དྲི་མེད་ཉི་གཞོན་མཚོག་ཏུ་དམར་བའི་འོད་དང་མཚན་མོའི་མིག་ལྷན་རྒྱ་སྒྲར་ཐང་བའི་
ཆོགས་བཀྲ་བ། །མིག་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་གྱུར་གང་ཆངས་པའི་གཟི་འོད་མཚོག་ཏུ་འབར་
བ་ལས་ལྷག་པ། །འོད་ལྷན་བདག་པོ་སེམས་དཔལ་ལ་སྟོན་མཚན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
བརྒྱན་པའི། །སྤང་བ་རྒྱ་ཆེན་ནམ་མཁའི་ཁོངས་བྱུང་ཞིང་དེར་འགོ་ཀྱན་མ་འབད་བཞིན་དུ་བྱིན་པར་
ཤོག །སྐྱ་གསུམ་འཕྱོར་བ་མཚོ་ཏུ་མེད་མན་ཞིབ་རྩལ་བྱལ་སྤྱོན་བྱལ་ཉི་རྒྱའི་ལམ་གང་ཡིན། །གཅིག་
དང་དུ་མ་གཉིས་སུ་མེད་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་གདོད་མའི་གནས། །ལྷན་
གྱིས་བྱུང་བའི་ཀྱན་དུ་བཟང་བའི་ཞིང་དུ་འགོ་ཀྱན་དག་པའི་སེམས་གྱིས་ངལ་སོས་ཏེ། །ཡངས་དོག་
མཐོང་མན་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་དམིགས་བསམ་འདས་པའི་དབྱིངས་བྱིན་ཤོག །ཅིས་སྐྱོ་བ་དང་ངལ་
བ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་བྲག་པའི་དུང་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པས་
གནས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཕན་པའི་སྤོས་ཉི་བར་བསྐྱལ་ཏེ་རང་གིས་མཐོང་བ་བཞིན་མི་རྟག་པའི་ཆོས་བསྟན་
ཡང་ཅུང་ཟད་མི་སྐྱོ་ཞིང་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལས་སྤོ་མི་ཕྱོག་པ་དག་ནི། རྡོའི་གོང་བུ་མདུན་ན་གནས་པ་
ལ་བཤད་པའམ་དུང་འགོ་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱུར་པས་ན། རྩལ་སོང་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཉིད། མི་
རྟག་པའི་གཏམ་ལས། བདག་བཞིན་ཁྱེད་ཀྱང་འཆི་འཁྱུར་ཞེས། །མི་རྟག་གང་མས་ངག་འདི་འདྲ་ལ།

ཐེ་ཚོ་ཡང་ནི་མི་འཚལ་བ། གྲི་རྩད་བདག་ནི་བྱུ་སྤང་བཞི།^{༡༦} །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་བཞི་པ་མཐུག་བསྟར་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའོར་བ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་མི་རྟག་པ་བསམ་པའི་ཚུལ་ནི།
ད་ནི་མཐུག་བསྟར་བས་མཐའ་གཅིག་རྩལ་ལོར་བ་ལས་སྒྲོ་མ་ལོག་གི་བར་དུ་བསྐྱམ་ཁིང་བརྩོན་འགྲུས་
གྲི་བསྐྱལ་མ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ།

འདིར་ནི་ཉེས་པའི་ཆུ་གཏོར་བརྒྱལ་འདོད་ཅིང། །ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་བསྐྱབ་འདོད་པས།

ད་ལྟ་ཉིད་དེས་པར་འཆི་བ་བསམ། [༡༧] །ཉིན་མཚན་ཀུན་རྩམ་རྟག་འབའ་ཞིག་བསྐྱམ།

ཡང་དང་ཡང་དུ་དེས་འབྱུང་སྒྲོ་གས་བསྐྱེད།

འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་དང། འདུག་པ་དང། ཟ་བ་དང། ཉལ་བ་དང། ལྷང་བ་དང། འཆག་པ་དང།
གཏམ་སྒྲུབ་དང། སྤྱི་བོ་མང་པོའི་ཆོག་ས་མཐོང་བ་དང། ཁྲོང་དང། ལྷོངས་དང། དགོན་པ་ན་
འདུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱམས་ཏེ། གང་ཅི་མཐོང་ཁིང་ཐོས་
ལ་བྱན་ཡང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན། མི་རྟག་པའི་དཔེ། མི་རྟག་པའི་བསྐྱལ་མར་བྱན་པར་བྱ་སྟེ།
སྤྱིད་འཐུག་ལས། ཉིན་མཚན་ཀུན་རྩམ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་
རིགས།^{༡༧} །ཞེས་སོ།

མ་བསམས་ན་སྤྱོད་ཅི་ཡོད་ན། ཆོ་འདིའི་དབང་ཁོ་ནར་སྐྱོར་ནས། ཁི་དང། གྲགས་པ་དང།
ཆགས་པ་དང། ལྷང་བ་དང། ལེ་ལོ་དང། གསོག་འཛོག་དང། སྤྱིད་ལྷག་དང། རྩྱུང་བ་དང། དེས་
འགའ་པའི་ཆོས་ལས་མི་འབྱུང་ལ། དེས་ནི་སྤྱིར་དུ་ལའོར་བ་ལས་མི་ཐར་ཏེ། ཐར་མལ་གྲི་བྱ་བ་བསྐྱབ་
པ་ལའང་དེས་འགའི་དལ་ཁོམ་གྱིས་མི་འབྱུང་ན། ཐར་པའི་བྱང་རྒྱུལ་ལ་ནི་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ།
བརྩོན་ལ་རྒྱུན་རིང་བས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་འབད་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་མར་མེ་མཚད་
དང་ཤུ་བྱ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་དང་བདག་ཅག་གཉིས་དང་པོར་སེམས་ཅན་རྩམ་ཏེ།
ཁོང་བརྩོན་པའི་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས། བདག་ད་དུང་ལའོར་བར་འབྱམས། སྤྱོན་སངས་
རྒྱས་གངས་མེད་བྱོན་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་ཅག་གསོ་བའི་སྤྱིད་ལུ་དུ་

མ་གྱུར། རང་གི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་འབྱུངས་པའི་ཚུལ་བསམས་ལ། ད་པེས་ཀྱི་ཚེ་
 འདིས་ཐར་པའི་ལམ་སྣ་ཟེན་པར་བྱ་དགོས། ཚེ་འདི་འང་དར་ཅིག་ཡུང་ཅམ་གཡར་བོ་འབྲུ་བས་མི་
 རྟག་པ་བསམས་ལ་སྤྱིར་ནས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེར་ནས་བརྩོན་
 པར་མ་བྱས་ན། འོག་ནས་འོག་དུ་འགོ་བར་གྱུར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་མཛད་པའི། །སངས་
 རྒྱས་གངས་མེད་འདས་གྱུར་གྱང། །བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པས་དེའི། །གསོ་བའི་སྤྱོད་ལུ་མ་གྱུར་ཏོ། །
 རུང་དེ་བཞིན་བདག་ཕྱིར། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་དེ་བཞིན་ཏེ། །ངན་འགོར་ན་དང་འཆིབ་དང། །གཅད་
 དང་གཤགས་སོགས་སྤྱོད་པར་འགྱུར།^༡ །ཞེས་དང། མཛོན་རྟོག་རྒྱན་ལས་ ལྷ་ཡི་རྒྱལ་ཡོངས་ཆར་ཡབ་
 གྱང། །སའོན་མི་རུང་མི་འབྱུངས་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཕྱོད་གྱུར་གྱང། །སྐལ་པ་མེད་པས་བཟང་
 མི་སྤྱོད།^༢ །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཡན་ཡོན་བཞུན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁྱོད་མཚན་དུ་མི་རྟག་ཅི་འཆིབ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་ན་ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཚོགས་ཆད་མེད་གྱང་པེ་ཞིག་བསྐྱེད།

དེས་ནི་འདི་ཕྱིར་ཡན་པ་དེའི་ཚོས་འགྲུབ་ཅིང། །བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོས་སྐྱབ་ལ་བརྩོན་པ་དང།^༡

ཚེ་འདི་སྤོས་ཐོངས་བདག་འཛིན་འབྱུལ་པ་འཛིག་ །མདོར་ན་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ།

ཉེས་ཀྱན་མཐར་འབྱེན་ཐར་པ་དམ་པའི་སྐྱུ། །ཚོས་ཀྱན་རྩ་བ་མི་རྟག་སྤྱོད་སྐྱབ་སྐྱངས།^༢

ཞེས་པ་སྟེ། འཆི་ངེས། ད་ལྟར་རང་འཆི་ངེས། སང་དུ་འང་བསྐྱད་ཡོང་ཨི་འབྱུང་ཆ་མེད་སྐྱམ་དུ་རུང་
 རུང་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན། ཚོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མེ་ལྟར་འབར་བ་ཡང་རང་གིས་འབྱུང་བས། འདི་དང་ཕྱི་
 མར་པན་པའི་ལམ་སྣ་ཟེན་པ་དང། ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་པ་ལ་རྟག་མི་སྐྱབ་པར་མཐོང་བས་སྤྱོད་མི་ཆགས་པ་
 དང། རྩོད་པ་དང། འཐབ་པ་དང། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང། ཁྱོད་པ་དང། གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང།
 འཚོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱང་རང་གིས་གཏོར་ཞིང། ར་རྒྱལ་དང་ར་བདག་དུ་འཛིན་ཡོང་མེད་པའི་བསམ་པ་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བས་ཀྱན་ནང་མཐུན་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང། རྟོར་དང། འཁོར་དང།
 གཞན་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱང་མི་རྟག་པར་གེས་པས་དེ་དག་ལ་ཆགས་ཞེན་མི་སྐྱེ་ཞིང། དེ་དག་ལ་

གཞན་གྱི་གོད་པ་འཇམ། བན་པ་འཇམ། བདེ་སྤྱད་ཅི་བྱུང་ཡང་ཆགས་སྤང་མི་སྦྱེ་ཞིང་། དེ་དག་གི་འཇམ།
བྲལ་ལམ། མེད་ཀྱང་མི་དགའ་བའི་བྱ་ངན་མི་སྦྱེ་བ་དང་། གནས་དང་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་
ཆགས་པ་དང་ཞེན་པའི་ལས་མི་སྟོན་ཅིང་། འཐད་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་ཅི་བྱུང་ཡང་ཆགས་
སྤང་དང་ཞེན་འཛིན་རང་མཚན་བརྒྱད་ལ་མི་སྦྱེ་བ་དང་། ཉིན་མཚན་ཀྱན་དུ་དགེ་བས་འདའ་ཞིང་
ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བས་སྦྱོམ་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་དྲི་མ་མེད་
ཅིང་ཉེས་ལུང་གིས་མི་གོས་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་སྦྱོད་ལ་བརྩོན་པས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་
བརྒྱགས་གསོག་པ་དང་། ཀྱན་སྦྱོད་སྤྲིག་དང་མ་འདྲིས་པས་བྱ་བ་གང་ལའང་འགྲོད་པ་མེད་པ་
དང་། དད་པ་དང་། སྦྱིང་རྩེ་དང་། དེས་འབྱུང་ཁྱད་པར་ཅན་གསར་དུ་སྦྱེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་པ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་གྲགས་མི་རྟོག་ཅིང་
དཀར་པོ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ལྷས་རྩེས་སུ་བསྐྱུང་བ་དང་། བདེ་བར་ཉལ། བདེ་བར་ལྷང་།
བདེ་བར་འགྲོ། བདེ་བར་འཆག། བདེ་བར་ལྷན། བདེ་བར་ཆེའི་དུས་བྱས་ཏེ། བདེ་འགོ་མཐོ་རིས་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྦྱེ་ཞིང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྐས་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྟེ། བདེ་བའི་ཆོས་ཐོས་
གིང་། བདེ་བའི་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ། བདེ་ཆེན་གྱི་གླིང་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གོ་ལམ་དང་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འབྱུང་རྟེ། ཁྱི་སྐད་དུ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཚངས་སྦྱོད་ལེགས་པར་སྦྱང་བ་དང་། རྟམ་ནི་ལེགས་
པར་གོམས་པ་དག །འཆི་བའི་ཆོན་བྱ་ངན་མེད། །འབར་བའི་བྱིས་ལས་ཐར་བ་བཞིན།^༩ །ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ།

སྦྱོར་ལ་བསྐྱབས་ཀྱི་དགེ་བ་བརྟུན་པམི། ད་ནི་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་དགེ་བ་དེ་དག་འགོ་བས་ཐོབ་པར་
སྦྱོན་པའི་རྩལ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་ཆོས་རྩལ་སྦྱིན་གྱི་རྩ་བའས། །ཕན་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་ཅིང་སྟན་བརྒྱགས་པས།

འགོ་ཀྱན་རྣམས་གཡང་ཉོན་མོངས་རྟག་འཛིན་གྱིས། །དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་པལ་སོས་གིག། [༡]

ཅེས་པ་སྟེ། ཕན་བྱའི་འོད་དཀར་བཞོད་ལེགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་པར་སྟེལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་

འཕོན་པའི་རྩ་འཛིན་གྱི་ཁ་སྤུལ་བ། ལྷའི་རྩ་སྤྱོད་ལས་ཆེས་ལྷག་པས་སྦྱར་བའི་རྩལ་འབབ་པ་གང་
 གིས། སྤྱིང་བར་དུ་བ་པའི་འགྲོ་བ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་རབ་དུ་ཞི-
 བས། གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཁང་བཟངས་སུ་བདེ་དགའི་འོངས་
 སྤྱོད་གྱིས་དབུགས་ཕྱིན་ཏེ་ངལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །མི་ལམ་ལྟ་བུར་གཡོ་བའི་འགྲོ་བ་
 རྣམས། །དུས་ཀྱང་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཏེ་སྤྱིང་པོ་མེད། །ཁོང་ཁང་འགོན་འབྲལ་མ་མཐུན་གྲོགས་
 པོ་བཞིན། །མི་རྟག་འགྲེས་ཆོས་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་ཤོག །སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་དང་གྲོག་དང་སྦྱོར་མ་
 བཞིན། །རིག་ཟར་རྩ་བཞི་སྟེས་སུ་འཛིན་ཆོ་འགྲོ་སྟེ། །མི་རྟག་མི་བརྟན་འགྲུར་བའི་ཆོས་ཅན་དུ། །དེ་
 རིང་ཉིད་ནས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་ཤོག །གནས་དང་ཡུལ་དང་འབྱོར་བའི་ཆོགས་མང་པོ། །ཁྱགས་
 བཅས་ཆེ་བའི་དཔལ་མང་འགང་ཡིན་པའང་། །གཡོ་བའི་ཆོས་ཏེ་ནམ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད། །མཐའ་
 བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་ཤོག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། ཆོམ་རྟག་པའི་ལེའུ་
 རྟེན་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ།

॥

གསུམ་པ། འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་ལེའུ།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་ལེའུ་ལ་བཞེལ་ས། སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་སྦྱིར་བཤད་པ། ཅེ་བཞག་རྒྱུས་པར་
བཤད་པ། འཁོར་བ་དེ་སྐྱུག་བསྐལ་བསམ་པ་འཛིན་པ། སྐབས་གྱི་དགོང་བ་བསྐྱོ་བོ།

སྦྱི་དོན་དང་པོ་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་སྦྱིར་བཤད་པ་ལ་བརྟུན་ལས། དང་པོ་སྐྱུག་བསྐལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
ཆོམ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་འཛིན་པ། འཁོར་བ་འཛིན་སྐྱུག་བསྐལ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་འཛིན་
ཕྱིར་གོང་དུ་སྦྱོས་པ་འཛིན་པ་འདྲ་བ་ཤིང་བཤད་མ་ཐག་པ།

དེ་ལྟར་མི་རྟག་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འཛིན་པ། །རྣམ་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུག་བསྐལ་ཏེ།

སྐྱུག་བསྐལ་འགྱུར་དང་འདྲ་བུ་ཉིད་གསུམ་གྱིས། །ཁྲོར་ཁྲོར་དུག་གི་འགྲོ་ཀུན་ཉམ་རེ་ཐག།[༡]

ཅེས་སྦྱོས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་འཛིན་པ་ལྟོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སྤིང་བ་འདི་ནི་འགྱུར་པ། སྤིང་བ་
འདི་ནི་མི་རྟག་པ། སྤིང་བ་འདི་ནི་སྐྱུག་བསྐལ་བ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་
དང་། འགྱུར་བ་འཛིན་སྐྱུག་བསྐལ་དང་། འདྲ་བུ་ཉིད་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་དུག་
པོ་འདི་དག་ཅེན་ཞིང་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐལ་བ་འཛིན་པ་བཤད་པ་ནི། འདི་དག་གིས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད་པ་འཛིན་པ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་མི་ནང་གཅན་གཟན་མི་ཆོད་ཁོད། །རྒྱལ་པོ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་པ་ལྟར།

སྐྱུག་བསྐལ་སྐྱེ་བརྒྱུད་མས་མནར་བཞིན་དུ། །ད་དུང་ཐར་པ་འཛིན་སྐབས་མེད་སྦྱོབ་འཕེལ།[༢]

འདི་ལྟར་མེམས་ཅན་པ་འཛིན་པ་དག་སྐྱུག་བསྐལ་སྐྱེ་མ་མ་སངས་བཞིན་དུ་བྱི་མས་ནོན་པར་གྱུར་
ཅིང་། བཟོད་གྲགས་མེད་པ་ནི་ཆོད་མེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྟེ། རིན་ཆེན་མེད་པ་ལས། རྩོགས་
རྣམས་ཀུན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་། ཁ་དང་རྩ་དང་མེད་རྩུང་། ཁི་ལྟར་མཐའ་ཡས་དེ་བཞིན་དུ། །
སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐལ་མཐའ་ཡས་འདོད། ཅེས་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐལ་བ་ལ་དུས་བྱུང་ཡང་། །
བཟོད་དཀའ་ཡུན་རིང་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་པ་དང་། ལས་རྣམས་འབྱེད་ལས། སྤིང་བ་འཛིན་སྐྱུག་

བསྐྱེད་ཅི་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་མེད་པ་མེད་པའ་ལྟ་བུའོ། །འཛིགས་ཤིང་ཉམ་པ་བས་གཙམ་གཙམ་
ཁོ་བོ་དང་། མི་མོད་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁར་པའི་གོ་སྐྱབས་དཀའ་བས་སྐྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཅན་
ལྟ་བུའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱར་བས་སྐྱེད་པའི་སྐྱབས་ལྟ་བུའོ། །འདི་འགྲོ་འཛིགས་པས་དུག་
ཉ་ལ་ཉ་ལ་ལྟ་བུའོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པའོ།

གསུམ་པ་འདོད་པས་བསྐྱུས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་པ་ཐམས་ཅད།

བདེ་ཐོབ་རྒྱལ་བ་ལྟེན་པའི་ལོ་ལྔ་ལྷན་པར་། །རྒྱལ་བ་ལྟེན་པའི་ལོ་ལྔ་ལྷན་པར་།

མར་མེད་འོད་ལ་ཕྱེ་མ་ལེབ་བཞིན་དུ། །འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་སྟེད་འཛིན་པས་བསྐྱུས།།[3]

དེ་བཞིན་རི་དྲགས་ལུང་བ་ཉ་དང་གླང་། །ལྷ་དང་དྲི་མོ་མེག་གིས་བསྐྱུ་བ་ལྟར།།

འདོད་པའི་ཡུལ་ལྟ་དག་གིས་འགྲོ་བ་བསྐྱེས། །ནམ་ཡང་བདེ་མེད་སྤྲལ་བསྐྱེད་པ་ལྟོས།།[༧]

[illegible]

རིལ་ལ་འཛོམས་ན། འདོད་པའི་ཕྱལ་ལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཞོན་མོངས་
པ་མཐུ་ཆུས་ཏེ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་འཇུག་པ་ནི། བྱེ་མ་ལེབ་མར་མའི་འོད་ཀྱི་གཞུགས་འདོད་ནས་བྱིན་
པ་མཆོག་པ་དང་། རིལ་གསལ་གྱི་དུམ་ལ་ཞེན་པ་ས་བསད་པ་དང་། ལུང་པ་ལྟར་མའི་འཕྲུང་གནས་

མེད་ཀྱི་ལ་འཛིན་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིས། ཁ་བྱུ་མ་ནས་གི་བ་དང་། ཉ་ཉ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ལྷན་གྱི་
 རྩེ་ཟས་ཀྱི་རྩིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསད་བ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་བསེལ་བའི་རྟེན་བྱ་འདོད་ནས་མཚོར་ཞུགས་
 བས་གི་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོ་ཉ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱུ་ལས། སྤིང་བའི་བྱག་རྒྱས་འགོ་བ་མ་ལུས་བསྐྱུས། ཞེས་བ་
 དང་། ཀྱུ་ཉོ་མོངས་རྣམས་མདའ་བསྐྱུན་གྱིས་སྐྱུས་པ། ཉ་དང་བྱེལ་བ་སྤང་ཆེན་ལུང་བ་དང་། འདིར་
 བེ་རི་དྲགས་བཞེན་བྱ་བ་ལྟ་བུར་བྱོས། ཞེས་སོ།

ཡུལ་ལྗེ་པོ་ལས་ཉོན་མོངས་བ་སྤྱེ་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་བར་འབྱུངས་
 པ་འདི་ནི་དུག་ལས་ཀྱང་འཛིགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱིང་ལས། ཡུལ་དང་དུག་མཚུངས་དང་
 པོ་སྤྱོད་བ་ཅུ་མ་ན་བདེ། ཡུལ་དང་དུག་མཚུངས་རྣམས་ལྷན་བསྐྱེད་པས་མི་བཟད་ལུན། ཡུལ་དང་
 དུག་མཚུངས་གཏི་ལྷན་ལྷན་པས་ཐིབས་པོར་བྱེད། ཡུལ་དང་དུག་མཚུངས་ལྷན་པས་བསྐྱོག་དཀའ་
 ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན། ཡུལ་དང་དུག་རྣམས་སྤོ་ཡིས་རེས་བར་བརྟགས་བྱས་ན། ཉེས་ན་དུག་སྤྲི་མི་
 བཟད་རང་བཞིན་ཡུལ་རྣམས་མིན། དུག་ནི་སྤྱེ་བ་གཅིག་ལ་དུག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཟད། ཡུལ་ནི་ཆེ་
 རབས་གཞན་དུ་འདྲ་དུག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱེད། དུག་ནི་དུག་དང་བསྐྱེས་ན་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར། །
 གསང་ལྷན་མཚོག་དང་དུག་སེལ་སྤྲོན་གྱིས་གསོ་བར་བྱེད། དུག་ནི་ཐབས་ལྷན་སྤྱད་ན་མི་ལ་ཡན་
 འགྱུར་གྱིས། དུག་ཆེན་ཡུལ་ནི་ནམ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་རྟེན་སྤྱན་དུ་བརྒྱན་མར་མཁར་རྒྱུ་ནི། སྤིང་བ་འདི་དག་ཡན་རྒྱུན་འཁོར་ཞིང་ལྷན་བསྐྱེད་བ།

ལྟ་དང་ལྟ་མིན་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་མི། ཁྱོད་སོང་རྟེན་སྤྱན་ཐོ་རྒྱུན་རྒྱུད་མོ་བཞིན།

གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱན་ལྷན་བསྐྱེད་པ་མཐའ་ཡས།

ཇི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་བར། འཁོར་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡན་རྒྱུན་དུ། རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། ཞེས་སོ།

ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མཐའ་ཡི་རྒྱུ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་བ་ན་འཁོར་དུས་ཀྱི།

ཆེ་རབས་བགྲངས་ཆེ་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་། [༥] མཛའ་བཞེས་དག་དང་བར་མའི་ལུང་ལྟར་ནས།

བདེ་ལྷན་ལན་གནོད་སྦྱོན་པ་གྲངས་མཐའ་ཡས། །ལ་ཉིད་མར་གྱུར་མ་ཉིད་སྤང་མོ་ཉིད།།

དེ་ཉིད་ལྱར་གྱུར་ངེས་པ་མ་མཆིས་ཤིང་།^[6] །མཛའ་བོ་དགར་གྱུར་པ་ཡང་ཐུག་པ་མེད།།

འདི་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོ་རབས་སུ་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེའི་ཕ་དང་མ་དང་མཛའ་བཤེས་
བྱས་པའི་གྲངས་གཞལ་བར་མི་རུས་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། དེས་པ་འདོད་པས་མོངས་དང་འཆིབ་
དང་། ཁ་དང་ཆ་སོགས་སྤྱག་བསྐལ་དུ་མ་ཡི། །འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྦྱོ་མཛོད་ཅིང་། །དེ་ཡི་
ཉེས་པའི་གས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ལ་ནི་ལུ་ཉིད་མ་ནི་ཆུང་མ་ཉིད། །སྦྱོ་བོ་དགར་གྱུར་པ་ཡང་
བཤེས་ཉིད་དག །བསྐྱོག་པ་ཉིད་དུ་མཆིས་པས་དེ་སྤྲད་དུ། །འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་
མཆིས། །ཞེས་སོ།

དུག་པ་སྦྱེ་བ་གྲངས་མེད་པར་སྤྱག་བསྐལ་པའི་རྒྱལ་ནི། གཞན་ཡང་།

འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལྟ་བུའི་ལས་བསམས་ན། །སྦྱོ་བ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྦྱོ་བ་འཕེལ།།

རང་ཉིད་གོག་སྤྱར་གྱུར་པའི་ལུས་རྒྱམས་ཀྱན།^[7] །གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཡུང་པོར་བྱས་ཡོད་ན།།

ལྷན་པོ་རིན་ཆེན་བཞི་པས་ཆེས་མཐོ་ཞིང་། །དུས་པའི་མཆི་མ་རྒྱ་མཆོ་བཞི་པས་ལྷག།

སེམས་དཔུལ་ཡི་དྲགས་གྱུར་ཆོ་འཕུངས་གྱུར་པའི་^[8] །ཟངས་ལྷན་རྟག་ཁག་མི་གཙང་ཁུ་བ་རྣམས།།

ཐོགས་མཐའ་གཏུགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུང་ཆར་མི་མོད། །དེ་བཞིན་གཞན་རྣམས་དཔག་ཡས་ན་མ་ཁའ་འདྲ།།

འདོད་ཕྱིར་མགོ་དང་ཡན་ལག་བཅད་པའི་གྲངས།^[9] །འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་ལྷན་སྦྱེད་གྱིས་ཆར་མི་མོད།།

རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་ཉེར་གཞག་ལས། དག་སྦྱོང་དག་སྤྱིད་པའི་ཁམས་ལ་སྦྱོ་བར་གྱིས་ཤིག དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེན། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་གང་གི་ཆོ། གོག་སྤྱར་དུ་སྦྱེས་ཏེ་དོར་པའི་ལུས་
ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཡུང་པོར་བྱས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་བས་ཀྱང་ཆེས་མཐོ་ཞིང་། དུས་པའི་
མཆི་མའང་རྒྱ་མཆོ་བཞིའི་རྒྱལ་ལས་ལྷག་གོ། །དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ལན་གྲངས་
མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་འཕུངས་པའི་ཟངས་ལྷན་ཁོལ་མ་དང་། ཁག་དང་། རྒྱ་ཆེད་དང་། རྟག་དང་།

ངར་ལྷུག་གྲང་འདི་ལྟར་གྲིང་བཞིའི་ནང་ནས་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པའི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་མོ་བཞི་བས་མང་
ཞིང་། འདོད་པ་དག་གི་ཕྱིར་མགོ་དང་། མིག་དང་། ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་བཅད་པའང་གཞུང་
ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན། ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་གི་རྩལ་གིན་ཏུ་ཕྱ་བ་
སྟེད་ལས་འདས་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་གྱུར་རྟེ། ཞེས་པ་དང་། བཤེས་སྦྱིང་དུ། རེ་རེས་རྒྱ་
མཚོ་བཞི་བས་ལྷུག་པ་ཡི། ཁོ་མ་འབྲངས་ཏེ་དུང་ས་ས་ཡི། སྟེ་བའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་པའི་ལོའ་
བ་པས། རྟེ་བས་ཆེས་མང་སྟེད་ཅིག་བཏུང་འཆལ་ཡོ། རེ་རེའི་བདག་ཉིང་རུས་པའི་ཕྱང་པོ་ནི། །
ལྷུག་པོ་མཉམ་པ་སྟེད་ཅིག་འདས་གྱུར་རྟེ། མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཐུག་ཆོག་ཅམ། རིལ་ལྷུང་བགྲངས་
གྲང་ས་ཡིས་ལྷང་མི་འགྱུར། ཞེས་སོ།

བདུན་པ་ཆོངས་སོགས་བདེ་འབྲས་ཐོབ་ཀྱང་མཐར་ལྷུག་བསྐྱེད་པ་ལྷུ་པ་ནི། གཞན་ཡང་ལོའ་པ་ན་སྦྱོང་པ་དེའི་ཆོ་

ཐོལ་སོང་གྲུལ་བུམ་གཞོད་སྦྱིན་ལྟོ་འཕྲེ་སོགས། འགོ་བའི་ཁམས་གྲུར་བདེ་སྟག་གངས་མེད་ཐོང་།

ཆོངས་དང་བརྒྱུ་བྱིན་བསམ་གཏུག་གཟུགས་མེད་དང་། [༡༠] ས་གཞི་རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་ལེགས་སྦྱོང་བའི།

མི་དབང་དཔལ་ལྷེ་ཐུན་ཆོག་ས་དེ་ཐོབ་ཀྱང་། འན་འགོར་ལྷུང་བས་ཆེས་ཆེར་སྟག་བསྐྱེད་ཡོ།

ཡང་འདི་ལྟར་ལོའ་པ་ན་བརྒྱུད་པ་དེའི་ཆོས་དང་། རྩ་དང་། རི་དང་། གྲིང་དང་། བས་མཁའི་
ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འང་མ་ཕྱིན་པ་མེད་ཅིང་། ལྷ་དང་། ལྷུང་དང་། གཞོད་སྦྱིན་དང་། གྲི་ཟ་
དང་། གྲུལ་བུམ་དང་། ལུས་སྐྱུལ་པོ་དང་། ཆོངས་པ་དང་། བརྒྱུ་བྱིན་དང་། ལོའ་ལོས་སྦྱར་བ་ཡང་
ལན་གངས་མེད་པ་བྱས་རྟེ། དེ་དག་གི་བདེ་བ་དང་སྟག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཐོང་བ་མེད་ལ། སྦྱར་ཡང་
ངན་སོང་དུ་ལོའ་པ་ཞིང་སྟག་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་ཁོ་རྩ་སྦྱོང་བའི་གནས་རྟེ། སྦྱོང་སྦྱིང་དུ། འགོ་བར་ལན་
བརྒྱར་མ་སོང་འགོ་དེ་གང་ཞིག་ཡོད། སྦྱོན་ཆད་ལན་མང་མ་ཐོང་བདེ་བ་དེ་གང་ཞིག རྩ་ཡབ་
དཀར་མཛེས་ལྟ་བུའི་དཔལ་གང་མ་ཐོབ་པ། རྟེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད་ན་མོ་ལྟ་ཀྱང་འདོད་ཆགས་འཕྲུལ། །
གང་གི་གྲིང་བར་མ་གནས་རྒྱ་བོ་དེ་ཡོད་མིན། ཡུལ་ཕྱོགས་གང་དུ་གནས་མ་བཅས་པའི་གནས་དེ་
མེད། ཀྲང་དུ་མ་སོན་ན་མཁའི་ཕྱོགས་དེ་འང་ཡོད་མ་ཡིན། རོན་གྱང་འདོད་ཆགས་དགང་དཀར་

འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད། རྫོན་ཆད་ལན་མང་མ་མྱོང་སྟག་བསྐལ་དེ་ཡོད་མིན། །འགྲོ་བར་གང་གིས་ཆོས་གྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་མེད། །གང་གི་ལྟར་མ་ཉལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་མེད་ན། །འོན་ཀྱང་རི་ལྷར་ལའོར་བ་ཅན་ལ་ཆགས་བྲལ་མེད། །སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་འགྲོ་བ་རྒྱ་ཆེན་འདིར། །བདེ་དང་སྟག་བསྐལ་དག་གིས་ལན་མང་འགྲོ་ཕྱོག་བས། །འགྲོ་བར་གཉེན་མ་གྱུར་པའི་སྟེ་བ་དེ་གང་མེད།¹⁷ །ཅེས་སོ།

བརྒྱད་པ་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་གིས་སྟག་བསྐལ་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་ལའོར་བར་ཁ་བརྒྱད་པ་ན་སྟོ་བར་བྱ་བ་གཞན་ཡང་བསམ་པར་འོས་པ་ནི།

ཆེ་འདིར་འབྱོར་བ་མཐའ་ཡས་ཉམས་དགའ་བ། [17] །མཐོན་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་ཆེ་འཕོས་ནས།

དབུལ་བསམ་ཉམ་ཐག་ཡང་བྲན་ཉིན་གྱུར་བ། །མི་ལམ་འབྱོར་བ་གཉིད་སད་མེད་པ་བཞིན།

བདེ་སྟག་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་སྟག་བསྐལ་ནི། [18] །ཤིན་ཏུ་བསམས་ན་ཆེས་ཆེར་སྟོ་བ་འཕེལ།

དེ་བས་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས། །འཁོར་བའི་བདེ་ལ་ཆགས་མེད་བྱང་ཆུབ་བརྒྱབས།

ཞེས་འདོམས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལྟའི་དབང་པོ་དང་། ཆངས་པ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་དང་། མི་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཡང་། རྫོན་གྱི་ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ཟད་པ་ན་ཆངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱེད་དང་། ལའོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྟ་དང་། མི་པལ་པ་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་བསམ་གཏན་གྱི་ལྟ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ལྟ་ཡང་འཆི་འཕོ་ཞིང་ངན་སོང་ལ་སོགས་པར་རྫོན་གྱི་ལས་གྱི་མཐུས་བདེ་སྟག་ཏུ་མ་མྱོང་དགོས་ཏེ། མདོ་སྟེ་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ལས། གང་གི་ཆེན་དགའ་ལྡན་གནས་མཆོག་ནས། །འདྲེན་པ་སེང་གའི་སྟེས་བུ་འཆི་འཕོ་སྟེ། །རྟ་རྣམས་དག་ལ་ཆོག་ཏུ་སྟོ་བ་ནི། །བག་མེད་མཐའ་དག་རྣམ་པར་སྟོངས་ཞེས་སྟེ། །ལྟ་ཡི་དགའ་བ་རྣམ་མང་རི་སྟེད་པ། །དེ་ཀྱང་ལས་དགའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་ན། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱས་པ་གཞོ་བར་གྱིས། །དགེ་བ་བསགས་པ་འདིར་ནི་ཟད་གྱུར་ཏེ། །གང་ཏུ་མི་བདེའི་སྟག་བསྐལ་མྱོང་གྱུར་ནས། །ངན་སོང་དག་ཏུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཏེ་¹⁸ །ཞེས་སོ། རྩལ་འདི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་།

དེའང་མི་ལམ་གྱི་ནོར་དང་ཁང་ཁྱིམ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྟ་དང་མེད་དབང་
 གོ་བྱེད་པ་ཞིག་རྒྱུ་པ་གཉིད་ལས་སང་པ་ན་མེད་པ་རི་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མི་
 ལམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བཞིན། །དངོས་པོ་གང་དང་གང་སྤྱད་པ། །དེ་དེ་བཅུ་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། །འདས་
 པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་མི་འགྱུར།¹⁹ །ཞེས་པ་ལྟར། ཆོར་བས་འཕྲོས་པ་ན་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྤྱོད་
 ལས། བརྒྱ་བྱིན་འཛིག་རྟེན་མཚོན་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་གྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟེང་སྟེང་། །
 འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་གྱུར། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མཐོང་རིས་སུ་
 མེད་ཅུ་མ་རྟེན་པ་ལ། །རིག་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་སྤྱོད་ནས་སྤྱུར། །དཔུལ་བ་འཐག་གཅོད་དབང་
 བའི་འཇུག་འཁོར་གྱི། །རིག་པ་གིན་ཏུ་མི་བཟད་བ་སྟེན་འཆལ་ལོ། །རྒྱུང་པའི་རིག་པ་སྐྱེས་ནམས་པར་
 བདེ་བ་ཐོང་བ། །ལུན་པོའི་སྒོ་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། །སྤྱར་ཡང་མེ་མུར་རོ་མུག་ས་རྒྱུ་བ་ཡི། །སྒྲིག་
 བསྐྱེད་མི་བཟད་པོག་མཉམ་བ་བྱིད་འཆལ་ལོ། །མཐོང་རིས་སུ་མོ་འབྱོངས་གིང་དགའ་བ་དང་། །རྣམ་
 པར་མཛེས་ཆལ་སོན་པ་བརྟེས་ནས་སྤྱུར། །འདབ་མ་རལ་གྱི་འདྲ་ཆལ་ནགས་རྣམས་གྱིས། །རྒྱུང་
 ལག་ན་བསྒྲུབ་གཅོད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དལ་གྱིས་འབབ་པ་ལྟ་ཡི་སུ་མོ་ནི། །གདོང་མཛེས་གསེར་གྱི་
 བསྐྱེད་ལྟས་ལས། །སྤྱར་ཡང་དཔུལ་བའི་རྩྱ་པོ་རབ་མེད་པར། །ཆ་སྒྲོ་བ་སྤྱོད་བསྒྲིག་རྩ་ཆུ་འཇུག་
 འཆལ་ལོ། །ལྟ་ཡུལ་འདོད་བདེ་གིན་ཏུ་ཆེ་པོ་དང་། །ཆངས་ཉིད་ཆགས་བུལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤྱུར། །
 མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱུང་གིང་གྱུར་བ་ཡིས། །སྒྲིག་བསྐྱེད་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །ཉི་མ་
 རྒྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་གྱི། །འོད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྤྱང་བྱས་ཏེ། །སྤྱར་ཡང་ཕྱུན་ནག་སྒྲིག་
 ཏུ་བྱིན་གྱུར་ནས། །རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུད་པའང་མཐོང་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ནོངས་པར་འགྱུར་འཆལ་
 བསོད་ནམས་ནི། །རྣམ་གསུམ་མར་མེད་སྤྱང་བ་རབ་བཞེས་གིག། །གཅིག་ཏུ་ཉི་མ་རྒྱ་བས་མི་བཛྲ་
 བའི། །ལུན་ནག་མཐའ་ཡས་ནང་དུ་འཇུག་འཆལ་ལོ།²⁰ །ཞེས་སོ།

དེ་བས་ན་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའོ། །ཁམས་གསུམ་ནི། ལྷན་པ་
 དང་། བྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། མི་སྤྱང་པའི་གོང་ཁྱེར་གསུམ་སྟེ། རགས་པ་དང་། དྲངས་པ་དང་། མི་སྤྱང་
 བའི་བྱིར་ན། །འདི་དག་གི་བདེ་བ་རྩུང་ཟད་ལ་མ་ཆགས་པར་བྲན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བས་གིག།

ཅེས་འདོམས་ཏེ། དེའང་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་དལ་ཁོམ་མེད་པར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། མགོ་འམ་གོས་ལ་གྲོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན། རྟེ་དག་ཕྱིར་སྒྲོག་བཞི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང། སྤང་སྤྱིད་
མེད་པར་བགྱིསྤྱད་འབད་འཆལ་ཏེ། རྟེ་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས།¹⁴ །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲུལ་གཞི་འབྲུལ་རྩུལ། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི། འབྲུལ་གཞི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།
དང་པོ་ཁམས་གསུམ་འབྲུལ་པའི་རྟེན་ཏུ་བརྟན་པ་ནི། དེའང་སྤྱུག་བསྐྱལ་གང་ཅི་ཡོད་པ་དག་གི་རྟེན་གཞི་ནི་ནང་
གི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།

ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འདོད་གཟུགས་གཟུགས་མེད་དེ། [14] །སྤང་དང་སྤྱིད་སྤང་མི་སྤང་གྲོང་ཁྱེར་ན།

སྤྱུག་བསྐྱལ་འབྲུར་དང་འདྲུ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་གདུངས། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་མཆོད་པ་ཡིས།

ཡུལ་རྣམས་བདེ་སྤྱུག་འབྲུལ་འཁོར་རྒྱན་མི་འཆད། [15]

དེ་ལ་ལུས་ནི་རགས་པའི་དངོས་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར་སྤྱང་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། ངག་ནི་བྲག་ཅ་ལྟར་
མེད་བཞིན་ཏུ་སྤྱང་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། ཡིད་ནི་སྒོ་ལྗེ་རྣམ་པར་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་
ཕྱིར་མི་སྤྱང་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །
གང་ལས་ན། དགོངས་འདུས་ལས། ལུས་རགས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། ངག་སྤྱ་བ་གཟུགས་གྱི་
ཁམས་དང་། ཡིད་ཆེས་སྤྱ་བ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་དེ་གསུམ་ན་ཁྱེད་སྤྱང་བ་དམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་སོ།¹⁶ །ཞེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་དོ། རྟེ་ལྟར་སྒོ་གསུམ་པའི་སྤྱིད་ཏུ་
སྤྱུག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་གདུང་བ་ཡང་། ཀྱུན་ནས་རྟོག་པའི་རྟེན་གྱིས་ཤར་ཏེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
འབྲུལ་ཞིང་ཕྱིར་བཤོ། རྟེ་ལྟར་ཤར་ན་ཆོག་སྤྱུག་གི་ཡུལ་ལ་རྣམ་ཤེས་སྤྱུག་དབང་པོའི་སྒོ་སོ་སོ་ལས་
འཛོན་ཏེ། ཡུལ་འཛོན་པས་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་ཤེས་པའི་རྒྱན་ལ་
ཞེན་ཏོ། རྟེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཤར་བའི་ཆ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཡུལ་དང་
པོར་རགས་པ་སྤྱིད་རྣམ་པར་ལམ་སྟེ་རིག་པ་ནི་སེམས་སོ། རྟེ་འེ་ཁྱད་པར་ལ་དབྱེད་ཅིང་ཆགས་པ་
དང་། སྤང་བ་དང་། གཏི་སྤྱུག་གསུམ་གང་རུང་ཏུ་རྒྱན་མཐུད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་

སྐབས་འདིར་བཞོན་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། དེ་ལ་ཡུལ་སྤང་བ་ནི་རྣམ་པར་གཤེས་པ་ལོ། །
དང་པོར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་སོ། བྱིན་ས་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡིད་དོ། །
འདི་གསུམ་ནི་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་སྟེ། ཀྱན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་སོ།¹⁷ །ཞེས་སོ།

དེའང་སེམས་ཡིད་པས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མཆོངས་པར་ལྟན་ཏེ་གོགས་ཀྱི་
ཆུལ་དུ་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོར་ཡོད་ལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་འང་སེམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འབྲེལ་བ་
གྲུབ་པས་མཆོངས་པར་ལྟན་ཞིང་གོགས་ཅན་གྱི་ཆུལ་དུ་སེམས་བྱུང་གི་ཀྱན་འགྲོར་ཡང་གནས་ཏེ།
ཡུལ་རིག་པས་འཇལ་བ་ན་དང་པོར་སྒྲིམ་རོ་བོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཞེས་པ་དང་།
དེ་ནས་ཆ་གསུམ་གྱི་བྲག་འཇལ་བས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་སོ་སོར་བཏགས་ཀྱང་། རོན་ལ་
ཡུལ་རིག་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཉིད་ཁོན་ལས་གཞན་མེད་དེ། རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། གང་གི་སེམས་མཐོང་
འགྲུར་ཞེན། ཐ་སྙད་དུ་ནི་བཞོན་པ་སྟེ། སེམས་བྱུང་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་། །དོན་མེད་ལྟན་
ཅིག་མི་འདོད་དོ།¹⁸ །ཞེས་སོ། རེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ས་དང་། གནས་ལྷགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཆེ་ཡུལ་རིག་པས་སྤང་ཡུལ་སོ་སོར་འཇལ་ཡང་སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་གཤེས་པ་ཞེས་མི་སྟེ། གཟུང་
བ་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་གཤེས་པས་གཉིས་སྤང་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་བསྟོན་པ་
ལས། འགྲོ་བས་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གོམས་པས་རྣམ་བཏགས་པ། མི་རྟོག་ཡེ་
གས་དེ་མེད་ཕྱིར། རོན་མཐོང་སྟོན་ཡེ་གས་མཆོག་¹⁹ །ཅེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་
ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་གཤེས་པ་དང་ཡང་བྲལ་ལ་ཉིང་འཛིན་གྱི་གནས་ཀྱང་མི་འདོར་
བ་སྟེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ་ཞེས་སོ།

དེའང་གཟུགས་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བྱི་རོལ་ན་ཅི་གར་བ་དེ་དང་འདྲ་རུ་ང་སྟོས་
རིག་པས་རྣམ་པར་གཤེས་པ་ཞེས་བྱུངོ། །ཡང་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བའི་སྟོ་བསྟེན་པས་ན་རྣམ་
པར་གཤེས་པ་ཞེས་བྱུངོ། །ཡུལ་གསུམ་དུས་དང་པོར་འདིའོ་ཞེས་རིག་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཞེས་བྱུངོ། །དེའི་
ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པས་རྒྱན་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅེས་བྱུངོ། །དེའང་ཡུལ་སྤང་ལ་འཇལ་
བྱེད་ཀྱི་གསུམ་པ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐལ་གྱིས་སྟོ་སོ་སོ་ལ་ཐོན་ནས་དཔྱོད་དུས། བདེ་བར་ཞེན་ན་འདོད་

ཆགས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་དུ་ཞེན་ན་ཞེས་དང་། བདེ་སྤྱག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདྲོའོ་ཞེས་ཞེན་
ན་གཉི་མཉམ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་འདྲིས་པའི་བཟང་མོ་མཐོང་བ་དང་། བདག་པམ་པར་བྱས་པའི་དགྲ་བོ་
མཐོང་བ་དང་། ཕྱི་གཤམ་དང་། རྒྱ་དང་། ལམ་བོ་ཆེ་དང་། རྩོན་གིང་དང་སྐྱེ་བོ་པལ་པ་རྣམས་དགའ་
གདུང་མེད་པར་མཐོང་དུས་བཞིན་ནོ།¹⁰ རི་སྐད་དུ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། སྐྱེ་བོ་མཐོང་བ་མཐོང་
ན་ཆགས་པ་དང་། གཞོད་པ་མཐོང་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲོ། བར་མ་རྣམས་ལ་གཉི་མཉམ་རྣམ་
འབྲེལ་བས། བྱོད་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམས་བསྐྱམ་པར་གྱིས།¹¹ ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཆོག་ས་བརྒྱུད་འབྲེལ་པའི་གཞི་མར་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ནི་དེ་དག་གི་འཆར་གཞི་དང་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་
སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར།

ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་དང་སྒོ་ལྗེའི་ཤེས། ཤིམ་བཞེན་མཆོད་པ་མཆོད་པའི་ཤིམ་པ་ཡིན།

དེ་ལས་སྤྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་འབྲས་འབྱུང་། ཟུང་བ་མ་རིག་གཟུང་འཛིན་འབྲེལ་བ་ཅན།།^[14]

ཡུལ་དང་དོན་དང་སེམས་སྤྱུ་བག་ཆགས་པས། ཁང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པས་འཁོར་བ་བྱུང་།

དེ་ལ་ཆ་གས་རྣམ་པར་དབྱེན། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་འཆར་བའི་ཤེས་པ་དག་གི་རང་དུས་ན། སལ་གྱིས་
རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པའི་སེམས་ལ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ནས་
དེར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཞི་བ་ཆོག་ས་དང་ཆེ་ལོང་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ཏེ།
འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་གྱི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། ཁང་འཛིན་པ་ནི་
ཡིད་ཡིན་ནོ།¹² ཞེས་སོ། མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་མཐོང་བའི་མཐོང་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་
གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། རེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་དང་། སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་དང་། ལྗེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རོ་དང་། ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་བྱར་རིག་པའི་ཤེས་པའི་ཆ་ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྟེ་ལྗེའོ། ཁྲ་མའི་ཆ་ལས་ཕྱི་མའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་མཆོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཡུལ་དང་
ཤེས་པ་རྒྱུན་རྣམས་ཡོད་པར་དབག་དུ་མེད་པས་ན་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སོ་སོའི་ཆ་མི་འདོར་བས་ན་
ཁམས་ཞེས་བྱའོ། ཡུལ་ལས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་བརྟེན་པ་ལྟར་འཆར་བ་ཉིད་དང་། ཁྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཚེས་ཅན་དང་ཚེས་ཉིད་ཏུ་གྱུར་བས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོག་ཉིས་འདུས་པའི་ཚེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཚོར་
ཁིང་རིག་པའི་ཆ་ནས་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པའི་བྱེ་བྲག་དཔག་ཏུ་མེད་དོ།།

མདོར་བསྟན་ན། ལུལ། དབང་པོ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུག་
གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་དགེ་བའོ། །བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་
གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཆེན་པོའོ། །ལམ་གྱིས་རབ་སྒྲིང་རྗེས་མ་ཟེན་
པའི་དགེ་བ་བརྒྱུ་བྱ་ནི་དགེ་བ་དམན་པ་སྟེ། གཏི་མུག་གིས་པས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་བདེ་
འབྲས་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འབྱུར་བས་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལམ་གྱིས་
ཟེན་པ་ཆད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཏུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་མི་དགེ་བས་ནི་རན་འགྲོ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་བྱེད་ལ།
བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ནི་མདོན་པར་མཐོ་བ་ལྟ་དང་མིའི་བདེ་བའི་དཔལ་འཛིན་ཅིང་།
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བས་ནི་གནས་སྐབས་མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ངེས་པར་ལེགས་
པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཕྱོད་དོ། །རི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེས་དང་གཏི་མུག་དག་དེས་
བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། །མ་ཆགས་མེས་དང་གཏི་མུག་མེད། དེས་བསྐྱེད་ལས་དེ་དགེ་བ་ཡིན། །མི་
དགེ་ལས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀུན། །དེ་བཞིན་རན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་
ཅད་དང་། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག་^{༡༩} །ཅིས་སོ།།

དེའང་ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྤྲང་བའི་དངོས་པོ་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་གཞན་ནོ་ཞེས་གཟུང་
བས་ལུལ་དུ་བག་ཆགས་ཏེ་དག་མ་དག་རྣམ་པ་སྤྲ་ཚོགས་པར་སྤང་ཁིང་འཕྲུལ་པའི་གནས་སུ་གྱུར།
ལུས་འབྱུང་བ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ནང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དོན་དུ་བག་ཆགས་ཏེ།
ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་
འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པས་འཕྲུལ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར། རང་བྱུང་གི་ཡེ་གིས་འོད་གསལ་བ་

ལ་ངོ་བོ་སྟོང་། རང་བཞིན་གསལ། གང་ངས་སྤྱ་ཚྭ་ས་སྤྱ་འཆར་སྟོམ་འགགས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་
 རང་མཚན་དུ་ཞེན་པས་རིག་པ་སེམས་སྤྱ་བག་ཆགས་ཏེ་དུག་ལྷ་དུག་གསུམ་དུ་འཆར་ཁིང་། ལུལ་
 པའི་ཕ་བ་ང་དང་བདག་དུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པས་འཁོར་བ་ལུལ་པའི་སྤང་བ་གཟུགས་བརྟན་
 བམ་མི་ལམ་ཁུང་ངམ་སྒྲ་གད་འཇག་པ་ལྟར་མེད་ལ་སྤང་བ་བདེན་བདེན་འདྲ་བ་འདི་བྱུང་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་འཛིན་བྱེད་ང་དང་། གཟུང་ཡུལ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་སྟེ་ཁང་བྱིམ་ལ་བདག་དུ་འཛིན་
 པའི་སྟོ་བཞིན་ནོ།།

ལུལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་གྱི། དང་པོ་རང་ངོ་སེམས་ཤེས་གྱིས་ལུལ་གྲོལ་གྲོལ་དུ་བརྟན་པ་ནི། ད་ནི་ལུལ་གཞི་དང་
 ལུལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར།

སེམས་ཉིད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཚེས་སྤྱ་ཡང་། །མ་རིག་འཛིན་པས་ཀུན་བརྟགས་གོམས་པ་ཡིས།།[14]

མ་དག་གཞན་དབང་ལྟར་སྤང་ལུལ་པ་ཅན། །ཡུལ་དོན་བདག་གཞན་གཉིས་སྤང་གཉིས་སྤྱ་གཟུང་།།

དེ་ལས་སྤྱ་བརྟན་དཔག་མེད་ལྟར་གྱིས་གྲུབ། །ནམ་ཞིག་འགྱུར་མེད་སེམས་ཉིད་དོན་རྟོགས་ནས།།[15]

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཡོངས་གྲུབ་ལམ་སྟོམས་པས། །དག་པ་གཞན་དབང་ཁིང་དུ་ལེགས་སོན་ཏེ།།

སྤིང་པའི་གྲོང་ལས་ངལ་གསོ་བྱེད་པར་འགྱུར།།

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་གཞུང་ལས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ཀུན་དུ་བརྟགས་
 པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སྤྱ་གྲུབ་པ་ལོ། །ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་
 ཆད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་པ་ལོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཆད་པ་ནི་གང་གི་ངོར་ཡང་མེད་ལ་རྟོགས་པས་
 བརྟགས་པ་སྟེ། རི་བོང་གི་རྩ་དང་། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེར་ཡང་མ་ཟད་དེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 རན་པ་དང་། གང་དང་གང་གི་མིང་དང་དོན་ཞེས་སྟོས་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན།
 འགའ་ཞིག་སང་གི་ཞེས་བརྟགས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་ལུས་གྱི་གནས་ཀུན་དུ་བཅུལ་ཡང་མི་རྟེན་པ་དང་།
 དོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ཞེས་བཞོད་ཀྱང་སྟོས་སྟོམ་པ་ཅམ་ལས་རང་མཚན་བརྟོན་པ་དག་དང་བྲན་པ་
 སེམས་གྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་མེད་དུ་མེད་སྟེ་དོན་བཞིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ནི། རི་ཞིག་

ལུལ་ངོན་སྟོང་བཅུད་བདེ་སྤྱད་ཐུག་ཐུང་པོ་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཚོགས་སྤྱེ་
 བར་བ་འདི་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ལ་སེམས་ཀྱི་ལུལ་ངོར་སྤང་བ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཤིས་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ལུལ་
 ངོར་སྤང་ཞིང་སྤྱོད་བརྟགས་པས་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་ས་ལས། ཀུན་དུ་
 བརྟགས་པ་རྣམས་དེ་ནི། མེད་བཞིན་ལུལ་པའི་སྤྱོད་བསྟེད་དོ།^༡ །ཞེས་སོ།

གཞན་གྱི་དབང་ལའང་གཉིས་ཏེ། མ་དག་པ་དང་། དག་པ་གཞན་གྱི་དབང་དོ། །དེ་ལ་མ་
 དག་པ་གཞན་གྱི་དབང་ནི། བག་ཆགས་བརྟགས་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་ས་དོར་འག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
 བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་དག་པ་ལྟར་དབང་པོའི་སྟོ་སྟོ་ལ་ཤར་བའི་སྤང་བ་ལུལ་པ་བ་རྣམས་སོ། །
 དག་པ་གཞན་དབང་ནི། དག་པའི་ཞིང་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡུལ་ལ་སྤང་བའི་
 ཞིང་ཁམས་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱེ་བ་དུན་དང་། དང་བའོད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཤར་བའི་སྤང་བ་
 རྣམས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་ཁ་ཅིག་དག་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་གཞུང་ལས་གཞན་དབང་མི་འཐད་དེ་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་སྤང་བ་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་པའང་རིགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ་འདི་ལྟར།
 རང་གི་ཤེས་པ་ལས་བག་ཆགས་པའི་ཆ་ནས་རང་དུ་འཛོག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་
 བརྟན་བཞིན་གྱི་རྣམ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་ནའང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།

ཐམས་ཅད་རང་གི་སྤང་བ་ཁོ་ནར་འདུས་ཞེས་པའང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སེམས་ལ་སྤང་བ་
 ཅམ་དུ་འདུས་སམ། སྤང་བ་སེམས་ཡིན་པར་འདུས་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་དུས་ན་
 འདུས་པ་དང་མ་འདུས་པའི་དབྱེད་ར་མེད་པས་འདུས་ཞེས་པའང་ཚིག་ཅམ་དུ་བས་ཏེ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
 ཕྱིར་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀཉིས་པ་ལྟར་ན་འདིལ་འཐད་པ་ཅི་ཡོད། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས། བྱད་མེད་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་ཡང་བྱད་མེད་དུ་ལྷུང་ཏེ་བྱད་མེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ལས་
 བྱུང་བའི་མི་གཙང་བ་ཡང་ལུས་སྤྱེ་ཐལ་བ་ལས་མ་ཡིན་པར་མོཅོ་སྤྱེ་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
 སེམས་ལ་སྤང་བས་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེན་འང་། གཟུགས་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྤྱེ་ཐལ་ཏེ་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ལ་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱུས་སྤང་བ་ཡང་སེམས་ཅན་དེའི་སེམས་སྤྱེ་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ནི་སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་ཅན་སངས་རྒྱལ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་དང་།
སངས་རྒྱལ་ལ་སེམས་ཅན་སྣང་བས་ཡང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིལ་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་འབྱེད་ར་ལ།
ཡང་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བལ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ནམ་
ཡང་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་སྤྱི་འབྱེད་དོ་ཞེ་ནའང་། དེས་རྒྱ་དང་དེས་
འབྲས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་རྟེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དག་དང་བདག་གི་ཁོང་ཁོང་གཅིག་
ཏུ་འབྱུང་རྟེ། དག་མེད་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཁོ་བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སེམས་གྱིས་བྱས་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། རི་མོའི་རྣམ་པའང་རི་མོ་མ་ཁན་དུ་འབྱུང་རྟེ་རི་མོ་
མ་ཁན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤོ་རི་བྲག་སེམས་སྤྱི་འབྱེད་པར་ག་ལ་འཐད།
སེམས་གྱི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲུལ་སྣང་ཡིན་དུ་སྟག་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བོ་བརྒྱས་
བུམ་པ་གཅིག་ལ་བལྟས་དུས་རིལ་གྱི་མཐོང་བའི་བུམ་པ་དེ་དེ་རྣམས་གྱི་ཤེས་པར་འབྱུང་བས་འགྲོ་
བ་ཀྱན་ཤེས་པ་གཅིག་པར་འབྱུང་རོ། །འདོད་ན་གཅིག་སངས་རྒྱལ་པ་ན་ཀྱན་སངས་རྒྱལ་པ་དང་།
གཅིག་རན་སོང་དུ་སོང་དུས་ཀྱན་འགྲོ་བར་རིགས་སོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་ཁྱོད་
དམ་ང་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ལས་མེད་པར་ཐལ་རྟེ་རིལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཀྱན་རང་གི་སེམས་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཤུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱལ་གཅིག་ལས་གཞན་མི་
འཐད་དེ། དེས་གཟིགས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་
འདུག་པས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་འཛིན་པ་ནི་དངས་པ་གིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་སྟེ།
ཐེག་པ་ཆོན་པོའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་མོངས་པར་ཟད་དོ། །ཤུས་ཆེ་བསྐྱེད་པས་གཞོགས། མེ་ཏོག་ན་
རྒྱན་དང་ལྗན་ཞིང་། གསེར་གྱི་གདོང་རྒྱན་ལྟག་གི་བ། སྤྲང་ཆོན་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། ཅིས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་སྣང་བ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམ་པ་རྒྱན་གྱི་མེད་པས་ཁས་སྤངས་པ་
ལྟར་རིགས་སྤྱི་འབྱེད་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་ལས། འདི་ལྟར་རང་རང་ལ་སྣང་བ་དག་རང་རང་གི་སེམས་

ཡིན་ཡང་། ལྷང་ཡུལ་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་མང་པོ་པ་ལས། རི་ལྷར་ལྷང་བ་
 སེམས་སྟེང་དེ། ལྷང་པའི་ཡུལ་ཉིད་དེ་ལྷ་མིན། ཐོག་མ་མེད་དུས་བག་ཆགས་ཅན། ཡུལ་པས་
 སྐྱེ་གད་འཛིངས་པ་བཞིན།¹⁴ ཁྲིམ་པ་ལྷར་ཡིན་ཏེ། ལྷང་བ་དང་ལྷང་ཡུལ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། རྟེན་
 ལྷང་ཡུལ་རི་ལས། རིའི་སྐྱམ་དུ་གཞན་ལྷར་སྐྱོས་སྐྱེས་འཛིན་པ་སེམས་ཀྱི་ལྷང་བ་མིག་གི་དབང་
 པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ། རྟེན་ཡང་རང་གིས་གང་དུ་བྱིན་པའི་ཡུལ་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཆ་
 གི་རང་གི་ལྷང་བ་སྟེ། དེ་ནས་གཞན་དུ་བྱིན་དུས་ལྷང་ཡུལ་རྗེས་སུ་མི་འབྱང་ཡང་། ལྷར་མིག་གིས་
 དབང་པོའི་མངོན་གསུམ་ལ་ལྷང་བའི་བག་ཆགས་འཛིན་བྱེད། དོན་སྤྱི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་
 ལྷང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སལ་གྱིས་ལྷང་ངོ། རྟེན་ན་ཡིད་ཀྱིས་གཞལ་པའི་ལྷང་བ་དང་། དེ་འཛིན་པ་
 དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལྷང་བ་དང་། དེ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་འང་གང་
 དམིགས་སྟེ་ཡུལ་ནི་ལྷང་ཡུལ་འཛིན་བྱེད་དེ་དང་། སྐྱོ་ལཱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་ལྷང་བ་སྐྱེ་གད་འཛིངས་པ་འབབ་པ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལྷན་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷང་ཡུལ་དང་ལྷང་བ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱེད་
 རང་ལའང་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ལྷང་བའི་སེམས་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ནང་ན་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་གཉིས་ཀའང་སེམས་སུ་གཅིག་པས་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རིགས་མཐུན་དུ་
 གཅིག་གོ་ཞེན། འདིར་ཡང་བག་ཆགས་འབྱུང་པའི་སྐྱེན་གྱིས་ལྷང་ཡུལ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ངེས་
 པའི་ལྷང་བ་གཉིས་མེད་བཞིན་ལྷང་བ་བག་ཆགས་འབྱུང་པ་པའི་རྣམ་པར་ཐ་སྟད་དུ་ཐ་མི་དད་ལ།
 དེ་གཉིས་དོན་ལ་མེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ།

ཁོ་པོ་ཅག་དབུམ་པ་ནི། དབྱེད་ན་ལྷང་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སེམས་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལྷང་
 བའང་སེམས་སུ་མི་འདོད་དེ། རང་གི་སེམས་ཕྱིར་མེད་ལ་ཕྱིའི་ལྷང་བ་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་གར་བ་སྐྱོས་
 བ་དུ་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤལ་ཏེ་ལྷང་བ་ཕྱིར་ལྷན་ན་སྐྱེས་སུ་རྣམས་གཉིས་པ་དུས་གཅིག་ལ་
 སྟེང་བའམ། རང་ཉིད་བཅས་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་མ་ཡོད་དོ། རྟེན་ན་ལྷང་མི་ལྷང་
 དུ་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ཡིན་ཡང་ལྷང་བ་སེམས་སུ་མི་འགྱུབ་སྟེ། ར་སྐྱེ་ཡིན་མིན་ཉན་གིས་ཀྱི་

ཅི་སྒྲུབ་དུ། ལྷ་མ་ལས། འདི་ལྷ་རྩ་ཚོགས་སྒྲུབ་པ་འདི། གཞན་དུ་རྩ་མ་པ་འདྲ་བའི་བྱིར། །
 གཞུང་འཛིན་མ་དག་གཞན་གྱི་དབང་། །དག་པའང་གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་པ། །དབང་དུ་འགྱུར་བ་
 དག་མིན་ཡང་། གཞན་ལྷ་རྩ་མ་པ་དེ་བཤད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་སོ། །ཡོངས་སྒྲུབ་པ་ལའང་། འགྱུར་
 བ་མེད་པ་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སྒྲུབ་ནི། འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གང་
 གི་ཆེད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་ཆས་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ལོ་སྟོང་པ་སྟེ། རྩོན་དང་བྱིས་ལ་བྱུང་པར་
 མེད་པར་གནས་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སྒྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་གཤིས་གྱི་གནས་ལུགས་སོ། །འདིའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོང་པའང་རྩ་མ་པ་གསུམ་དུ་བཞག་གོ། །རང་གིས་སྟོང་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་
 དང་། གཉིས་ཀས་སྟོང་པའོ། །རང་གིས་སྟོང་པ་ནི་མེད་པ་ཞིན་སྒྲུབ་པ་རྒྱུའི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་གཞན་དུ་དབྱེ་བའི་ཆ་ཤས་མེད་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་འདོར་བས་
 བཏགས་པ་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་པ་གཉིས་སོ། །གཞན་གྱིས་སྟོང་པའང་། མི་ལྟར་པ་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པ་དང་རྩ་མ་པ་གངས་གཞན་གྱི་སྟོང་པའོ། །གཉིས་ཀས་སྟོང་པ་ལའང་། གཉིས་བཅས་རྩ་མ་པ་གངས་པས་
 སྟོང་པ་དང་སྒྲུབ་དོན་རང་མཚན་པས་སྟོང་པའོ། །

དེ་ལ་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་སྟིང་བོའི་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་འདི་ནི་སྟོན་གྱི་
 དངོས་པོ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་པ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་ཆ་ནས་
 སྟོན་ཡོན་གྲུབ་བསལ་ལས་འདས་པའོ། །འབྲུལ་སྒྲུབ་དྲི་མའི་ཆོས་དཀར་དམར་སྒྲོ་ཆོགས་སྒྲུབ་ར་བ་
 དང་། ཀུན་དུ་རྟོག་པའམ་རྩ་མ་པེས་ཆོགས་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་གཤིས་ལ་མེད་པས་རང་གི་དོ་བོས་
 ཀྱང་སྟོང་ལ། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལྷ་རྩ་མ་པ་གངས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཞིང་སྟོན་གྱི་ཆ་དང་ལྟར་པའོ། །རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་ཡོན་གྲུབ་བསལ་ལས་འདས་པའོ། །ལམ་རྩམས་ཀྱང་རང་གི་དོ་བོས་
 སྟོང་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལྟར་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་
 ཡོན་ལས་འདས་པའོ། །དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཉེས་པའི་སྟོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མཐའ་
 དག་གིས་སྟོང་པ་དང་། ཁམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་མཛོན་དུ་བྱུར་བས་མི་སྟོང་པ་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་ཡོན་གྲུབ་བསལ་ལས་འདས་པའོ། །

མདོར་བསྟན། རང་གིས་སྟོང་པ་ནི་ཚས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་བཞིན་བདེན་པ་
མེད་པའོ། རྟེན་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་གང་དུ་འདྲ་མཚན་ཉིད་ཆད་པ་
རིམ་བུ་རྩ་དང་། འབྲུལ་ངོར་སྒྲུབ་པ་གཤིས་སམ་དོན་ལ་མེད་པ་རྩ་ལྷན་ལྟུང་སྟོང་པའོ། །བརྟགས་
པས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་མིང་ཆོག་ཡི་གེར་བརྟགས་པ་རྣམས་ཏེ་སྟོས་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་ལུ་
དེའི་རང་མཚན་པ་མེད་པ་བྱུང་ལ་སངས་ལེན་བརྟགས་པའི་མིང་གི་སྒྲུ་མེད་གེ དོན་གལ་རལ་དང་
བཙས་པ་སྟེ་མིང་གི་སྒྲུ་དོན་བྱུང་གི་ལུས་གང་ནའང་མེད་མོད། གོ་བྱེད་གྱི་མིང་ལས་གོ་བྱའི་དོན་
མཚན་རྣམས་པས་སྟོང་ཡང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཚས་
དེ་ལ་ཚས་གཞན་མེད་པའི་ཆ་ནས་བརྟགས་པའོ། རྟེན་གཉིས་ལས། མི་ལྡན་པ་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པ་ནི་ ཉི་མ་ལ་ལྟན་པ་མི་ལྡན་པའམ། ཀ་བ་དང་། ལྷམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཉི་མ་ལ་མེད་པའི་ཚས་གྱི་
དོན་རང་མཚན་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་དོ། རྣམ་གངས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཉི་མ་དང་། འོད་བྱེད་པ་
དང་། རྟ་བུར་ཞེས་པ་རྣམས་གངས་སྒྱིར་བརྟགས། ཁམས་དང་དཔེ་བསྐྱེད་བྱེད་བྱ་ཇི་ལྟར་བརྟེན་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཉི་མའི་དོན་རང་མཚན་ལ་མ་རེག་པས་ན་སྟོང་པའོ། །གཉིས་གས་སྟོང་པ་ནི་ཚས་
གང་ལ་གཉིས་སྟེ་མེད་པའོ། རྟེན་གཉིས་ལས། རྣམས་གངས་བརྟགས་པ་བ་དང་། དོན་རང་མཚན་
པའོ། །བརྟགས་པ་བ་ནི་འཁོར་བར་འབྲུལ་པ་ཞེས་བརྟགས་པའི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཁམས་གསུམ་རང་མཚན་པས་སྟོང་སྟེ་མིང་དུ་བྱ་སྟངས་པའི་སྟོས་བཀོད་པའི་
བྱིར་རོ། །རང་མཚན་པས་སྟོང་པའང་རང་མཚན་མེད་པས་གཉིས་བཙས་མེད་པ་མོ་གཤམ་བྱའམ་
སྒྲིག་རྒྱུའི་རྩ་རྟུ་བྱུད་དང་། རང་བཞིན་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་མ་འགགས་པར་གསལ་བ་དྲག་པ་
གཞན་དབང་ལྟ་བུའི་སྟོང་པའོ།

དེ་ལྟར་ངོ་བོ་གསུམ་དབྱེ་ན་དུ་གཤིས་སྟོང་པ་དེ་དག་གྱང་བརྟེན་བྱས་སྟོང་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྟོན་བྱེད་རྣམས་གངས་པས་སྟོང་པ་སྟོ་ལས་འདས་པའི་རྩལ་གཉིས་སྟེ་འདྲ་
བས་ན་ཚས་ཐམས་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་རྩལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སྟོང་ཆད་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་སྟོང་པའི་རྩལ་མི་གེས་པས་བྱི་རོལ་པའི་རྒྱང་འཕེན་པ་དག་དང་ཚས་མཐུན་ལ། འདི་ནི་སྟོང་།

འདི་ནི་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ནི་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་སྟེ་རྟག་པར་ལྟ་བུ་རྒྱུས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྒྱུས་དང་ཆོས་མཐུན་པས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བསྟན་པར་མི་བྱ་བ་
ཁོ་ན་ལོ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཐར་པ་དམ་པའི་ལམ་སྟེ་གནས་ལུགས་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་
རྟོགས་ནས་སྤང་བའི་ཆ་མ་དོར་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་གསོག་ཅིང་། སྟོང་པའི་རང་
བཞིན་ལ་བསམས་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་དོ། །ཡང་སྐ་མ་ལས། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅིས་བཤད་པ། །ལམ་གྱི་བདེན་
པས་ཡང་དག་བསྟུས།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

མདོར་བསྟན། སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྟུན་
ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་སྟོང་པར་རྟོགས་ནས། ལམ་བསྐྱེམས་ན་མ་དག་པའི་
འབྲུལ་སྤང་ཀུན་བརྟགས་པའི་སྟོང་དང་བཅས་པ་གནས་སྟུར་པ་འཕམ་དག་ནས། གདོད་མའི་ངང་དུ་བྱིན་
ཏེ་སྟུག་གསུང་བུ་གསུམ་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཞིང་ཁམས་དག་པ་ལ་མངའ་དབང་རྫོགས་པར་
འགྱུར་པ་ནི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུས་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ངར་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བར་འབྱུངས་ཤིང་སྟུག་བསྐལ་བའི་རྒྱལ་ནི། ད་ནི་དེ་ལྟར་ཤུགས་བཤད་པ་དང་འོས་
པས་འཁོར་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་འདིར་འབྱུངས་དུས་སྟུག་བསྐལ་བའི་རྒྱ་པོར་བྱིང་བའི་རྒྱམ་པ་རྒྱམས་
བཤད་པ་ནི།

ཨེ་མ་བརྟག་དཀའ་འཁོར་བའི་པ་མཐའ་ལས། [༡༩] བྱིན་ལམ་དུབ་པ་དག་གི་སྟུག་བསྐལ་ནི།

གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་བདེ་བ་འགའ་མེད་དེ། །མི་དགོས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སྒྲིམ་ཟད་པ།

རང་སྤང་ལོག་པས་མི་ལམ་ནང་བཞིན་དུ། [༢༠] །འགོ་དྲུག་སོ་སོར་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ནི།

མེད་སྤང་འབྲུལ་པས་སྟུག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད། །རེ་ཞིག་མདོར་བསྟུས་ལུང་བཞིན་བཤད་གྱིས་ཉོན།

ཞེས་པ་སྟེ། ལུང་རྒྱུ་འབྱེད་ལས། མི་གཙང་འདམ་ན་ནི་འོས་མེད། །དེ་བཞིན་འགོ་དྲུག་བདེ་བ་མེད། །
འབར་བའི་འོབས་ན་བསིལ་བ་མེད། བྱིན་པ་དག་ནའང་དགའ་བ་མེད།^{༢༠} །ཅིས་པའི་རྒྱལ་གྱིས།

འདོད་པ་ནས་གཞུགས་སུ་འཕོ་བའི་སྲིད་པ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་ནས་འདོད་པར་འཕོ་
བའི་སྲིད་པ། གཞུགས་མེད་ནས་གཞུགས་སུ་འཕོ་བའི་སྲིད་པ་དེ་གསུམ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དུ་སྲིད་
པ་དེ་དག་ནས་སྐྱེས་པའི་རིགས་དུ ག་པོ་ན་སྟུག་བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་ལས་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་དོ་
ཞེས། རེ་ཞིག་དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ་
བས་རྟོགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ལོར་ལ་ཐར་པའི་ཚོས་སྐྱབས་གིག་ཅེས་
བསྟུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་འབད་ན་སྦྱིར་ཡང་འཁོར་བར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྦྱོབ་སྦྱིང་ལས། གང་
ཞིག་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་རྟག་ཏུ་སྐྱུར་བ་ཡི། ཁང་དུ་ལྷགས་ནས་བསྟོ་བ་ཅམ་ལ་བདེར་སེམས་པ། །
དེ་ནི་རིས་པར་དབང་མེད་རིམ་གྱིས་བརྒྱ་པག་ཏུ། འགྲོ་བ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར།^{༣༠} །ཞེས་སོ།

དབྱེ་བ་དངོས་ལ། དཔུལ་བ། ཡི་དུགས། རུང་འགྲོ། མི། ལྟ་མིན། ལྟའི་སྟུག་བསྐྱེལ། དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་པར་གདམས་
བ་དང་བདུན་ལས། དཔུལ་བ་ལ་ཆ་དཔུལ་དང་གང་དཔུལ་གཉིས་ཏེ། ཆ་དཔུལ་ལ་བརྩུག་གིས་ཀྱི། དང་པོ་ཡང་སོས་ནི།
ད་ནི་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ལས། རེ་ཞིག་ཡང་སོས་པ་དག་གི་སྟུག་བསྐྱེལ་བཤད་པ།

ཡང་སོས་སྐྱེལ་གསུང་མེད་མེ་འབར་བའི་སྟེང་། [༣༠] །ཕན་ཚུན་འདུས་ནས་མཚོན་གྱིས་ཐོག་དང་འབུལ།

ཡང་སོས་སྐྱེལ་གསུང་བཞིན་སྟུག་བསྐྱེལ་བ། །ལས་ཟད་བར་དུ་དེ་ལྟར་བྱོང་འཆལ་ལོ།

དེའང་ལྷགས་ཀྱི་མདག་མེ་འབར་བའི་སྟེང་དུ་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱིས་འདུས་ཏེ། དཔུག་པ་
དང་། དབྱ་སྟེང་དང་། མངའ་པོ་ཆེ་དང་། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདེབས་རིས་བྱེད་པ་ནི། དབྱ་བོ་མི་
ག་པོ་མཐོང་བ་ལ་སྟོལ་བ་ལྟ་བུས་ཐམས་ཅད་གི་བ་དང་། ལྟ་མཐོང་ལས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་བྱུང་མ་ཐག་སྐར་བཞིན་སོས་ནས་མཚོན་གྱིས་གསོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་ལན་
གངས་མེད་པ་བྱོང་དགོས་ཏེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས། འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མཁུང་བྱང་སྐྱུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་
ཏུ་དྲག་བཏབ་སྟུག་བསྐྱེལ་གང་ལགས་པ། རིས་ན་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེལ་རྒྱུད་དུ་ལའང་། །འོ་ལ་
ཡང་མི་བཟོད་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་དོ།^{༣༡} །ཞེས་སོ།

དེའི་ཆོཅད་ནི། ཆོཨི་ཆོད་ནི་ལས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་ཏེ། དེ་ཞིག་ཐུན་མོང་གི་མདོ་སྡེ་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན།

ཆོཅད་མི་ཡི་ལོ་གྲངས་ལྟ་བུལ། [༡༡] །རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྟ་ཡི་ཉིན་ཞག་གཅིག།

དེ་ཉིད་སྒྲུམ་ཅུ་ལྔ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ། །ལྟ་བརྒྱུས་ཡང་སོས་ཞག་གཅིག་གོང་འཕེལ་བས།

རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དགོས་སོ། [༡༢] །དེ་ཉིད་རབ་རྟུང་བྱེད་པའི་གྲངས་བཤད་པ།

མི་ལོ་བྱེད་བསྐྱེད་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་དང་། །སྤོང་སྤྱག་གཉིས་སུ་དེས་པར་མདོ་ལས་གསུངས།

དེའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་དང་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་བཅོས་རྣམས་སུ་རང་རང་གི་ལས་
སྐབ་མཐུག་གིས་ཆོཨི་ལོ་བཅུ་ལས། གནས་རིས་དེར་ལྟར་བ་རྣམས་ཆོཅད་གཅིག་རྟུང་དེས་པར་
མ་གསུངས་ཏེ། གཉིན་པོ་དྲག་པོ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་གློ་བུར་དུའང་འཕོ་བ་དང་། རྩོམ་
སྒྲིབ་དཔོན་ལ་བརྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཆེན་དུ་མར་གནས་དགོས་པར་བཤད་པས། ལས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པས་སྒྲེབ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་རྟུམ་བཟད་ལོ། །བྱེད་སྤྱག་
བརྒྱུར་ཉམས་སུ་སྤོང་ཡང་ནི། ཁྱི་སྤྱང་མི་དག་དེ་ཟད་མ་ལྟར་པ། དེ་སྤྱང་སོག་དང་བལ་བར་མི་
འབྱུང་རོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཡང་སོས་ལ་
སོགས་དུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྟའི་ཆོཅད་ཉིན་ཞག་མཉམ།^{༡༢} །ཞེས་པ་དང་། དུན་པ་ཉེར་གཞག་
དང་། ལས་རྣམས་འབྱེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བགྲངས་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞིའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གོ །དེ་སྒྲུམ་ཅུ་ལྔ་བ་གཅིག་གོ །དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་རྟུང་བཅིས་པའི་
རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱུན། ཡང་སོས་པའི་ཞག་གཅིག་རྟུང་བཅིས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱུག་བསྐྱེད་ཏེ། མི་
རྣམས་ཀྱི་ལོར་བཅིས་ན།^{༡༣} དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཡང་སོས་པ་དག་གིས་
མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བྱེད་བསྐྱེད་འབྱུང་དང་། ཡང་དུག་ཀྱི་དང་། །སྤོང་སྤྱག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་སྟེ།^{༡༤}
ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཐིག་ནག་ནི། དེའི་འོག་ན་གནས་པའི་དབྱེལ་བ།

ཐིག་ནག་འབར་པའི་སོག་ལེས་གཤག་ས་བཞིན་འབྱར། [༡༩] །འབྱར་བཞིན་གསོག་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བ།

མི་ལོ་ལོ་བརྒྱ་ཅུ་གསུམ་ཞག་གཅིག་སྟེ། །དེ་ལོ་ལོ་སྟོང་ཐིག་ནག་ཞག་གཅིག་སྟེ།

རང་ལོ་སྟོང་ཐུབ་མི་ལོ་བྱེད་པས། [༢༠] །ས་ཡ་གཉིས་འབུམ་དགུ་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་ཅུ།

བརྒྱ་གཉིས་བར་དུ་ཐུབ་པར་སྟོན་པར་གསུངས།

རི་རྒྱད་དུ་བཤེས་སྤྱིང་ལས། །ཁ་གཅིག་སོག་ལེས་འདྲ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཞན། །སྟ་རེ་མི་བཟད་སོ་རྣོན་
རྣམས་ཀྱིས་གཤགས།¹⁶ །ཞེས་སོ། །ཆོ་ནི་མིའི་ལོ་བརྒྱ་ལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ཞག་གཅིག་དུ་
བརྩིས་པའི་ལོ་སྟོང་ཐིག་ནག་གི་ཞག་གཅིག་དུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་མིའི་ལོར་
བརྩིས་ན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཐིག་ནག་པ་དག་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བྱེད་པ་ཕྲག་ས་ཡ་ཉིས་
འབུམ་དང་། ཡང་དགུ་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་ཅུ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་ཐུབ་སྟེ་¹⁷ །ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་བསྐྲུས་འཛོམས་ནི། དེའི་འོག་ན།

བསྐྲུས་འཛོམས་བྲག་རི་རྒྱད་དང་རྩ་མོ་དང་། །སྟག་དང་མེང་གེ་ལ་སོགས་འདྲ་བའི་བར། [༢༡]

རུལ་ཕན་བཞིན་འཛོམས་བྱེས་པས་ཐུར་བཞིན་འཛོ། །ལྷག་ས་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་ཐོ་བས་རུལ་བཞིན་འཐག།

རབ་དུ་བཅིར་བས་བྲག་གི་རྒྱན་འབབ་པ། །མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་འཐབ་བྲལ་ཞག་གཅིག་སྟེ། [༢༢]

མཆོ་མའི་ཉིས་སྟོང་བསྐྲུས་འཛོམས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ །རང་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་སུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལོ།

དེ་ཡང་མི་ལོ་བྱེད་པ་ཕྲག་སུམ་འབུམ། །དྲུག་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་ཅུ་གཅིག་ཐུབ་པར་གསུངས། [༢༣]

རི་རྒྱད་དུ་སྟོབ་སྤྱིང་ལས། རི་དང་ཆ་ཉམ་ལྷག་རུ་རིང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་གཉིས། །འདུས་པའི་ཕྲག་
དུ་ལུས་ཀུན་བྱེ་མར་རྫོག་ཅིང་འཛོམས། །རུང་ཟད་བསིལ་བའི་རྒྱང་ཞིག་ལངས་པས་རྟས་ནས་དེ། །དེ་
བཞིན་ཕྱིར་ཡང་ལན་བརྒྱར་ཀུན་ནས་བྱེ་མར་རྫོག་¹⁸ །ཅིས་པ་དང་། བཤེས་སྤྱིང་དུ། །ཁ་ཅིག་ཉིལ་
བཞིན་འཛིར་ཉེ་དེ་བཞིན་གཞན། །བྱེ་མ་ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་འཐག་པར་བགྱིད།¹⁹ །ཅིས་སོ། །དེ་འང་
འཐབ་རྩྱུད་དང་བྲལ་བས་འཐབ་བྲལ་དང་། ལུད་པ་ལུ་མོ་གཉིས་པར་ནས་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བས་མཆོ་མ་

ཞེས་བའི་ལྷ་ཡོད་དེ། མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལ་དེའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ཉིས་སྟོང་བསྐྱེད་པ་
འཛོམས་ཀྱི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ཉིས་སྟོང་བྱལ་སྟེ། མི་ལོས་དབྱེན། དཔ་པ་ཉེར་གཞག་
ལས། བསྐྱེད་པ་འཛོམས་པ་དག་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བྱེ་བ་སྤྲག་སྐྱེད་འབུམ་དང་། ཡང་དྲག་ཁྲི་བརྒྱད་
སྟོང་ཅུ་གཅིག་གི་བར་དུ་བྱལ་སྟེ་^༩ ཞེས་སོ།

འཁོར་བ་འཁོར་ནི། དེའི་འོག་ན་ཡང་།

དུ་འབོད་འབར་བའི་མེས་འཛོག་འོད་དེ་འབོད། །ལྷག་ས་ལྷན་བསྐྱེད་པ་འཛོད་པས་ལྷན་བསྐྱེད་པ་།

མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དགའ་ལྷན་ཉིན་ཞག་གཅིག་ །དེ་ལོ་བཞི་སྟོང་དུ་འབོད་ཞག་གཅིག་སྟེ།[༡༤]

རང་ལོ་བཞི་སྟོང་བར་དུ་ལྷན་བསྐྱེད་པ། མི་ལོ་བྱེ་བ་སྤྲག་ས་ཡ་གཉིས་དང་།

བྱེ་བ་སྤྲག་དགུ་འབུམ་བཞི་ཁྲི་སྟོང་དང་། བྱེ་བ་བདུན་སྤྲག་བར་དུ་བྱལ་བའོ།[༡༥]

རྩིས་དང་། བཤེས་སྒྲིང་ལས། ཁ་ཅིག་མདག་མེ་འབར་བའི་ཚོགས་སུ་ནི། ལྷན་མི་འཆད་པར་རབ་
བསྐྱེད་པ་ཡང་བགྱང་། ཁ་ཅིག་ལྷག་ས་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་ཟངས་ཆེན་དུ། ལྷི་ལྷུག་ས་འབུམ་ཀྱི་ཅུང་
པེ་བཞི་དུ་འཛོད་^༩ ཅིས་པ་དང་། སྟོབ་སྒྲིང་དུ། ཁ་ཅིག་འབུམ་ར་བསྐྱེད་པའི་ཟངས་ཆེན་ནང་
དུ་སྒྲིང་། གཞན་དག་བྱེ་བ་བསྐྱེད་པ་མེ་སྤྲག་འཕྲོ་བ་ཡི། ས་གཞི་རྒྱུད་པ་བཞག་པའི་གནས་མ་
ཐོད་བར་ལྷང་^༩ ཞེས་སོ། རྩིས་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལ་དགའ་ལྷན་པའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་
བཞི་སྟོང་ལ་དུ་འབོད་ཀྱི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་རང་ལོ་བཞི་སྟོང་བྱལ་སྟེ་མིའི་ལོས་བགྱངས་ན།
དཔ་པ་ཉེར་ལས། དུ་འབོད་པ་དག་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བྱེ་བ་སྤྲག་ས་ཡ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་སྤྲག་དགུ་
འབུམ་བཞི་ཁྲི་དང་། ཡང་སྟོང་དང་བྱེ་བ་སྤྲག་བདུན་དུ་བྱལ་སྟེ་^༩ ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་འཁོར་བ་ཆེན་པོ་ནི། ཡང་དེའི་འོག་ན།

འབོད་སྒྲིག་ས་ཆེན་པོ་ལྷག་ས་ལྷི་མ་འབར་བ་དུ། འབར་བའི་མེས་བསྐྱེད་གཤིན་རྗེས་འཛོག་པར་བཞུད།

མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་འབུམ་དགའི་ཞག་གཅིག་སྟེ། །དེ་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་དུ་འབོད་ཆེའི་ཞག་གཅིག་།[༡༦]

རང་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་ཉིད་དུ་ལྷན་བསྐྱེད་པ། མི་ལོ་བྱེ་བ་སྤྲག་ས་ཡ་གསུམ་དང་།

བྱེད་པ་ཕྱག་ལུ་འབྲུམ་ལུ་ཁྲི་ཉིས་ཉོང་། དུག་ཅུ་ཅུ་དུག་པར་དུ་བྱུང་པ་ཡིན། [༡]

ཇི་སྐད་དུ། སློབ་སྦྱིང་ལས། དཔུལ་མེ་དུ་བ་ཆེ་དཀྱའ་འབྲུལ་བ་མནམ་པས་གནམ་མདོག་འབྱུར། མེ་
ལྷེའི་ལག་མང་རྣམ་པར་འབྲོས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས། །རྩམ་གོང་དཀར་དུམ་སྤང་བའི་
རྒྱན་གྱིས་སྤྱད་པས་སྦྱི་གཡའ་བ། །གྲང་ཆེན་པགས་ཕྱོན་སྦྱིགས་ཐབས་ཀྱི་མ་གྱི་རྒྱ་ཟེར་བ་བཞིན། །
ལ་ལར་མེ་སྟག་ཆེར་འབྲོ་འབྲུག་པའི་འུར་སྒྲ་ཉོག་ཡར་ལ། །ཞག་གིས་བབ་ན་སྐད་འགའ་བདོ་བའི་
ཅེ་ཞེས་ཆེལ་ཆེལ་འབར། །བར་གི་རུས་པའི་ཁོང་དུ་ཐལ་ནས་ལྷག་ལྷག་སྒྲ་གག་པ། །བསྐལ་པའི་
དུས་ཀྱི་མེ་ཡིས་བསྐྱོད་དུ་མེད་པའི་ནང་དུ་ལྷང་།^༡ །ཞེས་སོ། མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་འབྲུལ་དགའི་ཞག་
གཅིག་རྒྱ་བཅུས་པའི་བརྒྱད་ཉོང་དུ་འབོད་ཆེན་པོའི་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བགངས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱད་
ཉོང་ཉྟེ་མའི་ལོར་བཅུས་ན། དེན་ཉིར་ལས། འབོད་སྒྲོགས་ཆེན་པོས་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བྱེ་
ཕྱག་ས་ཡ་གསུམ་དང་། ཡང་བྱེ་བ་ཕྱག་ལུ་འབྲུམ་ལུ་ཁྲི་ཉིས་ཉོང་དང་དུག་ཅུ་ཅུ་དུག་གི་བར་དུ་
བྱུང་ཉྟེ།^༢ །ཞེས་སོ།

དུག་པ་ཆེན་པོ། དེའི་འོག་ན།

ཆ་བ་ལྷགས་ཁང་ནང་ཞུགས་མཁུང་བྱུང་གིས། །ཀྲུང་པ་འགའ་མས་གིང་ཐོབ་སར་བལྟ་བརྟུང་།

འབར་བའི་མེ་ལྷེས་ཕྱི་ནང་ཀུན་དུ་བསྐྱེག །མིའི་ལོ་ཉོང་དང་དུག་བརྒྱ་གཞན་འབྲུལ་ཞག། [༢]

དེ་ལོ་ལོ་ཞི་དུག་ཉོང་ཆ་བའི་ཞག །རང་ལོ་ཞི་དང་དུག་ཉོང་བར་བྱུང་བ།

མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྱག་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་། །བཞི་འབྲུམ་དང་ནི་བྱེ་བ་ཕྱག་ཞིག་ཕྱག། [༣]

དུག་ཉོང་ལུ་བརྒྱ་ལྷུ་ཅུ་ཉྟེ་དམ་ཆིས་སོ།

ཡང་། སློབ་སྦྱིང་ལས། གཤིན་ཇེ་འི་ལག་ན་ཐོགས་པ་དུས་ཀྱི་ཞགས་པ་ལྷའི། སྐུལ་གདུག་མགོ་
འཕང་བསྐྱོད་པས་དམ་གཞག་གཞུངས་ནས་ནི། །གསོན་པོར་ཁྱ་དང་བྱ་དཀར་ཀྲུང་བྱོད་ཀྱིས། །
དེར་གནས་མིག་དང་ཀྲུང་པ་ཆམ་ཆམ་མེད་པར་འབྱ།^༣ །ཞེས་སོ། མི་ལོ་ཉོང་ཕྱག་དུག་བརྒྱལ་
གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བཅུས་པའི་ཞི་དུག་ཉོང་ཆ་བའི་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བཅུས་ཉེར་

ལོ་ཁྱིའུག་སྟོང་མེ་མིའི་ལོར་བརྩིས་ན། དཔ་ཉེར་ལས། ཆ་བས་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བྱེ་བ་ལྷན་ས་
ལ་བརྟུན་དང་། ཡང་བཞི་འབྲུམ་དང་། བྱེ་བ་ལྷན་ཁྱིའུག་སྟོང་ལ་བརྟུན་དང་ལྷན་ཅུའི་བར་
ཐུབ་སྟེ།^{༡༥} ཞེས་སོ།

བརྟུན་པ་བརྟུལ་བ་ནི། དེའི་འོག་ན་ཡང་།

རབ་རྟུལ་ཆ་བ་ལྷན་ས་ཁྱིམ་མིའུ་ནང་། འབར་བའི་མེ་དང་མདུང་ཅེ་གསུམ་པས་བསྐྱེད།

སྒྱི་བོ་ལྷན་པ་གཉིས་བྱུང་ལེབ་མས་དགྲིས། [༡༥] ཁྱེད་ས་ཆེན་ལོ་མར་འཛོད་པས་ལྷན་བསྐྱེད་པ།

ཆོ་ཆད་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོའི་གྲངས་ཀྱིས་གཞལ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས།

འཛིག་རྟེན་ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་ས་བསྐྱེད་ཆུང་བཞི། [༡༦] བར་བསྐྱེད་པ་གཅིག་སྟེ་བརྟུན་ཅུ་བསྐྱེད་ཆོ་ནོ།

དེ་ཡང་། མདོ་ལས། གཞོད་པའི་ཆོགས་རབ་འབར་བས་རབ་ཆ་བ། ཁྱེད་ཅེ་གསུམ་དང་དོ་རྗེས་
ལུས་བསྐྱེད་ཞིང་། ཁྱེད་ས་ཆེན་འབར་བར་འཛོད་ཅིང་ལེབ་མས་དགྲིས། ཁྱིའུ་དང་འབར་བའི་མེས་
འཛོག་པ་སྟེ་བ་ཅམ།^{༡༦} ཞེས་སོ། ཆོ་ཆད་ནི་ལོས་གཞལ་བར་མི་རྣམས་པས། དེ་འདྲ་བསྐྱེད་པ་
ཆགས་འཛིག་སྟོང་ས་གནས་བཞིའི་རིམ་པ་ལ་བར་བསྐྱེད་པ་བརྩིས་པའི་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི། དཔ་ཉེར་
ལས། རབ་རྟུལ་ཆ་བ་དག་གིས་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་ཏུ་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དེས་བརྟུག་
དགོས་ཏེ།^{༡༧} ཞེས་སོ།

བརྟུན་པ་མཁར་མེད་ནི། དེའི་འོག་ན།

མཁར་མེད་ལྷན་ས་ཁང་མེ་ཕྱེ་འབར་བའི་ནང་། ཁེམས་དཔུལ་ཀུ་ཅོ་སྟེ་ལྷན་ས་འདོན་པ་ལས།

མེ་དང་མེམས་ཅན་སོ་སོར་མཐོང་བ་མེད། [༡༧] ཁེམ་མེ་འབར་བ་སྟོང་པོ་ལ་ཞེན་བཞིན།

ལྷན་གྱི་བྱུང་ས་ཅམ་མེ་ནང་དཔུལ་གནས་པ། བར་བསྐྱེད་པ་གནས་པའི་ཡུལ་གཅིག་བརྟུག་དགོས་ཏེ།

དེ་ལས་ཆེ་བའི་ལྷན་བསྐྱེད་པ་གཞན་མེད་པས། [༡༨] ཁེམ་མེ་དང་བསྐྱེད་མེ་དེ་ཅས་སྐྱེད་པ་ཤད་པ་ཡིན།

རི་སྐད་ཏུ། སྟོབ་སྟོབ་ལས། སྟོ་ནས་ཅ་སྐམ་སྟོང་ལ་སྐར་བ་ལྷ་ལུར་མེ་ཆོགས་འབར། ཁེམ་ཁྱིའུ་དང་
ཁ་ནས་མེ་ཕྱེ་འབར་བ་དུད་བཅས་བསྐྱེད་མར་འབྱུང་། ཁོང་རྟོགས་པ་ནས་ལྷན་ནང་ཁོལ་ནས་

བས་ཀྱན་བྱེད་ཅིང་། རང་མི་འབྲོད་པའི་སྐད་ཆེན་འདོན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་ཟད། ལྷག་བསྐལ་
 ཆེ་ལས་ཐར་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཡང་ནས་ཡང་། རྫོང་བྱེད་གསེབ་གཞན་མཐོང་ནས་ཐག་རིང་ཅི་
 ཞིག་བརྟ་སྟེ་འབྱེད། ཁང་ཆེ་ལས་གྱི་རྫོང་འཕར་དམ་པོས་དེ་ཡང་བཅད་ལྟར་པ། རེ་ཆེ་ཡི་སྐྱུག་བཟོད་
 སྐྱུགས་སྐྱུག་བསྐལ་གཞན་ཡང་འབྱུང་པར་འབྱུང་། མདའ་ཆེན་ཆོ་ཆོགས་འཕར་བ་ཆར་བཞེན་
 འབབ་པའི་རྩེས་ལ་ཡང་། དུམ་ལ་བའི་སྐད་མས་དུམ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་མཆིམ་འཛག་བཞེན་དུ། ལྷགས་ལུག་ཁྱེད་མེ་སྐྱུག་འཕར་བའི་བྱེད་བ་འབྲིགས་པ་ལུང་། ཁ་སྐྱ་ན་བའི་བྱ་ག་དག་ནས་དུང་
 འབྱུང་གེར་དུ་འབྱུང་། མིག་དང་ལྷན་སྒྲིལ་དོལ་གྱི་བར་དུ་ཀྱན་བྱེད་ཅིང་། ལྷན་པའི་རྒྱལ་འཕར་
 བའི་མེ་ཕྱེ་སྐྱུག་ནག་ཆོགས། ཁེ་དེ་ཁྲོས་པ་ལྟ་བུར་དེ་ཡི་ལུས་སྐད་ལ། རྒྱ་གི་དྲ་སྐམ་པོ་བཅེར་ལ་
 སྐར་བ་བཞེན་དུ་མཆེད།¹⁰ ཅིས་པ་དང་། བཤེས་སྤྱིང་དུ། དེ་བཞིན་སྐྱུག་བསྐལ་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་ནི། མནར་མེད་དུམ་ལ་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་རབ་མི་བཟད།¹¹ ཅིས་སོ། ལས་རྒྱམ་འབྱེད་ལས། མནར་
 མེད་པའི་རྫོན་ལྷགས་གྱི་རི་དབག་ཆད་སྟོང་དུག་ཁྲི་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་མེས་མཆིམ་ཆེན་དུམ་ལ་བ་བ་
 དག་གིས་དོར་བས་ཟད་པ་ན་དེ་དག་གི་ཆེ་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ་དབག་དུ་མེད་དོ།¹² ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
 ལས་གིན་དུ་མཐུག་པོ་ཆོས་སྤངས་པ་དང་། དམ་ཆོག་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་མཛོན་ནོ། དུན་ཉེར་ལས། མནར་མེད་པ་དེ་དག་བར་གྱི་བསྐལ་ལ་དེ་འདས་ནས་ཆེ་འཕོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
 མི་ཞིག་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དབང་པོ་མ་ཆར་བ་དང་¹³ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།

དགུ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་བཞི། ད་ནི་དོན་བསྐྱེད་བ།

གོང་དུ་རྫོས་པའི་དུམ་ལ་བ་དེ་དག་གྱང་། རིམ་བཞིན་མེ་ཕྱེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆ་ལ།

འོག་མར་སྐུ་མའི་སྐྱུག་བསྐལ་ལྷག་དང་བཅས། [14] རི་སྤྱིད་ལས་མ་ཟད་པར་སྐྱུག་བསྐལ་ཕྱིང་།

དེ་འང་བཤད་མ་ཐག་པའི་དུམ་ལ་བ་རྒྱམས་ནི་མེ་ཕྱེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆར་འགོ་བ་སྟེ། རྒྱམ་འབྱེད་
 ལས། ཐ་མལ་ཙན་དན་དུས་མཐའ་དང་། དུམ་ལ་མེ་རྒྱམས་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན། བདུན་འགྱུར་གྱིས་
 བེ་རབ་དུ་ཆ། རེ་བཞིན་སྐྱུག་བསྐལ་བདུན་ལྷག་འགྱུར་¹⁵ ཞེས་པ་ལྟར་གནས་ལ། གོང་མ་གོང་

མའི་ལྷག་བསྐལ་རྣམས་ཡོད་པ་ཞིན་དུ་ཕྱི་མ་རྣམས་མཛེ་ཐོག་ཏུ་པོལ་བྱང་བ་ལྟར་བཅེགས་མར་ལྷན་
ཞིང་། ཚོར་བ་བདུན་འབྱུར་གྱིས་རགས་པ་ལྟར། ལྷག་བསྐལ་ཡང་བདུན་འབྱུར་གྱིས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་
ལས་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་ཐྱོང་དགོས་སོ།།

བརྩུ་བ་ཉི་ཆེ་བ་ལ་གཉིས་གྱི། ཉི་ཆེ་བ་དངོས་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་དཔུལ་བ།

ཉི་ཆེ་རི་དང་ལྷོན་གིང་ནམ་མཁའ་དང་། བྲག་བར་མེ་རྒྱ་ངེས་མེད་གནས་རྣམས་སུ།

ཉུང་ཏུ་གནས་དང་འདུས་དང་གཅིག་ཕུར་གནས། [༡༤] །དེར་ནི་ལྷག་བསྐལ་གང་རུང་རེ་རེས་གདུང་།

དེ་ཕྱིར་ཉི་ཆེ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།

འདི་ལྟར་རི་དང་། བྲག་དང་། རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་
ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་གཏུན་ལྟ་བུ་དང་། ཐད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུགས་མ་ལྟ་བུ་དང་། མགལ་དུམ་ལྟ་བུ་
དང་། རྣོང་དུམ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དུམ་འདུས་སམ། གཅིག་ཕུར་
གནས་གྱང་རུང་སྟེ། ཆ་བ་དང་། སྒང་བ་དང་། བགྲེས་པ་དང་། རྫོམ་པ་དང་། གཤགས་པ་དང་།
གཏུབ་པ་དང་། འཛོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་བསྐལ་གང་རུང་རེ་རེ་ནི་བཟོད་གྲགས་མེད་པས་ཉིན་
མཚན་ཐྱིད་མའམ། ཡུད་ཙམ་མམ། རྟག་པར་ལས་གྱི་ལེན་པོ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་གདུང་བས་ན་
ཉི་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། དེ་ནས་མོདླལ་གྱི་བུས་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས། ཉི་ཆེ་
བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་གཏུན་ལྟ་བུ་དང་། དུགས་མ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷོན་གིང་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་མང་པོ་
ལྷག་བསྐལ་གྱིས་གདུངས་པ་མཐོང་སྟེ་སྒྲིས་པ། སྤིད་པ་ན་ནི་བདེ་བ་མེད། ཉི་ཆེ་བ་བཞིན་འགྲོ་བ་
ཀུན། ཁོ་སོའི་ལྷག་བསྐལ་རྣམས་གྱིས་གདུང་། །འབར་བའི་ཁྱོད་ན་གནས་པ་འདྲ།“ །ཞེས་པ་
བཞིན་ནོ།།

གཞན་གྱི་ལུལ་བ་དགག་པ་ལ། ཚུལ་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་བ་ནི།

གཞན་དག་ཆོད་དང་ཁ་ཅིག་འདུས་པ་ཏུང་། །དེ་ཡིས་ཉི་ཆེར་འདོད་པ་ལུལ་བ་སྟེ། [༡༥]

བྲག་བར་སྟྲིག་གཟུགས་ཆོ་ཡང་རིང་ཡོད་ལ། ཉི་ཆེར་གདུགས་ཆོད་འདུས་པའི་ཉན་ཐོས་གཟུགས།

ལྷ་བརྒྱུ་པ་ན་རྩལ་མཚན་གྱིས་འདེབས་པར་གསུངས།

ཁ་ཅིག་ནི་ཆེ་ཉི་མ་རེ་ལས་མེད་པས་ཉི་ཆེ་བའོ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། ལྷགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་སྒྲིམ་པའི་
རབས་ལས། ད་དྲུང་ལོ་ནི་མང་པོ་ཞིག། སྤྱིར་ཡང་དཔུལ་བ་འདིར་གནས་སོ།^{༡༦} ཞེས་པས་གཞོད་ལ།
ཁ་ཅིག་གཅིག་ཤར་གྲོགས་མེད་པར་གེར་བའི་སྤྱིར་ཉི་ཆེ་བའོ་ཞེས་པའང་མ་ཡིན་དེ། གོ་བཞིན་སྒྲིམ་
ན་བ་བྱེ་བ་རིས་ཕྱིན་པ་ན། གཞུག་ལག་ཁང་དྲ་བ་ཅན་ཅིག་ན་གསྐྱོ་བ་རྒྱངས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
གཞུགས་ལྷ་བརྒྱུ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྩད་ནས་མཚན་ཆ་དག་གིས་ཁ་དག་པར་
བྱས་སོ། དེ་ནས་གདུགས་ཚོད་ཐོན་པའི་ཡུན་ཙམ་ན་སྤྱིར་ཡང་འོང་བ་མཐོང་བར་ལུང་ལས་གསུངས་
པས་གཞོད་དོ།

བརྩ་གཅིག་པ་ཉི་ལེའོར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་མནར་མེད་པའི་
དཔུལ་བའི་ལེའོར་ལྷག་པོ་བརྩ་དུག་གི་འགོ་བ་བཤད་པ།

ཉི་ལེའོར་མནར་མེད་ཁང་པའི་བྱི་རོལ་བཞིར།^[༡༧] མེ་མར་སྤར་དང་རོ་བྱགས་མཚན་ཆའི་ཐང་།

རྩལ་པ་མེད་བཞི་བཞི་བརྩ་དུག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དུག་གི་དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གང་དུ་བྱིན་ཡང་ལེའོར་བ་ལས། དེ་ཞིག་
མེ་མར་སྤར་གྱི་འོབས་ནི།

མནར་མེད་སྒོ་བྱེ་སྤྲུམ་ལས་བྱིར་འཐོན་པས། འོབས་བཟང་གི་བ་མ་མཐོང་ནས་བྱིན་མ་ཐག།^[༡༨]

མདག་མེ་འབར་བ་བསུས་མོ་རྩལ་བརྒྱལ་བས། ཤར་ཀྱང་ཆོག་ནས་རྩས་པ་ཀྱུ་རྩེ་མདོག་།

ཡང་སོས་སྤར་བཞིན་གིན་ཏུ་རྩུག་བསྐལ་ལོ།

སྤར་མནར་མེད་ཀྱི་ལྷགས་ཁང་དུ་ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེན་ཆེས་པས། ལས་ལལ་བསྐབས་བ་དང་།
སྒོ་བྱེ་བ་སྤྲུམ་བྱེད་ནས་བྱོས་པས་བྱིར་འཐོན་པ་ན་འོབས་བཟང་པོ་གི་བ་མ་ཅན་འདྲ་བར་མཐོང་ཞིང་
ལྷགས་ཀྱི་ཁྱི་དག་གིས་དེད་པ་ལས། སྤྱག་བསྐལ་བར། སྒོ་བ་བྱིང་དུ། རལ་པའི་ཆོགས་མང་སྤངས་
པས་བསྐྱིངས་པའི་ཁྱི་དག་གིས། མཆེ་བ་གཟང་རིང་དོ་རྩི་ཆེ་མོས་ལུས་འབྲད་ཅིང་། རྩལ་པ་

མེད་ཐལ་སྒྱུ་མེ་ལྷེས་གང་བའི་དོགས། རྩོད་ཟུར་དོམ་ཅེ་རྩོན་མི་བཟད་ཅན་དུ་བདེ།^༡ ཞེས་སོ།
དེར་བྱིང་བས་གུ་རུས་ཚིག་ཅིང་ཡང་སོས་པ་གྱུར་རྟོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་ཐར་བ་སྐྱེ་བ་ལྟེན་པ་གྱི་ན་པ་ན།

ཡང་ནི་བསིལ་བའི་འདམ་མཐོང་ཞུགས་མ་ཐག[༤༩] རྩོད་ཟུར་ལུ་འདྲི་བའི་འདམ་བྱིང་ནས།

ལྷུགས་ཟངས་གསེར་གྱི་མཆུ་ཅན་མིན་ལུས་འཕྱིགས།

སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། ཁ་ཅིག་འབྲས་སྒྲུང་པ་མོ་ལྷིག་ལྷིག་འདུག་པ་ཡི། རྩོགས་གྱིས་ལུས་སྐྱེ་གས་བམ་ཞིང་
ནམ་པར་འདུལ། ལས་གྱི་རང་བཞིན་རྟེན་ལ་འཛོལ་ཐོགས་པ་ནམས། རྩོད་པ་ཅམ་ཡང་བྱ་བར་མི་
ལུས་བཞིན་དུགསོན།^༢ ཞེས་སོ།

གཞུག་པ་ནི། དེ་ནས།

སྒྲུང་ཡང་ཐར་ཉམས་དགའ་མཐོང་བྱིན་མ་ཐག རྩོད་གྱི་འབར་བས་དུམ་ལུང་གཏུབས་གིང་འཛོལ།[༥༠]

ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྩོད་གྱི་རྩོད་གཏམས་ལྷུག་ཆལ་ལོ་མ་རལ་གྱི་ཡི། རྩོད་ལྷུང་ཆད་བརྒྱགས་ན་ལུས་
མས་སྒྲུབས་མེད་པ། ཅི་གསུམ་མཐུང་ཐུང་མདུང་དང་རལ་གྱི་སྒྲོས་གང་བའི། བྱོན་པ་གཤིན་རྗེའི་
ཁ་བས་བྱ་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་།^༣ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲུང་ཡང་།

ནགས་འདབ་ཡིད་འོང་གང་དུ་བྱིན་པ་ལས། རལ་གྱི་འཕྱུགས་ཆལ་ལས་སྒྲུང་འབྱུག་པས་བཅོམ།

རི་ལྷུང་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཉི་ཚན་གྱིས་གཏུངས་བཟོད་དཀའ་བརྒྱག་པས་སྒྲོབ་འཕྱུགས། རྩོན་གིང་ལོ་
མ་སྒྲོ་སྐྱེ་མཐོང་ནས་སོང་བ་དང་། རྩོད་ལོ་མ་མཚོན་བརྒྱ་ལྷུང་བས་ལུས་དབང་ཅིང་། རྩོན་ལུན་
རིང་དུང་མོ་ལས་བཤེས་བརྒྱག་པར་གནས།^༤ ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་ནི། ཡང་།

དེ་འདས་རི་བོ་རབ་ཏུ་ཉམས་དགའི་ཅེར། རྩོན་གྱི་ལུས་འོང་མཐོང་སྐྱེ་བྱིན་པ་ལས།[༥༡]

ལྷགས་ཀྱི་ཐུར་མཆོན་པོས་གྲག་གཟགས། རྟེན་ཏུ་སོན་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དཔ་འགྲུལ་ས།

སྒྲུབ་ཡང་རིམ་བྱུང་ནས་འཛོད་པ་སྟུམ། འཐུར་བྱ་བཅས་པས་ཐུར་མས་ཁྱེན་ཏུ་གཟེགས།།[༤༦]

ཐང་མཚམས་སྟེས་པ་བྱད་མེད་མཆོན་ཅན། འཔར་བས་འཁྱུད་དེ་གིན་ཏུ་སྟག་བསྐྲུལ་ཞིང་།

ཁྱི་དང་ཅེས་པ་མང་པོས་ཟབས་བཅུད།

དེའང་རིམ་བྱུང་གའ་པ་སྟུམ་པའི་བྱུང་བྱ་ཕྱིན་པ་ན་སྟོན་སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་རང་རང་གིས་འཁྱིལ་
པའི་ཆོས་བསྟེན་པའི་ཡུལ་དེ་དང་། ཉེ་དྲ་དང་འབྲེལ་པ་མཐོང་ནས་འཛོད་པ་སྟུམ་པ་ལས་འཛོགས་
པ་ན། ལྷགས་ཀྱི་ཐུར་མས་འཐུར་བྱ་གྲག་གཟགས་གིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཐུར་ལ་བཅས་པས་ཁྱེན་
ཏུ་གཟེགས་ནས་སྟག་བསྐྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཇ་རིམ་ཐོ་མི་བཟད་དེ་ལ་སྟུར་
འཛོགས་ན། ཆོར་མའི་ཆོགས་ཁ་འཐུར་བྱ་བཏུས་པ་ཐལ་འཕྱིན་ཞིང་། རྟག་རྒྱུ་ཆ་བས་པོ་ཆེ་དག་ཁོང་
རྟག་ལུབ་པར་འཁྱུར། ཞེས་དང་། ཡང་། འཐུར་བྱ་བཅས་ན་ལྷགས་ཆེར་ཁྱེན་ཏུ་ཁ་བཏུས་པ། ལུབ་
ལ་རྩོད་མང་པོས་ལུས་སྟག་བྱུང་ན་ཉམས། ཁྱི་ན་ཁ་ཅིག་མཐུད་ཅེ་གསུམ་པ་འཔར་བ་དང་། རྟག་
རྒྱུ་རྩོན་པོས་ལུས་དབང་འཐུར་བྱ་འབེབས་མི་ལུས། ཁྱི་ཆེ་མཆོན་ཆ་བདར་པའི་མཆུ་ཅན་ཁ་རྩམས་
ཀྱིས། ཀྱུན་དུ་བྱངས་པས་རྒྱ་རྩོད་བྱང་བྱང་ནར་ཞིང་འཐོར། ཁ་ཅིག་རིམ་པོའི་གཡང་ས་ཡང་ར་གཡང་
དུ་ལུང་། ཞེས་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱུན་ནས་མེ་ལྷེ་བརྒྱ་ཐག་འཐོན་པའི་མེ། མེ་སྟག་འཐེང་བ་
འཁྱིལ་པའི་རྒྱན་གྱིས་བཞུགས་སྐྱུར་ཅིང་། ཁོག་ལེ་ལྷ་པུར་རྒྱུབ་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཐོན་མེད་པར། ཁྱི་
གིན་ཏུ་སྟག་པའི་རྒྱལ་དུ་བཅུམ་ནས་འཁྱུད་པར་བྱེད།” ཅེས་སོ།

རྟག་པོ། དེ་ནས།

ཡང་ནི་བསེལ་བའི་རྒྱུ་དང་འབབ་མཐོང་ནས།[༤༧] འདག་པས་སོང་སྟེ་རབ་དུ་འཛོག་མ་ཐག།

ཐལ་ཆན་ཤིང་རྒྱབ་གྲུ་སྒྲུ་ཆོག་གྱུར་ཅིང་། འགྲམ་གཉིས་གཤིན་རྗེའི་སྟེས་ལུས་བསྐྲུང་བར་མཐོང་།

དེར་ནི་ལོ་རྒྱུང་མང་པོར་སྟག་བསྐྲུལ་ལོ།།[༤༨]

རི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དེ་ལྟར་སོང་བ་ལས། རྒྱུ་དང་གི་འདུ་གེས་སྟེས་ཏེ། གལ་ཇ་ཐག་ཏུ་

ཤིང་བ་ལ་ཐུག་གི་ཤ་ནམས་ཀྱང་ཚིག་ རུས་བ་ནམས་ཀྱང་བྱེ་ཞིང་བལ་བ་ལས་སྤྱར་སོས་གིང་འགམ་
དག་ན་ཐོན་ནམ་བར་ཅིན་པའི་གཤིན་རྗེའི་སྒྲིམ་བུས་བསྐྱར་བར་སྤྱར་ངོ་།^{༡༩} ཞེས་སོ།

བཅུག་ཉིས་བ་སྟག་བསྐྱེད་དེ་ལས་བསྒྲིག་པར་གདམས་པ་ནི། རི་སྐྱད་བསྟན་པ། ཚེ་བའི་སྟག་བསྐྱེད་ཆེན་
པོས་གསུང་བ།

དེ་ལྟའི་དཔུལ་བར་སྟ་ཞིག་འཛིགས་མི་བྱེད། ཨིན་ན་དེ་འདྲའི་སྟག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད།

རང་བཞིན་གྱིས་ནས་འདའ་བའི་ཐབས་འཚལ་ལོ།

ཞེས་གདམས་སོ།

གང་བའི་དཔུལ་བ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་གང་དཔུལ་བ་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་གང་བའི་སྟག་བསྐྱེད་བཤད་པ།

གང་བས་ཉམ་ཐག་པ་ཡང་ནམ་པ་བརྒྱད།^[༡༤] གངས་སོགས་གིན་ཏུ་གང་བའི་གནས་དག་ཏུ།

སྟན་ནག་ཁྱུ་ལྟ་འཛུབས་པས་སྒྲིབས་པའི་ལུས། རྩ་བུར་ཅན་དང་རྩ་བུར་ཤོལ་བ་ཅན།

གང་བས་སོ་འཐམས་སྒྲིམ་གས་ཨ་རུ་ཟེར།^[༡༥] གྱི་རྟུང་ལྟུལ་ལྟར་གས་པསྤྱད་དང་།

པར་ཆེ་ལྟར་གས་པའི་མ་ནང་དུ། རྩོག་ཆགས་མཆོ་རྩོན་འབར་བས་ཟ་བ་ནི།

རི་སྐྱད་ལས་མཐའ་གཏུགས་ཆོག་ཡོང་བར་འགྱུར།^[༡༦]

གངས་དང་ཁ་བའི་སྟུབས་གང་ཞིང་སྟན་ནག་དང་རྩུང་ནག་གང་མོ་འཛུབས་པས་ཉེན་ནས། ལུས་རྩ་
བུར་དུ་རུམ་པ་དང་། རྩ་བུར་ཤོལ་ནས་སྤར་སོང་བ་དང་། ཨ་རུ་ཅམ་ལས་སྤྱར་མི་མེད་པ་དང་། གྱི་རྟུང་
ཅས་སྤྱར་བ་དང་། སོ་འཐམས་ཉེ་སྐྱད་མི་ཐོན་པ་དང་། མ་དེ་དག་ལྟུལ་ལྟར་ཅ་བ་སྤེལ་འདུག་མ་ཆེ་
བར་ཡོད་པ་བྱིན་པ་ཡོག་པ་དང་། པར་ལྟར་བཞེའལ་དུ་གས་པ་དང་། པར་ཆེན་པོ་ལྟར་བརྒྱད་ཆལ་
དུ་གས་གིང་། རྩ་བུས་སྤར་སོས་འབྲེལ་བའི་མ་ནང་དུ་རྩོག་ཆགས་ཞུགས་ནས་ཟ་བ་སྟེ། གང་བའི་སྟག་
བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནི། སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། ལྟགས་པ་དཔེ་མེད་རུས་པ་ལ་ཡང་ཐིང་བ་ཡིས། ལུས་
སྒྲིབས་འདར་གང་བསྐྱར་ནས་ཀྱམ་ཀྱམ་པོར་འདུག་པ། རྩ་བུར་བརྒྱུད་ཤོལ་བ་ལས་སྒྲིམ་རྩོག་
ཆགས་གིས། རེལ་གྱིས་དབང་ནས་ཞག་དང་རྩ་མེར་རྒྱང་བཅས་འཛིག་ དཔོན་ཐག་སོ་འཐམས་སྤྱར་

དང་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་གཞུང་སྤྱུར་པ། མིག་དང་ན་བཟློག་མ་གཞི་དྲ་པས་ཀྱན་གཟིར་ཅིང་། ལུས་དང་
སེམས་ཀྱི་བར་དག་སྒྲོང་སྒྲོང་པོར་སྤྱུར་ནས། གྲང་བའི་དཔུལ་བར་གནས་གི་ང་གི་ན་ཏུ་འོ་དོ་ད་
འཕོད།^{༤༩} ཁྱེད་མོ།

གཉིས་པ་ཆེ་ཆད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱུག་བསྐལ་བ་བརྒྱད་པོའི།

ཆོ་ཡི་ཆད་ནི་ཀོ་ས་ལ་ཡི་ཁལ། བརྒྱ་ཆད་ཉི་ཤུ་ཤོད་བའི་ཉི་ལ་རྒྱུ་ནས།

ལོ་བརྒྱར་ཉི་ལ་གཅིག་སྤྱུང་བས་ཟད་ཟུར་པ། རྒྱ་བྱར་ཅན་ཆེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུར་འབྱུར། [༡༩]

དེ་འང་། དྲན་ཉེར་ལས། འདི་ལྟ་སྤྱེ་གྲོང་ཁྱེར་ཀོ་ས་ལ་འདི་བྲེས་གྲངས་སྤྱུ་བཅུ་བའི་ཉི་ལ་གྱི་ཆོག་ས་
བརྒྱ་ཆད་ཉི་ཤུ་ཤོད་པའི་རྒྱུ་དང་པ་ཞིག་ཉི་ལ་གྱིས་བར་མཆོམས་མེད་པར་ཡོངས་སྤྱུག་དང་སྤྱེ། རྒྱ་བྱར་ཅན་
གྱི་དཔུལ་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་ཉི་ལ་ཉག་མ་མེ་མེ་བྱིར་སྤྱུང་བས་ཟད་པར་སྤྱུར་པ་དེའི་ཆོ། རྒྱ་བྱར་
ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་པ་དེ་དག་ཆེ་འཕོ་བར་རིག་པར་བྱ་སྤྱེ། གཞན་དག་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
ལྷག་པ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེས་པར་སྤྱུག་བསྐལ་ཆེན་པོ་བརྒྱག་དགོས་སོ།^{༥༠} ཁྱེད་མོ། དེ་དང་མཐུན་པར།
མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཉི་ལ་རྒྱུ་ཅན་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཉི་ལ་གཅིག་སྤྱུང་བས་ཟད་ཟུར་པ། རྒྱ་བྱར་ཅན་
གྱི་ཆོ་ཆད་དོ། གཞན་གྱི་ཆོ་ནི་ཉི་ཤུར་འབྱུར།^{༥༡} ཁྱེད་མོ།

གསུམ་པ་དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆ་བ་དང་གྲང་བའི་སྤྱུག་བསྐལ་
ཆད་མེད་པ་ལ་བསམས་ཏེ།

སེམས་ལྡན་དག་གིས་སེམས་དཔུལ་འཛིག་རྟེན་ལས། རབ་ཏུ་རྒྱལ་བྱིར་བརྩོན་པའི་སྤྱོད་པས་སྤྱེད་ཅིག།

ཅེས་འདོམས་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། སྤྱིག་ཅན་དཔུགས་དཔུང་འགག་པ་ཅམ་ཞིག་གི་དྲུས་ཀྱིས་བར་
དུ་ཆོད་ཀྱི་མཁས་དཔུལ་བ་ཡི། སྤྱུག་བསྐལ་གཞལ་ཡས་ཐོས་ནས་རྣམ་སྤྱོད་དུ། མི་འཛིག་ས་གང་
ལགས་རྗེ་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། དཔུལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང་། དྲན་དང་བསྒྲགས་དང་
གཞུགས་སྤྱུ་བ་བྱིས་རྣམས་ཀྱང་། འཛིག་ས་བསྐྱེ་བར་འབྱུར་ན་མི་བཟད་པའི། རྣམ་སྤྱོད་ཉམས་སྤྱུ་
མྱོང་རྣམས་སྤོས་ཅི་འཆལ།^{༥༢} ཁྱེད་པའི་རྒྱལ་བྱིས་སོ།

ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལྷན་བསྐྱེད་པ་ལགས་ཀྱི། དང་པོ་དབྱིངས་ན་གནས་པ་ནི། ད་ནི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལྷན་བསྐྱེད་པ་ལགས་ཀྱི།

ཡི་དྲགས་བྱིངས་མ་ཐར་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་གནས་པ། །ལུས་ཆེ་རྒྱུད་ལག་ལྷེད་ལྟོ་བ་ཡངས།།[༡༩]

མགོན་པ་ལྷེད་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཅམ་ཁ། །ཟས་སྒོམ་མི་རྟེན་བཀའ་སྒོམ་འབར་བས་གཏུངས།།

སྒྲན་གིང་མེ་དྲོག་ལ་སོགས་མཐོང་བས་བསྐྱམས། །ཕྱི་རོལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་སྒྲགས་ཟ།།[༢༠]

ཟས་སྒོམ་མཐོང་ཡང་བསྐྱུང་བར་སྒྲུང་བ་དང་། །ནང་གི་སྒྲིབ་པ་སེལ་ལྟོ་བར་མེ་འབར་ཞིང་།།

ཁན་ས་མེ་ལྟེ་དུད་པར་བཅས་པ་འབྱུང་། །སྤྱི་མཐུན་སྒྲིབ་པ་སེལ་དཔུང་ལ་ཐོངས་འཛིགས་སྤངས་འཛོེ།།[༢༡]

ཉམ་ངའི་གནས་སུ་མགོན་མེད་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི།

དེའང་དབྱིངས་ན་གནས་པ་ལས། །ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཕན་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་གང་འདོད་པ་མི་
ཐོབ་ཅིང་། །ལུས་ངན་ལ་ངན་སྒྲགས་ཟ་ཞིང་ཟས་སྒོམ་མཐོང་ན་འང་བསྐྱུང་བར་སྒྲུང་བ་ལམ། །དུང་དུ་
ཕྱིན་མ་ཐག་བསྐྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་ལྷན་བསྐྱེད་པ་དང་། །ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཕན་ནི་དེའི་སྤྲེད་དུ་འང་
ལྟོ་ནས་མེ་འབར་ཞིང་དུ་བ་འབྱུང་བ་དང་། །སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཕན་ནི་དེ་དག་གི་སྤྲེད་དུ་འང་སྤྱིར་
ཁབ་པར་ཡོད་པའི་ལྷན་བསྐྱེད་དཔུང་བ་དང་། །ཐོངས་པ་དང་། །བཀའ་པ་དང་། །སྒོམ་པ་དང་།
གསུགས་མི་ལྷན་པ་དང་། །དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། །ནག་ཏུ་གཞན་གྱིས་འཆོ་བས་འཛིགས་པ་དང་།
སྒྱབས་དང་མགོན་མེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ། །སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། །མི་བཟད་སྒོམ་པས་རྒྱུད་ནས་རྒྱུ་དྲི་
མེད་པ། །ཁཐོང་ནས་བཏུང་བར་འདོད་དེ་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །སྤྱོད་པ་ཉ་ལྟེ་བས་ཆོགས་དང་ནག་
སྤངས་འབྲེས་པ་དང་། །འདས་ཆུ་བཀྲག་དང་ཕྱིས་སྤངས་གང་པའི་རྒྱུར་འབྱུར་པོ། །དུས་རྒྱུབས་རྒྱུང་ལངས་
རྒྱུ་འཐོར་རི་རྩ་བསྐལ་གྱུར་ཅིང་། །ཅན་ལྷན་ལྷན་པ་སྤྱོད་ལུངས་མ་ལ་ཡར་སོང་ན། །དེ་ཡང་འདི་ལ་
ནགས་སྤྱོད་མེ་ལྟེ་རྒྱུ་ལེགས་གིང་། །མགལ་དུ་མ་འབྲེལ་བ་མང་པོ་རྟེན་འདོད་ཅན་དུ་འབྱུང་། །ཁྱོ་
གཏེར་རྒྱབས་འཛིགས་འཕང་མཐོ་གྲེས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །དཔུང་བ་བཅོམ་བ་ལྷན་གེར་འདུག་པར་
སོང་ན་ཡང་། །དེ་ཡང་འདི་ལ་བྱེ་ཆན་ལྷན་ན་དམར་ཅུབ་པའི། །རྒྱུད་དམར་འཛིགས་པར་འཛུབ་པའི་

མྱ་ངན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འདི་ནི་དེར་གནས་ཆར་སྤྱིན་ལྡང་བར་འདོད་ན་ཡང་། སྤྱིན་ལས་སྤྲུགས་
མདའི་ཆར་བ་དུང་འབྲུལ་མདག་མེར་བཅས། ཁོ་ཆ་དྲོ་ཐེའི་པ་བོང་རྣམ་འཕྲོག་སེར་མདོག་ལྟའི།
སྒྲོག་འབྲེང་དམར་སེར་འགྲུ་བ་ལུས་ལ་ཆར་དུ་འབབ།^{༥༡} །ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བཞི། སྤྱན་ཆོག་ས་པ་ནི།

མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དུགས་འདྲེ་རྣམས་དང་། །གནོད་སྤྱིན་སྤྱིན་པོ་བཅོན་དང་རྒྱལ་པོ་སོགས།

ལས་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་སོགས་མེད་ཀྱན་དུ་རྒྱ།^{༥༢} །གནོད་པ་སྤྲ་ཆོག་ས་མངོན་པར་བརྒྱབ་བསྟེ།

ནད་གཏོང་མདངས་འཕྲོག་ཆེ་ལ་བར་དུ་གཅོད། །ཆེ་ཆད་མི་ཡི་རྒྱ་བར་ཉན་ཞག་གཅིག།

རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱུ་མི་ལོ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་།^{༥༣} །གཤིན་ཐེའི་འཛིག་རྟེན་དག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐལ་ལོ།

འདི་དག་གྲང་ཡི་དུགས་ཀྱི་འགོ་བས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐལ་དཔག་དུ་མེད་དེ། ལུལ་ཡིད་དུ་མི་
ལོང་བ་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཉམ་ང་བ་དང་། བཀྲེས་སྒྲོམ་དང་། གང་དུ་སྟིང་ཉེན་སྤྱིན་པ་དེ་དག་
ཏུ་འང་སྟོན་འཆི་ཀའི་གནད་གཅོད་ཀྱི་ནད་དེ་བ་རོལ་ལ་འགོ་བ་དང་། རང་ཡང་གཏན་དུ་དེས་གདུང་
བས་ནད་པ་དེ་ལ་སོ་བ་དང་། ཆེ་དང་མདངས་འཕྲོག་པས་པ་རོལ་འབའ་ཞིག་ལ་གནོད་པ་མངོན་
པར་བརྒྱབ་ཅིང་། འབྲུལ་དུ་མི་བདེ་བ་སྟེ་བ་དང་། རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་སོང་ཡང་ལམ་འབྲང་དུ་བསྐྱང་
བར་སྤྲང་བ་དང་། རང་མཆོན་གྱི་ལུས་སྒྲོ་ལྟ་བུ་དང་། ས་ག་ལྟ་བུ་དང་། མག་ལ་དུམ་ལྟ་བུ་དང་། ཅི་
དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྤྲ་ཆོག་ས་པ་ཡོད་ལ། །འཕྲིག་ལ་སྟོན་གྱི་དགེ་བ་ཤ་མོས་ལོངས་སྟོང་ཡོད་
ཀྱང་། སྤྲུག་བསྐལ་གཞན་མང་པོས་གདུང་ཞིང་ཇལ་ཆེར་ནི་དུས་ཆོག་ས་ལོག་པ་དང་། གཞན་ལ་བདེ་
བའང་དེ་ལ་སྤྲུག་བསྐལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆ་བས་ཉེན་ལ་བྱ་ལྟག་གྲང་
ནི་ཆར་འགྱུར་ལ། །ལྷག་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མེ་ཡང་གང་བྱེད་དེ། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་ལས་ཡོངས་སྤྱིན་
པས་རྣམ་མྱོངས་པ། །འདི་ལ་སྤྲ་ཆོག་ས་འདི་ཀྱན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲང་། །ཁ་བ་མིག་ཅམ་གྱི་ཁ་ལ་
དཔག་ཆད་མང་འཛིགས་པའི། །སྟོ་ཆེན་ཉམ་ཐག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྩུ་འབྲེངས་ཀྱང་། །མགལ་ལ་སྤྲུགས་
ཡངས་པ་ཉིད་དུ་ཕྱིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། །ཁ་ཡི་དུགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡི་ཐིགས་བའང་བརྒྱམས་པར་

འགྱུར།^{༡༥} ཞེས་པ་དང་། བཤེས་སྒྲིང་ལས། ཡི་དྲགས་ན་ཡང་འདོད་པས་ཐོངས་པ་ཡིས། བསྐྱེད་
 པའི་སྟུག་བཟུལ་རྒྱུ་ཆགས་མི་བཟོད་པ། བཀའ་སྒྲོམ་གྲང་དྲོད་པ་དང་འཛིགས་པ་ཡིས། བསྐྱེད་
 པ་གིན་རྒྱུ་མི་བཟོད་བསྐྱེད་འཆལ་ལོ། ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་གྱི་མིག་ཙམ་ལ། ཁྱོད་འཛིག་ཏོས་ཙམ་
 བཀའ་པས་ཉེ། མི་གཙང་གྱི་ནར་མོ་བཅུང་ཟད་ཀྱང་། འཆལ་པའི་ལྷུང་དང་ལྷན་པ་མ་ལགས་སོ། །
 ཁ་ཅིག་པགས་རུས་ལུས་གིང་གཙེར་བུ་སྟེ། ཏ་ལའི་ཡང་ཏོག་བསྐྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལགས། ཁ་ཅིག་
 མཚན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། ཟས་སྟ་འབར་པའི་ཁར་བབས་བྱེམ་འཆལ། དམངས་ཤིས་ལགས་
 བྱིན་ག་དང་ཕྱི་ས་དང་། ལྷག་སྟགས་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྟེད་དེ། ལན་རྒྱུན་གདོད་དུ་འཛོག་ཅིང་
 མགྲིན་པ་ནས། ལྷ་བཅུང་བ་སྒྲིན་པའི་ནག་འཆལ་ལོ། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སོགས་ཏེ་བྱས་སྟེ། ལྷ་
 བའང་ཆ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། ལྷོན་གིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་དེ་དག་གིས། བཟུང་བ་ཙམ་
 གྱིས་ལྷུང་ཡང་བསྐྱམས་པར་འགྱུར། བར་ཆད་མེད་པར་སྟུག་བཟུལ་བསྐྱེད་ཀྱང་པ། ཉེས་པར་སྐྱེད་
 པའི་ལས་གྱི་ཞགས་པ་ནི། སྤ་བས་བཅིངས་པའི་ལས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། ལྷ་སྟོང་དག་དང་ཁྲིར་ཡང་
 འཛི་མི་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་སོ། དེ་ཡང་མི་རྣམས་གྱི་ལྷ་བཀའ་ལ་ཡི་དྲགས་གྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་རྒྱུ་
 བཅུས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱུ་ནི་མི་ལོ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དུ་གསུངས་སོ། །

གཞུག་པ་སྒྲིད་པར་མཆགས་པར་ཆོས་ལ་བསྟུལ་བ་ནི། སྟུག་བཟུལ་དཔག་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ།

དེ་ལྟའི་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་རྒྱུ་ལ་མཐོང་ནས། དོན་མཐུན་སྟེ་ཤོས་ཐར་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར།

སྒྲིད་པར་དགའ་པའི་སྟོན་གྱིས་རྒྱུང་བསྒྲིངས་ཏེ།^[༡༧] དེས་པར་ཞི་བདེ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པོ།

ཞེས་ལེགས་པར་གདམས་པ་ཡིན་ནོ།

དུང་འགྲོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་གྱི། དང་པོ་སྟུག་བཟུལ་པའི་རྒྱུ་ནི། ད་ནི་དུང་འགྲོ་རྣམས་ལ་འང་བདེ་བ་མེད་

པར་བསྐྱེད་པ།

དུང་འགྲོ་དབྱིངས་གནས་རྒྱ་གཉེར་བཞི་ཡི་ཁྱོན། གཙེག་གིས་གཅིག་ཟ་སྟུག་བཟུལ་དཔག་རྒྱུ་མེད།

སྒྲིང་བར་ཐུན་ནག་རྒྱ་མཚོར་གནས་པ་ཡང་།^[༡༨] ཆ་གང་བཀའ་སྒྲོམ་གཅིག་ཟའི་འཛོལ་པས་འཛིགས།

ཁ་འཐོར་མི་ཡུལ་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས། །རྫོན་པས་གཙོ་ཞིང་རང་རང་གནོད་པས་ཉོན།།

རྟ་སྒྲང་རྩ་མོ་ར་དང་བོང་བྲུ་སོགས།། [༥༠] །བཀོལ་སྒྱུད་རྟེག་འཛེག་སྟུག་བསྐལ་མཐའ་ཡས་གིང་།།

ག་དང་བགས་པ་རུས་པའི་ཕྱིར་འཛིབ། །རང་བཞིན་སྟུག་བསྐལ་པ་མཐའ་མི་མངོན་གིང་།།

ལྷ་རྩམས་ཉིན་མཆོད་ཁྱོད་མའི་བདེ་སྟུག་དང་། [༥༡] །མྱ་ངོ་ཕྱི་དྲུག་པའི་བདེ་སྟུག་དང་།།

ཁ་ཅིག་གནས་སུ་བྱེ་ཆོད་ཆར་འབབ་ལ། །ལ་ལ་གཅིག་སྒྱར་གྲོགས་བྲལ་ཁེངས་པས་ཉོན།།

ལལ་ཆར་རྫོངས་དང་མཁའ་ཤིང་འཛིགས་པ་སོགས། [༥༢] །སྟུག་བསྐལ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དུ་མ་ལྟ།།

ཆོ་ཡང་མ་ངས་ཁ་ཅིག་ཉོན་རེ་ལ། །འཛོག་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐལ་བར་གནས་པར་གསུངས།།

དེ་ལ་བྱིངས་ན་གནས་པའི་དྲུད་འགོ་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་གླིང་བཞིའི་བར་གྱི་ཐང་ན་གནས་པའི་
ནང་ན་ཉ་དང་དྲུང་དང་རྩེན་ལ་སོགས་པ་གོ་མཆོམས་མེད་པར་གང་བ་ཆང་དར་མའི་སྤང་མ་ཙམ་
ཞིག་ལྷིག་ལྷིག་ཡོད་དོ། ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་ཟེའི། རྒྱུང་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གླིང་
འདྲིའི་ལྷགས་རི་བར་འདས་གཞན་གྱི་རྒྱུར་འདས་པ་ཞི་བ་མ་བསྒྲིགས་པའི་ཕྱི་མཐའ་ལྟ་བུའི་བར་ནི་
གླིང་བར་གྱི་ལྷན་པ་སྟེ། ཉི་ཟླའི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ཀྱི་ནང་ན་འད་གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་
བ་དང་། བཀྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་དབག་དུ་མེད་དོ། །ཁ་འཐོར་བ་ནི་མིའི་ཡུལ་ན་ཡོད་
པའི་རི་དང་། ཐང་དང་། རྩེད་དང་། བྲག་དང་། ལྷ་མ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ན་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་
འབྲུག་དང་། བྱ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་དག་རང་རང་གི་སྟུག་བསྐལ་ཆ་གྲང་བཀྲེས་
སྒྲོམ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནང་དང་འཛོལ་དབག་དུ་མེད་ཅིང་། རྒྱུད་པར་དུ་རྫོན་པ་
དང་། ཉ་བ་དང་། བྲག་ཤོར་བ་དག་གིས་འཛོལ་དང་། ཁ་ཅིག་ག་དང་། བགས་པ་དང་། རུས་པའི་
ཕྱིར་འཛིབ་དང་། བཀོལ་བ་དང་། སྒྱུད་པའི་མཐར་གསོད་པ་དང་། བརྟེག་པ་དང་། བྲག་གཟགས་
པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྟུག་བསྐལ་དང་། ལྷའི་ཡུལ་ན་འད་། ཉིན་མཆོད་ནམ་མྱ་ངོ་ཕྱི་དྲུ་
གང་རུང་བདེ་ཡང་། གང་རུང་དུ་ཆ་གྲང་དང་བཀྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་སྟུག་བསྐལ་མང་པོས་
ཅེན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་གནས་སུ་བྱེ་ཆོད་གྱི་ཆར་འབབ་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤངས་ཏེ་

ཁྱུང་མི་ཚུད་པ་ས་གཅིག་ཕུ་གྲོགས་མེད་པ་དང་། སྤྱི་མཐུན་དུ་མོངས་པ་དང་། བཅ་མཁའ་མིང་གི་
 འཛིགས་པ་དང་། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་། འཆོ་བའི་ནམ་པ་དབག་ཏུ་མེད་དོ། ཆོ་ཡང་མ་
 དེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཡུད་ཅམ་དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིག་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་བུབ་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། འཛིག་པོ་བསྐྱལ་བ་ལོ།^{༡༠} ཁྱེས་དང་། རྒྱ་མཚོས་
 ལྷས་པའི་མདོ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གནས་འདིར་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་གཅིག་གནས་པ་ལགས་ན་^{༡༡}
 ཁྱེས་སོ། རྒྱ་སྐད་དུ། བཤེས་སྤྱིར་ལས། དུད་འགྲོའི་སྤྱི་གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་དང་། རུའི་དང་
 བདེག་སོགས་སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲ་ཚོགས་པ། ཁི་འབྱུར་དགེ་བ་སྤངས་པ་ནམས་ལ་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་
 ཟ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། ཁ་ཅིག་སྤྲོད་ཀྱི་བལ་དང་རུས་པ་ཁྲག་ཤུག་དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་
 འབྱུང་། རྒྱབ་མེད་གཞན་དག་རྟོག་པ་ལག་པ་དང་། ལྷག་དང་ལྷགས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཏྲབ་སྤེ་
 བཀོལ།^{༡༢} ཁྱེས་སོ།

གཉིས་པ་ཚོས་ལ་བརྩོན་བར་གདམས་པ་ནི། ཚུལ།

འདི་དག་བསམས་ནས་བྱོལ་སོང་འཛིག་རྟེན་ལས།[[༤༩]]ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱིས་ཐན་བདེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་མཐོངས་ལེགས་ལམ་བཟང་སྒོལ་བཏོད་ལ། ཉིན་མཚན་བརྩོན་པས་དགེ་ལགཞོལ་བར་མཛོད།

ཅེས་འདོམས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པའི་ཚོས་ལས་བྱོལ་ནས་སོང་བ་དུད་
 འགྲོའི་ནང་ནས་ཐར་བར་འདོད་པ་དག་གིས་གནས་སྐྱབས་སྤྱ་དང་མིའི་ལམ་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་བརྩུ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞིལ་བརྩོན་
 ཞིང་། མཐར་ཐུག་ཐར་པ་དམ་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱོད་པ་དང་
 སྤྱིར་ཐེའི་སྤྱིར་པོ་ཅན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ས་དང་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་
 གདམས་པ་ཡིན་ནོ།

མིའི་སྒྲུག་བསྐལ་བཤད་པ་ལ་བརྩུ་ལས། དང་པོ་སྒྲུག་བསྐལ་བརྒྱུད་ཀྱིས་གདུང་རྩལ་ནི། ད་ནི་མཐོངས་ཐོབ་པར་
 རྒྱུར་པའི།

མི་རྒྱུས་ལ་ཡང་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་དེ།^[༥] །ལྷ་ངན་ཡིད་མི་བདེ་དང་འཁྲུག་ལ་སོགས།
 གཅིག་མ་སངས་པར་གཅིག་གིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། །ཟས་སོགས་དྲུག་འདྲེས་ཟོས་པས་འཁྲུར་བ་དང་།
 །ཟས་གོས་སྦྱོད་ལམ་ཉེས་པས་ནད་སོགས་སུ།^[༦] །ཁྱི་མའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདུ་བྱེད་མཆོན་པ་སྟེ།
 །སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་དག་དང་དེ་བཞིན་དུ། །སྟེ་ཆ་ན་འཆི་མི་སྐྱུག་འཕྲད་པ་དང་།
 །སྐྱུག་བསྐྱེད་འདོད་པས་ཐོངས་དང་ཉེ་བར་ལེན།^[༧] །རྒྱུ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆད་མེད་དེ།

ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། །སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། །འཁྲུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་
 །བསྐྱེད་ཏེ། །ཅ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་། །སྟེ་བ་དང་། །ཆ་བ་དང་། །ན་བ་དང་། །འཆི་
 །བ་དང་། །དག་མི་སྐྱུག་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་། །གཉེན་ཡིད་དུ་སྐྱུག་པ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་། །འདོད་པ་ཐོག་
 །ཏུ་མ་འབབས་པས་ཐོངས་པ་དང་། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྐྱུང་པོ་ལྟས་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཏན་དུ་འཛིན་པས་
 །རྒྱུ་པ་བརྒྱད་ནི་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི་
 །བཅེགས་མར་བྱུང་བ་སྟེ་ཐ་གི་བའི་ཐོག་ཏུ་མང་གི་བ་ལྟ་བུའོ། །འཁྲུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི་ད་ལྟ་
 །བདེ་བ་ལྟར་ཡོད་འཕྲོལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །བག་མ་བྱུངས་པའི་སར་ཁང་པ་དེ་བ་པ་དང་། །དུག་དང་
 །འདྲེས་པའི་ཟས་ཟོས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི་དུག་ཟོས་པ་དང་། །ཟས་གོས་དང་སྦྱོད་
 །ལམ་ཉེས་པས་ཁྱིས་ནད་འདུ་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་ཆེ་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པས་ཁྱིས་གཞོད་ལན་འདུ་
 །བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། །འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་སྐྱུང་པོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 །འདུ་བྱེད་དང་། །འཁྲུར་བ་ཉིད་གསུམ་བརྒྱད་རྒྱུས་ཀྱིས། །མི་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལོ།^{ཡ་} །
 ཞེས་སོ།

གཉིས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ལ་སྟེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི། །སྟོན་ལོ་པའི་གསལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་བར་
 །དོན་འབྱུང་པའི་དྲི་ཟ་ཉེ་བར་འཇུག་པ་མའི་མངལ་གནས་འཛིན་པ་ན།

མ་དེག་རྒྱུ་ཤེས་རྒྱུ་སེམས་ཐོག་ལེར་འདུས། །མེར་རླུང་ལྟར་མཁུང་གོར་ཉ་རུས་སྐྱེད་འདྲ།

རིམ་བཞིན་བདུན་པ་བདུན་དུ་ཆགས་པའི་ལུས།^[༨] །མ་ཡིས་ངལ་དུ་བ་བྱེས་སྟོམ་ཆ་གང་སོགས།

ཅུང་ཟད་ཅུང་ལའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད། །སྤྲུག་ནག་དོག་ཅིང་ཉམ་ངའི་མི་ཞིས།
 ལུས་མས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་བརྟག་དགོས་སོ། [༥༥] །བདུན་པ་སྤྲུག་བདུན་ནས་ཉི་ཤུ་ཅ་ཏུ་ག་བར།
 དབང་པོ་ཡན་ལག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་འགྲུབ། །བདུན་པ་སྤྲུག་སུམ་ཅུ་ཅ་ཏུ་ག་བར་སྟེད་དུ།
 ལུས་ཟུངས་བརྟན་དང་ཆེར་བསྐྱེད་གཡོ་བར་བྱེད། [༥༦] །དེ་ནས་སུས་པའི་ལུས་པ་ལོར་བ་ཅིང་པའི་བར།
 ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་མགོ་མཇུག་ཤོག་པར་བཅའ། །འཆི་བས་ཉེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེས་འཛོམས་འདྲ།
 བཅས་ནས་རེག་པས་བགས་པ་བསྐྱེས་པ་བཞིན། [༥༧] །སྤྲུག་བསྐྱེད་ག་བར་སྤྲུག་གིས་རེག་དང་མཆུངས།

པ་དང་མའི་འདུ་འཕྲོད་ལས་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་སྤྲུག་སྤྲུག་གིས་ཞུགས་ཏེ། ཞག་
 བདུན་པ་སྤྲུག་དང་པོར་མེར་མེར་གྲུ་གྲུ་པ་དཔལ་ཆུང་ཆུང་ཞི་ཆུང་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པར་ལྷུང་ལྷུང་པོ་ངལ་
 སྤྲུག་གི་ཆུང་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ལྟར་པོ་མཐེབ་མཐེབ་ཀྱི་ཆུང་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པར་མཐེབ་
 གྲུར་སྟོང་འི་ཆུང་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷུང་པར་གོར་གོར་པོ་བསྐྱེད་འདབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དུག་པར་ཁྱབ་འཇུག་ཉའི་
 ཆུང་པ་ལྟ་བུའོ། །བདུན་པར་སུས་སྤྲུག་གི་ཆུང་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་དང་ཁྲུང་ལག་ཅུང་ཟད་དོད་
 བས་སྤྲུག་པའི་ཆུང་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་བདུན་པ་སྤྲུག་ཉི་ཤུ་ཅ་ཏུ་ག་གི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་།
 སོར་སོད་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཉེན་དང་བཅས་པ་དང་། བ་སྤྲུ་དང་། སྤྲུ་དང་། བར་གི་
 དོན་སྟེང་དང་། ཅ་དང་། རྒྱུད་དང་། ཞུས་དྲངས་མ་དང་། བྲག་དང་། རྒྱ་སེར་དང་། ཐོ་མའི་དབང་
 པོ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་གསལ་བར་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་བདུན་པ་སྤྲུག་སུམ་ཅུ་ཅ་ཏུ་ག་གི་
 བར་དུ་ལུས་ཟུངས་བརྟན་པར་བྱེད་དེ། མས་ཟས་ཟོས་པའི་དྲངས་མ་དང་། རྫོང་གི་དྲངས་མས་སྤྲུག་
 བཟའ་བརྟུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། སྤྲུག་སྤྲུག་གཡོ་བ་དང་འཕར་བས་མ་ཡང་ལུས་མི་བདེའོ། །དེའི་བར་
 རྣམས་སྤྲུག་གི་སྤྲུག་སྤྲུག་གི་ནང་ན་གནས་པ་དང་། དོག་ཅིང་སྤྲུག་བྱོའི་སྤྲུག་བ་དང་། ལུས་མས་
 བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་། མ་འགྲང་བ་དང་དོམས་དྲགས་ན་རི་དང་རྒྱ་མཚོས་མཐོན་པ་སྤྲུག་བ་དང་།
 ངལ་དུ་བ་དང་བསྐྱེད་དྲག་ཏུ་བསྐྱེད་ན་གཡང་ལ་བསྐྱེད་བ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་དོ། །དེའང་
 ཁྱེད་རྣམས་ནི་མའི་སྟོ་གཡས་ནས་ཁ་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་ལག་པའི་ཐལ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་གདོང་བཀལ་

ནས་གནས་ལ། ལུ་མོ་ནི་གཡོན་ནས་ཕྱིར་བཏུ་བས་གནས་སོ། །དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གིས་མགོ་མཇུག་
 རྟོག་སྟེ་རུས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་བར་དུ་བཅིར་ནས་བཅའ་བའི་བསྐྱས་འཛོམས་ཀྱི་དཔྱལ་པའི་
 རྟུག་བསྐྱལ་ཙམ་མོ། །དེ་ནས་རེག་མ་ཐག་པགས་པ་བཤུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་བྱས་རུས་གི་ལུར་སྐྱ་
 གིས་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་རྟུག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱས་པར་ནི་དགའ་མའལ་འཇུག་གི་མདོར་བཏུ་
 བར་བུའོ། །རྩལ་དེ་དག་སྒོ་བ་སྒྲིབ་དུ་ལས། གིན་ཏུ་མི་བཟད་དྲི་ངམི་གཅོད་བཅོར་བས་འགགས། །
 རབ་ཏུ་དོག་པའི་རྩན་ནག་ཐིབས་པོར་འདུག་པ་ཡི། །མའལ་གནས་དཔྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ནད་དུ་དེ་ལྷགས་
 བས། །ལུས་ཡོངས་བསྐྱམས་ལ་རྟུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་བརྒྱག་དགོས་སོ། །དེ་ནི་རིམ་གྱིས་ཏིལ་མར་
 བཅོར་སྐྱད་ཟ་བ་ཡིས། །བཅོར་བ་ལྟར་བྱས་དེ་ནས་རི་ཞིག་ལྟ་སྟེ་བཅོས། །ཁོན་ཀྱང་མོད་ལ་དེ་སྟོག་
 མི་འདོར་གང་ཡིན་པ། །རྟུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་སྐྱད་པའི་རྩམ་པར་མཐོ་ཙམས་མོད། །མི་གཅོད་དེ་ནང་
 གནས་བཅས་འགོ་པའི་ལུས་དེ་ནི། །མའལ་གནས་རྩོན་པས་དཀྱིས་གིང་དྲིང་མི་བཟད་ལྟ། །གཟིར་
 བས་གཞོད་པ་བདོ་སྟེ་མ་སྒྲིན་ཞིག་པ་ལྟར། །རྟུག་ལ་བྱག་པ་བཞེན་དུ་སྟོན་གྱི་དན་པས་སྒོང་།^{༡༤} །
 ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྒྱས་པའི་རྟུག་བསྐྱལ་ནི། དེ་ནས་རིམ་གྱིས།

རྒྱས་པའི་རྟུག་བསྐྱལ་གིན་ཏུ་བཟོད་དགའ་བ། །ལང་ཆོ་ཉམས་པས་ཀྱང་གྱི་ཡིད་མི་འོང་།

སྟོད་སྐྱད་མི་ཐེག་འཁོར་བལ་བརྟེན་ཅིང་།^[༡༥] །ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཉམས་ཟས་ཀྱང་འཇུ་བར་དགའ།

མཐུ་སྟོབས་ཉམས་པས་འགོ་འདུག་བསྐྱལ་བསྟོད་དགའ། །འདོད་སར་མི་ཕྱིན་ལྟ་ཆོགས་རྩམ་པར་འབྱུང་།

དབང་པོ་ཉམས་པས་མིག་འགྲིབས་གཟུགས་མི་མཐོང་།^[༡༦] །སྐྱ་སྐྱད་མི་ཐོས་དྲིར་རེག་མི་ཆོར།

དན་པ་མི་གསལ་གཏི་མུག་གཉིད་དུ་བྱིང་། །ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོད་ཉམས་པས་ཡོན་ཏན་རྒྱུང་།

ཟས་སོགས་ཞིམ་པོ་འདྲ་དེ་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་།^[༡༧] །ཆོ་ཉམས་འཆི་བས་འཇིགས་དང་འདྲ་ཤེས་འབྱུག།

བྱིས་བཞེན་བཟོད་སྟོབས་རྒྱུང་ལ་བསྐྱན་མི་བཟོད། །རྩམ་ཟད་མར་མེ་རི་བཞེན་སྐྱར་དུ་འགོ།

ཞེས་པ་སྟེ། ལང་ཆོ་འདྲ་ཡོལ་བས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་ཏེ་ལྟ་ཆོགས་ལྷུང་ཁྱི། ཟས་མི་རྒྱུ་བ་དང་།

དབང་པོ་འགྲིམས་པས་མིག་མིག་གསལ། རྩ་བ་འོན། ལྷེ་ལྷེ། དཔ་པ་མིག་གསལ། སྤར་དགའ་བའི་
 ཡུལ་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའང་སྤར་ལྷེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་། ལྷེ་འོད་བང་པོ་འགྲིམས་པས་གཞོན་དུས་ལྷ་
 བུའི་བཟའ་བརྒྱུད་གི་རོ་མི་འབྱེན། སྤོ་དོགས་ནས་འཛོར་ཞིང་། བྱིས་པ་ལྷར་བཞོད་སྐྱབ་ཆུང་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། སྤོབ་སྤྱིང་ལས། དེ་ནས་དེ་ནི་འཆི་བདག་རྒྱ་བའི་ལག །
 གཞིལ་བའི་བཙོས་ཐབས་མེད་པས་བཟུང་ནས་ནི། སྤྲེད་ཀར་བདོ་བ་སོ་ཡི་ཆོག་སྤག་གིས། །
 དགོད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ནས་འཛོན་པར་བྱེད། ཁྱེད་ནས་དེ་ཡི་ལྷ་ཆོག་སྤུང་འབྱེད་ཞིང་། ཁྲོ་ཡང་བསྐྱེད་
 འཇུར་འགོ་བ་ཉམས་པར་འཇུར། ལུས་ཀྱང་དེངས་ལ་གིག་གིག་པོར་འཇུར་ལ། ཁྱེད་པར་སྤྲིག་པ་
 འཇེལ་བ་ཁོ་ནར་འཇུར། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ལུས་ནས་ནི། ལུལ་ལ་ཆགས་ཀྱང་རྣམས་པ་
 ཉམས་པར་འཇུར། ཁགས་སྐབས་གང་དུ་འདི་འགོ་འཇུར་བ་དེ། ཁལ་ཏེ་དཔུལ་ན་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་
 འཛིགས།^{༡༥} ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ན་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ནི། གཞན་ཡང་།

ན་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་གིན་དུ་བཞོད་དཀའ་བ།^[༡༦] ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཇུར་དང་ཡིད་མི་བདེ།

ཡུལ་གྱི་འོངས་སྤོད་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་། སྤོག་དང་བུལ་བར་དོགས་པས་ཐུང་ན་སྤྱེ།

སྐྱེག་བསྐྱེད་མི་བཞོད་སྤྱེ་སྤྲིག་སྤྱིན་པར་བྱེད།^[༡༧]

ནད་ཀྱི་ཆོར་བས་ཉེན་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་འབྲུགས་པས་གང་ལའང་དགའ་བ་མི་སྤྱེ། འདྲ་
 བེས་འབྲུག་ཅིང་ཆོག་པ་ཟ། སྤོ་བར་དོགས་པ་དང་། རེས་འགའ་གི་ནང་རུང་སྐྱམ་སྤྱེ་ལྷེ་བ་སྤྱིང་
 འདོད་པའམ། ལྷེ་བ་པ་ལ་ཐུག་པས་ཉེན་པའི་ཆོར་བ་ནི་དཔུལ་བ་ལ་འགའ་པ་ལྷ་བྱ་སྤྱེ། ལས་བརྒྱ་
 པའི་སྤོད་འགྲེལ་དུ། ན་བས་གདུངས་པའི་ལུས་ཅན་ནི། དཔུལ་བའི་ཆོར་བ་དེ་འདྲ་སྤྱེ། ཁྱེད་ཀྱི་
 བྱིར་ལྷུང་གྱུར་པ། སྤོད་ཅན་སྤོད་པའི་ཐུག་ཏུ་འདྲ།^{༡༨} ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་འཆི་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ནི། ཆོ་ཟད་པའམ། མ་ཟད་ཀྱང་རུང་སྤྱེ་བར་མ་དོར།

འཆི་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་གིན་དུ་ཆོན་པོ་ཡང་། ཟས་གོས་གཏམ་དང་མལ་གྱི་ཐ་མར་ཉལ།

སྒྲིག་ལུས་འཁོར་གཡོག་གཉེན་འདུན་ལོངས་སྤྱོད་འདོར། ཁུ་ཅིག་ཕུ་ས་རྒྱལ་མེད་པར་འགྲོ་བ་འཛིགས།།^[༡༥]

དེའང་ཐ་མའི་མལ་དུ་ཉལ། གནས་དང་། གཏམ་དང་། ཟས་དང་། གོས་དང་། ཆོ་འདིའི་སྣང་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་བྱལ། འཁོར་འདབ་དང་ལོངས་སྤྱོད་འདོར། རི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་འབྱེད་དབང་
 མེད་པར་གཅིག་ཕུ་ར་རྒྱ་ས་མེད་པར་འགྲོ་ཞིང་རི་ལྟར་བྱ་སྟུང་ནས་སྤྱིང་མི་དགའ་བ་ཞིན་དུ་གནད་
 གཅོད་ཀྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོས་སྒྲིག་བཅད་དེ། རང་སྣང་བར་དོར་འབྱུང་ཞིང་། མགོན་སྐྱབས་མེད་ལ།
 ལུང་པོ་ཁྱོགས་ལ་བཏེག་སྟེ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་ཅེ་སྐྱར་ལ་སོགས་པས་ཟེའིང་། ཉེ་དུའི་ཆོགས་
 རྣམས་མུ་རན་བྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་དབག་ཏུ་མེད་དེ། སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། དདག་གིས་ཅི་སྟེ་འདི་ལྟར་
 འཆི་བདག་འདི། མགོ་པོར་རྟོག་པས་གཞོན་པ་འཕྲིགས་མ་ལྟར། ལྷ་རམ་རྩོམ་རྩོམ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུར། །
 སེམས་ལ་གནོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་གཅོས་ནས། ཉེ་དུའི་སྒྲེ་པོ་དུད་མོའི་མཆི་རྒྱན་ཅན། སྟུག་བསྐྱལ་
 སྤྱིང་དང་རྩོམ་རྩོམ་བུས། ཁནད་ཀྱི་གཤིས་སྤྱུ་འཇབས་པར་གཟེར་ནས་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
 མུན་རུམ་འཇུག་པ་ལྟར། འབད་པ་ལྟར་བྱུངས་བསྐྱུང་བ་བྱ་བའི་ལུས། ཡིད་ཡོང་འདྲིས་པ་རྣམ་པར་
 འདོར་བར་འཇུག། གཤིན་རྩོམ་ཞེས་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དེ། ཅོ་རྟོ་འབལ་ཞིང་ཆོ་རེས་
 འདེབས་བྱེད་ཀྱང་། རྟེ་ཡིས་སྒྲོངས་པ་ཉེ་དུའི་སྒྲེ་པོ་ཡིས། རང་གི་དུ་སྒྲིས་སྤྱིང་བ་བཞིན་མི་ཐོས། །
 དགྲོད་དགའི་རྒྱ་དང་པ་བར་ཐག་བྱལ་འདོམ་པའི་བར། ཆོར་མ་རྩོན་པོས་འཛིངས་པས་ཉམ་པའི་
 ལམ་དག་ཏུ། དུས་ཀྱི་ཞགས་པས་ཤོ་ནས་བཏགས་ཏེ་གཤིན་རྩོམ་མི། གཏུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱག་
 པས་བདེ་ཞིང་འཁྲིད་པར་འཇུག།^[༡༦] ཞེས་སོ།

དུག་པ་དག་དང་ཐུད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ནི། འདི་ལྟར།

མི་སྟུག་པ་དང་འཕྲད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་། ཡིད་དུ་མི་ཡོང་གནོད་འཆིའི་འཛིགས་པས་ཉེན།

འདི་ལྟར་དག་སྤྱང་བ་དང་འཕྲད་པ་ན་དེས་ལུས་དང་སྒྲིག་དང་ལོངས་སྤྱོད་མ་རུངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

བདུན་པ་གཉེན་དང་བྲལ་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་ནི།

བྲམས་ཤིང་སྟུག་པའི་ལུལ་དང་བྲལ་བ་ཡང་། ལྷ་རམ་སྟེ་སྟུགས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གཞི།།^[༡༧]

ཡོན་ཏན་རྗེས་དྲན་འདོད་པས་གདུང་བར་བྱེད།

རི་ལྷོ་མེ་མོ། གཉེན་དང་མཛེས་པ་ཤིས་བྱམས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་དེའི་ཡོན་ཏན་དྲན་ལ། སེམས་
གདུང་བས་ལྷག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཞིང་།

བརྒྱུད་པ་དབྱེད་ཡོངས་ཀྱི་ལྷག་བསྐྱེད་ནི།

འདོད་བརྒྱམས་ཀྱིས་ཡོངས་པའི་ལྷག་བསྐྱེད་ནི། རྟོན་མ་གྲུབ་པས་སེམས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱུང་།

དབྱེད་པས་ཉམ་ཐག་བཀྲེས་སྒྲོམ་ཡི་དྲགས་འདྲ། [༥]

རི་ལྷོ་སྒྲོན་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་། སེམས་མི་བདེ་བ་ཉིད་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཡོངས་སམ། འདོད་
པ་གང་གིས་ཡོངས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བས་ལྷག་རྒྱུང་ལ།

དགུ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལྷག་བསྐྱེད་ནི།

གཟུགས་ཚོར་འདུ་ཤིས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤིས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལྷང་པོ་ལྷོ་པོ་ཡང་།

ཟག་བཅས་ཉིད་མྱིར་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱང་གྱིག་ནས། རྟོན་དང་སྟོང་དང་འབྱུང་ཁུངས་ལགས་པར་གསུངས། [༦]

ལུས་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལྷང་པོ་ལྷོ་པོ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མྱིར་ལྷག་
བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་སོ། ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟོན་ནོ། ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་
སྟོང་དོ། ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སོ་ཞེས་སོ། རྟེན་གཟུགས་ནི་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་
གཞི་དང་པ་མཛོན་པར་བསྐྱེད་པའི་མྱིར་གནས་སོ། ཚོར་བ་ནི་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྟོང་དོ། འདུ་
ཤིས་ནི་རྟོག་པ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་དང་པོའི་སྟོར་གྱུར་པའི་མྱིར་རྟོན་ནོ། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤིས་
པས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་རིག་པར་བྱེད་པས་ན་འབྱུང་ཁུངས་སོ། རྟེན་དག་གྱུར་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆོར་
དུ་དེ་རྒྱན་བཤད་པའོ།

བརྒྱུད་པ་དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། ད་ནི་སྟོ་བས་བསྐྱོག་པར་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ནའང་། ལྷག་བསྐྱེད་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་མྱིར་བདེ་བ་མེད།

དེ་ལས་ཐར་ཕྱིར་ལེགས་པའི་ཆོས་བསམས་ཏེ། །འཁོར་བའི་གནས་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་འཛུལ་ལོ།།[༥༠]

དེ་འང་ལ་ལ་ནི་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོད་པས་ཕྱིས་སྟག་བསྐལ། ལ་ལ་ནི་སྟ་མའི་འབྲས་
བྱུལ་སྦྱོད་པས་ད་ལྟ་སྟག་བསྐལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཐར་དགོས་སོ།།

ལྟ་མིན་གྱི་སྟག་བསྐལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་བདེ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ནི། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར།

ལྟ་མིན་རྣམས་ལ་འང་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་དེ། །དོན་མེད་འཐབ་ཚོད་ལ་ལྷག་ཅིང་ཞེས་ངལ།།

ལྟ་ཡིད་བལ་ལ་མི་བཟོད་ཐུག་དོག་ལྟན། །གཡུལ་ངོར་སྟག་བསྐལ་བརྒྱ་ཐུག་བསྟེན་འཛུལ་ལོ།།[༥༡]

རང་གི་སྤེའང་འཐབ་ཅིང་ཚོད་ལ། ལུས་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་སྦྱིད་པ་དང་འབྱོར་པ་མཐོང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་བ་
དང་ཐུག་དོག་གི་མེས་གཏུངས་ལ། རེས་འགའ་ལྟ་རྣམས་དང་འཐབ་པའི་གཡུལ་ངོར་མགོ་དང་ཡན་
ལག་བཅད་ཅིང་། རྩོམ་དང་། མདའ་དང་། འཁོར་ལོ་ལ་མོགས་པས་སྒྲ་དེ་ཁ་ཅིག་འཆི་བའམ།
འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་སྤངས་སྟག་དང་སྟག་བསྐལ་ཡོད་དེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས། ལྟ་མིན་དག་ནའང་རང་
བཞིན་གྱིས་ལྟ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྤང་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་སྟག་བསྐལ་ཆེ། །དེ་དག་སྦྱོད་པ་ལྟར་ཡང་འོས་ལྟ་ཡི། །
སྦྱིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ།^{༥༢} །ཞེས་སོ། །བདེན་པ་མི་མཐོང་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཉན་
རང་གི་མཐོང་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། དེའི་
ཆོ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན། ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་། བམ་མཁའ་ལྡིང་དང་།
མིའམ་ཅི་དང་། ལྟ་འབྲེ་ཆེན་པོ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་
མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པོ།^{༥༣} །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པའི་རྒྱལ་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་ལ་བརྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། ལྟ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་སྟག་བསྐལ་བ།

དེ་བས་དགེ་ལེགས་ཞིབ་འཁྱོད་བཤད་གྲག་ །ལྟར་བཉིད་ཏུ་ཐར་པའི་ཆོས་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་གདམས་སོ།།

ལྟའི་སྟག་བསྐལ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འཆི་འཕྲོ་ལྟར་བྱེད་གྱི་སྟག་བསྐལ་ནི། འདི་ལྟར་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡུལ།

འདོད་ལྟའི་གནས་ན་འད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆད་མེད་དེ། །བག་མེད་འདོད་པས་སྤྲུག་དང་འཛི་འཕོ་ལྟར།།[༡༩]

མེ་རྟོག་རྟོང་ས་དང་སྤྲུག་ལ་ཉམས་མི་དགལ། །ཤོགས་ཀྱིས་སྤོང་དང་ཕྱི་མའི་གནས་ལ་འཇིགས།།

ཆོར་བམི་བཟང་ལྟ་ལི་ཞག་བདུན་འབྱུང་།།

འདི་ལྟར་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སྤྲུག་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དང་། མཆོང་མ་དང་། དགལ་ལྡན་དང་།
འཕྱུལ་དགལ་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་ལྟ་དེ་དག་བདེ་བ་ལྟར་སྤྲུང་ཡང་། བདེ་བ་
དེ་ཉིད་འབྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མ་འདས་ལ། འཛི་བའི་ཆོ་ལྷས་
ཀྱི་མདོག་མི་སྤྲུག་པ་དང་། སྤྲུག་ལ་ཉམས་མི་དགལ་བ་དང་། མེ་རྟོག་གི་ཐོང་རྟོང་ས་བ་དང་། ཤོགས་ལ་
དྲི་མ་ཆགས་པ་དང་། སྤྲུག་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ལྷ་སྤྲུག་ཐོས་སྤོང་ཞིང་གཅིག་ཤིང་འདུ་
ཤེས་འབྱུག གང་དུ་སྤྱེ་བའི་གནས་སྤྱི་མིག་གིས་མཐོང་བས་སྤྲུང་ས་ཏེ་བརྒྱལ་བ་ན། རྒྱུ་རིང་མོ་
ནང་དུ་སྤྱེ་བར་ཤོག་ཅིག དེར་ཡང་དགེ་བ་བཅུ་སྤྲུག་ནས་སྤྱིར་ཡང་ལྟའི་གནས་འདིར་སྤྱེ་བར་ཤོག་
ཅིག་ཅིས་ཟེར་ཞིང་མེ་རྟོག་འཐོར་ནས་སྤྱིར་འབྲོས་སོ། །རྟེ་ལྟ་སྤྲུག་དེ་དག་གི་ཉིང་ཞག་བདུན་དུ་
འབྱུང་སྟེ། བཤེས་སྤྱིར་ལས། མཐོང་སྤྲུག་ཡང་བདེ་ཆོད་དེ་དག་གི། འཛི་འཕོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ནི་དེ་
བས་ཆོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ལ་རབས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཁང་འབྱུར་མཐོང་སྤྲུག་སྤྱིར་ལྟེད་མི་བཞི།
ལས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྲུག་འབྱུར་བ་དང་། སྤྲུག་ལ་མི་དགལ་མེ་རྟོག་ཐོང་རྟོང་ས་དང་། ཤོགས་ལ་དྲི་མ་
ཆགས་དང་ལྷས་ལ་ནི། སྤྲུག་ཆད་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱུང་ཞེས་བཞི་བ། །མཐོང་རིས་འཛི་འཕོ་སྤྲུག་
བྱེད་སྤྲུག་ལྟར་ལ། ལྟ་ལྟལ་གནས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །ས་སྟེར་མི་རྣམས་འཛི་བར་འབྱུར་
བ་དག །སྤྲུག་པར་བྱེད་པའི་འཛི་ལྟས་རྣམས་དང་འབྲ།¹⁾ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་མྱིང་བ་ཕྱི་མར་འདུ་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི། གཞན་ཡང་།

ཆོངས་རིས་ལ་སྤྲུག་གསུགས་པམས་བསམ་གཏན་ལྟ།།[༢༠] །སྤྲུག་མའི་ལས་ཟངས་མྱིང་བ་འོག་མར་ལྟར།།

འབྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ། །གསུགས་མེད་ཞིག་ནས་ལས་ཟངས་ལྟལ་མཐོང་ནས།།

མྱིང་བ་ཕྱི་མར་འདུ་བྱེད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟར།།[༢༡] །མཐོང་རིས་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས།།

སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ།

ཞེས་འདོམས་ཏེ། ཚངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་པའི་བར་བསམ་གཏན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་འཆི་པའི་ཆོ་
རང་གི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་འཇུག་པས་སྤྱིད་པ་ཕྱི་མར་འཇུག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡོད་དེ། གྲུ་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་
ནས། ཚངས་རིས་ལ་སོགས་པསམ་གཏན་ལྷན་གྱུ་བ་ཀྱང་། །འོད་དང་ཁ་དོག་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་
ཀྱང་། །བདག་ཏོག་བག་ལ་ཉལ་བ་མ་གཟིགས་ནས། །ཤི་ནས་དཔུལ་བར་སྐྱེ་བ་ཆ་མེད་དམ།¹⁹ །
ཞེས་སོ། །ཁ་ཟུགས་མེད་ཀྱང་ཞིག་ནས་ཅེ་གཅིག་གིས་གནས་ཏེ། །འཆི་འཕོ་བ་ན་ཡང་སྤྱིད་པ་ཕྱི་མའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་འདུ་བྱེད་པས་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །རྟེན་དུ། །བཤེས་སྤྱིང་ལས། །འཁོར་བ་དེ་འདྲ་
ལགས་པས་ལྷ་མིན་དང་། །དཔུལ་བ་དུད་འགྲོ་ཡི་དུགས་རྣམས་དག་ཏུ། །སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་
སྐྱེ་བ་ནི། །ཁ་ཉོད་པ་དུ་མའི་སྟོད་སྲུང་ལགས་མཁུན་མཛོད།²⁰ །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཐག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་བསྐྱན་པ་ནི། འདི་ལྟར།

འཁོར་བའི་བདེ་ལ་ཆགས་པའི་འགྲོ་བ་ཀྱང་། །མེ་ཡི་འོབས་སུ་སྤྱིད་པས་གདུངས་བར་ཟད།[19]

གཞན་ཡང་སྤྱིད་པ་ཕྱི་མའི་རན་འགྲོ་བ་སྐྱེད་པའི་ས་པོན་འདེབས་ཤིང་། རུ་བོ་བཞིས་ཅེན་པ་ཁོན་ར་
ཟད་དེ། སྐྱོབ་སྤྱིང་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་མེ་ཆོགས་སྲུངས་པས་འཛིགས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིར། །སྐྱོ་བོ་
བདེ་སྣམ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི་གཤིན་ཆེའི་ཁ་ཡངས་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ནི་
སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་སྟོན་ཤིང་ས་པོན་ཡིན།²¹ །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཐར་པ་བསྐྱབ་དགོས་པར་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། དང་པོ་མ་བསྐྱབས་ན་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ནི། རན་
འགྲོའི་གནས་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྐྱོབ་མོད་སྣམ་ན། འདིར་བདག་གིས་ཐིག་པ་བྱས་ན་རན་སོང་གི་
འབྲས་བུ་རང་ལ་སྐྱོན་པས་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་པའི་གོ་སྐྱབས་དཀའ་བར་བསྐྱན་པ་ནི།

འདི་ལྟར་ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤིང་། །ཐར་པའི་ཐབས་ནི་ལྷ་མའི་སྟོན་པས་གསུངས།

གཞན་གྱི་སྐྱོ་བུར་འབྱེན་པའི་སྐྱབས་མེད་དེ། །གཉིད་སྤྱིས་མི་ལམ་སུས་ཀྱང་དགག་མེད་བཞིན།[20]

གལ་ཏེ་རྣམས་ན་བདེ་གཤེགས་སྤྱན་པཅས་ཀྱི། །ཐུགས་རྗེའི་ཟེར་གྱིས་འཁོར་བ་སྟོངས་ཟེན་དེས།

དེ་བས་རང་ཉིད་བརྩོན་པའི་གོ་བོས་ཏེ། །ཐར་ལམ་འཛེག་ལ་བརྩོན་པའི་དུས་ལ་བལ།།[༥]

ངན་སོང་དང་ལོར་བ་ལས་ཐར་བ་ནི་རང་གི་བརྩོན་པ་ཉིད་ལ་རང་གི་གཞན་ལ་ཐབས་ཅམ་
ལས་བརྩོན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལྟར་ལས། ངས་ནི་ཁྱིེ་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་བསྟན་
གིས། །ཐར་བ་རང་ལ་རག་ལས་བརྩོན་པར་གིས།¹⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་རིགས་སོ། །དེ་འང་རང་གིས་
བསགས་པའི་རང་སྣང་གི་ལས་རང་གིས་བསྐྱོག་གིས། མི་ལམ་གཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞྱག་བྱེད་པ་
རང་གིས་ལོག་ནས། མི་ལམ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རྩུ་
ན་སངས་རྒྱུས་གཅིག་གི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྲིད་པ་འདི་དག་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོན་རོལ་དུ་
སྟོངས་པར་བྱས་ཟེན་ངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟར་འདས་གིས་མ་ཐུབ་བསམ་འབད་ན་དེ་བས་མི་ཐར་པའི་རྩལ་ནི། དེ་བས་ན་རང་གི་ཉེས་པས།

གྲངས་མེད་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས། །གསོ་བའི་སྦྱོད་ལུལ་མ་ཐུར་བདག་ལྟ་བུ།

སྟིག་པའི་རང་བཞིན་སྤྲིད་ལམ་དགོན་པར་འབྱུངས། །སྟར་བཞིན་བརྩོན་པ་མེད་ན་ཡང་དང་ཡང་།།[༦]

འགྲོ་དུག་གནས་སུ་སྟག་བསྟུན་འདི་སོམས།

རི་སྐད་དུ། ཞིབ་ལྟས། སེམས་ཅན་པན་པར་མཛད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་འདས་ཐུར་
ཀྱང་། །བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པས་དེའི། །གསོ་བའི་སྦྱོད་ལུལ་མ་ཐུར་ཏོ། ། །དུང་དེ་བཞིན་བདག་
བྱེད་ན། །ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་བཞིན་ཏེ།¹⁵ །ཞེས་པའི་རྩལ་བསམ་པར་འོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལས་ངན་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་མི་འཇུག་པར་གདམས་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

འཁོར་བའི་སྟག་བསྟུན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །མེ་ལྟར་མི་བཟད་ལུལ་ལྟར་སྟོམས་ལ།

བཟོད་པའི་སེམས་ཁྱོད་གནས་མིན་སྟངས་པའི་གནས།[༧] །འོ་ཚེ་ཤེས་ཁྱེལ་བག་བྱལ་བ་ལ།

ཐུགས་རྗེའི་གོ་སྐབས་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཐབས་མཁའ་མཛད་པའི་འཕྱིན་ལས་དེ་ཡང་ནི།

གདུལ་བྱའི་ལས་རྟེན་དག་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས།[༨] །དེ་བས་རང་གི་ཉེས་ཀྱན་ཤེས་བྱས་ཏེ།

འཁོར་བའི་སྟག་བསྟུན་སྟོང་ནས་དྲན་བྱས་ལ། །བདག་དང་འགྲོ་ཀྱན་སྤྲིད་ལས་ཐར་བྱའི་ཕྱིར།

ཞིབ་པོ་ལམ་ལ་ཡང་དག་འཛེག་པར་གྱིས།།^[17]

འདི་ལྟར་སྤྲོད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་མཐའ་ཡས་པས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་
བཟོད་པར་དག་འབས་མེད་ཁྱོད་དང་། རིགས་མི་འབྲེལ་བས་ཕྱི་རོལ་དགར་དམར་སྒྲ་ཆོག་སྤྲོད་
ཡུལ་འབྲེལ་བ་བཟོད་པ་ནི་མི་སྐྱེས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གནས་མིན་བཟོད་པ་སྤྲོད་པའི་གནས།¹⁷ །
ཞེས་པ་སྟེ། བཟོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པའི་རྩ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པས། སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྗེ་ལྟར་གཟིགས་ཏེ། སའི་འོག་གི་ཚུན་པ་ལ་ཉི་མས་སྤྲང་བ་
འཇུག་པའི་སྐབས་མི་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་ས་འོག་གི་ཚུན་པ་འདྲ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་མ་
དག་པས་སྤྲང་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་མ་ཆོག་ས་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་རྒྱུད་ཚུན་པའི་སྐྱུག་རུམ་ལའང་
ཐུགས་རྗེའི་གོ་སྐབས་དག་འོ། །རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཡང་གཏུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་དང་སྐལ་པ་རྗེ་ལྟ་
བ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤྲང་གི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས་འདི་ལྟར། སངས་རྒྱུས་ལལ་པོ་ཆེ་ལས། ལྷ་བའི་
ད་ཀྱིལ་ལ་ཁོར་ཤར་གྱུར་ཀྱང་། ཁྱོད་དུ་མ་གྱུར་མི་སྤྲང་ལྟར། སངས་རྒྱུས་ཐུགས་རྗེའི་ལྷ་བ་ཡང་། །
སྐལ་བ་མེད་གྱུར་མི་སྤྲང་དོ།¹⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ན། ད་རེས་དེས་པར་བར་པའི་བཅས་ལ་
འབད་པར་རིགས་སོ།

བཞིཔ་སྐྱུག་བསྐལ་བཅད་ཀྱང་མི་སྒྲོ་བ་ཡིད་དབྱང་བའི་རྒྱལ་ནི། དེའི་འཐད་པ་ཡང་འདི་ལྟར།

ད་ལྟའི་སྐྱུག་བསྐལ་ཕྱང་ཟད་མི་བཟོད་ན། ཤིད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་མི་བཟད་རྗེ་ལྟར་བཟོད།

དེ་ལྟར་བཅད་ཀྱང་ཕྱང་ཟད་མི་སྒྲོ་བ། །བདག་སྤྱིང་ལྷགས་ཀྱི་གར་སྤྲོཅ་པོ་འཇམ།།^[19]

རྫོག་པམས་པ་ཞིན་སེམས་པ་མེད་པར་མངོན།

ཞེས་པ་སྟེ། ཞིབ་ལྟས། ད་ལྟའི་སྐྱུག་བསྐལ་འདི་ཙམ་ཡང་། །བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་རུས་ན། །
སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་དག་ རྗེ་ལྟར་བདག་གིས་བཟོད་པར་རུས།¹⁹ ཞེས་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་བསམ་དགོས་སོ། །འོན་ཏེ་ཕྱང་ཟད་ཀྱང་མི་སྒྲོ་ན། ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུའི་གདམ་ལས། ཤིད་
པའི་སྐྱུག་བསྐལ་ཐོས་ཀྱང་མི་སྒྲོ་བ། །ཁང་ལགས་དེ་ནི་གིན་དུ་བྱུན་པས་ཏེ། རྫོག་པམས་སམ་

སྟུགས་ཀྱི་གར་ཁུ་བཞིན། ཁདག་ལ་སེམས་པ་མེད་ཅེས་གསལ་བར་མངོན།^{༡༠} །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་བསམས་པའི་འཐད་པའི། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན།

འཁོར་བ་མི་བཟོད་སྟུག་བསྟུལ་ཅན་ལུང་བོ། །ཉོན་མོངས་ཉེ་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཉོན་མོངས།

ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ།^{༡༡} །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྟེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད།

དེ་བས་སྤྱར་དུ་སྤྱིད་ལས་རྒྱལ་བར་མངོད།

འདི་ལྟར་འཁོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རང་བཞིན། སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ལུང་པོ་འབྲས་ལུར་གྱུར་པ་དང་།
དེའི་རྒྱ་དུག ཅ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤུ། ཉེ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
བདེན་པས་བསྟུས་པ། བར་དང་གཞོད་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་འདི་ལ་སྤྱོ་
བར་རིགས་སོ།

སྤྱི་དོན་བཞེད་སྒྲུབ་སྟེ་དགེ་བ་བཟོ་བའི། ད་ནི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དབྱངས་སུ་བསྟན་པའི་བསོད་
ནམས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་རྒྱར་བཟོ་བ།

དེ་ལྟར་བདེ་འབྱུང་ཚོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་གྱིས། ཁྱོད་ཁྱེད་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་ཇི་སྟེད་ཀུན།^{༡༢}

བདེ་དགའི་ཤས་འཚོ་སྒྲ་ཚོགས་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས། །དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་ལ་སོས་ཤིག།

ཅེས་སྟོན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚིག་དང་དོན་གྱི་འབྲེང་བ་དམ་པ་ལེགས་པར་བརྒྱུ་ས་པའི་དགེ་བས།
ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་འདིར་དགེ་བའི་ཚོགས་ཚོས་ཀྱིས་
བཀྱེན་ཞིང་དུབ་པར་གྱུར་བ་དག འཕགས་པའི་འབྱོར་བ་དམ་པས་འབྱོར་ཞིང་ངལ་སོས་པར་ཤོག་
ཅིག་ཅེས་སོ། །དུལ་ལ་སོགས་འཛིག་ཆེན་མེ་ཚོགས་ཀྱིས་གདུངས་པ། །ལྟ་ཡི་མཚོ་རྒྱ་དལ་གྱིས་
འབབ་བསེལ་ཏེ། །ཁོར་བའི་འབྲང་གདུབ་འོད་ཀྱིས་གདོང་བརྒྱན་པའི། །ལྟ་ལུལ་སོང་ནས་བྱང་རྒྱུ་
རིག་པར་ཤོག །དེ་བཞིན་ཡི་དུགས་དུད་འགྲོ་ལྟ་མེད་དང་། །མི་དང་ལྟ་དག་སྟུལ་པ་མཉམ་པ་ཡིས། །
མཐོ་རིས་ཁྱོད་གི་དགའ་བ་དེ་ཐོབ་ནས། ཁྱང་རྒྱུ་ཞི་བ་རྟུལ་བྲལ་རྟེན་པར་ཤོག །བསམ་གཏན་

ལྷ་དག་དག་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཅིང་། །གཟུགས་མེད་བཞིཡང་ཞིག་ནས་རབ་སང་དེ། །བསོད་ནམས་
 ཡེ་ཤེས་རབ་རྫོགས་ལུལ་ཕྱིན་གྱིས། །མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འདྲ་ཐོབ་པར་གོག། །བདག་གི་
 དག་སེམས་དམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། །སྤྱིད་པའི་ཆོགས་རབ་ཞི་བར་འདྲན་པ་ལ། །ཉིན་མཚན་བརྩོན་
 བས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །མགོན་པོ་མཚན་དཔེ་མཐའ་ཡས་ཐོབ་པར་གོག། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
 སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའོ། ། །འཁོར་བ་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་གྱི་ལེའུ་སྤྲེག་སུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

||

བཞི་པ། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལེལ།

བཞི་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལེལ་ལ་བཞི་ཞེ། རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། མཇུག་བསྟུ་བ།
རྒྱལ་ཀྱི་དགེ་བ་བསྟོར་བཤོ།

སྤྱི་དོན་དང་པོ་རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟུག་བསྟུལ་བའི་སྤིང་པ་ན་འབྲས་པའི་ཆོར་རང་རང་གི་
བདེ་སྟུག་ཐ་དད་དུ་སྦྱང་བ་དག་ཅི་ལས་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་བཞེན་པའི་ཕྱིར་ལས་ལས་ལྟར་ཉོ་ཞེས་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་སྤིང་པའི་བདེ་སྟུག་མཐོང་མན་རྣམས། །སྟོན་བསགས་ལས་ལས་འབྱུང་བར་བྱུང་བས་གསུངས།

ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འགོ་བ་སོ་སོའི་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་ལས་སྦྱར་བའི་ལས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་
གནས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་། བདེ་སྟུག་དུ་མར་སྤྲིན་ཏེ། ལས་བརྒྱ་པ་ལས། ཞེ་མ་ཉོ་འཇིག་རྟེན་
ལས་ལས་སྦྱེས། །བདེ་དང་སྟུག་བསྟུལ་ལས་ཀྱིས་བྲིས། །རྒྱུན་རྣམས་ཚོགས་ན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། །ལས་
ཀྱིས་བདེ་དང་སྟུག་བསྟུལ་བྱེད། །ཅིས་པ་དང་། ལས་རྣམས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །རྒྱུད་མི་བླ་
བའང་ཚོགས་དང་དུས། །རྟེན་ནས་ལྷས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྤྲིན་པར་འབྱུང་། །ཞེས་
པ་དང་། བསྐྱེད་ཀྱི་པོ་ལས། ལས་ནི་ཀྱན་བྱེད་རི་མོ་མཁན་འདྲ་ཞིང་། །ལས་ནི་འདུ་བྱེད་གར་མཁན་
ཉིད་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཚོགས་བསྟུ་བ་ལས། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
དེ་མེད་པ། །ཁས་དེན་ནམས་ཐར་བའི་ལས་ཡིན་བསྟན་ཏེ་བསྟུ་བ། །ཁྱིད་ཕྱིར་ལས་ཕྱིར་འགོ་བ་རྒྱ་
མཐུན་ཕྱིར། །ལས་ཀྱི་རྩོམ་པའང་ཆེན་པོས་བོན་བཞིན། །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤིང་པ་བསྟུ་བ་དང་། ཞིབ་རྒྱུར་བཤོ། སྤིང་པ་བསྟུ་བ་
པའང་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྩལ་དེ་ལས་བསྟོག་པཤོ། །དང་པོ་ནི། དེའང་། གང་ཞེན་སྤིང་པ་
མདོན་པར་བསྟུ་བ་དང་། ཞིབ་རྒྱུར་བའི་ལས་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་དང་པོ།

འཁོར་བར་འདུ་བྱེད་ལས་དེ་དགར་ནག་གཉིས། །དགེ་དང་མི་དགེ་བསྐྱུ་བསྐྱེད་རང་བཞིན་ནོ།།[༡]

ཞེས་པ་སྟེ། མི་དགེ་བ་བརྩ་དང་། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་བརྩས་སྤྱིད་པ་མངོན་པར་
བསྐྱབ་པོ། ཉེའང་གང་ཞེན། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཐོག་མི་གཙོད་དང་རྒྱ་སྤྱོད་དང་། གཞན་གྱི་
རྩེད་མ་སྤྱོད་བ་དང་། ཁོག་དང་ཐ་མ་རྩུབ་ཉིད་དང་། ཁ་འབྲེལ་སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་སྟོན། ཆགས་དང་
གནོད་སེམས་མེད་པ་ལ། ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སྤྱོད་པ། འདི་དག་ལས་ལམ་དཀར་བརྩ་སྟེ། འབྲོག་
པ་དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན། །ཞེས་སོ།

དེའང་མི་དགེ་བས་ངན་སོང་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་སྦྱེད་ལ། དགེ་བས་མཐོ་རིས་དང་བདེ་འགོ་
འཐོབ་སྟེ། དན་པ་ཉིད་གཞག་ལས། མི་དགས་ངན་སོང་དག་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་འཐོབ་པ། དགེ་བ་ཡིས་
ནི་བདེ་དང་མཐོ་རིས་འགོ། །ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་
བདག་ཉོ་ཏུ་འུ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེད་ཅོས་གསོལ་པ། གྲུ་གོ་ཏུ་མ། རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས། སེམས་ཅན་
རྣམས་ཆོ་སྤང་བ་དང་། ཆོ་རིང་བ་དང་། ཉན་མང་བ་དང་། ཉན་ཁྱེད་བ་དང་། མདོག་སྐྱག་བ་དང་། མི་
སྐྱག་བ་དང་། དབང་ཆེ་བ་དང་། རྩེད་བ་དང་། རིགས་བརྩན་བ་དང་། དམན་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་
བ་དང་། རྩེད་བ་དང་། གེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། རྩེད་བར་འབྱུང་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་པ།
བྲམ་ཟེའི་ཁྱེད། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་ལས་གྱུར་པ། ལས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་ལ་སྦྱོད་པ། ལས་ཀྱི་སྦྱོ་
གནས་ཅན། ལས་ལ་རྟན་པ་སྟེ། དམན་བ་དང་། མཚོག་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། མཐོན་པོ་དང་།
དམའ་བ་དང་། ངན་བ་དང་། བཟང་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྟེའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་སྐྱ་
ཆོགས་དང་། ལྟ་བུ་སྐྱ་ཆོགས་དང་། སྦྱོད་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི། ལས་ནག་པོས་ནི་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་
དང་། ཡི་དྲགས་དང་། རྒྱུ་འགོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱེའོ། །ལས་དཀར་པོས་ནི་ལྟ་བུ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་
དུ་སྦྱེ་བར་འབྱུང་པོ། །ཞེས་སོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འདྲ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་དང་། བརྟེན་པ། འབྲས་བུའོ། ཉང་པོ་རྟེན་ལ་འདྲ་བརྩུ་ལས། གྲུན་གཞི་དང་
རྣམ་གཤམ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ལས་དྲག་གང་ལ་བརྟེན་ཅིང་གང་གི་སྤྱིང་དུ་སྟོག་ཅེ་ན། དེའི་རྟེན་བཤད་པ།

དེ་ཡི་རྟེན་གཞི་གྲུན་གཞི་ལུང་མ་བསྟན། ཁེ་ལོང་དང་འདྲ་རྟོག་མེད་ངོ་བོའི་སྤྱིང་།

ཤེས་པ་གསལ་ལ་ཡུལ་དུ་མི་རྟོག་ཅིང་། །འཆར་གཞི་བྱེད་པས་མེ་ལོང་དངས་དང་འདྲ།།[༡]

དེ་ལས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ། །རང་ངོ་མི་རྟོག་མེ་ལོང་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།།

དེ་རྗེས་གཟུང་འཛིན་ཡུལ་འབྱེད་ཤེས་པ་རྣམས། །སྤྲད་ཅིག་རྗེས་མཐུད་དེ་ལ་འཛིན་མི་འཛིན།།[༡]

རྟོག་དང་མི་རྟོག་ཉོན་ཡིད་ཡིད་ཤེས་ཏེ།།

ཞེས་སྟོས་སོ། །འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་ས་པོན་གྱི་ཚུལ་
དུ་བརྟེན་ཏོ། །རི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་གཞི་ཀུན་གྱི་གཞི་
ཡིན་ཏེ། །འཁོར་དང་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་མ་ཡིན། ། ཞེས་སོ། །དེ་འང་
དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ནི་གང་དུ་འང་མ་སྟེ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་ངམ་ངང་ན་རིག་པ་ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ལྟན་གྲུབ་དུ་བརྟེན་པའི་
ཆ་ནས་སྦྱར་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་མ་རིག་པས་གཞི་བྱས་ཏེ་འཁོར་བའི་ཆོས་རྣམས་
ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་བག་ཆགས་སྟོ་ཆོགས་པའི་ཀུན་
གཞི་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དག་མི་དགའི་རང་བཞིན་འདུས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་བདེ་སྟག་སྟོ་
ཆོགས་སུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ལ། ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟེན་ཅིང་། དེས་དྲི་མའི་བྲལ་འབྲས་རིགས་ལ་བརྟེན་ཏོ།།

འདི་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་འང་ཀུན་གཞི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྟེང་ན་འཁོར་
བའི་རྒྱ་འབྲས་མི་དག་པ་དང་། དག་པ་དམན་པ་རྣམས་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་བྱའི་རྒྱ་
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་པ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལས་ལམ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་རི་སྐད་པ་ཀུན་
བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དག་པ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་འདུས་
བྱས་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་སྟོ་ཆོགས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་བྲལ་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནས།
དེའི་བྲལ་འབྲས་རིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱིན་ཉི་མས་བསྐྱིབས་པའི་དག་བྱ་སངས་པའི་ཆ་ཉི་མ་
ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར། རྒྱད་བྲལ་ལས། ས་ནི་རྒྱལ་ལུ་རྒྱུད་ལ། རྒྱུད་ནི་མཁའ་ལ་

རབ་ཏུ་གནས། །མཁའ་ནི་རྒྱ་དང་རྩ་དག་དང་། །ས་ཡི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན་། །དེ་བཞིན་
 ལུང་བོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་བརྟེན། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྩལ་བཞིན་
 མིན། །ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས། །རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་གྱི་དག་པ་ལ་རབ་
 གནས། །སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ཚོས་རྣམས་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། ། །ཞེས་པའི་རྩལ་
 གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟེང་ན། །དག་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་
 དང་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྷན་དུ་རིགས་གཉིས་གྱི་རྩལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཚོས་ཁམས་དགེ་བ་བྲལ་བའི་གཞིར་
 གནས་པ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་ནོ། །སྒྲུབ་ས་འདིར་བྲལ་གཞི། བྲལ་རྒྱ། བྲལ་འབྲས། བྲལ་
 བྱ་དང་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྲལ་གཞི་ནི་ཁམས་སམ་སྟིང་པའོ། །བྲལ་རྒྱ་ནི་དེའི་སྟེང་གི་དྲི་
 མ་སྟོང་བྱེད་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་ལས་ལྷན་གྱི་རྣམ་པའོ། །བྲལ་འབྲས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་སྟེང་པོ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ནས་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་སྒྱུར་པའོ། །བྲལ་བྱ་ནི་བག་ཆགས་
 ལྷ་ཚོགས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའོ། །འདི་དག་
 གསང་སྒྲགས་ལྟར་ན། སྒྱུར་གཞི། སྟོང་བྱེད། སྒྱུར་ས་འབྲས། སྒྱུར་བྱ་དང་བཞིར་གྲགས་པས་མིང་
 ལ་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་ལ་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་དུ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་མ་རིག་པའི་རང་
 བཞིན་བག་ཆགས་ལྷ་ཚོགས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། མ་དག་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་པའི་སར་སྟོར་བའི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་པ་རྣམས་ནི་
 དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བསྟན་ཏོ། །

དེའང་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་སྟོར་བ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། རོབོ་སྟོང་པ། རང་བཞིན་གསལ་བ། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་བྱུང་ཅིང་འཆར་བ། ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་
 ལྟར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ། དྲི་མ་མེད་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། ཡེན་ས་འོད་གསལ་བ་སྒྱུ་དང་ཡེ་
 ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དགོངས་པ་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
 པར་དག་པའི་ཆ་ནས། རམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མངོན་པར་
 འདུས་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་དང་

ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་བའི་དགོངས་པར་སྐྱེན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་ཞིང་སྤོང་བ་སྟེ། རྒྱན་སྒྱག་པོ་བཀོད་པ་ལས། རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་དག་པ། རྟག་ཏུ་
 གྲི་མེད་ཡོངས་གང་ཡང་། རྩོམ་གྱི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་ན། རྩ་བ་སྟེ་འབྲིར་རྣམ་པར་རྟོག་ རྟེ་
 བཞིན་དོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཡང་། རྟག་ཏུ་བདེག་ཤེགས་སྟིང་པོ་ཅན། སྟིང་པོ་དེལ་ཀྱན་གཞིའི་སྒྲིམ། རྟེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པར་མཛད། རྟེ་ཉིད་མི་ཤེས་བྱིས་པ་རྣམས། རྟག་ཆགས་དབང་གིས་
 ཀྱན་གཞི་ཡང་། རྟེ་དང་སྒྱག་བསྐལ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ལས་ཤེས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་མཐོང་། རྟེ་
 བཞིན་དག་ཅིང་གྲི་མ་མེད། ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདྲ། འཁོ་བ་མེད་ཅིང་འཇུར་བ་མེད། རྟེ་
 ལྟར་ཡོངས་ཤེས་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་པ་དང་། དུམས་པས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་ཆེ། བསྟན་
 པར་བྱ་བའང་རྒྱ་ང་ཟད་མེད། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བསྟ། ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་
 གྲོལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། སྟོར་བ་དོན་གྱི་ཀྱན་གཞི། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཚེས་ཁམས་
 དགེ་བ། རྟེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ། ཁམས། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། ཚེས་གྱི་
 དབྱིངས། གནས་ལུགས་དེ་ཁོར་ཉིད་གྱི་དོན། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། ཤེས་རབ་གྱི་
 ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ། རྟེན་གཞི་དང་། འབྲུང་ཁུངས་དང་། བྲལ་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། ཡང་སེམས་ཉིད་གྱི་སྟངས་ན་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་
 བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་བག་ཆགས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཀྱན་གཞི་ཞེས་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དགེ་བ་དང་། མི་
 དགེ་བ་དང་། ཐར་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལས་རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་མེད་ལ། སྟོ་བྱར་དུ་
 སྟེས་པ་རྣམས་སོགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་འང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཆར་བསྟན་ལ།
 རོ་བོ་གཏི་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག་འདི་གཏི་སྟག་མ་ཡིན་ཏེ། དུག་ལྷ་ཆར་
 གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མགོ་བའི་རྣམ་འཇུར་དུ་
 ཟད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དུག་ལྷ་རྩེ་བའི་གཏི་སྟག་མ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་འཁོར་བར་འབྱུལ་དུས་ལྟར་
 ཅིག་སྟེས་པའི་མ་རིག་པ་ལ་གཏི་སྟག་ཏུ་བཏགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའང་

དེའང་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡོད་པ་ལས། ཐར་པ་བསྟེན་པས་སྦྱར་
བ་དོན་དང་། འཁོར་བ་བསྟེན་པས་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་བ་
ཐ་དད་པའི་བདེ་སྟག་དང་། སྦྱོར་ཡོན་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །རྒྱུད་སྒྲུའི་འགྲེལ་པར། ཐོག་མཐའ་མེད་
བ་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཚིས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀྱན་དང་། ལྷ་རན་
འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན།^{༡༥} །ཞེས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་ཀུན་གཞི་དང་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། དེའང་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཀུན་
གཞི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མེ་ལོང་དང་འདྲ་ཞིང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ནི་མེ་ལོང་གི་དྲངས་
གསལ་དང་འདྲ་ཞིང་། སྒྲོ་ལུའི་གེས་པ་ནི་གཟུགས་བརྒྱན་ཤར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་དོན་སྣ་མ་ལམ་
གྱིས་དབྱེད་པའམ། སྒྲོ་ལུའི་སྣང་ལུལ་ལ་འདིའོ་ཞེས་དང་པོར་ཤར་བ་ནི་ཡིད་གེས་ཡིན་ལ། དེའི་
རྗེས་ལ་ལུལ་ལ་ཆགས་པ་སྣང་བ་བར་མ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཤར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་ཡིད་ཅེས་བྱའོ། །དེའང་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་མ་དབྱེད་ན་ཚོགས་དྲུག་གི་གེས་པས་ལས་མི་སོག་སྟེ། དུག་
གསུམ་གང་རུང་དུ་འདུས་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སྣ་མ་དག་གསུང་བའང་དབྱེད་དགོས་ཏེ།
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྲེས་ནས་ལྟ་བ་དང་སྟོམ་པ་དང་སྟོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཚོགས་པའི་འགོ་བ་ལ་གཏི་མུག་ཏུ་ཡོད་པས་ལས་མི་དགེ་བ་སོག་པ་
ཡིན་ནོ། །དེའང་ལས་སོག་པའི་སྒྲོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སྒྲོ་ལུའི་དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་
པའོ། །ཐོག་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་། དགེ་བར་སེམས་པའི་ཡིད་དང་། ཡིད་གེས་བར་
མའོ། །ཁང་ལ་སོག་ན། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་སོག་གོ་དེ་དག་གི་འཕེལ་བ་དང་སོག་པ་དང་། འབྲི་བ་
ལ་སོགས་པའི་གོ་འབྱེད་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་གྲེས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ། སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གོས་
བརྟན་པས་མཛད་པའི་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡིད་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
སྣ་ནི་ལས་ཀྱི་སྦྱར་གྱུར་པས་འཇུག་པའི་རྟེན་ཅན་ནོ། །དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། བར་མར་
སེམས་པའི་ཡིད་ནི་བྱེད་པ་པོའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལུལ་དུག་ནི་བྱའོ། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
གེས་པ་ནི་གོ་འབྱེད་པའོ། །ཀུན་གཞི་ནི་རྟེན་དང་གནས་དང་ཁང་བྱིམ་ལྟ་བུའོ།^{༡༦} །ཞེས་སོ།།

དེའང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་གསལ་བྱངས་ལུལ་ལུལ་ཅན་གང་ཡང་མི་
འཛིན་པའི་ཆ་ཅན་ནོ། རྟེན་ལས་མཆོད་པ་སྒོ་ལཱི་ཤེས་པ་ལ། མིག་གི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་
རིག་རྟོག་པར་མ་སྒྲིམ། རྣམ་པ་ཤེས་པའི་ཆ་ཅན་ནོ། རྟེན་ཆེན་དུ་ན་བས་སྒྲ། ལྷན་དྲི། ལྷེས་རོ།
ལུས་ཀྱིས་རིག་བྱ་རྣམས་ལུལ་དུ་རིག་རྟོག་པར་མ་སྒྲིམ། རྣམ་པ་ཤེས་པའི་ཆ་ཅན་ནོ། སྒོ་ལཱི་སྤང་
ལུལ་ལས་སྒྲིམ་སམ། དེའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཇི་ཞིག་ལྷར་ལམ་གྱིས་ཤར་བ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཡིད་གྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ཡིན་ནོ། རྟེན་འདྲ་ལུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་རིག་ལ་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆ་
ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་སྤྲུལ་མའི་
ལུལ་གྱི་རྗེས་སུ་ཇི་ཞིག་ལྷར་སྒྲེབ་འཇམ། མཛོད་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལུལ་འཇམ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། ལུལ་ཡང་
ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ཡིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་སོ།

དེའང་སྒོ་ལཱི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་ཤེས་པ་སྟེ། དོན་སྤྲུལ་མའི་ལུལ་ལས། དེ་དག་ལས་
རང་རང་གི་ཤེས་པའི་ཆ་དུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ལ་ཡིད་དུ་བརྟེན་དེ། མཛོད་ལས། དུག་པོ་
འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་སོ། རྟེན་འདྲ་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཆོ་
བྱངས་གསལ་ལུལ་ལ་འཛིན་མེད་དུ་གནས་པ་ཀུན་གཞིའི་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་མཐོང་བའི་
རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་ཤར་བ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་བཞག་པ་ལ་འགགས་ཞེས་བཏགས་ནས།
གཟུགས་སོ་སྟུམ་དུ་སྒྲད་ཅིག་ལ་ཤར་བའི་ཆ་ལ་ཡིད་དམ་སེམས་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་འདྲ་སྒྲད་ཅིག་དེ་
ཉིད་འཇུག་པ་སྤྱར་བས་ཞིབ་མོར་མི་རྟོག་པས་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བཏགས་ལ། ལུལ་དང་པོར་རིག་
པས་གཟུང་བའི་རྟོག་པའི་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། རྟེན་རྗེས་ལས་སྒྲིམ་གྱི་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་ཐམས་
ཅད་ནི་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་བཤད་དོ།

དེའང་ཡིད་གྱིས་སྒྲད་ཅིག་དང་པོར་རིག་ཀྱང་དབྱེད་པས་རྗེས་མ་མཐུད་ན་ལས་མི་
སོག་པར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཐམས་ཅད་འདོད་དེ། ཇི་སྒྲད་དུ། རྟོག་ཅེ་བའི་དོ་རྟ་ལས།
ཆོག་སྤྱག་ལུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། འཛིན་པས་མ་བསྐྱད་དེ་ཁོ་ན། རྟེན་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིམ་
པའང་མེད། ཁལ་འབཞེན་དྲི་མ་མེད་པར་མཐོང་།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་སྒྲིག་ཚུལ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གིས་ལས་རྩི་ལྟར་སྒྲིག་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ཡང་ཆགས་རྟོག་རགས་པའི་དགོ་སྒྲིག་གིས། །འདོད་པར་འདུ་བྱེད་བག་ཆགས་ཀྱན་གཞིར་བརྟེན།།

མི་རྟོག་གསལ་སྤང་གཟུགས་སུ་འདུ་བྱེད་ལ།[༤] །མི་རྟོག་ཅེ་གཅིག་གཟུགས་མེད་བག་ཆགས་བརྟེན།།

འཁོར་བའི་རང་བཞིན་གྱོ་བྱར་སྒྲིབ་པ་གཉིས། །དུས་རྣམས་ཀྱན་དུ་ཉེ་བར་བརྟེན་པ་ཡིན།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་གཟུང་འཛིན་རགས་པས་ཀྱན་རྟོག་ཅིང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་
ཀྱིས་འདོད་པར་ལྟངས་ལ། གནས་ལུགས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤང་ཡུལ་སྤང་ལ་རྟོག་པར་མ་
སྒྲིག་པའི་རང་ལ་བསྟོམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བའི་ལས་ཀྱན་གཞིའི་སྤེང་དུ་སྒྲིག་ཅིང་། སྤང་
ཡུལ་བཀག་ནས་གང་དུ་འང་མི་རྟོག་པ་བསྟོམས་པས་ནི་གཟུགས་མེད་པར་སྒྲེ་བའི་ས་ཤོན་ཀྱན་གཞི་
ལ་འཛོག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་གསལ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དམ་པའི་ལེའུ་ལས། གང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
པས་དབྱེན་སྒྲིས་ཏེ་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། བར་མའི་འདུ་བྱེད་པས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་
ལྟངས་ལ། །གང་ལ་སེམས་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ལ་ཡུལ་མི་འདོར་བས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་
ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ནི་གཟུགས་སུ་འདུ་བྱེད་དོ། །གང་ལ་གཟུགས་སུ་འང་མ་ཡིན་
འདོད་པར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཡུལ་གྱི་རྩིས་སུ་མི་མཐོང་བ་ལ་མང་དུ་བཟླ་བས་འདྲིས་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་གནས་སུ་འཁོར་བ་སྟེ། སྤྱད་པ་གསུམ་ལོ་འདི་དག་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཡང་དག་པའི་ཐོས་པས་ཐོས་ལ། བསྟོམ་པས་གོམས་པར་བྱ་བ་ནན་
ཏན་དུ་གྱིས་ཤིག་^{༡༠} ཅེས་སོ།

ཤེས་པའི་གནས་སྒྲིབས་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་དག་གི་གནས་སྒྲིབས་བསྟན་པ།

ཤེས་པ་གང་དུ་འང་མི་རྟོག་ཡེངས་ཐབས་ཆོ།[༥] །སྤང་ཡུལ་མི་འཛིན་ཅེ་གཅིག་ཀྱན་གཞིའི་དུས།།

གསལ་སྤང་གང་ལ་འཕང་དེར་འཛིན་མི་འཇུག་པ། །ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་སྒྲིགས་ལ་གཞོལ་བ་མེད།།

སྒྲོ་ལའི་ཡུལ་དང་དགག་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱིས།[༦] །ཆོགས་བདུན་ཡུལ་ལ་རག་པར་རྟོག་པ་ན།།

རྣམ་ཤེས་བདུན་ཞེས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་ལྟར་ཡུལ་གང་ལ་འང་མ་རྟོག་པར་ཡངས་ནས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་
 སྐབས་སོ། །སྤང་ཡུལ་ས་ལོང་མཐོང་དུ་ས་ལྟན་ནེར་གང་དུ་འང་མི་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐབས་སོ། །དེའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་གསལ་ལ་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཤིག་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་གང་
 རུང་ལ་དང་པོར་སྐད་ཅིག་གིས་གཟུང་བར་ཤར་བ་དབ གཉིས་པར་དོར་བྱེད་ཉོན་མོངས་སུ་འབྲེལ་ཏེ་
 འཛིན་པར་ཤར་བ་ནི་ཉོན་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཏེ་ཆོག་ས་བདུན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ས་ལས། ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མ་འབྲེལ་བར་མི་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཡུལ་དང་
 འབྲེལ་བར་མི་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཡུལ་སོ་སོར་རིག་
 པའི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཡུལ་ལ་དང་པོར་རྟོག་པ་དང་།
 རྗེས་སུ་དཔྱེད་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ།^{༡)} ཞེས་སོ།

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ།

འདི་དག་གོམས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དཔ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་འབྲེལ་ཁྱེད་ལ་འདུ་བྱེད་ཡིན།།[༧]

དེའང་ཐར་པའི་ལམ་དང་མ་འབྲེལ་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་པའི་ཤེས་པ་ནི་གནས་ཅེ་གཅིག་
 པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟེན་པོ་དང་། གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་བསམ་གཏན་ལྟག་མོལ་གི་ཆ་ཤས་བརྟེན་
 པོ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་དབང་པོ་དུ་ག་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་པའི་ཤེས་པ་རགས་པས་
 བསགས་པའི་དགེ་སྤྱི་གིས་གཟུགས་མེད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། འདོད་པར་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་
 མཚན་ནི། ཐར་པས་མ་ཟེན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་ཉིང་རེ་
 འཛིན་མི་རྟོག་པའི་ངང་དེ་གཟུང་བ་ལ། དེ་ལས་མ་ཡངས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་འཛིན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་བསམ་གཏན་ནི། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་
 གནས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོམ་ཡང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་མེད་ལ། འདིའི་ངང་ལ་
 ཞེས་གཅིག་ཏུ་ཆད་པའི་བསྐྱོམ་པ་མེད་པས། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་ལུགས་དང་འབྲེལ་

ཞིང་། དེ་ལས་ཐོབ་པའི་དགའ་བདེ་དང་། རྩུ་འཕྲུལ་དང་། མངོན་ཤེས་ཐོབ་ཀྱང་དགའ་བོད་ཀྱི་སྒྲོམ་
སེམས་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་
ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་སངས་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་པལ་གྱི་བསྐྱོམ་པ་གོལ་བར་མངོན་ཞིང་། དེ་
རང་གི་འང་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ངོ་།

ཁམས་གསུམ་དུ་གཙོག་ཆེ་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་དེ་དག་རང་ས་དང་གཞན་སའི་གཙོ་བོ་དང་འཁོར་
གྱི་རྒྱལ་བསམ་པ་ནི།

དེ་ཡང་འདོད་པར་ཚོགས་བདུན་གཙོ་བོ་ལ། གཟུགས་སུ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་མེད་དུ།

མི་རྟོག་ཀྱན་གཞི་འབའ་ཞིག་གཙོ་བོར་ལྟན། །གཞན་གཉིས་འཁོར་གྱི་ཚལ་དུ་བག་ལ་ཉལ།།[༥]

རང་རང་ས་དེར་ལྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ།

རི་སྐད་དུ། ཀྱན་གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་
མཛད་པ་ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་གཙོ་
བོར་ལྟན་པ་དང་གཞན་དག་འཁོར་དུ་གནས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ནི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཙོ་བོར་ལྟན་པ་དང་གཞན་དག་འཁོར་དུ་ལྟན་པའོ། །
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་ཀྱན་གཞི་ཉིད་གཙོ་བོར་ལྟན་ལ། གཞན་དག་བག་ལ་ཉལ་དུ་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ༡༩ །ཞེས་སོ།

ཐིམ་ཕྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ནི། ཆ་ཤས་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ནི།

འདི་ལྟར་འདོད་ན་མཚན་མོ་ཉལ་བའི་ཆོ། །ལྷུལ་ལྔའི་ཤེས་པ་རིམ་གྱི་ཡིད་དུ་ཐིམ།

དེ་ཡང་ཀྱན་གཞིར་ཐིམ་པས་མི་རྟོག་པ།[༧] །རྩེ་གཅིག་སྤྱང་ལྷུལ་མེད་པའི་རང་དེ་ཉིད།

ཆོས་དབྱེད་ས་ཐིམ་པས་རང་བཞིན་སྒྲོས་དང་བྲལ། །སྤར་ཡང་མཆེད་པས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས།

ཡིད་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཡངས་པས་རྗེ་ལམ་སེམས།[༡༠] །སྤྱོ་ཚོགས་དགག་སྐྱབ་མེད་བཞིན་སྤྱང་བར་བྱེད།

དེ་ལས་མཆེད་པས་གཉིས་ས་ད་ཚོགས་དུག་གི་ རྣམ་ཤེས་ལྷུལ་ལ་འཇུག་པས་ལས་འདུ་བྱེད།

ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན། [17]

དེའང་འདྲོད་པའི་ས་པ་རྣམས་གཉིད་དུ་འགོ་བ་ན་སྒོ་ལྟ་ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་ཤེས་
 ལུ་ཐིམ། ཡིད་ཤེས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལུ་ཐིམ་པས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པ་དང་ཅིག་འཆར་རོ། །འདི་
 ཉིད་རང་ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྤྲེང་དུ་བཞག་པས་མི་ལམ་མེད་པར་འོད་གསལ་ཆོས་ཉིད་ལ་
 སྤྱོད་ཅེས་གསར་མའི་སྒྲོབ་དཔོན་འགས་བཞེད་ཀྱང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་གང་ལའང་མི་རྟོག་
 པའི་ཀྱན་གཞིར་ཐིམ། ཀྱན་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལུ་ཐིམ་པས། ལྷ་རགས་ཀྱི་འཛིན་པ་རུབ་ལ། སྤྱོད་
 གསལ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་འཆར་བས་འདི་ཉིད་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ན་འཕྲུལ་པ་བསྐྱོག་སྟེ།
 གསང་བ་ཡི་ཤེས་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱུད་ཀྱན་འདུས་ལས། ཆོགས་བདུན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྟེ། ཐིམ་ནས་
 ཀྱན་གཞི་དབྱིངས་སྟེང་ག། ་དེ་ཆོ་གདོད་མའི་ལྟན་ཅིག་སྟེ། སྤྱོད་གསལ་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་སོ། ་དེ་
 ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱ།¹³ ཞེས་སོ།

དེ་ལས་སྤར་མཆེད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་ལས་ཀྱན་གཞི་དང་། དེ་ལས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་ཡིད་ཤེས་གཅིག་སྟེ་ལངས་པས་མི་ལམ་སྤྲ་ཆོགས་སྟེ་ཤར་ཏེ་བག་ཆགས་ཡིད་
 ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དུས་སོ། ་དེའང་རྟོག་པ་གཡོ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་དང་། ཆོགས་
 བདུན་བརྟེན་པའི་རྩའི་རྒྱུད་རྩ་རྒྱུད་ནས་དབྱུང་མའི་ནང་དུ་འཕྲུག་པའི་ཆོ། ཀྱན་གཞི་སྤྲུམ་མཉམ་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་¹⁴ ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་སྤྲུམ་མདོ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ་དེ་ནས་དབྱུང་ར་
 རྒྱུད་དེ་རོ་གཅིག་པ་ནི་ཀྱན་གཞིའི་དུས་ཏེ། གཉིད་མཐུག་པོར་སོང་བས་མི་ལམ་མེད་པའོ། ་ཁ་ཅིག་
 ལ་མི་ལམ་མེད་པར་མཚན་ཐོག་ཐག་གནས་པའང་ཡོད་དོ། ་དེ་ནས་ཀྱན་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལུ་ཐིམ་
 པ་ནི་དབྱུང་མའི་དབྱུང་ས་ན་འོད་གསལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་རྩ་རགས་པའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་མི་རྒྱུ་བ་
 དྲུངས་པ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། ཀྱན་གསལ་ལས། དབྱུང་མའི་དབྱུང་ས་ན་གནས་པའི་རྩ། ་འོད་
 གསལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ། དྲུངས་ལ་དངོས་མེད་གསལ་བའི་དབྱིངས། རྟུན་བྱུང་ཡི་ཤེས་ཀྱན་
 ཀྱི་གནས།¹⁵ ཞེས་གསུངས་པ་དེས། དབྱུང་མའི་རྒྱུད་དྲུངས་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་བས། དེ་རྒྱུད་པའི་

ཆོ་འོད་གསལ་འཆར་རོ། །དེ་འོད་ཆོ་སྒྲུང་བའི་འོད་གསལ་ཐིག་ལེ་དང་། འོད་དང་། འཇའ་ཆོན་ལ་
སོགས་པ་འཆར་རོ། །སྒྲོང་བའི་འོད་གསལ་སེམས་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བ་འཆར་རོ། །བྱང་འཇུག་
གི་འོད་གསལ་རིག་གསལ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འཆར་རོ། །དེ་ནས་སྒྲར་ཀྱན་གཞི་
དང་། དེའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་མཆེད་པའི་ཆོ། ཐོག་པ་རྩའི་ཡིད་བླ་པ་རྣམ་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་རྒྱང་
མཆེད་པའི་དུས་སོ། །དེ་ནས་དབང་པོ་སོས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཞུགས་པས་གཉིད་སང་དེ་ཉིན་སྒྲར་
གི་ཡུལ་ལ་གཟུང་འཛིན་རང་དགར་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གཅིག་རྟོག་པ་ན་
ཆ་སོ་སོར་དབྱེ་བའང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཆ་སོ་སོར་དབྱེ་བཞི། དེ་ནས།

གཟུགས་སུ་རང་སའི་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི། །ཀྱན་གཞིའི་ཤེས་ཉིད་རང་དུ་གནས་པ་ལས། །

ཡུལ་རྣམས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྒྲོ་རྣམས། །སྒྲུབས་འགར་ཉེ་བར་འབྱུང་གི་ཡལ་ཆེར་ནི། [༡༩]

ཉིད་འཛིན་གོམས་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན། །

དེ་འང་བསམ་གཏན་དཔོས་གཞིའི་དུས་སུ་རང་རང་གི་མི་རྟོག་པ་གཙོ་བོར་ལྟན་ལ། ཡུལ་ལ་རྟོག་
པ་བག་ལ་ཞའི་རྒྱལ་དུ་འཁོར་ན་ཡོད་ཅིང་། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ་གསུམ་ན།
རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། དགའ་བ་སྐྱད་པའི་ཆོར་བ་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱལ་དུ་ལྟན་པའོ། །བཞི་པ་ལ་
བར་འགའ་ན་སྤིད་དེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ས་པ་གསུམ་འཆི་འཇོ་བ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲུབས་བཞིན་ནོ། །

གཟུགས་མེད་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོར་སེམས་བརྟེན་རྒྱལ་ནི། དེ་ནས།

གཟུགས་མེད་རང་སའི་ཤེས་པ་ཀྱན་གཞིའི་དང་། །མཁའ་སོགས་རྣམ་བཞི་ཞིག་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ། །

ཉེ་བར་གནས་པས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བཡི། [༢༠] །ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས། །

མིང་བཞིའི་ཡུང་པོར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརྟེན་ནས། །ཞིག་ནས་རྩེ་གཅིག་བསྐྱལ་བར་མི་སང་དེ། །

རྣམ་དཔྱོད་དགེ་བའི་ས་པོན་འདེབས་པའང་མེད། [༢༡]

དེའང་ཐོན་གང་དུ་གི་བའི་ས་དེར། ཆོར་བ། འདུ་གེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་པར་གེས་པའི་ཁམས་ཀྱན་གཞི་ལ་ཐིམ་པའི་ཆ་བཞི་ལ་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརྟེན་པས་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་ནས་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་སྤང་བས། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་ངང་དུ་གནས་ཏེ། བསྐྱལ་བར་འབྱམས་ནས་གཉིད་མཐུག་པོ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་ལས་དགེ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ། །མི་དགེ་བ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་རང་སའི་སྲིད་པ་གཏོ་སྟག་གི་ས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ངང་གིས་གཏོ་སྟག་འཕེལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཚུལ།

དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སེམས་དེ་ཡང་། །ཕྱ་མའི་འབྲས་ཡིན་ཟད་ནས་ཆེ་འཕོ་ལ། །

ངོ་བོ་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་གཏོ་སྟག་ཕྱིར། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་འབྲས། །[༡༥]

ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དེ་ལས་ཐར་དགོས་སོ། །

ཇི་སྐད་དུ། བྱང་མེད་ཀྱི་མདོར། ཐོན་བསགས་དགེ་བའི་མཐུས་བསྐྱེད་མཐོ་རིས་ཀྱི། །ལྟ་ལི་ཁང་བཟངས་ཕྱིན་པའང་ལྟོག་འཁྱུར་ལ། །བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་པ་ཡང་ལས་ཟད་ནས། །ཕྱིར་ཡང་ས་སྟངས་འོག་རྣམས་སུ་འགོ།^{༡༦} །ཞེས་སོ། །

ཁྱད་པར་འདོད་ཁམས་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ལའང་གསུམ་གྱི། འདོད་སེམས་གོམས་པས་ཐར་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ད་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པའི་སའི་མི་དག་གི་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

འདོད་པའི་སེམས་དེ་གོམས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་མཐོ་དམན་ཐར་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད། །

དེའང་རགས་པ་ཡིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ནའང་ལས་ཀྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། འདོད་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་པོན་འདེབས་པ་ལ་སེམས་རགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པའི་ཆོས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ།^{༡༧} །ཞེས་སོ། །

ཉིན་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཙོ་གང་ཆེ་བ་ལྟན་པ་ནི། དེ་འང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

ཉིན་དུས་པ་ལ་ཆེར་ཆོག་ས་འདུན་ཤེས་པ་གཙོ། [༡༥] །གཞན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལོ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།

དེ་ཡང་གཞུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེར་གསལ་ཤོག་བྲལ་ཆ་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཤེས།

དེ་ཡི་མི་རྟོག་ཆ་ཉིད་ཀུན་གཞིའོ། [༡༦] །ལྷག་མ་དུག་གྲུང་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།

འདི་ལྟར་མིག་གིས་གཞུགས་མཐོང་བའི་ཆ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་
ཤེས་པ་གསལ་བའི་ཆ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །མི་རྟོག་པའི་ཆ་ནི་ཀུན་གཞིའོ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་
བོས། གྲི་ཆོར། རོ་མུང། རེག་བྱ་རེག་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་གྱིས་རིག་པའི་དུས་ན། རང་རང་གི་ཡུལ་
རིག་པའི་ཆ་ནི་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །ཤེས་པ་གསལ་བའི་ཆ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །མི་རྟོག་
པའི་ཆ་ནི་ཀུན་གཞིའོ། །དྲངས་གསལ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུས་ན་འང་སོ་སོའི་
ཡུལ་མ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་ལོ། །གསལ་བ་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །མི་རྟོག་
པ་ནས་ཀུན་གཞིའོ། །ཡང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཐིམ་པ་ན་འང་དངོས་སུ་ཀུན་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ཐིམ་
པའི་ཆ་རྣམས་བག་ལ་ཉལ་དུ་ཡོད་དེ་ཉིམ་ཤར་བ་ན་སྐར་མ་རྣམས་བག་ལ་ཞར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁི་
སྐད་དུ། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་བརྟག་པའི་འགྲེལ་བར་སངས་རྒྱས་གོ་ཆས་བཤད་པ། དེ་ལ་ཤེས་པ་
གང་དུ་འང་མི་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཆས་བཞག་ལ། དེ་ལ་གསལ་བ་ཙམ་ནི་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པ་ནི་ཆོག་ས་དུག་གི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། འཇུག་པ་ཐིམ་པ་དང་། མི་རྟོག་པ་ཉིད་
ནི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་སོ། ^{༡༧} །ཞེས་སོ།

དེ་དག་གྲུང་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་དག་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་བཤད་པ།

གཉིད་དུ་ཅེ་གཅིག་མི་ལམ་སང་དུས་ན། ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་དང་ནི།

ཆོག་ས་དུག་རིམ་བཞིན་གཅིག་དང་གཉིས་གཅིག་དང་། [༡༨] །ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དུས་ཞེས་བྱ།

དེ་ལ་གཉིད་ཅེ་གཅིག་པའི་ཆོ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞིར་གཅིག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། རྩེར་ལྷས་སུ་
འཕྲོ་བ་བྱུང་བྱུང་མེད་དོ། །མི་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་རང་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ནས་

ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཤུ་ལངས་པས། ཀུན་གཞིའི་ངང་ལས་ཕྱང་ཟད་ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་དུས་དེ་ཀུན་གཞི་
 དང་། དེ་ལས་ཤར་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་པར་ཡོད་དོ། །གཉིད་སང་པ་ན་
 ཀུན་གཞིའི་ངང་ལས་རབ་ཏུ་ཕྱིར་འཕྲོས་པས་ཀུན་གཞི་དང་ཆོགས་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་
 ཡོད་དོ། །འདི་དག་ནི་གསང་འགྲེལ་ལས་ཕྱང་བ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དཔེ་རྒྱུ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པས་དོན་བསྟན་ན། སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བའི་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྟེན་ནས་འབྱུང་ཁུངས་ཏེ། འདིའི་ངང་ནས་གཞལ་ན། འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་
 དུ་འང་དབྱེ་བས་ལ་མེད་པར་ཐ་མི་དད་པ་དང་། འཕོ་འཁྱུར་མེད་པས་སྦྱོར་བ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་འཁོར་འདས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཞེས་བཤད་དེ། དོ་ཏ་ལས། སེམས་ཉིད་
 གཅིག་ཤུ་ཀུན་གྱིས་བོན་ཏེ། གང་ལ་སྤྲིད་དང་མུ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། །འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱར་བར་
 བྱེད་པ་ཡི། ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།¹⁶ ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་
 པའི་མདོ་ལས། བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བརྡོད་པ། ཅི་ནས་འབྱུང་བར་འཁྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་མེད་པར་ཡང་
 མེད་པར་འཁྱུར། རྒྱ་བ་མེད་པའང་མེད་པར་འཁྱུར། རྣམ་པར་བྱུང་དང་ཐ་མི་དད། ཀུན་གཞི་ཐ་དད་
 འཁྱུར་བ་མིན། ཁེས་ཏེ་རྣམ་བྱུང་ཐ་དད་ན། ཀུན་གཞི་རྟག་པ་མ་ཡིན་འཁྱུར། མཛོན་མེད་འཇིག་
 མེད་རྟག་པ་སྟེ། མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡིན། ཁོ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དག རྒྱལ་པ་
 ཡེ་ཤེས་རྒྱར་ཡང་གྲག ཁན་ཚུན་སྒྲིང་པོ་ཐ་མི་དད། ཁོ་ནི་སོར་གདུབ་བཞིན་དུ་གནས། ཁ་
 རྣམས་སྟེ་ཆོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། ཁད་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་འདྲ་དེ། སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་
 རྒྱས། ཁད་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པར་མཛད། སྒྲིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྐྱགས་པར་མཛད། རྩོ་
 ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ།¹⁷ ཞེས་སོ།།

དེའང་གཤིས་སྟེ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དག་པའི་རྒྱ་ར་འདུག་པས་ཟག་པ་མེད་པ་
 དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལ། འཁོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བག་ཆགས་སྟེ་
 ཆོགས་པའི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཏགས་ཏེ། རྟེན་གཞིའི་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཐ་
 དད་དུ་བཞག་པ་ཉིད། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཁོ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་

སྤྱབ་རྫོང་།^{༡༧} ཅེས་པ་དང་རྒྱལ་མཐུན་ནོ། ཉེ་འདྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱད་ག་བྱ་
 ཉི་མ་རེ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་སམ་སྒྲིང་པོ་འདམིང་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
 གནས་སོ། རི་སྐད་དུ། རྩ་མ་ལས་ རི་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འབྲི་བ་ལ་མི་ཤེས་འགྲོ་བ་རྣམ་རྟོག་གྱང་། རྒྱ་
 བ་སྒྲུབ་འབྲིར་ཡོད་པ་མེད། ཁྲིང་དང་གྲིང་ལ་འདར་བ་བཅུ་སྟུང་། ཉེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ། བྱིས་
 པ་མི་ཤེས་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས། རྟག་ཏུ་སྒྲུབ་འབྲིར་རྣམ་རྟོག་སྟེ། ཉེ་ནི་ཟག་མེད་སངས་རྒྱས་སོ། ཞོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་གཞི། བག་ཆགས་བསྐྱེམས་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟོག་པས་རྟོག་མ་ཅན་དུ་
 བྱས། གཞན་དུ་མྱར་ན་ཟག་པ་མེད། ཟག་མེད་རང་ལུགས་རབ་ཐོབ་ན། ཉེ་དག་རྟག་ཅིང་བརྟན་
 པར་འགྱུར།^{༡༩} ཞེས་སོ།

དེ་འདྲར་སྒྲུབ་པའི་པོ་བོ་ལ་སྒྲུབ་འབྲི་མེད་གྱང་། ཞོས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲུབ་འབྲིར་གྲིང་བཞི་ཐ་དད་
 དུ་སྟངས་བལྟར། སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་པའི་གཤིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ་བདེ་སྟག་རང་མཚན་པ་མེད་
 གྱང་། འཁོར་བ་པས་མཐོ་རིས་དང་རན་སོང་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་ངོ། གཤིས་ཀྱི་དོན་ལ་
 སྤངས་ན་ཀུན་གཞི་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐེབས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ཉེ་ལས་ཤར་བ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 དང་། ཆོགས་བདུན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཉེ་འདྲི་ཡིད་ཤེས་མ་རིག་པ་འབྲུལ་པས་ལས་གསོག་པ་ཉིད།
 མདོ་ལས། ཡིད་གཙོ་ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་མཁྱོགས་པ་སྟེ། ཞོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིད་འགྲོ་ངོ།^{༢༡} ཞེས་
 པ་ལྟར། གཤིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཤེས་པས་ཀུན་བརྟགས་ཏེ་མ་དག་པའི་འབྲུལ་
 སྟངས་རྣམ་པ་སྟོ་ཆོགས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དེར་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བ་རྩི་ལས་དང་འདྲ་
 བར་འབྲུལ་པ་འདི་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡང་། སེམས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་གིས་ཏེ། ལས་ཕྱིན་ཅི་མ་སོགས་པ་
 ཐབས་ཤེས་བསྐྱེད་རྟོགས་བསྐྱོམས་པས་གདོད་མའི་གཞི་ལ་སྒྲིང་པོ་ཅི་འདྲ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་
 རྒྱལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཉེ་དག་གིས་ལས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་ལས་བཤད་པ་ལའང། ལྷ་བ་མ་རིག་པ་བཤད་པ། ལྷེད་པ་མི་དགེ་བ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། ལྷ་བ་
 མ་རིག་པ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ཉིད་བཤད་པ།

རྟོན་ཆོས་ལས་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ། འོ་པོ་འདྲོད་ཆགས་ཞེས་དང་གཉི་མུག་གསུམ།

དེས་བསྐྱེད་མྱིན་པར་འདུ་བྱེད་དཀར་ནག་གཉིས། [༡༩]

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དང་པོར་འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཉིད་རང་ངོམ་རིག་པས་གཟུང་འཛིན་འབྲུལ་བའི་གཞི་བཅིང་བས་འཁོར་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་ཏེ། སྤྱད་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐ་མ་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་རི་སྟེང་པ། དེ་ཀྱང་མ་རིག་ལས་བྱུང་བའི་བར་གཤེགས་པས་བསྟན།^{༡༩} ། ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཐ་མ་ངན་སོང་། འབྲིང་མི། མཆོག་ལྷ་རྣམས་རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་སྒྲོ་ཆོགས་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་ཡང་། རྩ་བ་མ་རིག་པ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དུག་གསུམ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་སྟེང་པའི་བདེ་འབྲས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོ།

བྱེད་པ་མི་དགེ་བ་བཤད་པ་ལའང་དབྱེག་ཞིད་དབྱེབ་གཉིས་ལས། དབྱེག་ཞི་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་དགེ་བས་ནི་བདེ་བ་དང་མཐོ་རིས་བསྐྱབ་པ། མི་དགེ་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ངན་འགྲོ་བསྐྱེད་པའི་མི་དགེ་བ་བཤད་པ།

འཁོར་བར་མཐོ་དམན་ལྟར་བྱིར་མི་དགེ་བ། དབྱེབ་བཅུ་ཉིད་སོ་སོར་སྤྱད་བཡིན།

མི་དགེའི་ལས་བཅུ་ལུས་གསུམ་དག་གི་བཞི། ཡིད་གསུམ་རིམ་བཞིན་སོ་སོར་དབྱེབ་ནི། [༢༠]

གང་ཞེན། མཐོ་རིས་ནས་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ། སྟོན་གཙོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། འདྲོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་གསུམ་ནི་ལུས་མི་དགེ་བའོ། རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཐ་མ་བྱེད་པ་དང་། དག་འབྲུལ་པ་དང་། ཆོག་རྩལ་མོ་བཞི་ནི་དག་མི་དགེ་བའོ། རྒྱུ་བ་སེམས། གནོད་སེམས། ལོག་པར་ལྷ་བ་གསུམ་ནི་ཡིད་མི་དགེ་བའོ།

དབྱེབ་པ་གསུམ་ལས། ལུས་ཀྱི་ལས་ནི། དང་པོ་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་བཤད་པ།

སྟོན་གཙོད་པས་མས་བཞིན་མ་ནོར་གཞན་བསད་པ། རྟོགས་མཐུན་རྟོག་འཆོག་ལ་སོགས་སྟོག་ལ་འཆོ།

མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་ནོར་བརྟུབ་སྟེ། རྟོགས་མཐུན་གཡོ་སྤྱོད་པ་རོལ་ནོར་ལ་ལེན། [༢༡]

འདོད་ལོག་གཞན་གྱིས་བདག་བཟུང་ཉིད་ལ་སྟོང་། ། བྱོགས་མཐུན་བཞོད་མིན་ཅུ་ལ་སོགས་འབྲིག་པའི་ཆོས་།།

དེའང་ཐ་ན་འཕྲུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡན་ཆད་ལ། དེར་ཤེས་པས་སྟོག་གཙོད་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་།
འཆོག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱོགས་སུ་མཐུན་པའོ། ། གཞན་གྱི་ནོར་བརྟུ་བ་དང་། བྱོགས་མཐུན་དལ་
ལུས་སྟེར་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི། བྱིམ་ཐབ་གཞན་གྱིས་
བདག་ཏུ་བཟུང་བ། ཉེ་དུ་ཡིན་པ། དབང་པོའི་སྟོ་གཞན་ཡིན་པ། གནས་དང་དུས་སུ་མི་རུང་བར་
ཅུ་ལ་པའོ། ། བྱོགས་མཐུན་ལག་པ་ལ་སོགས་གཞན་གྱིས་བཞོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་དེར་ཆགས་
པས་ཅུ་ལ་པའོ། ། ཁྱེད་དུ། མཛོད་ལས། སྟོག་གཙོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ། ཁ་ཞོར་བར་ནི་
གཞན་བསད་པའོ། ། མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ནོར། མཐུ་དང་འཇབ་ལུས་བདག་གིར་བྱེད། ། བཞོད་
མིན་བཞོད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ། ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི་^{༡༥} ། ཞེས་སོ། ། འགྲོ་བ་རྣམ་འབྱེད་
གྱི་འགྲེལ་པར། དངོས་དེ་དང་འབྲ་བ་ལས། དེའི་བྱོགས་དང་མཐུན་པ། རྗེས་སུ་འབྲ་བར་སྟེན་པ་
ནི་དེ་དང་འབྲ་བ་སྟེ། དབྱུག་པ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བ་སྟེན་པས་ལེན་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དབང་པོ་རང་གི་ཅུ་ལ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ^{༡༦} ། ཞེས་སོ། །

དག་གི་ལས་ནི། དག་གི་བཞིན།

བརྟུན་ཆོག་འདུ་ཤེས་གཞན་བརྟུར་ཆོག་དོན་གྱི། བྱོགས་མཐུན་དང་སོགས་གཞན་སེམས་སྟུ་བ་ཉིད།། [༡༩]

ཕ་མ་པ་རོལ་འབྱེད་ཆོག་སྟུ་བ་སྟེ། བྱོགས་མཐུན་གཞན་ཆོག་གཞན་སྟོས་མི་མཐུན་བྱེད།།

དག་འབྲེལ་བ་སྟུན་བཙོས་རང་དང་བྲེ་མོའི་གདམ། བྱོགས་མཐུན་འབྲེལ་མེད་བརྟེན་སོགས་ཆོས་མིན་གདམ།། [༢༠]

ཆོག་རྒྱུ་པ་པ་རོལ་ཞེས་འདེབས་རྒྱུ་བ་མོའི་ཆོག། བྱོགས་མཐུན་འཛོམས་སོགས་གཞན་ཡིད་མི་བདེའི་གདམ།།

འདི་དག་ནི་དག་གི་འཇུག་པའི་སྟོར་གྱུར་པའི་བྱིར་དག་གི་ལས་ཞེས་བཤད་དོ། ། གཞན་གྱི་འདུ་ཤེས་
བརྟུར་བའི་ཆོག་མི་བདེན་པ་སྟུ་བ་ནི་བརྟུན་ནོ། ། དྲང་པོར་བརྟེན་པས་པ་རོལ་སྟུ་བར་མཐོང་ནས་
བརྟེན་ན་དེའི་བྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། ། གཞན་ཉིད་འབྱེད་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ནི་ཕ་མའོ། ། ཁྱེད་ཟེར་
བ་གཅིག་གི་དྲུང་དུ་གཅིག་གི་ཆོག་བརྟེན་པ་ནི་དེའི་བྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། ། མཆོག་སྟེན་དང་སྟན་

དངགས་ལ་སོགས་པ་དང་བྱེ་མོའི་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་ཚོས་དང་འགལ་བ་བཟོད་པ་ནི་དག་འབྲུལ་
བཤོ། །དུས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟོད་པ་འགའ་ཞིག་སྒྲ་བ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །ཀཞན་གྱི་
ན་པར་མི་སྟན་ཅིང་ཞེར་འདེབས་པའི་ཚོག་སྒྲ་བ་ནི་རྩལ་མོའོ། །སྟན་པར་སྒྲས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
བསྐྱེད་ན་དེ་ཡང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། །མཛོད་ལས། བརྟུན་ཚོག་འདུ་གཤེས་གཞན་བསྐྱར་
བའི། ཚིག་དོན་མཛོན་པར་གོ་བཤོ། །སྤྲ་མ་ལ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གྱི་
ཚོག་ཚོག་རྩལ་མོ་ནི་མི་སྟན་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱང་བཀྱལ་བ་ཡིན།¹³ ཁྲིས་པ་དང་། འབྲེལ་
པར། དྲང་པོས་ཀྱང་སྒྲ་བ་ཉིད་དང་། ཚོག་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་སྒྲོས་པ་དང་། དུས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
སྒྲ་བ་དང་། སྟན་པར་སྒྲ་བས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ།¹⁴ ཁྲིས་སོ།

ཡིད་གྱི་ལས་ནི། ཡིད་གྱི་གསུམ་ནི།

བརྟུན་སེམས་གཞན་འབྱོར་མི་བཟོད་བདག་གིར་བྱེད། ཕྱོགས་མཐུན་ཐོས་སོགས་པ་རོལ་དཔལ་ལ་བརྟུན། [༡༥]

གཞོད་སེམས་གཞན་ལ་གཞོད་འཚོས་ཞེས་ཞིང་། ཕྱོགས་མཐུན་ཕན་པར་མི་འདོད་ཁྱོད་པའི་སེམས།

ལོག་ལྟ་རྟག་ཆད་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་བལྟ། ཕྱོགས་མཐུན་སྒྲོ་སྒྲར་འདེབས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག། [༡༦]

གཞན་གྱི་ཡོད་པ་སོགས་པ་རང་གི་ཡིན་པར་ཀྱང་ན་ཅིམ་རུང་སྟམ་པ་ནི་བརྟུན་སེམས་སོ། ཁྲིས་
པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་ལ་རོལ་ལ་ཁྱོད་ཞིང་དུ་བདག་གིར་ཀྱང་ན་སྟམ་པ་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། །ཀཞན་
ལ་གཞོད་པའི་བསམ་པ་ནི་གཞོད་སེམས་སོ། །ཕན་པར་མི་དགའ་ཞིང་ཁོང་ཁྱོད་ཅ་ནི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའོ། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་གིང་རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་ལྟར་བ་ནི་ལོག་ལྟའོ། །ཡང་
དག་པའི་ཚོས་དང་དེ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྒྲོ་
སྐྱར་འདེབས་པ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། མཛོད་ལས། བརྟུན་སེམས་ལོག་
བས་གཞན་ནོར་ཆགས། ཀཞོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ། །དགེ་དང་མིད་གཉེན་པོ་བལྟ་བ། །ལོག་
པར་ལྟ་བ་ཡིན་འདི་ལ།¹⁵ ཁྲིས་སོ། །འགྲོ་བ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལས། ཐོས་པ་སོགས་ཁྱོ་
བས་བརྟུན་སེམས་པ་དང་། ཕན་པར་མི་དགའ་བས་ཁྱོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་

གཞན་དང་། ཚེས་དང་། གཞན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་དེའི་ཚུགས་དང་མཐུན་པའོ།^{༥༠} ཞེས་སོ། །
 སྐབས་འདིར་ཚེས་དང་གང་ཟག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཚུགས་མཐུན་ལས་མ་སྒྲིམ་ཀྱང་། བརྒྱད་སྟོང་
 པར། རབ་འབྱོར། ཚེས་ཀྱིས་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པ་དེ་ནི་རན་འགྲོ་རན་སོང་ལོག་
 པར་ལྟར་བ་རྣམས་སུ་སྒྲུ་ཞིང་། མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་སྟག་བསྐལ་ལོ། །དེར་
 ཡང་མེ་ཡིས་སྟུང་བའི་བསྐལ་བ་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 སུ་སྒྲུ་ཞིང་། དེར་ཡང་མེ་ཡིས་སྟུང་བའི་བསྐལ་བ་བྱུང་ན་ཡང་། གཞན་གྱི་^{༥༡} ཞེས་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་
 པག་སུངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འཕུལ་གྱི་མདོ་ལས། བསྐལ་བ་དག་ནི་དུ་མར་
 ཡང་། རྩལ་ནི་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱར་འགྱུར། ཁྱེ་ལ་མགོ་ཡང་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། ཁགོ་རྣམས་རེ་རེ་དག་
 ལ་ཡང་། ལྔ་བརྒྱའི་ཕྱེ་ལས་ཏུང་མི་ལྟུར། ལྟེ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱ་གཤོལ་ནི། ལྔ་བརྒྱར་ཆད་སྟེ་མི་ཏུང་
 བར། རབ་ཏུ་འབར་བས་མོ་བྱེད་དེ། སྐྱར་འདེབས་སྟོན་པའི་ལས་ཀྱིས་སོ།^{༥༢} ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་
 དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྟེངས། རའམ་ང་དང་འབྲ་བས་ཚེས་དང་གང་ཟག་གི་ཆོད་
 གཟུང་བར་བྱ་ཡི། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་དང་ཚེས་ཀྱི་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྟར་བར་གྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ།^{༥༣} ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལའང་། རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་པ། རོ་པོ་སོ་སོར་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟར་བ་ལས། མདོར་
 བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

ཡུལ་དང་ཀུན་སྒྲོང་བསམ་མ་སྦྱོར་རན་པ་ཡིས། མི་དགའི་ལས་བརྒྱ་སྟོང་པའི་འབྲས་བུ་ནི།

རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་མཐུན་དབང་དང་བྱེད་པ་བཞི།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། དེའང་མི་དགའ་བ་དེ་དག་ཡུལ་མི་དགའ་བ་དང་། ཀུན་སྒྲོང་མི་དགའ་བ་དང་། བསམ་པ་
 དང་སྦྱོར་བ་མི་དགའ་བས་བསྐྱེད་པས་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པ་དང་། བདག་པོ་འམ་
 དབང་གི་འབྲས་བུ་ཞེས་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ལ་གྲགས་པའི་སྟེང་དུ། མནར་བག་གིས་བྱེད་པའི་
 འབྲས་བུ་བསྟན་ཏེ་བཞིར་བཤད་པ་ལས།

སོ་སོར་དབྱེ་བ་ལ་བཞུགས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་མི་དག་གི་འཇིགས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་ནི།

ལས་བརྒྱུ་རྒྱུ་དུང་འགྲོ་འབྲིང་ཡི་དྲགས། [༡༥] | ཆེན་པོས་དཔལ་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས།

རི་སྒྲིང་དུ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འདི་དག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ནི་དུང་འགྲོ་རྣམས་སུ་
སྒྲེལ། | འབྲིང་གིས་ནི་ཡི་དྲགས་རྣམས་སུ་སྒྲེལ། | ཆེན་པོས་ནི་དཔལ་པར་རྣམས་སུ་སྒྲེལ། ༡༥ | ཞེས་སོ།

རྒྱུ་མཐུན་ལའང་གཉིས་ཀྱི། བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་ལུ་ནི། རྒྱུ་མཐུན་པ་ནི།

རྒྱུ་མཐུན་གཉིས་ལས་གང་བྱེད་དེར་སྒྲེལ། | བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་ལུ་ལགས་པར་གསུངས།

རི་སྒྲིང་དུ། ལས་བརྒྱུ་པ་ལས། དེ་མི་དག་གི་ཀློན་དུ་སྒྲིང་ལ་གོ་མས་ཤིང་འདིས་པར་བྱས་པས། བྱིར་
ཡང་མི་དག་གི་པ་ལ་བཞེན། མི་དག་གི་པ་ལ་སྒྲིང། མི་དག་གི་རྒྱུ་ལུ་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲེལ། ༡༦ |
ཞེས་སོ།

མྱོང་པ་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་ལུ་ནི། མྱོང་པ་རྒྱུ་མཐུན་པ་ནི།

མཐོ་རིས་ཐོབ་ནའང་ཆོ་བྱེད་ནད་མང་ཞིང་། [༡༧] | ཡོ་བྱེད་མི་འབྱོར་དག་དང་ཐུན་མོང་འབྱུང་།

ཁྱིམ་ཐབ་མི་མཛེས་དག་སྒྲར་འབྱུང་བ་དང་། | སྒྲར་བ་མང་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྲུབ་དང་།

གཡོག་འཁོར་མི་འདུམ་འཁོར་གཡོག་འཛད་དང་། [༡༨] | མི་སྒྲན་ཐོས་དང་འཐབ་མོའི་ཆོག་དུ་འབྱུང་།

ཆོག་གཟུང་མི་འོས་མ་འོས་སྒོ་བས་བ་དང་། | ཆོག་མི་ཤེས་དང་འདོད་པ་ཆེ་བར་འབྱུང་།

ཕན་པ་མི་ཆོལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་གནས། [༡༩] | ལྟ་བུ་དང་དང་གཡོ་སྤྲུཆེ་བ་སྟེ།

མི་དག་གི་དཔལ་པར་པ་ཆེན་གཉིས་གཉིས་ལུ་ནི། | མྱོང་པ་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་ལུ་ལགས་པར་གསུངས།

དེ་ཡང་ལས་བརྒྱུ་པ་ལས། དེ་རྒྱལ་ཞིག་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནད་དུ་བྱིན་ཡང་། ཐོག་གཅན་པ་ཉིད་
གྱིས་ཆོ་བྱེད་ཞིང་ནད་མང་བར་འབྱུང་རོ། | མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཡོ་བྱེད་གྱིས་བྲེལ་ཞིང་
ཐོངས་ལ་དག་དང་ཐུན་མོང་དུ་འབྱུང་རོ། | འདོད་པས་འོག་པར་གཡེམ་པ་ཉིད་གྱིས་ཁྱིམ་ཐབ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་ཞིང་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་འབྱུང་རོ། | བརྒྱུན་དུ་སྤྲུལ་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲར་བ་མང་ལ་གཞན་གྱིས་

སྒྲུབ་པ་འགྲུར་རོ། །ཕྱ་མ་ཉིད་ཀྱིས་གཡོག་ལམ་ལ་འཁོར་མེད་ལྟུང་པ་འགྲུར་རོ། །ཚིག་རྒྱལ་པོ་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟན་པ་དང་འབྲལ་མེད་ཚིག་ཏུ་འགྲུར་རོ། །བཀྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚིག་གཟུང་བར་མི་
 འོས་ཤིང་སྒྲོབས་པ་མ་ཤེས་པ་འགྲུར་རོ། །བརྒྱུ་མེམས་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་ཆེ་ཆེ་ཚིག་མི་ཤེས་པ་
 འགྲུར་རོ། །གཞོད་མེམས་ཉིད་ཀྱིས་པན་པར་མི་ཚོལ་ཁྱེད་གཞོད་པ་བསྐྱུ་བ་པའི་གཞི་ལྟུང་རོ། །ཤོག་
 པར་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བུ་དན་པ་དང་གཡོ་སྒྲུ་ཆེ་བར་འགྲུར་རོ།^{༡༥} ཁྱིམ་པ་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་
 བ་ལས། སྒོག་གཅོད་པས་ནི་ཆེ་བུང་འགྲུར། མ་བྱིན་ལེན་པས་ནོར་དང་འབྲལ། བྱི་ཕོ་བྱེད་པས་
 དག་དང་བཅས། བརྒྱན་དུ་སྒྲུབས་སྒྲུར་བ་མང། ཕྱ་མ་ཡིས་ནི་བཤེས་དང་འབྲལ། ཚིག་རྒྱལ་པོས་
 བེ་མི་སྟན་པོས། བཀྲུལ་པ་ཡིས་ནི་དག་མི་བརྒྱན། བརྒྱུ་མེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས། གཞོད་
 མེམས་འཛིགས་པ་སྒྱུན་པར་བྱེད། ཤོག་པར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དན་ཉིད།^{༡༦} ཅེས་སོ།

དབང་གི་འབྲས་བུ་བཤད་པ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི།

དབང་གི་འབྲས་བུ་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྒྲིན། [༡༠] །དེ་ཡང་མ་དག་གཞན་དབང་གནས་སྒྲུབས་འདིར།

སྒོག་བཅད་པས་ནི་སྒྲོགས་གཟི་བཞིན་རྒྱུང་། སྒྲུན་ཤིང་ལོ་འབྲས་མེ་རྟོག་བཟའ་བཏུང་སྒོགས།

མཐུ་རྒྱུང་འཇུ་དཀར་ཆོལ་བར་དུ་གཅོད། [༡༡] །མ་བྱིན་ལེན་པས་ལོ་ཐོག་འབྲས་མི་སྒྲིན།

སད་མེར་སྒྲུགས་འཛིགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྱེ། །ཤོག་པར་གཡེམ་པས་བཤད་གཅི་འདམ་ཐུབ་ཁོད།

ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མི་གཅོད་དྲིང་སྒྱེ་བའི་ཡུལ། [༡༢] །དོག་ཅིང་ཉམ་ང་ཉམས་མི་དག་འབར་སྒྱེ།

བརྒྱན་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམས་མི་མཐུན་འཛིགས་དང་བཅས། །འབྱོར་བ་གཡོ་ཁྱེད་གཞན་ཀྱིས་སྒྲུབ་རྒྱེ།

ཕྱ་མས་སྒྲོགས་བཞོད་དཀར་མཐོང་མན་ཅན། [༡༣] །རམ་གྲོག་གཡང་ས་གཅོད་རོང་ལ་སྒོགས་པ།

རེག་ན་མི་བདེ་སྒྲུ་ཚིགས་ཡུལ་དུ་སྒྱེ། །རྒྱལ་མོས་སྒྲོང་དུ་མ་རྟོག་སེག་ཆོར་མ་དང་།

རྒྱལ་དང་ཉལ་ཉིལ་འབྲས་རན་རྒྱལ་པ་དང་། [༡༤] །ཆ་སྒྲོ་ལ་སྒོགས་མི་དགའི་ཡུལ་དུ་སྒྱེ།

བཀྲུལ་པས་ལོ་འབྲས་མི་སྒྲིན་དུས་ཚིགས་ལོག། །རིང་དུ་མི་བརྟན་མི་གནས་ཡུལ་དུ་སྒྱེ།

བརྒྱུ་མེམས་འབྲས་སྒོགས་ཏུང་ཁྱེད་པ་མང་། [༡༥] །བཟང་པོའི་དུས་ཚིགས་འགྲུར་བ་མཐོང་བར་སྒྱེ།

གནོད་སེམས་ལོ་ཐོག་འབྲས་བུ་ཆ་ཞིང་པ། རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་མི་ཆོད་སྐྱུལ་ལ་སོགས།

རང་བཞིན་གནོད་པ་མང་བའི་ཡུལ་དུ་སྟེ། [༡༥] །ལོག་ལྷས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ཁུངས་མི་ལྡན་ཞིང་།

སྒྲན་ཤིང་མེ་ཉོག་འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་། སྐྱུ་བས་དང་སྐྱོབ་པ་དཔུང་གཉེན་མེད་བར་སྟེ།

འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཞོད་དོ། །དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་པ་
ལས་ནི། རྫོད་དུ་གྱུར་པའི་དབང་གིས་དགོ་བ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་ནང་ལ་ཡང་སྒྲིན་པར་
བཤད་དོ།

ཉེད་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། བཞི་པ།

སྟེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་དགོ་པ། [༡༦] །གང་བྱས་དེ་ཉིད་འཕེལ་བས་སྐྱུ་བ་སྐྱུལ་བ་སྟེད།

རི་སྐད་དུ། དན་པ་ཉེར་གཞག་རྒྱུ་དུ་ལས། སྟེས་བུ་གཏི་མུག་ཅན་སྟིག་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། ཡང་
ཕྱིར་ཞིང་སྟིག་པ་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་སྐྱུ་བ་བསྐྱུལ་བར་འགྱུར་རོ།^{༡༦} །ཞེས་སོ།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། མཇུག་བསྐྱུ་བ།

མདོར་ན་རང་བཞིན་མི་དགོ་བའུ་པོ་རྣམས། །དུག་དང་འདྲ་སྟེ་གང་གིས་ལོངས་སྟུང་པ།

ཆེ་འབྱིང་རྒྱུ་དུས་སྐྱུ་བ་སྐྱུལ་ཆེར་བསྟེད་པས། [༡༧] །དག་བཞིན་རབ་ཏུ་སྐྱུང་ལ་འབད་འཇལ་ལོ།

འདི་ལྟར། འཕགས་པ་གྲུང་བུ་མོར་ལ་གང་མས་པའི་འདུལ་བ་ལུང་གི་སྐྱབས་ལས། མི་དགོ་བ་ནི་དུག་
དང་འདྲ་སྟེ་རྒྱུ་དུས་ཀྱང་སྐྱུ་བ་སྐྱུལ་ཆེན་པོ་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ཆོད་དང་འདྲ་སྟེ་དགོ་བའི་
ཆོགས་འཛམས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་པས་སྐྱུང་ཞིང་དགོ་བ་ལ་བརྩུན་པ་ཉིད། རིན་ཆེན་ཐང་བ་ལས།
ཡིད་དང་ལུས་དང་དག་གི་ནི། མི་དགོ་ཀྱན་ལས་བརློག་བྱ་ཞིང་། །དགོ་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་བྱ་བ། །འདི་
ནི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་བཤད།^{༡༨} །ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་རྒྱལ་དེ་ལས་བརློག་པ་ལ་འདྲ་གསུམ་ལས། མཐོ་རིས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ནི། ད་ནི་རྒྱལ་དེ་དག་ལས་
བརློག་པ།

མཐོ་རིས་འཕེན་པ་དག་པའི་ལས་བརྒྱུ་ཡང་། །མི་དག་བརྒྱ་སྤྱོད་མེས་པ་དག་བརྟེ།

སྒོག་མི་གཙོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་པ་སྤྲངས། [༥༧] །ལོག་པར་མི་གཞུང་བརྒྱན་དང་ཐུ་མ་སྤོང་།

དག་འབྱུང་ལོག་རྒྱ་བམ་སྤྲངས་མེད། །གཙོད་མེས་པ་ལོག་ལྟ་རིང་དུ་སྤྲངས་པ་སྟེ།

ཞེས་པས། མི་དག་བ་བརྒྱ་ལས་ལོག་ཅམ་གྱིས་དག་བ་བརྒྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་བསྐྱམས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མི་དག་བ་བརྒྱ་སྤྱོད་པའི་མེས་པ་དག་བ་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས།
བདག་ཉིད་ཀྱང་སྒོག་གཙོད་པ་སྤྲངས་པ་ཡིན་^{༥༩} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་གསུངས་སོ།

དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

རྒྱུད་རུས་མི་དང་འབྲིང་གིས་འདོད་པའི་ལྟ། [༦༠] །ཆེན་པོས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཏིང་འཛིན་འབྲེལ།

གོང་མའི་ཁམས་གཉིས་བདེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད། །འབྲས་བུ་བཞི་སྟེ་སྤྱི་བརྒྱུ་པའི་དཔེས།

དག་བརྒྱའི་འབྲས་བུ་མཐོ་རིས་ཤེས་པར་བྱ། [༦༡]

དེ་འདྲར་རྒྱུད་འབྲིང་དུ་སྦྱུད་པས་འདོད་པའི་མི་དང་ལྟར་སྟེ་ལ། ཆེན་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་འབྲེལ་པས་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྟེ་སྟེ། མཐོ་རིས་མཛོན་པར་བརྒྱུ་པ་བ་ཉིད་དང་། རན་སོང་གི་སྒོ་གཙོད་པར་
བྱེད་པ་ཉིད། རིན་ཆེན་ཕྱིར་བ་ལས། ཆོས་འདིས་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དང་། །དུད་འགོ་དག་ལས་རྣམ་
གྲོལ་ཞིང་། །རྩ་དང་མི་ཡི་ནང་དགུ། །ཁད་དཔལ་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱས་པ་འཛོམ། །ཁས་མ་གཏན་ཚད་
མེད་གཟུགས་མེད་ནི། །ཚངས་སོགས་བདེ་བ་ཕྱིར་བར་བྱེད།^{༦༢} །ཅེས་སོ།

སྤྱང་དོར་གྱི་རྒྱལ་ལ་འདོམས་པ་ནི། རྒྱལ།

དེ་ལྟར་དག་བ་བསོད་ནམས་ཆམ་ཐུན་བརྒྱས། །བདེ་འགྱོར་འཕེན་ཞིང་རང་བཞིན་མི་དག་བརྒྱས།

རན་འགྱོར་ལྟར་བའི་རྒྱ་འབྲས་དཀར་ནག་ལ། །སྤྱང་དོར་བྱེད་པ་འཛིག་རྟེན་དག་པའི་ལམ། [༦༣]

ལྟ་མིའི་ཐོག་པ་ལགས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །འདིས་ནི་ཕྱི་མར་བདེ་འགོ་བརྒྱུ་པ་ལས་ན།

ཐར་པའི་རྟེན་དུ་ཡང་དག་བཞག་པར་མཛད། །ལོགས་རྣམས་འགོ་བརྒྱམས་གྱིས་བསྟེན་པར་མཛོད། [༦༤]

རི་སྐད་དུ། ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། དེ་ལ་དག་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྤྲངས་

པས་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེལ། མི་དག་པ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པས་ནི་དན་སོང་དུ་
སྒྲེལ།^༤ ཞེས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་པ་དྲུ་དཀར་པོ་ལས། ལྷ་དང་མིའི་ཐེག་པ་དག་པ་བརྩ་དང་^༥ ཞེས་
པ་ལ། སྒྲིང་པོ་མཆོག་ལས། ལྷའི་ཐེག་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། མིའི་
ཐེག་པ་དག་པ་བརྩ་སྟེ། འདི་ནི་ལེགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ།^༦ ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་འདྲ་ལྟ་ནི་སྒྲུ་ལས་ཐེག་པ་འམ་བཞོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཞོན་ནས་རང་རང་གི་འབྲས་བུའི་སར་
སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྱད་པ་ལས། དེ་གང་ཞོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷ་དན་སྒྲོ། ཐེག་པ་འདི་
ནི་མཁའ་འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་རྟེ། །དག་འཁྱིད་བདེ་བ་མངོན་པར་ཐོབ་བྱེད་ཐེག་པའི་
མཆོག་^༧ ཅིས་སོ། །དེ་འདྲ་ཐེག་པ་ནི་སྒྲོའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་དད་པར་གསུངས་རྟེ། རབ་རྩ་ཞི་
བའི་སྒྲོ་ཅན་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། དྲུ་དཀར་པོ་ལས། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་ཐེག་པ་གསུམ་
དུ་མེད། རྟེན་དག་དྲང་བའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན།^༨ ཞེས་སོ། །ཁ་ཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་། ཅན་
མཁའ་རྩི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མོས་པ་བཞིན། །ང་ཡིས་ཐེག་པ་གཉིས་
བསྟན་རྟེ།^༩ ཞེས་ཆེ་ཆུང་བཤད་དོ། །ཁ་སུམ་དུ་ཡང་བཤད་དེ། དྲུ་དཀར་པོ་ལས། ཉན་མོངས་
འདུལ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་ནི། །བརྒྱད་མི་བཞི་སྒྲོང་དག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་
དགོངས་པ་དམ་པ་ནི། །དབྱེར་མེད་རོ་བོ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཡིན། །ང་ཡིས་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་
པོ་ཡང་། །སེམས་ཅན་དག་གི་མཐུ་དང་མོས་པས་བཤད།^{༡༠} ཅིས་སོ། །

མདོར་ན་སྒྲོའི་རི་མོས་བཀོད་པས་ན་ཆད་མེད་ལ། དེས་པའི་དོན་དུ་ན་གང་དུ་འདྲ་དམིགས་
སུ་མེད་དེ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། རི་སྒྲིང་སེམས་ནི་འཇུག་པའི་བར། ཐེག་པའི་མཐའ་ལ་ཐུག་
པ་མེད། །སེམས་ནི་ནམ་ཞིག་གྱུར་པ་ན། ཐེག་པ་མེད་ཅིང་འགྲོ་བའང་མེད།^{༡༡} ཅིས་སོ། །སྐུ་བས་
འདིར་ལྷ་དང་མིའི་ཐེག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་ཡི་ཐེག་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་ རྟེ་
བཞིན་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟེ། ཐེག་པ་མཐའ་དག་ངས་བཤད་དོ། །ལྷ་
དང་མི་ཡི་ཐེག་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་ལྷ་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་རྟེ། བྱིས་ནི་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ།^{༡༢} །
ཞེས་སོ། །

རྒྱལ་བཤད་གཉིས་པའི་བར་སྒྲིབ་པ་ལ་དྲུག་ལས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་སྒྲིབ་བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ནི་དེས་པར་ལེགས་པ་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དེའི་རིམ་པ་བཤད་པ།

ཐར་པའི་དགེ་མཚན་འཁོར་བ་རིང་དུ་བྱེད། །དེ་ཡང་སྤྱིད་པར་འདུ་བྱེད་མཐོང་མན་ལས།།

དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་ཞི་ལ་གཞིལ། །ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་ཟག་མེད་རྒྱ།།[༤༤]

དགེ་བ་བཅུ་དང་བསམ་ཉན་གསུགས་མེད་དང་། །པ་རོལ་བྱིན་དྲུག་ལ་སོགས་ལམ་ལུས་བསྐྱས།།

དེ་ཡང་གང་ཟག་ཚོས་བདག་མེད་རྟོགས་ནས། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་འབྲེལ་དགེ་བ་ཡིས།།[༤༥]

སྤྱིད་ཞིང་མི་གནས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཅིང་། །རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་མཐའ་ཡས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ།།

རྣམ་འཁྱོང་དགེ་བ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལས་འདས།།

འདི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་སྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང་། སྤྱིག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་པར་
འདས་པ། སྤྱིད་པ་དང་འཁོར་བར་སྒྲེབ་པའི་རྒྱ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
དགེ་བ་ནི་ཐར་པའི་རྒྱར་སྒྲུབ་པ་ཞོན་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱང་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དགེ་བ་བཅུ་
དང་། པ་རོལ་བྱིན་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་དང་། སྤང་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཤེས་
རབ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་དོན་གཉིས་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་ལམ་ལུང་རིམ་པས་བསྐྱས་པ་
ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་གཞིལ་བས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
འཛིག་རྟེན་པས་ནི་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལས། འདིར་དགེ་བ་སྦྱོང་དུ་ས་ཉིད་ནས་
དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མེད་པ། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ལས་གྲོལ་བ། སྤང་
ཉིད་སྤྱང་ཐེའི་སྤྱང་པོ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར། སྤྱང་པ་ལས། ཤིང་མ་ལན་བརྗོད་མཁས་པས་
སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་དང་། །འདྲ་བའི་བརྗོད་བྱས་དེས་ཀྱང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་
སྦྱོང་མཁས་བྱང་རྒྱུ་བ་མེས་དཔལ་ཡང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱི་ །ཅིས་
པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲང་བ་ལས། ཤེས་པས་ཡོད་དང་མེད་ཞིའི་ཕྱིར། །སྤྱིག་དང་བསོད་ནམས་ལས་
འདས་པ། །དེ་ཡིས་ངན་འགྲོ་བ་དེ་འགྲོ་ལས། །དེ་ནི་ཐར་པ་དམ་པར་བཤད། །ཅིས་པ་དང་། སྤྱང་

ཉིད་སྒྲིང་རྒྱུ་ཉིད་པོ་ཅན། བྱང་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་པ་ཁ་ཅིག་ལས།^༤ ཞེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས། དག་པར་
སྤང་ལ། བདེན་པའི་སྒོ་དང་། ཞེན་པའི་འཁྲིས་མེད་པར་སྒྲུལ་པ་དང་སྒྲུ་མ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
སྒྱུད་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཚོགས་དམ་པས། རྟེན་པའི་གཞི་རབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུས་ཟེན་པའི་དག་པ་
ཉིད་ཐར་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་མ་ཟེན་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྱུད་པ་ལས། དཔེར་ན་དམུམ་ལོང་དམིགས་བྱ་
མེད་པ་བྱེད་པ་ཁྲིག་ཁྲིག་རྣམས། ལམ་ཡང་མི་གེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། རྟེན་པ་ཞིན་
རྒྱལ་པའི་པ་རོལ་བྱིན་ལྟ་འདི་དག་ཀྱང་། ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པའི་མིག་སྟེང་ཐོབ་པར་
འགྱུར།^༥ ཞེས་པ་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་འདི་ལྟར་གཞི་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཟེན་པ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་འཇུག་
པར་འགྱུར་ཏེ།^༦ ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་དག་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱལ་
འདི་ནི་ལས་དང་པོ་བདེན་སྒོ་དམན་པ་རྣམས་སྤངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དེས་
པར་ལེགས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་། ལྷ་ཁྲིང་ཟབ་པར་སྤྲང་བ་དང་། བྱིས་པ་ཐོས་དང་མི་ལྟན་པ། ལྷག་
པར་བྱེད་པར་རྒྱལ་པས་གསུངས།^༧ ཞེས་སོ། ཀྱང་ལས་ན། གེས་རབ་ཁྲི་པ་ལས། རབ་འབྱོར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་པོ་ཉིད་མེད་པ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཀྱང་དོ་པོ་ཉིད་མེད་དེ། དབྱེད་པར་
བྱ་བ་དང་། དབྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའང་མ་འཆོལ་མ་དམིགས། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་ངོ།^༨ ཞེས་གེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་།
རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། རྟེན་པའི་བྱིར་ཞེན། ལྷག་ཅིང་
དངས་ལ་སྒྱ་ཟེང་ཞེས་བྱེད་པས་གེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་བྱིར་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་
བྱིར་རོ་ཞེས་སོ།

དེ་ཉིད་རྣམས་ཟུང་བ་ནི། ཐར་པའི་དག་པ་གང་ཞེན།

དེ་ཡང་དམིགས་བཅས་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཡིན་ལ།^[༤] རིགས་མེད་ཡི་གེས་ཚོགས་ཏེ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས།

སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲུངས་ནས་སྒྲུག་གིས་མཛོན་དུ་བྱེད། །དེ་ཡང་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་ཟག་བཅས་ཏེ།

འཕགས་པའི་ཟག་མེད་མཉམ་རྗེས་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན། [༧] །རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན།

སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་བསོད་ནམས་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ་སྒྲུབ་དུ་འབྲེལ་བས་
སྒྲུག་གིས་མཛོན་དུ་བྱེད་དེ། རིན་ཆེན་འབྲེད་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་ཆུས་ཀྱི་གཞུགས་སྒྲུ་ནི། །བསོད་
ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་མདོར་བསྟར། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་
འབྱུངས། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཚོགས་དེ་གཉིས། །སངས་རྒྱལ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན་
བསོད་ནམས་དང་། །ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་རྟག་སྟེན་མཛོད། [༨] །ཅེས་སོ།

དེའང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་གཞུགས་སྒྲུ་འི་མཚན་དཔེ་ནམས་ཀྱི་
རིམ་བཞོང་ནས་གོང་དུ་འགྲུབ་པའི་རྩལ་ལས། ཉན་རང་དང་། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དང་། བྱང་རྩབ་སེམས་
དཔའི་བསོད་ནམས་རི་སྟེང་པ་བརྩུ་འགྲུར་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྒྲུ་ཉག་གཅིག་འགྲུབ་ལ། བསྒྲུ་རི་
སྟེང་པ་བརྩུ་འགྲུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འགྲུབ་པོ། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་མེ་རེ་ཞིང་བརྒྱར་བསྒྲུར་བས་
མཚན་གཅིག་གོ། །མཚན་སྒྲུ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མེ་རེ་ཞིང་སྟེང་དུ་བསྒྲེས་པས་མཛོད་སྟེ། །མཛོད་སྟེ་
བསོད་ནམས་སྟོང་ཡག་བརྒྱར་བསྒྲེས་པས་སྒྲིག་ཅུག་བ་ལྟར་མི་མཛོན་པའོ། །གཅུག་ཏྱར་བསྒྲུད་པ་
བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་ལས། །རི་ལྟར་སངས་རྒྱལ་མཚན་འབྱུང་བ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡུང་ཆེན་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་དེ་བཞིན་གསོན། །རང་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་ལས་བྱུང་དང་། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་བྱུང་དང་། །འཛིག་
རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་ནམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བརྒྱར་བསྒྲེས་པར་གྱུར་
པ་ཡིས། །བསྒྲུའི་བྱ་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་བསྒྲུའི་བྱ་གཉི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་
འབྱུང་། །བསྒྲུའི་བྱ་གཅིག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྟེང་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་
བསྒྲུར་བ་ཡིས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་དེ་སྟེང་དེ་སྟེང་གིས། །རྒྱལ་པོ་
དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་ནི། །དེ་རེ་མཐར་ཕྱིན་དེ་ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྲུར། །དཔེ་

བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག །འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོག་སྒྲིག་པ་ཡིན། རྟེན་གྲུབ་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། སྒྲིམ་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ །མཚན་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་གཉིས་འགྲུབ་ཀྱི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེན་གང་ཡིན་པ། རྟེན་གྲུབ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱར་བ་ཡིས། ཁྲི་བ་ཉ་འདྲའི་མཛོད་སྤྱོད། །མཛོད་སྤྱོད་ནི་བསོད་ནམས་དག སྤྱོད་ཐུག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། སྤྱི་གཙུག་བཏར་ནི་མི་སྤྱང་བ། སྤྱོབ་པའི་གཙུག་ཉར་སྤྱོད་པར་བྱེད། གཙུག་ཉར་བསྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་དག བརྒྱ་འགྲུར་དུ་ནི་བྱས་པ་ལས། སྤྱོབས་བརྒྱར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་།^{༡༠} ཞེས་སོ། རྟེན་འདུ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ལྟེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ། དེ་ཡན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་ས་མཚན་མ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དོ། མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ། རྟེན་མོབ་ཟག་བཅས་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དོ། སྤྱིན་པ་ལ་ཤོགས་པ་ལྟེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ། ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དགོ་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དོ།

ཐར་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཆུ་ལོ། ད་ནི་དགོ་པ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ཅིང་བྱེད་ལས་ཅི་ཡིན་ཞེན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་པ་དངོས་ལམ་བདེན་བྲལ་རྒྱ་ས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་ཀྱུ་གཞི་ལ་བརྟེན་ཡང་། བྲལ་རྒྱ་དེས་མོབ་པའི་ཆའི་བྲལ་འབྲས་ནི་རིགས་སམ་སྤྱིང་པའི་སྤྱིང་ན་བརྟེན་པས་འཕོ་འགྲུར་མེད་པའི་ཐར་པ་དམ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡང་དེའི་གནད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བཤད་པ།

ཐར་པ་དགོ་པའི་རྟེན་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྟེན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ།

དྲིམེད་ཁམས་ཏེ་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས། [༤༩] རྟེན་ཡང་སྤྱང་ཆ་སྤྱོད་གཉིས་དཔེ་རྣམ་དག།

སྤྱིང་རྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་གནས་པ་ནི། རྒྱས་འགྲུར་རིགས་ཞེས་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པས་གསུངས།

རྒྱ་བ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་ལ། [༥༠] རྟེན་དུ་གསུམ་མེད་པས་དགོ་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱ་བསྐྱོས་ཏེ། དེ་ལ་འདྲིར་བཀའ་ཐ་མ་ངས་པ་དོན་གྱི་མདོ་སྤེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་ཆེན་པོ་རྟེན་པ་བཞིན་མཛོན་དུ་སྤོན་པ་ནི། འཇགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷུག་ཀྱི་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། དཔལ་འབྱེད་སངས་ཀའི་ར་རྒྱས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། ལུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་

དང་། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་དང་། མིའུ་ཐུང་སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་
ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་། བུམས་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོ་
ནས་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ཁམས་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟེ། ཡོན་ལྷན་གནས་པ། འཕྱར་བ་མེད་པ། དེའི་སྤྱང་ཆ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། སྤྱང་ཆ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་
བུལ་བ་ཡོ་ནས་སྤྱན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པ་ཉིད། ཡོན་ཏན་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པས་ནོར་བུ་དང་། གཞན་དུ་མི་
འཕྱར་བས་ནམ་མཁའ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱན་ཞིང་བྱུང་བས་རྒྱ་དག་པའི་དཔེས་
བསྟན་ཏེ། རྒྱད་སྟ་མ་ལས། རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལྟ་དག་བཞིན། རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་
མེད།¹¹⁾ ཅེས་སོ། རྟེན་འདྲི་མས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ནས་ཉིད་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་འོད་གསལ་བ་ཉིད། བརྒྱད་སྟ་བུ་ལས། སེམས་
ལ་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ།¹²⁾ ཞེས་སོ།

དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་རིགས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར། རྒྱད་སྟ་
ལས། རྟོགས་སངས་སྐྱེ་ནི་འགྲོ་བྱིར་དང་། རྟེན་འདྲི་ཉིད་དབྱེར་མེད་བྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་བྱིར་ན་
སེམས་ཅན་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཅན།¹³⁾ ཞེས་སོ། རྟེན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོས་
ཁམས་དག་བཞེས་བྱ་སྟེ། གཞིག་དོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་པར། མཚན་བརྟོན་ལས། སངས་རྒྱས་
ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། རྟེན་པོའི་སངས་རྒྱས་རིས་མེད་པ།¹⁴⁾ ཞེས་དང་། བརྟག་གཉིས་ལས། སེམས་
ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། འོན་ཀྱང་གྲོ་བུར་དྲི་མས་བསྐྱེད་པས། རྟེན་པས་ལ་ན་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉིད།¹⁵⁾ ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། རྟེན་འདྲི་སེམས་ཅན་པའི་དུས་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྤྱང་ཆ་
ནས་གཟུགས་སྐྱེ་འི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱང་ཆ་ནས་ཆོས་སྐྱེ་འི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་ལྷན་ཡང་དྲི་མས་
བསྐྱེད་སྤྱོད་པས་མདོན་སྐྱེ་དུ་མི་བསལ་བའི་བྱིར་ཁམས་སམ་རིགས་ཞེས་བཏགས་གིང་། སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བས་བྱུང་བའི་ཅེས་བརྟོན་ཀྱང་། ངོ་བོ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པ་

རྫོགས་པ་ར་སྤང་མི་སྤང་ཅམ་ལས་དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་བྱིས་གསར་དུ་
བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོ་འགྱུར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཁྱེད་སྤྱད་དུ། སྤྱིང་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་
པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པ་དུས་གྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡོད་པས་
ན་འགོ་ཀྱན་དང་། བྱ་རན་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཁྱིམ་རྩལ་ལྟ་བུ་ལྟོས་དེ་བཞིན། འགྱུར་པ་མེད་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད།^ལ ཁྱེད་སྤྱད་པོ།

དེ་ལ་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་པའི་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་པས་གོས་པ་མེད་དེ།
རྒྱུད་བྲམ་ལས། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། ཁྱེད་ཉོན་མོངས་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་
མེད་དེ། ཡང་དག་མིན་ཏེ་གཤམ་བྱུང་འདོད་ཆགས་སྒྲུབ་པས། སྤྱོད་པ་དེ་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་
འགྱུར།^ལ ཁྱེད་སྤྱད་པོ། ཁྱེད་འདུག་པ། ཡོན་ཏན་གནས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་།
གནས་སྐབས་དེ་མ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སོ། རང་བཞིན་ལའང་
སེམས་ཉིད་སྤོང་པ་སྤྱོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དོཔོ་ཉིད་
སྤྱི་བྲལ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་གཞུགས་སྤྱད་མ་པའི་བྲལ་
རྒྱུར་གྱུར་པ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཅན་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི། བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོ་
ལས། རིགས་གྱི་བྲལ། དེ་ལ་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དོཔོ་
ཉིད་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱུང་དུ་འབར་བའི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་བགོས་པ་དང་ཐ་དད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤང་བ་དང་སྤོང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་
རྒྱམ་པར་བྱེད།^ལ ཁྱེད་སྤྱད་པོ།

བསྐྱབས་པའི་རིགས་ནི་དེའི་སྤོང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་སྤོང་
ལམ་གྱི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་སྤྱོད་པས་དག་པར་བྱེད་
པ་སྟེ། སྤོང་པོ་བཞོད་པ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱུང་དག བྱང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་གྱི་
དབྱིངས་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ། བམ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པ་མཐོང་ནས་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ལ་རྗེས་སུ་སྤོང་བ་དག་གོ།^ལ ཁྱེད་སྤྱད་པོ། ཁྱེད་སྤྱད་དུ།

རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། གཏེར་དང་འབྲས་མུའི་གིང་བཞེན་དུ། རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། བོག་མེད་
 རང་བཞེན་གནས་པ་དང་། ཁྲ་དག་སྤངས་པ་མཆོག་ཉིད་དོ། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི། རྒྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཁྲ་དོས་སྒྲུབ་ནི་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་བཡིས་ནི་ཕྱི་མ་
 གཉིས། རྩོམ་ཉིད་སྒྲུ་མཛེས་པ་ནི། རིག་ཆེན་སྒྲུ་འདྲར་གེས་བྱ་སྟེ། རང་བཞེན་གྱིས་ནི་བྱས་མིན་
 དང་། ཡོན་ཏན་རིག་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཆེ་ལུན་ཕྱིར། རྩོགས་འོངས་འཁོར་
 འོས་སྒྲུར་བཞེན་ནོ། གཞུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞེན་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་གསེར་གྱི་གཞུགས་ལྟ་བུ་^{༡༠} །
 ཞེས་པས། རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་མཛེས་ཉིད་རང་བཞེན་དུ་གནས་པའི་རིགས་རིག་པོ་ཆེ་ལྟར་ལུག་གིས་གྲུབ་
 པའི་རང་ལས། ཆོས་ཅན་རང་བཞེན་གྱི་རིགས་འོངས་སྒྲུ་འཁོར་འོས་སྒྲུར་པའི་རྒྱལ་བོད་དང་། རྒྱལ་སྒྲུ་
 དེའི་གཞུགས་བརྟན་གསུལ་བྱ་ལ། མཆོག་གི་རྒྱལ་པ་འཆར་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་འདི་དག་སེམས་ཅན་
 པའི་དུས་ན་དྲི་མས་བསྐྱེད་པས་མི་སྤང་བ་ཉིད། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་ཀྱིས་གཞུགས་སྒྲུ་ལ་སྐྱེད་པའི་དྲི་མ་སེལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཆོས་ཉིད་རྩོམ་ཉིད་སྒྲུ་ལ་སྐྱེད་པའི་དྲི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལའང་རང་བཞེན་གྱི་རིགས་རྟེན་ཅུ་དྲུག་པ་ལྟ་བུ་ལ། བསྐྱེད་པས་པའི་རིགས་
 གཞུགས་བརྟན་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲུ་ཤར་པ་ལྟར་ཡེ་ནས་གནས་པའི་རྟེན་དང་རྟེན་པར་འབྲེལ་ཞིང་།
 གཞི་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་རིགས་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ལ། གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པས་པའི་རིགས་
 ཤེས་བྱེད་སྤོའི་རྣམ་པ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲེལ་ཞིང་། རང་བཞེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 དང་ཆོས་ཅན་བྲལ་རྒྱུའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ལ། བྲལ་འབྲས་ལྟར་མེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པས་པའི་རིགས་དྲི་
 མ་དག་བྱེད་གཉེན་པོའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལྟར་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
 རྒྱུར་མེད་པ་དང་། རིགས་དེས་ཡོན་ཏན་ཐུན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱེད་བྱེད་སྟོབ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོན་བའམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་སྟོང་རྒྱུན་ལས། རང་བཞེན་དང་ནི་རྒྱས་
 པ་དང་། རིག་ཆེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་ནི། སྟོན་པའི་དོན་དུ་གེས་
 པར་བྱ།^{༡༡} ཞེས་སོ།

དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད། དཔེ་
 དགུམ་ཉེན་མོངས་པའི་སྐྱབས་ན་གནས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུད་སྒྲིམ་ལས། སངས་རྒྱལ་པད་ངན་
 སྒྲུང་ཅི་སྒྲུང་མ་ལ། སྐྱེད་ལ་སྒྲིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། ཁ་ལ་གཏེར་དང་སྐྱག་སྐྱེགས་འབྲས་
 རྒྱང་དང། ཁོས་རྩལ་ནང་ན་རྒྱལ་པའི་སྐྱུད་དཔེ། རྩམ་དང་མའི་སྐྱེན་མི་བདག་དང། ཁ་ནང་
 རིན་ཆེན་གསུགས་ཡོད་རི་ལྟར་བར། སྒྲོ་བུར་ཉེན་མོངས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས།^༡ ཞེས་སོ། དེའང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང། ཉན་རང་གི་དབྱ་བ་ཅུ་པ་
 དང། མཐོང་བ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མའི་ཁམས་
 ལ་སྐྱེས་ནས་དཔེ་དགུར་བཞུགས་པ་ཡིས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང། ཞུགས་པ་ཚོགས་
 སྒྲོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་བཞིས་བསྒྲིབས་པའི་ཁོང་ན་གནས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དཔེ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་
 འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དཔེ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རི་
 ལྟར་མདོག་རན་བསྐྱེད་འདོག་ཁོང་གནས་པ། མཚན་སྒྲོང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། དྲི་
 མེད་ལྟ་ཡི་མིག་ལྟར་མིས་མཐོང་ནས། རྒྱ་སྐྱེས་འད་པ་མའི་སྐྱབས་ནས་འཕྱིན་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་བདེ་
 གཤེགས་མཁར་མེད་གནས་རྣམས་ལ་འད། ཁངས་རྒྱས་སྐྱེན་གྱིས་རང་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། སྐྱིབ་
 མེད་ཕྱི་མཐའ་མུར་གནས་སྒྲིང་རྩེ་ཡི། བདག་ཅན་སྐྱིབ་པ་ལས་ནི་གྲོ་ལ་བར་བྱེད།^༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ཞེ་སྒྲུང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་ནི།
 རི་ལྟར་སྐྱོག་ཆགས་ཚོགས་བསྒྲོར་སྒྲུང་ཅི་ནི། སྐྱེས་བུམ་ཁས་པ་དེ་དོན་གཏེར་བ་ཡིས། མཐོང་ནས་
 དེ་དག་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱོག་ཆགས་ཚོགས། ཀྱུན་ནས་རབ་རྒྱུ་བལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན། རྒྱང་སྒྲོང་ཆེན་
 པོས་ཀྱུན་མཁྱེན་སྐྱེན་གྱིས་ནི། རིགས་ཁམས་སྒྲུང་ཅི་དང་འདྲ་འདི་གཟིགས་ནས། དེ་ཡི་སྐྱིབ་པ་
 སྒྲུང་མ་དང་འདྲ་བ། ཁའན་ནས་རབ་རྒྱུ་སྒྲོང་བར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་གཏི་སྐྱག་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དཔེ་ནི།
 རི་ལྟར་སྐྱེན་ལྟར་འབྱུང་ཡི་སྒྲིང་པོ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོང་བར་མི་འགྱུར་པ། ཁས་སྐྱོགས་དོན་བྱ་
 གཏེར་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱེན་ནས་དེ་འཕྱིན་ལྟར། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

ཉོན་མོངས་ཀྱི། ཁྲིམ་དང་འདྲེས་རྒྱལ་བ་ཇི་སྤྲོད་དུ། ཉོན་མོངས་དྲིམ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ། ཁྲི་
སྤྲོད་རྒྱལ་མཛད་སྤྲོད་གསུམ་དུ་མི་བྱེད། ཁྲིས་སོ།

བཞིཔ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དག་པོ་ཀྱང་ནས་ལྡང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱབས་ན་སྤྲོད་པོ་གནས་པའི་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་རབ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
གསེར། ལྷན་ལྷན་རུལ་བའི་གནས་སྤྱུ་ལྷང་གྱུར་ལ། མི་འཛིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་བཞིན། ལོ་
བརྒྱ་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ། ལྷ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྷན་ལྷ་ཡིས་དེར། མཐོང་ནས་མི་ལ་
འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། བེན་ཆེན་མཆོག་འདི་སྐྱབས་ཏེ་བེན་ཆེན་གྱི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གྱིས་
ཞེས་སྐྱ་བ་ལྟར། ཁྲི་བཞིན་ཐུབ་པས་མི་གཙང་དང་འདྲ་བའི། ཉོན་མོངས་སྤྱིང་སེམས་ཅན་
ཡོན་ཏན་ནི། གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འདམ་དེ་དག་བྱའི་ཕྱིར། སྤྲོད་གྲུ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོས་
ཆར་བ་འབེབས། ཞེས་སོ།

ཉན་རང་གི་དག་བཅོམ་བ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་ཁམས་ཀྱི་
དཔེ་གཅིག་ནི། ཇི་ལྟར་དབུལ་པོའི་ཁྲིམ་ནང་ས་འོག་ན། སྤྲོད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་གྱུར་ཏེ། སྤྲོད་
དེས་དེ་མ་གཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། ཁྲི་ལ་ར་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྐྱུ་ལྟར། ཁྲི་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་
རྒྱུད་བེན་ཆེན་གཏེར། ཁྲི་མེད་གཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། མཛོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་
སྤྲོད་པ་སྤུལ་ནི། རྣམ་མང་རྒྱུན་དུ་སྤྲོད་གྲུ་འདིས་ཕྱོད་ངོ་། ཞེས་སོ།

མཐོང་སྤང་གི་སྐྱབས་ན་སྤྲོད་པོ་གནས་པའི་དཔེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཨ་འབྲས་ལ་
སོགས་གྲིང་འབྲས་ལ། ལོད་པའི་ས་བོན་ལྷ་གུ་འཛིག་མེད་ཆོས། ཁ་མོས་རྒྱ་སོགས་ལྷན་ལས་ལྷོན་
གྲིང་གིས། རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་འབྲས་
སོགས་ཀྱི། བགས་སྐྱབས་ནང་རྒྱུད་ཆོས་ཁམས་དག་བ་ཡང་། ཁྲི་བཞིན་དགེ་བ་དེ་ལ་དེ་བརྟེན་ནས།
རིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འབྲུག། ཞེས་སོ། འདེག་ཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བེན་ཆེན་ལས་
བྱས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས། ལོས་རྒྱལ་དྲི་རན་གྱིས་ནི་གཏུམས་གྱུར་པ། ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་མཐོང་
ནས་གྲོལ་བྱའི་ཕྱིར། ལམ་གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྐྱུ་བ་ལྟར། ཁྲི་བཞིན་ཐོག་མེད་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི།

ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུམས་བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་ཉིད། རུང་འགོལ་ཡང་གཞིགས་ནས་དེ་བཞིན་དེ། ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་རྒྱ་ཐབས་སྟོན་མཛད། ཅེས་སོ།

སྒྲིམ་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མའི་སྒྲུབས་ན་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་གནས་པའི་དཔེ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་བྱུང་མེད་གཞུགས་ངན་མགོན་མེད་འགའ། མགོན་མེད་འདུག་གནས་སྟེ་འདུག་གྱུར་ལ། མངལ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་ཕྱེད་པས། རང་ལྟོན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། སྤྱིད་པར་སྒྲེ་བ་མགོན་མེད་ཁྱིམ་བཞིན་ཏེ། མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྟར་བྱུང་མེད་བཞིན། ཇི་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། ཇི་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་བཞིན། ཞེས་སོ། ཇི་ལ་གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་ནང་གི་གསེར་ལྷན་གཞུགས་རྒྱས་པ། ཞིབ་བྱི་རྩལ་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་ནང་གི་གསེར། སྤྱིད་བྱི་བྱི་རྩལ་སྒྲིབ་པ་སེལ་ཕྱེད་ལྟར། རང་བཞིན་འོད་གསལ་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། སྒོ་བྱར་བར་ནི་རྣམ་པར་གཞིགས་གྱུར་ནས། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས། སྒྲིབ་པ་དག་ལས་སྤྱོད་མཛད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ ཅེས་སོ། ཁའི་དེ་དག་གི་དྲི་མ་དགུ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཆགས་སྤང་སྤོངས་དང་ཀུན་ནས་སྤང་དག་བག་ཆགས་དང་། མཐོང་སྒྲིམ་ལས་སྤངས་མ་དག་དག་པའི་སར་བརྟེན་པའི། དྲི་མ་རྣམ་དགུ་བསྐྱེད་སྒྲུབས་སོགས་དཔེས་བསྟན་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྒྲུབས་དབྱེ་བུ་བ་མཐའ་ལས་འདས།^{༡༥} ཞེས་སོ།

འདི་དག་གིས་པ་ཡང་། དྲི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང་། ཇི་གྲ་བཅོམ་སྒྲོབ་དང་སྒྲོ་ལྟར་རྣམས། རིམ་བཞིན་བཞིད་དག་ཡོང་ནི། གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་ཉི། ཅེས་སོ། དྲི་མ་དག་དྲུངས་དེ་དག་གི་དཔེ་དོན་ཤན་སྒྱུར་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་འདམ་སྒྲེས་ཏེ། མཐུན་རྒྱ་གྱུར་མཛིན་དག་འདང་། བྱིན་ནས་དགའ་བ་མེད་གྱུར་བ། འདོད་ཆགས་དགའ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། རི་ལྟར་སྒྲོག་ཆགས་སྤང་མ་ནི། ཤིན་ཏུ་འཕྲུགས་ཏེ་མཐུང་བརྟེན་ལྟར། ཇི་བཞིན་ཞེས་སྒྲེ་བ་ན། སྤྱིད་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པར་བྱེད། རི་ལྟར་འབྲས་སོགས་སྤྱིད་པོ་ནི། བྱི་རྩལ་སྒྲུབ་པས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར། ཇི་བཞིན་སྤྱིད་པོའི་དོན་མཐོང་བ། མ་རིག་སྤོངས་སྒྲུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས། རི་ལྟར་མི་

གཙང་མི་མཐུན་པ། རྟེན་བཞེན་ཆགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། །འདོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །ཀྱན་
ནས་ལྷང་བ་མི་གཙང་འདྲ། རྟེན་ལྷང་ནོར་ནི་བསྐྱེད་ས་པས་ན། །མི་ཤེས་གཏོར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། རྟེན་
བཞེན་སྟེ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད། །མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ཡིས་བསྐྱེད་ས། རྟེན་ལྷང་སྟག་སྟགས་རིམ་སྟེས་
པས། །ས་བོན་གྱི་ལ་གཙང་པ་ལྟར། རྟེན་བཞེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་ལྟོག་
པར་འགྱུར། །འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་པ་ལས། །འཛིག་ཆོགས་སྟིང་པོ་བཙོམ་རྣམས་ཀྱི། །སྟོམ་སྤང་
ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་རྣམས། །ཤོས་རྒྱལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བརྟན། །ས་བདུན་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་ནི། །མངལ་
སྤྱབས་བྱི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྤྱབས་བྱལ་འདྲའི་མི་རྟོག་པའི། །ཤེས་རྣམ་པར་སྟོན་པ་
བཞིན། །ས་གསུམ་རྩེས་འབྲེལ་བྱི་མ་རྣམས། །ས་འདམ་གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཉིད་ཆེན་
པོ་རྩེ་ལྟའི། རྟེན་དེ་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱ་ཡིན། རྟེན་ལྷང་ཆགས་སྟགས་བྱི་མ་དག། །པརྒྱ་ལ་སྟགས་
དག་དང་མཚུངས།” །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
ལས་ཀྱང་། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདྲ་སྤངས་ལ་བཀའ་རྒྱལ་པ། རིགས་ཀྱིས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
རྒྱལ་པོ་ལ་གྲང་ཅིག་ཡོད་པའི་དཔལ་བ་ནི་རྩོམ་པའི་ཆོས་ལྟེན་ཡོད་པ། གྲང་གཞན་དང་སྟོབས་བཀྲེ་
བ་ལས། གྲང་པ་རོལ་པའི་མགོས་རིག་སྟེ། དཔལ་བའི་ཆོས་ལྟ་ཤེས་ནང་དུ་ལུབ་ཀྱང་ཆོས་ལྟ་གར་
སོང་བ་མི་ཤེས་སོ། །ཟླ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སྤྲོད་པ་པོས་ནས་གསོས་ཤིག་ཅེས་བསྟོན་པ་ལས། སྤྲོད་པ་
ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ནི། ཆོས་ལྟ་ཤེས་ནང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཟླ་བྱུང་བ་དེ་ལ་སྤྲོད་མི་ཕྱིད་དེ། འདི་
སྟངས་དུ། གྲུ་སྟོབས་པོ་ཆེ། རྟོན་གྱི་དཔལ་བའི་ཆོས་ལྟ་གར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གྲང་དེ་སྤངས་ནས་སྤྲོད་པ་
ལ་འདི་སྟངས་དུ། བདག་གི་དཔལ་བའི་ཆོས་ལྟ་གར་ཡང་མ་སོང་བའི་རིགས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་འདི་སྟུ་མ་
ཡིན་ནམ་སྟུ་མ་དུ་སེམས་ཏེ་ཤིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་བྱ་ངན་ཕྱིད་དོ། རྟེན་སྤྲོད་པ་ཤེས། གྲང་པོའི་སྟོབས་བསྟོན་
ནས། དེ་ལྷང་བྱ་ངན་མ་ཕྱིད་ཅིག་ རྟོན་སྟོབས་བཀྲེ་བ་ན་ཆོས་ལྟ་ཤེས་ནང་དུ་ལུབ་སྟེ་གཟུགས་བརྟན་
ཙམ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྲང་རོ། རྟོན་སྟོབས་བཀྲེ་བ་ན་ཞེས་སྟེ། ཆོས་ལྟའི་མཐུས་ཤེས་ནང་དུ་ལུབ་ཀྱང་
མ་ཆོར་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་སྤྲོད་ཀྱང་ཡོད་མ་ཆེས་ནས། འདི་སྟངས་དུ། སྤྲོད་པ་ལྟོད་པ་རྒྱུ་མ་ཟེར་

ཅིག ཅི་སྟེ་ཤེད་ནང་དུ་རྩལ་ན་ནི་རྟག་དང་། འག་གིན་ཏུ་བཅོག་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་བརྟན་ཕྱིར་
སྤང་བ་མི་རིགས་སོ། །དེ་ནས་སྤྲོན་པས་མེ་ལོང་ལྟར་བཅུག་ནས་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཁོར་བུ་ཡང་གསལ་
བར་གྱུར་རྟོ། །ཀྱང་དེས་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་འདུ་ཤེས་སྒྲེས་སོ། །རིགས་གྱི་ལྷ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀུར་མ་བྱས་པས་
སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་རྣམས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་། ཞེས་དང་། གཉི་མཉམ་
གིས་བསྒྲིབས་ཏེ་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པ་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པ་མང་པོར་འཁོར་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་རྟོ་
ཞེས་པ་ནས། རིགས་གྱི་ལྷ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་གྱི་ནང་ན་སྟོབས་བཅུ་དང་། མཚན་སྲུལ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡང་ཡོད་དོ།¹⁶ ཞེས་པའི་བར་དུ་རྩལ་དུ་མས་
གསུངས་གིང་། ཉེ་བརྗེ་ལས། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
སྤངས། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བྱབ་པ་པོ། ལུས་གནས་ལུས་ལས་མ་སྒྲེས་པའོ།¹⁷ ཞེས་པ་དང་། རིན་
ཆེན་དྲ་བ་ལས། བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་རྣམས། ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ། རྟོག་
པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལས། བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།¹⁸ ཞེས་དང་། འདའ་ཀ་ཡེ་
ཤེས་ལས། སེམས་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་བཅའ་བའི་འདུ་ཤེས་
རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།¹⁹ ཞེས་དང་། སེམས་གྱི་དྲོ་ཇེའི་བསྟོད་པ་ལས། ས་ཡི་དཀྱིལ་ན་ཡོད་
པའི་ཆུ། ཁྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར། ཁོམ་མོངས་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་ཁྲི་མ་མེད་པར་
གནས།²⁰ ཞེས་པ་དང་། གསང་བའི་སྡིང་པོ་ལས་ཀྱང་། རུས་བཞིའུགས་བཅུ་ཀུན་ནས་ཀྱང་། ཨོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རྟེན་མི་འགྱུར། སེམས་ཉིད་ཨོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པས། སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མ་
ཆོལ་ཅིག །བཅའ་ཀྱང་རྒྱལ་པས་མི་བརྟེས་སོ།²¹ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱས་གྱི་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྱེལ་མེད་པ་ཉི་མ་དང་འོད་ལྟར་ཡེ་ནས་གནས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁམས་དེ་ནི་རུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོ་མི་
འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་དྲི་མ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པ་སྟོ་བུར་བ་འགྱུར་བཞིག་སྟེ། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་འགྲེལ་

པར། དང་སྤྱོད་ཆེན་པོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་མུན་པ། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྤྱང་བའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་
སྟོབས་རྒྱུད་པ། ལྷག་མཐོང་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་གྲོ་བུར་བ། རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རྩ་བའོ།^⁹ ཁྲིམ་པ་ལ་སྟགས་པ་གསུངས་སོ། རྟེན་ལྷ་ལ་ཁམས་འདི་ནི་ཡེ་ནས་དྲི་
མ་མེད་པས་གཙང་བ་དང་། འཕོ་འགྱུར་མེད་པས་བདག་དམ་པ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུག་ནས་པས་
རྟག་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་པའི་འཁོར་བར་ལྷུང་ཡང་ལྷག་བསྐྱལ་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་
པས་བདེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་ཀྱི། ཁོན་ཏན་པ་
རོལ་ཕྱིན་པ་འབྲས།^⁹ ཁྲིམ་སོ། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་གྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱབ་པར།
མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རི་ལྷ་ར་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་ཀུན་སོང་འདོད། རྟེན་བཞིན་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཀུན་
སོང་འདོད། རི་ལྷ་ར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་དུ་སོང་། རྟེན་བཞིན་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཚོགས་
ཀུན་སོང་།^{¹⁰} ཁྲིམ་སོ།

དེ་ལྷ་ར་སྟིང་པོ་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པས་མ་གྲས་པ་ཉིམ་སྟིན་
གྱི་སྐབས་ན་གནས་པ་ལྷར། ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེའང་འཛིག་འབྲལ་མེད་པར་གནས་ཏེ། རྒྱ་
སྒྲའི་འགྲེལ་པར། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་
ཡིན་ཡང་། དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དག་གིས་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལས་
བརྩམས་ཏེ་^{¹¹} ཁྲིམ་སོ། ཁགས་སྐབས་གསུམ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་ལ། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། ཤིན་
ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། སེམས་ཅན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྲིམ་
བརྗོད་དོ།^{¹²} ཁྲིམ་པས། མ་དག་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས། མ་དག་པ་དག་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ། ཤིན་ཏུ་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་སོ།

དེའང་རིགས་རི་ལྷ་ར་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་འི་དཔེ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཅོག་འདྲ་བ་ཞིག་གང་
ནའང་བརྗོད་དུ་མེད་པས། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་དཔེ་མཛུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། འཛིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ན། འདི་ལ་དཔེ་ན་མི་དམིགས་པས། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཉིད་དང་ཁམས། འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།^{¹³} ཁྲིམ་སོ། རྟེན་ཡང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མི་མཛུངས་

ཏེ། རོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དགུ་བཤད་པ་དག་གིས་ཀྱང་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོན་པར་ཟད་དོ། རི་ལྷ་ལུང་རིགས་དེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གང་གིས་མཐོང་བ་
 ཡིན་ཞེན། གནས་ལུགས་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུ་བོ་དག་བའི་གཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟེན་པ་རྣམས་དང་།
 ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མོས་པ་དང་། ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱིས་མོས་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུ་ལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་དཔལ་ས་བརྩ་ལ་གནས་པས་རྒྱལ་
 བཅིག་ཅམ་རྟོགས་ལ། རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་
 མའི་འགྲེལ་བར། སྤྱིན་མཐོངས་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་གཅིག་སྟོ་གོས་ཅན། །སྟོ་མིག་
 དག་པའི་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་མཐོང་མ་ལགས། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱོད་
 ཆོས་སྤྱུ་རྣམ་དག་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་པ། །ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་མཁའ་དབྱིངས་ཁྱབ་པ་དེ་དག་གིས་
 ཀྱན་མཐོང་།¹⁴ །ཞེས་སོ།

དེའང་ཁམས་སམ་སྟིང་པོ་ནི་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་
 ཞིང་ཁམས་རྒྱན་གྱི་འཁོར་འོར་གནས་ལ། དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ན་
 གཞུང་འདི་དག་འཆད་པ་དང་བཅས་པར་འོས་སོ། །སྟོབ་ལམ་དུ་དད་པས་སྤྱི་འཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 མ་ལས། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 འོད་འབར་བ། མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད།¹⁵ ཅེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོའི་མདོ་
 ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། གང་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་དང་།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དམུས་ལོང་ཞིག་གིས་གཞན་ཞིག་ལ་མར་གྱི་ཁ་
 དོག་དྲིས་པ་ལས། ཁ་བ་འདྲོའོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེས་ཁ་བ་ལ་ལག་པ་རེག་པས་མར་གྱི་ཁ་དོག་
 གང་མོར་འཛིན་ནོ། སྒྲུས་པ། རང་པའི་གཤོག་པ་འདྲོའོ། རང་པའི་གཤོག་སྒྲུ་ཐོས་པས་ཁ་བའི་ཁ་
 དོག་ལུང་ལུང་པོར་འཛིན་ནོ། དྲིས་པ་གཤོག་པའི་ཁ་དོག་ཅི་འདྲ། ལུང་དང་འདྲོའོ། །ལུང་ལ་རེག་པས་
 འཇམ་པོར་འདུག་ནས་དེ་ཡང་འཇམ་པོར་འཛིན་ནོ། རི་ལྷ་རྒྱས་ཀྱང་དམུས་ལོང་གིས་ཁ་དོག་རི་ལྷ་

བ་བཞེན་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་མཐོང་བར་རབ་རྟུང་གཤམ་པོ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་
 དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་རྟོགས་དཀའ་བར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་པོས་ཡོང་བ་དུ་མ་བསགས་ཏེ་
 བྲུང་བོ་ཆེ་བ་སྟན་ནས། བྲུང་བོ་ཆེའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་བསྒྲོ་བ་ལས། བྲུང་བོ་ཆེའི་སྒྲ་
 ལ་རེག་པ་རྣམས་ནི་ལྷགས་ཀྱི་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། མིག་ལ་རེག་པ་རྣམས་ནི་མོར་པ་འདྲའོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། རྒྱ་བ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ནི་ཞིབ་མ་དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རྒྱུབ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ནི་ཁྱོགས་
 དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། མཐུག་མ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ནི་ཐིག་དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཡོང་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་བྲུང་བོ་ཆེ་ལས་གཞན་སྒྲས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་བཞེན་
 དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་དང་། འོད་གསལ་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཐ་དད་པར་སྒྲས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དང་།

སེམས་དཔལ་འདམགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩེ་ཟད་རྟོགས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་པར། ལྷ་
 དན་ལས་འདས་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་ལུ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དམུས་ཡོང་ཞིག་མིག་གསོ་བའི་ཕྱིར་
 སྒྲན་པ་མཁས་པའི་གམ་དུ་སོང་ངོ། །སྒྲན་པས་གསེར་གྱི་གྲི་ཐོགས་ཏེ། མིག་གི་རབ་རིབ་ཀྱི་སྒྲིས་
 བཅད་ནས། མཐུབ་མོ་གཅིག་བསྐྱེད་སྟེ་པ་སྟན་ན་ཡོང་བ་དེས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། མཐུབ་མོ་
 གཉིས་སམ་གསུམ་བ་སྟན་ན་གདོང་རྩེ་ཟད་མཐོང་ངོ།ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་རོ། རིགས་ཀྱི་ལུ། ཡོངས་སུ་
 ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་མ་གསུངས་ན། ལྷ་དྲུབ་སེམས་དཔལ་ཆད་མེད་པ་སྟེད་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ས་བཅུ་འི་བར་དུ་གནས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་
 མཐོང་བ་ནི་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་གསུངས་ན་རྩེ་ཟད་ཅིག་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་པ་ནས། སྟེད་གི་ནམ་མཁར་བྱི་རྩེ་བ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་པ་དང་།
 གིང་གི་རྩེར་བཞད་འདུག་པ་ན་རྒྱུའམ་གིང་ཡིན་པར་བརྟག་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་གྲུའི་ཡང་རྩྭ་གམ་ནམ་
 མཁའ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ལས། གདོད་ཡང་ཐོག་དུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་སྟེ་འདྲེ་རྩེ་ཟད་
 མཐོང་ཡང་དེས་པར་མ་མཐོང་བའི་རྒྱལ་གསུངས་སོ། རྟེན་ལྟར་སྟེ་འདྲེ་ཟེད་བརྟག་དཀའ་བ་དེ་ཉིད་
 སེམས་ཅན་པའི་ངས་ན་མི་མཐོང་ན་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རང་གཞན་གྱི་རྒྱ་དུ་ལ་

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲིང་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་བསྟན་པ་སངས་ཉིད་སེམས་ཁུམ་པ་བསྐྱོག་ནས། བར་པ་བསྐྱུ་བ་
 པ་ལ་དགའ་བ་མེད་པར་གྲེས་པས་སྒྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བརྟམས་པ་བསྐྱོག་ནས། རྟོན་པ་
 བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཉམ་པའི་གྲུས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་སྐྱེད་པའི་གྲེས་གྱི་
 དགོངས་པ་རང་ལ་གནས་པ་མི་གྲེས་པ་བསྐྱོག་ནས། དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་གྲེས་རབ་
 དང་། གནས་ལུས་དེ་ལྟར་གྲེས་པས་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་གྱི་སྒྲོ་སྒྲར་བསྐྱོག་ནས། ཡང་དག་པའི་དོན་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་གྲེས་དང་། བདག་ཉིད་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོམ་ཞིང་ལྷག་པར་ཆགས་པ་བསྐྱོག་ནས།
 བདག་གཞན་མཆུ་ངས་པར་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་བུམས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ལྡོ་ཡོད་པར་
 བསྟན་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་ལས། སྤྲིན་དང་མི་ལམ་སྐྱེ་བཞིན་དེ་དང་དེར། གྲེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀྲན་སྟོང་
 པ་ཞེས། གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། སངས་རྒྱལ་སྤྲིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་
 གསུང་། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། སེམས་ཁུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟམས་པ་དང་། ཡང་དག་མིན་
 འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྒྱུར། བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྒྲོན་ལྷ་གང་དག་ལ། ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྒྲར་
 དོན་དུ་གསུངས། ཞེས་སྒྲོན་ལྷ་དང་བྲལ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ལྷ་སྐྱེ་བར་ཡང་། སྒྲོ་དང་སྒྲོན་པ་
 བཞིན་གྲུས་དང་། གྲེས་རབ་ཡེ་གྲེས་བུམས་ཆེན་ཏེ། ཆོས་ལྷ་སྐྱེ་བྱིར་དེ་ལས་ནི། ཁ་མ་ཐོ་མེད་
 མཆུངས་ལྟ།^{༡༠༩} ཞེས་སོ། རེ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལུས་བསྐྱེད་ས་ཤིང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་གསེར་གྱི་
 རྩ་བས་གདོང་གཡོགས་པ། དེས་པ་དོན་གྱི་མདོ་དང་གསང་སྟགས་གྱི་དགོངས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་
 རྟོགས་པ་དག་སྤྲིང་པའི་དོན་ནི་དང་དོན་ཏེ། རྒྱ་སྐད་ན་འབྲས་བུ་འབྲུང་འབྲུར་ལ་དགོངས་ཏེ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་མ་སྟེགས་པའི་བདག་རྟག་པ་ལྟར་འབྱུར་རོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་
 སྐྱེ་གཉིས་ཀྱང་ཆོགས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། གྲལ་ཡེ་བཞིན་
 བཟང་བདྲའི་བྱ་བ་ཅན། རྟེན་གྱིས་བཀའ་ལའོར་ལོ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་མི་གྲེས་
 པ་རེ་བདེན། སྟོང་པའི་མཐའ་ལ་ངེས་པར་འཛིན་ནོ།

འདི་ལྟར་བཀའ་ལའོར་ལོ་དང་པོར་ནི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་རྣམས་ལ་
 དགོངས་ནས་བདེན་བཞི་སྤང་གཉེན་དུ་བྱ་བས་ལའོར་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་སྒྲར་བྱ་ལས་རྣམ་

པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་སོ། ཁར་བར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བ་བྱས་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་ལ་དགོངས་
ནས་གཉེན་པོར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་སུ་སྤྱོད་པའི་དཔེ་བརྒྱད་དང་ནམ་མཁའ་
ལྷ་ལུང་སྤྱོད་པ་ཉིད་བསྟན་རོ། བཅས་མཐར་ཐྱིན་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ངོར་གཤེས་བྱའི་གཤིས་
རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

དེའང་མུ་སྟེགས་པའི་བདག་ནི་འདི་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་
བདག་ཅེས་སྒྲོ་བདགས་པ་ཉིད་གྱིས་གཤིས་ལ་མེད་པ་དང་། ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱད་
ཡེ་གཤེས་གྱི་ཆོས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཞེན་པའང་
བདག་དང་མི་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ན་ལས་འདས་པའི་
མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་ལུ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུང་མེད་ལུང་དུ་ཁ་སྐྱུགས་གསོ་བ་ཞིག་
ནད་གྱིས་བཏབ་ན། ལུང་མེད་དེ་བྱང་ན་གསུངས་ཏེ་སྒྲན་པ་འཛོམ་ལོ། ཁྱེད་ལ་སྒྲན་པས་སྒྲན་མར་
དང་འོ་མ་དང་ཤ་ཁར་གསུམ་དུ་སྒྱུར་ཏེ་ལུང་ལྟར་ནས། ལུང་མེད་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བསྟོའོ། ལུང་
འདིར་སྒྲན་བཏང་གིས་རེ་ཞིག་མ་ཁྱེད་པར་དུ་ཞོ་སྤྱད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསྟོའོ། ཁྱེད་ནས་ལུང་མེད་དེས་
རུ་ཞོ་མི་བསྒྲན་པའི་ཕྱིར་རུ་མ་ལ་མཁྱིས་པ་བྱུགས་ནས། ལུང་ཁོ་མོའི་རུ་མ་ལ་དུག་གིས་བསྐྱས་ཏེ་
རུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེའི་ལུང་དེ་སྒྲོམ་པས་གསུངས་ཏེ་རུ་མ་རུ་འདོད་ཀྱང་ཁ་བའི་རོ་བོ་བ་ཆོར་
མ་ཐག་ཏུ་རུར་མི་བཏུབ་པོ། སྒྲན་ཞུན་སྤྱད་མེད་གྱིས་རུ་མ་དག་པར་བཀྲས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་ཆུར་
ཤོག ད་རུ་མ་རུར་གཞུག་གོ་ཞེས་སྒྲས་ན། ཁྱེད་དེ་སྒྲོམ་པས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱར་ཁ་བའི་རོ་བོར་
པས་བོས་ཀྱང་འོང་དུ་མི་བཏུབ་པོ། ཁྱེད་ལ་ཡང་མས་འདི་སྐད་དུ་བསྟོའོ། ཁྱེད་ར་ཅི་སྤྱད་པས་འཕྲུངས་
ཏེ་སྒྲན་མ་ཞུབའི་བར་དུ་རུ་མ་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བས། ཁོ་མོས་མཁྱིས་པ་བསྐྱས་པ་ཡིན་གྱི། ད་ཁྱེད་གྱི་
སྒྲན་ཡང་ཞུལ། ཁ་བ་ཡང་བཀྲས་གྱི། ད་ནི་ཁ་བའི་རོ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་ནས། གདོད་བགས་གྱིས་ཉེ་
སྟེ་འཕྲུང་དུ་བཏུབ་པོ། རིགས་ཀྱི་ལུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་
བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པའི་ནན་ཏན་སྟོན་རོ། ཁྱེད་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས་
བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སེམས་མེད་དེ། ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་བསྟོའོ། ཁྱེད་ལ་འང་འཛིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་

པའི་ངན་པར་ལྟ་བུ་བསལ་བའི་བྱིར། བདག་མེད་པའི་ཆོས་བསྒྲམས་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལུས་
 སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་བྱུང་མེད་དེས་བྱའི་བྱིར་མཁུས་པས་རྒྱུ་མ་ལ་བསྐྱས་པ་བཞིན་དུ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། རྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲམ་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་
 ཅེས་གསུངས་སོ། ཇི་ལྟར་བྱུང་མེད་དེས་རྒྱུ་མ་བྱིས་བཀྲུས་ནས་བྱ་བོས་ཏེ། རུ་ཞོ་སྤྱད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞིན་དུ། རས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱར་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དག་སྤྱོད་ཁྱོད་ཀྱང་མ་
 རྒྱག་པར། ཇི་ལྟར་བྱུང་མ་མས་བོས་ཏེ། རུ་ཞོ་བགས་གྱིས་འབྲུངས་པ་བཞིན་དུ། དག་སྤྱོད་ཁྱོད་ཀྱང་
 བྱེ་བྲག་བྱེད་པར་གྱིས་ཤིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་མེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། རས་སྤྱོད་
 ལ་རོལ་རུ་བྱིན་པའི་མདོ་བརྗོད་པ་དག་ལས། རྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱར་པ་དེ་ཡང་། རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཅུམ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པར་རིག་པར་གྱིས་ཤིག གཞན་དུ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྟོང་པ་ཉིད་
 བསྒྲམ་པ་ལས་ནི། མངས་རྒྱས་གྱི་སྒྲ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུའི་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་སོ།

འདི་ལྟར་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱང་བའི་ཆོས་ཅན་སྤྱང་དུས་ཉིད་ནས་གཅིག་དང་དུ་མར་འཛིན་
 པའི་སྤྱོས་པས་རྟོང་པ་དང་། རང་རང་གི་དོ་བོས་རྟོང་པ་མེ་ཡོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ལ་བརྗོད་གྱི།
 མཐར་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། དང་པོ་དང་ད་ལྟ་མེད་པ་ཉིད་འབྲུལ་པར་སྤྱང་བ་ལྟར་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་རྟོང་པའོ། རྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། གཟུགས་
 ལས་རྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། རྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་
 ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རྟོང་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་པ་དང་།
 ཡུམ་པར་མ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་རེ་རང་དུས་ན་དོ་བོས་རྟོང་པར་གསུངས་གྱི། གཟུགས་མེད་ན་ནི་
 གཟུགས་གྱིས་རྟོང་པ་ལྷག་ལ་ཡོད་^{༡༧} ཅེས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཀྱུན་གྱི་མཆོག་
 ལྟན་པའི། རྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བརྗོད་^{༡༨} ཅེས་པ་དང་། འདི་ལ་བསལ་བུ་ཅི་ཡང་མེད། །
 བསྐྱར་པར་བྱ་བ་འདྲ་ཅུང་ཟད་མེད། རྩང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། རྩང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་
 གོ་ལ། རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཁྲོ་བྱར་དག་གི་ཁམས་རྟོང་གིས། རྣམ་དབྱེར་མེད་

པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྤྱི་མཐོང་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན།¹⁰⁹ ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདིས་
 ཅི་བསྟན་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་
 ལ་བསལ་པར་བྱ་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། སྒྲོ་བུར་པའི་དྲིམ་དང་
 བྲལ་བ་ནི་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་བསྟན་
 པར་བྱ་བ་འདར་བྱུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ། བྲལ་
 བ་ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་
 བྲལ་མི་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གསལ་ལྟེན་གྱི་བྱེད་ལས་འདས་པ་
 ནི་མི་སྟོང་ངོ་¹¹⁰ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ།
 གང་ཞིག་དེར་ལྟག་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་ལ་ཏྲག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་
 སོ་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་གཉིས་ལེ་ལྟན་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་ཆོག་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་སེལ་བ་ཡིན་གྱི།
 བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྒྲུ་ཡོངས་སྒྲུ་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བས་མི་ཏྲག་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་སྒྲུ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཡང་། འཇུག་པར། ཞེས་སྒྲུ་དབག་བསམ་
 ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག་ །འགོ་གྲུ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་
 འཕྱོར་སྤང་ཏྲག་ །འདི་ནི་སྒྲོས་དང་བྲལ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་¹¹¹ ། ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མར། ཆོས་
 ཀྱི་དབང་ལྷག་འཆི་བའི་བདུད་བཅོམ་དང་། རྩོམ་མེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཏྲག་ ཅེས་པ་དང་
 ཡང་འགལ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྟན་གྱིས་བྱུང་། ཀལ་ཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་ལ། རལ་ཁྱེན་
 དང་བཅུ་དང་རྩ་པར་ལྟན། རྟོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་¹¹² ཅེས་པས། བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་
 པོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྟིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་མི་

འགྲུར་མི་འཕོ་བར་སྟོན་རྟོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་དག་ཆགས་པར་མི་
 རིགས། གལ་ཏེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་རྒྱུན་ཏུ་སྒྲུབ་པར་འགྲུར་རོ། །སྤྱི་བ་མ་རབས་ནི་ཆད་པར་སྒྲུབ་ཞིང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྒྲིང་པོ་མི་གིས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་བ་མཁས་པར་སྒྲུབ་པ་ལུས་ལ་བདེ་
 བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་མི་གིས་སོ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་ལུས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་གོ་སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་
 མ་བཏང་བ་དང་འདྲ་བར་འཛིན་རྟོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རྟག་པར་མི་སྒྲུབ། །དེ་ཅི་འདྲི་བྱེད་ཞེས། བདག་གི་ལུས་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ས་པོན་ཡོད་པའི་བྱེད་རོ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་དོ་སྤྱི་བ་དུ་འཛིན་རྟོ། །མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་དག་ནི་བདག་མེད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཏགས་པར་
 ཟད་དེ། བདེན་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་སྤྱོད། །དེ་ལྟར་གིས་ནས་དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཁང་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་པར་སྒྲུབ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཐོས་ནས་ཆད་པ་འཕྲུལ་མེད་པར་
 ལྟ་བུ་སྤྱོད། །མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མི་འགྲུར་མི་འཕོ་བར་སྤྱོད་
 བྱེད་པའོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
 ཐོབ་པ་རྣམས་བདུད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ལོ་སྤྱི་བ་དུ་འཛིན་རྟོ། །མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་
 མི་འཕྲུལ་མེད་པའི་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་ནི་རྟག་པ་གནས་པ་མི་འགྲུར་མི་འཕོ་
 བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཕྱུར་བར་སྒྲུབ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་
 གིས་ཐོས་ནས་རིག་པ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་བྱེད་འབྱེད་དོ། །མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་ནི་རང་
 བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་སོ། །ཁང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཁང་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམ་པར་གིས་པ་འཕྱུར་བར་སྒྲུབ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་
 གིས་པ་གཉིས་སུ་འཛིན་རྟོ། །མཁས་པ་གིས་རབ་ཅན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་
 རྟོགས་རྟོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་འོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྒྲིང་པོ་ཡང་བདག་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ། །སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དག་གཉིས་སུ་འཛིན་རྟོ། །མཁས་པ་གིས་
 རབ་ཅན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་སོ། །བདག་དང་བདག་མེད་པ་རང་བཞིན་

གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཆད་མེད་
མཐའ་ལས་པར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟགས་པས། ངས་ཀྱང་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།^{༡༡} ། ཞེས་པ་ལྟར་གཤེགས་
པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་འབྲུལ་པའི་མདོ་ལས། འོག་སྟེང་ཅན་གཏན་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་
ཅན་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་དང་། རིགས་ཆད་པ་དག་ཀྱང་^{༡༢} ། གསུངས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སྒྲིང་པོས་མ་བྱུང་བོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པའང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྤངས་པའི་འོག་
སྟེང་ཅན་དེ་དག་ཡུན་རིང་མོར་མི་གྲོལ་བ་ལ་དགོངས་བཞིན་དང་། ལམ་ལས་ཕྱིར་འོག་པ་དག་རེ་
ཞིག་ལམ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་ལས་ཆད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པའི་
ཁམས་ཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་འགྲེལ་བ་ལས། རི་སྐད་དུ། འོག་སྟེང་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་
མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་
སྤང་བ་འོག་སྟེང་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་
དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱུང་བར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་རུང་བཞིན་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་གྲུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཏུག་པའི་ཆོས་
ཅན་ནི། ཐོག་མེད་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་ཕྱིར་མི་མཐོང་སྟེ། རི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱིབས་
པ་བཞིན།^{༡༣} ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པས་ནམ་
ཞིག་ན་དག་པར་འགྱུར་བ་ཁོན་ཏོ། །ཐོག་མེད་གྲུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་པས་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །རིགས་གཉིས་སང་པའི་དྲག་པ་ལའང་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་ཆོས་སྤྱིར་རིགས་སང་པའི་
དྲགས་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་དུས་ནའང་སྟོང་བ་ཞིད་ཐོས་ནས། ཁད་དུ་རབ་ཏུ་
དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་

བ་སྤྱུ་ལྔ་བར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། རེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་སྒྲིའི་ས་བོན་ཡོད། རེ་ཉིད་
ཉེ་བར་བསྐྱར་པའི་སྤྲོད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། རེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྐྱར་པར་བྱ།¹¹⁴ ཞེས་སོ།

གཞུགས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་སང་པའི་རྟགས་ནི། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བའི་སྤྲོད་
དུ་སྤྲོད་རྗེ་དང་། ཁོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། རྟག་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། རིགས་གྱི་རྟགས་སུ་
ངེས་པར་བཤད།¹¹⁵ ཅེས་སོ། རིགས་སང་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། དེ་རྟེན་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངན་
སོང་དུ། ཁོང་ཡང་སྦྱར་དུ་ཐར་བ་དང་། རེ་ན་འདས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལུང་དུ་སྦྱོང་། སྦྱོ་བྱས་སེམས་ཅན་སྤྲོད་
པར་བྱེད།¹¹⁶ ཅེས་པ་སྟེ། རིགས་ལན་ཅིག་སང་ཕན་ཆད་ངན་སོང་དུ་སོང་སྤྲོད་ཀྱང་དར་གྱི་ལོ་ལོང་
ས་ལ་བདེ་བས་པ་ལྟར་ཐར་ཞིང་། སྦྱག་བསྐྱེད་ལུང་བ་དང་། སྦྱོ་བས་དག་པོས་སེམས་ཅན་ཡང་སྤྲོད་
པར་བྱེད་པའོ། རེ་ལྟ་བུའི་རིགས་འདི་འགྲོ་བ་ལ་མེད་ན་གང་དག་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་དེ་དག་
ལ་སྦྱོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འགའ་ཞིག་འཁོར་འདས་ལ་བྱུང་དོར་བྱེད་པའི་སྦྱོ་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་
བར་རིགས་པ་དང་། ཐར་པ་འདོད་པའང་སེམས་ལ་འཆར་མི་སྤྲོད་པ་ལས། སྦྱས་ཀྱང་མ་བསྐྱར་
པའི་སྦྱོ་བོ་འགའ་ལ་གཞན་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྲོད་རྗེ་སྦྱོ་བ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་འགའ་ཞིག་སྦྱོང་བས་
ཡིད་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱེས་པའང་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཁམས་དག་བ་ཡོད་པའི་མཐུན་ཞེས། རྒྱད་
བྱུང་། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་ཁམས་མེད་ན། སྦྱག་ལ་འདྲ་སྦྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བྱུང་ན་འདས་ལ་
འདོད་པ་དང་། རྟོན་གཉེར་སྦྱོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། སྤྲོད་དང་སྦྱ་ངན་འདས་ལ་གྱི། སྦྱག་
བདེའི་སྦྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི། རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ། རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་
ཕྱིར་རོ།¹¹⁷ ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་རིགས་དང་ལྡན་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲོད་པོར་པལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྐྱར་
ནས། དེ་ནི་མཐུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་གྱི་ཆོག་གསུ་བཅད་པ། མ་ལུས་འགྲོ་ཀྱན་བདེ་
གསེགས་སྤྲོད་པོ་ཅན། སྦྱོ་བྱར་དེ་མས་གཡོགས་པའི་སྦྱབས་ནང་ན། རྟོན་གསལ་ཆོས་ཁམས་མར་
མེ་ཡེ་ནས་གནས། སྦྱ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྱུང་མེད་པའི་ཆོས། རང་ལ་ཡོད་དེ་དེ་ཉིད་ལྟན་གྱིས་
བྱུང་། རྟོན་དང་སྤྲོད་རྗེའི་སྤྲོད་པོ་ལྟར་ལན་པས། ཁམས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའི་མིང་ཐོབ་ནས།

མ་ལུས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ཡན་པ་དེ་བྱེད། ཉི་མ་ཁའ་བཞེན་དུ་གདོད་ནས་རང་བྱུང་ཡང་། ཁྲོ་བྱར་
 རྟོན་མོངས་རྒྱ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས། ཁྲི་ལམ་འདྲ་བའི་སྤྱད་པར་སྟག་བསྐལ་མྱོང་། རྟེ་བས་ལ་
 དུ་ཕྱིར་བརྟོན་པའི་སྟོབས་སྒྲིབ་ཅིག ཁྲོ་བྱར་ལུལ་སྤང་འགྲོ་དུག་སྤང་བ་འདི། ལས་དང་བག་
 རྟགས་གྱིས་སྒྲུལ་མི་ལམ་འདྲ། ཁྲོན་མེད་ཕྱིས་མེད་པར་འདིར་མེད་བཞེན་སྤང་། ཁེ་ཤེས་འོད་
 གསལ་ལྟན་གྲུབ་ཡེ་ནས་ཡོང་། རྟེན་གྱིན་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མ་མོཅ་བ། གཉིས་དུས་རང་གནས་མོཅ་
 སུམ་མི་མཐོང་བཞིན། རྟོན་མེད་ཀྱིན་བརྟགས་དྲི་མའི་ཚོས་རྣམས་ལ། ཆེད་ཀར་མ་འཛིན་སེམས་
 ཉིད་འོད་གསལ་སྤྱོདས། རང་གཞན་གྱིན་གྱི་དོན་གཉིས་འབྱོར་བ་འཛིན། ཞེས་པ་དག་གོ།

དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཀྱིན་ལ་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ཅིས་ལན་ཞེན། དེ་ལྟར་གནས་
 པ་དོ་མ་ཤེས་ཏེ་དོན་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བས་རྒྱ་བྱས། རྟོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་བརྟུང་ཅིང་གོགས་
 རན་པ་དང་། མོངས་པ་དང་། གཞན་དབང་དུ་བྱུར་བས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་ཉིད། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་
 ལས། རྟོན་མོངས་གོ་མས་དང་གོགས་རན་དང་། མོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དེ། མདོར་ན་
 རིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞེར་ནི་ཤེས་པར་བྱ།^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། འོད་རིམ་ལས། གདོད་
 མའི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་མ་རིག་སྟེ། སེམས་ལ་ང་ཞེས་བདག་གིར་ཞེན་བྱས་ཤིང་། ལྷུལ་འདི་གཞན་
 ཞེས་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་ཡིས། སྤྱིད་པའི་ཁམས་སུ་འགོ་བ་འདི་ལུལ་ཏེ། མི་མཐུན་བདེ་སྟག་ལས་
 གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་།^{༢༠} ཞེས་པ་དང་། ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་བོ་ལས། རོ་མཆར་མདྲ་བྱུང་ལོ་པ་འདི། བྱ་
 བྲལ་ནམ་མཁའ་བཞེན་དུ་གནས། ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་གཏི་སྟག་པས། རྟེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་ལས་
 བྱུང་། རྟེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པའི་ལམ། འགོ་བ་ཀྱན་ལ་རང་བཞེན་གནས། ཁུས་པས་བསྐྱང་
 བས་ལུལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་འོད་འདུས་པས། སྟོགས་བཞིམ་ཆོམས་དང་གྲ་
 འོག་གྲུབ། ཁ་ངེས་འཇའ་ཚོན་ཁ་དོག་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མདོན་པར་སྤང་། རྟེ་བཞེན་གཡོ་
 རྟལ་མི་གཡོ་བ། འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་པས་གཙོ་ཆེན་ཡིན།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་ཏེ། གདོད་མའི་སེམས་ཉིད་
 འོད་གསལ་བ་སྤྱོད་གསལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དོ་བོ་སྤྱོད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། རང་བཞེན་གསལ་བ་
 ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ། ཐུགས་རྗེའི་མདངས་འཆར་རྒྱལ་མ་འགགས་པ་མེ་ཡོད་དག་པའི་དོས་ལྟ་བུ། ཆོས་སྒྲུ་

ཡོངས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལའོར་འདས་གང་ཏུ་འད་ཀྱང་
 ཆད་དང་ཚུགས་ལྡང་མེད་པའི་རང་ནས། རོ་བོ་སྙིང་པས་འཆར་བའི་གོ་བྱ། རང་བཞིན་གསལ་བས་
 རང་བྱུང་གི་འོད་ལྷ་ཡུལ་ཏུ་སྤང་། ཐུགས་རྗེ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔྱད་བྱེད་ཤེས་པར་སྒྲེས་པ་ལས་
 འབྲུལ་པར་འདོད་དེ། གསར་སྙིང་ལས། ཨེ་མའོ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལས། །རང་གི་རྣམ་རྟོག་ལས་
 གྱིས་འབྲུལ།^{༡༩} །ཞེས་སོ། །དེའི་ཆེ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ངོམ་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་ལྡན་ཅིག་སྒྲེས་
 བའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རང་སྤྱང་གཞན་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་བརྟགས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། གནས་ལྟགས་གྱི་རང་ནས་བྱུང་བར་མི་ཤེས་པར་བདག་འཛིན་ཡུལ་ཏུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་
 བྱིསྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། བར་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་རྣམ་སྒྲིན་བག་ཆགས་གྱི་ལུས་
 དང་སེམས་དུག་ལའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་འབྲུལ་བ་ཉིད། ཀུན་བྱེད་ལས་ཀྱང་། ཀུན་བྱེད་རྒྱུ་རང་
 བཞིན་མ་རྟོགས་པར། །རྒྱལ་བྱས་པའི་ཚོས་ལ་ངེས་བརྟགས་པས། །བརྟམ་ཞིང་ཆགས་པའི་དབང་
 གིས་སྤང་བ་བྱུང་། །མི་རྟག་སྒྲིལ་པའི་རང་བཞིན་འཛིག་པར་འབྱུང་། །ཆམེད་དམས་ལོང་ལྟུང་པའི་རང་
 བཞིན་ནོ།^{༢༠} །ཞེས་སོ། །

དེའང་རྩ་བ་རང་མ་སྒྲིལ་པས་འབྲུལ་པར། སྤྱད་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐ་མ་འབྲིང་དང་མཚོག་
 རྒྱར་རི་སྟེང་པ། །དེ་ཀུན་མ་རིག་ལས་བྱུང་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས།^{༢༡} །ཞེས་སོ། །ཁ་ཉིས་
 སུ་འཛིན་པའི་རྟེན་གྱིས་འབྲུལ་པར་ཡང་། བརྟུང་སྙིང་པ་ལས། རང་འཛིན་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛིན་པས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཏེ་^{༢༢} །ཞེས་པ་དང་། ཉི་ཁྲི་ལས་ཀྱང་། དྲིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་
 རྣམས་ནི་མུང་པོ་མེད་པ་ལ་མུང་པོར་འདུ་ཤེས། །ཁམས་མེད་པ་ལ་ཁམས་སུ་འདུ་ཤེས། སྒྲེམ་ཆེད་
 མེད་པ་ལ་སྒྲེམ་ཆེད་ཏུ་འདུ་ཤེས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་མེད་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བར་འདུ་ཤེས་པས། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འདུ་ཤེས། སྒྲེམ་ཆེད་མེད་པ་ལ་སྒྲེམ་ཆེད་ཏུ་འདུ་ཤེས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་མེད་པ་
 ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་འདུ་ཤེས་པས། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའོ།^{༢༣} །ཞེས་སོ། །རི་

ལྷ་རྒྱུད་ན་མ་རིག་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་དང་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་འགྲོ་བ་སོ་སོར་བརྒྱུད་པའི་
 སྤྱི་དང་དང་། མིང་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པར་གྲུབ་སྟེ། མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་ནས་བཅའ་པའི་
 བར་ལུས་གྲུབ་ནས། རིག་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། སྒྲིམ་ཆེད་དུ་ག་དང་། མ་གཤིའི་བར་བཅུ་གཉིས་སུ་
 འཁོར་བས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདྲ་དང་པོའི་གནས་ལུགས་འཁོར་བར་མ་གྲུབ་པ་བདེ་གསེགས་
 སྤྱིང་པོའི་ངང་ལས་འཁོར་བར་མི་རིགས་སོ་སྟེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་རྒྱུད་དང་ས་ལ་རྟོག་པ་མེད་
 ཅིང་ཟང་ཐལ་བ་ཡང་དགུ་ན་གྱི་རྒྱ་དགི་རྒྱུ་ན་གྱི་ས་ཆ་བརྩོམ་མཁུགས་པ་རྟོའི་ཁམས་ལྷ་རྒྱུད་འགྲོ་བ་
 བཞེན་དུ། དང་པོའི་ངང་ལས། གཞུང་འཛིན་དུ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུ་གིས་འབྲུལ་སྤྲང་སྤྲ་སྤྲ་ལྷ་རྒྱུད་ཆོགས་
 སུ་སྤྲང་བར་སྟོན་པ་ཉིད། དོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོན་པའི་གྲུ་ལས། རྒྱ་ལ་རྒྱུད་གིས་ཁྱེགས་གིང་
 དུ་གྲགས་པ་ཡིས། །ཐམས་པའི་རྒྱ་ཡང་རྟོ་ཡི་གཞུགས་ལྷ་རྒྱུད་འགྲོ། རྟོག་པས་དུ་གྲགས་པས་སྤོངས་པ་
 གཞུགས་མེད་ལ། གིན་རྒྱ་སྤྱི་ཞིང་མཁུགས་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་།^{༡༧} ཞེས་སོ།

དེ་ལྷ་རྒྱུད་བདེ་གསེགས་སྤྱིང་པོ་ལས་འབྲུལ་དུས་སེམས་ཉིད་གྱི་སྤྱིང་ན་ཡེ་ནས་དག་པའི་
 རོ་བོ་འཕོ་འབྱུར་མེད་པ་སྤྱོད་པ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཏགས་པ་ཆོས་གྱི་སྤྱིའི་ངང་ནས་གཞུགས་སུ་
 དང་། ཞིང་ཁམས་དང་། ཡེ་གེས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་གཞུང་འཛིན་དུ་འབྲུལ་པའི་མ་
 རིག་པས་བསྐྱིབས་ཏེ་བག་ཆགས་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འབྲུལ་པའི་
 བག་ཆགས་སྤྱོད་ཆོགས་གྱིས་བོན་བཞག་པས། གང་མཐུ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོ་
 ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་སྤྱོད་ཞིང་། མི་ལམ་གྱི་ནང་བཞེན་དུ་འཁོར་དུས། ང་དང་བདག་རྒྱུ་འཛིན། ཆགས་
 སྤང་དུ་ག་ལྷ་རྒྱུད། ལས་དང་བག་ཆགས་སོགས་དོན་མེད་དུ་འབྲུལ་ནས་བདེན་ཞེན་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་
 སྤྱོད་ཅིང་། ཉེན་མཚན་དུ་འབྲུལ་སྤྲང་གི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཁོར་བ་ན་བརྒྱུད་པ་ནི་གཞི་
 མེད་པས་འབྲུལ་དུ་མཐར་པ་ལས་འབྲུལ་པ་ལྷ་བྱ་མི་ལམ་གྱི་འབྲུལ་པའི་དཔེ་བཞེན་བདེ་སྟུག་གིས་
 ཉོན་མོངས་གིང་འབྲུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བུ་ལམ་འབྲུམས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་དང་བྲལ་བས་སྟུག་བསྟུལ་པའི་
 རང་དུས། རྒྱལ་བོའི་རིགས་སུ་སྒྲིམ་པས། རང་བཞེན་གྱི་འབྱོར་པ་དམ་པའི་བདེ་བ་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་།
 གནས་སྤྱོད་སྟུག་བསྟུལ་བ་ཉིད་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་མན་ངག་གི་གྲུ་

ལས། གླུ་པོ་སྲིད་པའི་འཕྲི་ཤིང་ལྟ་བུས་དཀྲིས་པ་རྣམས། ཁད་གཉེན་པའི་མུ་རམ་ཐང་ལ་རབ་
 ཏུ་བརྒྱུ་མ། རྒྱལ་ལུག་ཞོན་ཏུ་སྲིད་མེད་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན། ཁད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་སེམས་
 གྱི་ཟུག་རྩར་ཐུང་།^{੧੧} ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་སྲིད་པའི་ཐང་ལ་དོན་མེད་པར་འབྱུངས་པའི་དུས་ཉིད་ནས་སྤར་བ་སྤྲན་པ་བཞིན།
 དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་ནི་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྲིང་པོའི་
 མདོ་ལས། གྱི་རྒྱལ་པའི་སྤྲུལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་གྱི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐུང་ལ། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་
 ཡང་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པར་བྲིས་པར་ཐུང་།
 འདི་ལྟ་སྟེ། ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་བྲིས། ས་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་ས་ཆེན་པོ་
 བྲིས། སྤྲོད་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་ཆད་དུ་ནི་སྤྲོད་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས། སྤྲོད་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་དུ་ནི་སྤྲོད་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྤྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་གྱི་ཆད་དུ་ནི་སྤྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་
 ཆེན་པོ། འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་ཆད་དུ་ནི་འཛམ་བུའི། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྤྲིང་གི་ཆད་དུ་ནི་ཤར་གྱི་
 ལུས་འཕགས་སྤྲིང་། ལུབ་གྱི་བ་ལང་སྤྲོད་གྱི་ཆད་དུ་ནི་ལུབ་གྱི་བ་ལང་སྤྲོད། བྲང་གི་སྐྱ་མི་སྤྲན་གྱི་ཆད་
 དུ་ནི་བྲང་གི་སྐྱ་མི་སྤྲན། རི་རབ་གྱི་ཆད་དུ་ནི་རི་རབ། ས་ལ་སྤྲོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་
 དུ་ནི་ས་ལ་སྤྲོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་དུ་
 བྱི་འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། གཟུགས་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་
 དུ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་བྲིས་སོ། ཁད་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་མཆུ་ཞེད་སྤྲོད་
 ཐ་རབ་གྱི་རྩལ་གཅིག་ཏུ་བཅུག་པར་ཐུང་། རི་ལྟར་རྩལ་ཐ་རབ་གྱི་རྩལ་གཅིག་ཏུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་
 དེ་བཅུག་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྩལ་ཐ་རབ་གྱི་རྩལ་མ་ལུས་པ་རྣམས་སུ་དེའི་ཆད་གྱི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་ནང་
 དུ་བཅུག་པར་ཐུང་། རྟེན་ས་མཁས་པ་མཛེད་ས་པ་གསལ་པ་ཡིད་གཞུངས་ལ་དེར་ཉེ་བར་ཞུགས་

པའི་སྤྱད་པ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིམ་ཁུ་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་ཏེ། དེའི་མིག་ལྷའི་མིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་འོད་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཞིག་ལ། དེས་ལྷའི་མིག་གིས་རྣམ་པར་བལྟ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་
 པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱལ་མ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཏུ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་འགའ་
 ལ་འང་ཉེ་བར་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏོ། ། ཇོ་འདི་སྒྲུལ་ཏུ་སེམས་ཏེ། གྱི་མ་མ་ལ་གང་གིས་བརྩོན་པ་ཆེན་
 པོའི་སྒྲོབས་དང་མཐུས་རྒྱལ་མ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་འདི་བྱེ་སྟེ། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་འདིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཉེ་བར་འཕྲོ་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པས། དེས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབས་ཀྱི་མཐུ་བསྐྱེད་དེ། རྩི་རྩི་མོས་རྒྱལ་
 མ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་བྱེན་ས་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེད་ཏུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གཉེ་
 བར་འཕྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཅིག་ལས་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞེད་ཏུ་རྒྱལ་མ་རབ་ལུས་པ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་
 དེ་ཁོན་བཞེད་བྱེད་དོ། ། གྲུ་ལུ་པའི་སྒྲིམ་ཏེ་བཞེད་ཏུ་དེ་བཞེད་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་འཕྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ད་
 ལ་མ་ཚད་པ་མེད་པར་རྩིས་སུ་ཞུགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ད་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞེད་
 གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འབྲེལ་བར་ཚད་མེད་དོ། ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་
 པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞེད་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས། རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཉམས་སུ་མི་
 རྩོད་མཛོན་ཏུ་མི་བྱེད་དོ། ། དེས་ན་དེ་བཞེད་གཤེགས་པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་
 གྱུར་ཏེ། གྱི་མ་མ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་དེ་བཞེད་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་
 བཞེད་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞེད་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩིས་སུ་ཞུགས་པ་དག་སྟེ། གང་ཡང་ངས་
 སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཆིང་བ་
 མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་དོ།^{༡༩} ། ཞེས་སོ།

རིགས་སད་པས་ཐར་བཅོབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི།

རིགས་དེ་སད་ལས་སེམས་གཉིས་རབ་བསྐྱེད་ཏུ་ས། ། རྩིང་རྩིང་མཛོན་བསྐྱབས་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱེད་ནམས་ཆོག་ས། །

མུམ་སོགས་གསུམ་དབང་བསྐྱེད་རིམ་དག་པ་སྟེ། [༡༠] རྟོང་པ་རང་བཞིན་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས།
 བཞི་བ་ཚོགས་དབང་ཐོག་མ་རིམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། ཤེས་པ་རང་བསྐྱེད་པ་ཤིང་རིམ་གཉིས་སྟེལ་བཡིས།
 ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་གནས་སྐྱུར་དགེ་བ་རྣམས། [༡༡] ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྐྱོང་ས་ཏེ།
 ཆོས་གསུག་སྤྱི་མེད་ཉི་མ་མཐོང་བར་སྐྱུར།

དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་
 ཡེ་ནས་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་སྣང་ཆ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུག་སྐྱུའི་
 ཡོན་ཏན་ལྟར་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་དཔེ་དགུས་བསྟན་ཅིང་། རྟོང་ཆ་ལ་ཆོས་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུའི་དཔེ་མདོ་དང་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ནས་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་
 པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་སྟེ། འགྱུར་བ་མེད་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། དྲི་མ་སྐྱངས་
 བས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་མདོན་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཞེས་བཏགས་ཀྱང་། ཅུ་བ་རང་རིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་དོ། རིགས་དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པས། རིགས་
 གཉིས་པོའི་དྲི་མ་སྐྱངས། ཡོན་ཏན་སྣང་རུང་དུ་བྱས་ཏེ། མཐར་སྐྱུ་གཉིས་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་ཐོབ་
 པའོ། དེའང་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཚོགས་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ལྟར། བསྐྱེད་པ་དང་ཐོག་མ་པའི་རིམ་
 པའང་ཚོགས་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། སྐྱུ་འབྱུལ་བྱ་བ་ལས། བསྐྱེད་དང་ཐོག་མ་པ་བསོད་ནམས་དང་། ཁེ་
 ཤེས་ཚོགས་གཉིས་དབང་གསུམ་དང་། གཅིག་ནི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན། གཞན་རྣམས་དབྱེ་བས་
 དཔག་ཏུ་མེད།^{༡༠} ཅིས་པ་ལྟར། མུམ་པ་དང་། གསང་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་བསྐྱེད་
 རིམ་དག་པར་བྱེད་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོས་
 པ་དང་བཅས་པ་རི་སྟེད་དོ། ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཐོག་མ་རིམ་དག་པར་བྱེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཏེ། འོད་གསལ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོས་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། རྟོན་དག་སྐྱངས་པས་
 རིགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་སྟེ། ཉི་མ་སྒྲིན་རུམ་ནས་འཐོན་པ་ལྟར་དྲི་མའི་སྐབས་ལས་སངས་རྒྱས་རང་ལ་
 གནས་པ་འཆར་བ་ཡིན་ལོ། རྟོན་དག་རྒྱས་པར་ནི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་སྐར་བསྟན་ལ།

གསང་སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་སྒྲོའོ།

ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བའི་དབྱེད་བཤད་པ་ལ་ཡང་། ཚོགས་གཉིས་རྒྱང་འཇུག་ཏུ་རྫོགས་ཚུལ། སྤིང་ཞིར་མི་གནས་པའི་ཚུལ།
འབྲས་སུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ད་ནི་དགེ་བ་དག་གི་རང་བཞིན་དབྱེད་དང་བཅས་པ་བཤད་ཀྱི།

འཇིག་རྟེན་ཚོས་རབ་དགེ་བ་རྣམ་པ་བསྟ། །བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་སྤང་བཅས་ཚོགས།།[༡༩]

འཇིག་རྟེན་འདས་གང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་པ་མེད། །དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ཏེ་མཉམ་རྗེས་ཡུལ།།

རྒྱང་ཏུ་འབྲེལ་བར་སྟུང་ལས་ལེགས་དགུ་འགྲུབ།།

དེ་འདྲ་སྤར་བ་སྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས། དགེ་བ་བརྒྱ་དང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཅམ་ནི་བསོད་
ནམས་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཡང་། འདིར་གང་ཟག་གཅིག་སེམས་བསྐྱེད་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་
ཏུས་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཏེ།
ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། གང་གིས་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཏུ་སྒྲོད་པའི་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་།
བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ཡང་ནམ་གྲུ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དེའི་ཆོ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ལྟེ་
ཡོངས་སུ་རྒྱད་པར་བྱ། བརྟན་པས་བསྟུབ་པར་བྱ་¹⁹ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལྟར།

དེ་ཡང་སྤིང་པར་འདུ་བྱེད་དགེ་བ་ལྟར།[༢༠] །ཞིབར་འདུ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ལས་སུ་བཤད།།

སྤིང་ལས་འདའ་བྱིར་ལས་ལས་ཐར་པ་ལགས།།

བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་བརྒྱས་འཁོར་བར་འབྲུལ་པ་ལྟར། འདི་ཡང་དེར་མི་འགྱུར་རམ་
སྟུམ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་ནས་སྒྲོད་པས་ཐར་པར་འདྲེན་པ་ཚུལ་མཚུངས་
པའི་དཔེས་བསྟན་གྱིས། སྤིང་པ་ལས་གོ་ལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པས་སྤིང་པར་འདུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འོན་ཀྱང་སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྤིང་པ་ལས་སྒྲོལ་ཅིང་སྤིང་པར་གནས་ཀྱང་སྤིང་པའི་ཉེས་པས་མི་གོས་ཏེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཐབས་སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཞིབ་ཚུགས་གཅིག་པའི་སར་

མི་ལྷར་བ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྤྱིང་རྗེས་ཞིལ་མི་
གནས་དང་།^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། མེད་པ་པོ་ནི་ངན་འགྲོར་འགོ། ཡོད་པ་
པོ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགོ། ཡང་དག་རི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ཕྱིར། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་པར་
འགྱུར།^{༢༠} ཞེས་པའི་རྣམ་གྱིས་སོ།

གསུམ་པ་ལའང་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

ལམ་ཞུགས་དགེ་བ་བརྩམས་འབྲས་བུ་ཡང་། རྣམ་སྤྱོན་རྒྱུ་མཐུན་དབང་དང་བྱེད་ལས་ཏེ།^{༢༡}

དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞེལ་ས།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལའང་དགུ་ལས། རྣམ་པར་སྤྱོན་འབྲས་ནི། རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི།

དེ་དག་རྒྱུད་འཁྲིང་ཆེན་པོར་སྦྱད་པ་ཡིས། །གནས་སྐབས་ལྟ་མི་མཐར་ཐུག་དེས་ལེགས་འབྱུང་།

འདི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ལྟར་ཟད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། གནས་སྐབས་ལྟ་མིའི་བདེ་བ་
ཐོང་ཞིང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཉིད། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། བརྩན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་
དགེ་བའི་ཅ་བ་གང་གིས་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་
བ་ཡོད་དེ་གང་ཞེན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་དགེ་བ་བརྩ་
དང་། བསམ་གཏན་བཞིད་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞིད་དང་། ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
བ་དུག་སྟེ། རྣམ་ཡང་བར་མ་དོར་ཟད་ཅིང་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།^{༢༢} ཞེས་སོ།

རྒྱམ་ཐུན་གྱི་ལས་འབྲས་ནི། རྒྱམ་ཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི།

རྒྱམ་ཐུན་བྱེད་པས་ངང་གིས་དགེ་ལག་ཞེས། རྩོད་བསམ་ཆེ་རིང་བ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ།^{༢༣}

མཐུན་པའི་ཁྱིམ་ཐབ་དག་སྒྲུབ་མེད་པ་དང་། རྒྱར་བ་མི་འབྱུང་ལན་རྒྱུན་མཛེས་བཤེས་བཞིན།

ཆོག་གཟུང་འོས་དང་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་སྟན། ཆོག་ཤེས་བྱམས་ལྟན་ལྟ་བ་བཟང་པོར་འགྱུར།^{༢༤}

དེ་ཡང་། དགེ་བ་བརྩུ་བ་སྟན་པའི་མདོ་ལས། དེ་དག་དགེ་བ་བརྩུའི་ལས་ལ་ཕྱིར་ཞིང་བརྩུན་པས་

གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ། ཆོ་རིང་པར་འགྱུར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་པར་འགྱུར་རོ། །མཐུན་པའི་ཁྱིམ་ཐབ་དག་
 ཟླ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྐར་བ་འབྲུང་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་གྱི་ཡིད་དུ་ལོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱིམ་
 གཞུང་པར་འོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་གྱི་ན་པར་སྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱིམ་གྱིས་པར་འགྱུར་རོ། །ལན་
 ཚུན་བྱམས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་བཟང་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

དབང་གི་འབྲས་ཐུན། བདག་པོ་འཇམ།

དབང་གིས་ལུལ་བཟང་གཟི་བཟླ་བཟླ་མཆོག་ས། །བཟང་བཅུང་སྐྱོན་སོགས་འཇུག་མཐུ་ཆེ་ཞིང་།

ཕྱོགས་གཙང་སྐྱོན་སོགས་དྲི་ཞིམ་དད་དང་ལྡན། །གཞན་གྱིས་མི་སྤྱོད་འཇིགས་བྲལ་གནོད་འཚོ་མེད།།[༡༥]

སྤྱོད་ཀྱི་མཐུན་དང་རིག་པ་མཆོག་ཏུ་བདེ། །དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོག་ལོགས་སྐྱོན་འབྲས་བུ་བྱས།

ས་ཕྱོགས་མཉམ་ལ་མཆོང་བའི་ཐུས་བརྟན། །མེ་རྒྱ་འབྲས་མང་བཟང་དགུ་འཕེལ་བ་མཐོང་།།[༡༦]

ལོ་འབྲས་སྐྱོན་སོགས་རོ་མཆོག་བདེ་འབད་དང་། །འབྲུང་ཁུངས་བཟང་ཞིང་དབྱང་གཉེན་ལྡན་པར་སྤྱོད།

དེ་ལ་སྤྱོད་གནོད་བསྐྱངས་པས་ནི་ལུལ་བཟང་ལ་ཉམས་དགའ་བ་སྤྱོད། །མ་ཕྱིན་པར་ལེན་བསྐྱངས་
 པས་བཟང་བཅུང་འཇུག་ཞིང་རོ་བྱོབ་དང་སྐྱོན་མཐུ་ཆེ་བའི་ལུལ་དུ་སྤྱོད། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཤེམ་
 བསྐྱངས་པས་ས་ཕྱོགས་གཙང་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་དད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཅན་ཏུ་སྤྱོད། །བརྟན་དུ་སྤྱོད་བ་
 སྐྱངས་པས་ལུལ་ཕྱོགས་གང་ན་དགུ་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་གནོད་འཚོ་མེད་ཅིང་མི་སྤྱོད་པར་
 སྤྱོད། །ཕ་མ་སྐྱངས་པས་གང་ན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་ཅིང་ས་ཕྱོགས་དོག་སྤྱོད་དང་ཆོར་མ་ཁུང་པར་སྤྱོད། །ཁྱིམ་
 རྒྱུ་བ་མོ་སྐྱངས་པས་དུས་ཚོགས་མ་ལོག་ཅིང་མེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱོན་པའི་ལུལ་དུ་སྤྱོད། །ཁྱུ་ལ་
 བསྐྱངས་པས་ས་ཕྱོགས་ཐད་ཀ་མཉམ་ལ་མཆོང་དང་ཐུས་བརྟན་པར་སྤྱོད། །བརྟན་མེས་སྐྱངས་
 པས་ས་ཕྱོགས་མེ་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ལོ་སྤྱོད་བཟང་ལྟ་འཕེལ་བ་མཐོང་བར་སྤྱོད། །གནོད་
 མེས་སྐྱངས་པས་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་ལྟ་མང་ཞིང་རོ་ཞིམ་པར་སྤྱོད། །ལོག་པར་ལྟ་བསྐྱངས་
 པས་འབྲས་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་ཁུངས་བཟང་ཞིང་། མགོན་སྤྱབ་སྐྱོན་དང་དབྱང་
 གཉེན་སྐྱོན་སྐྱོན་ཆོགས་པར་སྤྱོད།^{༡༧} །ཞེས་དགེ་བ་བརྟུན་མདོ་ལས་འབྲུང་རོ། །

བྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་ནི། ག་ཞུན་ཡང་།

སྒྲིལ་བུ་བྱེད་པ་དག་ལ་སྐད་གཅིག་ལ་མཐོང་། །ཡིག་སྐད་ཀྱི་འབྲས་པ་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པ་ཡིན།། [༥༩]

དེ་ཡང་རྒྱ་རོལ་ལས། དག་བསྟོ་བ་བསྟོན་ནས་སྟོན་པའི་ཞིང་། ལེགས་པའི་བྱང་རྒྱ་བསྟོན་པ་
 རབ་འཛིན་པར་བྱེད།^{༡༩} ཅིས་པ་དང་། བཟང་པོ་རྒྱུད་པ་ལས། མི་ཆོ་འདིར་ཡང་དེ་དག་ལེགས་
 པར་ཡོང་།^{༢༠} ཞེས་སོ།

ਧਰਤੀਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸੁਖ-ਸੁਖੀ। ਕੁੰਘ।

གཞན་ཡང་ཕྱིན་པས་ཡོངས་སྤོང་ཁྱིམ་མ་ཁྱིམ་དང་། དཔྱད་པས་གཞུགས་པའང་དམིགས་ཀྱིས་ཤོད་ཅིང་།
བསམ་གཏན་ལེས་མ་ཞི་སྒོ་ཡིས་ཤོད་པ་ལོ་ཤོད།

དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རང་ནམ་པོ་དེ་ག་པ་གཏོང་བ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་སྒྲིམ་པ་དང་།
 རྩོད་གཞིལ་བ་དང་། དག་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་དག་པར་ཕྱེ་གཅིག་པ་དང་། བདེན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤམ་པ་སྟེ། ས་འོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་དག་པས་སྤྱོད་པ་ནི་འབྲས་བུ་དམ་
 པ་འཛོལ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྲང་བ་ལས། སྤྱིན་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་པ་མཛོད་བརྩོན་འབྲུག། རམས་གཏན་
 གཤམ་རབ་སྟིང་རྩེ་རྩུགས། སྤྱིན་པ་རང་ལོར་ཡོངས་གཏོང་བ། རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞན་ཅན་བྱ་བའོ། །
 བཛོད་པ་རྩོད་གསངས་པ་སྟེ། བརྩོན་འབྲུག་དག་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད། རམས་གཏན་ཕྱེ་གཅིག་ཉོན་མོངས་
 མེད། གཤམ་རབ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འཕེབས། སྟིང་བཅེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། སྟིང་རྩེར་
 རོག་ཅིག་སྟོ་གོགས་སོ། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། བཛོད་པས་མདངས་ལྡན་བརྩོན་
 པས་བརྩོད། རམས་གཏན་གྱིས་ཁྲིམས་ཀྱིས་གོལ། སྟིང་བཅེ་བས་ནི་དོན་ཀྱང་འབྲུག། རཏུན་པོ་
 འདི་དག་མ་ལུས་པར། ཅིག་ཅར་ས་འོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། ཡེ་གཤམ་པས་ཀྱིས་མི་བྱུང་ལུལ། རའིག་
 རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་འབྱུང་།^{༡༩} ཁེས་སོ། །

དེའང་པ་རྩ་བ་ཏུ་ཐུག་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ལྟེ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱི་མེད་པ་
བྱས་པ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཐུག་པར་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཚད་མེད་བཞིའི་འབྲས་སུ་ནི། ཚད་མེད་པ་བཞིའི་པན་ཡོན་ནི།

བྱམས་པས་ཡིད་འོང་སྒྲིང་རྗེས་པན་པ་འབྲུབ། [༥༠] །དགའ་བས་སུན་ཚོགས་བཏང་སྒྲོམས་སྒྲིག་པ་མེད།།

མདོ་རན་བསོད་ནམས་ལེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་འབྲས། །གནས་སྒྲུབ་པས་མདོན་མཐོ་མཐར་བྱག་ཤེས་ལེགས་འབྲུབ།།

འདི་ནི་ལམ་བཟང་གི་དར་ཆེན་པོའི་ཐོལ། [༥༡] །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།

དེ་ལ་བྱམས་པས་ཀྱུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། སྒྲིང་རྗེས་པན་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དགའ་བས་འབྲོར་པ་སུན་སྒྲོམ་ཚོགས་པ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་གྱིས་སེམས་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་བརྟེ། མདོ་ལས། བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡངས་པ། བདུན་དུ་བྱས་པ། ཚད་མ་ཤེས་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱན་མོང་དུ་མ་སྒྱུར་བས་ནི་ལྟ་དང་མིའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཁ་དོག་བརྒྱན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རྗེ་འཆོས་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་བྱིན་པ་བས། བྱམས་པ་ཡུད་ཅམ་ཐང་ཅིག་གི། བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་དོང་། །ལྟ་མི་བྱམས་པར་འབྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཆ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མོ་ཆོ་གྱིས་མི་གཞོད་དང་། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟེ་འབྱུར་ཏེ། །ཀལ་ཏེ་གོ་ལ་བར་མ་སྒྱུར་ཀྱང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཐོབ་པོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །སེམས་བསྐྱེད་བཅུག་ཅིང་བརྟན་བྱས་ན། །འི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་འཐོབ། །དད་པས་མི་ཁྲིམ་འགྲོམ་ལྟུང་། །ཁྲིམས་གྱིས་འགྲོལ་བཟང་ལོང་འགོ། །སྤོང་པ་ཉིད་ལ་གོ་མས་པ་ཡིས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱུན་ལ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །ཁག་པ་ཀྱུན་ལ་བག་ཡོད་འཐོབ། །ཀལ་མེད་པས་ནི་དྲན་ལྡན་ཐོབ། །སེམས་པར་བྱེད་པས་སྒྲོ་གོས་འཐོབ། །ཁཀྱར་སྟེ་བྱེད་པས་དོན་རྟོགས་ལྡན། །ཆོས་བསྐྱངས་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་ལྟུང་། །ཆོས་ཉན་པ་དབྱིན་པ་དག །བསྐྱེད་སེམས་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད། །འདོད་པ་སྒྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འབྱུང་། །མ་ཆགས་པས་ནི་དོན་འབྲུབ་སྟེ། །སེར་སྣ་མེད་པས་ལོངས་སྟོན་འཕེལ། །རྒྱལ་མེད་

བས་གཙོ་བོར་འགྱུར། ཆོས་ལ་བརྟེན་པས་གཞུངས་འཐོབ་པོ། ལྷིང་པོ་ལྷ་རྣམས་བྱིན་པ་དང་།
 འཛིགས་ལ་མི་འཛིགས་སྦྱིན་པ་ཡིས། བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་། ལྷོ་བས་པོ་ཆེ་ཡི་
 མཆོག་ཐོབ་འགྱུར། མཆོད་རྟེན་མར་མའི་འཕྲེང་བ་དང་། ལུན་པ་དག་ཏུ་སྦྱོན་མ་དང་། མར་མེ་འབྲུ་
 མར་བྱིན་པ་ཡིས། ལྷ་ཡི་མིག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། མཆོད་རྟེན་མཆོད་པ་རོལ་མོ་དང་། ཁྱིལ་ཐུང་ག་
 བྱི་ཐུལ་བ་དང་། རྩ་དང་དུང་ནི་རབ་ཐུལ་བས། ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། གཞན་གྱི་འབྲུལ་པ་མི་
 གྲོང་ཁིང་། ལུན་ལགས་ཉམས་པ་རྣམས་མི་བརྟོན། ཁེམས་ནི་རྩེས་སུ་བསྐྱེད་པས་ན། གཞན་གྱི་
 སེམས་ནི་གཤམ་པ་འཐོབ། ལྷ་མ་དང་བཞེན་པ་བྱིན་པ་དང་། ཉམ་རྒྱུད་བཀྱར་བར་བྱས་པ་དང་། འ
 བཞེན་པས་སྒྲུ་མ་བཀྱར་བ་ཡིས། ལམས་པ་རྩུ་འབྲུལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་
 བཞིན་དུ། ཆོས་གཞུང་དོན་དག་དྲན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དྲི་མེད་པས། ཆོ་རབས་དྲན་པ་ཐོབ་
 པར་གྱུར། རྟོགས་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར། ལང་དག་རི་བཞིན་ཡོངས་གཤམ་པས། ལའོན་གཤམ་
 དུག་དང་ཟག་པ་ཀུན། ཁུད་པ་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཁེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགྲོལ་བའི་
 བྱིར། རྟེན་བཞིན་ཉིད་གཤམ་ཉམ་ལྷན་པ། ལྷིང་རྩེས་བརྒྱན་པ་བསྒྲོམས་པ་ཡིས། རྒྱལ་པོའི་མཆོག་
 ལྷན་རྒྱལ་བར་གྱུར། ལྷོན་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་དག་པ་ཡིས། སངས་རྒྱས་ཁིང་ནི་དག་པར་འགྱུར། ཐུབ་
 དབང་རིན་ཆེན་ཐུལ་པ་ཡིས། མཐའ་ཡས་འོད་ནི་རྣམ་པར་འཕྲོ། རྟེན་པས་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་
 དག མཐུན་པར་མཁུན་ནས་དོན་དུ་ནི། འགྲོ་ལ་ཡན་པ་རྟག་ཏུ་མཛོད། རྟེན་ཉིད་ཁྱེད་ལ་ཡན་པ་
 ལགས།^{༡༠} ཞེས་སོ། རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སུར་བཀྲོད་པའི་ཐབས་དམ་པ་སྟེ། སྦྱིས་
 རབས་ལས། གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ཡེ་གཤམ་ཆོགས་རབ་འབྲས། ཐར་པ་དམ་པའི་འཇུག་དོགས་
 ཆེན་པོ་སྟེ། རྟེན་ལས་གཞན་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་པས། རྟག་ཆོས་སྦྱིན་གཙོང་ཆར་བསེལ་སྤྱང་
 བར་མཛོད།^{༡༡} ཅིས་སོ། །

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན། རྒྱལ་པོ།

དེ་ལྟར་གྲིང་ཁིང་འདུ་བྱེད་ལས་རྣམས་ནི། ཁེམས་ལ་བརྟེན་ཁིང་སེམས་ཀྱི་དོད་གསལ་ལ།

མཁའ་བཞེན་བྱེད་པོ་མི་དམིགས་སྒྲོལ་དང་བྲལ།^[༥༩] །བདེན་པ་གཉིས་དོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།

རི་སྒྲིབ་བཤད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སེམས་ལ་བརྟེན་པས། བརྟགས་ན་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་
འོད་གསལ་བ་སྟེ། གྲུག་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་རབ་རྒྱ་བྱེད་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་རང་བཞེན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་སྟེ། འཕགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་ཆོ་སྤྲིག་མེད་
སྟོབས་བརྩ་ལྟ་བུ་ཡི། རྒྱལ་བ་དེ་ནི་ཉིང་འཛིན་མཆོག་འདི་འཆད། སྤྱིད་པའི་འགོ་བ་མི་ལམ་ལྟ་
བུ་སྟེ། །འདི་ལ་སྤྱུ་ཡང་མི་སྟེ་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མིང་དང་སྟོག་ཀྱང་མི་རྟེན་དེ། ཆོས་འདི་
རྣམས་ནི་དབུ་བ་རྩ་གིང་འདྲ། །སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཁའི་གྲོག་འདྲ་སྟེ། རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བ་འདྲ་ཞིང་སྤྲིག་རྒྱ་
བཞེན། །མི་འགའ་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་གི་ནས་ནི། །འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕྲོ་ཞིང་འགོ་མོད་
ཀྱང་། །ལས་བྱས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་རྩད་མི་ཟ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་དཀར་ནག་འབྲས་སྒྲིམ། །རྟག་
པ་མ་ཡིན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ལས་བསགས་མེད་ཅིང་གནས་པ་དག་ཀྱང་མེད། །དེ་ཡང་བྱས་ན་
རེག་པར་མི་འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བ་མེད། །པལ་བ་མེད་ཅིང་ཕྱིར་ཡང་
འོང་བ་མེད། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པའང་མིན། །འདི་ན་ལྟ་གནས་འཇུག་པ་དག་པ་
མིན། །སེམས་ཅན་སྟོད་པ་རབ་ཞི་འཇུག་པ་མེད། །སྤྱིད་གསུམ་མི་ལམ་དང་འདྲ་སྟོང་པོ་མེད། །སྒྱར་
དུ་འཛིག་ཅིང་མི་རྟག་སྒྲུ་མ་བཞེན། །འོང་བ་མེད་ཅིང་འདི་ནས་འགོ་བའང་མེད། །རྒྱན་རྣམས་རྟག་ཏུ་
སྟོང་ཞིང་མཚན་མ་མེད། །བདེ་གཤེགས་སྟོད་ལུལ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། །སྟེ་མེད་ཞི་བ་མཚན་མ་
མེད་པའི་གནས། །སྟོབས་དང་གཟུངས་རྣམས་དང་ནི་ཡོན་ཏན་སྟོབས། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོག་གྱུར་པའི་མཆོག་ །དཀར་པོའི་ཆོས་མཆོག་ཡོན་ཏན་བསགས་པ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་
གཟུངས་དང་སྟོབས་མཆོག་དང་། །རྩ་འབྲལ་རྣམ་པར་འབྲལ་བར་བྱ་བའི་མཆོག་ །མངོན་ཤེས་མཆོག་
ལྟ་བུ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་།^{༥༩} །ཞེས་སོ།

དག་སྤྲིག་སོ་སོའི་འབྲས་སུ་ནི། མེད་བཞེན་དུ་སྒྲུང་བ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ལས་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ།

གདོད་ནས་རྣམ་དག་མེད་བཞེན་སྒྲུང་བ་ཡི། །ལས་ནི་གུན་བྱེད་རིམ་མཁན་འདྲ་ཞིང་།

རྟག་ཏུ་རྒྱུ་འགོ་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་འདྲ། [༥༩] །གཞན་དུ་མི་འགོ་ལུས་ཀྱི་བདེ་སྒྲུག་བཞིན།

རང་བཞིན་ལྟོག་དཀའ་ཆུ་ཁྲུང་འབབ་འདྲ་ཞིང་། །མཐོ་དམན་སྒྲུང་བྱེད་འགོ་ཀུན་དབང་པོ་འདྲ།

ཤིན་ཏུ་བྱུ་ཆེན་མ་མཐའི་དབྱིངས་འདྲ་ཞིང་། [༦༠] །དཀར་ནག་མི་འགྱུར་ཀུན་ལྡུལ་འདྲ།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སྒྲུང་བ་མི་འགག་བསམ་ན་དེའི་ཕྱིར་རྩ་བ་
མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པ། རྒྱུན་ལུལ་ལས་སྒྲུས་པ། རྒྱ་དུག་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ། དྲན་བ་ཉེར་
གཞག་ལས། ལས་ཀྱི་གཞི་ནི་མ་རིག་པ་སྟེ། རིག་ན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་
རོ་མོ་མཐན་དང་འདྲ་སྟེ་སྒྲ་ཆོག་ས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུན་ནི་ལུལ་ལ་སེམས་པ་སྟེ། སྤྱུང་དང་འདྲ་
བར་བྱ་བྱེད་མང་བ་ཡིན་ནོ། ཉ་དང་འདྲ་སྟེ་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་པ་ཡིན་ནོ། བྱིམ་བདག་དང་
འདྲ་སྟེ་བག་ཆགས་སྒྲ་ཆོག་ས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ། སྒྲུ་མ་དང་འདྲ་སྟེ་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །
གྲིབ་མ་དང་འདྲ་སྟེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་འགོ་ལུས་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་དུ་འདྲ་སྟེ་མི་འཕོ་
བ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་ཁྲུང་དང་འདྲ་སྟེ་བརྒྱུག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་
བསྐལ་ལ་དབང་བ་སྒྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཐའ་དང་འདྲ་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྡུལ་དང་ཀུ་མུ་དའི་
ཆོག་ས་དང་འདྲ་སྟེ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། [༦༡] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།

རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་འབྲས་བུ་ནི། དེ་ལྟ་སྤྱུའི།

ལས་རྒྱམས་བརྟགས་ན་རོ་བོ་འགར་མེད་ཀྱང་། ཁྱི་ལམ་བཞིན་དུ་བདེ་སྒྲུག་སྒྲ་ཆོག་ས་བྱེད།

སྒྲོས་གདགས་ལས་རྒྱམས་དངོས་པོ་མཚན་མ་མེད། [༦༢] །རྒྱ་འབྲས་མི་སྤྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཉིད།

ཡོད་མིན་མེད་མིན་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད། རི་ལྟར་སྤྱད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་པར་སྤྱིན།

འདི་ནི་རི་སྟེང་རི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ལུལ། [༦༣] །རྒྱམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་དེ་ཡིས་ལེགས་པར་གསུངས།

འདི་ལྟར་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་ཀུན་དུ་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པས་བཅའ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
དེ་དག་མི་རྟོག་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉོན་མོངས་རྒྱམས་ནི་ལུལ་ན་མི་གནས་དབང་སོགས་ལ་མིན་
པར་ནང་མིན། རྟེན་ལས་གཞན་ནང་མིན་ན་འདི་དག་གར་གནས་འགོ་བ་ཀུན་གཞོད་བྱེད། འདི་

ནི་སྒྲུ་འདྲ་དེ་བྱིར་སྤྱིང་ལ་འཛིགས་སྒྲངས་གིས་བྱིར་བརྩོན་པ་བསྟེན།^{༡༤} ཞེས་པ་ལྟར། རོན་དམ་
 པའི་གཤིས་ལ་ལས་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ནང་འདིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བས་
 བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲ་སྒོས་བྱེ་ཞིང་གཞིགས་ན་ལས་ཡོད་མེད་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཅ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ལས་གསོག་པར་བྱ་བ་མེད་པས། སྒོན་ན་གྱིས་འབྱུང་བས་བསྐྱེད་པའི་ལས་
 མ་སོག་ཅིག་པར་གདམས་ཏེ། ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནས་མཁྱེན་ནས་གསུངས་ཀྱི། བྱི་
 རོལ་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་མེད་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བྱས་དབུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མར་གསུངས་པ། རྒྱ་
 འབྲས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡི། །ལས་རྒྱམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས། བཅོམ་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་
 གཞན་བསྟན་བཅོས་ལས་མ་བཤད།^{༡༥} ཅེས་སོ།

གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དག་གི་ལའང་བཞེ་ལས། རྒྱ་འབྲས་ཁྱེད་གསོད་དག་གི་པམི།

ད་ནི་ཚུལ་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དག་གི་པ། །གང་ཞིག་ལས་འབྲས་ཁྱེད་དུ་གསོད་པ་དག།

སྤྱུ་སྟེགས་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྒྲོབ་མ་སྟེ། སྤྱིང་པའི་ལྟ་ལ་གདེང་ཅམ་སྤྱུ་འཆའ་བ།^{༡༦}

ཆད་པའི་མཐར་ལྷང་འོག་ནས་འོག་ཏུ་འགོ། །ལམ་ངན་ཞུགས་པ་དེ་དག་གནས་ངན་ལས།

ནམ་ཡང་མི་ཐར་བདེ་འགོ་རིང་དུ་བྱེད།

འདིར་སྒྲུན་པོ་མངོན་པའི་ད་རྒྱལ་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་གིས་པ་ཁ་ཅིག །ལས་མེད་
 ལས་ཀྱི་འབྲས་སྤྱེད། བཅ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 ཞིང་། །དགོ་བ་འདོར་སྤིག་པ་ལ་ངང་གིས་སྒྱུད་ཅིང་། སེམས་ཅན་རང་སྤྱང་ཡིན་པས་མི་ལམ་དང་འདྲ།
 གཞན་ན་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྒྲོག་བཅད་ཀྱང་སྤིག་པ་མེད་དེ་གིང་སྤྱུ་རྒྱམས་དང་འདྲོའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་
 བློ་ཆད་པར་བལྟ་བས་ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟངས་ཀྱི་མེད་པ། གང་ལ་ལ་དག་ལས་མེད་
 ལས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་སྒྲིན་པའང་མེད་དེ་བྱིས་པ་རྒྱམས་དྲང་བའི་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་མི་དགོ་
 པའི་ཆོགས་ལ་མང་དུ་བརྟེན་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་འདི་པར་ཁས་འཆེ་བ།
 འཛིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ། བདུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༧} །

ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། མདོར་ན་མེད་པར་ལྟ་བུ་བ་ཉིད། །ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མེད་
ཅེས་པ། རང་སོད་ནམས་མ་ཡིན་ངན་སོང་བ། རྟེན་ལོག་པར་ལྟ་ཞེས་བཤད། ཅེས་པ་དང་། མེད་
པ་པོ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ།^{༡༩} ཞེས་སོ།

སྟོང་ལྟ་དགག་པ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

རྒྱུ་འབྲས་སྟོང་རྗེ་བསོད་ནམས་ཆོག་མཉམ་འདི་དག་[༥༡] རྩལ་དོན་བྱིས་པའི་ཆོས་ཏེ་སངས་མི་རྒྱ།

དེས་དོན་བྱར་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དོན། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་མས་ཤིག་ལོ།

དེ་སྐད་དུ་སྒྲུབ་དེ་ནི།

ཆད་པ་ལས་ཀྱང་ཆད་པའི་ལྟ་བུ་ཅན།[༥༢] རྣམས་པ་ལས་ཀྱང་དམན་པའི་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་དག།

རྒྱུ་ཉིད་བཀག་ནས་འབྲས་སུ་བསྐྱབ་པ་མཛན།

རྒྱུ་འབྲེན་པ་དག་གྱང་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་མི་སྒྲུབ། བྱིད་ཅག་ཐར་
པའི་རྒྱུ་བཀག་ནས་འབྲས་སུ་འདོད་པ་དེ་ནི་ཡ་མཛན་དུ་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱར་མེད་བསྒོ་མས་པས་
གྲོལ་བར་འདོད་ཅིང་།

མིད་ཅེའི་ཡིད་ཅན་དགག་པ་ནི། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆོ།

ནམ་མཁའ་ཡིན་ན་སྒོ་མ་ཡང་ཅི་ཞིག་དགོས། མིན་ན་བསྒོ་མས་ཀྱང་པལ་བདོན་མེད་དོ།[༥༣]

ཅང་མེད་བསྒོ་མས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་འགྱུར་ན། རྣམ་མཁའ་ཡིད་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་འགྱུར།

བསྒོ་མ་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་གྲུབ། རྟེན་ལོག་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཤིངས་ཤིག་[༥༤]

ཅེས་འདོམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་སྒོ་མ་མི་དགོས་ཏེ་ཡིན་པར་
གྲུབ་ཐིན་པའི་བྱིར་དང་། མིན་ན་བསྒོ་མས་ཀྱང་དོན་མེད་དེ་མིན་པ་ཞིག་བྱིས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་དུ་མེད་དེ།
ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་བྱིས་གཞན་དུ་མི་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ། གཞན་ཡང་དེས་ཅི་བྱ། ཉན་
མོངས་པ་ལས་གྲོལ་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བཞག་པས་རྒྱུ་

འབྲས་མེད་ཅེས་མཁྱེད་གི། ཅི་ཡང་ཆོད་པ་བསྐྱོད་མས་པས་ཀྱང་གོ་ལ་ན། ལྷ་མོ་མ་ཐོས་པ་བདག་ཀྱང་
གོ་ལ་བར་རིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དོ། རོ་ཉ་ལས་ཀྱང་། མདའ་བ་ལྷན་ན་མེན་མ་མཁའི་ཡིད་ཅན་ལ། ཐར་
པ་ན་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།^{༡༥} ཞེས་པས་ཀྱང་བཀག་པས་རྒྱ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཡིད་ལ་མ་སེམས་
གིག་ཅེས་གདམས་སོ།

ཡང་དག་པའི་ལས་འབྲས་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་བཤད་པ།

ཡང་དག་ལམ་ནི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། ཐབས་དང་གེས་རབ་མཉམ་སྦྱར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།

སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱིས། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལམ་བསྐྱོད་མས་པས།^{༡༦}

སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་འཕྱོང་། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དོན།

སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཛད་པ་ནི། དག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཟབ་མོའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན།^{༡༧}

དེ་བས་དེས་དོན་མདོ་རྒྱད་སྟོང་པོའི་དོན། ཚོགས་གཉིས་རྒྱུད་འཇུག་རིམ་གཉིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱིས།

སྤང་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཡིན།

འདི་ལྟར་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྲུམ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ཏེ། སྤྲུམ་
མཁན་རབ་རྟུབ་ཟུང་མོས་ལུས་པའི་མདོ་ལས། སྤྲུམ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་བསགས་པས། སྤྲུམ་ལྟ་བུར་
སངས་རྒྱས་ཏེ། སྤྲུམ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དོན། སྤྲུམ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡིན།^{༡༨} ཞེས་སོ། དེས་
པའི་དོན་གྱི་མདོ་དང་། རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་དེ་ཉིད་བཤད་དོ། རྒྱད་ཕྱེ་ན་མས་སུ་བསྐྱེད་པ་
དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱེད་པས་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་
ཡིན་ནོ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་ནི། ད་ནི་མཇུག་བསྟུ་བ།

འདི་ནི་སྤྱིད་པར་འདུ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཀྱན།^{༡༩} ཁྱད་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་རབ་སྤངས་ནས།

ཐར་པའི་རྒྱ་འབྲས་ནན་ཏན་སྟོང་པོར་བྱ། སྤྲུམ་དུ་མ་ཐོན་མཐོངས་ལེགས་བྱང་རྒྱུ་འགྲུབ།

དེའང་དགེ་བ་མཐའ་དག་བསྒྲུབ། ཐེག་པ་མཐའ་དག་འདོར། ཆོ་དོན་ཡོད་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ་སྤྱར་དུ་
 འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་ལས། ཆོ་འདི་གཞོན་མང་རྒྱུད་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །ཆུ་
 ཡི་ཆུ་ལུང་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། རྒྱལ་གསལ་དབྱུང་དབྱལ་སྤུང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས། ཁུང་ཁོ་མ་
 གང་ལགས་དེ་ནི་རོ་མཚར་ཆེ།^{༡༠} ཁེས་སོ། རེ་ལྟར་བསམས་ཏེ་རང་དང་གཞན་གང་གི་ཕྱིར་ཡང་
 ཐེག་པ་བྱ་བར་མི་འོས་ལ། ཐ་ན་མཁའ་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་འདུག་པ་
 བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་སྤྱོད་ངན་པ་རང་ལ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་དག་གིས་བགོ་སྐལ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཉིད་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་སྟོང་བུམ་ཟེ་ལྟ་དང་ནི། །མགོན་དང་ཡབ་ཡུམ་དག་དང་བཅུན་མོ་
 དང་། །འཁོར་གྱི་སྤྱད་དུ་འདུག་པ་མི་བཅུད་དེ། །དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྱོད་སྐལ་ལོན་འགའ་མ་
 མཆིས། ཐེག་པའི་ལས་རྣམས་སྤྱད་པ་འགའ་ཡང་ནི། །དེ་ཡི་མོད་ལ་མཚོན་བཞེད་མི་གཅོད་དེ། །འཆི་
 བའི་དུས་ལ་བབས་ན་ཐེག་པ་ཡི། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ལགས་མཛོད་པར་འགྱུར།^{༡༡} ཁེས་སོ། རེས་
 བ་ཐེག་པའི་ལས་ལས་བསྐྱོག་པ་ཉིད་ཀྱང་། དེ་ལས། མི་དགའི་ལས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བོན་ནི། །ལུས་
 དག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཅི་ནས་དེ་རུ་ལ་ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པར། །དེ་ལྟ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ལ་
 ཀྱིས་འབད་པར་མཛོད།^{༡༢} ཅེས་སོ།

དེའང་རང་གི་སྟོབས་ལས་གཞན་ཀྱིས་ཐར་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལག་ལོན་དམ། སྤྱབ་གྲོགས་ལྟ་
 སྤྱབས་མེད་པས་དགེ་ཐེག་གི་སྤྱང་དོར་རང་ཁོ་ནས་བྱ་དགོས་པ་ཡང་། དེ་ལས། ཐར་པ་བདག་ལ་
 རག་ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་ཀྱིས་གྲོགས་བཅུར་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱི། །ཐོས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་
 བསམ་གཏན་ལྟར་པ་ཡི། །བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞེད་འབད་པར་མཛོད།^{༡༣} ཅེས་སོ། རེ་ལྟར་བྱ་བ་
 ཡང་། དེ་ལས། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་། །མཚན་མོ་སྤུན་གྱི་སྟོད་སྤྱང་
 འདས་ནས་ནི། །མནལ་ཆོའང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར། །བྱང་དང་ལྟན་པས་དེ་དག་བར་དུ་
 མཆོལ། །བྱམས་དང་སྤྱིང་ཆེ་དག་དང་དགའ་བ་དང་། །བྱང་སྟོམས་རྟག་ཏུ་ཡང་དག་སྟོམས་མཛོད་
 ཅིག་ །ཁོང་མ་མཆིས་པར་མགྱུར་དེ་ལྟ་ནའང་། །ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདོད་
 སྟོད་དགའ་དང་བདེད་སྤྱད་སྤྱད་བསྐལ་དག་ །རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞེད་ཡིས། །ཆངས་

དང་འོད་གསལ་དག་དང་དགེ་རྒྱས་དང་། །འབྲས་ལུ་ཆེ་ལྷ་ནམས་དང་སྒྲུལ་མཉམ་མཐོང་། །རྟག་དང་
མཛོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྷན་བཞེད་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དགེ་དང་མི་དགེ་
ནམས་ལྷ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་དགེ་བ་སྦྱད་ལ་བརྩོན་པར་བགྱི། །ལན་ཆ་སྦྱང་འགས་ཚུ་ནི་ཉུང་
ཞིག་ཁོ་བསྦྱར་བགྱིད་ཀྱི་གསྒྲའི་གྲུང་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྟོན་པའི་ལས་ནི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། །དགེ་བའི་
རྩ་བ་ཡངས་ལ་མཁུན་པར་བགྱི། །ཞོད་དང་འགྱོད་དང་གཞོད་སེམས་སྦྱགས་པ་དང་། །གཉིད་དང་
འདྲོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །སྦྱིབ་པ་ལྷ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱུན་ལགས་
པར་མཁུན་པར་མཛོད། །དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དག་དང་དྲན་པ་དང་། །ཉིང་འཛིན་ཆོས་མཆོག་གིས་
རབ་ལྷ་ཉིད་དེ། །འདི་ལ་མཛོན་བརྩོན་མཛོད་ཅིག་འདི་དག་ནི། །སྟོབས་དབང་ཞེས་བགྱི་ཕྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་
པ་ལགས།^{༡༤} །ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱའོ། །དེས་ནི་མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་། །དེས་
པར་ལེགས་པའི་ཆོས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱེ་དོན་བཞེད་ནི། ད་ནི་དེ་ལྟར་དོན་དང་རིགས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བསོད་ནམས་
བསྟོན།

དེ་ལྟར་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བསིལ་བས།^[༡༥] །འགྲོ་སེམས་ས་གཞིར་ཆོགས་གཉིས་རབ་རྒྱས་ཏེ།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་གང་སྤྱིད་པ་འདིར། །དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་ལ་སོས་གིག།^[༡༦]

ཅེས་ལེགས་པར་སྟོན་ཏེ། དོན་དང་ཆོག་གི་ཆོས་ཆར་བསིལ་བས་འགྲོ་བ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་
དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་བཟང་པོ་རྒྱས་པས། སྤྱིད་པའི་ཆོགས་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིང་། བདེ་བའི་
འཆོག་ཆས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་དག་གི་དབུ་ལ་བ་བསལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡོན་ཏན་ནམ་
མཁའི་མཛོད་ཀྱིས་འབྱོར་པ་དེར་ངལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དེང་འདིར་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་
སྟོང་བྱེད་པ། ཁང་ལས་དོན་ཟབ་རིན་ཆེན་འདི་བྱུངས་ཏེ། །གཞན་ལ་ཕན་འགྱུར་སྒྲུལ་ནས་ལེགས་
བཞོད་པ། །དེ་ཡིས་འགྲོ་ཀྱན་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་རིག་ཤོག་ཡིད་མཁའི་ལམ་གནས་ཉོན་མོངས་གཟའ་
སྒར་ཆོགས། རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་འོད་དཀར་སྒྲུང་བྱེད་པའི། །རང་བཞིན་གང་དེ་བསོད་ནམས་འོད་

སྟོང་གིས། ཁྱིལ་མནན་ཡེ་ཤེས་ཉན་མོར་བྱེད་གྱུར་ཅིག །འགྲོ་ཀླན་བདེ་ལེགས་བསམ་པ་འགྲུབ་
 བར་གོག །ལས་དང་ཉན་མོངས་རྒྱ་མཚོ་ཀླལ་བར་གོག །རྟག་ཏུ་བདེ་ལེགས་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པར་
 གོག །མ་འབད་བཞིན་དུ་དགེ་བ་འཕེལ་བར་གོག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའལ། །ལས་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་ལེའུ་ཕྱེ་བཞི་བའི་འགྲེལ་བའོ།

॥

ལྷ་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུ་

དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་ཚོན་འགྲོ་བཞིས་སེམས་རྒྱུད་ལས་རུང་དུ་བྱས་ལ་རིགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པས་སྒྲོ་བ་བརྟེན་ནས།
དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུ་པ་བཞིན་དུ་ཚོན་པར་བྱེད་པ། ལྷ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུ་ལྷ་ག་ཟེ། མ་ནོར་ལམ་ཚོན་ཡོངས་འཛིན་
དུ་བསྟན་པ། དེས་ལེགས་ཀུན་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་བསྟན་པ། དམ་པ་བསྟེན་ཞིང་བན་པ་སྦྲང་བར་གདམས་པ། སྦྲང་བྱ་སྟོགས་
དང་བཅས་པ་སྦྲང་པ། སྦྲང་བྲང་གིས་ནས་དངོས་གྲུབ་བྲང་རྒྱུ། སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བརྟེན་པོ།

སྤྱོད་ན་དང་པོ་མ་ནོར་ལམ་ཚོན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་དེ་དག་ཚོན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཤད་པར་བྱ་ཟེ། ལྷ་པ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ།

དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་མ་ནོར་ལེགས་པའི་ལམ། །དམ་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་བསྟེན་ལས་འབྲུང་།

འདི་ལྟར་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལེགས་པར་གཤེས་པ་ནི། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལས་འབྲུང་ཟེ། འཕགས་པ་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རིགས་གྱི་ལུ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། དེས་ནི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་གཤེས་པས། འཁོར་བ་ན་རྒྱ་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སེལ་རྟོ། །
ཞེས་སོ།

སྤྱོད་ན་གཉིས་པ་དེས་ལེགས་ཀུན་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཉན་རང་ཚོགས། །བྱང་རྒྱུབ་གསུམ་བརྟེས་དགེ་བའི་བཤེས་ལས་བྱུང་།[༡]

མིང་ན་མདོན་མཐོ་བདེ་བའི་གསལ་བོ་པ། །དེ་ཡང་དམ་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་།

དེ་ཕྱིར་སྤྱོད་དམ་པ་བསྟེན་པར་བྱ།

ཇི་སྟངས་དུ། དུམས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཀང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་ན་མེད་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོ་ལ་བ་དང་། ཡེ་གེས་མཐོང་བའི་ལུང་པོ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡོངས་སུ་བསྟེན་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ།
གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་གསལ་ཇི་སྟེན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་
དག་པའི་ཅུ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ།^༡ །
ཞེས་སོ།

སྤྱོད་ན་གསུམ་པ་དམ་པ་བསྟེན་ཞིང་ངན་པ་སྦང་བར་གདམས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱུས་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་མདོར་
བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་སྤྱོད་པོ་དམ་པ་བསྟེན་ཅིང་། ངན་པ་སྦང་བར་གདམས་པ།

ཇི་ལྟར་ཅན་ཤིང་ལ་ལའི་ཤིང་དང་། [༡] མི་གཙང་འདམ་དུ་བརྟེན་པའི་ཀྲུ་ག་ལྟར།

དམ་པ་བསྟེན་པས་རང་ཉིད་དམ་པར་འགྱུར། ངན་པ་བསྟེན་པས་རང་ཉིད་ངན་པར་འགྱུར།

དེ་ཕྱིར་སྤྱོད་པོ་དམ་པ་བསྟེན་པ་དང་། [༡] རྟིག་པའི་བཤེས་གཉེན་སྦང་ལ་ནན་ཏན་བྱ།

འདི་ལྟར་ཅན་གྱི་ཤིང་ལ་བརྟེན་པའི་ལའི་ཤིང་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མཐོ་ཞིང་། བསྐྱང་ཞིམ་ལ། ཉ་རུལ་
ལྟ་བུའི་མི་གཙང་བས་གོས་ན་གཙང་མའི་ཀྲུ་ག་འང་བཅོག་པ་ལྟར། དམ་པ་དང་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་
བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས། དམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། འདུལ་བ་
ལུང་ལས། སྤྱ་ལའི་ཤིང་ལ་ལའི་ཤིང་བཞིན། རྒྱལ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ། བཟང་པོའི་དབལ་
གྲིས་འཕྲུད་པར་བྱེད། ཅེས་པ་དང་། མི་ཡི་མདུན་ན་ཀྲུ་ག་ལ། ཉ་རུལ་གྲིས་ནི་དགྲིས་གྱུར་ན། རེ་ནི་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། ཀྲུ་ག་ཉིད་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར། རེ་ཕྱིར་དམ་པ་མ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པར་
གྱུར་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།^༡ ཞེས་སོ།

རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྟེན་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟར་བསྟེན་རྒྱུ། ཇེས་སུ་འཛིན་བྱསྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

དང་པོ་བསྟེན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟུན་ལས། བཤེས་གཉེན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། རེ་ཞིག་དག་པའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས། དང་པོར་སྤྱིའི་རྒྱུ་ལ་ལས། བྱི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱེན་པའི་ལུགས་ལྟར་ན།

དམ་པ་དེ་ཡང་ཚས་རྒྱལ་དུ་ཞེན། འཛིག་རྟེན་འདྲེན་ཕྱིར་ཀུན་དང་ཆ་མཐུན་ལ།

འཛིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་ཀུན་དང་ཆ་མི་མཐུན། [༢] རྫོགས་སུ་སྤྱོད་པ་ཀུན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས།

དེ་ལྟ་བུའདྲ། མྱོང་བོ་བཀོད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ཡང་གང་ཞིན། སྤྱི་དགུ་རྒྱལ་ས་ཡོངས་
སུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་དང་ཐུན་
མོང་དུ་མ་གྱུར་པའོ། །དེ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོམ་པ་དོན་ཡོད་པས་ཕན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྒྲུབ་
པའོ།^༤ །ཞེས་སོ།

དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བུ་ཞེན།

ཞི་སྤྱུ་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་ཞིང་སྤྱོད་མེད་ལ། །ཐེ་ཚོམ་གཙོད་མཁས་གསུང་སྟན་དྲི་མ་མེད།

ཐུགས་ནི་རབ་ཞི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད།^[༥] །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཐོས་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེ།

ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེད་གོང་ས་སྤྱོད་ནམ་མཁའ་འདྲ། །འཕྲིན་ལས་ཚད་མེད་འབྲེལ་ཚད་དོན་དང་ལྡན།

བུམས་ལྡན་སྤྱོད་ལས་སྤངས་ཤིང་རྟག་ཏུ་བརྩོན།^[༦] །འགོ་བའི་ཁ་ལོ་གྱེན་དུ་བསྐྱར་ལ་བརྟེན།

དེ་ཡང་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཞིང་། ཤེས་རབ་དང་དགོངས་པ་
ནམ་མཁའ་ལྟར་ཟབ་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྩོམ་པས་འབྲེལ་ཚད་ཐར་པའི་ས་བོན་འདེབས་ཤིང་། སྟིང་
རྗེས་རྟག་ཏུ་བྱག་ཅིག་པ་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱུག་པས་ཐེག་པ་གང་ལ་གང་མོས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བཤེས་གཉེན་དུ་ལ་བ་ཞི་ཞིང་ཉེར་
ཞིབ། །ཡོན་ཏན་བརྩོན་བཅས་ལྟག་པར་ལུང་གིས་སྤྱུག་ །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ལ་སྤྱོད་མཁས་ལྡན། །བརྟེ་
བའི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་ལ་སྤངས་ལ་བརྟེན།^༥ །ཞེས་སོ།

ཟུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ། གཞན་དག་དང་ལྡན་པ་ནང་
གསང་སྤགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་།

ཟུང་པར་གསང་སྤགས་སྒྲ་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། །དབང་དང་སྤྱོད་པ་དམ་ཚིག་གཙང་ལྡན་ཞིང་།

རྒྱད་དོན་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་ཡ་རོལ་ཕྱིན།^[༧] །བསྟན་སྒྲུབ་ལས་སྤྱོད་འཕྲིན་ལས་མངའ་བརྟེས་ཤིང་།

ལྟ་སྟོན་སྤྱོད་འབྲས་ཉམས་རྟོགས་དྲོད་ཚད་ཐོབ། །བརྟེ་ཆེན་ཐབས་མཁས་གདུལ་བྱ་སྤྱིན་གྲོལ་འགོད།

བརྒྱད་པའི་བྱིན་རྒྱུབས་སྤྱིན་ལུང་མ་ཡལ་བ།^[༨] །དེ་འདྲའི་མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་བརྟེན།

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བེ་མ་ལས་མཛད་པའི་རྩུ་འབྲུལ་བྱ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་པ་ར།
 སྒྲ་མ་དེ་ཡང་དགྲིལ་ལའོར་ཕྱིན་པ་གི་དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ། སྒྲ་མ་པ་དང་དམ་ཆོག་དག་པ། རྒྱད་
 སྒེ་སོ་སོའི་དོན་ལ་མཁས་པ། བསྟན་སྒྲུབ་ལས་སྒྱུར་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྒྲུངས་པ། རྫོགས་པ་ལྟ་
 བས་མ་སྒྲོངས་པ། ཉམས་སྒྱུར་སྒྲོམ་པ་ལ་འདྲིས་པ། སྒྲ་ཆོགས་སྒྱུད་པ་དང་འབྲེལ་པ། སྒྲིང་རྩེས་
 གཏུལ་བྱ་འདྲན་པ་ལྟེ། བརྒྱན་དང་ལྗན་པའོ། ཞེས་གསུངས་ལ། བདག་གི་སྒྲ་མ་ནི། དེའི་སྒྲིང་བྱ་
 བརྒྱད་པ་ལ་སེལ་མེད་ཅིང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིན་བུན་བྱལ་ལེ་བ་ཞིག་དང་། དགུ་ལྗན་དགོས་གསུང་ངོ་།
 དཔེ་རྫོན་སྒྲ་བསྟགས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་མ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་མངའ་ཞེན། བཤད་པ།

གང་གི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་མཐས་ཡས་ཏེ། །འགྲོ་བའི་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་རབ་བསྟགས་ན།

མིད་མཆོ་སྒྲོལ་བས་གྲུ་ཆེན་གཉེན་པ་ལྟེ། [༩] །ལམ་ཁྱགས་ནམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་སྒྲ་ན་མེད།

རྒྱད་པ་སེལ་བས་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་ལྟེ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་མེ་འཛིལ་བདུད་ཅིའི་རྒྱ།

ཆོས་རྒྱུ་བསལ་བས་རྒྱུ་བ་བཟང་པོ་ལྟེ། [10] །འགྲོ་ཀུན་དགའ་བསྐྱེད་ལྟ་ཡི་རྩེ་བོ་ཆེ།

དུག་གསུམ་ནད་སེལ་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟེ། །མ་རིག་སྒྲན་སེལ་སྒྲན་མ་འོད་པོ་ཆེ།

སྒྲི་དགུའི་བདེ་འབྱུང་དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་ཏེ། [11] །འདྲོད་དགུ་ལྟན་གྱུ་བ་རིན་ཆེན་བུམ་པ་བཟང་།

བུམས་ཆེན་ཉིམ་འོད་ཟེར་དཔག་མེད་དེ། །གདུང་སེལ་རྒྱ་བ་ལམ་བདེའི་འོད་དཀར་ཅན།

ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། རི་སྐད་དུ། སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཀྱེ་རིགས་ཀྱི་ལྷ། གཞལ་ཡང་ལའོར་བའི་རྒྱ་
 མཆོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་གྱུ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཁྱགས་པ་ནམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་ལྟ་བུའོ། མིད་
 པའི་རྒྱད་པ་ནམས་སེལ་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་
 འཛིལ་བས་རྒྱུ་བོ་ལྟ་བུའོ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འབེབས་པས་རྒྱིན་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་
 དགའ་བས་ལྟ་ཡི་རྩེ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སེལ་བས་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །མ་རིག་
 པའི་སྒྲན་ནག་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་སྒྲན་མ་ལྟ་བུའོ། །འདྲོད་དགུའི་རིབ་རྫོགས་པས་དཔག་བསམ་
 ཀྱི་ཤིང་ལྟ་བུའོ། ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །བུམས་པ་ཆད་

མེད་པས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་སེལ་བས་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་སྟེར་བས་རྣམ་ཐོས་སུ་ལྟ་བུའོ། ། །ཞེས་སོ།

དོན་དང་མཐུན་པར་བསྟགས་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

དགོངས་གྲོང་ཡངས་པས་དྲི་མེད་མཁའ་འདྲ་ལ། [༡༩] ཉིང་འཛིན་འོད་གསལ་གཟའ་སྐར་ལྟན་གྲུབ་འདྲ།

མཐུན་བརྩེའི་རང་བཞིན་དཔག་མེད་མཚོ་འདྲ་ཞིང་། ཐུགས་རྗེའི་སྒྲབས་ཆེན་གཡོ་བས་ཚུ་གྲུང་འདྲ།

རྣམ་གཡེང་མི་བསྟོད་གངས་རིའི་དབལ་འདྲ་ཞིང་། [༢༠] །མཚོག་ཏུ་མི་གཡོ་རི་རྒྱལ་ལྟན་པོ་འདྲ།

སྤྱིད་གནས་མི་གོས་འདམ་སྟེས་པད་འདྲ་ཞིང་། ཀྲུན་ལ་ཐུགས་སྟོ་མས་བུམས་སྟག་པ་མ་འདྲ།

ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་རིན་ཆེན་གཏེར་འདྲ་ཞིང་། [༢༡] །འཛིག་རྟེན་འདྲེན་པས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འདྲ།

རི་སྐད་དུ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སངས་རྒྱས་ལལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་དག་འདི་ལྟར་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆད་མེད་དེ། ཐུགས་རྗེའི་གོ་སྐྱབས་ཡངས་པས་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའོ། །གཟུངས་དང་ཉིང་འོད་འཛིན་གྱི་ཚོགས་མང་པས་གཟའ་སྐར་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིད་རྗེ་དཔག་
ཏུ་མེད་པས་གང་ཆེན་མཚོ་ལྟ་བུའོ། །ཐུགས་རྗེ་ཆད་མེད་པས་ཚུ་གྲུང་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་གཡེང་བས་
མི་བསྟོལ་བས་གངས་གྱི་རི་པོ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བས་ལྟན་པོ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིད་བ་ན་
གནས་ཀྱང་ཉེས་པས་མི་གོས་པས་བསྟོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །བུམས་པ་སྤྱིབ་པ་མེད་པར་སྟོ་མས་པས་ན་པ་
དང་མ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུའོ། །འཁོར་བ་ན་རྒྱབ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་སྟོལ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཆད་མེད་དཔག་ཏུ་
མེད་དོ། ། །ཞེས་སོ།

དོན་བསྟུ་བ་ནི། གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན།

དེ་འདྲའི་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྱི་རྗེ། །གང་ན་བཞུགས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་མཉམ།

མཐོང་ཐོས་དྲན་རིག་འཁོར་བ་ཕྱིར་བསྟོལ་ཞིང་། [༢༢] །སྒྲབས་ཆེན་འཕྲིན་ལས་ཁུར་ཆེན་དཔག་ཏུ་མེད།

ས་ཆེན་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་རྟེན་བཞིན་ནོ།

འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་འཛིན་ཏེ་ནུ་བྱོན་པ་ན་འང་མཐོང་ཐོས་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ལ་འགོད་པ་
 ལྟར། སླ་མ་དེས་ཀྱང་འགོད་པས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཚུལ་མཚུངས་པས་ཀྱང་མཉམ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྒྲུལ་
 བ་ཡིན་པས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཤད་དེ། རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། བྱ་ངན་མ་བྱེད་ཀྱན་དགའ་པོ། སྒྲི་
 རྒྱགས་མ་འདོན་ཀྱན་དགའ་པོ། ཁ་ནི་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་ཆེ། དག་བའི་བཤེས་གཞེན་ཉིད་སྒྲུལ་ནས། ཁྱོད་
 ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་འགྱུར། ཁྱེས་དང་། རྩ་བོ་མེ་ཡོང་གི་རྒྱུད་ལས། རྩ་བོ་མེས་པོ་དཔལ་དཀྱིལ་
 འཁོར་གཙོ། སླ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་མཉམ།^༡ ཁྱེས་སོ།

ས་ལྟར་སྒྲི་བལ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་། རང་དོན་དུ་ཞི་བདེ་མཐོང་ཡང་མི་
 གཉེར་ལ། གཞན་དོན་དུ་དཀའ་བ་ཆེན་པོ་འདྲ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། འདི་ན་སྒྲེས་
 བུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ། ཁྱེད་འདི་འུ་བཞིན་བག་ཡིན་ཏེ་དེ་བདེ་སྒྲེས་བུའི་ཆུལ་
 དེ་འཕགས། ཉི་མ་རྒྱབས་ཆེན་རྟ་ཞོན་རྒྱ་བ་སྒྲུང་བྱེད་གང་ཡིན་དང་། ཁྱུང་ལ་མི་ཅུག་ས་ཡིས་འཛིན་
 ཏེན་འདེགས་པ་གང་ཡིན་པ། རང་དོན་འགའ་མེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་སྟེ། ཁྱེད་དག་
 འཛིན་ཏེན་པར་དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། འཛིན་ཏེན་མ་རིག་དུང་སྒྲིན་འཕྲིགས་པས་
 འགོ་བ་འབྱུགས་ཀྱུར་པ། རྒྱག་བསྐལ་མེ་རབ་འབར་བའི་ནང་དུ་དབང་མེད་རྒྱུང་མཐོང་ནས། ཁྱོད་
 ལ་མེ་མཆོད་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་བྱེལ་བརྩོན་པ་གང་། འདི་ན་དེ་དག་སྒྲེས་བུ་ཡིན་ཏེ་མཁས་པ་འདྲ་
 དེ་དག་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མེ་ལྷེས་གང་བའི་མནར་མེད་དཔུལ་བར་ཡང་། ཀའས་དང་ལྷ་འོད་
 བསིལ་བ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞིན་འཇུག། ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་རྒྱག་གེར་འདུག་པ་ཡི། མཆོ་
 ཡང་དེ་ལ་མེ་ལྷེའི་ཆོགས་བཞིན་རབ་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད། གཞན་ལ་པན་པ་བྱེད་པར་ཆས་པའི་མཁས་
 པ་རྣམས། ཁོ་མ་རལ་གྱི་འཛི་ཆོལ་ནའང་བདེ་སྒྲག་གནས་བྱེད་ཀྱི། ལྟན་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ལྟ་ཡི་བུ་མོ་དང་
 འགྲོགས་ནས། དགའ་བའི་ཆོལ་གྱི་ནང་དུ་སྒྲིད་པ་བྱེད་མི་འགྱུར། རྒྱལ་བར་གྱུར་པ་རྒྱབས་མེད་
 སྒྲེ་བོ་བསྐལ་བའི་བྱིར། སྒྲར་ཡང་རྩ་བོ་རབ་མེད་ནང་དུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི། ལྟ་ཡི་རྩ་བོ་དབང་རྒྱབས་
 ཆོལ་ཆོལ་འདུག་པ་ཡིས། རིག་པའི་བདེ་བ་བདག་ཉིད་སྟེན་པར་བྱེད་མ་ཡིན། ཁྱེད་རྒྱུན་གྱིས་
 བརྒྱན་གྱུར་ལེགས་སྒྲུད་རིན་པོ་ཆེ། གསལ་བའི་ནང་ན་གསལ་བ་ཞི་བའི་བདུད་རྩི་ཡང་། དགའ་

བའི་དགའ་བ་བྱས་པ་མི་གཞོན་རྟེན་དཀའ་བ། །བུ་གིས་རྣམས་ཀྱི་བུ་གིས་ཞི་བའི་བདེ་བ་རྟེན། །
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་མེ་རྟོག་རྟག་བསྟེན་བྱ། །ཡོན་ལྷན་མེ་རྟོག་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་རྟེན་
འབྲུང་། །བདེ་གཤེགས་མེ་རྟོག་གསུངས་ལས་དོན་ཚོགས་བསྟེན་བྱ་སྟེ། །སྤང་མ་སྤང་ཅི་ལ་མཚོག་
དགའ་བར་བྱེད་ལ་ལྟོས།” །ཞེས་སོ།

སངས་རྒྱལ་ལས་ལྷག་པར་བལྟ་བཞི། ཡང་།

དཀོན་མཚོག་བཞི་བ་སྤྲུལ་སངས་རྒྱལ་ཏེ། །དཀྱིལ་འཁོར་དབང་ལྷག་ཏེ་རྩ་ཀ་དཔལ་ཉིད།།[༡༥]

སྟིགས་དུས་འགྲོ་བ་གཏུལ་ཀའི་དོན་མཛད་པས། །གཏུལ་བྱའི་དོར་ནི་སངས་རྒྱལ་ཀུན་བས་ལྷག།

དངོས་གྲུབ་ཅུ་བརྗོད་རྟོག་དཔོན་ལ། །སྟོག་སྤྲུལ་ཐོལ་མེད་གཅང་མའི་སྤྱི་བོས་བསྟེན།།[༡༦]

རི་རྒྱན་དུ། སངས་རྒྱལ་མཉམ་སྦྱོར་ལས། སངས་རྒྱལ་ཚས་དང་དགེ་འདུན་དང་། །སྤྲུལ་ཡང་ནི་བཞི་
བ་ཡིན།” །ཞེས་པ་དང་། གསང་བ་རབ་འབྱམས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དབང་ལྷག་ཏེ་རྩ་ཀ། །སྤྲུལ་
མཚོག་ཡིན་དངོས་གྲུབ་ཆེ།” །ཞེས་པ་དང་། བཅ་མ་ཁའ་བྱི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་བའང་མ་ཡིན་གྱི། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བས་ཚོས་སྟོན་ཅིང་ཐར་པའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ལས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷག་པར་ཡང་རྒྱུད་ཞིག་” །ཅེས་པ་དང་། དོ་ཏེ་ལས། དངོས་
གྲུབ་ཀུན་གྱི་ཅུ་བརྗོད་རྟོག་ཉིད།” །ཅེས་པ་དང་། ཡིད་བཞིན་བཞོད་པ་ཆེན་པོ་ལས། དེ་
ལྟར་དམ་པའི་སྤྲུལ་ལ། །སྟོག་སྤྲུལ་གསུང་དང་འཇིགས་བཅས་པས། །མཚོད་པ་ཀུན་གྱིས་རྟག་མཚོད་
ཅིང་། །དེ་མཉེས་བྱེད་པས་ཡང་དག་བསྟེན།” །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཡན་ཡན་ནི། དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་ཡན་ཡན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།

དེ་དག་གིས་ནི་རན་འགྲོའི་ལམ་འགོག་ཅིང་། །བདེ་འགྲོའི་སྐྱེས་འཇུགས་འདི་ཕྱིར་ཡན་བདེ་མཛད།།

ཡང་དག་དོན་སྟོན་སེམས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རྟོགས། །ཆེ་འདིར་སྤྱིན་གྲོལ་ལམ་ལ་འགོད་པས་ན།།[༡༧]

རྟག་བརྟན་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་དད་པ་ཡིས། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་མེད་པར་བསྟེན།།

དེ་ཡང་དན་འགྲོ་འགོག་པ་བདེ་འགྲོ་སྟོན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་འདྲེན་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་
 འབྲུང་གནས་ལ་གཡོ་ཆོལ་མེད་པས་དུས་དྲག་ཏུ་འགྱུར་ལྡོག་དང་སྒྱུ་རྩལ་མེད་པས་བཀྱར་སྒྲིབ་དང་ལུ་
 དྲུང་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོའདིར་འབྲུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་འཕྲ་རྒྱུད་ལས། ཡོན་ཏན་ཀུན་
 ལུན་སྒྲ་མ་ལ། དྲག་ཏུ་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པ་ཡིས། །མཚན་པ་རྒྱུད་དུ་བྱས་ཀྱང་ཀྱང་། །ཆོའདིར་ཆོའིང་ནད་
 མེད་ཅིང་། །འོངས་སྒྱུད་ལུན་ཆོག་སེམས་ཡིད་དུ་འོང་། །ཁྱིམ་ར་ཐར་པའི་བདག་པོར་འགྱུར།^མ །ཞེས་པ་
 དང་། མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་མན་དག་གི་སྒྲུ་ལས། ཡེ་མ་མཁའ་འགྲོ་གསང་བའི་སྒྲུད། །སྒྲ་ཆོག་སེམས་
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལྟ་གཅིག་པར། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །དང་པོའི་མཆུ་དང་
 མཆུངས་པའི་རྩེ་བཙུན་མཆོག་དེ་ནི། །ཀུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཙང་མའི་སྒྱུ་པོར་སྒྲུང་བར་བྱ། །གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱས་པའི་སེམས་ནི་མཆོར་བྱེད་སྒྲ་མསྟེ། །མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་སྒྲ་མའི་སྒྲིང་ཉིད་དོ། །དེ་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས་སྐྱེས་པའི་ཐམས་ཅད་སྒྲུད་ཅིག་ལ། །འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་དཔལ་པོ་དེ་ནི་དྲིན་
 ཅན་པས། །རྟོན་ལ་བལྟས་ནས་བྱས་པ་དྲིན་དུ་གཙོ་བྱའི་ཕྱིར། །སྒྲུན་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་དྲག་ཏུ་གཟུང་
 བར་བྱ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་བཏུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལས། །སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲུ་མཆོག་དེ་ནི་གཞལ་
 མེད་དེ། །དམ་པའི་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་རྟེན་གྱུར་པའི། །སྒྲོབས་ཆེན་གཉེན་པ་དེ་ནི་གཡོ་མེད་
 ཀུན་གྱིས་བཀྱར། །ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་དག་པ་ཡིས། །ཁ་རིག་རིག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲེས་ལུ་
 མཆོག་དེ་ནི། །གསེར་འགྱུར་ཅི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་རྒྱུར་མཛོད་པ། །ཐབས་ལ་
 མཁས་པས་འཁོར་ལོས་རྒྱུར་རྒྱལ་དྲག་ཏུ་བསྟེན། །རྒྱ་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་གཉེས་ལྟ་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན། །གང་ཡང་མ་སྦངས་གོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལུན། །སྒྲོམ་བཅོས་ཤིང་སྒྲོ་ཡི་རྣམ་པར་གནས་
 གྱུར་པ། །སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་ལས་ནི་བྱུང་། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་ཞེས་ཐ་སྙད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས། །བདག་ས་པ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་གྲོགས་རྣམས་སྟེ། །རྒྱུར་བར་བྱེད་པ་སྒྲ་མ་
 དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བརྒྱ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དགོ་བའི་བཤེས་སྒྲུར་པ་དེ་ལས་བྱུང་། །རྒྱུད་རྣམས་ཀུན་
 དུ་སྐྱས་ཤིང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དབེན་པ། །སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་གསང་བ་སྐྱས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཕན་
 དག་མིག་གིས་མཐོང་ཁིང་དབང་པོའི་རོས་བྱབ་པ། །ཐབས་ཀྱི་རྩལ་ལ་རིག་ན་ཡེ་ཤེས་རིག་པར་

འབྱུང་། །སྒྲ་ཚོགས་དངོས་པོའི་ཚོས་ལ་སྒྲིང་པའི་མདའ་འཕེན་དང་། །སྒྲིང་པ་སྒྲིང་བའི་ཐབས་གིས་
 མྱོང་བར་སྒྱུར་བྱེད་པ། །ཤེས་རབ་ཤེས་པས་སྒྲིང་བ་གཞལ་བྱུར་མཐོང་བ་སྟེ། །ཤེས་རབ་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་
 སྒྲོབ་དཔོན་དག་ལས་བྱུང་། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཐབས་གིས་མཚོག་ཏུ་སྒྱུར་བྱེད་དང་། །རྟོག་པའི་
 ཟུག་རྩ་གང་གིས་བསྒྱུར་བར་མི་རུས་པ། །འདི་ནི་མན་ངག་སྒྲིང་པོ་ལས་ནི་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །རྟེ་ཡང་རྩེ་
 བཅུན་མཐུ་ལས་ཤེས་པར་རྟེན་པར་གྱུར། །རྟེ་ཕྱིར་བརྒྱད་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རྒྱབས་གང་ལྟན་པ། །དུས་
 ཐབས་བསྟེན་པ་མཁམས་བས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ།^༡ །ཞེས་སོ།

གཉིས་པའི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། སྟེན་ཚུལ་གྱི་དཔེ་བཅུན་པའི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་མ་ཚུལ་རི་ལྟར་
 བསྟེན་ཞེན།

རི་ལྟར་ནད་པས་སྒྲིན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །དམངས་གིས་རྒྱལ་པོ་འགོན་པས་སྒྱེལ་མ་དང་།།[༡༩]

ཚོང་པས་དེད་དཔོན་གྱུ་པས་མཉན་པ་ལྟར། །ཉོན་མོངས་ཞི་ཕྱིར་ཉེས་ཀྱན་གཞོད་བྲལ་ཕྱིར།།

སྟེ་ཤེས་འཇིགས་ཕྱིར་དོན་གཉིས་ལྟན་གྱུ་བུའི། །མིད་མཚོ་ཁྱལ་ཕྱིར་སྒྲ་མ་བསྟེན་པར་བྱ།།[༢༠]

དེའང་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ནད་པས་སྒྲིན་པ་བསྟེན་པ་དང་། །ཉེས་པའི་འཇིགས་
 པ་བསྒྱུབ་པའི་ཕྱིར་དམངས་གིས་རྒྱལ་པོ་བསྟེན་པ་དང་། །སྟེ་ཤིའི་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་འགོན་པོས་སྒྱེལ་མ་བསྟེན་པ་དང་། །རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་གྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོང་པས་
 དེད་དཔོན་བསྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། །འཁོར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཕྱིར་གྱུ་པས་མཉན་པ་བསྟེན་པ་
 ལྟར། །སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལས།

སྒྲིན་པ་ལྟར་བསྟེན་པའི། །དང་པོ་ནད་པས་སྒྲིན་པ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི།

སྒྲ་མ་སྒྲིན་པ་གང་མས་ངག་སྒྲིན་དང་ནི། །རང་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེར་གཞག་སྟེ།།

ནན་ཏན་བརྩོན་པ་སྒྲིན་ཉིད་བསྟེན་ཚུལ་དང་། །ཞིབ་དེ་ནད་ལས་གྲོལ་བའི་འབྲས་ཐོབ་བཞིན།།[༢༡]

བསྟེན་ཚུལ་གཞན་རྣམས་ཚུལ་ངེས་དཔག་བྱས་ལ། །དག་པའི་འདུ་ཤེས་བཞི་ལས་བསྟེན་པར་བྱ།།

དེ་ཡང་། མྱོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། རིགས་གྱི་ལྷ། རྟོན་གྱིས་བདག་ཉིད་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་

བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཆོས་ལ་སྤྲོད་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཁན་ཏན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནད་ཉེ
 བར་འཆོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འདྲེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྤྲོད་པ་མཁས་པའི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཡང་རིགས་གྱི་སྤྱུ་བྱིས་བདག་ཉིད་ལ་དམངས་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། ཆོས་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཁན་ཏན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཆོ་
 བ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འདྲེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རྒྱལ་པོའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་
 པར་བྱའོ། ཡང་རིགས་གྱི་སྤྱུ་བྱིས་བདག་ཉིད་ལ་འགྲོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཆོས་
 ལ་མི་འཛིགས་པ་སྤྲོད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཁན་ཏན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཛིགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འདྲེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྦྱེལ་མ་དཔལ་
 བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཡང་རིགས་གྱི་སྤྱུ་བྱིས་བདག་ཉིད་ལ་ཆོང་བའི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཆོས་ལ་ཆོང་ཆོང་ཉེ་བར་འདུ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཁན་ཏན་ཉམས་
 སུ་ལེན་པ་ལ་ཁེ་སྦྱོགས་འབྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འདྲེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དེད་
 དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཡང་རིགས་གྱི་སྤྱུ་བྱིས་བདག་ཉིད་ལ་གྲུ་བའི་འདུ་
 ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཆོས་ལ་གྲུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཁན་ཏན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
 རྒྱ་བའི་ལ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འདྲེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མཉེན་པ་
 མཁས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་དང་། རིགས་གྱི་སྤྱུ་བྱིས་བདག་ཉིད་ལ་འདྲེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལ་ཁུར་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་སྦྱོལ་བ་ས་ལྟ་ལུའི་སེམས་དང་། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་
 ཕྱེད་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་ལུའི་སེམས་དང་། དག་ཐམས་ཅད་མི་གཅོག་པ་སྦྱོལ་མ་ལྟ་ལུའི་སེམས་དང་། ཅི་
 བསྐྱོ་བ་ཉན་པ་བྲན་གྱི་སེམས་དང་། དེགས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་མཆོག་རྩ་བ་ཅད་པ་ལྟ་ལུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པར་བྱའོ།^{༡༩} ཞེས་སོ། རི་དག་སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཉག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཐེག་
 ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྒྱལ་བ་ལྟགས་མཆོག་ ཁྱོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་
 གཏོང་ངོ། འདཔལ་འབྱུང་བ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལས། སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ལྟར་བསྐྱབ།^{༢༠} ཅེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཉོ།

གསུམ་པ་རྩེ་སྒྲུབ་འཛིན་བྱ་སྒྲོབ་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱའི་སྒྲོབ་མ་གཉིས་ཀྱི། སྒྲུབ་པར་བྱའི་སྒྲོབ་མ་ལ་འང་
གཉིས་ཏེ། རྫོང་དན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལས།

གཞན་དུ་སྐལ་བར་སྒྲོབ་མ་ཉེས་ཀྱན་གཞི། དད་དང་ངོ་ཚ་བྱེད་མེད་སྟེང་རྩེ་རྩུང་།།[༡༩]

རིགས་དང་རང་བཞིན་ཀྱན་སྟོང་སྐལ་བ་དན། སེམས་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དུག་ལྷ་རགས།།

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་དགེ་ཤིག་བསྐབ་པ་འཆལ། རྫོམ་དང་དམ་ཚིག་མི་བསྐབ་གཉེན་པོ་མེད།།[༢༠]

རབ་མོངས་སྒོ་བྲོས་རྩུང་ཁོང་དག་དགའ་བ། ཁོ་དང་ཚིག་རྩུབ་འཕེལ་བ་དེ་དག་གིས།།

སྒྲུབ་པ་རིད་གསལ་ཆོས་ལ་གྲུ་ཅི་དང་། རང་ལ་ཐོན་པ་ནན་ཉན་མདའ་འཕེན་དང་།།[༢༡]

ཆོས་བྱུང་འབྲས་ལྷག་ཞུ་འཛོལ་པའི་ཚུལ། འདུ་ཤེས་ལོག་པ་ལྷ་ཡིས་བསྟེན་པ་ནི།།

དམ་ཚིག་མེད་པས་འདི་ཕྱིར་རྟག་བསྐལ་འཕོབ།།

སྐལ་བ་དན་པའི་སྒྲོབ་མ་ཉེས་པ་དུ་མའི་རྫོང་དུ་གྱུར་པ། དད་པ་དང་ངོ་ཚ་རྩུང་བ། བྱེད་མེད་དང་སྟེང་
རྩེ་རྩུང་བ། རིགས་དང་རང་བཞིན་དན་པ། ཀྱན་སྟོང་དང་སྐལ་བ་དན་པ། སེམས་དང་ཉོན་མོངས་
རགས་པ། དགེ་ཤིག་དང་བསྐབ་པ་འཆལ་བ། རྫོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་མི་བསྐབ་པ། ཉོན་མོངས་པའི་
སྒོ་མི་རྫོམ་པས་གཉེན་པོ་ལ་མོངས་པ། ཤེས་རབ་རྩུང་ལ་མཁྱུད་དགའ་བ། ཁོང་ཁོ་དང་ཚིག་རྩུབ་ཉི་ཚོ་
འཕེལ་བ། ཆོས་མིན་གྱི་བྱུང་པ་ལ་རང་གིས་བརྩོན་པ། སངས་རྒྱུས་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཛོལ། ཆོས་གྱི་རྟུང་འདྲེན།
དགེ་འདུན་གྱི་སྐབ་པ་རྩུབ་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཆོས་པ་ན། རང་ཉིད་རྩུབ་པར་མ་ཞི་བས་ཀྱན་ལ་
འཚེ་ཁོང་བྱུང་དུ་གསོད་པས་རྫོན་པ་དང་འདྲ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ལས་འདི་ཁོ་ན་ལ་ལུང་སྒྲུབ་གི་གཞན་དུ་
ན་སྟོན་འདི་དང་འདི་ཡང་ཡོད་པས་དུད་འགོ་དང་འདྲའོ་སྒྲུབ་ཁོང་། ཆོས་དེ་ཐོས་ཐོས་མོ་ཞིག་བྱས་ལ།
གཞན་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པར་འདོད་པས་སྒྲུ་ཅི་ལྷ་ལ། ཆོས་དེ་ཐོས་པ་མ་རྩོགས་པར་གཞན་ལ་ངོ་
དགའ་འཕམ། བྱུང་གསོད་དམ། ཡོ་བྱུང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོག་ཅིང་འཛོལ་བ་ནི་ཆོ་འདིར་བཀྲུ་མི་ཤིས།
ཕྱི་མར་རན་སོང་དུ་འབྲས་སུ་ཡོན་ཏེ། དམ་ཚིག་གསུམ་བཞེད་པའི་རྩུང་འབྲེལ་དུ། གསང་སྒྲགས་
རྩོམ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་སྟོང་། ཆོས་ལ་དབང་ཐོན་དང་བཟུང་། རིགས་པས་དམ་ཚིག་མི་བསྐབ་པ། ཁྱེད་

དག་ཆོའདི་ར་ཆོ་བ་འདི་དང་། དཔལ་ལྷན་པ་བཟང་པོ་ཉམས། མཁའ་འགྲོའི་ཆད་པས་སྐྱེ་བ་
བསྐྱེད་ཆེད་། བྱི་མར་ངན་སོང་ཉིད་དུ་ལྷུང་།^{༡༡} ཞེས་བཤད་དོ།

མ་བརྟགས་པའི་སྐྱོན་ནི། ཡང་སློབ་མ་སྐྱེ་བ་ངན།

ལ་ལས་ཐོག་མར་མ་བརྟགས་བཟུང་ཅོལ་འདྲུག་[༡༡] གསར་ངས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་ཕྱི་ནས་སློབ་།

ཁ་ཅིག་འདྲེས་མས་དོ་སྒྲིག་ངན་གཡོའི་རྒྱལ། ཟུར་གྱིས་སྒྲ་མའི་ཉེ་འཁོར་སྐྱོན་འབྱིན་པ།

དེ་དག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་མནར་མེད་ཉིད།[༡༢]

དང་པོར་སྒྲ་མ་དང་། སློབ་མའི་རྒྱུད་མ་བརྟགས་པར་དཔོན་སློབ་ཏུ་བསྐྱེད་། དེ་ནས་གསར་འགྲོགས་
གྱིས་བཀུར་སྟེ་དང་ཆེད་པ་བྱས་ཀྱང་། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་གྱིས་ཁྲོས་ནས་འབྱུར་ཀ་དང་། ཆོག་ཚུབ་དང་།
གཅིག་ཕྱར་འདྲེས་ནའང་སྐྱོན་ཉི་ཆོ་སེམས་གིང་། དེའི་ཉེ་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་འབྱིན་པ་དང་།
ཁ་ཅིག་དོར་བསྟོད་ཅིང་གྲུ་ས་པའི་ཚོལ་དུ་འཆོས་ཀྱང་། ཡིད་ལ་མ་དད་པ་དང་མིག་ས་པའི་རྣམ་པ་
བསྟེན་ཅིང་། རྒྱོག་ནས་གཡོ་དང་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་ཆད་མེད་དེ།
སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བརྟུ་བ་ལས། མནར་མེད་ལ་ཆོག་ས་འཛིག་ས་རུང་བ། དཔལ་ལྷན་པར་བརྟེན་པ་གང་ཡོད་པ། སློབ་
དཔོན་ལ་ནི་དཔེ་དང་པོ་སྟེ། ཁོ་ལ་གནས་པར་ཡང་དག་བཤད་^{༡༢} ཅེས་སོ།

སྒྲ་བར་བྱ་བའི་སློབ་མ་ལ་འད་བརྟག་ཉིས་ཉེ། སློབ་མ་བཟང་པོའི་མཆོད་ཉིད་ནི། ཞར་ལ་སྟོད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་
བཤད་པ་ནི།

སྐྱེ་བ་བཟང་སློབ་མ་དད་དང་ཤེས་རབ་ཆེ། བརྗོད་འགྲུས་བག་ཡོད་དུན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན།

བཀའ་ལས་མི་འད་འཛུམ་དང་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་། རྒྱོག་གསུམ་དུ་ལ་ཞིང་སྟེ་དེ་ལས་སེམས་ཆེ།[༡༣]

ཁོང་ཡངས་སྒྲོ་རིང་གཏོང་ཡོད་དག་སྒྲ་ཆེ། བརྟེན་ཞིང་མོས་གསུམ་ཆེ་བ་དེ་དག་གིས།

སྒྲ་མ་མཉམས་པར་བྱས་པའི་ཐན་ཡོན་ཀྱང་ཆད་མེད་དེ། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་གྱི་མདོ་ལས།
རིགས་གྱི་བྱ་འཕེལ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དད་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀུར་ན་བསྐྱེད་པ་གསྐྱེའི་རྒྱུད་གྱི་བྱ་མ་སྟེད་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་

བྱས་པ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ཚད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་^{༡༩} ཅེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རྒྱུད་
ལས། བསྐྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་བས། སྤྲེའི་བ་སྦྱུ་ཉག་གཅིག་ལ། རབྱུ་མར་ཐིགས་པ་
གཅིག་བྱགས་ན། རམོད་ནམས་ཐུང་པོ་བྱུང་པར་འཕགས།^{༢༠} ཞེས་སོ། རྟེན་ཡང་ཡུལ་བྱུང་པར་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དགོངས་འདུས་ལས། བསྐྱལ་པ་སྟོང་གི་སངས་རྒྱས་བས། སྤྲེའི་གཉེན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་བསྐྱལ་པ་ཡི། སངས་རྒྱས་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱན། སྤྲེའི་དགེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་། སྤྲེའི་མེད་པའི་གོང་རོལ་ན། སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད།^{༢༡} ཅེས་པའོ།

ཡོན་ཏན་བསམ་ཞིང་བཤགས་བསྐྱམ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་བ་མ་བཟང་པོས།

རྟག་ཏུ་སྤྲེའི་ཡོན་ཏན་འདྲ་བུ་ཞིང་། སྦྱོན་ལ་མི་རྟོག་མཐོང་ཡང་ཡོན་ཏན་བསམ།།[༡༤]

རང་སྣང་ཡིན་པེས་ཁོང་ལ་མི་མང་འཇེས། སྦྱིང་ནས་བསམ་ཞིང་བཤགས་བསྐྱམ་གཉེན་པོ་བསྟེན།།

འདི་ལྟར་སྤྲེའི་སྦྱོན་ལ་མི་རྟོག་ཅིང་ཡོན་ཏན་འབང་ཞིག་འདྲ་བར་བྱའོ། གཤམ་ཏེ་རྩེད་ཟད་མ་དད་ན་
མི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རང་སྣང་ངན་པ་ཡིན་ཏེ་འོང་། ཁོང་ལ་མེད་པེས་སྦྱུ་བསམ་ཞིང་། མི་
ལམ་དུ་སྤྲེའི་ཀྱན་སྦྱོང་ལ་མ་དད་ན་འདྲ་གཉིད་སངས་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་དགོས་རྟེ། འཁོར་ལོ་
རྒྱུ་བ་རོལ་པ་ལས། གཤམ་ཏེ་མི་ལམ་ནང་དག་ཏུ། སྤྲེའི་སྦྱོན་དག་མཐོང་བྱུར་ན། སངས་མ་
ཐག་ཏུ་བཤགས་པར་བྱ། གཤམ་ཏེ་བཤགས་པ་མ་བྱས་ན། འདི་ཡང་མནར་མེད་རྒྱ་འཁེལ་
འགྱུར།^{༢༢} ཞེས་སོ། ཁྱིམ་པར་བྱུང་ན་སྐད་ཅིག་གམ་ཐང་ཅིག་གམ་ཉིན་མཚན་མ་འདས་པ་ལ་
བཤགས་དགོས་སོ། རྟེན་ནས་ཀྱང་སྦྱོན་གཅིག་སེམས་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་བསམ་ཞིང་།
བརྟེན་པ་ལ་འང་མཚུངས་སོ།

མི་མཉེས་བསྐྱུང་ཞིང་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི། དུས་རྟག་ཏུ།

སྤྲེའི་མི་མཉེས་ཆད་པཅས་སྤང་ཞིང་། རྟེན་ལྟར་མཉེས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱ།།[༡༥]

སྤྲེའི་བཀའ་ལྟར་ནམ་ཡང་མི་བཅག་ཅིང་། སྤྲེའི་ཉེ་འཁོར་རྒྱུ་པའང་སྤྲེའི་བཞིན།།

སྤྲེའི་འཁོར་གཡོག་སྒྲོ་བ་མ་མི་བསྟེན། ཆོས་བཤད་དབང་བསྐྱར་ལ་སྟོགས་ཞུས་ཏེ་བྱ།།[༡༦]

སྤྲུལ་མི་མཉམས་པ་སྤང་ཁིང་མཉམས་པ་བསྐྱབ། རི་སྐྱད་གསུང་པ་བྱ་དགོས་ཏེ། སྤྲུལ་ལས། གལ་ཏེ་
 རྒྱུན་དང་བཅས་ན་ཡང་། རི་སྐྱད་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ན། ཡང་དག་དོན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ། བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། ཉེ་ལོར་སྤྲུག་པའང་སྤྲུལ་བཞིན། ལོར་རྣམས་སྤྲོབ་མར་མི་བསྐྱུལ། །
 ཆོས་དང་དབང་བསྐྱར་རབ་གནས་དང་། སྤྱིན་ཐེག་ལ་སོགས་ལུས་ཏེ་བྱ།^{੧੩} བཤེས་པོ། གཞན་ལས་
 གྲུང་། སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་པའང་སྤྲུལ་བཞིན། བཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།

སྤྲུག་སྤྲུལ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་བསྐྱུར་བ་ནི། སྤྱོད་ལམ་ཡང་།

སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་སྤྲུལ་པ་ལྟར་ཡིད་བསྐྱུར་ཁིང་། ཤར་པ་བསྐྱུང་དང་སྤྱིལ་གྲུང་རྒྱུ་མི་བསྐྱུར།

ངོ་འཇུག་མི་གནག་ཁོ་གཉེར་བསྐྱུར་མི་བྱ།

དེ་སྐད་ཏུ། རི་མ་གསུམ་ལས། སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་སྤྲུལ་གྱི་ལས། སྤྱིལ་གྲུང་འདུག་དང་རྒྱུ་མི་
 བསྐྱུར། ཁོ་གཉེར་ངོ་འཇུག་གནག་པའང་མིན། མདོར་ན་ལུས་ཀྱིས་བག་ཡིད་བྱ།^{੧੪} བཤེས་པོ།

དགག་ཉེས་བྱས་མ་ལུས་བསྐྱུར་བ་ནི། གཞན་ཡང་དགག་གིས་བྱེ་མའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ།

བབ་ཅོལ་མི་སྤྲུབ་ཆེན་ཆོག་སྤྲུལ་དང་། [੧] གཞན་གྱི་སྤྱོད་བརྟོག་མི་སྤྲུག་རྒྱུ་བཤེས་ཆོག།

མ་བརྟགས་འབྲེལ་པ་མེད་རྣམས་སྤྲུལ་བྱ།

དེའང་ཀྱ་རེ་བཞད་གད་དང་། ཡོང་གཏམ་འབྲེལ་མེད་དང་། ཟེར་རེ་སྒྲོམ་མེད་དང་། བརྟོག་ཆོག་སྤྲུལ་
 དང་། གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་ཞེ། བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྲུབ་པོ་རང་ལ་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་
 འཛོལ་བོ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་གིས་ཁྲེལ་པ་དང་། འབྲུག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྤྲུལ་པ་
 སྤྲུག་སྤྱོད་ཅིག་འབྲུགས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དག་མེད་ཆོག་དང་འབྲེལ་
 གྲུང་པ། སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་ཏུ་བརྟོག་མི་བྱ། བཤེས་པ་ལ་ཞིག་ཁོས་ན་ཡང་། ཉི་ཆོབ་ཡིད་སྤྱུལ་བར་
 ལྟར། སྤྲུལ་པ་སྤྲུག་དང་འགལ་བ་གང་། མནར་མེད་སྤྲུག་པ་སྤྲུག་ནག་ཏུ། བསྐྱུར་པ་བསྐྱུར་བྱེད་བྱེད་
 བར་འཛོད།^{੧੫} ཅེས་སོ།

ཡིད་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་ཡོག་རྟོག་བསྐྱུར་བ་ནི། ཡིད་ཀྱིས།

སྤྲུམ་འཛུགས་ལ་བརྟུན་སེམས་མི་བྱ་ཞིང་། རྩེར་བཅས་གནོད་སེམས་ཆད་དང་བཅས་ཀྱན་བཞུམ།།[༡༩]

སྤྲུམ་འཛུགས་སྤྱོད་སྒྲ་ཚོགས་ཆོ་འབྲུལ་ལ། ཁ་ཞེ་འཛོལ་བས་འབྲུལ་པར་མི་བརྟག་ཅིང་།

འདི་ནི་མི་རིགས་ཁོང་རང་མཛད་མོད་སྟུམ། རྩེར་ཟད་འགལ་འདུ་ཉེས་སྒྲོན་ལོག་ལྟ་དོར།།[༢༠]

ཁོང་གི་འདི་བདག་ལ་ཡོད་ན་སྟུམ་དུ་སྤྲུམ་འཛུགས་ལ་བརྟུན་སེམས་དང་། ཉེ་འཁོར་བ་དང་། སྒྲོབ་མ་
དང་། སྒྲིན་བདག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱེ་ལ་གནོད་པ་མི་བྱ་སྟེ། སྤྲུམ་མས་བདག་ཏུ་བརྟུང་བས་མི་མཉེས་སུ་
འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྤྲུམ་མས་དགོས་པའི་དབང་གིས་མཛད་སྤྱོད་ཞི་བའམ་རྩུབ་པའམ། འཕྲིག་རྟེན་དང་
མཐུན་པར་འཇུག་པ་རྩེར་ཟད་ལ་ཁ་ཞེ་འཛོལ་བས། འདི་ནོར་ཞིང་དེ་ལྟར་མི་འཐད་སྟུམ་པ་དང་།
ཚོགས་སྤྱི་བྱེད་དང་། བྱ་བ་རྩེར་ཟད་ལ་འགལ་འདུ་མང་པོ་མི་བསམ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས།
སྤྲུམ་འཛུགས་དང་འཁོར་རྣམས་དང་། ཉེ་འཁོར་སྒྲིན་འབྱིན་བརྟུན་སེམས་སྤང་། མཛད་པ་སྒྲ་ཚོགས་
སེམས་ཅན་ལ། རྩན་པའི་ཐབས་ཅན་འབྲུལ་ཆེན་པོ། རྟོག་དང་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་ལ། ཉེས་
པས་ལོག་པར་བལྟ་བ་དོར།^{༡༠} ཁྱེད་ལོ།

རང་སྒྲོན་ལ་བརྟག་ཅིང་གུས་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། རང་གིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་མི་དྲན་པར། དེའི་རྣམ་པ་ཕྱིར་གར་
བའི་གཟུགས་བརྟན་དུ།

གལ་ཏེ་སྤྲུམ་སྤང་བར་མཛོན་ན་ཡང་། རང་སྒྲོན་ཡོད་པེས་བརྟགས་ལ་བཤགས་བཞུམ་བྱ།

སྒྲིག་ཅིག་བསྒྲོམས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་པོ་གདབ། ཉེ་ཡིས་མཉེས་ཤིང་དཔོན་གྲུབ་ལྟར་དུ་འཕྲོབ།།[༢༡]

དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་པ་དག་ལ་སྤང་བར་མཛོན་པ་ཉིད་གྱིས་མ་ལེགས་ཏེ།
སྤྲིག་པ་བྱས་པའི་ཆོ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་མི་མཉེས་པས། ཇི་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཆ་བྱས་སྟུམ་དུ་
རང་ལ་བརྟག་ཅིང་། བཤགས་བཞུམ་དྲག་པོ་བྱ། དེ་ཡང་སྒྱིར་གང་དང་འཁོན་ཡང་། བྱེད་རང་ལ་པེས་
པར་བརྟེན་ཏེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་འཛམ་བུ་གླིང་པ་དང་། སྤྲུམ་མི་སྒྲིན་པའི་མི་གཉིས་ཀྱི་ཁོ་བ་བཞིན་
ཡིན་པས། རྩེད་དང་དབྱུག་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བྱས་པས་ན། འཁོན་པ་
དེ་བདག་ལ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་གྱི་སྤྲིག་པའི་མིག་རྒྱུ་རྒྱུར་པ་དང་། རང་གི་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་

གཏན་དུ་ལྡང་བས་དཔལ་བའི་ས་བོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་གང་ལ་ཁོན་པ་དེ་སྤྱི་བོར་བསྒྲུབས་
 ལ་བཤགས་པས་ཞག་འགའ་ན་ལ་ཁོན་དང་སྤྱི་བོར་བ་འབྱུང་བེས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྤྲུམ་ལ་མི་རུང་བས་
 སྤྱི་བོར་བསྒྲུབས་ཏེ་ཐུག་དང་མཚོན་པ་བྱས་ལ། རབ་རྩ་འགྱུར་བས་མཆི་མ་འབྱིན་ཁིང་ཐལ་མོ་
 སྤྱར་ཏེ། གྱེ་གྱེ་སྤྲུམ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་ལ་རེ་ས་གཞན་ན་མེད། །ཐུགས་ཆེད་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་
 སུ་གསོལ། །མ་རིག་འབྲུལ་བས་བདག་ནོན་ཏེ། །སྒྲོག་སུམ་ཉེས་པ་ཅི་མཆིས་པ། །རབ་རྩ་འགྱུར་བས་
 བཤགས་པར་བགྱི། །སྒྲོམ་པ་གསུམ་དང་འགལ་གྱུར་ཅིང་། །ཉེས་པའི་དྲི་མས་སེམས་གོས་པ། །དེ་
 །ཀུན་ཁྱོད་གྱི་ཐུགས་ཆེ་ཡིས། །སྒྲུབ་ཅིག་ཉིད་ལ་བྱང་བར་མོན། །བདག་ནི་མི་ཤེས་སྤོངས་པ་ཡིས། །མ་
 འཛལ་བཞིན་དུ་སྤྲིག་བགྱིས་པས། །སྤར་ཡང་འཁོར་བར་རབ་རྩ་འབྱུངས། །ད་ནི་སྤྲུམ་པ་ཐུགས་ཆེ་
 ཅན། །ཁྱོད་གྱིས་བདག་གི་སྤྱི་བོར་ཀུན། །སྒྲུབ་ཅིག་ཉིད་ལ་བསལ་བར་མཛོད། །འདི་ལྟར་མི་
 ཤེས་ཀྱིས་པ་ལ། །སྒྲོན་གྱུར་མཐོང་ཆེ་ལྟག་པར་ཡང་། །ཐུགས་ཆེད་གཟིགས་པ་མི་འཇུག་ན། །དེ་
 ལས་གཞན་ལ་ཅིར་འགྱུར་དགོངས། །སྤྲི་ཉེས་པ་གང་ལགས་པ། །མ་ཡིས་སེམ་ཁིང་སྤྱོད་བ་
 ལྟར། །བདག་ཅག་འགྲོ་དུག་སེམས་ཅན་ལ། །ཁྱོད་གྱིས་དང་བོར་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས། །པན་པ་མཛོད་
 ཅིས་དམ་བཅས་ན། །དུས་འདིར་བདག་ལ་ཅིས་མི་དགོངས། །བདག་ཅག་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་
 རྣམས། །གཟིགས་ནས་ཐུགས་ཆེས་མི་འཛིན་ན། །ཁྱོད་གྱི་འཕྲིན་ལས་གདུལ་བྱ་ལ། །པན་པ་དེ་ཡང་
 རི་ལྟར་དགོངས། །སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་བ་གངས་མེད་ཀྱང་། །བདག་ཅག་སྤངས་ནས་ཐར་པ་གཤེགས། །ད་
 །ནི་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་རྒྱལ་བ་ཡིས། །ཁྱོད་ལ་བསྐྱུལ་ནས་བདག་ཅག་གི་དོན་དུ་སྤྲུམ་པར་རྣམས་སྤུལ་ན། །ཁྱོད་
 གྱིས་བདག་ཅག་འདོར་མོད་དམ། །འཇིགས་སར་སྤྱེལ་མས་བསྐྱུས་པ་བཞིན། །ཁྱོད་གྱིས་དེ་རིང་སྤྱ་
 མཛོད་དམ། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་མེད་ཆེན་ཡང་། །གསོལ་བ་བཏབ་ན་འདོད་དགུ་འཕྱིན། །ཁྱོད་ནི་བཙུ་
 ཆེན་ཐབས་ལམ་ལས། །ཅི་ཕྱིར་བདག་ལ་རྗེས་མིག་ཟིགས། །ཤ་ཟ་རྣམས་ཀྱང་མོཆ་སྤྱིན་དང་། །བདེན་
 པའི་ཆོག་ནི་བཛོད་མ་ཐག །སྒྲོན་གྱི་ཁྱོད་འདོར་བཟུང་ན། །ཁྱོད་ནི་ཐུགས་ཆེ་འགྲོ་བའི་ཡབ། །ཁྱས་
 མཚོན་གདུང་བས་སེམས་གདུངས་ཤིང་། །ཉེས་པ་བཤགས་ན་ཅིས་མི་གཟིགས། །བདག་གི་སྤྲིག་ཀུན་
 མ་བྱང་བར། །སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་སྤོང་གྱུར་ན། །དཔལ་མེས་བསྐྱེག་པ་ཁོན་ར་ཟད། །དེ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་མི་

གཟིགས་ན། རྒྱགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་ལགས། གྲེ་མ་གྲེ་རྩྱད་བདག་གི་ཐྱིག་ མ་ལུས་བྱང་
བར་མཛད་དུ་གསོལ། སྒྲ་ཅིག་འདི་ལ་ཐུགས་རྗེས་དགོངས། བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱིན་གྱིས་
རྫོབས། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། བགགས་དང་ལོག་འདྲན་བར་ཆད་སོལ། ཆོ་འདིར་
བསམ་པ་ཀུན་འབྱུང་ཅིང་། འཆི་ཀར་གནད་གཅོད་སྟུག་བསམ་མེད། བར་དོའི་འཛིགས་པ་ཀུན་
ལས་སྦྱོལ། འོག་མིན་གནས་སུ་འབྱིད་པར་མཛོད། ཅེས་ཉིན་མཚན་ཐུན་བཞིར་གསོལ་བ་ལན་
བདུན་བདུན་གདབ་པོ། དེས་ནི་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་དག་ནས་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་
གྲུབ་སྐྱར་དུ་འཐོབ་པོ། ཉམས་ཆགས་སྒྲོང་བ་ལ་འདི་ལས་ཟབ་པའི་གནད་མེད་དོ།

ཁུས་པའི་ཀུན་སྟོད་དང་དུ་བྱང་བ་ནི། སྟོད་ལམ་གཞན་ཡང་།

སྒྲ་མ་མཐོང་ཆོ་ལྷང་དང་བྲག་འཆལ་ཞིང་། བཞུགས་ཆོ་སྟན་སྐགས་མཐོང་བའི་ཡོ་བྱད་དཔལ།

སྟན་པར་སྒྲ་བས་བསྟོད་ཅིང་ཐལ་མོ་སྟོར། བཞུག་ཆོ་ལྷང་དང་ཞབས་འབྲིང་བསྟན་བཀུར་བ། [༡༥]

སྒྲ་མའི་སྟན་འདིངས་པ་དང་། བསྟོད་ཅིང་ཐལ་མོ་སྟོར་བ་དང་། འཕྱོན་པ་དང་བཞུག་པའི་ཆོ་ལྷང་ཞིང་
བསུ་བ་དང་སྟེལ་བ་ལ་སྐགས་པ་བྱའོ། འདི་ཉིད་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ལས། མཁན་པོ་མཐོང་མ་ཐག་
ཏུ་སྟན་ལས་ལྡང་བར་བྱའོ།¹⁵ ཞེས་བགད་དོ། མ་ལངས་ན་ཆོ་རབས་ལྷ་བརྒྱུར་འབྲེལ་བར་སྟེ་བར་
ལས་བརྒྱུ་པར་གསུངས་སོ། ལྡང་ཞིང་ཞབས་འབྲིང་བས་ན་མཚན་དཔེ་འཐོབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲ་མ་སྟེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སྐགས་པ་ཉིད་གྱིས་བྲག་དང་ཞབས་འཐོར་ལོའི་
མཚན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་¹⁶ ཞེས་གསུངས་སོ།

བར་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་བསྐྱབ་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྒྲ་མ་དང་འགྲོགས་པའི་དུས།

རྟག་ཏུ་བྱར་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་ཅིང་། ཁྱེས་དང་འཛིགས་བཅས་ལུས་པས་གནས་པར་བྱ།

ཇི་ལྟར་བག་མ་གསར་པའི་རྩལ་བཞིན་དུ། སྟོག་སུམ་ཞིབས་སྒྲ་མའི་བྱང་འདུག་གི། [༡༦]

འབྱར་ཞིང་གཡེང་ལ་རྟོད་བག་བྱ་བ་མིན། རྟོགས་རིས་མ་ཡིན་ཁེ་དང་གྲགས་པས་མིན།

གཡོ་སྦྱས་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་རྩལ་འཆོས་མིན། རོ་རྟོག་མ་ཡིན་ཉེ་རིང་ཆགས་སྣང་མིན། [༡༧]

དེའང་འདི་ལྟར་སྒྲུ་མའི་བྱུང་བྱུ་འདུག་པ་ན་བྱན་པས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ཉེས་
 སྦྱོང་ཆ་དང་བཅས་པ་བསྐྱམ་ཞིང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། སེམས་ལ་སེམས་གྱིས་བལྟ་
 ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་གྱོང་བར་བསྐྱམས་ལ་བག་ཡོད་གྱིས་ཟིན་པ་བག་མ་གསར་པའི་
 རྒྱལ་ལས། དག་སྦྱོང་གསར་པ་བཞིན་དུ་ཞི་དུ་ལ་དང་ལྡན་པས་འདོད་པ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །སྦྱོང་
 འཇུག་ལས། སེམས་གྱི་སྒྲུང་ཆེན་མོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ། ཁྲི་ལྟར་བརྟགས་པ་མི་
 འཛོར་བ། །དེ་ལྟར་འབད་པས་ཀུན་གྱིས་བརྟག་ཅི་ནས་ཅེ་གཅིག་སེམས་གྱིས་ནི། སྒྲུང་ཅིག་གཅིག་
 གྲུང་མི་འཛོར་བར། རབ་ག་གི་ཡིད་འདི་གར་དཔྱོད་ཅེས། ཁྲི་ལྟར་ཡིད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་ཅིས་པ་
 དང་། སེམས་སྒྲུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། རྒན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དག་སྟོག་ལ་བབ་གྲུང་སྒྲུང་ས་
 ཤིག་ཅེས། རབ་ག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྦྱོར།^{੧੩} ཞེས་སོ། །རང་གི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པར་གཅིག་
 ལུང་འདུག་པ་ན་འང་བག་མེད་པའི་སྦྱོང་པ་མི་བྱ་བར། དཔེ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་དགོས་ཏེ། སངས་
 རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་མིག་ཡོད་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་གྲུང་མཐོང་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 སངས་རྒྱལ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་དག་ཀྱུན་དུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྡན། །དེད་ག་ཐམས་ཅད་
 སྦྱོན་ཐུ་ན། །བདག་ནི་རྟག་པར་གནས་སོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ངོ་ཆ་དང་། །ཤུ་ས་དང་
 འཇིགས་ལྡན་དེད་ག་གནས།^{੧੪} ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་དུས་དང་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འང་སེམས་དག་པ་ལས་མ་ཡེངས་པར་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་མོད་གཏམ་ནི་སྒྲ་ཆོག་ས་དང་། རྒྱུ་མཛར་ལྟ་མོ་རྣམས་མང་པོ་ ཀྱུན་ལ་འཇུག་པར་
 བྱུར་པ་ན། རེ་ལ་ཆགས་པ་སྒྲུང་བར་བྱ། རྒྱུ་མེད་ས་བཙོ་རྒྱ་གཞོད་དང་། ཁ་རིས་འདྲི་སོགས་ཕྱེད་
 བྱུར་ན། རབ་དེ་གཤེགས་བསྐྱབ་པ་དཔེ་བྱས་ནས། སྦྱག་པས་དེ་ཡི་མོད་ལ་བརྟང་། གང་ཆོ་
 བསྦྱོད་པར་འདོད་བྱུར་ཏམ། སྦྱོ་བར་འདོད་པར་བྱུར་ན་ཡང་། རང་པོར་རང་གི་སེམས་བརྟགས་
 བས། །བརྟན་པར་རིགས་པ་ལྡན་པར་བྱ། གང་ཆོ་རང་ཡི་ཆགས་པ་དང་། སྦྱོ་བར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཆོ། །
 ལས་སྒྲུ་མི་བྱ་སྒྲུ་མི་བྱ། ཤིང་བཞིན་དུ་རིག་ནས་པར་བྱ། ཆོད་དང་ག་ཞར་བཅས་པ་དབ །གལ་ཏེང་
 རྒྱལ་རྒྱགས་ལྡན་པ་འཇམ། མཛེང་འབྱུང་པ་ཡི་བསམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྦྱོར་འབྱེན་སྒྲུ་སེམས་སམ། །

གང་ཆོ་བདག་བསྟོད་ལྟར་ལེན་པ་ཡམ། གཞན་ལ་སྟོད་པ་ཉིད་དང་ནི། གཤེ་བཅས་འགྲོད་དང་
 བཅས་གྱུར་ལ། རྟེ་ཆོ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། རྟེད་དང་བཀྱར་སྟེ་གཤམ་འདོད་པ་ཡམ། གཤམ་ག་
 འཁོར་དོན་དུ་གཉེར་འདོད་པ་ཡམ། བདག་སེམས་རིམ་གྱོ་འདོད་གྱུར་ན། རྟེ་ཆོ་ཤིང་བཞིན་གནས་
 པར་བྱ། གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། རང་དོན་གཉེར་བར་འདོད་པ་དག གླུ་བར་འདོད་
 པའི་སེམས་བྱུང་ན། རྟེ་ཆོ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། མི་བཟོད་ལེ་ལོའི་འཇིགས་པ་དང་། རྟེ་བཞིན་
 སྟེ་བརྟོལ་ལྟ་ཙམ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་ཞེན་སེམས་བྱུང་ན། རྟེ་ཆོ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། རྟེ་
 ལྟར་གྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྟོན་མེད་བརྩོན་པའི་ཡིད་བརྟགས་ནས། རྟེ་ཆོ་དཔལ་བོས་གཉེན་
 བོ་ཡིས། ཡིད་ནི་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བྱ། ཤིན་ཏུ་ངེས་དང་རབ་དད་དང་། བརྟེན་དང་གུས་དང་
 ཞེས་ར་བཅས། རྟོ་ཆོ་ཤེས་དང་འཇིགས་དང་བཅས། ཞི་ཁྲི་གཞན་དག་འབྱེད་ལ་བརྩོན། བན་ཚུན་
 མི་མཐུན་བྱིས་པ་ཡི། འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་མི་སྟོ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་སྟེས་པས་འདི་དག་གི་སེམས་
 འདི་འབྱུང་སྟམ་བཅུར་ལྟན་དང་། བན་མེད་མེད་དངོས་ལ། བདག་དང་སེམས་ཅན་དབང་བྱས་
 ཤིང་། སྟུལ་ཞིང་ར་རྒལ་མེད་པར་ནི། ཡིད་ནི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ། རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་
 མཆོག་ཐོབ་པར་ཡང་དང་ཡང་བསམས་ནས། སེམས་དེ་ལྟ་ལུ་རི་རབ་ལྟར། རབ་ཏུ་མི་གཤོ་གཟུང་
 པར་བྱ།^{༡༥} ཞེས་སོ།

དེ་འང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོ་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་ཡིངས་པར་བྱའོ། རྟེ་ཡང་བྲམ་མ་
 དང་འགྲོགས་པ་དང་། མཁན་པོས་གདམས་པ་དང་། བན་མོང་དང་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་ལ་
 འཇིགས་པ། རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོས་ལ་གུས་པས་བརྩོན་པ་རྣམས་ལ་བྱན་ཤིས་བཞིན་
 བག་ཡོད་དང་དགེ་བ་མང་པོ་རང་གིས་སྟེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྲམ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་དང་། བཤམ་
 པོས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྐལ་ལྟན་གྱིས་བྱེད་ལ། བྱན་པ་བདེ་བྲག་ཉིད་དུ་སྟེ།^{༡༦} །
 ཞེས་སོ། རྟེ་ལྟར་དགེ་བ་བྱེད་པ་དང་། བྲམ་བཀྱར་ཡང་ཕྱོགས་ཆ་དང་། བེ་གཤམ་དང་། གཤོ་སྟུ་
 དང་། རོ་སྟོག་དང་། ཉེ་རིང་མ་ཡིན་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རང་གི་
 ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་སྦྱིབ་པ་འདག་པར་བྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་བཀུར་ཉི་ཤུ་བཅུ། དེ་འདྲ།

རང་ལ་འབྱོར་བ་ཡོད་ན་སྤྲོ་མ་མཆོད། །ལུས་དག་ཞབས་རྟོག་བསྟེན་བཀུར་སྤྲོ་ལྟོད་ང་།

ཆེ་འདི་སྟོས་བཏང་སྒྲུབ་པས་མཉེས་པར་བྱ།

རབ་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲིང་ལུས་དག་དང་། ཐ་མ་ཟང་རྩ་གི་ཞབས་རྟོག་གང་རུང་དེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

གཞན་གྱི་ཆོས་པ་ཐབས་གྱིས་བསྟོན་པ་ནི། སྤྲོ་མ་ལ།

གཞན་གྱིས་མི་སྟེན་བརྗོད་ན་འད་དེ་བསྟོན་ཅིང་། [༡༧] །ཁུས་པ་མེད་ན་སྤྲོ་མ་ཡོད་ཅན་པས་མ།

རྟེན་པ་དག་བཅིང་སྟོང་རྩེས་པར་བསྒྲུབ། །དེ་ལ་མི་བརྟེན་བག་ལེབས་སྤྲོ་བ་མིན།

འགའ་ཞིག་གིས་ངན་དུ་སྟོན་གསན་ན་ཐབས་གྱིས་བསྟོན་པ། ཁུས་པ་མེད་ན་སྤྲོ་མ་ཡོད་ཅན་པས་མ་ཞིང་
རང་གི་རྟེན་པ་མཛུབ་མོས་བཀག་ནས། མི་དེ་ལ་བསྟེན་འདྲིས་དང་བག་ལེབས་པར་མི་བྱ་སྟེ། བདུད་
ཅི་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས། རོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་ན། གི་བའམ་མངོན་སྟོད་ལས་གྱིས་བསྟོན་པ། ཁུས་
པ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ན། རྩ་ཆ་བྲན་པས་དག་པ་པར་བྱ། བསྟེན་པར་མི་བྱ་གཏམ་མི་བྱ། གཤམ་ཉི་དེ་
དང་འདྲིས་གྲུབ་ན། རྩ་ཆ་སོང་དག་ཏུ་འཆོད་པར་འགྱུར།¹⁷ །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ནི། ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

དེས་ནི་ཆེ་རབས་ཀུན་དུ་ཕན་པ་འབྱུབ། [༡༨] །དམ་པ་རྣམས་དང་འཕྲད་ཅིང་ཆོས་རབ་ཐོས།

ས་དང་ལམ་དང་གཟུངས་དང་ཉིང་འཛིན། །སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་ལྟོད་འབྱོར་པས་ཡོངས་གང་ཞིང་།

འགྲོ་ལ་ཞིབ་དེའི་དགའ་སྟོན་འབྱུང་པ་ཡིན། [༡༩]

རི་སྒྲིང་དུ། སྤོང་བོ་བཀོད་པ་ལས། གྱི་རིགས་གྱི་བྱ། དེ་ལྟར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་
བསྟེན་བཀུར་པས་ནི་རྟག་ཏུ་ཆེ་རབས་བྲན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོག་ཕན་གྱི་ཆོག་སྤྲོ་ལ་ཕན་བདེ་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་འཕྲད་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་ལམ་དང་ཉིང་འཛིན་དམ་
པ་འབྱུབ་པ་ཡིན་ནོ།¹⁸ །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་བཞེད་སྤྱང་བྱའི་གང་ཟག་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ལ་དུག་ལས། སྤྱི་པའི་བཤེས་གཉེན་སྤང་བར་འདོམས་པ་ནི།
ད་ནི་ཁྱོད་གས་གཉིས་པ་སྤྱི་པའི་བཤེས་གཉེན་གྲོགས་དང་བཅས་པ་སྤྱང་བར་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་དམ་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་བརྟེན་པས། སྤྱི་པའི་བཤེས་གཉེན་ངན་པ་འདྲ་ཏུ་སྤྱང་།

དེ་ཡང་སྤང་བཤད་ཡོན་ཏན་མི་ལྟ་ཞིང་། ལོག་པའི་སྦྱོན་མང་སྤྱི་པ་དང་དམ་ཚིག་འཆལ།།[༧]

བུམས་དང་སྤྱི་དཔྱད་ཤེས་རབ་ཐོས་པ་རྒྱུད་། ལེ་ལོ་སྦྱོམ་ལས་མི་ཤེས་རྒྱལ་ཆེ།

ཀོ་ལོང་གཏུག་རྒྱུ་བ་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡ་རགས། ཆོ་འདི་དོན་གཉེན་སྤྱི་མ་རྒྱུད་རིང་འཕང་།།[༨]

ཆོས་ལྟར་སྦྱོན་ཡང་ཆོས་མིན་ཟོག་པོའི་རིགས། མི་གཙང་ལུང་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་མ་ནི།

གཏུ་པ་བྱའི་བྱང་བ་མང་ཡང་རིང་དུ་སྤྱང་། དད་ལྟན་ལོག་ལམ་ངན་འགྲོར་འཕྲིད་པས་ན།།[༩]

ཐར་ལམ་འདོད་པས་ནམ་ཡང་བསྐྱེན་མི་བྱ།

ཞེས་གདམས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་པ་དང་དམ་ཚིག་ཉམས་ཤིང་སྤྱི་དཔྱད་ཤེས་རབ་ཐོས་པ་རྒྱུད་པ། ལེ་ལོ་དང་
རྒྱལ་ཆེ་བ། ཀོ་ལོང་དང་དུག་ལྡ་རགས་པ། ཆོ་འདིའི་འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་དང་གྲགས་པ་དོན་དུ་
གཉེར་བ། དཔེན་པར་གནས་ཀྱང་འདྲ་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆར་འབབ་པ། སྤྱི་མ་རྒྱུད་རིང་དུ་
འཕངས་པ། རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ། དག་ཏུ་
ཆོས་ལྟར་མཁས་མཁས་ལྟར་སྦྱོན་ཡང་། དོན་ལ་རང་གི་སེམས་ལ་མི་པན་པས། ཆོག་དང་དོན་དུ་
འཛིན་པས་ཟོག་པོའི་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་གཙང་བ་སྤྱི་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་མ་བསགས་པའི་
འཁོར་སྤྱང་བུ་ལྟ་བུ་མང་དུ་འདྲུ་ཡང་། དད་ལྟན་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་ངན་འགྲོར་འཕྲིད་པས་ན་རིང་
དུ་སྤྱོད་ཤིག་ཅེས་བསྟེ། སངས་རྒྱས་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་དབྱས་ནི་སྤྱི་པ་ཙམ་
སྤྱི་པ་ཉེ་ལུས་འདོར་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ངན་འགྲོར་ལྟར་བར་མི་བྱེད་དོ། མི་གཉི་མྱག་ཅན་ལོག་
པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པས་ནི་དགེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་སྦྱོང་གི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་
འཕྲིད་པར་བྱེད་དོ། རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དཔོན་པོ་དང་མཚན་མའི་ཆོས་ལ་སྦྱོང་ཅིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ཆོས་བསྐྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་པ་བཅད་པ་བས་ལོག་པར་འཕྲིད་

པའི་ཆོས་པ་སྟེན་ན་སྒྲིག་པ་ཆེད།^{༡༥} ཞེས་པ་སྦྱོར་ཞེས་སོ།

སྒྲིག་པ་སྦྱོར་པའི་མཛད་གྲོགས་སྤང་བ་ནི། ལྟར་ལ་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྤང་བར་གདམས་པ།

སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་དེ་ཡང་སྤང་བ་སྟེ། རི་ཅམ་འགྲོགས་པ་དེ་ཅམ་སྒྲིག་པ་འཕེལ།

དགེ་བ་འགྲིབ་ཅིང་ཉན་མོངས་ཆར་བཞིན་འབབ།^[༡༦] བདེ་འགྲོ་འགོག་ཅིང་རྩ་འགྲེལ་འབབ་སྒྲིགས་ཏེ།

དམ་པ་སྦྱོང་ཅིང་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་། རྩ་བ་བསྦྱང་ཅིང་ནག་པོའི་ཆོས་ལ་བརྟེན།

སྐལ་མཉམ་མི་དག་སྦྱོང་རྣམས་བསྒྲགས་པ་སྟེ།^[༡༧] རྟག་ཏུ་ལོག་ལམ་རྩ་འགྲོར་འཁྲིད་པས་ན།

སྒྲིམ་གཞུག་པས་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱ།

རི་ལྟར་བསྟེན་པ་ལྟར་སྒྲིག་པ་འཕེལ་ཞིང་སྒྲིག་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན། དེ་དག་གི་བསྒྲགས་པ་
བརྟེན། དགེ་བ་རིང་དུ་སྦྱང་བ་དེ་དག་གིས་རྩ་འགྲོར་ལྟར་བསྒྲུབ་སྤང་དགོས་ཏེ། དཀོན་བཙུགས་
ལས། སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་གང་ཞེན། དགེ་བ་འགྲིབ་ཅིང་མི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
བསྟེན་པར་མི་བྱ། བསྟེན་པར་མི་བྱ། མཐོང་བར་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གང་དག་བདག་
ཡན་བཙུན་པ་དང་། བདག་གི་དོན་དུ་གཞན་ཡན་རྣམ་པར་སྦྱོང་། གང་གིས་བསྟེན་པ་ཟང་ཟིང་ཀྱང་
སྤྱད་ཀྱིས། ཆོས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་སྤྱད་པར་མི་བྱེད་པ། དེ་ནི་བཤེས་གཞན་རྩ་དང་གྲོགས་རྩ་དུ། རྒྱལ་
བས་གསུངས་ཏེ་ཐག་བཞིངས་ཡོངས་སུ་སྤང་།^{༡༥} ཞེས་སོ།

བཤེས་དང་གྲོགས་རྩ་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་དག་སྤངས་གིང་མ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན།

སྒྲིག་པའི་བཤེས་གཞན་གྲོགས་བཅས་སྤངས་པ་ཡིས། འདི་ཕྱིར་བདེ་ཞིང་ལོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ།^[༡༦]

རྟག་ཏུ་དགེ་འཕེལ་ཐར་ལམ་ཟབ་མོ་ཟེན། སྦྱོང་བར་པ་ནམ་ཡང་མི་མཐོང་ཞིང་།

བདེ་གསེགས་སྤངས་ཀྱིས་བསྦྱོར་པའི་མགོན་པོ་རྣམས། བདག་ལ་དགོངས་གིང་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབ་པར་མཐོང་།^[༡༧]

བདེ་བར་ཆོ་ཡི་དུས་བྱེད་མཐོང་རིས་འགོ། དེ་སྒྲིགས་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་ཡོན་ཏན་ལྟོ།

ཞེས་པ་སྟེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར། དེ་ལ་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་
བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པོ། རྟག་ཏུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཡིན།

བདེ་བར་ཆེད་དུ་སྤྱད་པ་ཡིན། བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན། སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན། རྒྱན་དུ་བྲུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^༩ །ཞེས་སོ།

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བར། དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ།

དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དམ་པ་རྟག་ཏུ་བསྟེན། །དེ་དག་གིས་ནི་དགེ་བའི་ལས་འཁེལ་ཁིང་།།[༩]

སྤྱི་དང་ཉོན་མོངས་འགྲིབ་པ་ཉེས་པ་འགོག །སྤྱིད་ལས་མཐར་འབྱིན་མངོན་མཐོངས་ལེགས་འབྱུང་།།

ཆོ་འདིར་བདེ་ཁིང་བྱི་མ་འབྲས་དང་བཅས། །རྟག་ཏུ་དོན་ཡོད་ལྷ་མིའི་འདྲེན་པར་འགྱུར།།[༡༠]

འདི་ལྟར། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་ནི་གྲོགས་དམ་པ་སྟེ་ཆངས་
པར་སྦྱོད་པ་མཐར་བྱིན་ཁིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྟེལ་བས། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱར་མཐུན་པའི་བྱིར་ཆོ་
དང་ལྷན་པ་དག་གིས་གྲུས་པ་དང་བཅས། ཞེས་དང་བཅས། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་བསྟེན་
དགོས་སོ།^༩ །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་དྲན་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་གྲོགས་ལ་བརྟེན་པས་ནི་དྲན་
པ་དང་ཤེས་པ་ཁྱེན་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ།^༩ །ཞེས་སོ།

དགེ་བའི་བཤེས་གྲོགས་བསྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། འདི་ལྟར།

དགེ་བའི་བཤེས་དང་དགེ་གྲོགས་བསྟེན་པ་ཡིས། །དགེ་རྫོགས་འཁེལ་ཁིང་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཕོབ།།

སྤྱིད་ན་མི་འཇིགས་ལན་བདེ་དཔག་མེད་ཅིང་། །འགྲོ་བའི་དོན་གཉིས་འབྱོར་པ་མཐའ་ཡས་འབྱུང་།།[༡༠]

འདི་ནི་རྣམ་འདྲན་རྒྱལ་བའི་སྦྱལ་པ་སྟེ། །སྤྱིགས་མའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་སྦྱང་བ་ཡིན།།

དེ་ལས་ཇི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་སྦྱིང་པོའི་བར། །སྦྱེ་བོད་མ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ།།[༡༡]

ཇི་སྐད་དུ། ཉིང་འཇིན་མཆོག་དམ་པའི་མདོ་ལས། དེགས་གྱི་བྲ། དེ་ཡང་བྱི་མའི་ཆོ་བྱི་མའི་དུས་ན་
ང་ཉིད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་སྦྱུལ་ནས་ཉིང་འཇིན་འདི་དག་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བྱིར་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པས། རྣམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བསྟེན་
ཅིང་། བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱོ་བྱིས་ཤིག་^༩ །ཅེས་སོ།

རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་བཤད་པ་ནི། དེའི་ཡོན་ཏན་ནི།

དེ་ཡིས་དག་སྒྲུབ་སྒྲིག་མེད་འཆར་བ་དང་། །བུམ་ས་དང་སྟིང་རྩེ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་འབྱོར་ས་གིང་།།

ཉམས་དང་རྟོག་ས་པ་རང་བཞིན་གོང་དུ་འཕེལ། །གཞན་དོན་དཔག་མེད་ཅི་བསམ་ཆོས་བཞིན་འགྲུབ།།[༡༩]

རི་རྩེ་དང་། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྲ། འདི་ལ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
བསྟན་ཅིང་བཀུར་སྟེ་བུས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། སྟིང་རྩེ་
ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་དམ་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་
ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོག་ས་
པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྤྲོ་མའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བ་བསྟན་ནོ།།

སྟི་དོན་ལྟ་བུ་སྤངས་སྤང་ཤེས་ནས་དངོས་གྲུབ་སྤང་རྒྱལ་ལ། བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ། བསྟན་པའི་རྒྱལ། ལས་ཆོག་ས། བྱེད་ག་གི་
རིམ་པ། ལན་ཡོན་དང་ལྟ་ལས། དང་པོ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ནི། ད་ནི་ཤེས་ནས་དངོས་གྲུབ་སྤང་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ།

རི་ལྟ་རྒྱུ་མ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། རྒྱུ་དུ་ཆོག་ས་བསགས་སྦྱིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ།།

ཉིན་མོ་སྟྱི་གཙུག་མཆོན་མོ་སྟིང་ནང་དུ། ཅུ་པའི་སྤྲོ་མ་གང་མོས་ཡི་དམ་དང་།།[༢༠]

མཁའ་འགྲོ་གཉིས་མེད་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་མཐར། །བརྒྱད་པའི་སྤྲོ་མ་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོས་བརྒྱར།།

ཡིད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་འདོད་དོན་གསོལ་བ་གདབ།།

དེའང་ཀུན་འདུས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ལས། གང་གིས་བསྐྱལ་བ་འབུམ་ཐག་ཏུ། །ལྟ་སྤྲོ་འབུམ་ཐག་
བསྐྱེད་ས་པ་པས། །སྤྲོ་མ་རྩེད་ཟད་དེན་པ་མཆོག་ །བསོད་ནམས་འདི་ནི་པ་མཐའ་ཡས།^{༡༦} །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མན་དག་ཏུ་བསྟེན་པས་ཉེ་བཤད་པ་ལས་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དགོད་པར་བྱ་ན། རྒྱུ་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ན་སྤྲོ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་གསུམ་དུ་
བསྐྱལ་ནས་སྦྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། །སྤྲོ་མ་བྱིན་གྱིས་སྟོབ། ཡི་དམ་ཀྱིས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེར། མཁའ་
འགྲོས་བར་ཆད་མེལ་ཞིང་གཙོ་ཆེར་བྱ་ན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའོ། །དེའང་སྟན་བདེ་བ་ལ་

འདུག་ཏུ། ལྷ་པ་ས་ལྷ་འགྲོ་བ་དང་། མེས་ས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོང་པའི་རང་ལས། རང་ཉིད་ཡི་དམ་གང་
མོས་སྤྲོ་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་མཛེས་པའི་ཉི་ཟླའི་སྐྱོང་དུ། ཅུ་པའི་སྤྲོ་མ་འོད་དང་གཟེ་
བརྟན་འབར་པའི་མཐར་བརྟུད་པའི་སྤྲོ་མ་དང་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། མཁའ་འགྲོའི་
སྤྱིན་པུང་འཐིབས་པར་བསྐྱོམས་ལ། སྤྱོས་པ་ལ་དགའ་ན་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲང་བ་དང་། མཚན་ཅིང་
བསྟན་བ་དང་། སྤྱིག་པ་བཤགས་པ་རྣམས་བྱའོ། ། རལུ་ན། སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ། ཡིད་མ་
མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་བཅས་ལ། སྤྱོས་པས་ཕྱག་འཚལ་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་མཆོ། བྱིན་དགས་པའི་མཚན་
བས་མཚན། སྤྱིག་པ་མ་ལུས་སོ་སོར་བཤགས། རྟག་བ་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་ཞིང་། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ། ལྷ་རན་མི་འདར་གསོལ་བ་འདེབས། མཚོག་དང་བུན་མོང་དངོས་གྲུབ་
སྤྱོད། བཤགས་དང་ལོག་འདྲན་བར་ཆད་སོལ། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པར་ཤོག ཅེས་པ་
ལན་གསུམ་བརྟན་དོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མི། དེ་ནས་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་པར་འདོད་ན།

མཚན་དེ་རྒྱ་རྒྱུད་ཐོག་མར་ཞུ་སྤྱོད་ཞིང་། [༡༧] ཁམས་ལྷ་མྱོང་གང་འདོད་ཤམ་བྱར་གདགས།

དེ་ཡང་ཞུ་སྤྱོད་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་པར་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པོར་ཡེ་ནས་ལུང་གིས་
གྲུབ་པས་ན། དེའི་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་ལྟར་བཤགས་པ་བྱ་སྤྱོད། སྤྲོ་མའི་མཚན་རྒྱ་རྒྱུད་དུ་བསྐྱོར་གེས་ན་བསྐྱེད་པ་
ཤེས་ན་དེ་རང་བཤགས་ནས་གང་འདོད་ཤམ་བྱར་གདགས་སོ། ། དེའང་ཞིབ་ལ་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་
པ་ལ་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་། དབང་ལ་མ་བྱ་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད། དག་པོ་ལ་སྤྱོད་ལྟར་ཡེ་ལྟར། དཔེར་ན། ཞུ་བརྟན་གྱི་
སྤྱོད་སྤྲོ་མ་ལྟར་ཞུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་ཞུ་སྤྱོད་ལྟར་ཞུ་སྤྱོད། དེའང་བྱ་སྤྱོད་ལྟར་ཞུ་སྤྱོད། བར་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་
གསང་བ་ལྟར་དག་པོར་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད། ལྷ་པ་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་ལྟར་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་ལྟར་ལོ།

གསུམ་པ་ལས་ཚོགས་ལ། ཞིབ་རྒྱས་པ། དབང་དགྲགས་མདོན་སྤྱོད། དམིགས་པ། རྟོགས་པ། རྟོགས་དང་བདུན་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་ནི་ལས་ཚོགས་རྣམས་པ་བཞིབ་སྤྱོད་ཏེ། དེའང་།

ནད་གདོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་ཞུ་སྤྱོད་ལྟར་ཞུ་སྤྱོད། ཁམས་ལྷ་མྱོང་གང་འདོད་ཤེས་པ་པར་འདོད་སྤྱོད་ལས།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ།།[༥༧]

དེའང་ནི་བའི་དུས་སུ་སྒྲ་མ་རྣམས་དཀར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་འཕྲོས་པའི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལས་
སྒྲ་མ་ཡི་དམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་གང་ཞིང་། རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་དི་རི་རི་བསྒྲགས་པས་ནི་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་པ་ལ།

ཆོད་པལ་འཕྱོར་སྟགས་རྒྱས་པའི་ལས་འདོད་པས། །སེར་པོ་འདོད་དགའི་ཆར་པ་འཕེབས་པར་བསམ།།

ཐམས་ཅད་སེར་པོར་བསམས་ལ། རྫོར་དང་ཆོལ་སྟགས་པའི་ཆར་བབ། རང་གི་གནས་ཁང་དང་
ལུས་ལ་བྱུང་པར་བསམས་ལ་བརྒྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི།

དབང་དང་དགུག་པ་ལ་སྟགས་དབང་རྣམས་ལ། །ཐམས་ཅད་དམར་པོ་འོད་ཟེར་ཕྱགས་ལྷུའི་རྩལ།།[༥༨]

དེའང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། དགུག་པ་དང་། གཞུག་པ་ལ་སྟགས་པ་དབང་གི་ལས་ལ་ཐམས་ཅད་
དམར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱགས་ལྷུ་ལྷ་སྤྱུས་གང་འདོད་དེ་དྲངས་ནས་ཤང་པའི་འོག་ཏུ་བསམས་ལ་
རྣམས་བརྒྱའོ།།

བཞི་པ་ནི། དྲག་པོ་ལ།

བགེགས་དང་གདོན་སྟགས་ཆར་བཅད་མངོན་སྲོད་ལ། །ཐམས་ཅད་མཐིང་ནག་འོད་ཟེར་མཆོན་ཆ་འཕྲོ།།

མེ་དཔུང་རྩི་བས་སྒྲིང་འཁོར་ལོས་འཛོམས་པར་བསམ།།

གདོན་བགེགས་ལ་སྟགས་པའི་བར་ཆད་བྱུང་བ་ན། ཐམས་ཅད་མཐིང་ནག་ལས་འོད་ཟེར་མཆོན་
ཆའི་ཆོགས་འཕྲོས་གདོན་བགེགས་རྩལ་དུ་བྱུངས། གནས་དང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་མའི་འཁོར་
ལོ་རྩི་བས་སྒྲིང་ལྷན་པ་སྒྲིང་མར་འཁོར་བའི་བར་དུ་གཞོད་བྱེད་བཀྲུག་ནས་དུ་མ་སྤྱི་མར་
བསམ་མོ།།

ལྷ་པའི། བྱད་པར་དུ།

སྒྲགས་བརྒྱས་སྟོང་གསུམ་གཡོ་འགྲུལ་ལྟེན་ཅིང་འཕར། [༡༧] །ལས་རྣམས་གྲུབ་ཅིང་ལྷག་པའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ།

སྒྲགས་ཀྱི་རང་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཁྱོམ་ཁྱོམ་མེར་མེར་ལུར་ལུར་ཡོད་པར་བསྐྱོམས་ལ། ལས་
བཞེས་མོ་མོའི་ལྷག་པའི་བསྐྱེད་རིམ་བཞིན་བྱའོ།

བྱག་པའི། དེ་ལྷར་བསྐྱོམས་པའི།

རྗེས་རྣམས་རིམ་བརྒྱུ་མི་དམིགས་སྟོང་པའི་ངང་། །དར་ཅིག་སྟོད་ལ་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་བསྟོ།

དེ་ཡང་བྱི་སྒྲར་སྒྲིད་ཐམས་ཅད་ལྟའི་རྣམ་པ་ལ་བསྟ། དེ་རང་ལ་བསྟ། རང་སྟྱི་པོའི་བྲ་མ་ལ་བསྟ།
དེ་འང་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལ་བཞག་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཅུང་དང་། རྗེས་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་
བྱའོ། །མཚན་མོ་ནི་སྟིང་གི་ནང་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ཉལ་བས་འབྲུལ་པའི་མི་ལམ་འོད་གསལ་དུ་འཆར་
བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

བདུན་པའི། དེ་ལྷར་བསྐྱོམས་པས།

མོ་མོའི་ལས་དང་རྗེས་མཐུན་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་། [༡༨] །འདི་ནི་ཟབ་ལམ་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན།

དེ་འང་ནད་གདོན་ཞི་བའི་རྟགས་སུ་མི་ལམ་དུ་བྱས་བྱེད་པ་དང་། རྟག་ཁྲག་འཛིག་པ་དང་། གོས་
དཀར་གྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆེ་རྒྱས་པའི་རྟགས་སུ་འབྱུང་ཡུང་པོ་དང་། ལོ་ལོགས་པ་དང་། ཉི་
ཟླ་གར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ལོངས་སྟོང་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་འབབ་པ་དང་།
བཙས་མ་བར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱབ་དུ་འདུས་པའི་རྟགས་སུ་ མི་མང་པོས་བྱག་འཆལ་བ་དང་།
བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གདོན་ཞི་བའི་རྟགས་སུ་ མི་ཆེན་པོ་འབར་བ་དང་། བཅས་ཅན་བསད་
ཅིང་བཙས་པ་དང་། འབྲུག་པ་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱལ་སུ་ནི་གང་འདོད་པ་དེའི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་ངེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་བའི་བྱག་གི་རིམ་པ་ལ་འདྲུག་ལས། ཞིང་སྤུལ་པའི། ད་ནི་བྱེ་བྲག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལས།

ཁྱད་པར་ནད་གདོན་པར་ཆད་འཆི་སྤྱི་ལོ་ཆོ། །མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་པད་མོང་སྒྲེའི་ཁྱི།
 མི་འཇིགས་ཡངས་པ་ཅན་སྤེད་སྤྱ་མ་དང་།[༡༩] །སངས་རྒྱས་དབྱེར་མེད་འཇུག་མཛད་སྤྱད་པ་ལ།
 བརྒྱད་པའི་སྤྱ་མ་བྱང་སེམས་མཁའ་འགྲོས་བསྐྱོར། །འོག་ཏུ་རིགས་དྲུག་ལན་ཆགས་སྤྱིང་ཐེའི་མགོན།
 རྣམ་གསུམ་པ་མ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་བསམ།།[༢༠]

དེའང་འཆི་ལྷས་སམ། གདོན་ནམ་ནད་ཆབས་པོ་ཆེའི་ཆོ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྱ་མ་དང་སངས་རྒྱས་
 དབྱེར་མེད་ལ་བརྒྱད་པའི་སྤྱ་མ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་
 རིགས་དྲུག་པ་མ་དང་། གཞོད་པའི་གདོན་བགལ་གས་དང་བཅས་པ་བསམས་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་
 དངས། མཆོད་པ་དང་། བསྐྱོད་པ་མདོར་བསྐྱུས་བྱས་ལ།

རྫོགས་ཀྱི་སྤྱེལ་སྤྱང་ནི། དེ་ནས།

རང་སེམས་སྤྱི་གཙུག་རྒྱུ་འཕྱོན་དཔའ་བོའི་སྤྱ། །རྒྱ་གོ་བོད་པ་ཐོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིས།
 ལུས་ཀྱི་བོད་པ་སྤྱིན་མཆོམས་མཛོད་སྤྱར་བཅད། །བོད་པའི་སྤྱེད་ཕྱག་སྤྱུམ་སྤྱིང་བཞག་པའི་ནང་།[༢༡]
 ལུས་ཀྱི་ཤ་བྲག་རུས་བསའ་ཁེངས་པ་ལ། །བདུད་རྩི་ཆར་བབ་འོག་ནས་མེ་འབར་བས།
 ཐོད་པ་སྤྱོད་གསུམ་དང་མཉམ་བདུད་རྩི་འཁེབས།།

དེའང་རང་གི་སེམས་རྒྱ་དཀར་པོ་སྤྱི་གཙུག་ནས་འཕྱོན་བསའ་དཔའ་བོ་དཀར་པོ་གཡས་རལ་གྱི་དང་
 གཡོན་ཐོད་པ་ཐོགས་པར་བྱུར་བའི་རལ་གྱིས་རང་གི་ལུས་དེའི་སྤྱིན་མཆོམས་ནས་བྲེགས། ཐོད་པའི་
 སྤྱེད་ཕྱག་སྤྱུམ་གྱི་སྤྱིང་དུ་བཞག ལུས་དེའི་ཤ་བྲག་གིས་ཐོད་པ་ཁེངས་པའི་འོག་ནས་ཡི་ལས་རྒྱང་
 གཡོན། རི་ལས་མེ་འབར་བས་ཐོད་པ་ཁོལ་བར། སྤྱོད་ནས་བདུད་རྩི་ཆུན་བབ་པས་སྤྱོད་གསུམ་
 དང་མཉམ་པར་བསམ་མོ།།

མགོན་འབྱེད་པ་ནི། དེ་ནས།

རང་སེམས་དཔའ་བོ་གྲངས་མེད་སྤྱུལ་པ་ཡིས།[༢༢] །བོད་པས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཉམ་བདུད་རྩི་འཁེབས།།

ཞི་བའི་མགོན་མཉེས་ཆོགས་རྫོགས་དངོས་བྱུང་བོའ། །མྱིད་པའི་མགོན་མཉེས་ཐོག་མེད་ལན་ཆགས་འཁོར།།

ཁྱད་པར་གང་གཞོན་གཞོན་མཉེས་བར་ཆད་ཞི། [༥༩] །ཐམས་ཅད་མཉེས་པའི་འོད་ཟེར་བདག་ལ་ཐོག།

ནད་ཞིག་དོན་ཞི་བར་ཆད་རང་སར་ཞི། །འཆི་བ་སྐྱུས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ།།

དེ་འང་རང་ཉིད་མགྲོན་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ལག་བདེ་བར་སྐྱུལ་ནས་མགྲོན་ཐམས་ཅད་
དུས་གཅིག་རྒྱ་མཚོད་པས་དགེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཉེས་
དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉེས་ཐོབ། རིགས་དུག་མཉེས་ལན་ཆགས་ལོར། གཞོན་མཉེས་བར་ཆད་ཞི།
ཐམས་ཅད་དགེས་པའི་འོད་ཟེར་བདག་ལ་ཐོག་པས་ནད་གཞོན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་
བསམ་མོ།།

བཞོ་བ་བྱ་བཞི། དེ་ཡི།

རྗེས་ལ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་སེམས་ཀྱི་རང་། [༦༠] །སེམས་ཉིད་མི་དམིགས་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་པར་གཞག།

སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་དག་ལས་བཞོ་བ་བྱ།།

དེ་འང་དེ་ལྟར་མགྲོན་དང་སྐྱིན་རྒྱ་དང་སྐྱིན་པ་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཡིན་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་གི་སེམས་ཉིད་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་ལས་གཞན་མེད་པར་གྱེས་ནས་མཉམ་པར་
གཞག་ཅིང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་ལས་བཞོ་བ་བྱའོ།།

ཡོན་ཏན་བརྟན་པ་ཞི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀླུ་ས་ལི་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་ཆོགས་ལ་ཁོར་བ་ཟང་དོ།

འདིས་ནི་མི་མཐུན་ཞུན་རྣམས་ཞི་བ་དང་། ཆོགས་ཆེན་གཉིས་རྫོགས་སྒྲིབ་གཉིས་བྲལ་བ་སྟེ། [༦༡]

བྱིན་རྒྱལ་ཆད་མེད་རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྟེ། །བདག་འཛིན་མེད་ཅིང་པེས་འབྱུང་བློ་སྦྱ་བ་དང་།

བསམ་པ་འགྲུབ་ཅིང་སྣང་སྤྲིད་སྒྲ་མར་འཆར། །གནད་གཅོད་མེད་ཅིང་འཆི་ཀའི་འོད་གསལ་འགྲུབ། [༦༢]

བར་དོར་གྲོལ་ཞིང་དོན་གཉིས་སུན་སུམ་ཆོགས། །དེ་ཕྱིར་སྒྲ་མ་སྐྱབ་ལ་ནན་ཏན་བྱ།།

ཞེས་གདམས་ཏེ། ལན་ཡོན་གཞན་ཡང་། ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་དང་། ལྷ་མཚོད་པའི་
མཆོག་རྒྱ་འབྱར་བ་དང་། བདག་འཛིན་སྐྱོས་བཏང་བས་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་པ་འཛིག་པ་ལ་
སོགས་པ་དཔག་རྒྱུ་མེད་དོ།།

དེའི་རྒྱ་མཚན་བརྟན་པ་ནི། ད་ནི་ཡན་ཡོན་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་འགོད་པ།

གང་གིས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་། །སྤྱི་མ་རྒྱུད་ཅིག་དྲན་པ་མཚོག་ཏུ་གསུངས།།^[12]

འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་རོལ་བའི་རྒྱུད་ལས། གང་གིས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་སྤྱི་མ་རྒྱུད་ནི་བསྐྱོམས་བྱས་
པས། །མགོན་པོ་ཀུན་གྱི་དབང་ཐུག་ཆེ། །སྤྱི་མ་རྒྱུད་པ་མཚོག་ཏུ་བཤད།¹³ །ཅིས་སོ།།

ལྷ་པོ་ཡན་ཡོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པས་བསྐྱེད་པར་འདོམས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་
པར་གདམས་པ།

དཔལ་ལྷན་འབྱོར་བ་དམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། ཡོན་ཏན་ཡོངས་གང་ཡན་བདེའི་སྤྱི་མ་ཚོགས་ཅན།།

ས་གསུམ་བདུན་ཅི་དམ་པའི་ཆར་འདོད་པས། །ཐུགས་རྗེའི་དད་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ།།^[14]

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱུས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དཔལ་དམ་པ་སྟེ། འཆི་བ་མེད་པའི་
ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པས་འགོ་བ་སྦྱོབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ། ཡན་པ་དང་བདེ་བའི་སྤྱི་མ་
མང་པོ་ལས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
དེས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་རྒྱུད་དུ། ལུས་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།¹⁵ ཞེས་པ་
དང་། སྤྱད་པར། སྤྱི་མ་མཁས་པ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱ། ཅི་སྤྱིར་ཞེན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་
དེ་ལས་འབྱུང་།¹⁶ ཞེས་སོ།།

འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་བཙོམ་ལྷན་འདས་སངས་རྒྱུས་ནས་ཞག་བདུན་ཐུག་བདུན་དུ་ཆོས་མ་
གསུངས་སོ། །བདུན་ཐུག་དང་པོ་ལ་སྦྱིལ་མོ་གྱུར་མ་བཤེག་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་པོ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཤིང་ལ་
གཟིགས། གསུམ་པ་ལ་འཛམ་གླིང་ཉེ་བར་བཅགས། བཞི་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་རིང་དུ་བཅགས། ལྷ་པོ་
ལ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་བཏང་བ་བྱུང་གི་གནས་སུ་གཤེགས། དུག་པ་ལ་ཤིང་སྟོལ་རྒྱའི་ཆལ་དུ་བཞུགས་ཏེ།
ཟབ་ཞི་སྟོན་བྱལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུན་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་གིས་རྟོད། ལྷ་པོ་
བསྐྱེད་ཡང་གོ་བར་མི་འདུག་པས། མི་སྤྱི་གཅིག་ཕུར་ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་

བཞུགས་པ་ལ། ཚོང་པ་ག་གོན་དང་བཟང་པོས་སྤྱང་ཅི་ལུལ་བས་གསོལ་བའི་སྡོད་མ་རྟེན་ནས། རྒྱལ་
 བོ་བཞིས་རྡོའི་ལྷ་དང་བཟེད་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་ལུལ་བ་གཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་གསོལ་ནས་
 ཤིས་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་གསུངས། བདུན་པ་ལ་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
 དེ་ནས་ལྷ་རྩ་ཆ་མིར་བྱོན་ནས་ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཅས་པ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཚོས་གྱི་
 ལའོར་ལོ་བསྟོར། དེ་ནས་བྱ་ཚོད་ལུང་པོའི་རི་ལ་བྱོགས་བཅུ་ནས་ལྷ་གས་པའི་སེམས་དབའ་དང་།
 ལའོར་ནམ་པ་བཞི་དང་། ལྷ་དང་ལྷུ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་ལའོར་ལོ་བསྟོར།
 དེ་ནས་ལྷའི་གནས་དང་། ལྷའི་གནས་དང་། གྲོང་ཁྲིམ་གྱི་ལྷ་གསལ་བྱིན་ལ་སོགས་པར་ངེས་པ་
 རོན་གྱི་ལའོར་ལོ་ལའོར་ངེས་མེད་སྡེ་ཚོགས་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གྱུར། དབང་པོ་རྒྱུད་ཏུ།
 འབྲིང་། ཆེན་པོ་འཕམ། དང་པོ་འཕུག་པའི་གཞི། བར་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ། ཐ་མར་དོན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་གསུམ་
 ལ་དགོངས་ནས། སྡེ་སྡོད་གསུམ་རྫོང་བྱེད་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་བརྗོད་བྱའི་རྒྱལ་དུ་རིམ་བས་
 གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ལའོར་ལོ་གསུམ་པོ་དུས་གཅིག་ལ་བསྟོར་ཏེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་སྤྱང་
 བ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་ཟེར་བའང་ཡོད་མོད་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནས་ལོ་སོ་སོར་བཤད་པས་མི་འགྲིག་
 པར་སྤྱང་ངོ་།

དེའང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་ལོ་བརྒྱད་རྩ་འདོད་ལ།^{༡༠} ལྷ་ངན་ལས་འདས་
 པ་ལས་བརྒྱད་རྩ་དང་ལྷ་བ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་གསོལ་བ་
 བཏབ་ནས་ལྷ་གསུམ་ན། ལྷ་ངན་འདས་མཛོད་མཚོད་རྟེན་སྟུག་འཚལ་ལོ།^{༡༡} ཁྱིམ་འདོད་དོ། སློབ་
 དཔོན་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་རྩ་རྩ་གཉིས་གྱུར་ཟེར་ལ། དེས་པར་ལྷ་བ་གསུམ་དང་བརྒྱད་རྩ་མདོ་དུམ་ལས་
 གསུངས་སོ། དེའང་བརྒྱད་རྩ་ནི་བཤད་མཛོད་ལས། ཚོས་ལའོར་གནས་དང་ཡངས་པ་ཅན། ལ་
 དཀར་ཅན་དང་ལྷ་ཡི་གནས། བྱིས་པ་གསོད་དང་ཀོ་ཤུ། འཕྲོག་གནས་མོ་རྩ་རྟེན་རི་དང་ནི་འོད་
 མའི་ཆལ་དང་དབྱར་བཅས་དང་། ལེར་སྟུ་ཡི་ནི་གྲོང་ཁྲིམ་ཏེ། འདི་རྣམས་སུ་ནི་བྱུང་པ་ཡི། སྟེས་
 མཚོག་ལོ་རེ་ལོ་རེ་བཞུགས། འབར་བའི་ཕྱག་གི་གནས་སུ་གཉིས། ལྷན་གྱི་ནགས་སུ་ལོ་གསུམ་
 དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གྱི་གྲོང་དུ་ལ། འཀའ་བ་སྤྱད་པ་ལོ་དུག་དང་། ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་མཉན་ཡོད་དུ།

ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་ལ་བ་གནས་ཏེ། རྟོག་རྒྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལ། རྩལ་མཆོག་དམ་པ་ལྟ་བུ་འདས། ཐམས་
ཅད་མཆོན་པས་བཞུགས་པ་ཡི། རམས་ད་ནམས་གནས་ནི་དེ་དག་ལ། རྟག་ཏུ་ལུས་དང་དག་དང་
ཡིད། རྒྱས་པས་བརྟན་དེ་བྱུག་འཆལ་ལོ།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

ཐོན་བྱུང་གི་རྒྱལ་བ་ཞིན་བརྟན་པར་གདམས་པ་ནི། འདི་ལྟར།

ཐོག་མེད་དུས་ནས་ཉི་ཤུ་ཙ་གོ་མས་པ་ཡི། ཡིད་མཁའི་ཉོན་མོངས་གདུང་བ་ཞི་བའི་བྱིར།

ནོར་བཟང་རྟག་ཏུ་བཞིན་ཆོས་འཆོལ་བས། རྟོང་ལ་སྤངས་ལ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན།^{༢༠}

དེ་འདྲ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་མ་རྒྱུར་གྱི་བར་དུ་དེ་དག་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རང་བས་ལྟ་
བའི་བླ་མ་བསྟེན་དགོས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ལྟག་པར་བོབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱལ་ཡང་། གྲོང་ཁྱིམ་
སྤྱིད་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་ནོར་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་བྱ་ནོར་བཟངས་ཀྱིས་ལྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱད་
ནས་ལྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱུན་དུ་སོང་སྟེ་རྟག་ཏུ་ཆོས་འཆོལ་བས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རུར་གྱུར་པ་ལ་
སོགས་པས་ལུང་སྟོན་ཅིང་བྱིན་ཀྱིས་སློབ་པའི་བླ་མ་ལྟ་བུ་བརྩ་བ་བཞི། དེ་དག་གིས་གདམས་པས་རྗེས་
སུ་བརྟན་པའི་བླ་མ་ལྟ་བུ་བརྩ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་བསྟེན་པ་ཡམ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྟག་ཏུ་
དུས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འཆོལ་བའི་ཆོ་ལུས་བཅོངས་ཏེ། ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མོ་ལྟ་བུ་དང་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཤིང་རྟར་ཞུགས་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གྲོང་ཁྱིམ་སློབ་ལྟན་དུ་སོང་ནས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔལ་ཆོས་འཕགས་ལ་མཆོང་ནས་བསྟེན་བཀུར་བ་བཞིན་བྱའོ།

སྤྱི་དོན་དུག་པ་ནི། ད་ནི་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ་བསྟོན་བ།

དེ་ལྟར་དོན་སྤྱོད་དཔལ་པོའི་རྒྱད་ཆོང་ལྟན། རྒྱལ་བཟང་རྣ་བའི་བདུད་རྩིར་ལྟུང་བ་ལས།

ཉེས་གྱུར་ལོག་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས། དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་པལ་སོས་ཤིག།^{༢༡}

ཡང་དག་པའི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་རབས་ལས་བྱུང་བའི་བྲེང་བ་བཀོད་ལེགས་པ་ནི།
དོན་སྤྱོད་པ་སྟེ། བསྟོན་སྤངས་པར། སྤྱིན་པའི་གཡལ་བ་མོས་ལེགས་པོས་ཏེ། སྟན་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོག་གིས་
བསྟ། རྟོན་མཐུན་པ་ཡིས་བག་པ་བསྟེ། རྟོན་སྤྱོད་གྲོས་ཆེན་གདཔ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་རྒྱལ་ལྟའི་

དབང་པོའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལའི་དབྱེས་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་གང་གིས་བསྟེན་པ་སྟེ་དགུ་ལྷན་པ་བ་རབ་རྒྱུ་
 བཟང་པོའི་རྒྱ་བར་ལྷ་བའི་བསོད་ནམས་དམ་པས་འགོ་བ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་རྒྱ་ཉེས་པའི་བཤེས་
 གཉེན་རན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་དུ་བ་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལྷ་དང་མིའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་པཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱི་སྟེང་མོས་ཆལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་སྒྲིན་དུ་ངལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ཡང་དག་མ་
 ཡིན་བཤེས་གཉེན་དེ་བཞེན་པས། ཡུན་རིང་གི་དབང་ཉེས་པའི་ཚོགས་མང་པོས། །རང་གི་སེམས་
 འདི་དུ་བ་པའི་འགོ་བ་རྣམས། །བདེ་ཆེན་རྒྱལ་བའི་ས་ལ་བརྟེན་པར་ཤོག །སེམས་དམན་ཐེག་པ་རྒྱུང་
 ལ་ཞུགས་གུར་ཏེ། །རང་ཉིད་གཅིག་སྤྱི་བདེའི་ལམ་ཞུགས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་ལྷན་དམ་པའི་རྗེས་
 ཞུགས་ཏེ། །ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་སྟེ་སྤྱིའི་སྒྲ་མར་ཤོག །གང་རྣམས་ལྷ་བ་ཉ་འདྲའི་སྒྲ་མངའ་བ། །ལྷ་
 བཅས་རྒྱ་སྒྲར་ཐེང་བའི་དབྱེས་ན་མཛེས། །པན་བདེའི་འོད་དཀར་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་བ། །གང་
 དེའི་དཔལ་ལ་འགོ་ཀུན་རེག་པར་ཤོག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བཞེན་པའི་ལེའུ་ལྷ་པ་པའི་འགྲེལ་བའོ།

॥

དུག་པ། སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ལེལ།

དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་
དག་གི་ཐོག་མའམ་གཞི་རྟེན་དུ་བྱུང་པ། དུག་པ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ལེལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་
བསྟན་པ། ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས་དང་། སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཟོ་བཤོ།

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་
རིམ་པ་ནས་བརྒྱུ་མཐའ་ཉེ་སྟོན་པ་ལས། རེ་ཞིག་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་ལ་སྐྱོབ་དགོས་པས་ན།
བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ།

དེ་ལྟར་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་ལེགས་བསྐྱེད་ནས། །ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཐོད་ཀྱལ་དུ་འཇུག་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འོག་མ་མ་སྐྱེས་
པར་གོང་མ་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། རིམ་པས་མ་འཛོགས་པར་གོང་དུ་ཕྱིན་པར་མི་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན། །ངལ་བསྟན་པ་ཟབ་
མོ་ཡང་། ཁྱིམ་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་ནན་ཏན་བྱ། ཁྱོད་ཀྱལ་མ་ཡིན་མཐར་ཆགས་སོ། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་
རྒྱུ་དུ་དག །རིམ་གྱིས་ལུས་ཤད་ཆོགས་པ་ལྟར། ཁྱོས་འདི་ཡང་ནི་དེ་དང་འབྲ། །ང་པོ་འཇུག་པའི་
རིམ་པ་ནས། །ཡོངས་སུ་ཆོགས་པའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོ། འབྲས་ལུའི་སྐབས་འགྲོ། སྐབས་སུ་
སོང་བའི་ཡན་ཡོན་ནོ། །ང་པོ་རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོ་ལ་བཞེལ་ས། གང་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་རྟེན་གྱི་
གང་ཟག་བསྟན་པ།

ལམ་རྒྱུ་མས་ཀྱུན་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐབས་སུ་འགྲོ། །སྐྱེས་བུ་རྒྱུང་རྒྱུ་མས་ངན་འགྲོས་འཛོགས་པ་སྟེ། [༡]

འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པས་འཛོགས་དང་ཆེན་པོ་རྒྱུ་མས། །འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཆ་དང་བཅས་མཐོང་ནས།

གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཅོད་ཞིབ་དཔེ་ས་འཛིག་ས། རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུ་མ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར།[༡]

སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྲོ་བྱེད་གསུམ་དང་བསམ་བཤགས་སྐྱུམ། བསྐྱེལ་བ་མཆོག་དང་སྐྱུ་མ་མེད་པའོ།

ཞེས་སྒྲོམ་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་མེད་པ་ལ་སྐྱེལ་བ་མི་སྐྱེལ། སྐྱེལ་བས་མ་བསྐྱེལ་མ་ལ་ནི་ལམ་མེད་པས་
དེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པར། སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྲོ་བ་དུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱེལ་བ་ཀྱུན་ལ་ཡོད་མོད་གྱི།
སྐྱུག་བསྐྱེལ་མེད་པ་ལ་མེད།^༡ ཅེས་སོ། རྒྱུ་ལ་འདྲ། གང་ཟག་གི་རིགས་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འཁོར་
བའི་བདེ་འབྱས་འདོད་ནས། དན་སོང་ལ་འཛིག་ས་ཏེ་རང་རང་གི་ལྟ་འཕེལ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་འགྲོ་བའི་སྐྱེལ་བྱེད་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའམ། ཞུགས་ན་འདྲ་བྱི་རོལ་པར་གྱུར་པའམ། བྱང་
པའི་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པས་དཀོན་མཆོག་ལ་དད་ཀྱང་། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་སྟེ། མདོ་
རྒྱལ་མཚན་དམ་པ་ལས། འཛིག་ས་པས་སྐྱུག་པའི་མི་རྒྱུ་མ་ནི། བསྐྱེལ་བ་རི་དང་ནགས་ཆལ་
དང་། ཀྱུན་དགའ་ར་བ་མཆོད་རྟེན་དང་། རྒྱུན་གྱིང་དག་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྲོ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཙོ་བོ་མ་
ཡིན་ཞིང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱུན་
ལས་རབ་མི་ཐར།^༢ ཞེས་ལྟ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འདོད་པ་བསྐྱེལ་ཞིང་། འདུལ་བ་ལུང་
ལས། ཀྱུན་དགའ་བོས་བམ་ཟེའི་ལུ་མོ་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྲོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
རྒྱལ་བཤད་པས། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱུལ་པ། ཀྱུན་དགའ་བོ། དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། མིད་
པའི་བདེ་བ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྐྱེས་ལུ་མ་རབས་ཞེས་བྱའོ། རྒྱུ་ལས་ན་ཐར་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་
པར་སྐྱོགས་གིག་ཅེས་པས། དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྲོ་ཡང་བསམ་བཤགས་དག་པས་རྒྱུད་དུར་
བཤད་དོ།

འབྲིང་ནི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྒྱུ་མ་འཁོར་བས་སྐྱུག་ནས་ཞིབ་རང་དོན་དུ་ཆོལ་བའི་
ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྲོ་སྟེ། སྐྱེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་གང་ཆེ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་དགེ་ལུན་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྟེ། བསྐྱེལ་པ་ཡི་ནི་བདེན་པ་བཞི། སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱུན་འབྱུང་དང་། སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། བྱུ་རན་འདས་དེར་འགྲོ་བ་ཡི། བསྐྱེལ་པ་ལམ་ལག་བརྒྱུད་པོ་

དག་ཤིས་རབ་མིག་གིས་ལྟ་བུ་ཉིད་ན། སྐྱབས་དེ་དག་ནི་གཙོ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱབས་དེ་དག་ནི་མཆོག་
ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱང་ལས་རབ་ཏུ་ཐང་། ཞེས་སོ།

ཆེན་པོ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཞི་བདེས་འཛིགས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ། ཐར་བ་ཆེན་པོ་ལས།
གང་རྣམས་སྲིད་པའི་རྩ་བོར་ལྷུང་བ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཞི་བའི་འཛིགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་མཆོག་རབ་ཅས་བྱའོ། རྟེན་དཔོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། རྟེན་
ལྟར་སྐྱེས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡང་སྟོང་མེད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་བཞག་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་
ལས། རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་པས། སྐྱེས་པ་གསུམ་དུ་ཤིས་པར་བྱ། རྟེན་དག་མཆོན་ཉིད་
རབ་གསལ་བར། མོ་སེའི་དབྱེ་བ་བྱི་བར་བྱ། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། འཕྲོར་བའི་བདེ་
བ་ཅམ་དག་ལ། རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཤེས། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱལ་
ཕྱོགས་ཤིང་། ལྷིག་པའི་ལས་ལས་ལྟོག་བདག་ཉིད། གང་ཞིག་རང་ཞི་ཅམ་དོན་གཉེར། སྐྱེས་པ་དེ་
ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཡང་
དག་ཟད་པར་ཀྱང་ནས་འདོད། སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། རྟེན་འདྲུང་རྟུག་ནི་ཕྱི་རོལ་
པའི་གཙང་སྒྲ་དང་། མི་འཛོལ་དང་། ཆོས་སྐྱད་པས་མཐོ་ངེས་སུ་འགོ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། བདེ་པའི་
དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དགོ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱིས་མཐོ་ངེས་སུ་བགྱོད་པའང་ཡོད་དེ། གཉིས་
ཀ་གང་ལྟར་ཡང་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་བརྩུ་དང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་
དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་མཐོ་ངེས་སུ་མི་བགྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་འདི་ནི་གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་
ཅིག་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འབྲིང་ནི་ཉན་རང་དང་། ཆེན་པོ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་དུས་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་འབྲས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་
འགོ་བ་ན། བསམ་པ་གསུམ་གྱིས་པལ་བ་དང་མཆོག་དང་སྒྲ་ན་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། གང་ཞེན།

དུས་ཀྱང་བསམ་པའི་རྗེས་འགོ་རྒྱུད་དུ་རྣམས། བྱི་མའི་བདེ་འབྲས་བར་དུ་འགོ་བ་སྟེ། [༡]

འབྲིང་གཉིས་གནས་སྐབས་ཅི་མིན་འཆོ་བ་དང་། །མཐར་ཐུག་ཉན་རང་འབྲས་ཐོབ་བར་དུ་འགྲོ།

མཆོག་རྣམས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་རྟག་འགྲོ་ཞིང་། །ཡེ་ཤེས་གཞུང་མེད་བསམ་ཡས་བར་དུའོ།།[༧]

དེའང་ཐལ་པ་དག་རང་རང་གི་ལྷ་ལ་འདོད་དོན་གྱི་པར་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཟུང་བར་དུ་མཐོ་མིས་
ཐོབ་ཀྱི་པར་དུ་ལོ། རྒྱལ་འདི་པར་ཚུགས་པའི་རྒྱང་རུ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །འཕྲིར་གཤིས་གནས་སྐབས་
མ་གཤིའི་པར་དང་། མཐར་ཐུག་དག་བཙུམ་ཐོབ་ཀྱི་པར་དུ་ལོ། རྒྱལ་ལོ་ནི་སྤྱིར་པོ་བྱང་རྒྱལ་ལ་མཆིས་
ཀྱི་བར་རམ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་ཀྱི་པར་དུ་ལོ།།

གང་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་པ་གཉིས་པ་ན། ལྷན་མོ་དང་ལྷན་མོ་པ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་གནས་སྡོད་པ་ཞེས་པ་ནི།
དེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཡུལ་རྣམས་གཉིས་ཏེ་ཐུན་མོང་རྒྱ་དང་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་འབྲས་ལུང་རྒྱ་བས་གནས་གཉིས།

སྐྱུ་དང་འབྲས་སྐྱུ་དམ་འཆའ་དེ་ཡང་ནི། །རྟམ་གཞན་འགྲུབ་འདོད་སྐྱུ་ཡི་ཐེག་པ་དང་།།[༥]

ད་ལྟ་ཉིད་ཀྱི་པ་རང་སེམས་འབྲས་ལུ་རྩེ་ལ། །རྩོམ་ཐོག་པ་དག་གི་དབྱེ་བས་བཞག།

མཚན་ཉིད་ཐེག་ལས་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ནི། །མིང་ཙམ་མཐུན་པས་ཐུགས་གཅིག་ངེས་པར་བྱ།། [༦]

དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ནི་གནིས་དེ། སྐར་མོང་དང་། སྐར་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཉེ་ལོ་སྐྱེས་སུ་
 རྒྱུ་འབྱེད་གནིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་སྐར་མོང་པ་ཡིན་ལ། ཆེན་པོའི་ནི་སྐར་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་
 རྒྱུ་འབྱེད་སྐྱེས་གཅིག་ཆོས་འདི་པར་ཞུགས་པ་དང་། འབྱེད་གནིས་ཀྱིས་རྟེན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་
 འདིར་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱབས་གནས་དམ་པར་གཞུང་པའི་ཕྱིར་ཤོ། ཉེ་ལོ་སྐྱེད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོས་གཞུང་། རྒྱུ་འབྱེད་གནིས་མ་བཞུང་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས། དུང་
 རྒྱུ་འབྱེད་དཔའི་དགེ་འདུན་ནམས་སོ། ཉེ་ལོ་སྐྱེད་སྐྱབས་འགོ་ནི་འབྲས་སུ་ལ་མེག་པའི་སྐུ་ལ་
 མར་འགོ་ལ། འབྲས་སུ་ཉེ་སྐྱབས་འགོ་ནི་འབྲས་སུ་ད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་བྱུང་
 པར་འདོད་དེ། གནིས་ཀའི་ཤོགས་སུ་ཁས་ལེན་གྱི། ཆོག་དང་སྟིང་རྗེ་མཆོངས་པར་ལྷན་པ་ནི། མདོ་
 སྟེང་རྒྱན་ལས། དེ་དངོས་འདོད་པས་ཁས་ལེན་དེ་ཡང་སྟིང་རྗེ་ལས་མེག་གྲ། ཁྱེས་སོ། ཉེ་ལོ་

མཚན་ཉིད་གི་ཐེག་པས་ནི་དུས་གཞན་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་མངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་འདོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ། ཆོས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་
འབས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲེལ་མར་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགོ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལ་འདུག་ནས་སྐྱབས་སུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་རྟེན་དུ་འདོད་ལ། མཐར་ཐུག་སངས་
རྒྱས་ཆོས་སྐྱ་ཉག་གཅིག་ལས། གཞུགས་སྐྱ་དང་། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་
ལམ་བཞི་དང་། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་དང་། དག་འདུན་རྒྱུད་འདི་སྒྲེས་བྱ་རྒྱུ་དཔེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བརྩ་ལ་བཞུགས་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཏེ་ཀླན་རྫོབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་མ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཡང་དུང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་
ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདུག་ནས་སྐྱ་ཀླན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ལས་གཞན་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་
དག་གྲང་འབད་པས་བསྐྱབས་གིང་ཤོགས་དཔུང་དུ་ཡོད་ལ་མི་རྟགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་བ་དང་། ལུང་གི་
ཆོས་རྣམས་བདེན་པ་མཐོང་དུས་སྤང་དགོས་པ་དང་། དག་འདུན་དེ་དག་གྲང་རང་གིས་པའི་སྒྲིབ་པ་
དང་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་འཛིག་ནས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པས་ན་འཛིག་ནས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱུད་བྲ་ལས། སྤང་ཕྱིར་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། མེད་ཕྱིར་འཛིག་སྤང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
རྣམས་གཉིས་དང་འབགས་པའི་ཆོགས། ལྟན་གྱི་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ།

གང་སྐྱབས་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་
གཅིག་ཡིན། ཐུབ་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཅན་ཕྱིར། ཆོགས་གྲང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཡིན། ། ཞེས་དང་། དྲིན་
ལན་བསལ་བའི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་འོ་སྤྲོད་གསལ་བ། སངས་རྒྱས་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
ལགས། བཀའ་རྩལ་བ། ཆོས་གྱི་སྐྱ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཡི་གཞུགས་གྱི་སྐྱ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བ།
ཆོས་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལགས། བཀའ་རྩལ་བ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཡི།
ཀླན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བ། དག་འདུན་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལགས།

བཀའ་ལྟུང་པ། དོན་དམ་པའི་དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཡི། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགོ་འདུན་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ།” ཞེས་སོ། མཛད་པ་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་དེའི་དོན་དུ་
ཁས་ལེན་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱུའི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དུ་འདུག་པས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
འགོ་ཟེར་ལ། སྤྱུ་བུ་བ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྒྱུད་ལ་བྱོན་ཟེན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་
ལས་སྦྱོབ་པའི་ལམ་སྟོན་པས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་
མེད་པའི་སར་བགྱོད་པའི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱིས་འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོལ་བའི་
གོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན། རང་རྒྱུད་ལ་དཀོན་མཆོག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་རྒྱུའི་སྐྱབས་
གནས་སུ་བཞག་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་དགོ་འདུན་དང་འགོགས་ནས་ཉམས་སུ་
བླངས་ན་འཛིགས་པ་ལས་ཐར་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་བླ་མ་ཁ་ཅིག་ནི་ཐེག་ཆེན་པས་སྐྱོན་པའི་འཛིགས་པ་དང་སྦྱིབ་པ་བྲལ་ཞིང་ཐུབ་པའི་
འཛིགས་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་
དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གནས་སུ་གཞག་སྟེ། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པས་མ་འོངས་པ་
ན་རང་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པ་རང་བྱུང་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། འབྲས་
བུའི་སྐྱབས་གནས་སུ་གཞག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བའི་དགྲ་
བཅོམ་པའི་དགོ་འདུན་དེ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གནས་སུ་བཞག་པས། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་ལ་འབྲས་
བུའི་སྐྱབས་གནས་ནི་རེ་རེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུད་ཟེད་མི་རིགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པས་སངས་
རྒྱུས་པ་ན་སྐྱ་གསུམ་དཀོན་མཆོག་གི་རང་བཞིན་དུ་རོ་བོ་གཅིག་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོས་དང་དགོ་
འདུན་མི་འབྱུང་བ་ག་ལ་འཐད། ཉན་རང་གཉིས་ཀས་འགོག་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱར་འདོད་
པས། དེ་ནི་ཁོ་རང་གི་ཡུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བཙུག་རྟོག་གིས་
འགྱུར་བས། ཉན་ཐོས་ལ་སངས་རྒྱུས་དང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མེད་པ་ག་ལ་ཡིན། རང་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་འད་འགོག་པ་ཆོས་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་བྱེད་ཁས་བླངས་ཀྱི། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཁོ་ནར་ཆད་པ་ཁས་མ་
བླངས་སོ། ཁྱིམ་ན་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གནས་རང་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་བལ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་དཀོན་

མཆོག་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པར་འོད་པ་དེ་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན་པ་ག་ཁྱིམ་བདག་དུག་ཤུལ་ཅན་
 གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འོད་པ་ལོ། ཆོས་
 ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཆོས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལོ། དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་དག་འདུན་
 ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལོ།^༡ ཞེས་སོ། །རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འབྲུག་པའི་དོན་དུ་དགོན་མཆོག་ལ་
 སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན་པར་དགོན་མཆོག་བརྟེན་གསུམ་པ་ལས། དག་སྦྲོང་དག་ཁྱེད་
 གྱིས་རང་རང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་རུང་སྟེ་འཛིགས་པ་དང་འཆོལ་དེ་ལས་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱབས་
 སུ་སོང་ཞིག་དང་། ཁྱེད་གྱི་འདོད་པའི་རེ་བ་དེ་དང་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་རོ།^༢ ཞེས་སོ། །

གསང་སྒྲགས་པས་ནི་རང་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱལ་སྟེ་ལྟ་རང་ཆས་སུ་གནས་
 པ་མདོན་དུ་མཐོང་བར་འདོད་ནས། ཐུན་མོང་གི་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་
 འགོ་ཞིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་གི་སེམས་ཉིད་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་ལ་མཉམ་པར་
 འཛིག་གོ། དེའང་དཀྱིལ་ལའོར་སོ་སོའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་སྤྱིའི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་གཉིས་ཀ་རྒྱུའི་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་འདོད་ལ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགོ་ལོ། རང་
 གི་སེམས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡེ་ནས་གནས་པ་ནི་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་
 ཡུལ་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་དོར་དང་བཅོས་བསྐྱད་མེད་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛིག་པ་ནི་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་
 འགོ་ལོ། དེའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགོན་མཆོག་ལ་འབྲས་ཐུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཆ་ནས་འབྲས་ཐུ་དང་།
 དེའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱར་འདོད་པ་ལྟར་བརྟེན་རུང་མོད་ཀྱང་།
 གཙོ་པོར་རང་ལ་ལྷན་གྲུབ་དུ་ཡོད་པས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོན་པར་དེའི་རང་ལ་འཛིག་པས་འབྲས་ཐུའི་
 སྐྱབས་འགོ་དང་། དེ་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་ཕྱིའི་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་རྒྱུའི་སྐྱབས་
 འགོར་བཞག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་གྱི་མཐའ་བདག་ལ། གཞན་དུ་ཐུན་
 ཆོགས་དེ་འདོད་ནས། གང་ཕྱིར་རྒྱ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། ཁྱེད་གསལ་བ་ཡི་སེམས་ཉིད་ནི། དཀྱིལ་ལའོར་
 གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ། ཁྱོད་གསུམ་ནས་ཅེ་གཅིག་མཉམ་འཛིག་པ། འབྲས་ཐུའི་མཆོག་དུ་ཡང་དག་
 བཤད།^༣ ཅེས་སོ། །

སྐབས་འདིར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པ་རྒྱུང་
 ཅུལ་ས་ནི། སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་པའི་སྒྲུའོ། ཆོས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའོ། དག་འདུན་སོ་
 སོའི་སྒྲེལ་བོ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ལས། སོ་སོའི་སྒྲེལ་བོ་ལ་དག་འདུན་རྒྱུང་ཅུ་དག་ཚུ་ལ་པ་མ་དག་
 བསྟེན་དང་བཅས་པ་སྟེ་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆེན་པོ་བསྟེན་པར་རྟོགས་
 པ་སྟེ། དག་སྦྲོང་གི་དག་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཞེས་སོ། །དེ་འདྲའི་འོངས་ནས་དག་འདུན་འདུས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །འཕགས་པ་ལ། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་པའི་ཞུགས་པའོ། །གནས་
 པ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱགས་པ་ཡང་། སངས་རྒྱས་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དག་
 པ་གཉིས་ལྡན་མཐར་ཐུག་པ་དོན་གཉིས་ལྡན་སྐུ་མཆོག་པ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་གིང་
 ལྷན་གྱིས་བྱུང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། མཁུན་དང་བཙེ་དང་རུས་པར་ལྡན། རོན་
 གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཅེས་སོ། །

ཆོས་ནི་ངོ་བོ་སྐྱུ་བསམ་བཤེད་དུ་མེད་པ། རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མམ་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པ། རྣམ་པ་ལམ་ལྡན་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དོན་གྱི་ཆོས་དང་།
 ཆོག་གི་ཆོས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་
 མེད་པ། དད་བསལ་གཉེན་པོའི་རྟོགས་ཉིད་ཀྱིས། གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། བདེན་
 གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ཆགས་བྲལ་གཉིས་ནི་འགོག་པ་དང་། རྣམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་
 བསྐྱུས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འགོག་པ་གཉིས་ནི་དྲི་མ་སྒྲར་ཡོད་གཉེན་པོས་བསལ་ཏེ་སྦྱོས་པ་མེད་
 པར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། དྲི་མའམ་སྦྱོས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པའི་དོན་ལ་འཛིག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའོ། །ལམ་ནི་ཆོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྦོམ་གྱི་
 རྟོགས་པའི་ཆོས་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དག་
 འདུན་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པའི་དོན་གསལ་དུ་མཐོང་བ་འཕགས་པ་ས་བརྩ་ལགནས་
 པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྗང་མི་སྟེད་ནང་གི་དོན། ཡེ་གེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། ལྟོ་ལྟོ་

ཕྱིར་མི་ཤོག་པའི་ཚོགས། །སྤེལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད།¹⁷ །ཅེས་སོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྱགས་དྲོ་མེད་ཐེག་པ་ལས། རྒྱུད་ལྗེ་སོ་སོའི་དབང་གིས་ཐ་དད་པར་འདོད་དེ། བྱ་བ་དང་སྦྱོང་པའི་
 རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྡན་དང་། སྐྱུ་གསུམ་མམ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་
 དག་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྱུལ་པ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷ་དང་བཅས་པ། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་དང་། བསྐྱོད་དང་། རྩོམ་པའི་རིགས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ། འོངས་སྦྱོང་རྩོགས་པ་དང་། སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་
 ཞིབ་དང་ཁྱོ་བོའི་ཆ་བྱད་ཅན་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷ་རྣམས་སོ། །ཆོས་དགོན་མཆོག་གྲང་གོང་དུ་
 སྦྱོས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་རང་རང་གི་གཞུང་དུ་གྲགས་པའོ། །རྟག་འདུན་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རིག་པ་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་ཏེ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྡན་དང་། སྐྱུ་གསུམ་མམ་
 བཞིའི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དྲོ་མེ་སེམས་དཔའ་རིགས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། བསྐྱོད་དང་། ལས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས་ལྡས་
 བསྐྱུས་པའི་སྐྱུ་གསུམ་ཞིབ་དང་ཁྱོ་བོར་སྦྱང་བ། གཙོ་བོ་དང་། འཁོར་དང་། གཅིག་དང་། དུམ་པ་རྩ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དམ་ཆོག་དང་། ཆོས་དང་། ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། བྱག་རྒྱ་བཞིབ་
 དང་། གཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་ཆུང་དུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ནི་སངས་
 རྒྱལ་སོ། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན་ནོ། །

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལས། སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ནི་བཙུན་ལྷན་འདས་འོངས་
 སྦྱོང་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་སྤྱགས་དྲོ་མེད་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་
 དབྱེར་མེད་པར་བཞུགས་པ་གཙོ་བོ་དང་འཁོར་དང་། གཅིག་དང་། དུམ་དང་། ཆོམ་བྱ་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་རྒྱལ་དུ་ལྷན་སྐྱུ་གསུང་པོ་བཞོད་པ་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་ལས་འབྲོས་པའི་སྐྱུ་ལ་པའི་
 སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་དགོན་མཆོག་གྲང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་ཡང་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་འབར་བའི་དགེ་འདུན་དགོན་
 མཆོག་དམ་པ་སྤྲན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་ཅེས་བྱ་ན། རྒྱུད་སྤྱེ་ལས། འབྱུང་བ་

དགོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱི་རྩེ་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་ཉིད།¹⁹ །ཅིས་སོ།།

མདོར་བསྟན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དུག་གིས་ན། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དག་འདུན་ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བར་བཞུགས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲེལ་བ་དགོན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མང་པོར་ཡང་དག་པའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་དེ་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱི་མ་མེད་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུ་དང་ལྡན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནི། མདོར་བར་གཤམ་པ་དུག་ལ་སྒྲིགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིན་ཏེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བས་ཆོས་མཐུན་པ་ནི། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱི་པོ་ཆེ་བཙུག་མ་ལས་མཆོག་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་ནི། འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟོན་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་སྒྲིགས་པས་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བས་ཆོས་མཐུན་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ལྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་གྱིས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཁྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། རྒྱུ་བས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན།²⁰ །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། ལྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཞུགས་པ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ནི་རྒྱུ་བས་ཡིན་ཏེ། ཀྱང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།²¹ །ཞེས་བསྟན་ཞིང་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ལྟོན་པས་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ལ་མཆོག་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ནི་རྒྱུ་བས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཞིང་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ལྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོབ་

མའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྤྲིའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཞིང་
རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་སོ།

མདོར་བསྟན། གནས་སྐྱབས་པའི་སྐྱབས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་
གི་སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་
སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་ཡིན། ཐུབ་པ་ལོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་ཅིར། ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཡིན།^༡ ཞེས་
བཤད་དེ། མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱུའི་ཡུལ་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེར་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་ཐུན་མོང་དུ་ལས་
ལེན་པ། གང་ལ་སྒྲོབ་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་ལ། རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོབ་པར་ཁུ་ཞིང་། ལས་ལེན་
ཆོག་འདྲེན་དུ་འོས་པ་དེའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

རྒྱུའི་ཡུལ་ནི་དམིགས་བཅས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །སངས་རྒྱུས་སྐྱུ་མཆོག་ཡིན་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན།

ཆོས་རྣམས་གཉིས་ཏེ་དྲིམ་པ་ལྷུང་གི་ཆོས། །མདོ་དང་རྒྱུད་ལྟེ་ཐེག་པ་སྐྱ་ཆོགས་དོན།^[༡]

གསུང་རབ་ཡི་གེར་སྒྲུང་བའི་གཞུགས་བརྟན་ཡིན།

འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་གྲགས་ཤིང་། རྒྱུད་པར་དུ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ནི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་དང་། ཆོས་དང་། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་། ཆོས་ནི་མདོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་རྣམས་དང་། ཡི་གེའི་གཞུགས་བརྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཡིན་ནོ།

ཆོས་དཀོན་མཆོག་བྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལས། ལུང་ལའང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོས་ནི།
དེ་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུག་གཉིས་ནི།

དེ་ཡང་མདོ་ལྟེན་ལ་ཡང་བརྟུན་གཉིས་ཏེ། །མདོ་ལྟེན་བྱངས་པ་སྟོན་ལུང་བསྟན་ཆོག་ས་སུ་བཅད།།

ཆེད་བཞེད་རྟོགས་པ་བཞེད་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་། [༥] །གྲོང་གཞི་གི་ན་ཏུ་རྒྱས་དང་སྟེས་རབས་བཅས།།

གཏན་པ་མདོ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྟེན་མས་སོ།།

དེ་ཡང་འཕགས་པ་རྒྱ་བསྐྱོན་མའི་མདོ་ལས། མདོའི་ལྟེ་དང་། དབྱངས་སུ་བསྟན་པའི་ལྟེ་དང་།
ལུང་ཏུ་བསྟན་པའི་ལྟེ་དང་། ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་ལྟེ་དང་། ཆེད་ཏུ་བཞེད་པའི་ལྟེ་དང་། རྟོགས་པ་
བཞེད་པའི་ལྟེ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ལྟེ་དང་། གྲོང་གཞིའི་ལྟེ་དང་། གི་ན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྟེ་དང་།
སྟེས་པ་རབས་ཀྱི་ལྟེ་དང་། གཏན་པ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་ལྟེ་དང་། ཆོས་མདོ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྟེ་
རྣམས་ཏེ་^{༡༩} ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟེ་ཆོན་མཐུན་པར་གཅིག་ཏུ་བསྟེས་པ་རྣམས་ནི་མདོའི་ལྟེ་ལོ། །དང་པོ་
ལྟེ་པའི་མཐར་དེའི་དོན་ཆོག་ས་བཅད་ཀྱིས་བསྟེས་པ་ནི་དབྱངས་སུ་བསྟན་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པར་ལུང་བསྟན་པ་ནི་ལུང་ཏུ་བསྟན་པ་ལོ། །རྟོགས་བཅད་འབའ་ཞིག་པ་ནི་རྟོགས་སུ་བཅད་
པའི་ལྟེ་ལོ། །ཆོས་ཉན་པ་པོ་ལ་བསྐྱེད་པ་ནས་བསྟན་པ་ནི་ཆེད་ཏུ་བཞེད་པ་ལོ། །རང་རང་གི་རྟོགས་པ་
བཞེད་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ནི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་ལོ། །ཐོན་ཀྱི་རབས་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟར་
བྱུང་བ་ལོ། །ཁའི་འགའ་ཞིག་གིས་རྟོན་ནས་བཅས་པ་ནི་གྲོང་གཞི་ལོ། །ཁང་སྟོན་པ་རྒྱས་པ་མཐའ་ཡས་
པ་ནི་གི་ན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྟེས་པའི་ཚུལ་ནི་སྟེས་རབས་སོ། །རྟོན་གཅིག་མདོར་
བསྟན་ནས་སྐར་དེའི་འགྲེལ་པར་བསྟན་པ་ནི་གཏན་པ་དབབ་པར་བསྟན་པ་ལོ། །དོ་མཆར་བ་སྟོང་
པའི་དོན་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྟེ་ལོ།།

འབྲས་ལུང་ཆོས་ནི། མདོ་ལས་གཞན།

རྒྱད་ནི་བུ་སྟོན་རྣལ་འབྱོར་ཐུབ་པ་རྒྱུད། །ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་པ་མ་གཉིས་སུ་མེད།། [༦]

ནང་པ་རྟོགས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལོ། །དེ་ཡི་ཡིག་སྟེགས་བམ་ལ་སོགས་ཡིན།།

ཐུབ་པས་ཐུབ་ཀྱི་གཙང་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པ་དང་མཐུན་པའི་བུ་སྟོན་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་
ནི་ཐུབ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། གྲུང་དོར་མེད་པས་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་

མེད་པ་གསུམ་ནི་ནང་པ་སྐྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དུག་ནི་སྐྱགས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡི་གེ་རྣམས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཚེས་ལ་ཡང་བཞི་ལས། བསྐྱེད་རྫོགས་སྒྲིབ་བསྟན་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་བཞིན།

རྟོགས་པའི་ཚེས་ནི་ས་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཏེ། །གཟུངས་དང་ཉིང་འཛོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པོ་ཅན།།[༡༠]

ཐུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཐབས་རྒྱལ་དཔག་མེད་དོ།།

ས་བརྩར་བསྟན་པ་ནི། དེ་དག་གི་རྟེན་ཡང་ས་ཡིན་པས།

དེ་ཡང་རབ་དག་འདྲི་མེད་འོད་ཟེད་པ། །འོད་འཛོལ་སྒྲིབ་དག་འམ་འོན་ལྟར་རིང་དུ་སོང་།།

མི་གཡོ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིབ།།[༡༡]

ཞེས་སྟོས་ཏེ། བསྐྱེད་རྫོང་འགེལ་ཆེན་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་སའོ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུམ་བར་མ་ལས། རིགས་ཀྱིས་དང་། བསྐྱེད་པའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། བསྐྱབས་པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ་^{༢༠} ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལས། །ཉན་ཐོས་ས་ནི་བསྐྱེད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩའོ་^{༢༡} ཞེས་སོ།།

དེའང་ཐོག་མར་སྒྲིབ་པའམ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པས་ན་རིགས་ཀྱི་སའོ། །འདི་ལ་ཉི་ཤི་ལས། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཞེས་བཤད་དེ་ཚོས་དཀར་པོར་མཐོང་དོ། །རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་ལུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དག་པོ་ཙམ་ནས་ཡར་བཟངས་པའི་བསྐྱེད་པ་ལྷོ་པས་བསྐྱེད་པ་ལྷོ་པའོ། །དེའང་འདོད་པའི་ས་གཅིག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་རྣམས་ཀྱི་བྲི་མ་དགུ་གྲོ་ལ་བས་དག་པོ་ཅོམ་པའོ། །དེ་སྐྱོང་གི་འབྲས་ལུ་དང་པོར་མཐོང་བ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་ལུ་ལ་གནས་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་སའོ། །འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་པལ་ཆེར་བསྐྱབས་པས་ན་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ས་^{༢༢} ཞེས་སོ། །འདོད་པ་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་

ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །བྱ་བ་བྱས་ཆེན་པས་དག་བཙམ་པ་ལ་ནི་བྱས་པ་
 རྟོགས་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཙམ་ཞུགས་པའི་ས་གསུམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའང་ཐེག་པ་ཐ་དད་ཏུ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །རང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ས་ནི་རང་སངས་
 རྒྱལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཀའི་ས་ལ་བརྟུན་དོ། །རྒྱལ་ས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཤད་དེ།
 དེའང་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོ་སྤང་གིས་ཉན་མོངས་པའི་འབྲུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འཛིགས་པ་ལས་
 སྦྱོང་ཅིང་། དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་པས་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། འབྲུང་པོ་དཔག་
 མེད་འཛིགས་མེད་ཕྱིར། རྒྱལ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་དག་ལས། ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་བགྲོད་ཡན་ཕྱིར། དེ་དག་
 ཉིད་ལ་སར་འདོད་དོ།¹⁷ །ཞེས་སོ།

དེ་ཡང་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ས་བརྒྱ་ར་
 བཞག་པ་སྟེ། ཡལ་པོ་ཆེ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དག་ས་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ལ་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་བརྒྱ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱས་ལྷག་པར་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོར་
 བྱི་ཕྱིན་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཙོ་ཆེར་སྦྱོང་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་རུས་སུ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ།¹⁸ །ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་པར་འགྲེས་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དེའང་
 པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱ་ནི། དཔུས་མཐའ་ལས། ཕྱིན་དང་རྒྱལ་བེམས་བརྟེན་བརྟེན་འབྲུས། ཁས་མ་
 གཏན་ཤེས་རབ་པ་རྩལ་ཕྱིན། ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འདི་དག་པ་རྩལ་ཕྱིན་བརྒྱར་
 འདོད།¹⁹ །ཅེས་སོ། །དེའི་སྤང་བྱ་བརྒྱ་ཡང་ཆེ་སྟེ་དང་། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བེམས་དང་། ཁོང་ཁོད་དང་།
 ལེ་ལོ་དང་། རྣམ་གཤམ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་། ཐབས་ལ་མི་མཐས་པ་དང་། སྦྱོབས་ལ་
 སྦྱིབ་པ་དང་། སྦྱོན་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་སྟེ་བརྒྱའོ།

དེ་དག་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྒྱར་བྱེད་པ་ལས། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི། མདོ་སྟེའི་
 རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་ལ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེ་
 འཕྱར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྟུན་དོ།²⁰ །ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་བྱིང་བ་ལས། དེ་དག་དང་
 པོར་རབ་དགའ་བ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ཕྱིར། །ཀྱལ་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་གིང་། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྒྲིམ་ཕྱིར། རྟེན་ལྷན་པར་སྒྲིན་པས་ནི། སྒྲིན་པའི་པོ་ལ་ཕྱིན་མཆོག་
འགྲུར། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་། །འཛིན་གླིང་དབང་ལྷན་ཆེན་པོར་འགྲུར།¹⁷ །ཞེས་
པ་སྟེ། ཏུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུས་བརྒྱའི་ཞལ་བལྟ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་བརྒྱས་ཕྱིན་
གྲིས་བརྒྱབས་པར་གེས་པ་དང་། སྒྲུལ་པ་བརྒྱ་འབྲེད་པ་དང་། ཏུས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་སྟོན་པ་དང་།
སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྒྱ་ལ་ཡེ་གེས་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་ཅིང་ལྷང་བ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་
བྱེད་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་འོད་གྲིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོ་བརྒྱ་འབྲེད་པ་དང་།
རང་གི་ལུས་བརྒྱར་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་ལུན་སུ་ཆོགས་པ་བརྒྱ་བརྒྱས་བསྟོར་བར་
སྟོན་པའོ། །འཛིན་གླིང་ལ་དབང་བའི་སྟེ་བ་འཛིན་ལུས་སོ། །

ས་གནིས་པ་ནི། སྤུ་མ་ལས། འཆལ་རྩལ་རྩལ་པའི་དྲི་བལ་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་
བྱ།¹⁸ །ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྡེང་བ་ལས། གནིས་པ་དྲི་མ་མེད་ཅེས་བྱ། །ལུས་དང་རག་དང་
སེམས་ཀྱི་ལས། ཁུ་ཆར་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་དེ་དག་ལ་གནས་ཕྱིར། རྟེན་ལྷན་པར་
སྒྲིན་པས་ནི། རྩལ་བྲིམས་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་མཆོག་འགྲུར། །དབལ་ལྷན་རིན་ཆེན་བདུན་གྱི་བདག་ །འགོ་
པན་འཁོར་ལོས་སྒྲར་བར་འགྲུར།¹⁹ །ཞེས་པ་སྟེ། མི་དགེ་བ་བཅུ་མེད་ཅིང་དགེ་བ་བཅུ་སྟོད་ལ།
ཡོན་ཏན་སྒར་བཤད་པ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གནིས་སྐད་ཅིག་ལ་འཕྱོར་ཅིང་། གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་
འཁོར་ལོས་སྒྲར་བའི་སྟེ་བ་འཛིན་ཏོ། །

ས་གསུམ་པ་ནི། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲར་བ་ཆེན་པོ་ནི། བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་
བྱེད་པའོ།²⁰ །ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྡེང་བ་ལས། ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པ། ལེ་གེས་ནི་པའི་
འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་མདོན་གེས་སྒྲིམ་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ཡོངས་ཟད་ཕྱིར། །དེ་
ཡི་རྩམ་པར་སྒྲིན་པས་ནི། །བཟོད་དང་བརྟོན་འགྲུས་ལྷག་པ་སྟོད། །ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ། །འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་བརྟོག་པ་ཡིན།²¹ །ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གནིས་ཡོད་ལ། ལྷའི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟེ་བ་འཛིན་ཏོ། །

ས་བཞི་པ་ནི། མདོ་མཛེས་རྒྱུ་ལས། འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་བཟོགས་མཐུན་ཆོས། རབ་དུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་ལྟ། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི། ཁ་ཉིས་པོ་སྒྲིག་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན།^{ལྔ} ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་བྱ། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འོད་འཕྲུང་བྱིས། བྱང་རྒྱུ་བཟོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ། ཁྱེད་པར་དུ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་བྱིས། ཁྱེད་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ནི། རབ་མཐའ་བཤམ་ནས་ལྟ་རྒྱལ་འགྱུར། འཛིག་ཆོག་སྟེ་ལྟ་རབ་འཕྲུང་བ། གྲུག་ནས་འཛོམས་བྱེད་མཐུས་པ་ཡིན།^{ལྔ} ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྡར་བྱིད་ལྟ་བུའི་བསྒྲག་བཟུགས་ཉིས་འཕྲོ་ཅན་ལ། མཆོ་མའི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲེབ་འཛིན་ཏོ།།

ས་ལྔ་པ་ནི། མདོ་མེད་རྒྱལ་ལས། རེས་མ་ཙན་རྣམས་ཡོངས་སྒྲིབ་བྱེད་ཅིང་། །འད་གི་རེས་མ་
ཀྱང་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲོ་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུང་དཀའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྐྱུང་དཀའ་ཞེས་བརྗོད་དོ།^༡ །ཞེས་
བ་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ལྔ་པ་གིན་ཏུ་སྐྱུང་དཀའ་བའུང་། །ཀྲན་གྱིས་གིན་ཏུ་བྱ་དཀའི་
ཕྱིར། །འཕགས་པའི་བདེན་མོགས་ལྔ་མོད་དོན། །གེས་ལ་མཁས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་མི་རྣམ་པ་
སྒྲིབ་པས་ནི། །དགའ་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འབྱུང་།^༢ །ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བྱེད་བརྗོད་ཐུག་བརྒྱ་
གཉིས་དང་། དགའ་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དོ།

ས་དྲུག་པ་ནི། སྒྲ་མ་ལས། ཤེས་རབ་མ་འོང་ཕྱིན་བརྟེན་ནས། འཁོར་བ་དང་ནི་ཕྱ་དང་
འདས། ཁ་ཉིས་འདིར་མ་འོན་དུ་ཐུང་བའི་ཕྱིར། མ་འོན་དུ་ཐུང་བའི་ས་ཞེས་བཤད།^{༤༠} ཅིས་པ་དང་།
ཇི་ཅེན་ཐུང་བ་ལས། དྲུག་པ་མ་འོན་ཕྱོགས་ཞེས་བུ་སྟེ། ཁངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མ་འོན་ཕྱོགས་ཕྱིར། ཁི་
གནས་ལྷག་མ་འོན་གོ་མས་པ་ཡིས། འཁོག་པ་ཐོབ་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ནི། ཁ་
ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འབྱུལ་འབྱུར།^{༤༡} ཞེས་དེ། ཡོན་ཏན་གྱི་བ་འབྱུང་ཐུག་བརྟེན་དང་། འབྱུལ་
དགའི་རྒྱལ་པོ་ལོ།

ས་བདུན་བཅི། སྒྲ་མ་ལ་ས། བསྐྱོད་གཅིག་ལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། རིང་དུ་སྔོང་བའི་
 སར་འདོད་དོ།^{༤༩} ཞེས་སྤྱི་མ་ལ་ས། བདུན་བ་མིང་དུ་སྔོང་བ་ལྟེ། བྱང་ས་ནི་མིང་དུ་སྔོང་ལྟ་
 ཟུང་། བྱང་སྤྱིར་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ། རི་ནི་འགོག་ལ་སྒྲུམ་ས་པར་འཇུག། རི་ཡི་རྒྱམ་པར་སྒྲིབ་

པས་ནི། རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷ་ཡི་བདག་པོར་འཕྱུར།^༤ ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་ཕྱག་མིག་འཕུམ་ཕྱག་
བཅུ་གཉིས་དང་། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དོ།

ས་བརྒྱད་པ་ནི། ལྷ་མ་ལས། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངེས་
པར་བརྗོད།^༥ ཅིས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལས། དེ་བཞིན་བརྒྱད་པ་གཞོན་ནུའི་ས། མི་གཡོ་བ་དེ་མི་རྟོག་
ཕྱིར། མི་གཡོ་དེ་བཞིན་ལུས་དང་ནི། རྒྱ་སེམས་སྟོང་ལུས་བསམ་མི་བྱུང་། རེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པས་ནི། རྟོང་གི་བདག་པོ་ཆངས་པར་འཕྱུར།^༦ ཞེས་སོ། ཡོན་ཏན་ནི་རྟོང་ཆེན་འཕུམ་ཕྱག་
གཅིག་གི་རྒྱལ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དོ།

ས་དགུ་པ་ནི། ལྷ་མ་ལས། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་སྟོབ་བཟང་། ལ་དེ་ལོགས་པའི་སྟོབ་གོས་
ཡིན།^༧ ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལས། ས་རྒྱུ་པ་ནི་ལོགས་པ་ཡི། སྟོབ་གོས་ཞེས་བྱ་རྒྱལ་ཆབ་བཞིན། གང་
ཕྱིར་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་ བོལ་པས་འདི་ལ་སྟོབ་པ་བཟང་། རེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ནི། རྟོང་
གཉིས་བདག་པོ་ཆངས་ཆེན་འཕྱུར། སེམས་ཅན་བསམ་པ་དྲིས་པ་ལ། དྲག་བཅོམ་སྟོགས་ཀྱིས་
འཕྲོགས་པ་མེད།^༨ ཅིས་སོ། ཡོན་ཏན་ནི་རྟོང་ཆེན་གྲངས་མེད་པ་འཕུམ་ཕྱག་བཅུའི་རྒྱལ་
གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་འོ།

ས་བཅུ་པ་ནི། ལྷ་མ་ལས། སྒྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས། རྩབ་པའི་ཕྱིར་ན་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན།^༩ ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལས། བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་
འབེབས་ཕྱིར། བྱང་རྩབ་སེམས་དཔར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། འོད་ཟེར་དབང་གིས་དབང་བསྐྱར་ཕྱིར། རེ་
ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ནི། གནས་གཙང་ལྷ་ཡི་བདག་པོར་འཕྱུར། བསམ་ཡས་ཡེ་ཤེས་ལུས་ཀྱི་
བདག་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཡིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་སོ། ཡོན་ཏན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་
དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེད་དོ།

གཞན་ཡང་ས་དང་པོར་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་པའི་སྟེང་པོ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀྱ་ན་ལ་
བྱུང་བར་རྟོགས་པས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་བྱང་རྩབ་ཀྱི་སེམས་རྟོགས་སོ། གཉིས་པར་དེ་ཉིད་

རྟོགས་བྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ས་ཁམས་ཀྱི་དེ་མ་སྤྱོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་དོ། །གསུམ་པར་
 ཐོས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེའི་རྒྱ་མཐུན་པར་རྟོགས་པ་ས་སྤྱོད་གསུམ་མེ་མེ་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་པ་ལས་
 གྲང་བརྒལ་ནས་ཆོས་ཉན་དོ། །བཞི་པར་དེ་ཉིད་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ས་ཆོས་ལ་
 ཆགས་པ་སྤང་དོ། །ལྔ་པར་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཁམས་དེ་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ས་
 སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་པ་བརྩམས་མཉམ་པར་རྟོགས་སོ། །དག་པ་བརྩེ་ནི་ཡོན་ཏན་
 དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། ལམ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་གཤམ་པ་དང་། ཆོས་སྤྱུལ་རྩ་ཆ་བདུན་དང་། སེམས་
 ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ལ་སྒྲུག་སྒྲུང་ཐུགས་ཀྱིས་གསུམ་གསུམ་བགྲང་དོ། །དྲུག་པར་
 ཁམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་རྟོགས་པ་ས་འཁོར་འདས་ལ་སྤང་དོར་དུ་འཛིན་པ་
 ཐམས་ཅད་བརྫོག་གོ། །བདུན་པར་ཁམས་དེ་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ས་མཚན་མར་འཛིན་པ་
 ཐམས་ཅད་བརྫོག་གོ། །བརྒྱུད་པར་སྤྱིར་པོ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིན་ཡོན་གྱི་བ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་ས་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་མཆོག་གི་ནུ་རྣམ་པར་དག་གོ། །དྲུག་པར་ཁམས་ཉིད་ལ་རང་
 ཆས་སྤྱོད་མོར་རིག་བཞིའོད་པར་རྟོགས་པ་ས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ། །བརྒྱུད་པར་ཁམས་དེ་
 ཉིད་འཕྲིན་ལས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་རྟོགས་པ་ས་དབང་བཞི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །

དབང་བཞི་ནི། དབྱུང་མཐའ་ལས། གྲུག་ཏུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་དོན། རྒྱ་མཐུན་དོན་གྱི་
 མཆོག་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་། ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་། བྲི་མེད་
 འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་། དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས་^{༡༠} ཞེས་སོ། །ཁང་ཞེན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་
 ལས། ཡིད་དང་འཛིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་ རྒྱུར་ཐྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་དང་། ཁྱིེད་པའི་ཤེས་ལས་
 དག་ལ། དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དབང་དེ་མི་གཡོ་ལ་སོགས་པའི། ས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་
 བཞི་སྟེ། གཅིག་ལ་རྣམ་གཉིས་དེ་ལས་གཞན། དབང་ནི་རེ་རེར་འདོད་པ་ཡིན།^{༡༡} ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་
 ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་སུ་རབས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། འཛིན་པ་སྒྲོ་
 ལཱི་རྣམ་ཤེས་གནས་འབྱུང་ར་པས་ཁྱིེད་ཁམས་དག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་གཉིས་ནི་ས་བརྒྱུད་པ་

ལའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྒྱམ་གྱིས་གནས་ལྷུང་བས་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་བཞིལ་མངའ་བརྟེན་གྱིང་། འཕྲིན་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཆོག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ས་དགྲུ་པའོ། །བརྩ་པ་ལ་རྟོག་པ་སྟེ་ཡིད་གིས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཀྱན་གཞིའི་རྒྱམ་གྱིས་གནས་ལྷུང་བས་ལེ་གིས་མེ་ལོང་ལྷ་བྱ་ལ་དབང་ཐོབ་སྟེ་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་དང་བྱ་བ་ལུ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་འདྲ་རུང་དུ་བྱེད་དེ། རྒྱད་སྟེ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འདི་ནི། །རྩིས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྒྱམས་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྟོན་པ་ལ། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད།^༡ ཅིས་སོ། །དེ་འདྲ་བརྒྱད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ། དགྲུ་པར་བྱ་བ་བྱུང་བ། བརྩ་པར་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ལེ་གིས་བཞིལ་དབང་ཐོབ་ནས། རྒྱུ་མཐར་བཟུངས་ཆོག་པའི་ཀྱན་གཞི་གནས་ལྷུང་མ་ཐག་ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་སྒྱུ་ལེ་གིས་ལ་དབང་ཐོབ་སྟེ་འཆར་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བརྩ་རྒྱུ་མཐར་འདྲེ་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ་ལས། སྒྲོམ་པ་ཐ་མ་ཐོབ་ནས་ནི། རྟོད་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བ། །རྟོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན། །རྟོག་པས་མི་གིགས་ཐོབ་ནས་ནི། །གནས་གཞན་ལྷུང་བས་མཐར་བྱུང་བ། སྒྲིབ་པ་ཀྱན་གྱི་དྲི་མེད་པ། །ཁང་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱན། །ཕན་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྒྱུབ་བྱེད་པ། །རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡི། །གོ་འཕང་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཐོབ།^༢ ཅིས་པས། དེ་འདྲ་ས་བརྩ་པ་དེས་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོད་སྒྲ་ནས་འདྲེ་ཟེར་གྱི་ཆོགས་བྱུང་སྟེ། སེམས་དཔའ་དེའི་སྤྱི་པོར་རྩལ་པས། རྟོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་སོགས་པ་སྒྲོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འཕུམ་ཐག་གངས་མེད་པ་ཐོབ་སྟེ་གིས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲ་མོའང་དག་ནས་འཆར་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱིན་གྱི་དབྱེད་བརྒྱན་པ་ནི། རྒྱལ་རྩེ་ལྷ་ལ་ཞེན།

སྒྲིབ་པའི་ས་བརྩ་བརྩུག་ཅིག་ཀྱན་དུ་འོད། །སྒྲུལ་སྒྲུའི་ས་སྟེ་རྒྱལ་ཐེག་པས་བཞག།

རྟོ་རྩེའི་ཐེག་པར་ཡོན་ཏན་རིགས་དབྱེད་ས། །བརྩུག་ཉིས་ལ་སོགས་རྒྱམ་གཞན་དཔག་ཏུ་མེད།།[༡༩]

དེ་འདྲ་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པས་དེའི་ཆེ་སྒྲར་གྱི་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དྲི་མ་

མེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེས་པར་འདོད་དེ། སྐྱེ་གསུམ་གྲུབ་པ་ལས། དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ནི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཆོས་གཞན་ནི། འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^༤ ཞེས་སོ།

དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ས་བརྩུ་པའི་སེམས་དབའ་ལ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པར་སྒྲུང་བ་ནི་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཏུལ་བྱ་གཞན་ལ་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཐོར་བ་རྩིས་པར་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་ལ་ཕན་པར་མཇད་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། ། རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པའི་རྩོམ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག བོད་གྱུར་རྣམ་ཀྱུན་རྣམ་དག་པ། འདྲ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན།^༥ ཞེས་སོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་ནི། སྟོབས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ཁབ་པར་བརྩུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ཁྲིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་བརྒྱད་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་མཆེད་དང་། མཛོན་ཤེས་སོ་སོར་ཡང་དག་པེག རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། འབང་བརྩུ་དང་ནི་སྟོབས་བརྩུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། འདྲ་བ་ཉེར་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། འསྐྱེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། འག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། སྐྱེ་ལ་བྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐུབ་པ་ཁོན་འེམ་འབྲེས་ཆོས། འཕྲོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆེད་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།^༦ ཞེས་སོ།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་རྩུ་ཅ་བ་དུན་ནི། དན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི། ཡང་དག་པར་སྦྲེང་བ་བཞི། རྩེ་འཕྲུལ་གྱི་རྩེད་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ། སྟོབས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། ཆད་མེད་པ་བཞི་ནི། བྱམས་པ། སྦྱིང་རྩེ། དགའ་བ། བཏང་སྟོབས་ཆད་མེད་པོ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་

པར་ཐར་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་གཞུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ལྷག་པའི་རྣམ་
 པར་ཐར་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་
 མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟེ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལོ། རྟོམས་འཇུག་
 དགུ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་བཞི་དང་། འགོག་པ་ལ་རྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལོ། ཟུང་
 པར་བཅུ་ནི། ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་དང་། སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་།
 དཀར་པོ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། ཁྲིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་བརྒྱད་ནི།
 བད་གཞུགས་ཅན་དག་གིས་རྩུང་དུ་འཛིན་རྣམ་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྩུང་དུ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་
 ཟེལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། བད་གཞུགས་ཅན་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་
 དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་གཞུགས་རྩུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་
 ལ་བལྟ་བས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། བད་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལོ་
 བས། སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་ཞེས་བྱ་
 བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ།

གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སེལ་བས་མེད་པར་མཛད་པ་དང་། རི་ལྷར་མཛད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལྟན་གྲུབ་དུ་འབྱུང་བས་སྟོན་པའི་གནས་མཁའ་དང་། མངོན་ཤེས་དུག་ནི། རྩ་འབྲུལ་དང་།
 ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་ཆེས་སྤྲན་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་
 བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྷའི་མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལོ། རྟོན་དང་། ཆོག་དང་།
 ཆོས་དང་། སྟོབས་པ་^༡ སོསོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའོ། །དག་པ་བཞི་ནི། རྟེན་དང་། དམིགས་
 པ་དང་། ལུགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སྤྲད་པ་ལོ། །དབང་བཅུ་ནི། ཆེ་དང་། སེམས་དང་། ཡོ་བྱང་
 དང་། ལས་དང་། སྒྲིབ་དང་། མོས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་
 དབང་བའོ།

སྟོབས་བཅུ་ནི། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། མོས་
 པ་སྤྲ་ཆོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམས་དུ་མ་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་།

ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། གྲུབ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྫོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། འཕྲི་འཕོ་བ་དང་། སྦྱི་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཆུག་པའི་སྒྲོབས་སོ། །མི་འཛིགས་པ་བཞི་ནི། ད་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པ་ལ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པ་ལ་དང་། བདག་ཉིད་གྱིས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་རྣམས་ལ་ཆོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཛིགས་པའོ། །སྒྲུ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཅའ་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པ་མེད་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་མོ། །

དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་གསུམ་ནི། ཆོས་བརྟན་པ་ན་ཉན་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་བ་དང་། གཉིས་ཀས་དབེན་པར་བཏང་སྒྲོམས་སུ་དྲན་པ་དང་ལྟན་པར་གནས་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱེལ་བ་མེད་པ་དང་། གྲི་མའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བན་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། འབྲུལ་པ་དང་། ཅ་ཅོ་དང་། དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐུགས་མ་ཉམས་པར་མ་བཞག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྒྲོམས་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དུག་དང་། བདུན་པ་དང་། བཅོམ་འབྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དུག་དང་། སྒྲུ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྫོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་གསུམ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་མ་ཆགས་མ་སོགས་པའི་ལེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆུག་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། རྗེ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཅིག་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེད། ཁྲོད་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མཚན་ནི་སུམ་རྩ་ཙུག་གཉིས་དང་། གཤེད་བརྒྱད་ཙུའི་བདག་ཉིད་འདི། ཐེག་ཆེན་ཉི་བར་འོངས་སྦྱོང་ཕྱིར། རྒྱབ་པའི་འོངས་སྦྱོང་རྫོགས་སྒྲུར་བཞེད།¹⁴ ཅིས་སོ། །རྒྱས་པར་

འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལས། ཁྲ་གིས་སྒྲིབ་པ་ཇི་སྒྲིབ་པར། རྩོད་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་
 རྩོགས་དག མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྒྲུབ་འདི་ནི། རྩལ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མི་འཆད།^༤ ཅེས་པ་དང་།
 མདོ་སྒྲུབ་ལས། བཟོ་དང་སྒྲུབ་དང་བྱུང་བ་ཆེ། བྱུང་བ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་པ་ནི། རྩལ་པར་གྲོ་ལ་
 བའི་ཐབས་ཆེན་པོ།^༥ ཞེས་སོ། རྩམ་ལས་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྒྲིབ་
 འདི་ལ། ལས་ནི་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་འདོད།^༦ ཅེས་སོ། ཁྲ་སྒྲིབ་ལས་ལས་ནི། དེའི་སྒྲིབ་དུ་བཅུ་
 གཉིས་པ་དྲུག་ཅན་གྱིས་སེམས་དཔལ་ལ་མི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནའི་འོངས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཉིད་དང་དུ་མ་མེད་པ་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་དེའི་སྒྲིབ་དུ་བཅུ་
 གསུམ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ས་བདེ་བ་ནམ་མཁའི་མཐས་ཁུབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་
 གྱི་སྒྲུབ་ཁུབ་པའོ་ཞེས་པ་དང་། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བཅུ་བཞི་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། བཅོ་ལྷ་པ་ཉིང་དེ་
 འཛིན། བཅུ་དུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་སའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་
 ཏུ་འོད་ཟེར་འགྲེང་པ་དང་། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །སྒྲུབ་ཀྱི་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་མཛོད་
 ཉིད་སོ་སོར་དབྱེ་བར་སྒྲིབ་པ་དོ། །

ལམ་ལྷན་བསྟན་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

ཆོག་སྒྲིབ་པ་མཐོང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལམ་ལྷན་དང་། རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་ཟབ་མོ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ།

དམ་ཆོས་ཉིམ་དུ་མེད་འོད་མང་ལོ། །

ལས་དང་པོ་པ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ཆོག་གི་ལམ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ལམ་དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པ་ནི་མོས་པས་སྒྲིབ་པའི་ས་སྒྲིབ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་གཉིས་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲིབ་པའི་ལམ་ནི་
 འཕགས་པ་སྒྲིབ་པའི་ལམ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་ཞིང་འབད་པས་བསྐྱབ་པ་དང་།
 མི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་ནི་མཐར་ཐུན་པ་སྟེ། གདུགས་སྒྲུབ་མེད་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་ཤིང་སའོ། །ས་དེ་དག་ནི་
 གཞུང་སྒྲིབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོ་སེམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲུར་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ནི་སྒྲིབ་པས་འདིར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གོ། གཞན་དུ་ན་མི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་ཆོས། གོགས་དགེ་འདུན།

སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་ཐ་དད་པ་དང་
དབྱེར་མེད་པའི་དཀོན་མཆོག་མཐར་ཐུག་པ་དང་མ་ཐུག་པ་ཀྱན་བསྐྱས་སོ།།

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་བྱུང་བཤད་པ་ནི། གྲོགས་གྱི་རྟེན།

དགེ་འདུན་ཉན་རང་སྐྱེས་བུ་རྩེད་པའི་དང་། [༡༩] །རྒྱལ་སྐས་སར་གནས་ཕྱི་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་དང་།

གསང་སྐྱགས་རྗེས་སྐྱོབ་འགོ་བནད་དུ་འདོད་།།

དེའང་ཉན་རང་གི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་ལ་བཞུགས་
པའི་དགེ་འདུན་ནི་བྱི་དང་། མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་། རྒྱགས་གྱིས་འགོ་བ་དང་། རྒྱགས་ལས་སྐྱེས་པ་
དང་། ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྩོ་རྩོ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཟླ་དང་། ལས་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རིགས་གྱིས་བསྐྱས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོགས་དང་། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དང་། ཆོ་ལ་དབང་བ་དང་། ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་ས་ལ་བཞུགས་པའི་རིགས་འཛིན་གྱི་སྐྱོབ་དཔོན་
རྣམས་ནི་ནད་དུ་འདོད་པའོ།།

དེ་ལ་སྐབས་འདིར་རིགས་འཛིན་གྱི་རིགས་དབྱེན་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། ཆོ་ལ་
དབང་བ་དང་། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་རིགས་འཛིན་ནོ། རྒྱུ་པོ་ནི། ཆོགས་དང་
སྐྱོར་བའི་ལམ་དུ་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱབས་པས་ལུས་ཐ་མལ་དུ་ཡོད་ལ། སེམས་ལྟའི་སྐྱར་བྱུང་བ་སྟེ།
སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱལ་པ་ལས། རྒྱ་མིག་རྒྱ་ས་རི་ལྟ་བུར། རྒྱག་རྒྱ་ཐོབ་ལ་མ་རེག་པའི། ཁ་རྒྱགས་རྫོགས་
སྟོབས་ཅན་དེ་ལོན།^{༡༩} །ཞེས་སོ། རྒྱ་མིག་ནི་ལུས་ལ། རྒྱ་ས་ནི་སེམས་ཐུག་རྒྱ་ཐོབ་པའོ། དེའང་
སྐྱོལ་ཐོར་དང་། སྐྱ་རྩྭ་ལྟར་རོ། འདི་ཉིད་ཆོས་མཆོག་མ་ཐོབ་པར་འདས་ན། བར་དོར་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
འཐོབ་སྟེ། ལུས་དོར་བ་དང་སེམས་ལྟའི་སྐྱར་སྐྱིན་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལས་རིམ་ལས། གཅིག་དང་དུ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་པ། བསྐྱར་བྱ་ཉིད་སེམས་དེ་ཐོབ་ནས། ཁྲ་དུག་བརྩུག་བསྟེན་སྐྱབ་ཆོ། རྩོ་རྩོའི་
ལུས་སུ་མ་བྱུང་བར། སྟོབས་རྒྱུད་རྒྱེན་སྟོན་ཞན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་འབྱུང་བའི་ལྷག་ལུས་བཞག་ རྩོ་
རྩོ་འཆང་བར་རིག་པས་འགོ།^{༢༠} །ཞེས་སོ།།

ཆོས་མཆོག་ཐོབ་ན་ཆོ་ལ་དབང་བར་དངོས་སུ་སྦྱར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུན་གྱིས་པར་མ་ཆད་
 པ་ན། རྟེན་པ་དོ་རྩེའི་ལུས་ལ་སྦྱར་༥ ཞེས་སོ། ཆོད་བར་ནི། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་ནས།
 ལུས་དོ་རྩེའི་སྐྱ་ཐོབ་པས་སྐྱེ་གི་མེད་ཅིང་སེམས་མཐོང་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རོན་མཐོང་
 འཇུག་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི། ཆོག་ས་སྤྱད་པ་སྐྱབས་པའི་དངོས་གྲུབ་གྱིས། ལུས་ཁམས་སྐྱེ་གནས་ཟག་
 པ་ཟད། རྟོ་རྩེའི་ལུས་གྲུར་ཆོ་ཡི་རིགས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ལྷ་རན་བཟུ། ལུས་མ་ཐོར་བར་རྒྱལ་
 བའི་ས། ར་རིགས་པ་རྒྱན་བྲལ་ཆོ་འབྱུང་ཆོག་ས། ཞེས་སོ། རྟེན་པ་ལུས་དེ་ཆོས་མཆོག་གི་རྟེན་
 གང་ཡིན་དེར་གནས་རྟེ། གསར་སྦྱང་ལས། མི་དང་ལྟ་དང་ཆངས་པ་ཡི། སྐྱེ་པོ་རྣམ་དག་འཛིན་
 མོད་གྱི། ལྷད་པར་ས་ལ་གནས་གྲུར་ཡིན༥ ཞེས་སོ། སྐྱུ་ལ་པ་དང་ཡོན་ཏན་ནི་ས་དང་པོའི་རི་
 སྟེང་པའོ། ལྷག་རྒྱུའི་རིགས་འཛིན་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་སྒོམ་ལམ་ས་དགུ་ལ་གནས་པ་སྟེ།
 དེ་འང་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ཐོར་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱང་ཞིང་སེམས་ས་དགུའི་བྱི་མ་སྦྱོང་བ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཅན་རྟེ། ལས་རིམ་ལས། རང་སེམས་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། ར་སྒོམས་པས་གང་ཡིན་མངོན་
 གྲུར་སྟེ། ལུན་མོང་མཆོག་གི་མཆོན་དཔེར་ལྟན། ལོངས་སྦྱོང་གཉིས་པ་ལྷག་རྒྱུའི་རིགས། རྟོ་རྩེ་
 ལ་ཐོར་ཡོ་རིན་ཆེན་དང་། ར་སྤྱར་ལ་གྱིའི་རིགས་འཛིན་འབྱུང་༥ ཞེས་སོ། རྟེན་པ་གཉིས་པ།
 གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྷ་པ་རྣམས་སུ་དོ་རྩེའི་རིགས་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པ་དོ་རྩེ་ལྷ་བུས་རང་སའི་
 སྐྱིབ་པ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། དུག་པར་གཤམ་རབ་གྱི་མ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཙོ་བོར་སྦྱོང་ཅིང་། ཆོས་གྱི་
 ལ་ཐོར་ཡོ་ཐོར་སྒོར་བས་ལ་ཐོར་ཡོའི་རིགས་འཛིན་ནོ། བདུན་པའང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཐོར་ཡོ་ལྟར་
 འབྱུང་བས་དེ་ཉིད་དོ། བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རིན་
 པོ་ཆེའི་རིགས་འཛིན་ནོ། དཀྱུ་པར་ཆགས་པ་མེད་པས་ཞིང་སྦྱོང་ཞིང་དོན་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་
 འཛིན་ནོ། བརྒྱ་པར་འཕྲིན་ལས་སུན་སུམ་ཆོག་ས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་རལ་གྱིའི་རིགས་
 འཛིན་ནོ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རིགས་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མའི་རིགས་
 ལས་མཐུ་ཆོག་ས་པས། བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་སྤྱངས། ཁངས་རྒྱས་པ་ཡི་ཤེས་རབ་གསུམ། ལྷན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་རིགས་སུ་འབྱུང་༥ ཞེས་སོ། སྐྱོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ས་དང་པོ་

ནས་བརྟན་པའི་བཟ་ལྷན་གྱི་པ་ས་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའང་དགོངས་པ་མ་འོངས་པར་སྤང་ངོ། ཅིའི་
ཕྱིར་ན། ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རིགས་འཛིན་བཞིས་བཞོད་ཅིང་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས་ལའང་གསུམ་གྱི་ཁིང་སྐལ་པ་ནི། ད་ནི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས་བསྟན་པ་ལས།
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། དེའང་ཐ་མལ་པ་ནི་རན་སོང་གི་འཛིགས་པ་དང་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
འདོད་པའོ། ཉན་རང་ནི་དེའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱིང་པས་འཛིགས་ནས་དད་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའོ། ཐེག་ཆེན་
གྱིས་སྤྱིང་རྗེས་གཞན་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོབ་པ་ལྟེ། མདོ་སྤྱིང་རྒྱན་ལས་ དེ་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་ལས་སྤྱིང་བྱ།^{༡༤} །
ཞེས་སོ། དེའང་སྤྱིང་མས་སྐབས་སུ་སོང་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་སྤྱོད་ཅོས་པ་དང་། དཀོན་
མཆོག་གི་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་མཆོད་པ་བཤམས་ལ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤར་བཤད་པའི་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་སྤྱིན་སྤར་གཏིབས་པ་ཅམ་བྱོན་ནས་བཞུགས་པར་བསམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པ།

འདི་དག་དམིགས་པའི་ལུའ་ཉེན་མཁར་བསམ། །ཁྱད་པར་སྤྱིང་མས་རྒྱས་གཙོ་བོར་འདོད།།[༡༥]

ཕྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རང་གི་ལྟར་སྤྱིང་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། རྒྱལ་པ་ལ།

ནམ་པ་དངོས་ཡིད་གསང་བས་རབ་མཆོད་དེ། །བདག་དང་འགྲོ་བུ་གསུམ་པས་ཐལ་སྐྱུར་ཞིང་།།

སྤྱིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །བྱང་རྒྱུ་བར་དུ་གཞན་དོན་སྐབས་སུ་འགྲོ།།[༡༦]

སྤྱིང་སོང་རྒྱས་པའི་གཏིང་ནས་ཡང་ཡང་བྱ།

དེའང་ཕྱིའི་མཆོད་པ་སྤྱོད་དང་མེ་རྟག་ལ་སོགས་པ། རང་གི་མཆོད་པ་བསྟན་ཅིག་སྤར་ལ་སོགས་པ།
གསང་བའི་མཆོད་པ་དབྱེས་མཉམ་བྱུང་རྒྱུ་བ་མཆོག་ལ་སོགས་པས་ནམ་མཁའ་གང་བའི་མགོན་ལ།
ནམ་མཁའ་གང་བའི་མཆོད་པ་ལུའ་ལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཞི་བ་དུ་ས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་
བྱང་རྒྱུ་སྤྱིང་བོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱིང་མ་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ།

སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཞེས་སྒྲིང་
ཐག་པ་ནས་ལན་གསུམ་དུ་བྱའོ། ཉེ་ནི་བདེ་ལས་ཐོབ་པའོ། ཉེ་ཉེ་རྗེས་ལ་གང་དུ་འདེད་མིགས་པ་མེད་
པའི་རང་ལ་བཞག་པས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
ཐོབ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱབས་འགོའི་རྒྱུའོ།

འད་ཟེར་སྒྲོ་བལྟ་ནི། དུས་གཞན་དུ་ཆུལ་དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བས། རྟེན་དེ་དག་རབ་ཏུ།

དཔེས་གིང་འད་ཟེར་བཀྲེ་བས་རང་གཞན་གྱི། སྒོ་གསུམ་སྒྲིབ་སྐྱབས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ།

དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་ཆོག་ས་རྫོགས་གཞུགས་སུ་འགྱུབ། [༡༥]

རི་རྒྱུད་དུ། དཀོན་པ་ཅེགས་ལས། མི་གང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། ཉེ་ཡིས་ཆོག་ས་ཀྱང་རབ་
རྫོགས་གིང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཐོབ་པར་འགྲུག་ཀྱི་ །
ཞེས་སོ། ཁན་ས་སྐྱབས་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགོ་བཤེད་ཟེན་ཏོ།

གཉིས་པ་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་འགོ་ལ་འད་ལུ་ལས། སྐྱབས་གནས་བཤད་པ་ནི། ད་ནི།

མཐར་ཐུག་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་གནས་ཆོས་སྒྲེ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཆོག་ས་སྒྲིང་པོ་དོན་གྱི་ལྟ།

རང་སེམས་འོད་གསལ་སྒོས་ཀུན་བུལ་བ་ཡིན།

དེ་འདམ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པས་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་འགོ་རང་གིས་འབྲས་ཐུ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་
ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱབས་ལུལ་གནས་སྐྱབས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱལ་ཆོས་སྒྲེ་ཉག་
གཅིག་དུ་བཤད་དེ། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉག་གཅིག་ཡིན། ། ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་མཐར་ཐུག་འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་གནས་ཆོས་སྒྲེ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་སྒྲེ་དེ་ཡང་གཞན་རྒྱུད་ལ་བྱོན་ཟེན་ནི་རྒྱུའི་
སྐྱབས་ཡིན་གྱི། འབྲས་ཐུའི་སྐྱབས་ནི་རང་གི་སེམས་ཉིད་སྒོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་
ཉིད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོའོ། ཉེ་འདེད་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་
པ་ལས། དག་ཐོབ་བུལ་པའི་སེམས་སངས་རྒྱལ། མི་འགྲུར་བྱི་མེད་ཆོས་དང་ནི། ཁོ་ན་ཉར་ལྟོན་

རྫོགས་དགེ་འདུན་ཉིད། ཡིན་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ཉིད་མཆོག་^{༡༩} །ཅེས་སོ།

རྒྱལ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བཞི། སྐབས་སུ་འགྲོ་རྒྱལ་ནི།

དེ་ཡི་ལམ་འཁྱར་སྐབས་སུ་འགྲོ་བཞི། [༡༧]

རྟོན་བསམས་པའི་མདུན་དུ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་པར་
བསམས་ནས་ཆོག་གིས་ཇི་སྲིད་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱུའི་
སྐབས་འགྲོ་ལོ།

ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར།

རྒྱལ་ཕྱི་ཐུན་རྗེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས། །དོན་ལ་འགྲོ་བྱ་འགྲོ་བྱེད་གཉིས་མེད་པས།

ཇི་བཞིན་རང་ལ་དེ་བཞིན་མཉམ་པར་གཞག །ཡུལ་སེམས་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་མཐར་ཐུག་མིན། [༡༨]

འབས་བུའི་སྐབས་འགྲོ་སློན་པ་མེད་པ་ཡིན།

དེ་འདྲ་སློས་ན་མ་མཁའ་བསམས་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་ལ། བདག་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་ཀའང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ལས་དོན་ལ་
ཐ་དད་ཏུ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་ཅིང་། སེམས་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མ་ལྟར་བ་ན་མ་
མཁའ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་འདུག་པས་སློས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་ལ་བཞག་པ་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས།
རབ་འབྱོར། གང་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་མི་དམིགས་ལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཡང་མི་སེམས་ན། འདི་ནི་
ཡང་དག་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའོ་^{༢༠} ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ། ཡུལ་ཅན་
བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐ་དད་པར་བསམ་པ་ནི་གནས་ལུ་གས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པས་སློན་མེད་པའི་
རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

རྗེས་ཐོབ་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ།

དེས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོག་སྟེ་རྫོགས་ཆོས་སུ་འཕྱོང་། །རྗེས་སྤང་མི་ལམ་སྤྱུ་མར་བཅོ་བ་བྱ།

དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པས་ཚས་སྐྱ་འགྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་འཛབ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་ཚས་ཀྱི་སྐྱ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་^{༡༤} ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྟངས་མིན་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚས་ཐམས་ཅད་མེད་བཞིན་སྟངས་བ་མི་ལམ་སྐྱ་མའི་རང་ནས་བསྟོ་བ་བྱའོ། །རི་ལྟ་བུ་ཞེན། འདུལ་བ་ལྟངས་ས། དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་ར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །འགོ་བའི་ནང་དུ་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཤོག། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་བའི། །སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་བདག་གིས་དགོལ་བར་ཤོག་^{༡༥} ། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཀྱིས་སོ། །

སྐྱའི་བསྐྱབས་བྱུ་ལ་བཞིལ་ས། དཀོན་མཆོག་མི་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི།

བསྐྱབས་བྱུ་གཉིས་ལས་རྒྱ་ཡི་རིམ་པ་ནི། [༡༤] །སྟོན་དང་རྒྱལ་བྱིད་བྱེད་གཤའ་ལ་སོགས་སྟེར།

སྤམ་དང་ནི་དཀོན་མཆོག་སྤང་མི་བྱ།

ཅིའི་བྱིར་ཞེན། དེ་དག་གིས་ཆེ་འདིར་བྱུང་ཟད་བདེ་བ་ལས་གཞན་མེད་ལ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བས་ནི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་བདེ་བ་ཀྱན་འགྲུབ་པ་སྟེ། དམན་པ་དང་མཆོག་གི་ཁྱད་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། ཞིབ་ལྟས། རྒྱུད་ཅུའི་བྱིར་ནི་ཆེ་མི་བཏང་། །གཙོ་ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་མོ།^{༡༦} ཞེས་པ་དང་རྒྱལ་བ་མཆུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལྟངས་ས། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་དང་རྒྱལ་བྱིད་དང་ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་བྱིར་དུ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྤང་བར་མི་བྱའོ།^{༡༧} ཞེས་སོ། །

མཆོད་འོས་མི་སྐྱ་བར་གདམས་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

སྤམ་རྒྱབས་སོང་མཆོད་འོས་མི་སྐྱ་ཞིང་། །དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་མི་སྟན་སྤང་། [༡༥]

ཞེས་པ་འདང་། ཁྱོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་བརྟེན་པས་ནི་མཆོད་པར་འོས་པ་མི་སྐྱ་བ་དང་། སྐྱེས་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་མི་སྟན་པ་སྐྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། དམ་པའི་ཚས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ།^{༡༨} ཞེས་སོ། །

སྐྱབས་གསུམ་གྱི་བསྐྱབས་མཆོམས་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་མཐོང་ལྟ་བུ་གཞན་ཡུག་མི་བཅས། །ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་མཐོང་པེམ་མ་ཅན་འཛོལ་སྤྱང་།།

དགེ་འདུན་སྤྱོད་པ་མཐོང་ལྟ་བུ་གཞན་ཅན་མི་འགྲོགས།།

དེ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱལ་
སྤྱོད་པ་འགྲོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྟ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་པོའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་འགྲོ་བ། །འཛོལ་བཞུགས་པའི་པེམ་མ་དང་བྲལ། །དགེ་འདུན་
ལ་ཡང་སྤྱོད་པ་འགྲོ་བ། །ལྟ་བུ་གཞན་གཞན་ལ་ཕྱོགས་མི་བྱེད།^{༡༩} །ཅེས་སོ།།

དད་པས་མཆོད་པར་གདམས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་དང་དགོན་མཆོག་

དེ་དག་གཞུགས་ལའང་དད་པས་རབ་མཆོད་ཅིང་།^[༡] །ཉིན་མཆོན་རྗེས་དྲན་ཏུ་གཤམ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་འགྲོ།

དགོན་མཆོག་དང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་གཞུགས་ཅམ་ལའང་མི་སྤྱད་ཅིང་། དེའི་གྲིབ་མ་ལ་ཡང་མི་འགོམ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅི་ཞུས་སུ་མཆོད་པ་བྱ་སྟེ་དགེ་བའི་ཁིང་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་པས་
མཐོང་དུས་སུ་ནི། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ནས། །ཞེས་པ་དང་། །བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་ལས། །སྤྱོད་
པ་གཞུགས་ནམ་པོ་མང་པོ་དེར་སྤྱོད་པ་ནས། །འགྲོ་བ་དགེ་བ་སྤྱོད་པའི་དོན་བྱེད་དོ།^{༢༠} །ཞེས་པ་དང་།
སྤྱོད་པ་གྲོགས་ཏེ། །ལྟ་བུ་ཉི་མ་རྒྱུ་ལྟར་པ་ན། །དེ་ནི་ཡི་གེའི་གཞུགས་སུ་གནས། །དེ་ཡིན་སྤྱོད་པ་
ཡིད་བྱོས་ལ། །རྒྱུ་ལྟར་དེ་ལ་གུས་པར་གྱིས།^{༢༡} །ཞེས་སོ། །ཉིན་མཆོན་ཁོར་མོའམ། །དུས་དྲུག་གམ།
གསུམ་མམ། ཐམ་ལན་ཅིག་ཏུ་དྲན་པས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་འགྲོ་ཁིང་། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་དགེ་བ་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ། །རྗེ་ལྟར་ན། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་མཐོང་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་པ་འདུལ་བ། །སྤྱོད་པ་མདོ་སྟེ། །ལྟ་
བུ་མཐོང་པ་དང་མཐུན་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ལམ་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པས་འགྲོ་སྟེ། །གཞི་བསྐྱེད་
པར། །སྤྱོད་པ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། །དགེ་འདུན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་འགྲོ་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ།།

འབྲས་བུའི་བསྐྱེད་པ་ཡང་གཉིས་ཀྱི། །བསྐྱེད་པ་དངོས་ནི། །གཉིས་པ།

འབྲས་ལའི་བསྐྱབས་བྱ་མཉམ་ཉིད་ནན་ཏན་བྱ། །བཟང་ངན་མི་རྟོག་མཚོག་དམན་སྤང་དོར་མིན།།

སྒྲིམ་ལ་མི་བརྟེན་ཚས་ཉིད་གཉུག་མར་སྤྱང་། [༡༩] །ཐམས་ཅད་ལྷན་རྟོགས་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་།།

རི་སྐད་དུ། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྒྲམ་པར་འདོད་པས། ཚས་གང་
ལའང་མི་དམིགས་ཤིང་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་
མཚོག་གོ། འདི་ནི་དམན་པའོ། འདི་ནི་སྤང་བའོ། འདི་ནི་དོར་བའོ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཚས་སོ། འདི་ནི་གཞན་ཀྱང་དུ་རྒྱ་དག་གི་ཚས་སོ་ཞེས་གཉིས་སུ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱད་པར་
མི་བྱའོ།^{༡༩} ཞེས་སོ།

ཉམས་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཐུན་མོང་གི་གནས་ལ་བཟམ་ཚུལ་བཤད་དེ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་
སྒྲིམ་པའི།

གཏོང་རྒྱ་བཏགས་པ་ཁས་ལེན་འདས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་པས་གཏོང་།།

བསྐྱབས་བྱ་ཉམས་པས་དམན་པར་ལྷུང་བ་སྟེ། [༢༠] །བག་ཡོད་དྲན་པས་བསྒྲིམས་སྟེ་སྤང་དོར་བྱ།།

དེའང་སྟོང་པོ་བྱང་རྒྱ་བ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཚོགས་སྤངས་པའི་དུ་ས་ལས་འདས་པས་གཏོང་རྒྱ་
བཏགས་པ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་སྒྲིམ་ཏེ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་སྤངས་པ་དང་། སྐྱབས་མ་ལུས་ཏེ་
སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབས་པ་ལུལ་བ་ནི་གཏོང་རྒྱ་མཚན་ཉིད་པའོ། །ལྟ་གཞན་ལ་ཕྱག་བཅའ་བ་ལ་སོགས་
པ་བསྐྱབས་བྱ་བྱང་ཟེད་ཉམས་པ་ནི་དམན་པར་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཉེས་པའང་རྒྱལ་པོ་
རིགས་སང་པ་ལྟར་ནང་བའི་ཁོངས་སུ་མི་རྒྱ་ད་པ་དང་། ཚོང་པ་སྒྲེལ་མས་བསྐྱས་ས་པ་ལྟར་ཅི་བྱེད་
འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གྲང་འབྲེལ་བའི་རི་མོ་ལྟར་བསྐྱབས་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་སྤྱོད་
དང་། དཔུང་གཉེན་དང་བྲལ་བའི་དམང་པ་^{༢༠} ལྟར་འཚོ་རྒྱལ་གྱིས་བརྗེ་བར་སྤྱོད་དང་། ཁྱིམ་
ལས་འདས་པའི་སྒྲེ་བོ་ལྟར་དམ་བཅའ་ཉམས་པས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེལ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །ཚུལ་
དེ་བས་ན། ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་བལྟས་ཏེ་འགྲོད་པས་བཤགས་ཤིང་། བྱིན་ཆད་སྒྲིམ་སེམས་
གྱིས་སྤངས་ན་སོར་རྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གངས་པེས་པར་འདོད་ཀྱང་འདིར་པེས་པ་མེད་དེ། སྤོང་

སེམས་དགེ་བ་ནས་སྐྱེས་པ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱོད་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་
པ་ལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་རོལ་བྱིན་བར་བཟོད།^{༡༤} །ཅིས་པའོ།

གསུམ་པ་ཡན་ཡོན་བཤད་པ་ལ་བརྟན་ལས། ཆོ་རབས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། ད་ནི་ཡན་ཡོན་བཤད་དེ། བྱི་
རོལ་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི།

སྐྱབས་གཞན་གང་གིས་སྐྱབས་པ་དེ་མཐོང་ནས། །ལྷག་པར་ཐུགས་རྗེའི་ལྷ་ལ་དད་པ་ཉིད།

ཆོ་རབས་ཀུན་དུ་འཛིགས་བཤུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། [༡༥] །དེ་ལས་ཡན་བདེ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ཡོད།

འདི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངན་སོང་གི་སྒོ་གཙོད་ཅིང་། མཐོས་དང་ཐར་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་
བདེ་བ་ལ་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོད་པ་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྐྱབས་ཏེ། ཡག་གི་རྟོགས་པ་
བཟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་དག་ངན་འགོར་མི་འགོ་སྟེ། ཁྲི་ཡི་ལུས་
ཀྱང་སྤངས་ནས་ནི། །ལྷ་ཡི་ལུས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།^{༡༥} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།

ཆོགས་གཉིས་ཇོགས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དམ་པ།

དེ་ནི་སེམས་གཙང་དད་པའི་ས་གཞི་ལ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆར་རྒྱས་ལེགས་བྱན་ཏེ།

ཆོས་ཁམས་དགེ་བའི་སྤུ་གྱ་ཆེར་འཕེལ་བས། [༡༦] །རྒྱལ་བའི་ཕུན་ཆོགས་ལོ་ཐོག་སྤྱིན་པར་བྱེད།

དད་པའི་ས་གཞིར་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆར་རྒྱས་ཁམས་ཀྱི་ས་བོན་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལོ་ཐོག་སྤྱིན་པ་ཡང་། བྱང་འདས་ལས། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་གང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
དམ་པའི་ཆོགས། །འཛིག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་
འགྱུར།^{༡༦} །ཞེས་སོ།

ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི།

ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་ཆོས་ལྟེན་ཡོད་ཤེས། །བག་ཡོད་དུན་པ་ཡོན་ཏན་ཆོགས་མང་ཞིང་།

གཟུངས་སྤྱིན་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་སེམས་ལ་འཆར། [༡༧] །ཁྲི་ལམ་ན་ཡང་མི་འབྲལ་མཐོང་བ་དང་།

ཆོ་རབས་དུན་ཞིང་རིགས་དང་འབྱོར་བས་མཛོམས།

རི་སྒྲུབ་དུ། ཁྱེད་མི་པོ་ཆེས་བྱིན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་
བ་དེ་དག་གི་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། རྩི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེལ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དེ་དག་ནི་བག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཁོན་ཏན་གྱི་ཆོག་ས་མང་
བ་ཡིན་ནོ། རྟག་ཏུ་ཆེ་རབས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་གྱི་ཆོག་ས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། འདི་
འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དེ་དག་གི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། ཁྱིའ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་
སྒོ་མང་བ་ཡིན་ནོ། རྟག་ཏུ་རིགས་བཅུན་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱི་ལ་མ་དུ་འང་སངས་རྒྱལ་དང་། ཆོས་དང་།
དགོ་འདུན་དང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་སོ།

དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ས་བསྐྱུང་བའི་ཡན་ཡོན་ནི། གཞན་ཡང་།

འགོ་ཀུན་དགའ་བས་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་གྱིས་གྲུབ། མཐར་ཡང་རང་ཉིད་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་།^[༡༨]

དཔུང་གཉེན་བྱེད་པས་སྐྱ་གསུམ་འཕྱོར་བ་འཛིན།

དེ་འང་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བས་བསྐྱུང་ཞིང་དགོ་བའི་རྩ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་
འགྲུབ་པར། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་དཀར་པོ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། འདི་བའི་རྩ་བ་དག་ཀྱང་སྤེལ་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༩} ཞེས་སོ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བའི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་འདས་ལས། གང་སྐྱ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། རྟེན་ལྷ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་
འགྲུབ།^{༢༠} ཞེས་སོ། རྟེན་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱལ་འགྲུབ། ཆོས་
ལ་སོང་བས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། དགོ་འདུན་ལ་སོང་བས་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་
ལྷ་ལྷ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ།

ཆོད་མ་མཆིས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱུ་ན།

སྐྱབས་སོང་ཡོན་ཏན་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། ཁམ་མཁས་ཆེས་ལྷག་བསོད་ནམས་ལ་མཐའ་ཡས།

དེ་ཡང་། དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསོད་ནམས་གང་། གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་

མཆིས་ན། །ནམ་མཁའ་ཁམས་ནི་ཀུན་པ་ཀའ་ནས། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་ལྷུང་།^{༡༠} །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་
འཛིགས་པ་དང་འཛེབ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ནི། མདོ་རྒྱལ་མཆོན་དམ་པ་ལས། དག་སྟོང་དག་སྟོང་
དགོན་པ་དང་། དུར་ཁྱོད་དང་། འབྲོག་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། གསུམ་ལ་སྐྱབས་
སུ་སོང་ཞིག་དང་། འཛིགས་པ་དང་། སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྐྱ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པ་དེ་དག་མེད་པར་
འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་སོ། །ཁར་བདུད་དང་དན་སོང་གི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉི་
མའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱུས་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཅན་སུ་འགོ་བ། །པདུད་ནམས་བྱེ་བས་
གསལ་དཔར་མི་རུས་ཏེ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཞིང་སྟོ་ནི་འབྲུགས་ཟེན་ཀྱང་། །དེ་ནི་དེས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕ་
རོལ་འགོ།^{༡༢} །ཞེས་སོ། །

མདོར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཛེབ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་དང་། འཕོར་བ་དང་
དན་སོང་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་བྲོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་། མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་དེས་
པར་ལེགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཆོགས་
ཀུན་དང་། ཉེས་པར་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྟ་དང་འཆིབ་དག་ལས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱུས་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ། །འཛེབ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །དན་སོང་དང་ནི་གནས་མིན་དང་། །འཛིག་
ཆོགས་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །སྟོབ་བྱིར་སྐྱབས་གྱི་དམ་པ་ཡིན།^{༡༣} །ཞེས་སོ། །

ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་ན།

ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་བ། [༡༤] །དེ་ལ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་བརྟེན་མི་བགྱིད། །

འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྐྱབས་ལ། མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་བགྱིད་པར་
འོས་ཏེ། དགོན་མཆོག་བརྟེན་གསལ་པ་ལས། མཁས་པ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་རྟེན་སུ་འགོ། །དེ་ཡི་དབང་གིས་
དོན་ཡང་ཡུན་ཆོགས་འབྱུང་།^{༡༥} །ཅེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །

སྟིང་ཞིའི་རྒྱད་པ་སེལ་བའི་ཡན་ཡོན་ནི། སྟིང་པ་དང་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་གི་

ཉེས་སྟོང་ཞིབ་འགྲོའམ་ཀུན་གྱི་གཉེན། །དད་བརྒྱའི་སྦྱོ་བོས་རབ་དུ་ཐུག་འཆལ་ཞིང་། །

ས་གསུམ་བསོད་ནམས་འདྲན་མཆོག་དཔག་བསམ་གིང་། [༡༩] །ཡན་པདའི་འབྲུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི།

འདི་ལྟར་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་མགོན་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོག་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེ།
 ཉེས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོབ་ཅིང་ཞིབར་འདྲན་པའི་དེད་དཔོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་། འདོད་དགའི་དཔག་བསམ། ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་མཛོད་དམ་པར་གྱུར་པ་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཐུག་བྱ་བའི་འོས་
 སྐྱུར་པ། ཐལ་མོ་སྐྱར་བའི་འོས་སྐྱུར་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པར་གྱུར་པ་སྟེ།^{༡༥} ཞེས་པ་
 དང་། སྒྲིད་འཇུག་ལས། གང་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེར་འབྲེལ་པ། །བདེ་བའི་འབྲུང་གནས་དེ་ལ་
 སྐྱབས་སུ་མཆི།^{༡༦} །ཞེས་པའི་ཚུལ་ལོ།

འདིར་ཡང་ཉིན་མཆོན་དུ་ས་དུག་ལ་སོགས་པའམ། ཟས་ཀྱི་འཚལ་མ་འཚལ་བ་ནའང་།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བསམས་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་ཐུག་འཚལ་བ་དང་། མཆོད་པ་
 འབུལ་བ་དང་། སྒྲིག་པ་བཞགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། རྩ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་རྣམས་བྱས་པའི་རྗེས་ལ། དཀོན་
 མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དན་པས་བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་གོག་ཅིག་
 སྙམ་དུ་བསམ་པས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་དང་། རྩ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བཛོད་པར་བྱས་ལ་རྗེས་སུ་དགོ་བ་བཞུགས་ན་སྒྲིག་པ་ཟད་ཅིང་དགོ་བ་
 འཕེལ་བས་སྐྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་ཅིང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་མི་
 འབུལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

སྒྲིད་ན་གསུམ་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཅོ་བམི། ད་ནི་དགོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཅོ་བ།

དེ་ལྟར་བདེ་ཆེན་ཡོན་ཏན་མཆོག་བསྐྱེད་པ་ལས། །སྒྲེད་གུ་དམ་པའི་སྒྲིད་པ་ལེགས་གཞིལ་ཞིང་།

ཉེས་གྱུར་དམན་པའི་ཐུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས། །དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་པལ་སོས་གིག། [༢༠]

ཅེས་སྒྲོས་ཏེ་ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་སྤང་བ་བཀོད་ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་བསོད་
 བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྒྲིན་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུགས་པ་དེས། འགྲོ་བ་རྣམས་ཡུན་རིང་མོར་ཡུལ་དམན་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྱིད་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་རྣམ་པ་སྟོང་གི་ཆོགས་མང་པོས་དུབ་པའི་སེམས་ཀྱི་བཞུན་པ་
 རྣམས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཆོག་བདེ་བར་ངལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། ཁྱི་
 སྒྱུར་བདུད་ཅི་དམ་པའི་ཆོས་ཆར་གྱིས། འགྲོ་ཀྱན་སེམས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས་ཏེ། འཇག་ཏུ་རྒྱལ་
 བའི་གོ་འཕང་ཡིད་བཞིན་སྒྲིན། རྣམ་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་རེག་པར་ཤོག གང་དག་ཚུགས་བཅུའི་
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་སྟ། བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཆར་འབེབས་པ་སྒྲས་དང་བཅས། ལན་བདེའི་
 འོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སྤང་བྱེད་ཅིང་། རན་སོང་གསུམ་གནས་རང་སྟོང་ས་སངས་རྒྱས་ཤོག འཛིག་རྟེན་
 འོང་བ་འདྲན་པ་མེད་རྣམས་སྟ། རྟོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་གྲགས་ཏེ། ཀྱན་གྱང་ཐར་
 བའི་ལམ་ལ་རབ་འཛོགས་ནས། ཐམས་ཅད་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་ཤོག རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
 སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའལ། སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་བའི་ལེའུ་སྟེ་དུག་པའི་འགྲེལ་པའོ།

॥

བདུན་པ། ཚད་མེད་པ་བཞིའི་ལུ་

དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་
ཡོད་པ་ལས། བདུན་པ་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་ལུ་ལ་བརྟུ་སྟེ། མཚམས་སྦྱར་ཁྱིམ་ཚངས་པའི་གནས་བཞེད་སྒྲོམ་པར་བསྟན་པ། བྱད་
པར་བསྟན་པ། དམིགས་ལུལ་གྱི་བྱད་པར། དམིགས་ལུལ་མ་དག་པའི་སྒྲོན། དམིགས་ལུལ་དངོས་བཤད་པ། རྣམ་པ་བཤད་པ།
སྒྲོམ་རྒྱལ་བཤད་པ། བསྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་གཞན་བཤད་པ། བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། རྣམས་གྱི་དགེ་བ་བསྟོ་བའོ།

ཁྱི་དོན་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་ཁྱིམ་ཚངས་པའི་གནས་བཞེད་སྒྲོམ་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས། ཚད་
མེད་པ་བཞེད་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ན་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ།

དེ་ལྟར་སྐྱབས་སོང་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས། །བྱམས་པའི་ས་གཞིར་སྟིང་ཐེའི་མེ་རྟོག་བཀྲམ།

དགའ་བའི་གྲིབ་བསིལ་བཏང་སྟོམས་རྒྱ་གཙང་གིས། །འགོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་སྦྱང་ངོ།།[༡]

འདིར་ནགས་གྱི་ནང་གིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དཔེས་སྦྱར་རྟེ། བྱམས་པའི་ས་གཞི་སྟོ་ཁྱིམ་པ་སྐྱབ་པ་སྐྱེ་བོ་
ཀྱན་དགའ་བའི་བསྟོ་གནས་སུ། སྟིང་ཐེའི་མེ་རྟོག་རྣམ་པ་སྟོ་ཚོགས་ཁ་བྱེ་བས་བཀྲམ་ལ། དགའ་
བའི་ནགས་གྱི་གྲིབ་མས་བསིལ་ཁྱིམ་བྱང་རི་དྲགས་དུ་མས་བསྟེན་པར་བཏང་སྟོམས་གྱི་མཚོ་དང་།
ཐིང་དང་། སུ་རྒྱ་བཟང་པོའི་རྒྱན་ཁ་དུ་མ་ནས་འབབ་པའི་ཚོགས་གྱིས། སྟིང་པར་དུབ་པའི་འགོན་པོ་
རྣམས་དབྱུགས་འབྱིན་པ་དེར། རང་གི་སེམས་ཀྱང་ངལ་གསོ་ཁྱིམ་སྦྱང་ངོ་ཞེས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་
སྦྱར་བའོ། །ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྟིང་ཐེ་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ།

ཁྱི་དོན་གཉིས་པར་བྱད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐོག་མར་འདི་དང་གཞན་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཡང་ཐར་པའི་ལམ་དང་མ་འབྲེལ་ན། །ཚངས་པའི་གནས་པ་བཞེད་སྟེ་སྟིང་པའི་རྒྱ།

ཞིབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཟིན་པའི་དེ་རྣམ་པའི། །མྱིང་པའི་རྩ་གཏེར་འདུལ་བྱེད་ཆད་མེད་པའི།།[༡]

དེའང་། སྟིང་པོ་མཆོག་ལས། ལཱ་རི་ལཱ། འདི་ལ་སེམས་ཡང་དག་པར་མ་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱམས་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་པའི་མཛུ་པའི་གནས་པ་བཞི་སྟེ། མྱིང་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའོ། །སེམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱམས་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་པའི་མཛུ་པའི་མེད་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་འདུག་པའི་བྱེད་པོ་^༡ །ཞེས་སོ།

སྟི་དོན་གསུམ་པ་དམིགས་ལུལ་གྱི་བྱེད་པར་བརྟན་པའི། དེའང་།

དམིགས་ལུལ་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་ལ། །རྣམ་པ་ཀུན་བྱེད་དམིགས་བཅས་དམིགས་པ་མེད་།

འདི་ལྟར་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་དམིགས་ལུལ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྣམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་སྟེ་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པའི་ལུལ་ལ། སྟོང་རྣམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་སྟེ་སྟེ། ས་སྟེ་ལས། སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆད་མེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་སྟེ་སྟེ་^༢ །ཞེས་སོ།

སྟི་དོན་བཞིཔ་ལའང་གཉིས་ཏེ། དམིགས་ལུལ་མ་དག་པའི་སྟོན་བརྟན་པའི། འདིར་ནི།

སྒྲ་མ་ཆད་ཡོད་ཏེ་ཟད་འགྲོ་བ་ལ། །དམིགས་རྣམ་མ་དག་དམིགས་བཅས་ཆད་པའི་སྟེ།།[༢]

ཆད་པའི་གནས་པ་བཞིའི་དམིགས་ལུལ་སེམས་ཅན་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཆད་ཡོད་པ་ལ། སྟོང་རྣམ་པ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་སྟེ་ཞིང་། དེའང་ཐར་པའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་སྟེ། གཞུ་ལ་བྱེད་མེད་པ་རྒྱུ་ཅད་དང་བཅས་པས་བསྐལ་དུ་ས་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱམས་པའི་ནད་ལྟེ་ཆོད་དུ་ས་བྱམས་པས་ཆད་པར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟིང་པའི་རྩ་བྱེད་པ་སྟེ། སྟིང་འཇུག་ལས། སེམས་གསལ་གཅིག་སྟེས་འབྲས་བུ་གང་། །ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་^༣ །ཞེས་པའི་རྩལ་ལོ།

ཞར་ལ་ཐར་པའི་ཚད་མེད་བཞིར་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གཤམ་པ་སྟོན་ཏུ་སྤང་ནས།
ཚད་མེད་པ་བཞི་པོ།

འདི་ནི་དམིགས་མེད་ཐར་པར་གཞོལ་བས་ན། །སྟོང་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ།།

གང་གི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་རྒྱལ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཁོ་ན་འོ།

སྟོང་ན་ལྟ་བུ་དམིགས་ལུལ་དངོས་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་དམིགས་ལུལ་བཤད་པ།

བདེ་བ་མི་ལྟན་སྟག་བསྐལ་གྱིས་ཉམ་ཐག །སྟོང་ཅིང་འབྱོར་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྣང་ཅན།།[༤]

བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་དགའ་བ་བཏང་སྟོམས་ལུལ།

འདིར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་དམིགས་ལུལ་ནི། བདེ་བ་དང་མི་ལྟན། སྟག་
བསྐལ་གྱིས་ཉམ་ཐག རང་རང་གི་བདེ་བས་སྟོང་ཅིང་འབྱོར། ཉེ་རིང་ཆགས་སྣང་ཅན་གྱི་འགོ་བ་
རྣམས་ཏེ། མདོ་རྗེའི་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་དག་བདེ་འདོད་དང་། སྟག་བསྐལ་གྱིས་
ཉམ་ཐག་དང་བདེ་བ་དང་། ཁྱོན་མོངས་ཅན་དང་། ཞེས་སོ།

སྟོང་ན་བྱག་པ་རྣམས་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པ་ནི།

རྣམ་པ་བདེ་ཐོབ་སྟག་བསྐལ་བྲལ་བ་དང་། །དགའ་དང་མི་འབྲལ་སེམས་སྟོམས་ལས་རུང་འདོད།།

དེའང་ལུལ་བཞི་པོ་དེའི་སྟག་བསྐལ་མེད་ཅིང་། བདེ་བ་དང་ལྟན་ལ། དགའ་བ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་།
ཆགས་སྣང་བཏང་ནས་སྟོ་བྱམས་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོམས་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་ཅན། སྤང་དང་བྲལ་བའི་དགོངས་པ་ཅན། ཁྱི་འབྲལ་བ་ཡིད་གོངས་པ་ཅན། ལན་
བདེ་དགོངས་ཁྱོད་ལ་བྱག་འཆལ་། ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱགས་བཞི་དང་
བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བརྟན་པ་ཚངས་པའི་མི་མཐུན་སྣངས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་གཤམ་
ལྟན། །དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ལྟག་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྟོན་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེའང་

རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པར། གཞན་དུ་མི་རྟོག་པ། བདེ་བ་དང་།
 ལྷག་བསྐྱེད་དང་། བར་མའི་ཡུལ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའོ། །རྗེ་ལྷ་ར་
 དམིགས་པ་འཇུག་ན། བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཙམ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཡུལ། ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་ཉམ་
 ཐག་པ་དང་། ཆགས་སྤང་ཅན་ལྷག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ།
 དགའ་བ་ནི་སྤྱིད་པ་སྟེ་བདེ་བའི་ཡུལ་གསུམ་ལ་སྟོགས་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་ཐོས་པ་ལས་བཞི
 བོ་དེ་སྟེས་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞིན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མ་སྟེས་
 པར་རྟོགས་པའོ། །ཡང་ན་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་དང་། བྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
 རྟོགས་པའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞིལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་
 ལས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྟེ་གསུམ་ཅན་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ལ་དམིགས་
 པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་
 ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་དང་། དམིགས་པ་
 མེད་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་དང་། བཤད་པ་ལྷ་ར་བཞིལ་སྟེ་བ་དང་། ལ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
 གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྱུག་མཐོང་བ་ལས་སྟེ་བར་བཤད་དེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བཀྲེན་ལ་བརྟེན་དང་
 མ་རུངས་པ་ལ་བརྟེན། གྲུན་ལ་ཕྱུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུན་མོང་རྣམས་ལ་བརྟེན། ཡུལ་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་
 ལ་སྟིང་བརྟེན་དང་། ཁྲོག་པར་མདོན་པར་ཞེན་ལ་སྟིང་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ཡུལ་བརྒྱལ་ས་ཀྱང་སྟེ་བར་བཤད་ཤེ་དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབར་དགྲ་ཡི་དབང་དུ་སོང་། །ལྷག་
 བསྐྱེད་གྱིས་ནོན་སྟན་པས་བསྐྱེད་སུ། བཤྱོད་དཀའི་ལམ་ལ་ཀྱུན་དུ་ཞུགས། །འཆིང་བ་ཆེད་ཡང་
 དག་ལྡན། ཟས་ཆེན་དུག་དང་འདྲེས་ལ་ཞེན། །ལམ་ནི་རབ་ཏུ་སྟོར་ལྟར་པ། །ལམ་གོ་ལ་རབ་ཞུགས་
 སྟོབས་རྒྱུད་བའི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོངས་པ་མེ་ལྷ་ར་འབར་
 པ་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་ཀྱང་བདུད་གྱིས་བར་ཆད་བྱས་པ་དང་། རན་སོང་གསུམ་དང་། ལས་རྒྱ་
 འབྲས་ལ་སྟོངས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཉན་ཐོངས་པའི་མདུད་པས་དམ་

དུ་བཅིངས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་རོ་མུང་བ་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་སོ། ཚད་མེད་པ་འདི་དག་རྒྱུན་བཞིན་སྐྱེ་སྤེ། རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སམ་ཁམས་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ནོ། ཚད་མེད་པ་བཞིའི་བཀའ་ལུང་སྟོན་པའི་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནོ། རང་རང་གི་ཡུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པའི་
 རྒྱུན་ནོ། ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྟོམས་པའི་ཕན་ཡོན་མ་བསྟོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་གོམས་པ་ལྷ་མ་
 ལས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནོ། རྟེན་དུ་ཡང་། ལྷ་མ་ལས། བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱུང་དེ་རྒྱ་ལས། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་བཤེས་གཉེན་རང་བཞིན་ལས། ཁྲོ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིང་
 རྩེ་སྟེ།¹⁹ ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ལས། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། གསུམ་གྱིས་སྟོམས་
 པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས། གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྟེ།²⁰ ཞེས་སོ། རྟེང་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཐམས་ཅད་བདག་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་བཞིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་རྒྱུ། བདག་པོའི་རྒྱུ། དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་བསྐྱེད་ཅིང་། བེམས་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ལུང་ལ་
 སོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དོ།

སྤྱི་དོན་བདུན་པ་བསྟོམ་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ་བཞིའི་ དང་པོ་བྱང་སྟོམས་བསྟོམ་པ་ལ་འང་བརྟུགས་སྟེ། བྱང་སྟོམས་
 བསྟོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། ད་ནི་རྒྱལ་རི་ལྷ་ར་བསྟོམ་པ་ན་འདི་དག་ལ་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 ཁྲོང་བའི།

སྟོམ་རྒྱལ་གོ་རིམས་ངེས་པ་མེད་ན་ཡང་།^[1] རྟེང་པོའི་གང་ཟག་ཐོག་མར་བྱང་སྟོམས་ཏེ།

ཉེ་མིང་བསྟོམས་ནས་དེ་ནས་གཞན་གསུམ་བསྟོམ།

དེ་འང་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བར་སྤྲ་བ་ནས་བརྟུམས་ཏེ་བསྟོམ་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་ལ་ཉེ་མིང་
 མ་སྟོམས་པར་གཞན་གསུམ་སྟེ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དང་པོར་བྱང་སྟོམས་བསྟོམ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་
 བེས་སྤྱིང་པོའི་དབུ་མ་རྒྱུན་ལས། བྱང་སྟོམས་ས་གཞི་ལེགས་བརྒྱལ་བར། བྱམས་པ་ཡི་ནི་མེ་རྟོག་
 བཟུམ། སྤྱིང་རྩེའི་གྲིབ་མས་རབ་བརྒྱན་ཅིང་། རྟག་པོའི་རྒྱ་གཙང་རྟོག་པ་མེད།²¹ ཅེས་སོ།

བརྟག་གཉིས་ལས། དང་པོར་བྱམས་པ་བསྒྲམ་པར་བྱ། །གཉིས་པར་སྒྲིང་ཐེ་རྒྱམས་བསྒྲམ་ཞིང་། །གསུམ་
པར་དགའ་བ་བསྒྲམ་པ་དང་། །ཀྱན་གྱི་མཐར་ནི་བཏང་སྟོམས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་ནི་ནང་གི་ལྷའི་དེ་ལོ་
ན་ཉིད་དང་སྐྱར་བ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཐོག་མར་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟེ་སྟེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཏང་སྟོམས་བསྒྲམ་པའི་དམིགས་ལུ་ནི། བཏང་སྟོམས་བསྒྲམ་པ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་དམིགས་ལུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྟོ་ཡི་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ།^{༡༦}

ད་ལྟ་པ་དང་མ་དང་བཤེས་ལ་ཆགས། །དག་ལ་སྣང་བ་འདི་འདྲའི་སེམས་བྱེད་ངན།

འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ཡང་དག་དང་གཉེན་དུ་མ་སྐྱར་པ་མེད་པས་དེ་ལ་ཆགས་སྣང་བྱ་བར་མི་
རིགས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།

བཏང་སྟོམས་གྱི་དྲིན་དྲན་པ་ནི། འདི་ལྟར་འཁོར་བ།

ཐོག་མཐའ་དུས་མེད་འབྱམས་ཆོད་གྲ་འདིས་ཀྱང་། །ལ་མ་ལ་སོགས་བཤེས་བྱས་པ་ན་པ་བསྐྱབས།^{༡༧}

དེ་ཡི་དྲིན་ལན་གནོད་སེམས་སྒྲོམ་བྱེད་དམ།

སྟོན་པ་ན་བཏགས་པའི་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། བན་པའི་ལན་དུ་
པན་པ་མཆོག་ །གནོད་པ་འམ་བར་མ་རིགས་པ་མིན།^{༡༨} །ཞེས་སོ།

བཏང་སྟོམས་མ་ངེས་པར་བསྒྲམ་པ་ནི། ཡང་ཆོ་རབས་དུ་མར།

གཉེན་འདིས་ཀྱང་ནི་དགྲ་བྱས་གནོད་པ་བསྐྱབས། །ད་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཡི་སྐྱག་བསྐུལ་འགོ།

དེ་ཡི་ལན་དུ་པན་པ་ནི་ལྟར་རིགས།^{༡༩} །བར་མ་ཡང་ནི་མཛའ་དང་མི་མཛའ་རྒྱར།

པན་གནོད་མ་ངེས་ཆགས་སྣང་རིགས་པ་མིན།

འདི་ལྟར་དགས་གནོད་པ་བྱས་པས་པན་གདགས་སུ་མི་རུང་ན། གཉེན་གྱིས་ཀྱང་སྟོན་རབས་གནོད་
པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ལ་སྐྱག་བསྐུལ་འགོ་བས། དེ་ཙམ་དུ་

ཆགས་སྒྲུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་གདགས་སུ་ཅི་ཡོད། སྤྱི་བོ་བར་མ་ཡང་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ལ་བསམས་
ན་ཕན་གཞོན་མ་ངེས་པས་ཆགས་སྒྲུང་བའི་འོས་སུ་མ་ཡིན་པས་གང་ལའང་ཆགས་སྒྲུང་མེད་པས་
ཉེ་རིང་མཉམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཉེ་ཁྱིལ་ས། རབ་འབྱོར། ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་ཚུན་མཉམ་ཞིང་སྟོམས་པའི་སེམས་སུ་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

བཏང་སྟོམས་མཉམ་ཉིད་ཕྱོགས་པ་ནི། ལྷ་མཚན།

དེ་བས་ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། །བར་མ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་སྒྲུང་བྱ་ཞིང་།^{༡༢}

དེ་ནས་དག་ལ་བར་མ་བཞིན་དུ་ནི། །སྒྲུང་བ་སྒྲུངས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་བྱ།

དེ་ལྟར་དག་གཉེན་གཉིས་བར་མར་སྟོམས་པ་ན།

བཏང་སྟོམས་འགོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་བསྟོམ་པ་ནི།

བར་མའི་ཕྱོགས་ལའང་གཏི་མུག་དག་ལ་བའི་ཕྱིར། །འགོ་བའི་ཉོན་མོངས་མཉམ་དུ་སེལ་བའི་སྟོ།^{༡༣}

སྒྲིད་དང་བལ་བ་དེ་འདྲ་རྣམ་པར་བསྟོམ།

བར་མ་གང་ཡིན་པའི་སྟོ་ཡང་གཏི་མུག་པས། དེའི་རྗེས་ལ་དག་གཉེན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་དུ་ཞི་བར་ཤོག་ཅིག ཆགས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ནམ་ཡང་འབྱུང་
བར་མ་གྱུར་ཅིག ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་ཤོག་ཅིག

བཏང་སྟོམས་བལ་བོ་བཟོགས་གཅིག་དུ་བསྟོམ་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདོད་པ་གཅིག །འོར་ཀྱང་མི་ཤེས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་ལྟོད།

འདི་ལྟར་རང་ལ་བདེ་ན་དག་འ་ལ་སྐྱུག་པ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་
འདྲ་བས་ན་གཞོན་སེམས་ག་ལ་རུང་། འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མི་དག་པ་ལ་
སྟོད་པ་འདི་བདག་གིས་བསྟོག་པར་བབྱའོ།

བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དངོས་ནི།

ཀྱི་མ་ཉམ་ཐག་འགོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆོག་ས། [༡༡] །བག་ཆགས་པཅས་ཀྱན་ཞི་ལ་སེམས་སྟོམས་ཤོག།

ཆགས་སྤང་བྲག་པོས་གཟིར་བའི་ལུས་ཅན་ཀྱན། །ཉེ་རིང་སེམས་སྟོམས་ཆགས་སྤང་བྲལ་བར་ཤོག།

འདི་ལྟར་འགོ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་ཤོག་ཅིག །བྱད་པར་ཆགས་སྤང་གི་མེ་ཆོག་ས་ཞི་
ནས་ཉེ་རིང་མེད་པའི་སེམས་ལས་སྤྱུང་བར་ཤོག་ཅིག

བྱད་སྟོམས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྤེལ་བ་ནི།

ཅས་བསམ་འགོ་བ་གཅིག་ནས་གཉིས་དང་གསུམ། [༡༢] །ཡུལ་གྲུག་ཅིག་ནས་གླིང་གཅིག་གླིང་བཞིན་ས།

སྤྱང་གཅིག་གཉིས་གསུམ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་བསྟོམ།

དེ་འང་ལས་དང་པོ་བས། རང་གི་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ལ་མ་འབྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟོམ། དེ་ནས་སེམས་
ཅན་གཅིག་གཉིས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ནས་རང་གི་གྲོང་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡུལ་གྲུ་དང་འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་བར་དུ་བསྟོམ། དེ་ནས་ལུས་འཕགས་གླིང་ནས་སྤྱང་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་དང་།
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟོམ། དེ་འང་དང་པོ་མི་དང་། དེ་ནས་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་
ཀྱན་ལ་མཚུངས་པར་བསྟོམ་མོ།

བྱད་སྟོམས་སྤྱད་ལ་འབྱོངས་པའི་ཆད་ནི། དེ་ཉིད་རྒྱད་ལ།

འབྱོངས་པའི་ཆད་ནི་བདག་གཞན་དགྲ་གཉེན་མཉམ།

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཐོབ་ཅིང་སྤྱལ་འདར་ཐུག་དོག་དང་ཁོང་སྟོམ་སྟེ་བར་མཉམ་ཁད་པ་འབྱུང་ངོ་།

བྱད་སྟོམས་བསྟོམས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ནི། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་ནས་བྱད་སྟོམས་བསྟོམས་
པའི་ཐུན་གྱི།

རྗེས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱད་སྟོམས་ལུལ། [༡༣] །ཐམས་ཅད་སེམས་ཉེ་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་འདྲ།

དོན་དམ་མ་སྟེས་སྤྱང་པའི་ངང་དེ་ལ། །སྟོ་ཡི་རྣམ་པ་སྟོས་དང་བྲལ་བར་བཞག།

དེ་འང་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་འདི་དག་གྲུང་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་མེད་

བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་དྲན་པའི་རང་ལ་བཞག་གོ། དེའང་གཟུང་ཡུལ་ཕུང་
པོ་དང་དེ་ལས་གཞན་ལ་རར་འཛིན་པས་ཞེན་ཡང་། གཉིས་ཀ་བརྟུན་པའི་རང་བཞིན་མེ་ལོང་གི་
གཟུགས་བརྟན་ལ་རའི་བཞིན་ཞེས་རྟོག་པ་ལྟར་མེད་ལ་སྒྲུང་ཞིང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། རིག་ཆེན་
ཐེང་བ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ལོང་བརྟེན་ནས་སྟ། །རང་གཞན་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུང་མོད་གྱི། །རི་ནི་ཡང་
དག་ཉིད་དུ་ན། །ཅུང་ཟད་ཀྱང་ནི་ཡོད་མིན་པ། །རི་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །རར་འཛིན་པ་
ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། །རང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་དེ་འགའ་མེད། །རི་
ལྟར་མེ་ལོང་མ་བརྟེན་པར། །རང་བཞིན་གཟུགས་བརྟན་མི་སྒྲུང་ལྟར། །ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་
པར། །རར་འཛིན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ།¹⁵ །ཞེས་སོ།

དེའང་རང་བཞིན་གྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ལས་ཡོད་ཅིང་། ལས་
ལས་སྟེ་བ་ཡོད་པས་ན་རྒྱ་གྱི་འདི་བར་ཡོད་ཅིང་། ཕུང་པོ་ལ་འཛིན་པ་མེད་ན་དེ་ཐམས་ཅད་བརྟོག་
པར། དེ་ཉིད་ལས། རི་སྤིང་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །རི་སྤིང་དེ་ལས་རར་འཛིན་ཉིད། །རར་འཛིན་
ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །རི་ལས་ཡང་ནི་སྟེ་བ་ཡིན། །པས་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་
བའི་དགྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡན་ཚུན་དུ། །རྒྱ་ཅན་ཉི་ནི་ལོ་ཁྲ་བར་འགྱུར། །
དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་ལས་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །རར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་
འགྱུར། །རིས་ན་ལས་དང་སྟེ་བ་ཡང་། །རྟུར་རྒྱ་འབྲས་སྟེ་བ་དང་། །རི་དག་ཟད་པ་ཉིད་མཐོང་
ནས། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་འཛིག་རྟེན་ལ། །ཁོད་མེད་ཉིད་དུ་མི་སེམས་སོ།¹⁶ །ཞེས་སོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དང་དང་འཁོར་གཟུང་བའི་ཡུལ་མེད་པ་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བར་གཤམ་པར་བྱའོ།

བདུང་རྟོམས་བརྟོམས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་བརྟོམས་པས།

འབྱོངས་པའི་ཚད་ནི་ཟབ་ཞིན་རྟོགས་པ་སྟེ།།¹⁷

དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་
སྟེ། ཀྱང་བྱེད་ལས། བསམ་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་བྱང་ཚུབ་ལ། །ཁཉིས་སུ་མེད་པར་བཞག་པས་

ཡེ་ཤེས་སྒྲེ།^{༡༠} །ཞེས་སོ།

བཏང་སྒྲམས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན། དེ་ལྟར་བསྒྲམས་པའི།

འབྲས་ཐུན་ཉིད་རྒྱལ་པ་མེད་པའི་སེམས། །གནས་ལུགས་དོན་ལ་རང་བཞིན་ལྟར་གྱིས་གྲུབ།

དེའང་ཀྱན་རྫོང་གིས་ནི་རང་གཞན་ཉིད་མེད་ལ། དོན་དམ་པས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་

རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་རབ་རྒྱ་གྱུར་ནས་གདོད་བྱམས་པ་བསྒྲམ་པར་བྱ་སྟེ།

གཉིས་པ་བྱམས་པ་བསྒྲམ་པ་ལའང་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པ་གོང་དུ་སྟེལ་བ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཀྱན་ལ་སེམས་སྒྲམས་གྱུར་པ་ན། །རང་ཉིད་མ་ལ་བདེ་དང་འཕྲད་འདོད་ལྟར།།[༡༡]

ལུས་ཅན་ཀྱན་ལའང་དེ་བཞིན་བསམ་པར་བྱ།

དེའང་སེམས་སྒྲམས་པ་ན་ལ་དང་མ་བྱམས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

ལ་དང་མའི་བློ་བཞག་ནས་བྱམས་པ་བསྒྲམས་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། བྱམས་པ་དང་ལྟན་

པའི་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་བསྒྲམ་པར་

བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

བྱམས་པའི་དམིགས་རྣམ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་།

བྱམས་པའི་དམིགས་ལུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །རྣམ་པ་གནས་སྐབས་ལྟ་མིའི་བདེ་བ་དང་།

མཐར་ཐུག་བྱང་ཚུབ་བདེ་དང་འཕྲད་པར་གོ་གཅིག་[༡༢] །སྒྲམ་དུ་གཅིག་ནས་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་བར།

རྫོགས་མཐའ་གཏུགས་པར་དེ་སྟེད་བསྒྲམ་པར་བྱ།

དེའང་བདེ་བ་དང་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ན་གནས་སྐབས་ལྟ་མི་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འཕྲད་པར་གོ་གཅིག་སྒྲམ་དུ་གཅིག་ནས་རྣམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲམ་པར་བྱ་སྟེ། ལུལ་བར་མ་ལས། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་མི་ལྟན་པ་

མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལྟ་ལུལ་པའི་ལྟའི་བདེ་

བ་ལུན་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྤྲུལ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ།^{੧੧} །ཞེས་སོ།

བྱམས་པ་འབྲོངས་པའི་རྟགས་ནི། འབྲོངས་པའི།

རྟགས་ནི་ཀྲན་ལ་ཁྱབ་པའི་བྱམས་པ་མཚོག། །བྱ་གཅིག་བརྟེ་བའི་མ་བས་ལྷག་པ་འབྱུང་།།[17]

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གང་མཐོང་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་བརྟེ་གདུང་ཆེ་བས་ལན་པར་འདོད་པ་འབྱུང་ངོ་།

དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱམས་པ་བསྒྲམས་པའི།

དེ་རྗེས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པའི་ངང་ལ་བཞག། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།

བྱམས་དང་སྟོང་པ་རྩུང་དུ་རྟུང་བ་རྟགས།

དེ་ཡང་བྱམས་པ་བསྒྲམས་པའི་ལུ་ལ་སེམས་ཅན་ཡང་། ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་དང་། བས་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་སྟེ། བརྟགས་ན་རགས་པ་རྩལ་སྤན་དང་། སྤ་བ་དོན་དམ་དང་། རྣམ་གྲེས་དག་གི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་དུ་བསྒྲམས་པར་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། སྦྱེས་སྤྲུལ་མིན་རྩུ་ལ་མིན། མི་མིན་རྩུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། རྣམ་གྲེས་མ་ཡིན་ཀྲན་མིན་ན། རྟེ་ལས་གཞན་དོན་སྦྱེས་སྤྲུག་དང་། ཁམས་དྲུག་སྦྱེས་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། ཁང་དག་མ་ཡིན་རི་ལྟ་བུར། རྟེ་བཞེན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ལའང་། འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། སྤངས་པོ་བདག་མིན་དེར་དེ་མིན། རྟེ་ལ་དེ་མིན་དེ་མེད་མིན།^{੧੨} །ཞེས་པ་དང་། གང་ཆེ་དངོས་པོ་མི་རྟེད་པ། རྟེ་ཆེ་དངོས་མེད་ག་ལ་འགྱུར། གཞུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་ཅམ་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། འབྱུང་མེད་གཞུགས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། རྟེ་ཕྱིར་མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་མེད། རྟོར་དང་འདུ་གེས་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་གྲེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཁང་ག་བཞེན་དུ་ནི་བསམ་བྱ་སྟེ། རྟེ་ཕྱིར་ཁམས་དྲུག་བདག་མེད་དོ།^{੧੩} །ཞེས་སོ། རི་ལྟར་མེད་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྤྲང་དུས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ལ་བརྟགས་ན་འང་མེད་ལ། དེ་ལའང་རྣམ་གྲེས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཡང་མི་མཐོང་བས་བདག་དང་བདག་གིར་མི་དམིགས་ཏེ་དབྱེད་ཅིང་གཞིགས་ན་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་རྩུ་གིང་ཡན་ལག་དག མ་ལུས་བཅས་ཏེ་བཤིག་བྱས་ན། ཅི་ཡང་

མེད་ལྟར་སྒྲུབ་པུ་ཡང་། ཁམས་པ་ཅས་པ་ཤིག་ན་དེ་དང་འདྲ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་པ་དག་མེད་
 ཅེས། རྟེན་སྒྲུབ་པ་རྣམས་གྱིས་གསུངས།^{੧੫} ཞེས་སོ། རྟེན་མཐོང་ཐོས་སྒྲུབ་པ་ཅམ་འདི་
 པ་དེན་པ་རྒྱུན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། པ་དེན་པ་རྒྱུན་སྒྲོས་པ་གོང་པ་འཛོམས་ཡིན་པ་འདི་བྱིང་པོ། རྟེན་
 ལས། མཐོང་དང་ཐོས་སོགས་སྒྲུབ་པ་ཡིས། པ་དེན་མིན་པ་རྒྱུན་པ་མིན་པར་གསུངས། ཞེས་པ་དང་།
 འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་པ་དེན་པ་རྒྱུན་འདས།^{੧੬} ཞེས་སོ། རྟེན་མཚན་ཐམས་ཅད་པ་དེན་པ་རྒྱུན་ལས་
 འདས་ཤིང་རྒྱ་ཤིང་དང་འདྲ་བར། ཉིང་འཛོམས་རྒྱུ་པོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྟེན་རྒྱ་ཤིང་རྫོན་པ་འི་
 རྩེད་པོ་དག རྩིང་པོ་འདོད་ལྷིང་སྒྲུབ་པུས་དེ་གཤགས་ཀྱང་། ཁང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱན་ན་སྤྱིང་པོ་
 མེད། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་པ་ཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།^{੧੭} ཞེས་སོ། འབྱུངས་པ་འི་རྟགས་སྒྲུ་
 བུམས་པ་སྒྲུ་པ་ཞིན་དུ་འགོ་བ་རྒྱ་ཤིང་ལྟར་རང་པ་ཞིན་ནམ་པ་དག་མེད་པ་འདི་པོ་ཉིད་རྟོགས་པ་དུས་
 མ་ནམ་དུ་འབྱུང་ངོ་།།

བུམས་པ་པ་སྒྲུ་མས་པ་འི་འབྲས་སྒྲུ་ནི། དེའི་འབྲས་སྒྲུ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འབྲས་སྒྲུ་མཐོང་ན་ཡིད་འོང་དག་པ་འཐོབ།།[੭੫]

འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱང་མཐོང་ན་ཡིད་
 དུ་འོང་ལ་ཆགས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་འདི་རྫོགས་པ་དག་པ་འཐོབ་སྟེ། པ་རྒྱུད་སྟོང་པ་ལས། བུམས་པ་དང་
 ལྟན་པ་འི་སེམས་མང་དུ་པ་སྒྲུ་མས་ཤིང་པ་རྟན་པར་བུས་པས་འགྲོ་བ་མཐོང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན།
 ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པ་ཡིན་^{੧੮} ཞེས་སོ།།

པ་སོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འཐོབ་པར་ཡང་། ཐར་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་པ་ཅུ་རྒྱས་པ་འི་མདོ་
 ལས། གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་རྣམས་དག་ན། རྒྱལ་པ་པ་གཅིག་གི་བར་དག་ཏུ། རྒྱལ་ཁྱིམས་དག་
 བྱི་པ་སྒྲུངས་པ་བས། རྒྱུས་སྒྲུ་འགྲོ་ཅིག་དག་འབ་ཅམ། རྟེན་པས་བུམས་པ་སྒྲུད་པ་མཆོག་གང་གིས་
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་དུ། རྒྱས་དང་དག་ཡིད་སྤྲིག་སྒྲུད་དེ། རང་སོང་གསུམ་དུ་རྒྱུང་བས་ཀྱང་། བུམས་
 པ་དེ་ཡིས་འབྲལ་དུ་འབྱུང་།^{੧੯} ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདུན་ཏེ། འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ལ་ནི། ད་ནི་སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད་པར་བྱསྟེ།

དེ་ལྟར།

བྱམས་བས་འགྲོ་ལ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཉིད་དུ། །ལ་མའི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ལ་སྤོང་བ་བཞིན།།

འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ལ་སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད།།

དེ་ཡང་བདག་གི་ལ་མ་དྲིན་ཅན་འདི་རྣམས་བདག་ཅག་གི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ལ་འཕྲུལ་བ་དང་། རན་
སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུངས་པ་འདི་དག་སྟོང་རྗེ་རྗེ་བདག་གིས་འདོན་པར་
བྱ་སྟེ་ལུ་མ་བར་མ་ལས། སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་བདག་མཐོང་བ་ན་འདི་སྟེ་སྤྱད་སེམས་
ཅན་འདི་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ་^{༡༠} ཞེས་སོ།།

སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི།

དེ་ཡང་བདག་གི་ལ་མ་དྲིན་ཅན་རྣམས། [༡༩] །བདག་གི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ལ་འཕྲུལ་བས།

ཆ་གང་བཀའ་སྐྱོམ་གསལ་སྤྱད་ལས་ཀྱིས་མཐར་། སྤྱི་རྒྱ་འཛིན་རྒྱུ་ཆེན་འཕྲུག་པར་བྱིང་།།

སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆོག་སྤྱད་མས་ཉམ་རེ་ཐག། [༢༠]

འདི་ལྟར་བདག་ཅག་གི་ཕྱིར་སྤྱི་ལ་བྱམས་བས་དེ་ནི་རང་རང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སྐྱོས་སུ་སྦྱོད་པས་
ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་ཀྱང་།

སྟོང་རྗེ་དངོས་བཤད་པ་ནི། ད་དུང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ།

དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཞིབ་འཕྲུལ་མེད་ལ། །ཡང་དག་ལམ་སྟོན་དག་པའི་བཤེས་མེད་པས།།

མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འཕྲུལ་ས་པ་སྟོང་རྗེ་རྗེ། །འདི་དག་མཐོང་ནས་ཡལ་བར་འདོར་ཡོད་དམ། [༢༡]

འདི་ལྟར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་། དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་ལ།
དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཅེས་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ་འདོད་
པས། ད་དུང་མཐའ་མེད་པར་འཁོར་ཞིང་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་འདི་དག་སྟོན་བདག་གི་ལ་མ་དང་གཉེན་

པ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་འདྲ་ལོ་ཞེས་བསམ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྟ་མོ་ཀའི་
 ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་ན། སྟེན་པ་སྟོན་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་དག་སྟེན་རྒྱུ་དག་ལ་རྒྱ་ཡིས་ཕུང་པོར་
 མཐོང་། ཁྲིས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།^{੧੩} ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།
 རི་ལྟ་མོ་སྟེན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མིན་དོན་དུ་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་བདག་འདྲ་བ། དེ་དག་
 བདག་མིན་དོན་དུ་མིན། སྟེན་རྒྱུ་ལ་ནི་དེ་རྒྱ་ཞེས། བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སྤང་བ་ལས། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་དེ་
 མེད་དོ་ཞེས། འཛིན་པ་དེ་ནི་ཐུན་པ་ཉིད། དེ་བཞིན་སྟེན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི། འཛིན་ཏེན་མེད་པ་འདྲ་ཡོད་
 དོ་ཞེས། འཛིན་པ་དེ་ནི་རྫོངས་པ་སྟེ། རྫོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། གང་ཕྱིར་གཉིས་
 ཀའང་ཡང་དག་ཏུ། འགྲོ་དང་འོང་དང་གནས་མེད་པ། དེ་ཕྱིར་འཛིན་ཏེན་ཐུང་ན་བཞུ། ཞེས་པ་
 དང་། དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྒྱམས་གྱི་ནི། བརྟན་པ་འཛིན་མེད་ཡོད་མེད་ལས། འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་
 བཤད་དོ།^{੧੪} ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་བསྟོན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་སྟོང་
 པ་དང་སྟིང་རྩེ་རུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་ལམ་དམ་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལོ།

དེའང་འདི་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་མེད་ཀྱང་ལམ་གོ་ལ་བ་སྟེ། དོ་ཏ་མཛོད་ལས། སྟིང་རྩེ་དང་
 བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷགས་གང་། དེས་ནི་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ལོ། འོན་ཏེ་སྟིང་རྩེ་འབྲེལ་ཞིག་
 བསྟོན་པ་ན་ཡང་། འཁོར་བ་འདིར་གནས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་འགྲུལ། ཁྲང་དག་གཉིས་པོ་སྦྱོར་བར་
 རུས་པ་དེ། འཁོར་བར་མི་གནས་ཐུང་ན་འདས་མི་གནས།^{੧੫} ཞེས་སོ།

སྟིང་རྩེ་བསྟོན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟོན་པའི།

འབྲས་བུ་གནོད་སེམས་རྣམ་འཛོེས་པའི་སེམས། [੧੧] ལས་རུང་གནོད་ནས་དག་པ་ཉིད་འགྲུབ།

དེའང་གནོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཛོེས་པའི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བྱང་རྒྱུ་འགྲུབ་སྟེ། སྟིང་པོ་མཆོག་ལས། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། འཛོེས་
 མེད་པ་དང་། དགའ་བས་བརྒྱན་པའི་མཆོག་ཐོབ་པར་ཕྱེད་དོ།^{੧੬} ཞེས་སོ།

ཁ་པ་དགའ་བ་བསྟོན་པ་ལ་དུག་ལས། དགའ་བ་བསྟོན་དགོས་པར་བརྟན་པ་ནི། ད་ནི་དགའ་བ་བཤད་པར་བྱསྟེ།

བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་སྒྲིང་རྗེས་བརྒྱན་པའི་འགྲོ་བ་ལ། །རང་རང་བདེ་བས་གནས་ཏེ་དགའ་བ་བསྒོམ་།།

འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་བདེ་བ་མཐོང་ན་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་ནི། ཉི་ཁྱིེ་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་རང་
རང་གི་བདེ་བས་འབྱོར་བ་མཐོང་ན་འདི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདེ་བ་འདི་དང་མི་འབྲལ་པར་གོ་གཅིག
ལྟ་དང་མིའི་བདེ་བ་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བདེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག
སྐྱམ་མོ།^{༡༥} །ཞེས་སོ།།

དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན།

དེ་ཡང་དམིགས་ལུལ་བདེ་ལྡན་སེམས་ཅན་ཏེ།^{༡༥} །རྣམ་པ་ཡེ་མ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀྱང་།།

བདག་གིས་བདེ་ལ་དགོད་པ་མ་དགོས་པར། །རང་རང་བདེ་བ་བདག་གིས་རྟོད་པ་རབ།།

དེ་ནི་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་བར།^{༡༥} །བདེ་ཞིང་སྒྲིད་པ་འདི་དང་མི་འབྲལ་གོ།།

སྐྱམ་དུ་གཅིག་ནས་ཀུན་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ།།

སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་བསྒོམས་པས།

དགའ་བ་འབྱོར་པའི་ཆད་ནི། འབྱོར་པའི་ཆད་ནི། དེའི།

རྟགས་སུ་ཐུག་དོག་མེད་ཅིང་དགའ་བ་སྒྲེ།།

གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལ་ཐུག་དོག་མེད་པའི་དགའ་བ་དམ་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དགའ་བའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགའ་བ་བསྒོམས་པའི་ཐུན་གྱི།

དེ་རྗེས་མི་དམིགས་བསམ་གཏན་དགའ་བ་ཉིད།^{༡༦}།།

དེ་འང་དགའ་བའི་ལུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བསྒོམ་སྟེ།

ཉིང་པེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྲེ་བོ་མང་པོའི་དབུས་དག་ན། སྒྲུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་

སྒྲུལ་ནས། །རྟ་དང་གླང་པོ་གིང་རྟ་སྐྱ་ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་བཞིན་སྤང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཚོས་

རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤམ་པར་གྱིས།³⁵ ཁྱིམ་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། མོ་མོའི་སྒྲེ་བོ་
ལ་གསང་བ། ཁྲམ་ཡིན་དེ་ནི་ཟབ་མོའི་ཆོས། །འཛིག་རྟེན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད། ཁངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་
བདུད་ཅི་ཡིན། ཁྱི་ལྟར་སྒྲུ་མའི་གྲང་པོ་ལ། སྒྲེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྒྲུང་ཡང་། ཁྱི་ལ་དོན་གྱིས་ཡང་
དག་ཏུ། སྒྲེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་མེད་ལྟར། ཁྱི་བཞིན་སྒྲུ་འདྲའི་འཛིག་རྟེན་ལ། སྒྲེ་དང་འཛིག་པ་
གཉིས་སྒྲུང་ཡང་། ཁྲམ་པའི་དོན་དུ་སྒྲེ་བ་དང་། །འཛིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཁྱི་ལྟར་སྒྲུ་མའི་གྲང་
པོ་ནི། ཁྲམ་ནས་མ་འོངས་གར་མི་འགོ། ཁྱིམས་སྒྲོངས་ཅམ་དུ་ཟད་པས་ན། ཁྲམ་དག་ཉིད་དུ་
གནས་པ་མེད། ཁྱི་བཞིན་སྒྲུ་འདྲའི་འཛིག་རྟེན་ནི། ཁྲམ་ནས་མ་འོངས་གར་མི་འགོ། ཁྱིམས་སྒྲོངས་
ཅམ་དུ་ཟད་པས་ན། ཁྲམ་དག་ཉིད་དུ་གནས་པ་མེད། ཁྱི་ལྟར་དུས་གསུམ་འདས་བདག་ཉིད། ཁྱི་
སྒྲུང་བཏགས་པ་མ་རྟོགས་པར། ཁྲམ་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་འགྱུར་བའི། །འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་ཅི་ཞིག་
ཡོད།³⁶ ཅིས་སོ།

དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དགའ་བས།

ལུས་ངག་སེམས་ལ་ཞི་བདེ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།

འདི་ནི་ཚད་དོ།

དགའ་བ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དེ་ནི།

འབྲས་བུ་འབྱོར་པས་བརྟན་ལ་དགའ་བ་འགྲུབ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དགའ་བ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཡངས་པ་ཚད་མེད་པ་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་གང་གིས། ལྷན་མེད་པའི་ལྟན་ལུས་ཆོགས་པས་
མངོན་པར་མཐོབ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ།³⁷ ཞེས་སོ།

སྒྲི་དོན་བརྒྱད་བསྒྲོམ་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ་ལ་བདུན་ལས། གོམས་རྗེས་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ད་ནི་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ།

དེ་ལྟར་གོམས་རྗེས་བུམས་ནས་རིམ་པར་བསྒྲོམ། །དེ་ཡིས་བཞི་པོའི་ཞེན་པ་རིམ་གྱིས་འགོག།[༡༩]
 དེའང་རྟག་ཏུ་སྤར་བ་ཞེན་བསྒྲོམས་ན་ཁ་ཅིག་གོ་རིམས་ལ་དག་གོ་ལ་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ།
 བུམས་པའི་གོགས་སྤྱིར་རྗེས་འགོག་ཚུལ་ནི། ཡང་།

བུམས་བསྒྲོམས་གཉེན་བཞིན་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་ན། །སྤྱིར་རྗེས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུ་འབྲས་ཞེན་པ་འགོག།
 ལ་ལས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་པ་མ་ལྟར་ཞེན་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དུ་ཞེན་པ་དང་འདྲ་བས། །སྤྱིར་རྗེ་གཉིས་པོ་
 བསྒྲོམས་པས་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ།
 སྤྱིར་རྗེའི་གོགས་དགའ་བས་འགོག་པ་ནི། ཡང་།

སྤྱིར་རྗེ་དམན་པས་དམིགས་དང་བཅས་པ་ན། །དམིགས་མེད་དགའ་བས་སྒྲོ་བ་རྣམ་པར་འགོག།[༢༠]
 སྤྱིར་རྗེ་རང་མཆོན་དུ་ཞེན་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་དགའ་བའི་སྒྲོ་མ་ལྟ་བུས་སྒྲོ་བ་དང་ཞེན་པ་ཐམས་
 ཅད་སེལ་ལོ།
 དགའ་བའི་གོགས་བཏང་སྒྲོམས་གྱིས་འགོག་པ་ནི། ཡང་།

དགའ་བས་སེམས་གཡངས་སྒྲོས་ལ་འཆེལ་བ་ན། །ཉེ་རིང་ཆགས་བུལ་བཏང་སྒྲོམས་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ།
 གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་དགའ་བས་ཆགས་ན་སྒྲོ་བ་དང་། །མི་དམིགས་པའི་བཏང་སྒྲོམས་བསྒྲོམས་པས་
 སེལ་ལོ།
 བཏང་སྒྲོམས་གྱི་གོགས་བུམས་པས་འགོག་པ་ནི། ཡང་།

བཏང་སྒྲོམས་བར་མ་ལུང་མ་བསྟན་བཞིན་ན། །སྤར་བ་ཞེན་བུམས་སོགས་རིམ་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱ།[༢༡]
 དེ་ཡིས་འབྱོར་ས་པར་སྒྲ་ཞིང་བརྟན་པ་འཛོམ།

ཐམས་ཅད་ལ་ལུང་མ་བསྟན་བཞིན་སོང་ན་བུམས་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་དག་ནི་
 སྤྱིའི་གཉེན་པོ་ལོ། །བྱེད་བྱག་ཏུ་རང་རང་གི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཉེན་པོར་དམིགས་པ་མེད་
 པ་རེ་རེ་བསྟན་པ་བཞིན་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ཆད་མེད་བཞིལ་རང་གི་རྒྱུད་འབྱོར་ས་

དེ་བརྟན་པ་ལྷུང་དུ་འཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

སྤེལ་མར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ནས།

གོམས་པ་གིན་ཏུ་བརྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །མི་དང་མི་མིན་སྤེལ་མ་ཐོད་ཀྱལ་བསྒྲོམ།

ཚད་མེད་པ་བཞི་བརྟན་ནས་ཐོགས་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ནས་མི་གིས་སྒྲོམ་ཞིང་། ཡང་བཏང་
སྒྲོམས་ནས་བསྒྲོག་ལ་མི་མིན་དུ་བསྒྲོམ་སྟེ། ཡང་བྱམས་པ་དང་དགའ་བ། སྤྱིང་རྩེ་དང་བཏང་
སྒྲོམས་སྤེལ་མར་བསྒྲོམས་ནས། བཏང་སྒྲོམས་ནས་སྤྱིང་རྩེ་སྒྲོམ་ཞིང་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པ་ཆུང་དུ་།
བྱམས་པ་ནས་མར་ལོག་སྟེ་དགའ་བ་བསྒྲོམ་པ་འབྲིང་དང་། བཏང་སྒྲོམས་ནས་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་
པ་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐོད་ཀྱལ་དུ་ཡར་མཆོད་མར་མཆོད་ལ་བར་དུ་བཞག་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཉིད། ལུས་པར་
མ་ལས། རབ་འབྱོར། འདི་ལྟར་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་མོ། ཉགའ་བ་བསྒྲོམ་མོ། སྤྱིང་རྩེ་ལ་མཉམ་པར་
འཛིག་གོ། །བཏང་སྒྲོམས་ལེན་རྟོ།^༡ །ཞེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ན། ཚུལ།

དེ་ཡིས་རྟོགས་པ་སོ་མར་ཐོགས་འབྱེན་ཞིང་།^[༡༠] །གིན་ཏུ་བརྟན་པས་ཆེས་བརྟན་ཉིད་དུ་འགྱུར།

དེ་འང་ཚད་མེད་བཞི་འེམ་མས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་མ་ཐོབ་པ་དང་། མི་བརྟན་པ་བརྟན། བརྟན་པ་ཆེས་
རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།

སྤྱི་དོན་དགུ་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་བརྟན་གཉིས་ལས། མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ། ད་ནི་ཚད་མེད་པ་
བཞི་པོ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་བརྟན་པ་ནི། ཚུལ་རི་སྐད་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་དག་ལས། །རྣམ་སྤྱོན་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་གཉིས་འཐོབ་ལ།

འདོད་པར་ལྟ་མིའི་ལུས་འགྲུབ་ཡན་བདེ་བྱེད།^[༡༡]

དེ་འང་མངོན་པར་མཐོབ་པ་ལྟ་དང་མིའི་ལུས་འགྲུབ་ཅིང་། ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ལ་ཡན་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་མི་འབྲལ་པ་དང་། བག་མེད་པ་འཇམ་གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་

སྤངས་ཡོད་ཅིང་། གནོད་པ་དྲག་ཆས་ཀྱང་མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད། མདོ་རྩེའི་རྒྱན་ལས། ཚངས་པའི་གནས་
པས་གནས་པ་ཡི། ཁྲོ་ལྷན་རྟག་ཏུ་འདོད་པར་སྒྲེ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་རྫོགས་ཀྱིད་ཅིང་། སེམས་
ཅན་དག་ཀྱང་ཡོངས་སྒྲིན་ཀྱིད། ལྷན་ཏུ་ཚངས་དང་མི་འབྲལ་བ། ཁྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་
བྲལ། བག་མེད་གྲུང་གྲུང་དེ་ཡི་རྒྱུན། མི་བཟད་པས་ཀྱང་མི་འགྲུང་རོ།^༩ ཞེས་སོ།

མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུ་ནི་བྱང་རྒྱུ་པ་འབྲུག་པ་སྒྲེ། དེ་ཉིད་ལས། འཆོ་སྤངས་བྱང་རྒྱུ་པ་
མཆོག་གི་ས་བོན་ནི། ཁད་པ་བསྐྱེད་དང་གདུང་བྱེད་འདོད་པའི་རྒྱ། ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་ཆོས་ལ་བརྟེན་
པ་ཡི། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ལ་བྱང་རྒྱུ་པ་ཐག་མི་རིང་།^༩ ཞེས་སོ། ཁྱེད་ཀྱི་འཆོ་བ་སྤངས་པ་ནི་བྲལ་
པའི་འབྲས་ལུའོ། ཐར་པའི་ས་བོན་ཀྱི་དང་པོ་དེ་དབང་གི་འབྲས་ལུའོ། ལྷན་པ་དེ་བ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་གདུང་བ་བརྟེན་པ་ནི་བྱེད་པའི་འབྲས་ལུའོ། ཆོ་འདིར་
བཞེད་པོ་དེ་བསྐྱོམས་པས་ཆོ་རབས་གཞན་ལའང་བཞེད་པོ་དེ་སྒྲིན་ཅིང་གྲུག་པ་སྒྲེ་རྒྱ་མཐུན་པའི་
འབྲས་ལུའོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆད་མེད་པ་བཞེད་པོ་འདི་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་རྟག་པར་སྒྲེ་བ་
དང་། གོམས་པ་ལས་སྒྲེ་བ་དང་། ལྷལ་མཐོང་བ་ལས་སྒྲེ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་པ་ལས་
སྒྲེ་བར། དེ་ཉིད་ལས། སྤངས་རྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བརྟེན་པ་འདི། རང་བཞིན་དང་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་གོམས་པར་བྱས་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་རྣམ་དག་
ཐོབ་པ་བཞི།^{༡༠} ཞེས་སོ།

རྒྱ་མཐུན་གྱི་ཡན་ཡོན་ནི། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་ལ་གཉིས་ལས།

རྒྱ་མཐུན་བྱེད་པས་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུང་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྲལ་བ་དེ་བ་འཕྱོང་།

བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་པས་ཆད་མེད་བཞེད་རྟག་ཏུ་སྒྲིན་པར་སྒྲེ་ལ། རྒྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་པས་གནོད་སེམས་
དང་། རྣམ་འཆོད་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། ཆགས་སྤངས་རྣམས་མེད་པར་སྒྲེ་ལོ།

དབང་གི་ཡན་ཡོན་ནི། བདག་པོ་འཇམ།

དབང་གིས་ཡིད་འོང་བ་དེ་ཞིང་རབ་དགའི་ཡུལ། འགྲོ་བ་མཐུན་ཅིང་འབྱོར་པས་བརྒྱན་པར་སྒྲེ། [[༡༩]]

བྱམས་པས་ཡུལ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་དང་། སྙིང་རྗེས་བདེ་བ་དང་། དགའ་བས་སྒྲུན་དང་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་
པ་མང་ཞིང་སྦྱིད་ལ་འབྱོར་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྦྱེ་དགུ་མཐུན་ཞིང་གཞོད་པ་མེད་པར་སྦྱེའོ།

ཕྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། སྦྱིས་ལ།

ཕྱེད་པས་བཞི་པོ་ཆེས་ཆེར་རབ་འཕེལ་བས། །རང་ག་ཞན་དོན་གཉིས་འབྱོར་བ་ལྟན་གྲུབ་འགྱུར།།

ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྟོམས་པ་ལས་ཡང་འཕེལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་ལེགས་པ་འགྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། ག་ཞན་ཡང་།

བྱམས་པས་ཞེ་སྤང་མེད་ཅིང་ལོངས་སྟོང་ཚོགས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་རབ་རྟུ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།[༡༩]

ལོངས་སྟོང་ཚོགས་པའི་སྦྱེ་ནི་མཚན་དཔེས་བརྒྱན།།

དེའང་བྱམས་པས་ཞེ་སྤང་གནས་སྲུང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་ཏུ་གྱུར་ནས་ལོངས་སྟོང་ཚོགས་
པའི་སྦྱེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདུ་ཅེ་མོ་ལས། བྱམས་པས་ཞེ་སྤང་གནས་སྲུང་ག །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལོངས་
སྟོང་ཚོགས།^{༤༥} །ཞེས་སོ།།

སྙིང་རྗེའི་ཡན་ཡོན་ནི། ཡང་།

སྙིང་རྗེས་འདོད་ཆགས་མེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་ཏུ་ཕྱེད།།

ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་ནི་སྟོབས་སོགས་མ་འདྲེས་ཆོས།།[༢༠]

སྙིང་རྗེས་འདོད་ཆགས་དག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་སྦྱེ་ཐོབ་པར། དེ་ཉིད་ལས། སྙིང་
རྗེས་འདོད་ཆགས་གནས་སྲུང་ག །རྟུན་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ།^{༤༦} །ཞེས་སོ།།

དགའ་བའི་ཡན་ཡོན་ནི། ཡང་།

དགའ་བས་ཐུག་དོག་མེད་ཅིང་སྤུལ་པའི་སྦྱེ། །བྱུང་བ་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

སྤུལ་པའི་སྦྱེ་ནི་མ་དེས་སྦྱ་ཆོག་ས་གཟུགས། །ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྦྱེ་རྟེ་ཐོན་ལས་ཡིན།།[༢༡]

དགའ་བ་ཚད་མེད་པས་ཐིམ་ལས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་།
 ཐུག་དོག་དག་ནས་སྤུལ་པའི་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དགའ་བས་ཐུག་དོག་གནས་སུ་
 དག །བྱུབ་ཡེ་ཤེས་སྤུལ་པའི་སྐྱེ། །མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་དམ་པའོ།^ལ །ཞེས་སོ།

བྱང་སྟོམས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་ནི། ཡང་།

བྱང་སྟོམས་རྒྱལ་མོངས་མེད་དོ་བོ་ཉིད། །མཉམ་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད།

དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཉིད་སྐྱོས་དང་བྲལ།

བྱང་སྟོམས་ཀྱིས་རྒྱལ་དང་གཉི་ལྷག་གནས་སུ་དག་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་ལྟེ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མི་འགྱུར་བས་རྟོ་རྟེ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་མངོན་
 དུ་བྱེད་པར། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་སྟོམས་བྱང་སྟོམས་ཆེན་པོ་ཡིས། རྒྱལ་གཉི་ལྷག་གནས་སུ་
 དག །མཉམ་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདག །བྱང་ཆུབ་རྟོ་རྟེ་ཉིད་དོ།^ལ །ཞེས་སོ། །ཚད་མེད་
 པ་འདི་དག་གི་བྱེད་ལས་ཀྱང་པོ་ཞུས་ས། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ནི། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས་སྤྱིང་རྟེས་
 ཟེན་པའི་བཅུར་ལྡན་ནུམས། ཞི་ལའང་ཡིད་ནི་མིག་ནས་ན། །འཛིག་རྟེན་བདེ་དང་རང་རྒྱལ། །ཆགས་
 པར་འགྱུར་བ་སྐྱོས་ཅི་དགོས།^ལ །ཞེས་སོ།

རང་བདེ་མི་འདོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིང་རྟེས་སུག་བསྐྱེད་དག་གིས་སུག་བསྐྱེད་
 བ། །པད་མ་བསྐྱེད་པར་གང་གིས་བདེ་བར་སྐྱུར། །དེ་ཕྱིར་བཅུད་ལྡན་པས་གཞན་བདེ་བ། །བསྐྱེད་
 བས་རང་ཉིད་བདེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།^ལ །ཞེས་སོ།

གཞན་བདེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བཅུ་བས་བསྐྱེད་པའི་སུག་བསྐྱེད་
 འཛིག་རྟེན་གྱི། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་བྱས་ནུམས་ཀྱང་དེ་དང་མི་
 ལྡན་གང་། །དེ་ལས་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།^ལ །ཅིས་པ་དང་། སྐྱོབ་སྤྱིང་ལས། འགྲོ་བ་སུག་
 བསྐྱེད་མི་བཟད་མང་པོས་དབང་མེད་སྐྱབས་མེད་འདིར། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སུག་བསྐྱེད་གང་དེ་བདེ་
 ཞེས་སྐྱེས་མཆོག་གསུང་། །སྤྱད་ཅིག་གཞན་བསྐྱེད་སྐྱོམ་དང་ཚད་ལ་ཐུལ་བས་རང་བྱས་པ། །དེས་

དགའ་གང་ཞིག་དེ་དང་འདྲ་བར་འདི་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད། གཤམ་ཕན་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བརྩོན་
 བས་དགའ་བ་རྟེན་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡུལ་བདེའི་ཡོངས་སྡོད་ལྟར་ལེན་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཡང་། །
 གཞོན་བདེས་མི་འཐོང་མི་དབང་འབྱོར་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ཀྱིས་མེན། རྒྱུང་མས་མ་ཡིན་གཤམ་
 མིན་ལྟ་གནས་ལྟ་མིན་འགྲོ་བར་མིན།^༡ ཞེས་སོ། །འཁོར་བ་ལ་མི་སྡོད་པའི་བྱེད་ལས་ནི། ལྷ་མ་
 ལས། སྤྱིང་རྩེ་སྤོ་མཆོག་འཁོར་བར་བདགས་པ་ཡི། ལྷག་བསྐལ་བདག་ཉིད་ཀྱན་དང་བདག་མེད་
 པའང་། རྣམ་པར་གཤམ་ནས་སྡོད་པར་མི་ལྷུང་རེད། ཉེས་པས་རབག་ཅོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།^༢ །
 ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིས་སུ་དམ་པ་དེའི་ཚད་མེད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀགས་པ་གང་དེ་ཁ་ན་མ་ཐོབ། མེད་དང་འཛིག་
 རྟེན་འདས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྤོ་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་བརྟེ་བས་བྱམས་པ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་ཅིང་འཛིག་
 རྟེན་འདས།^༣ ཞེས་ཏེ། པ་མ་སུ་ཚེ་ལ་བྱམས་པ་ཀགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ལ་
 ཀགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་སྡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ནི།
 ལྷག་བསྐལ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་སྡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་བསྐལ་དཔའ་
 ཀལ་ཆེ་དང་མི་གཤམ་པའི། ལྷན་པ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པར་ལྷུང་པ་ཡི། །འཛིག་རྟེན་འདྲན་པའི་ཐབས་གང་
 ཡིན་པ་དེ། རི་ལྟར་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མི་འགྱུར།^༤ ཞེས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
 རང་ལའང་མེད་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་རྟེན་བྱང་རྒྱུ་རང་
 སངས་རྒྱས་པ་ཡི། །དག་བཅོམ་རྣམས་ལའང་བྱམས་པ་དེ་མེད་ན། །དེ་ལས་གཤམ་ལ་སྡོད་ཀྱང་ཅི་
 དགོས་པ། རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདས་པ་མ་ཡིན་འགྱུར།^༥ ཞེས་སོ། །

ཚད་མེད་བཞི་མ་སྡོད་སྡོད་ན་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
 གཅོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཛོམ་དགའ་གཅོད་སེམས་དང་། །འདོད་པའི་འདོད་ཀགས་དང་ལྡན་
 པས། ཉེས་པ་རྣམ་པ་མང་ལ་རེག་^༦ ཅེས་སོ། །དེའང་འདོད་པའི་སར་སྡེ་བ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་
 ཀགས་ཟེར་ལ། ཞོང་མ་གཉིས་སུ་སྡེ་བ་ལ་སྤྱིད་པའི་འདོད་ཀགས་ཟེར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཁམས་

གཉིས་ལས་སྒྲིམ་སྒྲིད་འདོད་ཆགས།^ੴ ཞེས་སོ། ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་ཆད་མེད་དེ།
 ལྷ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བདག་འཛིན་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་གི་རྒྱལ་བྱིས་པ་འཛིན་པ།
 ཉམས་བཅས་རྟེན་པས་དམན་ཞིང་སྤང་དང་དེ་བཞིན་སྟོན་པས་སྤྲད། ཆུང་བཅས་མི་སྟན་དེ་ནི་
 གཞན་དུ་མི་ཁོམ་རྣམས་སུ་སྒྲེ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉམས་པས་ཡིད་ལ་སྟག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་
 འཕྱོད།[ੵ] ཅེས་སོ། ཐོབ་པ་འདིའི་བདེ་བ་དང་མ་ཐོབ་པ་བྱི་མའི་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པའོ།

ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྟོམས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་དུ་སྒྲིད་པ་འཛིན་ཡང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པས་སྟག་བསྐྱེལ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཉམས་པ་འདི་ཀྱན་བྱམས་སོགས་ལ། དེགས་པར་གནས་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་
 ཅན་མིན་སེམས་ཅན་གྱི། དོན་དུ་འཁོར་བ་ཡོངས་མི་གཏོང་།[੶] ཞེས་སོ།

ཡོན་ཏན་ལ་བསྟགས་པ་ནི། རྒྱལ།

དེ་ལྟ་བུམས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་གིང་།[੷] མཆུངས་བྱལ་ལྟ་མིའི་སྟོན་པས་རབ་བསྟགས་མཛད།

རི་སྐད་དུ། དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས། གང་གིས་ཆད་མེད་བཞི་བསྟོམས་པ། ཇེ་ནི་བདེ་ག་ཤེགས་
 ཀྱན་གྱིས་དགོངས། ཀྱན་དུ་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་དེ། ཁམ་མཁའི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པའོ།[੸] །
 ཞེས་སོ།

ཆད་མེད་བཞི་རྒྱལ་བའི་གསེགས་ལུལ་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཆད་མེད་པ་བཞི་པོ།

དེ་དག་མི་ལྟན་ལམ་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག རྟོན་པ་གཞན་ལ་སྒྲུབས་སོང་ལམ་རན་ཡིན།

དེས་གཞུང་ལམ་ནི་ཐར་པ་བྱིས་མེད།[੹] རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྟེའི་གསེགས་ལུལ་ཡིན།

རི་སྐད་དུ། སའི་སྟོང་འགྲེལ་ལས། ཆད་མེད་པ་འདི་བཞི་ནི་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟེ། གཞན་དུན་
 ལམ་ལོག་པའོ།^{ੱ੦} ཞེས་བཤད་དོ།

དམ་པ་གཉིས་ཐོབ་རྒྱལ་བ་སྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར།

རྒྱལ་བའི་ཐོག་པས་ས་པོན་སྟག་བཞིན། ཐབས་ཤེས་སྟག་ཉིས་བསྟེན་པར་འདོད་ན་ཡང་།

འབྲས་ལུ་མེག་པས་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས།[༥༩] །སེལ་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་ཁས་ལེན་པས།

ཐབས་ཉིད་སྒྲིང་རྗེ་ཚད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན། །དོན་ལ་གཅིག་སྟེ་སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིང་རྗེ་ཅན།

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀས་མཐུན་པར་ཉམས་སྒྲིལེན།[༦༠]

འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལལ་ཆེར་ལས། ཚོགས་གཉིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ར་ཁས་
ལེན་ཏེ། རིགས་པ་དུག་རྩ་པ་ལས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྒྲིབ་པོ་ཀྱན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་
བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག་པོ་^{༦༡} ། ཅེས་པ་
དང་། གསང་སྒྲགས་ལས། སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སེལ་པ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟབ་
མོས་ཉམས་སྒྲིལེན་པར་འདོད་པས་རྒྱུན་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཏེ། སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིང་རྗེ་ལེ་སྒྲིང་
པོ་ཅན་བསྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པའི་དོན་བསྟུ་བཞི། འདི་ལྟར།

གཞན་ཡང་ཐོག་མེད་དགེ་བས་ཤོན་རྒྱལ། །མ་བྱས་ཡེ་ནས་གནས་པར་མདོ་ལས་གསུངས།

དེ་དང་སྒྲིབ་སྒྲུལ་ཡེ་ལྟན་གྲོ་བྱུང་གི། །སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་ཏེ་སེལ་འདོད་སྒྲགས་ཉིད་མཆུངས།[༦༢]

མདོར་ན་མདོ་རྒྱུད་ལམ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ། །མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་པ་ཤད་པ་མཛད།

དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་སྒྲས་དམ་པའི་རྗེས་འགོ་ཞིང་། །ཚད་མེད་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འབད་པར་མཛོད།[༦༣]

འདི་ལྟར། བཀའ་ཐ་མ་ལས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྟན་དུ་ཡོད་ལ། ལམ་
ཉམས་སྒྲིབ་བྱུངས་དུ་ས་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་པ་ལྟར་སྒྲིང་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སྒྲགས་ལས་རང་བཞིན་གྱི་
དཀྱིལ་ལོ་རོ་རོ་ལྟོ་བ་ཀྱན་ན་ལ་གནས་པར་འོག་དུ་འཆད་པ་གཉིས་ཁྱུད་མེད་པས་གཞི་གཅིག་ལ།
ལམ་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་སྒྲིབ་གཅིག་ལ། འབྲས་ལུ་ཡང་སྒྲིབ་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཅིག་པས་ན་
སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཟླ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པས་བྱིན་པ་དུ་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བས་ན་ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ།

སྤྱོད་པ་ཐུག་པ་སྤྲུལ་གྱི་དགོང་པ་བཟོ་བ་ནི། ད་ནི་དགོང་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཟོ་བ།

དེ་ལྟར་ལེགས་གསུངས་ཞིབ་འཕྲིད་པ་ཞིན་གྱིས། །འགྲོ་ཀུན་སེམས་གྱི་རྟོག་པ་རབ་ཞིན་ས།།

ལམ་གོ་ལ་ལོག་དང་དམན་པར་ཁྱགས་པ་ཡིས། །དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་ངལ་སོས་གིག།[༢༩]

ཅེས་སྒྲོས་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྟོན་ཀའི་སྒྲ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་གར་བའི་མཐུས། འགྲོ་བ་གང་དག་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལ་ཁྱགས་པ་དང་། གཞན་སྤྲེགས་བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་ཁྱགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ལམ་ལ་ཁྱགས་པ་སྤུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱིད་པའི་ལམ་པོ་ཆེར་ཁྱགས་པ་སྤུབ་པ་དག་གི་སེམས་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོག་པ་རབ་རྒྱ་ཞིན་ས། ཐར་པའི་ནགས་ཆལ་མྱད་དུ་བྱུང་བར། ཡོན་ཏན་གྱི་རྫིང་བུ་མེ་རྟོག་གི་ཆལ་བཀྲ་བས་ཁེབས་པར་ངལ་གསོ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། སྟོན་སྒྲ་གང་བས་ནམ་མཁའ་བརྒྱན་པ་བཞིན། ཁ་གས་རྫོགས་པས་གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། །དད་བརྒྱའི་ཀུན་སྤྱད་རྣམས་ཁ་འབྱེད་པ། །དེ་ཡིས་འགྲོ་ཀུན་རབ་རྒྱ་སྤྱད་བྱེད་ཤོག །སེམས་གཙང་ལྷན་པོ་ཡན་བདེའི་རོལ་མཆོས་བསྐྱོར། །ཆད་མེད་བཞི་ལྷན་ལོགས་བཞི་གླིང་བཞིའི་རྒྱན། །དགོ་ཚོགས་སྤྲུལ་གྱིས་མཛེས་འཛིག་རྟེན་གྱིས། །ཕ་ལུས་འགྲོ་ཀུན་ཉེར་འཚོའི་གཞིར་གྱུར་པ། །ས་གསུམ་རོལ་པའི་རྩ་འཛིན་ཞི་བའི་ནང་། །མྱད་བྱུང་དགོ་ཚོགས་ཆར་འབབ་གྲོག་འགྲུ་ཁིང་། །ཆད་མེད་རྣམ་བཞིའི་འབྲུག་སྒྲ་སྟན་བསྐྱགས་པས། །ཕྱི་མའི་སྤྱ་མཐར་ཡན་བདེ་བྱེད་པར་ཤོག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ཡས། །ཆད་མེད་པ་བཞིའི་ལེའུ་ལྷེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ།།

॥

བརྒྱད་པ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ལེའུ།

དེ་ལྟར་སྒྲོན་པ་ཚད་མེད་པ་བཞེས་སེམས་བརྒྱད་ལེགས་པར་སྦྱངས་རྗེས། བརྒྱད་པ་རྒྱལ་སྤུས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་
པོར་རྒྱར་པ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ལེའུ་ལ་སྤྱི་དོན་གསུམ་སྟེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བསྐྱོམ་པར་བརྟན་པ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་དངོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཅོ་བཙོ།

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བསྐྱོམ་པར་བརྟན་པ་ནི། ད་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཚད་མེད་ལེགས་པར་གོམས་པ་ཡིས། ཚེས་ཀྱུན་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་བསྐྱོམ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་འང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ། ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲེན་པ། ལྷུར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཁང་བཟངས་སུ་
བགྲོད་པའི་གཞོན་པ་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས། འདིར་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱམས་པས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚེས་གཅིག་
དང་ལྷན་ན། རན་སོང་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཞིང་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་མི་འགོ་ལ། ལྷུར་དུ་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་སྟེ། ཚེས་གཅིག་པོ་དེ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ།
ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལྷན་སུ་མཆོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ། ཚེས་དེ་དང་ལྷན་ན།
རན་སོང་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཞིང་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་མི་འགོ་ལ། ལྷུར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱའོ། ། ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྦྱོང་ཀྱི་མདོ་
ལས། ལྷུར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས། ལྷག་པའི་
བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟན་སྟེ། དང་པོ་ཡན་ཡོན་བཤད་པ་ལ་འདུག་ལས། སྤྱིང་ནས་ཞི་
བར་འདྲེན་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན།

དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤྱིད་མཚོ་མཐར་འབྱིན་ཞིང་། །འཇིགས་དང་ལྷ་རན་སྤྱིག་ཀུན་སེལ་བྱེད་དེ།།[༡]

ལས་དང་སྤྱག་བསྐལ་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་འཛོམས། །སྤྱིད་ནས་ཞིབར་འགྲོ་བ་འདྲེན་བྱེད་ཡིན།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བ་ནི། མྱོང་པོ་བཞོད་པ་ལས། གྲེ་རིགས་གྲི་བྲ།
བྱང་རྒྱུབ་གྲི་སེམས་ནི་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་བོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་གྲུ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ།^༡ ཞེས་སོ། །འཁོར་བ་དང་རན་
སོང་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྒྲེལ་མ་དཔལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས།
རིགས་གྲི་བྲ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་པོ་ལ་བརྟེན་བ་ནི་དགྲ་ཐམས་ཅད་གྲིས་མི་འཇིགས་སོ། །རྟེ་བཞིན་
དུ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དཔལ་པོ་བརྟེན་བ་ཡང་སྟོན་
པ་རན་པའི་དགྲ་ཐམས་ཅད་གྲིས་མི་འཇིགས་སོ།^༢ ཞེས་པ་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས། སྤྱིག་པ་ཤིན་ཏུ་
མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །དཔལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་། ཁང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་
གྲིས་སྒྲོལ་འགྲུར་བ། །རྟེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་གྲིས་ཅིས་མི་བརྟེན།^༣ ཞེས་སོ། །

ལྷ་རན་དང་སྤྱིག་པ་མཐའ་དག་གྲང་སེལ་བར་། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་བ་རྒྱ་
ཕྱག་ག་ཞོམ་འདོད་ཅིང་། །སེམས་ཅན་མི་བདེ་བས་ལ་བར་འདོད་པ་དང་། །བདེ་མང་བརྒྱ་ཕྱག་སྟུང་
བར་འདོད་པས་གྲང་། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་ཉིད་རྟག་ཏུ་གཏང་མི་བྱ།^༤ ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་ཁྲོད་ལས། མི་གང་ལ་ལ་བྱང་རྒྱུབ་རྩལ་དང་བྲལ་བ་བླ་མེད་ཞིང་འཇུག་པ། །རྟེ་
ནི་རན་སོང་རན་འགྲོའི་ལམ་དང་མི་ཁོམ་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་གཅོད། །རྟེ་ནི་ལྟ་དང་མི་ཡི་ལམ་
རྣམས་རབ་ཏུ་དུ་ཞིང་རྣམ་པར་སྦྱངས། །འོར་བར་མི་འགྲུར་འོན་པར་མ་ཡིན་དཔལ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཆང་བར་འགྲུར།^༥ ཞེས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱང་ཤིང་བསྐྱེག་པས་མེད་ང་འདྲ་བ་ཉིད་
གྲང་། ལྟ་མ་ལས། དེས་ནི་དུས་མཐའ་མེ་བཞིན་སྤྱིག་ཆེན་རྣམས། །སྤྱི་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་
སྤྱིག་པར་བྱེད།^༦ ཅིས་པ་དང་། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེག་པས་བསྐྱལ་
པ་འཚོག་པའི་མེ་ལྟ་བུའོ།^༧ ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སྤྱིད་པ་ནས་འདྲེན་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་

ལས། འདི་ནི་ཚད་མེད་སྒྲིབ་འོ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །བདེ་མཆོག་བདེ་སྒྲག་ཉིད་ཏུ་ཐོབ་པར་ཅེ།^༡ །
ཅེས་སོ།།

འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་སྦྱང་ཏུ་འགོ་བའི་ཡན་ཡོན་ནི། གཞན་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡོད་པའི་མི།

གང་ལ་སེམས་དཔའ་མངོན་གྱུར་མེད་ན་ཡང་། །སྤྱིང་རྗེའི་དགོ་རྒྱུན་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་ཁོང་།^༢

མཉམ་གཞན་ན་ཡང་ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་ཏུ་འབྲེལ། །ལུས་དག་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་ཅིང་།

ལྟར་གཅས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མཆོད་སྦྱང་འགྱུར།

འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པས་སེམས་མི་རྟོག་པར་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ན་ཡང་། དེའི་ཤེས་རབ་དེ་དང་རྒྱུད་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་། གཉིད་ཏུ་སྤང་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་།
བྱན་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་དང་འགོག་
པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དང་། རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ་གནས་སྒྲུབས་ལྟར་སེམས་མངོན་གྱུར་བ་
མེད་པར། ལུས་ཏུ་བ་ལས། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་
དང་། །སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའོ།^༣ །ཞེས་པ་ལྟར་
གྱུར་བ་ན་འང་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱར་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ན་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཡོད་
པ་ཉིད། སྦྱོད་འཇུག་ལས། གང་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །ཁ་ཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་དགོལ་བའི་
ཕྱིར། །མི་ལྟོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སྟ། །སེམས་དེ་ཡང་དག་སྤང་སྒྱུར་པ། །དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་གཉིད་ལོག་
གམ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་བྱགས། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག་ །ནམ་མཁའ་མཉམ་
པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་།^༤ །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པ་ལྟ་སྦྱང་པོ་བཀོད་པ་ལས།
རིགས་ཀྱི་བླ། བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་དང་ལྡན་པ་དེའི་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་
གྱི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པ་སྟེ། རྟག་ཏུ་དགོ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་རོག་ཅིག་པར་འགྱུར་རོ།^༥ །ཞེས་
སོ། །དེ་འང་གང་ཅི་བྱ་བ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དགོ་བ་ཅི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་
གྱུར་གྱིས་འཕལ་དུ་མ་ཟེན་ཀྱང་། ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟེན་པས་ཐར་པ་ཆ་

མཐུན་གྱི་དགེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་ཚུངས་འགྱུར་བ་ཡང་། རྩོད་པོ་བཞོད་
བ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོད་
ཚུངས་པོའོ།^{༡༥} །ཞེས་སོ།

དགེ་བཞོད་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ལན་ཡོན་ནི། འདི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི།

དགེ་གཞན་འབྲས་ལུ་དམན་ཏེ་ཟད་པ་ལྟར། [༡] །རིན་ཆེན་སེམས་ཟེན་དགེ་བམི་ཟད་འཕེལ།

རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོད་དང་ས་པའི་རྒྱ་འབབ་དང་། །ས་གཞི་བཟང་པོར་ལོ་ཐོག་ལུན་ཆོག་ས་བཞིན།

འདི་ལྟར་རྒྱ་མཆོར་བབ་པའི་རྒྱ་ཐིགས་པ་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བ་དང་།
ས་གཞི་བཟང་པོར་ཏིལ་ཉག་མ་གཅིག་བཏབ་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་པས་ཟེན་
པའི་དགེ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། བྱམས་པས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་གང་རི་སྟོང་ཅིག་བབ་པ་དེ་དག་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཟད་པར་མི་མཐུན་རོ། །བྱམས་པ།
དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཟེན་པའི་དགེ་བ་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཏུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བར་དུ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱམས་པ། ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འབྱུང་ཁུངས་བཟང་བར་གང་
ཅི་ཡང་རུང་བའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་
པའི་དགེ་བ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ།^{༡༦} །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་རྒྱ་ཤིང་ལྟར་ལན་ཅིག་འབྲས་ལུ་ཐུང་ནས་
ཟད་པ་ལྟ་སྟེ་ཡིན་པར། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་འབྲས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཡང་མི་
ཟད་ཅིང་འཕེལ་བ་འབྲས་ལྟར་ཆེན་པོའི་ལྟོན་ཤིང་ལྟ་སྟེ། རྩོད་འཇུག་ལས། དགེ་བ་གཞན་ཀྱང་རྒྱ་
ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་ཀྱི་ལྟོན་ཤིང་རྟག་
པར་ཡང་། འབྲས་ལུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར་^{༡༧} །ཞེས་དང་། ཟ་མ་ཏྲིག་བཞོད་པ་
ལས། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་ལྟོན་པ་སྤྲོ་ཆོག་ས་པ་ནི་ཁམས་བཞིས་བཟུང་ནས་རྣམ་པར་
འཕེལ་ལོ། །འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་རྒྱ་བ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གཟུང་ཞིང་རྣམ་

བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱོས་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ།^ཉ ཞེས་སོ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། གཞན་ཡང་ལེགས་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ།

ཀླག་གྱི་རྩ་བ་ས་བོན་སྤྱིར་རྒྱུད་པའི་འབྲས་མང་ཞིང་།

ཞིབ་པའི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱ། འིན་ཆེན་སེམས་ལེགས་བསྐྱེད་པ་འབད་པར་མཛོད་།

ཇི་སྐད་དུ། ཚངས་པས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། ཚངས་པ། འདི་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་པས་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། ཉེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན།
ས་བོན་ལས་ནི་ལྷ་གྲུ་དང་། ལོ་མ་དང་། མེ་ཏྲོག་དང་འབྲས་ལུ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷག་པའི་བསམ་
པ་ལས་ནི་ལྷ་དང་མིའི་ནང་དུ་བདེ་བ་དུ་མ་ཕྱོད་ཞིང་། སྤར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཏུ་
བྱེད་དོ།^ཉ ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། བྱིད་སྤྲོ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པས་ལན་དུ་
མར་ལྟའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་བདེ་བ་ཕྱོད་། ལན་དུ་མར་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་བདེ་བ་ཕྱོད་། ལྷ་དང་མིར་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དབང་པོ་བྱེད་པར་གྱུར་གྱིང་། ད་དུང་དུ་འང་རྒྱལ་པོ་བྱིད་ཏུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བས་བྱི་བའམ་གང་བར་མི་མངོན་ནོ།^ཉ ཞེས་སོ།

ལྷག་བཟུལ་གྱི་ནད་གསལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། གཞན་ཡང་ཡན་ཡོན་ཆད་མེད་དེ།
སེམས་བསྐྱེད་པ།

དེ་ནི་དཔལ་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་བྱས་པ་བཟང་། [ཉ] འགྲོ་བའི་ནད་གསལ་བདེ་འབྱུང་སྤར་བ་གྱི་མཆོག།

ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གདུང་སེལ་བླ་བསྟེ། མཁའ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་རྒྱར་ཆོག་ས།

རྟག་ཏུ་ཡན་བདེ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། [ཏ]

ཞེས་པ་ནི། སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ས་བོན་
ལྟ་བུའོ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཞིང་ལྟ་བུའོ། ཉིས་པ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལྟ་བུའོ། མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པས་སའི་འོག་

ལྟ་བུའོ། རྟོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་ཡིད་གྱི་ཚོར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། རལོར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་བ་
 འདོན་པས་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། ལྟ་དང་མེད་པ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་མཆོད་སྤང་
 ལྟ་བུའོ། རསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ།^{༡༠} ཞེས་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་
 ལས། འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཛོམས་བྱེད་པའི། རབྱུང་ཕྱིར་མཆོག་གྲུང་འདི་ཡིན་ནོ། རགྲོ་བའི་
 དབུལ་བ་སེལ་བ་ཡི། སྤྱི་ཟད་གཏེར་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། རགྲོ་བའི་ནད་རབ་ཞི་བྱེད་པའི། སྤྲུག་གི་
 མཆོག་གྲུང་འདི་ཡིན་ནོ། སྤྱིད་ལམ་འབྱུངས་ཤིང་དུབ་པ་ཡི། རགྲོ་བའི་ངལ་གསལ་ལྟོན་ཤིང་
 ཡིན། རགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རན་འགོ་ལས། སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟེགས་ཡིན། རགྲོ་བའི་ཉོན་
 མོངས་གཏུང་སེལ་བའི། སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤར་བ་ཡིན། རགྲོ་བའི་མི་གཤམ་རབ་རིབ་དག རབྱིས་
 འབྱིན་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཡིན། རམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་སྤྱང་བ་ཡིན། རགྲོ་བའི་
 འགྲོན་པོ་སྤྱིད་པའི་ལམ་རྒྱ་ཞིང་། རབདེ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱད་པར་འདོད་པ་ལ། རའདི་ནི་བདེ་བའི་
 མཆོག་ཏུ་ཉེར་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་འགྲོན་ཆེན་ཆོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།^{༡༡} ཞེས་སོ།

ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་ཅིང་སྤོས།

བསམ་ཡས་བསོད་ནམས་སྤྱིན་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆད་བྱུང་དང་།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་དཔག་ཡས་རྒྱ་ཆེའོ།

འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དུང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ཐེ་སྟོང་གི་
 མདོ་ལས། ཤུ་རིའི་བྲ། དུང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྷན་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་ནོ། ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་
 གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་པ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དུང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། ཤུ་རིའི་བྲ། དུང་རྒྱུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་དང་ལྷན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་དང་གཞན་
 ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༢} ཞེས་སོ། རེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་
 མ་དག་གྲང་སྤང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་

མདོ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས། བསམ་པ་ལྷན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་འཛིན་པ་མཁས་ཅན་གྱི་ཙུ་བ་སྟེ། གང་
བསམ་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིང་བ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས།
བསམ་པ་ལྷན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་ལ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་ན་འང་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དང་།
རྩིག་པ་དང་། ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་འབྱུང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བསམ་པ་
དག་པ་ལ་ནི་རང་གི་ཡིད་གྱིས་དཔྱོད་པ་ཉིད་ལས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་ངོ་། །དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བསམ་པ་ལྷན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་ར་བགྱིའོ། །བཙུག་ལྷན་
འདས། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། གང་ལ་རྒྱུད་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཆིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་
བསམ་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་མཆིས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་ན། ཡན་ལག་གི་དང་པོ་མགོ་མཆིས་པ་དེ་ལ་འཛོལ་མཆིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་པའི་བསམ་
པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཆུབ་མཆིས་སོ། །^{༡༩} ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པའི་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། བྱིས་བདག་དཔལ་སྤྱིན་
གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས། ཁྱི་ཆེན་བདུན་གྱིས་ཡོངས་བཀང་
ནས། །འཛིག་རྟེན་མགོན་ལ་ལྷུང་བ་བས། གང་གིས་ཐལ་མོ་སྒྱར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་
བདུད་ནས། །མཆོད་པ་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས། དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །^{༢༠} ཞེས་པ་དང་།
འཕགས་པ་སྒྲིབ་བསྐྱོན་མའི་མདོ་ལས། བྱེ་བ་བྲག་ཁྱིག་གཏམས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་རྣམ་
མང་དཔག་མེད་རི་སྟེང་བ། །སྤྱིས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། བྱམས་པའི་སེམས་གྱི་
གྲངས་དང་ཆར་མི་ཤོད། །^{༢༡} ཅེས་པ་དང་། སྒྲིབ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པ་བསྐྱོད་པའི་མདོ་ལས། ཆར་ས་ལ།
གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །བསོད་
ནམས་ཆད་མེད་པའོ། །གསུམ་གང་ཞེན། གང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། གང་རི་ལྷར་
ཐོས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཆར་ས་ལ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་
པ་དང་། རིམ་གྱོ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །ཆར་ས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ཆོད་ཆད་

བསྐྱལ་པར་བཞུགས་ནས། མཆོད་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་བསྟན་ཡང་བསྐྱལ་པ་
ཟད་པར་འགྱུར་གྱི། བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པོ་དེའི་ཕན་ཡོན་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ།¹⁶ །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་རན་སོང་ལས་ཐར་ནས་ཞི་བ་དམ་པ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་ཅིང་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་། བྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྒྲིད་ཅི་གིས། །པལོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །ཁད་གཤེགས་
རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་བྱག་བྱར་འགྱུར།¹⁷ །ཞེས་པ་
དང་། དམན་པ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུར། །མི་
གཙང་ལུས་འདི་བྱངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་བསྐྱར་བས་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་རྒྱང་།¹⁸ །ཞེས་སོ། །གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་
བཀའ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།¹⁹ །ཞེས་པ་དང་། སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། མདོར་ན་སངས་
རྒྱུས་བཙོམ་ལུན་འདས་རྣམས་ལ་ལྟམས་བཞོད་པ་རི་ལྟ་བུར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་པ་
དང་ཡོན་ཏན་ཡང་དེ་ཙམ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་རྒྱ་ཆེའོ།²⁰ །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཕན་པར་དགོངས་ནས་བསྟན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
བསྐྱལ་བ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །བྱལ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས།²¹ །
ཞེས་སོ།

དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྟན་པ་ཡང་། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ནི་ཞིང་ཆེན་པོ་སྟེ། ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཁོ་བར་བྱས་ན་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཆད་མེད་པ་
དང་དེའི་འབྲས་བུས་རན་སོང་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྲས་སྤྲོན་
བདག་ལ། །ཀལ་ཏེ་རན་སེམས་སྟེད་པར་བྱེད་ན་དེ། །རན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གངས་བཞིན་བསྐྱལ་
པར་ནི། །དུལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱལ་བས་གསུངས།²² །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རབ་
ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འབྱུལ་གྱི་མདོར། །འཇམ་དཔལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁོ་དང་།

བརྟམས་པའི་སེམས་ཇི་སྟེང་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱལ་བར་དཔྱལ་བར་གནས་པས་གོ་ཆ་བགོ་བར་
བྱའོ།^{੧੩} ཞེས་སོ། འོན་ཏེ་དད་པས་དགེ་བ་བྱེད་ན་ལྷག་པར་ཡང་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར། ལྷ་
མ་ལས། འོན་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིད་རབ་དང་བྱེད་ན། ཉེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕེལ།^{੧੪} །
ཞེས་སོ། ཁི་ལྟར་འཕེལ་ན། དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་བྲག་རྒྱའི་མདོ་ལས། འཇམ་
དཔལ། ཡོངས་སུ་རྟག་པར་བརྩམས་ཏེ་དེར་བྱ་ན། བྲགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་ལྗང་བར་གྱུར་པ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དེ་དག་གི་མི་བསྐྱེད་པ་འཇམ། བྲགས་
བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་མཉམ་པ་མཉམ་ནག་ཅན་དུ་བརྩྭ་ད་པ་
བཙོན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་འཇམ་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས། དུགས་ཀྱི་བྱའམ་དུགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་དད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ཞིང་བསྟགས་པ་བརྫོད་ན། འདི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་པ་
བསྐྱེད་དོ།^{੧੫} ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ན་འང་རན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་མཐོ་རིས་
སུ་སྐྱེན་དད་པས་བལྟ་བ་ནི་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་འདག་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བལྟ་ན་ལྷག་པ་ཞིག་མཉན་ཡོད་དུ་བསོད་
སྟོམས་སྦྱོད་པ་ན། ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མོ་དཔལ་ཡོན་ཅན་གྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བས་མཐོང་སྟེ། བྱ་མོ་དེ་
དག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་གཏུང་བཞིན་དུ་ཆེད་དུས་བྱས་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་
ལྟར་སྟེས་སོ། ཉེར་ལྟའི་བྱ་དེས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་ཏེ། ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བལྟས་པས་ཀྱང་རྣམ་བར་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། དད་
པས་མཆོད་ཅིང་བལྟས་ན་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སྟུམ་ནས། ལྟའི་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
འོངས་ཏེ་མེ་ཏྲག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱས་སོ།^{੧੬} ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་དེ་ལ་མ་དད་པས་རན་
སོང་དུ་སོང་ཡང་མཐར་དེའི་བྲགས་རྗེས་སྟོབ་པས་འཁོར་བའི་པ་རོལ་དུ་སྦྱོལ་ཞིང་། དད་པས་འབྲེལ་
ན་འང་དོན་ཡོད་པས་ལྷུར་དུ་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་སྟེ། དཀོན་བརྟེན་པས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ལ་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་པ་དག་ཀྱང་། ལས་དེས་ངན་སོང་དུ་སོང་བ་ལས། སྤང་ཡང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་ཐར་བར་བྱས་ཏེ། སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་འཇོག་གོ་^{༡༧} །
 ཞེས་པ་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བདག་ལ་དམིགས་ནས་གང་དག་གིས། ཁྱོད་བཅས་དད་པའི་སེམས་
 བྱང་ན། ཁྱེད་ཉིད་རྟག་ཏུ་དེད་ག་གི་ ཁྱོད་ཀྱན་གྱལ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་ ཁྱེས་པ་དང་། གང་ལ་གཞོད་
 པ་བྱས་ཀྱང་བདེར་འབྲེལ་བ། ཁྱེད་པའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྦྱབས་སུ་མ་ཆི།^{༡༨} ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དོ་བོ་བཤད་པ་ལ་འདར་བདུན་ལས། སྦྱོན་འཇུག་གཉིས་སྦྱར་བ་ལྟན་པ་ནི། ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོ་
 བོ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆད་མེད་འགྲོ་བའི་ཕྱིར།^[༡] ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟེ།

སྦྱོན་དང་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་ཡང་བསམ་པས་སྦྱོན་དང་སྦྱོར་བས་བྱ་བ།

འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ།^[༢]

དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད།^{༡༩} ཁྱེས་སོ། ཁྱེད་ཡང་སེམས་
 བྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བྱང་དེའི་བྱང་པར་ལ་དབྱེད་པས་ན། འདིར་དོ་བོ་བསྐྱེད་
 པས་བྱང་པར་ཞར་ལ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ཞར་ལ་ཐོབ་པ་
 བཞིན་ནོ། ཁྱེད་ལ་དོ་བོ་གཉིས་ལས། སྦྱོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདུན་པ་ཡིན་ལ།
 འཇུག་པ་ནི་དེའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་སྟེ། བསམ་པས་སྦྱོན་པ་དང་སྦྱོར་བས་བྱ་བ་ཁྱེད་པའི་དོ་བོ་བསྐྱེད་
 པ་དང་འགྲོ་བཞིན་པ་ལྟ་བུར། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟར་ན། རྒྱལ་པ་གཉིས་
 རྒྱུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སྦྱོན་པའི་སེམས་དང་ནི། བྱང་རྒྱལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། འགྲོ་བར་འདོད་
 དང་འགྲོ་བ་ཡི། བྱེད་ག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། ཁྱེད་ཞེས་པས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། བྱེད་ག་རིས་
 བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།^{༢༠} ཞེས་སོ། ཁྱེད་ལ་འདིར་དབྱེ་རྒྱལ་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་འདས་ལས། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དབྱེ་བ་ཡིས། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས།^༡ །ཞེས་སོ། །དེ་འང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཉིས་སམ། བྱི་རོལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཅན་སེམས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོད་སྤངས་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། སེམས་མི་
ལྟར་བསྐྱེད་པར་བགྱི། བཀའ་སྩལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་མེད་ཅིང་ཡི་
ནས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་དང་མཐུན་པའི་སེམས་སྡོན་མ་
སྐྱེས་པའི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།^༢ །ཞེས་སོ། །

ཆུལ་བྱིས་ས་གསུམ་མམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དུ་འང་
ཡོད་དེ། ལུས་བར་མ་ལས། གང་ཁན་མ་ཐོབ་སྡོམ་པའི་སེམས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་སེམས་
དང་། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་དུ་
བྱའོ།^༣ །ཞེས་སོ། །ཆོགས་སྦྱོར་ན་མོས་པས་སྦྱོད་པ་དང་། ས་དང་པོན་ས་བདུན་པའི་བར་ལྷག་བསམ་
དག་པ་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བཞིར་ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། ཁོས་དང་
ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའོ།^༤ །
ཞེས་སོ། །ཆོགས་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། མི་སྦྱོབ་པའི་ལམ་ལུང་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཡང་ཡོད་དེ། ཉི་ཁྱིལ་ས། ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་
བྱས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་མཐོང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར། འདི་ལ་མ་ཞུགས་པ་
གཞུག་པར་བྱའོ། །ཞུགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱའོ། །ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་ལམ་
བདེན་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་བྱའོ།^༥ །ཞེས་སོ། །

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་ལྟོས་ནས་དུག་ཏུ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དུག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡངས་པ་ཆད་མེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་

མོང་རྩ་མ་གྲུབ་པ་ཉི་^༤ ཞེས་སོ། ཁ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་བརྩ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྩར་ཡང་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་
ལྷས། དེ་ལྷར་ནང་རྩ་ཡང་དགའ་ཤོས་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་བརྩ་བ་སྒྲོམས་
ནས་ཞེས་སོ། ཁ་མཚམས་གྱིས་དབྱེན་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་དཔེས་བརྟན་པ་ཉིད། རྫོགས་རྒྱ་མཚོས་ལྷས་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། གཏེར་དང་རིན་
ཆེན་འབྲུང་གནས་མཚོ། རྩོམ་རི་སྒྲན་བཤེས་གཉེན་དང་། ཡིད་བཞིན་ལོར་ལུ་ཉི་མ་གྱུ། རྒྱལ་པོ་
མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། བཞོན་པ་བཀོད་མའི་རྩ་དང་ནི། རྒྱ་བརྟན་རྩ་པོ་སྒྲིན་རྣམས་གྱིས། རྣམ་པ་
ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ།^༥ ཞེས་སོ།

དཔེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི་རིམ་པ་ལྟར། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདུན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་།
ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། སྦྱར་པ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་
འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་དང་།
སྒྲོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་། སྙིང་རྩེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་། གཟུངས་དང་།
སྒོབས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་། བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱུང་དང་ལྷན་
པ་ནི་^༦ ཞེས་སོ། ཁ་མཚམས་ནི། འདུན་པ་ས་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པ་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། ལྷག་པའི་
བསམ་པ་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་གསུ་མ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཆོགས་ལམ་རྩ་དང་འབྲིང་ཆེ་གསུ་མ་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། སྦྱར་བ་མེ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱར་ལམ་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། སྦྱིན་པ་
གཏེར་ལྟ་བུ་དང་། རྩལ་བྱིས་པ་རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུ་དང་། བཟོད་པ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། བརྩོན་
འགྲུས་རྩོམ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་གཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲན་ལྟ་བུ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་
བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲོན་ལམ་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ལོར་ལུ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲོབས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཡ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་གྲུ་དབྱངས་སྟན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ས་དང་པོ་ནས་འབྱུང་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞི་ནི། ཁ་རོལ་
ཤེས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོགས་གཉིས་མཛོད་ཁང་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
ཆོས་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། སྙིང་རྩེ་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གཞོན་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུངས་སྒྲོབས་

ཅན་གང་དག་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུ་ད་འགྲོའི་སྒྲི་གནས་སུ་སོང་བ་དེ་དག་ལ་ཕན་བ་དང་
བདེ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏེ་⁴⁰ ཞེས་སོ། འདི་ལྟར་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
གྲགས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་སྒྲོས་པ། ཕྱི་མ་བརྩུད་ལུ་འཇུག་པར་འདོད་དེ། འདུན་མོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་
བ་ཡིས། སྒྲོན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། འཇུག་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྣམ་པ་བརྩུད་ལུ་
དག་ཏུ་བཞེད། ཅིས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་རེ་རེའི་སྒྲུབ་ས་སུ་སྒྲོན་པའཇུག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། སྒྲོན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆ་དེ་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་སྒྲོབ་པས་ལག་ལེན་ལ་བྱུང་
པར་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་
སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་སྒྲེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་
རིགས་བདུན་གྱི། རྟག་ཏུ་སྒྲོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། རྟལ་པ་ཡོད་
གྱིས་གཞན་དུ་མིན།⁴¹ ཞེས་སོ། འདུམ་པ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་གང་ཡོད་
དུ་སྒྲེ་ཡིད་ལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཁོ་ན་མི་དགོས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། དེའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་འདི་བཤད་པ་ནི། ལྟ་དང་། གྲུ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་། བམ་མཁའ་ལྡིང་དང་། ལྟ་འབྲེ་ཆོན་
པོ་བགང་བ་ལས་འདས་པ་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་དོ།⁴² ཞེས་སོ།

ལུགས་འདི་གཉིས་ཀྱང་དོན་གྱིས་མི་འགལ་བར་གོ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དུས་སོ་
སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པར་མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་། དོན་འདྲ་བར་སྒྲག་མི་གཙོད་པར་དམ་འཆའ་རུས་པ་
ལ་སོགས་པ་དགོས་པས། དེའི་ཆ་ནས་རྟེན་འདྲ་རུ་དེས་ཏེ། དོན་ལ་གཙོད་པ་ལས་སྒོ་ལོག་པ་ཞིག་
ལ་སྒྲེ་ངས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་གང་རུང་སྒྲོམ་རུ་ས་པ་ཞིག་མེད་ན་གང་ལའང་མི་སྒྲེ་སྟེ།
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། མདོར་ན་གང་ལེན་པར་འདོད་པའི་འགྲོ་
བ་དེའི་ས་པས་བསྐྱས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དད་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒོ་བྱེད་པར་ཅན་ནི་
བསམ་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏལ་ལའི་མདོ་ལས། རྟལ་དང་རྟལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་

ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད་ལའང་དད་ཀྱང་ལ། རྒྱལ་སྐུ་སྐྱེས་ཀྱི་སྦྱོང་ལ་དད་བྱེད་ན། ཁྱོད་རང་
ལྡན་པ་ནམས་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་།^༤ ཞེས་སོ། གནས་པའི་རྟེན་ཡང་། གང་ལ་སྦྱེས་པ་དེའི་རྟེན་ལ་
ཉམས་པའི་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་གནས་སོ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་སངས་རྒྱུས་ལ་དམིགས་
པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོང་རྟེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཐོས་པ་སྟེ་གསུམ་
ལས་སྦྱེ་བར། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། བྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་ཅུ་པའི་སྟོབས། ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་
གོམས་པ་ལས། ཁྱི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། གཞན་གྱིས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
བཤད།^༥ ཅིས་སོ།

དེའང་བྲོགས་དམ་པ་བརྟན་པའམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་ལ་ཞིང་ཐོས་པ་
བྱས་པ་ལས་སྦྱོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་བརྟན་པའི་རྒྱ་དང་བོར་འབྱུང་ཞིང་། རང་གིས་དགེ་བ་
གོམས་པ་དང་། རྒྱ་དེགས་སང་བ་དང་། ཅུ་བ་སྦྱིང་རྟེ་སྦྱེས་པ་ལས་ནི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བརྟན་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་སྦྱེས་རྟེན་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ངོ་བོ་ཡང་། གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་དང་མ་བྱལ་བའི་སེམས་སྦྱོན་འཇུག་
གིས་བསྐྱེས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ། སྦྱོང་བོའ་གོང་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཆས་པ་སྟེ། སྦྱོན་པ་དང་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ནམས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ།^༦ ཞེས་སོ།

དེའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཞིས་དང་། རྒྱལ་བྱིས་གསུམ་དང་། སྦྱོམ་པ་ཞེས་སྟོག་པས་
བྱེ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་སེམས་པ་དང་དགེ་བ་སྦྱོང་པས་སྦྱོན་འཇུག་སྟེ། སྦྱོང་དཔོན་
གེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྱབ་པ་དགོངས་རྒྱན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཞིས་ཀྱི་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་
དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་ཡང་ཞེས་སོ། དེའང་རང་གི་རྒྱུད་
སྦྱོམ་པས་སྦྱོམ་པའི་རྒྱལ་བྱིས་། དེ་ལས་གཞན་ཡན་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད། ཚོགས་གཞིས་
ལ་སོགས་པ་སྦྱེལ་བས་དགེ་བ་ཚོས་སྦྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཆ་དང་བཅས་པ་སྦྱོམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོམ་པ་^༧ ཞེས་གསུངས་པ་

ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་ལ་འདེམས་ནད་སེལ་བ་དང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་དང་།
མུན་པ་སེལ་བ་ལ་སྟགས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པའི་ཆ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།།

སོ་སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་སྟོན་འཇུག་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

སྟོན་པ་ཚད་མེད་བཞི་ཡི་ངོ་བོ་ལ། །འཇུག་པ་ལ་རྩལ་ཕྱིན་པ་དུག་ཏུ་འདོད།།

དེ་ཡང་། དུམས་པས་ཁྱེད་པའི་མདོ་ལས། དུམས་པ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡང་དུམས་པ་
ཆེན་པོ་དང་། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་
པར་སྟོན་པ་དེ་ཡང་ལ་རྩལ་ཕྱིན་པ་དུག་སྟེ་^{༡༡} ཞེས་སོ།།

སྟོན་སེམས་གྱི་ཡན་ཡོན་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་སོ་སའི་བྱེ་བྲག་ཡན་ཡོན་གྱི་སྟོན་ས་ཀྱང་གེས་པར་བྱ་བ་
ལས། དེ་ཞིག་སྟོན་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། འགྲོ་བ།

གང་གིས་ཕྱོགས་མཐའ་གཏུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། །བསྐལ་པ་བྱེ་བམང་པོར་བསྟེན་བཀྲུང་།།^[༩]

རང་ཉིད་ལེགས་པ་ཅམ་ཞིག་དོན་གཉེར་བའི། །བསོད་ནམས་དེ་ཡིས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མེད་པ།།

རི་རྒྱུད་དུ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས། གང་གིས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། ཁོ་ཆེན་བདུན་དང་གཟིམས་ཆ་དང་། ཞལ་ཟས་ལྷ་རྩལ་དཔག་མེད་
ཀྱིས། ཁམ་འཛོའི་བར་དུ་མཆོད་པ་བས། རྒྱུད་ཅིག་ཅམ་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི། ཁོ་དུ་བྱང་རྩལ་
སྟོན་པ་མཆོག་ །དེ་ལ་ཚད་ནི་མ་མཆིས་སོ།^{༡༢} ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། སྟེན་ས་གང་ཞིག་བྱང་
རྩལ་སེམས། རྒྱུད་ཅིག་ཅམ་ནི་སྟོན་པ་བྱེད་ན། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྤང་བོ་ནི། །རྒྱལ་བ་ཡིས་ཀྱང་
བགྲང་མི་སྟོད།^{༡༣} ཅེས་སོ།།

མཆོངས་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི། དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ།

འགྲོ་བའི་སྟག་བཟུལ་ཉུང་ཟད་སེལ་བའི་སྟོ། རྒྱུད་ཅིག་སྟེན་པས་རན་སོང་ཐར་འབྱུར་ཞིང་།།^[༡༠]

སྟེ་མིའི་བདེ་བ་དཔག་མེད་སྟོང་བར་གསུངས།།

དེད་དཔོན་མཛའ་བོའི་བྱ་མོས་ཀར་གཤིབ་ཞིབ་ཞིང་། བརྒྱད་དང་། བརྒྱ་དྲུག་དང་། ལྷ་མ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་བྱིན་ནས་མའི་མགོ་བོ་ལ་དོག་པས་བསྐྱུན་པས། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་དུ་ལྷའི་བྱ་མོ་བཞི་དང་། བརྒྱད་
དང་། བརྒྱ་དྲུག་དང་། ལྷ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཟད་ནས། རྩོམ་གསུམ་གྱི་ལྷགས་
གྱི་ཁང་པར་ཆུད་དེ་མགོ་ལ་གསོར་ལམོར་བའི་རྒྱད་ཅིག་ལ་འདི་སྐྱམ་དུ་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་མའི་མགོ་
ལ་དོག་པས་བསྐྱུན་པ་མང་ན་དེ་དག་གྲུང་འདིར་འོང་ངེས་ཀྱི། བདག་གི་འདིས་གོ་ཚད་ནས་དེ་དག་
འདིར་མི་སྐྱེ་བར་གོ་གཅིག་སྐྱམ་པའི་རྒྱད་ཅིག་ལ་གསོར་ལམོར་འབྲོ་ཆད་དེ་ཆོའི་དུ་ས་བྱས་ནས་
དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་ར་སྐྱེས་པ་དང་། རྩོན་པ་འདི་དམུལ་བའི་གནས་སུ་གྲུང་བག་གི་ཏར་སྐྱེས་དུ་ས་
མའི་གིང་རྟ་འདྲོན་པ་ལས་ཀ་མ་རུ་པས་གིང་རྟ་མ་འདྲོངས་པ་ལ་གཤིན་རྗེའི་ལ་བྲོས་ཏེ་མའི་ཐོ་
བས་བསྐྱུན་པ་ལ་སྐྱིང་རྗེ་སྐྱེས་ཏེ། གྲུང་བག་གི་ཏར་གིང་རྟ་འདྲོན་པར་བརྩམས་པས། གཤིན་རྗེས་
ཐོབས་བཞིགས་ཏེ། རང་རང་གི་ལས་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་སྐྱུས་ཅི་བྱ་ཞེས་པའི་རྒྱད་ཅིག་ལ་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
དུ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་སོ།

འཇུག་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའི། རྩོན་པའི་སེམས་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ།

དེ་བས་འཇུག་པའི་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་ཏེ། །དངོས་སུ་སྦྱོར་བས་ཡང་དག་ཁུབ་པའི་ཕྱིར།

རྒྱད་ཅིག་སྦྱོར་བས་ཁུབ་པའི་སེམས་མཆོག་གིས། [༡༡] །བརྒྱལ་པ་མང་པོའི་ཆོགས་གཉིས་བརྒྱུམས་པར་བཤད།

འདི་ལྷ་ར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་སྦྱོར་བའི་རྒྱད་ཅིག་ལ་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་ཅིང་
རྩོན་པ་ཅམ་ལའང་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་བུ་མོ་རྒྱ་མཆོག་གི་མདོ་ལས། གཞན་ལ་
ཕན་པའི་སེམས་ཅམ་ལའང་། །ཕན་ཡོན་གི་རྟ་ཆད་མེད་ན། །ཕན་པར་མཛད་ནམས་སྦྱོས་ཅི་
དགོས།^[12] །ཞེས་པ་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ཕན་པར་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུང་། །མངས་རྒྱས་
མཆོད་ལས་ཁུབ་པས་ན། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བདེ་དོན་བརྩོན་པ་སྦྱོས་ཅི་
དགོས།^[13] །ཞེས་སོ། །དེའི་འཐད་པ་ཡང་། མི་ནག་མདུང་བྱང་ཅན་བསད་པས་ཆོགས་བརྒྱལ་པ་བཞི་
ཁྱིམ་རྒྱུམས་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་རྒྱར་མ་ལ་དགའ་བས་ལོ་ཉི་ཁྱིར་ནགས་སུ་ཆངས་པར་སྦྱད་དེ་

གྲོང་ཁྱིམ་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་བྱོན་པ་ཆོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོས་མཐོང་ནས། ཁྱིམ་ཐབ་རྒྱ་གསོལ་བར་ཁས་
མ་བླངས་པས་འཆི་བར་སེམས་པ་ན། སྟོག་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཁྱིམ་ཆངས་སྟོད་བཏང་བས་ཆོགས་
བསྐལ་པ་ཉི་ཁྱི་བརྒྱ་མས་པ་ལ་སོགས་པ་གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། རྟེ་ཡང་སྟོན་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མེད་ལ། འཇུག་པ་
ལ་བསོད་ནམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཁྱད་ཞུགས་པ་འད་ཡིན་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། བྱང་རྒྱལ་སྟོན་
པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་ཆེ་འབྲས་བུ་ཆེ་ལྷུང་ཡང་། རྫི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །བསོད་
ནམས་རྒྱན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

སྟོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོགས་བརྒྱུ་མས་རྩལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་ཆོགས་སྒྲ་ཅིག་རེ་རེས་མང་པོ་བརྒྱ་མས་པར་
བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྟོད་མན་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། རྒྱ་མཚན།

དེ་ཁྱིམ་གངས་མེད་གསུམ་སོགས་གསུངས་པ་ཀུན། །ལྷུང་དུ་རྫོགས་དང་རིང་དུ་རྫོགས་པ་དང་།

ཆོག་ཅིག་གྲོལ་བ་སྟོལ་སྟོབས་ལ་རག།^{༢༠} །དེ་ཡང་ཐབས་དང་བརྟོན་འགྲུས་ཤེས་རབ་མཆོག།

གསུམ་གྱིས་རྒྱབ་གང་བླ་མེད་སྟོབས་ཆེའོ།

འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དབང་པོ་གིན་རྒྱ་ལ་པོ་རྣམས་ནི་གངས་མེད་པ་སུམ་རྩ་རྩ་
གསུམ་སྟེ། ཆོགས་དང་སྟོར་བའི་ལམ་གཉིས་སུ་གསུམ། ས་བརྩ་པོ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་མོ། འབྲིང་
པོས་ནི་བདུན་ཏེ། ཆོགས་སྟོར་གཉིས་ལ་གཉིས་གཉིས། མཐོང་ལམ་དུ་གཅིག་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དུ་
གཉིས་སོ། །ཞོན་པོས་ནི་གསུམ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུས་མཛད་པའི་དབུམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ་ལས།
དབང་པོ་རྣམ་པོ་ནི་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་ལ།
དབང་པོ་འབྲིང་པོ་ནི་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ་བདུན་གྱིས་སོ། །དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ནི་བསྐལ་པ་གངས་
མེད་པ་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་གྱིས་སོ།^{༢༡} །ཞེས་པའི་རྣམ་པོ་དེ་གསུམ་ནི། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། གངས་མེད་
གསུམ་ནི་རྫོགས་པ་ཡིས། །སྒྲིམ་པ་ཡི་ནི་ཆར་བྱིན་ཏེ།^{༢༢} །ཞེས་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གངས་མེད་པ་དང་པོ་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ས་དང་པོའི་བར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་པོ། །

གཉིས་པ་ནི་ས་དྲི་མ་མེད་པ་ནས་བདུན་པའི་པར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་མིག་ཡོ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
 པར་དུ་ལོ།^ལ ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། ཆོག་ས་སྤྱོད་གཉིས་སུ་གཅིག་དང་། ས་
 དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་པར་དུ་གཅིག་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་གཅིག་^ལ ཅེས་བཤད་དོ། །དེ་འང་
 ཞིང་གི་སྤྱ་རྩྭ་ཆད་ཞིང་དུ་བརྩི་བ་ལྟར། ས་དང་པོ་རྩྭ་ཆད་ཆོག་ས་སྤྱོད་དུ་གྲངས་མེད་བཤད་པའི་
 རྩལ་ས་སྤེའི་དེ་དང་དོན་ལ་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གྲངས་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་རྩྭ་ལ་གྱིས་
 བཞག་ལ། རྩྭ་པོས་གྲངས་མེད་གསུམ་ཡང་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་བགས་ཀྱིས་སྒྲིམས་པར་གསོག་
 པ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཡང་སེམས་སྤྱོད་ས་ཆེན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཆོག་ས་བསྐལ་པ་མང་པོ་
 བརྒྱུམས་པར་བཤད་པས་གྲངས་མེད་གསུམ་རི་ལྟ་བུར་གསོག་མི་དགོས་ཤིང་། གསང་སྟགས་ལས་
 དབང་པོ་གིན་ཏུ་རྩྭ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སེམས་སྤྱོད་ས་ཆེན་པོས་ཆོག་ས་དབག་ཏུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་
 རེ་རེ་ལ་བརྒྱུམས་པ་ཅན་ལ་རྩྭ་ན་ཆགས་སུ་སྤོབ་པས་སྤྱོད་ཏེ་གཅིག་ལ་སོགས་པས་གོ་ལ་བར་
 འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ནས་རིམ་གཉིས་བསྒྲིམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཆོག་ས་
 ལམ་རྒྱུད་ཏུ་རྒྱུད་པའོ། །དེ་ནས་བརྩོན་པ་དང་ཐབས་ཆེན་པོས་འབད་ན་ཆོད་ཉིད་ལ་མཐོང་ལམ་
 ཐོབ་པར་གསུངས་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་འཆིམ་དང་པས་ཆོད་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་ལམ་མཐར་ཐུག་ཏེ་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་འང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་འདོད་ན་ཞག་བདུན་གྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་འབྲུག་པར། ཉི་མི་
 ལས། ཆོས་རྒྱམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་
 འདོད་ན་ཞག་བདུན་གྱིས་ཀྱང་བྲམ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་ལ་^ལ
 ཞེས་སོ། །དེ་པན་ཆད་ནི་རང་དབང་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་འབྲུག་པས་ན་ཅི་
 དགར་ཟད་དོ། །ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའང་འཕགས་པའི་ལུས་དེས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པར་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྩལ་ཆོག་ཅིག་གིས་གོ་ལ་པ་ལ་མང་ན་བགྲང་བར་
 འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྟགས་ནི་ཐབས་ཟབ་ལ་མང་བས་སྤྱོད་དུ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་རྩྭ་ཆད་དུ་ཐབས་དང་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུགས་སོ། །

དེ་ཡན་ཆད་དུ་དབང་པོ་གིན་ཏུ་ཆོན་པོའི་སེམས་དབང་དང་། རྒྱལ་གྱི་རིགས་འཛིན་ས་
བཞོད་པའི་དུས་ལ་བྱུང་མེད་པར་བཤད་དོ། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལས་རྒྱལ་པོ་ལྟོད་པའི་རིགས་འཛིན་
འཕགས་པས་ཐུར་དུ་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ནའང་བཙོན་འགྲུམ་དང་ཐབས་ཆེ་བ་གིས་རབ་ཆེ
བ་ཞིག་གིས་བྱ་བ་ཐུར་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། བལ་བ་རྣམས་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས་ཀྱང་དཔེ་གོ་བར་བྱས་
མོད། གཅིག་ཏུ་ན་གཞན་དུ་བཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ནང་དུ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ལ་དྲི་མ་ལྟོང་
བ་ཙམ་ལས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཉེ་བར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུད་ལས་
བཤད་དོ།

གསར་དུ་འབྱུངས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དམ་པ།

འདི་ནི་སྟིང་ཐེའི་ལྷོན་གིང་སྟིང་པོ་ཅན། །འགོ་བའི་ཁུར་ཆེན་ལེགས་པར་ཁྱེར་བ་ནི།།[༡༩]

ཆངས་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་ལྷོན་མེད་ཅིང་། །རང་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་ལམ་མ་མིས་ན།།

གཞན་ཕྱིར་སྟོས་ཅི་འཆལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ལྷ་ན་མེད་པ་འབྱུངས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད།།[༢༠]

དེ་ཡང་། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་བྱུང་དབང་སྟེས། ཁངས་རྒྱས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལས་འབྱུངས་གིང་། སྟིང་ཐེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་གྱི་རྒྱ། །དེ་ཕྱིར་ཐོག་མར་སྟིང་ཐེ་བསྟགས་པར་བགྱི།^༤ །ཞེས་པའི་ཚུལ་
ལྟར་སྟིང་ཐེའི་ལྷོན་གིང་འགོ་བ་མཐའ་ལས་པའི་བྱ་ཆོགས་བསྟན་པའི་ཁུར་བསྐྱམས་པ་དེ་དག་གིས་
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དམ་པ་དེ་ནི་བདག་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་མ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
གྱི་བདག་པོ་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་མེད་ལ། རང་ལ་འང་དེ་སྤྲོ་ཕན་ཆད་ཆེ་འདི་གཉིར་བ་ཙམ་
ལས། དེ་འདྲའི་སེམས་སྤར་མེད་སྟེས་པ་ལ་སྟོང་བར་བྱའོ་ཞེས། སྟོད་འཇུག་ལས། བ་འམ་ཡང་ན་མ་
ཡང་རུང་། །སྤྱལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད། །ལྟ་དང་དྲང་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་། །ཆངས་པ་ལ་ཡང་
འདི་ཡོད་དམ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྟོན། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་
མ་མིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྟེ། །གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་

སེམས་གང་། རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་འདི། ལྷ་ན་མེད་པའི་མྱད་ཅིག་འབྲུངས།^{༡༠} ཁྲེས་སོ།
 དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་མྱད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བ་མཆོད་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམ་བྱེད་ཡིན། རང་
 དོན་ཡང་དག་འབྱུང་བ་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། རེ་ཤིག་རྟེན་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་བཤང་འདི་ཉིད་དེ། རྟེ་བས་
 བདག་གིས་རྟུག་ཏུ་འདི་ཉིད་བྱ།^{༡༡} ཁྲེས་སོ། རྟེ་ཡང་སེམས་མ་བསྐྱེད་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པས་
 རྒྱང་སེམས་བསྐྱེད་པར་གདམས་པ་ནི། ཁྲི་སྒྲུང་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 བྱི་མ་བསྐྱེད་པར། སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་འཐོབ་ཅིང་། རྟེ་ཁོར་བར་བདག་གཞན་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི།
 ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༢} ཁྲེས་སོ།

གསུམ་པ་བྱང་བའི་ཆོག་ལ་སྦྱོར་དངོས་རྟེན་གསུམ་གྱི། རྟེན་འགྲོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐུན་རྒྱུན་བསག་པ། ཡན་ལག་བདུན་
 བ་བྱ་བའོ། མཐུན་རྒྱུན་བསག་པ་ཡང་དུག་ལས། བྱང་བའི་ཐུལ་ནི། དེ་བས་ན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་རང་
 རྟེན་བས་ཀྱི་རྩ་བ་པ་ཡོད་ན་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་
 བསམས་པ་ལ་ལེན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཁིང་གི་ཡོན་ཏན་བཞེད་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་
 ཁིང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོགས་རྒྱང་ལེན་པའོ། རྟེ་འང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྦྱོན་ལས། གལ་ཏེ་བྱ་མ་མ་
 རྟེན་ན། རྟེ་ལ་གཞན་སྦྱོར་ནོད་པ་ཡི། ཆོག་ཡང་དག་བཤད་པར་བྱ། རྟེ་ལ་སྦྱོན་ཆེ་འཇམ་པའི་
 དཔལ། ལྷ་སྐྱར་རྩ་རྩར་བ་ཡིས། ཁྲི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ། འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཁིང་།^{༡༣} རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་འདིར་ནི་རབ་གསལ་གྱི། མགོན་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྦྱན་མུ་རུ། རྟེན་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། རྟེ་ཁོ་བ་ཐམས་ཅད་མགོན་དུ་
 གཉེར། རྟེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱེད་ཏེ། གཞོད་སེམས་ཁོ་བའི་སེམས་ཉིད་དང་། ཁེར་སྒྲ་དང་ནི་
 ཐུག་དོག་ཉིད། རྟེ་དགས་བསྐྱེད་ཐེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་བྱའོ། ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་
 སྦྱད་བྱ་ཁིང་། རྟེན་དང་འདོད་པ་སྦྱང་བར་བྱ། རྟེ་ལ་ཁྲིམས་སྦྱོར་པ་ལ་དག་འབས། སངས་རྒྱས་
 རྟེན་སྦྱ་བསྐྱབ་པར་བྱ། བདག་ཉིད་སྦྱར་བའི་ཆུལ་གྱིས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་སྦྱོ་ཁིང་། སེམས་
 ཅན་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། ཕྱི་མའི་སྦྱ་མཐར་གནས་པར་བགྱི། ཆང་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི།

ཁིང་དག་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ། མིང་ནས་གཞུང་བ་བྱས་པ་དང་། བྱོན་ས་བཅུ་དག་རྟ་རྣམ་པར་
གནས། བདག་གི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དག་པར་བྱ། ཡིད་གྱི་ལས་ཀྱང་དག་
བྱ་སྟེ། མི་དགའི་ལས་རྣམས་མི་བྱའོ།^{༡༤} ཁེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཁལ་ཏེ་
རང་ལ་རུས་པ་མེད་པའམ་སྒྲ་མ་ལས་ལེན་པར་འདོད་ན། སེམས་རིན་པོ་ཆེ།

དེ་ཡང་དགའ་བའི་བཤེས་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། ཡིད་བཞིན་དག་ལས་འདོད་དགའི་ཆར་འབབ་བཞིན།

ནོར་བུ་ལས་དགོས་འདོད་གྱི་ཆར་འབབ་པ་ལྟར། དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་ཀྱང་ལེགས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཁིང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའོ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་མངའ་ཁིང་དེའི་བསྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་རུས་པ་སྟེ། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས།
སྒྲ་མ་སྒྲོམ་ལ་གནས་ཤིང་མཁས། རུས་དང་ལྡན་ལས་སྒྲང་བར་བྱ།^{༡༥} ཁེས་པ་དང་། སྦྱོད་འཇུག་
ལས། རྟག་པར་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཐེག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་མྱོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་རོ།^{༡༦} ཁེས་དང་། ལམ་སྒྲོན་ལས། སྒྲ་མ་
བཟང་ལས་སྒྲོམ་པ་སྒྲང། སྒྲོམ་པའི་ཆོག་ལ་མཁས་དང་། བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལ་གནས། སྒྲོམ་
པ་འཕོགས་བཞེད་སྙིང་རྗེར་ལྡན། སྒྲ་མ་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ།^{༡༧} ཁེས་སོ།

རྟ་ཆེན་དག་པ་འཆོས་པ་ནི། དེ་ལྟར།

སྒྲོན་བུལ་ཡོན་ཏན་ཐོགས་པའི་སྒྲ་མ་ཡིས། རྒྱལ་བཟང་སྒྲོབ་མ་སྒྲོབ་བསྐྱེད་པ་ནི། [༡༨]

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཐར་པའི་ཡན་ཡོན་སོགས། ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགའི་ཆོས་རྣམས་དང་།

བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་བསྐྱགས་པ་མཐའ་ཡས་བརྗོད།

དེ་ཡང་སྒར་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཐར་པའི་ཡན་ཡོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་
བསྐྱགས་པ་རྣམས་བརྗོད་ལ་སྒྲོ་བསྐྱར་བར་བྱའོ།

རྟེན་དབྱུང་ཁིང་མཆོད་པ་བཤམ་པ་ནི། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི།

གནས་གཙང་མཆོད་པས་མཛེས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བར། [༡༩] རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་སྟ་གོན་བྱ།

གཙང་ཁང་བརྒྱན་པ་དང་། མེ་ཏོག་སྒྲིལ་མ་དགུམ་པ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲུ་གཟུགས་
བཞུགས་པ་དང་། སྒྲིལ་དང་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་བཤམ་པ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྒྱུས་མཉེས་
པའི་ཡོ་བྱེད་ཆོགས་པར་བྱའོ།།

ཆོགས་ཞིང་སྒྲུལ་པ་ནི། དེ་ནས་མདུན་གྱི་རྟེན་དེས་མཆོན་ནས། མདུན་གྱི།

ནམ་མཁའི་གནས་སུ་ནམ་མཁའ་གང་བ་ཡི། །རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིན་ལུང་བསམ།།

དེའང་སྒྲིལ་དང་རྩལ་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསུ་ཞིང་ཐལ་མོ་སྤྲུར་ལ་རྒྱ་བ་སྤྱོན་མའི་མདོ་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སེམས་ནི་རྒྱ་ཆེན་མཆོག་ཏུ་རབ་བསྐྱེད་དོ། །འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་སངས་
རྒྱས་རྒྱ། །འདི་ནི་ལྷོད་མིན་སེམས་ཅན་གང་ཡང་མེད། །བཞེངས་ཤིག་བཞེངས་ཤིག་སྟོབས་བརྩ་
མངའ་བའི་ལྷ། །དུས་ལས་མི་འདའ་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་ན། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་དགོངས་པའི་
དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་ཤིང་བཤམས་པའི་གནས་འདི་སྤྱ། །རྒྱལ་བ་ལ་ཁོར་བཅས་མ་
ལུས་གཤེགས་སུ་གསོལ།^{༡༩} །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས། རྟེན་གསུམ་བརྩའི་ཞིང་ཁམས་ནས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་བྱོན་ཏེ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་གང་བར་བསམ་མོ།།

དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསམ་པས་འབྱོན་པའི་འཐད་པ་འགོད་པའི་ཚུལ།

འདི་ནི་རང་གི་སེམས་སྟོབས་དྲི་མེད་དང་། [༡^ཡ] །མཉེན་བརྩེའི་དབང་ལྷག་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས།།

རྗེ་ལྟར་བསམ་པ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་གསུངས།།

རི་སྐད་དུ། དགོན་མཆོག་བརྟེན་གསུམ་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཡིད་བྱེད་པ། རྟེན་མཉེན་ན་དེ་
བཞུགས་ཏེ། རྟག་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་བྱེད། །ཞེས་པ་ཀྲུ་ལས་རྒྱུ་པར་དགོལ།^{༢༠} །ཞེས་སོ། །
དེའང་སངས་རྒྱས་ལ་མཉེན་པའི་ཡོ་ཤེས་མངའ་བས་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་སྤྱན་དྲངས་པ་དགོངས།
བརྟེན་པའི་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་གཟིགས། མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་མངའ་བས་རྒྱ་ལ་ཆེན་པོས་
སྐད་ཅིག་ལ་འབྱོན་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཐུར་ཞེན། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་མེད་
པས་བདག་ཅག་གི་མཛོད་པའི་སྤྱད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཞལ་ཟེས་གསོལ་བའི་དོན་ཅམ་ལའང་ཐག་

འིང་མོན་ས་འབྱོན་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མགོན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱོན་པ་འཐད་པ་དང་
བཅས་པའོ།

སྐྱབ་དྲང་ཁིང་ཁྱུང་སྐྱབ་གསོལ་བའི། སྐྱབ་གསལ་དབལ་ཅིང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཕྱོད་པར་བསམས་ལ།

དེན་ས་ཐལ་སྐྱར་མེད་ཏོག་སྒྲིམ་བཀའ་ནས། སྐྱབ་དྲང་བཞུགས་གསོལ་ཁྱུང་གོས་སོགས་དཔལ། [༡༩]

ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་ཐམས་ཅད་རང་གི་གནས་དེ་ཉིད་གཞལ་མེད་ཁང་བསྟོང་
གསུམ་ལས་ལྷག་པར་བསམས་ལ། བདྲ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ལྔ་འབར་བའི་གདན་ལ་སྐྱབ་དྲང་སྟེ། རིག་པ་
མཆོག་ལས། མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་། བདུད་མྱེ་དཔུང་བཅས་མི་བཟད་
འཛོམས་མཛད་ལ། ཁྲོའི་རྒྱལ་ས་མ་ལུས་ཇི་བཞེན་མཁུན་གྱུར་བའི། བཅོམ་ལྷན་འཁོར་བཅས་
གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། ཁྲིས་བཛྲོད་པའི་ཆེ་ཕྱོད་པའི་ལམ་དུ་ཁྱུང་ཁང་ལྷའི་བྱང་བུ་མོ་
མང་པོས་བརྒྱན་པར་རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པས་སྐྱུ་ཁྱུང་གསོལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྐྱུ་ཁྱུང་གསོལ་བའི་
རྗེས་ལ་ཁྱུང་རས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཏེ། ར་བཟའ་གསོལ་བར་བསམས་ལ་འདི་དག་བཛྲོད་དོ། ཁྱུང་གི་ཁང་
པ་གིན་ཏུ་བྱི་ཞིམ་པ། ཤེལ་གྱིས་གཞིགས་ལ་ཁིང་འཆོར་བ་བསྟར། རིན་ཆེན་འབར་བའི་ཀ་བ་ཡིད་
འོང་ལྷན། སྤྱི་ཏྲུ་འོད་ཆགས་སྒྲེ་བྲོས་པ་དེ། རྒྱུ་བཞེན་གཤེགས་དང་དེ་ཡིས་སྐྱུ་རྒྱལ་ལ། རིན་
ཆེན་བུམ་པ་མང་པོ་སྒོས་ཀྱི་རྒྱས། ཡིད་འོང་ལེགས་པར་བཀའ་བསྟུ་དང་ནི། རོལ་མོར་བཅས་པ་དུ་
མས་སྐྱུ་ཁྱུང་གསོལ། རྒྱུ་དག་སྐྱུ་ལ་མཆུངས་པ་མེད་པའི་གོས། ཁུ་ཅང་ལ་བྱི་རབ་བགོས་པས་སྐྱུ་
ཕྱོད། རྒྱུ་དག་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་བསྟར་བའི། ར་བཟའ་གིན་ཏུ་བྱི་ཞིམ་དམ་པ་དཔལ། ཁོས་
བཟང་སྒབ་ལ་འཇམ་པ་སྒྲུ་ཆོགས་དང་། རྒྱན་མཆོག་བརྒྱུན་གདེ་དང་དེ་དག་གིས། འཕགས་པ་
ཀུན་དུ་བཟང་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་རྒྱུ་རྒྱུགས་ལའང་བརྒྱན་པར་བགྱི། རྟོང་
གསུམ་ཀུན་དུ་བྱི་དང་ལྷང་བ་ཡི། རྒྱུ་མཆོག་རྒྱལ་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་རྒྱལ་ཀྱི་སྐྱུ། ཤེལ་སྐྱུ་དམ་བཅོ་
མ་བྱི་དོར་བུས་པ་ལྷར། འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་བྱུག་པར་བགྱི། ཁྲིས་བཛྲོད་ནས། གནས་
ཁང་དུ་གདན་སོ་སོ་ལ་བཞུགས་པ་ལ།

ཡན་ལག་བདུན་པ་ཡའང་གསུམ་ལས། དངོས་དང་། རྒྱད་དག་པའི་ཚུལ། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དངོས་ལ་ཡང་བདུན་གྱི། བྱག་འཆལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་ནི། དང་པོ་བྱག་འཆལ་པའི་ཡན་
ལག་ནི།

ཡིད་འོང་ཐོང་བུའི་ནང་ན་གནས་པ་ཡི། །འཆར་ཀའི་བདུ་ཁ་འབུས་བྱེ་འདྲ་བ།།

ལག་གཉིས་སྒྱི་བོར་ཐལ་སྒྱར་བསྟོད་དབྱངས་བཅས། །ལུས་དཔག་མེད་པར་སྒྲུལ་ནས་གྲུས་བྱག་འཆལ།[༡༩]

དེ་ཡང་བདུ་ལྷར་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཏེ། ཐར་པ་ཆེན་པོ་ལས། བདུ་ཁ་འབུས་བྱེ་འདྲ་བར། །ལག་གཉིས་སྒྱི་
བོར་ཐལ་སྒྱར་ཏེ། །ལུས་དཔག་མེད་པའི་སྒྲིན་ཆོགས་གིས། །ཁྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་
འཆལ།^༡ །ཞེས་པ་དང་། བཟང་པོ་སྟོད་པ་ལས། བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་སྟོབས་དག་གིས། །ཀྱལ་
བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་གིས་མངོན་སུམ་དུ། །ཁིང་གི་རྩལ་སྟེད་ལུས་རབ་བརྟན་པ་ཡིས། །ཀྱལ་བ་ཀྱུན་ལ་
རབ་རྒྱུ་བྱག་འཆལ་ལོ།^༢ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

ཡན་ཡོན་ནི། དེའི་བསོད་ནམས་ནི།

ས་འདི་རིར་བཅས་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་སྟེད་དུ། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད།།

ལུས་བརྟན་དབང་ཆེན་པར་གྱི་རྩལ་རྣམས་དང་། །མཉམ་པའི་གངས་སྟེད་འཁོར་ལོ་སྒྱར་འགྲོ་ཞིང་།།[༢༠]

མཐར་ཐུག་ཞི་བ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་འཕྲོབ།།

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་བྱག་འཆལ་པའི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པ་ནི་འཛིག་
རྟེན་གསུམ་ན་མེད་དེ། ལེགས་པ་ཅམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བས་བྱག་འཆལ་ན་འང་བསོད་ནམས་
མང་པོ་འཕྲོབ་པའི་བྱིར། འདུལ་བ་ལུང་ལས། དག་སྟོང་དག་ཁྱེད་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུ་
སྒྱ་དང་སེམས་མོའི་མཚོད་རྟེན་ལ་དད་པས་བྱག་འཆལ་བ་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི། རི་སྟོང་དུ་ཆངས་པ་
མཆུངས་པར་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མ་སྒྲེས་པ་དེ་སྟོང་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞི་ལ་བྱག་གི་
བར་གྱི་རྩལ་ལྟ་རབ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྱར་པའི་རྒྱལ་པོའི་བདེ་བ་སྟོང་ཞིང་ལྟ་དང་
མི་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ།^༣ །ཞེས་སོ།

མཆོད་པ་ལ་འདག་ཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཡན་ལག་ག་ཉིས་པ་ནི། རང་གིས།

དངོས་སུ་འབྱོར་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲུལ་བ་ཡི། །མཆོད་པ་སྤྱི་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད།།

རྒྱལ་པ་བཤད་པ་ལ་དངོས་བཤམས་དང་ཡིད་སྤྲུལ་ག་ཉིས་ལས། དངོས་སུ་འབྱོར་པ་ནི། དེ་ལ་དངོས་སུ་བཤམས་པ་ནི།

མེ་རྟོག་སྒྲིམ་དང་མར་མེ་ཞལ་ཟས་སྒྲུ།[༡༡] །སྤྱི་ལོ་ལས་ལྷིང་ག་དུགས་དང་རོལ་མེའི་སྒྲུ།།

རྒྱལ་མཆོན་རྩལ་པ་རྩལ་ལ་སོགས་དང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཁོ་དགའི་ལོ་བྱད་ཀྱི།།

འགྲོ་བའི་སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་སྤྱི་མ་བཅས་མཆོད།།[༡༢]

འདི་དག་གྲང་ཆོད་མེད་པར་བཀོད་དེ་འབུལ་བ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་ཡིད་འོང་བ་ཡི། མེ་རྟོག་མཆོད་རྩལ་དང་། །སྤྲུལ་སོགས་དྲི་ཞི་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱུང་བ་སྤྲེལ་ལེགས་ཡིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། སྤྱི་མ་ཆོག་ཡིད་འོང་དྲི་དང་ཁུབ་པ་ཡི། རང་གི་ལོ་བྱད་སྤྱི་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ། །ཞལ་ཟས་བཟང་བུར་སྤྲུལ་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །ལྟ་བུ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །གསེར་གྱི་བདུ་ཚར་དུ་དངར་བ་ཡི། །རིན་ཆེན་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་པ་དང་། །རིན་ཆེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན། །ཁོར་ལུག་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་ལྟན། །དབྱིབས་ལེགས་ལྟ་ན་སྤྲུག་པ་བསྐྱེད་བ་ཡང་། །རྟག་ཏུ་ཐུབ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱི།¹⁶ །ཞེས་སོ།།

ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལ་ལྟ་ལས། ལྟ་ཆས་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ནི། སུམ་ཅུ་ཅུ་ག་སུམ་ལ་སོགས་པ།

ལྟ་ཆོགས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ན་ཡིད་འོང་བ་ཡི། །ག་ཞལ་མེད་ཁང་བརྟེན་ས་རིན་ཆེན་བཅས་པ།།

སྤྱི་གར་སེམས་སྤྲུལ་བསྟོད་དབྱངས་ཆར་འབབ་ཅིང་། །རྒྱན་མཆོག་བརྒྱ་ལྷག་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད།།[༡༣]

དེ་འདྲའཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལྟ་ལོ་ག་ཞན་ཡས་ཁང་བསྟོད་དབྱངས་ལེན་ཅིང་མེ་རྟོག་གི་ཆར་འབབ་པས་གང་བར་བསམ་ཏེ་མཆོད་གནས་དམ་པ་རྣམས་ལ་དབུལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།

གཞལ་མེད་པོ་བྱང་བསྐྱེད་དབྱངས་ཡིད་འོང་ལྟན། །ཁྱ་རྟོག་རིན་ཆེན་རྒྱན་འབྱུང་མཛེས་འབར་བ། །
དཔག་ཡས་ནམ་མཁའི་རྒྱན་གྱུ་ར་དེ་དག་ཀྱང་། །ཐུགས་རྗེའི་རང་ལྷན་ཅན་ལ་དཔུལ་བར་
བགྱི།^{੧੫} །ཞེས་སོ།

བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མཚན་པ་ལྟ་ནི། གཞན་ཡང་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ན།

རིན་ཆེན་རིའོན་གསའམ་པདྨའི་མཚོ། །ངང་མོའི་འགྲོས་གྱིས་གཉེར་བ་དེ་དག་དང་།

སྒྲན་སོགས་དྲི་ཞིམ་ངད་ལྗང་དཔག་བསམ་གྱིང་། །མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་དུད་པའི་ཚོགས་གྱིས་མཚོད།།[੧੬]

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་འི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། སྒྲན་གྱི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་
རྟེན་རིན་ཆེན་འི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་དང་། རིན་ཆེན་རིའོན་དང་ནི་དེ་
བཞིན་དུ། རྟགས་ཚལ་ས་ཕྱོགས་དབེན་ཁོང་ཉམས་དགའ་དང་། རྟོན་གྱིང་མེ་རྟོག་རྒྱན་སྒྲས་སྒྲད་
པ་དང་། གྱིང་གང་འབྲས་བུ་བཟང་ཡལ་གཏུང་པ་དང་།^{੧੭} །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་།

འདབ་སྟོང་གཡོ་བས་བུང་བ་བཟུང་བ་ཡི། །ལག་པའི་གདུ་བུ་ལྷ་སྟེན་མཚན་ཁོང་།

སྒྱིན་བྲལ་ཉི་རྒྱའི་ཟེར་གྱིས་རབ་བྱེད་པའི། །ལྷ་དྲུ་ལ་སོགས་ཡིད་འོང་རྣམས་གྱིས་མཚོད།།[੧੮]

གཞན་ཡང་།

ཅན་པས་ལ་བས་ཁ་ཡི་སྒྲུབས་བསྐྱེད་པའི། །དྲི་ཞིམ་སེར་བུ་བདེ་བའི་ངད་རྣམས་དང་།

ཐུག་དང་བྲག་རི་སྒྲན་ལྗང་ས་ཉམས་དགའ་བ། །རྒྱ་བསིལ་མཛིང་བུ་གང་བ་རྣམས་གྱིས་མཚོད།།[੧੯]

དེ་ལྟ་བུ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། མཚོ་དང་རྗེང་བུ་བདྲས་བརྒྱན་པ་དང་། ཁང་པ་སྐད་སྟན་གྱིན་ཏུ་ཡིད་
འོང་ལྟན། །ཁ་ཚུས་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཐོག་རྣམ་པ་དང་། །གཞན་ཡང་མཚོད་པར་འོས་པའི་རྒྱན་
རྣམས་ནི།^{੧੭} །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་།

སྒྲིན་ཀའི་མཆོན་མོ་དཀར་པའི་རི་བོང་འཛིན། །གཟའ་བྲལ་རྒྱ་སྒྲར་ཕྱིང་བས་བསྐྱོར་བ་དང་།

ཉིན་བྱེད་འོད་སྤྲོད་བས་མཛེས་འབར་བ། །སྤྱིང་བཞིའི་འཛིག་རྟེན་རྒྱུན་གྱི་རྩམས་ཀྱིས་མཆོད།།[༡༧]

གཞན་ཡང་།

ཁོར་ཡུག་རིར་བཅས་བྱེད་ཐུག་བརྒྱའི་ཞིང་། །མ་ལུས་ཡོངས་པ་གོད་འདོད་དགུས་འབྱོར་བ་དང་།

ཐུགས་བརྩའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོད་རྒྱལ་སྤྲེད་ཀྱང་། །སྤྱོ་ཡིས་སྤངས་ཏེ་ཐུབ་དབང་སྤྲས་བཅས་མཆོད།།[༡༨]

བདག་པོས་བརྒྱུད་བའི་མཆོད་པ་ནི། གཞན་ཡང་། འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི།

ལུས་བཟང་དཔག་བསམ་གིང་དང་འདོད་འཛའི་བ། །རྒྱལ་སྤྲེད་བདུན་དང་བཟླ་གིས་རྩས་བརྒྱད་དང་།

ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བས། །ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྩ་ཆེ་རྩམས་མཆོད།།[༡༩]

དེ་འང་ཡིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱན་གང་བར་འབྱལ་བ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་།

བཙུན་མོ་དང་། སྒྲིན་པོ་དང་། རྩ་མཆོག་དང་། སྤང་པོ་དང་། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་རྒྱལ་སྤྲེད་

བདུན་དང་། ཡུངས་ཀར་དང་། དུཅ་དང་། བེལ་དང་། ལི་ཁྱི་དང་། ཞོ་དང་། འགྱུ་མང་དང་། མེ་ལོང་

དང་། དྲུང་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་སྟེ་བཟླ་གིས་པའི་རྩས་བརྒྱད་དང་། ལྷ་མ་དང་། ལྷ་ན་དང་། བཞོན་པ་

དང་། མལ་ཆ་དང་། ཁྱི་དང་། རལ་གྱི་དང་། བགས་བསྟེ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་མཆོད་དོ།

ཉིང་འཛིན་རྒྱ་མཆོད་མཆོད་པ་གཉིས་ནི། ཉིང་འཛིན་གྱི་མཆོད་པ་ནི། བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་དང་མཆོད་

པའི་སྤྱིན་ལ་སོགས་པའི་བཀོད་པ་བས་ཆེས་ལྷག་པ་ཅམ་དུ་བསམས་ཏེ་འབྱལ་བ་ནི། འདི་ལྟར།

ཉིང་འཛིན་ཡིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཁུབ་པར། །ཕྱིན་དགས་པའི་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོས་མཆོད།

དེ་ཡང་རྩམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

མེ་རྟོག་སྤྱིན་མཛེས་ལྗིང་ཁང་མཛེས་འབར་བ། །སྤྱོས་དང་སྤྱན་སྤྱར་བདུད་རྩི་སྤྱིན་ཕུང་དང་།།[༢༠]

གཟི་ལྷན་སྤྱིན་མཛེས་ལས་ཐོལ་མོའི་སྤྱིན། །བསྟོད་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཆོད་སྤྱིན་གྱིས་མཆོད།

རྒྱལ་ཐི་ལྷར་ན། དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལའི་མདོ་ལས། མེ་རྟོག་ལལ་ཆེར་མེ་རྟོག་སྤྱོ་རེ་དང་། ཐལ་རྟོག་

བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྲེ་སྟེ། ཁེ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ནས། ཁང་ག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཆོད། རྒྱལ་བའི་མཐིལ་ན་མཆོད་པ་བསམ་ཡས་རྣམས། རྒྱལ་བ་གཅིག་ལ་
 མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་མ་ལུས་ཀྱན་ལའང་དེ་བཞིན་རྟེ། ཁྲིའི་སྤྱིང་རྒྱུ་ལ་ལྟར་དེ་
 འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་འདི་ལ་པོ་ཆེན་འང་ཡོད་པ་ལྟར་དང་། བཟང་སྦྱོད་ལས། དེ་དག་བསྐྱེད་པ་མི་
 ཟད་རྒྱ་མཚོ་རྣམས། ཁྲིའི་སྤྱིང་གི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲ་ཀྱན་གྱིས། རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་
 བརྒྱན་ཅིང་། ཁང་དེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསྟོད།¹⁴ ཅེས་སོ།

སྐྱེས་མཛེས་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་གཉིས་ནི། རྣམ་དང་གསལ་བའི་མཆོད་པ་ནི། སྟོའི།

འཇུག་པའི་སྦྱིན་ཅན་གྱི་འཇུག་པའི་ཡས་པ། སྦྱོག་མོ་སྤྱེད་ཐོག་སེམས་འཛིན་ཆེན་མུག་པོ་སོགས།^[15]

མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྣ་ཚོགས་སྦྱིན་འཕྲོ་བས། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མ་ལུས་མཉེས་གྱུར་ཅིག།

རྩི་རྩི་གཟུགས་མ་དང་། སྒྲ་མ་དང་། སྤྱི་མ་དང་། རོ་མ་དང་། རེག་མ་དང་། སྤྱེད་པ་མ་དང་། སྤྱེད་བྱེད་
 མ་དང་། ཁེ་རྟོག་མའི་ཚོགས་རང་རང་གི་མཆོད་པ་ནམ་མཁའ་གང་བས་མཆོད་པར་དམིགས་རྟེ་
 འབྲུལ་ཞིང་། གཅེས་བར་གཟུང་བའི་ལུས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གི་བྲན་དུ་འབྲུལ་བ་ཉིད། སྦྱོད་འཇུག་
 ལས། རྣམ་མཁའ་རབ་འབྲུམས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར། ཁྲིའི་སྤྱིང་སྤྱིང་བ་མེད་པ་དེད་ག་
 ཀྱན། སྟོ་ཡིས་སྤངས་ནས་སྤྱབ་དབང་སྦྱེས་ཀྱི་མཆོག་སྤྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་འབྲུལ་
 བ། ཁྲིའི་ཡོན་གནས་དམ་པ་ལྟགས་རྩི་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས། ཁང་ག་ལ་བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་
 བཞེས། ཁང་ག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྟན་བཀྲེན་ཆེན་རྟེ། མཆོག་པའི་འོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་
 མཆིས། ཁང་ག་གཞན་དོན་དགོངས་པའི་མགོན་གྱིས་འདིར། ཁང་ག་གི་དོན་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་
 བཞེས་ཤིག རྒྱལ་བ་དང་དེ་སྤྲས་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ནི། ཁང་ག་གི་ལུས་ཀྱན་གཏན་དུ་དབྲུལ་བར་
 བཀྲེ། སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་བདག་ནི་ཡོངས་བཞེས་ཤིག¹⁶ ཅེས་སོ།

སྦྱིག་པ་བཤགས་པ་ནི། ཡན་ལག་གསུམ་པ་ནི། བདག་གི་ཆེ་རབས་

ཐོག་མེད་དུས་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྦྱིག་པ་ཅི་བཀྲིས་པ།^[17]

མྱེད་པའི་རྒྱུར་ལྷུང་དེ་ཀུན་པགས་པར་བཟུ།

ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་སྡིག་པ་བགས་པའི་རྒྱལ་བགད་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱང་བྱ་སྡིག་པའི་སྒྲོ་བྱ་གཞི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེས་དགའི་སྤྱག་གསུམ་སྟེ། ལུས་པ་མ་དང་། མཁན་པོ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་ལ། རུས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར། རོ་བོ་མི་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྡིག་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྤྱང་བ་ཡིན་ན། བྱིད་འོ་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་དེ། བཟང་སྟོད་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེས་དགའི་སྤྱག་དབང་གིས་ནི། ལུས་དང་ངག་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་གྱིས་ཀྱང་། སྡིག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་ཅི་མཆིས་པ།⁽¹⁾ ཞེས་སོ། སྟོར་བ་རང་གིས་བྱས་པ་འཇམ། གཞན་བྱེད་ཏུ་བརྩལ་པ་འཇམ། བྱེད་པ་ལ་ཡི་རང་བའི་སྡིག་པ་འོ། སྡིག་པའི་བྱེད་ལས་ནི། མཐོ་ངེས་དང་ཐར་པ་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་འགྲོ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་འོ།

གཉིས་པ་སྤྱང་རྒྱལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིན། མི་དགེ་བ་ལ་འགྱུར་བ་མང་བ་རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། མི་དགེ་བ་བྱས་རུས་སྤྱར་བཙོན་པས་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོམ་པ་བྱངས་ནས་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་ཟད་ཅིང་བསྐབས་པར་བྱེད་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཏེ། ཆོས་བཞི་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན་སྡིག་པ་བྱས་གིང་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཏོན་པར་འགྱུར་རོ། ཁའི་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་དང་། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། གེ་ལ་དང་པོ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་སྤྱོད་ནའང་དེ་ལ་འགྱུར་བ་མང་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ལ་གིན་ཏུ་བཙོན་པ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་བྱངས་ནས་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཁའི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་

གྱི་སེམས་མི་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ།^੧ །ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་སྦྱོང་རྒྱལ་ལ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ནི། སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསམས་ལ་སྐྱབས་འགོ་བྱ། དངོས་གཞི་ཕྱི་ག་པ་ཐམས་ཅད་དྲན་ཞིང་འགྱོད་
བས་རང་གཞན་གྱི་ཕྱི་ག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་ཐོག་ཏུ་ནག་ལིང་ངེར་བསམས་ལ་བཤགས་པས། སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་མཆོམས་ནས་འོད་ཟེར་བྱུང་སྟེ་འབྲལ་ལ་དག་པར་བསམ།
རྗེས་འོད་ཟེར་མང་དུ་བྱུང་ནས་ཕྱི་ག་པ་ཐམས་ཅད་དག་ལུས་གཤེལ་གོང་ལྟར་བྱུང་བར་བསམ་སོ། ཁྲིམ་
གྲང་། བཟང་སྦྱོང་དམ་སྦྱོང་འདུག་ལས། རྟོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བཞུགས་པ་ཡི། རྟོགས་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། རྟོགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་རྣམས་ལ། ཐལ་མོ་སྦྱར་རྟེགས་ལ་བ་ནི། རྟོག་
མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས། ཆོར་པས་འདི་འམ་གཞན་དག་ཏུ། བདག་གིས་མ་འཆལ་ཕྱི་ག་
བགྱིས་པའམ། བགྱིད་དུ་སྦྱལ་བ་ཉིད་དང་ནི། གཏི་ལུག་འབྲལ་བས་བདག་ཅོད་ཏེ། རྗེས་སུ་ཡིར་
གང་བགྱིས་པ། ཁོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས། བསམ་པ་ཐག་པས་མཐོག་ལ་བཤགས། བདག་
གིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི། ཁ་མའམ་གྲུ་མ་གཞན་དག་ལ། ཉོན་མོངས་སྒོ་ནས་ལུས་དང་
བག་ཡིད་གྱིས་གཞོད་བགྱིས་གང་ལགས་དང་། ཉེས་པ་དུ་མས་སྦྱོན་ཆགས་པའི། ཕྱི་ག་ཅན་
བདག་གི་ཕྱི་ག་པ། ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་བགྱིས་པསྟེ། ཐམས་ཅད་འདྲན་པ་རྣམས་ལ་འཆགས།^੨ །
ཞེས་སོ། རྟེན་རྗེས་ལ་ཕྱི་ག་པའི་དོད་ཅིང་ལྷ་ལྷ་གང་ནག་ནས་སོ་སོར་བཏགས་^੩ བས་ནས་མཁའ་ལྷ་
ལུའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དག་པར་བྱུང་ཏེ། རྟོགས་བརྒྱ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་
འགྱོད་ཆངས་བྱེད་འདོད་ན། དྲང་པོར་འདུག་ལ་ཡང་དག་ཏུ་ས། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བརྟ། ཡང་
དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲུ། རྟེན་ཅི་འགྱོད་ཆངས་མཆོག་ཡིན་ནོ།^੪ །ཞེས་སོ།

དེ་འང་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་ག་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད། སྦྱོབ་མས་ཐུག་དང་མཆོད་པ་
བྱས་ཏེ། གྲུ་གོས་སྒྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས། བདག་གི་ཕྱི་ག་པ་སྦྱང་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་
བཏབ་པའི་རྗེས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱི་ག་པ་ཕྱེ་ཐོག་ཏུ་སེམས་སུ་བརྒྱག་ལ།
བདག་གིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་མཁའ་པོ་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་དང་། བ་མ་དང་། སེམས་ཅན་

གཞན་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུ་གཤི་དབང་གིས་སྤྲི་ག་པ་ཅི་བགྱིས་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་འགྲོད་ཆངས་དྲག་པོའི་བསམ་པས། རྟོགས་བརྩུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤར་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་བཅོ་བ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཐོ་ལ་ལོ་བཤགས་སོ། །སྤྲུལ་ཆད་ཀྱང་སྤོམ་པར་འཆོལ་
 ལགས་སོ་ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་རྗེས་ལ་དར་ཅིག་སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་དུ་བརྩལ་ནས། ཉེན་གྱི་
 ཐུགས་ཀན་པོ་ཤིང་ཟེར་དཀར་པོ་བྱུང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་པར་བསམ་པའོ། །རྗེས་ལ་སྒྲོ་བ་
 དཔོན་གྱིས་མཐོང་སྒྲོམ་དྲི། སྒྲོ་བ་མས་གཏང་རག་བྱའོ། །རྟེང་རྒྱལ་དང་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱལ་དང་། ཕྱི་
 མ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱལ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དེ་དག་གིས་སྤྲོད་རྒྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དུམས་པ་སེང་གེ་སྤྲུ་ཆེན་པོས་ཞུས་པའི་
 མདོ་ལས། མི་ཤེས་པས་ནི་གང་བྱས་པའི། སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་བཤགས་པར་བགྱི། མཁས་པས་ཉེས་
 པ་བཤགས་ནས་ནི། ལས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་སོ།^༡ ཞེས་པ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་
 གིས་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་ན། དགེ་བ་ཡིས་ནི་མཐར་ཕྱེད་དེ། ཉི་ལྔ་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་བ་བཞི། འཇིག་
 ཉེན་འདིར་ནི་དེ་སྤྲང་འབྱུར་^༢ ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་མཐོང་གི་མདོ་ལས། ལ་མ་དང་རང་
 སངས་རྒྱུས་བསད་པ་ཡང་སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ།^༣ ཞེས་པ་དང་། ལས་
 རྣམ་འབྱེད་ལས། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལས་རྣམས་བྱས་པ་ནི། བདག་ལ་རྣམ་པར་སྤོང་བས་བསྐབས་
 པར་འབྱུར། རབ་ཏུ་བཤགས་དང་སྤོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིས། རྟེན་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྩ་ནས་བཏོན་པ་
 བཞིན།^༤ ཞེས་པ་དང་། བཤེས་སྤྲོད་ལས། གང་ཞིག་སྤོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་ལས། ཕྱི་ནས་
 བག་དང་ལྷན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། ལྔ་བ་སྦྱིན་བྲལ་ལྷ་བྱུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། དགའ་པོ་སོར་བྱེད་མཐོང་
 ལྷན་བདེ་བྱེད་བཞིན།^༥ ཞེས་སོ།།

དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞི། ཡན་ལག་བཞི་པ་ནི།

འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་སྤང་པོ་མཐའ་ཡས་ལ། རྟག་པར་བདག་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་།།

དེའང་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བ་ལ་བསམ་པ་ཐག་བ་ནས་ཡི་རང་བསྐྱོམས་ན་དགེ་ཙམ་ཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་
 ཅིང་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་དེ། ལྷན་པ་ལས། རྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བ་ཆད་གཟུང་
 རུང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན།^{༡༠} ཞེས་སོ། རྒྱལ་འདི་བསམ་པ་ཐག་བསམ་ཡི་རང་
 ཞིང་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོག་འདིས་བྱ་སྟེ། རྩོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་
 གས། རང་རྒྱལ་ནམས་དང་སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་། ཉེ་
 དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་ཡི་རང་།^{༡༡} ཞེས་སོ།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་བ་ནི།

མ་ལུས་སྤྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་ནམས་བསྐྱལ་བའི་བྱིར། [༡༩] ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ།

དེའང་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟོས་ལྟར་འདས་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་མི་གསུང་བ་ལ་ཆངས་བས་འཁོར་ལོ་ལུས་
 བས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྲུམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་
 བདག་ཀྱང་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བསམས་ལ། གང་ནམས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་མ་
 དག རྩང་ཆུབ་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཆགས་བརྟེས། མགོན་པོ་དེ་དག་བདག་གིས་ཐམས་
 ཅད་ལ། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་མེད་པར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ།^{༡༢} ཞེས་སོ། དེས་ནི་ཆོས་སྤངས་པའི་སྤྱི་བ་
 པ་འདག་ཅིང་། ཆོར་བས་ནས་ཆོར་བས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པ་དང་མི་འབྲལ་
 བར་འགྱུར་རོ།

ལྷན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ནི། ཡན་ལག་དྲུག་པ་ནི།

དེང་ནས་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་མ་རྟོང་པར། ལྷན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ལྟེན་པར་གསོལ།

རྟོན་བདག་ཅག་གི་རྟོན་པ་ལ་དགེ་བསྟེན་ཙམ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟོས་ལྟར་ལྷན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བཞེད་
 ནམས་དང་། སྤྲུམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བདག་ནངས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞེད་
 པ་ནམས་ལ། རི་སྤྱིད་འཁོར་པ་མ་རྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པར་གསོལ་བ། ལྷན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་

བཞེད་དེ་དག་ལ། །འགྲོ་བ་ཀླུན་ལ་ཐན་ཞིང་བདེ་བའི་བྱིར། །བསྐྱལ་བ་ཞིང་གི་རྩལ་སྟེང་བཞུགས་
བར་ཡང་། །བདག་གིས་ཐལ་མོ་རབ་སྒྱུར་གསོལ་བར་བགྱ།^{༡༧} །ཞེས་སོ། །དེས་ནི་ཆོ་ཐུང་བ་དང་།
དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་དང་། །གཞན་གྱིས་སྟོག་ལ་འཆོ་བའི་སྡིག་པ་འབྱུང་ཞིང་ཆོ་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་
ཐུབ་པར་གྱུར་རོ།།

དགེ་བ་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་ནི། །ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི།

དགེ་བ་དེ་ཡིས་བདག་དང་འགྲོ་བ་ཀླུན་[^{༡༨}] །མ་ལུས་བྱམ་གཅིག་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་གོག།

དེའང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་ཅུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འཁུག་ཞིང་བསྒྱུར་བ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་བསྐྱོ་
བ་། བྱག་འཆོལ་བ་དང་མོཙ་ཅིང་བཤགས་པ་དང་། །རྩེ་སྒྲུ་ཡི་རང་བསྐྱལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི། །དགེ་
བ་ཅུང་ཟད་བདག་གི་ཅིང་སགས་པ། །ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བྱིར་བསྐྱོལ།^{༡༩} །ཞེས་སོ། །དེའང་
བསྐྱོ་རྒྱ་ནི་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དེ། སལ་པོ་ཆེ་ལས། འགྲོ་ཀླུན་
དགེ་བ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། །བྱས་དང་བྱེད་འཇུག་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་དག །བཟང་པོ་རི་བཞིན་དེ་འདྲའི་
ས་དག་ལ། །ཀླུན་ནས་ཀླུན་གྱང་བཟང་པོར་རེད་ཇུར་ཅིག།^{༢༠} །ཅེས་སོ། །

བསྐྱོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ན་སྟེ། ལུས་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་
ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ན་རབ་བསྐྱོ་བར་བྱ་ཡི། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་ལས་གཞན་གྱི་
སར་ཡང་བསྐྱོ་བར་མི་བྱ་སྟེ།^{༢༡} །ཞེས་སོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་བ་
ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱིར་བསྐྱོ་ཡི། རང་གིས་ཡོངས་
སྒྲུ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་ལྷུང་བར་འཇུག་
པའི་བྱིར་རོ།^{༢༢} །ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་བཞིན་སྤང་བ་མི་ལམ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ།
དགེ་བ་ཡང་མི་ལམ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་གཤམ་ནས་བསྐྱོ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབྱོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི་མི་ལམ་ལྟ་བུ། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ། དགེ་བ་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོངས་སྒྲུ་བསྐྱོ་བར་
བྱ་སྟེ།^{༢༣} །ཞེས་དང་། བཟང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་སྤྱིན་པ་གང་ལ་བཏང་། །སྤྱིན་པ་རི་

ལྷར་མི་དམིགས་པ། སྦྱིན་པ་མཉམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །བཟང་པོ་ལ་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག་¹¹⁰ །
 ཅེས་སོ། །དམིགས་པ་ལམ་ཞེན་པས་དགེ་རྩ་བ་དེན་བདེན་པོར་གཤམ་པ་ནི་མི་བཟང་སྟེ། ལྷན་པ་ལས། རི་
 ལྷར་དུག་དང་འཕྲུལ་པའི་ཁ་ཟས་བཟང་བླ་བ། །དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ལའང་དེ་འདྲར་རྒྱལ་བས་
 གསུངས། ཞེས་པ་དང་། ཅི་སྟེ་མཚན་མ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྟོན་པ་ཡིན། །འོན་ཏེ་མཚན་མ་ཡོད་ན་
 བྱང་ཆུབ་བསྟོན་པ་མིན།¹¹¹ ཞེས་སོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་ལམ་ཞེན་པ་སོད་པར་བྱ་སྟེ། མཛོན་
 རྟོགས་རྒྱུ་ལས་དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། སྦྱིན་ཅི་མ་ཡོག་མཚན་ཉིད་དོ།¹¹² ཞེས་སོ། །བསྟོན་
 བ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་རྩ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འདུན་པས་བསྐྱར་བའི་སྟོང་དང་། ཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་མཐུ་
 བསྟོན་པས་ཤི། །འཇམ་དཔལ་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཞོད་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་
 བཞིན་ཏེ། འདུན་པའི་རྩ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། ཁང་གིས་སྦྱོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཏུ་འགྲུབ།¹¹³ ཅེས་སོ། །

བསྟོན་པ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱ་དགེ་བ་སྦྱོན་ཏུ་སོང་ནས་ཆོག་དང་སྦྱོན་པ་
 བསྟོན་པ་ནི་བསྟོན་པ། རྒྱ་དགེ་རྩ་བ་སོང་བར་སྦྱོན་པ་ནི་སྦྱོན་ལམ་མོ། །དེའང་བསྟོན་པ་སྦྱིན་པ་དག་
 གི་སེམས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་ཆོག་གི་རྩུས་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེང་སང་
 སྟོན་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ནི་དེས་མི་གཤམ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དཔང་པོ་ཡིན་པས།
 བླ་མ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོའི་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་སེམས་སྦྱོགས་པས་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་པའི་
 མཐུན་གྱུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ཀྱང་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་བདེན་ཆོག་གྲུབ་པ་ཞིག་གིས་གསུངས་
 པ་བཞིན་བྱ་ཡི། གང་རུང་རུང་མ་ཡིན་པས་འདིར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ། །བསྟོན་པ་འགྲུབ་པའི་དབང་
 པོར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་མུང་འཐིབས་པ་བཞིན་
 བསམས་ལ། སྦྱོན་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོག་མོད་སྦྱིན་རྣམས་ལ་རང་གི་ཤ་ཁྲག་
 བྱིན་ནས་གསུངས་པ་ལྷར་བཞེད་པ། བསྟོན་རྣམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་
 ཉེས་པའི་དག་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱས་ཏེ། སྦྱོང་བ་འཆིའི་བ་སྟོང་འབྲུག་པ་ཡི། སྦྱིད་པའི་མཚོ་ལས་འགོ་བ་
 སྦྱོལ་བར་ཤོག ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱུ་ལ་ལྷོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པ་འདེབས་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཅི་བྱ་
 དམིགས་པ་མེད་པའོ་ཞེན། རྣམ་པ་མ་གོ་བར་སྒྲུང་སྟེ། དགོ་བ་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ། གསོག་པ་པོ་འད་
 མི་ལམ་ལྟ་བུ། ལེན་པ་པོ་འད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལམ་གསུམ་དུ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
 མེད་པ་ཟེར་གྱི། དགོ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བསྒྲོམ་པའི་སྟོང་པ་ནི་ཆད་ལྟ་ཡིན་པས་ལྷགས་རན་པར་གོ་
 བས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། སྦྱིར་གྱི་དགོ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་། སྦྱོར་བ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དམ་པས་ཟེན་པ།
 དངོས་གཞི་དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དམ་པས་ཟེན་པ། རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟ་
 བུའི་བསྟོར་བ་དམ་པས་ཟེན་པ་སྟེ། དམ་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མས་རྒྱ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེས་མ་ཟེན་ན་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་
 རང་གི་དགོ་འབྲས་ལན་ཅིག་སྦྱང་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱད་དག་པའི་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི།
 དཔེ།

དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་རས་ལྷག་དག། ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་བས་ཁ་དོག་གསལ་བ་བཞིན།

དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སེམས་སྦྱངས་པའི། [༣༥] རྒྱད་ལ་དངོས་གཞིའི་སེམས་མཚོག་གསལ་བར་སྟེ།

དེ་འདྲ་སེམས་དམ་པ་སྟེ་པའི་གོགས་སྒྱུ་ཁྱུར་པའི་དྲི་མ་ཡོད་ན་སེམས་དེ་མི་སྟེ་ཞིང་གོགས་དག་ན་
 སྟེ་བ། རས་དྲི་མ་ཅན་ཆོས་སྒྱུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་བཙོ་བླག་མཁན་གྱིས་བྱས་རས་སྦྱངས་ཏེ་ཆོས་བྱེད་
 པ་དང་འདྲ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱས་པ།

འདི་ནི་བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ཆད་མེད་དེ། ཆོས་དབྱེད་ཆེ་བ་ཞིན་ནམ་མཁའི་དབྱེད་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི།

དེ་སྐད་དུ། དཔལ་སྤྲས་ཀྱིས་བྱས་པའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ལ། །དམིགས་
 བས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བྱས་ཏེ། བྱུག་འཆལ་དེ་བཞིན་མཚོན་བྱེད་དམ། །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཡི་རང་
 ཞིང་། སྦྱིག་པ་དག་ཀྱང་འཆགས་པར་བགྱིད། །བསྐྱེད་དང་གསོལ་བ་འདེབས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་བསོད་

ནམས་ཕྱང་བོ་ནི། རྣམ་མཁའ་གང་བར་རྟག་ཏུ་འབྱུང་།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་ནི། ད་ནི་དངོས་གཞིའི་ཆོག་ནི། སྟོན་འགྲོ་བྱས་པའི་རྗེས།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་ས་མཆོག་ལ།^[༡༦] །ལན་གསུམ་པར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བྱས་ཏེ།

མགོན་པོ་སྤྲས་དང་བཅས་རྣམས་དགོངས་སུ་གསོལ། རི་ཕྱར་སྟོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས།

བྱང་ཆུབ་བླགས་བསྐྱེད་བསྐྱབ་ལ་གནས་པ་ལྟར།^[༡༧] །དེང་ནས་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱབ་ལ་གནས་པར་བགྱི། །མ་ཀལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་བསྐྱལ་བར་བགྱི།

མ་གྲོལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་དགྲོལ་བགྱི་ཞིང་།^[༡༨] །དབྱགས་མ་ལྷུང་རྣམས་བདག་གིས་དབྱགས་དབྱུང་སྟེ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལྷ་ངན་འདས་ལ་དགོང་།

ཅས་བསྟེ། དེ་ཡང་། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་ཕྱིད་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོ་
ལ་མཆིས་གྱི་བར་དུ། རྒྱང་གཉིས་རྣམས་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་
སུ་མཆིའོ། །དེད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་གྱི་མཆོག་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། ཆོག་ས་རྣམས་གྱི་
མཆོག་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། རྩེགས་བཅུ་ན་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། ས་བརྩ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སྤྱ་མ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་
ཆེན་པོ་རྣམས་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། རི་ཕྱར་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བླགས་བསྐྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་མ་ཀལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་དང་། མ་
གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་། དབྱགས་མ་ལྷུང་བ་རྣམས་དབྱགས་དབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ལྷ་
ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ལྷ་ངན་ལས་བསྐྱུ་བའི་བྱིར། ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོ་ལ་
མཆིས་གྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ།

ཡང་ན་སྟོན་འཇུག་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བརྗོད་དེ། དགོངས་གསོལ་གསུམ་པོ་སྟོན་དུ་

བདང་ནས། རི་ལྷ་རྩེ་གྱི་བདག་ཤེས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། ཁྱེད་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱིལ་ཞིང་། ཁྱེད་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལའང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་
བགྱི།¹⁹⁴ ཞེས་པ་ལན་གསུམ་བཞུགས་པར་བྱའོ།

ཐེས་མཁའ་བྱི་སེམས་གཉིས་ལ་འབད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གྲལ་ལ་
འཁོད་པ་ཡིན་པས། བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའིང་། དེ་ནས་
བཟུང་སྟེ་དུས་རྟག་པར་ཡང་། ཚོག་

དེ་ལྷ་ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ལ་འབད་པར་བྱ།^[195]

དེའང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གསོ་བ་དང་། གསལ་ཐེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ།

བཞི་བ་བཞུགས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཚོག་དེའི།

བཞུགས་པ་དང་པོས་སློན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། གཉིས་པས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ཡིས།

གཉིས་ཀ་བརྟན་ཞིང་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།

དེ་སྐད་དུ། རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན་ལས། དེ་ལ་བཞུགས་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དག་གིས་སློན་པ་
དང་འཇུག་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཆེས་བརྟན་པའི་མཚོག་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་¹⁹⁶ ཞེས་སོ། ཁྱེད་ལྷ་ཉིན་
འཇུག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ། ཁྱོག་ལས་ཐ་དད་པ་ལྷ་རྒྱུར་
བ་ཡང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་བཞུགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
ཐེས་གཅིག་དུས་གཅིག་བྱེད་པ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་
ལས། སློན་པ་དང་འཇུག་པ་འདི་གཉིས་ནི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་གཅིག་པ་
ཉིད་དང་། ཐ་མི་དད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།¹⁹⁷ ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་དག་ལ་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ལྷ་རྩེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པའི་དུས།

དེང་ནས་བདག་ནི་འགྲོ་ཁུན་ཉེར་འཛོལ་གཞི།^[198] རྒྱལ་པོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་འཐོབ།

སྤྱིད་ན་མི་འཇིགས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཅིང་། །རྟག་ཏུ་ཡན་པ་འབའ་ཞིག་ལྟན་ལེན་པས།།

མི་ཡི་སྤྱིད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་གྱུར།[༧]

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆེ་སེམས་དེ་མ་ཉམས་པར་
ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་རིགས་དག་བ་ཉམས་པར་མི་བྱ་ཞིང་
འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་། དགའ་བ་ཚད་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སམ་བརྒྱད་
ནས་བྱ་ཞིང་། མི་རྒྱས་ནའང་སྟོན་པ་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱོད་ལྡན་པ་ཡིས། རབ་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྒྱུད་ནས། འཇུག་དང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་
བསྟོད་དེ། རྟེན་དུས་བདག་ཚེ་འབྲས་བྱ་ཡོད། །མི་ཡི་སྤྱིད་པ་ལེགས་པར་འཕྲོ་བ། རྟེན་མེད་སངས་
རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྐུས་སུ་བདག་གྱུར་ཏོ། །རྟེན་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་། རིགས་
དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྒྱུད་ཏེ། སྟོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ། རྟོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་
ལྟར་བྱ། །ཡོང་བས་ཐུག་དར་ལུང་པོ་ལས། །རི་ལྟར་རིག་ཆེན་རྟེན་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་རི་ཞིག་ལྟར་
སྟེས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདག་ལ་སྐྱེས།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་ཞེན་བརྩུ་བྱས་ཡོད་དེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་
ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །སྟོ་ལྡན་ཉིད་དང་གསལ་བའི་མཆོག་ །རྒྱལ་སྐས་
རྒྱལ་བའི་གཞི་དང་འི་ །རྒྱལ་བྱེད་རྒྱལ་བའི་ལྷ་གྱུ་དང་། །རྒྱལ་ལྡན་དང་ནི་འཕགས་མཆོག་དང་། རྟེན་
དཔོན་དང་ནི་གྲགས་མཆོག་དང་། སྟིང་རྗེ་ཅན་དང་བསོད་ནམས་ཆེ། རབ་རྒྱུགས་དེ་བཞིན་ཆོས་
དང་ལྡན།^{༡༢} །ཞེས་སོ། རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་
ཡོན་ཡང་རྒྱས་པར་བརྟེན་དོ། རྟེན་སྟོང་པོ་བཞོད་པའི་ལེའུ་བཞི་བརྩ་རྩ་བཞི་བ་ལས། རོར་བཟང་
གིས་འཇམ་དཔལ་ལ་བྱ་གས་བསྐྱེད་ནས། དེའི་བསྐྱེད་བྱ་བརྩལ་བའི་ཕྱིར་སྟོ་སྟོགས་ནས་སྟོ་
སྟོགས་སུ་ཕྱིན་པ་ན། །བྲམས་ཆེན་སྟོ་སྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་
སྟིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཁང་བཟངས་ན་ལྷོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྲུམ་སྐག་དུ་མས་བསྐྱོར་བ་

ལ་ཆོས་སྟོན་པ། རྣམ་པ་ཐར་གྱིས་དཔག་ཚད་ལྟ་བུར་ཆུད་ནས་མཐོང་སྟེ་དགའ་བ་དང་མགུ་བ་དང་
 རངས་བས་ཕྱག་བྱས་པ་བྱམས་པས་གཟིགས་ནས་ཕྱག་གཤམ་པ་བརྒྱད་པ་ལོ་ར་བཟང་གི་སྒྲི་བོར་
 བཞག་སྟེ། འཁོར་རྣམས་ལ་རྩམ་པའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐར་གྱི་བསྐྱེད་པ་བརྟེན་པ། ལྷོས་ཤིག་
 བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི། རྣམ་པ་ཐར་ལོ་ར་ཉི་ལྔ་ལྟ་བུར་པའི་ལ། བྱང་རྩལ་སྦྱོད་པ་དམ་པ་
 ཡོངས་ཆོལ་ཞིང་། ལམ་ལས་པ་ར་ཡི་བྱང་རྩལ་ཉི་ལྔ་ལོངས། ཞེས་པ་དང་། ལེགས་པར་འོངས་སམ་སྟེང་
 རྩལ་བྱང་བྱེད། བྱམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡངས་པར་ལེགས་འོངས་སམ། ལེགས་པར་འོངས་
 སམ་བཟུ་ན་རབ་ཞིབ། སྦྱོད་པ་སྦྱོད་ཆོ་དུབ་བར་མཐུར་ཏམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་
 དང་། རྣམ་པ་ཐར་གྱིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ལྷས་པ། འཕགས་པ། བདག་སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་ཡང་
 དག་པར་ལྷགས་ན། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་རི་ལྟར་ནས་ཏན་ཏུ་བགྱི་བམ་འཚལ་བས་
 བརྟན་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ལྷས་པའི་ལན་ཏུ། རིགས་ཀྱི་ལ། བྱང་རི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་གཟུང་བའོ། རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རིགས་ཀྱི་ལ། བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་བོན་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ཞིང་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
 པ་ནས་རྩེ་དང་རྣམ་པའི་དཔའི་བར་ཏུ་ཕན་ཡོན་བྱེད་དང་སྦྱུང་བརྒྱུར་ཏེ་བ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས།
 ཕན་ཡོན་དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ནོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་མདོ་ཉིད་
 ཏུ་བཟླ་བར་བྱའོ།

དུག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་ཐོགས་
 སུ་དེའི་བསྐྱབ་པ་ལ་རི་ལྟར་ནས་ཏན་ཏུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྩལ་

དེ་ནི་སེམས་གཙང་དགེ་བའི་ས་གཞི་ལ། བྱང་རྩལ་སེམས་གཉིས་སྦྱུག་རབ་བསྐྱེད་དེ།

དེ་གཟུང་དག་པ་སྟེལ་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱ།

འོད་གསལ་པའི་སེམས་ལ་སྤར་ཡང་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཆེས་དག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
 བདུད་དང་ཕྱིར་ཆོལ་བ་དག་གིས་བར་ཏུ་གཙོད་པར་མེད་པར་ཉི་ལྔ་ཏེ། ཆོས་བརྩམ་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་

འཛིན་ཆེན་རང་བཞིན་གྱིས། འོད་འབར་ལྷུང་གནས་ཉིད་ཏུ་འཁྱལ། བྱི་དོར་བྱས་ན་དེབས་ནི། ཉིས་
འཁྱུར་ཉིད་ཏུ་མཛེས་པ་ལྟར། འདི་བཞིན་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཚོལ་བྱེད་དེ། །
མཐའ་གཉིས་ནམ་པར་དག་པ་ཡི། ལྷོད་ལུལ་ཏུ་ནི་འཁྱུར་མི་ལྷུང་།^{༡༩} ཁྱེས་སོ། རྟེན་ལུའི་སེམས་
ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲེས་ནས། སེམས་དེ་མཉམས་པར་གཞུང་བ་དང་། དྲིམ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དག་བསྐྱེལ་བའི་
ཐབས་ཁོན་ལ་འབད་བར་བྱའོ། རྟེན་གྱི་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་
པས་འགྲུབ་སྟེ། ལྷོད་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་བདག་གིས་སེམས་འདི་ནི། ལེགས་གཞུང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་
བར་བྱ། སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ། བརྒྱལ་ཞུགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཁྱེས་པ་
དང་། བསྐྱབ་པ་བསྐྱེད་བར་འོད་པ་ཡིས། རབ་ཏུ་བསྐྱེད་མས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྟེ། སེམས་འདི་བསྐྱེད་
བར་མ་བྱས་ནས། བསྐྱབ་པ་བསྐྱེད་བར་ཡོང་མི་རུས། སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཡན་བཏང་བས། མནར་མེད་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། སྐྱེད་ཆེན་མཐུལ་སྒྲིམ་པ་ཡིས། འདི་ན་དེ་འདྲའི་གཞོད་མི་བྱེད། གྲུན་ནས་
དྲན་པའི་ཐག་པ་ཡིས། སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཆེན་དམ་བཅུགས་ན། འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་འཁྱུར་
ཞིང་། དག་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་འོང་།^{༢༠} ཁྱེས་སོ།

བདག་གཞན་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ཆུ་ཆེར་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཆུལ་རི་ལྟར་གཞུང་བ་དང་། དག་པ་དང་། སྐྱེལ་
བར་བྱ་ཞེན། རྒྱས་པར་བཤད་པ།

འགྲོ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བདག་གིས་སྐྱེད་བྱ་ཞིང་། [༤༩] བདག་གིས་དེབས་འགྲོ་བ་བདེར་སྐྱུར་ཏེ།

བྱང་ཆུབ་བར་ཏུ་དེ་དང་མི་འབྲལ་ཤོག ལྷམ་ཏུ་གཏོང་ལེན་སྐྱེལ་མར་སྐྱེད་བྱ་ཞིང་།

སྒྲོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མེད་བཞིན་བསྐྱོམ། [༥༠] རྟེན་ལུའི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་བྱ།

འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རོལ་བྱིན་དུག་སྒྱུད། རྟེན་ལུའི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱེད་བརྩོན་པར་བྱ།

དེ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ལ་གནས་པ་ནི་སེམས་གཞུང་བའོ། རྟེན་ལུའི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྐྱེད་པའི་བྱིར་འབད་པ་ནི་དག་པར་བྱའོ། བདག་གི་བདེ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བརྟེན་
པ་ལ་སྐྱེལ་མར་བྱ་བ་ནི་སེམས་སྐྱེལ་བའོ། འདི་ལྟར་སྒྲོན་པ་དང་། དག་བའི་ཆོགས་མང་ཏུ་བསྐྱེན་པ་

དང་། ཀུན་རྒྱུ་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གིས་ཁྱར་རྒྱུ་འཁྱར་བ་
 དང་། བདག་དང་གཞན་རྒྱུ་བསྐྱམ་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་རྒྱུ་བརྗེ་བར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱམ་བའི་མདོ་
 བསྐྱམ་པ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སྦྱིད་ལྷག་མེད་དང་དབྱང་ཚོགས་དང་། །ལྟར་སྤང་བདག་ཉིད་དཔར་
 བྱ་དང་། །བདག་དང་གཞན་རྒྱུ་བསྐྱམ་པ་དང་། །གཞན་དང་བདག་རྒྱུ་བརྗེ་བར་བྱས།¹⁹³ །ཞེས་སོ། །དེ་
 ལ་ཕྱོགས་དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྐབས་པོ་ཆེ་ཐོས་པ་ན། བདག་ལྟ་
 བུས་ག་ལ་རྒྱས་སྐྱམ་རྒྱུ་སྦྱིད་ལྷག་པ་མེད་པས་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ཡང་གཞི་ཤེས་པས་བཞག་གོ།

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དམན་པ་ནམས་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ན་བདག་གིས་ད་ལྟ་ནས་བརྩོན་
 པར་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་ལ། དམན་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལ་བལྟས་
 བ་ཅི་དཀའ་སྐྱམ་རྒྱུ་བསམ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཞེས། སྦྱིད་ལྷག་པར་ནི་
 མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི། །བདེན་པར་གསུང་བས་བརྟེན་འདི་གསུངས། །སྤང་བྱ་ག་
 སྤང་བྱང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཐོན་བྱར་གང་ལྟར་ལ། །དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྦོམས་བསྦྱོད་ན། །བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་དཀའ་སྤྲ་མེད་འཐོབ། །བདག་ལྟ་རིགས་གིས་མིར་སྦྱེས་ལ། །ཐན་དང་གཞོད་པ་རོ་ཤེས་
 པས། །བྱང་ཆུབ་སྦྱོད་པ་མ་བཏང་ན། །བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཐོབ།¹⁹⁴ །ཅིས་པ་དང་། ལག་
 བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས། ལག་བཟང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་བསྐྱམ་
 རྟེ། སེང་གེ་དང་། སྟག་དང་། བྱི་དང་། ཅེ་སྦྱང་དང་། སྤང་སྤང་དང་། བྱ་རྟག་དང་། ལྷག་པ་དང་།
 ཐོན་བྱ་དང་། སྤང་མ་དང་། སྤང་བྱ་དང་། ག་སྤང་རྒྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
 འཇུར་ན། བདག་མིར་ལྟར་བཞིན་རྒྱ་ཐོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འཇུར་བའི་
 བརྩོན་འགྲུས་མ་ཉམས་པར་བྱ་སྐྱམ་མོ། །ལག་བཟང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་
 བསྐྱམ་སྟེ། མི་བརྒྱའམ་སྦོང་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ན། བདག་གིས་ཀྱང་ཅིའི་
 ཕྱིར་མི་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་མི་འཇུར་¹⁹⁵ །ཞེས་པ་དང་། ཟ་མ་རྟོག་བཞོད་པ་ལས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དཔའ་པོ་སྤྲེའི་གླིང་ནས་བྱུང་སྟེ། ལུལ་འཁོར་མོ་འཛིག་གི་གྲོང་
 རྒྱུར་ཆེན་པོ་བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་གནས་དེ་ན། ཐོན་བྱའི་རིགས་བརྒྱ་སྦོང་རྒྱུ་མ་གནས་པ་ལས།

དེའི་ཚེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱང་བའི་གཟུགས་སུ་སྤྱུལ་ཏེ་སྤྱོད་བྱུང་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།¹⁹⁶ ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། དེ་དག་སངས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་
དཔྱད་ནས། འཛིག་ཚོགས་ལ་བཏུ་བའི་རིམ་ཅུ་མོ་ཉི་ཤུ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྗེས་བཅོམ་ནས། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཁ་ནས་སྒྲོས་ཀྱི་དྲི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་
དུ་སྦྱིས་སོ་ཞེས་སོ།

རྒྱལ་གཉིས་སུ་ན་སེམས་ཅན་མཐའ་མེད་པ་དག་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་
བསྐལ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་དགོས་ལ། འཁོར་བའི་གནས་སུ་ནམ་ཞར་སྟོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཆ་རྒྱུང་
ཟད་ཅིག་བཙོན་པ་བྱང་རྒྱུ་བ་བྱས་ན་འཆང་རྒྱུ་ལ། སྤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་འཁོར། ད་དྲུང་དེ་
བཞིན་བྱེད་ན་འཁོར་བར་འགྱུར་བས་བཙོན་དགོས་ཤིང་། གཞན་གྱི་ཕྱིར་རྒྱུང་ཟད་པལ་བའི་སྤྱག་
བསྐལ་མི་བཟོད་པ་ལྟར་ན། དེ་བས་མཐའ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མང་ལ་བཟོད་དཀའ་བ་དེས་པར་
བཟོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་པལ་མེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་
མེད་དོན་དུ། བྱང་རྒྱུ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་ཅིང་། རྟག་བ་དཔག་ཏུ་མེད་བྱེད་པ། རེ་གོ་བྱང་རྒྱུ་
དཔག་མེད་ཀྱང་། རྟལ་ག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་པ་བཞིན། རྟོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་སྟོགས་པར། རི་ལྟར་
བྱར་ན་ཐོབ་མི་འགྱུར། ཁ་སྟོང་ནམས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དང་། ཁེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་
དེས། ལྟས་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དག ལྟར་བ་ཉིད་དུ་སེལ་བར་བྱེད། རྟོག་པས་རན་
འགོར་ལུས་ཀྱིས་ནི། སྤྱག་བསྐལ་བ་གཉིས་སྒྲོམ་ལ་སྟོགས་འབྱུང་། རེས་སྟོག་མ་བྱས་བཟོད་ནམས་
ཀྱིས། སྤྱིད་པ་གཞན་ན་དེ་མེད་དོ། རྟོང་ས་པས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། རྟོགས་སྤང་འཛིགས་དང་
འདོད་ལ་སྟོགས། རེ་རྟེན་མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས། རེ་ནི་སྤྱར་བ་ཉིད་དུ་སྟོང་། ལྟས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐལ་གྱིས། རེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མ་སྤྱོད་ན། ཁ་ལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཐུག་པར། འཛིག་རྟེན་འདྲེན་
ཀྱང་ཅིསྟེ་སྒྲོ། སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་དུས་བྱུང་ཡང་། བཟོད་དཀའ་ཡུམ་རིང་སྒྲོས་ཅི་དགོས། སྤྱག་བསྐལ་
མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལ། མཐའ་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད། རེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་མེད། སྤྱིད་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ག་ལ་ཡོད། རེ་ནི་རྟོང་རྗེས་འཛིག་རྟེན་ན། རེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུམ་རིང་གནས། རེ་བས་

སངས་རྒྱལ་ཡིང་ཐོགས་ཞེས། ཁྲོ་དང་ལྷན་པ་སྦྱིད་མི་ལྷག་ ཉེས་ཟད་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་ནི། འདི་ལ་
 ཏྲག་ཏུ་འབད་པར་བྱ།^{༡༧} ཞེས་སོ། །ཡང་འདི་ལྷན་པ་ལྷན་ཡིང་མོར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིད་པར་
 གནས་པ་ག་ལ་བཟོད་སྟམ་ན་འང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་སེམས་ཡོད་པས་བདེ་བ་ཡིན་གྱི།
 སྟུག་བསྐལ་བ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བཟོད་དགོས་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། བསོད་ནམས་གིས་ནི་ལྷན་
 བདེ་ལ། ཁལས་བ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན། ཁག་ཏན་དོན་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་ནི། སྦྱིང་ཇེ་ཅན་
 དག་ཅི་སྟེ་སྦྱོ། འདི་ནི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་སྦྱོབས་གིས། སྦྱོན་གྱི་སྦྱིག་པ་ཟད་བྱེད་ཅིང་། བསོད་ནམས་
 རྒྱ་མཚོ་སྤྱད་བྱེད་བྱིར། ཉན་ཐོས་ནམས་ལས་མཛོག་ཏུ་བཤད། རྟེན་བསྦྱོར་འཕྲུལ་སེམས་བཞི། བྱང་
 རྒྱུ་བ་སེམས་གྱི་རྟ་ཞོན་ནས། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ། སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལྷག་
 འགྱུར།^{༡༨} ཞེས་སོ། །

ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་རི་མོ་དང་ནམ་མཁའ་འདི་རང་བཞིན་ཅན་ཡི་ནས་མ་
 སྦྱོས་ལ་སྤྱང་བས་དོན་བྱ་བ་བདེན་པར་དགོས་པ་མེད་པས་ཀྱང་སྦྱོར་བར་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས།
 སེམས་ནི་རྒྱ་དང་ས་དང་དོ་བ་དང་། རི་མོ་བྱིས་པ་དེ་འདྲར་རིག་པར་གྱིས།^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། དགོན་
 མཚོག་བཅུགས་པ་ལས། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འདི་ཁམས་ནི་བསྐྱལ་བ་གསྐྱེའི་རྒྱ་དགི་བྱེ་མ་སྦྱིད་ལས་
 ལྷག་པ་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྦྱོར་ཁིང་ཡི་ཆད་པ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་འདི་ཁམས་ལ་སྦྱེ་བའམ། འཇིག་
 པ་འམ། འཛོག་པ་འམ་གྱིས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ནམ་མཁའ་འདི་ཁམས་ལ་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤོ། རྟེན་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་
 པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་། འཕ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་དོ།^{༢༠} །
 ཞེས་སོ། རྒྱལ་དེ་ལྷ་སྤྱད་བྱང་རྒྱུ་བ་བསྐྱུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་ལ་མེད་པར་བྱའོ། འདི་
 དག་གི་རྒྱལ་གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལྷན་པས་སྟེ། རྒྱལ་བ་བཅུ་
 གསུམ་གྱི་པན་པ་བསྐྱུབ་དགོས་སོ། རྟེན་པ་ཞེན། འདི་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བདག་གི་
 པ་མ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱས་པར་མཉམ་ལ། དེའི་དུས་སུ་བཅུ་པས་པན་བཏགས་པ་གསུམ་གྱི་པན་པས་
 དེན་ལན་དུ་བྱ་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་དགོས་སོ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་

པའི་མདོ་ལས། ས་ཆེན་པོ་འདི་རིལ་ཁུ་སྒན་མ་ཙམ་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཕན་གཅིག་གིས་བདག་གི་པ་
 དང་མ་བྱས་པའི་གངས་བགངས་ན་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཟད་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་ཕན་གཅིག་གིས་པ་
 དང་མ་བྱས་པའི་གངས་ནི་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ།¹³⁹ ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་། སེམས་ཕན་གྱིས་པན་
 བཏགས་པ་དེ་དག་གིས་ལན་མ་གཞལ་ན་བྱས་པ་མི་གཙོ་བའི་ཁྱར་ཆེན་པོས་ནོན་པར་འགྱུར་བས་དེ་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ཕན་ལ་པན་པ་བསྐྱབ་དགོས་པར། ལུང་རྒྱལ་འབྱེད་ལས། ས་རྒྱམས་དང་
 བྱི་རི་རྒྱམས་དང་། རྒྱ་མཚོ་བདག་གི་ཁྱར་མིན་ཏེ། བྱས་པ་མི་གཙོ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་བདག་གི་ཁྱར་
 ཆེན་ཡིན།¹⁴⁰ ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཕན་རྒྱམས་བདེ་ཁྱིལ་སྐྱེད་ན་བདག་གིས་པན་བཏགས་མི་དགོས་མོད་
 གྲང་། བདག་ཅག་གི་ཕྱིར་སྤོན་སྤྱིག་པ་བྱས་པས་ལའོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་ནོན་
 པས་ན། བདག་གིས་ལན་པའི་ཞེས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ཕན་གྱི་དོན་བྱ་དགོས་སོ། གཞན་
 ཡང་། སེམས་ཕན་རྒྱམས་བདེ་བ་འདོད། སྐྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པར་གཅིག་གྲང་། དེའི་ཐབས་ལ་
 རྫོངས་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་གིས་གདུངས་པ་རྒྱམས་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ཕན་
 ལ་པན་པ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། གཞན་ཡང་། སེམས་ཕན་དབག་ཏུ་མེད་པ་སྤར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྒྱམས་གྱིས་བྱངས་པས་མ་ལང་ཞིང་གདུལ་བར་མ་རུས་པ་འདི་རྒྱམས་བདག་གིས་མ་བྱངས་ན་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་རིགས་ཆད་པ་དང་། སེམས་ཕན་གྱི་མགོན་སྐྱབས་མེད་པར་འགྱུར་བས་གྲང་པན་པ་བསྐྱབ་
 དགོས་སོ། གཞན་ཡང་དང་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུད་གིས་དཀྱགས་ཏེ་
 ཕྱིན་ཅི་ཡོག་པས་གྲང་གདུལ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་སྒོན་ལམ་འདེབས་པར་གསུངས་ན། ཅི་པན་དུ་
 གཞན་དོན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་གྲང་། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་
 ཕན་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་རྒྱམས་སྤྱིང་རྗེས་བྱང་དགོས་ཏེ། མ་བྱངས་ན་སྤྱིང་རྗེ་བྱུང་དུ་གསོད་པར་འགྱུར་
 བས་གྲང་པན་པ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། གཞན་ཡང་། བདག་གིས་སེམས་ཕན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དོན་མ་བྱས་ན་རང་གི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བས་གྲང་པན་པ་བསྐྱབ་

དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། བདག་ལམོར་བར་འབྱམས་པ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་ཁོ་ལ་སོགས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་པས་ལན། དེ་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་མཆོག་ཏུ་
 བྱུང་བས་ན་ཡང་ཕན་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་དག་མཁུ་བྱས་མང་པོ་ཞིག་ འདི་
 ལྟར་ཕྱན་ཆོག་པ་ལོ་ལྟེན།¹³⁹ ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཞན་དོན་དངོས་སྐྱབས་པས་རང་དོན་
 རྒྱགས་ལ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཕན་པ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་དོན་ཡང་དག་བསྐྱེད་པའང་
 དེ་ཉིད་དོ།¹⁴⁰ ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ན་སངས་རྒྱལ་མཉམས་པའི་ཕྱིར་ཡང་
 ཕན་པ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་མཁུ་བྱ་མ་གཏོགས་པ། རྒྱལ་བ་མཉམས་པའི་
 ཐབས་གཞན་མེད།¹⁴¹ ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་མ་
 བསྐྱེད་པས་ན། ཉན་རང་དུ་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 དོན་དམ་པར་བདག་དང་སེམས་ཅན་དམིགས་སུ་མེད་པ་ན་མ་མཁའ་ལྟ་ལུའི་ངང་ནས་ཀྱན་རྫོབ་སྐྱེ་མ་
 ལྟ་ལུའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཀའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

མདོར་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅུམ་ལམོར་བ་ལས་མཐར་ཡང་དེའི་བར་དུ་བདག་ལམོར་
 བར་གནས་ལ་དོན་བྱ། བདག་གིས་ཉོན་མཆོན་དུ་སྒྲོ་དུབ་མེད་པས་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་
 བྱས་ན་སེམས་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སེམས་དགེ་བ་སྐྱད་ཅིག་སྐྱེ་བར་གཤམ་ནའང་སེམས་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 བརྩོན་དགོས་ཏེ། མདོ་མེད་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་ལྷན་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་ལ་བརྟེན་པ་དེ། སེམས་ཅན་
 ཆོག་པར་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་ན། ལ་ལོ་སེམས་དགེ་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་སྟོང་
 དུང་སྒྲོ་མི་འགྱུར།¹⁴² ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དོན་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔུང་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པའང་རྣམ་པ་
 བཞི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མོས་བརྟན་དགའ་དང་དོར་བ་ཡིན།¹⁴³ ཞེས་པས་དང་པོ་མོས་པའི་དཔུང་
 བྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་མོས་པས་དགེ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་དོར་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 ལས། མོས་པས་སྐྱག་བསྐྱེད་འཇིགས་པ་དང་། རེ་ཡི་ཕན་ཡོན་བསམས་པས་བསྐྱེད།¹⁴⁴ ཅེས་སོ། །
 གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་དཔུང་ནི་བདག་གིས་སེམས་མ་བསྐྱེད་ན་པར་ཞིག་ བསྐྱེད་ནས་བཏང་བས་
 གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ངན་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྟུང་ནས་བསམ་རྟགས་ལ་མ་གོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་

ཉིད་ལས། དོན་རྒྱལ་མཚན་ཚོག་ཡིས། བརྩམས་ནས་ང་རྒྱལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཉང་བོར་འབྱོར་བ་
 བརྟགས་ནས་ནི། བརྩམ་མམ་ཡང་ན་མི་བརྩམ་བྱ། བརྩམས་ནས་བསྐྱོག་པར་མི་བྱའོ།^༥ །
 ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོར་བའི་དཔུང་ནི་སྐལ་བཅང་འགར་རི་སྐད་བཤད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཕན་ཚུགས་སེམས་
 ཅན་ལ་མི་གཞོད་པ་ཁ་ཅིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འཇིགས་
 དང་དགའ་སྟོན་སོགས་བྱེད་བས། གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཅི་བདེར་བྱ།^{༥༠} ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །བཞི་
 བ་དགའ་བའི་དཔུང་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ་ཞིང་སྟོབས་འཇུག་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྟོབས་སྤྱིང་དུ། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དབུ་ཆ་མས་གཙོད་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱ་ལྷ་ལུང་དཔེས་
 བའི་རྣམ་འབྱེད་གཞིགས་མཛོད་ཅིང་། ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གཏུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ཁེབས་པ་ལྟའི། ས་
 ཡང་རལ་གྱི་སོ་བདར་རྫོན་པོ་ལྷ་ལུང་དགོངས།^{༥༡} ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །

དགེ་བ་ནི་ལྷར་བྱང་བྱུང་མཐོང་སེམས་དང་ཐར་པའི་རྒྱལ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་སྟེ། སྟོན་འཇུག་
 ལས། རྒྱ་ཆེ་དྲི་བཟང་བསེལ་བ་བསྐྱེད་སྟེང་བོར་གནས། རྒྱལ་བའི་གསུང་སྟན་ཟས་གྱིས་གཟི་བཞིན་
 བསྐྱེད་བྱས་པ། རྒྱབ་ལོད་གྱིས་རྒྱས་པ་དུ་ལས་བྱུང་ལུས་མཚོག་ཅན། རྒྱལ་བའི་མདུན་གནས་བདེ་
 གཤེགས་སྐྱས་སུ་དགེ་བས་འབྱུང་། ཞེས་པ་དང་། གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འབྱུང་བ། ཉིད་དེར་ནི་
 བསོད་ནམས་དེས། རྒྱས་པའི་ཡོན་གྱིས་དངོས་མཚོད་འབྱུང་།^{༥༢} ཞེས་སོ། །འགྲོ་བ་བདག་གི་
 དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ལ་མ་དང་ཉེ་དུར་མ་གྱུར་བ་མེད་པས་འདི་རྣམས་
 གྱི་དོན་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་ཞིང་དུ་གྱུར་པས་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕན་གདགས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་དཔེས་པ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་
 རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཚོས་འབྲུག་འབྲུག་པ་ལས། རྒྱལ་ལ་གུས་བྱ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་
 ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་རྒྱལ། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དཔེས་པར་བཞིན་སྤྱོད་དུ། ཉིང་
 བས་ངེས་བརྟུལ་འཇིག་རྟེན་བྱན་དུ་མཆོ།^{༥༣} ཞེས་སོ། །བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསྐྱོམ་པ་
 ཡང་། རྒྱན་མོང་བ་བཏང་སྟོམས་བསྐྱོམ་པའི་ནང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དག་ལྷ་
 འཇིག་ལ་ཐོག་མར་མའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། རང་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་དང་། མཐར་

ཐུག་ལེགས་པ་གྲུབ་ན་དགའ་བ་བཞིན་དུ། དེ་ལས་ཁྱད་མེད་པས། བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་འདི་ཡི་
ཕན་པ་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་དུ་བསྒྲུབ་ཞིང་། སེམས་ཅན་གཅིག་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཉམ་
གྱི་བར་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།།

བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ནི། དེ་ལ་སློ་འབྱོར་ས་ནས། རང་གི་བདེ་བ་དང་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་པ་
ཐམས་ཅད་དེ་ལ་སློས་ལིངས་གྱིས་ཤོག་ལ། དེའི་བསོད་ནམས་གྱིས་གནས་སྒྲུབས་སུ་མཐོ་རིས་དང་
མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བསམ། དེའི་ལས་ངན་གྱི་སྙུག་བསྐལ་བདག་ལ་ཚུར་གོས་བརྗེས་
བ་ལྟར་དང་དུ་སྒྲེངས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱིན་པས་ཁོའི་དོན་དུ་ངན་སོང་ལ་སོགས་པའི་སྙུག་བསྐལ་
མང་པོ་མྱོང་བར་བསམ་ཞིང་། སྦྱིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་བརྗེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་
སློ་འབྱོར་ས་ནས་ཀྱང་གྱི་བར་དུ་བྱའོ། ཉིས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་སྤྲིག་པ་ཆོན་པོ་ཆེ་འདག་ཅིང་ཕྱི་མར་
ངན་སོང་ལ་སོགས་པ་མྱོང་འཇུག་གི་ལས་མང་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་བདེ་བ་དུ་མ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའོ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྙུག་བསྐལ་དག། ཡང་དག་བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད།^{༡༧} །ཅེས་པའི་དོན་ནི། །འདིར་ཁ་ཅིག་
ན་པེ། ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཞིན་ཏེ། །འདུན་པའི་ཆེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་པས་དེ་ལྟར་
བྱས་ན་མི་རུང་སྟེ། བདག་ཉིད་གཏན་དུ་འཁོར་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མི་དགེ་བ་བྱས་དུས་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འདུན་པས་བསྐྱོས་ན་དགེ་བར་འགྱུར་ཏེ། །འདུན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་བསྐྱོས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བའང་བདུད་གྱི་གསང་ཆོག་ཏུ་བསམ་མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་ལན་བཤད་པར་བྱསྟེ།
འདི་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་བྱི་མའི་སྙུ་མཐར་སྒྲོན་པས་འོ་ཁྲ་བར་འབྱུངས་ན་འཇམ་དཔལ་ཡབ་འབྱུངས་
པར་རིགས་ཏེ། དེའི་སྒྲོན་ལམ་ལས། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཡང་ནི། བྱི་མའི་སྙུ་མཐར་གནས་པར་
ཤོག །ཅེས་བཏབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བྱས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་དངོས་སུ་བརྗེས་པ་ནི་མེད་ལ། ཡོད་
ནའང་གིན་ཏུ་བཟང་སྟེ་རྒྱུབས་པོ་ཆེའི་བསོད་ནམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་གྱིས་བརྗེས་པའི་སེམས་
ཅན་དང་བདག་གཉིས་ཀ་རང་གི་སེམས་ཡིན་པས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྙུག་བསྐལ་བདག་ལ་མི་སྦྱིན་ཅིང་

རང་གི་བདེ་བ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ལས་འབྲས་མི་འཕོ་བར་གསུངས་ཏེ། ལས་
བརྒྱུ་བ་ལས། རང་གིས་བྱས་པ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་ཞིང་། །གཞན་གྱི་ལས་ཀྱང་དཔེ་ཞིང་རང་ལ་མིན། །རང་
གི་བསགས་པའི་བགོ་སྐལ་སྤྱོད་པས་ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་གྱི་མཉམ་པས་བསྐྱེད་སུ།^{༡༥} །
ཞེས་སོ།

སྒྲིག་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་མི་རུང་སྟེ། རན་མོང་དང་སྟུག་བསྟུལ་
ལས་གཞན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ལུང་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེ་
སྟེ་ཞེས་པ་ལས། སྒྲིག་པའི་རྩ་བ་འདི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེ་སྟེ་ཞེས་གང་ལས་ཀྱང་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་དགེ་བ་ཅན་འདུན་པས་གང་བསྐྱོས་པ་དེར་འགྱུར་གྱི། རྒྱར་མི་རུང་
བ་བསྐྱོས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའ་འདི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལུགས་ཡིད་ལ་མི་བསམ་ཞིང་ཐོས་པར་ཡང་མི་བྱ་ན་དངོས་སུ་བྱ་ཞིང་དེའི་རྗེས་སུ་ལས་
ལེན་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །དག་པ་དང་སྟེལ་བ་ནི་འོག་ཏུ་ད་ལྟ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་
མི་སྦྱོའོ།

དན་དང་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་ནི། རྩལ་དེ་བས་ན་ཉིན་མཚན།

རྟག་ཏུ་དན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་གིས།^[༡༥] །མི་དགེ་སྤང་ཞིང་དགེ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབ།

འདི་ལྟར་དོན་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་རང་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་ལས་
བསྐྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བག་ཡོད་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱང་བར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་དན་པས་མི་ཉམས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དན་པས་མི་ཉམས་
པར་བྱ་བ་གཞུག་དུངས་པའི་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁོ་ན་གལ་ཆེའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
ཉམས་ན་དགེ་བ་ཉམས་ཤིང་མི་དགེ་བ་སྤྲད་ཅིག་ལ་ཆོགས་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྒྱན་དག །དན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་འབྱང་བས། །བསོད་ནམས་དག་ནི་
ཉར་བསགས་ཀྱང་། །རྒྱན་པོས་ཐོགས་བཞིན་ངན་འགྲོར་འགོ། །ཉོན་མོངས་ཆོས་རྒྱན་ཆོགས་འདི་ནི།

སྐྱགས་སྐབས་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྐྱགས་རྟེན་གྱི་རྩལ་ནས་དག་འཕྲོག་ཅིང་། ཁ་དེ་འགྲོའི་སྐྱག་གྱང་
འཛོམས་པར་བྱེད། ཁྱེད་བས་བྱན་པའི་ཡིད་སྟོན་ནས། སྤྱད་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་ངོ་། ཁོང་ན་ངན་སོང་
གཞོན་པ་དག ཁྱེད་པར་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་གཞག་པུ་^{༡༤} ཟེས་སོ། ཡང་བསྐྱབ་པ་དང་། དེའི་ཡན་ཡོན་
དང་། ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་གཤེས་བཞིན་རྣམ་པར་
དག་པས་གྱང་སེམས་བསྐྱང་དགོས་སོ། ཁྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྩལ་རབས་དག་སྤར་གྱི་ལེགས་ཉེས་
མང་པོའི་རང་བཞིན་ལ་གཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་ངན་པ་འདོར་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚོས་
མཚུངས་སོ།

འདི་ལྟར་རྟོག་མཚན་དུ་དག་པའི་རྩོགས་ཐམས་ཅད་གཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་བསྐྱབ་པའི་དུང་།
རང་གི་སྟོན་གསུམ་ལ་དག་པ་དང་མི་དག་པ་རི་ལྟར་བྱུང་བརྟགས་ཤིང་དེའུ་ལ་སོགས་པས་གྲངས་བྱས་
ཏེ་མི་དག་པ་འདོར་ཞིང་དག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་དང་
སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། ཁྱེད་ཉིད་ཁོན་མདོར་ན་ནི། ཤེས་བཞིན་
བསྐྱང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ།^{༡༥} ཟེས་སོ། ཁྱེད་བྱན་གཤེས་བཞིན་བཅོམ་པ་བསྐྱང་བར་། དེ་ཉིད་ལས།
སེམས་སྐྱང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཁྱེད་པ་དང་ནི་གཤེས་བཞིན་དག སྐྱག་ལ་བཟང་གྱང་སྐྱངས་ཤིག་
ཅེས། ཁྱེད་པ་དུ་ཉི་ལྟར་ཐལ་མོ་སྦྱར།^{༡༦} ཟེས་སོ།

ཡང་བག་ཡོད་པས་གྱང་སེམས་བསྐྱང་སྟེ། རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་བྱེད་པ་ངོ་
ཚ་གས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་དོགས་ནས་མི་དག་པ་བསྐྱང་བ་ཁྱེད་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་
བག་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡོན་པས་དེས་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱང་ངོ་། གཞན་ཡང་། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལྷོག་
ཅིང་ཐར་པའི་དག་པ་སྦྱོང་བའི་བག་དང་ལྡན་པ་ཉིད། མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། བག་ཡོད་པ་
གང་ཞེན། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་པ་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་བརྟེན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་
གནས་ནས་དག་པའི་ཚོས་རྣམས་བསྟོམ་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་
སེམས་བསྐྱང་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལུན་སུ་མ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཅན་ནོ།^{༡༧} ཟེས་སོ། ཁྱེད་ཡང་བག་ཡོད་

པ་ལ་གནས་ན་དགེ་བ་དང་ལེགས་པ་ཀླན་འགྲུབ་ཅིང་མི་གནས་ན་མི་འགྲུབ་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས། བག་ཡོད་བདུད་ཅིའི་གནས་ཏེ་བག་
 མེད་ལ། །འཆི་བའི་གནས་སུ་བྱུང་བས་བཀའ་འཇུག་ཏེ། རྟེན་བས་ཁྱེད་ཀྱིས་དགོ་ཆོས་སྤེལ་སྤྲད་དུ། །ཀྱུས་
 བས་ཀྱི་ཀྱུ་བག་དང་བཅས་པར་མོན།^{༡༠} །ཅིས་དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྦྱིན་དང་ཆུ་ལ་
 བྲིམས་དེ་བཞིན་བཟོད་ལ་སོགས། རྟེན་བའི་ཆོས་སུ་བརྟེན་པ་རི་སྟེད་པ། ཀླན་གྱི་རྩ་བ་བག་ཡོད་
 འདི་ཡིན་ཏེ།^{༡༡} །ཞེས་པ་དང་། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་བག་ཡོད་པ་གང་
 ཞེན། རི་ཅམ་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱབ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བག་ཡོད་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སྦྱང་པོ་མཛེས་པར་བྱེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའོ། །ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་སོ། །དགེ་བའི་ཆོས་བསྐྱགས་ཤིང་སོ་སོར་འཛིན་པའོ། །སྟོན་ཐོས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཆུད་མི་གསོན་པའོ། །ཁུ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྟུང་པའོ། །སྦྱིབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྟུང་
 པའོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལྟར་བྲན་ཤིང་པའི་ཆོས་བག་ཡོད་གསུམ་གྱིས་མ་ཟིན་ན། སྟོན་ཡོད་པའི་ཆོས་པ་ལ་སོགས་
 པའང་ཉམས་ཤིང་། དད་པ་ཅམ་དང་། ཐོས་པ་ཅམ་དང་། བརྟེན་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ལྷུང་བའི་རྟོག་
 པས་གོས་ཏེ་མ་དག་པས་འོ་ཁ་བ་དང་ངན་ཆ་ལས་མི་ཐར་བ་ཉིད། སྟོང་འཇུག་ལས། ཤེས་བཞིན་
 མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའོ། །ཐོས་དང་བསམ་དང་སྟོམ་པའང་། སྟོང་འོ་ལ་བུམ་པའི་རྩ་བཞིན་དུ། །དན་
 པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། ཐོས་ལྡན་དད་པ་ཅན་དང་ནི། བརྟེན་པ་ལྡན་ལེན་དུ་མ་ཡང་། ཤེས་བཞིན་མེད་
 པའི་སྟོན་ཆགས་པས། ལྷུང་བའི་རྟོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར།^{༡༣} །ཞེས་སོ། རྟེན་གནས་སྐྱབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟག་ཅིང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འཇུག་དགོས་ན་འང་དེ་
 དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་བྱ་གདང་བསྟོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོོས་པ་དང་བཅས་པ་ལྟུ་ར་སྤང་ཞིང་མི་
 དགེ་བ་དང་མ་འཕེལ་བར་བྱ། དཔེན་པར་གནས་པ་ན་འང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་
 པའི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་བཏང་སྟོམས་སུ་མ་ལུས་པར་བྱའོ། །གང་དང་གང་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་མ་
 རྟོགས་བར་དུ་གཞན་མང་པོ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པའི་བར་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་

གཉིས་ཀ་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཤུའི་ལྷ། གལ་ཏེ་གེས་
རབ་གྱི་པ་འོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིན་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། མི་ལམ་དུ་
རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རྟེ། མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་སོ། རྟེན་སྒྲར་བསྟན་པའི་ཆོག་གས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུམ་པ་གཟུང་བར་བྱ་
སྟེ། ཉིན་མཚན་གྱི་ཆ་ལ་ཡན་ལག་རྩུང་ཟད་ཉམས་པ་ཡང་གསོ་ཞིང་མ་ཉམས་ཀྱང་སྟེལ་བར་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་སྒྲུབ་ཟས་ཀྱི་འཚལ་མ་འཚལ་པའི་ཆོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་དབ་
པས་ཆ་བཞིའི་གཅིག་དེ་ལ་དབུལ། གཅིག་སྒྲོ་བྱར་དུ་འོངས་པ་ལ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་གཞག་གཅིག་འཕྲོག་
མའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏོར་མ་སྒྱིན། གཅིག་རང་གིས་བཟེཏ། ཡང་ན་ཆ་གཅིག་དཀོན་མཆོག་ལ།
གཅིག་ཆོས་སྒྲོང་ལ། གཅིག་རང་གིས། གཅིག་འབྱུང་པོ་ལྷག་མ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ལ་སྒྱིན་རྟེ། སྒྲོང་
བསྟན་ལས། ཟས་ལ་ཆ་བཞིར་བགོ་བྱ་སྟེ། རྟང་པོ་ལྷ་ལ་བཞོས་གཙང་དབུལ། རྟེན་སྒྲུབ་སྒྲོང་
སྒྲུང་མ་ལ། གཏོར་མ་གྱིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་། རང་གིས་ཟས་གྱིང་འབྱུངས་པ་ཡི། ལྷག་མ་འབྱུང་པོ་
ཀྱན་ལ་སྒྱིན།^{༡༧} ཞེས་སོ།

ཡང་ན་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཆ་གསུམ་གྱི་དང་པོས་དཀོན་
མཆོག་གཉིས་པ་དག་སྒྲོང་ངམ་བམ་ཟེམས་རྒྱལ་རིགས་སྒྲོ་བྱར་དུ་འོང་བའི་ཕྱིར་བཞག་གསུམ་
པ་འོངས་སྒྲུང་དོ། རྟེན་བཟུང་བའི་ཆོ་ཟས་ལ་མི་གཙང་བའི་སྒྲོ་དང་། སྒྲོ་བའི་སྒྲོ་དང་། སྒྲིན་བུའི་
རིགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཡན་གདགས་པའི་སྒྲོ་དང་། སྒྲིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པའི་བྱ་པོ་ཆེད་ཅིག་
ཏུ་གནས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོས་བཟུང་བར་བྱའི། ཆགས་པ་དང་སྟེད་པ་འཕེལ་བའི་སྒྲོས་མི་བཟེཏ། རྟེ་
ཡང་ལུས་ཀྱི་ཆ་བཞིའི་ཆ་གཅིག་སྟེང་པ། ཆ་གཉིས་ཟས། ཆ་གཅིག་སྒྲོམ་དུ་བཤད་དེ། ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་ལས། རྟོ་བའི་ཆ་གཉིས་ཟས་ཀྱིས་རྟེ། ཆ་གཅིག་སྒྲོམ་གྱི་ཡིན་པར་བཞེད། རྒྱུང་ལ་སོགས་
པའི་གནས་དག་ཏུ། ཆ་བཞིཔ་ནི་ཡང་དག་བཞག་^{༡༨} ཅེས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ཟས་ཀྱི་གཞི་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆ་གསུམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཟས་དང་སྒྲོམ། ཆ་གཅིག་སྟེང་པར་བཞག་གོ། རྟེ་ཡང་
རྟོགས་ན་སྒྲིན་བུའི་ཆོག་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་དང་ནད་འགའ་ཞིག་ལྟར་བཤད་བྱ་བ་ལ་ཆུག་པར་མི་རུས་ལ།

འགངས་བྲགས་ན་དྲིང་བ་དང་། བད་མང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེས་པ་འཕྱུང་བར་བཤད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རན་པ་ཙམ་དུ་བཟའ་བར་བྱ།¹⁶⁶ ཞེས་
 པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཟའ་བར་བྱའོ། དེ་ནས་རྗེས་ལ་མི་རྟག་པའི་བློ་བཞག་སྟེ་བས་གྱི་བསྟོན་པ། ཡུང་ལས་
 བཤད་པ་བཞིན། རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་བདག་ཉིད་དང་ནི། གཞན་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་གནས་པ་ཡི། སེམས་ཙན་
 ཡུང་པོ་གཞན་དག་རྣམས། རྟག་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་བར་ཤོག ཅེས་བརྗོད་དོ། དེ་ནས་འགྲོ་བ་ནའང་།
 གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་དུ་བལྟ་ཞིང་ལམ་གྱི་སྟོག་ཆགས་བརྟགས་པས་སེམས་མ་ལུ་ལ་བར་བྱ་སྟེ།
 སྤྱད་པ་ལས། གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་བལྟ་ཞིང་འགྲོ་ལ་སེམས་ལུལ་མེད།¹⁶⁷ ཅེས་སོ། ཡང་མིག་
 ལཔ་སྟེ་བལྟ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་འོངས་ན་འཇུགས་པས་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འཇིགས་
 པའི་དུས་ན་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་བལྟ་བ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་མེད་གཡེང་བར་བལྟ་བ་ནི། བཤམ་ཡང་
 བདག་གིས་མི་བྱ་སྟེ། དེས་པར་སེམས་པས་རྟག་དུ་ནི། མིག་ནི་ལཔ་སྟེ་བལྟ་བར་བྱ། བལྟ་བ་རལ་
 གསེའི་ཆེད་དུ་ནི། དེས་འགའ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། འགའ་ཞིག་མིག་ལམ་སྤང་གྱུར་ན། བལྟས་
 བས་འོངས་པ་ལེགས་ཞེས་བརྗོད། ལམ་སོགས་འཇིགས་པ་བརྟག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱོགས་
 བཞིར་བལྟ། རལ་སོས་ཁ་ནི་ཕྱིར་བལྟས་ནས། རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། མཐུན་དང་རྒྱབ་དུ་
 བརྟགས་བྱས་ནས། འགྲོ་བའམ་ཡང་ན་འོང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། དགོས་
 པ་གཤེས་ནས་སྤྱད་པར་བྱ།¹⁶⁸ ཞེས་སོ།

དེ་ནས་ཤིང་དུ་རལ་སོགས་པར་བསམ་གཏན་དང་གྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་
 རྣམས་བྱ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་ནའང་རིགས་པ་ལྟས་ཏེ། ཁེངས་པ་དང་མ་དུལ་བ་
 རུང་ཟད་གེས་པར་སྤྱོད་བདག་ལ། རྩ་བ་སྤྱོད་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗོད་དེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 ཁྱོད་ལྟ་སུའི། བཤུན་དུ་བདག་གིས་ག་ལ་སྟོབས། ཁྱོད་ནི་གེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟེ།¹⁶⁹ ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་བརྗོད་དོ། ཅི་ནས་གྲང་ཉན་པར་འདོད་ན། སྤྱོད་བརྟགས་ཏེ་བཤད་དོ། དེའང་སྤྱོད་རུ་
 ལ་ཆེན་པོ་བཤད་ན་ཆོས་སྤྱོད་བས་རན་འགྲོར་འགྲོ་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས། ཐོས་ནས་སྤྱོད་རུ་ཡིས་འདི་
 བེ་སྤྱོད་བྱེད་དེ། སྤངས་ནས་སྤྱོད་པ་མེད་གྱུར་པ་དེ་ནི་མནར་མེད་འགྲོ།¹⁷⁰ ཞེས་སོ། ཆེན་པོ་

ལ་རུང་དུ་མི་བཤད་དེ། ལྷོད་འཇུག་ལས། རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྡོད་གྱུར་བ། །དམན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་
 མི་བྱ།¹⁶⁰ ཞེས་སོ། །དེའང་གོགས་མེད་པར་བྱད་མེད་ལ་གཅིག་ཤུར་ཆོས་མི་བཤད་དེ། ཆངས་སྡོད་
 ཀྱི་དབྱར་འགྱུར་བ་དང་། རྫོགས་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རྫེས་པ་མེད་པར་
 བྱད་མེད་མིན།¹⁶¹ ཞེས་པ་དང་། བསྐྱེད་ཀྱི་པོ་ལས། མཁས་པས་གང་གི་དུས་སུ་ཡང་། །བྱད་
 མེད་རྣམས་ལ་ཆོས་འཆད་པ། །དེར་ནི་གཅིག་ཤུར་འགྲོ་མི་བྱ། །དགོད་ཅིང་འདུག་པར་མི་
 བྱའོ།¹⁶² ཞེས་སོ། །དེའང་སྡོད་ལམ་གཞན་ཡང་དེར་མ་གྲུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་བཤད་དེ། ལྷོད་
 འཇུག་ལས། མ་གྲུས་པ་ལ་ཆོས་མི་བཤད། །མི་ན་བཞིན་དུ་མགོ་གཡོགས་དང་། གཏུགས་དང་འཁར་
 བ་མཚོན་ཐོགས་དང་། རྩལ་བོད་ཀྱིས་པ་དག་ལ་འདེམ་མིན།¹⁶³ ཞེས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་ཡངས་
 པར་མེད་གེའི་བྱིབ་རྒྱུ་པ་ལ་སོགས་པར། རྟེན་པ་དང་འགྲུར་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རང་འདོད་མེད་ཅིང་
 གཞན་ལ་ཕན་པའི་སྒྲུབ་འཆད་དེ། བསྐྱེད་ཀྱི་པོ་ལས། གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །ཡངས་
 པའི་སྟན་ནི་རབ་བཤམས་ལེགས་བཞིང་སྟེ། །བཟང་བོའི་ཆོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཁ་བསྐྱུར་བའི། ཆོས་
 གོས་གཙང་མ་དེ་ནི་རབ་བགོས་ནས། དེ་ལ་ནམ་ཡང་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཁས་དང་སྟོམ་དང་
 བཟའ་དང་བཅའ་བ་དང་། གོས་དང་མལ་སྟན་ཆོས་གོས་རྣམས་དང་ནི། །ན་བའི་གསོ་སྦྱོན་དག་གྱང་
 མི་བསམ་སྟེ། །པའོར་རྣམས་ལ་ནི་ཅི་ཡང་མི་བྱང་ངོ་། །གཞན་དུ་མཁས་པས་རྟག་དུ་བདག་ཉི་
 དང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་ཡན་ཕྱིར་ཆོས་གང་བསྟན་
 པ་དེ། །བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀུན་སྟུང་སེམས།¹⁶⁴ ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །

དེ་ནས་གང་ལྟར་དང་འབྲུད་ཅིང་གཏམ་སྒྲ་ཡང་རྒྱལ་དང་ཁྱད་གསོད་དང་མ་གྲུ་ས་པ་
 མེད་པས་འཇུམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་སྟན་པར་སྒྲ་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་བ་སྟོན་མ་ལས། རྒྱ་རྒྱས་བཞིན་
 འཇུམ་དུ་ལ་བ་དང་། ཆུན་རབས་དང་ནི་གསར་བུ་ལ། རྟག་དུ་གསོད་པོར་སྒྲ་བ་དང་། །དེས་གིང་
 རྒྱལ་མེད་པར་བྱ། །འཇིག་རྟེན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཏམ། །རིགས་པས་དུས་སུ་སྒྲ་བར་བྱ། །སྟོམ་གས་
 གཡེང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག །འཇིགས་པས་ནམ་ཡང་སྒྲ་མི་བྱ།¹⁶⁵ ཞེས་སོ། །དེའང་སྟན་པར་སྒྲ་
 ཞིང་བསྟོད་པ་ནི་རང་ལ་ཤོར་གོད་མེད་ལ་མ་རོལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོད་འཇུག་

ཡམ། ཡེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། རག་པར་གསུངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། རམོད་ནམས་
བྱེད་པ་མཐོང་བྱུང་ན། རམོད་པས་ཡེགས་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད། རྟོག་ན་ཡོན་ཏན་བརྗོད་བྱ་
ཞིང། ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནའང་རྗེས་སུ་བརྗོད། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་དེ། ཡོན་ཏན་གེས་
པར་རིག་པར་བྱ། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་བྱིར་ཏེ། རེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོན་འང་དཀོན། རེ་ལྷས་
གཞན་བྱས་ཡོན་ཏན་གྱིས། རགའང་བའི་སྡོད་པ་སྡུད་པར་བྱ། རདག་ལ་འདིར་གོང་འོང་མེད་ལ། ར་
རྩལ་དུ་ཡང་བདེ་བ་ཆེ། ཉེས་པས་མི་དགའ་སྟག་བསྐྱལ་ཞིང། ར་རྩལ་དུ་ཡང་སྟག་བསྐྱལ་ཆེ། སྒྲ་
ན་ཡིད་ལེགས་འབྲེལ་བ་དང། རྟོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང། རྟགས་དང་ཞེ་སྐྱང་སྤངས་པ་
དང། རང་མ་ཞིང་རན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱ།^{༡༥} ཞེས་སོ།

དེ་ནས་རང་བས་ལྟག་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་གཤིས་དང་། མཉམ་པ་རྣམས་ལ་གྲོགས་
 དང་། དམན་པ་རྣམས་ལ་འཁོར་དང་། བྱན་པ་རྣམས་ལ་ལ་མ་དང་། གཞོན་པ་རྣམས་ལ་བུ་ཚ་དང་།
 མཉམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ལ་སྟོགས་པའི་འདུ་གཤིས་བསྐྱེད་ཅིང་གྲུས་པར་བྱའོ། རྣོས་པ་བཅུ་པའི་མདོ་
 ལས། ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱིས་གནས་རན་ལོན་དང་བུལ་བས་མཁན་པོ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་གཤིས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོབ་དཔོན་ལ་མཁན་པོའི་འདུ་གཤིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྐྱོད་པ་
 བྱེད་པ་དང་། སྐྱེད་པ་དང་གསལ་བ་ལྟར་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་དང་བཅས་པ་དང་། གྲུས་པ་དང་བཅས་པས་
 བསྐྱར་སྟེ་བྱའོ།^མ ཞེས་པ་དང་། རྫོགས་རབས་སྟུ། དམ་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་གྲང་མི་བསྐྱེད་སྟེ། རྒྱལ་
 པའི་རྒྱལ་གྱིས་པལེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། རྟེན་དང་ཉེན་དེ་ཡི་ཡོན་ཉན་རྒྱལ། རྟེན་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྟེ།
 པར་ཡང་དགོས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། རྟེན་པ་རྣོག་རྟེན་སྟོན་དང་དག་མེད་པ་སྤྲོ་མོ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། མ་མཐོང་པར་ནི་སྟེག་པ་བྱེད་པ་དག རྟག་ཆོས་བཞིན་རྟེན་པ་དེ་དག་ལ་འགྱུར། ལྟ་
 དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་མི་དག་གི རྣམ་དག་མིག་གིས་མི་མཐོང་མི་སྤྲིད་དོ།^{མམ} ཞེས་སོ།

དེ་ནས་དཔལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། མངས་ཀྱས་འབྱུང་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་
ཡིད་ལ་བྱེད་བས་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཆེ། ལུལ་འཁོར་རྒྱུ་གིས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། མངས་ཀྱས་འཁྱེད་
རྟེན་ཐོན་པ་དང་ཆོར་ཆེ། །བརྒྱལ་བ་ཕྱེ་བར་བརྒྱ་ལམ་འབྱུང་ཞིང་ཙམ། །དུ་ཉལ་འབྱོར་དམ་པ་རྟེན་

པ་ལ། ཁང་དག་ཐར་འདོད་བག་མེད་སྤང་བར་གྱིས།¹⁴ ཁྲིམ་སོ། རྟེན་ས་ལུས་འདི་ཆོས་བསྐྱེད་
བའི་ཕྱིར་ནད་དང་གཞོད་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཞིང་གྲུའི་སྒོ་བཞག་པས། ཟས་གོས་ལ་སོགས་
པས་ཅི་ནས་ཀྱང་གྲེས་ལ་མ་བོར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྟོན་མེད་པར་སྒྲིག་སྒྲིམ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་
ཐུབ་ངན་པས་མི་གདུང་བ་ཉིད། སྦྱོང་འཇུག་ལས། འགྲོ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཅམ་དུ། ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་
སྒོ་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སུ་བསྐྱེད།¹⁵ ཁྲིམ་
པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་འདི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་གྱི། རྟེན་ལྟར་ཡང་དེ་བསྐྱེད་བྱ། བྲིམས་
ལྟར་ལྟར་རིང་འཛོལ་ནི། རྟེན་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཕྲོབ།¹⁶ ཁྲིམ་སོ།

དེའང་མི་རྟག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་སྦྱོན་པ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། གཞོན་ལུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་ལས། འདོར་བར་འཐུར་བའི་ལུས་སྒྲིག་ལ། ལྟ་དང་ཆུ་ཡི་ཟེལ་པ་བཞིན། ལྟོས་མེད་ལྟར་
རིང་གོམས་པས་ན། རྟེན་བཞིན་པོ་ནམ་ཞིག་འཕྲོབ།¹⁷ ཁྲིམ་སོ། དེའང་ནོར་བཏང་ནས་སྒྲིག་
བསྐྱེད་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲིག་ལའང་མོངས་པ་མེད་པས་བསྐྱེད་
དགོས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། བདག་གིས་ནོར་ནི་བཏང་ལ་ལུས་བསྐྱེད་ངོ། རྟོར་
དང་ལུས་ཀྱང་བཏང་ལ་སྒྲིག་བསྐྱེད་སྟེ། རྟོར་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་སྒྲིག་རྣམས་ཀྱང་། རམས་
ཅད་བཏང་ལ་འདིར་ནི་ཆོས་བསྐྱེད་ངོ།¹⁸ ཁྲིམ་སོ། རྟེན་ན་སེམས་ལ་བརྟག་ཅིང་སྦྱོན་བལྟས་
ལ་དོར་བས་ཉོན་མོངས་པས་མི་རྟགས་ཏེ། མོངས་པས་ལུས་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་རྣམས་རབ་
ཤིས་ན། སེམས་ཡོད་སྦྱོན་རྣམས་མི་བརྟེན་ནོ། སེམས་ལ་དུན་པ་ལེགས་གནས་ན། སྦྱོན་མེད་ནི་
བའི་གནས་འཕྲོབ་པོ།¹⁹ ཁྲིམ་སོ།

གཞན་ཡང་། མོ་ཤིང་དང་མཆིལ་སྐྱབས་དང་བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པའང་དཔེན་པ་སྦྱོ་
བོས་ཡོངས་མི་སྦྱོང་བའི་སར་དོར་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱ་བ་ནི། སྦྱོང་འཇུག་ལས། མོ་ཤིང་དང་ནི་
མཆིལ་མ་དག་ཤོར་བ་ལ་ནི་དགའ་བར་བྱ། ཅི་ལ་སོགས་པའང་ཡོངས་སྦྱོང་བའི། རྒྱ་དང་ཐང་ལ་
དོར་བ་སྤྱད།²⁰ ཁྲིམ་པ་དང་། འདུལ་བ་ལས་རྩ་རྩ་མགོར་ཟག་པ་མི་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་སོ། ཟས་ཀྱི་ཆེའང་། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་བཀའ་པ་དང་སྤྱོད་བཅས་དང་། ཁ་གདངས་ནས་ནི་

བཟང་མི་བྱ།¹⁴ ཁེས་སོ། ཁག་དུ་འདུག་པ་དང་། ཟུང་པར་དུ་སྒྲུ་མ་དང་། མང་པོའི་ནང་དུ་འདུག་
 པ་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་མི་མཛེས་པ། ཉལ་བ་དང་། འཕྲོས་པ་དང་། རྒྱང་པ་བརྒྱང་པ་དང་། ལག་པ་
 མཉེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་བར་དྲང་པོར་འདུག་སྟེ། ཅི་ནས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཉིད། དེ་
 ལས། རྒྱང་པ་བརྒྱང་སྟེ་མི་འདུག་ཅིང་། ལག་པ་མཉེས་པར་མི་མཉེའོ། ཁག་ཅན་པ་མལ་སྟན་གནས་
 དག་ཏུ། ཁུད་མེད་གཞན་དང་གཅིག་མི་བྱ། འཛིག་རྟེན་མ་དད་གྱུར་པ་ཀྱང་། མཐོང་ཐོས་འདྲིས་
 པ་སྤང་བར་བྱ།¹⁵ ཁེས་སོ། ཁག་ཅན་ཡང་མཚོང་རྒྱུ་དང་། ལྟ་བུ་དང་དང་། འཛོ་སྒྲིག་ལ་སོགས་
 པ་ནམ་པར་མ་ཞི་བའི་ཆ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱམ་ཞིང་དུ་ལ་བ་གཙོ་
 བོར་བྱསྟེ། འདུལ་བ་མེད་ཤིང་རྒྱུད་ལས། སྤྱ་གར་རྒྱུན་པར་འཕྲེང་རྒྱུ་གས་སོགས། ཀྱང་ལ་བལྟ་དང་
 འཇུག་པ་ནི། ཉིས་བྱས་གདུག་པའི་ཁར་སོན་ནས། རྩལ་བྲིམས་སྒྲིག་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ།¹⁶ ཁེས་སོ། འ
 དེ་ལྟ་བུ་བྱང་རྒྱུ་ལ་རིང་བས་སྤང་དགོས་པ་ནི། ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་གིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། ཡང་དག་
 མ་བསྐྱམས་རྟོག་ཅིང་ཁེངས་པ་ཅན། མ་གྲུས་ང་རྒྱལ་ལྡན་ཞིང་ཆགས་ཤས་ཆེ། ཉོན་མོངས་ཟེལ་
 རོན་ཐ་བ་ཉོན་མོངས་བཅས། ཉེ་འདྲ་དག་ལ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་རབ་རིང་།¹⁷ ཁེས་སོ།

དེ་ཡང་རང་ཉིད་མ་ཞི་མ་དུ་ལ་བར་གཞན་འདུལ་བར་མི་རུས་པས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་
 ཞི་དུལ་དང་ལྡན་པར་བྱསྟེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་
 དུལ་བ་ཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་སྤྲུ་ཡང་། རང་གི་ཆོག་དང་འགའ་བར་སྤྱོད་པས་གཞན་དག་
 འདུལ་བར་མི་རུས་ཞེས། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་དེ་སྤྱད་འགྲེལ་ཐའ་དག་སྤྲུགས་ལ་བཞག་མཛད་ནས།
 རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་མ་དུལ་བ་ཉིད་དུལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ལགས།¹⁸ ཁེས་པ་དང་། དགོན་
 མཆོག་བཅུགས་པ་ལས། མི་རྒྱལ་བས་ནི་བསྐྱལ་མི་རུས། མ་གྲོལ་བས་ནི་དགྲོལ་མི་རུས། འཁོར་
 བས་ལམ་ཡང་སྟོན་མི་རུས། ཁྲོལ་བས་དགྲོལ་བར་བྱེད་པར་རུས། ཐིག་ལྡན་ལོང་ལ་ལམ་སྟོན་
 རུས།¹⁹ ཁེས་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱུ་པ་ལས། རི་ལྟར་བདག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དུལ་བ་དང་ཞི་བ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱེད་ན། བདག་ཉིད་མ་དུལ་བ་དང་། མ་

ཞིབ་དང་། མ་བསྐྱངས་པས་ནི་བདག་གི་ཆ་མ་ཡིན་པས། ཞིབ་དང་། རྣལ་བ་དང་བསྐྱང་བར་
བྱའོ།^{༡༩༡} །ཞེས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ཐན་བཏགས་པའི་ལན་བྱ་བ་དང་། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱུང་ན་
ལས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་བྱ་བ་དང་། གྲུག་གི་ནང་ནས་སྒྲོ་ངལ་བཟོད་པ་མ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ལས་
ཡིད་དམར་བ་གདོལ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་དལ་གྱིས་འཕྲོ་བ་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། གླུ་
བ་ཐམས་ཅད་དྲན་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་བག་ཡིད་པས་བྱ་ཞིང་། གཞན་ལ་སྒྲོད་པ་དང་ཆགས་
སྣང་གིས་གྲུག་དུ་སྒྲོད་པ་མི་ལམ་དུ་འང་མི་བྱའོ། ཉིན་པར་གྱི་ཆ་ལྡོང་དང་། དགྲང་དང་། ཕྱི་རྩོད་དང་།
མཚན་མོའི་ཆ་འང་སྔོན་དང་། དགྲང་དང་། ཐོ་རངས་ཏེ་གསུམ་ལ་བྲག་འཆལ་བའི་ལུང་པོ། རྒྱུག་པ་
བཤགས་པའི་ལུང་པོ། བཟོ་བའི་ལུང་པོ་སྟེ། ལུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་བྱང་ཆུབ་ལྟར་བཤགས་ལྟ་
འདོན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། ལུང་པོ་གསུམ་པ་
གདོན་བྱ་ཞིང་།^{༡༩༢} །ཞེས་སོ།།

གཞན་ཡང་བྱ་བ་དང་སྒྲོད་པ་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདུང་
བར་བྱ་སྟེ། མདོ་ཐེད་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྐས་སྒྲོད་ཆེ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུར། །དབང་པོའི་སྒྲོད་ལུལ་ལྟ་ཆོག་ས་
འཇུག་འཇུག་པ། རེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རིགས་གིང་མཐུན་ཆོག་གིས། སེམས་ཅན་ཐན་ཕྱིར་དེ་ཐུན་འདུ་
བྱེད་དོ།^{༡༩༣} །ཞེས་པའི་ཆུལ་ཏེ། རྒྱས་པར། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་སྒྲོད་ལུལ་ཡོངས་སྤྲད་ག་པ་ལས་
གསུངས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁང་ལུང་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐར་
པའི་ཁྱོང་ཁྱོང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། རེ་བཞིན་དུ། ཉལ་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་ཐོབ་པར། མི་ལམ་མིས་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར། གཉིད་སྐད་པ་
ན་མ་རིག་པ་ལས་སྐད་པར། ལྡང་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ཐོབ་པར། གོས་ཁྱོན་པ་ན་རྩོམ་དང་ཁྲེལ་
ཡོད་ཀྱི་གོས་ཁྱོན་པར། ལྷ་རགས་འཆིང་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་པར། ལྷན་ལ་འདུག་པ་ན་
རྩོམ་པ་གདན་ཐོབ་པར། རྒྱབ་བརྟེན་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གིང་ཐོབ་པར། མེ་གཏོང་བ་ན་ཉོན་མོངས་
པའི་བྱད་གིང་བཞེག་པར། འབར་བ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་འབར་བར། གཡོས་ཟེན་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

བདུད་རྩི་ཐོབ་པར། ཁ་ཟས་བཟང་བ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཟས་ཐོབ་པར། སྤྱིར་འགྲོ་བ་ན་འཁོར་བའི་
 གྲོང་ལས་ཐར་པར། སྐས་ལས་འབབ་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཁོར་བར་འཇུག་པར། སྒོ་འབྲེད་
 པ་ན་ཐར་པའི་གྲོང་གི་སྒོ་འབྲེད་པར། སྒོ་གཙོད་པ་ན་ངན་སོང་གི་སྒོ་གཙོད་པར། ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན་
 འཕགས་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར། བྱེན་ལ་འགྲོ་བ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོ་རིས་གྱི་བདེ་བ་ལ་
 དགོད་པར། ཐུར་ལ་འབབ་པ་ན་ངན་སོང་གསུམ་རྒྱུན་གཙོད་པར། སེམས་ཅན་དང་འཕྲད་པ་ན་
 སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་པར། རྐང་པ་འཛོག་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་ལ་འགྲོ་བར། རྐང་
 པ་འདེགས་པ་ན་འཁོར་བ་ནས་འདོན་པར། རྒྱན་དང་ལྗན་པ་མཐོང་ན་མཚན་དཔེའི་རྒྱན་ཐོབ་པར།
 རྒྱན་མེད་པ་མཐོང་ན་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྗན་པར། སྦྱོང་གང་བ་མཐོང་ན་ཡོན་ཏན་གྱིས་གང་
 བར། སྦྱོང་པ་མཐོང་ན་སྦྱོན་གྱིས་སྦྱངས་པར། སེམས་ཅན་དགའ་བ་མཐོང་ན་ཆོས་ལ་དགའ་བར། མི་
 དགའ་བ་མཐོང་ན་འདུས་བྱས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་བར། སེམས་ཅན་བདེ་བ་མཐོང་ན་སངས་
 རྒྱས་གྱི་བདེ་བ་མཐོང་བར། ལྷག་བསྐལ་བ་མཐོང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར།
 བདེ་བ་མཐོང་ན་ནད་ལས་གྲོལ་བར། དྲིན་དུ་གཙོ་བ་མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲིན་ལན་ལོན་པར། དྲིན་དུ་མི་གཙོ་བ་མཐོང་ན་ལྷ་བ་ལོག་པ་ལ་དྲིན་དུ་མི་གཙོ་
 བར། རྒྱལ་བ་མཐོང་ན་ཡས་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆར་གཙོད་ལུས་པར། བསྐྱོད་པ་མཐོང་ན་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོད་པར། ཆོས་གྱི་གཏམ་བྱེད་པ་མཐོང་ན་སངས་
 རྒྱས་གྱི་སྦྱོབས་པ་ཐོབ་པར། ལྷ་གཞུགས་མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་པ་མེད་
 པར། མཚན་རྟེན་མཐོང་ན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཚན་རྟེན་དུ་འཁྱུར་བར། ཚོང་བྱེད་པ་མཐོང་ན་
 འཕགས་པའི་རོར་བདུན་ཐོབ་པར། དུག་འཆལ་བ་མཐོང་ན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་སྦྱི་
 གཙུག་བལྟར་མི་མཛོན་པ་ཐོབ་པར་ཡུར་ཅིག་སྐྱམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་དོན་མེད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོ་ཞིང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་
 བྱ་བ་དང་། ས་རིས་དང་། བབ་ཅོལ་དང་། རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་ཡེང་ཐབས་སུ་བྱུང་དུས་དེས་གས་
 བཞིན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་དོར་ནས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་སེམས་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཆོས་སུ་བརྒྱུར་བར་

བྱའོ། མཚན་མོ་ཉལ་བའི་ཆོའང་གཞོགས་གཡས་ཡབ། མགོ་བྱང་དུ་བསྟན་ལ་ཉལ་ཏེ། འཛིབ་རྗེས་
སྤྲན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྤྲས་སྤྲན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ལ་སྒྲོ་
གནས་བས་ཉལ་བར་བྱསྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མགོན་པོ་བྱ་ངན་འདས་གཟིམས་ལྟར། རདོད་པའི་
ཕྱགས་སྤྲ་ཉལ་བར་བྱ།^{༡༧} ཁྱེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཉིན་མཚན་དུ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་མཉམ།
སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དབྱངས་སྒྲོམ་པ་བས་མཛད་པའི་སྒྲོན་ལམ་བདུན་ཅུ་པ་སོགས་སྤྲ་
གཟུགས་དང་མཚོན་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་གདལ་བར་བྱའོ། རྟེན་འཛིགས་སྤྲ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་བས་
བསྟན་པ་ནི། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་དམ་ཆོས་དགེ་འདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་ཡང་། རྣམ་ཀུན་བཏུང་དེ་སྤྲ་བས་མཆིན། མཚོན་འོས་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཐྲིག་པ་
ལས་ནི་བསྒྲོག་བགྱིལིང་། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྲ་གཟུང་། བྱས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་
ནམས་དག ཀུན་ལ་རྗེས་སྤྲ་ཡི་རང་ངོ་། བདག་ནི་སྤྲི་བཏུང་ཐལ་སྤྲར་ཏེ། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་
སྤྲད་དང་། རྟོག་གནས་བར་དུ་བཞུགས་སྤྲད་དུ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གསོལ། རྟེ་
ལྟར་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། བདག་གིས་བགྱིས་དང་མ་བགྱིས་གང་། རྟེས་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀུན། སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟན་ཤོག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དྲི་མེད་དང་། ཡོངས་
རྟོགས་མི་ཁོམ་ཀུན་འདས་ཤིང་། སྤྱོད་པ་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། རྩོམ་པ་བཟང་དང་ལྟན་པར་
ཤོག བྱས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ལག་ན་རིན་ཆེན་ཉིད་ལྟན་ཞིང་། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
མཐའ་ཡས་པ། འཁོར་བ་སྤིད་དུ་མི་ཟད་ཤོག བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་དུ། སྤྲིས་མཆོག་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བར་ཤོག བྱས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིག་པ་དང་། རྟེན་པར་ལྟན་པ་ཉིད་དུ་ཤོག བྱས་ཅན་ལ་
དོག་ལྟན་པ་དང་། གཟུགས་བཟང་གཟི་བཞིན་ཆེ་བ་དང་། ལྟ་ན་སྤྲུག་ཅིང་ནད་མེད་དང་། སྤྲོ་བས་
ཆེན་ཆོད་དང་ལྟན་པར་ཤོག ཐམས་ཅད་ཐལ་ལ་མཁས་གྱུར་ཏེ། ལྟག་བསྐལ་འཇིགས་ཀུན་ལས་
ཐར་ཞིང་། རྟོག་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞོལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཙོར་ཆེར་ལྟན་ཤོག བྱམས་
དང་སྤྱིང་རྗེ་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བཏང་སྤྲོམས་གནས་པ་དང་། སྤྲིན་དང་རྒྱལ་བྱིམས་བཟོད་

བརྩོན་འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་། །རྫོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་
 རྫོགས་ཏེ། །མཚན་དང་དཔེ་རྒྱུ་གསལ་བ་དང་། །བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་ས་བརྒྱ་དང་། །དབང་ལྷན་དག་
 བོ་ཐོབ་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་། །གཞན་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་རབ་བརྒྱན་ཏེ། །ཉེས་པ་
 ཀྱན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་མཚོག་བྱམས་པ་དང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་རེ་བ་ཡི། །དག་
 བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བགྱིད་ཅིང་། །ཏྭ་ཏུ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི། །ལྷན་བསྐྱེད་སེལ་བར་བགྱིད་
 པར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ན་སྟེ་བོ་གང་། །ལྷ་དག་འཇིགས་པས་སྟོབ་དེ། །བདག་གི་མིང་ཙམ་ཐོས་
 པས་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ་མེད་པར་ཤོག །བདག་ནི་མཐོང་དང་བྲན་པ་དང་། །མིང་ཙམ་ཐོས་
 པས་སྟེ་བོ་རྣམས། །རབ་དང་འབྲུག་མེད་ནལ་མ་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པ་དང་། །ཆོ་
 རབས་ཀྱན་ཏུ་རྫོགས་འབྱུང་བའི་ །མཛོན་ཤེས་ལྡེ་བོ་ཐོབ་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། །ཏྭ་
 ཏུ་ཕན་བདེ་བགྱིད་པར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྟེ་བོ་གང་། །ཤིག་པ་བྱེད་པར་འདོད་ལྟར་པ། །དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་གནོད་མེད་པར། །ཏྭ་ཏུ་ཕྱི་ཙམ་རྫོགས་ལྷུང་ཅིག །ས་དང་ཆུ་དང་མེད་དང་རྒྱུང་། །ལྷན་
 དང་དགོན་པའི་ཤིང་བཞིན་ཏུ། །ཏྭ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས། །རང་དགར་དགག་མེད་སྟོང་
 པར་ཤོག །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོག་བཞིན་མོངས། །དེ་དག་བདག་ལ་འང་ཆེས་མོངས་ཤོག །བདག་
 ལ་དེ་དག་ཤིག་སྟོན་ཞིང་། །བདག་དགེ་མ་ལུས་དེར་སྟོན་ཤོག །རི་སྟོང་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་
 ཀྱང་། །གང་ཏུ་མ་གྲོལ་དེ་སྟོང་ཏུ། །དེ་བྱིར་བྱ་ན་མེད་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་གནས་ལྟར་
 ཅིག^{༡༤} །ཅིས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་ཏུ་བརྫོད་ན་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འཛོལ་
 པར། །དེ་ཉིད་ལས། །དེ་བྱིར་སྟུག་ལྷགས་མཚོན་རྟེན་གྱི། །སྟུན་སྒུའམ་ཡང་ན་གཞན་ཡང་རུང་། །རྫོགས་
 ལུ་བཅད་པ་ནི་ཤུ་འདི། །ཉིན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་ལན་གསུམ་བརྫོད། །ཅིས་པ་དང་། །དེ་སྟོང་བརྫོད་པའི་
 བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཞུགས་ཅན་ན། །གཏུ་འཕྲེམ་སྟོང་གྱི་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་
 ཤོང་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས།^{༡༥} །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་དང་མདོ་སྡེ་དག་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱེད་
 པས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་བྱཏོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། །དལ་འབྱོར་མི་ལམ་ཁུང་ལྟར་ལུང་

ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་དང་འདྲ་བ་འདི་ལ་ལམ་སྣ་མ་ཟེན་ན་དེ་ནས་མི་ཟེན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

བདུན་པ་ལྷ་དང་ཉེ་ཉི་ཤུ་ཚྭ་ས་མཐུན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ལྷ་དང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། དེའང་སྤར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་གྱི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་མི་ཉམས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །འོག་པར་ལྷ་སོགས་རྒྱལ་བོའི་ལྷ་དང་པ་ལ།

གྲོང་སོགས་སྟོན་པོའི་ལྷ་དང་པ་ལ་བའི་བརྒྱད། [༤༥] །ཐུན་མོང་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ལྷ་དང་བྱེད་ལ།

དེ་དང་ཚྭ་ས་མཐུན་ཉེས་བྱས་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་དག་མི་ལྷན་ལྷ་དང་དང་ཉེས་མེད་དེ།

དགེ་བའི་ཚྭ་ས་མཐུན་བསྐྱབ་བྱར་ཤེས་པར་བྱ། [༤༦]

འདིར་ནམ་མཁའི་སྤྲིང་པོའི་མདོའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས། བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་ཅ་ལྷ་དང་བཅུ་དགུ་
གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་ངས་པ་ལྷ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ་དང་། རྒྱལ་བྲིམས་དང་
ལྷན་པའི་དགེ་སྲོང་ལ་ཆད་པས་གཙོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་ལས་འབེབས་པ་དང་།
མཆོམས་མེད་པ་ལྷ་བྱེད་པ་དང་། །འོག་པར་ལྷ་བ་འཛིན་པའོ། །སྟོན་པོ་ལ་ངས་པ་ལྷ་ནི། གྲོང་དང་།
ལྷོངས་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དང་། གྲོང་རྒྱལ་དང་། ལུལ་ལོ་ཁོར་འཛོམས་པའོ། །པལ་པ་ལ་ངས་པ་བརྒྱད་ནི།
སྟོ་མ་སྐྱངས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་དང་། ས་སོར་
ཐར་བ་སྐྱངས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་འཛིན་ཞིང་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་།
རྟེན་བརྟུང་གྱི་ཕྱིར་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་། རང་གི་ཟབ་མོ་བཟོད་པར་སྐྱབ་
དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དགོར་སྟོན་ཞིང་ལེན་པ་དང་། ཞིག་ནས་པའི་རོར་ཁ་ཏོན་པ་ལ་སྟོན་
པའོ། །ཐུན་མོང་བ་སྟོན་པའི་སེམས་བཏང་བ་དང་བཅུ་དགུ་དེའི་སྤྲིང་བྱ། དགོན་མཆོག་བཅུགས་
པ་ལས། འཇུག་པའི་སེམས་སྐྱངས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་མི་སྐྱོར་བ་དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ།

ཟླ་བ་སྤྲིང་པོའི་མདོ་དང་། མམ་མཁའི་སྤྲིང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་འཇུག་སེམས་སྐྱངས་པ་
ཉིད་ལྷ་དང་བྱེད་ཏུ་གསལ་ཡོ། །དེ་ལྷ་དང་བ་དེ་དག་བྱུང་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མི་རུང་བས་གསོ་

གོས་པ་ནི་ཉེས་མེད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགེ་པའི་ཕྱོགས་རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞིང་།
ཁྱད་པར་ཏུ་གཞན་དོན་དང་འབྲེལ་པ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ།།

བརྒྱད་པ་སྟོན་འཇུག་སོ་སོའི་བསྐྱང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་པའི་བསྐྱང་ཚུལ་དང་། འཇུག་པའི་བསྐྱང་ཚུལ་ལོ། །
སྟོན་པའི་བསྐྱང་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཀྱི། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་སྟོན་འཇུག་སོ་སོའི་བསྐྱང་ཚུལ་བཤད་དེ། དེའང་
དང་པོ་སྟོན་པ་བསྐྱང་ཚུལ་ལ་འད་སྤང་བྱེད་གི་སྟོན་པ་བསྐྱང་བ་ནི། བསྐྱབ་པ་རི་སྟེང་པའི་ཕྱོགས་དེ་
དག་གི་རིམ་པ།

མདོར་ན་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བྱ་ཞིང་། །དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱ།།

ཞེས་བསྟན་སྟེ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འད་གཉིས་ལས། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་བཞི་ནི།

མཆོད་འོས་སྤྱད་པ་འགྱོད་པ་མེད་ལ་བསྐྱེད། །དམ་པ་རྣམས་ལ་མི་སྟན་སྟོག་པ་དང་།།[༤]

འགྲོ་པའི་ནང་ན་གཡོ་དང་རྩུས་སྟོད་པ། །ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ལགས་པས་སྤང་འཚལ་ལོ།།

རི་སྟེང་ཏུ། ད་ཀོན་མཆོག་བརྟེན་པའི་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་ལས། འོད་སྤངས། ཆོས་བཞི་
དང་ལྟན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞིག་ད་ཞེན། སྤྱ་མ་དང་མཆོད་པར་འོས་པ་
སྤྱ་བ་དང་། གཞན་འགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྤང་སེམས་ཀྱིས་སྟོན་ནས་བརྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་དང་རྩུས་སྟོད་
པའོ།¹⁴⁹ ཞེས་སོ།།

དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ནི། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི།

དམ་པ་བསྟེན་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྟགས་པ་བརྟེན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡང་དག་དགེ་ལ་བསྐྱེད།།[༥]

རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །ལྟག་པའི་བསམ་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་བྱེད།།

དཀར་པོའི་ཆོས་རབ་བཞི་པོ་བསྟེན་པར་མཛད།།

ཅེས་པ་སྟེ། བརྒྱན་སྤངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེའི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། ལམ་གྱི་གོ་གསལ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཡོ་སྒྲུ་མེད་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་ནི་དམ་པ་བརྟན་ཞིང་བསྟགས་པ་བརྗོད་པས་མཚོན་ཏེ། དགེ་བ་མཐའ་དག་གི་རྗེས་སུ་སྒྲོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དགོད་པ་ནི་དགེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤངས། ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཞིག་པ་ཞེས། ཤེས་བཞིན་དུ་བརྒྱན་དུ་མི་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྒྲུ་མེད་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་དགོད་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་སོ།

བརྟན་བྱའི་སྟོན་པ་བསྐྱར་བ་ནི། འཕགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཞོན་ནུ། འདུ་ཤེས་བཞི་དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པོར་འགྱུར་ཏེ། བཞིག་པ་ཞེས། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དེས་བརྟན་པའི་ཆོས་ལ་ལམ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་ལམ་གོ་གསལ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་^{༡༡} སོ།

འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱང་ཆུལ་ནི། གཉིས་པ་འཇུག་པ་བསྐྱང་ཆུལ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་ནི།

རང་དོན་ལས་ཀྱང་གཞན་ཕན་གཅོར་འཛིན་པ།^[༤༧] བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འརྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ།

གཞན་དོན་གྱུར་ན་ལུས་ངག་མི་དགེ་བདུན། །གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་དོན་ལ་དགེ་བ་ཡིན།

ཡིད་གསུམ་ནམ་ཡང་གནང་བའི་སྐབས་མེད་དོ།^[༤༨]

གཞན་ཡང་།

རང་དོན་ཞིབ་དེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་ཡང་། །རྒྱལ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྟོང་བ་སྟེ།

གཞན་ཕྱིར་ཕན་ན་མི་དགེ་གང་ལགས་པ། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ལེགས་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས།^[༤༩]

དེའང་སྤང་བྱསྤོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པ། ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པ། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལྟེ་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ལའང་། ཅུ་པའི་ལྷང་པ་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། དོན་མེད་པ་ལས་ལྷུང་པའི་ཉེས་བྱས་ལས་སེམས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། གནང་བ་གསལ་ཤེས་པ་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གསུམ་ནི་སྤང་སྤོང་ཆེན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་མི་དགོ་བ་བཅུའི་ལུས་དག་གཉིས་ཀྱི་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་དུ་འལྱར་བ། འལྱར་བར་ཤེས་པ། རང་གི་དགོ་བ་དེ་ལས་ཆེ་བ་མི་སྐྱིབ་པའི་སྤྱིང་དུ་འཕེལ་བ་གསུམ་མཁྱི་གནས་སྐབས་བརྟགས་ནས། སེམས་དཔའ་ཆེ་ལ་མི་དགོ་བ་དུན་གནང་དོན་ཤེས་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ།

ཅིའི་དོན་དུ་ཞེན། མིན་ག་མདུང་ཐུང་ཅན་གྱིས་མི་མང་པོ་རང་འདོད་གྱིས་གསོད་པ་མཐོང་ནས། དེད་དཔོན་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོག་བཅད་པ་ལྟ་བུ། འགའ་ཞིག་འབྱོར་ཡང་མེར་སྐྱས་མི་སྐྱིན་པ་དང་། ལུ་གའི་ཆོག་འཛིན་ཤོག་ལ་ཐུག་ན། གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་ལྷག་པོ་ལས་མ་བྱིན་པར་བྱངས་ཏེ་དཔུལ་པོ་ལ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ། དམ་ཟེའི་བྱིའུ་སྐར་མ་ལ་དགའ་བས་གཞན་འདོད་པས་གདུངས་ཏེ་འཆི་ངེས་པ་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པས་ལོག་པར་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ། གསོད་ངེས་པ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟན་སྐྱས་པ་ལྟ་བུ། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་བསྐྱས་ནས་ངན་འགོར་འཁྱིད་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་དེ་གཉིས་སྤང་མས་བྱེ་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ན་ཅན་གྱི་ལུང་ན་བསང་བའི་ཕྱིར་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུང་འཆད་པའམ་བཞད་གད་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་འབྱུལ་ལྟ་བུ། སྤྲིག་པ་ལ་འཇུག་ངེས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཆོག་རྒྱུ་པ་མོ་སྐྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་གནང་བ་ཡིན་ཏེ་དོན་ལ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡོད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ནམ་ཡང་གནང་བའི་སྐབས་མེད་དེ་མི་དགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ནི་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བའང་སྤྱི་མ་སྤྱེད་པ་ཡིན་དེ། འཇམ་དཔལ་དད་པ་ལོག་ནས་ལུ་སྤྲིགས་པའི་ནང་དུ་ལྷགས་པས་ཀུན་དུ་རྒྱ་བཏུལ་པའི་ཆོ་ལོག་ལྟ་སྤྲེས་པ་ལ་ལྷང་པ་སྤྱིངས་པས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྤྱོར་མོད། དེའང་དེ་ལྟར་ལུས་དག་གིས་ཀུན་དུ་རྒྱ་ལ་ལོག་ལྟ་སྤྲེས་པ་སྤྱད་བརྟན་གྱི། སེམས་ལོག་ལྟ་སྤྲེས་ན་དེ་དག་ལ་བར་བར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་

ཏན་བརྟུན་པར་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ཡོད་། དེས་ན་ཡིད་གྱི་ལས་ཅིན་མ་དུ་འང་མ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ལུང་དག་གིས་མི་དགེ་བ་བྱས་པས་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དུག་ཆོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེན། སེམས་དགེ་བ་དུག་ཆུགས་ལྟ་བུས་ཟེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། སྤྱིང་རྗེར་ལྷན་ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་། སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད།^{༡༠} ཅིས་སོ། །འོན་ཏེན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྒྲིག་བཅད་ཀྱང་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་གཏིག་ཏུ་ཉེ་ཆོལ་འདྲུལ་བར་འཆོད་པར་^{༡༡} གསུངས་པས་སྒྲིག་པ་ནམ་ཡང་མི་བྱ་བར་གསུངས་མོད་སྟུང་ན། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོའི་རིམ་པ་ལ་དགོངས་ནས། དེས་འགའ་གཅིག་དང་། དུ་མ་དང་། དེས་པ་དང་། མ་དེས་པར་གསུངས་ཀྱང་མི་འགའ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གསུང་ལ་བརྟེན་པ་ལས། གནང་བ་དང་ནི་བཀག་པ་ལས། བྱོད་བཀའ་ལ་ལར་གཅིག་ཏུ་དེས། ལ་ལར་དེས་པ་མ་ལགས་ལ། ལན་ཚུན་འགའ་བ་མ་མཆིས་སོ།^{༡༢} ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་དོན་དང་དེས་དོན། དགོངས་པ་ཅན་དང་ལྷུ་མ་དགོངས་བཞིའི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེན་། འདི་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། མདོ་སྟེན་རྒྱལ་ལས། རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་མི་སྟོབ་པ། ཇེ་ནི་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༣} ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་གཙུག་ལག་དང་། གནས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རི་སྟེང་པ་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པས་ནན་ཏན་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་འང་བསྟུ་ན་བཟོ་སྒྲིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་རིག་པ་དང་། ཕྱི་སྒྲིག་པ་དང་། བད་རིག་པ་སྟེ་གནས་ལྡ་ལ་སྦྱང་བར། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་པའི་གནས་ལྡ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། ཇེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཆར་གཅད་རྗེས་གཟུང་དང་། །རང་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱེད་^{༡༤} ཅིས་སོ། །བྱུང་པར་དུ་བསྐྱབ་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་བ་གལ་ཆེན་། ཇེ་འང་སྤར་བ་སྟན་པའི་རྒྱལ་གྱིས། ལྷང་བ་དང་། ལྷང་མེད་དང་། ཕྱོགས་མཐུན་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་པ་ལྟར་ཤེས་

པར་བྱལོ། །ཅུ་བའི་ལྷང་བ་ནི་ཉི་ཤུའོ། །ལྷང་བ་དེ་མེད་ཅིང་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལྷང་མེད་དོ། །ཚྭ་གས་
མཐུན་ལ་དགེ་བའི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལྷང་བའི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པའོ། །དེ་གཉིས་
ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉེས་བྱས་ཀྱང་གཉིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། དོན་མེད་པ་ལས་ལྷུང་བའི་ཉེས་
བྱས་སོ། །དེ་འདྲ་བྱེ་མོའི་གཏམ་དང་ལྷང་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཆགས་སྒྲུབ་གིས་བསྐྱེད་ན་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས། དེས་བསྐྱེད་ཀྱང་དྲན་གཤེས་བཞིན་གྱིས་མ་ཟེན་པར་དགོས་མེད་དུ་
འཇུག་ན་དོན་མེད་པ་ལས་ལྷུང་བའི་ཉེས་བྱས། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མ་ཆགས་པར་འཇུག་ན་ལྷང་མེད།
ཆགས་པར་འཇུག་ན་དེའི་ཆའི་ཉེས་པ་སྟེ་ཚྭ་གས་མཐུན་ནོ། །གཞན་དགའ་བ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་དེ་
ཉིད་དོ། །གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ། གལ་ཏེ་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་
བཤགས་བསྐྱམ་བྱ་བ་ཕྱིར་བཅོས་སོ། །

ཡང་དཔེར་བྱ་ན། དགེ་བའི་ཆད་མ་འབྲེལ་བར་ས་བཞོ་རྩ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་
མེད་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །དགེ་བའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ན་ལྷང་མེད་དོ། །དོན་མེད་དྲན་པས་མ་ཟེན་
བཞིན་དུ་ས་རིས་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་ཚྭ་གས་མཐུན། དྲན་གཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟེན་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ།
བསྐྱབ་པ་དྲན་ནས་ཕྱིར་འཆོས་གིང་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་
བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་གཤེས་པར་བྱལོ། །ཉམས་ན་གསོ་ཐབས་ཀྱང་གཤེས་པར་བྱ་བ་
ལས། སྒྲོན་པ་ཉམས་ན་དེ་གསོ་བ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་ནི། ལུས་པ་དང་། སྦྱིད་ལུག་པ་
དང་། ལམ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་གསུམ་ལས། ལུས་པ་ནི་བདག་འདྲ་བས་གཞན་དོན་མི་རུས་སྒྲུམ་ན་
གཏོང་བས། དེའི་གཉེན་པོར་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ཅིང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་འདིར་ལུས་པ་སྒྲུབ་ས་ཏེ་
གཟེངས་བསྟོད་པ་ནི། མདོ་སྟེང་རྒྱན་ལས། གང་ཕྱིར་སེམས་ཅན་མིར་གྱུར་པ། ཁྱོད་མེད་སྐྱད་ཅིག་
རེ་རེ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དེའི་ཕྱིར། ལུས་པ་དང་དུ་སྒྲུབ་མི་བྱ།¹⁰² །ཞེས་སོ། །

སྦྱིད་ལུག་པ་ནི་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་མ་མཐོང་ཞིང་། དཀའ་སྦྱང་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་སྦྱིད་
ལུག་ན་གཏོང་བས། དེའི་གཉེན་པོར་པན་ཡོན་དང་ཕྱོད་པ་བསྟན་ནས་བཟོད་པར་གདམས་པ་ནི།
སྦྱིད་འཇུག་ལས། དེ་བས་སྦྱོང་ལ་ཀུན་སེལ་བའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟ་ཞོན་ནས། ཁ་དེ་ནས་ཁ་དེ་

བར་འགྲོ་བ་ལ། སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྲིད་ལུག་འགྲུར།^{༡༠༩} ཞེས་སོ། བཤེས་ཆེན་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ནའང་གཏོང་བས། དེའི་གཉེན་པོར་ཉེས་པ་དང་། སུན་ཡོན་བསྒྲོམ་པ་གཉིས་
 ལས། ཉན་རང་གི་ལམ་རྒྱུ་ལའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རིང་བ་ནི། རྣམ་སྤང་མཛོད་བྱང་ལས། ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ལས་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་སེ་
 ཉེ་^{༡༡༠} ཞེས་སོ། བཤེས་ཆེན་ཀྱི་ཡན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་ནི། སྤྲོ་མ་ལས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་
 ཀྱིས། སྟོན་ཀྱི་སྟོན་པ་ཟད་ཕྱེད་ཅིང་། བསྟོན་ནམས་སྤང་པོ་སྤྱད་ཕྱེད་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་
 བྱུང་པར་འཕགས།^{༡༡༡} ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱེད་པ་ལས། རང་གི་དོན་ལ་མི་བཏུ་ཅི། གཞན་
 དོན་རོག་ཅིག་དགའ་བ་གང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཐེག་ཆེན་ཏེ།^{༡༡༢} ཞེས་སོ། རྟེན་ལྗང་སེམས་
 བཏང་ན་བྱང་ཆུབ་ལས་རིང་ཞིང་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་ཆད་མེད་དོ། གསོ་ཐབས་ནི་
 རྟེན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཏུ་གཞོང་ཞིང་འགྱོད་པས་བཤགས་བསྐྱལ་བའོ། ཡང་སྤང་བ་ཞིན་བྱངས་པས་
 སྒྲི་སྒྲི། གངས་ངེས་པ་མེད་དོ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གསོ་ཐབས་ལའང་། ཉམས་པའི་རྒྱུ་ནི་
 རྟེན་གཞི་སྟོན་པའི་སེམས་ཤོར་བ། འགལ་ལྷན་ཅ་ལྟར་བྱུང་བ། སྟོང་རྒྱུན་བསྐྱེད་པ་སྤུལ་བ་གསུམ་
 ཡིན་ནོ། ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ནི། སྤང་བསགས་ཟིན་ཀྱི་དགེ་བ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱད་པས་སྤྲི་མ་ལ་བདེ་
 བ་མེད་ཅིང་ཐེག་ཆེན་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཉམས་པས་ཀྱུན་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་གནས་སུ་
 འགྱུར་བ་དང་། ཉེས་པ་ཕྱི་བས་རན་འགྲོར་ཡུན་རིང་དུ་འབྱུང་པར་འགྱུར་བའོ།

དེའང་། སྟོབས་སྒྲིང་ལས། གང་དག་གཅིག་སྤུངས་ཡིད་ཀྱིས་ངེས་པར་རབ་བརྟགས་ཏེ། །
 ཡང་དག་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་པར་བྱེད་པ་དེ། སྤང་བ་དེའི་དུལ་ན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དམ་
 པ་སྟེ། སྟོབས་མཆོག་དེས་སྤྲོ་མ་བཀྱར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། རྟོན་ཡོན་ཏན་ཆོགས་བསྐྱེད་མ་གཅིག་
 ཡ་རབས་མོ། མཆོག་ཏུ་གཡོ་མེད་བྱམས་པར་བཏུ་བའི་རྗེས་འབྲང་བ། བདེན་དང་གཞུང་ལ་དགའ་
 བའི་གཟི་བཞིན་ལྟན་པ་རྣམས། སྟོན་ནི་བདེ་སྟུག་གཏོང་བར་བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མིན། རྟེན་སྒྲི་
 བོ་ཀྱན་ཀྱིས་དབྱས་དང་སྟོན་པ་ཡི། བཟོ་བ་ཀྱན་དང་དབྱལ་བ་མི་བཟད་པར་ཞོག་གི། རང་བཞིན་
 རྣམ་མ་བོར་ནས་མོད་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བ། སྤངས་ལ་སྤྱིར་དེ་ལས་སྟུག་བསྐྱལ་གཞན་ཅི་ཡོད། །

གང་ཞིག་ཐུབ་དཔེ་དང་ནུམས་གྱིས་སྒོལ་གཏོང་ཆོས་གྱི་ལམ། རྒྱ་ཆེན་གྱུ་དང་འབྲུ་བ་རྟེན་ནས་སྤར་
 འདོར་བ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་གློང་དཀྱིལ་གར་མཁན་འབྲུ་ནུམས་ལ། །དག་འབས་ངེས་པར་དེའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བ་སྟུམ།^{༡༡} །ཞེས་སོ། །དེ་བས་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དག་པ་གཞན་ཡང་
 ཉམས་སྤྱོད། །སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ།^{༡༢} །ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །དེ་འདྲ་ཐུན་ཚོད་ལས་
 ཉམས་ཏེ་ཤོར་ན་འགྱོད་སེམས་གྱིས་བཤགས་ནས་སྤར་བ་ཞིན་ཆོག་ལན་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པས་
 སོར་རྒྱུད་ཅིང་། གངས་ངེས་པ་མེད་དོ། །ནག་པོ་པས་ནི་གསོ་བས་གྱི་རིགས་གསུམ་གསུངས་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ། དམན་བ་ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་འགྱོད་ཅིང་ཡིད་ལ་གཅགས་པས་
 གཞན་གྱི་བྱུང་དུ་ཉེས་པ་འཆགས་ཤིང་། བྱིས་སྟོམ་པས་རིམ་གྱིས་ཉེས་པ་དེ་ལས་རིམ་ཞིག་ན་ལྷང་བ་ཡང་
 ཡོད་དོ། །བར་མ་ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲིག་སྒྲུགས་དང་གསང་སྒྲུགས་གྱི་ལྟ་བུར་ཆུབ་སེམས་དཔེ་འཁམས་པའི་སྤྱིང་
 བོ་ལ་སོགས་པ་མ་ཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ལྟའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་པས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷང་ངོ། །དམ་
 བ་ཁ་ཅིག་ནི་གང་གིས་ལྷུང་བར་བརྗོད་བ་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱུ་ཤེས་པས་ཆོགས་མེད་
 པར་གནས་ཏེ། རི་ལྟར། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེ་འགང་གིས་ལས་མེད་ཅིང་
 རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེས་ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པོ།^{༡༣} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

འདིར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། སྤོ་དམན་པ་དག་གིས་ཡུལ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔེའི་དག་འདུན་གྱི་བྱུང་ངམ་ཏེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བྱུང་དུ་སོང་སྟེ། ཡན་ལག་བདུན་པ་
 བྱས་ལ་གསོ་བའོ། །ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་དཔེ་འཆེན་པོ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་
 ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྷུང་བ་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བྱུང་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིར་བཤགས་ཀྱི་དག་
 པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་། བཙོལ་བོས། ཉེས་ལྷུང་དེ་དག་ལ་ཉེས་ལྷུང་
 དུ་གཟིགས་སམ། བྱིན་ཆད་ལེགས་པར་སྟོམ་མམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་རང་གིས། ལུམས་ལགས།
 སྟོམ་ལགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཉེས་པ་ལས་ཐར་བ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་ས་ལས་

གསུངས་སོ། །ཡང་བར་མ་ལྟའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དག་གིས། རང་རང་གི་ཡི་དམ་ལྟའི་
མདུན་དུ། ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱས་ལ་བཤགས་བསྐྱེད་བྱས་པས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷང་ངོ། །དེའང་རིག་
སྤྲུག་སྤྱིའི་ལྟ་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་སྟེ། དེའི་མདུན་དུ་འཆགས་པར་འདོད་ན། ཉེས་མཚན་
གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བཤགས་ཏེ། དེའང་གང་ལྟར་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉམ་གྱི་ཆ་སྤྲེད་གྱི་བར་ལ་
ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ནམ་
མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མཚན་ནས་བརྫོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། ཉེས་ལྷུང་གི་སྤྲིག་པ་འཆགས་པ་རྣམས་
དག་ལ་རྒྱན་རིང་བར་བྱས་ཏེ། ཐོ་རངས་ཀར་སོང་བ་ན་འདི་སྐད་བརྫོད་དེ། སྐྱ་རེངས། བདག་གི་
འཕྲིན་པ་མཛད་དུ་གསོལ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་ལ་བདག་གིས་ཉེས་ལྷུང་བཤགས་ན་དག་
པར་མཛད་ནས་དགོངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ལན་གསུམ་བརྫོད་པས། ཉེས་འཆར་
ཀ་ན་ཉེས་ལྷུང་དག་པའི་ལྟས། ལུས་སེམས་སྟོན་པས་བདེ་བ་དང་། ཉེས་འང་འཇམ་པོར་འཆར་བ་
དང་། ཉམ་མཁའ་དག་པ་དང་། མི་ལམ་དགེ་བ་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །

གང་ཟག་མཆོག་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ། ཐོག་མར་སྦྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལྟ་
བྱའི་རྒྱལ་གྱིས་ཉེས་ལྷུང་གང་ཡིན་པའི་མིང་ནས་བརྫོད་དེ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་སངས་རྒྱས་སྐས་དང་
བཅས་པ་ལ་བཤགས་པའི་རྗེས་ལ། ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ནང་དང་བྱི་རོལ་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་བར་དུ་ངོ་བོ་
ངོས་གཟུང་དབྱིབས་ཁ་དྲིག་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་པས། གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། གང་དུ་འང་
མི་གནས། གང་ཡང་མི་འགྲོ་བ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་ནས་དེའི་རང་ལམ་མཉམ་པར་
བཞག་པས། ཉེས་ལྷུང་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བརྩ་རྒྱས་
པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན། རྒྱལ་བྱིས་ས་ཉམས་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །བཞིག་ཁ་ཞེན། ཆོས་རྣམས་འོང་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་མི་སྦྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་མི་འགག་པར་མཐོང་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྦྱང་
པ་སྟེ། བཞི་པོ་དེ་དང་ལྟན་ན་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཉམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འབྱུང་བར་

མི་འབྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་དང་། ཚེས་ཀྱི་ཀྱལ་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་
 པར་ཤེས་ན་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོང་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་སྟེང་དུ་ལོ་སྟོང་གི་རྩལ་ཆགས་
 པ་གོས་ཀྱིས་བྱིས་པས་རྩལ་མེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁང་སྟོང་གི་སྟན་པ་
 སྟན་ནག་ལོ་སྟོང་ལོན་པ་ཡང་མར་མེ་གཅིག་གིས་མེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཡང་དག་པའི་བདེན་པ་ཤེས་པས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པའི་སྡིག་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་འབྱང་
 པར་འབྱུར་རོ།^{༡༢} །ཞེས་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་བུ་དཀར་པོས་
 གསོལ་བ། འཇམ་དཔལ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རི་ལྷར་སྦྱར་བར་བྱ། སྒྲས་པ། ལྷའི་བྱ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
 བྱི་ལས་ཉིད་ཡེ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པར་ཤེས་ན་ཆོགས་མེད་པར་འདག་པར་འབྱུར་རྟེ། རྩང་ལ་སོལ་
 པས་གོས་པ་ན་རས་ཀྱིས་བྱིས་པ་དང་མཚུངས་སོ།^{༡༣} །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་
 བས་བསྐྱར་བ་བཅུན་ཟེན་རྟོ།

དཀྱུག་པ་གང་གིས་བསྐྱབ་པའི་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་བཅུན་པ་ནི། ད་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་བས་བསྐྱར་བ་
 སྟོན་རྟེ། གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དང་། རི་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི།

ཀྱལ་ལྷས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དེ། །རང་ཉིད་གྲོལ་ནས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་འདོད་པ།

ཀྱལ་པོ་ལྷ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །རང་དང་འགྲོ་བ་མཉམ་དུ་ཐར་འདོད་པ།།[༡༩]

གྲུ་པ་ལྷ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །འགྲོ་བ་བསྐྱལ་ནས་རང་ཉིད་ཞི་འདོད་པ།

རི་བོ་ལྷ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསུམ། །རིམ་བཞིན་གངས་མེད་སུམ་རྩ་ཆ་གསུམ་དང་།།[༢༠]

བདུན་དང་གསུམ་གྱིས་གྲོལ་བ་འཐོབ་པ་ནི། །དབང་པོའི་རིམ་པ་ལགས་པར་མདོ་ལས་གསུངས།

དེའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ཆེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ཐོག་མར་སངས་
 ཀྱས་ནས་བྱིས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བ་ནི། དཔེར་ན་ཀྱལ་པོས་ཀྱལ་སྒྲིད་ཐོབ་ནས་ཀྱལ་འབངས་བདེ་བ་ལ་
 འགོད་པར་འདོད་པ་སྟེ། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་མདོ་དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །

རང་དང་འགྲོ་བ་མཉམ་དུ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིས་བྱ་སྟེ། མཉེན་པ་དག་གྲུའི་འགྲུ་བ་པོ་དང་རང་ཉིད་མཉམ་དུ་རྒྱ་བོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འདོད་པ་ལོ། །ཐོག་མར་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདོད་རང་ཉིད་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དཔེ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིས་བྱ་སྟེ། ར་ལུག་དང་བ་ལང་གི་རྩི་བོ་དག་གིས་འཕྲང་ལ་སོགས་པ་དོག་ཅིང་ཉམ་རབའི་གནས་མཐོང་རམ། གཞན་དུ་འང་རང་གི་མདུན་དུ་དེ་དག་བཅུག་ནས། གཅིག་གྲང་ཕྱི་ལ་མ་ལུས་པར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་ནི་འཇམ་དཔལ་དང་ཤུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་གྱིས་གངས་མེད་སྐུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། འབྲིང་བོས་བདུན་དང་། རྩོན་བོས་གསུམ་གྱིས་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་བ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། དེ་ལ་འདོད་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གངས་མེད་པ་སྐུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གངས་མེད་པ་བདུན་གྱིས་ཆར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་སྟོབས་རྒྱུད་ཏུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་དཔེར་བྱ་ན། འཁོར་ལོས་རྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། གྲུའི་ཁ་ལོ་པ་དང་། སྤྱིང་བྱེད་ལྟ་བུའོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

བཅུ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་བྱུལ་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་རྒྱལ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རྒྱལ་སྐས་རྣམས་གྱིས་ཀུན་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། །གཙོ་བོར་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ། །[༡༢]

ཅིས་པ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། སྤྱིན་དང་རྒྱལ་ཁྱིམས་བཟོད་བརྩོན་བསམ་གཏན་དང་། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་གཞལ་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །འདི་དག་རྒྱས་མཛོད་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཛོད།^{༡༢} །ཅིས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །དེ་འང་ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་ལའང་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དུག་སྟེ། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་

རྟོག་པས་རང་གི་བདོག་པ་གཞན་ལ་གཏོང་སེམས་དགེ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེའི་བྱེད་ལས་པ་རོལ་གྱི་དཔུལ་བ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པས་སྤྱིད་ཞིའི་
 སྦྱིན་སྲོང་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །བྱེད་ལས་འཆོ་བ་ལས་ལོག་
 པའོ། །འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པས་གནོད་པ་དང་སྦྱོང་ལ་བཟོད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པ་ནི་བཟོད་
 པའོ། །བྱེད་ལས་ཁྲོ་བ་མེད་པའོ། །འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པས་དགེའུ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བྱེད་
 ལས་དགེ་བ་འཕེལ་བའོ། །འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པས་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནོ། །བྱེད་
 ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་བའོ། །འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པས་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་གཤམ་རབ་པོ། །
 བྱེད་ལས་གཤམ་བྱ་རྟོགས་གིང་འཁོར་བ་ལས་སྦྱོལ་བའོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ནི་
 རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པ་དང་མོན་
 པར་མཐོབ་འགྲུབ་པས་དོན་ཆེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་
 གོང་དུ་འཕེལ་བས་མི་ཟད་པ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟང་ཟིང་མེད། རྟོན་ཆེ་བ་དང་
 མི་ཟད་པ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཡོན་ཏན་བཞིར་ནི་གཤམ་པར་བྱ།^{༡༩༠} །ཞེས་སོ།

གངས་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མདོན་མཐོ་བསྐྱབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 དུག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་སྦྱོང་དང་ལུས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། འཁོར་
 རྩམ་སུན་སུམ་ཆོགས་པས་མདོན་མཐོ་དང་། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་དབང་ཉིད་མི་འགྲོ་དང་། བྱ་བ་
 རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ།^{༡༩༡} །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གཞན་དོན་བྱས་པས་རང་དོན་འགྲུབ་པ་
 ལ་ལྟོས་ཏེ་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཐོངས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་དང་། རྣམ་འཆོ་
 བཟོད་དང་བྱ་བས་མི་སྦྱོང་དང་། རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་བཟོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་
 གི་དོན་ཡིན་ནོ།^{༡༩༢} །ཞེས་སོ། གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་པར་ཕྱིན་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་
 པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་ །ཡང་
 དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས། གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་
 གཏོགས།^{༡༩༣} །ཞེས་སོ། དེ་འང་དང་པོ་གསུམ་ལྟུག་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་སོ། །སྦྱིན་

པ་ནི་རྒྱ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི་དོ་ཤོ། བཟོད་པ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་སེམས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་ཤིང་། ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་ལ། བརྩོན་འགྲུས་གཅིག་ལུ་
 བྱི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་གསུ་ལྟ་བུར་པར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་རིམས་ངེས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མ་
 ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྟེ། རྣམ་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང་། རྣམས་པ་དང་ནི་བྲ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་ག་
 རིམ་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་སོ། །དེའང་ལྷ་མ་ལྷ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྟེ། བས་རྒྱ་དང་འབྲས་
 ལུའི་རིམ་པ་དང་། སྦྱོན་པ་བས་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་པས་བཟང་རུ་བྱི་རིམ་པ་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་མ་
 རྣམས་ཤིང་བསྐྱབས་དང་རྟོགས་པར་སྒྲིལ་བྱི་མ་བྱི་མ་དཀའ་བས་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟེ་གསུམ་ལ་
 རྟོས་ནས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། སྦྱོན་པ་གཏོང་བ་ནའང་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ལ་མི་རེ་བ་དང་། ཡང་ཡང་སྟིང་
 པའི་གནས་འདིར་བདེ་འགྲོ་ལ་སྦྱོན་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་བཟོད་
 པར་བྱ་བས་བཟོད་པ་བསྒྲུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟུང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། གཟུགས་
 མེད་པའི་ཁམས་བསལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། ཐབས་དང་མ་བུལ་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རེ་བ་མེད་པའི་སྦྱོན་པ་དང་། ཡང་སྟིང་མི་འདོད་རྒྱལ་ཁྲིམས་
 དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བཟོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཀུན་སྟུང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྟེན་བཞིན་བསམ་
 གཏན་གཟུགས་མེད་མེན། ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ལྟན་པ་ཡི། ལ་རོལ་བྱིན་པ་དུག་པོ་ལ། བརྟན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་སྟོང་།^{༢༠} ཞེས་སོ། །

ངེས་ཆོག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དལལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བསེལ་བ་འཛོལ་དང་ཁྱོ་
 བཟོད་དང་། མཆོག་ལ་སྦྱོར་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། རྟོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དེ།^{༢༡} །
 ཞེས་སོ། །དལལ་བ་སེལ་བས་སྦྱོན་པ། ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་བསེལ་ཁིང་སྦྱོབ་པས་རྒྱལ་
 ཁྲིམས། ཁོང་ཁྱོད་བཟོད་པས་བཟོད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྦྱོར་བས་བརྩོན་འགྲུས། སེམས་རྩེ་
 གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་བསམ་གཏན། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཤེས་པས་ཤེས་
 རབ་ཅེས་བྱའོ། །

སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟུན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ད་ནི་སོ་སོའི་
རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དྲུག་ལས། སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་ནི། འདི་ལྟར།

འགྲོ་བ་དབུལ་བས་ཉམ་ཐག་མཐོང་ནས་ནི།

རང་བཞིན་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ།

ཟས་གོས་རྟ་དང་ཤིང་རྟ་གྲང་པོ་སོགས། །མཁོ་དགུའི་ཡོ་བྱང་དཔག་མེད་གཏོང་བ་སྟེ།

བྱ་དང་བྱ་མོ་ལ་སོགས་གཏོང་བ་ཆེ།[༡༡] །མཁོ་དང་མིག་སོགས་ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་སྟེ།

ཟང་ཟིང་དང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཡན་པ་བསྟུབ།

ཡན་ཡོན་བཤད་པ་ནི། སྦྱིན་པ།

དེས་ནི་རང་གི་སེར་སྤའི་ཆོག་ས་འཛོམས་ཤིང་། །གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ཉེ་བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར།[༡༢]

དེའང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ས་བསོད་ནམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྫོགས་ཏེ། རང་
གི་སེར་སྤ་མེད་པ་ས་ཡེ་དྲུགས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་རྒྱན་གཙོད་ཅིང་། དངོས་སུ་གཞན་ལ་ཡན་པའི་འབྱོར་བ་སྦྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །པཔགས་པ་འཛིག་རྟེན་འཛིན་གྱིས་དྲིས་པས་ཡུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་
སྦྱིན་པས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྫོགས་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྫོགས་ཏེ།
འདི་གཉིས་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྟུབ་པར་བྱེད་པའོ།

དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཏོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་།
ཤིན་ཏུ་གཏོང་བའོ། རྟེན་ལ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཟས་དང་། གོས་དང་། ཤིང་རྟ་དང་། གྲང་པོ་ཆེ་
གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ། །གཏོང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱ་དང་། བྱ་མོ་དང་། བྱིམ་ཐབ་སྦྱིན་པའོ། །ཤིན་
ཏུ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱ་དཀའ་བ་སྟེ། མཁོ་དང་། མིག་དང་། ལག་པ་དང་། རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་
པ་གཏོང་བའོ། རྟེན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་གང་ཞེན། ལྷ་གྲུ་དང་། ལྷག་ཆ་དང་། སྟེགས་བམ་སྦྱིན་པ་ནི་
རྒྱུ་དུའོ། །སྤྱི་ལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་

པ་ནི་ཆེན་པོ་ལོ། །སྒྲ་ན་མེད་པ་འི་བྱང་རྒྱུ་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་། བཅ་མཁའ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ་འི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལོ།^{༡༩༧} ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འབྱིམ་པས་གཙོ་
བོར་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་གཏོང་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་།
མདོ་མེད་ཀྱི་ལས། དོན་རྒྱུ་སྒྲུབ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །ལུས་
དང་ཡོངས་སྟོན་ལུན་ཆོག་ས་དང་། །གཉིས་རྗེས་འཛིན་དང་རྫོགས་བྱེད་དང་། །དེ་ཡང་སེར་སྒྲ་མེད་
ལྟར་དང་། །ཆོས་དང་མི་འཇིགས་ཟང་ཟེང་གཏོང་། །སྦྱིན་པ་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་
ཡང་དག་སྦྱུང་བར་བྱེད།^{༡༩༨} ཅེས་སོ། །དེ་ལ་དོ་བོ་ནི་སེར་སྒྲ་མེད་པ། རྒྱ་ནི་གཏོང་སེམས་དག་ལ།
འབྲས་ལུ་ནི་ལུས་ཡོངས་སྟོན་ལུན་སྒྲུབ་ཆོག་ས་པ་བསྦྱུང་པ། བྱེད་ལས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་རྗེས་སུ་
འཛིན་ཅིང་ཆོག་ས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཁོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་པའི་
སྒྲས་རྒྱུ་སྟོང་དང་ཡུད་ན་རང་གི་སྟོག་གྲང་རྟག་ཏུ་གཏོང་། སྦྱིང་རྗེས་གཞན་ལས་ལན་ཡང་མི་རེ་
འདོད་པའི་འབྲས་ལུ་དོན་མི་གཉིས། །སྦྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲང་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་ལ་
བཀོད། །སྦྱིན་པ་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟེང་པས་འཇིག་རྟེན་དག་ན་མི་ཟད་བཞག་^{༡༩༩} ཅེས་སོ། །

རྒྱལ་བྱིམས་ལའང་གསུམ་ལས། རང་བཞིན་བཤད་ནས་བསྟགས་པ་བརྫོད་པ་ནི། རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་བཤད་པ་ནི། བྱི་རོལ་པ་ལ་མེད་ཅིང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡོད་པས།

ལྷག་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུད་བཅུ་མས་ཤིང་། །སེམས་ཀྱི་དགེ་བཞི་བརྒྱམས་སྦྱུང་ལ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་དོན་གཉིས་སྟན་ཆོག་ས་འཛོམས།

བསྐབ་བྱ་མདོར་བཅུ་ན་ལས་བསྐྱུང་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་ཡང་།

སྟོམ་དང་ཆོས་སྟུད་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དེ།^{༢༠༠} །རྒྱལ་སྒྲས་རྒྱུ་སྟོན་རྒྱལ་བྱིམས་གསུམ་རྟག་བསྐྱུང་།

སྦྱང་རྟེན་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་དང་རྩ་བ་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་ནི། དེའི་རྟེན།

བྱིམ་པས་དགེ་བསྟེན་བསྟེན་གནས་སྟོན་འཇུག་ལ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བས་དགེ་སྦྱོང་དགེ་རྒྱལ་དང་།

དགེ་སྦྱོང་པ་ཡི་སྟོམ་པ་གང་ཡིན་སྟེང་།^{༢༠༡} །བྱང་རྒྱུ་སེམས་གཉིས་བསྐྱུང་བ་རྒྱལ་བྱིམས་ཡིན།

དེ་ལ་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གང་རུང་གི་སྟེང་དུ་སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་ཙམ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་དགེ་བསྟེན་པ་མ་གཉིས། དགེ་རྩལ་པ་མ་གཉིས། དགེ་སྒྲོང་པ་མ་གཉིས། དགེ་སྒྲོབ་མ། བསྟེན་གནས་པ་མ་གཉིས་ཏེ་དགུ་ཡོད་ཀྱང་། བྲིམ་པའི་ཐྱོགས་ཀྱི་དགེ་བསྟེན་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཉིས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐྱོགས་ཀྱི་དགེ་རྩལ་རབ་བྱུང་བར་མ་དགེ་སྒྲོང་སྟེ་ལཱ་རིགས་བསྐྱེད་པས་ན་དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །དེ་འདྲ་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐྱོགས་དག་ནི། ཁོན་ཏན་ཚད་མེད་རྣམས་དང་ལྡན། དེ་ལྟས་སྒྲིམ་པ་བརྩོན་བྲིམ་པ་ཡི། བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་བཤད།^{༡༩༠} ཁྱེས་པས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཤད་ལ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྲིམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་དང་བྱམ་མེད་གཟུགས་སུ་འདུག་པ་བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་རབ་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་དང་ཡང་ཐབས་གཅིག་སྟེ་^{༡༩༡} ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་འདྲ་དགེ་བསྟེན་ལ་གཉིས་ལས། སྤྲ་འགའ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བསྟེན་ནི་རྩ་བ་བཞི་འམ་བཞིའི་གང་རུང་བསྐྱར་ཞིང་འདོད་ལོག་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚངས་པར་སྦྱོང་བའི་དགེ་བསྟེན་ནི་རྩ་བ་བཞི་ཆད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མི་ཚངས་པར་སྦྱོང་བ་སྦོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་རྩལ་ནི། འོད་ལྡན་ལས། གང་ཞིག་ཐོག་གཙོད་གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་དང་། མི་ཚངས་སྦྱོང་བརྒྱན་བཙོས་པའི་ཆད་ལ་སོགས། ཁྲ་སོགས་ཤེད་སོགས་མལ་ཆེན་མཐོ་བ་དང་། བྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྤང་།^{༡༩༢} །ཞེས་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བཅུ་འཛིན་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཐྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཉེས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་སྒྲོབ་མ་ནི་རྩལ་བྲིམས་དེའི་སྟེང་དུ་སྟེས་པ་ལ་མི་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས་པའི་དགེ་སྒྲོང་གཉིན་པོ་དགེ་བ་སྟེ། སྤང་མེད་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་བས་བརྟན་མི་བརྟན་ནམ་བུ་བམ་སྤྱབ་བརྟག་པ་ལ་ལོ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲོབ་པའོ། །དགེ་སྒྲོང་ལ་ཕམ་པ་བཞི། ལྷག་མ་བརྩམས་མ། སྤང་ལྷང་

སུམ་ཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཅ་གསུམ་དང་། དགོ་སྤྱོད་མ་ལ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། ལལ་ཆེན་པོ་དང་། གནས་བརྟན་པ་དང་མང་པོས་བཀྲམ་བ་སོསའི་སྟེ་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །ས་སྟེ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་པར་བརྟེན་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་ཏུ་སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲིམས་རྣམས་ནི་རང་གི་རྒྱ་དུ་ཉེས་སྦྱོད་ལས་སྦྱོམ་པའི་རྒྱ་ལ་ཁྲིམས་ཏེ་ལྷག་པ་རྒྱ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་^{༡༩} ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གྲང་སྤྱོད་སེམས་དགོ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱོད་པའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་ངོ་ལྷན་པར་བརྟེན་^{༢༠} ཅེས་སོ། །དེའང་རང་རྒྱ་དུ་ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོམ་པས་མི་དགོ་བ་བསྐྱམས་པའི་ཆ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྦྱོམ་པ་སྟེ། ལའོར་བར་ལྟ་མིའི་ལུས་འཛིན་ཅིང་རང་དོན་བདེ་བ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་མི་འཚོ་བར་མ་ཟད་པན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆ་ནི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་སྦྱོམ་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲགས་ཀྱི་སྦྱོམ་པ་ནི་དེའི་སྟེང་ཏུ་ཐ་མལ་ཏུ་འཛིན་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བསྦྱང་ཁིང་ཟིམ་གཉིས་བསྦྱོམ་པའི་སྦྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱས་པའོ། །

དེའང་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྦྱོམ་པའི་རང་རྒྱས་བརྩིས་ན་མི་དགོ་བ་བརྟེན་རང་བཞིན་གྱི་ཁན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་གནང་བའི་སྐྱབས་མེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་ལ་ནི་བདུན་གཞན་དོན་ཏུ་གནང་བ་དང་། སྒྲགས་ལ་མི་སྤྱོད་བར་ཐབས་ཀྱི་ཆར་བསྟན་ཏེ་གིང་ལས་མེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་ལམ་ཟབ་པས་བྱུང་བར་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པའི་ཆ་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཡུལ་འདོམ་ན་གོང་མ་བསྐྱབ་སྟེ་འོག་མའི་ཆ་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་མ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་ངོ་བོ་མ་གོར་བས་འགལ་བ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཀླན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཆང་འཕྱང་བ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་པས་སྤྱང་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་སྦྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པར་བཤད་ཀྱང་། ཉེས་པར་མི་འཕྱར་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡུལ་བདག་ཉིད་དགོ་སྤྱོད་རམ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེའི་ཆོ་ལྟར་བསྐྱེད་པས་གཞི་གཞན་ཏུ་བྱུང་།

དངོས་པོ་ཕྱིས་བྱེད་ཆར་ཡིན་དགོས་པ་ལ། རྣམས་དང་བྱུག་རྒྱ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བདུད་ཅིར་
བསྐྱར་ཞིང་ཡོངས་སྤྱད་པར་གསུངས་པ་དང་། བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་གཞན་ཏུ་མ་བྱུར་བ་དགོས་པ་ལ།
ལྟ་དང་། དཀྱིལ་ལམོར་དང་། བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གནས་བྱུར་པས་ཉེས་པ་མེད་པའི་
སྤྱང་ཏུ་ལྟ་མཆོད་པས་ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པའི་གོགས་སུ་བྱུར་པས་
ཡོན་ཏན་ཡར་ལྷན་ཏུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། རྩལ་དེ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཆ་ཤས་ཀུན་ལ་འང་ཤེས་པར་
བྱའོ། བཤོར་ན་ཉེས་པ་བསྐྱེད་ན་གང་གི་ལུགས་ལ་འང་འགོག་ལ། ཡོན་ཏན་རྣམས་དགེ་བ་སྐྱེད་ན་
བྱ་བར་གནང་བས་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འབྲིང་དང་གནང་བ་ཀུན་གྱི་ས་ཤིང་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་།
དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ན་ཆེན་ཐང་བ་ལས། སྤྱིར་བཏང་བ་ལ་དམིགས་གྱིས་
བསལ། །བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཀུན་ལ་བསྐྱབས།^{༡༥} །ཞེས་སོ།

མདོར་ན་ཉེས་སྤྱོད་ཆ་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་དོན་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་ཕྱོགས་པའི་རྩལ་
ཁྲིམས་སོ། །ཆོགས་གཉིས་དང་པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད།
སྐྱེས་པ་སྐྱེལ་བཞི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་གཙོ་བོར་བསྐྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཐབས་ལ་མ་ཐས་པས་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་དོན་བསྐྱབ་ལ། བསྐྱ་
བའི་དངོས་པོ་བཞིས་གཞན་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་གནས་སྐབས་སུ་མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་མཐར་ཐུག་
དེས་པར་ལེགས་པའི་ས་པོན་དགེ་བ་འདེབས་ཤིང་གཞན་བདེ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་སོ། །

རྩལ་ཁྲིམས་འདི་གསུམ་གྱིས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བསྐྱབ་ཅིང་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ནས་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ཕྱོགས་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤངས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལུན་སུམ་
ཆོགས་པ་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེད་པ་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་ཏུ་དེ་དང་མཆོམས་པའི་དོན་གཉིས་
ལྟན་བྱུབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཅན་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤྱངས། དེ་

འདྲེས་མ་སྒྲགས་པ་དག་བསྐྱེད་པར་མཛོད། ཁྱིམ་མ་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། ཁོ་ན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལེགས་པར་གསུངས།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁྱིམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྣམས་སྡོམ་དང་བཙོན་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཁྱིམ་གསུམ་ཏན་གྲངས། །མཐོ་རིས་མངོན་པར་མི་འདོད་ཡང་དག་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་མི་བསྐྱེད། །རྒྱལ་ཁྱིམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་བཀོད། །རྒྱལ་ཁྱིམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟེན་པས་འཛིག་རྟེན་དག་ན་མི་ཟད་བཞག་^{༢༠} །ཅེས་སོ།

བཟོད་པ་ལ་ཡང་བདུན་ལས། དབྱེ་བསྒྲིར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ནས་བཟོད་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི།

བྱིན་དགའོད་པ་སྒྲ་ཆོག་སྒྲགས་སྒྲུབ་པ་ལ། །རི་མི་སྟུམ་དང་སྟིང་རྩེས་ཆོས་ལ་སེམས།

དམིགས་མེད་བཟོད་པ་གསུམ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ། [༡༩]

འདི་ལྟར་པ་རྩལ་གྱིས་གཞོད་པ་འཕམ་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་མཛེད་པའི་བཟོད་པའོ། །ཐར་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་ནི་སྒྲགས་སྒྲུབ་དང་དུ་ལེན་པ་རི་མི་སྟུམ་པའི་བཟོད་པའོ། །སྟིང་རྩེས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྐྱོད་པ་མེད་པ་དང་། སྟིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ལ་མི་སྒྲགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དམིགས་པ་མེད་པའི་བཟོད་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ མི་མཛེད་རི་མི་སྟུམ་ཤེས་དང་། སྟིང་རྩེས་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །ཕན་ཡོན་ལྡར་ནི་ཡང་དག་བཤད། །དེ་ནི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དེ། །དཀའ་ཐུབ་གཙོ་བོར་ཀྱན་དུ་ལྗེ། །དེ་ལ་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་འདོད། །བཟོད་པ་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད།^{༢༡} །ཅེས་སོ།

རོ་བོ་ནི་གཞན་ལ་མི་ཁོ་ཁོར་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའོ། །རྒྱ་ནི་སྟིང་རྩེའོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཕན་ཡོན་ལྗས། མདོ་ལས། ཁོན་མི་མང་བ་ཡིན། དབྱེན་མི་མང་བ་ཡིན། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་ཡིན། འགྱོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཡིན། །ལུས་ཞི་གནས་ཀྱང་བདེ་འགྲོན་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་ཡིན་^{༢༢} །ཞེས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དག་ག་

བྱེད་དེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ས་ལས། གང་ཞིག་པ་རོལ་འབྲུགས་ཤེས་ནས། ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཉེར་
ཞིབ། ་དེས་ནི་བདག་དང་པ་རོལ་དང་། ་གཉིས་པོ་དག་གི་དོན་བྱེད་དོ།^{༡༤༩} ་ཞེས་སོ། ་ཡོན་ཏན་ནི།
མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གིན་ཏུ་བྱ་དགའ་དེ་བཞིན་མི་ཡི་གཞོན་ཀུན་བཟོད། ་མཐོ་
རིས་གཉེར་དང་མི་རྒྱས་པས་མིན་འཛིགས་པས་མ་ཡིན་ཡན་ལྷས་མིན། ་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་བ་གསུམ་ལ་བཀོད། ་བཟོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟིན་པས་འཛིག་རྟེན་
དག་ན་མི་ཟད་བཞག་^{༡༥༠} ་ཅེས་སོ།

བསྐྱེད་ཆུལ་བསྐྱེད་པ་ནི། ་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆུལ་མདོར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ།

ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་འགའ་མེད་ལ། ་བཟོད་པ་ཆུང་ས་དགའ་བྱུང་བཟོད་ནམས་གཞན་མེད་པས།

སྤྲོ་ཆོག་ས་ཆུལ་གྱིས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། ་ཁྱོད་པའི་མེ་ཆེན་འཛིག་ལ་བརྩོན་པར་བྱ།^{༡༥༡}

འདི་ལྟར་ལེགས་པའི་མཆོག་བྱང་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། ་དེ་ཡང་བཟོད་པས་འབྲུག་པས་བཟོད་ནམས་གཞན་
ལས་ཆེ་བ་དང་། རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་དཔུལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཞེས་པའི་ས་བསྐྱེད་པས་སྤྲིག་
པའང་དེ་ལས་ཆེ་བ་མེད་པས་ན། ཐབས་རྒྱལ་བ་སྤྲོ་ཆོག་ས་ཀྱིས་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པའི་དགའ་བྱུང་
ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། ་སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་མེད། ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་བྱུང་
མེད། ་དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། ་སྤྲོ་ཆོག་ས་ཆུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ།^{༡༥༢} ་ཞེས་པ་དང་།
བཤེས་སྤྲིང་ལས། འདི་ལྟར་བཟོད་པ་ཆུང་ས་དགའ་བྱུང་མ་མཆིས་པས། ་སྦྱོད་ཀྱིས་སྦྱོ་བའི་གོ་
སྐབས་དབྱེ་མི་བཅི། ་སྦྱོ་བ་སྤངས་པས་སྦྱིར་མི་སྤྲོག་པ་ཉིད། ་སྦྱོ་བར་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱས་
ཞལ་གྱིས་བཞེས།^{༡༥༣} ་ཞེས་སོ།

ཡུལ་མང་བས་སེམས་གཅིག་བྱ་འདུལ་བར་བསྐྱེད་པ་ནི། ་དེ་ཡང་སྦྱོ་བའི་ཡུལ་མང་བས་རེ་རེའི་ལན་བྱས་ན་མི་
འབྲུག་པའང་ཞི་དུས་མེད་པས་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ཆུལ་ནི།

གཞོན་བའི་ཡུལ་རྒྱལ་ས་མི་བསྐྱེད་གྲངས་མེད་པས། ་རེ་རེ་ཞི་ཡང་གསུལ་བར་ཡོད་མི་ཡང་།

སེམས་གཅིག་བཏུལ་བས་ཐམས་ཅད་དུལ་འབྱུང་བ། ་སེམས་འདུལ་བཏུལ་ཞུགས་བསྐྱང་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།^{༡༥༤}

དེ་སྐད་དུ། སྟོན་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་མི་བསྐྱེད་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོད་མི་
ལང་། །ཁོ་པའི་སེམས་ནི་གཅིག་བཅོམ་ན། །དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་དང་འདྲ།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

གནོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞོད་པ་འབྲུབ་ཚུལ་བཞུན་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

གནོད་ལ་བརྟེན་ནས་བཞོད་པའི་ལེགས་པ་འབྲུབ། །སྤྱིང་རྗེ་དང་ནི་བྱམས་སྟགས་ཡོན་ཏན་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་སྟོགས་ལྟར་དག་ལ་སྟོན་པ་བཞིན། །གྲུས་དང་སྟོབས་བཞོད་པ་ཉེ་བར་བསྟེན།^{༢༠}

འདི་ལྟར་མཁའ་སྟོབ་རབ་རྒྱ་བྱང་པའི་ཐན་འདོགས་མི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དག་མེད་ནའང་བཞོད་པ་
མི་འབྱུང་བས་བཞོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་བཞོད་པར་མི་བྱེད་ན། །པསོད་ནམས་རྒྱ་ནི་
ཉེར་གནས་པ། །པདི་ལ་བདག་གེགས་བྱེད་པར་ཟད། །ཁང་ཞིག་གང་མེད་མི་འབྱུང་ལ། །ཁང་ཞིག་
གང་ན་ཡོད་གྲུར་པ། །དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ན། །རི་ལྟར་དེ་ལ་གེགས་ཞེས་བྱ། །རྒྱས་སུ་བྱིན་པའི་སྟོང་
མོ་བ། །སྟོན་པའི་གེགས་བྱས་ཡོད་མ་ཡིན། །རབ་རྒྱ་འཁྱིན་པར་བྱེད་གྲུར་པ། །རབ་བྱུང་གེགས་ཞེས་
བྱར་མི་རུང་།^{༢༡} །ཞེས་སོ། །གནོད་པ་དེའི་ཆེ་ཡོད་མི་བདེ་བ་ལ་སྟགས་པའི་སྟག་བསྐྱེད་ལ་རུང་ཟད་
གྱིས་རྒྱུན་བྱས་ནས་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྟོབ་པ་སྟོགས་པ་སྟེ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཀྱང་བཞོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། གཞན་ཡང་སྟག་བསྐྱེད་ལ་ཡོན་ཏན་ནི། །སྟོབས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་སྤྱིང་
རྗེ་སྟེ། །ཞིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ།^{༢༢} །ཞེས་སོ། །པར་སྤངས་སེམས་ལ་བཞོད་པ་བསྐྱོམས་
བས་པསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ལ་སྟོབ་དང་སྟོན་པ་བཞིན་གྲུས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་བྲེ་ལས། སྟོན་དང་
སྟོན་པ་བཞིན་གྲུས་དང་། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བས་རབ་རྒྱ་སྤངས་སེམས་ལ། །བརྟེན་ནས་བཞོད་པ་སྟེ་
བས་ན། །དེ་ཉིད་བཞོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། །དམ་པའི་ཆོས་བཞིན་མཆོད་པར་འོས།^{༢༣} །ཞེས་སོ།

ཁོ་པའི་རྒྱུན་རང་ལས་བྱང་བར་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་ཚུལ།

གཞན་ཡང་བདག་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། །བྲག་ཅ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཅན།

རང་གིས་ཉེས་གུར་གནོད་པའི་ཆོགས་རབ་འདི། །འབྲུལ་གྱི་རྒྱུན་དང་སྟོན་ལས་རྒྱས་བསྐྱེད་བྱིར།^{༢༤}

འདི་འབྱུང་རིགས་ཏེ་ལས་ཟད་ཐབས་འདི་ལ། །ཅི་ནས་སེམས་འདུལ་གཅིག་ཏུ་རབ་སྐྱེད་ཚུགས་བྱ།

འདི་ལྟར་རང་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་ན་རང་གིས་ཁོ་བ་དང་པ་རོལ་དང་ཚུད་པ་ཡེ་མི་འཕྱུང་སྟེ་
 ཁོ་ཚུད་ནི་པན་ཚུན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་གཞོད་པ་པར་མ་བྱས་ན་རྩུབ་ཡང་གཞོད་
 པ་མི་འཕྱུང་བས་དོན་མེད་དུ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་བཟོད་པར་རིགས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་
 ལས། འདི་ལྟར་པར་གཞོད་མ་བྱས་ན། །འགའ་ཡང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བས་པལ་བས་མ་
 བརྒྱབས་པའི། བྱིམ་དུ་གཏེར་ནི་བྱུང་བ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་གོགས་གྱུར་པས། བདག་གིས་
 དགུལ་དགའ་བར་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

དེའང་བདག་ལ་གཞོད་པའང་ཁྱེད་ཅུང་ཟད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་སྒོན་གྱི་
 ལས་ལས་བྱུང་བས་བཟོད་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་གིས་སྒོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །འདི་
 འདྲ་བའི་གཞོད་པ་བྱས། །དེ་བས་སེམས་ཅན་འཆོ་བྱེད་པ། །བདག་ལ་གཞོད་པ་འདི་འཕྱུང་
 རིགས།^{༡༢} །ཞེས་སོ། གཞོད་པས་ཁོ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་བརྟག་དགོས་ཏེ་བརྟུན་ནས་གཞོད་པས་
 ཁོ་ན་རང་གི་ལས་ལ་ཁོ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་གི་ལས་རྒྱུ་བསྐྱུལ་བྱས་ནས། བདག་
 ལ་གཞོད་བྱེད་ནུས་སྟེ་སྟེ།^{༡༣} །ཞེས་སོ། །དེས་སྟུག་གཞོད་པས་ཁོ་ན་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ནུ་
 པའམ་མི་སྟན་པའི་ཆོག་བཅས་པོ་ལ་ཁོ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱུག་པ་ལ་སོགས་དངོས་
 བཞོལ་ཏེ། གལ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཁོ་ན། །དེ་ཡང་ཞེ་སྤང་གིས་བྟོད་པས། ཉིས་ན་ཞེ་སྤང་ལ་ཁོ་
 རིགས།^{༡༤} །ཞེས་སོ།

ཁྱུང་པར་དུ་མི་གཞན་གྱིས་མི་སྟན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁོ་བའང་རང་གི་ན་བར་བཟོད་མཁན་ལ་
 མི་ཁོ་བར་པ་རོལ་ལ་ཁོ་བའང་མི་རིགས་ཏེ་སྟུག་བསྐྱུལ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བསྟོན་
 གསལ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞོད་སྟུམ་ནའང་དེ་ཡིས་རན་འགྱོར་འཁྲིད་པ་སྟེ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལ་
 བཟོད་པ་ཉིད་གྱུར། དེ་ཉིད་ལས། བདག་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། ཆེད་དང་བཀུར་སྟེས་འཆིང་མི་
 དགོས། གང་དག་བདག་བཅིངས་འགྲོལ་བྱེད་པ། ཁྱེད་ལ་བདག་ནི་ཐེ་ལྟར་ཞེ། །བདག་ནི་སྟུག་བསྐྱུལ་
 འཇུག་འདོད་ལ། །སངས་རྒྱས་གྱིས་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་བཞིན། །མི་གཏོར་སྟོ་འཕམ་ཉིད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་
 བདག་ནི་ཐེ་ལྟར་ཁོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་བདག་ནི་རང་སྟོན་གྱིས། །འདི་ལ་བཟོད་པར་མི་བྱེད་ན། །

བསོད་ནམས་རྒྱ་ནི་ཉེར་གནས་པ། །འདི་ལ་བདག་གིགས་བྱེད་པར་ཟད།^{༡༡༥} །ཞེས་སོ།

དེའང་ཡོ་བྱང་ལ་གནོད་ནས་ཁྲོ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་ལས་ཡོད་ན་དེས་མི་གནོད་ལ།
མེད་ན་བྱིན་ཡང་མི་ཡན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བཞག་ནས་མི་ལམ་སད་པ་ལྟར་འགྲོད་གོས་པ་དང་།
ནོར་གྱི་ཉེས་པ་ཚད་ཆེན་པས་འཛིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས། རྟེན་པའི་བར་ཆད་ཆུ་པའི་ཕྱིར། ཁལ་ཏེ་
བདག་འདི་མི་འདོད་ན། །བདག་གི་རྟེན་པ་འདིར་འདོད་གྱི། རྒྱིག་པ་དག་ཀྱང་རྟེན་པར་གནས། །བདག་
ཉིད་དེང་ནི་གི་ཡང་སྒྲེལ། །ལོག་འཛོལ་ལྟར་རིང་གསོན་མི་རུང་། །བདག་ལྟ་ལྟར་རིང་གནས་གྱུར་
ཀྱང་། །འཆི་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ཡིན། །མི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་མེད་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་
ཡིན་དང་། །གཞན་ཞིག་ལྟར་ཅམ་བདེ་མེད་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །སད་པ་དེ་དག་
གཉིས་ཀ་ལ། །བདེ་བ་དེ་ནི་བྱིར་འོང་མེད། །ཆོ་རིང་ཆོ་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡང་། །འཆི་བའི་དུས་སུ་དེ་
འདྲར་ཟད། རྟེན་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །ལྟར་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྐྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་པོས་ཐོགས་པ་རི་
བཞིན་དུ། །སྐྱོན་མོ་ལག་བསྟོད་པར་འགྲོ།^{༡༡༦} །ཞེས་སོ།

སྐྱན་གྲགས་ལ་སྟོད་པས་ཁྲོན་འང་མི་རིགས་ཏེ་སྐྱན་གྲགས་ནི་ཆོག་ཅམ་ཡིན་ལ། ཆོག་
བེམས་པོ་ཡིན་པས་ཡན་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྟོད་དང་གྲགས་པའི་
རིམ་གྲོས་ནི། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་ཆེར་མི་འགྱུར། །བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་ནད་མེད་མིན། །ལྟས་
བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་ནི་རང་དོན་གཤམ་གྱུར་ན། །དེ་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཡིད་
བདེ་འབའ་ཞིག་འདོད་ན་ནི། །རྒྱན་སོགས་ཆང་ཡང་བསྟེན་དགོས་སོ། །གྲགས་པའི་དོན་དུ་ནོར་གཏོང་
ཞིང་། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་གསོད་བྱེད་ན། །ཆོག་འབྲུ་ནམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཤིན་དེ་གོས་ལ་བདེ། །བྱེ་
མའི་ཁང་བྱ་རྒྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྒྱམས་ནི་ག་ཆད་དུ། །དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་
གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན།^{༡༡༧} །ཞེས་སོ།

དེའང་མི་སྐྱན་པས་ཁྲོད་སྐྱམ་ན། ཆོག་མི་སྐྱན་པས་ཁྲོན་ན་ཁོ་རང་གི་ཆོག་ཡིན་པས་ཁྲོ་ཅི་
དགོས། བརྟོད་འདོད་ཀྱང་ཡ་མོལ་པོས་སྐྱེམས་པའི་ཕྱིར་ཁྲོ་མི་དགོས། འོན་ཏེ་མི་དགའ་བས་ཁྲོན་
རང་གི་སེམས་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་ཏེ། མི་དགའ་བ་རང་གིས་རང་མི་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་ཆོག་

བདག་ལ་འཕྲོས་པ་མེད་པས་རྒྱག་པ་མེད་ཀྱང་། རང་གིས་དང་དུ་སྒྲངས་པས་དེར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མི་དགའ་བ་མ་བྱས་ན་ཕན་གཞོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དགའ་མི་དགའ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་
 རྩ་མ་འགགས་པ་ཁ་རྩང་ཕན་ཅད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་། མདང་གི་མི་ལམ་ལྟར་ལོག་ནས་མི་འོང་བ་དང་།
 རོས་གཟུང་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པས་ཁོ་བགཞི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་
 རིང་གི་སྒྲུང་བ་དང་དོན་ལྡན་གྱི་མི་ལམ་འདྲ་བས་ཀྱང་དགའ་སྒྲུག་ལ་བདེན་ཞེན་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཅོས་སུ་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་རང་ལ།

མི་འདོད་ཐོག་ཏུ་བབ་ལ་མི་དགའ་བཅུང་། །བཅོས་སུ་ཡོད་ན་མི་དགའ་ཅི་དགོས་ལ།།[༥༤]

མེད་ན་ཕན་པ་མེད་པས་ཅི་བྱར་ཡོད། །དེ་བས་སྐྱེན་རྒྱལ་པོ་མེད་ལ་ནན་ཏན་བྱ།།

འདི་ལྟར་འདོད་མི་འདོད་བྱུང་དུས་བཅོས་སུ་འདུག་ན་ཐབས་ལ་འབད་ཀྱི་མི་དགའ་བས་ཕན་པར་མི་
 འགྱུར་ལ། མི་འདུག་ན་ཐལ་ཟེན་པས་དེ་བས་ཀྱང་མི་དགའ་བ་བྱས་མ་བྱས་མེད་དེ་མི་དགའ་བས་དེ་
 ཉིད་བརྒྱུག་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ཀྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་དགའ་
 ཅི་ཞིག་དགོས། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཡན།^{༡༡} །ཞེས་སོ། །དེ་
 བས་ན་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་ལས་ལ་སྦྱོད་པས་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་བཤེས་དང་། འཁོར་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་དུ་འང་ནི་བཟོད་པ་མི་བྱ་ཞིང་། ཐན་སྦྱོབ་དཔོན་དང་། མཁན་པོ་དང་། སྤྱི་མ་དང་།
 དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་གཞན་ལ་ཁོང་ཁོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་གཞོན་པའི་ལན་ཆགས་ན་
 བརྒྱུག་མི་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་ན་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་བརྟོད་སྐྱོད་ཀྱིས་ཕན་གཞོན་དུ་བསམ་ཆེན་
 བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁོ་བའི་རང་བཞིན་སྦྱོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གཞན་ཡང་མི་སྟན་པ་དང་གཞོན་པ་དེ་དག་ལ་ངོ་པོ་ཅི་
 འདུག་ཅེས།

བརྟགས་ན་མཁའ་བཞིན་སྦྱོང་པའི་རང་བཞིན་ལ། །དགའ་དང་མི་དགའ་གོར་གོར་ལེགས་ཉེས་མེད།།[༥༥]

དེ་ལ་གཉིས་སུ་གཟུང་ཡང་དོན་མེད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་མཉམ་ཉིད་རང་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།།

འདི་ལྟར་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་གཟུགས་དང་རང་གི་གཟུགས་གཉིས་རྩལ་སྤྲོད་ཆ་མེད་པས་གཞོད་བྱེད་
 དང་གཞོད་བྱར་མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་ཀའི་སེམས་ནི་ཕྱི་ནང་གང་ནའང་མི་དམིགས་པས་གཞོད་བྱེད་
 དང་གཞོད་བྱར་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཁོའི་ཆོག་ཀྱང་བརྟགས་ན་ངོ་བོ་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཞོད་
 བྱེད་དང་། གཞོད་པ་དང་། གཞོད་ལུལ་གསུམ་ཀ་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ་ནི་དགའ་མི་དགའ་དང་།
 ལེགས་ཉེས་དང་། ཤོར་གོད་གང་ཡང་མེད་པས། གཞོད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་སྦྱལ་པ་
 དང་མིག་ཡོར་ལ་སོགས་པ་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་སྦྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད། དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་བཟོད་
 པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཏེ། སྟོང་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་གསུམ་ན་སྦྱལ་པ་ལྟའི། །དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཁོ་མི་
 འཇུག་^{༡༤༩} ཁྲིམ་པ་དང་། ཡེ་ནས་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ན། དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། ཁྲོལ་བ་ཅི་ཡོད་ཤོར་ཅི་ཡོད། །ཅེས་དང་། མི་དགར་ཅི་ཡོད་དགར་
 ཅི་ཡོད། རྟེན་ཉིད་ཏུ་ནི་བཙལ་བྱས་ན། ཁྲིམ་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་ཉིད། །བདག་
 འདྲས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བཀྱི།^{༡༥༠} ཁྲིམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་དུ་མས་བསྒྲོམས་ན་བཟོད་པ་ཆོགས་
 མེད་པར་འགྲུབ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོམས་ན་སྦྱ་བར་མི་འཇུག་པའི། །དངོས་དེ་གང་ནའང་ཡོད་མ་
 ཡིན།^{༡༥༡} ཁྲིམ་པས་སོ། རྟེན་ལོ་མས་པས་ཆོ་འདིར་ཡང་ཀྱན་དང་བཤེས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་
 སྦྱིད་ལ། ཕྱི་མར་མཐོ་རིས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་ཡང་། དེ་ལས། སེམས་ཅན་མགྲུ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིས། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞོག །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེན་དང་། བྱགས་
 དང་སྦྱིད་འཇུར་ཅིས་མ་མཐོང་། །འཁོར་ཆོ་བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་། བྱང་མེད་པ་དང་གྲགས་
 པ་ཡིས། ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཆོ་བ་དང་། །འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་བདེ་ཆུལ་འཐོབ།^{༡༥༢} །ཅེས་སོ། །

བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདྲ་བཞིལས། གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ད་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

བཤད་དེ། གང་ཟག

གང་ལ་བརྩོན་པའི་རང་བཞིན་དགེ་ལ་སྟོ། །དེ་ལ་དགེ་ཆོས་མི་ཟད་སྤྱིན་བཞིན་འདུ།^{[[༡༥]]}

དེ་ཞིས་བདྲའི་ཆལ་དུ་བྱང་བ་བཞིན།

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཏེ། དེ་འདྲ་ལུང་ལས། བརྩོན་ལ་བྱང་རྩལ་འདི་གནས་ཀྱི། མི་བརྩོན་པ་ལ་གནས་མ་
ཡིན། བརྩོན་པ་ས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད། བརྩོན་པ་ས་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་འཕེལ། ཞེས་སོ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས།

དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལེ་ལོ་གསུམ། བྱ་བ་རྒྱུ་ཞེན་སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྩས།

ལེགས་པ་མི་འགྲུབ་ཉེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་གཞི།^[༥༡] ལུན་ཆོག་ས་ཉམས་ལ་རྒྱུད་པ་སྦྱེ་བར་འགྲུང་།

དེ་འདྲ་ལེ་ལོས་ནི་ཉེས་པ་འཕེལ་ཞིང་དགེ་བ་འགྲིབ་ལ་བསམ་པ་མི་འགྲུབ་པ་སྟེ། དབྱེན་ཆོང་སོ་ནམ་
ཞིག་རྩིས་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་གཤེད་ས་པ་ནི་བྱ་བ་རྒྱ་
ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དང་། དཀའ་བ་མཐོང་ནས་མི་འགྲུབ་པེས་སྒྲུབ་དུ་སྦྱོར་བ་བཏང་བ་ནི་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་
ལོ་དང་། བདག་འདྲ་བས་མི་རྣམས་ཞེས་སེམས་ཁུམ་པ་ནི་བདག་ཉིད་བརྩས་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ། སྦྱིད་འཇུག་
ལས། ལེ་ལོ་རན་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྩས་པའོ།^[༥༢] ཞེས་སོ།

ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་དང་ཡན་པར་བརྩན་པ་ནི། དེ་ལས་ལོག་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི།

བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་། བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་མི་ཡི་བསམ་པ་འགྲུབ།

བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་ཡོན་ཏན་ཆོག་ས་འཕེལ་ཞིང་།^[༥༣] བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་མུ་རྒྱ་བར་བསྐྱབ་པར་འགྲུང་།

བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པའི་ཡན་ཡོན་ཆད་མེད་ཀྱང་བསྟུན། འཇིག་རྟེན་པས་བསྟོད་པ་དང་། སྦོན་
པའི་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕྲོད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་
བརྩོན་ལ་བྱང་རྩལ་གནས། རྒྱུད་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་བཞིན། བསོད་ནམས་བརྩོན་འགྲུས་མེད་མི་
འབྱུང་།^[༥༤] ཞེས་སོ།

ཡན་ཡོན་གྱི་སྦོན་ས་བརྩོན་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས།

དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དགོས་མཆོག་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ནི་གང་ཡིན་པ།

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ།^[༥༥] མི་དག་སྤང་ཞིང་དགེ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

འབད་རྩལ་བརྩོན་པས་ཡང་དག་གནས་པར་བྱ། རི་སྦྱིད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་ནི།

ཆེར་ཆེར་གོང་དུ་ཡང་དག་འགྲོར་ཡོད་པས།⁽¹⁰⁾ །དེ་སྤྱིད་མི་དཔལ་འབད་པས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་
དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་སྟེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྒྲོ་བ་
བཤོ།⁽¹¹⁾ ཞེས་སོ། །དེ་ཕྱིན་དགེ་བ་བསྐྱབ་ཅིང་བདུད་བཞི་འཛོམས་པའི་རྒྱ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་
དང་། ལམ་ལུ་ས་བརྩུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྒྲོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལས། རང་ག་ཞན་གྱི་དོན་
འགྲུབ་པའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་སམ། ཆོས་རྒྱམས་ལ་ལུས་གྱིས་འབད། དག་
གིས་བརྩོན། སེམས་གྱིས་རྩོལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་མམ། ཡང་ན། ལྷན་ལས་བརྩམ་ལས། གོ་
ཆ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་། མི་འགོང་བ་དང་། མི་སྟོག་བ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛོལ་བ་ལ་སེམས་མཛོན་
པར་སྒྲོ་བ་⁽¹²⁾ ཞེས་སམ་ལ་དྲར་གསལ་གསལ་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་གང་གིས་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་
སྟོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་དང་མཐུན་པར་མཐོང་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྫོགས་པའི་
ཕྱིར་བརྩོན་པ་དེ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།⁽¹³⁾ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་དག་གྱང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དགེ་ལ་ཡང་དག་སྒྲོ་བ་དང་། །དད་དང་རྒྱན་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། རྒྱན་སོགས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བྱེད་དང་། ལྷན་ནས་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ་དང་། ཁ་ཆགས་
ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དེ་དག་ལ་ནི་དེ་རྣམས་བདུན། །བརྩོན་འགྲུས་དེ་འདྲར་ཡོངས་གསལ་
ནས། ཁམས་པས་ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད།⁽¹⁴⁾ ཅེས་སོ། །དགེ་ལ་སྒྲོ་བ་ནི་རོ་བོ། དད་པ་དང་
འདུན་པ་ནི་རྒྱ། དན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛོན་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ། དུག་གསུམ་མེད་པའི་
སེམས་དགེ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ཕྱིན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་རེ་ལ་ལུས་གྱིས་རྟག་ཏུ་བྱེད།
ལྷན་པར་བྱེད། དག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱེད། ལྷན་པར་བྱེད། སེམས་གྱིས་རྟག་ཏུ་བྱེད། ལྷན་པར་བྱེད་པ་
གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་བདུན་ནོ། །ཡོན་ཏན་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་རྒྱལ་
བའི་སྤྱལ་རྣམས་གོ་ཆ་སྒྲོར་བའི་བདག་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་དཔེ་མེད་བྱས། །རང་དང་ག་ཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་
ཆོགས་གཞིམ་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད། །བརྩོན་འགྲུས་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བཀོད། །བརྩོན་འགྲུལ་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟིན་པས་འཛིན་ཏེ་དག་ན་མི་ཟད་
བཞག་^{༡༥} །ཅིས་སོ།

བསམ་གཏན་ལའང་བརྩུ་ལས། བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བརྟན་པ་ནི། ད་ནི་བསམ་གཏན་བཤད་པར་བྱ་
བ་ལས། དང་པོར་བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བརྟན་པ།

བསམ་གཏན་འདོད་བསམ་རྣམས་གཡེང་འདྲེ་འཛིན་པར། །ཡུལ་གྱི་དགའ་བ་སྟོན་ཀྱི་སྒྲིན་འདྲ་ཞིང་།

སྒྲིག་ལྟར་མི་བརྟན་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ།^[༡༦] །ཡོངས་སྤྱོད་མི་རྟག་སྒྲུ་མའི་ཁང་བཟངས་འདྲ།

ནམ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་དེ་སྤངས་ཏེ། །སྤྱིར་བཏིད་དུ་ཞིབ་འཛིན་གསལ་འདུག་པ་སྟེ།

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ། ཆོ་མི་རྟག་པ། ནམ་ཡང་སྤྱིར་པོ་
མེད་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཤིང་ཞི་བའི་ནགས་སུ་བསམ་གཏན་ལ་བརྩོན་དགོས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་བ་
ལས། མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། །ཁང་ཆོ་ཡོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་བདེ།^{༡༧} །ཞེས་
དང་། དཔེར་བའི་གཏམ་ལས། ཡོངས་སྤྱོད་སྒྲིན་གྱི་སྒྲུ་མའི་ནང་ན་རོལ་པའི་སྒྲིག་ལྟར་གཡོ་བ་སྟེ། །ཆོ་
འདི་རྒྱུད་གིས་བསྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་ཆོགས་ལ་གོས་པའི་རྒྱ་བཞིན་རབ་ཏུ་འཛིན། །སྒྲུ་བའི་ལང་ཆོ་ལུས་
ཅན་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་སྤྱིར་དུ་ནི། །མཁས་རྣམས་བསྒྲོམ་པའི་དྲིང་འཛིན་སྤྱིར་འགྲུབ་མཆོག་
གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྒྲོབ་གིས།^{༡༨} །ཞེས་སོ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་བརྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར།

འདོད་པ་རྣམས་ནི་མུང་གྲོལ་བསྐྱེད་པ་སྟེ།^[༡༩] །བསག་དང་བསྐྱེད་དང་ཆོལ་བས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ཞིང་།

ཁེངས་དང་སྤྱི་དང་འཇུངས་པས་སེལ་སྤྱི་འཕྲེལ། །རན་འགྲོར་འཕྱིད་ཅིང་བདེ་འགྲོའི་ལམ་འགོག་པས།

འདོད་པ་རྒྱུད་དང་ཆོག་ཤེས་ལྟན་པར་བྱ།^[༢༠]

འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཡོ་བྱད་གྱི་དངོས་པོ་དག་གྱུར། ཆོལ་བ་དང་། བསྐྱེད་བ་དང་། འཆོབ་དང་། ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། ཁེངས་པ་དང་། གཡོ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ཏེ།
རན་སོང་གི་སར་ལྟར་བར་བྱེད་པས་ན་སྤྱིར་དགོས་ཏེ། །སྤྱི་བའི་ཞལ་ནས། བསག་དང་བསྐྱེད་དང་

ཚོལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས། རྩོམ་མེད་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་བྱ།^{༡༧༩} །ཞེས་པས། འདོད་པ་
 རྩོད་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི། བཤེས་སྤྱིང་དུ། རྩོམ་མེད་ཀྱི་ནང་ན་ཆོག་ཤེས་པ། །རབ་
 མཆོག་ལགས་པར་ལྟ་མའི་སྟོན་པས་གསུངས། །ཀྱན་དུ་ཆོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་མཆོག་མཆིའི་ན། །རྩོམ་
 མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ལགས།^{༡༧༩} །ཞེས་སོ།

ཡོ་བྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་བསྟན་པ་ནི། ཡོ་བྱང་རི་ཅམ་མང་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་བ་ཡང་། དཔེར་ན།

ལུས་མ་རི་སྟེང་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལྟར། །རྩོམ་མང་རི་སྟེང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་བས་མང་།

ཡོ་བྱང་བསྐྱེད་སྤྲུག་མེད་པ་མཐའ་ཡས་ཏེ། །འཚོ་བ་ཕྱང་ཞིང་དག་རྒྱ་ཆུང་འཛིགས་པ་མེད།^{༡༨༠}

ཀྱན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་གནས། །བྱ་བ་ཕྱང་ཞིང་སེམས་ལས་རྒྱུད་བས་ན།

རྟག་ཏུ་འདོད་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ།

དེའང་འདོད་པ་རྒྱུད་ན་ཀྱན་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། རྩོམ་མེད་ན་དག་རྒྱན་བསྐྱེད་མི་དགོས་པ་དང་། རྩོམ་
 བ་ཕྱང་པ་དང་ལུས་སེམས་དལ་བས་ཏིང་ལེ་འཛིན་ངར་གིས་འགྲུབ་པ་དང་། གཞི་སྤྱི་རྒྱུད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མང་ཞིང་། རྩོམ་རི་ཅམ་འབྱོར་པ་དག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ཅམ་དུ་མང་བ་ཡང་མ་
 རི་ཅམ་ཡོད་པའི་གྲངས་ལན་ཆ་དེ་ཅམ་དུ་མང་བའོ། །ལྟ་ན་མས་ཀྱི་སྤྱུལ་མགོ་མང་བ་ལྟར་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མང་བ་ཏིང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས། དེས་པ་བདོག་མང་རི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ། །འདོད་པ་རྒྱུད་
 རྩོམ་མེད་ལྟ་མ་ལགས་ཏེ། །ལྟ་མཆོག་རྩོམ་མེད་ལ་མགོ་བོ་རི་སྟེང་པ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་
 རྩོད་དོ།^{༡༨༠} །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་ཕྱི་ཡོ་བྱང་ལ་འདོད་པ་ཆེ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མ་ཟད། རྩོམ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་
 པའང་ཉེས་པ་ཆད་མེད་དེ། རྩོད་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། ཆངས་སྟོང་ཉམས་པས་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བ་
 དང་། ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེའང་ཆགས་སྟོང་གཙང་བར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་
 བས་དེ་ཉིད་སྤྱད་པར་འོས་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཐང་བ་ལས། སྤྱད་མེད་ཆགས་པ་ལལ་ཆེར་ནི། །སྤྱད་མེད་
 གཟུགས་བཟང་སེམས་ལས་བྱུང་། །སྤྱད་མེད་ལུས་ལ་དོན་དུ་ནི། །གཙང་བ་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །ལ་

ནི་ཁ་རྩ་རུལ་བ་དང་། རོ་རྒྱགས་མི་གཙང་སྟོང་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ནི་རྒྱགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆུང་སྟོང་། སྤྱི་གཞི་
 མིག་རྩ་མཆི་མའི་སྟོང་། རྟོ་བའི་ཁོང་ནི་བཤད་གཅི་དང་། སྟོ་བ་མཆིན་པའི་སྟོང་ཡིན་པར། རྫོང་ས་
 བས་བྱུང་མེད་མ་མཐོང་བས། རྟེ་ཡི་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད། སྤྱི་ཤེས་འགའ་ཞིག་མི་གཙང་
 བའི། སྤྱི་བ་རྒྱན་ལ་ཆགས་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་མི་ཤེས་རྫོང་ས་པ་ཡིས། སྤང་མེད་རྣམས་ལ་
 དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། གཞུགས་བཟང་བ་དང་གཞུགས་ངན་ནམ། ཁན་ནམ་ཡང་ན་གཞོན་
 ཡང་རུང་། སྤང་མེད་གཞུགས་ཀྱིན་མི་གཙང་ན། རྟོང་ཆགས་སྤང་བར་གང་ལ་སྟེ། གལ་ཏེ་མི་
 གཙང་ཁ་དོག་བཟང་། ཤིན་ཏུ་གསང་ལ་དབྱིབས་ལེགས་ཀྱང་། རྟེ་ལ་ཆགས་པ་མི་འོས་ལྟར། སྤང་
 མེད་གཞུགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན། ཁོང་རུལ་བྱི་རོལ་བགས་པས་གཡོགས། རྟོ་རྒྱགས་འདི་ཡི་རང་
 བཞིན་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་སྤང་བཞིན་དུ། རྟེ་ལྟ་སྤང་ན་མཐོང་མ་ལྟར། བགས་པ་འདི་ཡང་མི་
 གཙང་སྟེ། རལ་ག་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ཡིན། མི་གཙང་སྤང་བའི་བགས་པ་ལྟར། རྟེ་ལྟ་སྤང་ན་གཙང་
 བར་འགྱུར། སྤྱི་གཙང་གང་བའི་སྤྱི་བ་ནི། བྱི་རོལ་བཀྲ་ཡང་སྤང་བ་ཡིན། མི་གཙང་བ་ཡི་རང་
 བཞིན་ལུས། མི་གཙང་གང་བཞིན་མི་སྤང་། ཅེས་པ་དང་། མ་དགྲུང་ག་ནས་བཙོག་པ་ཅན། བཙོན་
 སྤྱི་ཉིད་དུ་འབབ་བཞིན་དུ། ལུས་མི་གཙང་བར་མི་རྟོགས་ན། རྟོང་ལ་བཤད་པས་ཅི་ཁྲི་པན། གང་
 དག་མི་གཙང་ལུས་འདི་ལ། ཞིག་འཆོས་སྤྱན་ངག་བྱེད་པ་ནི། ཞེ་མའོ་གཞུ་ལུས་མེ་མའོ་བྱུན། ཞེ་
 མའོ་སྟེ་བོས་ཁྲེལ་དུ་རུང་།^{༡༧} ཞེས་སོ།

འཛིག་རྟེན་སྟེ་བོ་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོན་བསྟན་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

བྱིས་དང་འགྲོགས་པའི་ཉེས་པ་ཆད་མེད་དེ།^{༡༨} སྤྱི་བ་འཕེལ་ཞིང་མི་དགེ་ངང་གིས་འགོ།

དགེ་བ་འགྲེལ་ཅིང་རྩྭ་དང་ཉོན་མོངས་སྟེ། བྱིས་པ་མི་གཞོན་མ་ཡང་མགྲུབ་དགའ།

དོན་མང་བྱ་བ་མང་ཞིང་འདུ་འཛིན་གཡེང་།^{༡༩} མེད་ང་སྤྱུལ་དང་གཙན་གཞན་ཁོད་འདྲ་བའི།

བྱིས་པ་རྣམས་ལས་ཐག་རིང་འབྱོལ་བར་བྱ།

འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བསམ་པ་ཐ་དང་པས་ཅི་ལྟ་སྤྱི་བ་ཀྱང་མི་མགྲུ་སྟེ། སྟོང་འཇུག་ལས།

སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་པ། རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་ན། བདག་འདྲ་རན་པས་སྒྲོས་ཅི་
 དགོས།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་དང་སངས་རྒྱལ་མའི་སེམས་ཅན་སྣ་ལ་འདས་པའི་
 སངས་རྒྱལ་རབས་བདུན་ལ་སོགས་པས་མ་བྱུལ་བའི་དུས་ཚོད་ཤིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བ།
 དགེ་བ་དང་ཞི་བ་སྤངས་པ། ཕན་པའི་ལན་དུ་གཞོད་པ་སྒྲིན་པ། རྟོན་མེད་པ་ཡང་ལུས་དག་ཡིད་
 གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་འཛོལ། དམ་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་སྦྱོད་པ། རྟོན་མང་ཞིང་བྱ་བ་
 མང་བ། རྣམ་གཡེང་དང་འདྲ་འཛིན་བསོན་མོངས་པ་དང་གིས་སྦྱེ་བ་སྟེ་གཅན་གཟན་ནམ་མཁའ་
 སྤུལ་གདུག་པའི་ནང་ན་གནས་པ་ལྟར་བསྟེན་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་གཅན་གཟན་ཚོད་གནས་ན། རྣམ་ཡང་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ། རི་
 བཞིན་བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཀྱང་། རྣམ་ཡང་བདེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ལས།
 བྱིས་དང་སྤུལ་བ་མཉམ་སྦྱོད་ན། རིས་པར་རན་འགྱོར་འགྱོར་འགྱུར་ཏེ། སྤུལ་མི་མཉམ་པར་འབྱིད་
 བྱེད་ན། བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། སྤྱོད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་འགྱུར་ལ། ཡུད་ཅམ་ཞིག་
 གིས་དགའ་ཡང་འགྱུར། དགའ་བའི་གནས་ལ་ཁོ་བྱེད་པའི། ཁོ་སོའི་སྦྱོལ་མགུ་བར་དཀའ། ལན་
 པར་སྒྲུས་ན་ཁོ་བར་བྱེད། བདག་ཀྱང་ཕན་ལས་སྒྲོག་པར་བྱེད། དེ་དག་དག་ནི་མ་མཉམ་ན། བྱོས་
 པས་རན་འགྱོར་འགྱོར་བར་འགྱུར། ཁ་ཐོ་ལ་ཕྲག་དོག་མཉམ་ལ་འགྲན། དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་བསྟོད་
 བ་དྲེགས། མི་སྟོན་བརྗོད་ན་ཁོང་ཁོ་སྦྱེ། རྣམ་ཞིག་བྱིས་ལ་ཕན་པ་འཛོལ།^{༡༨} ཅེས་སོ། དེ་དང་
 འགྲོགས་ན་ཆགས་སྣང་དང་བྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་མི་འབྱུང་མི་སྤྱིད་དེ། དེ་ལས།
 བྱིས་དང་འགྲོགས་ན་བྱིས་པ་ལ། བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། འཁོར་བར་དགའ་བའི་
 གཏམ་ལ་སོགས། མི་དགེ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་།^{༡༩} ཞེས་སོ།

རང་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་དག་ལ་འང་ཆགས་པ་དང་ཞེན་པ་དང་། དེའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 བདག་གིས་ཁྱར་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཛིང་བ་དམ་བོས་རང་གི་སེམས་འཛིང་ཞིང་། དེ་དག་ལ་
 སེམས་པ་དང་བསྟེན་འགྲོགས་བྱས་པས་བདག་གི་ཆོས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདུས་ན་གཅིག་ལ་
 གཅིག་གུས་པ་མེད་ཀྱང་བྲུལ་ན་མི་དགའ་བས་གདུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་ཚད་མེད་དེ། དེ་ཉིད་

ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྱས་ན། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་སྤྲིབ། སྟོབ་པའི་སེམས་ཀྱང་
འཛིག་པར་བྱེད། བཅའ་མཉམ་པ་ལ་འབྲུག་པར་འབྱུང་། དེ་ལ་སེམས་པ་འབྲུག་གིས། ཆོའདི་དོན་
མེད་འདུལ་བར་འབྱུང་། རྟག་པ་མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས། གཞུང་བྱང་ཆོས་ཀྱང་འཛིག་པར་
བྱེད།^{༡༧} ཅིས་སོ། དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའང་བདག་གི་མི་ཚོགས་ལ།
བདག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་དམ་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འབྱུང་བ་པས་ཐོག་མར་ནགས་རིའི་
ཁྲོད་དབེན་པ་མི་དང་མི་འབྲུག་པ་ཞིག་ཏུ་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་འདུག་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། དེས་ཀྱང་བདག་དོན་མ་བྱས་ལ། བདག་ཀྱང་དེ་དོན་མི་འབྱུང་བས། བྱིས་ལས་ཐག་
རིང་འབྱོལ་བར་བྱ།^{༡༨} ཞེས་བསམ་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་སྤྲ་མ་དམ་པ་ལས་ཐོས་པའི་
གདམས་ངག་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་འཁོར་བའི་གནས་ལས་མི་ཐར་བས་
གོམས་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེདོ།

དབེན་པའི་གནས་བསྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། དེའང་།

རི་མིད་སེམས་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པར། བྱི་པོ་ལ་ཡུལ་བྱིས་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བས་ན།^[༡༧]

དབེན་པའི་ནགས་སུ་སྤྲོ་བས་གནས་པར་བྱ།

འདི་ལྟར་སེམས་དང་གདམས་ངག་རོག་ཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཏེ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འདྲུ་འཛིས་
གནོད་པས་ལས་དང་པོ་བདག་གིས་དབེན་པ་ཁོ་ན་བསྟེན་དགོས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་ལས།
ལས་དང་པོ་པས་སེམས་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་རབ་ཏུ་གསུལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དབེན་པར་གནས་པར་
བྱེད།^{༡༩} ཞེས་སོ།

ཆེ་རི་མིད་ཀྱི་བར་དབེན་པ་བརྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། དེའང་ནམ་ཞིག་སུ་ཡང་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་དབེན་
པར་ཐམས་ཅད་འགྲོ་ཞིང་འཛིགས་པས་ཀྱང་དབེན་པ་ལ་བསྐྱལ་བ།

རི་མིད་སྤྲོས་བྱ་བ་ཞི་ཡིས་བརྟེན་པའི་ལུས། འདྲུ་མོའི་སྤྲོ་དང་བཅས་པར་མ་ལྟར་བར།

བདག་ནི་ཞིབ་པའི་དཀོན་པར་རབ་ཕྱོགས་ཏེ།^[༡༨] ལུས་སེམས་འདྲུ་འཛིད་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ།

སྤྱི་ཏུ་ཚེ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམས་ཏེ་ཞི་བའི་གནས་སུ་ཉིང་འཛིན་བསྐྱབ་པར་ཡང་།
དཔེན་པའི་གཏམ་ལས། རི་སྤྱིད་སྒྲེས་སུ་བཞུགས་ལུས། རྟོགས་ལ་བརྟེག་པར་མ་གྱུར་བར། རེ་
སྤྱིད་དགོན་པར་རབ་རྟོགས་ཏེ། ཞི་བའི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱབ་པར་བྱ།^{༡༡} ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་
པར་སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།།

ནགས་ཚལ་གྱི་བསྐྱགས་པ་བརྫོད་པའི། ད་ནི་ནགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

ནགས་ནི་རྒྱ་གཙང་མེ་རྟོག་འབྲས་མང་ཞིང་། བྲག་རིའི་ཕྱག་དང་རྩོལ་ཁང་བཟང་མང་།།

དུད་པའི་ཕྱོན་གྱི་བམས་བརྒྱན་པའི་ཁྲོད་།^[༡༢] བྱ་དང་རི་དྲགས་མང་བོ་གར་བྱེད་ཅིང་།།

རྒྱ་འབྲམ་མེ་རྟོག་བྱང་བསྐྱེད་ལེན་མཛེས།།

འདི་ལྟར་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་རབ་རྟོ་བཟང་བོ་གི་ཕྱོན་པའི་གི་བམས་བརྒྱན་པར་རྩ་ལྟར་སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞི་
ཞབས་པ་མེ་རྟོག་གི་ཚོགས་མང་བོས་བརྒྱན་ཞིང་། ལུ་རྒྱ་བསེལ་བའི་ལྟངས་སྤྱོད་དང་བྱང་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དོ་
དེར་ཟེར་བས་གང་བ། བྲག་རིའི་དུང་དང་རྩོལ་ཁང་གི་ཁང་བཟང་རང་བྱུང་བ། རྒྱ་གཙང་ལོ་མ་མེ་རྟོག་གིས་
བརྒྱན་པའི་ཁུ་མས་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་པར་འཛིན་ཅིང་། བྱ་དང་རི་དྲགས་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་རྣམས་དང་
བསམ་གཏན་གྱི་གནས་དེ་ན་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ནི་ཕྱོན་ཐོག་མ་མེད་པ་རྣམས་ཡིད་གྱི་དགེ་བའི་ཕྱོན་
པ་གྲུབ་པ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། ནགས་ནང་རི་དྲགས་བྱ་དག་དང་། ཤིང་རྣམས་མི་སྟན་བརྫོད་མི་
བྱེད། འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་། རྩམ་ཞིག་ལྟན་ཅིག་བདག་གནས་འཇུག། ལྷག་གམ་ལྟ་
ཁང་སྤྱོད་པའམ། ཕྱོན་གྱི་དུང་དུ་གནས་བཅས་ཏེ། རྩམ་ཞིག་རྒྱ་བརྒྱ་མི་བལྟ་ཞིང་། ཚགས་པ་
མེད་པར་འཇུར་ཞིག་གྱ། སྤྱོད་ཀྱིས་བདག་གིར་གཟུང་མེད་པར། ཁང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡངས་
རྣམས་སྤྱ། ཁང་དབང་སྦྱོད་ཅིང་ཚགས་མེད་པར། རྩམ་ཞིག་བདག་ནིག་གནས་པར་འཇུག།^{༡༢} ཞེས་
དང་། དེ་བས་གིན་ཏུ་མདངས་དགའ་བའི། ནགས་ཚལ་ཚོགས་རྒྱུད་བདེ་སྦྱིད་ཅིང་། ཁག་ཡང་བ་
ཐམས་ཅད་ཞི་བྱེད་པར། ཁདག་ཉིད་གཅིག་ལུ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་། རྩོད་དང་ཉོན་མོངས་
གྱིས་སྤྱོདས་པ། ཞི་བའི་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། སྐལ་ལྷན་རྒྱ་འོད་ཙམ་གྱིས་བསེལ་བའི། ཁངས་

པའི་རྫོ་ལེབ་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར། སྒྲ་མེད་ནི་བའི་ནགས་གྲུང་གཡོ་བ་ཡིས། ཀའཆན་ལ་ཡན་
 དོན་སེམས་ཤིང་འཆག་པར་བྱེད།^{੧੯} ཅིས་པ་དང། སྒྲོབ་སྒྲིང་ལས། ཟླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱས་
 པས་ཉེ་བར་བརྒྱན་བྱས་ཤིང། ཤིང་ཆིངས་ཆར་ཆེན་སྒྲིན་གྲིས་འཕྲིགས་པས་འཕྲུང་གུར་པ། རི་
 ཅུའི་ནགས་ཀྱི་མཐོངས་དེར་ཆགས་པ་མེད་པར་ནི། རྒྱུང་ལྷར་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཆོག་ཀླགས་སྒྲལ་
 བ་ཆེ། འགས་མཐོངས་རི་དྲགས་དགྲུ་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེན་བྱས་པ། ཀླུ་ནས་ཉམས་དགའ་
 བཟང་བ་དེ་ནི་སྦྱིད་པ་གང་། རེ་ཅི་དགའ་བའི་ནགས་ཆལ་ལྷ་མོའི་ཉམ་ཡག་ཏུ། བེལ་གྲིས་འབབ་
 པའི་རྫོ་ལེབ་ཅན་ནའང་ཡོད་འགྱུར་རམ།^{ੲ੦} ཁེས་སོ།

དཔེན་པར་མི་རྟག་པ་སྒྲེ་བའི་རྩལ་བཤད་པ་ནི། གནས་དེན་རྒྱ་ལྷག་དང། ཅན་ནས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དང་དང།
 རྩ་བ་དང་མེ་རྟོག་གི་དྲི་ལས་བྱུང་བའི།

སྒོས་དང་སྒྲན་སྒོགས་དྲི་ཞེས་དང་ལྡང་ཞིང། དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བསམ་གཏན་དང་གིས་འཕེལ། [ੲ੦]

དུས་བཞིར་དགའ་བས་པར་འཛིན་ཆོའདྲ་ཞིང། སྒོ་ག་དབྱར་དང་སྒྲོན་དུས་དགུན་དང་དབྱིད།

རིམ་གྲིས་འགྱུར་བས་མི་རྟག་སྒྲོ་ཤས་འཕེལ།

དེའང་པར་ཆེན་པོས་གང་བའི་མཆོ་ལྷར་སྒྲན་དང་མེ་རྟོག་གི་དྲིའི་དང་གྲིས་བྱབ་ཅིང་སེར་བྱའི་
 བསྐྱུང་བ་དེ་བ་དལ་བས་ལྡང་ལ། དུས་ཀྱི་རིམ་པ་འགྱུར་བའི་དཔེས་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲོ་ཤས་དྲག་པོ་རྒྱུད་
 ལ་སྒྲེ་བ་དང། སྒྲ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་དང་འདྲིས་པ་མེད་པས་ཆགས་སྒྲུང་མེད་ཅིང་སེམས་འཛིན་མི་
 དགོས་པ། སྒྲོད་ནའང་གཞན་ལ་མི་སྒྲོས་ཤིང་རྩོད་བརྟེན་པ་མི་དགོས་པ་དང། གནས་ཀྱི་རྩལ་བ་གང་
 གིས་ཀྱང་བྲེལ་བ་མེད་ལ། ཉམ་འགྲོ་བ་ནའང་གཞན་ལ་ཆགས་པའམ་དེས་བཞོལ་འདེབས་པ་མེད་
 པར་རང་དབང་ཡོད་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ལྷའི་དབང་པོས་ཀྱང་མི་རྟོན་པ་སྒྲེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ཁང་སྒྲོང་
 ཤིང་བྱུང་ལྷག་དག་ཏུ། ཁང་དུ་རི་སྦྱིད་འདོད་གནས་ཤིང། ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུང་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་
 སྒྲངས། སྒྲོས་པ་མེད་པར་བག་ཡངས་སྒྲོད། རང་དབང་སྒྲོད་ཅིང་ཆགས་མེད་ལ། ཁང་དང་ཡང་ནི་
 འབྲེལ་མེད་པའི། ཆོག་ཤས་བདེ་སྒྲོད་གང་ཡིན་པ། རྒྱུང་པོས་ཀྱང་ནི་དེ་རྟོན་དགའ།^{ੲ੧} ཁེས་

པ་དང་། སློབ་སྦྱིང་ལས། འགས་ཀྱང་རྒྱ་གཙང་དོགས་བདེ་དཔེན་པར་སྦྱིད་པ་གང་། ཉེ་ཅི་ལྟ་ཡི་བྱ་
 མོ་དྲི་ཞེས་བྱུགས་པ་ཡི། །ཡན་ལུའི་རྒྱན་དུ་ཐོགས་པ་རྒྱན་ལྡན་མེ་རྟོག་ཆོག་ལ། །མཛེས་པས་ཟེལ་
 གནོན་ལྟ་ཡི་རྩལ་འད་ཡོད་འགྱུར་རམ། །ཅ་བ་འབྲས་བུ་གོན་པ་ལོ་མ་ལུན་སྲུམ་ཆོགས་པའི་ལྷོན་
 གིང་ལྡན། །འགས་ཚལ་ལྟོས་མེད་རི་བོའི་རྒྱ་རྒྱན་པ་སེལ་འབབ་ཆགས་པ་མེད་པའི་གནས། །རྒྱ་
 ཀྱང་ཡངས་པའི་མཐའ་དུ་འབྲས་བུ་མེ་རྟོག་ལྟར་བས་བརྒྱན་པ་ཡི། །ཉམས་དགའི་བས་མཐར་ཅི་ཞིག་
 མེད་དེ་དཔུལ་དོང་ཁྱིམ་གྱིས་བསྐྱས་དེར་ཤོད། །རི་སྒུལ་ཡངས་པར་སྐྱེ་བོ་ལྷག་ལྷག་མེད་པས་རབ་
 བདེ་བ། །ཉེར་སྦྱོད་རྒྱ་ཆེན་འགས་ཚལ་སྡོ་འབྲུངས་ཐེང་བས་སྦྱངས། །རྒྱ་དོགས་སྟན་པ་ལུ་རུའི་རྩུང་
 སྒྲུང་ལྟར་སྟན་པ་ཡིས། །བདག་ཅག་ཉོན་མོངས་ལུལ་མ་ཡིན་ཞེས་འགྲོ་ལ་སྒྲོགས་པ་བཞི། །འདོད་
 པ་རྣམས་དང་འཕྱོར་དང་ཤིང་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཡིས། །སྒྲུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱ་དབའ་རྒྱབས་འབྲུ་བར་
 གསུངས།^{༡༥} །ཞེས་སོ།

གནས་དེར་སེམས་ལས་རུང་དུ་འགྱུར་རྩལ་ནི། གནས་དེར་འགའ་ཞིག་གི་བའི།

དུར་ཁྱོད་རུས་པ་འཁོར་བའི་རྩལ་མཐོང་ནས།^[༡] །བདག་གི་ལུས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རང་རྩལ་ཅན།

སོ་སོར་འགྲུས་ཆོས་ཅན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར། །འདུས་བྱས་སྟིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལ།

དགའ་བའི་སློ་གྲོས་གང་ཡིན་རིང་དུ་བྱེད།^[༡] །ཚུད་དང་ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་རྟག་ཞིབས།

རང་གི་སེམས་ནི་ལས་རུང་བདེ་བ་འཁོབ།

འཁོར་བ་ལ་སྒྲོ་བ་དང་ཚུད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 ཡས་ཏེ། གང་པོས་ཞུས་པ་ལས། རི་དང་འགས་ཚལ་གནས་མོས་པས། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འཕྲེལ་
 བར་བྱེད། །དཔེན་པར་གནས་ལ་རྟེན་བྱེད་པས། །འདོད་ལཱི་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་། །དེས་ན་འདུ་
 འཛི་མེད་པས་ན། །དག་ཆོས་ཅན་ནི་ཉམས་མི་འགྱུར། །ཡན་རྩུན་འགྱུལ་ཞིང་གཏམ་འདྲི་དང་། །ཆོག་
 གིས་སྒྲུ་བར་མི་བྱེད་པས། །སྦྱོང་དཔེན་ཉེར་ཞི་དཔེན་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
 བསྐྱུགས། །དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །རྟག་པར་དགོན་པ་བསྟེན་བྱ་ཞིང་། །གྲོང་ཁྱེའ་ལ་

ནི་ཆགས་མི་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

ནགས་ཚལ་བསྐྱེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚུལ།

དེ་འདྲའི་ནགས་ནི་ཚུལ་བརྒྱམས་ཀྱིས་བསྐྱགས། །མིད་ལ་སྒྱོ་བས་དགོན་པར་བབ་ཕྱོགས་ཏེ།^{༡༢}

གོམ་པ་བདུན་ཙམ་པོར་བའི་བསོད་ནམས་ནི། །གང་གིས་བསྐྱལ་པ་གསྒྲའི་སངས་རྒྱས་ལ།

བསྐྱལ་པར་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ལུང་པོ་ཡིས། །མེ་མའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་རྟོང་ཆར་མི་ཡོད།^{༡༣}

དེ་བྱིར་ཞིབའི་ནགས་འདབ་བསྐྱེན་པར་བྱ།

འདི་ལྟར་ལ་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་ཟང་ཟིང་གིས་བསྐྱལ་པར་མཆོད་པ་བས་སྒྱོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནགས་
ཁྲོད་ལ་སོགས་དབེན་པར་སྒྱོ་བས་གོམ་པ་བདུན་པོར་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ཉིད། འཕགས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་པོ་ལས། །གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མེ་ཏྲོག་
དང་། བདུག་སྒྲོས་དང་། ཞལ་ཟས་དང་། བདེ་བར་སྐྱར་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱལ་པར་
མཆོད་པ་བས། སེ་བུ་སྒྱོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དགོན་པར་ཕྱོགས་ཏེ་གོམ་པ་བདུན་ཙམ་པོར་ན་འདི་དེ་
བས་ཆེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལུང་པོ་དཔག་རྟེན་དེ། ལུས་དང་སྒོག་ལ་བལྟ་བར་བས་སྒྲོངས་ལ། ཁྲོད་
པ་ཞིབ་མཆོག་རྒྱ་བསྐྱོམ་པར་གྱིས། །བརྩོན་ཞིང་སེ་བུ་བརྩོན་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གྱུང་། །རི་དགས་བཞིན་
དུ་དགོན་པར་གནས་པར་གྱིས།^{༡༤} །ཞེས་སོ།

ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་དབྱེབ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་
པ་ནི། ནགས་ཀྱི་ནང་།

དེར་ནི་སྐྱེན་ལ་སྒྱིལ་གྱུང་སེ་བཅས་ནས། །ཆེ་གཅིག་སེམས་ལ་མི་གཡོ་མཉམ་པར་བཞག།

བྱིས་བཤེས་སྤྱོད་དོན་སེ་བཅས་པ་དང་།^{༡༥} །དེ་བཞིན་གསེགས་དགའི་བསམ་གཏན་དམ་པ་བསྐྱབ།

བསམ་གཏན་བཞི་དང་དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་བཞི། །ལམ་མ་ཞུགས་དང་ཞུགས་ཟིན་འཕགས་རྣམས་ཀྱི།

ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་མིང་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ།^{༡༦} །དེས་ནི་འདོད་ཡོན་དག་འབའི་སེམས་སྤང་ཞིང་།

རིག་དང་མཛོད་ཤེས་ཉིང་འཛིན་མཛོད་པར་འགྲུབ། །སྐྱེན་དང་རྩ་འཕྲུལ་སེམས་ལ་རང་དབང་བསྐྱར།

འདིར་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་དགོ་བའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 འཛིན་པ་སྟེ། ལམ་སྐྱོན་ལས། དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་ཞིག་ལ། ཡིད་ནི་དགོ་ལ་གཞག་པར་བྱ།^{༡༩༠} །
 ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྟན་ལ་འདུག་སྟེ་སེམས་མི་གཡོ་བར་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྒྲིམ་པའི་སྣང་བ་
 རྒྱུ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་ཏུ་རྟོག་ཅིག་པ་མིག་བརྒྱུ་མས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྣང་ཡུལ་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་
 སྣང་ལ་དེར་འཛིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་འོ། །དེའང་རང་རྒྱས་དེན་སྣང་ཡུལ་མཐོང་བས་མིག་སྟེབ་ལྟ་
 བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ཡང་། མི་ཞིག་མིག་ནི་བརྒྱུ་མས་པ་ལྟར། ཁ་ཉམ་
 པར་བཞག་པའི་སེམས་དེ་བཞིན། མི་ཞིག་མིག་ནི་སྟེབ་པ་ལྟར། རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །
 ཞེས་སོ། །

དེའང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་ཞིག་ནས། རྗེས་ཐོབ་ནི་ལྟག་མཐོང་ངོ་། །འདི་
 གཉིས་སྟོ་གཅིག་ངོ་བོ་གཅིག་དུས་གཅིག་དམིགས་པ་གཅིག་པས་སྒྲིབ་པ་སྟོང་པའི་བྱེད་ལས་སུ་འང་
 གཅིག་སྟེ། འགེལ་རྒྱུད་ལས། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མངོན་པར་མ་
 ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱས་པའི་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས། མཉམ་གཞག་གི་སྣང་བ་
 ལ་ཡུལ་མི་འགག་པར་སྣང་བས་ན་རྣམ་རྟོག་གིས་དག་ལ། སྣང་བས་ངོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་ཡུལ་ལྟ་
 སྣང་བས་འཛིག་རྟེན་པ་འང་ཡིན་ཞེས་བཏགས་ཏེ། དེའི་ཆོ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་མེད་དེ་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་། །དེ་དུས་ཀྱི་སྣང་ཆའི་སྟོ་དེ་ཉིད་སྣང་སྟོང་ལ་མཉམ་རྗེས་སུ་
 བཏགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱས་ཤིང་མཉམ་བཞག་དང་སྟོ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་མཉམ་
 གཞག་རང་གིས་གཟུང་འཛིན་སྟོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་
 གྲུང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོང་བ་
 ཡིན་^{༡༩༡} ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ནི་རྒྱ་ཡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 གཟུང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཞེན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

དེའང་མཉམ་གཞག་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་པ་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་ཐམས་

ཅད་ན་ཡོད་ལ། ས་བདུན་པ་རྩུན་ཆད་ན་རྩུ་ཡན་པ་ཡོད་ལ་དེ་ཡན་ཆད་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སོ་སོ་བ་
མེད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། བྱ་བ་རྒྱུབ་ལ་ཉག་ཏུ་སྒྲོ། སེ་བ་ཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང་། ཞི་བའི་བསམ་
གཏན་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ལ་འད་། ཉག་ཏུ་སྒྲོམ་པར་འཇུག་པ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
དབྱེན་གསུམ་སྟེ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
ལ་བྱིས་པ་ཉེར་སྦྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱའོ། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཚོགས་སྦྱོར་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱིས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བྱེད་ཅིང་དོན་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་ན་དོན་རབ་འབྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཞེས་
བྱའོ། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་འཕགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་འམ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་དགའི་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། བྱིས་པ་ཉེར་སྦྱོད་བསམ་གཏན་
དང་། དོན་རབ་འཕྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རྟེན་གཤེགས་དགའི་བསམ་གཏན་ཉེ།^{༢༠} ཞེས་
བ་ཉིད་ལས་སྒྲེར་ས་མཚམས་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་འོ། འབྲས་བུ་ནི། སྤྱད་པ་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་འདོར། རིག་དང་མངོན་པར་གྱི་ས་དང་ཉིང་འཛིན་མངོན་པར་
འབྱུབ།^{༢༡} ཅིས་སོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སེམས་ནི་ནང་དུ་གནས་པ་དང་། དྲན་དང་བརྩོན་
འགྲུས་ལ་བརྟེན་པ། ཁད་བ་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁའོན་གཤེགས་གནས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། ཚོས་
རྣམས་ཀྱི་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། རྟེན་གཤེགས་ཡོད་དེ་རྣམ་གསུམ། བསམ་གཏན་དེ་འདྲར་ཡོངས་གཤེགས་
ནས། མཁས་པས་ཡང་དག་རྒྱུབ་པར་བྱེད།^{༢༢} ཅིས་སོ། རྟེན་གཤེགས་ནང་དུ་འཛིན་པའོ། རྒྱ་ནི་
དྲན་པ་རྒྱན་ཆགས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གཤེགས་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། རྒྱར་
ཡང་དེ་ལ་སྤྱན་པར་བྱ།^{༢༣} ཞེས་སོ། བྱེད་ལས་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་རྩུ་འབྱུལ་འབྱུབ་པའི་རྟེན་
བྱེད་དོ། འབྲས་བུ་མངོན་གཤེགས་དང་རྩུ་ལ་སོགས་འབྱུབ་པའོ།

དབྱེན་མཐོང་པའི་ཚོས་ལ་སྒྲེར་གནས། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་སོ། རྟེན་གཤེགས་ནང་དུ་བསམ་གཏན་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱིས་དགའ་བདེ་ཐོབ་པའོ། རྟེན་གཤེགས་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱེད་དང་དངོས་གཞི་ཅམ་བོར་

རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དུ་རྟོག་པ་མེད་ལ་
 དཔྱོད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་གསུམ་གྱི་དངོས་
 གཞིར་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །བསམ་གཏན་དེ་དག་ཀྱང་སྣ་མ་
 སྣ་མས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་ཉིར་བསྟོགས་བྱེད་པར་ས་སྡེ་ལས་བཤད་དོ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་
 བསམ་གཏན་ནི། དག་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་དུས་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའི་ཆའི་
 བསམ་གཏན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དོན་སྤྱབ་གྱི་བསམ་གཏན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཅུ་གཅིག་པ་
 དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལས་གང་འདོད་ཅིང་མོས་པ་དེར་སྤྱུལ་པ་བཀྱེན་ནས་དོན་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྱན་རྒྱམས་ཉིང་འཛིན་མང་
 ལུན་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས། །བསམ་གཏན་བདེ་བ་ལུལ་གྱིས་གནས་ཤིང་སྤྱིར་
 རྗེས་སྐྱེ་བ་དམན་ལ་བརྟེན། །བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་
 བཀོད། །བསམ་གཏན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟིན་པས་འཇིག་རྟེན་དག་ན་མི་ཟད་བཞག་^{༡༤} །ཅེས་
 སོ། །

གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།
 དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི།

ཤེས་རབ་གསུམ་སྟེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བ་ཉིད་[[^{༡༥}]] །ལྷག་མཐོང་བྱུང་པས་ཉོན་མོངས་ཆོགས་འཛོམས་ཤིང་།

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གནས་ལུགས་རབ་ཤེས་ནས། ཤིད་པའི་གོང་ལས་མྱ་ངན་འདས་ཞིར་འགྲོ།

འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསམ་པས་དེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམས་པས་ཤིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་པར་བྱེད་
 པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འདོད་དེ། འབྲེལ་རྒྱུང་ལས། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་
 ལས་བྱུང་བ་དག་གས། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྱོར་བ་དང་། དངོས་དང་། རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
 དག་གིས་^{༡༤} ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་འང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་

ནུམས་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་ཡིན་ཞིང་། སོ་སོའི་སྤྱི་པོའི་སར་བོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གཤམ་ཆེ་སྟེ་
མ་བོས་པར་བསམ་པ་དང་བསྒྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ། ལྷན་གྲུ་ལས། གང་ཕྱིར་སྤྱིན་ལས་
ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཅིང་། བྱིས་ཀྱིས་མ་བོ་སྤྱི་བས་བསྒྲུབ་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ། ཤེས་
རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་སྤང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་ཡིས་མཆོག་ཉིད་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་དེ་བོས་ཡིན། ཞེས་
པ་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེའི་གཞི་ནི། བོས་པ་དེ་ཕྱིར་བོས་པ་མཆོག་^{༡༩} ཅེས་སོ། །

དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འདོད་
བས་འདི་ལྟར་བོས་པས་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ། འཇལ་བྱེད་རིན་ཆེན་ལྟེ་མིག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
དང་། གཞལ་བྱ་དམ་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དྲང་དོན་དང་ངེས་
དོན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བའི་དགོངས་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་སྤྱི་
འགག་གནས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་པའི་བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་མ་ལུས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུལོ། །ཆོས་ཅན་སྤང་ཆོད་པ་སྤྱི་བ་དང་།
འགག་པ་དང་། འོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་དང་། དག་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་། ལུང་པོ་དང་། ཁམས་
དང་། སྤྱི་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོག་སུ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལས་ལྟ་བུ་སྤྱི་བསམ་བཞོད་
པའི་རིམ་པས་གཞལ་ཞིང་སྤྱོད་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱུལོ། །དེ་སྟོན་
པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་པའི་ནང་དུ་བསྟུལོ། །དཔེར་ན་སེམས་ཉིད་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྤྱི་བཞོད་དང་བསམ་པས་སྤྱོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ། དོན་དམ་པའི་གཤིས་གང་ཡིན་
པ་དེ་ངེས་པའི་དོན་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ། དབུ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད། རེས་པའི་དོན་ཏེ་ཞེས་གྱུར་བསྟན། གང་ལ་སྤྱི་དང་འགག་ལ་སོགས། སེམས་ཅན་སྟོག་ལ་
སོགས་བསྟན་པ། །དེ་ནི་དྲོད་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ།^{༢༠} ཅེས་པ་དང་། འགགས་པ་ཉིད་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས། སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། རེས་དོན་མདོ་སྟེ་དག་གི་བྱེད་བྱེད་ཤེས། གང་

ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་སྦྱེས་བྱ་བསྟན། ཚེས་དེ་ཐམས་ཅད་དང་བའི་དོན་དུ་ཤེས།^{༡༠} ཞེས་པ་
 དང་། འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་། དང་
 བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཞེན། མདོ་སྡེ་གང་དག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དང་
 བའི་དོན་ཅེས་བྱའོ། མདོ་སྡེ་གང་དག་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དེས་པའི་དོན་
 ཅེས་བྱའོ། མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། རྟོག་དང་། སྦྱེས་བྱ་དང་། གང་ཟག་
 དང་། ཤེད་ལས་སྦྱེས་དང་། ཤེད་བདག་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་དང་། སྒྲ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
 སྒྲ་བཤད་པ་དང་། བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དང་བའི་དོན་
 ཅེས་བྱའོ། མདོ་སྡེ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མདོན་
 པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། རྟོག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། བདག་པོ་མེད་པ་དང་།
 རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིའི་པར་དུ་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དེས་པའི་དོན་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་
 དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་གྱི། དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མི་རྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༡} ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

མདོར་ན་གཤིས་གྱི་གནས་ལུགས་དང་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་དེས་པའི་དོན་དང་
 དེའི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། གཤིས་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སྒྲ་ཐབས་མང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་སློ་འདྲེན་
 པའི་ཆོས་མ་དག་པ་འཕྲུལ་པ་དང་དེའི་དབྱེ་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བའི་དོན་དང་
 དང་དོན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་འདིས་ཆོས་རྣམས་བརྟུ་བའི་མེ་ལོང་དང་། འབྲེད་པའི་ལྷེ་མིག་
 དང་པོ་བཤད་པའོ། རྟེན་གཉིད་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། དགོངས་པ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་དགོངས་ལྷེ་མ་དགོངས་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་དགོངས་པ་ནི་རྩ་བ་ཟད་སྟོང་བཀྲགས་ནས་བཤད་དུ་ནི་ཡོད་ལ། ཁ་དང་བར་མ་ཡིན་པའི་རྩ་ལ་
 དགོས་ཆེད་དང་བཅས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་
 གཞན་དང་། རྟེན་བཞིན་དུ་ནི་རྒྱས་གཞན་དང་། གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། རྟོང་སེམས་པ་རྣམ་པ་

བཞེས་ཤེས་བྱ།^{༡༠༩} ཞེས་སོ། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཆོས་སྐྱ་མཉམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་
ང་དེའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། འོན་གཞན་ལ་དགོངས་
པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ།

དེའང་ཀུན་པདྨ་གསལ་མཚན་ཉིད་ཅོད་ཉིད་མེད་དེ་དོན་དུ་ངེས་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མོ།
 གཞན་དཔལ་ལ་སྒྲེབ་ཅོད་ཉིད་མེད་དེ་ལུ་པལ་ལས་སྒྲེབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མོ། །རང་ལས་སྒྲེབ་མེད་
 དེ་སྒྲེས་པ་དང་སྒྲེབ་སྐྱད་ཅིག་མ་རྒྱས་ལག་ལ་པའི་ཕྱིར་མོ། །གཞན་ལས་སྒྲེབ་མེད་དེ་གཞན་རང་
 མཚན་པ་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མོ། ཀའི་སྒྲེབ་ཀ་ལས་སྒྲེབ་རྒྱས་ལག་ལ་པས་མ་གྲུབ་ལ། རྒྱ་མེད་
 པས་སྒྲེབ་པ་མི་བྲིད་པའི་ཕྱིར་མོ། །རི་རྩུང་རྩུང་ཚོད་པའི་སྒྲེབ་ཀ་སྒྲེབ་ཅམ་ནི་མི་ལམ་རྒྱུ་མ་ཅམ་དུ་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མེད་ལ་སྒྲུབ་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་རྩུང་པ་རྒྱུན་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། མི་
 ལམ་ནི་རྩུང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩུང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 པ་ནས། རྒྱུ་མ་དང་། རྩིག་རྒྱུ་དང་། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། རྩ་རྒྱ་དང་། གཞུགས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་
 པའི་བར་དུ་³⁰ གཞུང་པ་སོ།།

ཡོངས་སྒྲུབ་ལ་དོན་དམ་པ་འདི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་བདག་ཉིད་ལ་མ་
དག་པ་ལ་སྟོན་པ་སྟོན་པ་འདི་དོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་དེས་པར་
འགྲེལ་པ་ལས། མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྡེ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་
དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་
བརྟན་ཏེ།^{༡༠༥} །ཞེས་སོ། །ཁུ་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲི་མེད་རྒྱ་ལོད་ཀྱི་
མཚན་གཟུང་པ་ཅམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་དེ་གཅིག་ལྟས་མི་ཐོབ་ཀྱང་།
དེ་ཕྱོད་དུ་ཐོང་བའི་ཚོགས་མང་དུ་བསགས་པས་ནམ་ཞིག་ན་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤར་ཟག་གི་
བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་རྩུ་ལ་ཁྲིམས་མཚོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བར་ཞེན་པ་རྒྱམས་ལ། རྩུ་ལ་
ཁྲིམས་ལ་སྦྱང་ནས་སྦྱོར་པ་ལ་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྡེ་དགོངས་ནི། བ་དོལ་གང་ལ་དགལ་

བས་ཡང་དག་པའི་ལམ་མཐ་དོན་ལ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་མིང་ངམ་ཆ་ལྡན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་
བརྟན་ནས་ཚུལ་མཐུན་ཡང་དོན་མི་མཐུན་པར་བཤད་པ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ལྷགས་པ་ལྡེམ་
པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་
དང་། །བརྒྱར་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། །ཉན་ཐོས་དང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉེས་པ་གདུལ་བ་
དང་། །པརྫོད་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ལ་ནི། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི།^{༡༠༦} །ཞེས་སོ།

དང་པོ་ལྷགས་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྡོང་བས་སྒྲག་
ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་མི་འཇུག་པ་དག་གཞུག་པའི་དོན་དུ། གཟུགས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་པས། ཉན་པ་པོས་
དོན་ལ་གྲུབ་པར་གོ་ནས་འཇུག་ལ། འཆད་པ་པོས་སྤང་ཆོད་ལ་སྡི་ལམ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་
བཞིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གནས་ལྷགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
དོན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་བརྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ནི་ཀྱན་
བརྟགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི།
ཁ་ཅིག་གྲུག་བྱུང་པ་སྐྱུ་པོར་རྒྱང་ཁིང་སྐྱུ་ཆོ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པ་གཞན་ལས་དམན་པ་ཞིག་
གོ་སྒྲམ་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ང་དེའི་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཉན་པ་པོས་གཟུགས་སྤར་མཉམ་པར་གོ་ཁིང་། འཆད་པ་པོས་ཆོགས་ཐོགས་པར་མཉམ། ཆོས་
སྐྱེ་ཐོབ་པར་མཉམ། འགོ་དོན་མཛད་པར་མཉམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་སོ། །མཛོད་ལས། སངས་བྱུས་
ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། ཆོས་སྐྱུ་འགོ་བའི་དོན་སྦྱོད་པ། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱུ་ཆོ་དང་། །རིགས་
དང་སྐྱུ་པོར་ཆད་གྱིས་མིན།^{༡༠༧} །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱར་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ཆོས་འདི་གོ་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་དམན་པ་ཞིག་གོ་སྒྲམ་པའི་ཉེས་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་གིན་དུ་རྟོགས་དཀའ་
བར་བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་ན། ཆེད་དུ་བརྫོད་པའི་ཆོས་ལས། བ་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཁིང་། རྒྱལ་
པོ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་སྒྲོར་བཅས་བཅོམ་པ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར།^{༡༠༨} །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དེའང་འཁོར་བར་འདུ་བྱེད་པས་སྤེད་པ་དང་ལེན་པ་གཉིས་ནི་པ་མའོ། །ཀྱན་གཞི་ནི་

བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ནམ་གཞིར་གྱུར་པས་རྒྱལ་པོའོ། །བྲམ་ཟེའཇིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་
 བ་དང་། དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱིས་ས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཇིན་གྱིས་བལྟ་བུ་གཙང་སྒྲ་ཅན་
 གཉིས་སོ། །ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་གཟུང་འཇིན་དང་བཅས་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ནི་ཡུལ་ལའོར་གྱི་
 སྒྲོར་དང་བཅས་པའོ། །དེ་དག་བཅོམ་པ་སྟེ་དག་ན་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་དགོངས་ལྡེམ་
 དགོངས་གཉིས་ཅི་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ནི་ལོ་རྩ་
 བ་རྩོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ནི། སྒྲ་བ་པོས་བསམས་པའི་དོན་ལས་དོན་གཞན་སྒྲ་བ་པོའི་ཚོག་ལས་ཉན་པ་
 པོས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་བ་པོས་བསམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཉན་པ་པོས་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ནི་ལྡེམ་དགོངས་སོ་ཞེས་བཞེད་ཅིང་། ཐེག་བསྐྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཤད་སྐུར་ལས། དགོངས་པ་
 བའི་ཡིད་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་རྟོ། །ལྡེམ་པོར་
 དགོངས་པ་ནི་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་འདྲ་འགལ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཆ་ལྷན་
 ཏུ་བཤད་པ་ནི་པ་རོལ་གཟུང་བ་འམ་གཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གཞན་
 གྱིས་དྲིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དོན་མཐའ་དག་མ་རྫོགས་པས་དེ་ཏུ་དགོངས་གཞི་ལ་ལྟས་པའི་ཕྱིར་
 དགོངས་པ་ཞེས་སོ། །གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བྱུང་བྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོའི་སྒྲུང་བ་དང་
 མཐུན་པར་སྟོན་པ་ནི་ལྡེམ་དགོངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲ་བ་པོས་ཀྱང་སྒྲུལ། པ་རོལ་པོས་ཀྱང་དེ་གོ་ནས་
 ཞུགས་པས་ད་གཟོད་དོན་གཞན་རྫོགས་པར་གོ་བའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། བརྟུན་དུ་འདྲམ་ལྟར་ཙམ་དུ་
 གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་གསུང་རབ་བལྟ་བའི་ལྡེ་མིག་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲུ་དང་། དོན་
 དང་། དགོངས་པ་དང་། དགོས་བྱེད་ཀྱི་གནས་སྒྲུབས་དུ་མ་ཡོད་པས་མདོ་རྒྱད་རྣམས་རྒྱལ་འདིས་
 འབྱེད་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་དམ་ཚེས་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། སངས་
 རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་
 པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་པ་དང་། ཡཔ་སྐས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། འཇིག་

རྟེན་མཁས་པའི་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་གསན་རང་གིས་གཟིགས། ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་པ་བདེན་དང་དོན་དམ་སྟེ། བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།^{༡༡༠} ཞེས་སོ།

དེའང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཅམ་ཞིག་དབྱེ་བའི་གཞིར་བྱས་ནས། ལྷང་ལུགས་ཀྱི་རྫོང་གི་བདེན་པ་དང་། གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེད། ལྷང་ལུགས་ལའང་ལུལ་པ་དང་མ་ལུལ་པ་གཉིས་སོ། ཁྱེད་པོ་ནི་སེམས་ཅན་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བསམ་བཞེད་པའི་རང་བཞིན་ལུལ་སྐྱང་ལུལ་འཛིན་ལུལ་ཤེས་ལ་ཤར་བ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ཁྱེད་ལྷང་པ་དང་། མི་བདེན་པ་དང་། ལྷུང་པ་དང་། ལྷུག་བསྐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལུལ་པ་པའི་ཡུལ་སྐྱང་ཞིང་། དེར་སྐྱེ་བསམ་བཞེད་པས་བཏགས་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་གྱིས་ལྷོ་ས་བསམ་བཞེད་དུ་བྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེའི་སྤྱིའི་རི་མོས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མ་ཤིག་པའི་བྱིར་ལུལ་པར་བཤད་དོ། ཁྱེད་དུས་ཀྱི་སྐྱང་པ་དང་ཤིག་པ་ལའང་ཤིག་བདེན་རྒྱན་གཉིས་སུ་སྐྱང་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོང་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོང་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེའང་སྐྱང་པ་དང་མཐུན་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ། རྒྱ་ལས་སྟེས་པ། བཏགས་པས་དཔེན་པ། མཐུན་པར་སྐྱང་བ་སྟེ་ས་རྒྱ་མི་རྒྱུ་འདྲ་རང་རང་གི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པས་བསྐྱས་པ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོང་། ལྷང་ལ་དོན་བྱེད་མི་རྒྱ་ས་པ་རྒྱ་བ་གཉིས་སྐྱང་ལྷ་ཐུ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་བཤད་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། ལྷང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་མི་རྒྱས་བྱིར། ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། ཀྱན་རྫོང་གི་ནི་དབྱེ་བའང་བྱས།^{༡༡༡} ཞེས་སོ།

འདི་གཉིས་གའང་གཤིས་ནས་གཞལ་ན་མཚུངས་ཏེ། དག་ཆགས་ལུལ་པ་ལས་སྟེས་པར་མཉམ། དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་སྐྱང་བར་མཉམ། ཤིག་ལུལ་དོར་སྐྱང་པའི་དོན་བྱེད་ཀྱང་ཤིག་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་མཉམ་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ལམ་ལུལ་པའི་ཀྱན་རྫོང་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་ཐུ་ལས་མ་ལུལ་པ་ལམ་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་ལྷུང་ཞིང་གོང་དུ་འགོ་བས་མི་རྟག་ཀྱང་གཤིས་ཀྱིས་ར་བཞོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ལུལ་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱད་སྤྱིའི་འབྲེལ་པར། ལམ་བདེན་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་

བ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཕོ་འགྲུར་བྱེད་པ་དང་གོང་དུ་བཞུགས་པའི་ཆ་ནས་གསུངས་ཀྱི།
 འདུས་བྱས་གཞན་དང་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མ་འབྲུལ་པ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ལོག་མེན་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་འཕོ་འགྲུར་
 མེད་པ། ཉག་པ་ལྟོན་གྱིས་གྲུབ་པ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོས་མངའ་དབང་ཆོག་པ་ཐེ་མེད་པ་སྟེ། སྒྲུང་བའི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཆོད་ཅེས་
 བརྗོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་དབྱེད་མེད་པས་འཕོ་འགྲུར་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །སྒྲུལ་བའི་སྐྱེ་ནི་གདུལ་བྱའི་སྒྲུང་བ་ལས་བསགས་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་དེ་ལྟར་ལྟོན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཡང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ངོར་འཕོ་
 འགྲུར་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དོན་ལ་འཕོ་འགྲུར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རྒྱུ་ལེ་རྣམ་པའང་སྟོད་ཀྱི་ཁྱེན་
 ལས་འཕོ་འགྲུར་དུ་སྒྲུང་ཡང་རྒྱ་བ་རང་མཆོག་དུ་མ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་འཕོ་འགྲུར་མེད་པ་ལྟར།
 འགོ་བ་འདུལ་བའི་སྒྲུང་སྒྲུང་ཡང་རང་མཆོག་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྐྱག་སུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་ངོ་པོ་
 གཅིག་ལ། ཆོས་སྐྱེ་འཕོ་འགྲུར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའང་ནམ་མཁའི་རྒྱ་བ་ཉིད་རྒྱུ་ལེ་འཛོམས་བྱེད་དུ་ངོ་པོ་གཅིག་པས་མི་འགྲུར་པ་ལྟར།
 སྒྲུལ་པའང་ལོངས་སྐྱེའི་ངང་ལས་ལྟོན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུང་ཡང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་འཕོ་འགྲུར་མེད་
 ཅིང་། གདུལ་བྱའི་ངོར་འཕོ་འགྲུར་དུ་སྒྲུང་བས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་ན་སྒྲུང་བའི་ཆ་
 དག་མ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོད་པ་ཀྱི་བདེན་པས་བསྐྱས་པར་འདོད་དོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་
 གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྩ་གེ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། ཁྱོས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མ་སྒྲོས་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མེད། རེ་ནི་དེ་ཉིད་མཆོག་ཉིད་དོ།^{༡༢} ཞེས་
 པས། འཁོར་བ་དང་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞོད་མ་ནས་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་ཅིང་
 བསམ་བརྗོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ། རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱིས་སྒྲོས་མ་བཞག་པ། གཅིག་
 ཐ་དད་ཀྱི་ཁས་ལེན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་མགོན་རྣམས་ཀྱི། བསྟན་
 པ་བདུད་ཅིར་གྱུར་པ་སྟེ། དོན་གཅིག་མ་ཡིན་ཐ་དད་མིན། ཆད་པ་མ་ཡིན་ཉག་མ་ཡིན།^{༡༣} །

ཞེས་སོ།

སྤྱང་སྤྱིད་ལ་ཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སྒྲིའི་ངོ་ག་ལ་བཟང་ངན་ཐ་དད་པར་བཏགས་ཀྱང་།
 ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་དག་པས། ཡང་དག་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིལ་དག་པའི་ཞེས་སྒྲོས་བཞོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། ཡང་
 དག་མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། ཁྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བསྟན་པའོ།^{༡༥} ཞེས་སོ། གཤིས་ངོར་ནི་
 ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཁས་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་གང་དུ་འབར་བྱུང་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཉེ་འད-
 འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཁས་སྤྱངས་ཀྱང་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟར་བར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། དངོས་བོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་པ་འབྱུང་
 པ་ཡི། ལྟ་བུ་མི་བཟང་མ་རུངས་འཛིན། ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྩྭ་པར་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་སོ། ཉེ་འད-
 གཤིས་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ཁས་སྤྱངས་པའི་ཡུལ་དང་། ལེན་པ་བོད་དང་། ངོས་གཟུང་གང་ཡང་མེད་
 པས་སྒྲིན་མེད་པའི་ཞེས་བརྗོད་དོ། རྩྭ་པ་སྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། ཁྱེད་ཀྱི་ངོར་
 ལ་སྒྲིན་འདི་ཡོད། ཁ་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། ཁ་ནི་སྒྲིན་མེད་ཁོར་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་སོ། ཁྱེད་
 ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ངོ་བོ་ལ་ནི་ཟབ་པ་ཞི་བ་
 སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བས་དམ་བཅའ་འམ་ཁས་ལེན་མེད་པ་སྟེ་དབྱིངས་གདོད་
 མ་ནས་དག་པ་ཞེས་བུའོ།

ངོ་བོ་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་སྒྲོས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲེ་བ་ཉིད་སྒྲེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཉིད་སྒྲོས་བཞོད་ཀྱང་སྒྲེ་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གངས་པའི་དོན་
 དམ་དང་། སྒྲེ་བ་དང་སྒྲེ་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དགཔས་གྲོལ་བ་རྣམས་གངས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། སྒྲེ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡང་། ཡང་དག་
 པ་དང་མཐུན་ཉིད་བཞེད། སྒྲེ་མེད་སྒྲོས་ཀྱང་ཞིབ་ལ། ཁོན་དམ་ཞེས་པའི་བརྟུ་མ་ཐོད་དོ།^{༡༨} །
 ཞེས་སོ། འདིར་མན་ངག་དང་མཐུན་པར་གསལ་བར་དེ་སྟེ། ཡུལ་ཆོས་དབྱིངས་ཅམ་ཞིག་དབྱེ་བའི་

གཞི་ལས། ལྷང་བའི་ཆ་འདི་དག་སྒྲུ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་སྒྲང་ལ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩོན་པས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། མེ་ལོང་
དགྲིལ་ལོ་ཁོང་ཡོངས་དག་ལ། བཞེན་གྱི་རྒྱ་བ་སྒྲང་བ་ལྟར། རི་ལྟར་རང་བཞིན་མགུབ་པ་བ། རྩོན་
པས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས།^{༡༩} ཁྲུས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་ན། ཐམས་པས་སྒྲང་བ་
བདེན་བདེན་ལྟར་མཐོང་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་པས་སྤྲི་ལམ་ཅམ་ལས་ངས་པར་མ་མཐོང་བས། འལ་
འོལ་སང་སང་ཅམ་ལ་མ་བརྟགས་པ་ན་སྒྲང་ཡང་བརྟགས་ན་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོང་གི་
བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷང་བའི་རྩོན་གྱིས་མི་གསོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་འབྱོངས་པ་ན་སྒྲང་བ་འདི་དག་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་
གྲུབ་ཅིང་། གང་གི་ཡང་ཁས་ལེན་མེད་པར་རི་ལྟར་སྒྲང་བ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པས་ཐ་དད་པའི་
བདེན་པ་མེད་པར་སྟོང་འབྱོངས་ཏེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན། ཞིང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྒྲང་
བར་གྱུར་གྱུང་བདེན་ཞེན་མེད་པས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོང་བ་ཅེས་བྱ་ལོ། སྟོང་བདེན་ཞེན་དང་བཅས་པའི་
སེམས་རྟོག་དང་སྒྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོང་། བདེན་ཞེན་མེད་པའི་འཆར་སྟོང་དང་སྒྲང་བ་
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོང་བ་ཅེས་འདོད་དོ། རྟོན་དམ་པ་ཡང་། སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་
གནས་ལུགས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་ཞེན་མེད་པ་རྒྱ་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་ནས།
འབྲུལ་པའི་སྒྲང་བ་གཞི་མེད་ཏུ་སྒྲང་བ་ཅམ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོར་ཤེས་ཏེ། ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་རྟོག་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་བ་ན་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྱ་ལོ། ཀའི་ས་དེ་ལྟར་གནས་པ་དོན་དམ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཞེས་བྱ་ལོ། རྒྱ་
གཅན་འཛིན་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱ་བསམ་བ་རྫོང་མེད་ཤེས་རབ་ལ་ཐོལ་བྱིན། ལམ་སྟེས་མི་
འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། ཁོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཡུལ་བ། ཏུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་
བྱག་འཆལ་ལོ།^{༢༠} ཁྲུས་པ་ལྟར་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ། དེ་རྟོགས་པས་
དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བཞེད་དོ།།

དེའང་བདེན་པ་གཉིས་རྩ་ལྟར་ཐ་དད་པ་མེད་དེ། ཀུན་རྫོང་གི་གནས་ལུགས་རྒྱའི་རྒྱ་བ་

ལྷར་མཐོང་དུས་སྐྱ་གཟུགས་སྤང་བའི་ཆ་ནས་ཀུན་ཚོ་བ། སྐྱ་བར་བདེན་པ་མེད་པའི་ཆ་ནས་དོན་དམ།
 དེ་གཉིས་མིང་བྱའི་ཚུ་དེར་མེད་ལ་སྤང་བར་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་དམ་ཟུང་
 འཇུག་དེ་ལྷར་རྟོགས་པའི་སློ་དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། སྤང་བའི་ཆོས་གཟུགས་སྐྱ་
 དྲིར་རེག་བྱ་ཡིད་ཡུལ་པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སློ་རྟོག་དང་བཅས་པ་འབྱུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མའི་དཔེ་
 བརྒྱད་ལྷར་སྤང་ལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིད་པའི་དགོན་པ་ལས་ཐར་པའི་ལམ་སྐྱ་ཟེན་པ་
 ཞེས་བྱའོ། རྟེན་སྤྱོད་དབྱེད་ན་དབྱེད་མི་གཞོན་པ་ཀུན་ཚོ་བ། དབྱེད་བཞོན་པ་དོན་དམ་ཞེས་བཤད་
 རྟོག་པའི་རིམ་སྟེ་ཀུན་ཚོ་བ་ཁོ་ནར་མངོན་ནོ། ཁྱི་ལྷ་བུ་ཞེན། སྤྱོད་དབྱེད་བཞོན་དེ་སྤྱོད་བཅགས་པ་
 ལ་ལྷོས་སམ་མི་ལྷོས། མི་ལྷོས་ན་དབྱེད་བཞོན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། ལྷོས་ན་སློ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པས་དབྱེད་བཞོན་མི་བཞོན་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་པ་མ་གཅིག་ཀྱང་སྤྱོད་དབྱེད་པར་གཅིག་པས་སྤྱོད་
 ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཚོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་སློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། སྤྱོ་ནི་
 ཀུན་ཚོ་བ་ཡིན་པར་འདོད།^{༡༩༧} བྱེད་པས་གསལ་ལོ།

མདོར་དེ་ལ་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་སྤང་བ་རྣམས་ནི་དེའི་ངོར་ཀུན་ཚོ་བ་ཡིན་ལ།
 སྤྱོད་པ་ཆད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་ཞིག་པའི་སྤྱོ་དང་སྤྱོ་སྤང་ཀུན་དོན་དམ་ཞེས་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་
 གཤགས་ཏེ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པས་ཀུན་ཚོ་བ་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་འོང་བའི་སྐབས་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། རྟེན་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། རྟེན་ཁས་སྤངས་པ་ལྷར་
 ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་རྟེན་གཤགས་ལྟེ་སྤྱོད་པ་ལྷར་ངོ་བོ་གཅིག་ཅེས་
 བཞོན་པར་ཟད་དོ། གྲུབ་མཐས་ཁས་སྤངས་པའི་ལྷར་ན་ཀུན་ཚོ་བ་སྤང་བ་ལྷར། དོན་དམ་སྤང་
 བའམ་དོན་དམ་མི་སྤང་བ་ལྷར་ཀུན་ཚོ་བ་མི་སྤང་བའི་སྤྱོད་ཡོད་དེ། དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལས།
 འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི། གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། གཅིག་
 དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། རྟེན་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན།^{༡༩༨} ཞེས་སོ། རྟེན་
 ལྷར་ན་གཅིག་ཐ་དད་དུ་དབྱེད་པ་མེད་པའི་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟན་པས་དོན་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་
 པའོ། རྟེན་དག་སྐྱ་འབྱུལ་ལས། ཀུན་ཚོ་བ་དོན་དམ་དབྱེར་མེད་པའི། རྟེན་པའི་དབྱེད་ལ་འཁོར་

ཆེན་པོ་སྤྱ^{੧੧੧} ཁེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཐ་དད་དེ་ཉིད། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དང་།
 རོ་བོ་ཐ་དད་དང་། གཅིག་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཐ་དད་དང་། དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་
 པ་བཞི་ལས་གང་ཡིན་ན། ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་ཉིད་དང་རྣམ་པ་
 ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ་རོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། གཅིག་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་
 གཅིག་ལ་དབྱེད་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁེས་ན་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྒྲུབ་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་
 ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་འགྲེལ་ལས། ལུ་རམ་རང་བཞིན་མངར་བ་དང་། ཁེ་ཡི་
 རང་བཞིན་ཆ་བ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས། ཁེས་
 དང་། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། བྱས་པ་དང་ནི་མི་རྟག་བཞི། མེད་
 ན་མི་ཁྱུང་པེས་ཕྱིར་རོ།^{੧੧੨} ཁེས་པ་དང་། རིམ་ལུགས་ ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་དག་སོ་སོ་ཆར་ནི་
 ཤེས་ལྷུང་ཏེ། ཀྱང་དུ་ཡང་དག་ལེས་ལྷུང་པ། རུང་དུ་ལྷུག་པར་དེ་བཤད་དོ།^{੧੧੩} ཁེས་སོ། རོན་
 དམ་པར་གཏོགས་ཐ་དད་གང་དུ་འད་དབྱེར་མེད་དེ། བྱམས་པས་ཁུས་པ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་
 མ་ལས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{੧੧੪} ཁེས་སོ། བྱངས་
 དེས་པ་ལ། མཐའ་གཞན་བཀག་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། དགོས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱངས་
 དེས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡིན་ཏེ་སྒྲིས་པ་ལས་གོ་ལ་མ་གྲོ་ལ་དངོས་འགལ་དུ་དེས་པས། བསྐྱབ་
 ཕྱོགས་དང་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱང་གསུམ་ཁེགས་པས་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་སོ།

ཡང་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྷོས་ནས་འཛོག་པས་ན། ཡུལ་ནི་མཐར་མ་ཐུག་པ་
 འབྱུལ་པའི་སྒོ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་མ་ཐུག་པའི་སྒོ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ། རྟེན་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་ནི་འབྱུལ་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་མ་འབྱུལ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་སྒྲིའི་དབང་གིས་ཡུལ་གཉིས་
 སུ་དེས་ཏེ། རྒྱའི་དབང་གིས་འབྱུར་གྱིང་བཞིན་ནོ། རྟེན་དུ་འད་། འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀྱན་ཡང་
 དག་བརྒྱན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། རྟེན་སྟེད་རོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛོན་པར་འབྱུར། རྟེན་དག་མཐོང་ཡུལ་

གང་ཡིན་དོན་དམ་སྟེ། མཐོང་བ་བརྟན་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་སོ།^{༡༩༧} ཞེས་སོ། བྱུང་
མཐའི་དབང་གིས་དབྱེན། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དག་གིས་པའི་དོན་དམ་སྟོན་དབྱེད་པ་དང་། དངོས་པོའི་
དོན་དམ་ཐོབ་ས་བཙུམ་པ་ལ་སོགས་པས་མི་གནོད་པ་སྟེ། ཤེས་པའི་རྒྱུ་དང་། དངོས་པོ་རགས་པ་
ཀྱན་རྫོབ་གིས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། དངོས་པོའི་རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་འདོད་དེ། མཛོད་
ལས། གང་ཞིག་བཙུམ་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། བསལ་ན་དེ་སྟོ་མི་འཇུག་པ། བུམ་རྩུབ་ཞིན་དུ་ཀྱན་
རྫོབ་ཏུ། ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ།^{༡༩༨} ཞེས་སོ།

མདོ་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་ཡིན་པ། ཉེ་འདིར་དོན་དམ་
ཡོད་མ་ཡིན། གཞན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། ཉེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད།^{༡༩༩} ཅེས་འདོད་
དེ་རྟོག་གི་བ་རྣམས་མཐུན་པར་གནས་སོ། སེམས་ཙམ་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཙན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་དེ། ཡེ་
གིས་སྒྲིང་པོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། ཆ་གསུམ་ཙན་ཞེས་བྱ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་རབ་རྩལ་རྣམས་མེད་
པ་དང་། སོ་སོར་སྒྲུང་ལ་དམིགས་མེད་ལ། རྣམས་སུ་སྤྱིང་བ་སྤྱི་ལམ་འདྲ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་
ལས་གོལ་བའི། རྣམ་གིས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། སྟོ་མཚོའི་པ་རྩལ་བྱིན་པ་ཡི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
པའི་གཞུང་ལུགས་བསྐྱགས།^{༢༠༠} ཞེས་སོ། རྟུམ་རང་རྒྱུད་པས་ནི། རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྦྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་འདོད་དེ།
འབྲུལ་འཛོམས་ལས། དམིགས་བཙས་ཀྱན་རྫོབ་དོན་དམ་དུ། རྣམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱན་ལས་
གྲོལ།^{༢༠༡} ཞེས་སོ། ཐལ་འབྱུར་བས་ནི། རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་དང་སྤྱིང་བ་དོན་དམ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་དེ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་
མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུང་དུས་ཉིད་ནས་སྟེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། འོང་
བ་མེད་པ། འགོ་བ་མེད་པར་འདོད་པས། ཁས་ལེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་ཡང་འགོག་སྟེ། འཇུག་པ་
ལས། རི་ལྷར་སྦྱོང་གིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྷར། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་
སྤངས།^{༢༠༢} ཞེས་སོ།

འོན་ཀྱང་བཤད་སྐྱོ་སོགས་སུ་བྱུང་མོད་སྟུང་ན། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བྱུང་བ་མ་བྱུང་སྐྱང་བ་ལ་སྐྱོན་
པར་བཏགས་ཀྱི། བྱུང་བ་གཤམ་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱུང་མཐའ་ཁས་སྒྲུངས་པ་བཀག་གི། སྐྱང་ཅུ་
བཀག་པ་མེད་དེ། འཕགས་པ་ལྟ་ས། རི་ལྷར་སྐྱང་ཉིད་དགག་མིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་སྐྱག་བསྐལ་རྒྱུར་བྱུར་བའི། འདེན་པར་རྟོག་པ་བསྐྱོག་བྱ་ཡིན།^{༡༩༩}།
ཞེས་སོ། སྐྱང་བ་ནི་མེད་བཞིན་པ་སྟེ། ཅུ་ཤེ་ལས། གཟུགས་སྐྱར་དོད་དེག་པ་དང་། ཁྱིད་ཆོས་
དག་འབའ་ཞིག་སྟེ། ཁྱི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱིག་རྒྱ་མི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན། སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་
བུ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ། སྐྱག་པ་དང་ནི་མི་སྐྱག་པ། འབྱུང་བར་ཡང་ནི་གཤམ་
འབྱུང་།^{༡༩༩} ཞེས་སོ།

འདིར་གང་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེགས་པའི་ཆ་སྐྱང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཀྱུན་
གཟུང་ལ། རང་རང་གི་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་སྐྱར་བའི་བྱུང་མཐའ་རན་པ་རྣམས་འདོར་བ་ཡིན་ནོ། འདེན་
པ་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ནི་གཤིས་སྐྱེ་བས་མ་བརྒྱུད་དུ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ། སྐྱོན་སྐྱེ་
བས་མ་བརྒྱུད་པར་བཏགས་ཤིང་སྐྱང་བ་ནི་ཀྱུན་རྒྱུ་བ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་
སྐྱོན་རྟོགས་སམ་མི་རྟོགས་ཤིན། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལས་འདས་པས་
རྟོགས་པར་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། དཀོན་བཅུགས་ལས། འོད་སྤངས། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་སྐྱེས་ཀྱང་བལྟར་མེད་པ། མངོན་དུ་བྱུར་མེད་པ། ཐོབ་པ་མེད་པ། མ་ཐོབ་པ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ།^{༢༠༠} ཞེས་སོ། འོན་འཕགས་པས་མི་རྟོགས་སམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱོ་སྐྱེས་པ་ལ་
དེ་སྐད་བཏགས་ཏེ། ལྷ་བ་བྲགས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱོ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་བརྒྱུད་ཀྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༢༠༡} ཞེས་པ་ལྟར་རོ། རྟེན་པར་
ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་གོ་འབྱེད་པར་རྟོགས་པས་ནམ་མཁའ་ཉིད་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་མ་བྱུར་
པ་བཞིན་ནོ། རྟོ་རྟེན་གཅིད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྐྱར་
ཤེས་པ། རྟོག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་
ཉིད་ལྟ། འདེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་

ནུས།^{੧੧੭} །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་པ་དེའི་ཆེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཐ་དད་མེད་
 པས་རྟོགས་པུ་རྟོགས་བྱེད་གཉིས་སུ་སྒྱུར་པ་མེད་ལ། འཇགས་པའི་བདེན་མཐོང་གི་ཆེའང་སེམས་
 ཉིད་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ནི་རྟོགས་པུ་རྟོགས་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པས་
 གུང་རྟོགས་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་ཞེས་རྩྱུང་པས་ངལ་བ་དོན་མེད་དོ། །རྟོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་རྟོགས་
 པུ་རྟོགས་བྱེད་མེད་ཅེས་བརྗོད་པས། གང་ཟག་གིས་དེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའང་དོན་ལ་མ་
 འབྲེལ་བས་བཞད་གང་དུ་སྒྱུར་པ་ཞིག་གོ། །མི་འདི་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་གོ་ཞེས་བརྗོད་པས་སྐྱེས་སུས་བྱ་བ་
 མི་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །ནམ་མཁའ་སེམས་པ་དང་རྟོག་པ་ལ་
 སོགས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ལས་འདས་ཀྱང་སྐྱེས་སུས་འཇལ་བ་ལྟར། དོན་དམ་སྒྲོས་བརྗོད་ལས་འདས་
 པ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་གྲོ་ལ་ཞིང་སེམས་
 གྱིད་མ་པ་འོད་གསལ་བ་མཛོད་དུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དོ། །དེའང་བདེན་པ་
 གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་ན་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་
 འདི་གཉིས་གྱི། རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མཛེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལྟར་པ་ཡི། ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་
 མི་ཤེས།^{੧੧੮} །ཞེས་སོ། །ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། རི་རྒྱད་དུ། གང་དག་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ལ། །བརྟེན་
 བས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ས་བསགས་ཏེ། །དེ་དག་སྤྱིད་ལས་ཡེ་ཤེས་གྱི། །ལུན་ཆོགས་པ་ཐོལ་འགོ་བ་
 ཉིད།^{੧੧੯} །ཅེས་སོ། །དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ལ་སྤྱང་བ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱི་རོལ་པར་ནི་གང་ཡང་
 ཤོང་བས་འཐད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཐད་པ་ཉི། སྤྱུ་མ་ལས། གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་
 ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྤྱོད་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་
 པ་དང་། སྤྱོད་ལ་འདི་དག་ཀྱན་འཐད་གྱི། །མི་སྤྱོད་པ་ལ་འཐད་མ་ཡིན།^{੧ੲ੦} །ཞེས་སོ། །

མདོར་དྲི་ལན་མ་དག་པ་འབྲུལ་པའི་ཆོས་ཀྱན་རྫོང་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་འདི་དག་མི་བདེན་པ།
 སྒྲུབ། བྱིས་པ་འབྲིང་བ། འལ་འོལ་ཅམ་ལས་ངོ་བོ་དང་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དག་པ་ཆོས་
 ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གནས་ལུགས་ཟབ་ཞི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་འཕོ་འགྱུར་

མེད་པ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིམ་ལམ་སྒྲུབ་ལྟ་བུར་གསོག་ཅིང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིམ་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དོན་བསྒྲོམས་པས། འབྲས་བུ་གཟུགས་སྒྲུབ་དམ་པ་དང་།
ཆོས་སྒྲུབ་དམ་པ་གཉིས་མཛོད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་མཛོད་ཁང་དང་པོ་བདེན་པ་གཉིས་
རྣམ་པར་བཞག་པ་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །

ད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱསྟེ། ཅ་
བ་ཤེས་རབ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བྱིར་སྟོང་
པ་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁴⁹ །ཞེས་པས། འདིར་དེ་བཤད་པ་ལ། གཤིས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། འཁོར་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། ལྷ་རན་འདས་པ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་རན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་དེའི་རང་
བཞིན་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། གང་དུ་འང་མ་སོང་། གང་ན་ཡང་མི་གནས་པ། ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་
ཉིད་བརྟེན་པས་ཆོས་ཅན་ཡང་སྟེ་འགག་ལྟར་སྒྲུབ་དུས་ཉིད་ནས་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་སྟོས་པའི་
མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དབུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཉིད། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གང་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་
དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།¹⁵⁰ །ཞེས་པ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རྟག་དང་ཆད་པ་སྤངས་
པ་ཡི། །ཡོད་མེད་ཕྱོགས་བྲལ་གང་ཡིན་པ། །དབུ་མར་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་འཇུག། །དབུ་མ་ཡིན་
ལམ་དེ་ཡང་། །དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཤད།¹⁵¹ །ཅེས་སོ། །དེ་འདྲ་འདི་ལྟར་མ་དག་པའི་
སྒྲུང་བ་དང་། དེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བད་ཀན་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་སྒྲུབ་དང་
འཛག་པ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་དུས་དེ་ཉིད་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་
རིག་མེད། །དངས་པོ་མེད་ཅིང་རྟེན་གཞི་མེད། །འདི་དག་རྟོག་བྱིས་པ་ནི། །ཁོག་པའི་ཤེས་པ་ཅན་
གྱིས་བཏགས། །རི་ལྟར་ལོག་པས་སྒྲུབ་དང་འཛིངས། །སྟེ་པོ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་། །དེ་བཞིན་
དངས་པོར་རྣམ་རྟོག་འདི། །ལོག་པར་བྱིས་པས་རྣམ་བཏགས་པ། །སྟོང་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་པ་

ཅམ།^{༡༤༥} །ཞེས་སོ།།

དེའང་མི་ལམ་གྱི་འབྲུལ་སྤངས་གཉིད་དུ་འགྲོ་ཀ་དང་སང་པ་གཉིས་ཀ་ན་མེད་ཀྱང་བར་དེར་
སྤངས་བ་ལྟར། ད་ལྟར་གྱི་འགྲོ་དུག་འབྲུལ་སྤངས་འདི་ཡང་དང་པོ་སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་དག་པ་སྤྱིང་བའི་
ཁམས་ལ་མེད་ཅིང་། ད་གཞོན་འབྲུལ་པ་གིན་ཏུ་དག་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་དུས་སྤྱིང་མེད་ཀྱང་བར་
འདིར་སྤངས་བ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་སྤངས་བས་སྒྲེ་འགག་གནས་གསུམ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། རེས་ན་རོ་
བོ་ལ་སྒྲེ་འཛིག་མེད་པས་སྒྲོན་ནས་ད་ལྟར་བྱི་མའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཀྱན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་བྱི་མ་
ལས། བྱི་མའི་དབྱིངས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར།^{༡༤༦} །ཞེས་བཤད་ལ། འབྲུལ་སྤངས་མིང་ཅམ་
བཏགས་པ་ཅམ་ནམ་མཁའི་མེ་རྟོག་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེའི་རང་
བཞིན་རྟོགས་ན་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། རེ་སྤང་དུ་འང་། འཛིག་རྟེན་སྒྲེ་འཛིག་མ་མཆིས་ཏེ། རྣམ་མཁའི་
མེ་རྟོག་རབ་ཏུ་འབྱ། རྩོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། རྩོད་ཀྱིས་ཡོད་དང་མེད་མ་དམིགས། ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་བཞིན། སེམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤངས། རྩོད་རྟེན་རྟག་དང་ཆད་པ་
སྤངས།^{༡༤༧} །ཞེས་སོ།།

དེའང་ནང་བག་ཆགས་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་ཀྱན་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་དང་། བྱི་དོན་
དུ་སྤངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲུལ་སྤངས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་པ། གྲོ་བུར་བ། དོན་ལ་མེད་པ།
མེད་བཞིན་སྤངས་པ། མ་རིག་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་རྟོག་དང་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་དོན་
མེད་པར་བྱས་པ་སྒྲེ་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་ལམ་ལྟར་བདེན་ཞེན་བདེ་སྦྱག་ལ་ངལ་བ་ནི། མི་ཟད་པ་
མཛོད་ཀྱི་གྲུ་ལས། ང་ཡིས་རྩེད་མོ་བྱས་པ་པ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཨ་ཐང་ཆད།^{༡༤༨} །ཅེས་སོ།།

དེའང་སྤངས་དུས་དྲན་རིག་ཏུ་འཆར་དུས་འདི་ཉིད་ནས་ཡེ་སྤྱོད་སྤྱོས་པའི་མཐའ་ལས་འདས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྒྱལ་པའི་སྤྱུ་པོ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འཛིག་ཤིང་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོང་ཡེ་སྤྱོད་པ་སྒྲེ། ཉི་ཆོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཅན་རྣམས་དང་། ཁམས་པ་བྱིས་པ་དག་དང་ཚོད་མི་
བྱེད།^{༡༤༩} །ཅེས་སོ། རེའང་ཡོད་མེད། ཡིན་མིན། བདེན་བརྒྱུན། དག་མ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱོས་
བཀོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས། ཀྱན་བཏགས་པའི་བྱིར་དོར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟོག་

ཅན་དག་གིས་ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བདག་པ། རྟེན་པ་དཔྱོད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་མི་འབྱུང་། ཡོད་དང་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། གཅིང་དང་མི་གཅིང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པས་བསྐྱེད་པས་
ལའང་གནས་པར་ལོ་མི་ལྟུང་།^{༡༧} ཞེས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལོ་ཁོ་ལའི་མདོ་ལས། ཡོད་ཅེས་
བྱ་བ་མཐའ་གཅིག་སྟེ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་པ་ཡིན། རྟེན་པ་དག་དང་བདག་ཆེན་མཆུང་ས། རྟག་
པ་དང་ནི་ཆད་པ་མཆུང་ས།^{༡༨} ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་རང་རང་གི་རྟོག་པའི་གྲུབ་མཐས་འཆིང་བ་ནི། ལྟའི་མདོ་ལས། དངོས་པོར་གཤམ་
པའི་སྤྱུ་འཛིན་པ། རྟེན་པ་དང་གྱི་སྤྱིན་བྱ་བ་ཞིན། བྱིས་པ་མཚམས་སྦྱོར་མི་མཁས་པ། རང་གི་གྲུབ་
མཐའ་དམན་པས་འཆིང་།^{༡༩} ཞེས་སོ། རྟེན་པས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་དང་གང་གི་ཆེ་འདྲེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། སྦྱེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། འོང་བ་མེད་པ། འགོ་བ་མེད་པ། རོན་
གཅིག་མ་ཡིན་པ། ཐང་དང་མ་ཡིན་པ། ཆད་པ་མེད་པ། རྟག་པ་མེད་པ། སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཕ་ཤེ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། འགག་པ་
མེད་པ་སྦྱེ་མེད་པ། ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། འོང་བ་མེད་པ་འགོ་མེད་པ། ཐང་དང་རོན་མིན་
རོན་གཅིག་མིན། སྦྱོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་རྒྱམས་ཀྱི། རྟེན་པ་དེ་
ལ་བྲུག་འཆལ་ལོ།^{༢༠} ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།

མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་དག་པ་ནི་གཤམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བའམ་གཤིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ལོ། རྟེན་པ་ལོ་ཁོར་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའང་ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྤྲང་བ། སེམས་ཀྱི་སྤྲང་ཡུལ་རི་དང་། ཕྱིག་པ་དང་། ས་དང་།
རྩ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། བས་མ་ཁའི་གཞུགས་སུ་སྤྲང་བ། འབྱུང་འབྱུར་རམ་འབྱུང་གཞུགས་སུ་
གཞུགས་པས་མཚོན་ནས། རས་ཡུག་དང་། ཐག་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། ཕྱིད་རྒྱུད་དང་། རེ་ལྡེ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་དངོས་པོའི་རྒྱམ་པ་དེ་དང་དེར་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་པ་འདི་ཐམས་
ཅད་ནི་ཕྱིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་
ལྟར་སྤྲང་ཞིང་བེམས་པོའི་རྒྱམ་པར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཤམ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ནས་ཀྱི་འདི་བར་དུ་

འབྱུང་བ་ནི་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ།
 ཇི་ལྟར་འཇིམ་པའི་གོང་ཁུ་ལས་རྩ་མ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཐག་པས་སྣམ་ཁུ་དང་། ཅིང་རྒྱང་ལས་རེ་
 ལྡེ་དང་། ས་བོན་ལས་སྒྲུ་གྲུ་དང་། སྒྲུབ་མ་ལ་སོགས་པ་མིའི་ནན་ཏན་དང་ཞོ་ལས་མར་འབྱུང་བ་
 འདི་ནི། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ། ཕྱིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྣ་མ་ལས་ཕྱི་མར་འབྱུང་བའོ། །ནང་གི་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་སྟེང་བ་ལས་ཆོས་འདི་དག་ལ་སོགས་པ་
 རི་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འབྲོབ་པོ།^{༡༡༩} །ཞེས་སོ།

དེ་ཡང་དང་པོ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རོ་མ་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་
 ལས་སྟིང་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཀླ་གི་ལ་ཐུག་པར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་
 ཅིང་བར་མ་ཆད་པར་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། བཤེས་སྒྲིང་ལས། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དེ་
 ལས་ནི། རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་མིང་དང་གཞུགས་རབ་འབྱུང་། ཁྱེད་ལས་སྟེ་མ་ཆད་དུག་སྟེ་དེ་དག་
 ལས། རིག་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས། རིག་པ་ལས་ནི་ཆོར་བ་ཀུན་འབྱུང་སྟེ། ཆོར་
 བའི་གཞི་ལས་སྟེང་བ་འབྱུང་བར་འབྱུང་། སྟེང་པས་ཡོན་པ་བསྐྱེད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཁྱེད་ལས་སྟིང་
 པ་སྟིང་ལས་སྟེ་བ་ལགས། སྟེ་བ་ཡོད་ན་ལྷ་རན་ན་ཀླ་དང་། འདོད་པས་ཐོངས་དང་འཆི་དང་
 འཇིགས་སོགས་ཀྱི། ལྷག་བསྐྱེད་ཐུང་པོ་གིན་ཏུ་ཆེ་འབྱུང་སྟེ།^{༡༢༠} །ཞེས་སོ།

དེ་དག་གྲང་རྒྱས་པར་དབྱེན་བཅུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པ་ནི་གནས་ལྷགས་ཡོན་ས་
 དག་པའི་ཆོས་ཉིད་གཤིས་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེས་མཆོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པས་
 འཁོར་བའི་ལས་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའང་མ་རིག་པས་
 བསྐྱེད་པས་པའི་ལྷས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་དང་། མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་།
 ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གསུམ་ནི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་དགེ་བས་མཐོ་རིས་དང་། མི་དགེ་བས་
 རན་སོང་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོགས་སུ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ཐུན་མོ། །ཅ་བ་
 ཤེས་རབ་ལས། མ་རིག་བསྐྱེད་པས་ཡང་སྟིང་བྱིར། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག །མཛོན་པར་
 འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པའི། །ལས་དེ་དག་གིས་འགོ་བར་འགོ།^{༡༢༡} །ཞེས་སོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་

གང་བྱས་པ་དང་། མཐུན་པའི་རྣམ་པར་འགྲོ་བ་གང་རུང་དུ་འཇུག་ཅིང་དེའི་གཤམ་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
པར་གཤམ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འདུ་བྱེད་སྐྱེན་ཅན་རྣམ་པར་གཤམ། །འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་འཇུག་པར་
འགྱུར།^{੧੫} །ཞེས་སོ། རྣམ་པར་གཤམ་པས་རང་གི་འགྲོ་བ་དེར་ཞུགས་དུས་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་
རྒྱུ་སེམས་འདུས་པའི་ཆ་དེར་ཞུགས་པ་ལས། ཆོར་བ། འདུ་གཤམ། འདུ་བྱེད། རྣམ་པར་གཤམ་པ་
བཞེན་མིང་བཞེད་ལུང་པོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོར་གྲུབ་པས་བསྐྱེད་མས་ཏེ་མིང་དང་
གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་གཤམ་པ་ཞུགས་ལྟར་ན། མིང་དང་གཟུགས་ན་ཆགས་
པར་འགྱུར།^{੧੬} །ཞེས་སོ།

དེའང་མའི་མངལ་དུ་རྣམ་གཤམ་ཞུགས་པ་ལས་མིང་དང་གཟུགས་སུ་འགྱུར་པོ། །གཟུགས་དེ་
ཡང་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་ལུས་རྫོགས་པའི་བར་རོ། །དེའི་ཆོ་མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། རྩ་དང་།
ཉེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོད་དུག་པོ་འབྱུང་བས་ན་སྐྱེ་མཆོད་དུག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མིང་
དང་གཟུགས་ནི་ཆགས་ལྟར་ན། སྐྱེ་མཆོད་དུག་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།^{੧੭} །ཞེས་སོ། རེ་ནས་ལུལ་
དབང་པོ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་འབྱུང་སྟེ་དཔེར་ན། གཟུགས་དང་། མིག་གི་
དབང་པོ་དང་། མིག་གཤམ་གསུམ་འདུས་པ་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། མིང་གཟུགས་
རྣམ་པར་གཤམ་པ་གསུམ་ལས་མའི་མངལ་དུ་རེག་པ་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་མཆོད་དུག་ལ་བརྟེན་
ནས་ནི། རེག་པ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར། མིང་དང་གཟུགས་དང་དྲན་བྱེད་ལ། ར་རྟེན་ནས་སྐྱེ་
བ་ཁོ་ན་སྟེ། རེ་ལྟར་མིང་དང་གཟུགས་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་གཤམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། མིང་དང་
གཟུགས་དང་རྣམ་པར་གཤམ། གསུམ་པོ་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ། རེ་ནི་རེག་པ་ལོ་རེག་དེ་ལས།^{੧੮} །
ཞེས་སོ། རེག་པ་ལས་ཆོར་བ་འབྱུང་སྟེ། ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་ལས་ཆོར་བ་བདེ་
སྟུག་བཅུ་སྟོ་མས་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོར་བ་ཀྱང་དུ་འབྱུང་བར་ལྟུར།^{੧੯} །
ཞེས་སོ།

ཆོར་བ་ལས་དེ་ལ་སྟེད་པ་འཕེལ་ཏེ་བྱ་རམ་གྱི་མངར་བ་ཆོར་བས་དེ་ལ་ཞེས་པར་སྟེད་
པ་བདེ་བ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལས་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་བདེ་བ་ལ་སྟེད་པ་དང་། བར་

མ་ལས་བཏང་སྒྲོམས་པའི་སྤྱིད་པ་སྟེ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཚར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱིད་
 པ་སྟེ། ཚར་བའི་དོན་ཏུ་སྤྱིད་པར་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་སོ། སྤྱིད་པ་ལས་གང་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་
 ལེན་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིད་པར་རྒྱ་རམ་ཉེ་བར་ལེན། རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཉེར་ལེན་
 འགྱུར།^{༡༧} ཞེས་སོ། རྟེ་ཡང་། ཚོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཚར་བ་དག་ལ་མདོན་པར་ཞན་ཅིང་
 ཆགས་པ་དེ་ནི་སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་ཅན་ལས་འཕེན་པའི་རྒྱ་འདོད་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་དང་། ལྟ་བ་དང་།
 བརྟུལ་ཞུགས་དང་། བདག་ཏུ་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རྟེ་^{༡༨}
 ཞེས་སོ།

ཡང་ན་སྤྱིད་པའི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། བར་མ་དང་། བདག་གིར་
 ལེན་པ་སྟེ་བཞི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ལེན་པ་ལས་རྒྱ་བ་ལྟར་སྟེ། གཞུགས་དང་། ཚར་བ་དང་། འདུ་
 བེས་དང་། འདུ་ཕྱིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུང་པོ་ལྟ་ནི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞི་ཀྱང་། དེ་
 ཉིད་ལས། ཉེར་ལེན་ཡོད་ན་ལེན་པ་པོའི། སྤྱིད་པ་རབ་ཏུ་ལྟུང་བར་འགྱུར། གཤམ་ཉེ་ཉེ་བར་ལེན་
 མེད་ན། བྱོལ་བར་འགྱུར་རྟེ་སྤྱིད་མི་ལྟར། སྤྱིད་པ་དེ་ཡང་ཡུང་པོ་ལྟ་^{༡༩} ཞེས་སོ། རྟེ་ལས་ཐོག་
 མར་བཅའ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིད་པ་ལས་ནི་རྒྱུ་བ་འབྱུང་།^{༢༠} །
 ཞེས་སོ། རྒྱེས་ནས་དར་ལ་བབ་པ་དང་། ཆས་པ་དང་། རྒྱུག་འགགས་པས་འཆི་བ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཆ་གི་དང་ནི་བྱ་རམ་དང་། རྒྱེ་སྒྲགས་འདོན་བཅས་སྒྲུག་བསྐལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་
 དང་འབྲུག་པ་རྣམས། རྟེ་དག་རྒྱེ་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུང་།^{༢༡} ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དེ་ལ་ཆ་བའི་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའོ། འཆི་བ་ནི་ཆས་པའི་ཡུང་པོ་འཛིག་པའོ། བྱ་རམ་ནི་འགྲོ་བཞིན་འཆི་བཞིན་པའི་
 ཀྱུན་ཏུ་མོངས་པས་མདོན་པར་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིད་གི་གཏུང་པའོ། རྒྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་ནི་བྱ་
 རམ་གྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱར་བའི་དག་གི་བརྗོད་པའོ། རྒྱུག་བསྐལ་ནི་དབང་པོ་ལྟ་ལ་གཞོད་པའོ། ཡིད་
 མི་བདེ་བ་ནི་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་འབབ་པའོ། འབྲུག་པ་ནི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མང་པོ་
 ལས་བྱུང་བའོ།^{༢༢} ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་ཉེར་འབྲེལ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ལས་བྱུང་

བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གིས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ནམ་པར་གཤམ་པ་སྟེ། ཁམས་ཀྱི་འདུས་པའི་ཆ་
ལས་བསྐྱེད་པས་ན་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་སྣ་ལུ་ལྔ་དང་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་
བདག་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱེན་དང་འབྲེལ་བ་ལོ། །དེ་ལ་བདག་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་
གང་ཞེན། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྒྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནམས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་ནམ་པར་གཤམ་པ་
ཞེས་བ་ནས། ཡང་བདག་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱེན་དང་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན།
ཁམས་ཀྱི་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་། རྒྱུད་དང་། མེ་དང་། རྒྱུད་དང་། བམ་
མཁའ་དང་། རྒྒྱུ་པར་གཤམ་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདུས་པ་ལས་བདག་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱེན་
དང་འབྲེལ་བར་བལྟ་ལོ།¹⁶⁵ ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །

ཉན་ཐོས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་མའི་ཉན་མོངས་པ་སྟོན་དུ་སྤྲོད་པོ་དེ་མ་རིག་པ་ལོ། །ཆོས་
མའི་ལས་གསོག་དུས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུ་དེ་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྤྲོད་པོ་ནི་རྒྒྱུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནས་མེར་མེར་བོ་ལ་སོགས་པ་དབང་བོའི་སྒྲོ་མ་དོད་བར་གྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་
ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །དབང་བོའི་སྒྲོ་དོད་ནས་ཡུལ་ལ་སྟོན་མི་རུས་པའི་བར་གྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་ནི་སྟེ་
མཆེད་དུ་གཤོ། །ཡུལ་ལ་སྟོན་རུས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདེ་སྟུག་གི་བྱེ་བྲག་མི་གཤམ་པའི་བར་གྱི་སྤྲོད་པོ་
ལྟ་ནི་རིག་པ་ལོ། །བདེ་སྟུག་གི་བྱེ་བྲག་གཤམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཁྲིག་པ་སྟོན་མི་རུས་ཀྱི་བར་གྱི་སྤྲོད་པོ་
ལྟ་ནི་ཆོར་པ་ལོ། །འཁྲིག་པ་སྟོན་རུས་པ་ནས་བཟུང་ནས་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་དུ་མ་བླངས་ཀྱི་བར་
གྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་ནི་སྟེད་པ་ལོ། །འདོད་པའི་ཡུལ་དང་དུ་བླངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་ནི་ལེན་
པ་ལོ། །དེ་ནས་ལས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུ་དེ་སྟེད་པ་ལོ། །དེ་ནས་ཆེ་ཕྱི་མའི་ཐོག་
མར་མའི་མངལ་ནས་བྱུང་བའི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུ་དེ་སྟེད་པ་ལོ། །དེ་ནས་ཕྱི་མའི་མིང་དང་གཟུགས། སྟེ་མཆེད་
དུ་ག་རིག་པ། སྟེད་པ། ཆོར་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་རྟ་གི་ཡིན་ཏེ། སྣ་ལུ་ལྔ་དང་པ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་
སྟེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟ་གི་ལོ། །སྟེ་བ་སྟེ་ཆོར་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།¹⁶⁶ ཞེས་སོ། །

དེ་དག་མཛོད་ལས། རྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་

ལྷན་ལ། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་ཐོན་གནས་སྐབས། །འདྲ་བྱེད་དག་ནི་ཐོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་ཤེས་
མཚམས་སྦྱར་ཡུང་པོ་ཡིན། །མིང་དང་གཞུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། །སྦྱི་མཆོད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་དེ། །དེ་
ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རེག་པ་བདེ་སྐྱེག་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱ་ཤེས་ལུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཆོར་
ལམིག་ཚུན་ཆད་ཐེད་པ་ནི། །ལོངས་སྦྱོད་ལམིག་པ་ཆགས་ཅན་ཀྱི། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྦྱོད་
རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱག་པ། །དེ་སྤྱིད་འབྲས་སུ་འབྱུང་འབྱུར་པའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྤྱིད་
པ་ཡིན། །ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་སྦྱེ་བ་ཡིན། །ཆོར་པའི་བར་ནི་ཆ་གྱི་ཡིན།¹⁷⁰ །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཅུ་གཉིས་ལ་ཆོགས་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱད་ཅིག་དང་། རྒྱན་ཆགས་སོ། །
རྒྱད་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་པ་ལོ་དང་བདག་གཉིས་ཀའི་དབང་གིས་སྟོག་གཙོད་དུ་ས་མི་ཤེས་
པས་སྟོག་པ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པ། དེས་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཆ་ནི་འདྲ་བྱེད། ལས་བྱེད་དུ་ས་ཀྱི་རིག་པ་
ནི་རྣམ་ཤེས། རང་གཞན་གྱི་མིང་དང་གཞུགས་དང་སྦྱི་མཆོད་དྲུག་དེ་ནས་རང་ལ་བདེ་བ་དང་གཞན་
ལ་སྐྱེག་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་བ་མཚོན་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནི་རིག་པ། དེ་ལས་བདེ་སྐྱེག་གི་ཆ་ནི་ཆོར་བ། དེ་ལས་
བྱི་བྱིར་དགའ་བས་འཇུག་པ་ཐེད་པ། དེ་ལས་བྱི་མའི་སྦྱེ་བར་འཇུག་པས་ལེན་པ། དེ་ལས་སུང་པོ་ལྟའི་
ཆ་ལྷན་སྤྱིད་པ། དེ་ལས་ད་ལྟ་དང་བྱི་མའི་ཆ་སྦྱེ་བ། དེའི་ཆ་ཆ་གྱི་སྦྱེ་བ་བཞོགས་པའི་རྒྱད་ཅིག་ལ་
ཆར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱད་ཅིག་ནི་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ་
དེ་ལྟ་བུའི་ཡུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྤྱི་ཅིག་བྱ་བ་གཅིག་མགོ་བརྩམས་ནས་ཆོགས་ཀྱི་བར་ལ་བྱ་
ཆོགས་ཀྱི་རྒྱད་ཅིག་གོ། །རྒྱན་ཆགས་ལ་བརྟེན། སེམས་ཅམ་པས་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་ཆོག་གཉིས་ལ་
ཆོགས་པར་འདོད་དེ། ཆོ་སྡེ་མ་ལ་རྒྱ་དྲུག་པོ་ཆོགས་ནས་འདིར་འབྲས་སུ་དྲུག་ཆོགས་སོ། །དེས་བྱི་མ་
འགྲོའོ། །རྒྱ་དྲུག་ནི། མ་རིག་པ། འདྲ་བྱེད། རྣམ་ཤེས། ཐེད་པ། ལེན་པ། སྤྱིད་པའོ། །འབྲས་སུ་དྲུག་
ནི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །

ཉན་ཐོས་པ་ལྟར་བརྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་ཆོ་གསུམ་ལ་ཆོགས་ཏེ། ཆོ་སྡེ་མའི་མ་རིག་པ་དང་།
འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་ཆོ་འདིར་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འབྱུང་ཞིང་། ཆོ་
འདིའི་ཐེད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་བྱི་མའི་སྦྱེ་བ་ཆ་གྱི་གཉིས་

བསྐྱེད་དོ། རྟེན་གསལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ན། མཛོད་ལས། རྟེན་དང་བྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། མྱོངས་པ་རྣམ་པར་ལྡོག་ཕྱིར་རོ།^{༡༧} ཁྱེས་སོ། རྟེན་གསལ་སྤྱིད་པ་ལའོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་ ཟེན་དོ།

ད་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལམ་དང་། འབྲས་སུ་ལོ། ལམ་ནི་ ལའོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་སུ་འཇུག་པ་བརྩ་གཉིས་པོའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་དེ་རིག་པའི་ཡེ་ ཤེས་གིས་ལྡོག་སྟེ། ཐོས་པས་མ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གིས་རྒྱུད་གོམས་པར་བྱས་པས་དང་པོའི་རྩ་ བ་མ་རིག་པ་ལྡོག་གོ། རྟེན་ལོག་པས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་རྣམས་རིམ་གྱིས་ལྡོག་སྟེ། སྤྱིད་པར་ འཇུག་པའི་རྩ་ཟད་པས་ལའོར་བའི་གནས་ལས་བཞུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྤྱིད་ལས། སྤྱི་བ་ འགགས་པས་འདི་ཀྱན་འགག་པར་འགྱུར།^{༡༨} ཁྱེས་པ་དང་། རྩ་ཤེས་ལས། མ་རིག་འགག་པར་གྱུར་ བ་ནི། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་མི་འགྱུར། མ་རིག་འགགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཤེས་པས་དེ་ཉིད་ བསྒྲོམས་པས་སོ། རྟེན་དང་དེ་ནི་འགགས་གྱུར་པས། རྟེན་དང་དེ་ནི་མཛོད་མི་འབྱུང་། ལྷག་བསྐུལ་ སྤྱང་པོ་འབའ་ཞིག་པ། རྟེན་དེ་ལྟར་ཡང་དག་འགག་^{༡༩} ཁྱེས་སོ། རྟེན་རྣམས་འབྱོར་བ་ཐར་བ་ འདོད་པ་དག་གིས་ལའོར་བ་འགྱུར་བའི་ལས་རྒྱ་ནས་མ་བསགས་པས། དེའི་འབྲས་སུ་བྱིས་ ལའོར་བར་སྤྱི་བ་མེད་དེ་འདུ་བྱེད་བཀག་པའི་བྱིར་རོ། རྟེན་དང་བྱི་དེ་ཉིད་ལས། ལའོར་བའི་རྩ་ བ་འདུ་བྱེད་དེ། རྟེན་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད།^{༢༠} ཁྱེས་སོ།

འབྲས་སུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མི་ ལམ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྒྱལ་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། རྟེན་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་ འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་འདུས་པར་ཤེས་པ་དེས་བདེན་པར་དམ་པའི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྟེན་ནས་མྱ་ངན་ ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། ཁམས་བདེས་ནི་ ལྷག་བསྐུལ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་དང་ནི་འགོག་པ་དང་། ལམ་ཉིད་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན།^{༢༡} ཁྱེས་ གསུངས་སོ། རྟེན་གཉིས་གསུང་རབ་ཆེན་པོའི་མཛོད་ཁང་གཉིས་པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་བའི་ བྱིར་རོ། འདི་དག་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གཉིས་ཏུ་གཏེས་སོ།

སྤང་བ་སྤྱེ་མེད་དུ་བརྟན་པ་ནི། ད་ནི་དེས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་གཤམ་རབ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

སྤང་འདི་གདོད་ནས་མ་སྤྱེས་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།^[༡༥] རྩོམ་མེད་ལ་སྤྱ་ཆོགས་སྤང་བ་སྤྱེ།

རང་བཞིན་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་ནས་ནི། །མི་གནས་མཆོག་གི་གོ་འཕང་སྤྱར་དུ་རེག།

འདི་ལྟར་བྱིན་པ་གི་ཆོས་སུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལྡན་དུ་གར་བའི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་ངོ་
བོ་མེད་ལ་སྤྱ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་ནི། ཉིང་པེ་འཛིན་རྒྱལ་བ་པས། རི་ལྟར་མཚན་མཆོ་ཡི་རྒྱ་བ་དག །དྲུངས་
གིང་རྟོག་པ་མེད་པའི་མཆོར་སྤང་ཡང་། རྒྱ་རྒྱ་སྟོང་པ་གསལ་སྟེ་སྤྱིང་བོ་མེད། ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་གཤམ་པར་གྱིས།^[༡༦] །ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ལའོར་འདས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
པར་གཤམ་པར་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། བྱིས་ཆོགས་སུ་སྤང་བའི་དངོས་པོ། བྱང་མེད་ལ་འཆར་
བའི་རིག་པ་གཉིས་ལ་སེམས་སྤྱོད་བསྟེ་མེད་པར་བཞག་པ་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་
དམིགས་པས་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་རང་དུ་སྤྱོད་འཇུག་པ་བྱུང་བའི་དབྱིངས་དོན་དམ་པ་གཤམ་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཆོད་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །སྤྱོད་མཐུན་ན་མི་
གནས་པ། དེ་ཆོར་མ་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་དུ་ཞི་^[༡༧] །ཞེས་པ་དང་། སར་
ཏས། བསྐྱེམ་བྱ་སྤྱོད་ལས་གྲོལ་བའི །རང་ལས་མ་གཡོས་སྒྲིམ་པར་བཏགས། །ཡིད་ལ་མེད་དོ་
བྱག་རྒྱ་ཆེ། །འབྲས་བུ་གང་ལའང་རེ་བ་མེད།^[༡༨] །ཅེས་སོ།

དོན་དེ་དག་ཀྱང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། གཤམ་བྱ་ཡང་དག་རབ་རྣམས་འབྱེད། ཉིང་པེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གིན་དུ་གྲོལ། གཤམ་རབ་འཆོབ་ལེགས་བཤད་
དང་། ཆོས་རྣམས་གྱི་ཉི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཡོད་དེ་རྣམ་གསལ། གཤམ་རབ་དེ་འདྲར་ཡོངས་
གཤམ་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད།^[༡༩] །ཅེས་སོ། རྩོམ་མེད་གཤམ་བྱ་རྟོགས་པའོ། རྒྱ་
ནི་ཉིང་པེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །སྤྱད་པ་ལས། གཤམ་
རབ་གྱིས་ནི་ཆོས་གྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་གཤམ་ནས། །ཐམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་བརྒྱ་
བར་འགྲུར།^[༢༠] །ཞེས་སོ། བྱེད་ལས་ནི་འཆོབ་དག་པ་དང་། ཆོས་ལེགས་པར་བཤད་ནས་ཐེ་ཆོས་

གཙོད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཡི་བླ་མ་ཆོག་ལའོར་ལོ་རིན་ཆེན་བསྐྱར་བྱས་ན། སྟུག་བསྐལ་ཟད་པར་
བྱ་བྱིར་འགོ་ལ་ཆོས་ཀྱང་སྟོན།^{༡༡} །ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཤེས་རབ་དེས་ཐར་པའི་གྲོང་དུ་བྱིན་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ཕྱིན་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ་མཁུ། ཉིང་འཛིན་གྱི་སྒྲོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་མོ། དེ་ལྟར་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་
རྣམས་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱ་གང་ཡིན་མཐའ་དག་རྣམ་ཀུན་ཤེས། །ཕྱ་ངན་འདས་ལའང་སློ་ཡི་ཆགས་རབ་
མ་སྦྱེས་ལའོར་བར་སྒོམ་ཅི་དགོས། །ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་ལ་
བཀོད། །ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟེན་པས་འཇིག་རྟེན་དག་ན་མི་ཟད་བཞག་^{༡༢} ། ཅེས་སོ། །

ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པས་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི།

ཤེས་རབ་ལྟན་པ་ཐབས་ཀྱིས་གྲོལ་འགྱུར་རྟེ།^[༡༤] །རི་ལྟར་དུག་ལ་སྟགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་བཞིན།

ཤེས་རབ་མེད་ན་ཐབས་ཀྱིས་འཆིང་འགྱུར་རྟེ། །སྒྲན་ཉིད་ནད་དུ་སོང་བས་གདུང་བ་བཞིན།

དེ་བྱིར་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད།^[༡༥]

རི་སྐད་དུ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤངས། ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ནི་ཐབས་ཀྱིས་
རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །ཤེས་རབ་དང་མི་ལྟན་པ་རྣམས་ནི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཆིང་རོ།^{༡༦} །ཞེས་པ་
དང་། དོ་ཏ་མཛོད་ལས། སྟིང་རྩེ་དང་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཞུགས་གང་། རིས་ནི་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏེ་སྟིང་རྩེ་འབའ་ཞིག་བསྒོམས་ན་ཡང་། །འཁོར་བ་འདིར་གནས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་
འགྱུར། །གང་དག་གཉིས་པོ་སྒྲོར་བར་བྱས་པ་ལེ། །འཁོར་བར་མི་གནས་ཕྱ་ངན་འདས་མི་ཞུགས། །ཞེས་
དང་། ལྷན་པོ་གང་གིས་བཅིངས་སྤྱར་པ། །མཁས་རྣམས་དེ་ཡིས་སྤྱར་དུ་གྲོལ།^{༡༧} །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་བཞིན་ཤེས་ནས་རབ་ཏུ་འབད་ན་སྤྱར་དུ་གྲོལ་རྟེ། །འཕགས་
པ་གོ་ཆ་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་སྟེ་བ་མེད་པ། །འགག་པ་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་
ཟབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་། བརྟེན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱབ་པར་བྱེད་ན།
སྤྱར་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མཁས་པ་དང་། གཞུངས་དང་སྟོབས་པ་ལུན་སུམ་

ཚོགས་པ་དང་། སླ་ན་མེད་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་འཐོབ་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བཙུ་མ་ལྟ་ན་འདས་
 གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྟུན་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་སྤྲུལ་པར་དག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བརྟུན་པ་རྣམ་པར་
 དག་པ་དང་། སླ་ན་མེད་པའི་བརྟུན་འགྲུལ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་
 རབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་ལྷུང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་བྱ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་འདུག་
 པར་འགྱུར་བས། རྩལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས་གདུགས་ཐོགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་
 བ་འདེབས་གིང་། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ལ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་རབ་
 ཏུ་འགོད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་ཡོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་བཤད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ད་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛུགས་བསྟུ་བ་ནི། སྤྱིན་པ་
 བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར། ཡོལ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་ན།

སྤྱི་མེད་སྤྱི་པོ་རིམ་ཞེན་ཤེས་པར་བྱ། །འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་དགེ་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས།

རྩལ་བའི་གོ་འཕང་ཞིབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།^{༡༢}

འདི་ལྟར་ཡོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་གང་ལའང་བྱེད་པ་པོ་བདག་ཉིད། བྱ་བའི་
 ཡུལ། བྱས་པའི་དགེ་བ་གསུམ། བྱེད་དུས་ནས་བདེན་ཞེན་མེད་པ་རྩལ་པ་ལྟ་བུའི་སྤོ་ལམ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུས་
 སྤྱད་ན་ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་སྟེ། དཀོན་མཚོག་སྤྱིན་ཀྱི་མདོ་ལས། གང་ལ་དགེ་བ་མི་དམིགས་
 པ་དང་། རི་ལྟར་བྱ་བ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འབད་པ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྟོད་
 བསམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་པར་བྱའོ། རྟེ་ཡང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། མིག་
 ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། རྩལ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་རྟེན་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།^{༡༣} །ཞེས་སོ། རྟེ་འང་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ལྟ་བ་དག་ཅིང་། ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་དག་ན་ལམ་ལ་གོལ་ས་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཆོགས་
 མེད་པར་འགྱུར་ཅིང་མཁའ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། རོ་བོ་
 རྟེ་འཁལ་ནས། དེ་ལྟར་ལྟ་བས་མཐོངས་གིང་། སྦྱོད་པ་གིན་ཏུ་དག་ལྟར་ན། ཁོ་ལ་བའི་ལམ་དུ་མི་
 འགྲོ་སྟེ། འོག་མིན་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།^{༡༤} །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་སྒྲུབས་ཀྱི་དགོང་པ་བཟླ་བ་ནི། ད་ནི་དགོང་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཟླ་བ།

དེ་ལྟར་དགོང་པ་ལེགས་སྒྲིན་གྱི་བཞོན་པ་ཡིས། །འགྲོ་སེམས་གཙང་མའི་ལོ་ཐོག་ལེགས་བསྐྱུན་ཏེ།

མིད་པའི་ཉེས་ཆོག་ས་དབུལ་བས་རབ་ཐོངས་བའི། །དུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དི་རིང་ངལ་སོས་གིག།[༢༩]

ཅས་སྒྲོས་ཏེ། གྲོ་གྲོས་དང་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པའི་མ་ཁལ་དབྱིངས་དག་པར་དགོང་པའི་ཅ་པ་ནལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་འཛིན་འཐུག་པོས་འཁྲིགས་ཏེ། ཆོས་ཆར་རབ་རྒྱ་བསིལ་པའི་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་བབ་པ་དག་གིས། སྤྱི་དགུ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་དགོང་པ་ལ་གཞོལ་བའི་ལོ་ཐོག་བསྐྱུན་ནས། མིད་པར་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་མཐའ་དག་ཞི་སྟེ་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་སྟི་ང་པོའི་བདེ་བས་ཆོས་ཞིང་ངལ་སོས་པར་སྟོག་ཅིག་ཅས་སྒྲོན་པ་ཡིན་ལོ། །སྤྲུག་བསྐལ་མེ་ཆོག་ས་གདུངས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིར། །ཆོས་ཆར་དྲི་མེད་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་བབ་པས། །འགྲོ་ཀུན་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རབ་རྟོགས་ནས། །བསིལ་གྱུར་ཡེ་གེས་རྒྱ་མཆོཐོབ་པར་སྟོག་ །ཡོན་ཏན་པརྟོས་གང་བ་མཛས་པའི་མཆོ། །ས་དང་ལམ་གྱི་དང་མོས་ཉར་བསྟན་ཞིང་། །པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་དབའ་རྒྱབས་ཆེལ་ཆེལ་གཡོ། །ཆོག་ས་གཉིས་རྒྱ་གཏེར་རྒྱ་ཆེན་སྦྱང་བར་སྟོག་ །དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་ནས་ཡང་དང་ཡང་། །མིད་གསུམ་འཁོར་པའི་དགོན་པར་འབྱམས་གྱུར་ཏེ། །ཁངས་མེད་སྤྲུག་བསྐལ་མང་པོས་གདུངས་པ་ཀུན། །བདག་གི་བདེ་བས་བདེ་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྟོག་ །ཆོས་ཀུན་མི་ལམ་སྒྱུ་མའི་རྩལ་མཐོང་ནས། །བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ། །ཁྲུལ་འདྲའི་ངང་ནས་དགོ་ཆོག་ས་རབ་བསྐྱབ་ཅིང་། །སྤང་མིད་འཁོར་འདས་བྱམ་གཅིག་དག་པར་སྟོག་ །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། །བྱང་རྒྱལ་མཆོག་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལྗོངས་པའི་འགྲེལ་བའོ།

དགྲ་པ། བསྐྱེད་ཚྲོགས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལེའུ།

དེ་ལྟར་ཐེག་པ་བྱུང་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་རྒྱུངས་རྗེས། ཆོག་ཅིག་གིས་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་དངོས་དགྲ་
བ་བསྐྱེད་ཚྲོགས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལེའུ་ལ་སྒྲི་དོན་གསུམ་སྟེ། ལྟ་བུས་གཏན་ལ་དབབ་པ། རྒྱུ་མ་བས་ཉམས་སུ་
བྱང་བ། རྒྱུ་བས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པའོ།།

སྒྲི་དོན་དང་པོ་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགྲ་ལས། བསྐྱེད་པའི་སྒྲིང་པོ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་གདམས་
བཞི། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་ལ། འབྲས་བུ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བཤད་
བ་ཡང་། ཚུལ།

དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་བ་མཚོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །གསང་སྟགས་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་ཚྲོགས་དོན་ལ་འཇུག།

བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་དུ་
འབྲས་བུ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ་ནི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་རེས་པར་བྱ་བའི་
དོན་རྟོ།།

མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱུའི་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་སོ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་ཐབས་མང་དགའ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དོན་གཅིག་ན་ཡང་འཇུག་རྒྱལ་མ་རྒྱུངས་དང་།།[༡]

དབང་པོ་གིན་དུ་རྒྱུ་བའི་དབང་མཛད་དེ། །བྱ་སྐྱོད་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་བཞི་བསྐྱེད།།

དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་བློ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་གསུངས་ཀྱང་
བསྐྱེད་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལའང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ།
རྒྱུའི་ཐེག་པ་ནི་དང་པོར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པར་བསྐྱེད་ཏེ།
འཇུག་དཔལ་སྒྲུ་འབྲུལ་དུ་བ་ལས། ཐེག་པ་རྣ་ཆོགས་ཐབས་རྒྱལ་གྱིས། །འགོ་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་
ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རེས་འབྱུང་ནི། ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་

དེ་ཡང་གཉིས་སྤྱེས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གྲུང་རིགས་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་ཐབས་སམ་ལམ་གཉིས་སྤྱེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་འདོད་ཡོན་ལ་གདུང་བ་རྒྱུ་ཡང་མཉམ་པ་འདོད་ཡོན་སྤྱེས་ནས་གོ་ལ་བར་འདོད་པ་ལ་བྱུང་རྒྱུ་པ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་གསུངས་ཤིང་། འདོད་ཡོན་སྤྱེས་མི་རྣམས་པ་རྣམས་ལ་དེའི་ཐབས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་མ་སྦྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ལམ་ལ་རིགས་དེ་གཉིས་སྤྱེས་པས། སྦྱེས་དུས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལས་མཐོང་ལམ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། སྤྲུགས་ལས་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཅེས་བཏགས་པ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྒྱུན་ཆད་དུ་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་སོ་སོར་བརྟན་པས་དུས་རིང་བ་དང་ཉེ་བ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དུས་བྱམས་པ་གཅིག་ཕུ་ལས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཞན་མེད་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གདུང་བ་ཆེ་བ་དང་། དོན་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ་ཐབས་མང་པོ་མེད་པ་ཡང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་དོན་གཅིག་ནའང་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཟེ་མོ་ལ་མྱོངས་པ་དང་། དབང་པོ་རྟོན་པོའི་རྒྱལ་པོས་ཉམས་སྤྱོད་པའི་ཐབས་སྤྱོད་པས། གང་དང་གང་སྐྱབ་གྲུང་སྤང་གཉེན་གཉིས་གཉིས་བྱེད་པས། སྤང་བྱའི་ཆ་དེ་ལམ་དུ་མི་འགོ་བས་བྱེད་ལམ་དུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ལམ་དོག་ལ་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ཉུང་བའོ།།

སྤྲུགས་ལས་རྒྱལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྟེ། དེའང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱེས་དུས་བྱམས་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྦྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡང་། རྫོགས་རིམ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱོདས་པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་འགྲུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མང་བ་དང་། ལུས་དག་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཤས་རྒྱུར་བ་དང་། དོན་གཅིག་བསྐྱེད་དུས་དེ་དང་དེའི་ཐབས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པས་ངེས་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྱ་བ་དང་། སྦྱོང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་བཞིར་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྦྱོན་མ་ལས། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་མྱོངས་དང་། ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་པོ་རྟོན་པོའི་དབང་བྱས་ནས། རྫོགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཀྱི་ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གདུལ་བྱ་གང་གི་ཕྱིར་བརྟན་པ་ནི། དེའང་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་ཕྱིར་བརྟན་ཞེན།

དུས་དང་མི་རིགས་དབང་པོའི་རིམ་པ་སྟེ། རྫོགས་ལྡན་སྤྱི་ལོ་ཉམས་ལྡན་ཅོད་ལྡན་དང་། [༡]

བཟུང་ཐེ་ཐེའུ་རིགས་རྒྱལ་རིགས་གདོལ་བའམ་དམངས། རྒྱལ་པོ་འབྲིང་རྩོད་ཤིན་ཏུ་རྩོད་པོ་ལ།

ཁྱུས་དང་གཙང་སྤྱ་གཙོར་སྟོན་བྱ་བའི་རྒྱུད། ལུས་དག་བྱ་དང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཀུན་། [༢]

ཆ་མཉམ་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་སྟེ་དང་། སྒྲིམ་པ་གཙོར་སྟོན་ལུས་དག་སྟོན་པ་ཀུན་།

གྲོགས་ཙམ་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་ནི། སྒྲོགས་སྤྱི་བྱ་བའ་གཟུང་འཛིན་མི་དམིགས་པར་། [༣]

སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་བརྒྱུགས་མཆོག་ གཙང་སྤྱ་རྒྱུད་རྣམས་ངོར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་འདྲ་དུས་ལ་ལྟོས་ན་སྟོན་པ་སྤྱི་ལོ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་ན་སེམས་ཅན་གང་ལ་འདྲ་
ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་མེད་པ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་མི་བཞིན་སེམས་ཀྱི་གཉོན་པོ་དག་བས་སྟོས་པའི་
རྟོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ལུས་དག་གི་གཙང་སྤྱ་དང་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་འབྱུར་བ་དང་། མི་
རིགས་བཞི་ལ་ལྟོས་ནས་བཟུང་ནི་གཙང་སྤྱ་དང་དཀའ་བྱུང་གིས་གདུལ་བར་བྱའི། གཞན་ལ་མི་
འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་ཆོས་པ་ཆེན་པོ་མི་གོ་བས་ལུས་དག་གི་
བྱ་བྱེད་ཆོས་སྤྱི་མཐོང་ནས་འཇུག་པ་སྟེ། དགོས་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱུས་དང་གཙང་སྤྱ་གཙོ་བོར་
སྟོན་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཨ་མོ་སྤྱ་བྱ་ག་དང་། རིག་པ་མཆོག་དང་། ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་། འཛིག་རྟོན་
གསུམ་སྟོན་པ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་སྟོན་རྫོགས་ལྡན་ལས་ཉམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་ཅུ་ར་ཟད་ལངས་པས་
འཁྲིག་པ་དང་རྒྱ་བ་བྱུང་སྟེ། འོངས་སྟོན་དང་འོད་མེད་པ་སྤྱི་ལོ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་ན་ལུས་དག་གི་འཇུག་པ་
བསྤམ་པ་དང་། གཙང་སྤྱ་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཀས་དོན་དུ་འབྱུར་བ་དང་། ཐེའུ་རིགས་རྣམས་ཀྱང་ཏ་
ཅང་གཙང་སྤྱ་མི་ཆེ་བས་རྒྱལ་དེ་ལ་མོས་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་པོས་རྟོགས་སྤྱི་བྱ་བ་ལ་དགོངས་
ནས་པ་སྤྱ་ཅེ་མོ་དང་། རིགས་གསུམ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་གསུངས་ཏེ། ལུས་དག་གི་བྱ་
བ་དང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཆ་མཉམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཉམས་ལྡན་གྱི་དུས་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་པར་གསལ། སེམས་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་འབྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་

རིགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང་ལྟོགས་པ་དང་། དབང་པོ་རྟོན་པོས་རྟོགས་སུ་རུང་བའི་དབང་རྟུམ་རྟོན་
ནས་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཙོ་བོ་ལ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་ཤོགས་ཙམ་རྟུ་རྟོན་པ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ངན་
སོང་སྦྱོང་བ་དང་། རོ་རྩེ་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅུང་ལྷན་གྱི་རྟུམ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་
བ་ལྟ་བུ་རྟོགས་མ་ལྟ་བུ་དོ་བའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་དག་བ་འབའ་ཞིག་གིས་དོན་རྟུ་འགྱུར་བ་དང་། གདོ་ལ་
བའམ་དམངས་རིགས་ནི་གཙང་སྒྲ་མེད་ཅིང་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེ་བ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པོས་
རྟོགས་པར་བྱ་བས་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་མི་དམིགས་པའི་ངང་
ནས་སྤང་བྱུང་དང་། དགག་སྒྲུབ་དང་། རེ་དོགས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མེད་རྟུ་སྦྱོད་ཅིང་སེམས་ཉིད་ཡོ་
ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་རང་ལ་གནས་པས་སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་མེད་ཆོས་པའི་ཆོས་ཆེན་པོ་རྣམས་
འབྱོར་བྱ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ལུལ་བྱ་བ་དང་། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། རི་རྒྱད་དུ། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས། གདུལ་བྱ་རྟུམ་དང་འདུལ་བྱེད་གྱི། ལྟོལ་
བ་ཅན་རྣམས་དོན་གྱི་བྱིར། གསང་ལྷགས་རྒྱལ་ཆེན་རྣམས་བ་བཞི། པའི་གཏེན་ཁམས་སུ་བསྒྲགས་
པ་ཡིན།^༩ ཞེས་སོ།

གྱི་ཡོག་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གི་རིམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ།

དེ་ཡང་བྱ་སྦྱོད་རྣམས་འབྱོར་བྱུང་བ་རྒྱུ། གྱི་ཡ་ལུ་པ་ཡོག་ཞེས་བྱའོ།།[༥]

དེ་ཡང་གྱི་ཡ་སྟེ་བྱ་བ་དང་། ལུ་པ་ཡ་སྟེ་སྦྱོད་པ་དང་། ཡོག་སྟེ་རྣམས་འབྱོར་དང་། ཏུ་སྟེ་རྒྱུད་དུ་གསུམ་
པ་དེ་གསུམ་ནི་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་བྱི་མཆོན་ཉིད་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་གཙང་སྒྲ་དང་ཕྱོམ་པའི་ཀུན་སྦྱོད་
གྱི་རྒྱལ་མཆུངས་པས་ཐུབ་པ་རྒྱུད་གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་དག་གསང་ལྷགས་ཕྱི་པར་བཞག་རྒྱལ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་ཆེན་པོ།

དེ་དག་གསང་ལྷགས་ཕྱི་སྟེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་། ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་འབྲེལ་བསྒྲིམ་པར་མི་རུས་ཤིང་།

ལ་ལྟ་བུ་དང་ཅི་ལྟ་སོགས་པ་བྱེན་མི་བྱེད། གཙང་སྒྲ་ཀུན་རྟུ་སྦྱོད་པས་གནས་པ་ཡིན།།[༦]

དེའང་བྱ་བ་དང་སྦྱོད་པའི་རྒྱུད་ནི་སེམས་དབང་དང་སེམས་མ། རིག་ལྷགས་དང་གཟུངས་ལྷགས་གྱི་ལྟ་

དེ་དག་རྗེ་ཁོ་ལ་དང་སྐྱེན་གྲོགས་ཀྱི་ཚུ་ལ་དུ་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་མ་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་
 དུ་གྱི་ལ་ལོར་གྱི་བྱ་ཆད་ལ་བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པས་བསྐྱེད་ཚོགས་སོ་སོ་བ་ཉིད་དང་། དམ་
 རྒྱས་གུ་ལྟ་བུ་དང་ཅི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད། དེ་དག་ལ་བཙོག་པའི་གནས་སུ་འཛིན་པས་
 གཙང་སྒྲ་ཀྱན་དུ་སྤྱོད་པས་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཆེན་རྡོ་ལ་འདྲེས་ཀྱང་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 དགྲེས་སྒྲིན་ཡེ་ཤེས་བྱུ་བ་པའི་དངོས། ཤུ་ལྟ་བུ་དང་ཅི་ལྟ་དང་བདེ་ཆེན་མཆོག་རྡོ་ལ་བ། །མད་བྱང་ལ་
 ཡིན་ཚུ་ལ་འདི་དེ་ལས་གཞན་བྱུར་ཅིང་། གཙང་སྒྲ་ཀྱན་དུ་རྣམས་སྐལ་བ་དམན་པས་དེ་ལྟ་མིན།^༤ །
 ཞེས་སོ།།

ནང་རྒྱུད་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བཞི། རྒྱགས་ནང་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བཞི།

རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་རྒྱུད་ལ་འང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ལ་མ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྲ་ན་མེད།།

བསྐྱེད་ཚོགས་གཉིས་མེད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་སྟེ། །མད་ཨ་ལུ་ཨ་ཏི་ཞེས་བྱའོ།།^[༥]

ལྟ་ཡང་འབྲེལ་སྦྱོར་དམ་རྒྱས་བྱུང་པར་ཅན། །གཙང་བཙོག་གཉིས་མེད་ཐམས་ཅད་རོག་ཅིག་ཏུ།།

དགྲི་ལ་ལོར་གཅིག་གི་རྡོ་ལ་པར་སྟོན་པ་ཡིན།།

དེ་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་
 རྒྱུད་རྣམས་ནི་མདུལ་གསེ་བསྐྱེད་རིམ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། དེའི་ཚོགས་རིམ་ཡང་རྒྱུད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་
 ཡིན་ལ། ཡང་དག་དང་། རྩོ་རྗེ་ཕུར་པ་དང་། ལོར་ལོ་སྟོམ་པ་དང་། ཀྱེ་རྩོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་
 རབ་མའི་རྒྱུད་དེ་ཨ་ལུ་ཡོ་ག་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། ཚོགས་
 རིམ་ཡང་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་བདེ་སྟོང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡོ་
 ཤེས་སུ་འདོད་དོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་སྒྲུ་འབྲེལ་དུ་བཞེད་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཐབས་ཤེས་རབ་འདུ་འབྲེལ་མེད་པའི་རོ་བོ་བསྐྱེད་ཚོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། ཚོགས་
 རིམ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ། གསལ་བ། མི་རྟོག་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུ་བ་

པའི་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཙོ་བོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་ཀའང་རེ་རེ་ཞིང་
 ཐབས་ཤེས་རྒྱང་འཇུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་བར་ཡབ་ལུས་འབྱེད་སྒྲིབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒང་སྒང་དང་།
 དགག་སྒྲུབ་དང་། གཙང་བཙོག་ལ་སོགས་པ་བཟང་ངན་སྒྲུབ་དོར་མེད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་གྲུབ་དང་ཆང་
 ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆས་ལ་རོལ་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་
 གཙོག་ཏུ་འཆང་བྱ་བར་འདོད་དེ། དཔལ་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲུ་
 འབྱུལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གཙོག་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པས་དབྱེར་མེད་པ་ ཅེས་སོ། །

དེ་དག་སོསྲིད་འདོད་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་སྤེ་དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ལ།

བྱ་བས་རང་ཉིད་དམན་ལ་ལྟ་ཉིད་མཆོག་[༥] །རྩེ་ཁོལ་རྒྱལ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པས་དངོས་གྲུབ་ཡེན།

སྒྱོད་པས་རང་དང་ལྟ་གཉིས་མཉམ་པར་བལྟ། །རང་ཉིད་དམ་ཆོག་མདུན་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ལྟ།

ཤོགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ཡེན་པ་ཡིན།[༦] །ཞུལ་འབྱོར་དངོས་གཞིར་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ།

སྒྱོར་རྩེས་ལྟ་ནི་དགུག་ག་ཤེགས་གཉིས་སུ་བྱེད། །རྒྱལ་རྒྱུ་བཞག་གཉིས་མེད་དངོས་གྲུབ་ཡེན།

དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ནི། ལྟ་ཡེ་ཤེས་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བྱས་ན། རང་ཉིད་དམངས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་
 ཡེན་པར་འདོད་དེ། དེགས་ཐམས་ཅད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཡེན་པའི་རྒྱུད་ལས། རྩེ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུར་
 བལྟས་ལ། རང་ཉིད་བྱན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། ཞུགས་སྒྲུབ་དངོས་གྲུབ་སྤྱིང་པོ་ནི། ལྟ་མེད་པའི་
 མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ ། ཞེས་སོ། །སྒྱོད་པའི་རྒྱུད་ནི། རང་ཉིད་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བསྐྱེད་པའི་མདུན་ཏུ།
 ལྟ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་སྒྲུབ་ནས་ཤོགས་པའི་རྒྱལ་ཏུ་མདུན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་དངོས་གྲུབ་ཡེན་ན།
 དེགས་གསུམ་སྒྱི་རྒྱུད་ལས། སྒྲུབ་ནས་ཤོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཙམ་དུ། དངོས་གྲུབ་དམ་པ་སྒྲུབ་བར་བྱ། །
 ཞེས་སོ། །ཞུལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཏུ་ནི། བདག་ལྟའི་རྒྱལ་འབྱོར་དུ་བསྐྱོམས་ན། རྒྱོར་བ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་
 ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། དུག་རྒྱུ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་མཆོད་བསྐྱེད་བསྐྱས་པ་ལ་
 སོགས་བྱས་པའི་མཐར་ཡང་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན་ལ། དངོས་གཞི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དུས་དེར་

དངོས་གྲུབ་འདྲད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་འབྲུང་བ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་དབྱིངས་དང་། སྒྲ་མེད་
དངོས་གྲུབ་དམ་པ་སྤང་། ཞེས་སོ། །དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་། བསྐྱེད་རིགས་
དང་། རྫོང་འབྲུང་གསུམ་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་སྤྲོ་བ་ཅིང་། དམ་ཆོག་དང་། ཚོས་
དང་། ལས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

གོང་མ་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལ་ནི།

མ་དུས་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་རིམ་ཐབས་གཙོ་ལ།[༡༠] །ཨ་རུས་ཁམས་དང་ཚོགས་རིམ་ཤེས་རབ་གཙོ།།

ཨ་ཉིས་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གཙོ། །ཀུན་ཀྱང་ཚོས་ཀུན་ཡེ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད།།

ཡིན་པར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཉམས་སྒྲུ་ལེན།།[༡༡]

དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་མ་སྦྱེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གནས་པས་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བྱུང་བདག་མེད་པར་ཤེས་ཏེ་ཉམས་སྒྲུ་ལེན་པ་ནི། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། དངོས་པོ་འདི་རྣམས་
མ་སྦྱེས་པས། ཆོས་དང་ཚོས་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བྱུང་བདག་མེད་པ། བྱང་ཆུབ་ཚུལ་
འདི་བསྟན་པའོ། ཞེས་འབྱུང་སྐུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །སྒྲུ་འབྲུལ་རམ་གྲོག་ལས། ཨེ་མའོ། །དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི། །ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་པར་
སྤངས། ཆོས་བདག་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་པས། །རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྦྱེས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། །དེའང་ཤེས་ནས་ཐབས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པ་ཐབས་དང་། འབྲུང་བ་ལྡེའི་རྒྱུད་རྣམ་པར་དག་པ་གསལ་སྟོང་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙོ་
བོར་བྱེད་པས་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

ཤེས་རབ་མའི་རྒྱུད་ལས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོས་པ་ཤས་རྒྱུད་བས་ཁམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་
གེ་བླ་གའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས་མཁའ་གསང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རིམ་པས་གཞན་ལུས་ཕྱག་རྒྱ་དང་
རང་ལུས་ཐབས་ལྡན་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་དོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་སྟེ་ལས་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་རིམ་པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་

གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་གཅིག་ཕྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །འོད་གསལ་བ་དེ་ཡང་གསུམ་སྟེ། བདེ་བའི་འོད་གསལ། གསལ་བའི་འོད་གསལ། མི་རྟོག་པའི་འོད་གསལ་ལོ། །དང་པོ་ཁམས་ལས་སྤྱད་པ་ལས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟེ། དེ་ལས་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཁྱབ་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བས་གང་བསྟེའོ། །དེ་ནི་དབྱེ་མར་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་བབ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །གསལ་བ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བད་དུ་རྒྱུད་ལྟོ་བས་སྤྱུར་པས་དྲངས་གསལ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གཏན་བཞིའི་རིམ་པ་འཆར་བ་ལྟར། བྱིར་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་འོད་ལྟ་དང་ཐིག་ལེ་དང་འོད་སྤྱད་སྤྱད་བས་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་གནས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་སྒྲུ་འབྱུལ་བྱ་བ་ལས། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལས་མེ་བ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན། །གཟི་བརླིང་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། །ཞེས་དང་། གཟི་བརླིང་སྤང་ལྟ་ལྟ་ན་སྟུག་ །འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་གྱི་བེལ། ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

དེའང་རྒྱུད་ལྗེ་དྲངས་མ་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པ་ན། སའི་རྒྱུད་གི་དྲངས་མ་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པས་ནང་དུ་མེས་ཆེན་གནས་པ་དང་། བྱིར་འོད་མེར་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་གསལ་བས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན། ང་རྒྱལ་གནས་སྤྱད་ག་ ཟད་པར་སའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བསྒྲུར། རིན་པོ་ཆེ་བཟུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་བགྲོད་པའོ། །རྒྱུད་རྒྱུད་གི་དྲངས་མ་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པས་ནང་དུ་དྲངས་ལ་རྟོག་པ་མེད་པའི་མེས་ཆེན་གསལ། བྱིར་འོད་དཀར་པོ་མི་བསྟོན་པར་གསལ་བས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན། ཞེས་དག་ ཟད་པར་རྒྱུད་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བསྒྲུར། མངོན་པར་དགའ་བའི་འཛིག་རྟེན་བགྲོད་པའོ། །མའི་དྲངས་མའི་རྒྱུད་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པས་ནང་དུ་བདེ་དོད་སྟེ། བྱིར་འོད་དམར་པོ་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་གསལ་བས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན། འདོད་ཆགས་དག་ ཟད་པར་མའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བསྒྲུར། བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བགྲོད་པའོ། །རྒྱུད་གི་དྲངས་མའི་རྒྱུད་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པས་ནང་དུ་མེས་ཆེན་གཡོ་བ་དང་མཆོད་པ་འཛོམས། བྱིར་འོད་ལྗང་གྱུ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པར་གསལ་བས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན། དཀ་དོག་དག་ ཟད་པར་རྒྱུད་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བསྒྲུར། ལས་རབ་གྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་བགྲོད་པའོ། །ནམ་མཁའི་རྒྱུད་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་གིན་

ཏུ་དྲངས་ལ་མི་རྟོག་པས། དེའི་དྲངས་མ་དབུམ་ར་ཁྱད་པས་ནད་དུ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཕྱིར་འོང་
མཐེང་ག་ནམ་པར་སྤང་མཛད་གསལ་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོད། གཉི་སྤྱག་དག་ཟད་
པར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་དབང་བ་སྒྱུར། འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཞོད་བའམ་མཁའ་སྦྱོད་ཀྱི་ཁིང་བཞོད་
བཡིན་ཏེ། སྒྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ལས། དེ་ལྟར་ནལ་འབྱོར་སྒྲལ་ཆེན་པོ། །རྒྱུང་ལཱི་དྲངས་མ་རྟོགས་
གྱུར་པས། འོད་ལྔ་ནད་གི་ཡེ་ཤེས་ལ། སྒྱུ་ལྔ་བཞོད་པའི་ཁིང་ཁམས་ལ། ཁབ་པར་ལྔ་སྤྱོགས་ཐོབ་
པར་འགྱུར།^{༡༩} །ཞེས་བཤད་དོ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་ལ་འོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་སྒྲུལ་ནི། ད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་ལ་འོར་གསུམ་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་བ་སྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར།

བདག་དང་འགྲོ་གྲུན་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པས། །ཐུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་ཀྱང་།

དཀྱིལ་ལ་འོར་གཅིག་ཏུ་གསལ་བཏབ་རིམ་གཉིས་བསྒྲོམ།

དེ་ལ་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་ལ་འོར་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་རང་བཞིན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཀྱིལ་ལ་འོར་དུ་ལྟ་བུས་ཐག་བཅད་པ།
ལམ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཟབ་མཐོའི་དཀྱིལ་ལ་འོར་དུ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྦྱེལ་བྱུང་བ། འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་
གི་དཀྱིལ་ལ་འོར་དུ་དོན་གཉིས་ལྟན་སྤྱུ་ཆོགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དག་པ་གཞིའི་
གནས་ལུགས་དང་། མ་དག་པ་གཞིའི་འབྲུལ་རྒྱལ་པོ། །དང་པོ་ནི། གདོད་མའི་སེམས་ཉིད་སྟོང་བ་
ཆོས་སྒྱུའི་སྟིང་པོ། གསལ་བ་ཡོངས་སྒྱུའི་རང་བཞིན་འཆར་རྒྱལ་སྒྱུའི་འབྲུང་གནས། བམ་མཁའ་
ལྟར་གོ་འབྱེད་པ། ཉི་ཟླ་ལྟར་འོད་གསལ་བ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་འདོད་དགྲ་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ། སྒྱུ་ལ།
གསུང་ལ། ཐུགས་ལ། ཡོན་ཏན་ལ། འཕྱིན་ལས་ལྔ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སྦྱེལ་ནས་
ཡོད་པ་ཉིད། གསང་སྟོང་ལས། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་ཡེ་མཁའུན་རང་རིག་ཐུགས། །དམིགས་བྱ་
དམིགས་བྱེད་མེད་པར་བྱན་དབང་བསྒྱུར། །ངོ་མཚར་སྒྲུ་གསུང་ཡོན་ཏན་ཁིང་ཁམས་ལས། །གཞན་ན་
མེད་དེ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན།^{༢༠} །ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ལས། གྱེ་སེམས་

དཔལ་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཀུན་བྱེད་བྱང་ཆུབ་ངལ་རང་བཞིན་ལས། ཁ་བཅལ་རང་བཞིན་ལྟོན་གྱིས་
 བྱུང་བ་ནི། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྐྱ་གསུམ་སྟེ། ངལ་རང་བཞིན་མ་བཅོས་ཆོས་སྐྱར་བྱུང་། ངལ་
 རོ་པོ་མ་བཅོས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས། ངལ་ཐུགས་རྩེ་མངོན་སྐྱུང་སྐྱུ་གསུམ། བཅལ་ནས་བྱུང་
 བའི་འབྲས་བུ་བཟན་པ་མིན། ཁ་བཅལ་ལེ་ནས་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན།^{༡༥} ཞེས་སོ། རྟེན་པོ་
 རོན་དེ་ཁམས་སམ་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱར་སྐྱོས་པ་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་ལྟོན་བྱུང་བ་ཆེན་པོར་ལེ་ནས་གནས་
 བ་ཡིན་ནོ། ཁ་དག་པ་གཞིའི་འབྲེལ་ཆུལ་ནི། རྟེན་པོ་འབྲས་སྐྱར་སྐྱོས་པ་བཞིན་འབྲེལ་ཏེ།
 གསང་སྒྲིང་ལས། ཞེ་མའོ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ལས། རང་གི་རྣམ་རྟོག་ལས་གྱིས་འབྲེལ། ལྷ་
 ཆོག་ས་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་། ཀུན་ས་དང་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ། རང་ག་དང་བདག་གིར་
 སོ་སོར་འཛིན། ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་རྩེའི་ཉེས་དམིགས་བདག་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྲོས། རྒྱུད་དུག་སྐྱེ་
 འགག་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་། ཀུན་ས་དང་སྐྱུག་བསྐལ་འབྲེལ་ལ་ལོར་ལ་སོགས་པ། རོག་རྟོག་
 ཉིད་ལས་གཞན་དུ་ཅི་ཡང་མེད།^{༡༦} ཅིས་སོ།

དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་སོ་སོར་འཁོར་བ་ལས། ལྷ་བར་དུ་མི་རྣམས་འབྲེལ་དུས་དང་
 པོ་མངལ་གནས་འཛིན་པ་ན། ཐོག་མར་མིག་གཉིས་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་མཐུད་དུ་ཆགས་ཏེ། དེ་ལས་ལུས་
 རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དྲངས་མའི་དབང་པོར་སྐྱར་བ་ལས། རྩ་གསུམ་ཀ་བའི་ཆུལ་དུ་གནས་པའི་
 བར་ན། ཨོ་ཨོ་ཧྲི་གསུམ་ཡི་གའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསལ་བ་དེས། ཕྱིར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྟེན་
 བྱེད། བར་དུ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྦང་གཏི་མུག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བྱེད། གསང་བར་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན་
 བྱེད་དོ། རྟེན་པོ་དང་དབྱུང་མའི་ཡར་སྐྱ་ཆོངས་བུག་མར་སྐྱ་གསང་གནས་ལ་ཐུག་པའི་གལས་རོམ་དཀར་བ་
 དང་གཡོན་རྒྱུང་མ་དམར་བ་གཉིས་དབྱུང་སྐྱེ་སྐྱེའི་གལས་གཡོན་ནས་ཕན་ཚུན་ལྷ་གྲུ་རྒྱུད་དུ་མཐུད་པ་
 ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། རྟེན་གལ་རྩའི་འཁོར་ལོ་ཡང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 ལྟར་ན་གསུམ་དུ་གནས་ཏེ། ལྟེ་བ་སྐྱུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་དུག་རྩ་རྩ་བཞི། མགིན་པ་ལོངས་སྟོང་
 གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྩ་དུག་སྒྲིང་ག་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྩ་དུ་གནས་སོ། སྐྱ་བཞི་ལེ་
 ཤེས་གྱི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱེ་གཙུག་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་

ཡོད་དོ། །སྤྱི་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེའི་སྤྱི་དབང་གནས་བདེ་སྤྱོད་གི་ལམ་ལོ་རྩ་
འདབ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཁམས་དངས་མ་འབབ་པའི་རྩས་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ།

ལམ་ལོ་དུག་གི་མི་པ་དང་སྤྱོད་ན། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ལོ། མགིན་པ་ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ལོ། དཔུ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལོ། གཙུག་ཏོར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ལམ་ལོ།
སྤྱི་དག་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལོ། རྟེ་བ་སྤྱུལ་པའི་ལམ་ལོ་སྟེ་དུག་ཏུ་ཡོད་ལ། སྤྱི་འབྲུལ་པ་ལྟར་ན་མ་དག་
པ་རིགས་དུག་གི་ས་བོན་དུག་སྤྱང་གཞིར་གནས་པ་ལ། སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དུག་དང་། ཡོ་ལ་ཏུ་ཐུན་
པ་དུག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱངས་པས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་གིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དུག་འཕྱོང་།
ལམ་ལོ་རེ་དང་པའི་བར་རེ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་དག་པས་ས་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པའི་མཐར་བཅུ་
གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ས་རྫོགས་པར་འདོད་ཅིང་། དུས་ལམ་ལོ་ལམ་ལོ་དུག་དང་། བར་
དུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྤྱང་འཕྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཐིག་ལེ་མི་
འཕྱོ་བའི་དབང་གིས་ཡར་བསྐྱོད་ག་དུ་ས། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ལོ་རེ་ལོག་པས་ས་དང་པོའི་
རྟེན་སྟེ། སྤྱང་འཕྱོང་བ་གཅིག་འགག་ རྟེན་འབྲེལ་གཅིག་འདག་ དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་
ལམ་ལོའི་བར་དུ་ས་བཅུ་གཉིས་བཞོད། སྤྱང་འཕྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་འགག་ རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
འདག་ ཐིག་ལེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤྱིན་པས་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་དོ།

སྤྱི་འབྲུལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་ལམ་ལོ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དག་ཆོས་པའི་ལམ་
ལོ་དང་། སྤྱི་གཙུག་ཏོར་པོའི་ལམ་ལོ། །འདི་དག་ན་རྩ་འདབ་ཀྱང་རགས་པ་ལྟའི་གངས་དང་མཉམ་
ལ། ལྟ་བུ་པས་སྤྱི་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་འདྲ་བཞིན་བཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་ལྟ་བུ་རྩ་བཅུ་དེ་བརྒྱ་
ཕྱག་གཅིག་གོ། སྤྱི་འབྲུལ་ཆེན་མོ་ལས། རོ་མ་བརྒྱུད་མ་ཀླན་འདར་མ། ལམ་ལོ་སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་
དག་ན། ཀླ་བའི་རྩལ་དུ་གནས་པ་ལ། ལལ་གའི་འདབ་མ་གངས་ལས་འདས། ཁམས་དང་སྤྱོད་
ནི་འབབ་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་རྩ་ནི་སྤྱོད་ཕྱག་གཅིག་ བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཡིས། ཉི་ཉི་མེད་སྤྱོད་
དུག་བརྒྱའི་སྤྱོད་། འབྲུ་བ་ཆེན་མོར་འདོད་པ་སྟེ། ཀལ་ན་ནི་བཞི་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཁོའོ། ། ཁམས་པ་དང་།
འབྲུ་ལྟ་ལས། ཉེ་བའི་རྩ་རྣམས་དུ་མ་སྟེ། ཉེ་ལས་ལུས་ནི་བཀའ་ནས་གནས། ཉེ་རྣམས་སྤྱོད་ཕྱག་

བདུན་ཅུ་གཉིས། ལུས་ལ་དེ་ཉིད་ལྟ་མོ་རྣམས། ཁེས་དང་། གཞན་ཡང་། རྫོང་ཐག་བདུན་ཅུ་ཅ་
གཉིས་ཀྱི། རྩ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རིགས་བཤད་དོ།¹⁷ ཁེས་སོ། རེ་འད་ཉིན་ཞག་སྟགས་གཅིག་ལ་རྒྱང་
ཉི་མེ་ཆིག་རྫོང་དུག་བརྒྱ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། འཇུ་བ་རྒྱང་བ་ཀི་ཀྱན་དུ་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་མི་བཞི
རྫོང་གི་རིམ་པ་དང་གངས་མཉམ་པས་དེ་དག་གི་རྟ་བྱེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་ནམ་རྒྱུ་བ་ན་དེ་དང་
མཉམ་དུ་རྒྱུ་བར་འདོད་དོ། རང་བཞིན་དུ་ལོ་རྒྱུད་ཁྱེད་ན་གནས་པ་དང་། མོ་རྒྱུད་ཐུར་སེལ་
སྤང་ན་གནས་པ་དང་། མ་ཞིང་གི་རྒྱུད་མཉམ་གནས་པར་ན་གནས་པ་གསུམ་བཤད་དོ།

ཅ་བའི་རྒྱུད་ལོ། རྩོག་འཛིན། མེ་མཉམ། རྩབ་བྱེད། ཁྱེད་རྒྱ། ཐུར་སེལ་ལྟར་གྲགས་སོ། བྱེད་
ལས་ཀྱང་། རྩོག་གནས་པ་དང་། རྫོང་འཕེབས་པ་དང་། ལུས་གནས་པ་དང་། དཔུགས་དབྱུང་དུ་བ་
དང་། འགོ་འདུག་ཟག་པ་འདོར་བ་དང་བཅས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། འདི་དག་ནི་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་
ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལཱོ། ཁང་གི་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལྟ་བུ། ས་རྒྱུད་མེར་པོ། མེ་རྒྱུད་དམར་པོ། རྩ་
རྒྱུད་དཀར་པོ། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ལྟར་གྱ། བས་མཁའི་རྒྱུད་མཐིང་གའོ། བྱེད་ལས་ནི་ནང་གི་རྒྱུད་པོ་ཁམས་
དང་སྟེ་མཆེད་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད། མ་དག་པ་དུག་ལྟ་དང་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་མཆེད་པའི་གཞི་
བྱེད་དོ། གསང་བའི་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་ཤེས་ལྟ་ལ་གྲགས་པས་དགས་པར་མེད་དོ། ཁམས་དྲུངས་མ་ཆེན་
པོ་ཡང་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་གཉིས་ཏེ། རོ་བརྒྱུད་གཉིས་ནས་འཁོར་ལོ་སོ་སོའི་ཅ་འདབ་ན་
གནས་སོ། རྒྱུད་མེད་ལ་ཀི་གཡས་གཡོན་གོ་བརྒྱུག་པས་གནས་པར་བཤད་དོ། རྒྱུད་པར་དུ་རྒྱ་བ་
རོ་མ་ནས་ཡར་སྐྱ་སྒྱི་གཙུག་གི་རྟ་ལས་འབབ་ཅིང་། ཉི་མ་བརྒྱུད་མའི་མར་སྐྱ་གསང་གནས་ཀྱི་ཨ་
ལས་འབབ་པའོ། རྒྱེས་པའི་བརྒྱུད་མ་དང་རྒྱུད་མེད་ཀྱི་རོ་མའི་མར་སྐྱ་མཐུད་པར་སྐྱར་པས་ཁམས་
དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་མི་འཇག་པར་བཤད་དོ།

ཅ་མཐུད་རྣམས་གོ་ལ་བ་ལས་ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་འདོད་དེ། དཔུ་མའི་
མཐུད་པ་གཉིས་གཉིས་གོ་ལ་དུས་ས་བཅུ་ཉི་མ་རེ་རྫོགས་ཤིང་། དེའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་
དྲུངས་མ་རེ་དང་རྒྱུད་དྲུངས་མ་རེ་དེར་རྒྱུད་པའི་མཐོང་སྤང་དུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ཅ་མཐུད་དང་པོ་
གཉིས་གོ་ལ། དྲུངས་མ་གཉིས་དཔུ་མར་རྒྱུད། ལྟེ་བ་སྐྱུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཅ་ཆེན་བཞིའི་མཐུད་པ་

གྲོལ་བ་ལས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་འཆར་བ་ལྟ་བུའོ། །འཁོར་ལོ་བཞིའི་མདུད་པ་གྲོལ་བ་ལས་སྒྲུབ་བཞི
 གྲོལ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཅ་མདུད་པ་ལ་ན་དྲུངས་མ་དཀར་དམར་
 གཉིས་དཔལ་པོ་དང་དཔལ་འཛིན་ལྟལ་དུ་འབྲིལ་སྒྱུར་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཅ་ཡུར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཁམས་རྒྱ
 ལྟ་བུ་དེ་རྒྱུད་བྱགས་ལྟ་བུས་བསྐྱེད་ནས་འགོ་འོང་དུ་གནས་པ་ནི་དོ་རྩེའི་ལུས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྟེན་
 དུ་གྱུར་པའོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྒྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ལ་སྒྲིང་ཁོང་སྒྲོང་གི་དགྲིལ་ན་རྩའི་དྲངས་མ་རྩ་
 གན་རྒྱས་པ་བལྟ་བུ་འདྲ་བ་བརྒྱད་ལས། གསུམ་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྩ། གཅིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩ། གསུམ་
 རང་བརྒྱད་གྱི་རྩ། གཅིག་ཡོན་ཏན་གྱི་རྩ་སྟེ། བེམ་ལའི་གསང་ཐིག་ལས། གང་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་
 བརྒྱད་དུ་ཤེས།¹⁵ ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། གང་ལ་ཡོད་ན། སྒྲིང་ཁོང་སྒྲོང་གི་དགྲིལ་ན་
 རྩའི་དྲངས་མ་རྩ་གན་རྒྱས་པ་བལྟ་བུ་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། གསུམ་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྩ། གཅིག་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩ། གསུམ་རང་བརྒྱད་གྱི་རྩ། གཅིག་ཡོན་ཏན་གྱི་རྩ། དེ་ལྟར་བརྒྱད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།¹⁶ །
 ཞེས་སོ། །

དེའང་དབུས་གྱི་གསུམ་ནི་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་པའི་རྟེན་ནོ། །མདུན་ན་མེ་ལོང་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩ་ལས་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་སྟོན་ཡོན་ཏན་གྱི་རྩ་ཞིང་ཁམས་དང་
 གཞལ་ལས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་འཆར་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །གཡོན་ན་དུག་གསུམ་རང་བརྒྱད་གྱི་
 རྩས་ཁམས་གསུམ་རང་མཚན་གྱི་འབྲུལ་སྤང་བསྐྱེད་པའོ། །དེའང་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྩའི་སྤྲུལ་ནས་འོད་
 སེར་པོ་རྒྱུ་པོའི་ཁྱོད་ན། སྤྲང་གཞིའི་ཡི་གེ་སྤྲད་དེ་སྟེ་ལྷ་མེན་དང་བྱོལ་སོང་གིས་བོན་དང་། སྤྲང་
 བྱེད་ཨོྫ་སྤྲད་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྲིང་པོའོ། །ཡི་གེའི་རང་འོད་ཟེམས་གི་གྲུར་ཁང་འདྲའོ། །ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩ་
 མཐིང་ག་གྲུབ་བཞིའི་སྤྲུལ་ས་ན་སྤྲང་བྱེད་རྒྱུ་དང་། སྤྲང་གཞི་ལྷ་མེན་ས་བོན་ཨ་དང་ནི་སྟེ། དཀར་
 དམར་མཐིང་གའི་འོད་ཅན་ནོ། །རང་བརྒྱད་གྱི་རྩ་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་སྤྲུལ་ས་ན། སྤྲང་བྱེད་ཨོྫ་དང་།
 སྤྲང་གཞི་དབུལ་པ་དང་ཡི་དུགས་གྱིས་བོན་བྲེ་དང་དུའོ། །དེའང་མ་དག་པའི་དུས་ན་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་ཡི་གེ་དུག་པོའི་སྤྲང་དུ་སོག་སྟེ། ཞེ་སྤང་གིས་ལས་བྱས་
 པའི་འཁོར་ཁོང་ཁྲོལ་སོགས་པ་ནི་དུའི་སྤྲང་དུ་སོག་གོ། །འདོད་ཆགས་ལྟེ། ར་རྒྱལ་ཨ་དང་ནི། ཡག་

དོག་སྒྲུ། གཏི་མུག་འི་སྟེང་དུ་སོག་གོ། རྟོགས་པའི་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་རྩ་ལ་དགོ་པ་རྣམས་སྒྲུ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་སོག་གོ། རྟོགས་སྒྲུ་དང་འབྲེལ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཨོ། རྟོགས་པ་བློས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྩྭ་གི་སྟེང་
 དུ་བཞག་པས་སྒྲུང་གཞིའི་ཡི་གེ་དང་དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱེད་དོ། རྟོགས་
 ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། གང་ལ་ཅི་འདྲ་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པ་བཞིན།^{༡༠} ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ལ་འོད་
 སེར་པོ་ཞིག་གནས། ཅི་འདྲ་ན་དབྱིབས་ལྷུམ་པོ། རྩལ་དངུལ་རྩལ་ལ་ལྟན་མར་གྱི་ཆོལ་ཡོད་པ་
 དང་འདྲའོ། སྟིང་པོ་ཨོ། ས་བོན་ནི་སྤྱི་དང་ཉི་དེ་གསུམ་གྱི་ཁ་དོག་ནི་ཟེ་འོག་གི་གྱུར་ཐུབ་པ་འདྲའོ། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རྩ་ལ་འོད་མཐིང་ག་ཞིག་གནས་སོ། ཅི་འདྲ་ན་དབྱིབས་གྲུབ་ཞི། ཞགས་པ་སོགས་པ་འམ་སྒྲུལ་
 འཕྱིལ་པ་འདྲའོ། རྩལ་ལེ་བརྒན་ལྟེ་ལེ་ཤེས་གོང་བརྒྱས་པ་འདྲའོ། སྟིང་པོ་ནི་རྩྭ་། ས་བོན་ནི་ཨ་
 དང་ཐོའོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་ལ་འོད་དམར་པོ་ཞིག་གནས་སོ། ཅི་འདྲ་ན་དབྱིབས་ལྷུ་གམ་དམར་པོ།
 རྩལ་སོགས་ལེ་རྩལ་སྟིག་རྒྱུམ་ལ། རྩ་སྒྲུའི་ཁ་ན་ཟེལ་པ་ཆགས་པ་འདྲ། ཁ་དོག་ཟངས་པ་ལྟན་མ་ལ་ར་
 གན་གྱི་རྩ་སོང་བ་དང་འདྲའོ། སྟིང་པོ་ལྷུའོ། ས་བོན་ནི་བྱེ་དང་དུའོ། རྟོགས་པའི་དུས་ན་
 འཕོར་བའི་རྒྱ་སྟེ་ཨ་ཐོ་ལ་སོགས་པའོ། རྟོགས་པའི་དུས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཨོ་ལ་སོགས་པའོ། རྟོགས་
 འདྲེས་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་གནས་པའི་རྩལ་གོང་དང་འདྲ་བས་བསྐྱེས་པ་བཞིན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། རྟོགས་
 ལྟར་རྩ་ཆོན་པ་བཞིལ་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གནས་རྩལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་བཞི་བྱེ་བྲག་དུག་
 ལས་བརྒྱད་དཀྱིལ་ན།^{༡༡} ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། རང་རྒྱུད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྩ་
 དང་བཞིའོ། བྱེ་བྲག་ནི་འོད་སེར་པོ་ལ་ཀླག་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གནས་སོ། འོད་མཐིང་ག་ལ་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་གནས་སོ། འོད་དམར་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་སོ། འོད་དམར་ནག་ལ་སྟོ་
 ལཱེ་རྣམ་ཤེས་གནས་སོ། འོད་སེར་པོ་རྩའི་དྲངས་མ་དར་དཀར་གྱི་སྒྲུད་པ་འདྲ་བ་ལ་རྒྱུའོ། འོད་
 མཐིང་ག་དཔུགས་ཀྱི་དྲངས་མ་ལ་རྒྱུའོ། འོད་དམར་པོ་ཁྲག་གི་དྲངས་མ་ལ་རྒྱུའོ། འོད་དམར་ནག་
 སྟོ་ལཱེ་རྩའི་དྲངས་མ་ལ་རྒྱུའོ། འོད་སེར་པོའི་འགྲམ་ན་ཨོ་དང་སྤྱི་གཉིས་གནས་སོ། འོད་མཐིང་
 གའི་སྒྲུབ་ན་རྩྭ་དང་ཨ་ཐོ་གཉིས་གནས་སོ། འོད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ན་ལྷུ་དང་བྱེ་དུ་གཉིས་གནས་སོ། །

འོད་དམར་ནག་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལ་ཨ་ཐི་གཉིས་དབྱུགས་ཀྱི་
 སྒྲིགས་མ་ལ་རྒྱལོ། །ཐུའི་གཉིས་ཙའི་སྒྲིགས་མ་ལ་རྒྱལོ། །བྲེ་དུ་གཉིས་ཁྲག་གི་སྒྲིགས་མ་ལ་རྒྱལོ། །དེ་
 ཡང་ལྟ་དང་མི་གཉིས་སུ་སྒྲེ་བའི་ཁ་ཟིན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བྱས་ནས་ས་བོན་ཨ་དང་
 ཐི་ལ་སོག་གོ། རྒྱལ་སོང་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་སྒྲེ་བའི་ཁ་ཟིན་ནི་ཀྲན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བྱས་
 བས་ས་བོན་སུ་དང་ཏི་ལ་སོག་གོ། །ཡི་དུགས་དང་དཔྱལ་བར་སྒྲེ་བའི་ཁ་ཟིན་ནི་སྒྲོ་ལའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱིས་བྱས་ནས་ས་བོན་བྲེ་དང་དུ་ལ་སོག་གོ། །འདི་ལྟར་གནས་
 པ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རྒྱུད་དུ་གནས་སོཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིང་
 གའི་ཅ་བརྒྱད་པོའི་དབུ་ས་ན་ཙའི་དྲངས་མ་དར་དཀར་གྱི་སྒྲུ་ད་པ་འབྲ་བ་ལ་སྒྲོམ་པ་རྩ་རྩ་བཅུ་ར་
 གཤགས་པ་ཙམ་གྱི་ནང་ན། ཁྲག་གི་དྲངས་མ་དང་དབྱུགས་ཀྱི་དྲངས་མ་འབྲེས་པ་ལ་འོད་ཁ་དོག་ལྟ་
 ལྟ་བུ་གི་རྩ་བ་ལ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་སྒྲུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཞུགས་ཏེ། མཚན་
 བརྗོད་ལས། འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་གྱི་བེལ།⁹⁹ ཞེས་པའོ།

སྒྲིང་གཞིས་ཀྱི་པོ་བྲང་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་ན། བཅོམ་ལྟན་འདས་རིགས་ལཱའི་སངས་རྒྱལ་
 ཀྲན་ཏུ་བཟང་པོ་དུས་རྟག་པ་རྒྱན་གྱི་ཁོར་མོར་བཞུགས་པ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་། བརྟག་གཉིས་ལས།
 ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་སྤངས། རྒྱུ་པོ་ཀྲན་ལ་ཁུབ་པ་པོ། ལུས་
 གནས་ལུས་ལས་མ་སྒྲེས་པའོ།¹⁰⁰ ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཆེན་པོ་འོད་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་ལས། རྒྱུགས་སངས་སྒྲུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཕྱིར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་
 ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྲན། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱལ་སྒྲིང་པོ་ཅན།¹⁰¹ ཞེས་པ་དང་། དོ་ཉམ་རྗོད་ལས།
 གང་ཞིག་གང་ལ་གནས་པ་དེད་ག་ནི། རེ་ནི་དེ་དུ་མཐོང་བར་མ་སྒྲུར་ཏེ། རྟཁས་པ་ཐམས་ཅད་བརྟན་
 བཅོས་འཆད་པ་ཡིས། ལུས་ལ་སངས་རྒྱལ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་སོ།¹⁰² ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཉིད་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུར་སེམས་ཀྱི་དྲངས་མ་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་ས་པའི་ཆོ་བ་དན་ལས་
 འདས་པའི་ཁིང་སྤང་ལུང་གྲུབ་འོད་ཀྱི་ཁང་པ་བར་དོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་འཆར་བ་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་
 ཁིང་རྣམ་དག་སྒྲུག་པོ་བཞོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པས་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་འབད་བ་ན་རྒྱུང་སེམས་

གྱི་དྲངས་མ་ཐམས་ཅད་དེར་རྫོགས་ནས་སྤང་ཆའོད་ལྔ་དང་སྤྱང་ཆའོས་གྱི་སྐྱེ་རོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་
 པས། ལམ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ཏེ་སྐྱེ་གཉིས་མངོན་དུ་སྐྱར་པས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །དེ་འདྲ་དབུ་མའི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་རྩ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 ཉིད་འོད་གསལ་བའི་རྟེན་ཡིན་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་ལྷར་འབྲེལ་ཞེན། དབུ་མ་ནས་སྤྱང་
 དབུ་ས་སྤྱའོད་ལམ་གིན་ཏུ་ཕྱ་བ་རྟ་ར་བརྩར་གཤགས་ཅམ་ཟང་ཐལ་ལེ་ཡོད་པར་འབྲེལ་ཏེ་རྟེན་བྱས་
 པ་ཡིན་ན། སྐོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་ཡང་དག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། ཅུ་གསུམ་དབུ་མའི་ནང་དང་
 འབྲེལ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ།།

འོན་ཀྱང་རྒྱང་ཐམས་ཅད་དབུ་མར་འཇུག་ལ། དབུ་མའི་རྒྱང་གི་དྲངས་མ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩ་དེར་
 འཇུག་དགོས་པས་འབྲེལ་བར་འཐད་ཅིང་། འཆི་དུས་དྲངས་མ་དང་རྒྱང་ཐམས་ཅད་དབུ་མར་འདུ།
 དབུ་མའི་རྒྱང་དང་དྲངས་མའི་གིན་ཏུ་དྲངས་མ་དེར་འདུས་པ་ལས་འོད་གསལ་འཆར་བར་འདོད་དེ།
 སྤྱང་བའི་འོད་གསལ་སྤང་བ། མཆོད་པ། ཐོབ་པ། ཉེར་བར་ཐོབ་པ་བཞི་རིམ་པས་ཤར་ཁིང་ལུབ་ནས་
 སྤང་བའི་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་ཁིང་སྤང་གིས་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པར་འཆར་ཁིང་། རིགས་ལྡེ་སྐྱེ་
 དང་ཁིང་ཁམས་པས་མ་གཏན་གྱི་ཞག་ལྔར་འཆར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དེའི་གནད་གྱིས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གནད་འདི་ནི་གིན་ཏུ་གསང་བའི་གསང་ཆེན་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་ནང་གི་
 ཁག་དབུགས་དྲངས་མའི་འོད་ལྡེ་སྤོང་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་། དཔེར་ན་གསེར་
 གྱི་སྐྱེ་གྱུའི་ནང་དུ་མོར་བུ་གེ་གེ་བུ་བུག་པ་ལྟར་དྲངས་ལ་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། གསང་
 ཐིག་གི་འབྲེལ་བ་ལས། བརྒྱད་དཀྱིལ་ན་^{༡༦} ཞེས་པ། དེ་ལྟར་རྩའི་དྲངས་མ་རྩ་ཐུན་རྒྱས་པ་བལྟ་
 པ་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་བྱའོ། །དེའི་དབྱིབས་པ་ཐག་ཁྲག་པ་^{༡༧} བཞིན་དུ་འདུག་པ་ལ་བརྒྱད་ཅེས་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་གྱི་མདོ་དྲངས་མའི་ཡང་རྩའི་དངས་མ་དར་དཀར་གྱི་སྐྱེད་པ་འདྲ་བ་ལ་དབྱིབས་
 པ་ཐག་ཁྲག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་ཐ་སྤྱོད་ནི་རྟ་ར་བརྩ་ཆ་བ་ཅམ་གྱིས་བརྩུང་ལ། དར་དཀར་
 གྱི་སྐྱེད་པ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཁག་གི་དྲངས་མ་མཆོལ་ལྟོག་ལ་མའི་དངས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་
 དབུགས་གྱི་དྲངས་མ་གསེར་ས་ལེ་སྐྱམ་ས་འོག་ན་གནས་པའི་རྒྱངས་པ་ཅམ་རྒྱུའོ། །དབུགས་གྱི་དྲངས་

མ་དེ་ལ་འོད་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཞིག་གནས་སོ། །འོད་དེའི་ནང་ལ་དགྲིལ་ཞེས་བྱའོ། །ན་ཞེས་པ་
བཞུགས་པའི་དོན་ཏེ། འོད་དེའི་དགྲིལ་ན་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཞུགས་སོ། །དེའི་དཔེ་
ཅི་འདྲ་ན། གསེར་ལྷན་མའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ནང་དུ་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟེའུག་བཞུགས་པ་འདམ། རིན་པོ་ཆེ་གེ་
གེ་རུ་གདང་ལ་གདམས་པ་འདྲ་ལ། ཁ་དོག་ཉི་མ་གར་བའི་དགྲིལ་ལ་འོར་འདྲ་བར་བཞུགས་སོ། །དེ་
ནི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་སྒྲིང་པོ་དོན་དམ་དང་ཀླུ་རྫོང་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཀླུ་ལ་བྱུང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལེ་
ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། འོར་བར་འབྱུངས་ཀྱང་སེམས་དེ་ལ་གཡོ་བའམ། ཉམས་པ་འམ།
དམན་པར་གྱུར་པ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་སྒྲོན་པས་བཟང་དུ་སོང་བ་མེད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས།
རི་ལྟར་སྒྲར་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། །འབྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

དེའང་རྩམ་གྲོག་ལས། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་སྒྲིན་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་
ནི་དེའི་འབྲུལ་མར་གྱིས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་འདི་གསུངས་སོ། །ཞེ་མའོ་ཡེ་ནས་རྣམ་དག་
ཆོས། ལྷ་ཆོག་སྒྲུབ་ཡང་རྟོག་པར་གསང་། རོ་བོ་ཉིད་ནི་བརྟོན་དུ་མེད། ལྷོད་མ་ཡིན་ལ་བསྟན་
པར་དགའོ། ཞེ་མའོ། ལྷོད་གསུམ་ཡེ་ནས་དག་པའི་རང་བཞིན་ལ། རང་ག་ཏུ་རྟོག་པའི་སྲིད་རྩའི་
ཉེས་དམིགས་གྱིས། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་འབྱུངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། མི་མཐུན་བདེ་སྟུག་གནས་
རྣམས་སོ་སོར་བཟུང་། རྟོག་རྟོག་ནོར་བའི་དབང་གིས་ཀླུ་བརྟགས་ཀྱང་། རང་བཞིན་ཉིད་ལས་
ཉམས་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད། ཞེ་མའོ། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་སྐྱོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། རྟོག་ནས་དོན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ལྟོངས་པའི་དབང་གིས་འོར་བའི་འོར་ལོར་འབྱུངས། རྟོག་རྟོག་
ཉིད་ནས་དངོས་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས། །འབྲུལ་འོར་ཉིད་ཀྱང་མི་ཟད་ཀྱང་དུ་ཆེ། ལྷིག་ས་མ་ལྟ་ཉིད་
བདེ་ལྟན་གནས་སྟུགས་ལ། །ལུང་པོ་ལྟ་ཉིད་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲ། ལྷོད་རྩའི་ཉེས་དམིགས་བྱང་
ཆུབ་སྒྲིང་པོར་གསལ། ལྷི་ནང་སྒྲོད་བཅུད་ཡབ་ཡུམ་ངང་དུ་གསལ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྟུག་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་དག་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འབྲུལ་ཚུལ་
བསྟན་ཟིན་ནོ།

ད་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་མ་དག་པ་ལྟར་སྤང་
 བའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཡཔ་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཞིང་། འཕྱུང་བ་ལྟ་ལྟམ་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་
 སངས་རྒྱས་ལ། རྫོགས་ཆོག་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་སངས་རྒྱས་པས་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། གསང་སྟོང་ལས། ཨེ་མའོ། རྫོ་རྩེ་ཕུང་
 པོའི་ཡན་ལག་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་གྲགས། སྟོམ་ཆེད་ཁམས་རྣམས་མང་པོ་ཀྱན། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགྲིལ་ལའོར་ཉིད། ས་རྒྱ་སྟུན་དང་ལྷ་མགྲི། མེ་རླུང་གོས་དཀར་སྟོལ་མཆེ། རྩམ་
 མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ། སྤིད་གསུམ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞིང་། ཐམས་ཅད་མ་ལུས་ཆོས་
 སོ་ཅོག སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས། སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་བརྟེན་སོ།⁴⁰ ཞེས་སོ། བྱང་པར་དུ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་
 པར། ཀྱན་བྱེད་ལས། སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་ནི། ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོས་སྤར་
 ཡང་ལུང་མ་བསྟན། བྱིས་ནས་མི་སྟོན་ད་ལྟ་སྟོན་མི་མཛད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་སེམས་སུ་གཤམ་
 པར་བྱ།⁴¹ ཞེས་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རིན་ཆེན་སེམས་ལས་བྱིར་བྱུང་པའི། སངས་
 རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད།⁴² ཅེས་པ་དང་། ཡེ་གཤམ་གྲུབ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་དམ་པ་འོད་
 གསལ་བ། ཀྱན་དུ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྟུག་ཀྱང་མ་བྱས་རང་བྱུང་བ། ཡེ་ཉིད་ནས་ནི་གནས་
 པའོ།⁴³ ཞེས་སོ།

མདོར་ན་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སྟུའི་དགྲིལ་ལའོར། གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་གསུང་གི་དགྲིལ་
 ལའོར། དམ་རིག་ཐམས་ཅད་བྱུགས་ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་ཏེ་གསུམ་དུ་གཤམ་པར་བྱ་བ་ཡང་། ཀྱན་བྱེད་
 ལས། ཀྱེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ཡིས། སྟོང་པོ་སྟུ་ཡི་དགྲིལ་ལའོར་བཀོད་པ་ནི། རི་ལྟར་
 སྤང་ཞིང་གནས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། སྟོམ་མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ངང་ལ་བཀོད། རི་ལྟར་གྲགས་
 གིང་གནས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། སྟོམ་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆོག་གིས་གསུང་དུ་བཀོད། སྟོང་པོ་བརྗོད་དུ་
 མེད་པའི་གསུང་ལ་འདུས། དེ་ཡང་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོས་བཀོད་པ་ཡིན། ཀྱེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཀྱན་བྱེད་
 རྒྱལ་པོ་ཡིས། སྟོང་པོ་རིག་པའི་དགྲིལ་ལའོར་བཀོད་པ་ནི། རི་ལྟར་དམ་རིག་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་

ཀྱམ། །མ་སྒྲིལ་ཀྱམ་བྱེད་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་རིག། ཀྱམ་བྱེད་ང་ཡི་སྒྲིག་སྒྲུང་ཐུགས་ཉིད་ནི། །མ་བཅོས་རྣལ་
 སྤྱོད་བཞག་པའི་དགྲིལ་ལའོར་གསུམ། །མ་བཤོད་དུས་གཅིག་ཆོག་མ་པའི་དོན་རྟོགས་པས། །ལྷན་གྲུབ་
 སྒྲིང་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད།^{༡༥} །ཅེས་སོ། །དེ་འདྲ་སྒྲིལ་སྒྲུང་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 རང་བཞིན་མེད་པས་ཆོག་མ་པའི་ནི། གཞི་དོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་བྲལ་
 བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །དགྲིལ་ལའོར་དེའི་རང་བཞིན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། གྱེ་ཀྱམ་བྱེད་ང་ཡི་དགྲིལ་
 ལའོར་བསྐྱར་པ་ནི། རང་ལས་ཐུང་བའི་དགྲིལ་ལའོར་ཆོག་མ་པའི་ལུང་། །མ་ལུས་སྒྲིང་པོར་ཆོག་མ་
 པས་སྒྲེ་འབྲི་མེད། །མ་བསྐྱེད་དུས་གཅིག་ཆོག་མ་པའི་དགྲིལ་ལའོར་རྟོགས། །ཁྱེད་དགྲིལ་ནི་མ་ལོར་
 དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལ། །ལའོར་ནི་ལའོར་འདས་བདེ་ཆེན་ཆོག་མ་པར་ལྟོ། །རྟོ་དགྲིལ་ལའོར་སྒྲིང་པོ་
 ཀྱམ་གྱི་ཙ། །དགྲིལ་ལའོར་མ་ལུས་འདི་ལ་འདུས་པར་རྟོགས། །ཁྱེ་ཀྱམ་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ང་ཡི་དགྲིལ་
 ལའོར་ནི། །མ་ལུས་སྒྲིང་པོར་ཆོག་མ་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ཉེ། །གང་གིས་དེ་དག་ཆོག་མ་པར་གང་
 རྟོགས་པ། །དགྲིལ་ལའོར་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་མཁས། །ཁྱེ་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་པ་ཀྱམ་བྱེད་རྒྱལ་
 པོ་ངས། །སྒྲེ་མེད་བྱང་རྒྱལ་མེས་ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་གྱིས། །འགོ་དང་འོང་མེད་ཀྱམ་དུ་བྱལ་པར་
 གང་ལ། །རྟོགས་པས་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག། །དེ་ཕྱིར་སེམས་དཔལ་འདྲི་ཆེ་བྱོད་གྱིས་ཀྱང་། །སྒྲེ་ལ་
 མ་གནས་དོན་ཉིད་རྟོགས་པར་གྱིས། །གང་གིས་དེ་ལ་རྟོགས་པ་སྒྲིལ་མ་ཐག། ཀྱམ་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་
 དོན་ལ་དབང་འབྱོར་འགྱུར།^{༡༦} །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྒྲིང་ཆོད་པའི་ངོས་ནས་སུ་ང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆོད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པས་བཟང་ངན་དང་སྤང་དོར་མེད་ལ། དེ་དག་ནི་སྒྲིང་པ་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲིལ་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་གཞི་རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགྲིལ་
 ལའོར་ཆེན་པོ་སྒྲེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ནི་སྒྲིང་སྒྲིད་ལའོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགྲིལ་ལའོར་དུ་
 བཤམ་པས་ཅི་སྒྲིང་ཡེ་བཤམ་སུ་སྒྲིང་པ་ཡིན་ཉེ། གསང་སྒྲིང་ལས། ཆོག་མ་ཆེན་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 པས། ཀྱམ་འབྱུང་དགྲིལ་ལའོར་ཆེན་པོར་སྒྲོད།^{༡༧} །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་དང་པོ་
 ལྟ་བུས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱར་བྱེད་ཉོ། །

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྤྱིན་གྱི་ལྟ་སྟོང་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའི། བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུ་ལ་
མདོར་བསྟན་པ་ལ་ལྔ་ལས། སྒྲོང་སྒྲེས་ཀྱི་ཚུ་ལ་ལྔ་བ་བསྒྲོམ་པ་ནི། གཉིས་པ་སྒྲོམ་པ་སེམས་སུ་བྱུང་བ་ལ། གཞི་
སྤྱིན་བྱེད་དབང་གི་རིམ་པ་དང་། ལམ་གྱོ་ལ་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དེའི་གྲོགས་སྟོན་པ་
དང་དམ་ཆོག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དེ་ཞིག་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུ་ལ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་སྐྱེ་བཞིའི་རིམ་པས་བསྒྲོམ་ཚུ་ལ་བཞི། [༡༩] །སྒྲོང་སྒྲེས་བག་ཆགས་སུ་དམིན་ཐོན་འགྲོའི་ཆོ།

སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྟན་ནས། །བསོད་ནམས་ཞིང་རབ་སྤྱན་དྲངས་མཆོད་པའི་མཐར།

རང་བཞིན་མེད་བསྒྲོམ་ཆོག་སྤྱི་གཉིས་སྟོན་ཐོང་ནས། [༡༩] །གདོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རྫོགས་རྒྱས་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི།

ཐོག་མར་སྒོ་ངེ་ལས་བྱ་སྐྱེ་བཞིན། །མདོར་བསྟན་རྒྱས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་རིམ་པས་བསྒྲོམ།

དེ་ལ་གསང་ཐུགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལྟའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རི་སྟེད་བསྒྲོམ་པ་དེ་དག་སྐྱེ་
གནས་བཞིའི་བག་ཆགས་སྟོང་བ་དང་བསྟན་ནས་བཞིར་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་འབྱུང་བ་པ་ལས། སྐྱེ་
གནས་བཞི་པོ་དག་བྱའི་བྱིར། །བསྐྱེད་པའང་དེ་བཞིན་རྣམ་པ་བཞི། །སྒྲོས་ཅན་སྒྲོས་དང་སྒྲོས་པ་
མེད། །ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་པ་མེད་བཞིའོ།¹⁴ །ཞེས་པའི་ཚུ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པེ་མ་ལས་གསལ་བར་
བྱེ་བ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒོ་ངེ་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཉིལ་ན་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལྟར། །སྒྲོས་པ་ཆེན་
པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་གང་གི་ཆོ། ཐོག་མར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་
ཉིད་སྒྲོང་ཅིག་གིས་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུ་ཁྱེད་གསལ་གང་བ་པ་རྣམས་བྱས་ལ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ལྟའི་
དཀྱིལ་ལོར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་། བསྟོད་པ་དང་། ཐུག་པ་བཤགས་པ་དང་། ཡི་རང་
བ་དང་། ལའོར་ལོ་བསྒྲོར་བར་བསྐྱུལ་བ་དང་། འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་གང་བ་པ་དང་། བསོད་
ནམས་བསྟོ་བ་རྣམས་བྱས་ལ། བརྩ་སྤྱོད་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའམ། མི་དམིགས་པར་བསྒྲོམས་
པའི་རང་ལ་དར་ཅིག་མཉམ་པར་གཞག་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་སྟེ་
མདོར་བསྟན་པའོ། །དེ་ནས་སྟོང་པའི་རང་ལས་ལྟ་སོ་སོའི་དཀྱིལ་ལོར་རྒྱས་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་
རྒྱས་པའོ།

མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་རྩལ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་སྐྱོམ་པ་ཆུང་བ།

མངལ་སྐྱེས་བག་ཆགས་སྤྱང་ཕྱིར་བསྐྱོན་པ་ནི། [༡༤] །སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོང་ལས་ས་པོན་དང་།

ཕྱག་མཆན་ལས་ནི་སྤྱད་པོད་ཟེར་སོགས། །རིམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བསྐྱོམ་གྱི་སྤར་བཞིན་དུ།

མདོར་བསྐྱེས་སྟོན་དུ་མི་འགྲོའི་བསྐྱེད་ཆོག་པ་ནི། [༡༥] །རི་ལྟར་རྒྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ལས།

མེར་རྒྱར་ལྟར་དང་མཁུང་ལྟར་ལ་སོགས་ནས། །ལུས་ཡོངས་ཆོག་ས་ཏེ་བཙའ་བའི་བར་བཞིན་ནོ།

འདི་ལྟར་མངལ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་རིམ་གྱིས་ལུས་ཆོག་ས་པས་སྐྱེ་བ་ལྟར། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེ་ཡང་
དང་པོ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས། སྤྱ་སྤྱ་མས་སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཐིག་ལེ་དཀར་
དམར་འདུས་པར་ནམ་ཤེས་ཞུགས་པ་ལྟར། ལྟའི་ས་པོན་རྩྭ་ལྟ་བུ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་རྒྱར་རྒྱར་པོ་
ལྟར་རྩྭ་ལས་དོ་རྩེ་དང་། ལྟར་ལྟར་པོ་དང་མཁུང་ལྟར་ལྟར་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱ་དེའི་རྒྱ་པོད་ལྟའི་གོང་ལ་
དང་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཏེ་དང་རྩས་སྤལ་ནས་ལུས་ཕྱིན་ཆོག་ས་པ་ལྟར་པོད་ལས་སྤྱར་ལྟར་པ་ནས་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པ་ཆོག་ས་པར་བསྐྱོམ་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ས་པོན་ལས་པོད་ཀྱི་གོང་ལ་དང་། ཕྱག་མཆན་ལས་
སྤྱར་བཞེངས་པར་འདོད་དེ། དེའང་བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྐྱེས་པ་དང་། བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོད་
པ་ནམས་པོར་བས་སྐྱོམ་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ།

དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་རྩལ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཡང་།

དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་བག་ཆགས་སྤྱང་པའི་ཕྱིར། [༡༦] །སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོང་ལས་སྤྱ་ནམས་ཀྱི།

མཆན་ཙམ་བརྗོད་ལས་ལྟར་གསལ་བསྐྱེད་ཆོག་ས་བསྐྱོམ། །རི་ལྟར་དྲོད་གཤེར་འདུས་ལས་སྤྱ་བ་པའི་ལུས།

ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པར་སྤྱབས་བཙའ་བ་བཞིན། [༡༧] །ས་པོན་ཕྱག་མཆན་སྐྱོམ་པ་དགོས་པ་མེད།

འདི་ལྟར་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འགྲུབ་པར་སྤྱ་བ་ལྟར། སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལ།
སྟོང་པའི་ངང་ལས་ལྟའི་མཆན་ཙམ་བརྗོད་པའམ་བྲན་པ་ལས་བསྐྱེད་པའོ། །དེའང་ས་པོན་ནས་སྤྱིའི་
བར་གྱི་སྐྱོམ་པ་ནམས་དོར་བ་ཡིན་ནོ།

བརྒྱས་སྐྱེས་ཀྱི་རྩལ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཡང་།

བརྩམ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྤྲད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ལལ་གྱིས་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྒྲོམ།།

རི་ལྟར་བརྩམ་སྐྱེས་སྤྲད་ཅིག་སྤང་བ་བཞིན། [༡༩] །མིང་ལས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྒྲོམ་མི་དགོས།།

འདི་ལྟར་བརྩམ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྤྲད་ཅིག་གིས་འགྲུབ་པ་ལྟར། །ལྟ་ཡང་དྲན་རྫོགས་སུ་མལ་གྱིས་སྒྲོམ་གྱི་མིང་
ལས་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བསྒྲོམ་མི་དགོས་སོ།།

གཙོ་བོར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ཡང་།

དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་ནམ་པ་བཞི་ཉིད་ཀྱང་། །གཙོ་བོར་སྐྱེ་བ་གང་བརྩམ་དེས་བསྒྲོམ་སེམས་ལ།།

བག་ཆགས་སྤང་ཕྱིར་ཀྱན་གྱིས་དེ་བཞིན་བསྒྲོམ། [༢༠] །ཁྱད་པར་ལས་དང་པོ་ཡིས་སྤོང་སྐྱེས་བཞིན།།

ཅུང་ཟད་བརྟན་པས་མངལ་སྐྱེས་བཞིན་བསྒྲོམ་སེམས་ལ། །བརྟན་པ་ཆེ་བས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་བཞིན་བསྒྲོམ།།

གིན་ཏུ་གོམས་པ་ཡང་དག་བརྟན་པ་ཡིས་ [༢༡] །རྩམ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་སྤྲད་ཅིག་དྲུངས་བསྐྱེད་བྱ།།

འདི་ལྟར་མི་རྣམས་གྱིས་ནི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཀྱན་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་། །མངལ་སྐྱེས་བཞིན་གཙོ་ཆེར་བྱས་ལ།
ལས་དང་པོ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་རིམ་གྱིས་བསྒྲོམ་ཞིང་། །སྐྱེ་བ་གང་བརྩམ་དེས་དེའི་བསྒྲོམ་
ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་མང་དུ་བསྒྲོམ་སེམས་རྣམས་རྫོགས་རིམ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱོབ་པས།
རྫོགས་རིམ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པར་གོམས་པ་བཞི་ལ་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་
ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོན་དུ་འགོ་བར་བྱའོ།།

རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། །སྤང་བཅས་སྤང་མེད་གྱི་ཚུལ་ནི། ད་ནི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་པར་
བྱ་སྟེ།

རྫོགས་རིམ་དེ་ཡང་སྤང་བཅས་སྤང་མེད་དེ། །བསྐྱེད་རིམ་བརྩམ་ནས་མཁའ་ལ་སྒྲིན་དེངས་བཞིན།།

མི་དམིགས་འདྲ་འཛོག་པ་སྤང་བམེད། [༢༢] །བསྐྱེད་རིམ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་གཤེས་བྱ་སྟེ།།

སྤང་དུས་ཉིད་ནས་འདྲ་བཞིན་སྒྲོམ་དང་བྲལ། །མ་ཡངས་བསྒྲོམ་པ་སྤང་བཅས་རིམ་པ་བཞིན།།

ལས་དང་པོ་ཡིས་བསྐྱེད་རིམ་ཞེན་པ་དགག། [༢༣] །སྤང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད།།

བརྟན་པ་རྣམས་གྱིས་རྫོགས་རིམ་ཞེན་པ་དགག། །སྤོང་ལ་མཚན་མར་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད།།

འདི་ལྟར་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ན་དྲ་བའི་ན་རྩ་མེ་གི་ན་ཏུ་ཕྱ་པའི་མོག་གི་ཡི་གེ་རྟ་ཇ་བརྒྱར་གཤགས་པ་ཙམ་ལ་བསྟ། དེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་རང་ལ་འཛོག་པ་ནི་སྤར་བ་མེད་པའི་ཚོགས་རིམ་ལས་དང་པོ་བ་དག་གིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དངོས་པོ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་འཛོམས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རང་ལས་སེམས་མ་ཡེངས་པར་སྒྲོ་བ་སྤྱེ་མེད་པར་བཞག་པས་བདེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འཆར་བ་ནི་སྤར་བ་དང་བཅས་པའི་ཚོགས་རིམ་སྟེ། ཅུང་ཟད་གོམས་པ་བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། སྤར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ།

བསྐྱེད་ཚོགས་འདྲ་འབྲེལ་མེད་པར་འཆར་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི།

ཕྱི་ནས་གང་སྤར་བསྐྱེད་རིམ་ཐབས་ཉིད་ལ། [༡༩] །འཛོན་མེད་ཤེས་པ་ཚོགས་རིམ་ཤེས་རབ་ཉིད།

དུས་རྣམས་ཀུན་དུ་འདྲ་འབྲེལ་མེད་པར་འཆར།

དེ་ཡང་སྤར་ལྟར་གོམས་པ་གིན་ཏུ་བརྟན་པས་སྒྲོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་སྒྲོང་གསལ་སྒྲོང་རིག་སྒྲོང་གི་ཚོས་ཉིད་བདེན་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། རང་གིས་མི་རྟོག་པའི་ཞིག་ནས་དབྱེར་མེད་པ་འཆར་བ་ནི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཚོགས་རིམ་སོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོའི་ཚོགས་རིམ་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས། བདག་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ། སྤྱི་ཚོགས་དོ་རྩའི་རིམ་པ། ཁོར་བུ་འགོངས་པའི་རིམ་པ། ཇ་ལན་རྩ་རའི་རིམ་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རིམ་པ་དང་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་དང་པོར་ཞིག་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱིར་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་འོད་ཀྱི་གོང་བུ་ལ་དམིགས་ནས། རྒྱུད་ཕྱིར་རྒྱ་བ་འབྱུང་བ་ལཱའི་ཁ་དོག་གི་དུས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་ལ་ནད་གདོན་རྟིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་བསང་། ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དངོས་གྲུབ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱིར་གའི་འོད་ལ་སེམས་འཛིན་པ་སྟེ། ལྟར་དུ་བདེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པས་ཐུན་མོང་དང་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། ཉག་ཏུ་སྤྱིར་

ལ་གནས་པ་ཡི། ཐིག་ལེ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་མེད། རེ་སྒྲོམ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པོ་ལ། རེས་པར་ཡེ་ཤེས་
སྒྲུབ་པར་འབྱུང།^{༡༥} ཞེས་སོ། ཐིག་ལེ་ནི་སྒྲར་བཤད་ཐེན་ཏོ། ལྷ་ཚོགས་རྩོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། རྒྱུ་ཁ་
སྒྲར་ཏེ་ལའོར་ལོ་ལྷའི་དབུས་སུ་རིགས་ལྷའི་ཕྱག་མཚན་བསྒྲོམ་སྟེ། སྒྲུབ་པར་ལའོར་ལོ། མགྲིན་པར་
རིན་པོ་ཆེ། སྤྱིང་གར་རྩོམ་སྟེ། ལྷེ་བར་བསྐྱེད། གསང་བར་རལ་གྱི་བསྒྲོམས་ལ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་པ་རིགས་ལྷ་རང་རང་གི་ཕྱག་མཚན་ལ་ཐིམ་པར་སེམས་བརྒྱུང་ལ་བསྒྲོམས་པས་ཞི་གནས་
སྒྲུབ། ཁོར་བྱ་འགོངས་པའི་རིམ་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་རྩལ་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ལའོར་ལོ་བཞིའི་ནང་
ནས་དགའ་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།

རྩོམ་པར་ལའོར་ལོ། རིགས་ལྷའི་ཕྱག་མཚན་སྒྲར་གྱུར་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲོར་མཚམས་
ནས་བདུད་ཅི་བབ་བས་ལུས་ཁེངས་པར་བསྒྲོམས་ལ། གཏུམ་མོའི་མེས་རྟོ་བསྐྱེགས་པའི་བདེ་བ་
ལ་སེམས་འཛིན་པ་སྟེ། གཏུམ་མོའི་ཡེ་ཤེས་མེ་འོད་ཀྱིས། རེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་
བསྐྱེགས་ཏེ། ཞེས་དང་། མཁའ་འགོ་རྒྱུ་མཚོ་ལས། གཏུམ་མོ་ལྷེ་བར་སྒྲར་བ་ཡིས། རྟོགས་ཐམས་
ཅད་ནི་བསྐྱེགས་པ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེགས་ནས་ནི། བསྐྱེགས་པས་རྟོག་ལས་ཐིག་ལེ་
འཛིན། འགྲོའོ་དེ་ནི་མཚམས་ཀྱང་དུ། ཁང་སྒྲལ་སྒྲུད་པའི་བྱ་བོ། རབིགས་གིང་འགོ་བས་རོ་
ཐུངས་ཏེ། རྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལོ།^{༡༦} ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱུང་འཇུག་གི་
རྟོགས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ།

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རིམ་པ་ནི། སྤྱིང་གའི་འོད་ཀྱི་གོང་ལྷའི་དབུས་སུ་རྩྱུ་ལ་སོགས་པ་
ལྷ་སོ་སོའི་ས་བོན་བསམས་པ་ལས་འོད་འཕྲོས་ལའོར་ལོ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་སངས་རྒྱས་དང་
སེམས་ཅན་བརྟན་གཡོའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཞུབ་སྤྱིང་གའི་འོད་ལ་ཐིམ། ལུས་དང་འོད་ཀྱང་
རྩྱུ་ཡིན་ན་ཞབས་ཀྱུ། དེ་ཡང་ཁོག་པ། ཁོག་པ་མགོ་བོ། མགོ་བོ་རྒྱ་ཚོས། རྒྱ་ཚོས་ཐིག་ལེ། ཐིག་ལེ་རྩ་
ད་ལྷེ་བུ་རྩྱའི་དབྱིངས་མི་དམིགས་པ་ནམ་མཁའི་ངང་ལ་བཞག་གོ། འཕྲོན་སྤྱིང་པ་ནས། སྒྲ་མ་བཞིན་
གཅིག་ལས་གཅིག་མཆེད་དུ་བསྒྲོམ་ཞིང་ཡང་ཐིམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཚས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་དོན་ལྷག་མཐོང་དང་ཞི་གནས་རྒྱུ་དུ་འཇུག་པ་ཐོབ་ནས་འཛང་རྒྱུ། འདི་དག་ལས་དང་པོ་བསམ་

འི་མ་གྲིས་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤངས་པ་བྱས་པས་གང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་སྤྱོད་པ་དེ་ནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས་
གོ་འཕྲིན་ཁོ་ནའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ།

བསྐྱེད་ཚོགས་བསྐྱམས་པའི་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཚོགས་བསྐྱམས་པའི་ཚུལ་དེས་ཅི་བྱ་ལེན།

བསྐྱེད་འཇུག་ལྟར་འདིའི་བདེན་ལེན་འགོག་པ་སྟེ། །ཚོགས་འཇུག་ལྟར་ལེན་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་།། [༡༧]

གང་ལ་སྤྱང་སྤྱང་བདེན་ལེན་མེད་པ་ན། །བསྐྱེད་ཚོགས་གཉིས་མེད་རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན།།

དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་ལྟར་གཞུག་ལས་ཁང་དུ་བསྐྱམས་པས་ས་རྩོད་རང་མཚན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐ་མལ་གྱི་ཡུལ་སྤྱང་དུ་འཛིན་པ་སྤོང་། སེམས་ཅན་ལྟ་དང་ལྟ་མོར་བསྐྱམས་པས་སེམས་ཅན་རང་
མཚན་པའི་བདེན་ལེན་དང་ཆགས་སྤང་སྤོང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལྟར་གསལ་
བས་ལེ་ནས་དེ་ཡིན་པ་གསལ་ཐེབས་པས་གཟུགས་སྤྱི་འཇུག་པ་སྤོང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཚོགས་ཚོགས་པ་དང་། ཞིག་ནས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། རེའང་
ནུལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་སྤྱགས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ། བསྐྱེད་འཇུག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་
དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྐྱམས་པ་དང་། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསྐྱམས་པ་དང་། ལུན་རྩིས་བསྐྱུ་བ་
རྣམས་འབྱུང་གི་ ཟབ་པའི་འཇུག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་མེད་དོ། །སྤྱེལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གསུངས་སོ།

ཚོགས་པའི་འཇུག་པ་བསྐྱམས་པས་ནི་སྤྱང་བསྐྱེད་འཇུག་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ར་
བསྐྱམས་པའི་ལེན་པ་ཅུ་ར་ཟད་ཡོད་པ་འདྲ་སྤོང་ཞིང་། འདི་དང་འདིའི་ལེན་པའི་དམིགས་བསམ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཚོས་སྤྱི་འཇུག་པ་དག་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཉིང་འཛིན་ལེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་ཚོགས་པར་བྱེད་དོ། རེའང་ཚོགས་འཇུག་གི་དོ་བོ་ནི་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྱི་འཇུག་
ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་པས་བདེ་གསལ་མི་རྟོགས་པའི་རང་ལ་གནས་ཉེ་གཏུག་མ་སྤྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་
རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་པའོ། རེའང་གཤིས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ། གཞིག་དོད་མའི་ཡིན་ལུགས། རྩོད་འཇུག་
ཀྱི་རང་བཞིན། སེམས་ཉིད་དོན་གྱི་དོ་བོ་རྣམས་ཤེས་ནས་སྤོང་བ་བྱེད་པ་སྟེ། རེའང་རང་ལུས་ཐབས་

ལྷན་དང་། གཞན་ལུས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། རང་ལུས་ནི་གཏུམ་མོ་དང་། སྐྱ་ལུས་དང་།
 མི་ལམ་དང་། འོད་གསལ་དང་། བར་དོ་དང་། འཕོ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩོལ་ཐབས་
 གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་པར་བྱང་རྒྱུ་བ་སྐྱབ་པའི་ཐོགས་རིམ་རྣམས་སོ། གཞན་ལུས་ནི་ ཅ་རྒྱུད་ཐིག་
 ལེ་གནད་དུ་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པའོ། རྟགས་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཞེན་
 པ་སྒྲངས་པས་ལྷ་ཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་བདེ་གསལ་མི་རྟོགས་སྐྱེ་བ་
 དང་། ཐམས་ཅད་ལམ་དུ་འགོ་བས་ཅིར་སྒྲུང་ཆོས་ཉིད་དུ་འཆར་བ་དང་། རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱུ་ཐག་འབྲས་པ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་དོ།

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཉེ་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། རྟལ།

འདི་ནི་མཐར་ཐུག་དོན་མེད་ཐེག་པ་སྟེ། རྟལ་པོ་རྟོན་པོ་ཆེ་འདིར་ཐོགས་སངས་རྒྱ། [༡༥]

དེ་རྗེས་གདུལ་བྱའི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡོད་དེར། སངས་རྒྱུས་མཛད་པ་སྒྲ་ཆོག་སྐུན་གྱིས་གྲུབ།

འདི་ནི་གྲངས་མེད་དོན་མེད་འཆར་རྣམས་ཀྱི། ཉེ་ལམ་སྐྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པོ་སྟེ། [༡༦]

སྐལ་བཟང་ཆེ་འདིར་གྲོལ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན།

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ནི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པོ་ཆེ་འདིར་གྲོལ་བས། དེ་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྱུར་ཏེ། དོན་
 གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། སྤྱ་མེད་སྐགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་གང་། ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པས་གང་བསྐྱབས་པ། ཆོ་
 འདི་ཉི་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། གདུལ་བྱའི་ཆེ་དུ་མཛད་པ་སྟོན། གྲངས་མེད་དོན་མེད་འཆར་རྣམས་ཀྱི། ཟུབ་
 མོའི་ཉེ་ལམ་མཐར་ཐུག་པའོ།^{༡༠} ཞེས་སོ། རྟལ་བུའི་ལམ་ནི་སྐལ་བཟང་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོས་འབད་པར་རིགས་སོ།

གཞི་སྒྲིན་བྱེད་དབང་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། སྤྱི་རང་རང་གི་གཞུང་ལྷན་སྤང་བ་ནི། ད་ནི་གཞི་སྒྲིན་བྱེད་
 དབང་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ།

དེ་ཡང་གང་མོས་རྒྱུད་སྤྱིའི་རིམ་པ་ལ། བརྟེན་ནས་ཐོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སྐྱབ་པར་བྱ།

ཐོག་མར་རིགས་གཏང་རྗེས་གནང་དབང་ལ་སོགས། [༢༧] །རང་རང་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ལུ་མནོས་ཏེ།
རང་གི་སེམས་འདི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ།

དེའང་ཨ་མྱི་ཉི་མའི་སྒྲུ་ལས་དྲི་མ་བརྒྱ་བ་དང་རྩས་པ་འཛོག་པས་དབང་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྒྲོབ་མའི་
རྒྱུད་གྱི་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་ཅིང་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུབ་དང་གནས་སྐབས་སོ་སོའི་
ལམ་བསྐོས་པའི་རྩས་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོ་ནས་བྱུང་བའི་རིགས་
གཏང་པའི་ཚོག་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དབང་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་རི་སྐད་བཤད་པའི་རིམ་
པ་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་ཉམས་སྦྱ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་གྱི་ཡའི་རྒྱུད་ལས་
རིགས་གཏང་པ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། མཐུལ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པའི་རྩས་དབང་
བསྐྱར་སྒྲགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་སྒྲིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་བུ་བསྐོས་པའི་སྟོང་དུ་རྩེ་བར་གསུངས་ལ། སྟོང་
པའི་རྒྱུད་ནས་རིག་པའི་དབང་ལྟ་དོ་རྗེ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་དང་དུག་བསྐྱར་བས་སྟོང་དུ་རྩེ་བར་
བཤད་དོ། །ཞལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནས་རིག་པའི་དབང་ལྟས་ཐོག་དངས་སྒྲོབ་མའི་དབང་དང་དོ་རྗེ་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བས་སྟོང་དུ་རྩེ་བར་བཤད་དོ། །ཞལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་
ནས་བུམ་དབང་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཀ་བསྐྱར་བས་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་མ་
ལུས་པ་བསྐོས་པའི་སྟོང་དུ་རྩེ་བར་བཤད་དོ།

དེའང་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་རམ། རས་བྲིས་སམ། མེ་ཏོག་གི་ཚོམ་བུའམ། ལུས་ཀྱི་
དགྲིལ་ལའོར་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་དམན་པས་གསུགས་བརྟན་གྱི་
དགྲིལ་ལའོར། འབྲིང་མེ་ཏོག་གི་ཚོམ་བུའམ་ལྟའི་ཕྱག་མཚན་ལ་སོགས་པ་དམིགས་རྟེན་ཅུང་ཟད་
ཙམ་དང་། རབ་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་ཏེ་བླ་མའི་སྒྲུ་གསུང་བྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བའི་
རྒྱལ་གསུངས་ཏེ། དྲིལ་བུ་བས། བཙུན་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་
འདོད། །འགོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས། །བྱུང་པའི་དགྲིལ་ལའོར་གཉིས་མེད་པའོ།^༩ །ཞེས་པའི་
རྒྱལ་ལྟ་བུའོ།

སྒྲུབ་མེད་པའི་དབང་བཞི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ། རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ལས།

ཁྱེད་པར་མཆོག་གསང་རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ལམ། སྒྲིབ་བྱེད་དབང་བཞི་གྲོལ་བྱེད་བསྐྱེད་རྒྱལ་པོ།[[༡༩]

ལུས་དབང་ལུས་དང་གསང་བསང་ག་དང་ནི། ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཡིད་དང་ཆོག་དབང་གིས།

བག་ཆགས་མཐའ་དག་སྤྱོད་ཆིང་དོས་བྱུང་ཉེར། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཆོག་སྒྲིབ་ལ།[[༢༠]

བཞི་བས་ལེ་ཤེས་ཆོག་སྒྲིབ་དེ་བཞིན་དུ། འོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷ་སྤྱོད་།

དེ་མྱོར་སྒྲིབ་བྱེད་དབང་བཞི་ཐོབ་པ་ཡིས། གྲོལ་བྱེད་བསྐྱེད་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ།[[༢༡]

དེ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས་དབང་བཞིར་གྲགས་པ་དག་ལས། ལུས་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་དྲི་
མ་སྤྱོད་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་། གསང་བསང་བག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་། གཏུམ་མོ་ཅན་གྱི་
བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་། ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་། བདེ་སྤྱོད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ལེ་ཤེས་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་། ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤྱོད་། གནས་ལུགས་བྱག་ཀྱ་
ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དོ། དེ་འདྲ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིབ་ལས། འོན་
མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདག་བཞི་བས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིབ་ལས། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་འདག་ས་ལམ་གྱི་
དག་པ་དང་སྒྱུར་ན། ལུས་དབང་གིས་ཆོག་སྒྲིབ་ལས། གསང་དབང་གིས་སྤྱོད་ལས། ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་
ཀྱིས་མཐོང་ལས། བྱག་ཀྱ་ཆེན་པོ་དོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱལ་པོ་ལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལྟར་དབང་བཞི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བར་བྱས་ཏེ། བསྐྱེད་རྒྱལ་པོ་གཉིས་བསྒྲོམ་པས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ།

ཐག་པ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གསང་སྐྱབས་སྤྱིའི་རིམ་པ་བསྐྱབ་ནས། བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྱུ་འབྱུལ་
དབང་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་མེ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབས།

འདིར་ནི་དབང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིས། གཉིས་མེད་ཨ་ཉིའི་དགོངས་པར་འཇུག་འདོད་པས།

ཅེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་དབང་གི་རིམ་པ་ནི། དམན་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་།
མཆོག་རྣམས་འཇུག་པ་ལ་རྩོམ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་ན།

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དགྲིལ་དང་། རྒྱལ་ཆོན་རིགས་ལྟའི་རིམ་
 པ་ཉིད། གསང་སྤྱིང་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་ལའོར་ནི། ལྷངས་དབྱལ་གཉིས་སམ་ཡང་ན་
 ལཱ། །བྱས་ཏེ་དད་ལྡན་རབ་ཞུགས་ན། །འདོད་པ་ཡིད་འོང་མཉམ་པར་འབྱུང་།^{༤༩} །ཞེས་སོ། །དེ་འང་
 ཡན་པའི་དབང་བཙུང་དང་། རྒྱས་པའི་དབང་ལྡོག་གསལ་པར་བྱའོ། །དང་པོ་བཙུན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དཔུ་
 རྒྱན་ཅོད་པམ་བྲེང་བ་དང་། །ཁོ་ཆ་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། །གཏུགས་དང་བུམ་པ་བཟའ་བཏུང་
 དང་། ལྷིང་པོ་ལྡ་ཡིས་དབང་བསྐྱར་ན།^{༥༠} །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྡ་ནི། ཉན་པ་སྒྲོབ་མའི་དབང་།
 འཆད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་གྱི་དབང་། རྩོམ་རྒྱལ་པོ་བཀའ་རབ་
 འབྲམས་གྱི་དབང་། གསང་བ་མཆོག་གི་དབང་དང་ལྟའོ། །དབང་བཙོ་ལྡ་པོ་འདི་དག་གྲང་དབང་
 བཞིའི་དབྱེ་བ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཙུན་ནི་བུམ་པའི་བྱེད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་བུམ་པའི་དབང་
 ཡིན་ལ། གསང་དབང་ལས་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་འབྱུང་ཞིང་། ཆོག་དབང་ནི་རྩོ་
 རྩོམ་རྒྱལ་པོ་བཀའ་རབ་འབྲམས་གྱིས་བསྟན་ནས། འཆད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་དེའི་བྱེད་ལས་གྱི་
 དབང་དང་། ཉན་པ་ནི་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་འདི་
 དག་སྤྱད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཞན་བྱེད་པའང་དོན་ལ་འབབ་པར་མ་མཐོང་བས་འདིར་མི་སྒྲོའོ། །དེ་ལྟ་
 སུའི་དབང་རྫོགས་པའམ། ཡང་ན་བླ་མེད་གྱི་དབང་དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་ཐོབ་ནའང་འདིའི་ལས་
 ཉམས་སྒྲུབ་ལོན་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞོགས་སྤྱོད་པ་དང་དམ་ཆོག་གི་རིམ་པ་འཕྲོས་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་གསང་སྤྱིང་གསལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་དམ་
 ཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་དང་འབྲེལ་བས་དམ་ཆོག་ཐོག་མར་བཤད་དེ། དེ་འང་དམ་ཆོག་གི་
 རོ་བོ་ནི། རྒྱགས་ལ་ཞུགས་པའི་བརྟལ་ཞུགས་བཟང་པོ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱར་བའི་ལྷག་བསམ་བྱང་
 པར་ཅན་ནོ། །དབྱེར་ཅ་བའི་དམ་ཆོག་དང་། ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་
 གྱི་དམ་ཆོག་གསུམ་སྟེ། དེ་འང་ལུས་གྱི་དམ་ཆོག་ཏུ་ལྟའི་སྐྱར་བསྐྱེད་ཞིང་ལུས་གྱི་མི་དགེ་བ་སྟོག་
 གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་མི་ཆངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཆ་དང་བཅས་བསྟོམ་པའོ། །དག་གི་དམ་ཆོག་ཏུ།
 རྒྱགས་བརྒྱས་ཤིང་དག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་ཆ་དང་བཅས་པ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །ཡིད་གྱི་དམ་ཆོག་ཏུ།

ཉིད་དེ་འཛིན་ཟབ་མོ་བསྐྱེད་ཁེང་ཡིད་གྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ཆ་དང་བཅས་པ་ལས་བོ་རྒྱུ་པ་ལོ། ལཱ་དོར་
ན་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་པར་ལུས་ན་དམ་ཚིག་ཉམས་པས་ཡང་དག་བསྐྱེད་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་མ་འགལ་བར་བྱའོ། འདི་དག་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་དབྱེན། དམ་ཚིག་རྣམ་པར་
བཀོད་པ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། འགྲོ་བའི་སྤྱིན་སོ་གསུམ་དག་ལས། ཐུགས་ཀྱི་
དམ་ཚིག་གསུམ་དུ་བཤད། ཁྱེད་ལ་ཁྱད་པར་དེས་ཕྱེ་བ། རྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དག་ལས། ཁྱེད་
ལ་ཡང་དགུ་དགུ་སྟེ། འཇུག་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པས་ཤེས།^༥ ཞེས་སོ།

དེའང་འགྲོ་བ་རྣམས་ལེ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་གནས་པས་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་
ཀྱང་ཡོད་དེ་དེ་ཉིད་མ་ཉམས་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། དེའང་
ལུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་སྤྱི་དམ་ཚིག་ལའང་ཕྱི་ནང་གསང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཕྱིའི་ཕྱི་ནི།
མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པ་སྟོང་བ་དང་། ཕྱིའི་ནང་དུ་མི་ཚངས་པར་སྟོད་པ་སྟོང་བ་དང་། ཕྱིའི་གསང་བར་
སྟོག་གཙོན་པ་སྟོང་བ་སྟེ། རོ་རྩེ་རྩེ་པོ་ཁང་ལུ་བཅུགས་པའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་ཡི་ཕྱི་ཡི་དམ་ཚིག་ལ། རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་རབ་ཕྱེ་སྟེ། མ་ཕྱིན་སྒྲུངས་པས་ཕྱི་ཡི་ཡང་། རྒྱ་ཡི་དམ་ཚིག་ཉམས་པར་འབྱུང་། ཁྱེད་ལི་
རྟགས་སུ་ཡན་ལག་ནན། མི་བཟད་སྡོ་ཚོས་ལུས་ལ་ཁྱུང་། མི་ཚངས་སྟུང་པ་ནད་ཅི་ཏེ། རྟགས་
སྟུང་བར་པོའི་ནད་རྣམས་སོ། སྟོག་བཅད་པ་ནི་གསང་བ་སྟེ། ཁྱེད་ལི་རྟགས་སུ་དོན་སྟོང་ནད་། རྣལ་
འབྱོར་པ་ཡིས་སྟོང་བའོ།^༦ ཞེས་སོ། ཁྱེད་དག་བསྐྱེད་བའི་ཐབས་ཀྱང་། དམ་ཚིག་མཚོག་གི་རྒྱུད་
ལས། རྟགས་དང་ཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། ཕྱི་ཡི་ཕྱི་ལ་ལྟེན་ཚོས་དང་། ཁྱེད་མོའི་ལས་ནི་ལན་
བདུན་གྱིས། ཁྱེད་ལི་སྟོག་པ་ལས་གྲོ་ལ་བའོ།^༧ ཞེས་པས། ཐུགས་ཕྱིའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ལྟེན་ཚོས་དང་
རིམ་བདུན་བྱས་པས་སྟོངས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱི་ཡི་ནང་ལ་ལུགས་སྒྲུབ་དུན། རབ་ཏུ་གནས་
པ་རྩེ་ལ་བས་བཞེངས། སྒྲུ་མ་མཚོག་ལ་དབུལ་བར་བྱ།^༨ ཞེས་པས་ཐུགས་ནད་གི་ལྟེན་སྒྲུབ་ལུགས་
མ་བདུན་བྱས་ཏེ་སྒྲུ་མ་ལ་དབུལ་ལོ། ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱི་ཡི་གསང་བའི་རྟགས་བྱུང་ན། རོ་རྩེ་
དང་ནི་རིལ་ལུ་ཉིད། རྟགས་པ་ཅུ་གཅིག་སྒྲུ་མ་ལའོ།^༩ ཞེས་གསུངས་སོ། ཕྱིའི་ནང་གི་ཕྱི་ནང་
གསང་བ་གསུམ་ནི། གསེར་གྱི་ཁང་ལུ་བཅུགས་པའི་རྒྱུད་ལས། བདུན་གྱི་སྟུན་དང་ཡང་། གང་གི་

ཕ་དང་མ་ཉིད་དང་། རང་གི་ལུས་ལ་མི་སྤྲད་དོ། རང་གི་ནང་ཉིད་སྦྱིར་ན་ཡང་། ཁྱེད་པ་ཆེ་རྒྱུ་
 ཆོས་རྣམས་ལ། འཇུག་པར་འདོད་དང་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་པའི་
 ལུས། སྤྲད་ཅིང་མཐོ་བཅའ་ས་རྒྱན་སྤྲད་ན། ཁངས་རྒྱས་སྤྲོ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྤྲུམ། རང་གི་གསང་བ་
 རང་གི་ལུས། ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོན་པའི་ཕྱིར། སྤྲན་དང་ཟས་ལ་དུག་འདྲེས་ཟོས། ཁྲལ་ཏེ་
 མཚོན་གྱིས་བཏབ་ན་ཡང་། ཁྲག་པའི་ལམ་མེད་ལུས་བརྒྱ་སྤངས། རྟེ་འོག་ཆ་བའི་དཔུལ་བ་
 མྱོང་།^{༡༩} ཁེས་སོ། རྟེ་དག་བསྐྱང་བ་ཡང་འགྱོད་པས་བཤགས་པར་བྱའོ།

སྤྲོ་གསང་བའི་གསུམ་ནི། དཔལ་ཉི་ཟླ་བཅེགས་པའི་རྒྱུད་ལས། རྩོམ་སྤྲན་ནམ་སྤྲོ་
 མོ་ཡི། ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་དབྱས་པ་དང་། མཐོ་བཅའ་ས་ལག་གིས་བརྟེན་པའི་རྒྱལ། ཁྲལ་ཏེ་གཞན་
 གྱིས་བྱེད་བཅུག་ན། འདི་ཡང་མནར་མེད་རྒྱུར་འཁེལ་འགྱུར། རང་གི་གིན་ཏུ་འདྲེས་པའི་མཆོད། ལྷ་
 རེ་ཆེད་མོའི་རྒྱལ་ཙམ་དུ་འང་། བརྟེན་གས་བརྟེན་པར་བཅའ་ས་པའོ། ཁྲི་ལམ་ན་ཡང་ཡུམ་ལ་
 གཙམ། རྟེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་བཤགས་ན། འདི་ཡང་སྤར་དང་སྤྲིག་མཉམ་མོ། གསང་བའི་གསང་བ་
 སྤྲུམ་ཡི། ལྷ་ཡི་གྲིབ་མར་མི་འགོང་ལ། སྤྲུམ་མེད་སྤྲན་ལམ་དག་ཏུ་ཡང་། མཚོན་ཆ་གཟུང་བར་
 མི་བྱའོ རྒྱུ་ལག་བརྒྱུད་དང་ཉལ་མི་བྱ། སྤྲོལ་གྱུང་འདུག་དང་རྒྱབ་མི་བསྟན། ལྷ་མ་དང་སྤྲན་
 དང་གཞོན་པ་དང་། ཁྲུགས་སོགས་སྤྲོག་པའི་རྒྱན་རྣམས་སྤྲང་། སྤྲུམ་མེད་གཟིམས་ཁང་དག་ལ་
 ཡང་། ལག་པས་མཚོན་ནམ་རྩོད་དག་གིས། བཅའ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེ་དག་ལས་ནི་འབུམ་
 གྱུར་དུ། སྤྲུམ་མེད་གནས་ཁང་བཤགས་པ་དང་། ལྷ་ཡི་བཅའ་ས་གིར་སྤྲིག་བྱས་པ། འདི་ཡི་སྤྲིག་པ་
 བ་མཐའ་ཡས། ཁྲལ་ཏེ་སྤྲུམ་པས་མེད་པས། སྤྲད་བྱེད་བསྤོངས་ནའང་ཕ་མཐའ་ཡས། མཚོག་
 ཏུ་སྤྲུལ་བརྟན་བྱས་ན། འདི་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་བརྩོད་མི་ལང་།^{༢༠} ཁེས་སོ།

དེའང་སྤྲུམ་མེད་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་ནི་གཞན་ལས་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་ཕྱི་བས།
 བཞུགས་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཉིན་ཞག་གིས་བར་མཚོད་པར་བཤགས། མི་བཞུགས་ཀྱང་དེའི་སྤྲུལ་བག་ལ་
 སོགས་པའི་དུང་དུ་བཤགས་སོ། གསུང་གི་དམ་ཚིག་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གསང་བ་གསུམ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་ཕྱིའི་ཕྱི་ནི། བརྟན་དུ་སྤྲུལ་བསྤོང་བསྟེ། འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་བཅེགས་པའི་རྒྱུད་ལས། སྤྲུགས་ཀྱི་མོས་

པ་སྟོན་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་པ་ལ་པ་དག་ལ་ཡང་། །བརྒྱན་པ་འི་ཆོག་ནི་རང་འདོད་ཀྱིས། །སྒྲུ་ལ་རྟག་ཏུ་
དག་པ་པ་ལ། །སྒྲགས་པ་རྒྱས་རྟུས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། །གཞན་ལ་སྒྲུས་པ་བརྟན་པ་མིན། །རང་གི་དག་
ཉིད་ཉམས་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ཕྱེ་འབབ་འབྱུར། །ཁ་འོངས་རྟུས་ན་སྟེ་ཤེད་ལུས། །བྱང་གི་
སྒྲོགས་སུ་སྟེང་བར་འབྱུར། །དེ་འོག་རན་སོང་སྒྲག་བསྐལ་ཡང་། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སྟེང་བར་
འབྱུར།¹¹ །ཞེས་སོ།

ཕྱིའི་ནང་དུ་བྲ་མ་མི་སྒྲུ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲགས་ལ་ཞུགས་པ་འི་གང་ཟག་གང་། །གཞན་
གཉིས་དབྱེར་འཇུག་བྲ་མ་སྒྲུ། །ཆོས་སྒྲུས་འཁོར་རྣམས་མི་འདུ་དང་། །ཅི་བྱས་འོག་པར་འབྱུར་བ་
དང་། །ཁ་དབྱེད་པ་རྣམས་དགར་འབྱུར་དང་། །ལུས་ལ་མ་ཆོད་ཀྱིས་འདེབས་པ་དང་། །ཀྱི་འཕོས་ནས་
ནི་སྟེར་ཅན་ལུས། །དེ་ནས་རན་སོང་རིམ་གྱིས་སྟེང་།¹² །ཞེས་སོ། །ཕྱིའི་གསང་བར་གཞན་གྱི་ཞེར་
འདེབས་པ་འི་ཆོག་མི་སྒྲུ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟག་ཏུ་ཞེག་ཅོད་ཆོག་སྒྲུ་བ། །སྒྲ་མ་འི་ལས་དང་ཕྱི་མ་འི་
རྟགས། །འགྲོ་བ་བྱམས་བྲལ་བ་ཤེས་ཀྱང་སྟེང་། །ཆོས་གྱི་ཆོག་ཀྱང་འཆོལ་བར་འབྱུར། །ཀྱི་འཕོས་
རབ་ཏུ་བྱེགས་པ་འི་ལུས། །དེ་ནས་རན་སོང་གསུམ་དུ་འཁོར་།¹³ །ཞེས་སོ།

གསུང་གི་ནང་གི་གསུམ་ནི། ཆོས་སྒྲུ་བ་ལ་སྒྲུད་ན་ཕྱི། རྒྱུ་བ་པ་ལ་སྒྲུད་པ་ནང་། བསྐྱོམ་
པ་ལ་སྒྲུད་པ་གསང་བ་སྟེ། དམ་ཆོག་རྣམ་པར་བཏོད་པ་འི་རྒྱུད་ལས། སྒྲགས་པ་སྟོམ་ལ་གནས་པ་
ཡིས། །ཆོས་སྒྲུ་རྣམས་དང་ཆོས་སྒྲུ་བ་དང་། །ཆོས་ནི་བསྐྱོམ་པ་འི་གང་ཟག་ལ། །སྟོ་ཆོ་རྒྱུར་བ་བཏབ་པ་
དང་། །གཤེ་ཞིང་སྟོན་པ་འི་ཆོག་སྒྲུས་ན། །གཞན་གྱི་མོས་པ་ཉམས་པ་དང་། །རང་གི་བདོག་པ་ཉམས་
པ་དང་། །རང་གི་ཆོས་རྣམས་བརྟེན་པེས་ཏེ། །ཡིད་དཔྱོད་འདྲ་མིན་འཆོལ་བར་འབྱུར། །རན་སོང་སྒྲག་
བསྐལ་ཆད་མེད་སྟེང་།¹⁴ །ཞེས་སོ། །གསང་བ་འི་ཕྱི་དོ་རྟེན་ལེ་སྒྲུན་སྟེང་ཕྱི་གཤེ་སྒྲུར་བཏབ་
པ་ལོ། །ནང་ནི་བྲ་མ་འི་བྲག་རྒྱ་དང་ཉེ་འཁོར་སྒྲུན་འབྱེན་པ་འི་ཆོག་སྒྲུ་བ་ལོ། །གསང་བ་བྲ་མ་ལ་སྟོན་
པ་སྟེ། བྲག་རྒྱ་གཉིས་སྟོར་གྱི་རྒྱུད་ལས། །རྟེན་ལེ་མ་ཆེད་དང་ལུ་མ་བྲལ་ལ། །ཆོག་གིས་སྒྲུས་དང་དག་
བཅག་ན། །བསྐལ་པ་བརྒྱ་བྲག་བྱེ་བར་ནི། །བྱུད་པར་རན་སོང་གསུམ་པོ་ཡི། །སྒྲག་བསྐལ་མི་བཟང་
དག་པོ་ཉིད། །གང་ཟག་དེ་ཡི་སྟེང་བར་འབྱུར། །སྒྲ་མར་བྱས་དང་ད་ལུ་འི་རྟགས། །རིམ་པར་སྟེང་བར་

འགྲུར་བ་ནི། རྩ་མར་བྱས་པས་ཆོ་འདི་ལ། བར་ནས་ཐ་མར་སྐྱོད་བ་ལ། ལང་རྩ་ཆོ་སྟོད་ལ་
བྱས་ཏེ། རྩེས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱོད་བར་འགྲུར། འདི་ལ་བྱས་པའི་ལས་མཐའ་ནི། ཆོ་འདིའི་ཞབས་
ལ་ངག་གི་ལས། འཁོར་དང་གཞན་གྱིས་སྟེ་འབབ་དང་། ཁྲོ་བྱར་དག་ཏུ་སྒྱུ་བྱ་ལགས། ལྷ་མའི་བྱ་
དང་རྒྱུད་མ་དང་། ཁང་དག་ཉེར་གནས་དག་གྱུར་བ་དང་། བཀའ་ལས་འདས་གིང་ངག་བཅག་ན། རྩ་
མ་ལས་ནི་ཉིས་འགྲུར་རོ། ལང་ན་བྲ་མའི་བྱེ་བྲག་གིས། རྩ་བ་དང་ནི་ཡན་ལག་གི་ངག་འདས་ངག་ཏུ་
སྒྲིས་པ་དང་། ཁྲོ་སྒྲུར་འདོད་ཚིག་སྒྲིས་བྱས་ན། རྩ་མ་ལས་ནི་སྟོང་བྲག་འགྲུར། རྩ་མ་པ་སྒྲིན་པ་
མི་བཟད་པ། རིམ་པས་བྲ་མའི་བྱེད་གིས་ཡང་། རིམ་ཐག་ཏུ་སྐྱོད་བར་འགྲུར།¹⁴ ཞེས་སོ།

ཐུགས་གྱིད་མི་ཚོ་ལ་འད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཕྱི་ཕྱི་ནི་གཞོན་སེམས་སྟོང་བ་སྟེ། སྟིང་པོའི་
དོན་ནམ་པར་ཆོད་པའི་རྒྱུད་ལས། གང་དག་སྒྲགས་པ་རྟོ་རྟེ་འཛིན། སེམས་ཅན་གཞན་ནམ་རང་ཡང་
བྱང་། གཞོད་པར་བྱ་བའི་ལས་འཆང་ན། འདི་ནི་བྱ་བ་ཅན་གྱི་ལས། ཁྱང་བའི་རྟེན་པར་ལྷན་
པ་ཡི། ལུས་ནི་སྟོང་བྲག་ལྷ་བྲངས་ནས། ཁྱང་བའི་དཔལ་པར་རེས་པར་སྟེ།¹⁵ ཞེས་སོ། ཁང་
དུ་བརྒྱབ་སེམས་དང་གཞོད་སེམས་སྟོང་བ་སྟེ། གནམ་ལྷགས་མེ་ལྷར་འབར་བའི་རྒྱུད་ལས། གལ་
ཏེ་སེམས་ཅན་པལ་པ་ལ། ལྷལ་གྱུར་གཞོན་པའི་སེམས་སྟེས་ན། འགོ་བ་ཐུན་མོང་ལུས་ཅན་ནི། བརྒྱ་
ཐག་གསུམ་གྱི་སྟོག་བཅད་པ། འདི་ཡི་སྟོག་པའི་ཆ་དང་མཉམ། ཁལ་ཏེ་བསྟན་པའི་ཏྲགས་འཛིན་
པའི། ཁུལ་གས་ཅན་ནམས་ལ་ལོག་འགྲུར་རོ། རྟགས་ལ་ལྷགས་པས་བརྒྱ་ཐག་འགྲུར། རྟོ་རྟེ་
སྟན་སྟིང་བདུན་ཐག་གོ། བརྒྱད་པའི་བྲ་མ་བརྒྱ་ཐག་གོ། རྩ་བའི་བྲ་མ་ལུས་ཐག་འགྲུར།¹⁶ །
ཞེས་སོ། ཁསང་བར་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལོག་ལྷ་སྟེས་པ་སྟེ། བཞོད་པ་ཆོད་པོ་ལས། རང་རམ་
གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡི། ཆོས་ལ་སྟོད་པ་ལོག་པའི་ལས། རྩ་བའི་དམ་ཚིག་ལས་འདས་ན། རྩ་
སྟོད་མེ་ཡི་སྟོག་བསྐྱེད་ལ། ལུན་རིང་བར་དུ་གནས་པར་འགྲུར། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལོག་ལྷ་
སྟེས། དཔལ་བ་ཉིད་ལས་ཐར་སྐབས་མེད།¹⁷ ཅེས་སོ།

ཐུགས་གྱི་ནང་གི་གསུམ་ལ། ཕྱི་སྟོད་པ། བར་སྟོམ་པ། གསང་བ་ལྷ་བ་ལོག་པ་སྟོང་བ་སྟེ།
གེལ་གྱི་ཁང་བྱ་བ་ཕྱེགས་པའི་རྒྱུད་ལས། ལྷ་དང་སྟོམ་དང་སྟོད་པ་ལོག་འདི་ནི་ལས་ཆོས་ཆོད་པོ་སྟེ། །

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ། །འདི་ཡི་སེམས་ལ་སྒྲིན་པར་ངེས།¹⁶ །ཞེས་སོ། །གསང་བའི་
གསུམ་ལ། བྱི་ལྟ་སྒྲིམ་སྦྱོང་བ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པ། རང་ཡི་དམ་གྱིས་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པ། གསང་བ་སྤྲུམ་
དང་དོ་རྩེའི་སྤྲུག་སྤང་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པ་སྟེ། དུས་སྤྱོད་ཡངས་ལས། སྤྱི་ཡིད་གྱི་ལས་འབྱུང་ཏེ། ཡིད་
ལ་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ། ཡིད་ལ་མ་བྱས་ཉམས་པ་དང་། །འདས་དང་ཞིག་བའི་ལས་ཀྱིས་ཐུབ། །མནར་
མེད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐུང་བའོ་¹⁷ །ཞེས་སོ། །འདི་དག་གྱུར་རང་རང་ཆ་ཉམས་པ་བསྐྱེད་ཅི། །བཤགས་
པ་ལ་འབད་དོ། །ཆ་བའི་དམ་ཆོག་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་ལྟ་ཆོན་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་ལྟ་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་པས། སྤང་པོ་ལྟ་ཡབ་ལ། འབྱུང་བ་ལྟ་ཡུམ་ལ། རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུར་
རྒྱབ་སེམས་དཔལ་ལྟ། ཡུམ་ལྟ་སེམས་མ་ལྟ། རྟོག་ཆོགས་ལྟ་འདི་དགྱེལ་འཁོར་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་ལས། དང་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་ནི། སྤང་པོ་ལྟ་དང་འབྱུང་བ་རྣམ་
པ་ལ། རྣམ་ཤེས་དབང་པོ་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས། །ལྟ་དང་དགྱེལ་འཁོར་རང་བཞིན་ཤེས་
པར་བྱ།¹⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་བྱེད་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྦྱད་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་ལྟ་ནི། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེ། སྟོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་སྤང་བ། མི་ཚངས་པར་སྦྱོང་བ། བརྒྱན་དུ་
སྦྱ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱད་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་རྣམ་ལྟ་ནི། ཉན་གཏམ་བྱིན་ལེན་པ་དང་། མི་
ཚངས་སྦྱོང་དང་བརྒྱན་དུ་སྦྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་ལྟ་ནི་ཐབས་མཁས་སྦྱོང་བྱེད་པ། མ་སྦྱད་ཉམས་
མཐོང་རྟོག་དང་བཅས་ནས་སྦྱོང་།¹⁹ ཅེས་སོ། །དེ་འདྲ་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྦྱོང་ལས་ཀྱང་།
ཐབས་ཆེན་རྣམས་དང་ལྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་འགྲུལ་།²⁰ །ཞེས་བཤད་པ་དང་
རྒྱལ་མཐུན་པས། རང་དོན་གྱི་འཕྲིས་མེད་པས་གཞན་དོན་དུ་གནང་བའི་སྐབས་སྤར་བ་ལྟན་པ་
བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དང་དུ་སྤང་བའི་དམ་ཆོག་ལྟ་ནི། དྲི་ཆེན། དྲི་རྒྱ། ར་ལྟ། བྱང་སེམས་དཀར་པོ། ཤ་
ཆེན་གྱི་དྲངས་མ་ལྟ་སྟེ། ལྟ་མ་ལས། དང་དུ་སྤང་བའི་དམ་ཆོག་རྣམ་ལྟ་ནི། དྲི་ཆེན་དྲི་རྒྱ་ལ་སོགས་

དམ་ཆས་ལྟ།^༤ ཞེས་སོ། རྟེན་ཡོན་ཉན་ཡང་། མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུང་ལས། མི་བསྐྱོད་བསྐྱེན་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། རྟེན་ཀུན་རྣམ་པར་སྤོང་བར་འགྱུར། རྟེན་པ་ཡིས་ནི་མཁའ་སྤྱོད་འགྱུར། རྟོ་
རྩེ་ཉི་མ་ཆས་པ་མེད། རྟོ་རྩེ་ཆོས་ནི་བསྐྱེན་པ་ཡིས། རྟེན་མེད་ཀུན་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་དོ། རྟོག་ཆགས་
ལས་འབྱུང་དོ་རྩེ་དག རྟོན་ཡོད་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ། རྟེན་པ་ལྟ་བུ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
པ་དེས་ཞི་བར་གོ་རྟོ། མི་བསྐྱོད་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། རྟོང་ཐག་ལྟར་ཉམས་པར་གྱུར། རྟེན་
པ་ཡིས་ནི་ཁྱི་རྩ་བཅོད། རྟོ་རྩེ་ཉི་མས་བྱེ་བར་ཉ། ཆོད་པག་མེད་གྱིས་གངས་མེད་ཆོ། རྟེན་མཁའ་
རི་སྤྱོད་ཉ་བསྐྱེད་པས། རྟེན་པག་མེད་དོ་རྩེ་ཉི་མ་གཉིས། རྟོང་བ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་སྟེ། རྟོད་དག་
རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱེན་ན། རྟོལ་བཟང་རྣམས་དང་མཉམ་པར་འགྱུར།^༥ ཞེས་སོ།

བཞི་བ་མི་སྤང་བའི་དམ་ཆོག་ལྟ། རྟེན་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་ལྟར་དགུར་མི་ལྟ་བུས། ཡེ་ཤེས་གྱི་
ངོ་བོར་ལམ་རྟུ་བྱེད་པ་སྟེ། སྤང་ལས། མི་སྤང་བ་ཡི་དམ་ཆོག་རྣམ་ལྟ། རྟོད་ཆགས་ཞེས་ལྟ་བུ་
སྟོགས་རྟེན་ལྟ། རྟེན་པ་དོ་རྩེ་ཉི་མ་ཆོག་ཆེན་པོ་རྩ། རྟོན་མོངས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྟ། །
རྟེན་ལྟ་མི་སྤང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ལྟ་ལེན།^༦ ཞེས་སོ། རྟེན་པ་རྟེན་ལྟ་ཐོས་ལྟས་ཟེན་ན་ལམ་གྱི་
གྲོགས་སྤྱུ་འགྱུར་བས་གྲང་མི་སྤང་བ་དང་། རྟོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་གྲང་མི་སྤང་བ་དང་། དབྱིངས་ཡེ་
ནས་མ་སྤྱོད་པས་གྲང་མི་སྤང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་བྱུང་དོར་མེད་
པ་ཡིན་པས་གྲང་མི་སྤང་བའི་དམ་ཆོག་ཅེས་བྱའོ། རྟེན་གར་ནི་སྟོགས་སྤྱུ་འཇུག་ལམ་རྟུ་མི་བྱེད། ཐབས་
གྱིས་ཟེན་ན་མེམས་དཔས་གྲང་ལམ་རྟུ་བྱེད་པས་ན་དོན་ལ་ཉན་མོངས་པ་དག་པར་མདོ་གཅིག་རྟེ་
འདུས་སོ།

བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་ལྟ། སྤང་གྱི་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ལོ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དངོས་སྤྱུ་གྲུབ་
པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་རྣམ་ལྟ། རྟེན་པོ་ལྟ་དང་
འབྱུང་བ་ལྟ་རྣམས་དང་། རྟེན་པོས་ལྟ་རྣམས་དཀྱིལ་ལོར་སྤྱུབ་བྱེད་པ། རྟོང་འཛིན་གསུམ་དང་
ཆོག་ལྟ་རྟོགས་ནས། རྟེན་པ་རིགས་ལྟའི་དཀྱིལ་ལོར་སྤྱུབ་བྱེད་པ། རྟོང་འཛིན་ཆོག་ལྟ་ཡིས་
སེམས་རྩེ་བྱེད།^༧ ཅེས་སོ། རྟོང་འཛིན་གསུམ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཀུན་རྟེན་པའི་རྒྱུད་

མེས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ཆེན་དང་། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མཉེས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་
དང་། གཤམ་གཅི་ཁུ་བ་ཁྲག་ལ་སོགས། །ལྟ་རྣམས་ལ་ནི་དབུལ་བར་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁངས་རྒྱས་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲགས་ཆེན་མཉེས།^༡ ཞེས་སོ། །དེ་དག་མེད་ན་ཟས་ལ་དེའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའམ་དེར་བསམས་ནས་བཟའ་བར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཟས་སུ་གྲུ་རྣམས་
ཟ་བ་དང་། །ཤ་ཆེན་དག་ནི་རབ་བརྟགས་ན། སྒྲ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསར་བའི། །དེས་ཀྱི་བ་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། གྲུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མེད་ན་ཡང་། ཐམས་ཅད་
བསམ་པས་རྣམ་པར་བརྟག། །རྩོམ་པ་ལྟོ་ར་བ་འདི་བྱས་ན། །ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
རྒྱུ་^༢ ཅེས་སོ། །འདི་དག་འཛིག་རྟེན་ན་སྤྲད་པ་བཞིན་དུ་སྤྲད་པས་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་
ནས་བཟང་ངན་མེད་པ་དང་། མཁའ་འགྲོ་གྲུབ་པ་ཅན་མཉེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ།

དམ་ཆོག་དེ་དག་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ན། དཔེ་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོམ་པ་ལྟོ་ཁྲུ་ཡོད་
དང་འཛིགས་པ་དང་གྲུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དོ། །དེའང་བྲན་པ་ནི་དམ་ཆོག་གི་རིམ་པ་རྣམས་
གནང་བཀག་དང་བཅས་པ་མ་བཟེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ཉིན་མཚན་དུ་སེམས་ནི་རབ་བྱགས་
སྒྲིམ་བྱེད་པའོ། །ཤེས་བཞིན་ནི་སྒོ་གསུམ་དམ་ཆོག་ལ་གནས་སམ་མིག་ནས་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པས། ཅི་
བྱེད་ཐམས་ཅད་དམ་ཆོག་དང་འགལ་ན་སྟོང་། མི་འགལ་ན་བསྐྱེད་པའོ། །བག་ཡོད་ནི་དག་ཉེན་ཆེ་
སར་ཐོན་བྱེད་པ་ལྟར་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་འབྱུང་བས་གྲིམས་སེ་
བྱེད་པའོ། །རྩོམ་པ་ལ་ནི། ལྷ་མའི་མདུན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་བདག་ལས་དམན་
པ་མི་འོང་སྟམ་དུ་རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཉེས་སྤྱད་ཅུང་ཟད་ལའང་འཇོ་པའོ། །ཁྲུ་ལ་
ཡོད་པ་ནི། ལྷ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་སྟེ་པོ་དང་བཅས་པས་ཁྲུ་ལ་ནས་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་སྟམ་
ནས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའོ། །འཛིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི། དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་
བསམས་ནས་སྒྲིག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་གཏོང་པའོ། །སྒྲུས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་ལ་བྱོད་
པ་དང་བཅས་ཤིང་དམ་ཆོག་ལ་གྲུས་པས་བསྐྱེད་པའོ། །དམ་ཆོག་གི་སྒྲོ་དོན་ནི་ས་མ་ཡ་ཞེས་པས།
དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། དམ་དུ་བསྐྱེད་ས་ན་མི་དགེ་བ་འཛོམས་པས་དམ་ཆོག་དང་། སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་

ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆུར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཉམས་ན་དཔལ་མེས་བསྐྱེགས་པས་ཆོག་པར་བྱེད་
 པའོ། དམ་ཆོག་རྣམ་པར་བཞོད་པའི་རྒྱད་ལས། ས་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ། མ་ཞེས་བྱ་བ་མ་
 ཉམས་ན། ཏངས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྟེར་བ་ཉིད། ལ་ཞེས་ཉམས་ན་ཡང་བར་འགྱུར། ཏམ་ཞེས་བྱ་
 བ་བཅིངས་བ་སྟེ། ཏེ་ཉིད་གྲོལ་ན་ཉམས་པ་ཉིད། ཆོག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་འདས་ན། མེ་ཡི་སྟག་བསྐྱེལ་
 མྱོང་བའོ།^༧ །ཞེས་སོ།

དམ་ཆོག་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཆེ་འདིར་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཅིང་ཀུན་གྱི་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མཁའ་འགོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་དང་། ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་བར་
 ཆད་མི་འབྱུང་ལ། བརྩོན་འགྲུས་དང་དབང་པོ་ཐ་མར་གྱུར་ཀྱང་དམ་ཆོག་མ་ཉམས་ན་སྟེ་བ་བདུན་
 བམ་བརྩུག་ན་དེས་པར་གྲོལ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་པོ། །གསང་སྟོང་ལས།
 མ་ཉམ་པའི་དམ་ཆོག་ལ་གནས་ན། མ་ཉམ་རྫོགས་ཆེན་པོ་ཐོབ་འགྱུར་པས།^༨ །ཞེས་སོ།

ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ནི་གཉིས་ལས། ཆེ་འདིར་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་ནད་དང་འཆོ་བ་
 མང་ཞིང་ཅི་བསམས་པ་མི་འགྲུབ་པས་ཆར་ཐབ་ཀྱང་ཐན་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་
 ཐམས་ཅད་ལོག་པས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེ་ཆོགས་འབྱུང་ཞིང་། བྱི་མར་དཔལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟང་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཅུ་བ་ཉམས་པའི་ཕྱལ་བ་དག །གསོལ་ཉེ་བར་མི་བརྩོན་དང་། རྐྱད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་སྟེ་
 མི་བྱེད། ཉམས་གྱུར་ཉེས་པ་བརྗོད་མི་ལང་། ཅུ་བའི་དམ་ཆོག་ཉམས་གྱུར་ན། བསྐྱེད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལོག་པར་འགྱུར། ཡིད་དུ་མི་འོང་སྟེ་ཆོགས་པའི། འབྲས་བུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འདུ། ཡན་ལག་
 དམ་ཆོག་ཉམས་གྱུར་ན། འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་ངན་སོང་ལྟར་།^༩ །ཞེས་པ་དང་། བརྟག་གཉིས་ལས།
 མ་གསངས་སྒྲུལ་དང་ཆོམ་རྒྱན་དང་། ས་སྟོད་མེ་ཡི་སྟག་བསྐྱེལ་བྱེད།^{༡༠} ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་།
 ཡམས་དང་འཆོ་བའི་ནད་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྒྲུལ་གདུག་དང་། རྒྱ་དང་མཁའ་འགོ་རྒྱན་
 པོ་དང་། ཁ་དོན་དང་ལོག་འདྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། བསད་ནས་སེམས་ཅན་དཔལ་བར་ལྟང་།^{༡༡} །
 །ཞེས་སོ།

ད་ནི་བཤགས་ཐབས་བཤད་དེ། དེ་འདྲུས་ཀྱི་ཁྱད་ཀྱིས་དབྱེན། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་

བཞིར་བཤད་དེ། དམ་ལས་འགལ་བ་ནི་ཞག་གཅིག་གིས་བར་མ་ཚོད་པའོ། ཉམས་པ་ནི་སྒྲ་བས་
 བར་མ་ཚོད་པ་ཚུན་གྱི་ཉེས་པའོ། འདས་པ་ནི་ལོ་ཚུན་ཆད་དོ། ལོ་གཉིས་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ནི་རལ་
 བ་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་ཆ་གྱི་ཉེས་པ་ནི་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་བཤགས་ན་འདག་ལ་ཡན་ཆད་མི་འདག་པར་
 བཤད་པས། སྒྲ་མ་ལྟ་བུས་སྒྲོ་བ་མའི་བཤགས་པ་མི་ལེན་པར་གསུངས་ཏེ། དམ་ཚིག་བཀོད་པའི་རྒྱད་
 ལས། སྦྱིར་ན་དམ་ཚིག་ཁྱད་པར་ལ། རྒྱས་ལས་ཁྱད་པར་ངེས་བྱེ་བ། རྒྲམ་ལས་འགལ་ཞེས་ཉེས་
 བྱས་གང་། ཞག་གིས་བར་མ་ཚོད་པར་ནི། རྒྱུ་གསུམ་པའི་ཡུལ་ལ་བཤགས་བྱས་ན། རྟེན་ནི་སྤོར་
 ཡང་རྒྱད་པའོ། ཉམས་ཞེས་སྒྲ་བས་མ་ཚོད་པར། འབྱོད་པ་དྲག་པོས་བཤགས་པས་སོ། རྒྲམ་ལས་
 འདས་ན་ལོ་དག་གིས། རྒྲམ་དུ་མ་ཚོད་བཤགས་པས་སོ། ལོ་ནི་གཅིག་དང་གསུམ་དག་ལས། རྒྲམ་
 ཚིག་རལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྩམས་ཏུ་དྲག་ན་གསོ་རུ་རུང་། ལོ་གསུམ་དག་ལས་འདས་པ་ནི། རྟེན་ས་
 གསོ་རུ་མི་རུང་སྟེ། གཤམ་ཏེ་སྒྲངས་ན་གཉིས་ཀ་འཚོག་ རྟེན་པར་སྦྱོད་སྟུག་བསྡུལ་ལ། རྒྱུན་དུ་
 སྦྱོད་པ་ཁོ་ནའོ།^{༡༩} ཞེས་སོ།

དེའང་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཉམས་པ་དང་། དུས་ལ་ལྟོས་པའི་འགལ་ཉམས་ཏེ། ཉེས་པའི་ངོ་
 བོ་གིས་པར་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་སྒྲར་སྒྲོས་པ་བཞིན་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་རྣམས་ཉམས་
 པའོ། དེའང་དུས་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་ཉེས་པ་བཤགས་བྱའི་ཕྱི་ཡང་གི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟན་
 པས་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། རྩི་ལྟར་བསྐྱར་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འགལ་ན་ཚོགས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོས་བཤགས། ཉམས་ན་རང་གི་བདོག་པས་བསྐྱར། འདས་པ་བྱ་དང་རྒྱད་མ་དང་། ཉི་
 འཁོར་ལུས་དང་དག་དག་དང་། ཡིད་དང་བདོག་པར་བཅས་པས་བསྐྱར། རལ་ན་རང་གི་སྟོག་
 གིས་བསྐྱར།^{༢༠} ཞེས་པས། ཞག་གིས་བར་མ་ཚོད་པའི་ཉེས་པ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
 ཞིང་། སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པའི་མདུན་དུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། སྒྲ་མ་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་སུ་
 གསོལ། བདག་ཅག་མ་རིག་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་ནོངས་པས་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བ་ལ་མཐོལ་
 ཚངས་བཞིན་གྱི། དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ལན་གསུམ་སྟེ་སྟུགས་དང་འབྱོད་སེམས་དང་
 བཅས་པས་བརྗོད་ཅིང་། སྒྲ་ཆད་མི་བཞིན་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པས་འདག་གོ།

དེའང་སྒྲོ་གང་ལས་གྱུར་པ་དེའི་ཆ་ནས་གཉེན་པོ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། ། ལྷ་བ་ཚུན་ཆད་གྱི་
 ཉེས་པ་ལ། ཡུལ་གང་ཡིན་དེ་ལ་རང་གི་ནོར་རྩལ་གཉེས་པ་ལུ་ལ་ནས་ཆོགས་ལའོར་གྱིས་སྒྲ་མ་
 བཞིན་བསྐྱང་ངོ་། ། ལོ་གཅིག་ཚུན་ཆད་ནམས་ལ་དེའི་སྤང་དུ་རང་གི་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལ་སོགས་པ་
 གཉེས་ཤིང་ཡོངས་པས་མཆོད་ནས་སྒྲར་བཞིན་བྱེད་དོ། ། ལོ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ལ་བརྩོན་པ་དྲག་པོས་པ་
 རོལ་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་བྱིར་སྒྲོག་སྒྲོས་བཏང་བའི་བྱ་བ་དོ་གལ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་ལ་
 སྒྲར་བཞིན་བསྐྱང་ངོ་། ། དེའང་མི་ལམ་དུ་ཉེས་པ་བྱས་པ་དང་། གཞན་དག་སྒྲོད་པའི་ཞོར་ལ་ངན་དུ་
 སྒྲུས་ཏེ། ཡིད་དང་དག་གིས་ཀྱང་གཞན་ཅི་ཟེར་བརྟག་པའམ། དགའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་སྒྲུད་པའང་དེ་
 མ་ཐག་དུ་བཤགས་དགོས་ཏེ། བཞོད་པ་ཆེན་པོ་ལས། སྒྲ་མ་དང་ནི་ཉེ་བའི་ལའོར། རྩོད་སྒྲུན་དང་
 སྤྱིང་མོ་ལ། ། འཇ་སྒྲུས་ཆོག་གིས་ཟུར་ཙམ་ཡང་། ། བདེའམ་དངོས་པོར་བརྟོད་མི་བྱ། ། གལ་ཏེ་མི་ལམ་
 དག་དུ་ཡང་། སྤྱང་ན་ཡིད་གྱིས་བཤགས་པར་བྱ། ། དངོས་དང་ཞེ་ཡིས་བྱས་པ་དང་། གལ་ཏེ་དྲན་
 པས་མ་ཟིན་པར། ཐལ་བར་གྱུར་ཀྱང་མ་བཤགས་ན། ། འཕྱར་དུ་བརྟུས་ཏེ་དཔྱལ་བར་འགྲོ།¹⁹ །
 ཞེས་སོ།

དེའང་ཆོགས་དང་སྒྲིན་སྒྲིག་དང་། ཡུས་དག་གིས་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཏོག་བྱ་བ་དང་། དབང་
 བསྐྱར་ལུ་བ་དང་། སྒྲན་བཞིར་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་དང་། མརྟལ་དབུལ་བ་དང་། སྒྲིག་འདོན་ལ་སོགས་པའི་
 དགེ་བ་ཅི་འབྲུལ་ལ་འབད་བ་དང་། མདོ་འདོན་ཞིང་གཟུངས་བསྐྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྟོད་ཅིང་། གང་ལ་ཉེས་པ་དེ་ལ་བསྐྱགས་པ་སྒྲིགས་བརྩུ་ངོ་སྒྲིག་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟོད་
 ཅིང་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་། དེ་གང་ལ་དགའ་བས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
 བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ལས་གྲོལ་ལ། དེའང་ན་
 རག་བསྐྱང་བཤགས་ཉ་སྟོང་ཆེས་བརྒྱད་ལ་བྱས་ན་དེ་ཚུ་ན་ཆད་གྱི་ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་སོས་པར་
 གསུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་བསམས་
 ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་རྗེས་ལ། དེ་དག་གི་
 རྒྱ་གསུང་ཕྱགས་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་བྱུང་ནས་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་

ལ་ཐིམ་པས་ཉེས་ལྟ་བུ་དང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དག། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འད་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་
 ཅད་དག་ནས་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་བ་བྱ་མའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ། དེ་འད་རིམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་
 རང་ལ་སྒྲོ་རྩི་མྱོད་གནས་ཀྱི་བར་མཉམ་པར་བཞག་ནས་བསྐྱོ་བ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་
 སྦྱོང་བའི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཆད་ནི་མི་ལམ་དུ་སྦྱིབ་པ་དག་པའི་ལྟ་སྒྲིག་དག་པོ་སྦྱོན་པ་དང་།
 རི་རྩེ་ལྷན་པ་དང་། ཉི་ཟླ་ཤར་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་ཆོག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
 བསྟན་ཟེན་ནོ། །

ད་ནི་དེའི་བོགས་སྦྱོད་པ་བསྟན་པ་ནི། ལྟ་སྒྲིག་གི་བོགས་འབྱིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བྱང་
 པར་ཅན་འབྲུབ་པ་སྟེ། རོ་བོ་ནི་མཉམ་གཞག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲམས་ནས་རྩིས་ཐོབ་ལ་ཉམས་སྦྱོང་
 སྦྱོང་བས་མཉམ་རྩིས་བསྐྱེད་བོགས་འབྱིན་པའོ། །དེ་འད་དམན་པ་ཉན་རང་གི་སྦྱོད་པ་དང་། མཆོག་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་གཉིས་ནི། རང་དོན་དུ་ཞི་དུ་ལ་གྱིས་མི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ལུས་ངག་གི་ཆ་
 དང་། གཞན་དོན་དུ་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་སྟགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བསྟན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལས་དང་པོ་པའི་
 སྦྱོད་པ། ཉམས་སྦྱོང་རྩེ་ཟུང་ཟུང་སྦྱོང་པ། བརྟན་པ་རྩེ་ཟུང་ཟུང་ཐོབ་པའི་སྦྱོད་པ། བརྟན་པ་ཆེར་
 ཐོབ་པའི་སྦྱོད་པའོ། །རང་པོ་ནི་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།
 གཏོར་མ། སྒྲོལ་ཆུ་སྦྱིན། མཛུལ། བྱག། བསྐྱོར་བ། མདོ་འདོན་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ། ཡི་གེ་
 འདྲི་མཆོད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྦྱོད་བརྩ། སྦྱོར་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། དཔོན་གཞི་སྦྱོང་བ་མེད་པ། རྩིས་
 བསྐྱོ་བས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་སྦྱོད་པའོ། །ཆོས་སྦྱོད་བརྩ་ནི། ཆོས་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་མདོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལས། ཡི་གེ་འདྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། ཉན་དང་གྲོག་དང་འཛིན་པ་དང་། འཆད་
 དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། དེ་སེམས་པ་དང་བསྒྲམ་པ་སྟེ། ཆོས་སྦྱོད་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིང་འདི། བསྐྱོད་
 བསྐྱེད་སྦྱང་པོད་བཀུ་ཏུ་མེད།¹⁹ ཅེས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཉམས་སྦྱོང་རྩེ་ཟུང་ཟུང་བས་ཀུན་དུ་བཟང་
 པོའི་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཉམས་སྦྱོང་རྩེ་ཟུང་ཟུང་སྦྱོང་པ་ནི། མཉམ་གཞག་ལ་
 བར་དུ་ཉམས་སྦྱོང་སྦྱོང་པ་དེ་ཉིད་རྩིས་ཐོབ་ལ་རོ་མཉམ་ཞིང་དབང་པོའི་རང་སྦྱང་ཐམས་ཅད་ལ་

སྤྱར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ལ་ཡི་དམ་ལྟ་འདྲི་དགྱིལ་ལའོར་དུ་བསྐྱོམས་པ་བཞིན་དུ། རྗེས་
 ཐོབ་ལ་ཡང་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་འདྲི་དགྱིལ་ལའོར་སྐྱུ་མ་ལྟ་ཕྱར་བ་ལྟ་ཞིང་གོམས་པར་བྱའོ། རྫོགས་
 རིམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ལ་རི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཉམས་དེ་ཉིད་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རང་སྤང་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་ཏེ་
 རོ་མཉམ་པའོ། །མདོར་ན་སྤྱབ་པ་པོས་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་ནས་ཡུལ་སྤྱ་ཆོགས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ།
 གཞུགས་དང་། སྤྱ་དང་། གྱི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ལྟ་འདྲི་
 རང་བཞིན་དུ་གཤིས་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་སུ་གཤིས་པ་དང་། སེམས་སྤྱོད་ཉིད་དུ་གཤིས་པའི་སྤྱོ་
 བས་ལྟ་ཡིས་ལྟ་མཆོད། ཡེ་གཤིས་ལ་ཡེ་གཤིས་རོལ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཐིམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྤྱད་པས།
 རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྱི་གོགས་སུ་འབྱུར་ཏེ། དེའང་རང་གི་ཕྱང་པོ་
 ལྟ་ཞི་སྟེ་ཡབ་ལ། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྟ་སྤྱི་སྟེ་ཡུམ་ལ། གོས་ལ་སོགས་སྤྱི་སྟེ་མཆོད་པའི་ལྟ་མོར་
 གསལ་བས་སྤྱད་པ་ཉིད། གསང་སྤྱོད་ལས། ཡན་ལག་དབང་པོ་རྣམ་གཤིས་ཀྱན། རྣམ་སྤྱིན་ཞི་དུ་
 གཤིས་པར་བྱ། རྫོགས་པའི་དགྱིལ་ལའོར་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ། ཡང་ན་ཁོས་པའི་དགྱིལ་ལའོར་བསྐྱོམ། །
 གཞུགས་སྤྱ་གྱི་རོ་རེག་ལ་སོགས། རྣམ་སྤྱིན་སྤྱི་དུ་གཤིས་པར་བྱ། རྟུམ་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་ཉིད་དུ་
 བསྐྱོམ། ཡང་ན་ཁོ་མོའི་དགྱིལ་ལའོར་བསྐྱོམ། ཁོས་རྒྱན་བཟའ་བཏུང་སྤྱ་ཆོག་དང་། ཁྱོ་གར་
 ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིན་ཕྱང་ལ། སྤྱི་དུ་གཤིས་པར་རབ་སྤྱོད་ན། རོ་མཆར་འབྱུང་བའི་དགྱིལ་ལའོར་
 བསྐྱེས་པ་^༡ ཞེས་སོ། རྟེན་གཤིས་ལ་གསང་སྤྱོད་དམ་རིག་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་བྱན་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་
 བའི་ཆ་དེ་དག་ཉམས་ལ་ཕན་ཞིང་མི་གཞོད་པ་རྣམས་བསྟེན། གཞོད་པ་རྣམས་སྤང་ངོ།།

དེ་ནས་ཉམས་སྤྱོད་ལ་བརྟན་བརྩུང་ཟད་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི། ཉམས་སྤྱོད་སྤངས་དེ་ཉིད་
 བོགས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱོས་བཅས། སྤྱོས་མེད། ཤིན་ཏུ་
 སྤྱོས་མེད་དོ། །སྤྱོས་བཅས་ནི་གང་ཟག་ན་ཆོད་གཞོན་ཞིང་གཤིས་རབ་རྩུང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆ་བ་དག་
 གིས་བརྩམ་པ་སྟེ། དཔེན་ཁང་དུ་ཆོགས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་བཤམས་ཏེ། མཆོད་པ་དང་། རྒྱན་ཕན་སུམ་
 ཆོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པོ་མོ་ལྟ་འདྲི་གངས་དང་མཉམ་པ་ཆོགས་ནས། བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱོམ་པ་ནས་
 མཐར་ཐུག་གི་བར་བྱས་ལ། ཆགས་ཐེད་མེད་པས་རྒྱ་བརྟུག་ལ་སོགས་པར་བྱས་ན་དངོས་གྲུབ་

ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་མེད་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ཤེས་རབ་དང་ན་ཚོད་འབྲིང་དུ་གྱུར་པས་བྱེ།
གཞན་གོང་དང་འདྲ་བ་ལ། རིག་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གསུམ། གཉིས་སུམ། གསུམ་ལ་
སྐྱེས་པ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་མེད་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆུང་ཆེན་ན་ཚོད་ཆན་ལ་ཤེས་རབ་ཆེ་
བས་བྱེ། དུར་ཁྱོད་ལ་སྐྱེས་པ་དབེན་པར་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་སྤངས་ནས་རང་བཞིན་ལྡན་ཅིག་སྤྱོད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པས་པར་འཇུག་ཅིང་ཀུན་ལོའི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ཞེ། གཉིད་དུ་འཇུག་
པ་དང་བཤད་གཅི་དོར་བ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་ལ་
སྤྱོད་པའོ། །དེའང་རིག་པས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱུ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤྱོད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་དག་གི་
སྐབས་སུ་རིག་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མེད་ན་ཚོར་གཅོད་པ་གོང་ཁྱེད་ཆུ་ན་གཅོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་བྱས་ལ་
གདོད་གང་ཡང་མི་བྱ་བར་འཇོག་པ་ནི་སྤྱོད་པ་དེའི་བོགས་འབྱེན་ཏེ། མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་མན་
རག་གི་སྤྱུ་ལས། རེས་འགའ་དུར་ཁྱོད་ཞུགས་ནས་སྤྱོད་མེད་ག་ལ་སྤྱོད། ཉམས་པའི་མེས་ས་
ཀྱིས་ཡི་དྲགས་གནས་སུ་ཉལ། ཀའོ་ལ་པ་རྒྱུས་དང་འགྲོགས་ཏེ་རོ་ཡི་འཁོར་ཡོད་དང་། འདི་བྱ་
འདི་བྱེད་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཚད་དུ་གཟུང་མི་བྱ། གྲུ་གར་གྱིང་ལུ་ཅེད་འཛོལ་མའི་ཚོགས་སུ་
འདུག ཉེ་དུ་ཀ་ཡི་གར་དང་དུག་ལས་སྤྱོད་ཚོགས་སུ། སེམས་ནི་གཟེངས་བསྟོད་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་
བར་མི་བྱའོ། །རྒྱུ་ལུ་ལུ་བ་བགོས་ཤིང་ཡན་ལག་ཟངས་མས་སྤྱོད། འཁོར་ཡོ་ལྡན་པའི་ཐོར་ཚུགས་
སྤྱོད་པ་དག་ཏུ་གཟུང་། རུས་པའི་དུམ་བུས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བརྒྱན་བྱས་ནས། ཁྲུང་ཆེན་རྟ་གི་
པགས་པས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་དུ་གིས་ཏེ། འ་ཏྲླ་ཏྲེ་ལ་ལྡན་པ་ལག་ཏུ་ཐོགས་པར་བྱེད། གསང་ཆེན་སྤྱོད་
པའི་སྤྱོད་པ་ལྟག་པར་བྱས་ནས་ནི། རྩ་མིན་མི་བྱ་མིན་པའི་སྤྱོད་པ་རང་བྱུགས་ཀྱིས། ཁྲུང་ཆེན་མཚོ་རུ་
འཇུག་འདྲ་རྟ་ཏུ་སྤྱོད་སེམས་ཀྱིས། ཁྲུང་པའི་ཆོས་རྒྱུས་སྤྱོད་ན་གོ་ལ་བར་མདའ་བསྟུན་སྤྱོད་¹⁶ །
ཞེས་སོ། །འདི་ལ་མགོན་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་། གསང་འདུས་ལས། འདོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ། རྗེ་ལྷ་འདོད་པ་
བསྟེན་ན་ནི། འདི་ལྷ་བུ་ཡི་སྤྱོད་པ་ཡིས། སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། དཀའ་
ཐུབ་སྤྱོད་པ་མི་བཟད་པས། བསྟེན་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་

ཅད་ལ། རྩེན་ན་མུར་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར།¹⁴ ཞེས་སོ། ཁྱེད་དོར་མེད་པའི་ལམ་འདིས་སངས་
རྒྱས་མཉམས་པ་ཡིན་པར། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རྟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
མཆོག་སྤྱོད་ནམས། ཆོས་མཆོག་མི་གཡོ་བ་རྟེན་པ་ཡང་། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་སོ།¹⁵ །
ཞེས་སོ། སྤྱོད་པ་དེ་དག་གྱུར་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་དང་དུས་ཚོད་དང་འབྲེལ་བ་གཅེས་སོ། ལས་དང་
པོ་པས་ཆོགས་སྤྱོད་དམ། མགོན་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱས་ན་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བས་སྤང་དོ། སྤྱོད་པ་དེ་
དག་གིས་ལམ་གྱི་བོགས་ཕྱིན་ནས་དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་མུར་དུ་འཐོབ་པོ།

དེའང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའོ། །
ལས་བརྒྱད་ནི། བརྟག་གཉིས་ལས། དབང་དང་། མངོན་སྤྱོད་དང་། དགའ་སྡེ་འཛིག་པ་དང་། བསྐྱད་
པ་དང་། གསང་པ་དང་། དཀྱག་པ་དང་། ཞིབ་དང་། རྒྱས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་སོ། གྲུབ་པ་བརྒྱད་ནི། རྩོམ་གྲུབ་ལས། གང་ཕྱིར་དེས་ནི་དཀའ་བ་མིན། བྱིན་སྒྲུབ་དང་ནི་
རྐྱེད་མཁོ་གསུང་དང་། རལ་གྱི་དང་ནི་སའོག་འགྲུབ། རིལ་བྱ་དང་ནི་མཁའ་སྤྱོད་ཉིད། བྱི་སྒྲུབ་པ་
དང་བཅུད་གྱིས་མེན། གང་ཕྱིར་དེས་ནི་རྩོམ་འཛིན། མཉམས་པར་བྱས་པས་མུར་དུ་འཐོབ།¹⁶ ཅེས་
པ་དང་། གསང་སྤྱིང་ལས། བྱོགས་འདུ་འཕྲུལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། འཇུལ་ལམ་ནམ་མཁའ་འགོ་བར་
འགྱུར། ཁྱུ་ཆོག་སྒྲུ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། ཆོས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། རྒྱུན་དང་བགོ་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་ཡིས། འབར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཐུབ་མེད་འགྲུབ། རམའ་དང་བརྟར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། ཡིད་བཞིན་
སྤྱོད་པ་དུད་ཅི་འགྲུབ། ཞུ་ལི་ཀླ་ལིའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་འགྱུར།¹⁷ །
ཞེས་སོ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར། བརྟག་གཉིས་ལས། སྒྲུ་གསུམ་ལུས་ཀྱི་
ནང་དུ་ནི། རལོར་ལའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞེད་པར་བྱ། སྒྲུ་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། རལེ་བ་
ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོར་བཞེད།¹⁸ ཅེས་སོ། རྟེན་གཉིས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟེན་རྟོ།

ལམ་གྲོལ་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟེ་ལས། བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་
བསྒྲིམ་པ་ནི། ད་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གནས་
དཔེན་ཞིང་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ།

པད་པའི་ལྷན་པ་སྒྲིལ་ཀྱང་རབ་བཅས་ནས། །སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།[༡༧]

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། །རང་བཞིན་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་རང་ཉིད་ལས།།

རྗེ་ལས་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ། །བསྐྱེད་པའི་ལའོར་ལོ་ཡངས་གིང་རྒྱ་ཆེ་བ།[༡༨]

ཅི་བས་བསྐྱེད་པོ་བསྐྱེད་པ་མཚན་པ་སྟེ། །བྱིན་མེད་དུང་འབར་བའི་དབུས་ན་དཔལ།།

ཞེས་བྲ་བ་ལས། དང་པོ་ཐོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། ལྷན་བདེ་བ་ལ་སྒྲིལ་མོ་ཀྱང་གིས་འདུག་སྟེ། སྒྲུབ་དང་
ཡི་དམ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ནམ་མཁའ་བསམས་པ་ལ་སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་
དང་། ཞིབ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲ་བ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཡི་
ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ། །ཡིན་པར་གཤམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་དོ།^{༡༠} ཞེས་བགས་པ་བཞེད་ནས། ལྷ་བླ་མས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་རང་ལ་
བཞག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཚོགས་ཆེན་མོ་ལས། རྗེ་རྣམ་དག་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །གདོད་ནས་མ་སྒྲེས་ཡེ་གདལ་གཏིང་མཐའ་མེད། །མི་གནས་མ་དམིགས་
སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རང་། །བཞེད་མེད་བསམ་འདས་མཉམ་ཉིད་དབྱིངས་སུ་ཚོགས།^{༡༡} ཞེས་བ་དང་།
ཏེ་རུ་གཤམ་པོ་ཆེ་ལས། བསམ་དུ་མེད་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ཆེ། །ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་
བསམ་པ་ཀུན་དང་བྲལ། །བསམ་དུ་མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ནི། །ནམ་མཁའ་མི་དམིགས་
པ་ཡང་དམིགས་སུ་མེད།^{༡༢} །ཅེས་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་མོ།།

དེའང་ཆོས་སྒྲའི་རང་ནས་གཞུགས་སྒྲུབ་ཆར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་དང་། འདི་
མན་ཆད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་སྟོང་ཚོགས་པ་ཆེན་པོས་ཟིན་བས་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་ཞེན་
པའི་མཉུན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་རིམ་ལས། སྟོང་བས་ལམ་ཀུན་མཚན་མ་
མེད། །བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་གྲོལ།^{༡༣} ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྟོང་བ་མཐའ་གི་ཀྱང་ཞེན་པའི་མཉུན་
པ་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་དུ་སྤང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་
པ་སྟོང་ཇེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་ནས་རང་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་གཤམ་གསལ་ལ་འཛིན་པ་མེད་པའང་

དར་ཅིག་བསྐྱོམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་རིག་རྒྱལ་པོ་གོམས་པ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་འདི་རྟེན་པར་
འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་མཐོང་ཆེས་དེ་བཞིན་ཉིད། །སྟོང་ཆེ་འབྱུང་བའི་གཞི་རུ་བཞག། གོ་རིམ་ས་འབྱུང་བའང་
དེ་བཞིན་ངེས།^༧ །ཞེས་སོ།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ལེ་འཛིན་ལ་གཉིས་ལས། རྟོན་པོ་ལ་ཉི་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། །དེའང་
རྒྱུ་ལས་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་མཐའ་གྲས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པུང་འབར་བའི་གྲོང་ན། རྒྱུ་ལས་
འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་བཅུ་ལྷུ་དུ་ཉེ་བ་དང་བཅས་པ་ཞོག་པ་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའི་
ཕྱི་བས་ནང་བཅུ་ལ། བསྐྱུང་དང་ཉི་ཟླ་རྒྱུ་གིས་མཆོན་པ་བཅུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རྟེན་དུ་རྒྱ་ཀ་ར།
ཤར་དུ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ། ཤར་སྟོར་དུ་བྱུག་སྟོན་ཅན། རྟོར་གཤིན་ཆེའི་གཤེད། རྟོ་རུབ་རུ་མི་
གཡོ་བ། རུབ་རུ་རྟ་མཆོག་དཔལ། རུབ་བྱང་དུ་གཞན་གྱིས་མི་བྱུང་བ། བྱང་དུ་བདུད་ཅི་འཕྱིལ་བ།
བྱང་ཤར་དུ་ལམས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ། འོག་དུ་སྟོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་སྟག་དང་
སྟུལ་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞབས་གཡས་བསྐྱམ་གཡོན་བརྒྱན་པ། བྱུག་མཆོན་རང་རང་
གི་རིགས་མཆོན་ནམ། རྟོ་ཆེ་དང་བྱིལ་ལུ་འཛིན་པ། རྟེན་འོག་གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རིགས་ཏེ་མཐིང་ག་འཁོར་ལོ་འཛིན་པ། ཤར་དང་ཤར་སྟོབ་པོ་ཆེའི་རིགས་ཏེ་དཀར་ནག་པོ་ཆེ། རྟོ་
དང་རྟོ་རུབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཏེ་མེར་ནག་རིན་པོ་ཆེ། རུབ་དང་རུབ་བྱང་བ་པ་ལྟའི་རིགས་ཏེ་
དམར་ནག་པ་ལྟའི་འདབ་བརྒྱན། བྱང་དང་བྱང་ཤར་བ་ལས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ལྗང་ནག་རྒྱ་གམ་མམ་རལ་
གྱི་འཛིན་པའོ། །རྒྱས་པར་ནི་དེ་ལྟག་སྐྱུ་ལྟག་ལྟག་ལྟག་ལྟག་ལྟ་མེན་དང་བཅས་པ། ཞབས་དུག་བྱོགས་
སྟོང་བ་བཅུ་འི་གདན་ཅན། རེ་མེ་ཞིང་རིགས་ལྟ་ལྟའི་བྱུག་མཆོན་རང་རྟགས་དང་སྟེལ་བ་སོགས་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་གཞི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ལེ་འཛིན་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་མ་བསྐྱེད་དམ་བསྐྱེད་
ཀྱང་རུང་སྟེ་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་མདོར་བསྐྱུས་བསྐྱོམས་ནས། རྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་བར་ཡིན་ལ།
སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།

དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་སྟེ་འོག་གཉིས་ན་ཁྲོ་བོ་རེ་
ཕྱི་བས་རེ་ལ་གནས་པའི་བར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆེན་པོ་ལ་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་བཞིའི་ལྟེ་བ་ར། རྒྱུ་ཡོངས་

སྒྲུབ་པ་ལས།

ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ནི། །སྒྲོ་བཞི་གྲུ་བཞི་རྟ་བཅས་བཞིས་བརྒྱན་ཞིང་།།[༡༩]

ཅིག་པ་ལྟ་དང་འདྲོད་ཡོན་སྒྲུམ་བྱ་དང་། །འགྲུ་བྱེད་མདའ་ཡབ་བྱ་སྒྲུམ་མཛེས་།།

ལྷར་བུའི་ཐོང་པ་རིན་ཆེན་དོ་རྩེའི་རྟོག་ །དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དཔུང་།།[༢༠]

སེང་གེ་སྤྱང་ཆེན་རྟ་དང་མ་བྱ་དང་། །ཤར་ཤར་བཟུ་ཉི་ལྷ་སྒྲུམ་པའི་སྤྲེང་།།

ཞེས་པ་ནི་རྟེན་གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེའང་འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཉིད་ལ་ཞིང་ཁམས་དང་གཞུལ་ཡས་ཁང་པའི་བཀོད་པ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་བསྐྱེད་པས་ན་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ། དེའང་ཆེ་བྱུང་ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲུས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྒྲོ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་གཡས་གཡོན་ན་སྒྲོ་རེ་རེའང་སྒྲོ་བྱུང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་ཕྱགས་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དང་ལྟན་པ། བྱ་ཆད་བཞི་པ་ཅན། དུ་རེ་ལྟེ་ཅིག་པ་ལྟ་པོ་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན། མཐིང་ག་ ལྟ་གྲུ་ དམར་པོ། སེར་པོ། བྱི་མ་དཀར་པོ། །དེ་ལྟ་ཡང་འཇའི་ར་བ་ལྟར་དྲངས་ལ་ཟང་ཐལ་བ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་སྒྲོ་འབྲུར་བཞི་དང་ལྟན་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྟུང་དཔུང་མའི་བུམ་པ་རྒྱུམ་པོ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་བྱུང་པ། ཅིག་པ་ལྟེ་སྤྲང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡ་གྲུ་སེར་པོ། དེའི་སྤྲང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདའ་ཡབ་ཕྱི་བས་རྒྱུད་གི་རྩུལ་དུ་བྱིར་འབྲུང་བའི་གདུང་སྒྲུལ་ནོར་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤ་བྱ་མཆོད་རྟེན་བཅེགས་སུ་བསྒྲིགས་པ། དཔུང་བུམ་པ་རྒྱུམ་པོའི་ཆར་ཁེབས་ནི་གཙང་ཁང་ལྷར་བུའི་ཡ་ཕྱི་བས་ཏེ་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྤྲང་གི་ནམ་མཁའ་ནོར་བར་ལུབ་པས་ཕྱི་བས་ཉིས་རིམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྲང་གི་དཔུང་དང་ཕྱགས་བཞིར་རྩོམ་ཏེ་ཅེ་ལྟ་པའི་རྩ་གྲུས་པ་འདྲ་བའི་ཅེ་མོ་ལ་རྩོམ་དང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོག་གིས་མཆོན་པ། ཕྱགས་བཞིའི་སྒྲོ་འགམ་གཉིས་གཉིས་ན་ཀ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བཏེག་པའི་སྤྲང་ན་རྟ་བཅས་པར་རིམ་བཞི་བཞི་དང་ལྟན་པ་ལ་རྒྱན་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པས་སྒྲུས་ཏེ། སྤྲང་ན་རི་དྲགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའི་འཁོར་ལོའི་སྟེ་བ་ལ་

རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་ཀྱི་ཡུལ་བརྩམས་པ་ལའོར་བ་དང་། ཟུར་བཞིར་རྒྱལ་མཚན་དང་། དབྱུག་པ་འི་
 བོ་ལ་བ་དན་འབྱུང་བའི་མགྲུལ་མཚམས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་དྲིལ་བྱ་ཚར་དུ་སྒྲེངས་པའི་ཕྱིར་བས་དབྱུགས་
 ཀྱི་དོ་རྗེའི་ཏྲག་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟ་བབས་རྣམས་ཀྱི་བར་སྒྲེངས་པས་འབྲེལ་བ་ལས་སྐྱུ་སྟན་པར་
 འབྱིན་པ། རྟར་བྱའི་རྩ་ཡལ་དང་། དར་གྱི་ལྷ་ལྷི་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཙོང་ཙོང་དང་། ཉི་ལྷའི་ཚར་ཚར་
 དང་། ལྷ་དང་ལྷའི་རྒྱན་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་། མཚོད་པའི་སྤྱིན་མུང་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲིགས་
 པར་རང་བྱུང་བ། ཕྱིག་པ་ཕྱི་མའི་ཕྱིན་འདོད་ཡོན་གྱི་སྐྱམ་ཁུ་དམར་བོ་ལ་མཚོད་པའི་ལྷ་མོ་མང་བོས་
 འདོད་ཡོན་ལྷའི་མཚོད་པ་འབུལ་བ། འོག་གཞིའི་བསྐྱའི་ཟེ་བ་དང་། བྱམ་བྱམ་དང་། པ་ཏྲ་རིས་ཉི་ལྷའི་
 གདན་ལ་ཟང་ཐལ་བར་སྒྲུང་བ་བྱམས་སམ་ཞིང་ཐམས་ལྟར་སྒྲུང་བའི་མཐའ་སྒྲོར་ལ་དུར་ཁྲོད་
 བརྒྱད་ན་རང་བྱུང་གི་མཚོད་རྟེན་བདེ་བྱེད་བཅུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། དགའ་རབ་དོ་རྗེ་
 དང་། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་དང་། བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་དང་། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོབ་
 དཔོན་བརྒྱད་དང་། མེ་བརྒྱད་དང་། རྩ་བརྒྱད་དང་། སྤྱིན་བརྒྱད་དང་། ཤིང་བརྒྱད་དང་། ཞིང་སྒྲོང་
 བརྒྱད་དང་། ལྷ་བརྒྱད་དང་། གྲུ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་པའི་དབྱུགས་ན་
 སང་གི་ཤར་དུ་གྲང་བོ་ཆེ། ལྷོར་རྟ། ལུབ་ཏུ་མ་བྱ། བྱང་དུ་ཤར་ཤར་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་ཁྲིའི་སྟེང་
 ན་བསྐྱེད་དང་ཉི་ལྷ་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ཡོད་པ། ལྷའི་གནས་གཞན་རྣམས་སྟུ། བསྐྱེད་དང་ཉི་ལྷའི་གདན་
 ལྷའི་གངས་དང་མཉམ་པ་རང་བྱུང་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ནི། གསར་སྦྱིང་ལས། ཡེ་ཤེས་ཕྱོགས་བཞི་
 དབྱུགས་བརྟགས་ཏེ། དཀྱིལ་ལའོར་བསམ་ཡས་ལྟན་གྲུབ་ནི། རྫོགས་ཆེན་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 པས། གྲུན་འབྱུང་དཀྱིལ་ལའོར་ཆེན་པོར་སྦྱོད། ལའོར་ལོ་ཕྱི་བས་བཞི་མ་ཁྲུང་བཅས། བྲུ་ཆད་
 བཞིས་བརྒྱན་པར་བྱམས་དང་། གྲུན་དུ་གྲུ་བཞི་སྒྲོ་ཁྲུང་ལྷན། རྩོལ་མོ་སྐྱ་ཚོགས་སྤྱིན་མུང་བཞིན། །
 དཀྱིལ་ལའོར་བཞི་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན། སང་གི་གྲང་ཆེན་རྟ་དང་ཁྲུང་། ཐམ་མཁའ་ལྷིང་གི་ཁྲི་
 ཆེན་ལ། ཉི་ལྷ་བསྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ། ། ཞེས་སོ། །དེའང་ཁྲུང་དང་མ་བྱ་གཉིས་དུག་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་
 གཅིག་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དུག་འཛོམས་པའི་དག་པ་སྦྱོར་དུས་ཁྲུང་མེད་དོ། །དེའང་རྟ་བབས་ཀྱང་
 བར་རིམ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སྐྱམ་སྐྱན་བྱེད་བྱེད་དུ་བྱེད་པས་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའོ།

དེ་ལྟ་བུའི་དགྱིལ་ལ་ཁོར་ཡང་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་དགའ་བ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་དང་
ལྟར་ན། གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོན་མ་དེ་ལྟར་གནས་པས། རྫོང་པའི་མི་ཚང་མེད་པ་པའི། ཉ་
བཟས་པའི་མི་དུམ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་པའི། ཕྱིག་པ་ལྟ་བུའི་ཡོ་ཤེས་ལྟ། ཀ་པ་པའི་དུང་ལོ་ལས་གསལ་པའི་

ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། རྟེན་ལྗེ་དང་། ཟུང་ཆོག་སྒྲིལ་དང་། ཉི་ཟླ་འཛིན་པ་དང་། རྩལ་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་
 རྣམས་ནི་དབང་པོ་དང་སྟོབས་ལྡན། གདུགས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། འཁོར་ལོ་ནི་བདེན་པ་བཞི། ཡ་
 གུ་ནི་སེམས་ཉིད་མི་འགྱུར་བ། དབྱེད་ནི་བྱང་ཆུབ་བདུན། མདའ་ཡབ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། སྤྱུ་ནི་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད། ལུས་པ་རྒྱུ་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། སྒོ་འབྱར་བཞི་ནི་
 ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་བཞི། གདན་ལྗེ་ནི་དུག་ལྗེ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པ། རྩི་རྩེ་དང་ལོ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ནས་
 འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཉིད། དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སྒྲིལ་བརྒྱད། སྒྲོབ་དཔོན་
 བརྒྱད་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱད། མི་བརྒྱད་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་བརྒྱད། ཤིང་
 བརྒྱད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་བརྒྱད། ལུ་བརྒྱད་ནི་དག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བརྒྱད། ལྷ་བརྒྱད་ནི་
 དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱད། གྲུ་བརྒྱད་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིལ་བརྒྱད། ཁིང་སྒྲོང་བ་བརྒྱད་ནི་བསོད་
 རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་བ་བརྒྱད་དེ། མ་དག་པའི་དུས་ཉིད་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་རེ་དང་སྒྲོན་གྱི་ཆ་
 རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་སུ་བརྩི་ཤི། གཤེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་འི་ཆ་ཉོན་མོངས་པ་ལྗེ་ར་བརྩི་བ་ལྷ་ལུང་། ལམ་
 དང་སྒྱུར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དང་སྒྱུར་དེ། ཏུ་བབས་བཞི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི།
 འཕམ་བཞི་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་བཞི། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་བཞི་རྒྱ་འབྱུལ་རྒྱུང་བ་བཞི། ཕྱིག་
 པ་ལྗེ་དབང་པོ་ལྡན། ཡ་གུ་དབྱེད་མདའ་ཡབ་སྤྱུ་རྩལ་སྤྱུ་ལྷ་ནི་སྟོབས་ལྡན། སང་གེ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ནི་
 རྒྱ་གཉིས་ཉི་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡན་ལག་བདུན། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་
 ལག་བརྒྱད། སྒོ་བཞིར་འཇུག་པའི་ཐེམ་སྒྲིལ་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག སྒོ་བཞི་ཆད་མེད་པ་བཞི།
 རེ་རེ་ལྷག་སུམ་གསུམ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་ལ་སོགས་ཉི། ཆོག་སྒྲིལ་ལམ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བར་གྱི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། །འབྲས་བུ་དང་སྒྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་དང་སྒྱུར་དེ། ལམ་མཐར་
 ཐུག་པའི་ཆོས་སུ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ནི་སྒྱུར་ཆུལ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས། བྱད་པར་དུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་སང་
 གེའི་ཁྱི། སྒྲོབས་བརྒྱ་གྲང་པོ་ཆེའི་ཁྱི། དབང་བརྒྱ་མ་བྱའི་ཁྱི། རྒྱ་འབྱུལ་བཞི་རྟེའི་ཁྱི། ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་གང་གང་གི་ཁྱི། ཡེ་ཤེས་ལྗེ་ཕྱིག་པ། སྒྲུག་སུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་འོད་ཟེར་འབྱེད་པ། འགོ་བསྒྲོབ་པའི་གདུགས། མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྟོག་ལ་སོགས་པ་

སྟེ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པའོ། འདི་དག་ནི་སྦྱ་འབྲུལ་དྲུ་པའི་ལྷགས་བཞིན་
བཀོད་དེ། རྒྱས་པར་ནི་དེ་དག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། རྒྱགས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་བུ་དག་པ་སྦྱར་བ་ཡིན་
གྱི་དོན་ལ་དཀྱིལ་ལའོར་དུ་མེད་ཅེས་ཟེར་བས་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷགས་ཐིམ་ཅི་ཡོག་ཏུ་རྟོག་
པའོ། རྟེན་འདུག་ཡོད་པའི་མཚན་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དུག་སྤྲུགས་བརྒྱན་གར་བ་ལྟར། ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུའི་
རྩལ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྟ་རྒྱལ་འཇའ་ཚོན་ལྟར་རང་གར་དུ་ཡོན་ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་ཡོད་པར་
གེས་པར་བྱའོ། རོག་མིན་དུ་རང་སྣང་བ་ནི་གཞི་ལ་ཡོད་པ་སྦྱིབ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་རྩལ་
པ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའོ། སྦྱ་འབྲུལ་དྲུ་པ་ལས། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རབ་གནས་པའི། དཀྱིལ་ལའོར་བསམ་
ཡས་ལྷན་གྱུ་བ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཡི། དཀྱིལ་ལའོར་མ་ལུས་རྫོགས་པར་ལྷན་པ་^{ལྟ་} ཞེས་
བཤད་དོ།

ལྟ་བུ་སྦྱེས་པ་ནི། ད་ནི་བརྟེན་པ་ལྟའི་དཀྱིལ་ལའོར་བརྟེན་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ན། སེང་
གོ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་ལྟ་སོ་སའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།

རིགས་ལྟ་སོ་སའི་ཡུམ་དང་སེམས་དཔའ་བརྒྱད། སེམས་མ་བརྒྱད་དང་སྒོ་བ་ཡབ་ཡུམ་བརྒྱད། [19]

ཐུབ་པ་དུག་རྒྱལ་སོ་སའི་གནས་བཞུགས་ཏེ། སྦྱ་མདོག་ཐུག་མཚན་རྒྱན་རྒྱལ་སྦྱོར་པ་ལས།

ཐུ་མེད་འོད་ཟེར་ཐོགས་མཐའ་གཏུགས་པར་འགྲོ།

དེ་འདྲ་དབུ་ས་སུ་རྒྱམ་པར་སྣང་མཛད་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་མ་དང་བཅས་པ་མཐིང་ག་
གར་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་མ་གྱི་དང་བཅས་པ་དཀར་པོ། ལྟར་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་སངས་རྒྱས་སྦྱུན་མ་
དང་བཅས་པ་སེར་པོ། རུབ་ཏུ་འོད་དཔག་མེད་གོས་དཀར་མོ་དང་བཅས་པ་དམར་པོ། བྱང་དུ་དོན་
ཡོད་གྲུབ་པ་སྦྱོལ་མ་དང་བཅས་པ་ལྗང་གྱ། དེ་དག་གི་རོག་གཞིན་ལའོར་ཡའི་རྩེ་བས་བཞེས་པ་ལ་
རིགས་ལྟ་བཞུགས་སོ། རའོར་ཡའི་ཐུ་རོལ་གྱི་གྲུ་བཞི་དང་གྲུ་ཆད་བཞི་སྟེ་མཚམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་ཐུ་མ་
ནང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི། གར་ལྟའི་གྲུ་ལ་སའི་སྟིང་པོ་དང་སྟེག་མོ་ལྗང་སྟོན། ལྟ་བུ་
ཀྱི་གྲུ་ལ་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོ་དང་བྲེང་བ་མ་མཐིང་སྟོན། རུབ་བྱང་གི་གྲུ་ལ་སྦྱུན་རས་གཟིགས་དང་གྲུ་

མ་དམར་སྒྲ། བྱང་ཤར་གྱི་ལྷ་ལྷག་ན་དོ་རྩེ་དང་གར་མ་སྒྲོ་སྒྲོའོ། སྒྲ་ཆད་བཞིའི་ཤར་ལྷོར་བྱམས་
 པ་དང་བདུག་སྒྲོས་མ་དགར་མོ། ལྷོ་རུབ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་དང་མེ་ཏྲོག་མ་མཐིང་ག། རུབ་བྱང་ཏུ་
 འཇམ་དཔལ་དང་མར་མེས་དམར་སྒྲ། བྱང་ཤར་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་དྲུག་མ་ལྡང་སེར་པོ། །བར་
 རྩམས་ཀྱི་སྒྲམ་བྲལ་བྲལ་བ་དུག། ཤར་སྒོར་གཤིན་རྩེའི་གཤེད་པོ་དང་གཤེད་པོ། ལྷོ་སྒོར་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བྱེད་མ། རུབ་སྒོར་རྟ་མགིན་དང་རྟ་མགིན་པོ། རྩང་སྒོར་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་དང་
 འབྲིལ་མོ་རྣམས་སོ།།

རྒྱད་ཅུང་ཟད་འབྲུག་ས་པ་རྣམས་པ་ལྟེ་བས་ནས་བཤད་ཅིང་། སྒྲོད་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་བསྒོམ་རྒྱལ་ནི། རྩང་
 པར་ཏུ་བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་བར་རྩམས་སུ་བཀོད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་སྤང་གི་ལྷོ་བའི་བར་རྩམས་ཏེ།
 དེ་ཡང་།

གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་གཞི་ཡི་ཀུན་ཏུ་བཟང་། [༡༤] །ཡབ་ཡུམ་འབྲིལ་སྒྲོར་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྒྲ།

མཁའ་ལྷ་རྩེ་མེད་མཐོན་མཐིང་སྒྲིལ་ཀྱང་རྒྱལ། །ཆོན་གང་འོད་ཀྱི་གོང་ལུ་འབར་བར་བསྒོམ།

དེ་ལས་འོད་འབྲོས་སྤང་སྤིང་སྒྲོད་བཅུད་སྤངས། [༡༥] །ཐམས་ཅད་རྣམ་དག་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་ངང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྣམ་སྤང་གི་ཐུགས་ཀར་ཉི་ལྗེའི་དཀྱིལ་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡབ་ཡུམ་མཐིང་ག་ཕྱག་
 གཉིས་མཉམ་གཞག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཆོན་གང་བ་ལས་འོད་འབྲོས་པས་སྤང་སྤིང་སྒྲོད་བཅུད་ཐམས་
 ཅད་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 འོག་མིན་སྐྱག་པོ་བཀོད་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་གཞག་གོ། རྒྱལ་འདི་དག་
 ལུང་དང་སྤྱར་ན། སྒྲ་འབྲུལ་རམ་སྒྲོག་ལས། བོ་བྱང་དེ་ན་གནས་པ་ཡི། ཁེ་ཤེས་ལྷ་ཆོགས་མང་པོ་
 རྣམས། །གཙོ་གཟུངས་སྤང་ཏུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། །དུས་ཀྱི་བོ་བྱང་སྟིང་པོ་ལ། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེ། །མི་རྩུ་རྩི་ལའི་ཁ་དོག་འདྲ། །རང་རྟགས་ཕྱག་ན་འཁོར་ལོ་བསྒྲུམས། །དཔའ་བོ་དེ་ཡི་སྒྱུན་
 སྒྲ་ན། །རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་ཆེན་ཡང་། །རྒྱང་དང་ཤེལ་གྱི་ཁ་དོག་འདྲ། །རང་རྟགས་ཕྱག་ན་རྩི་
 འཛིན། །ཀལས་ན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་གཙོ། །རྩྭ་རྩྭ་དའི་གསེར་མདོག་འདྲ། །རང་རྟགས་རིན་

ཆེན་ཆུང་བརྒྱད་འཛིན། རྒྱུ་པ་ན་སྤྲང་པ་མཐའ་ཡས་གཙོ། བཟུང་རྩ་གའི་མདོག་འདྲ་ཞིང་། རང་
 ཏྲགས་པསྒྲ་དམར་པོ་འཛིན། གཡོན་དུ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ། ཞི་སྒྲུ་ལྟེ་ལའི་མདོག་ལྟ་བུ། རང་
 ཏྲགས་ཕྱག་ན་རལ་གྱི་འཛིན། གྲུ་པ་ཀྱང་ཞིབ་འཛིན་ཆ་ལུགས་ཏེ། བོར་རྒྱལ་མ་གས་ལྷ་ས་ཀྱན་ལ་
 བརྒྱན། རྫོགས་པའི་སྦྱིལ་མོ་གྲང་དུ་བཞུགས། རོ་ཤལ་དབྱང་རྒྱན་སེམ་དོ། བྱུག་གཏུབ་སྒྲན་ཆས་
 ཀྱན་ནས་མཛེས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཡང་དག་རྫོགས། རེ་དག་གི་ནི་གཡོན་རོལ་ན། གྲུ་པ་
 བཟང་མོ་ལོ་ཙ་ན། ལྷ་མ་གས་དཀར་སྒྲོལ་མ་རྣམས། གཡས་པ་ཐབས་ཀྱིས་གཙོ་ལ་འཁྱུད། གཡོན་
 པས་རང་ཏྲགས་དྲིལ་བུ་འཛིན། ཆ་ལུགས་གཞན་རྣམས་ཡབ་དང་འདྲ། བཞོར་ལོའི་ཕྱི་པས་ལ་ལྟན་
 ཀྱིས་གྲུབ། སྦྱར་སྒྲའི་གྲོ་འབྱུང་མཛེས་པ་ལ། བུག་ན་དོ་རྩེ་སྦྱེ་སྒྲའི་མདོག་ རང་ཏྲགས་དོ་རྩེ་ཙ་
 གསུམ་མོ། གཡས་ན་ས་ཡི་སྦྱིང་པོ་སྟེ། ལྡང་སྟོན་རིན་ཆེན་སྦྱ་གུ་འཛིན། རྒྱུ་པ་ཏུ་ན་མ་མཁའི་
 སྦྱིང་པོ་སྟེ། རམ་ཐིང་ག་རང་ཏྲགས་རལ་གྱི་འཛིན། གཡོན་ན་མཛེས་པའི་གྲོ་འབྱུང་ལ། སྦྱར་རས་
 གཞིགས་དབང་དམར་སྦྱ་སྟེ། རང་ཏྲགས་པསྒྲ་དཀར་པོ་འཛིན། བོར་རྒྱལ་མ་གས་ལེགས་མེས་དཔས་
 བརྒྱན། མེས་པའི་སྦྱིལ་མོ་གྲང་དུ་བཞུགས། རྒྱན་དང་ཆ་ལུགས་ཀྱན་གྱིས་རྒྱན། རེ་དག་གི་ནི་
 གཡོན་རོལ་ན། གར་དང་སྟེག་མོ་སྤེང་བ་དབྱངས། གཡས་པ་ཐབས་ཀྱིས་གཙོ་ལ་འཁྱུད། གཡོན་པས་
 གར་དང་མེ་ལོང་སྤེང་། རི་མང་འཛིན་ཅིང་ཆ་ལུགས་གཞན། གཙོ་བོ་ཉིད་དང་མཐུན་པ་ཡིན། མཛེས་
 པའི་གྲུ་ཆད་རྣམས་ལ་ནི། བྱམས་པ་མེ་ཉིད་ཀར་པོ་སྟེ། མཛེས་པའི་གྲུ་ཤིང་གཞི་འཛིན། ཤར་ལྟོ་
 མཚམས་ཀྱི་གྲུ་ཆད་ལ། སྦྱིབ་པ་རྣམས་ལ་མཐིང་ག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཛིན་པ་ནི། ལྟོ་རུབ་
 མཚམས་སུ་མཛེས་པར་གནས། རེམ་དཔལ་གཞོན་ཏུ་དམར་སྦྱའི་མདོག་ རང་ཏྲགས་ལྷན་པ་རལ་
 གྱི་འཛིན། རུབ་བྱང་མཚམས་སུ་མཛེས་པར་གནས། གྲུ་པ་བཟང་པོ་ལྡང་མེར་མདོག་ རང་ཏྲགས་
 རིན་ཆེན་སྟེ་མ་འཛིན། བྱང་ཤར་མཚམས་ཀྱི་གྲུ་ལ་གནས། རེ་དག་གི་ནི་གཡོན་རོལ་ན། སྦྱོར་དང་
 མེ་ཉོག་མར་མེ་དྲི། གཡས་པ་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་ལ་འཁྱུད། གཡོན་པ་རང་ཏྲགས་འཛིན་པ་ལོ། ཆ་ལུགས་
 ཀྱན་གྲང་གོང་མ་བཞེད། སྦྱོ་ལུང་བཞེད་ལ་འཛམས་པ་བཞེ། གཤིན་རྗེའི་གཤེད་པོ་མཐིང་ནག་
 འབར། མིར་མགོ་གདེས་པའི་ལག་ཆ་ཐོགས། ཤར་གྱི་སྦྱང་ནི་རྣམ་པར་གནས། རྣམ་པར་རྒྱལ་པ་མེར་

ནག་འབར། རྟོ་རྟེས་གནོན་པ་ལྟོ་སྒྲོར་རོ། རྟམ་ཆོག་དམར་ནག་འབར་བ་སྟེ། བོད་སྐུལ་ཐོགས་པ་
 ལུབ་སྒྲོར་གནས། བདུད་ཅི་འཁྱིལ་པ་ལྷང་ནག་འབར། རྒྱ་གམ་གྱིས་གནོན་བྱང་གི་སྒྲོར། ལྷང་
 ལྷབས་ཚུལ་དུ་རབ་རྟུག་ནས། འུར་ཁོད་རྒྱན་གྱིས་རྒྱམ་པར་བརྒྱན། རྒྱམ་པར་གཅིག་ས་གཅིག་ས་
 འཛིག་ས་འཛིག་ས་ལྟར། བཛེད་སུང་འབར་བའི་གྲོང་ན་འཁྱིལ། ལྷོ་དང་པར་གྱི་སྐྱེ་ཆེན་སྒྲོག། རེ་དག་
 གི་ནི་གཡོན་རོལ་ན། ཁག་ཤེད་མོ་དང་ནི་རྒྱལ་བྱེད་མ། རྟམ་གྱིན་མོ་དང་འཁྱིལ་མོ་རྒྱམས། ལལ་
 མཆོན་ལྷགས་གྲུ་ཞགས་པ་དང་། ལྷགས་སྒྲོག་དེའི་ཕུ་ཐོགས་ཤིང་བརྒྱལ། ཆ་ལུགས་འཛོམས་པ་
 དག་དང་འབྲ། རྒྱོ་སྒྲོ་དག་རྩ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། བཛེས་པའི་བར་བྱམས་དེ་ཉིད་ལ། ལྷུལ་སྐྱུ་ཐུབ་པ་
 ཆེན་པོ་དུག། ཅིས་འདུལ་ཐབས་གྱི་སྐྱར་སྟོན་པ། ཆ་ལུགས་མ་དེས་འདུལ་བར་སྟོན། བཛེས་པའི་
 བར་བྱམས་དེ་ཉིད་ལ། མཐུན་དང་རྒྱབ་གྱི་ཕྱོགས་རོལ་དུ། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་མོ། རྒྱམ་མ་ཁལ་ཡི་
 བི་མ་དོག་འབྲེལ། ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ལྷན་པར་གནས། རེ་ལ་སོགས་ཏེ་བསམ་ཡས་མཆོག། བརྟེན་
 མེད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་ཡི། ལྷ་ཡི་ཆོགས་གྱིས་གང་བར་གནས། རྟེན་ལ་འཁོར་བསམ་ཡས་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ། ལྷ་ཡི་ཆོགས་མཆོག་དེ་དག་གི། ལྷགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འགནས། ཆོན་གང་འོད་དང་
 བཅས་པའོ། ལྷགས་ལ་རང་རྟགས་ཡི་གེ་རྒྱམས། རང་རྟགས་བྱུག་རྒྱུ་ལྟེ་རྟེན་དུ་གསལ། རེ་ལྷའི་སྐྱུ་
 མཆོག་རེ་རེ་ཡང་། ལྷུལ་དགུ་དག་དང་ལྷན་བསྟེ། བཛེན་དང་ལྷག་དང་འཁྱིལ་བག་དང་། ལྷམ་
 བག་ཆགས་དང་གཞོན་ཚུལ་ཅན། ཁགས་ལ་དང་འཆོར་དང་ལྷན་སྐྱུག་དང་། ཁག་བྱེད་འབར་བར་
 རབ་རྟུག་ནས། རེ་ལྷའི་རང་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ།^༡ ཁྱེས་སོ།

ལྷ་དེ་དག་གི་དག་པའང་། སུང་པོ་ལྷ་དག་པ་རིགས་ལྟ། དེའང་སྤང་བ་དང་སྤྲོང་བ་བྱུང་དུ་
 འཇུག་པ་ཡབ་དང་ཡུམ་དུ་གསལ་ཡོ། བྱིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷའི་རྒྱམ་ཤེས་དག་པ་ནང་
 གི་སེམས་དཔལ་འབཞི་དང་། གཟུགས་དང་། སྐྱ་དང་། དྲི་དང་། རོ་སྟེ་ཡུལ་བཞི་དག་པ་ནང་གི་སྒྲིག་མོ་
 བཞིའོ། བྱིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བཞི་དག་པ་ལྷའི་སེམས་དཔལ་འབཞི་དང་།
 འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དུས་བཞི་
 དག་པ་ལྷའི་ལྷ་མོ་བཞིའོ། རེག་པ། རེག་བྱེད། རེག་བྱ། རེག་ཤེས་བཞིས་མཆོན་ནས། དབང་པོའི་

ཤེས་པ། དབང་པོ། དབང་པོའི་ཡུལ། དབང་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་མཆོད་བཞིག་ནས་སྤྲུག་པ་སྒོ་
བ་བཞི་དང་། ཚྲི་ཐམས་ཅད་དྲག་པར་མ་ཡིན། ཆད་པར་མ་ཡིན། བདག་རྒྱུ་མ་ཡིན། མཚན་མར་མ་
ཡིན་པའི་ཚྲི་ཉིད་སྒོ་མ་བཞིའོ། ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་དང་པ་ལོལ་རྒྱུ་ཉིད་པ་དྲུག་དང་འགྲོ་བ་དྲུག་དག་
པར་བྱེད་པ་ཐུབ་པ་དྲུག་དང་། གྲུག་གཞི་དང་གྲུག་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་སྤྲུག་པ་གྲུག་དུ་
བཟང་པོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ད་ལྷ་གྲུག་གཞི་ལས་གྱེས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དབང་
པོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་མ་དག་པའི་སྐབས་སོ། །དག་པ་ན་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ཁམས་ལ་
སྦྱར་ཏེ་རྒྱལ་དེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་ལྟའི་དག་པའོ།

ཐུགས་བརྒྱས་པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་གསལ་བ་དྲབ་པ་རང་གི་སེམས་སྤྱི་
ཤེས་པར་བྱས་པའི་རྗེས་ལ། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་བར་བྱབ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་
ལས་ཐུགས་ཀྱི་ཐྱེང་བ་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཡུམ་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་མཁའ་གསང་ལས་འཁོར་བའི་
འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱེ་ལས་ཡི་གའི་ཚོགས་དང་ལྟའི་སྦྱུ་དང་ཐུག་མཚན་གྲངས་མེད་པ་འཐོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་སྤྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་། གསང་ཐུགས་ཀྱི་རང་སྒྲུབ་འབྱུག་སྟོང་ཙམ་གྲག་པར་
བསམས་ལ། ཨྱོ་ཨྱོ་རྩྱ་སྤྱ་རྩྱ་ཞེས་སམ། ཨྱོ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་ཞེས།

ཡི་གེ་གསུམ་དང་རིགས་ལྔའི་ས་བོན་བརྒྱས། །གྲག་སྟོང་སྦྱེ་མེད་བྲག་ཅེ་བཞིན་ནོ།

དེ་ཉིད་ངང་ལ་མ་བཅོས་མཉམ་པར་གཞག།[༡༥]

དེའང་ལྷག་པ་དང་ཆད་པ་དང་། ཉ་ཅད་སྦྱར་བ་དང་བྱལ་བ་དང་། སྒྲ་ཞན་པ་དང་དྲག་པའི་སྒྲོན་རྣམས་
སྤངས་ཏེ་བརྒྱས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཐུགས་བརྒྱས་པ་གྲག་སྟོང་དེ་ཉིད་གྲག་པ་སྦྱའི་རྒྱུ་ཤེས་རིམ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེའི་ངང་ལས་སེམས་མ་ཡེངས་ཤིང་འཛིན་ཞེན་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ།

རྒྱུ་ཤེས་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱལ་དངོས་བཤད་པ་ནི། དེའི་ཚེ།

རང་སེམས་ཡེ་ནས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ལ། །ལུས་ནི་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲུ་ཚོག་གསང་ཐུགས་ཉིད།

ཐམས་ཅད་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ཚེན་པོའི་ངང་། །དམ་ཚིག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་དཔྱུག་གཞུག་མེད།[༡༦]

གཤེགས་གསལ་མི་དགོས་བཟང་བན་བྱང་དོར་མེད། །ཡེ་ནས་དཀྱིལ་ལོར་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ལ།

ཡིན་པར་ཤེས་པའི་རྩལ་གྱིས་གསལ་འདེབས་ལས། །མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་གྲུབ་བྱེད་པ་མིན།།[༤༠]

དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་ལོར་ར་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་གཤེགས་པ་ཙམ་དུ་གསལ་
བཅུ་པ་ནས། ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལྟ་བུ་བཞེད་པོའི་རང་ལས་བསྐྱེས་པ་དང་མཆོད་
བསྟོད་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་དུ་བཟང་བན་གཉིས་སྟུ་ཞེན་པས་བྱི་ནས་ཡེ་
ཤེས་པ་རང་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱུང་རྗེས་ལ་གཤེགས་གསལ་བྱེད་པ་ལྟར་མ་
ཡིན་ཏེ། མད་བྱང་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡེ་ནས་ལྟོན་མཉམ་དཀྱིལ་ལོར་ལ། ཡིན་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱེས་
པ་ལས། །ཐ་དད་སྟོ་ཡི་མེ་པ་ཡིས། །སྟུན་དང་གཤེགས་གསལ་འདིར་མི་དགོས།།¹⁶ །ཞེས་སོ། །དེའང་
ལུས་ལྟ། དག་སྒྲགས། སེམས་ཉིད་དེའཛིན་དུ་གྲུབ་པས་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་མེད་
པའི་རྩལ་གྱིས་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་པོ་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་དགའ་བ་ན་མས་གྱིས་སྟུན་དང་བ་དང་
མཆོད་བསྟོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་ནི་མེད་དོ། །གསང་སྟོང་ལས། སྟོང་གསུམ་ཉུངས་
འབྱུང་འཇུག་རྩལ་དུ། །དབྱིངས་ནས་དཀྱིལ་ལོར་སྟུན་དང་མཆོད།།¹⁷ །ཅེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།

རྗེས་དམིགས་མེད་དུ་བསྟར་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེས་པའི།

རྗེས་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་ན་རིམ་གྱིས་བསྟུ། །གང་དུ་འང་མི་དམིགས་སྟོན་དང་བལ་བར་གཞག།

མེད་ན་སྟུ་མ་རྒྱ་སྟེའི་རང་ཉིད་ནས། །དག་བསེམས་ཅན་དོན་དུ་བསྟོ་བར་བྱ།།[༤༡]

དེའང་ལས་དང་པོ་པས་རིམ་གྱིས་བསྟུས་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེས་པ་དང་། སྟུངས་པ་བྱས་པས་བསྟེད་པ་
དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་ཤེས་པས་སྟངས་སྟོང་སྟུ་མའི་རང་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ནས་བསྟོ་བར་བྱའོ།

བྱུང་བར་གྱི་མི་པའི། བྱུང་མཆོམས་གྱི།

སྟོད་ལས་ཀྱན་དུ་སྟོང་གསལ་སྟུ་མའི་རྩལ། །སྟུང་དང་གྲག་པ་ཐམས་ཅད་ལྟ་དང་སྒྲགས།

དྲན་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟུ། །རྟེན་ཅིག་སྟུང་ཅིག་མ་ཡེངས་ཤེས་པར་བྱ།།[༤༢]

དེའང་མཉམ་གཞག་ལ་ལྟའི་དཀྱིལ་ལོར་བསྐྱེས་པ་ལྟར་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡང་སྟུང་བསྟོད་གྱི་འཛིག་

རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་། སྤྱིད་པ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟ་དང་ལྟ་མོ། སྤྱིར་གྲག་པ་ཐམས་ཅད་ལྷག་ས།
 སེམས་ཀྱི་དྲན་རིག་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་གི་ཡི་གེ་ས་བྱག་ཐུད་ཤར་གྲོལ་འཛིན་མེད་ཆེན་པོར་ཐུམ་
 ཐུམ་བཞག་ཅིང་། ཐམས་ལ་རང་གཤི་སྤང་བ་དང་ཆགས་སྤང་དུ་ག་ལྟའི་རྣམ་རྟོག་དུ་མ་སོང་བས་ཉིན་
 མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡེངས་ཤིང་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པོ།

གོག་ས་དམ་ཆོག་དང་སྤྱོད་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དམ་ཆོག་གཅིང་མར་བསྐྱེད་བར་གདམས་པ་ནི། ད་ནི་གསང་
 ལྷག་ས་འབྲུབ་པའི་གོག་ས་སུ།

ཅུ་བ་ཡན་ལག་དམ་ཆོག་གཅིང་མ་བསྐྱེད། །ཤེས་དང་མི་སྤང་སྤྱད་དང་དང་དུ་བྱུང་།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་ལྟ་ལྟེ། །ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་མདོར་བསྐྱས་སྐྱེ་གསུང་བྱག་ས།།[༤༩]

དེ་ཡང་རང་སེམས་རྣམ་དག་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ།

སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཅུ་བའི་དམ་ཆོག་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་ལྟ་ཆོན་ལྟ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་
 གྱེ། མདོར་དྲིལ་ན་རང་སེམས་ལ་སྦྱོན་མེད་པར་གཅིང་མ་བྱེད་པ་ནི་དམ་ཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 བས་དེ་ལ་བསྐྱབ་གྱེ། དམ་ཆོག་བཞོད་པའི་རྒྱུད་ལས། དམ་ཆོག་དམ་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ། །མདོར་ན་
 རང་སེམས་གཅིང་མར་བསྐྱེད། །འདི་ནི་དམ་ཆོག་སྤྱད་པོ་ཆེ། །སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱིས་བསྟན་པར་
 མཛད།^{༡༠} །ཅེས་པ་དང་། མོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ལྷིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །ཀུན་པ་ལུན་སུམ་
 ཆོག་ས་པར་སྤྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཡིན།^{༡༡} །ཞེས་
 པའི་ཚུལ་ལྟར་བྱའོ །དེའང་རྣམ་གངས་ནི་ ཅུང་ཟད་བསྐྱབ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རྒྱལ་པར་ནི་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་རྟོག་ཆོག་ས་ཇི་ཙམ་པར་དམ་ཆོག་ཀྱང་དེ་སྟེང་ཡོད་དུ་བྱུང་གྱེ། གསང་སྟེང་ལས། དམ་ཆོག་འདི་ནི་སྤྱད་
 པོ་ཆེ། །འཇིག་རྟེན་དུག་གི་ཕྱོགས་བཅུ་ན། སྤྱིད་གསུམ་འགྲོ་བ་ཇི་སྟེད་པའི། །རྟོག་འདུལ་དམ་
 ཆོག་དེ་སྟེང་སྤྱོད།^{༡༢} །ཞེས་སོ། །དེའང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་གངས་དང་བཅས་པ་
 དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་བྲལ་བསྐྱེད་པ་མཚམས་ལས་
 འདས་པ་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་དམ་ཆོག་བསྐྱབ་མེད་ཅུལ་སྐྱེགས་ཆེན་པོ་གྱེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་

མཆོག་ཀྱན་བཟང་གི། ཐམས་ཅད་མ་ལུས་ཕྱག་རྒྱ་ཡི། རྒྱུ་བ་མེད་དམ་པ་མ་ལུས་འགྲུབ་¹⁰⁶ །
 ཅེས་སོ། ཀྱན་བྱེད་ལས། གྱེ་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོར་ཡི་དམ་ཆོག་ནི། སྤྱེ་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཕྱོགས་
 འདས་པས། བསྐྱང་དང་མི་བསྐྱང་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་དམ་ཆོག་རྟོགས་པ་
 ཡིན།¹⁰⁷ །ཞེས་སོ།

བསྐྱང་བའི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་གསུང་བ་ནི། གཞན་ཡང་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ཤིང་བར་ཆད་ཐམས་
 ཅད་ཞི་བ་དང་། དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་ཅིང་ཉམས་ཆག་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི།

ཉིད་གནམ་སྤོང་ཆོས་བརྒྱད་ཉི་ཤུ་དག། ཆོས་བརྒྱལ་པ་དོམ་དོའི་ཉིན་དང་མཚན།

བསྐྱན་རྒྱུ་བ་ཆོགས་མཆོད་བསྐྱང་བཤགས་འབད་པར་བྱ། [༤༤]

དེའང་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱང་བཤགས་བྱ་བའི་དུས་དུག་སྟེ། ཆོས་བཅོ་ལྔ་དང་། སྐྱབ་པས་
 སྤོང་པས་གནམ་སྤོང་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཤུ་ལྔ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཤུ་དགུ་སྟེ། འདི་དག་
 ལ་ཕྱིར་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་ཆིན་ནང་དུ་རྒྱུད་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་བུས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཁྱད་
 པར་དུ་ཡར་དོའི་ཆོས་བརྒྱའི་ཉིན་མོ་དང་། མར་དོའི་ཆོས་བརྒྱ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ལྔའི་མཚན་མོ་རྒྱུ་བ་པོའི་
 གནས་སུ་མཁའ་འགྲོ་གྲུབ་པ་ཅན་འདུ་བས་ལས་གང་ཡང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱན་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞི་
 ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཆོགས་མཆོད་དང་བསྐྱང་བཤགས་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་བྱུང་ཁྱེས་ནི་སྐྱབ་བདེའི་རིང་
 ལ་ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་སོས་པ་དང་། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལྟར་དུ་འགྲུབ་པོ། ཁྱེད་
 ཤིང་གཅིག་དང་། བྲག་རི་དང་། མཆོག་གི་ལ་སོགས་པ་ནི་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བ་དང་། དུས་
 བཟང་པོ་གང་ལ་འདུ་བའི་ས་དེ་ནི་ཉེ་བའི་འདུ་བ་ཞེས་ཕྱིར་བཤད་ལ། བད་གི་འཁོར་ལོ་བཞི་ནི་རྟ་
 ཏུ་ཁམས་དང་ཡེ་ཤེས་གནས་པས་གནས་དང་ལྟ་བུ། དུས་བཟང་པོ་ལ་ཉེ་བའི་གནས་དང་ལྟ་བུ་ཞེས་
 བྱ་བར་འགྲུར་རོ། ཕྱིའི་གནས་ནི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འོ། ཉེ་བའི་གནས་ནི་མཁའ་འགྲོ་
 ཁ་ཅིག་གནས་པ་ལ་འདོད་དོ། བད་དུ་སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འདབ་ཀྱི་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའོ། གསང་
 བ་བདེ་ཆེན་གྱིས་མཆོད་པའི་ས་ནི་ཉེ་བའི་གནས་སོ་ཞེས་གྲགས་སོ།

དེའི་ཡོན་ཏན་ལས་འབྲས་ཐུ་མཛོད་དུ་བྱེད་ཚུ་ལ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་གཙོ་བོར་
བསྒྲུབ་པའི་ཐིམ། གསང་བ་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་མན་ངག་ལས་བྱུང་བའི།

རྒྱུད་སེམས་ཅུ་དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས། །ཡང་ཟབ་གནད་ལ་ནན་ཏན་སྒྲིང་བོར་བྱ།

བདེ་གསལ་མི་རྟོག་རྒྱུ་འཇུག་ལམ་བསྒྲོམས་པས། །དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆོ་འདིར་རྟོགས་སངས་ཀྱ། [༥༥]

ཞེས་པ་སྟེ། དེའང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དགྲིལ་ལ་ཁོར་བརྟན་པ་ནི་ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། དེའི་
རྟོགས་རིམ་ལ་གོ་མས་པར་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྟོགས་རིམ་
ལ་བསྒྲུབ་སྟེ། དེའང་ཐུར་བརྟན་པའི་ཅུ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་གཤིས་རི་ལྟ་བུར་བསྒྲོམ་པ་ཤེས་ཤིང་མཐར་
སྒྲིམ་དང་ལྟན་པས་གཉིས་སྒྲུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཞུགས་པ་ན། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོས་སྒྲི་བོའི་ཁམས་
བཞུ་བའི་ཐིགས་པ་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་མགྲིན་པ་ནས་སྒྲིང་གར་བབ་པས་གསང་བར་གཡོས་ཏེ་བྱར་དུ་
སོང་བ་ཉིད་གུན་དུ་བསྒྲོག་པ་སྒྲིང་གར་སོང་བའི་དྲངས་མས་ཐུར་སྒྲོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
རྟེན་འོད་དང་འབྲེས་པ་དེ་ལ་ཡོག་པས། འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཉིད་སྟོན་བས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོས་
བྱབ་པ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། བདེ་བ་གསལ་བ་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གར་བན། སྒྲིང་གའི་འོད་ལྷ་མོ་ལ་
དམིགས་པ་བཞག་པས་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་ལུས་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སྒྲིེ་བས་བསམ་གཏན་
ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གཅིག་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་པས་
ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསལ་སོ།

དེའང་སྒྲིང་གའི་ཅུ་འདབ་དང་དེའི་དྲངས་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། གསང་ཐིག་གི་
འབྲེལ་བ་ལས། གང་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་ལ་ཡོད་པ་ལ་^{༡༥} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ། དེ་ལ་གང་
ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ལ་ཐིགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད། རི་ལྟར་ཡོད་ན་རྩའི་དྲངས་མ་དར་
དཀར་གྱི་རྒྱུད་པ་འབྲུ་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐུང་བོའི་རྟེན་བྱེད་པས་འབྱུང་བའི་དྲངས་མ་སྟེ། ས་
ལྟར་སྒྲང་སྟེ་ལུས་སངས་རྒྱས་རྒྱན་དུ་གསལ་ལོ། །དེ་ནི་སྒྲིང་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་རང་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དར་དཀར་གྱི་རྒྱུད་པ་དེ་ལ་ཞུག་གི་དྲངས་

མ་མཆལ་ལྷོག་ལ་མའི་དྲངས་མ་འདྲ་བ་གནས་པ་ནི་གདོད་ནས་ཐུང་པོ་དག་པར་བྱེད་པས་འབྱུང་
 བའི་དྲངས་མ་དེ་རྒྱ་ལྷང་སྤང་སྤེ་ཡུམ་ལྷ་མ་གྱི་ལོ། ཁཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐམས་ཅད་བཞོལ་བ་
 མེད་པར་དབྱིངས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་བདག་ཉིད་དོ། རྒྱགས་ཀྱི་དྲངས་མ་གསེར་ས་འོག་ན་གནས་
 པའི་དྲངས་པ་ཅམ་གནས་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་ཐུང་པོ་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་འབྱུང་བ་རྒྱང་
 ལྷང་སྤང་བ་རྒྱལ་མ་སྟེ། དེ་ནི་བྱ་བ་ལྷུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོད་པའི་རང་
 བཞིན་ལོ། རྟེ་ལ་དྲོད་ཀྱི་དྲངས་མ་མེ་ལོང་ཉི་མ་ལ་བཞག་པའི་རད་ཅམ་ཞིག་གནས་པ་ནི་གདོད་
 མ་ནས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་མེ་ལྷང་སྤང་སྤེ་གོས་དཀར་མོ་ལོ། རྟེ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མའོ། འོད་དེའི་
 དཀྱིལ་ན་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་པ་ལྟགས་པ་ནི་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་སྟེ་གདོད་མ་ནས་ཐུང་པོ་
 གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་སྟེ་འབྱུང་བའི་དྲངས་མ་རྩ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷང་སྤང་བའོ། རྟེ་ནི་
 རྒྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡུམ་ཀྱུན་ཏུ་བཟང་མོ་ལྷང་སྤང་སྤེ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་དབྱིངས་སུ་
 གསལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའོ། རྟེ་ལྷང་ཐིགས་པ་གསེར་ལྷན་མ་འདྲ་བ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡུམ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་པོ་ལོ། རྟེ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་ཟུལ་པ་ལྟགས་པ་འདྲ་བ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྱུན་ཏུ་
 བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་རྣམས་ཀྱི་རོ་པོ་ལོ།

དེའང་འཛིན་པོ་ཆེ་གི་ཀེ་རུག་དང་ལ་གཏམས་པ་འབྲུ་བ་ནི་མེ་ལོང་ལྷ་ཁུའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེས་
 བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིགས་པ་དེ་ལ་བལྟས་ན་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བུ་མཐོང་སྟེ། ཡལ་གང་ཡིན་
 པ་ལྟམ། ལྟམ་གང་ཡིན་པ་ཡལ་སྟེ། ཐང་དང་པ་མ་ཡིན་པ་འོད་ཅན་བུ་མཐོང་ངོ་། ཁྱེད་ཀྱི་འོད་ཡོད་དེ་
 བལྟ་བར་བྱ་ཞེས་པ་ཐིག་ལེ་དེ་ལ་ཞེས་བྱ། དེ་གང་ལ་ཡོད་ན་ཐབས་དང་གིས་རབ་སྟོམས་པར་འབྲུག་
 པ་ལ་ཡོད་ཅིས་བྱ། དེར་མ་ཟད་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ངོ་། ཁྱེད་ཀྱི་བལྟ་བར་བྱ་ཞེས་པ་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་རྒྱུན་ཏུ་བལྟ་ཞིང་དཔྱག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། ཁྱེད་ཀྱི་དཔྱག་ཀྱི་ཅེ་
 བརྒྱད་ཀྱི་དཔྱག་ན་དྲངས་མའི་ཅེ་རྩ་རྩ་བརྒྱུ་ལ་གསལ་གྱི་ཆོད་ཅམ་དེའི་ནང་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དྲངས་མ་ལ་
 དཔྱགས། དཔྱགས་ཀྱི་དྲངས་མ་ལ་འོད་ལྡར་གསལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤོང་བུ་སྟུང་ལྟ་བུར་མེ་འབར་

བ་ལྟར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འོད་གདངས་ལྟ་དང་བཅས་པ་དྲངས་མ་ལ་གནས་པ། ཁམས་གྱི་
 ཐིགས་པ་ཡར་འགོ་མར་འགོ་རྣམས་དེར་ཞུགས་པས་སྐྱུ་མང་བ་ལྟར་མར་མེགས་ལ་ཞིང་འབར་བ་
 ལྟར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འོད་གསལ་བ་ཆེར་མཆིན་པས་ལུས་ནང་ཀླན་གྱི་ཅུ་འདབ་བདེ་བས་
 རྒྱས་པས་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་སྣང་བ་ཡབ་ལྟ་དང་། ཅུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་བ་ས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སྐྱེན་དང་།
 གཤེར་བ་རྩ་སྟེ་དངས་མ་ཆེན་པོ་མ་ལྷན་དང་། བདེ་དྲོད་གོས་དཀར་མོ་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་སྒྲོལ་
 མ་དང་། ཀླན་དུ་སྒྲོས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་སྐྱུག་མར་གནས་པ་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་
 བས་རྒྱུང་འཕྲུག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཁྱིའི་ཆེ་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་གྱི་ཡི་གེ་འོད་དུ་འབར་བས་
 སྐྱུང་གཞིའི་ཡི་གེ་བསྐྱེགས་ནས་ལས་དང་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་ལོར་བ་ཆོས་
 ཉིད་དུ་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། དེའང་རྩས་རྟེན་བྱེད། དབྲགས་གྱིས་བདེ་བ་གཡོ་བར་བྱེད། དྲོད་གྱིས་བདེ་
 བ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། ཁམ་མཁས་མཁའ་མཉམ་ཆོགས་པ་ཆེན་པོར་བྱེད་པས་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་
 གྲོལ་གྱི་དགོངས་པ་ཀླན་དུ་བཟང་པོར་བྱེད་པ་ཉིད། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་ན་ཅི་ཡོད་ཞེན།
 གང་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༥} ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འོད་སྟེ་ནམ་མཁའི་
 གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དོ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ། གང་ལས་བྱུང་བ་ན། ཐིགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱན་མ་བཅད་པ་ལས་བྱུང་བའོ།

དེ་ལས་ཅི་འོང་ཞེན། དེ་ལས་དེ་བྱུང་སྟེ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་པ་འོང་སྟེ། ཐིག་ལེ་བྱང་རྒྱུ་
 གྱི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་འོད་ཅན་དུ་བྱུར་ཙམ་ན། ཨོྲ་གྱིས་གོང་འོག་གི་སྐྱུ་ཉི། སྤྱི་གིས་གོང་འོག་གི་
 ཨ་དང་མྱི། ཞུས་གོང་འོག་གི་བྱེ་དང་དུ་གནས་པ་འོད་དུ་འབར་ཉེ་ཐིགས་པ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 འགོ། ཐིག་ལེ་རང་བཞིན་མེད་པས་དར་དཀར་གྱི་སྐྱུད་པ་འབྲུབ་རྟུང་བ་རྩུ་ཆལ་ཙམ་ལ་མཆལ་ལྟོག་
 ལ་མའི་དངས་མ་ཙམ་གནས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་འོད་དུ་འབར་བས་
 དབྲགས་གྱི་དངས་མ་གསེར་ས་འོག་ན་གནས་པའི་རྒྱངས་པ་ཙམ་ཞིག་གནས་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་
 གཡོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་འོད་དུ་འབར་ཉེ་དེ་ལ་དྲོད་གྱི་དངས་མ་མེ་འོང་ཉི་མ་ལ་བཞག་པའི་དད་ཙམ་

གནས་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་འོད་དུ་འབར་བས་དངས་མ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་མེད་པར་སོང་སྟེ་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་སྒྲིས་ཙམ་ན་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་མ་ཡིན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་བྱུང་བ་ལ་དེ་ལ་དེ་བྱུང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནམ་
མཁའི་གཟུགས་སུ་སྒྲིས་པ་དེ་ཉིད་ཐིག་ལེ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའོ། །རྟེ་ལ་དེ་ཉིད་ཁོ་
ན་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

དེ་ནས་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་རྒྱ་བདེ་བ་འབར་བ་དང་། དེས་སྒྲིང་གའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་
གསལ་ཞིང་འོད་དུ་འབར་བར་བྱེད་པའི་རྩལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། གསང་བའི་ཤེས་རབ་ཐིག་ལེ་
དབྱིངས་^{༡༠༩} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གསང་བའི་ཤེས་རབ་ནི་ཀྱན་དུ་བཟང་མོའི་རང་བཞིན་ཐིག་
ལེ་ལ་བྱའོ། །རྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན། གང་ན་གནས་ན། ལྟེ་བ་ན་གནས། དུག་རྩ་རྩ་བཞིའི་དཀྱིལ་
ན་ཉི་མ་གནས་སོ། །རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ན། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཏེ། ཐིག་ལེ་དེ་ལས་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པ་ནི་ཡབ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་ཐབས་སོ། །ཐིག་ལེ་རང་བཞིན་མེད་དེ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡུམ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་པ་ཐིག་ལེར་ཞུགས་པ་ལ། ཐིག་ལེ་དེ་ལས་
གཟུགས་དང་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཞི་བརྒྱ་ཙུག་གཉིས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐིག་ལེ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དེ་ཡིན་པས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པ་ཉལ་ཅེས་བྱའོ། །རྟེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ་གནས་པ་
ཡང་། ལྷས་བལྟ་ཞིང་ཞེས་བྱའོ། །ཁོང་གི་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་ལས་འོད་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་དེའི་རྟོད་མར་
བབས་ཏེ། ཀྱན་དུ་བཟང་མོའི་རང་བཞིན་ཐིག་ལེ་འོག་མ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་ཐུར་དུ་འགྲོ་ཞེས་བྱའོ། །ཀྱན་
དུ་བཟང་མོ་རྟོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འོད་དུ་འབར་ཏེ་སྒྲིང་གའི་དངས་མ་ཆེན་པོ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་
ཐུན་དུ་འབར་ཞེས་བྱའོ། །དེས་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་གསེར་ས་ལེ་སྒྲུམ་ས་འོག་ན་གནས་པའི་རྒྱངས་པ་
ཙམ་གནས་པ་འོད་དུ་འབར་ནས་ཐིགས་པ་འོད་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་དབུགས་ཀྱི་གཞི་མེད་དེ་རེ་ཞན་རེ་
ཞན་ལས་རྒྱ་བ་མེད་དེ། དེ་མེད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་བ་མེད་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ལ་བདེ་བ་

ཆེན་པོའི་མཆོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དྲོད་དེ་གོང་མའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་ཐིག་ལེ་འོད་
དུ་འབར་བ་ལ་བསྐྱེལ་བར་བྱ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ།།

དེ་འང་སྒྲིང་གའི་དྲོད་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་མར་བབས་སྟེ་བའི་ཙུ་འདབ་ཀྱི་དཀྱིལ་གྱི་བདེ་དྲོད་ལ་
ཐོག་པས། སྒྲིང་དྲོད་དེ་དངས་མར་སོང་། སྒྲིང་གའི་དངས་མ་ལ་ཐིམ་དུས་རགས་རྒྱང་རྒྱ་བ་འགགས་
པས་ཐིག་ལེ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་སྒྲིང་གའི་གནས་ནས་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པའོ། །དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་དྲོད་ཀྱིས་མགོན་པའི་ཙུ་འི་དབུས་ཀྱི་དྲངས་མ་ལ་ཐོག་པས་དྲངས་
མ་སྒྲིང་གར་མཆོད། ཡང་རྒྱང་འགགས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་དབུ་གནས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དྲངས་མ་
ཆེན་པོའི་འོད་དེས་མགོན་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་མཉམ་པར་སྒྲོར་^{༡༩} ཞེས་བྱའོ། །དེ་གང་ན་
བཞུགས་ན་ཙུ་བཅུ་དུག་གི་དཀྱིལ་ན་པར་གོ་སར་ལ་བཞུགས་པ་ལ་ལྷ་གཉིས་དུག་གི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་
ནའོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འོག་གི་དྲོད་ཀྱིས་བསྐྱེལ་བས་འོད་འབར་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ལ་
བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལྟན་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཐྱིར་མི་གཡོ་བ་ནས་
དཀྱིས་པ་ཆེན་པོ་སྟོབ་པར་བྱ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་འབྱུང་གནས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་ནི་ཐིག་ལེ་འོད་ཅན་ཡིན་ལ།
འོད་དང་ཐིག་ལེ་འོད་ཅན་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །ཐིག་ལེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་
དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་སྒྲིང་བ་སྟེ། བདེ་བའི་འོད་ལ་རོལ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་
ན་ཐིག་ལེ་བཞུགས་པ་ལ་ཐོག་གོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་འང་སྒྲིང་གའི་དྲོད་ཀྱིས་མགོན་པའི་ཐིག་ལེ་ལྷ་
བ་ན་རྒྱང་དང་རྟོག་པ་མི་རྒྱ་བ་ནི་དབུགས་ཐིག་ལེར་ཐིམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །རྟོད་ནི་དོས་མ་ཟེན་དུས་
འདོད་ཆགས་ཟེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། དབུགས་ནི་དོས་མ་ཟེན་དུས་ཞེས་དབྱེད་ཟེན་དུས་
གསལ་སྒྲིང་གི་ཡེ་ཤེས། ཙུ་བས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་དོས་མ་ཟེན་དུས་གཉི་ལྷག་ཟེན་དུས་ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོས་
པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ།།

ད་ནི་མགོན་པའི་དྲོད་ཀྱིས་སྒྱི་པོའི་དངས་མ་བཞུ་བས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་ལུ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བཅུ་གསུམ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ལ་^{༢༠} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་

ཅ་སྤྱུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་དགྲིལ་ནས་ནམ་མཁའ་སོང་བའི་དགྲིལ་ན་ལྷ་བ་ལ་ཐིག་ལེ་བྱང་རྩ་བ་གྱི་
 སེམས་གནས་སོ། ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱི་དངོས་པོའང་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ་གཙོ་
 བོའོ། བྱོན་ས་བརྩ་དུས་བཞིའི་དགྲིལ་ལ་འོར་དུ་རྫོགས་པ་ཡང་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྐྱུ་གསུང་བྲག་ས་
 ཡོན་ཏན་ཐིན་ལས་ཀྱང་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་ཡིན། འོན་ཀྱང་མགྱིན་བའི་ཐིག་ལེའི་འོད་དེས་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐོག་ནས་འོད་དུ་ལུན་ས་སྤྱི་ལྷག་ས་སུ་གྱུར་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་རྟེ།
 ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་རྟེ་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཆོས་
 ཀྱི་སྐར་གྱུར་པ་ལ་ཀྱུན་གྱི་དངོས་པོར་བདག་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། རྟེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐར་
 གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་དུ་ས་གཅིག་ལ་མཐོང་བའོ་ཞེས་སོ། རྟེ་འང་སྤྱི་གཙུག་ནམ་
 མཁའ་ཁམས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་དབུས་ཀྱི་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་བདེ་རྟོག་གིས་འོད་དུ་འབར་བ་ནི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ལོ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་ནས་བྱང་རྩ་བ་པས་གཙུག་རྟེར་ཆེན་པོའི་ས་ནོན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་རིམ་པ་བཞི་པ་མདོར་བསྟར། དང་པོ་ལྟེ་བའི་དབུས་ན་རྟོག་གི་ཆ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་
 ཅན་གྱི་ཐིག་ལེ་རྩའི་དྲངས་མ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིའི་དབུས་ན་གནས་པ་ལ་སྤྱིང་གའི་དྲངས་མའི་རྟོག་པོ་ག་
 པས་ཀྱིན་བྱས་དུས་སྤྱུལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ཤེས་ལ་སྤྱོད་པའོ། རྟེ་ནས་རྟོག་ཡར་འབར་རྟེ་སྤྱིང་གའི་དྲངས་
 མ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་པས་རྒྱང་དབུགས་ཀྱི་དྲངས་མ་རྩལ་སྤྱི་ཀྱུན་དུ་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཞི་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 སྤྱི་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ། རྟེ་ནས་དེའི་རྟོག་པའི་རྩའི་དྲངས་མའི་དབུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་
 ཐོག་པས་རྒྱང་དྲངས་མ་ཅ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་རྟེ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ནི་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
 པའི་སྤྱིང་པོ་ཤེས་སོ། རྟེ་ནས་དེའི་རྟོག་སྤྱི་བོའི་རྩ་འདབ་དབུས་ཀྱི་དྲངས་མར་ཐོག་པ་ལས་ཅ་ཐིག་
 རྒྱང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་རོ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ཆོས་འདིའི་ཡུགས་ཀྱི་དྲངས་མ་གཡོ་བྱེད་དང་བྲལ་བས་འོད་གསལ་པ་ལ་རྒྱང་
 སེམས་རྒྱང་ཐིམ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་འདོད་གྱི། དྲངས་མ་ཅ་འདབ་རྣམས་སུ་ཐར་འཕེལ་བ་ལ་
 བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དྲངས་མ་རྣམས་ཀྱི་དྲངས་མ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་དབུས་ཀྱི་
 དྲངས་མ་ལ་རྒྱར་འདུས་པ་ན་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་འོད་གསལ་འཆར་རྟེ། བདེ་རྟོག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་

བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས། དཔུགས་འགྲུ་བ་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་ཆ་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ཅུ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་
ཆ་འདྲེས་པ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དུ་འཆར་ཏེ་སྒྲུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོ་ལ་དབང་བ་དང་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་རིགས་
འཛིན་འགྲུབ་ཅིང་། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པས་སའི་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་ཁམས་མང་པོ་མཐོང་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པ་དང་། སྒྲུལ་བ་དང་
ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་དབང་བསྒྱུར་དམ་པ་ཡིན།¹¹¹ ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་གོང་ལྟར་ལས་སུ་རུང་བྱིན་ཆད་ཆོ་ལ་དབང་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
ལ་དགའ་བ་དེ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་སོ། རྟེན་ལྡན་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཡེ་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལྷག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གོང་མ་ལྟ་བུས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་
པའོ། རྟེན་ལ་ཆོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཆོག་པ་པའི་སངས་རྒྱས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པས་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་མ་གྱུར་བའམ། རྒྱན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པས་རྒྱན་དུ་ཞེས་
བྱའོ། གཉིས་ཆོག་པ་ཐིག་ལེ་མཉམ་སྦྱོར་བས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཐིག་ལེ་ལས་སུ་རུང་
བས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུར་གྱུར་པ་དེ་ཆོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཆོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། རྟེན་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
དེ་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཐོག་པ་བཅུ་དུས་བཞིའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་ལམ་མཐུ་མའི་རྩལ་དུ་དོན་
བྱེད་པས་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་དོཞེས་སོ། རྟེན་གསལ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་པ་རིམ་
བསྐྱེད་ཐོན་ཏོ།

དེ་ནི་བསྐྱེད་ཆོག་པ་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གཅིག་དང་ལྷན་པ་ཡིས། རྟེན་ལ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཁང་བྱིར་ཀྱན་དུ་བཟང་བོ་ཡི། བསྐྱེད་དང་ཆོག་པ་པའི་དེ་
ཉིད་དོ། ཁཞན་དུ་གོང་ལྟར་སྒྲོལ་པ་ལས། སྒྲོལ་དང་རབ་སྒྲོལ་གྱི་ནུ་སྒྲོལ། ཡང་དག་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་ལས། རྟེན་ལ་འཁོར་བསམ་ཡས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། རེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་
དག་གོ། རྟེན་ལ་དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་ལ་འདུག་པར་མི་ལྟས་བའམ། སྒྲོལ་པ་རྒྱུང་བ་ཆོག་པ་རིམ་

འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མཉམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྤྱབ་ས་སྤྱོད་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས། གསང་སྤྱིང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཅུ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་འདི། རྩིས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་ཅུ་བ་ཡིན། །སེམས་ཉིད་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཡི་གེ་ཡིད་བཞིན་རིན་ཆེན་སྤྲིན། ཞེས་དང་། ཨ་ནི་སྤྱོད་དང་མི་སྤྱོད་གི་དབྱེ་མའང་དམིགས་སྤྱོད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། ཡི་གེ་སྤྱོད་བའི་ལ་གནས། ཨ་ཨ་ཨ་^{༡༡} ཞེས་བརྗོད་པས། རྩིས་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་པའི་རང་ལས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་དཀྱིལ་བསྐྱེད་པས་བ་མེད་པ་ལ། ཉི་མ་དང་ལྷ་བོའི་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོ་བའི་དཀྱིལ་དུ། དཔལ་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་དང་བཟང་མོ་གཉིས་སྤྱོད་པ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡུག་རྒྱ་ཅན་ཆོས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་རྒྱན་ཆ་ལུགས་མེད་པ་ལས། འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྡེའི་ར་བ་དང་གྲུར་བྱིས་གྱི་དབྱེ་ཁང་ལྷ་བོ་བཟུགས་པའི་འོད་གྱིས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་མ་ལུས་པར་བྱལ་བས་སྤྱོད་མེད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་འབར་བར་བསྐྱེད་པ་ལ། ཨོྫེ་ཨྫེ་ཨྫེ་ཨྫེ། ཞེས་ཅི་རུ་ས་སྤྱོད་ནས་མཐར་མཐུང་མཁའི་རང་ལ་གཞག་པར་བྱའོ། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་མ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསང་སྤྱིང་ལས། མཁའ་དཀྱིལ་དྲངས་པའི་དབྱིངས་ཉི་ཟླ། ཁྱེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་སྤངས་དབྱལ་བསྐྱེད། རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱན། །མ་ལུས་པར་ནི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་^{༡༢} ། ཞེས་སོ།

དེ་ནས་རྫོགས་པའི་གཅིག་བསྐྱེད་པས་ཀྱན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་ནང་དུ་མཆོན་གང་འོད་གྱི་གོང་ལྷ་འབར་བ་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི་གེས་ལྡེའི་མདངས་ཅན་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་མ་ཡེངས་པར་བྱས་ལ། རྒྱུང་མིག་ཡོ་བར་དལ་བྱས་བྱས་དུ་ས་ཇི་ཅམ་ན་དམིགས་པ་དེ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེས་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་པའི་རང་ལ་ཉིན་ཞག་ཏུ་གནས་པ་འབྱུང་སྟེ། འོད་དང་འཇའ་ཆོན་སྤྱང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱང་མཐོང་བ་དང་། ཉིན་མཆོན་འདྲེས་པས་འོད་གསལ་འཆར་ལུབ་མེད་པའི་དོན་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡི་གེས་ལ་སྒོ་གནས་པ་འབྱུང་ངོ། །དེའང་རང་གི་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡི་ནས་གནས་པའི་དོན་གསལ་ཐེབས་

པས་སངས་རྒྱལ་འགྲུབ་པ་ལས་གཞན་ནས་མི་འགྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཏུས་བཞི
 རྩེགས་བརྩ་གང་ནས་ཀྱང་། རྩེགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྟེན་མི་འགྲུམ། སེམས་ཉིད་རྩེགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གཞན་དུ་མ་ཆོལ་ཅིག་^{༡༧} ཅེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རྩེགས་དེས་བསྐྱེད་
 རྩེགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལོར་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོག་
 ཆད་ལྷག་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཤམ་མི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དཀྱིལ་ལོར་ཀུན་དུ་རབ་སྦྱར་བས། དཀྱིལ་ལོར་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྲུམ། ཆོ་
 ག་ལྷག་གམ་མ་ཆང་ནང་། སྦྱོར་ཉིད་དག་སྟེ་ཉེས་པ་མེད་^{༡༨} ཅེས་སོ། །

དཀྱིལ་ལོར་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དཀྱིལ་ལོར་རྒྱལ་པ་བསྐྱོམས་པའི་ཆ་ལག་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་ནི།
 དེའང་རིམ་པ་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དང་པོར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན་གསུམ་
 ལ་རིམ་པས་རྟགས་ཐོན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ནས་ཨ་དཀར་པོ་ལས་ཨ་ཕ་མོ་སྦྱོ་བ་དང་བསྐྱ་
 བས། ཨ་ལི་དང་ཀླ་ལི་འཕྲོ་འདུ་བྱ་ཞིང་། ལྷ་གང་བསྐྱོམ་པའི་ས་བོན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། ཨ། རབ་རྩ་བརྟན་གྱུར་ཨ་དཀར་ལས། ཤིན་རྩ་ཕ་བའི་ཨ་རྣམས་སྦྱོ། རྩེགས་ཀུན་གང་
 བར་གསལ་གྱུར་ནས། རྩེགས་ཀྱང་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་བརྟན། རྟེ་ལས་མིང་ཆོགས་གསལ་
 འབར་ཀུན། སྦྱོ་ཞིང་བསྐྱ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༩} ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྟའི་ས་བོན་ལ་དམིགས་པ་མ་
 གསལ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། རྟེའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཆེ་རིང་བ་དང་། བད་མེད་པ་དང་། གདོན་བགགས་
 ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པས་མི་རྟགས་པ་དང་། ལས་བཞིའི་རིམ་པ་འགྲུབ་པ་དང་། མཆོག་གི་གོ་འཕང་
 ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དོ་ཇེ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི། བརྟན་འབྱུང་ཡེ་གས་རྒྱ་ཡིན་ནོ།^{༢༠} །
 ཞེས་སོ། །དེ་ནས་ལྟའི་སྦྱོ་དང་། རྒྱན་ཆ་དང་། རྩེགས་ཀའི་ཡིག་འབྲུའི་བར་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་མོ། རྟེ་
 བས་ཡུམ་བསྐྱོམ་མོ། རྟེ་ནས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྦྱོ་མའི་བར་དུ་
 དཀྱིལ་ལོར་ཡོངས་རྩེགས་གཅིག་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། རྟེའི་དུས་སུ་ཆོགས་ལམ་རྩེགས་པའི་རྟགས་
 རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་མདུན་གྱི་སྦྱོ་འབྱུང་གི་ནང་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་གཙོ་འཁོར་། རྒྱབ་རྩ་འོད་དཔག་
 མེད་གཙོ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་རྩེགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཆོམ་ཕུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་ལོར་རྟེ་སྦྱོ་

གསུང་ཐུགས་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ནས་ལྷོ་བྱང་གི་སྒོ་འཁྱར་གྱི་ནང་དུ་རིན་འབྱུང་དང་དོན་གྲུབ་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྒྲམ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཏེ་ཆོས་སུ་ལཱ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རོ། །དེ་
ཡང་སྒོ་བ་ཡབ་ཡུམ་ནི། དགྱིལ་འཁོར་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩ་བའི་དེ་ལས་མི་བསྒྲམ་སྟེ། དགྱིལ་འཁོར་
གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འང་ཕྱོགས་བཞིའི་སྒོ་བ་དེ་དག་དགྱིལ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་སྒོ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤར་གྱི་སྒོ་འཁྱར་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་འོག་
ན་ཡོད་པ་ནི་ཤར་སྒོའི་སྒོ་བ། གཡས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་འོག་གི་ཞགས་པ་ཡབ་ཡུམ་ནི་
ལྷོའི་སྒོ་བ། ལྷུང་དང་བྱང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་དེ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་དེ་ལ་ཞལ་
གཟིགས་པའི་རྩལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞལ་ཐལ་ལེབར་གསལ་ཞིང་།^{༡༡}
ཞེས་སོ། །བསྒྲམ་དུས་དེ་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱོགས་པར་བསྒྲམ་སོ། །དེའི་དུས་སུ་སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་
ཡོན་ཏན་རྫོགས་སོ། །

དེ་ནས་ཕྱོགས་བཞི་སྟངས་འོག་གཉིས་ཏེ་དུག་ལ་དགྱིལ་འཁོར་རིགས་ལྔ་བསྒྲམ་པ་ནི། ཤར་
དུང་རྩེ་སེམས་དཔའི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་འདྲ་བ་ལྔ་ཆོན་ལྔ། ལྷོ་དང་ལྷུང་དང་བྱང་དུ་འང་གཞན་གསུམ་
གྱི་ལྔ་ཆོན་ལྔ་ལྔ་དབུས་སུ་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྔ་ཆོན་ལྔ་སྟེ། དགྱིལ་འཁོར་ནི་སྤྱི་
ཙུང་ལྔ་ལ་ལྷ་གངས་ཀྱང་རྩ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་བརྒྱ་རྩ་གཉིས་གཉིས། སྒོ་འཁྱར་གྱི་སུམ་རྩ་
རྩ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་བདུན་རྩ་བ་ཆོན་པ་ལྔ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བསྒྲམས་པས་མཐོང་ལམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ཉི་མེས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
རྫོགས་སོ། །དེ་ནས་ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་པར་བསྒྲམ་པ་ནི་བསམ་ཡས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་སོ། །འདི་དག་གི་ཡུང་གིན་ཏུ་མང་བསམ་
འགོད་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་སྤྱི་འཕུལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ལས་བཤད་དོ། །ལལ་ལར་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱ་གསུང་ཐུགས་
ཕྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལྷ། དབུ་རྒྱན་གྱི་ལྷ། ཐུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དབྱེ་བས་འབྱེད་པའང་
ཡོད་དོ། །གསང་སྟོང་ལ་སོགས་པར་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །

སྐྱོད་ན་གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྟོབ་ནི། ད་ནི་དགེ་བ་བསྟོབ།

དེ་ལྟར་རབ་གསལ་བླ་མེད་སྟོང་པོ་འདིས། ཉེ་རུ་ཀའི་དཔལ་གྱི་དུ་ཉེར་འཛོལ་ཞིང་།

འགོ་ཀྱན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྤིད་པ་འདིར། །དུལ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་ལས་སོས་ཤིག།[༤༦]

ཅེས་སྟོན་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་དགེ་བ་མང་དུ་བྱུང་བའི་མཐུས། འགོ་བ་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་པས་
 ཅེན་པའི་འཁོར་བའི་གོང་ལས་ཐར་ཏེ། ཉེ་རུ་ཀའི་གོང་ཁྱེད་གདོད་མ་ནས་རང་བཞི་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་
 པ་མཐར་ཐུག་པ་དེར་འབད་པ་མེད་པར་བྱིན་ཏེ། དགའ་བས་དཔྱགས་འབྱིན་ཞིང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཟང་པོར་ངལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དག་ཆོག་ས་ལྟན་པོའི་ངོས་ན་
 རབ་གསལ་བའི། །དཔག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉི་ལྔའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས། །འགོ་ཀྱན་གྱི་བཞིའི་མུན་པ་
 དེས་བཅོམ་ཏེ། །ཐར་པའི་ལམ་བཟང་སྣང་བ་བྱེད་པར་ཤོག །དཔག་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དཔྱས་ན་སྟོང་
 པོའི་གཙོ། །ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་དབང་རིན་ཆེན་གཙུག་རྒྱན་གྱིས། །མ་ལུས་སྟེ་དགྲའི་རྒྱུད་པ་ཀྱན་
 བསལ་ཏེ། །ཆོས་ཆར་འདོད་དགྲའི་འབྱོར་བས་ཡོངས་གང་ཤོག །ཐེག་མཆོག་སྟོང་པོའི་བཞོན་པ་
 སྟོབས་ཆེན་གྱིས། །སྤིད་གསུམ་འགོ་བའི་ཁྱུང་ཆེན་རབ་ཁྱེད་ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱང་རྩལ་ལམ་དུ་
 བསྐྱེད་བྱས་ནས། །ཐར་པ་ཆེན་པོའི་གོང་དུ་བགྱོད་པར་ཤོག །ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོལས།
 བསྐྱེད་ཚེ་གསུང་འབྲེལ་པའི་ལེམ་སྟེ་དགྲ་པའི་འབྲེལ་པའོ།

॥

བཅུ་པ། ལྷ་བ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ལུ།

དེ་ལྷ་རྒྱུན་གྲོ་ལ་གྱི་ལམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་དག་གི་སྤྱིར་པོ་ལྷ་སྒྲོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི། བཅུ་པ་གཞི་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷ་བ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ལུ་ལ་སྤྱི་དོན་དགུ་ལྟེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ལ་
འཇུག་པར་བསྟན་པ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བསྟན་པ། སྤྱང་བྱ་བསྟན་པ། སྤྱོད་བྱེད་བསྟན་པ། གྲུབ་མཐའ་ཆོག་གིས་མི་རྟོགས་
པར་བསྟན་པ། ལ་བརྒྱ་བ། རྟོགས་པས་ཐག་བཅད་པ། སྤང་ཐེམས་ཡེ་གྲོ་ལ་དུ་བཤད་པ། སྤབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཅོ་བཤོ།

སྤྱི་དོན་དང་པོ་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྷ་ར་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རིམ་པ་
གཉིས་པོ་ལེགས་པར་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་
ཡེ་ཤེས་གཞོད་མ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་པོའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་
པར་བྱ་ལྟེ། རི་སྐད་སྒྲོས་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྷ་ར་བསྤྱོད་རྟོགས་ཟུང་འབྲེལ་ནུལ་འབྱོར་པས། །ཚེས་ནུམས་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག།

འདི་ལྷ་ར་དང་པོའི་སྒྲོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཚེས་ནུམས་རང་བཞིན་ལ་
མཁས་པར་བྱ་བ་ལས་རང་བཞིན་ནི་མ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པ་ཉིད། འཕགས་པ་
དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ་ལས། གང་ནའང་སྤྱོད་པ་རིག་པ་མེད་ན་ནི། །ནམ་མཁའ་བར་སྤྱང་
བྱ་ཡི་རྗེས་དང་མཚུངས། །གང་ནའང་ངོ་བོ་ཉིད་འགའ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་གཞན་གྱི་རྒྱུར་མི་
འགྱུར། །གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་རྟོན་པ། །རང་བཞིན་མེད་དེ་རི་ལྷ་ར་གཞན་གྱིས་རྟོན། །རང་བཞིན་
མེད་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བསྤྱོད། །རྒྱ་དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཚེས་ཀྱང་
མི་གཡོ་བ་ཉན་པར་གནས། །མི་ལྟུང་འཆོབ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་ལྟེ། །རི་ལྷ་ར་ནམ་མཁའ་ཤེས་པ་མེད་པ་
བཞིན། །དེ་ལ་མི་ཤེས་འགོ་བ་རྫོངས་པར་འགྱུར། །རི་ལྷ་ར་རི་བོ་དག་ནི་མི་འགྲུལ་བ། །དེ་བཞིན་
ཚེས་ནུམས་རྟག་ཏུ་བསྤྱོད་མི་རུས། །འཆི་འཕྲོ་མེད་ཅིང་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཡི། །ཚེས་ནུམས་དེ་ལྷ་ར་རྒྱལ་
བས་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དམ་པ་ལས། ཚེས་གང་སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་འབྱུང་བ་

མེད། རམ་ཆེ་འཕོ་མེད་ཅིང་རྒྱ་བར་མི་འབྱུང་བ། བླ་ཡི་སེང་གེ་ཡིས་ནི་དེར་སྟོན་ཅིང་། སེམས་ཅན་
བརྒྱ་ཕྱག་དག་ནི་དེ་ལ་བཞོད། ཁྲང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གང་ཡང་མེད། གཞན་ཡང་མ་ཡིན་སྲས་ཀྱང་
མ་རྟེན་པ། ཁང་ན་མ་ཡིན་ཕྱི་རྒྱུ་དག་ན་ཡང་། མི་རྟེན་དེ་དག་ལ་ནི་མགོན་པོས་བཞོད།^༩ ཅིས་
བ་དང་། དགོངས་འདུས་ལས། ཨེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱ་དྲུག་གི་ཆོས། རྫོགས་པ་ལི་སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་
གསང་། སྟོང་བ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་མིན། དབྱུང་འཕེལ་དམིགས་སྤྱོད་མ་ཡིན།^{༡༠} ཞེས་སོ། དེ་འདྲ་
ཕྱི་དོན་དུ་ཞེན་པ་ནི་རང་གི་སེམས་སྤུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕམ། ལྷ་དང་གཞལ་ལས་ཁང་དུ་ཤེས་པས་
སྟོང་ལ། དེ་འདྲ་སྟེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པས་ནི་གཉེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པར་འབྱུང་། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་ནི་བརྟེན་
ནས་ནི། བྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་རྟོག་པ་སྟོང་། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིས། བྱི་ནས་དེ་ཡང་རབ་དུ་
སྟོང་།^{༡༡} ཞེས་བ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་ནི་གནས་ནས་ནི། བྱི་རྒྱུ་
དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་གནས་ནས་ནི། སེམས་ཅན་ལས་ནི་འདའ་བར་བྱ། སྟོང་མེད་
གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་།^{༡༢} ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཤེས་
པ་ལ་འཇུག་གོ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པ་ལི་ལྷ་བ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ནི། ཚུལ།

དེ་ཡང་སྤྱང་སྟོང་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། ཡེ་ནས་བདག་མེད་སྟོས་དང་བུལ་བ་ལ། [༡]

མ་རིག་འཛིན་པས་སྟོང་བ་འདིར་འབྱུངས་ཏེ། འཁོར་འདས་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱང་མེད་ཀྱང་།

སྤྱང་དུས་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་ངང་། སྤྱི་མ་མྱི་ལམ་འདྲ་བར་མཐུན་པར་མཛོང་། [༢]

དེ་འདྲ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་མ་ཤེས་པས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་
པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་འཁོར་བར་འབྱུང་ཏེ་བདེ་སྤྱག་སོ་སོ་ལ་སྟོང་ཀྱང་རང་བཞིན་
བདེན་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མྱ་དྲུག་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡེ་ནས་ལྷ་དང་འབྲམས་སངས་རྒྱས་ཆོས། ཤོག་མ་
ཐ་མ་དབྱུས་མེད་པས། ཁྲམ་མ་ཁལ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ། མི་ཤེས་བྱིས་པ་རྣམ་པར་འཁོར་།

འོན་ཀྱང་བཅིངས་མེད་བརྟོལ་མེད་པ། ལྷ་མ་ལྷ་མའི་རང་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པ་དང་། གསང་སྤྱང་
ལས། རྣམ་རྟོག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིས། རྣམ་གྱིས་མཁའ་ལ་མདུད་པ་འདོད། བཅིངས་མེད་རྣམ་
པར་གྲོལ་མེད་པའི། ཡེན་ས་ལུན་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས། བསྟན་ཕྱིར་སྤོ་བ་སྤྲོ་ཆོག་ས་མཛད། །
ཅེས་སོ། ། དེ་འདྲ་དོན་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་འབྲུལ་བ་ནི། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་
ལས། འདི་དག་ནི་བདག་མེད་པ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ལ་ཞེན་པ་དག་ནི་བདག་གི་ཡུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཁོང་ཏུ་མི་རྒྱད་དོ། ། ཁོང་ཏུ་མ་རྒྱད་པས་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོར་
འབྲུམ་མོ། ། ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དག་ཏུ་ཞེན་པས་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོག་ས་པའི་འབྲུལ་སྤྱང་འདི་དག་
གྲུབ་ཚུལ་ཡང་། བསྐྱེད་པར་རོལ་བའི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་བསྐྱེད་པར་རོལ་བས་འཇམ་དཔལ་ལ་
སྤྱོད་པ། འཇམ་དཔལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་འདི་དག་བྱེད་པ་པོས་བྱས་པ་འཇམ་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བགྱི།
འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་པ། ལྷའི་བྱ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་འདི་རྣམས་ནི་བྱེད་པ་པོས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
སེམས་སམ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཡིན་ནོ། ། ལྷའི་བྱས་སྤྱོད་པ། བག་ཆགས་ཇི་ལྟར་བརྟམ་
ཀྱང་རི་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉི་མ་དང་ལྷ་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་འབས་པ་ལྟར་ལྟར་བ་སྤྱང་ཏུ་གཤམ་ཏུང་།
འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་པ། ལྷའི་བྱ། སྤྱང་ཏུ་རྒྱུ་ཞེ། གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལྟ་
ཞེས་བྱ་བས་རང་གི་ཡུས་སྤྱི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པས། གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ལྟ་བུ་མཐོང་ནས་བྱོས་
པས་གྲོང་ཁྱིམ་སྤོངས་པ་བྱུང་དོ། ། ཟད་པར་ས་དང་རྒྱ་སྤྱོད་པས་ས་དང་རྒྱ་སྤྱང་བ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དག་སྤྱོད་གིས་མི་གཙང་བ་དང་རྒྱ་སྤོངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་པས་དེར་སྤྱང་བ་ཡིན་
ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་བརྟམ་པས་ཅི་སྤྱི་ལྟ་སྤྱོད་པ། ལྷའི་བྱས་སྤྱོད་པ། བག་ཆགས་བརྟམ་
པའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོག་ས་བདག་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱང་བ་ཡིན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་པ། སྤྱང་བ་
ཐམས་ཅད་མ་དེས་བ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལའི་སྤྱང་བ་ནི་ལ་ལའི་མུན་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར་ས་འབང་ཞིག་
ལ་འང་། ས་ལ་སར་འདུ་ཤེས་པ་འང་ཡོད། ས་ལ་མེར་འདུ་ཤེས་པ་འང་ཡོད། ས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཏུ་འདུ་

ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། ས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། མེ་ལ་མེར་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། མེ་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་ཏུ་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། མེ་ལ་གནས་སྤྱུ་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། མེ་ལ་ཟས་སྤྱུ་འདྲུ་ཤེས་
པ་འདྲ་ཡོད། ལྷ་ལ་ལྷར་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། ལྷ་ལ་མེར་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། ལྷ་ལ་སར་འདྲུ་ཤེས་
པ་འདྲ་ཡོད། ལྷ་ལ་བདུད་རྩིར་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། ལྷ་ལ་གནས་སྤྱུ་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། བཅ་
མཁའ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྷ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། བཅ་མཁའ་ལ་གནས་སྤྱུ་ལྷ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། བཅ་མཁའ་
ལ་སར་འདྲུ་ཤེས་པ་འདྲ་ཡོད། དེ་བས་ན་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཀ་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་ལྟར་
ཡང་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ།

ལྷ་ལ་དེས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པ་མི་ལམ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟེན་མ་ཟུང་
མི་གཅིག་ལ་བལྟས་པ་ན་འདྲ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་ཏུ་མར་སྤང་སྟེ། གཉེན་དང་། དག་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་།
བཅ་ཟེ་དང་། སྤྱེས་པ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཏུ། ཆོས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་ལ་རང་
བཞིན་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོ་རྩ་མཛོད་ལས། རི་ལྟར་རྒྱུད་གིས་བརྒྱ་བབས་མི་
གཡོ་བའི། ལྷ་ཡང་གཡོ་བའི་དབང་རྒྱབས་ནམས་སྤྱུ་འཕྱུར། རྟེན་ལྷ་ལ་པོ་མདའ་བསྐྱར་སྤང་བ་
ཡང་། གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱེད། རི་ལྟར་རྒྱས་པས་ལོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིས། མར་
མི་གཅིག་ཉིད་གཉིས་སྤྱོད་བར་འཕྱུར། རྟེན་ལྷ་ལ་བལྟ་བྱ་བྱེད་གཉིས་མེད་ལ། གྱི་མ་སློ་ནི་གཉིས་
ཀྱི་དངོས་པོར་སྤང་། ། ཞེས་སོ། རྟེན་ལྷ་ལ་གཅིག་ཉིད་རྒྱུད་གིས་དབང་རྒྱབས་མང་པོར་སྤང་བ་དང་།
མར་མི་གཅིག་ཉིད་མིག་བཅོམ་བས་གཉིས་སྤྱོད་བ་དང་། སར་རྟ་གཅིག་ཉིད་བཟང་དན་གཉིས་སྤྱོད་
མཐོང་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་གཉིས་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་གཉིས་སྤྱོད་འཛིན་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་
འདྲའོ་ཞེས་སོ། རྟེན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ལ་སྤང་བ་མི་ལམ་ལྟར་གཉིས་སྤྱོད་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱོལ།

སྤང་བ་སེམས་སྤྱོད་དོན་པ་དགག་པ་ནི། ད་ནི་ནམ་པ་སེམས་ལ་སྤང་ཡང་སྤང་ཡུལ་སེམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བཤད་པ་ནི། ལྷ་ལ།

འདི་ལྟར་བྱི་རྩལ་སྤང་བའི་དངོས་པོ་ཀྱན། སེམས་ལ་སྤང་ཡང་སེམས་སྤྱུ་བ་པ་མེད།

སེམས་ལས་གཞན་དུ་འདྲ་བ་པ་འགའ་མེད་དེ། །བག་ཆགས་དབང་གིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་ཡང་།།[༩]

སྒྲུང་དུས་ཉིད་ནས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ། །བཞིན་དང་མེ་ལོང་ནང་གི་གཞུགས་བཞིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་མེ་ལོང་དུ་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བ་ན། མེ་ལོང་དྲངས་པའི་ངོས་གཞུགས་བརྟན་འཆར་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་དང་། བཞིན་ལ་རྣམ་པ་འཆར་བའམ་བཞོད་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་གི་བཞིན་རི་ལྟ་བུར་སྒྲུང་དུས། བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱད་ལས་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བཞོད་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་འབྱུང་ལ་ངོར་སྒྲུང་བ་འདི་དག་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྒྲུང་དུས། སྒྲུང་ཡུལ་རིལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་འདི་དག་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་འབྱུང་ལ་པ་ལས་སྒྲུང་བ་མ་གཏོགས་དོན་གཞན་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཡང་མེད་པས་འབྱུང་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཤད་འཛག་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དང་མཚུངས་པ་མེད་བཞིན་སྒྲུང་བའོ།།

ད་དུང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངོ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ཕྱི་ནང་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་ཅི་ཡིན་ཞེན། གཉིས་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནར་ཞེན་པ་ཁྱོད་ལ་ཐག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་སྒྲུང་སྟེང་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་དུས་ནས་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གང་དུ་འདྲ་མ་བྱུང་ལ་སྒྲུང་བ་སྒྲུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དེ། འཕགས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མེ་ལོང་ངོས་སམ་འབྱུ་མར་སྟོད་དག་ཏུ། །བྱུང་མེད་ཁ་བཞིན་བརྟན་པས་བལྟས་པ་ན། །དེ་ན་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་སྒྲུང་ཡང་། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ལྟར། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གསུང་བར་བྱ།” །ཞེས་སོ།།

དེའང་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ལས་དེར་འཛིན་པའི་གཞུང་འཛིན་འབྱུང་བ་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །འདིར་གཞུང་བ་ནི་གཞུང་ཡུལ་ལས་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོར་སྟེས་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་སེམས་ཉིད་གཞུང་བར་སྟེས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ལས་སྟེས་ཀྱི་དཔྱེད་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལྷན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལས། དེ་ལ་གཞུང་བ་ནི་ཡུལ་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་དང་།

འཛིན་པ་ནི་དེ་ལ་དེ་དོན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་གང་¹⁹ ཞེས་སོ། །འདིར་
 མི་མཁས་ཤིང་རྫོང་ས་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་པལ་ན་རེ། གཟུང་བ་ནི་རིལ་སྒྲགས་པའི་སྒྲུང་བ་
 ཡིན་ལ། འཛིན་པ་རང་གི་ཤེས་པའོ་ཞེས་འཛེར་ཏེ། བ་ལང་རྩི་བྱོད་ཀྱི་འོག་པར་རྟོག་པ་དེས་ཆོག
 འོན་གཟུང་འཛིན་སྒྲུང་ས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡུལ་འདི་དག་སྒྲུང་ངམ་མི་སྒྲུང་། སྒྲུང་ན་གཟུང་
 འཛིན་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གཟུང་བ་དང་དེར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་ཁས་སྒྲུང་ས་པས་དེ་སྒྲུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྒྲུང་ན་འཕགས་པའི་སྒྲུང་བ་རྒྱ་མ་ལུ་བྱུང་བཤད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 གྱིས་རི་དང་གཙུག་ལག་ཁང་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པའི་ཡུལ་ལ་སྒྲུང་བ་
 ལ་སྒྲགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དབག་རྟ་མེད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲགས་པའི་རིགས་པ་དང་ལུང་མང་ཡང་ཉ་ཅང་
 འོག་པར་རྟོག་པ་ལ་མཐའ་མེད་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། འོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་
 ཕྱིར། དེ་དག་འདིར་ནི་སྟོ་བྱ་མིན།²⁰ ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

སྒྲུང་བ་སེམས་སྤྱི་འདོད་པའང་སྒྲུང་བ་གཤག་ཟིན་མོད། འོན་ཀྱང་རིལ་སྒྲགས་པ་འདི་དག་
 ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་འཛིན་པའི་སྟོང་དང་པོ་ལ་སྒྲུང་བ་ཞེས་བཤད་དེ། སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུང་ཡུལ་མ་བྱེད་
 པ་རེ་བདེན། འོན་ཀྱང་སྟོང་བྱེད་དག་གི་སྟོ་གྲོས་དེ་ནི་མཛངས་པ་ཞིག་སྟེ། དོན་ཕྱིན་ཅི་འོག་ལའང་
 སྟོ་བཀྲས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུང་ཡུལ་ནི་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 མེད་པ་ན་འང་ཡོད་པ་དང་། རང་གཞན་དུ་སོང་དུས་མི་འཛོ་བ་དང་། ཁ་དོག་ལ་སྒྲགས་པར་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །རང་གི་སེམས་ཡིན་ན་རང་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་དེས་པས། རང་ཡོད་ན་ཡོད། མེད་ན་མེད་
 པར་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། སེམས་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་མེད་པ་ལྟར། དེ་དག་ལའང་དེར་འགྱུར་
 བ་ལ་སྒྲགས་སྒྲུང་བ་རྒྱུད་ཟིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲུང་མི་སྒྲུང་དུ་དེས་པ་ནི། སེམས་ཡིན་པས་ན་སྒྲུང་བ་
 ཅོམ་སེམས་སྤྱི་བཞག་པས་ཆོག་མོད། སྒྲུང་ཡུལ་སེམས་སྤྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་རྫོང་ས་པས་རྣམས་པོ་
 ཆེ་མི་རིགས་པར་སྒྲུང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

སྒྲུང་ཟིན་རྒྱ་མ་ལུར་བརྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་མེ་འོང་དུ་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བར་སྒྲུང་དུས་མེ་འོང་གི་ཁར།

དེར་ནི་བྱད་ཉིད་སྒྲུང་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། །བྱད་ལས་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བཏོད་ཅིང་མེད།།[༤]

མེད་བཞིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་མཛོན་སུམ་ལྟར། །སྤྲོ་ཚོགས་ཚོས་རྣམས་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།།

འདི་ལྟར་མེ་ལོང་དུ་བྱད་མ་འཕོས་ཀྱང་སྒྲུང་ལ། །སྒྲུང་དུས་ནས་བྱད་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་
མེད་པ་ལྟར། །སྒྲུང་གི་དུང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་སྒྲུང་དུ་ས་ཉིད་ནས་སེམས་དང་སེམས་ལས་
གཞན་དུ་འང་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། མི་ལམ་ཇི་
བཞིན་སྒྲུ་མ་བཞིན། དྲི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་སྒྲེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། དེ་བཞིན་དུ་
ནི་འཛིག་པ་འདྲ་གསུངས།^༡ ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་ལ་སྒྲ་
ཤར་བ། ཇི་ཡི་གཞུགས་བརྟན་དྲངས་པའི་མཚོར་སྒྲུང་ཡང་། སྒྲ་བརྒྱུ་ཡིན་དུ་འཕྲོས་པ་མེད། ཚོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཇི་ལྟར་མི་དག་བྲག་རིའི་ཁྲོད་འདུག་སྟེ། སྒྲ་ལེན་སྒྲ་
དང་དུ་དང་དགོང་བ་ལས། རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྲག་ཅ་འབྱུང་མོད་གྱི། སྒྲ་ལས་དབྱངས་དེ་ནམ་ཡང་
འཕོས་པ་མེད། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས།^༢ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ།།

སེམས་ངོ་བོ་མེད་པར་བརྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྤྲོ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བ་འདི་དག་རིགས་པས།

མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བརྟགས་ན་ངོས་གཟུང་མེད། །ཤིན་ཏུ་བརྟགས་ན་སྒྲ་བསམ་བཞིན་ལས་འདས།།[༥]

ཡོད་མེད་མི་དམིགས་མཐའ་བུལ་མ་བུལ་མེད།།

དེ་འདྲ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་བརྟགས་ན་བདེན་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། བྱི་སྒྲུང་བརྒྱལ་བའདུ་བརྟགས་ན་
རང་བཞིན་མེད་པས་གཟུང་བའི་ཡུལ་མི་དམིགས། བྱང་འཛིན་པ་སྒྲུང་ཅིག་ཆ་མེད་པས་ངོ་བོ་ངོས་
གཟུང་ལས་འདས་པས་འཛིན་པའི་སེམས་མི་དམིགས། གཉིས་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བས་བཞིན་བྱ་
བཞིན་བྱེད་ལས་འདས་པ་སྟེ། དགོན་མཚོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྒྲུངས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲན་གང་ཡིན་ཞེན། སེམས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་བརྟན་འགྲུལ་སོ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་
སེམས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་རྟེ། འདོད་ཆགས་པར་གྱུར་པ་འདམ། ཞེས་དང་པར་གྱུར་པ་འདམ། གཉི་མུག་པར་

ལྷ་པོ་ལོ་སེམས་དེ་གང་ཡིན། ཅི་གང་འདས་པ་འཇམ། མ་འོངས་པ་འཇམ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།
 དེ་ལ་སེམས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགགས་ཤིང་ཟད་པ་འོ། །མ་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་
 གྲུས་ཤིང་མ་ཕྱིན་པ་འོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་དང་གནས་མེད་པ་འོ། །འོད་སྤངས།
 སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མེད། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ན་ཡང་མེད། གཉིས་ཀ་མེད་
 བར་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །འོད་སྤངས། སེམས་ནི་དབྱུང་དུ་མེད་པ། བསྐྱར་དུ་མེད་པ། ལྷང་བ་
 མེད་པ། རྒྱུ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་པ་མེད་པ་འོ། །འོད་སྤངས། སེམས་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོད་སྤངས། སེམས་ནི་ཀུན་དུ་བཅའ་ན་མི་
 རྟོན་དོ། །ཀྱང་མི་རྟོན་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཀྱང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་
 འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་འོ་ཞེས་
 དང་། སེམས་རིམ་ལྔ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་དམིགས་པས་གང་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ།¹⁶ ཞེས་པ་དང་། དུམས་པས་ཞུས་པ་ལས། སེམས་ནི་དབྱིབས་མེད་པ། ཁ་དོག་མེད་པ།
 གནས་མེད་པ། རྒྱུ་མཁའ་ལྟ་སྟེན་¹⁷ ཞེས་དང་། བལ་པོ་ཆེ་ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ལུལ་འདི་ལ་
 གང་ཞིག་འཇུག་འདོད་པ། དེས་ནི་བསམ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྒྱུ་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
 བར་རྟོག་དང་འདྲ་བའི་ས་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ། རྒྱུ་མཁའ་ལྟ་བུ་འི་ཡིད་ཀྱིས་འདི་ལ་འཇུག་པར་
 ཀྱིས།¹⁸ ཞེས་སོ། །ཁ་བ་ཤེས་རབ་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྟག་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ལྟག་
 པས་སོ། །ཁ་སྤྱོད་པ་དང་མ་འགགས་པ། ཆོས་ཉིད་བྱང་ན་འདས་དང་མཚུངས།¹⁹ ཞེས་པ་དང་།
 ཀུན་བྱེད་ལས། བསྐྱར་དུ་མཚན་མའི་དངོས་པོར་མེད། མཐོང་དུ་དམིགས་པའི་ལུས་དང་བྲལ། ཤེས་
 ལུ་ཆོག་དུ་བརྗོད་དུ་མེད། རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་སྤྱིང་པོ་འདི། རྒྱུ་ཡིས་བཅགས་པ་ཀུན་དང་བྲལ། རྟོག་
 འདི་མེས་པར་རྟོགས་འདོད་ན། དཔེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྟོག་ རྟོག་ནི་ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་པ་མེད། རྟོགས་
 བའི་སེམས་ཉིད་འགག་པ་མེད། རྒྱུ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ལ། རྒྱུ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཡིས་
 མཚོན།²⁰ ཞེས་སོ། །

རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་མེད་བཞིན་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆ་ནས།

སྒྲུ་མའི་རྒྱལ་ཏུ་སྒྲུ་སྟགས་སྒྲུང་ན་ཡང་། །སྒྲུང་ཏུ་ས་ཉིད་ནས་སྒྲུ་སྟགས་རང་བཞིན་མེད་།།

སྟིག་རྒྱུའི་རྒྱུད་དང་ཐུའི་སྒྲུ་གཟུགས་བཞིན་།།^[༥]

འདི་ལྟར་རྒྱུའི་སྒྲུ་བ་དང་སྟིག་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲུ་བར་སྒྲུང་ཏུ་ས་ཉིད་ནས་སྒྲུ་བ་མེད་པ་ལ་སྟགས་པར་
 རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། གསང་སྟིང་ལས། ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་
 གསང་། སྒྲུ་བ་མེད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་ས། སྒྲུ་བ་ཉིད་ན་སྒྲུ་བ་མེད། ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་
 ཆོས། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །འགག་པ་མེད་ལས་ཐམས་ཅད་འགག་ །འགག་པ་
 ཉིད་ན་འགག་པ་ཆེ། ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། གནས་
 པ་མེད་ལས་ཐམས་ཅད་གནས། གནས་པ་ཉིད་ན་གནས་པ་མེད། ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་
 ཆོས། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །དམིགས་པ་མེད་ལས་ཐམས་ཅད་དམིགས། །དམིགས་
 པ་ཉིད་ན་དམིགས་པ་མེད། ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །
 འགྲོ་འོང་མེད་ལས་འགྲོ་དང་འོང་། །འགྲོ་འོང་ཉིད་ན་འགྲོ་འོང་མེད།^༡ ཅིས་པ་དང་། རྟོ་མ་རྟོ་
 ལས། རྒྱ་བོ་སྒྲུ་སྟགས་པ་ཡང་རྒྱ་མཆོར་གཅིག་པ་ལྟར། །བརྒྱན་པ་ཏུ་མ་དག་གྲང་བདེན་པ་གཅིག་
 གིས་འཛུམས། ཉི་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །མུན་པ་ཏུ་མ་དག་གྲང་འཛུམས་པར་བྱེད། །རྟོ་
 ལྟར་རྒྱུ་འཛིན་གྱིས་ནི་རྒྱ་མཆོར་ལས། རྒྱ་སྒྲུངས་ནས་ནི་ས་གཞི་གང་བྱས་གྲང་། །རྟོ་ལྟར་ཉམས་ནས་
 མཁའ་དག་དང་མཉམ། །འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་འགྲིབ་པ་དག་གྲང་མེད། །རྒྱལ་བ་སུན་སུམ་སྟགས་པས་
 ཡོངས་གང་བ། །ལྟན་ཅིག་སྒྲུ་བ་གཞི་གི་རང་བཞིན་ཉིད། །རྟོ་ལས་འགྲོབ་སྒྲུ་ཆིང་འགག་པ་སྟེ། །རྟོ་
 ལ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ་ཡང་མེད།^༢ ཅིས་སོ།།

རྒྱ་སྒྲུན་^༣ རྣམས་རྒྱ་མཆོར་གཅིག་པ་ལྟར། སྒྲུ་སྟགས་སྒྲུ་སྒྲུང་བ་རྣམས་སྒྲུ་མེད་ཏུ་གཅིག་
 པ་དང་། ཉི་མ་འམ་མར་མེ་གཅིག་གིས་སུན་པ་ཏུ་མ་འཛུམས་པ་ལྟར། སྒྲུ་མེད་གཅིག་གིས་པས་
 འབྲུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མེད་ཏུ་གིས་པ་དང་། སྒྲིན་ལས་ཆར་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་བྱབ་པར་བབ་

དུས་སྒྲིན་ལ་ཆེ་ཆུང་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ལྟར། ཆོས་ཉིད་སྒྲེ་མེད་ཀྱི་ངང་ལས་ཆོས་ཅན་སྒྲེ་འགག་ཏུ་
སྒྲུང་ཡང་སྒྲེ་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ངང་ལ་
འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཞེན་འཛིན་གྱིས་འབྲུལ་ཡང་། སེམས་ཉིད་ལས་གཡོས་པ་མེད་པའི་ངང་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཉིད་ཡོ་ནས་དག་པའི་ངང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། དགོངས་པ་
དེས་པར་འབྲེལ་པ་ལས། རབ་འབྱུང་གིས་གསོལ་བ། རྩོན་བདག་དགོན་པ་ནགས་ཁྱོད་གཅིག་ན་
མཆིས་པའི་ཆེ། དག་སྦྱང་ཞིག་ཀྱང་མཆིས་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་པ་སྣ་ཆོག་སེམས་ལ་དམིགས་པས་བདེ་སྦྱང་པར་
བགྱིད་དེ། ཁ་ཅིག་ནི་ལུང་པོ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་དྲན་པ་ཉི་བར་
གཞག་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །བདག་གིས་ནི་ཆོས་གཅིག་གི་མཆོད་ཉིད་བདག་མེད་པར་
ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཆལ་ལགས་སོ། །^{༡༩} ཞེས་སོ།

སྒྲིད་ན་གསུམ་པ་སྒྲུང་བྱ་བ་སྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་མེད་བཞིན་སྒྲུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གཞོད་མ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ལས།

ཅུང་པར་མ་དག་འགོ་དྲུག་སྒྲུང་བ་འདི། མེད་བཞིན་སྒྲུང་བ་བག་ཆགས་འབྲུལ་པའི་གཞུགས།

རབ་འབྱུང་ཅན་ལ་སྒྲུ་ཤད་སྒྲུང་བ་བཞིན། ཁྱེད་བསལ་འདོད་པས་བད་ཀན་སྦྱང་བ་ལྟར།^[༡]

འབྲུལ་སྒྲུང་དག་འདོད་མ་རིག་ཡིང་རྟོག་བསལ།

འདི་ལྟར་བད་ཀན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་པས་སྒྲུ་ཤད་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་ན་བད་ཀན་སེལ་
བའི་སྦྱོར་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་དང་བདག་གི་ར་
འཛིན་པའི་བག་ཆགས་དང་མ་རིག་པའི་ཡིང་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་པས་པས་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་རི་ལྟར་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་མ་ཟད། བྱིས་རྩོད་པོ་བྲག་ནང་ཉོན་
མོངས་པའི་ཞེན་རྟོག་ལ་སོགས་པ་སྒྲུ་ཤད་འབབ་པ་དང་མཆུངས་པར་སྒྲུང་དུས་ཉིད་ནས་ཡོད་མ་སྦྱང་
བ་སྒྲུ་བ་བྱིས་པ་འབྲིད་པའི་ངང་བཞིན་དུ་བཤད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཆེས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པས་ནི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་
 དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་གད་ལ་སོགས་པའི་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 བྱིས་པ་རྣམས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ནས་^{༡༥} ཞེས་པ་དང་།
 ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས། སྐྱེ་གད་ལོག་པར་འཛིན་པ་ལྟར། རྟེན་
 བཞིན་དངོས་པོར་རྟོག་པ་འདི། བྱིས་པས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟགས།^{༡༦} ཞེས་སོ། རྟེན་འང་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཟིགས་པས་སྤྱིང་པོའི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པར་དག་
 པ་དང་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་པར། སྤྱི་མ་ལས། གང་གི་ཆོམ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
 དང་བུལ་བས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ན་ནི། དེའི་
 ཆོ་རབ་རིབ་དང་བུལ་བ་དག་གིས་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེ་གད་མ་མཐོང་པ་ལྟར་
 འཕགས་པས་བྱིས་པའི་སྐྱེ་པོའི་སྒྲོས་བརྟགས་པ་བཞིན་མ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་གསལ་བར་གསུང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་སྟེ་མགལ་
 མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ། རྟེན་ཕྱིར་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བརྟུན་
 པ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིག་རྒྱུའི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། གང་ཞིག་བདེན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
 ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞིན་ནོ། རྟེན་ཕྱིར་བརྟན་པའི་རིགས་པ་དང་ལུང་
 འདི་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུ་བ་སྟེ་ཞེས་སོ།

སྐྱེ་དོན་བཞེད་སྤྱོད་བྱེད་བརྟན་པ་ལ་བདུན་ལས། མཐའ་བུལ་དབུམར་བསྐྱབ་ཚུལ་བརྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་
 པའི་ཡིང་རྟོག་དེ་གང་གིས་སེལ་ཞེན། སྐྱས་པ།

དེ་ཡིག་ཉེན་པོར་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སྤྱོད་པར་ལ་བསྐྱེད།

སྟོང་པའི་རང་བཞིན་སྣང་བར་ཐག་བཅད་དེ།^[5] །སྣང་སྟོང་གཉིས་མེད་བདེན་པ་གཉིས་དོན་ཤེས།།

མཐའ་གཉིས་གནས་བསལ་དབུ་མར་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །ཤིད་ཞིར་མི་གནས་ནམ་མཁའི་རང་དབྱེས།།

འདི་ནི་ངེས་དོན་སྟོང་པའི་དམ་པ་སྟེ།^[6] །རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིན།།

འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལ་བལྟ་བ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་བཞིན་
སྣང་བ་སྒྲུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་ཉིད། དབུ་
མ་རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ལས་དང་ལུས་རྣམས་དང་། རྐྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དག་ ཁྲི་ཟེའི་གྲོང་
ཁྲེའི་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་མི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན།⁹⁹ །ཞེས་པ་དང་། ལས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོང་
བའི་མདོ་ལས། ལས་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་
སྟེ་¹⁰⁰ ཞེས་སོ། །དེའང་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟོང་སྟེ། མ་དྲོས་པས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས།
གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པ་དེ་མ་སྟེས། དེ་ལ་སྟེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་
གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། ཁང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན།¹⁰¹ །ཞེས་སོ། །

སྟོང་པའང་སྣང་བ་ཉིད་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མ་ངོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱབས་པ་ལས། གཞུགས་སྟོང་པའོ། སྟོང་པ་ཉིད་གཞུགས་སོ། །
གཞུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཞུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰² །ཞེས་
པ་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
བཞིན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞུགས་སུ་བཞེད། །རང་བཞིན་གཤོད་ནས་མ་སྟེས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་ཞེས་དང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། གཉི་མཁའ་དབྱུང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པས་བསྐྱེད། རྟོག་པ་
དེ་ཡང་མ་བྱུང་བྱུང་མེད་པར། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་འདྲེན་པ་རྣམས་སུ་འཕྱུར།¹⁰³ །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པའི་མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་མི་དམིགས་དེ་བཞིན་ཞེས་དང་། གཉི་
མཁའ་འདི་ལ་ནམ་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དང་ནམ་མཁའ་འདྲའོ་ཞེས། དེ་ལྟར་གང་

ཤེས་དེ་ནི་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་གཅིག་སྟེ། །མཉམ་དང་མི་མཉམ་དེ་
བཞིན་མཉམ་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་མེད། །དེ་ལྷར་སྤྱུས་ཤེས་དེ་ནི་
མཁས་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་བྱང་རྒྱལ་ཉིད་དུ་གསུངས། །བྱང་རྒྱལ་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བྱང་རྒྱལ་གཉིས་མ་ཡིན། །དེ་ལྷར་ཤེས་ན་སྤྱིས་བྱུ་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར།¹³ །ཞེས་སོ།

དེའང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་དབུ་མའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་དག་པ་ལ་བསྐྱབས་པས། ཉག་ཆད་
ལའོར་འདས་གྱི་ཆ་ལས་གྲོ་ལ་བའི་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་རང་བཞིན་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཆོས་ཉིད་བཅའ་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་བྱེད་ལས། སངས་རྒྱས་
སེམས་ཅན་སྣང་གྲིད་སྣང་བཅུད་ཀུན། །སྟིང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ར་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཡེ་ནས་གླིས་སུ་མེད་
པར་ལ་ཡང་བསྐྱུ།¹⁴ །ཞེས་པ་དང་། དགོངས་འདུས་ལས། ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །ཁ་བཅོས་མ་བསྐྱད་བྱས་པ་མེད། །རི་བཞིན་རང་བཞིན་རྣམ་པར་
དག །ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །གཞི་རྩ་མེད་པའི་
སེམས་ཉིད་ནི། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །རང་བཞིན་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལས། །བདེ་བ་ཆོད་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །ཞེ་
མའོ་ངོ་མཆར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་མིན། །དཔུ་
མའང་དམིགས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན།¹⁵ །ཞེས་སོ།

སེམས་གྱི་རྩ་བ་གཅད་པ་ནི། འདི་ལྷར།

སྣང་བའི་དངོས་གྱིས་ཕན་གཞོད་གཉིས་སུ་མེད། །དེར་འཛིན་ཞེན་པས་གྲིད་པར་འཆིང་བས་ན།

སྣ་ཆོགས་སྣང་ལ་བརྟག་དབྱེད་མི་དགོས་གྱི། [10] །འཛིན་པའི་སེམས་གྱི་རྩ་བ་གཅད་པར་མཛོང་།

འདི་ལྷར་སྣང་བས་འཆིང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དགག་སྐྱབ་ཏུ་ཕར་མ་ཞེན་ན་རྒྱུར་མི་གོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་

བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཞེན་པས་འཆིང་བ་ཡིན་པས་ཞེན་པ་སྤང་བ་ནི། རྟོག་ལས། གང་
ལ་ཞེན་པ་ཡོད་ན་དེ་ཡང་ཐོང་། རྫོགས་པར་གྱུར་ན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་ཞིག་སྤྲོས་
ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར། གྲོག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་བསྐྱེད་པ་འདྲ་དེ། །བསྐྱེད་བཅོས་སྦྱིང་ལ་འཆད་
པ་འདྲ་དེ་ཡིན་ནོ།¹⁶ །ཞེས་སོ།

དེའང་སྤང་བའི་གཞུགས་སྒྱུ་ཁྱིའི་རྟོག་ལ་ཕར་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། མི་
གཙང་བ་ལ་སོགས་པར་ཞེན་པས་སྦྱོང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཞེན་མཁན་མ་གྲོལ་བས་འཛིན་པའི་ཅུ་བ་
མཆོད་དེ་ཁྱིའི་ལ་རྟོག་འཕངས་པ་ན་རྟོག་མཁན་ལ་མི་འཇུ་བར་རྟོག་ལ་སྤྲོས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྦྱོང་བ་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་ལས་མི་གྲོལ་བས། སེང་གེ་ལ་རྟོག་འཕངས་དུ་ས་འཕེན་མཁན་གསོད་པ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཆགས་སྤང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བ་རང་གི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་ནང་དུ་བརྟགས་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞིབ་ར་བྱ་སྟེ། དཀོན་བཅུགས་ལས། འོད་སྤྱངས། བར་དུ་ཡོངས་སུ་
ཆོལ་ལ་བྱི་རོལ་དུ་མ་རྒྱ་གཅིག་ འོད་སྤྱངས། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགེ་སྦྱོང་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་
ཁྱིའི་ལ་སྟེག་པ་དང་མཆོངས་པ་དག་འབྱུང་ངོ། །འོད་སྤྱངས། རི་ལྟར་ཁྱིའི་ལ་སྟེག་པ་དང་མཆོངས་པ་
དག་གང་ཡིན་ཞེན། ཁྱིའི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིགས་པ་ལས། རྟོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟེག་གི་རྟོག་སྤྲོས་འཕངས་
པ་ལ་མི་སྟེག་གོ། འོད་སྤྱངས། འདི་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེཾ་ཅིག་གཞུགས་དང་། སྒྲ་དང་། ཁྱི་
དང་། རྟོག་དང་། རྟོག་ཕྱུ་ཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མཛོན་པར་བཅུན་ཏེ། མི་རྟོག་པ་དང་སྤྱི་
བ་དང་། འཛིག་པའི་ཆོས་སུ་རྟོག་ཀྱང་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་བ་མི་ཤེས་པས། བྱོང་དང་། བྱོང་ཁྱིའི་
དང་། བྱོང་རྟོག་དང་། བྱོང་སྤྱངས་དང་། ལུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྟེ་བྱང་འཁོར་དུ་སོང་ན་ཡང་
གཞུགས་དང་། སྒྲ་དང་། ཁྱི་དང་། རྟོག་དང་། རྟོག་ཕྱུ་ཆམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ལ་ཉེ་དེ་
དག་དགོན་པར་གནས་པ་ལས་འཆིང་བའི་དུས་བྱེད་པར་གྱུར་ན་ཡང་། འཛིག་རྟོག་གི་སྟེ་མ་པ་ལ་
གནས་པ་དེ་དག་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟོག་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་ཡང་དེ་དག་གི་འདོད་པའི་ཡོན་
ཉན་ལྟ་པོ་དག་གིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལས་ཤི་འཕྲོས་ནས་ཀྱང་རྟོག་སོང་ལས་ཡོངས་སུ་
མི་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། དུང་འགྲོའི་སྟེ་གནས་

དང་། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤངས། དེ་ལྟར་ན་དགོ་སྤྱོད་ཁྱིའི་ལ་སྟེག་པ་
 དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱི་ཁྱིའི་དོ་བས་སྒྲག་གྱུར་ཡང་། །སྤ་
 འཕངས་མི་སྟེག་དོ་ལ་སྟེག་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་དགོ་སྤྱོད་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་དག །གཟུགས་ལ་སྟེགས་
 བས་སྒྲག་ནས་དགོན་པར་གནས། །དེ་དག་དགོན་པ་དེ་ན་གནས་གྱུར་གྱང་། །གཟུགས་ལ་སྟེགས་
 བའི་ཡུལ་རྣམས་མཐོང་གྱུར་ན། །བཏང་སྟོམས་འདུག་ཅིང་ནང་གི་རྩལ་མི་ཤེས། །དེ་ཡི་ཉེས་ལས་ལྷུང་
 བ་གང་ཡིན་པ། །མི་ཤེས་པ་ནི་སྤར་ཡང་གྲོང་དུ་གནས། །གཟུགས་ལ་སྟེགས་པས་དེར་ཡང་གཞོད་
 བར་འགྱུར། །དེར་ཡང་ལྷ་ཡི་འོངས་སྤྱོད་སྤྱད་གྱུར་ཏེ། །ལྷ་དང་མི་ལས་ཁ་ཅིག་གི་འཕྲོས་ནས། །དེ་
 དག་ངན་སོང་སར་ནི་ལྷུང་བར་འགྱུར། །ཁྱུན་པོ་དེ་དག་གི་འཕྲོས་སྤྱུག་བསྐལ་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སྤྱུག་
 བསྐལ་བསྐུ་ལྟན་དེ་དག་ནི། །ཁྱིའི་སྟེག་པ་འདྲ་ཞེས་བདེ་གཤེགས་གསུངས། །འོད་སྤངས། །ཕྱི་མའི་
 དུས་ན་དགོ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཁྱིའི་ལ་སྟེག་པ་མི་འདྲ་བ་དག་ནི། །དཔེར་ན་སེང་གེ་ལ་རྩོ་
 འཕངས་ན། །རྩོ་གང་ནས་ལྷུང་གེས་པས་དོ་ལ་མི་སྟེག་པར་རྩོ་འཕང་བར་བྱེད་པ་དག་ལ་སྟེག་པས་ཕྱིས་
 རྩོ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཕྱི་རྩོ་ལ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་སེམས་ལས་ལྷུང་བ་བར་གཤེགས་ནས་སེམས་ལ་བརྟགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་
 ཤེས་ནས་གོ་ལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། །སེང་གེ་མི་ལ་ཟ་བ་ལྟར། །དགོ་སྤྱོད་རྣལ་
 འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ཕྱི་རྩོ་ལ་འདོད་ཡོན་མཐོང་གྱུར་ན། །སེམས་ལས་ལྷུང་བར་གཤེགས་ནས་ནི། །སེམས་
 ཉིད་སྤྱོད་པར་གཤེགས་པ་ཡིས། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་གོ་ལ་བར་འགྱུར། །འོད་སྤངས། །འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་
 ན་རྟའི་འདུལ་སྤྱོད་ལ་མཁས་པས་རྟ་དེ་གང་དང་གང་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་ཅིང་མ་བྱུང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་
 སྤྱོད་དོ། །འོད་སྤངས། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཡང་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འགྱུར་
 བར་མཐོང་བ་དེ་དང་དེར་རབ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། །དེ་ཅི་ནས་འབྲུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
 སེམས་རབ་དུ་འཆོས་སོ། །དེ་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟ་ཡི་འདུལ་སྤྱོད་མཁས་པ་ཞིག །བྱང་
 ཞིང་གཡོ་མེད་རྩལ་དུ་རབ་དུ་འདུལ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སེམས་ནི་འགྱུར་མཐོང་ནས། །དེ་ལྟར་ཕྱིས་
 འབྲུག་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་འཆོས། །འོད་སྤངས། །འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷོག་ནད་ལྷ་གོར་གྱིས་ནི་སྟེག་གི་

དབང་པོ་འགག་པར་བྱེད་དོ། །འོད་སྤངས། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བདག་
 ཏུ་འཛིན་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་འགག་པར་བྱེད་དོ། །རྟེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་
 ལྟ་གོར་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ལ། གཞོད་ཅིང་དེ་ཡིས་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མེད། །དེ་བཞིན་ལྟ་བུར་ནང་ནས་
 བདག་བལྟ་བ། །རྟེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ནི་གང་དང་གང་དུ་བཅིངས་བདེ་ཉིད་ལས་དགོལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤངས། དེ་བཞིན་
 དུ་ནུལ་འཕྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་སེམས་གང་དང་གང་ལ་ཆགས་པ་དེ་དེ་དང་དེས་དགོལ་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །རྟེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ནི་གང་དུ་བཅིངས་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ལས་དགོལ་
 བར་བྱ་བ་ཡིན། །དེ་བཞིན་སེམས་སྤོངས་གང་དང་གང་ཆགས་པ། །ནུལ་འཕྱོར་སྦྱོད་པས་དེ་དང་དེ་
 ལས་དགོལ།¹³ །ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་གསང་ཡིན་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཀྱི་གསང་
 འདི་མ་ཤེས་ན། །དེ་དག་དོན་མེད་ཀྱི་ནར་འབྱམ།¹⁴ །ཞེས་སོ། །

ཚོགས་དུག་ལ་འཆར་བའི་སེམས་དངོས་མེད་དུ་བརྟན་པ་ནི། དེ་འང་ཚོགས་དུག་ལུལ་ལ་འཆར་བའི།

སེམས་ནི་སྤངས་པ་རང་བཞིན་འགའ་མེད་དེ། །བཅའ་བས་མི་རྟེན་བལྟས་པས་མཐོང་བ་མེད། །

ཁ་དོག་དབྱིབས་མེད་ངོ་བོ་ངོས་གཞུང་མེད། [11] །ཁྱི་དང་ནང་མེད་དུས་གསུམ་སྟེ་འགག་མེད། །

ཐྱོགས་དང་རིས་མེད་གཞི་རྩ་དངོས་པོ་མེད། །འདི་ཞེས་མི་མཚན་བསམ་ལུལ་འདས་པའི་སེམས། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། སེམས་ལ་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བལྟས་ན་ངོ་བོ་ངོས་གཞུང་གང་དུ་འང་མེད་པར་ཤེས་
 པ་ནི་གཏུག་མའི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སྟེ། རྟེ་ལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་མི་མཚན་ཏེ། །ལྟ་བུ་ཅིག་སྟེས་པ་ནམ་
 གསུམ་གྱིས། །གང་ལས་དེ་སྟེས་གང་དུ་ལུབ། །གང་དུ་གནས་སྐྱུར་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དམ་པ་
 སེམས་དང་ཅིག་ཤོས་མི་ཤེས་ན། །གང་ནས་ཤར་ཞིང་གང་དུ་ལུབ་འཇུར་བ། །རྗེས་སུ་ལྟོ་ལ་རྗེ་
 བཞིན་ནང་དེ་བཞིན། ཞེས་པ་དང་། གཞོད་ནས་དག་པ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ། །བལྟས་ཤིང་
 བལྟས་ཤིང་མཐོང་བ་འགག་པར་འཇུར། །རྟེ་ལ་བྱ་ཉིད་དུས་སུ་འགོག་པར་འཇུར།¹⁵ །ཞེས་སོ། །
 དེ་འང་དམིགས་བསམ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཉིད། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་

གནས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཆོས་གང་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འབྱུང་བ་མེད། །འཆི་འཕོ་མེད་ཅིང་དག་འ་བར་མི་
འགྱུར་བ། །མི་ཡི་སངས་ལེ་ཡིས་ནི་དེ་བསྟན་ཞིང་། །སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་དག་ནི་དེ་ལ་བཞོད། །ཁང་
ཡང་གང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་མེད། །གཞན་ཡང་མ་ཡིན་སྟེ་གང་མི་རྟོག་པ། །ནང་ན་མ་ཡིན་ཕྱི་རོལ་
དག་ན་ཡང་། །མ་རྟོག་དེ་དག་ལ་ནི་མགོན་པོས་བཞོད། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཞི་བའི་འགྲོ་
གསུངས་ཀྱང་། །འགྲོ་བ་གང་ཡང་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་འགྲོ་ལས་གྲོ་ལ་བར་རྣམ་པར་
གསུང་། །གྲོ་ལ་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་དགྲོ་ལ་བར་མཛད། །བདག་མེད་པར་ནི་ཆོས་ཀྱན་རྟོན་མཛད་
ཅིང་། །སེམས་ཅན་འཛིན་ལས་འཛིན་རྟེན་རྣམ་པར་གྲོ་ལ། །བདག་ཉིད་འགྲོ་ལས་གྲོ་ལ་ཞིང་འགྲོ་
རྒྱུ་བས། །དེ་ཡིས་པ་རོལ་གཤེགས་ཀྱང་བཀལ་བ་མེད། །རྒྱང་གྲོང་ཆེན་པོས་སྤྱིད་པའི་པ་རོལ་
ཕྱིན། །པ་རོལ་གཤེགས་པ་གང་ཡང་རྟོག་མི་འགྱུར། །པ་རོལ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞིང་རྒྱུར་ལོག་མེད། །པ་
རོལ་སངས་རོ་ཞེས་ཀྱང་ཆོག་ཏུ་གསུང་། །གང་གིས་ཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་མེད། །གང་སྒྲུབ་དེ་ཡི་ཆོག་ཀྱང་
ཡོད་མ་ཡིན། །གང་ལ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་རྟོག་མི་འགྱུར། །གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལོག་
པར་རྟོག་པས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྟ། །འདིར་ནི་འགྲོ་བ་འདི་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །སྟེས་བྱ་གང་
ཞེས་ཞི་བའི་ཆོས་རིག་པ། །དེས་ནི་རང་བྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་། །ཆོས་མཆོག་ཞི་བ་རྣམས་
ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས།^{༡༠} །ཞེས་སོ། །གཞི་རྩ་མེད་པར་ཡང་གསང་སྟོང་ལས། །གཞི་རྩ་མེད་པའི་སེམས་
ཉིད་ནི། །པོ་མོ་མ་ཡིན་མ་ཅིང་མིན། །མཚན་མེད་མ་ཡིན་རིགས་རྒྱུད་མིན། །ཁ་དོག་མ་ཡིན་དབྱིབས་
མ་ཡིན། །གནས་སུ་མ་ཡིན་གང་ཡང་མིན།^{༡༡} །ཞེས་སོ། །

སེམས་མ་བཅོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ནི་དུས་གསུམ་འཕེལ་འགྱིབ་མེད་པས་འཆར་འཆར་འདྲ་
ཡང་ངོ་བོ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་འཆར་དུས་ནས། འདས་པའི་སེམས།

འགག་པ་མི་དམིགས་མ་སྟེས་ཕྱོགས་ན་མེད། [༡༩] །ད་ལྟར་མི་གནས་རང་བཞིན་མཉམ་པའི་ངང་།

སེམས་ཀྱིས་སེམས་མ་ཆོལ་བར་དལ་དུ་རྒྱུག།

དེ་འདྲ་འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྟེས། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ལ་སྟེས་ཆ་གནས་ཆ་འགག་ཆ་

གསུམ་དུ་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་མེད་པ་ཙམ་དུ་འང་མ་གྲུབ་པས། ལྟ་བུ་དང་བལྟ་མཁན་གཉིས་སུ་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་བབས་སུ་བཞག་པ་ཉིད། ཀུན་བྱེད་ལས། སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བལྟ་རུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། བལྟས་པས་མི་མཐོང་རིམ་ཞིན་ཉིད་དུ་ཞོག་པ་ཉིད་ཅེས་སོ།།

སེམས་སྐད་ཅིག་མར་བསྟན་པ་ནི། དེ་འང་འཕྲོ་དུས་ཉིད་ནས།

དགག་སྒྲུབ་བྱུང་རིག་སྐད་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། ལྟ་བུ་ཙམ་ཉིད་ནས་ཕྱི་དང་ནང་ནང་མེད།།[༡༩]

བཙལ་བྱའི་དོན་གྱིས་ཆོལ་མཁན་བྱས་པས་བསྐྱད། །རང་གིས་རང་བཙལ་ནམ་ཡང་རྟེན་མི་འགྱུར།།

འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་རིམ་བྱུང་བ་ཞིག་སྒྲིམ་ནས་དེ་བཙལ་གྱང་མི་རྟེན་དེ། ཆོལ་མཁན་དེ་ཉིད་
ཡིན་པས། རང་གིས་རང་བཙལ་བས་མི་རྟེན་པ་ནི་གཉིས་མེད་པས་སོ། །ངེས་པར་བརྟགས་ན་རང་
ཡང་མེད་དེ་གང་དུ་འང་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞིབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་བྱེད་ལས། རང་ལ་
གནས་པས་གཡོ་མེད་ལྟན་གྱིས་གྲུབ། རང་བཞིན་གནས་པས་སུས་གྱང་བཙོས་སུ་མེད། ཁ་བཙོས་
རིམ་ཞིན་པ་རུ་གནས་པ་དེ། བྱ་བ་མེད་པ་ལས་ཀྱི་མཆོག་དུ་བསྟན། ཞེས་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཉིས་
སུ་བལྟས་པས་སྒྲིམ་པ་ལོར། རྩོམ་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མེད།པ་ཉིད་ཅེས་སོ།།

གདོད་ནས་དག་ཅིང་སྒྲེ་འགག་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ།

ཡེ་ནས་སྒྲེ་མེད་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་དོན། མི་གནས་འགག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ནི།།[༢༠]

དུས་གསུམ་གཞི་རྩ་མེད་པས་སྟོང་པའི་རང་། ལྟ་ཆོག་ས་འཆར་གཞི་མ་འགགས་སྟངས་པ་ལ།།

དངོས་པོ་མཆོད་མར་མེད་པས་རྟག་པ་མེད། རང་གར་འགག་པ་མེད་པས་ཆད་པ་མེད།།[༢༡]

གཉིས་དང་གཉིས་མེད་མེད་པས་བརྟོན་དུ་མེད། འདི་ཞེས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ངོས་གསུང་མེད།།

རང་བཞིན་གདོད་ནས་དག་པར་གེས་པར་བྱ།།

དེ་འང་སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་གཞི་དང་རྩ་བ་མེད་པས་སྟོང་པ་ཞེས་བརྟོན་པ། འཆར་
རྒྱུ་ལ་ཅིར་ཡང་མ་འགགས་པས་སྟངས་བཞིན་བརྟོན་ཅིང་། བརྟགས་གྱང་དངོས་པོ་དང་མཆོད་མར་
མེད་པས་རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྱལ། རིག་ཙམ་དུ་མ་འགགས་པས་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྱལ། དེ་

གཉིས་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐུང་པོ་གསུམ་པ་གཞན་མེད་པས་འདི་འོ་ཞེས་ངོས་གཟུང་མེད་པའི་
 བྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་ལས་བརྗོད་པར་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡིས་མ་གོས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ། ས་ར་རྟལ། མཐའ་ཡིས་མ་གོས་ཏི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བྱས་པ་རྒྱམས་དང་བྱལ་ཞིང་
 བསགས་པའི་ལས་མིན་ཞེས།^{༤༤} །ཞེས་སོ། །དེའི་ཆོ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པས་རྟག་པ་དང་། ཡོག་པར་
 རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཆད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་གསལ་དབྱེ་བ་ཡང་། དགོངས་འདུལ་
 ལས། ཞེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །དེས་པར་རྟག་ན་
 རྟག་པ་ཉིད། །རྟག་ཆེན་དེ་ཉིད་གཉེན་པོ་མེད། ཞེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །དེས་པར་ཆད་ན་ཆད་པ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་དེ་ཡོག་རྒྱུན་ཆད། ཞེ་མའོ་ངོ་
 མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་གང་ནས་
 གྲང་། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྟེན་མི་འགྱུར། ཞེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །ཁམས་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེ་
 མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །ཁྱིད་གསུམ་ཡེ་ནས་སྒྲིང་པོ་
 ཉིད། །ཁ་ཁོར་མ་བཅོས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། ཞེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱན་གྱི་གསང་། །རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབྱིངས། །བཅའ་བ་མེད་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས། ཞེ་
 མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །ཀྱན་ནས་ཀྱན་དུ་རང་
 བབང་པོ། །ཐམས་ཅད་ཡེ་འབྱམས་མྱད་དུ་གྲགས། ཞེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །སྒྲིང་པོ་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་ལས། །ཁ་རྟོགས་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེ་
 མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན་
 པ་ལ། །རྟོག་པས་བསྐྱིབས་པས་ངོ་མ་ཤེས། ཞེ་མའོ་ངོ་མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱན་གྱི་གསང་། །རྟོག་པ་ཉིད་ནས་རྟོག་མེད་བྱིར། །བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་གཞན་ན་མེད། ཞེ་མའོ་ངོ་
 མཚར་མྱད་གྱི་ཆོས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་། །ཀྱན་གྱི་སྒྲིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ། །ཡེ་ནས་
 དགོངས་པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།^{༤༥} །ཅེས་སོ། །

གང་དུ་འདྲ་བར་དོར་མེད་པར་བརྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉིད་དེ་ཡང་རིག་པ་སྤྲུལ་གཞིག་ཅིང་།

བརྟགས་པ་སེམས་ལྟར་མ་བརྟགས་དུས་ནའང་མེད། [16] །རང་བཞིན་གཉིས་མེད་གདོད་མའི་ངོ་བོ་ལ།

བཟང་ངན་སྒྲུང་དོར་མེད་དོགས་མི་དམིགས་པ་སེ། །བརྟག་དང་དབྱུང་པ་སྤོང་ལའི་ལུ་ཕྱིར་ཡོད།

དུས་གསུམ་ཡིད་ཀྱི་ཚོལ་ཁྲོམ་ཕྱེད་ཞོག། [17]

འདི་ལྟར་བརྟག་དབྱུང་དུ་མས་སེམས་བརྟགས་ནམ་གྲུབ་པ་ལྟར་མ་བརྟགས་པའི་དུས་ནའང་མ་གྲུབ་
པ་ཡིན་པ་སྤྲུལ་རང་བཞིན་མེད་པ། སྒྲུང་དོར་དང་མེད་དོགས་མེད་པ་བྲམ་ཟེ་བ་ཀྱེན་པ་སྒྲུང་བོ་ཆེ་ལོ་མ་
པས་སྒྲོ་བ་དེ་བ་ལྟར་རང་གིས་རྟོག་དབྱུང་དུན་པ་སྤོང་ལའི་ཁྲོམ་ཕྱེད་མེད་པའི་རང་དེར་གདམས་པ་ནི། དོ་ཏ་
ལས། སྒྲུང་ཆེན་ལོ་མ་ནས་སེམས་ཚགས་རྒྱུད་པ་ན། །དེར་ནི་དགོ་འོང་བཅད་ན་དལ་བ་སྟེ། །འདི་ལྟར་
རྟོགས་ན་གང་དུ་འདྲ་བར་མེད། །ཤལས་པ་ངོ་ཆ་མེད་པས་དེ་མ་རྟོགས།^{༡༦} །ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་
སྒྲུང་བོ་ཆེ་ནི་ཡན་དུ་རྒྱལ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བདག་ཉིད་ལ་དྲིས་གིག། །ནམ་མཁའི་རི་མོ་ལ་ནི་རྩ་འཁྲུང་
དང་། །དེ་ཡི་འགྲམ་དུ་ཞོག་ཅིག་རང་ག་བཟ། །ཡུལ་གྱི་སྒྲུང་ལོ་མེད་བར་བོ་ལག་པས་སྒྲུང་སྤྲུལ་སྟེ། །རི་
ལྟར་གསེད་པར་རང་དབང་རྣམས་བར་འགྲུལ། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་སྒྲུང་ལོ་སྒྲུང་བ་བཞིན། །ཞེས་སོ།

མྱེད་ནི་ལྟ་བུ་འདྲ་བར་མཐའི་ཆོག་གིས་མི་རྟོགས་པར་བརྟན་པ་ལ་བཞིན་ཟེ། མཐོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་མི་རྟོགས་པར་བརྟན་
པ་ནི། ད་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའི་ཆོག་འབའ་ཞིག་འཇལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྩ་ལྟར་བཞིན་མི་
རྟོགས་པར་བརྟན་པ་ནི། རྟོགས་ཚུལ་དང་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་གི་ཁྱབ་པ་བཅི་ཞིང་། རྟགས་མཐུན་
རྟོགས་དང་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཞུགས་སམ་མ་ཞུགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཀྱན་རྟོག་གཡོ་
ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱད་གིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲུད་པས་སྒྲུར་བས་སྒྲུག་བསྒྲལ་དུ་མའི་མེད་དུང་རབ་
ཏུ་འབར་ཞིང་། རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་མཐོན་པའི་རྒྱལ་རི་བོ་དང་མ་ཉམ་
པའི་གང་ཟག།

རྟོག་གི་སྒྲོས་པའི་སྒྲུན་པས་བསྐྱོད་པའི་སེམས། །རྣམ་གཡེད་རྒྱུད་ལྟར་གཡོ་བས་མི་རྟོགས་ཀྱི།

བསལ་གཞག་འགྲོ་འོང་མེད་པའི་བྱད་རྒྱུབ་སེམས། །ཀྱན་ཕྱེད་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་ངོ་བོ་ཉིད། [18]

ཇི་བཞིན་བཞག་པས་དེ་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིན།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཤིས་སམ་བབས་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། དུས་པ་ངན་
བརྟོག་གོ་བ། རྩོད་པ་ལྟ་བུ་བས་དེ་དག་བརྟགས་ལྟ་བུ་། ཞེས་པ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་ཀླན་དུ་སྦྱོས་
པའི་དྲ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་དུ་མཆེད་པའི་ཆོས་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དང་སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ས་
ནམ་པར་དག་པས་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་སྟེ། ཉམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དང་གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱད་
ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ཉིད་བྱམས་པས་མངོན་ཆོག་ས་རྒྱུན་དང་རྒྱུད་བླར་བཞོད་པ་ལས། འདི་ལ་
བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། གཞད་པར་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་མེད། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། ཡང་
དག་མཐོང་ན་ནམ་པར་གྲོལ་ལྟ་བུ་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལས། གྲི་མ་ཡིན་ས་མེད་པས་བྱང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་
ཡིན་ས་རྟོགས་པས་རྒྱུབ་པ་དང་། འཆར་རྒྱུ་ཅིར་ཡང་མ་འགགས་པས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རྒྱ་གསུམ་ཡིན་ས་ལྟར་གྲུབ་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཀླན་བྱེད་ལས། བྱང་བའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟིང་
པོ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དེ་ནི། རང་བྱུང་ཡིན་ས་ནམ་དག་པས། ཀླན་བྱེད་རྒྱལ་པོས་བྱས་པ་ཀླན། ཀླན་
བཟང་ཉིད་དུ་ནམ་དག་པས། བྱང་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན། རྒྱུབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟིང་པོ་
རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་དེས། སྟིང་བ་དང་ནི་སྟིང་པ་དང་། སྟིང་དང་བརྩུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་། རྟེན་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གསུམ་རྒྱུད་དུ་ག་སེམས་ཅན་དང་། རྟེན་བཞིན་ཉིད་ནི་
ཐམས་ཅད་ལ། ཀླན་ལ་རྒྱུབ་སྟེ་བྱུབ་པར་གནས། རྟེན་ན་རྒྱུབ་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། སེམས་གྱི་དོན་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟིང་པོ་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་དེས། སྟིང་སྟིང་སྟོང་བརྩུད་ཐམས་ཅད་ལ། འཇུག་ཅིང་
དབང་རྒྱུར་གསལ་བར་སྟོང་། རྟེན་ན་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། ཅེས་སོ།།

དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་དག་པས། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་རང་
བཞིན་མེད་པའི་དགོངས་པ་ཤེས་ན་གཤིས་གྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཉིད་ཀྱང་འོང་
བ་དང་འགོ་བ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལའང་སྟེ་འགག་མེད་པས་སྤང་གཉེན་གཉིས་
སུ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་མ་སྤངས་རང་སར་དག་པ་སྟེ། མི་ཟད་པའི་གཉེར་མཛོད་མན་ངག་གི་སྤྱུ་ལས།

ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ག་ལ་ཡོད། རྟེན་ལྗང་རྩལ་པའི་སྐྱེས་སུ་དེ་ནི་འཁོར་བར་
 འཛིང་།^༡ ཁྱེས་པའི་དུས་ལྟར་གནད་མཐོང་བས་གྲོལ་བ་ནི་ཡུལ་སྤངས་པ་ལ་མི་རྟོགས་པར་གྲོལ་རྟེ།
 མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་དེར་འཛིན་པ་རང་ངོ་ཤེས་པས་སྤང་ཅིག་གིས་རང་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། གཞན་
 དག་ཡུལ་སྤངས་ནས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་དང་སེམས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་འཛིང་
 གི། རྟེན་ལ་ཁྱེན་ན་འཛིང་བས་འཛིན་ཁྱེན་སྤང་བར་གཏམས་པ་ནི། ཉི་མེད་པས་སྤང་བས་མི་འཛིང་ཁྱེན་
 པས་འཛིང་། ཁྱེན་པ་ཆོད་ཅིག་རྩོད་པོ།^༢ ཁྱེས་པ་དང་། རྟོ་ཏུ་ལས། གལ་ཏེ་ཡིད་དུ་འོང་ངོ་མཉམ་
 པའི་སེམས། སྤྱིང་ལ་འབབ་ཅིང་གཅེས་པར་བྱས་ན་ནི། ཉི་ལ་གྱི་བྱུང་པ་ཙམ་གྱི་ཐུག་རུས་ཀྱང་། ཁམ་
 ཡང་ཐུག་པ་ཐུལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་ཟད།^༣ ཅེས་སོ། སྤང་ཙམ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གྱི་ངོ་བོར་མེད་
 པས་ཁྱེན་འཛིན་མི་བྱུངོ། རྟེན་པ་སེམས་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོར་དང་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཙམ་
 ལས། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲོས་རྟོག་དཔྱད་འབའ་ཞིག་བྱ་བ་མ་ཡིན་རྟེ། རྟོག་དཔྱད་བྱས་ཀྱང་རང་
 བཞིན་སྒྲུ་མ་ལས་ལྟག་པ་མེད་ལ། སྒྲོས་པས་ཀྱང་དུ་འཆེས་པར་འཁྱུར་བའི་བྱིར་རྟེ། ཀྱན་བྱེད་ལས།
 རང་བཞིན་མ་བཅོས་ན་མ་ཁའ་ལྟ་བུ་ལ། བརྟག་དང་དབྱེད་པ་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ།^༤ ཁྱེས་པ་
 དང་། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། དཔེར་ན་མི་གཅིག་ལ་དུག་མདའ་ཐོག་ན་དེ་སྤྱར་དུ་སྤྱར་ན་ནད་
 ལས་ཐར་རོ། རྟེན་ལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་ལས་བྱུང་ངམ། སྐྱག་མ་ལས་བྱུང་ངམ། མདེུ་ལས་བྱུང་ངམ་ཁྱེས་
 རྟོག་ན་ནད་དེ་རྒྱས་ནས་འཛི་བར་འཁྱུར་རོ། རྟེན་པ་ཁྱེན་དུ་གཏན་ཆོག་མང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱས་
 པས་སེམས་རྟོག་པའི་དབང་དུ་སོང་བས། དེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཆོད་ཅིང་ལྡང་བར་འཁྱུར་རོ། རྟེན་
 ལྟ་བུ་པས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སེམས་གནས་པར་བྱུངོ།^༥ ཁྱེས་སོ།

དེའང་ཆོག་ཙམ་གྱིས་རྟོན་ལ་རྟོག་ཅིང་གོ་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་གནས་ལུགས་རྟོགས་
 པར་རྫོངས་ལ། ཤེས་པས་སུ་ཞིག་འཛོངས་གིང་མི་ཤེས་པས་གང་ཞིག་འཕྲུང་བའི་ཆོས་ལ་རྩྭ་དུ་བ་དང་
 སྒྲོས་པ་འཆེལ་བས་ཡང་དག་པའི་དེ་ཉིད་ལས་རིང་སྟེ། རྟོ་ཏུ་ལས། སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་ལྟག་པར་སྐྱན་
 འབྱེན་ཞིང་། ར་རྒྱལ་སྒྲོན་གྱིས་དེ་ཉིད་མཆོན་མི་ལུས། ཁྱེས་པ་དང་། གྱུ་རྩ་བུ་ཉོན་ཅོད་པའི་ངོ་ནི་
 དག་འབས་ཡང་དག་གནས་ཤེས་པ། འགྲོ་ལ་འཆད་ཅིང་འདོན་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་རྟོགས་པར་

རྩ་མིན་ཏེ།^੧ ཁྱེས་པ་དང་། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཚོས་འཕགས་
 གིས་གསོལ་བ། བདག་གིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དྲེགས་པ་ཅན་
 ཞེས་བྱ་བར་བྱིན་པའི་ཆེ་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམ་པ་མང་པོ་དོན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སེམས་པར་བགྱིད།
 འཇལ་བར་བགྱིད། རྟོག་པར་བགྱིད། ཚོལ་བར་བགྱིད་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་མ་རྟོགས་ནས་
 སློ་གྲོས་ངན་པ་དེ་དག་གཅིག་ལ་གཅིག་རྩྱུད་པར་གྱུར། གཤེ་བར་གྱུར། ཞེར་འདེབས་པར་གྱུར། ཚར་
 གཅོད་བདག་མཐོང་ནས། གྱེ་མ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་རྟོག་གོ་བམས་ཅད་
 ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་བརྟན་ན་སྤྲུམ་མོ། བཀའ་སྤྱུལ་བ། ཚོས་འཕགས། ད་ནི་ཡང་དག་པར་
 རྟོག་གོ་བམས་ཅད་ལས་འདས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ཁངས་རྒྱས་ནས་རྣམ་པར་བྱེད། ཀམས་ལ་བར་
 བྱས་སོ། །དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་ངས་བཤད་ལ། སོ་སོའི་
 སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་རྟོག་གའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། རྟོག་གོ་ནི་མཚན་མའི་སྡོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ།

དོན་དམ་པ་ནི་བརྟོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། རྟོག་གོ་ནི་རྩྱུད་པ་མཚན་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། རྟོན་
 དམ་པ་ནི་རྩྱུད་པ་ཉེ་བར་ཞིབ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པ་ནི་རྟོག་གསེབ་བརྟག་པའམ། རྟེན་སྤྱད་དཔག་
 པའམ། གཞལ་བར་མི་རྩལ་སོ། །སོ་སོ་རང་རིག་མཚན་མེད་སྡོད་ཡུལ་ནི། །བརྟོད་དུ་མེད་ཅིང་བསྟོད་
 ཡོངས་ཆད་པས། རྩྱུད་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་ཚོས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྟོག་གའི་ཡུལ་ལས་འདས་
 པའོ།^੨ ཁྱེས་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྒྱུལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱམས་བ། འདི་ལ་མང་
 དུ་ཐོས་པས་རྒྱགས་གིང་དྲེགས་པ་དག་ནི། ཡང་དག་པའི་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་ནས་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དམ་རྟོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་བྲལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཚོས་རབ་དུ་ཐབ་མོ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ནོ།^੩ ཁྱེས་སོ།

དེའང་ཆོག་ཙམ་གྱིས་གསེབ་པས་ནས་དུའང་ཕན་པ་ཆེན་པོ་མི་འགྲུབ་སྟེ། བལ་པོ་ཆེ་ལས།
 དཔེར་ན་འོན་པ་རོལ་མོ་མཁའ་བ། ཀའན་དག་དེ་ཡིས་དགའ་བྱེད་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་གིས་ནི་མི་
 ཐོས་པ། །མ་བསྟོམས་ཚོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། རྒྱུ་ཤིང་རི་རྒྱ་མཚོ་ལ། །ཁྱུ་དང་གི་རྩམས་བཅས་མཉེན་
 པ་ཞིག །གཞན་དག་དེ་ཡིས་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་དེ་ན་འཆི་བ་བཞིན། །མ་བསྟོམས་ཚོས་ཀྱང་

དེ་བཞིན་ནོ། རེ་པོ་ན་ལུ་རམ་མང་པོ་ཡོད་པོ། རེ་པོ་པ་མ་རོ་ནི་མི་མྱོང་མེ། ལུངས་པ་མ་རོ་ནི་མྱོང་
 བར་འགྱུར། རེ་བཞིན་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པོ། རེ་པོ་པ་མ་རོ་ནི་མི་མྱོང་མེ། རེ་སྒྲོམས་པ་མ་རོ་ནི་མྱོང་
 བར་འགྱུར།^{੧੫} ཞེས་སོ། རེ་ལྷ་པ་མ་རོ་ཆོག་གིས་དོན་འཛོལ་པ་མ་རོ་ཆོག་དཔྱད་འབའ་ཞིག་ལྷུང་
 ལེན་པ་འདྲ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། རེ་ཏ་ལས། གང་ཞིག་སྤྲོ་མའི་མན་ངག་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱ། གཤུང་སེལ་པ་སེལ་བ་ལྷོས་པར་མི་ལྷུང་བ། རེ་ནི་བརྟན་བཅོས་དོན་མང་མུ་རམ་གྱི། བཅད་
 ལ་སྒྲོམ་པས་གཤུངས་ཏེ་འཛི་བར་ཟད།^{੧੬} ཅེས་སོ། རེ་འད་སྤྲོ་མ་དམ་པས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་
 མཆོན་པས་ཆོག་པ་ཉིད། དེ་ལས། ཅུ་བ་བྲལ་བའི་དེ་ཉིད་གང་སེམས་པ། སྤྲོ་མའི་མན་ངག་ཐོབ་པ་
 དེ་ཡིས་ཆོག་^{੧੭} ཅེས་སོ། རེ་འད་ཟབ་མོ་སྤྲོ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་གི་ཆོག་ཅམ་གྲུབ་མཐའི་ཆོས་
 སམ་རྟོག་གའི་སྤྲོ་པ་ཀོགས་ཅམ་ལ་བྱང་རྒྱུ་རེ་བར་མི་བྱའོ། རྟོག་གེ་ཞེས་པ་འད་གཉིས་ལས། ས་
 མཆོམས་ཀྱི་རྟོག་གེ་ནི་སོ་སོའི་སྤྲོ་བོ་སྤྲོ་མི་བདེན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པས་དེ་སྤྲོ་ཅེས་
 བྱའོ། གྲུབ་མཐའི་རྟོག་གེ་ནི་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དེ་གཤིས་ལ་མེད་ཀྱང་རྒྱམ་པར་སྤྲོ་
 འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བས་མི་རྟོགས་པར་བརྟན་པ་ནི། དེས་ན་སྒྲུབ་ས།

འདིར་ནི་སྤྲོ་ཆོག་སྤྲུབ་མཐའ་མང་པོ་དང་། བསམ་བཞིན་རྟོག་པ་དུ་མས་ཅི་ཞིག་བྱ།

དེས་པའི་དོན་ལ་གྲུབ་དང་མ་གྲུབ་མེད།^[੧੮] མཐའ་དང་དབྱེས་མེད་ཐོག་པའི་རྒྱུ་དབྱེ་མེད།

མཐའ་བཞིན་རྒྱུ་དག་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད། རེ་ལ་ཡོད་མེད་སྒྲོས་བརྟགས་ལྟུལ་པས་ན།

བཞིན་དུ་མེད་གང་རྗེ་ལྷུང་བཤད་དུ་ཡོད།^[੧੯] རོན་མེད་གནས་ལ་རབ་རྒྱུང་པར་ཟད།

གཤིས་སེམས་ཉིད་རྣལ་མའི་དོན་ནི་སྤྲོ་པས་མ་བཞིན་པ་ལས་འདས་པས་བསམ་བཞིན་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་མི་རྟོགས་ཏེ། གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་མཐའ་དབྱེས་གཉིས་སུ་མེད་པས་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་གདགས་སུ་
 མེད་པ་དང་། བསམ་མཐའ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གང་དུ་འདྲ་རྒྱ་མ་ཆད་པ་འདིའི་ལུགས་སོ་ཞེས་བྱོགས་སུ་
 མ་ལྟར་བ་མེ། ཀུན་བྱེད་ལས། ཆོས་ཀུན་ནམ་མཐའི་མཆོན་ཉིད་དེ། བསམ་མཐའི་མཆོན་ཉིད་དེ་

བཞིན་ཉིད།^༡ ཅེས་སོ། རྟོན་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲོས་པས་མ་དུ་མེད་པ་ལ་བསམ་པས་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཚིག་
 དང་ཡི་གེ་མེད་པ་ཉིད། དེ་ལས། ཚིག་དང་ཡི་གེའི་དོན་བརྟགས་པས། ཚིག་ཡིག་དོན་ལ་བརྟགས་
 མེད་པས། རྟོག་མེད་མཉམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། རྟེ་ཡང་ནམ་མཁའི་དགོངས་པར་གནས། བསམ་དུ་
 མེད་པའི་དོན་འདི་ནི། རྟམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཡོ་གནས་སོ།^༢ ཞེས་སོ། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ་ནི་
 བཤད་དུ་མི་ཤེས་པས་སྒྲུས་བརྗོད་པ་དག་གི་རང་བཞིན་ལྟོག་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས། བརྗོད་དུ་མེད་གང་
 རི་ལྟར་བཤད་དུ་ཡོད། ཅེས་པ་དང་། ང་དང་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ་སྟགས་ལུས་པའི་ལམ། བྱིས་པས་
 བསྒྲུས་པའི་ཚོས་སྟོད་རྟོག་པའི་ལམ་བཅུད་པས། བྱིན་པའི་དུས་མེད་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱང་མེད་
 པས་ན། རྟོས་ཉིད་ཚོས་ཚོལ་བ་ཡིས་རྟེད་པར་ག་ལ་འགྱུར།^༣ ཞེས་སོ། རྟེ་བས་ན་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་སྒྲོས་པའི་རང་བཞིན་ལས་འདས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགོན་
 མཚོག་ཏུ་ལ་ལའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་སྟེ་མེད་ཚོས། རྟོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 བདེ་བར་གཤེགས་དང་འདྲ། བྱིས་པའི་སྟོ་ཅན་མཚན་མར་འཛིན་པ་རྣམས། འཕྲིག་རྟེན་དག་ན་
 མེད་པའི་ཚོས་ལ་སྟོད།^༤ ཅེས་སོ།

གཞི་མ་གྲུབ་ལ་དབྱེད་པས་མི་རྟོགས་པར་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་ནམ་མཁའི་ལྷུང་ལ་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་
 ཡིན་པ་སོ་སོར་རྩྱུད་པ་ལྟར། གཤིས་མཐའ་དབྱས་མེད་པའི་དོན་ལ་རྩྱུད་པས་ཅི་ཞིག་བྱའོ། རྟམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་ན། དཔེ།

རི་ལྟར་མཁའ་དབྱས་དངས་པའི་སྟེད་མོས་ཚལ། རྟོག་འབྲས་མང་འབབ་རྩུས་བརྒྱན་པ་ཞིག།

མདོན་དུ་བསམས་ནས་དེ་ཡི་རྣམ་དབྱེད་དང་། [༡༧] མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རྩྱུད་པ་བཞིན།

རང་རང་གི་གྲུབ་མཐས་འཇལ་བ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་སྟེད་མོས་ཚལ་སྟོ་མཐུན་དུ་བཞག་ནས།
 དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྩྱུད་པ་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྟེད་རྫོམས་ནས་དངོས་པོ་
 དངོས་མེད་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྟོག་པས་རྫོམས་པའི་སྟེད་བྱེད་བྱུག་གི་ཕུང་པོ་དབྱེད་གཞི་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་བྱུག་ཏུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་གྱི་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་པར་སྟོས་སྟོ་བརྟགས་ནས་

འཇལ་བ་སྟེ། འབྲུལ་སྤང་གཞི་མེད་པ་ལ་ནམ་དཔྱེག་ཞི་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་བརྟགས་
ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་མེད་པས་དགོས་པ་མེད་དེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར། བྱེད་ཅག་
ཐོག་མ་མེད་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཡང་རང་གི་
གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་སྦྱར་བའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་དར་གྱི་སྒྲིན་བྱ་རང་གི་ཁ་ཆུས་འཆིང་བ་
བཞིན་དུ་^ལ ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ཉེའང་གཤིས་ནམ་མཁའ་འབྲུ་བས་ནམ་དཔྱེད་པོ་ཉིད་གྱིས་མེད་
པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཀྱན་བྱེད་ལས། ཆོས་ཀྱན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་དེ་དཔེ་ནི། ཀྱན་དཔེ་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།^ལ ཞེས་སོ།

སྒྲིབ་བྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱད་པར་གདམས་པ་ནི། དེས་ན་སྒྲོ་བྱར་གྱི་སྒྲིབ་པ་འཇལ། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ནམ་པ།

གང་ཡང་དྲི་མེད་སེམས་ཉིད་དག་པ་ལ། ཁཛོས་བསྐྱར་དྲི་མས་ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མེད།

དེ་ལ་བསྐྱེད་དང་རྫོགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། [༡༩] ཁང་པའི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པས་བསྐྱད་པར་ཟད།

འདི་ལྟར་གཞོད་ནས་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པས་སྒྲོམ་པ་འཆལ་
བ་ལས་སྤང་དོར་མེད་པའི་ངོ་མོ་མཐོང་བས་ལྟན་མཉམ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་ལ་བརྒྱ་བ་ནི། ཀྱན་བྱེད་
ལས། མཚན་མ་གངས་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ། རྫོགས་དང་དཀྱིལ་ལའོར་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པར་
བསྟན། གང་ཞིག་སྒྲུ་གསྐུ་ལམ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། མཚན་མ་གངས་ཀྱི་གོན་ས་རྟོ་བྱེད་པ། བསྐྱལ་
པ་བྱེད་པ་བརྒྱ་བྲག་ཡུར་རིང་དུ། དཀྱིལ་ལའོར་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་མི་རྟོགས། གྱེད་པས་སྟོན་
པ་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ངས། རྫོགས་དང་དཀྱིལ་ལའོར་རང་བཞིན་ལྟན་རྫོགས་པས། མ་བྱས་རང་
བཞིན་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ། བསྐྱེད་ཅིང་བསམ་དུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ན། ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་
དཀྱིལ་ལའོར་རྟོགས་པ་ཡིན།^ལ ཞེས་སོ། ཉེ་བཞིན་དུ་གཤིས་ལ་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། རམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉིད་ཆོས་
ཉིད་ལ། ལྟ་དང་བསྐྱོམ་མེད་དམ་ཆོག་བསྐྱར་དུ་མེད། འཕྲིན་ལས་ཚུལ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །

ས་ལ་སྤྱང་མེད་བགོད་པའི་ལམ་ཡང་མེད། །ཐུ་བའི་ཆོས་མེད་གཉིས་མེད་འབྲེལ་བ་མེད། །སེམས་
ལ་ལྷང་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མེད། །སྤྱོད་སྤྱར་འདས་པས་ཡང་དག་ལ་བརྟུང་མེད། །རྫོགས་ཆེན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལོ།^ལ །ཞེས་པ་དང་། རོ་རྟ་ལས། བསམ་གཏན་བྲལ་བས་ཅི་ཞིག་བསམ་
བྱར་ཡོད། །བརྗོད་དུ་མེད་གང་ཇི་ལྟར་བཤད་དུ་ཡོད། །ཁྱིད་པའི་བྲག་རྒྱས་འབྲེལ་མཁུས་བསྐྱས། །རང་
བཞིན་གཏུག་མ་སྤྱོད་ཀྱང་བསྐྱད་པ་མེད། །རྒྱུད་སྡེ་སྡུག་མེད་བསམ་བྱ་བསམ་གཏན་མེད། །དེ་
ཀྱན་རང་ཡིད་ལྟུལ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ། །རང་བཞིན་དག་པའི་སེམས་ལ་བསམ་གཏན་དག་གིས་
མི་བསྐྱད་དེ། བདག་ཉིད་བདེ་ལ་གནས་བཞིན་གདུང་བར་མ་རྩེ་ཅིག་^ལ །ཅེས་དང་། ཀྱན་བྱེད་ལས།
མ་ཡངས་ཉིང་འཛིན་པའི་རྟོན་ལྟར་ཡིན། །ཡེ་ནས་ཡིན་ལ་ཡང་མེད་ཤོར་བ་མེད། །མ་ཡངས་ཉིང་འཛིན་
རེ་བའི་བསྐྱུ་མཁན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཐེག་ཆེན་དང་བའི་ལུང་བསྟན་ཡིན། །ཡེ་ནས་ཡིན་པས་ཡང་མེད་
ཤོར་མེད་དེ། ཚུལ་སྤྱབ་གཉེན་པོ་རང་བཞིན་ལྟན་གྱིས་ཞོག་^ལ །ཅེས་སོ།

སྤྱི་རྟོན་དུག་པ་ལ་བརྟུང་བ་ལ་བཞིན་ཞེ། གཤིས་མཁའ་མཉམ་དུ་ལ་བརྟུང་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཤིས་མཁའ་མཉམ་གཅིག་
ཏུ་ལ་བརྟུང་བ་ནི།

གཤོད་ནས་རང་བཞིན་དག་པའི་སེམས་ཉིད་ལ། །སྤང་གཉེན་བྲལ་ཐོབ་མེད་གྱིས་དམིགས་གཏད་ཤོལ།

ཕྱིན་དག་ཟུང་འཛིན་མེད་གྱིས་ཆེད་འཛིན་ཐོབ། [༡༩] །འདི་ཞེས་ངོས་གཟུང་མེད་གྱིས་ཞེན་པ་ཆོད།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་མེད་གྱིས་རེད་གས་སྦྱངས།

དེའང་སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ད་གཞོད་དག་པར་བྱར་མེད་པས་སྤང་དོར་གྱི་ཞེན་པ་མི་
དགོས་ཏེ། ཀྱན་བྱེད་ལས། གྱེ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རང་སེམས་གྲུབ་འདོད་ན། །འདོད་པ་མེད་པས་
གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྟོག་མེད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་གྱིས། །སྤང་དོར་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་
རང་བཞིན་གནས། །གཡོས་པ་མེད་པའི་རང་ལ་རང་གིས་གནས།^ལ །ཞེས་སོ། ཕྱིན་དག་ཟུང་འཛིན་
གང་ཡང་མེད་པས་ཆེད་དུ་འཛིན་པ་མི་བྱ་བ་ཡང་། དེ་ལས། ཕྱིན་དང་ནང་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཟབ་
མོ་ཆ་ཤས་རྟོག་ཡུལ་མེད།^ལ །ཅེས་སོ། །འདིའི་ཞེས་གཅིག་ཏུ་མེད་པས་ཞེན་པའི་འབྲིས་གཞིམ་

པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ནི་ཇི་བཞིན་པ་ཡོང་བ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ། །
 ཇི་བཞིན་པ་ལ་འཆོས་པར་མ་བྱེད་ཅིག་^{༡༩} ། ཅིས་སོ། ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་མེད་པ་ཡང་། དེ་ལས། ཐོབ་
 དང་མ་ཐོབ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པས། ། རེ་དང་དོགས་པའི་གཟེབ་རྩུམ་འཛིང་ཞིག་^{༢༠} ། ཅིས་སོ། །
 རྟོགས་དུས་ངེས་པས་བྱམ་གཅིག་རྒྱལ་བ་ཞི། ད་ནི་རང་གིས་རྟོགས་པའི་དུས་ངེས་པ་བྱམ་གཅིག་ནམ་
 མཁའི་ངང་དུ་ལ་བ་ཞུ་བ་ནི།

གཞིན་ས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་རིག་པ་ལ། ། ལྷ་ཆོག་ས་ཆུན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཤར་ཡང་།། [༢༡]

ཤར་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཐོག་རྒྱལ་བ། ། རྒྱུད་རྒྱུ་བས་བཞེན་ཆོས་སྐུར་བྱམ་གཅིག་གོ།

རང་གི་སེམས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ངང་དུ་དགའ་མི་དགའ་དང་བདེ་སྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
 ཅི་ཤར་ཡང་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དེར་འཛིན་མེད་པར་རང་གིས་རང་གྲོལ་བས་གཉེན་པོ་གཞན་མེད་
 ཅིང་དུས་ལ་སྒྲིམ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་རང་གྲོལ་བ་ནི། གྲུབ་བྱེད་ལས། གྲོལ་བ་རང་གྲོལ་གཞན་ལས་
 མིན།^{༢༢} ཞེས་པ་དང་། མི་ཟད་པའི་གཉེར་མཛད་མན་ངག་གི་སྒྲུ་ལས། སྐད་ཅིག་གྲོལ་བ་དེ་ལ་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ། གྲོལ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེ་ཆེན་ས་ཡོད་ཅིས། བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་སྐྱས་ཀྱང་
 སྒྲིག་རྒྱུའི་རྒྱུད་མཚུངས། ཞེས་པ་དང་། ཇི་སྲིད་སེམས་ལས་རྣམ་འབྲེས་པ། རྟེན་མགོན་པོའི་
 བདག་ཉིད་དེ། རྒྱུད་རྒྱུ་བས་དག་གཞན་ཡིན་ནམ།^{༢༤} ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

བཏུ་བྱ་ལྟེན་དང་བྲལ་བར་ལ་བ་ཞུ་བ་ནི། དེའང་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བ་འདི་ལྟར་ཤར་རོ། རྟག་སྐྱབ་གྱི་
 སྒོ་རྟོག་ཤར་བ།

གང་དུ་བཏུས་ཆེ་བལྟ་མཁན་ངོ་བོ་སྟོར། ། བཅའ་བས་མ་རྟེན་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་ན་མེད།། [༢༥]

འཆོལ་མཁན་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་སྒྲིས་དང་བྲལ། ། བྱེད་པོ་མི་གནས་བྱུ་བའི་ཡུལ་གྱིས་སྟོང་།

ཇི་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ལ་བཏུས་པས་བཏུ་མཁན་རང་སར་བོར་ནས་གང་དུ་བོར་བཅའ་བས་ཕྱོགས་དང་
 ཡུལ་ན་མེད་པར་མ་ཟད་འཆོལ་མཁན་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་པར་བྱམ་གང་ལ་བས་ཆོལ་བར་བྱེད་
 མཁན་གེས་པ་དང་། བཅའ་བྱའི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་རྗེས་མེད་དུ། སོང་ནས་ཅི་ཡིན་ངོས་གཟུང་

མེད་པ་ནི་ཁོ་བོའི་སེམས་ཉིད་ནས་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི། ཀྱན་བྱེད་ལས། མ་གནས་མི་རྟོགས་ཅིང་ཡང་
དགོངས་མེད་པས། །མི་རྟོག་མཉམ་པའི་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གནས། །ཡེ་ནས་བྱས་ཟིན་ཚུལ་བའི་སེམས་
མི་ལྟར། །བདེ་ཆེན་དེ་ལ་གང་སྟུག་ནས་པ་ནི། །ཁོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་སྦྱིང་བོར་དེ་ལྟར་རོ།^{༡༦} །ཞེས་
པ་ཐོག་ཏུ་ཐེངས་སོ།།

གཞི་ཐོག་ཏུ་ཐེངས་པས་པ་ལྟ་བུ་པའི་གནས་མེད་པར་ལ་བརྒྱ་བ་ནི། དེའི་ཆོ་སེམས་ཉིད་ནས་མཁའ་དང་དབྱེར་
མི་བྱེད་པའི་དགོངས་པར་ལྟན་གྱིས་བྱུང་པས་ཆོས་སྒྲུ་རང་གནས་ཀྱི་བཙན་ས་ཟིན་ཚུལ་ནི། དཔེ་
སྟོན་ཀའི།

མཁའ་བཞིན་དེ་མེད་གདོད་མའི་ངར་ཏུ་བྱིན། །ཐོག་པའི་གནས་མེད་དེ་གང་ཏུ་འགོ།^{༡༧}

ཟད་སར་ཐུག་སྟེ་འོང་བ་འགའ་ཡང་མེད། །སྟུག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཁོ་བོ་གང་ན་འདུག།

ཅས་རྟོགས་པ་མཐའ་དབུས་མེད་པ་རྟོ་རྟེན་གྱིས་ངོམ་བའོ། །དེ་ལང་གང་གར་གཞི་ཐོག་ཏུ་གྲོལ་བ་
མཁའ་ལ་སྒྲིན་དེངས་པ་འདྲ་བའི་རྟོགས་པ་སྟེས་པ་དེའི་ཆོ། སེམས་ཉིད་གདོད་མའི་དབྱིངས་དང་རང་
གར་རང་གྲོལ་གྱི་ཡེ་གེས་འདྲེས་པས། སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངང་ལས་ཐིམ་ལྟོག་པའི་སའམ་
གནས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཟད་པའི་ས་ལ་ཐུག་པས་འབྲལ་བུ་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གེས་པ་དངོས་པོ་མཆོན་
འཛིན་གྱི་འབྲང་ལས་གྲོལ་ཏེ། ད་ནི་འགོ་འོང་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱངས་སྟེ་ཐེངས་པས་གང་ཏུ་འགོ་
བར་བྱ་སྟེ་འགོ་ས་མེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངར་ཏུ་བྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ནི་འབྲལ་བའི་ཡུལ་
ལས་འདས་པས་འཁོར་བའི་གྲོང་ཏུ་འོང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དེ་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལ་བྱིན་པའི་
ཐིམ་རོ། །དེས་ན་ཁོ་བོའི་སེམས་ཉིད་དབྱིངས་སྟེ་བྱིན་པའི་ཏུ་ས་འདི་ན་སྒྲིན་མཁའ་ལ་ཞི་བ་བཞིན་
འཛིན་རྟོག་གདོད་མའི་གཞིར་དག་པས་སྒོ་གསུམ་ཚུལ་མེད་ཏུ་གྲོལ་ཏེ་ཁོ་བོ་གང་ན་འདུག་པའི་དོན་
མཐོང་ངམ་སྟེ། སྒྲལ་པ་དམན་པ་དག་ལ་བཞད་ཀྱང་ཐི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མི་མཐོང་བའི་དོན་རང་གིས་ཤེས་
པའི་ཏུས་སོ། །ཀྱན་བྱེད་ལས། བདེ་ཆེན་ཆོས་སྒྲུ་སེམས་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཐིམ། །ཐུ་བྱི་ཏུས་གསུམ་མེད་
དེ་བྱུང་བར་ཅིག་^{༡༨} །ཅེས་པ་དང་། དོ་རྟ་ལས། གྱེ་ལགས་དབང་པོས་ལྟོས་གིག་དང་། །ངས་ནི་འདི་

ལས་མ་རྟོགས་སོ། །པས་ཟེན་པ་ཡི་སྒྲིམ་བུལ། རྟུང་བྱ་སེམས་ཐག་གཅད་པར་བྱོས།^{༡༩} །ཞེས་པ་
ཐོག་ཏུ་ཡེབས་པའི་དུས་སོ།།

སྒྱི་དོན་པདུན་པ་རྟོགས་པས་ཐག་གཅད་པ་ནི། ཚུལ།

དེ་ཉིད་ཤེས་ན་གཞན་ཞིག་དགོས་མི་འགྱུར། །གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་ང་བཞིན་འབྱུལ་བ་ཆད།།[༡༧]

ད་ནི་མི་འདྲི་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་སྟོར། །གཏད་མེད་འཛིན་མེད་ངེས་མེད་འདི་ཡིན་མེད།།

བྱུལ་བ་ལྷག་པ་ཡེངས་པ་བྱམ་གཅིག་པ། །འདི་ལྟར་རྟོགས་ནས་ད་ནི་སྒྱུ་ལེན་རྟེ།།[༡༨]

དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ཤར་བས་བསྐྱར་ནས་སོང་།།

ཞེས་པ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཕ་ཐག་འབྲུམ་པས་གཞན་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་དུས་རྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་
གཞན་དག་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ངས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་འདི་རྟོགས་པས་གྲོལ་བས་ན། ད་ནི་
འདྲི་བའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ་དེ་ལས་ལྷག་པ་བྱས་ཀྱང་བསྐྱར་བྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོ་རྟ་ལས། མདུན་དང་
རྒྱབ་དང་ཕྱོགས་བརྒྱ་སྤྱ། །གང་གང་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཉིད། །དེ་རང་མགོན་པོ་ད་ལྟར་འབྱུལ་བ་ཆད། །
ནི་སྤྱ་ལའང་དྲི་བར་མི་བྱུ་ལོ་^{༢༠} །ཞེས་པ་དང་ཚུལ་གཅིག་གོ། །ཐོན་ལྟ་སྒྲོམ་སྒྲོད་པའི་གོ་རིམ་ས་དང་
ཁྲིགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་ས་ལམ་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་སྒྲིམ་གྱི་གདང་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ཞིང་། རྣལ་
འབྱོར་གོང་འོག་གི་སྒྲུ་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་གོམས་འདྲིས་སྒྲུ་བྱེད་པ་རྣམས་དུས་འདིར་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་སྟོར་བ་
དང་མཉམ་དུ་སྟོར་བས། ད་ནི་གང་ལའང་གཏད་སོ་དང་འདིར་རྒྱག་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཤར་ཡང་འཛིན་
པ་མེད་པ་སྒྲོན་པ་ཆད་གིས་བཟེབ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱང་ལ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། བྱ་ཆའི་
རིམ་པ་རྣམས་ལ་ཁྲིགས་སྒྲུ་མེད་པས་བྱུལ་བ་དང་། ལྷག་པ་དང་། ཡེངས་པ་དང་། གཏད་སོ་མེད་པས་
ཞེ་འཛིན་ལས་འདས་པར་བྱམ་གཅིག་པ་སྟེ་ཡ་ཆ་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་བདག་ལ་ཤར་བ་ནི། དོ་རྟ་ལས།
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་བཞིན། །འབྱུལ་བ་ཞིག་པའི་མཁས་པ་ངོ་མཆར་ཆེ།^{༢༡} །ཞེས་
པའི་དུས་རྟེ། གང་ཤར་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤར་བས་འབྱུལ་བ་གཞི་ལ་སངས་པ་ཡུལ་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུའི་དགོངས་པར་ཕྱིན་པས་ལས་དང་འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བ་ནི། དོ་རྟ་ལས། འགོ་རྣམས་ལས་

གྱིས་སོ་སོར་བཅིངས་གྱུར་ཏེ། ལས་ལས་གྲོལ་ན་ཡིད་ནི་ཐར་བ་ཡིན། ཁང་རྒྱུད་གྲོལ་ན་ངེས་པར་
གཞན་མེད་དེ། མཆོག་གི་མུ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།^੧ ཞེས་པའི་དུས་སོ།

དེའང་ཅི་བྱེད་གཏད་མེད་དུ་གྲོལ་བས་འཛིན་མེད་ཤུགས་ལ་བྱུང་བས་འཆིང་གྲོལ་མེད་
བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། བྱ་བ་བྱེད་དང་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ། ཁངས་པར་རྟོགས་ན་འཆིང་དང་གྲོལ་བ་
མེད།^੨ ཁེས་པ་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་དུས་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་འཕྲོས་པས་གྲོལ་བ་ཡང་། དེ་ལས། གདོད་
ནས་སྒྲེ་མེད་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་ལུ་ལྟ་བུ་མས་བསྟན་པས་རྟོགས།^੩ ཞེས་སོ། རྒྱལ་
འདི་ལྟར་གྱུར་པས་སེམས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཏུག་མངོན་གྱི་གྲུ་ལེན་ཞིང་། གནས་ལུགས་
ཡིན་མིན་ལས་འདས་པ་བྱ་ཆད་ཕྱོགས་ཁྲལ་ཆེན་པོའི་གནད་རྟོགས་པ་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་དྲི་མ་
མེད་པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་ཤར་བས་སྒྲལ་བཟང་གི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤང་བར་བྱས་ཏེ་སྟོ་གསལ་ཐར་པ་
འདོད་པའི་པད་ཆལ་དུ་བསྟན་ནས་བདེ་ཆེན་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་ས་ལ་སོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྒྲིདོན་བརྒྱུད་པ་སྤང་སེམས་ཡེ་གྲོལ་དུ་བཤད་པ་ལ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོར་ལ་བསྐྱབ་པ། མད་བྱང་ཆེན་པོར་ལུ་ཁུབ་པ། དེ་དག་
གི་མཐུག་བསྟུ་བ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ལ་དུག་སྒྲེ། སྤང་བའི་ལུ་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་སྤང་སེམས་ཡེ་གྲོལ་དུ་
གདམས་པ་འཆད་དེ། དེའང་གཤིས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོར་ལ་བསྐྱབ་པ།

ཀྱེ་རྟོགས་དག་སྤང་བའི་ལུ་ལ་ལྟོས། ཐམས་ཅད་མ་སྒྲིས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད།

མེ་ལོང་གཟུགས་བརྟན་སྤྱོད་ཆོག་ཅི་ཤར་ཡང་། [੨੯] མེ་ལོང་ངོས་ཡིན་དངས་པར་གཅིག་པ་བཞིན།

འདི་ལྟར་མེ་ལོང་དུ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་ངོས་སུ་དངས་པར་གཅིག་གི་དོན་ལ་མེ་ལོང་གི་
མདངས་ལས་གཟུགས་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱིད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་གཞན་མེད་དེ། ལྟོན་པས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། མེ་ལོང་དགྲིལ་ལའོར་ཡོངས་དག་ལ། བཞིན་གྱི་
དགྲིལ་ལའོར་སྤང་བ་ལྟར། ཁྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི། ཆོས་རྣམས་ལྟོན་པས་ཤེས་པར་
གྱིས།^੪ ཞེས་སོ།

འབྱེད་པའི་སེམས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོད་དུས། སྤང་བ།

སྒྲ་དོར་བྱེད། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུན་གྱིས་དོར་མི་བརྟུབ། མི་བརྟུབ་དོར་བར་
བྱེད་པས་འཁོར།^{੧੧} ཁྱིམ་སོ། །དེས་ན་གང་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་པ་སྒྲིག་སྒྲུའི་ཆུ་ལྟར་ཤེས་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་མཉམ་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ལུ་འོ་འོ་འོ་གཞུང་གཏད་དང་བྲལ་བ་ལ་སྒྲུང་བར་
བྱའོ།།

ལུ་ལ་ཤེས་མེད་དང་སྟོ་གཏད་མེད་དུ་བརྟན་པ་ནི། བྱའོ།

ལུ་ལ་ཤེས་མེད་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཆོགས་ལྟར། [੧੨] །སྟོ་ལ་གཏད་མེད་སྟུགས་བྲལ་ཆེན་པོ་ཉིད།

རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱ།

འདི་ལྟར་སྒྲུང་བ་གཅིག་ཏུ་མ་ཤེས་པར་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལྟར། དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འང་གཞུང་གཏད་
མེད་པ་སྟུགས་བྲལ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྲོལ་བ་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་སྟེད་པ་ཡང་། བྲམ་མཁའ་
ཆེལ་ས། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཤེས་མེད་ལྟར། །སྟོ་ཡང་གཏད་མེད་སྟུགས་ལུང་བྲལ། །བཞོ་མེད་བྲམ་མཁའ་
ཆེན་པོ་ནི། རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་འོ།^{੧੨} ཁྱིམ་སོ།

དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་དགོད་པ་ནི།

འདི་ལྟར་སྒྲུང་བྱིད་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ལ། །འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་མཉམ་པ་ཉིད། [੧੩]

མ་འོངས་ཆོས་རྣམས་མ་སྦྱེས་མཉམ་པ་ཉིད། །ད་ལྟའི་ཆོས་རྣམས་མི་གནས་མཉམ་པ་ཉིད།

དུས་གསུམ་དུས་མེད་གཞི་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད། །ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རྫོགས་པའི་ངང་ཉིད་དོ། [੧੪]

འདི་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པས་སྒྲུང་དོར་བཟང་ངན་མེད་པར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། སྒྲུང་བྱིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་སྒྲུར་འདས་འགགས་པས་འོང་པའམ་ཕྱིར་ལོག་ནས་མི་འོང་བར་
མཉམ། མ་འོངས་པ་མ་སྦྱེས་པས་སྟུགས་ན་མེད་པར་མཉམ། ད་ལྟ་བ་ཕྱི་ནང་འོ་འོ་འོ་གཞུང་རིག་
པས་བརྟགས་ན་མི་རྟོག་ལ་མ་བརྟགས་ན་སྒྲུང་བར་མཉམ་སྟེ། མཚན་བརྟོག་ལས། དུས་གསུམ་དུས་
མེད་རྟོགས་པར་གནས།^{੧੩} ཁྱིམ་པ་ལྟར། དུས་གསུམ་ཡང་དུས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འབྲེལ་བ་གཞི་ནས་
མེད་པས་སྟོང་པར་མཉམ། ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་སྟེ་མེད་ཀྱི་ངང་ལས་སྒྲུར། ངང་དུ་གནས། ངང་

དུ་འགག་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲིབ་ནས་གང་དུ་འད་མ་གྲུབ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཡུམ་བར་མ་ལས།
རབ་འབྱོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་མཉམ་པ་
ཉིད་དོ།¹³ །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་བའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྐྱེས་པ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་གཡོ་བ། བྱ་བའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། སྐྱོས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ།
གཞོན་མ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དོ།¹⁴ །ཞེས་སོ།

སེམས་ཉིད་འགྲུར་མེད་དུ་བརྟན་པ་ནི། དེ་འདྲ་འདྲིར་ལྟར།

སྒྲུབ་མེད་འཁོར་འདས་སེམས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ནས་མཁའ་ཆེ།

ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུས་གསུམ་འཕོ་འགྲུར་མེད། །འགྲུར་མེད་རང་བཞིན་གཞོན་ནས་མུ་ངན་འདས།།[༡༥]

གཞིན་སྐྱབ་ཐུབ་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་ཡིན།

དེ་འདྲ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བག་ཆགས་འཕྲུལ་པའི་གཞུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་རོས་ལ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། སེམས་ནི་རི་མོ་མཁན་དང་འདྲ། །སེམས་ཀྱིས་སྤང་པོར་བྱས་པ་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ནི་རི་སྟེད་པ། །དེ་དག་སེམས་ཀྱིས་བྱིས་པ་ཡིན།¹⁵ །ཞེས་པས། སྟོན་འཛིག་པ་ལ་བརྟུང་
འཛིག་པ་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་མེད་ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་པའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་གོ་མས་པས་སྤི་ལས་
ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲིབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་པ་སེམས་ཀྱི་འཕྲུལ་སྒྲུབ་དུ་
ཐག་བཅད་པའོ། །སྒྲུབ་པ་འཛིན་པའི་སེམས་སྟོང་པར་ཐག་བཅད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོ་ཏུ་ལས།
སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གཞུང་བྱ་སྟེ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་སེམས་གཞུང་བྱ།¹⁶ །
ཞེས་སོ། །ནམ་མཁའ་འགྲུར་མེད་དུ་ཐག་གཅད་པ་ནི། ཀུན་བྱེད་ལས། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་འཕོ་འགྲུར་
མེད་པ་བཞིན། །སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་འགྲུར་པ་མེད།¹⁷ །ཅེས་སོ། །འགྲུར་པ་མེད་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་གཞོན་མ་ནས་ཞི་ཞིང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི།
ཀུན་བྱེད་ལས། སེམས་ཉིད་མི་འགྲུར་གདོད་ནས་དག་པ་འདི། །སྟིང་པོ་བྱང་རྩབ་ཀུན་བྱེད་ལྟན་གྱིས་
གྲུབ།¹⁸ །ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་མྱེ། ལྷ་ལྷོང་དབྱེར་མེད་གདོད་མར་མཉམ་པར་བརྟན་པ་ནི། དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡི་
འབྲམས་མྱོང་དུ་བྱུང་བ་ཚོགས་པ་ཆེན་པོར་ལུ་རྒྱུབ་པ་ནི།

ལྷ་དང་ལྷོང་པ་དབྱེར་མེད་གདོད་མའི་ངང་། གཅིག་དང་དུ་མར་མི་དམིགས་སྒྲོས་དང་བྲལ།

ཐྱུགས་དང་རིས་མེད་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད། [༡༥] ལྷ་དང་མཉམ་ལྷོང་མཉམ་བདེན་མཉམ་བརྟན་པར་མཉམ།

ཡོད་མཉམ་མེད་མཉམ་མཐའ་ལས་འདས་པར་མཉམ། དབྱིངས་གཅིག་གདོད་ནས་དག་པའི་ངང་ཉིད་།

འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་ལྷོང་གཉིས་སུ་མེད་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་སྒྲོས་པ་ལས་འདས་པས་
ཐྱུགས་ཆར་ཆད་པ་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་ལྷ་སྤེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུག་བྱེད་ལས། ཆོས་ཀྱན་ནམ་
མཁའི་རང་བཞིན་ཏེ། རྒྱུ་མཁའ་ལ་ནི་རང་བཞིན་མེད། རྒྱུ་མཁའ་ལ་ནི་དཔེ་ཡང་མེད། རྒྱུ་
མཁའ་ལ་ནི་ཆད་ཀྱང་མེད། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པའི། འོན་ནི་འདི་ལྟར་གཤེས་པར་
གྱིས།^{༡༦} ཁྱེས་སོ།

དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་དོན་དུ་མཉམ་པ་ལྷ་དང་བར་མཉམ་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་
བརྟན་ལྷ་སྤྱ། ལྷོང་པར་མཉམ་པ་དེ་ལ་གཟུགས་རང་མཚན་དུ་མེད་པ་ལྷ་སྤྱ། གློ་ལུལ་ངོར་དོན་བྱེད་
རྒྱས་ཙམ་དུ་བདེན་པར་མཉམ་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་མིག་གཤེས་ལ་གཟུགས་
འཛིན་གྱི་གཤེས་པ་བསྐྱེད་རྒྱས་ལྷ་སྤྱ། བརྟན་པར་མཉམ་པ་གཤེས་མེད་པའི་ངང་དེར་ལུལ་ལྷ་དང་རྟ་
ར་ཐོས་པའི་ལྷ་དང་པ་ལྷ་སྤྱ། ཡོད་པར་མཉམ་པ་ལྷ་དང་ཙམ་དོར་བ་སྤུལ་པ་ལྷ་སྤྱ། མེད་པར་མཉམ་པ་རང་
བཞིན་མ་གྲུབ་པས་སྒྲིག་རྒྱུའི་རྒྱ་ལྷ་སྤྱ། མཐའ་འདས་སུ་མཉམ་པ་ནམ་མཁའ་ཡངས་པའི་ངང་ལྷ་སྤྱ།
གདོད་ནས་མཉམ་པ་ཆོས་ཉིད་དབྱེ་བས་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དཔེ་དང་བྲལ་བ་མྱེ་གཞོད་མ་
ནས་ལྷོང་པ་ནི། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་གྱི་མདོ་ལས། གཞོད་མ་ཉིད་ནས་ལྷོང་ཆིང་མ་འོངས་
ཆོས། ཁྲིང་བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་གནས་ཀྱིས་དཔེ། ལྷ་མའི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་རྟོང་པོ་མེད། ཐམས་
ཅད་དག་ཅིང་རྣམ་དག་ནམ་མཁའ་བཞིན། རྒྱལ་པའི་ཆོས་ནི་གང་དག་རབ་སྟོན་པ། འདི་ཡང་མི་
ཟད་པས་ན་མི་མཐོང་མྱེ། ཆོས་འདི་ལྷ་ནས་བདག་མེད་སེམས་ཅན་མེད། འདི་དག་རབ་ཏུ་སྟོན་

ཀྱང་ཟད་མི་འགྱུར། རྟག་པ་ཙམ་དུ་བརྟགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། །འཁོར་བ་ལ་ནི་ཐ་སྟངས་མི་རྟོག་དེ། །
གང་དག་སྟོན་བྱང་མཐའ་ནི་མཚན་ཉིད་མེད། །མ་འོངས་དུས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ལས་དང་
བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཞུགས་གྱུར་ཏེ། །རབ་དང་ཐ་མ་དག་ཏུ་འདུང་བར་འགྱུར། །ཆོས་རྒྱལ་སྟག་ཏུ་ཞི་
ཞིང་རང་བཞིན་སྟོང་། །ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས།^{༡༥} །ཞེས་སོ། །རྩུལ་འདི་
སྒྲ་བ་སྟོན་མ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ།

སྟོས་བརྟགས་ཐམས་ཅད་དོ་བོས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར།

སྟོ་ཡིས་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ་བོས་སྟོང་། [༡༥] །མིང་རྒྱལ་སྟོ་བྱར་རང་མཚན་སྟོ་བརྟགས་ཉིད།

བདེན་བརྟུན་གཉིས་མེད་ཡུལ་སེམས་འབྲེལ་བ་མེད། །གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་གོས་གཟུང་འཛིན་མེད།

དེ་ཡང་ཡུང་བོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་སྟོས་བརྟགས་ནས་བཤད་དེ། སྟོས་བརྟགས་
པ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྒྱལ་ལ་མེད་པས་ཀྱང་དོ་བོས་སྟོང་ལ། མིང་དུ་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དའི་ཕྱི་
ནང་གང་ནའང་མེད་པས་སྟོ་བྱར་བ་སྟེ་མ་གྲུབ་ལ། དོན་རང་མཚན་ནོ་ཞེས་བརྟགས་པ་འདུང་མིང་དང་
རྟོག་པའི་རི་མོར་ཟད་ཅིང་། འདོགས་ཡུལ་བྱད་ཤིང་ལས་སྟེས་པའི་མེ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་
མེ་ལྟར་བག་ཆགས་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་གཞུགས་ལས་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུང་སྟོང་འབྱུང་དོར་སྒྲུང་
བ་ཐམས་ཅད་སྟོ་བརྟགས་ཉིད་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། ཡུལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་དུས་ནས་བརྟུན་མཉམ་འབའ་ཞིག་
ལས། བདེན་པ་དང་བརྟུན་པ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་། སྒྲུང་བའི་ཡུལ་དང་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་འདང་
དབྱད་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་གོས་པས་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དབྱད་ན་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མེད་དོ། །འབྲེལ་
བ་མེད་པར་མ་ཟད་སྟྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཅིས་སྟོས་བཞོད་པའདུང་དོན་རང་མཚན་ལ་མེད་དེ་སྟྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་
བརྟགས་སམ་བརྟགས་པས་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱད་པས་
བརྟོན་དོན་འབྲེལ་མེད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་བཅས་སུ་འཛིན་དོན་མེད་པ་ལ་སྤོངས་པས་འཛིན་པ་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདུང་གི་དུས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་དང་རྒྱམ་

དཔེ་སྒྲོ་བཏགས་མེད་པ་ལས། ཕྱིས་སྒྲོ་བཏགས་གོ་མས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་རན་པའི་དོན་ཐོས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། སྒྲེ་པོ་རེར་བྱར་སྒྲེ་འབྱུར་ཁིང་། ཁོན་ཏན་ཉེས་པ་མ་
མཐོང་ལ། གྲེ་མ་གྲུབ་མཐའ་མི་བཟད་པའི། གདོན་འདི་སྤྱི་ཡིས་དགོས་པ་ཡིན།^{༡༤} ཁྲིམ་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། རྒྱམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟུང་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། བརྟུང་ཅམ་
བཏགས་པ་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་བྱུར་བ་སྒྲེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟངས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} ཁྲིམ་སོ།

སེམས་འཕྲོས་པ་མེད་ཅིང་ལུ་ལ་ཤར་བ་མེད་པར་བརྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལ་མ་འཛིན་ཅིག་པར་
གདམས་པའི་དཔེ་ནི།

རི་ལྟར་མེ་ལོང་གཟུགས་བཞིན་སྟངས་པ་ནི།^[༡༦] ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་དབང་པོའི་ཤེས་ལ་ཤར།

དེ་ཉིད་གཟུང་བས་ཆགས་སྣང་སྟོང་པར་འབྱུལ། འན་ལྟར་གཏུགས་ན་སེམས་ནི་མ་འཕྲོས་ཤིང་།

ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་འདར་སེམས་ལ་ཤར་བ་མེད།^[༡༧] ཁོ་བོ་མེད་ཕྱིར་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་པོ།

རེ་ཞིག་གོ་སྒྲོ་བས་གྲགས་པ་དང་སྒྱུར་ན། མེ་ལོང་དུ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྟངས་དུས་རང་གི་བྱུང་
དང་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སུ་སོང་བའམ་བྱུང་ལས་གཟུགས་བརྟན་ལུལ་ལ་མ་འཕྲོས་བཞིན་དུ་སྟངས་
བ་ལྟར་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་དབང་པོའི་ལུལ་ཆོགས་དུག་སོ་སོར་སྟངས་པ་ལ་ནི། སེམས་དེ་ཡར་ལུལ་དེ་ལ་
འཕྲོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་དབང་ཤེས་ལ་སྟངས་བསྟེ། བྱུང་མེ་ལོང་དུ་སྟངས་པ་འདར་པ་
མ་ཡིན་གྱི། བྱུང་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་རྣམ་པ་དེར་སྟངས་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁྲིམ་ན་
རྣམ་པ་ཤར་དུས་སྒྲོས་གཟུང་བས་སྟོང་པར་འབྱུལ་ལོ། ཁྲིམ་དོན་དུ་དབྱུང་ན་སེམས་ཡར་མ་འཕྲོས་
རྣམ་པ་རྒྱུར་ལ་ཤར་ཁྲིམ་པ་འདར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཤར་བའི་སེམས་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་
རྣམ་པ་འཛིན་བྱེད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་དེ་འདར་དབྱུང་ན་ངོ་བོ་མེད་པས་ཤར་མ་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་གཉིས་བཅས་སུ་མ་གྲུབ་པ་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཅུ་ཤི་ལས། གང་ལ་
བརྟན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། ཁྲིམ་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། ཁྲིམ་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ཕྱིར། ཁྲིམ་ཆད་
མིན་རྟག་མ་ཡིན།^{༡༨} ཁྲིམ་སོ།

ལས་མ་གཡོས་པ་ལྟར། ལྷ་སྒོམ་སྦྱོང་འབས་ཉམས་སྦྱང་གི་རྣམ་པ་ཅི་ཤར་གཏུག་མ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་
 པར་གཅིག་པ་སྟེ། ཉོག་ཅེ་པས། གང་ལས་གཏུག་མ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ། བཅས་ཅད་རོ་མ་ཉམ་ངང་དེར་
 གཅིག་^{༡༧} ཅིས་པ་ལྟར་རྟོ། ཁེམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཤར་བ་སྦྱོང་པར་གཅིག་པ་འང་དེ་ཉིད་ལྟན་ཅིག་
 སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ལ་གཡོས་པའི་བྱིར་རྟོ། །དཔའ་རྒྱལ་སྐྱུར་གཅིག་པ་ལྟར་གང་ཤར་སྒྲེ་མེད་དུ་
 གཅིག་པ་ཡང་ཁེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཁེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་། ཁེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་སྒྲོམ་བསྐྱེད་པའི་ངང་སྟེ།
 དགོངས་འདུས་ལས། སྒྲོམ་པ་ཉིད་ནས་སྒྲོམ་པ་མེད་^{༡༨} ཅིས་སོ། །དེའང་རྣམ་རྟོག་གཞི་ཐིམ་ལ་
 སང་བ་རྩ་ལ་རྩ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རོ་ཏ་ལས། རི་ལྟར་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་ན། །དེ་སྟེད་རྩ་རོ་མ་ཉམ་
 འགྲུར། སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་ལྟན་ཐེམས། མཁོན་པོ་སུས་ཀྱང་མཐོང་མི་འགྲུར་^{༡༩} ཞེས་སོ། །
 མཁོན་པོ་ཁེམས་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྟེ་མཐོང་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། །རྩལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་མཁས་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། རོན་ལ་རྣམ་པར་དུངས་པ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོག་ལ་རྟོག་པས་མ་
 ཡིན་ནོ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

མ་པ་ལ་གཉིས་ལས། གྲང་དོར་མེད་པའི་དོན་ལ་གཟུང་འཛིན་མེད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ནི་མཐུག་བསྐྱེད་པ་ནི།

སྒྲ་ཆོག་སངས་གཟུང་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ།

བཟང་ངན་གྲང་དོར་མེད་པའི་རོལ་པ་ལ།[༤༩] སྒྲོ་ཡིས་གཉིས་སུ་མ་འཛིན་གང་བདེར་ཞོག།

རི་ལྟ་བུ་པོ་པོ་ཉིད་ནས་དག་པའི་རོལ་པར་ཤར་བས་བྱ་བཅའ་བྱན་བསམ་ལས་འདས་པ་གཉིས་
 མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོར་གཞག་པ་ནི། ཀུན་བྱེད་ལས། མ་སྒྲིམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ། སྒྲི་བ་
 དངོས་པོར་སྦྱང་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར། རི་ལྟར་སྒྲིམ་པ་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་པས། རི་བཞིན་
 རྩལ་བྲལ་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ཞོག་^{༢༡} ཅིས་སོ།

འཛིན་མེད་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་བསྐྱུན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཞག་དུས།

གདང་མེད་ཡུལ་ལ་ངེས་མེད་སྦྱང་བ་ཤར། །འཛིན་མེད་རིག་པ་རྣམས་ཡན་ཆེན་པོ་ནི།

རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིན།[༥༠]

གང་ལ་འང་དགག་པ་དང་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཆོ་འཛིན་མེད་གྱི་རིག་པ་རང་ཡན་དུ་ཤར་བས་རྫོགས་པ་
 ཆེན་པོའི་ངང་དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བྱེད་ལས། གྲེང་ནི་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས། །ང་ལ་
 རྫོགས་པ་རྒྱུར་བའི་ལུལ་མེད་པས། ཁང་ལ་སེམས་པར་མ་བྱེད་སྒོམ་མ་བྱེད། རྫོགས་པ་མ་བཅོས་ཅི་
 བཞིན་ལྷག་པར་ཞོག །རྫོགས་པ་ཤར་བ་རང་བཞིན་ངང་གིས་གྲོལ། སྟེ་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཡུགས་
 འདས་པས། །ང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་གྱིས།¹¹⁰ །ཞེས་སོ།

སྤྱི་དོན་དགུ་པ་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བཟོ་བཞི། ད་ནི་དགེ་བ་བཟོ་བ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཀུན་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོ་བལ་ངང་དུ་འཛིན་མེད་ལ་བསྐྱུས་ནས།

རྫོགས་པ་ཤར་བའི་ལུལ་བྱར་བཅིངས་པ་ཡིས། །དུབ་བའི་སེམས་ཉིད་དེ་མིང་ངལ་སོས་ཤིག། [༢༥]

ཅས་སྒོན་པ་ནི། སྟོང་པོའི་དོན་ཅིག་ཅར་དུ་གྲོལ་པའི་ཆོས་མྱེད་དུ་བྱུང་བའི་ཐེང་བ་བཞེད་ལེགས་པའི་
 དགེ་བས། འགྲོ་བ་གང་དག་དབྱིངས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་རང་རང་གི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་ལྟ་སྒོམ་གྱིར་བར་བཅིངས་ཏེ། གཤིས་བཅིངས་གྲོལ་མེད་པའི་དགོངས་པར་མ་
 རིག་པས་དགག་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་དང་། བདེན་ཞེན་གྱིས་དུབ་པ་དག་གིས་སྟོ་བལ་གྱི་
 རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་བྱེད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡངས་པར་ངལ་སོས་པར་ཤོག་
 ཅིག་ཅེས་པའོ། སྟེ་མེད་མཁའ་ལ་སྟོང་པོའི་སྤྱིན་འབྲིགས་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟོ་བལ་སྟོང་ཉིད་འབྲུག་
 རྫོགས་པས། །སེམས་ཉིད་མིག་ཡོ་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་གིས། །བརྗོད་མེད་མཉམ་རྫོགས་སྟོང་པོའི་དོན་
 མཐོང་ཤོག །འགྲོ་བའི་སེམས་གང་གཟུང་འཛིན་རྒྱར་རྒྱུད་དེ། །མཁའ་མཉམ་པ་ངས་པ་ཆེན་པོའི་
 གནས་བལ་བ། །དེ་ཀུན་ཡེ་རྫོགས་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་ཞིང་། །མ་ལུས་རང་བཞིན་དག་པ་བཞེད་པར་
 ཤོག །རྟོག་པས་སྐྱར་བའི་རྒྱུད་གིས་དཀྱུགས་པའི་རྒྱ། །ཟབ་མོའི་གཟུགས་བརྒྱན་འཛིན་པས་མིང་བ་
 ཀུན། །མི་རྟོག་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་བསྐལ་བས། །དུངས་ལ་མིག་ཡོ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཤོག །
 རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའལ། །གཞི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ལེའུ་སྟེ་བུ་
 པའི་འགྲེལ་པའོ།

བཙུགཅིག་པ། སྒོམ་པ་བསམ་གཏན་དྲི་མ་མེད་པའི་ལེའུ།

དེ་ལྟར་ཚཱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོར་གཏོང་བཅས་ནས། བཙུགཅིག་པ་སྒོམ་པ་བསམ་གཏན་
དྲི་མ་མེད་པའི་ལེའུ་ལ་སྒྱུ་དོན་བཞི་ལྟེ། ལྟ་བུ་སེག་ཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྒོམ་པར་བརྟན་པ། གང་གིས་བསྒོམ་པའི་དབང་པོའི་རིམ་
བབ་རྟན་པ། རི་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ། སྒྲ་བས་གྱི་དགེ་བ་བརྗོད་པའོ།།

སྒྱུ་དོན་དང་པོ་ལྟ་བུ་སེག་ཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྒོམ་པར་བརྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚཱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྒྲུལ་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྤྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོ་བཤད་ནས། ད་ནི་
སྒོམ་པ་རང་བྱུང་གི་ཡོ་ཤེས་འོད་གསལ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་རྟོན་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཚཱ་ཀུན་མཉམ་པའི་དོན་མཐོང་ནས། །གནས་ལུགས་རང་ལ་རི་བཞིན་གཞག་པ་གཅེས།།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། དང་པོར་ལྟ་བུ་སེག་ཏན་མཐའ་ཆོད་ནས་སྒོམ་པ་ས་དེའི་རང་ལ་མཉམ་པར་གཞག་དགོས་ཏེ། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ལས་མི་གྲོ་ལ་ཞིང་ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་
ན་པེས་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེའང་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྤྱི་རང་
ལ་སྒྲོ་རེ་དོགས་གྱི་སྒྲུས་པ་ཆོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞག་སྟེ། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ་སེམས་དབང་རྩི་རྩེ་དོན་
ལ་ད་སྒོམས་གིག །བསྒོམ་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་བྱང་ཚུབ་ལ། །བསྒོམ་དང་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་གཉིས་
མེད་པས། །མ་བསྒོམས་རང་བཞིན་གཞག་ན་སྒོམ་པ་ཡིན། །དོན་ནི་ཀུན་དོན་སྒྲུབ་མེད་པ་སྟེ། །ནམ་
རྟོག་མཚན་མ་དེ་བཞིན་རིག་བྱས་ན། །དན་བསམ་ཡིད་ལ་འཕྱུ་བ་མ་ལུས་ཀུན། །སྒྲུབ་མེད་པའི་རང་
ལས་མི་ཡོངས་པ། །གང་ལྟར་བསམས་ཀྱང་སྒོམ་པ་ཡིན་གེས་ན། །མ་བསྒོམས་གང་ལྟར་བཞག་གྱང་
ཡོངས་པ་མེད། །ཅེས་པ་དང་། གྱེ་སེམས་དབང་རྩི་རྩེ་ལེགས་པར་ད་སྒོམས་གིག །རི་ལྟར་སྤྱང་གཞག་
ཚཱ་ཐམས་ཐམས་ཅད་ལ། །སྤྱིང་པོ་རྟོགས་གོམས་དོན་ཉིད་གཅིག་ལས་མེད། །སྤྱིང་པོ་མོང་དུ་སྤྱང་
ནས་གང་བརྟན་པ། །རང་བཞིན་སྒྲུབ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས། །ཁ་ཡོངས་རེ་དོགས་མེད་ན་སྒོམ་པ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའང་ཐོས་ནས་བསམ་པ་དང་དེའི་དོན་བསྒོམ་པ་ལ་འཕྲུག་དགོས་ཏེ། སྤྱིང་པོའི་

དོན་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོ་ཁོན་ཉིད་པེས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་འཛིན་གྱི་གིས་བསྐལ་པ་བརྩའི་བར་དུ་མཉན་པ་བས། གང་གིས་སེགོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་དུ་དེ་ཁོན་ཉིད་གྱི་
 ཉིང་པེ་འཛིན་འདི་བསྐྱེད་མཉན་ན་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ།⁹ ཞེས་སོ།

སྒྲིབ་དོན་གཉིས་པ་གང་གིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱི། དབང་པོ་རབ་ལ་བྱུག་སྟེ།
 ཡང་རབ་རྟོགས་པས་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་ནི། སྒྲོམ་པ།

དེ་ཡང་དབང་པོའི་རིམ་པ་སྟན་པ་སྟེ། དབང་པོ་ཡང་རབ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་གྲོལ། [1]

སྒྲོམ་དང་བསྒྲོམ་བྱ་གཉིས་མེད་དོན་མཐོང་ནས། ལྷ་འཛིན་གཞི་གྲོལ་སེམས་ཉིད་བྱ་ཆུང་ལ་མེད།

ཁྱོགས་བྲལ་རིག་པ་རྒྱ་པོའི་རྒྱན་བཞིན་འཆར།

འདི་ལྟར་སྒྲོན་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་སྐལ་ལྷན་དབང་པོ་ཡང་རབ་པ་རྣམས་གྱིས་སེམས་ཉིད་
 རྣལ་མའི་དོན་བསྐྱེད་བྱ་དང་བསྐྱེད་བྱེད་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁའ་ལྷ་ལའི་དོན་སྒྲུ་མ་དམ་པའི་རྒྱན་
 གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ཏེ། འབད་པ་དང་བཙས་ནས་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་སེམས་ཉིད་རྒྱ་པོ་
 རྒྱན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གིས་གནས་པ་ནི། གྲུན་བྱེད་ལས། གྱི་སྒྲོན་པ་གྲུན་བྱེད་
 ར་ཡིས་ལུང་བསྟན་པ། མ་ལུས་སྒྲེ་མེད་རྣམ་དག་ཉིང་འཛིན་ཏེ། བསྐྱེད་དང་མི་བསྐྱེད་རྒྱན་ལ་རག་
 མ་ལུས། བསྐྱེད་བྱ་རིམ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་རྣམས་གྲུན། ཁྱང་དུ་རིམ་རབ་ཞག་པའི་རྒྱལ་མེད་པར། མ་
 བཙལ་རང་སར་གྲོལ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། གྱི་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་མན་རག་འདི་དག་ལ། རྟོག་དང་
 རྒྱ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་ཕྱིར། ལྷ་རབས་གྲུན་བྱེད་རྒྱལ་པོས་ལུང་མ་བསྟན། བྱི་རབས་གྲུན་བྱེད་
 རྒྱལ་པོས་ལུང་མི་སྟོན། རྟོ་ལྷ་གྲུན་བྱེད་རྒྱལ་པོས་ལུང་བསྟན་མེད། གྱི་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་པ་གྲུན་བྱེད་
 རྒྱལ་པོ་ཡིས། མ་ནོར་དགོངས་པའི་དོན་ལ་ལུང་བསྟན་པ། རྒྱོ་སྒྲུར་འདས་པ་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལ། བསྐྱེད་
 དང་མི་བསྐྱེད་མཁའ་ལ་རྩྱེད་པ་འབྲ།⁹ ཞེས་སོ།

གྲོང་གྲུར་ལ་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་བྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྷ་ལའི་དགོངས་པ་གྲོང་དུ་གྲུར་དུས། སྒྲོམ་
 པ་དེའི་དོན་ལ།

ཐུན་མཚམས་རིས་མེད་འདི་ཡིན་ངོས་གཟུང་མེད། [༡] །ཐམས་ཅད་རང་གྲོལ་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་ཞིང་།

རྟགས་དང་ཚད་མེད་རང་བྱུང་གཞི་གྲོང་ཡངས། རི་བཞིན་རང་ལ་ཡེ་བཞིན་གནས་པས་ན།

གོལ་དང་གོལ་ས་རྩལ་སྤྱོད་བོགས་འབྱིན་མེད། [༢] །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་མེད་པར་ཐག་ཚད་པས།

འབྲས་བུར་སྒྲོན་མེད་ད་ལྟ་རྟོགས་སངས་རྒྱས། །དེ་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་རབ་འབྲམས་ཡིན།

སྒྲོས་ཏེ། བདེན་ཞེན་གྲོལ་ནས་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་དུ་མེད་པས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་མེད་ལ། བདེན་ཞེན་མེད་
པའི་རང་ལ་རྒྱན་དུ་གནས་པས་ཐུན་མཚམས་མེད་པའི་རོལ་པ་ངེས་མེད་སྟོགས་ལས་འདས་པ་རང་
གྲོལ་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་ཞིང་ལ་སྤྱོད་པ་ནི། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་དབང་ཐོབ་རིག་
པ་ན། །དངོས་པོ་མ་བཅོས་རི་བཞིན་རྟག་དུ་ཤར། རྒྱ་དང་རྒྱེན་མེད་ཞིབ་མཚོག་གི་ལས། །གཞི་
གཞག་གང་ལྟར་བཞག་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང། ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་ཐབས་ཆེན་རྟོགས་པའི་དབང་། ཀུན་
ཀྱང་རི་བཞིན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། རྒྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀ་མཉམ་གཤིས་པས། །འཇུག་དང་མི་
འཇུག་དོན་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། །མི་འཇུག་ལྟར་གྲུབ་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་། །ཁ་བགྱོད་མ་སྤྱངས་
རང་བཞིན་རང་གིས་རྟོགས། །ཞེས་སོ།

དེའང་དངོས་པོ་དང་མཚན་མའི་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ངོས་གཟུང་གི་རྟགས་དང་ཚད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་
ཉིད་ལས། དངོས་པོ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ། རྒྱུད་དང་རྟགས་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུལ། །ཞེས་སོ། །དེའང་གང་དུ་འང་མ་བྱིན་པས་གོལ་བའི་ས་མེད་ཅིང་། གང་ལ་འང་མ་བལྟས་པས་
མཐོང་བྱེད་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་ཉིད་ནི། རྒྱུན་ཀུན་མ་
ལུས་པ་ཡི་སྤྱིང་པོ་སྟེ། །མ་སྒྲིམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྒྲིབ་པ་མེད། །བགྱོད་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བས་
གོལ་ས་མེད། །ཅེས་སོ། །ཁོ་ལ་སྒྲིབ་ནི་སྤྱད་བགྱོད་ལྟ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཉིད་བལྟས་པས་
མཐོང་བ་མེད་པ་ལ་བལྟས་པ་ན་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་པར་བྱུང་ཞིང་། བགྱོད་དུ་མེད་པ་ལ་བགྱོད་པ་དེ་ཉིད་གོ་
ལ་སར་གྱུར་བའང་། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུན་ཀུན་སྤྱིང་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་གཅིག་ལ། །གཅིག་ལ་རྣམ་པར་
གངས་པས་གོལ་སྒྲིབ་བྱུང་། །བགྱོད་དུ་མེད་ལ་བགྱོད་པས་གོལ་ས་བྱུང་། །དམིགས་མེད་བལྟས་པས་

མ་མཐོང་སྒྲིབ་པ་བྱུང་།^༡ ཞེས་སོ། ཉེ་འདྲ་རང་སེམས་དོན་གྱི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡིན་ནས་ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་བཀག་
 ཆོད་པས། བྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ་མེད་པར་གཤམ་ཏེ་དུས་དེ་ཉིད་ནས་སངས་
 རྒྱས་གྱིས་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཉིད་ཡིན་ནས་མོན་པར་བྱུང་རྒྱུ་པས། བློ་བ་
 དང་མ་ཐོབ་མེད་དོགས་གཉིས་སུ་མེད། ཁེས་པ་དང་། ཀུན་ཕྱེད་ངལ་ཐམས་ཅད་དོ་ཆོས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་
 བྱིར་སྟན་སུམ་ཆོག་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། ཀུན་ཕྱེད་ངལ་པོ་རང་བཞིན་རྣམ་གསུམ་ལས། རྟོན་པ་
 བརྟན་པ་ལ་འོར་རྣམས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཀུན་ཕྱེད་ཅེས་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན། རང་པོར་རྟོན་པ་
 སྟན་སུམ་ཆོག་སེམས་པ་ནི། ཀུན་ཕྱེད་ངལ་པོ་རང་བྱུང་ཡི་གེས་ལས། རང་བཞིན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་
 བ་སྟེ། སྐྱེ་གསུམ་རྟོན་པ་གསུམ་དུ་བརྟན་པ་ཡིན།^༢ ཞེས་སོ། ཉེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་
 བརྟགས་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ནི་གང་ཟག་ལྟ་མི་ཡང་། རྟོག་ངས་པ་ཆོས་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 ཡིན།^༣ ཞེས་སོ།

འབྲིང་དང་ཐ་མས་བསྒྲུམ་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི། དབང་པོ།

འབྲིང་དང་ཐ་མས་གོམས་ལ་བརྩོན་དགོས་ཏེ།^༤ ཁི་སྟོན་བདག་འཛིན་དབྱིངས་སུ་མ་རུབ་པར།

དེ་སྟོན་སྐྱེ་ཆོག་སེམས་ཐབས་གྱིས་བསྒྲུམ་པར་བྱ།

འདི་ལྟར་དབང་པོ་འབྲིང་དང་ཐ་མས་ནི་གིན་ཏུ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་བསྒྲུམ་དགོས་ཏེ། འཁོར་བའི་
 རྒྱ་བདག་འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་བྱིར་རོ། ཉེ་འདྲ་སྒྲུམ་མི་སྒྲུམ་གྱིས་མཆོམས་ཀྱང་སེམས་ལ་
 གཟུང་འཛིན་དབྱིངས་སུ་རུབ་མ་རུབ་ལ་བྱེད་དེ། ཀུན་ཕྱེད་ལས། གཉིས་དང་གཉིས་མེད་དག་པའི་
 ཡི་གེས་ནི། སྒྲུམ་དང་མི་སྒྲུམ་མིང་དུ་བཏགས་པ་སྟེ།^༥ ཞེས་སོ།

སྒྲུམ་པའི་འཐད་པ་བརྟན་པ་ནི། སྒྲུམ་པའི་འཐད་པ་ཡང་རང་ཤར་རང་གྲོལ་དུ་མ་སོང་བའི་ཆོ་ཐ་མལ་
 རང་གའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན།

ཁྱད་པར་རྣམ་རྟོག་ངན་པས་སྟོན་པར་འབྲིད། ཉེ་ཉིད་གྲོལ་བྱིར་བསམ་གཏན་ཐབས་ལ་བརྟན།^༦

བྱིན་སེམས་རབ་མཐའ་གྲོལ་གྲོང་ཡངས་འཆར།

དེའང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་འཁོར་བར་ལྟར་བ་ནི། བྱོན་པ་གྱི་སྒྲིང་པོས་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་ལས།
 རྣམ་རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ལྟར་བྱེད་ཡིན། རྣམ་རྟོག་དེ་དང་བྲལ་བས་ན།
 བྱོད་ནི་རྟག་ཏུ་བྱ་ངན་འདས།¹⁷ ཞེས་དང་། དགོན་བརྟེན་པས་ལས། རྟོག་པའི་ཁོར་མོས་སྤྱིད་པའི་
 དགོན་པར་འབྱམས། རྟག་ཏུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་འདུ་བྱེད་ཅིང་། ལྷག་བསྐལ་བརྒྱ་ལྷག་མངོན་
 པར་རྒྱབ་པར་བྱེད།¹⁸ ཅིས་སོ། རྟེན་ལུ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྒྲོམས་པས་དུས་ཕྱིས་ཆོས་
 བསམ་ཅད་ཡོངས་སུ་གོ་ལ་བའི་ཤེས་རབ་འཆར་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

ཞི་ལྷག་རྒྱུད་བྲེལ་དུ་དགོས་པར་བརྟན་པ་ནི། དེའང་ཕྱེ་གཅིག་པའི།

ཞིག་ནས་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་ལ། ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་འབྱིན།

ཇི་སྟངས་དུ། དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས། ཞིག་ནས་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། ལྷག་མཐོང་
 གིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བར་བྱེད་དོ།¹⁹ ཞེས་པ་དང་། སྒྲིང་འཇུག་ལས། ཞིག་ནས་
 རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། བྱོན་མར་ཞི་
 གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འབྱུང་།²⁰ ཅིས་སོ། དེའང་
 རོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། སོ་སོ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གནས་པའི་ཆ་ནས་ཞིག་ནས། གསལ་བའི་ཆ་
 ནས་ལྷག་མཐོང་སྟེ། གསལ་སྒྲིང་མཐའ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་ནི་སྤྱིད་པ་ལས་
 སྒྲོལ་བ་ཉིད། བཤེས་སྒྲིང་ལས། ཤེས་རབ་མེད་ན་བསམ་གཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་མེད་
 པར་ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད། ཁང་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྱིད་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚོ་གནག་རྩེས་ལྷ་བྱར་
 འཇལ་བར་བགྱི།²¹ ཞེས་སོ། ཐུང་དང་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དོན་གྱི་རྩེས་
 སུ་མཐུན་པའོ། རྒྱུད་པོ་ནི་ཐོས་པའི་དོན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་ནས་དང་། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་
 པ་ལྷག་མཐོང་རོ། གཉིས་པ་ནི་བསྒྲོམས་པས་དང་པོར་ཕྱེ་གཅིག་ཏུ་ཐིན་པ་ཙམ་ཞིག་ནས་ལ། ཕྱིས་
 དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྷག་མཐོང་སྟེ། དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས། ཞིག་ནས་ནི་སེམས་
 ཅེ་གཅིག་པའོ། ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ།²² ཞེས་

དང་། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བཤེས་ཞིག་ནས་དང་ལྷན་མཐོང་ནི་གཉིས་ཏེ། ཤེས་རབ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། གདམས་ངག་ལས་བྱུང་བའོ། ཤེས་རབ་ལས་བྱུང་བ་ནི། མདོ་སྡེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་
ཡིད་ལ་བྱེད་བའི་ཞིག་ནས་སོ། རྟེན་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའོ། གདམས་ངག་ལས་བྱུང་
བའི། མན་ངག་གིས་སེམས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་བའི་ཞིག་ནས་སོ། རྟེན་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་
མཐོང་ངོ་^{༡༥} ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་མཚན་བཤད་བའི། ལྟ་མཚན།

དེས་ན་རབ་ཀྱིས་ངན་རྟོག་ཚོས་སྤྱད་ལྟོངས།^[༤] །བཟང་ངན་མེད་ན་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་མི་དགོས།

འབྲིང་གིས་ངང་དྲངས་ཟུང་འབྲེལ་བ་སྒྲོམས་པ་ཡིས། །བཟང་ངན་རྟོག་པ་དབྱིངས་སུ་བཟུང་ནས།

ཟུང་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འཆར།^[༥] །ཐ་མས་ཐོག་མར་ཞིག་ནས་བཅལ་བ་ཡིས།

གང་དམིགས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པར་སྟེ། །དེ་ནས་ལྷན་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་བསྒྲོམས་པས།

ཕྱི་ནང་སྤྱང་སེམས་གཞི་གྲོལ་ཆེན་པོར་འཆར།^[༦] །དེས་ན་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཤེས་པ་གཙུག་ཏུ།

འདི་ལྟར་དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་གསེར་གྱི་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་དོ་བཅལ་གྱིས་མི་རྟོག་པ་ལྟར་གང་གར་ཆོས་
ཉིད་ཏུ་གྲོལ་བས་གཉེན་པོ་དབྱིངས་སུ་དག་ནས། བསམ་གཏན་ཐུན་འཛིག་ཏུ་སྒྲོམ་མི་དགོས་ཏེ།
ཀུན་བྱེད་ལས། ཇི་བཞིན་མ་བཅོས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟོག་པ་ཅི་སྟེས་
ཀྱང་། རྟེན་སྟེ་མེད་ཉིད་ཏུ་གནས་ཤེས་པས། བྱུང་བཅལ་མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་དང་བྲལ།^{༡༦} །
ཞེས་སོ། འབྲིང་གིས་ལྷ་བ་རྟོགས་པས་སྟེ་བའི་པའི་ངང་། བྱིང་ཆོད་བྲལ་བའི་དྲངས། ཇིང་བྱུ་རྟོག་
པ་དང་བྲལ་བ་མི་གཡོ་བའི་ལྟར་བཞག་པས། ཞི་ལྷན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་རྟོག་རྟོགས་ཏུ་བཟུང་ནས་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་འཆར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དམ་པའི་མདོ་ལས། ཇི་བཞིན་པ་ཡི་ཆོས་
ཉིད་ལ། རྟེན་པ་ཡི་སྟོབ་ཐག་ན། མིང་དུ་མི་ཐོགས་ཉམས་སྤྱང་འབྱུང་། དེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཅེས་བྱ།^{༡༧} ཞེས་སོ། ཐ་མ་སེམས་འབྱུང་ཞིང་མི་བསྐྱུན་པ་སྟེ་ལྷ་བྱུང་བཟང་ཀྱང་མི་གནས་པ་དེ་
ཅི་གཙིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞིག་ནས་ཀྱིས་བརྟན་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་ཟིན་དུས། དེའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཐམས་

ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་ར་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམས་པས་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། བྱམས་པས་ཁུས་པ་ལས། ཞིག་ནས་གྲུབ་
པས་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།^{༡༠} ཞེས་སོ།

དབང་པོ་འབྲིང་ལ་སྒྲོམ་ཚུལ་བཞག་ཐབས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གསུམ་གྱི། སྒྲོམ་ཚུལ་ལའང་ལྔ་ལས། མི་རྟོག་པར་བཞག་པར་
གནམས་པ་ནི། དེ་ལྷ་ར་དབང་པོ་དང་སྒྲུར་ཏེ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་ལས། རེ་ཞིག་

ད་ནི་དབང་པོ་འབྲིང་གི་སྒྲོམ་པ་བསྟན། རི་ལྷ་ར་རྩ་བའི་དབང་རྒྱལ་སྟོན་པར།

དྲུངས་པའི་གཟུགས་བརྟན་མི་གསལ་གཡོ་བ་ལྟར།^[༩] ཡིད་ནི་མི་བསྐྱར་ཀྱང་རྟོག་འབྱར་ཞིང་གཡོ།

སྒྲོ་རྟོགས་སྒྲོས་ལ་ཀྱན་དུ་འཆེལ་བར། སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་དྲུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།

སྒྲུབ་དང་མངོན་ཤེས་གཟའ་སྐར་མི་འཆར་བས།^[༡༠] གཅིག་ཏུ་མི་གཡོ་མཉམ་པར་གཞག་པ་གཅེས།

འདི་ལྷ་ར་རྩ་བའི་དབང་རྒྱལ་གཡོ་བའི་དུས་ན་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་རུང་དུ་སྒྲིམ་པའང་གཟུགས་
བརྟན་མི་འཛིན་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཀྱན་
དུ་རྟོག་པ་གཡོ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བྲེལ་བས་ཡོན་ཏན་མི་མངོན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
པ་གཅེས་ཏེ། དོ་རྒྱལ་ས། འདི་ནི་ཡིད་འདུས་པ་ལ་རྒྱུད་གི་རྒྱལ་ས། གཡོ་ཞིང་འབྱར་ལ་གནིན་ཏུ་མི་
བསྐྱར་འབྱར། ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་རང་བཞིན་རྟོགས་གྲུར་ན། རེ་ཡིས་བདག་ཉིད་བརྟན་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན།^{༡༡} ཞེས་སོ། རི་ལྷ་ར་བཞག་ན་རྟོག་པའི་དབང་རྒྱལ་སྟོན་པ་མེད་དུས་སེམས་ཉིད་འོད་
གསལ་པའི་མར་མེ་རང་གསལ་པས་སེམས་གྱི་རྩ་མི་གཡོ་བར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའང་། དེ་ལས།
དབང་རྒྱལ་སེད་པའི་དབང་ལྷག་མཆོག་ རྟོག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་འགྱུར། རྩ་དང་མར་མེ་
རང་གསལ་གཅིག་སྤར་ཞོག འགོ་འོང་ང་ཡིས་མི་ལེན་མི་འདོར་རོ།^{༡༢} ཞེས་སོ།

ལུས་གནད་དང་བཞག་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། མཐའ་གསུམ་
དང་བྲལ་བ་མི་གཡོ་བ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བཞག་སྟེ། དེའང་།

ལུས་ནི་ཆོས་བདུན་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལ། དབང་པོ་མཐའ་བྲལ་མིང་ལུང་གཟའ་སྐར་འདྲ།

སེམས་ཉིད་སྟོང་གསལ་དང་ས་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན། [11] ཁྱིམ་ཆོད་གཉིས་མེད་སྒྲིམ་དང་བྲལ་བར་བཞག།

ལུས་མི་གཡོ་བ་ཆོས་བདུན་ཏེ། ཀྱང་པ་སྦྱིལ་གྲུང་། ལག་པ་མཉམ་གཞག་སྒྲལ་ཆོག་སྟེང་པོ། ལྷེ་ལ་
 ཀྱན། དབྱུགས་དལ་བ། མིག་སྒྱ་ཅེ། མགྱེན་པ་ཡིད་ཅམ་དགྲག་པར་མཉམ་པར་གཞག་གོ། དབང་
 པོ་མི་གཡོ་བ་ནི། མིག་མི་འགྲལ། ལྷ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་རྒྱལ་སྟེང་གཞག་གྲུང་
 མི་དགག་སྟེ། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་དང་། རྟོག་པ་གང་ལྟར་ཡང་དེའི་སྒྲོ་མི་
 དགག་རྗེས་ཕྱིར་མི་འབྲང་། སྒྲོ་བགགས་ན་ལྷའི་མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་ལ། ཡིད་ཀྱི་མཛོད་ཤེས་དྲུག་
 རྒྱལ་སྟེང་པོ་དྲངས་པར་བཞག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོན་པ་ལ་དེ་མི་ཐོབ། རྗེས་ཕྱིར་འབྲང་ན་རྟོག་པ་ལུ་
 གྱ་རྒྱུད་མི་ཆོད་པ་ཐ་མལ་པ་དང་ཁྱད་མེད། དེས་ན་དབང་པོ་རྗེས་ཕྱིར་རྒྱུ་མི་གཡོ་བ་ལ། སོ་སོའི་སྒྲུང་
 ལུ་ལ་གཟུང་སྒྲུང་གི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་མ་འགགས་པ་ལྟར་མཉམ་པར་གཞག་གོ། དེའང་ལུ་ལ་
 སོ་སོ་ལ་རྟོག་པས་དེར་མ་བཟུང་ན་མི་གཞོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་དུ་འཆར་ཞིང་། རྒྱལ་པར་
 སྒྲུང་ལ་མི་རྟོག་པས་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་པ་མེད་ན་དེའི་སྒྲོ་མེད་པས་རྒྱལ་
 པར་རྟོག་མི་རྟོག་གི་དབྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

དེས་ན་དབང་པོ་ལ་ལུ་ལ་སྒྲུང་དུ་སེམས་ཉིད་པའི་ངང་ལ་བཞག་པས། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་
 སྒྲ་མས། རྟོག་པ་འགྲོ་འོང་ཆད་པ་ལ་རྒྱང་འགགས་པར་བཤད་པ་མཛོད་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་ཏེ། ཁ་སྒྲུའི་
 རྒྱང་འགྱུ་ཡང་རྟོག་པ་མི་གཡོ་སྟེ་སྒྲིམ་པ་ཆད་པ་ལ་རྟོག་པ་གི་བར་བདགས་པས། སྒྲིམ་པ་མེད་དུ་ས་
 དེའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་མི་དགོས་པས། སྒྲིམ་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་སྟེ་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཅི་བྱ་སྟེ་མི་དགོས་པར། དོ་ཉ་ལས། མིག་ནི་མི་འཇུག་སེམས་ཀྱང་མི་འགོག་དང་། རྒྱང་
 འགགས་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མས་རྟོགས། ཁང་ཆེ་རྒྱང་རྒྱ་དེ་ནི་མི་གཡོ་སྟེ། འཆི་བའི་ཆེན་རྣལ་
 འབྱོར་མས་ཅི་བྱ།⁹⁹ ཞེས་སོ། ཁག་དེ་ནི་དམིགས་ཏུ་མེད་སྟེ་སྒྲིམ་ཆོག་སྟེང་གཞག་པའམ་མ་བཅོས་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུ་ལ་དབང་པོ་ལ་སྒྲུང་བས་དབང་ཤེས་ལུ་ལ་མི་རྟོག་སྟེ། དབང་པོ་ལུ་ལ་ལྟར་བ་
 སྟེ་གསལ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་འོད་གསལ་བའི་དགོངས་པ་ལ་མི་གཞོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གྲོགས་བྱེད་པས་

རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། དེ་ཉིད་ལས། རི་སྤྱིད་དབང་པོ་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ལ་ལྷུང་། །དེ་སྤྱིད་རང་ཉིད་ལས་མེད་
རབ་ཏུ་རྒྱས།^{༡༥} ཞེས་སོ། སེམས་མི་གཡོ་བ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་བཞག་པ་ནི་ལུས་དང་
དབང་པོ་མི་གཡོ་བ་ན་ཁར་ལ་འབྱུང་སྟེ། དེའང་སྒྲོ་བ་སྒྲུ་མེད་པའི་སེམས་དྲངས་ལ་འོད་གསལ་བ་དེ་
ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བར་བཞག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
འཆིང་བ་སྟེ། སྤྱིད་དང་མཉམ་ཉིད་ཐ་དད་དག་ཏུ་མ་བྱེད་པར། །གཏུག་མའི་ཡིད་ནི་གཅིག་ཏུ་སྤྲོད་
དང་རྣལ་འབྱོར་བ། རི་ལྷར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས།^{༡༦} ཞེས་སོ།

དེའང་དཔེ་དེ་ལྷན་སྒྲུ་དངོས་པོ་ལྷི་སྒྲུང་བའི་ཡུལ། དངོས་མེད་ནང་རིག་པའི་སེམས་ལ་རྟོག་
བས་འཆེལ་ན་སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་འཆིང་ཞིང་སྤྱིབ་པས་
འཁོར་འདས་བཟང་རན་ནམ། ཐ་ན་རང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བྱུང་ཟང་ཀྱང་མི་བྱའོ། །དེ་ལྷར་དངོས་
པོ་དངོས་མེད་གང་ལ་འང་མི་རྟོག་པས་དེ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་བསམ་པ་བྱུང་དུས། ཀུན་རྟོག་གི་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་སེམས་ཉིད་གཞིའི་ངང་དུ་ཐིམ་པས་སེམས་མི་གཡོ་ཞིང་བརྟན་པ་ན་འཁོར་བ་
ལས་གྲོལ་ཏེ་གཉིས་འཛིན་བདག་གཞན་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་ལུས་སྒྲོས་
བསམ་བཞིན་འདས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་སྒྲུ་
དབྱེད་པས་ན། རྟེན་ནི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་རབ་ཐིམ་འགྱུར། ཁང་ཆེ་ཡིད་ནི་མི་གཡོ་རང་གནས་བརྟན་
པ་དེར། རྟེན་ཆེ་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ལས་ནི་རང་གོལ་འགྱུར། ཁང་ཆེ་བདག་གཞན་ཡོངས་སྒྲུ་ཤེས་
མེད་ན། རྟེན་ཆེ་སྤྱི་མེད་ལུས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༡༧} ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བྱེད་ལས། ཀུའི་བཞིན་རྩལ་
བྲལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ། རྟོག་གསུམ་མི་རྩལ་བཅས་ཤིང་དམིགས་མི་བྱེད། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་མཆོན་
མའི་རྗེས་མི་འབྱང་། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བདེ་བའི་དོན་ལ་བཞག །འདི་ནི་རང་བྱུང་འོད་གསལ་
དགོངས་པ་སྟེ། ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ།^{༡༨} ཞེས་སོ།

ཡོན་ཏན་གྱི་འཆར་རྩལ་བརྟན་པ་ནི། དེ་ལྷར་མཉམ་པར་གཞག་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ།

དེ་ཆེ་རང་བཞིན་གཅིག་སྟེ་གདོད་མའི་ངང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་མི་དམིགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ།

དྲིམ་དཔོན་གསལ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ནི། [༡༩] །བདེ་གསལ་མི་རྟོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ་འཆར།།

དེའང་དམིགས་བསམ་ཆོས་ཉིད་དུ་འདས་པས་ཀྱང་རྟོག་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་རོ་མཉམ་གྱི་
དགོངས་པ་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་དཔེ་དོན་
མཆོན་འདས་ཆེན་པོར་འཆར་ཏེ། ཀྱང་བྱེད་ལས། རྟེན་གསུམ་གཅིག་སྟེ་བྱེད་པར་མེད། ཁྱོན་མེད་
ཕྱིས་མེད་གཤོད་ནས་བྱུང་། ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཆེ་བའི་ཆེན་པོར་རང་བཞིན་
གནས། ཞེས་པ་དང་། རོ་མཆར་མྱེད་བྱུང་རོལ་པ་འདི། བྱ་བུ་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གནས། ཅིར་
ཡང་མི་དམིགས་གཏོ་མཁའ་ལས། རྟེན་ཐག་རྩ་རང་ལས་བྱུང་།¹⁵ ཞེས་པ་དང་། རོ་ཉ་ལས། ལྷ་
མའི་ལུང་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་རབ་འབད་ན། ལྷ་ན་ཅིག་སྒྲེས་པ་བྱུང་བར་ཐེཛོམ་མེད། །ཁ་དོག་ཡོན་ཏན་
ཡི་གེ་དཔེ་བྲལ་བ། ལྷ་རུ་མི་བཏུབ་དེ་ནི་གྱི་ན་མཆོན། །གཞོན་ནུ་མ་ཡི་བདེ་བ་སྦྱིང་ལ་ཞེན་པ་
བཞིན། །དབང་བླག་དམ་པ་དེ་ནི་སུ་ལའང་བསྟན་ནུས་སམ།¹⁶ ཞེས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དམ་
པའི་མདོ་ལས། བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་ཆོས་ཉིད་ལ། རསམ་དུ་མེད་པའི་བློ་བཞག་ན། རྟོགས་རིས་
མེད་པའི་ཉམས་སྦྱང་འབྱུང་། རེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ།¹⁷ ཞེས་སོ།།

ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བྱུང་ལྷ་ན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤར་བ་དེའི་ཆོ་རྒྱལ་
འབྱུང་བ་དེའི་བློ་ངོར།

སྒྲུབ་དང་རྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱུམ་གཅིག་ལ། །ཡོད་དང་མེད་པ་ཀྱང་གྱི་མཐའ་ལས་འདས།།

སྒྲིང་དང་ཞིབ་གཉིས་སུ་མི་རྟོག་པ། [༡༩] །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད།།

མཉམ་དང་མི་མཉམ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་།།

ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲེས་པའི་ངོ་བོ་ཐ་མི་
དད་པས་སྒྲུབ་སྟོང་ཕྱུམ་གཅིག་རྩ་མཐོང་བ་ཉིད། ཀྱང་བྱེད་ལས། རི་ལྟར་སྒྲུབ་བདེ་བ་ཞིན་ཉིད་དུ་
གཅིག །མ་བཅོས་མཉམ་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ནི། མི་རྟོག་ཆོས་སྒྲིང་དགོངས་པ་ཁོང་ནས་འཆར།¹⁸ །
ཞེས་སོ། །སེམས་ཉིད་ཡོད་མེད་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་དབུངས་གསལ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་

ཞིག་ཉིས་མེད་ཀྱི་རྡོ་ལ་པ་ར་འཆར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོག་མ་ཐ་མ་དབུས་ཞི་ཞིང་། སྤྱིད་དང་མུ་རན་
འདས་ཞིབ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདེ་ཆེན་ཏེ། བཅུངས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། རང་གི་མཐུ་
ཡིས་རིག་པ་ལས། རྣོ་མ་ཉི་གཞན་ལས་འབྱུང་མི་འགྱུར།^{੧੧} ཞེས་སོ། །དེའི་ཆོ་ཤེས་བྱ་ལུལ་དང་
ཤེས་བྱེད་སྒྲོག་ཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཆར་ཏེ། དེ་ལས། བྱིན་དག་ཉིས་ཀ་བྱི་ཉིད་
ནང་། ཟབ་མོ་ཆ་ཤས་རྟོག་ལུལ་མེད།^{੧੨} ཅེས་སོ། །

འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུལ།

འདྲི་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ། བྱིན་ས་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་སྒྲོ་མིག་གིས།།[16]

རྒྱལ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ལྟོགས་བསྐྱབས་པས་ན། རྒྱལ་པ་ཟུང་ནམས་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་ཞོག།

དེའང་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེས་ཆེར་གོ་མས་རྗེས་སུ་བྱས་པ་ལས་མཐོང་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གོང་
མ་རྣམས་རང་གིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཡང་། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་བྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། གང་
གང་གིན་ཏུ་གོ་མས་གྱུར་བ། རྣོ་མ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒྲོ་འབྲས་བྱ།^{੧੩} །
ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །

བཞག་ཐབས་ལའང་དགུ་ལས། ཡོང་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་བཞག་པ་ནི། ད་ནི་བཞག་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལས། ཡོང་མེད་སྒྲོ་བ་སྒྲུབ་པར་བཞག་པ་ནི།

སེམས་ཉིད་མ་སྒྲེས་མཁའ་ལྟ་དག་པའི་ངང་། སེམས་བྱུང་མི་དམིགས་སྒྲིབ་ཆོགས་དེངས་པ་བཞིན།།[17]

ཡོངས་མེད་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིས། རི་བཞིན་ངང་ལ་ཡེ་བཞིན་མཉམ་པར་གཞག།

དེ་ཡང་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ལ་སེམས་བྱུང་གི་རྟོག་པ་རང་ཆོས་བཞག་པས་དེངས་པ་སྒྲིབ་
ཡལ་བ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའི་ངང་དེ་མ་ཡོངས་པར་དཔེའི་རང་བཞིན་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ནི། ཀྱུན་བྱེད་ལས།
ཀྱི་སེམས་དཔའ་དོ་རྗེ་རི་བཞིན་ཉིད་སྒྲོ་མས་ཤིག རྟོགས་པས་རང་སར་གྲོལ་བའི་ལྟ་བུལ། བ་
ཡོངས་རང་བཞིན་བཞག་པས་བྱ་རྩོལ་མེད། ཀྱུན་གྱང་རང་བྱུང་རང་སར་གྲོལ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་།
མ་སྒྲེས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉིད་འདྲི། མི་སྒྲེ་འགག་པ་རྣམས་པའི་ངང་དུ་ཞོག།^{੧੪} ཅེས་སོ། །

དྲངས་གསལ་རྫོག་བྲལ་དུ་བཞག་པ་ནི། དྲངས་གསལ་རྫོག་པ་མེད་པར་བཞག་པ་ནི།

དྲངས་ཤིང་སྤྲངས་པ་རྒྱུ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྫོག་བྲལ་དཔལ་རྒྱུ་མཚོ་མེད་པར་ཞོག།[༡༥]

སེམས་མ་བྱིང་བས་དྲངས་ལ། མི་རྒྱུད་པས་སྤྲངས་པ་རྒྱུ་མཚོ་རང་སྤོང་གནས་པ་ལྟ་བུའི་ངང་དུ་གཟུང་
འཛིན་ནམ་རྟོག་གི་རྫོག་བསམ་བསྒྲུབ་པར་དྲངས་སེང་ཏེ་བཞག་པ་ནི། ཀྱན་བྱེད་ལས། རྒྱུ་མཚོ་དྲངས་
པའི་ཉིང་ཏེ་འཛིན། སྤྲུ་རྟེན་ཡིད་ལ་བྱེད་མིན་པར། རྫི་བཞེན་རྫོག་པ་ཀྱན་དང་བྲལ། ཞེས་པ་དང་།
ཤེས་ནས་མ་ཡངས་དོན་ལ་གནས་པ་ལས། རྫོག་བསམ་མི་འཇུག་གཉེན་པོས་སེམས་མི་སྦྱོང་། ཡུལ་
ལ་མི་འཛོག་དྲན་པའི་སེམས་མི་སྦྱང་། ཁང་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོན་ཡིན་པས། ཀྱན་བྱེད་ང་ཡི་དོན་
ལ་འཇུག་པར་གྱིས།^{༡༥} ཞེས་སོ།

མཁའ་ལྟར་ཕྱོགས་བྲལ་དུ་བཞག་པ་ནི། ཕྱོགས་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བཞག་པ་ནི།

སྤྲང་ཞིང་གསལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། ཀྱན་རྟོག་སྤྱིན་མེད་ཕྱོགས་ལྟངས་བྲལ་པར་གྱོག།

སེམས་ཉིད་ཡེ་སྤྲང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་དུ་རྟེན་གྱི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་བཞག་པ་ནིང་། ཀྱན་
བྱེད་ལས། གྱེ་སེམས་དཔལ་དོན་ཆེན་པོ་ད་སྦྱོར་ས་ཤིག་སྤང་དོར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་ལ།
མཁའ་ལྟར་གནས་པས་ལུས་སེམས་བཅོས་སུ་མེད། འདྲ་ཤེས་ཞེན་འཛིན་མེད་པས་སྦྱོར་དུ་མེད།
མཁའ་ལྟར་རབ་ཞི་རྫོག་པ་ཀྱན་བྲལ་བ། ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་དགོངས་པའི་དམིགས་འཇུག་བྲལ།^{༡༦} ཞེས་སོ།

བྱར་མེད་བྱུང་རྒྱལ་དུ་བཞག་པ་ནི། དགག་སྒྲུབ་ཏེ་དོགས་དང་བྲལ་པར་བཞག་པ་ནི།

བརྟན་ཞིང་མི་གཡོ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལ། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་མེད་ཏེ་དོགས་བྲལ་པར་གྱོག།[༡༧]

སེམས་མི་གཡོ་བ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་ངང་དུ་དགག་སྒྲུབ་གྱི་རྟེན་གྱི་མེད་པར་བཞག་སྟེ། ཀྱན་བྱེད་ལས།
གྱེ་སྦྱོན་པའི་སྦྱོན་པ་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ཡིས། རྫོགས་པས་གཉིས་ཀའི་འཆིང་བ་རབ་བཅད་ནས། མི་
འགལ་མཉམ་པའི་དོན་ལ་གནས་བྱས་པས། ཀྱན་བྱེད་ང་ཡི་དགོངས་པར་ལྟན་གྱིས་བྱུབ། ཁང་གིས་

འཆིང་པ་ནི་རྟོག་བཅད་བྱས་ཤིང་། ཁྲོལ་པར་མི་འཇུག་མུ་ངན་འདས་མི་ལེན། སྙིང་པོའི་དོན་ལ་
ཕྱོགས་རིས་དམིགས་མི་འཛིན། རྟོན་ལ་མི་སྒྲོམ་སྙིང་རྩེའི་ཡུལ་མི་འཇུག་^{༩༩} ཅིས་སོ།

སྙང་ཡུལ་འགག་མེད་དུ་བཞག་པ་ནི། སྒྲོ་ལྔ་རང་གསལ་དུ་བཞག་པ་ནི།

དག་ཅིང་གསལ་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ། སྙང་ཡུལ་མ་འགགས་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུར་ཤོག།

སེམས་གསལ་དྲངས་ཐུང་པའི་ངང་དུ་དབང་བོའི་སྙང་ཡུལ་ཁྲ་བུན་ནི་ཤིགས་སེ་འཛིན་རྟོག་མེད་ལ་མ་
ཡེངས་པར་བཞག་སྟེ། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ་དེ་བྱིར་སེམས་དཔའ་དོན་རྩེ་ད་སྒྲོམས་ཤིག རང་བྱུང་ཡེ་
ཤེས་དམིགས་པ་ཀུན་ལས་འདས། རྟོགས་པས་དམིགས་པའི་དོན་དུ་འཛིན་གཤིས་བྱེད། ཡུལ་ལས་
འདས་པས་རྣམ་ཤེས་བྱུང་མི་བྱེད། རྟོངས་པོ་སྙིང་པོར་གསལ་བས་སྒྲོམ་མི་བྱེད། རྣམ་པ་སྙིང་པོར་
གསལ་བས་རེ་དོགས་མེད།^{༡༠༠} ཅིས་སོ།

ཡེ་ཁྲོལ་དག་གསལ་དུ་བཞག་པ་ནི། དག་གསལ་གཉེན་པོས་མ་བསྐྱད་པར་བཞག་པ་ནི།

ཡེ་ཁྲོལ་སོར་གཞག་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུ་ལ། བྱིང་རྟོན་གཉིས་མེད་དག་ཅིང་གསལ་བར་ཤོག།[༡༩]

སེམས་གསལ་དྲངས་ཐུང་པའི་ངང་དུ་བྱིང་རྟོན་མེད་པར་བཞག་པ་ནི། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ་སེམས་
དཔའ་དོན་རྩེ་ལེགས་པར་ད་སྒྲོམས་ཤིག ཁ་སྐྱེས་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་སྙང་བས། སྙང་བ་དངོས་
པོར་མི་ལྟ་འཛིན་མི་བྱེད། སྙང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རང་གྲོལ་བས། སྙང་བ་མི་སྒྲོམ་རི་བཞིན་རྟོགས་
པས་གྲོལ།^{༡༠༡} ཞེས་པ་ལྟར་བཞག་པས་སྙང་བ་སྙིང་པོར་ཤེས་པ་འཇའ་ཚོན་ལྟར་ཤེས་སོ།

ཅེ་གཅིག་མདའ་མཁའ་ལྟར་བཞག་པ་ནི། ཅེ་གཅིག་མ་ཡེངས་པར་བཞག་པ་ནི།

གཞན་དུ་མ་ཡེངས་མདའ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། གཞུག་མའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་བསྐྱུ་བུལ་བར་ཤོག།

སེམས་ཚོས་ཉིད་གྱི་ངང་ལས་མ་ཡེངས་པར་ཅོན་ནི་ཅེ་རེ་བ་མདའ་བསྐྱངས་པ་ལྟར་མིག་ཏུ་བཅུག་
སྟེ་བཞག་པ་ནི། ཀུན་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་དུ་མེད་པའི་སྙིང་པོ་ལ། ཁ་ཡེངས་དུན་པས་གཟུང་བ་
མན་དག་ཡིན།^{༡༠༢} ཞེས་སོ།

བྱར་མེད་ལྷན་གྱི་བུ་བཞག་པ་ནི། སློབ་དེ་ལས་ཟེན་དུ་བཞག་པ་ནི།

ཐག་ཆོད་ཤེས་པ་ལས་ཟེན་ལྟ་བུ་ལ། །རེ་དོགས་གཉིས་མེད་ལྷན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་ཤོག།[༡༩]

སེམས་རང་སོར་བཞག་པ་ལས་ཆོས་སྐྱུ་རང་གནས་སུ་ཐག་ཆོད་པས་བྱིན་ས་རེ་བ་དང་དོགས་པ་མེད་
པའི་ངང་དེར་རང་བབས་སུ་སློང་ནས་བཞག་སྟེ། ཀྱན་བྱེད་ལས། གྱེ་ལམ་འདིར་འཇུག་ཅིང་བསྐྱོམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་བའི་ས་ལ་གནས། །དགོངས་པ་མི་འཛིན་ཕྱོགས་རིས་གཟུང་
དུ་མེད། སྒྲིང་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་དང་མི་འཇུག་འདས།^༩ །ཞེས་སོ། །དེ་འང་སྒོ་གསུམ་གྱི་ནར་སློང་
ནས་མ་ཡངས་ཅམ་དུ་འཛོག་གི ༡་ཅང་དྲན་པ་བསྐྱེམས་པའང་མི་དགོས་སོ། །ཡང་རྒྱ་ཡན་དུ་ཡིངས་
ནའང་ཐ་མལ་དུ་ལྷུང་བས་ན། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་རང་བབས་མ་ཡིངས་པའི་ངང་ལ་བཞག་པར་ཡང་།
དེ་ལས། གྱེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ཡིས། །སྒོམ་ཁིང་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ། །མ་
བསམས་ལལ་བར་གནས་པས་འཁོར་བ་ཉིད། །བཙལ་ཁིང་བསྐྱེམས་པས་རྣམ་རྟོག་མཚན་མའི་
ལམ།^༩ །ཞེས་སོ། །རི་ལྷར་བྱ་ན། དེ་ལས། གྱེ་སེམས་དཔལ་འདྲོ་རྩེ་རི་བཞིན་ཉིད་སྐྱོམས་གིག །རང་
ལུས་མི་བཙོས་དབང་པོ་མི་བརྟུལ་ཏེ། །ངག་ཀྱང་མི་བསུམ་བྱ་བཙལ་གང་ཡང་མེད། །སེམས་ཀྱང་
གར་གཏད་མི་གཡོའི་ངང་ལ་བཞག །བྱ་བ་མེད་པའི་ཐིན་ལས་འདི་བསྐྱོམས་པས། །བྱས་པ་མེད་པར་
དོན་ཀྱན་རྫོགས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་པ་དང་། གྱེ་རྣལ་འབྱོར་དུས་གཏོག་འཇུག་པའི་རྣལ་ལྷན་ལ། ཀྱན་
བྱེད་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་བསྟན་བྱས་ན། །རྟོགས་པའི་གྲོང་ལ་དྲན་ཁིང་འདྲིས་པ་ལས། །སྒོམ་ཁིང་
འཇུག་དུ་མེད་པར་ལུང་སྟོན་ཅིག་^༩ །ཅེས་སོ། །

བཞག་ཐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་དོན་བསྟན་བཞི། དེ་ལྟར་བཞག་ཐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ།

འདི་ནི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། །ཞིགནས་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན། །

སྒྲེ་མེད་ངང་དེར་གནས་པས་ཞིགནས་ལ། །གསལ་སྤྲོད་སྒྲོས་དང་བྲལ་བས་ལྷག་མཐོང་ཉིད། །[༢༠]

དབྱེར་མེད་འོ་གཅིག་པས་ཟུང་དུ་འབྲེལ། །

དེའང་གཟུང་འཛིན་མེད་པས་རང་བཞིན་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་།

ཡིན་ཐོག་ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ཞིག་ནས་ལ། དེ་དུས་གསལ་ཆ་ལྟག་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དབྱེར་མེད་
 པས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་བཏགས་དུས་ནས་གཉིས་ཀ་གང་དུ་འདྲ་བསལ་མེད་པས། ཞིག་ནས་
 ཞིག་ནས་གྱི་འདྲ་ཤེས་ཞི། ལྟག་མཐོང་ལྟག་མཐོང་དུ་རྟོག་པ་མེད་པས་དབྱེར་མེད་གཏུག་མའི་
 ཟུང་འཇུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞིག་ནས་ནི་
 ཡང་དག་པའི་བསམ་བ་སྟེ་ཞི་བའི་འདྲ་ཤེས་ལ་ཡང་མི་གནས་པའོ། །ལྟག་མཐོང་ནི་ལྟ་བ་མཐོང་བ་སྟེ་
 ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའོ། །གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་མཐོང་
 བའོ།^{༥༥} །ཞེས་སོ།

ལམ་བཟོད་རྒྱལ་ལ་ཡང་བདུན་ལས། བཞག་ཐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྗོད་མེད་མཐོང་རྒྱལ་ནི། ད་ནི་དེ་ལྟར་བཞག་
 པས་ཡོ་ཤེས་བཞིའི་རིམ་པས་ལམ་གྱི་འགྲོད་རྒྱལ་ཡང་བཤད་དེ། རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྣང་བའི་
 ཡོ་ཤེས་བསྟན་པ་ནི། བཞག་ཐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་སེམས་གཏུག་མར་གནས་པ།

དེ་ཚེ་ཟབ་ཞི་སྤྱོད་དང་བལ་བའི་སེམས། །སྤྱོད་བསམ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་མཐོང་བས།

སྣང་བའི་ཡོ་ཤེས་གིན་ཏུ་མི་རྟོག་པ།^[༡] །འོད་གསལ་ཤེས་རབ་པ་རྣམས་ལྟོན་ཞེས་བྱ།

སེམས་ཉིད་སྤྱོད་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་རང་དུ་སློང་འཇུག་པ་ནི་ནས་དྲངས་གསལ་གཡོ་བ་
 མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་ཐོག་མར་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣང་བའི་ཡོ་ཤེས་ཉི་འོད་གསལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རྣམས་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཉི། རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ལས། འོད་གསལ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །རྫོགས་ནས་ཡོ་ཤེས་
 ཆེན་པོའི་ས། སྣང་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །མཆོད་པ་ཡོ་ཤེས་སྤྱོད་མ་སྟེ། ཐོབ་པ་དམ་པ་འཕགས་པའི་
 ལམ། ཉེ་བར་ཐོབ་པས་རྫོགས་པའོ།^{༥༦} །ཞེས་སོ། །འདི་དག་གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་བར་དོའི་སྣང་
 ཅིག་བཞིལ་སྤྱར་ཉེ་གྲོལ་རྒྱལ་བཤད་པའང་། ད་ལྟ་འདི་བཞིན་ཡོད་པ་རོ་ཤེས་གིང་ཐོབ་པ་རྣམས་
 དེར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ།

ཐར་ལམ་ཟིན་པའི་རྟགས་ནི། དེ་འདྲ་སྣང་བའི་ཡོ་ཤེས་འོད་གསལ་བ་དང་པོར་སྤྱོད་པས་སེམས་
 ཉིད་གཏུག་མའི་ཡོ་ཤེས་ངོས་ཟིན། ཐར་པའི་ལམ་སྤྱོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བོན་ཐེབས་པའོ། །

དེ་ནས་ཆེས་ཆེར་གོ་མས་པས་སྟོན་པས་ལྟག[༩༥] ཉིང་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཉི་མ་སྟོན་མེད་འཆར།
 ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་མཉམ་པའི་དོན་མཐོང་ནས། ལྷན་དང་མངོན་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད་མངའ་བས།
 ཁྱེད་ལས་པར་སྟོན་ཕྱེ་བ་དཔག་མེད་མཐོང་།[༩༦] དེ་ཆོ་བཀའ་མེད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ།
 ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན།

འདིར་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་དང་པོར་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་བརྟེས་ཏེ། ཉན་གི་སྟིང་གའི་རྩ་ལའོར་ལ་བརྟེན་པའི་འདབ་མའི་རྒྱུ་ཕྱག་གཅིག་དག
 ཁམས་དྲུངས་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆེར་འོད་གསལ་ཁྱེད་ལའོར་ལོ་གཞན་རྣམས་སྤངས་པས་ལ་བས་རྒྱུང་
 སེམས་ཁྱེད་པར་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་བརྟན་ཁྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུང་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་
 འགགས་པས། ལྷགས་ལྟར་ན་ནང་གི་ཁམས་ལ་ཡེ་ལྟན་གྱི་ཁྱེད་ཁམས་སྤངས་ལ། མཚན་ཉིད་ལྟར་ན་
 སངས་རྒྱལ་བརྒྱའི་ཞལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ཁྱེད་སྤངས་བར་བཤད་དེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་སའི་སྤྱོན་
 དང་མངོན་ཤེས་ལྟར་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲུགས་པ་ཅན་ལས་ཆེས་དག་ཅིང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཐོབ་སྟེ་ཀྱུན་བརྟགས་
 པ་མཐོང་བས་སྤངས་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཁྱེད་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་པའི་དགོངས་
 པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལོ། ལས་པོ་ཆེ་ལས། འཆོབ་ཆད་དང་མི་བསྐྱགས་ངན་འགྲོད་དང་། འཁོར་གྱི་
 འཛིགས་བྲལ་ཉམ་ངའི་གཞོད་པ་མེད།^༡ ཅེས་འཛིགས་པ་ལྟ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ།

མཐོང་ཐོན་གོ་མས་པས་གཟུངས་སྒྲིབ་ཡེ་ཤེས་འཆར་རྩལ་ནི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཐོབ་པ།

དེ་ལས་ཆེས་ཆེར་གོ་དུ་འཕེལ་བ་ཡིས། རྟོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་ཅིང་།[༩༧]

རྟོག་དང་མི་རྟོག་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས། གཟུངས་སྒྲིབ་ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་རྒྱ་ཆེ་ཁྱེད་།

མཉམ་པར་གཞག་དང་མ་བཞག་གཉིས་མེད་པར། རྟོག་ཏུ་མཉམ་གཞག་སྒྲུལ་པ་བསམ་ཡས་རྟོན།[༩༨]

ཆད་མེད་ཁྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འཇུག།

དེ་འང་མཐོང་ཐོན་གྱི་དོན་གོ་མས་པར་བྱེད་པས་སྟོན་པའི་ལམ་སྟེ། རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པས་ས་རེ་
 རེར་ཡོན་ཏན་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གྲངས་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་སྒྲུལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ལ།

ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཤེས་ཐོབ་ན་རྟོག་པ་ཡོད་པས་མཉམ་ཤེས་ཐ་དད་པ་འང་ཡོད་ལ།
 དག་པ་ས་གསུམ་ནས་མངོན་གྱུར་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་འདྲེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཟུང་བླ་ལས། བྱ་བ་སྦྱབ་པ་རྟག་ཏུ་སྟོ། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང་།⁽¹⁾ །ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྐར་བརྟན་པ་བཞིན་ནོ།།

ཉེ་བར་ཐོབ་པ་འཕགས་ལམ་རྫོགས་རྒྱལ་ནི། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་གྱུར་རྟོ་རྟོ་ཤི་ལུས་གྱི།

ཅ་ཁམས་དག་ཅིང་རྒྱུ་སེམས་ཡོན་ཏན་མཚོག། ཤིན་ཏུ་གྱུ་ཆེདྲི་མ་མེད་པ་ན།།

ཉེ་བར་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ།^[14] །འཕགས་ལམ་རྫོགས་ནས་སྦྱར་དུ་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ།།

འདི་ནི་འོད་གསལ་སྒྲིང་པོའི་ཐེག་པ་སྟེ། །སྒྲུལ་བཟང་འབྲས་བུ་ཆེ་འདིར་གྲོལ་བ་ཡིན།།

དེ་འང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉེ་བར་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཕགས་ལམ་བརྒྱུད་བསྒྲོམས་པས་ལྟན་
 ཅིག་སྟེས་པ་ས་དགའི་དྲི་མ་རྣམས་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་ནི་ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཅ་རྒྱུང་
 ཐེག་ལེ་ལས་སུ་རུང་བ་ལས་སྤང་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་བསགས་གྱུར་དེ་དག་ལས་
 སུ་རུང་ཞིང་རྩོལ་བས་སྦྱངས་པ་ལས་གྱུར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་དཔུ་མ་ལ་མཐུད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
 ཡོད་པའི་དང་པོ་གཉིས་གྲོལ་བས་ས་དང་པོ་ནས། ཉི་ཤུ་པ་གྲོལ་བས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་
 འཆར་ཞིང་། སྦྱང་གཞིའི་ཅ་འདབ་རྣམས་སྦྱང་བྱེད་གྱི་ཅ་འདབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆེད་པས་བསྐྱམས་དུས་
 རྒྱང་ཞབས་འབྲུལ་སྤང་སྦྱངས་ཏེ། སྦྱང་བྱེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཅ་ར་ཡེ་ཤེས་གྱི་དྲུངས་མ་དང་རྒྱང་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པ་རྒྱ་བ་མེད་པ་རྟུང་པ་ལས་ས་ལམ་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །

དེ་འང་སྒྲུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཅ་འདབ་ལས་སུ་རུང་བས་ཚོགས་སྦྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་འཆར།
 སངས་རྒྱལ་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ཞལ་མཐོང་། མགིན་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གྱི་ལས་སུ་རུང་བས་ཡོངས་སྒྲུའི་ཞིང་སྤང་།
 སྦྱིང་གའི་ལས་སུ་རུང་བས་མཐོང་ལམ་སྟེ། མགིན་པས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ཡོངས་སྒྲུའི་
 ཡོན་ཏན་སྤང་། སྦྱི་བོའི་ལས་སུ་རུང་བས་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཆར། ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་པ་
 དཔུ་མའི་མཐུད་པ་གྲོལ་དུས་ཅ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དག་པས་སྦྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་རོ། །

དེའང་། སྐྱེ་འབྲུལ་དོན་རྗེ་ལས། ས་དང་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་རྣམས། ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱེ་འཕྱི་ལས། རྒྱུ་
 དང་བདེ་ཆེན་ལས་འདོད་དེ། རྒྱུ་དག་ཞི་སྤྱོད་བྱེད་འཕེལ་དང་འགྲིལ། སྤྱིད་དང་མྱ་ངན་འདས་འཕེལ་
 འགྲིལ། རྣམ་བཞི་འཇགས་མཐུ་མཐར་ལྷ་འཁོར་ལོ། ཁག་ཉིས་ག་ཉིས་ཀྱི་ནི་གཅིག་མ་རྫོགས། ས་བཅུ་
 ཐ་མས་ཡེ་ཤེས་ས། བཞོ་བས་སྤྱིད་དང་འོག་ཏུ་གྲགས།^{༡༩} ཁེས་སོ། དེའང་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་ལྟར་ན་སྐྱེ་གསུམ། བཞི་ལྟར་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཞི། ལྷ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་
 དང་ལྷ་རྫོགས་གིང་། མདུན་པ་ཉི་ལྔ་ས་བཅུ་ལོ། ཁག་ཉིས་གས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱེ། དེ་དག་གོང་
 བས་གོང་ཏུ་གོ་ལ་ནས་འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་པའོ། རྒྱལ་ས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་རྩ་མདུན་གོ་ལ་བ་
 ལས་གོ་ལ་བའི་རྩལ་བར་དོ་འཕྲོས་སྐྱེ་བཤད་པར་བྱ་སྤྱེ། དེའང་འོད་གསལ་བཞི་ལས། གནས་སྐྱལ་ས་
 གང་ཏུ་འཆར་བ་དོས་བཟུང་ན། སྐར་བ་སྟན་པ་ལྟར་དབུ་མའི་དབུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་གྱི་རྩ།
 སྤྱིད་དབུས་དྲུངས་མ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བ་ཐིམ་དབུས་འཆར་རོ། དེའང་ཐིམ་རྩལ་ནི། ཡེ་
 ཤེས་མའོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་ཆོ། ཁག་ལས་ནི་སྤྱི་ལ་ཐིམ་
 པར་འབྱུང་། སྤྱི་དྲི་རོ་མེ་ལ་ཐིམ། དེག་ནི་ཆོས་ལ་ཐིམ་པར་འབྱུང་།^{༢༠} ཁེས་པ་དེ་དེ་ཆོ་ཡེ་ཤེས་
 རོལ་བ་ལས། དང་པོ་ས་ནི་རྩལ་ཐིམ། རྩལ་ཡང་མེ་ཐིམ་འབྱུང་ཏེ། མེ་ནི་རྩལ་ལ་ཐིམ་གྱུར་ནས།
 རྩལ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ཐིམ། རྣམ་ཤེས་གཟུང་བ་འདི་ཉིད་ནི། འོད་གསལ་བར་ཡང་འཇུག་པར་
 འབྱུང་།^{༢༡} ཁེས་སོ།

དེའང་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་ཐིམ་པས་གཟུགས་མི་གསལ་བར་སོང་དབུས་ས་རྩལ་ལ་ཐིམ་པས་ལུས་
 ཀྱི་སྟོབས་ཉམས། སྤྱི་དྲི་ལ་ཐིམ་པས་རྩལ་པ་མི་གསང་དུ་སོང་དབུས་རྩལ་ལ་ཐིམ་པས་ག་ཤེར་བའི་ཆ་
 བསྐྱམ་ཞིང་ཁག་རྣམས་ཀྱི་དྲུངས་མ་རྩལ་བཅན་རོ་རྒྱུད་ཏུ་འདུ། དྲི་རོ་ལ་ཐིམ་པས་སྐྱེས་དྲི་མི་ཆོར་
 དབུས་མེ་རྒྱུད་ལ་ཐིམ་པས་དྲོད་མཐའ་ནས་སྤྱད་ཅིང་འཁོར་ལོ་བཞིའི་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་དྲུངས་མ་
 དབུས་སྐྱེ་འཇུག་རོ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པས་ལྷེས་རོ་མི་ཆོར་དབུས་རྒྱུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པས་དབུགས་འབྱུང་
 འཆད། རོ་བརྒྱུད་གི་དྲུངས་མ་ཐིམས་ཅད་ཡར་སྐྱེ་མར་སྐྱེ་འུལ་སྤྱེ་བ། དེག་ཆོས་ལ་ཐིམ་དབུས་ལུས་
 ཀྱིས་དེག་བྱ་མི་ཆོར་ཞིང་མདངས་ཉམས་དབུས་རྣམ་ཤེས་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་སྤྱེ། དབུ་མའི་ཡར་སྐྱེ་འུལ་

རྟོལ་རོ་མའི་དྲངས་མ་དཀར་པོ་ཐིམ། མར་སྒྲར་ཨ་ལ་བརྒྱང་མའི་དྲངས་མ་དམར་པོ་ཐིམ་པ་སྒྲིང་
གའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་གྱི་དྲངས་མ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཐིམ་པས་ཕྱ་རགས་ཀྱི་རྟོག་པ་འགགས་ནས་ཡེ་
ཤེས་འོད་གསལ་བ་འཆར་རོ། །དེའང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱུ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་རང་ལ་སྒྲང་
བར་འགྱུར་རྟེ། སེམས་ཉིད་སྒྲོང་པའི་རང་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་འོད་གསལ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། སྒྲང་བའི་
ཆ་ལས་ལྟན་གྲུབ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་འོད་གསལ་རྣམ་པ་ལྔ་འཆར་རོ། །རང་པོ་ནི་སྒྲང་བ་དང་། མཆོད་
བ་དང་། ཐོབ་བ་དང་། ཉེ་བར་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རང་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་
སྒྲང་ཅིག་ལ། བྱི་རྟགས་སམ་སྒྲང་བ་ལ་འོད་ཟེར་ལྔ་སྟེག་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཅམ་སྟེ་འབྱུང་བའི་དྲངས་མ་ལྔ་
སྒྲིང་པོ་ལ་ཐིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་འཆར་རོ། །ནང་རྟགས་སམ་རོ་པོ་ལ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
མེ་འོང་ལྟ་བུ་འཆར་རྟེ། གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལས། དང་པོ་སྟེག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། འོད་ཟེར་ལྔ་དང་
ལྟན་པ་མཐོང་། ཞེས་བ་དང་། སྒྲང་བ་ཞེས་བུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བ། གསལ་པའི་ཆ་དེ་གཟུང་རྟོག་
སྒྲངས་པ་ལས། འབྱུང་བ་མི་འབྱུང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་གང་། ལྟང་ངེས་གནས་པ་སྒྲང་ཅིག་དང་པོ་
ཡིན།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

ཡེ་ཤེས་དེས་ཞེ་སྒྲང་ལས་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་སྒྲུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་འགག་སྟེ། ལྷུ་དེ་བའི་
སྒྲོད་བསྒྲུས་ལས། རྣམ་རྟོག་སྒྲུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པོའི་མིང་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བར་མ་དང་། འུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་འགོ་བ་
དང་། སོང་བ་དང་། བྱ་ངན་དང་། བྱ་ངན་བར་མ་དང་། འུ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞི་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་
དང་། འཛིགས་པ་དང་། འཛིགས་པ་བར་མ་དང་། འུ་འདོད་ཆགས་དང་། སྟེང་བ་དང་། སྟེང་བ་
བར་མ་དང་། འུ་འདོད་སྟེང་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་
དང་། ཆོར་བ་དང་། ཆོར་བ་བར་མ་དང་། འུ་འདོད་ཆོར་བ་དང་། དུག་པ་པོ་དང་། དུག་གཞི་དང་། སོ་
སོར་རྟོག་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། བརྟེ་བ་དང་། བརྟེ་བ་བར་མ་དང་། འུ་འདོད་བརྟེ་བ་དང་།
དོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བསགས་པ་ཉིད་དང་། དཔག་དོག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སྒྲུམ་ཅུ་ཅུ་
གསུམ་མོ།^{༡༢} །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་སྒྲང་བ་མཆོད་པ་ལ་ཐིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ། བྱི་རྟགས་སྒྲུ་

མལ་པ་རྒྱ་པ་ཤར་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱན་གཞི་ལ་འཇུག་པས་ཤར་བུ་འི་གདངས་དཀར་པོ་གསལ་བའོ།
 བར་རྟགས་ཐུང་བས་གསལ་བ་དེར་འཛིན་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་རྒྱལ་ལས། གཉིས་པ་རྒྱ་པ་ལྟ་བུ་དང། ཞེས་
 པ་དང། མཆེད་པ་རྣམ་པར་རབ་རྒྱ་མི་རྟོག་སྟེ། ཆེས་གསལ་བ་ལ་འཛིན་རྟོག་མ་ཞུགས་པ། ཡེ་
 ཤེས་པ་ལྟར་བྲལ་མི་རྟོག་པ། ལྟན་མེར་གནས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡིན།^ཕ ཞེས་སོ། ཡེ་
 ཤེས་དེས་འདོད་ཆགས་ལས་ཐུང་བའི་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱ་འགག་སྟེ། སྟོད་བསུས་ལས། འདོད་ཆགས་
 ལས་ཐུང་བའི་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱ་གང་ཞེན། ཆགས་པ་དང། ཆགས་པ་བར་མ་དང། ཀུན་དུ་ཆགས་པ་
 དང། དགའ་བ་དང། དགའ་བ་བར་མ་དང། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དང། རངས་པ་དང། རབ་རྒྱ་མགྲུ་
 བ་དང། རོ་མཚར་བ་དང། དགོད་པ་དང། ཚིམ་པ་དང། འཕྱུད་པ་དང། འོ་བྱེད་པ་དང། འཛིབ་པ་
 དང། བརྟན་པ་དང། བརྟེན་པ་དང། ར་རྒྱལ་དང། བྱ་བ་དང། འགྲོགས་པ་དང། སྟོབས་དང།
 དབྱོག་པ་དང། སྟོ་བ་དང། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་དགའ་བ་ལ་སྦྱར་བ་དང། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སྦྱར་
 བ་དང། སྒྲིག་པ་དང། རྣམ་པར་སྒྲིག་པ་དང། ཞེ་འགྲས་པ་དང། དགེ་བ་དང། ཆོག་གསལ་བ་དང།
 བདེན་པ་དང། མི་བདེན་པ་དང། དེས་པ་དང། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང། སྦྱིན་པ་པོ་དང། གཞན་ལ་
 སྦྱར་བ་དང། དཔའ་པོ་དང། རོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང། གཡོ་སྦྱར་དང། སྟག་པ་དང། མི་སྦྱན་པ་དང།
 གྲུ་གྲུ་ཆེ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ལས་ཐུང་བའི་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱ་པོ་^ཆ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་མཆེད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཐིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། བྱི་རྟགས་སུ་ཉི་མ་ཤར་བའམ་མེའི་
 སྒར་པ་ལྟར་དམར་མེར་དུ་སྒར་སྟེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱན་གཞིར་ཐིམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩའི་
 གདངས་སོ། བར་རྟགས་སུ་བདེ་གསལ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་བས་ལྟག་པ་འཆར་ཏེ། རྣམ་
 རྒྱལ་ལས། གསུམ་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང། ཞེས་པ་དང། ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་མི་རྟོག་པ། ཁགས་ལ་
 བ་ཅམ་དུ་འང་མི་གནས་ཤིན་ཏུ་སྟེ། རྒྱུད་མེས་མི་བྱེད་གསལ་བར་འཆར་བ་སྟེ། ལྟན་མེར་གནས་
 པ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ཡིན།^ཇ ཞེས་སོ། ཡེ་ཤེས་དེས་གནི་སྟག་ལས་ཐུང་བའི་རྟོག་པ་བདུན་
 འགག་སྟེ། སྟོད་བསུས་ལས། གནི་སྟག་ལས་ཐུང་བའི་རྟོག་པ་བདུན་གང་ཞེན། མི་གསལ་བ་དང།
 བརྟེན་དེས་པ་དང། འཕྱལ་བ་དང། མི་སྦྱར་བ་དང། སྟོ་བ་དང། ལེ་ལོ་དང། ཐེ་ཚོམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་

གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བརྟུན་པོ་དེ་དག་འགག་གོ་^{ལྔ} ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཐོབ་པ་ཉེ་བར་ཐོབ་
པ་ལ་ཐིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། བྱིན་གས་མཐིང་ནག་གམ་ལྗང་ནག་མུན་ཐོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏི་མུག་ཀྱང་
གཞིའི་ཆ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པས་དབུས་རྩའི་གདངས་སོ། །ཁང་རྟགས་ཐོན་བས་དྲངས་ལ་འོད་
གསལ་བས་ཞེན་རྟོག་གི་དྲིམ་མཐའ་དག་དག་པ་སྟེ། རྣམ་རྒྱལ་ལས། བཞི་པ་མུན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་
པ་དང་། ཉེ་བ་ཐོབ་པ་དྲིམ་མེད་པ་སྟེ། །རང་བྱུང་རང་གསལ་བདེ་བ་དམིགས་སུ་མེད། བྱ་རགས་
རང་བཞིན་ཏིང་འཛིན་མཆོག་མི་ལྟུང་། །སྒྲ་ཅིག་བཞིཔར་མི་ལྟུང་བྱེད་བྱེད་ཡིན།^{ལྔ} ཞེས་སོ། །དེའི་
དུས་སུ་སྟིང་གའི་རྩ་དར་དཀར་གྱི་སྒྲ་དཔ་འདྲ་བའི་ནང་གི་ཁྲག་དབུགས་ཀྱི་དྲངས་མ་ལ་ཐིག་ལེ་ཨ་
རྟོ་རྟོགས་པར་ཐིམ་ནས་གིན་ཏུ་ཐོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་མངོན་དུ་
འཆར་རོ། །འོད་གསལ་བཞི་རིམ་གྱིས་འཆར་བ་ཡང་ཨ་རྟོ་སྟིང་གའི་རྩ་འདྲ་བུ་འདྲུས་པ་དྲངས་མའི་
རྩ་ནང་གི་དྲངས་མ་ཆེན་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པས་དེར་གྱུར་བའོ། །དེ་འདྲའོད་གསལ་དང་པོ་གསུམ་
ཀྱི་དུས་སུ་སྒྲིབ་པ་རགས་པ་རྣམས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ལ། བཞིཔའི་དུས་སུ་བྲ་བ་ཐིམ་པས་སྒྲིབ་པ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་སྒྲ་བས་གིག་དེར་འབྱུང་བས་ཡེ་ཐོག་ཏུ་གྲོ་ལ་བའི་འཐད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
མངོན་དུ་བྱེད་དུས་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་ངས་པས་མི་ལྟོག་ལ། འདི་ངོ་མ་གཤམ་ན་ལྟོག་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལམ་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་སྤངས་པ་མེད་པས་ལྟོག་གོ། །ངོ་གཤམ་ནས་
མི་ལྟོག་པ་ནི། ངོ་གཤམ་དུས་གྲོ་ལ་ནས་མངོན་གཤམ་ལ་སོགས་ཟག་མེད་པ་རྟེན་པས་ལྟོག་པའི་གནས་
མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་སྒྲའི་འོད་གསལ་ལོ། །དེ་ནས་ལྷན་གྲུབ་གཞུགས་སྒྲའི་འོད་གསལ་ནི་
སྒྲ་ཅིག་བཞིཔའི་རྗེས་དེ་ཉིད་ལ་འཆར་ཏེ། རྣམ་རྒྱལ་ལས། ལྟ་བུ་སྒྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལ། མི་
རྟོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ་འཆར།^{ལྔ} ཞེས་པས། དང་པོར་སྟོན་ཀའི་ནམ་མཁའ་སྒྲིན་མེད་པ་ལྟ་བུ་
ལ་འོད་མཐིང་ག་ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་ཆོས་སྒྲའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆར་རོ། །

དེ་འདྲ་སྟིང་གའི་རྟོ་གསལ་ལ་རིགས་ལྟའི་སྒྲ་དང་ཞིང་ཁམས་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་
ནས་མི་བསྟོན་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་། སྤང་བ་མཐའ་ཡས་དང་། རོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་
གཙོ་འཁོར་རྣམས་ཆོས་སྒྲའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཆར་རོ། །དེ་དག་གྱུང་སྟིང་ནང་གི་གདངས་ལས་རང་

གར་བས་ལོག་མེན་དོན་དེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུས་དེར་སྒྲུང་བ་སྟེ། སྒར་ངོ་འཕྲོད་ཅིང་བརྟན་
 བ་ཡོད་པ་རྣམས་དུས་དེར་གྲོལ་ཡོ། །དེའང་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲིབ་ཅིག་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱི་ཞག་
 ཡིན་པས། ད་ལྟ་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་རྣམ་རྟོག་བྱིམ་མ་འཕྲོས་སྒྲུ་མ་འགགས་
 པའི་བར་གྱི་གསལ་དྲངས་ལ་རིམ་ཅུ་གནས་ཡུན་རིང་བ་བར་དོའི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་བསམ་གཏན་གྱི་
 རིམ་པའང་དེ་ཡིན་པས། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བརྟན་པ་ཆེ་བ་གལ་ཆེ་ལོ། །དེར་ངོ་མ་གཤིས་ན་སྤྱིད་པའི་བར་
 དོ་ལ་སྤྱི་ལམ་ལྟར་ཡོད་ཡུད་དུ་སྒྲུང་བའི་བྱེད་སྒྲུ་མའི་སྒྲུང་བ་དང་། བྱེད་བྱི་མའི་གནས་དང་ཡུལ་གྱི་
 སྒྲུང་བར་འཆར་དུས། རབ་བྱིས་བདེན་མེད། འབྲིང་གིས་བསྐྱེད་ཐོགས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ། ཐ་མས་
 རྒྱབས་འགོ་ལ་སོགས་པས་བར་དོའི་འཛིགས་པ་ལས་ལོག་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲིས་ཏེ་བྱིམ་ལ་
 གྲོལ་བར་གསུངས་སོ། །འཕྲོས་དང་བཅས་པས་འོད་གསལ་རྣམ་པ་བཞིས་ལམ་བཞོད་པའི་རྒྱུ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ།

དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་སྒྲོམ་རིམ་བཞག་ཐབས་གོམས་པས་རིགས་འཛིན་འགྲུབ་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པའི། བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་
 ཡང་མདོར་བསྟན་ཞི་ལྷག་གསུམ་གྱི། མདོར་བསྟན་པའི། ད་ནི།

དབང་པོ་ཐ་མས་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡང་། [༡༩] །དང་པོར་ཞི་ལྷག་སོ་སོར་རྒྱལ་སྒྲུང་སྟེ།

བརྟན་པར་གྱུར་ནས་རྒྱང་འཇུག་དབྱེར་མེད་བསྒྲོམ། །དེ་ཡང་ཐབས་རྒྱལ་དཔག་མེད་རྒྱལ་ལ་བསྒྲུབ།

ཞིག་ནས་ལའང་གསུམ་ལས།

རྣམ་རྟོག་འདུལ་བར་བརྟན་པའི། རིམ་པ་ཞེན།

ཐོག་མར་ཞིག་ནས་བཅའ་བའི་རིམ་པ་ནི། [༢༠] །དེའི་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུན་ལ་རབ་འདུག་ནས།

དཔག་ས་དབྱུང་རྒྱུ་པའི་ཁ་དོག་གངས་རྣམས་གྱིས། །ཉིན་འགར་རྣམ་རྟོག་འདུལ་ཞིང་གནས་པར་བ།

དེའང་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོར་མ་སྟེ་པོའི་འཆོལ་དང་འདུ་འཛི་དང་གྲག་ཅོར་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་
 གནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་འཛིན་པར་སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་སྒྲིལ་གྱི་བཅས་ནས་ལག་པ་ཐུས་
 མོ་ལ་བཀའ་བ་སྟེ། ཅུ་གསུམ་གསལ་པའི་རོ་མ་དཀར་པོ་ནས་སྒྲུ་བུ་གཡས་ལ་རྒྱང་བྱིར་སོང་བས་ནད་

གདོན་ཕྱི་གསྐྱེའི་ཐམས་ཅད་སྔོ་ཁང་ནས་དུ་བ་སོང་བ་ལྟར་སངས། བར་དུ་འཇུག་དུས་སངས་རྒྱལ་ལ་
 སོགས་པའི་དྲིང་རེ་འཛིན་འོད་དུ་སྒྱུར་པ་སྒྲུབ་གཏོག་ནས་བརྒྱུད་མ་དམར་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་
 དཔུ་མའི་ནང་དུ་ཐིམ་པར་བསམས་ལ་དར་ཅིག་ཐུབ་ཐང་དུ་སྒྲེང་འོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྒྱུར་ལ་གཟུང་། ཡང་
 དལ་ཐུས་ལྷ་མ་བཞིན་བཏང་ལ་ལྟག་རྒྱུད་ཟད་རེ་གཟུང་། རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་ནི་དབྱིད་གསུམ་ས་རྒྱུད་བད་
 ཀན་གྱིས་འཐིབས་པའི་དུས་ཏེ་དེའི་གཉེན་པོར་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ལྷང་གྲ། དབྱར་གསུམ་མའི་ཆ་བ་བསལ་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྒྱུད་དཀར་པོ། སྟོན་གསུམ་མཁྲིས་པ་གཏོ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ས་རྒྱུད་མེར་པོ། དགུན་
 གསུམ་གང་བ་རྒྱུའི་གཉེན་པོར་མའི་རྒྱུད་དམར་པོ་བསྒྲོམ་མོ། དབྱིབས་ན་སྟིང་ནང་དུ་རྒྱུད་སེམས་གྱི་
 དྲངས་མ་གཞུ་ལྟ་བུ་དང་། གྲུ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་དང་། གྲུ་བཞི་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་ཞིང་། དེ་དང་
 མཐུན་པའི་རེག་བྱ་ཅན་ནོ། །གངས་ནི་ཁག་པ་བདུན་ཚུན་ཆད་ཡིད་གྱིས་བྱའོ།

དེའང་ལས་དང་པོ་བས་རྒྱུད་དེ་སྒྲུབ་གནས་བྱུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ནས་རེ་ཆེ་རེ་རིང་སྟོང་
 གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སྒྲོ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་གང་ལའང་ཡིད་མ་ཡངས་པར་བྱའོ། །ཁམས་
 འདུས་པའི་ཆེ་ནང་དུ་མ་ལུས་པར་ཏུ་བྲག་པོས་ཕྱིར་འཐངས་པས་སེལ་ལ། བདེ་བ་དང་དད་པ་སྟེས་པ་
 ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་ནང་དུ་གཟུང་ངོ་། །དེའང་རྒྱུད་ལ་ཉིན་ཞག་འགར་སྐྱུངས་པས་སེམས་གསལ་
 དྲངས་གང་དུའང་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་སྟེ་སྟེ། དེའི་ཆེ་རགས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་མེད་ཅིང་སེམས་རྟོག་པ་
 མེད་པ་ན་རོ་བརྒྱུད་གི་དྲངས་མ་དཀར་དམར་ཉི་ཟེའི་ཆ་མི་གཏོ་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་རྒྱུད་ཞབས་རྒྱུ་བ་
 མེད་དེ་དཔུ་མར་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་གནས་པས་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་ཟེན་པར་འཕྱུར་ཏེ།
 རོ་ཏུ་ལས། གང་དུ་རྒྱུད་དང་སེམས་ནི་མི་རྒྱ་ཞིང་། ཉི་མ་རྒྱ་བ་འཇུག་པ་མེད་ལྟར་པ། བྲི་ཤེས་པ་
 དག་གནས་དེར་སེམས་ནི་དཔུགས་སྐྱུང་ཞིང་།^{༡༩} །ཅེས་སོ།

དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་པ་ནི། དེ་ནས་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་རྣམས་མགོ་འོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
 པའི་རྗེས་ཐོགས།

དེ་ནས་བུམས་སོགས་བཞི་དང་སེམས་གཉིས་དང་། [༡༩] །བསྐྱེད་རིམ་དང་ནི་བྲིས་སྒྲུབ་ཀྱི་གསལ་བམ་སོགས།

དགེ་བའི་ཡུལ་ནི་གང་ཡང་རུང་ཞིག་ལ། དམིགས་པ་ཅུ་གཅིག་མ་ཡོངས་མཉམ་པར་གཞག།

དེའང་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞིའམ། སྟོན་འཇུག་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར། སྟོན་འཇུག་ལས། རྣམ་
རྟོག་ཉི་པར་ཞིབ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ།^༡ ཞེས་པའམ། བསྐྱེད་མི་མཁུ་
པོ་ཉིའམ། ཇི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་སེམས་གཟུང་བར། ཉིང་དེ་འཛོན་རྒྱལ་པོ་ལས། གསེར་གྱི་
ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལས་གྱིས། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་ནས་རབ་མཛེས་པ། དམིགས་པ་འདི་ལ་
གང་གི་སེམས་འཇུག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་མཉམ་གཞག་ཡིན།^༢ ཞེས་པའམ། མདོར་
ན་སྟོན་ནས་དམིགས་མེད་ལ་མ་གོ་མས་པས་དམིགས་ཡུལ་དགེ་བ་གང་རུང་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་མ་
ཡོངས་པར་བསྟོམ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་ཡུལ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། ཁྱིལ་རྣམ་
པར་གཡེང་མི་བྱ།^༣ ཞེས་སོ།

ཞིགནས་ཀྱི་ཉིང་འཛོན་དངོས་ནི། གཤམ།

དེ་ལྟར་བཞག་པས་སེམས་ནི་ལས་རུང་ཞིང་།^༤ །གཞན་དུ་མི་འཕྱོགས་གཏད་ཡུལ་ལ་ཟིན།

ཇི་ཙམ་བཞག་པ་དེ་ཙམ་མཉམ་པར་གནས། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་དགའ་བདེས་བྱེད་པ་ན།

ཅུ་གཅིག་མི་གཡོའི་ཞིགནས་གྲུབ་པ་ཡིན།^༥ །

ཡུལ་གང་ལ་སེམས་གཟུང་སར་མཉམ་གཞག་མ་བཏང་ངེས་ལ་རྟོག་པ་མི་འཕྱོ་ཞིང་། སེམས་བདེ་
ལུས་བདེ་རག་སྐྱེ་བ་ཉིང་ཞིང་ཆོག་འཇམ་ལ་མདོག་སྐྱུམ་པ་ནི་ཞིགནས་ཅུ་གཅིག་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ཉི།
མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བདག་གི་ལུས་སེམས་ལས་སྐྱེ་རུང་བ་ཡིན། །ཟས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་རུང་བ་ཡིན། སྐྱེ་བ་ཉིང་ཞིང་ཆོག་འཇམ་པ་ཡིན། བགས་པའི་མདོག་གྲུང་རབ་དུ་སྐྱུམ་པ་ཡིན་^༦ །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།

ལྷག་མཐོང་ལའང་གཉིས་ལས། བསྐྱབ་རྒྱལ་ནི། ཞིགནས་ལས་སྐྱེ་རུང་བ།

དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། །ཕྱི་རོལ་སྤངས་མིང་འཁོར་འདས་ཆོས་འདི་རྣམས།

སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱང་བས་མི་ལམ་སྤྱེ་འདྲ་ཞིང་། །གཟུགས་བརྒྱན་སྤྱལ་བ་སྤྱེ་བརྒྱན་དྲི་ཟེའི་གོང་།^༧ །

མིག་ཡོར་སྒྲིག་རྒྱ་འདྲ་ཞིང་སྒྲིང་བོ་མེད། །སྤང་བས་སྤོང་སྤྲོང་བ་ཞིན་སྤོང་བའི་ངང་།།

ག་ཟོད་མ་ནས་མེད་བཞིན་སྤང་བ་སྤྲུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱསྟེ། འཕགས་པ་ཉིང་དེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཆོས་འདི་ནམས་ནི་དབུབ་རྒྱུ་གིང་འདྲ། སྤྲུ་མ་ཉ་ལུན་མ་མའི་སྒྲོག་འདྲ་སྟེ། རྒྱ
ཡི་རྒྱ་བ་འདྲ་ཞིང་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན། ཞེས་པ་དང་། རི་ལྟར་དྲི་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྤྲུ་མ་རི་
བཞིན་མི་ལམ་ཅི་འདྲ་བར། ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་བྱསྟེ། བཅའ་མར་བསྒྲོམ་པ་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་སྤོང་།^{༡༥} ཞེས་པ་དང་། བམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་མདོ་ལས། ཆོས་གཅིག་གིས་ནི་ཆོས་
ནམས་ཐམས་ཅད་སྤྲུ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་འདྲ་གཟུང་བྱར་མེད་ཅིང་གསལ་དང་ནི། བརྒྱན་ཞིང་
ཐེར་བྱ་ག་མེན་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་ལྟར་པ། །དེ་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་བྱང་རྒྱུ་བ་སྤྲིང་པོར་
འགྲོ།^{༡༦} ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒོ་འབྲུལ་ངོར་སྤང་བའི་མ་དག་པ་སྤོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་དང་། དག་
པ་དགོན་མཆོག་གི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་ལམ་ལྟར་དོན་ལ་མ་བྱུབ་ལ། འབྲུལ་ངོར་བག་ཆགས་
མ་བསགས་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་སྟེ། དེའི་སྤང་བ་ལ་ཤར་བ་དེ་ཀྱན་དག་དག་འདྲ་ཡང་གཉིས་
བཅས་གྱི་སྤང་ངོར་ཤར་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ། མདོ་ལས། བྱང་ན་ལས་འདས་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྤྲུ་མ་ཉ་
ལུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲུལ་ངོར་སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱན་པ་སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱུའི་རྒྱ་
བ་ལྟར། དབྱིངས་ཆོས་སྤྲུ་དང་ཡོངས་སྤྲུ་ལས་མ་འཕྲོས་བཞིན་སྤང་བ་བརྒྱན་གྱི། དག་པ་སངས་རྒྱས་
གྱི་རང་བཞིན་འོག་མེན་ན་བཞུག་པ་མེད་པའི་བརྒྱན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་འབྲུལ་རྟོག་གིས་འཁོར་བ་དང་དེའི་བདེ་སྤྱག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་ཅིང་ཆོ་
རབས་བགངས་པ་འདྲ་ཡང་། དུས་དེ་ཉིད་ནས་སེམས་ཉིད་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ངང་ལ་སྤྲོས་ན་འཁོར་མ་
འཁོར་མེད་པ་མི་ལམ་ལྟར་འབྲུལ་བ་བག་ཆགས་གྱི་གཉིད་ལ་ཤར་དུས་ནས་འབྲུལ་སྤང་ཡོང་མ་མཁྱེད་
བར་བཤད་དེ། འཕགས་པ་ཉི་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། སེམས་དཔུལ་འཛིགས་པ་ང་ཡིས་བརྟན་
བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤོང་ཕྱག་དུ་མ་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་། ཁྲང་དག་གི་འཕྲོས་ངན་སོང་དག་འགྲོ་བའི། །
འགྲོ་བ་དེ་དག་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཁྲང་དག་རལ་གྱི་མདའ་ཆེན་མཆོན་འབྱེན་པའི། ཁའོད་པ་

བྱེད་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཡུས་ལ་འབབ་མཐོང་དེ་ན་མཚོན་ཆ་མེད། །སྒྲ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་
མེ་རྟག་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཚོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་འགའ་
མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་རྣམ་
བཏགས་ཏེ། །འདུ་གཤམ་འཛིན་པས་བྱིས་པ་རྣམ་པར་བྱེ། །འཛིན་དང་འཛིན་མེད་དེ་ཡང་བྱུང་མེད་དེ། །
ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྒྲུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་སྒྲུང་བཏགས་གྱི་ཆོས་འདི་དག་སྒྲུ་
མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟར་མེད་ལ་སྒྲུང་བ་སངས་མེད་འལ་འོལ་དུ་བསྒྲུམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།

འཆར་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲུ་མར་འཛིན་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པས་ནམ་མཁའ་ལྟར་བསྒྲུམ་པ་ནི།
ཆོས།

ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་ཞིང་བདག་མེད་པས། །སྦྱེ་མེད་སྦྱོས་དང་བྲལ་བར་མཉམ་པར་གཞག། [༢༤]

དེ་ཡིས་བྱི་རོལ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་ཅིང་། །གཟུང་དང་གཟུང་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས།

དེའང་སྒྲུང་ལ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ཡང་བཏགས་པ་ཅམ་ལས། དོན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་
སྦྱོས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་གཞག་གོ། །དེས་ནི་བྱི་བདེན་པའམ་བདེན་མེད་སྒྲུ་མར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ལྟག་པས། དེའི་ཆོ་གཟུང་པའི་ཡུལ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་དུས་དེ་ལ་ཞེན་
ཆ་གཟུང་རྟོག་གི་སྒྲོ་མ་གྲུབ་པས་ཞར་ལ་འཛིན་པའང་མ་གྲུབ་པར་གཤམ་ཏེ། གང་གི་ངོ་བོར་མེད་
ཅིང་དམིགས་པ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་གིང་བསྒྲུམ་པར་བྱའོ། །རྟོག་དུ། འཕགས་པ་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། རྩོན་འདས་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་བསམ་ཡས་ན། །མི་ཡི་གཙོ་བོ་བྱུང་བར་
ངས་བྱན་ཏེ། །རྒྱང་སྤང་ཆེན་པོ་གཟིངས་ཀྱི་རྟོན་མཛད་པ། །མིང་ནི་དཔྱེ་པོ་མེད་ལས་བྱུང་ཞེས་བྱ། །སྦྱེས་
མ་ཐག་རྒྱུ་ཁའ་ལ་རབ་རྒྱ་གནས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དཔྱེས་པོ་མེད་པར་བརྟན། །རྟོ་ཆོ་དེ་
དང་མཐུན་པར་མཚན་བཏགས་པའི། །སྒྲུ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་དུ་གཞགས་པར་བྱས། །ལྟ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་སྒྲུ་འབྱིན་པ། །དཔྱེས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་བྱུར། །སྦྱེས་མ་ཐག་རྒྱ་གོམ་པ་
བདུན་པོར་ཏེ། །རྒྱལ་བས་ཆོས་རྣམས་དཔྱེས་པོ་མེད་པར་བཤད། །བྲུབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་

སྟོན་པ་ཡི། ལངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རམ་གྱུར་ཆོ། རྩ་ཤིང་གལ་པ་སྒྲུབ་རི་བྲག་རྣམས་ལས། ཆོས་
རྣམས་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་སྒྲ་ཡང་བྱུང་། འཛིག་རྟེན་དེ་ན་རི་སྟེང་སྒྲ་ཡོད་པ། བསམས་ཅད་དངོས་མེད་
ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས། རྟེན་ལྟ་ནི་འཛིག་རྟེན་འདྲན་པ་ཡི། སྒྲ་དབྱངས་རྣམ་པ་གིན་ཏུ་བྱུང་བར་
གྱུར།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

བཞག་ཐབས་ལ་བཙུག་སྒྲུལ་ལས། མེས་ལ་བརྟག་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པའི་རྗེས་ཐོགས།

དེ་ནས་ནང་གི་མེས་ལ་འདི་ལྟར་བརྟག། སྒྲ་ཆོག་སྟོན་ལ་དོ་བོ་མེད་པའི་མེས་ས།^{༡༢}

དགག་སྒྲུབ་བདེན་བརྟན་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་སོགས། ཡུལ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཁྱོད་།

དང་པོ་གང་འོངས་ད་ལྟ་གང་ན་གནས། བ་མ་གང་འགྲོ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅི།^{༡༣}

སྒྲམ་ཏུ་བརྟགས་ཆེ་འདི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར།

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་འང་ཡུལ་སྒྲ་ཆོག་ས་ལ་དགའ་མི་དགའ་ཡིན་མ་ཡིན་བདེན་བརྟན་བདེ་སྟག་ལ་སོགས་
པར་ག་རར་འཕྲོ་ཞིང་རྟོག་པ་ཁྱོད། དང་པོ་གང་ནས་འོངས། ད་ལྟ་གང་ན་གནས། བ་མ་གང་ཏུ་
འགྲོ། ཁ་དོག་ཅི་འདུག དབྱིབས་དང་མཚན་མ་ཅི་འདྲ་ཞེས་སྒྲ་ཅིག་ཀྱང་མ་ཡིངས་པར་བརྟགས་
གིང་གཞིག་རས་དབྱུང་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དཀོན་བརྟེན་གས་ལས། འོད་སྤངས། འདི་ལ་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གེས་རབ་གང་ཞེན་མེས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བརྟོན་འགྲུས་སོ།^{༡༤} ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནོ། རྟེན་ལྟ་བརྟགས་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གེས་རབ་དེ་ཉིད་
ཀྱང་མི་དམིགས་པ་གིང་ལས་མེ་བྱུང་ཏུས་གིང་ཉིད་ཀྱང་ཆོག་པ་ལས། ལུང་གིང་ཟད་ནས་གཉིས་ཀ་དོ་
བོ་མེད་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་ཁྱི་ཉིད་རྒྱུད་གིས་བྱུང་པ་ལས། ཁྱི་བྱུང་ནས་ནི་
དེ་ཉིད་ཐོག་པར་བྱེད། རྟེན་ལྟ་གེས་རབ་དབང་པོ་སྒྲིམ་ནས་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་པར་
བྱེད།^{༡༥} ཅེས་པའི་རྒྱུ་གིས་སོ།

གནས་ལུགས་མཐོང་རྒྱུ་ནི། འཛིན་པ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པ་^{༡༦} ནི། དགག་སྒྲུབ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་། དེ་
ལ་སོ་སོར་དབྱོད་པའི།

སེམས་ནི་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་སྟོང་ཞིང་། །བར་དུ་གནས་དང་ཐ་མར་འགག་པས་སྟོང་།།

ཁ་དོག་དབྱིབས་མེད་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་མེད། [༦] །འདས་པ་འགགས་ཤིང་མ་འོངས་མ་སྐྱེས་ལ།།

ད་ལྟ་མི་གནས་ཕྱིན་དག་ནའང་མེད། །ནམ་མཁའ་འདྲ་ཞིང་སྒྲིས་དང་བྲལ་བར་ཤེས།།

འདི་ལྟར་སེམས་དེ་ནི་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་བརྟོག་པས་བསྐྱད་པ་སྟེ། དོན་ལ་ངོ་བོ་གང་ཡང་མེད་པ་ལ་
སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་སྟོང་། མ་སྐྱེས་པ་ལ་གནས་མཁན་མེད་པས་གནས་པ་ངོ་བོས་
སྟོང་། མི་གནས་པ་ལ་འགག་རྒྱུ་མེད་པས་འགག་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ཁ་དོག་མེད།
དབྱིབས་མེད། བསྟན་དུ་མེད། ཕྱིན་དང་བར་གསུམ་དུ་བཅའ་ཞིང་དབྱུང་གྲུང་མི་རྟོག་དེ། མ་རྟོག་པའི་
ངང་དེ་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ངོས་གཟུང་དབྱུང་ར་མེད་པར་སངས་པ་ཡང་ཡངས་བྱམ་མེ་བ་བྱ་བྱེད་དང་
བྲལ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟེ། བདེ་བ་རབ་འབྱམས་ལས། ཅུ་བ་མེད་
པའི་སེམས་ཉིད་ནི། །བཅའ་བས་མ་རྟོག་ངོས་གཟུང་མེད། །རིབ་ཞིན་ཡེ་བ་ཞིན་སྟོང་པའི་ངང་། བརྟོག་
བྲལ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སོ།^ལ །ཞེས་སོ།།

སྟོན་ནས་བཞག་པ་ནི། ཏུས།

དེ་ཆོ་སེམས་ལ་གང་ཡང་མི་བསམ་པར། [༧] །ཆད་པ་ངལ་གསོ་བཞིན་དུ་སྟོང་གིས་སྟོང་།།

ཅི་ཡང་མི་བསམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོར། །ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་མཉམ་པའི་ངང་ལ་གཞག།

ཁུར་གྱིས་དུབ་པ་ངལ་གསོ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་བརྟོག་དཔྱུད་ཀྱི་རྣམ་པས་དབྱུང་དབྱུང་པའི་གོམ་པ་དོར་བས་
ངལ་བ་ན་མཐའ་གཏུགས་པ་འཇམ་ངལ་སར་སྒྲེབ་པ་ལྟར་བྱམ་གྱིས་སོང་བ་སྟེ། རང་ལུགས་སྒྲུབ་ཀྱིས་
སྟོན་པས་དུན་བསམ་གང་ཡང་མེད་ལ་རིག་པའི་མདངས་བདེ་བ་དང་བཅས་པ་མ་འགགས་པར་སྒྲུབ་
བ་ཐམས་ཅད་ཁྲོལ་ལེ་ཤིགས་སེ་བྱན་ནི་པའི་ངང་ལ་གཞག་གོ། །དོ་སྙམས། འཇུར་བྱས་བཅིངས་པའི་
སེམས་དེ་ནི། །སྟོན་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །མྲོངས་རྣམས་གང་གིས་འཆིང་གྱུར་པ། །མཁས་རྣམས་
དེ་ཡིས་རྣམ་པར་གྲོལ།^ལ །ཞེས་སོ། །སྦྱིར་ཡང་སེམས་ནི་བསྐྱོམས་ཏེ་རྩེ་གཅིག་དུ་བསྐྱུང་ན་འཕྲོ་རང་
འཕྲོ་ལ། །གང་དགར་སོང་ཞིག་ཅེས་སྟོན་ན་རང་སོར་གནས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རྩ་མོ་དང་འདྲ་བར།

དེ་ཉིད་ལས། བཅིངས་པ་དག་ནི་ཕྱོགས་བཅུར་འགོ་བར་ཚུམ། ཁོངས་པར་གྱུར་ན་མི་གཡོ་བརྟན་
 པར་གནས། གོ་ལོག་ར་མོ་ལྟ་བུར་བདག་གིས་རྟོགས། བཅུད་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཅེར་ཏེ་ལྟོས།^{༡༡} །
 ཞེས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་རྒྱུར་སེམས་ཀྱང་འཕྲོ་བྱ་བཅུག་ནས། ད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ནད་བྱ་མ་
 འོང་ཞིག་ཅེས་བྱས་ན། བྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་བཞིན་བྱས་ཀྱང་ནད་བྱ་ལོག་ནས་སྟོང་པ་རང་གནས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ལ་ལྟ་མ་ལྟར་གནས་པའང་། དེ་ལས། ཡུལ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་སྟེ་བརྟན་བྱ་མིན། སྟོང་
 པ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། རི་ལྟར་གཟིངས་ལས་འཕུར་བའི་བྱ་རྒྱུ་ནི། བསྐྱར་ཞིང་བསྐྱར་
 ཞིང་སྤར་ཡང་དེ་བྱ་བས།^{༡༢} ཞེས་སོ། ཀུན་གསལ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་བྱས་
 སུ། ཡུལ་བདེན་པར་མེད་པས་སྒོ་ཡང་སྤྲད་ཅིག་གིས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱེད་དེ་རང་ལོག་ནས་
 དབྱེད་ར་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བྱ་གནས་སོ། །དཔེ་ཕྱིད་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཟིངས་ཁ་ནས་འཕུར་བའི་བྱ་རྒྱུ་
 ཕྱིད་ཡུལ་ལ་མི་བརྟེན་པར་གཟིངས་དེ་ཉིད་བྱ་བས་པ་བཞིན་ནོ།།

རྟོགས་པ་འཆར་རྩལ་ནི། བསྐྱོམ་པའི་རྩལ།

དེ་ཡིས་ངར་འཛིན་གང་ཟག་བདག་མེད་ཅིང་། [༤༩] འཛིན་པའི་སེམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས།

དེ་ལྟར་ང་དང་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྩད་བཅད་པས་མ་རྟེན་པའི་དོན་ལ་གོ་མས་པས་འཛིན་
 བྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པས་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་ལ། ལྟར་གཟུང་ཡུལ་ངོ་བོ་མེད་པས་
 གཟུང་བ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་
 ཡུལ་དང་སྐྱེ་མཁན་གཉིས་མ་གྱུ་བ་སྟེ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲོལ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
 པའི་དགོངས་པར་བྱིན་པའོ། རྟེན་འབྲེལ་བ་སེམས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ལས།
 འཁོར་བའི་རང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། ཁྱོད་ས་རྣམས་མདའ་བསྐྱུན་གྱིས་སྤྲུལ་ཅོན་ན་
 ཤེས་པར་གྱིས།^{༡༣} ཞེས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་བྱས་ཆོ་འདིར་མ་གྲོལ་ཡང་ཕྱི་མར་གྲོལ་ངེས་ཏེ། དཔུ་
 མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། མྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་
 མར་འབད་མེད་པར། རེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ།^{༡༤} ཞེས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་བའི་མི་

དགེ་བ་རྒྱལ་ཆེ་བས་མི་ལྷོད་མི་སྲིད་པར་ཕྱི་མ་ལ་ལྷོད་པར་འགྱུར་པའི་ལས་བཞིན་ཏེ་ངེས་པར་ལྷོད་
འགྱུར་གྱི་ལས་བཞིན་ཞེས་སོ།

བརྟན་པ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། ཞི་ལྷག་སོ་སོར་བརྟན་པ་ཐོབ་པ།

དེ་ནས་རྒྱང་འཇུག་གཞུག་མའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྤང་སེམས་གཉིས་མེད་ཀྱང་དང་རྒྱ་བཞིན།

རྗེ་དཔལ་རྒྱ་རྒྱ་ཤར་དུ་སྤང་ཀྱང་རྒྱ་གཞུག་ས་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་དང་སྤང་བ་འཛིན་པའི་དུས་
དེའི་སྒོ་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །སྤང་བ་ནི་གཟུང་པའོ། །སྤང་ཡུལ་ལ་མི་ཟེར་བ་ཡིན་པར་གོ་བར་
བྱའོ། །སྤང་ཡུལ་དང་དེའི་སྤྱིང་བ་གཉིས་ཀྱང་དང་རྒྱ་རྒྱ་ལྟར་གཉིས་མེད་དུ་གནས་སོ།

གཉིས་མེད་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་མ་རིག་པས།

གཉིས་སུ་གཟུང་བས་སྲིད་པར་འབྱུལ་ན་ཡང་། [༤༤] །གཉིས་མེད་ཤེས་པས་སྤང་ན་འདས་ཞིར་འགྲོ།

དེ་བས་གཉིས་མེད་དོན་ལ་འདི་ལྟར་བསྐྱབ། །ཆོས་རྣམས་མ་སྦྱེས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད། [༤༥] །དྲི་མེད་སྤྱོད་གསལ་སྤྱོད་དང་བྲལ་བར་གཞག།

དོན་མེད་པ་ལ་བདག་དུ་གཟུང་བས་སྲིད་པར་འབྱུལ་བ་མི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལ་འཛིག་པས་བརྟན་པས་
སྤང་འཛིག་པས་སྤངས་རྗེ་ཆེར་སྤྱར་བ་ལྟར་སོང་པའི་འབྱུལ་སྤང་གི་བག་ཆགས་བརྟན་པ་པས་བསྐྱེད་པ་
ནི་སེམས་ཀྱི་འབྱུལ་སྤང་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འབྱུལ་སྤང་འཆར་བའི་གཞི་སེམས་དེ་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་ངོ་བོ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་གོས་མ་ལྷོད་པར་གེས་ཏེ། རྒྱང་
སྤྱོད་ལས། སེམས་དེའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་བོ་མེད་གཟིགས་ནས།¹⁾ །ཞེས་
པ་ལྟར། དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། མཐའ་ཡིས་མ་གོས་པའི་སྤྱིང་པོ། སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རང་ལ་བཞག་ཞེ། རྟོག་དཔྱད་གྱི་ཆོལ་ཁོ་གང་ཡང་མི་བྱའོ། །བྱས་ན་སེམས་ཉིད་
བརྟོགས་པས་འཁོར་བའི་ཀྱན་རྟོག་འཕེལ་བ་དུག་སྤུལ་གཟེབ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རང་སོར་བཞག་
ན་གཞོད་པ་མེད་ལ་གཙུག་ན་གཞོད་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱང་རྩོལ་སྤུབ་དང་སྤང་དོར་མེད་པར་བསྟན་
པ་ནི། མི་ཟེད་པའི་གཏེར་མཛོད་མན་ངག་གི་སྤྱུ་ལས། སེམས་ཉིད་རྣལ་མའི་དོན་ནི་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་

དཀའ་བ། །མཐའ་ཡིས་མ་གོས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི། །རང་བཞིན་གཤོད་ནས་དག་པས་ཀུན་གྱིས་
 དབྱང་བྱ་མིན། །ཀལ་ཉེ་དབྱང་ན་དུག་སྒྲུལ་གཙུག་པ་ཁོ་ནར་ཟད།^༡ །ཅེས་དང་། ཀུན་བྱེད་ལས།
 རི་ལྷ་རྒྱུང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག །འདི་ལ་སྒྲུབ་ཀྱང་འཆོས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །མ་བཙོས་མཉམ་
 པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ནི། །མི་རྟོག་ཆོས་སྒྲུའི་དགོངས་པ་ངང་གིས་གནས།^༢ །ཞེས་སོ།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མར་རྟོགས་རྒྱལ་ནི། སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ།

དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་རྟོགས་པ་རབ་ཞི་ཞིང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་གནས།

རིག་དང་མངོན་ཤེས་ཉིང་འཛིན་འགྲུབ་འགྱུར་ཞིང་།^༣ །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་མཐའ་བྲལ་དབུ་མར་རྟོགས།

ཉོན་མོངས་པའི་རྟོག་པ་ཞི་ཞིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱིས་རིག་པ་དང་གྲོལ་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་དང་མངོན་ཤེས་འགྲུབ་སྟེ། སྒྲུང་པར། བསམ་གཏན་
 གྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་འདོར། རིག་དང་མངོན་པར་ཤེས་དང་ཉིང་འཛིན་མངོན་པར་
 འགྲུབ།^༤ །ཅེས་སོ།

བསྒྲོམ་བྱ་སྒྲོམ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས།

དེ་ཆེ་མེས་སའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། །ཡུལ་ནི་མི་དམིགས་རང་བཞིན་སྒྲོས་དང་བྲལ།

སྒྲོམ་དང་བསྒྲོམ་བྱ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ།^༥ །བྱ་རྒྱ་བྱེད་མཁུན་མེད་པས་གཤོད་མའི་ངང་།

དྲི་མེད་རང་བཞིན་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན།

མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཆེ་མེས་སའི་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ལས་སྒྲུང་བུ་ལ་
 སྒྲུང་ཡང་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པས་རང་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཇུག་པ་མེད་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས། སྒྲོམ་དང་བསྒྲོམ་མཁུན་གཉིས་སུ་མེད་པས་བྱ་རྒྱ་དང་བྱེད་མཁུན་རང་སར་གྲོལ་བ་ནི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པས་རང་བཞིན་གཤོད་མའི་དབྱིངས་སུ་དུས་དེར་
 བྱེན་ཏེ། སེམས་ཉིད་དོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྒྲུ་རང་གནས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གནས་པའི་དུས་སོ། །དོ་
 ཏ་ལས། མ་ལུས་རྒྱུ་དུ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ། སེམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པས་ན། ཉེ་

ཉིད་བྱི་མེད་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ངོ་།^{༡༥} །ཞེས་སོ། རྟེན་ཆེ་སེམས་སེམས་བྱུང་སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་པ་ལ་ཐིམ་པས་ནམ་རྟོག་མི་གཡོ་བ་ལན་ཚུ་ལ་ཐིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་། དེ་ལས། རྟ་ཆེན་
 ཡིད་ནི་མི་གཡོ་བ་རྟན་པར་གནས། རྫི་ལྟར་ལན་ཚུ་ལ་ཐིམ་པ་ལྟར། རྟེ་ལྟར་སེམས་ནི་རང་བཞིན་
 ལ་ཐིམ་འགྱུར། རྟེ་ཆོ་བདག་དང་གཞན་ནི་མཉམ་པར་མཐོང་།^{༡༦} །ཞེས་སོ།

ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་ནི། གཞན་ཡང་དུས་དེའི་ཆོ།

གཟུང་ཡུལ་མི་དམིགས་ཀྱི་ཐུག་ཡོར་ལ། འཛིན་མཁན་མི་དམིགས་གཡོ་མེད་ཚྭ་གས་ལྟར་བྱལ།[༡༧]

སྒྲུང་སེམས་གཉིས་མེད་པ་རྩོམ་པའི་ངང་། ཟབ་ཞི་སྒྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས།

བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུང་།

ཐྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལམ་མི་གཡོར་ལྟར་རྟོགས་པས་གཟུང་བའི་རྟོག་པས་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་དམིགས་པ་རྒྱ་དང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བྱང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཆ་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྟོགས་
 པས་དེར་འཛིན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་སྟོབས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱུན་པ། ཟབ་པ། ཞི་པ། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་པ། ངང་གིས་འོད་གསལ་བ།
 སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་སྟེ། ཟབ་ཞི་སྒྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། བདུད་རྩི་ལྟ་
 བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་གིས་རྟེན། རྩིས་པ་སྟེ། རྒྱ་རྩོམ་པའོར་བ། པ་རྩོམ་པ་རྩོམ་པའོར་བ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་མི་དམིགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོམ་པ་ཡང་། མཛོན་
 རྟོགས་རྒྱུན་ལས། རྒྱ་རྩོམ་པ་རྩོམ་པའོར་བ་མིན། རྟེན་ག་བར་ན་མི་གནས་པ། རྟེན་རྣམས་མཉམ་
 པ་ཉིད་ཤེས་ཐྱིང་། ཤེས་རབ་པ་རྩོམ་པར་འདོད།^{༡༧} །ཅེས་སོ།

ལྟ་བུ་མཐར་ཐྱིན་པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ལ་གནས་པ་ནི།

འཛིན་མེད་ཡངས་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཆེན་གྱིས།[༡༨] སྲིད་གསུམ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རྩོམ་བསྐྱལ་བས་ན།

གཞི་བདེའི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་བདེ་རྒྱུན་མི་འཆད། རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་ཐྱིན།

ལྟ་བུ་ཡངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ངང་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་ས་འཁོར་བ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་

བཀྲལ་ནས། གཞི་ཡེ་ནས་སྒྲོམ་པ་མེད་པར། གློ་དུས་དེར་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་འདྲེས་ཏེ་དབྱིངས་ཡེ་གེས་
གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཨོགས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ཞེས་བཏགས་པས་དེར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་བྱུང་བྱས་པ་
མེད་པའི་དོན་ཀྱང་ཨོགས་པའི་རྟོགས་པ་འཆར་བ་ཡང་། ཀྱན་བྱེད་ལས། གྱེད་ཕྱིར་ཀྱན་བྱེད་ང་ཡིས་
ལུང་བསྟན་པ། བོས་པའི་དོན་ལ་མ་ཞོར་བརྟན་པར་བྱོས། བྱ་བཙལ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་འཕྱིན་
ལས་ཀྱིས། ཁ་བྱས་དོན་ཀྱང་ཨོགས་པའི་རྟོགས་པ་འཆར།^{༡༥} ཞེས་སོ།

ཞི་ལྷག་མཚན་ཉིད་པ་དོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་དུས་སེམས་སྒྲོ་བ་སྟུ་མེད་པར་ལྷན་ནེར།

གནས་པས་ཞིག་ནས་ཚོས་སྒྲུ་སྟོང་པ་ལ། [༡༠] གནས་ལ་བས་ལྷག་མཐོང་གཟུགས་སྒྲུ་སྟང་བ་ཉིད།

ཐབས་དང་གེས་རབ་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱེད་ཨོགས་བྱུང་།

དེའང་གནས་པས་མི་རྟོག་པ་སྟོང་པའི་ཆ་ནི་ཞིག་ནས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུའི་རྒྱ་ཅན་ཡེ་གེས་ཀྱི་ཚོགས་གེས་
རབ་ཨོགས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། གནས་ལ་བས་སྟང་པའི་ཆ་ནི་ལྷག་མཐོང་གཟུགས་སྒྲུའི་རྒྱ་ཅན་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའོ། འདི་དུས་སུ་དམིགས་པ་
མེད་པ་དོན་གྱི་ཐ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཨོགས་པར་ཡང་། ཆངས་པ་བྱེད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས། མི་འཛིན་པ་ནི་སྒྲིན་པའོ། མི་བསྐྱུང་བར་ནི་རྩལ་བྲིམས་སོ། མི་གནས་པ་ནི་བསོད་པའོ། མི་
བརྩོན་པ་ནི་བརྩོན་པའུས་སོ། མི་སེམས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནོ། མི་དམིགས་པ་ནི་གེས་རབ་བོ།^{༡༦} ཞེས་སོ། འདིའང་སྒྲིན་སོགས་དུག་སྒྲོད་པ་ནི་དེ་ལ་གནས་པས་དེ་དག་གི་ཐ་རྩལ་ཏུ་མ་ཕྱིན་ལ། དེ་དག་
གི་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ན་ཐ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱུང་བའོ། འདི་དུས་སུ་དོན་གྱི་རྩལ་
བྲིམས་ཀྱང་ཨོགས་ཏེ། ལྟའི་བུ་སྒྲོ་བྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་རྩལ་བྲིམས་དང་
རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བ་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ཐ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ།^{༡༧} ཞེས་སོ། ཚོགས་
གཉིས་ཀྱང་ཨོགས་པར། སའི་སྟིང་པོ་ལའོར་ལོ་བརྩུ་བ་ལས། དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ནི་བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་གེས་ཀྱི་ཚོགས་སོ།^{༡༨} ཞེས་པ་དང་། ཡེ་གེས་དམ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡེ་
གེས་ཏྲིག་གིས་གསོལ་བ། དག་སྟོང་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་རི་ལྟར་བསག་པར་

བཀྲི། བཀའ་ལྷུལ་པ། ཆོག་མཆོད་པ་མཆོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། ། བསལ་པ་ནི་མང་དུ་སྒྲེལ་བའོ། །
གསོལ་པ། བམོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་མཆོད་ལྟར་ལགས། བཀའ་ལྷུལ་པ། སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་དཀར་པོའི་
ཆོས་མཆོད་མ་དང་བཅས་པའོ། ། གསོལ་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཆོད་ལགས། བཀའ་ལྷུལ་པ། ཤེས་
རབ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་མ་མེད་པའོ། ། གསོལ་པ། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་གསོག་པ་ལགས། བཀའ་ལྷུལ་
པ། བམོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་མཆོད་འཁོར་བའི་ཆོག་མཆོད་ཁེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལ་དང་གི་མིག་རྗེས་ཀྱི་རྩ་
དང་མཆུངས་སོ། ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ལྷུང་དུ་བརྒྱག་པ། ཟད་པ། བྱིས་པ་འབྲིད་པ། ལྷ་དང་མིའི་བདེ་བ་
མྱོང་ནས་སྤར་བར་སོང་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཆོད་ལྟར་ལས་འདས་པའི་ཆོག་མཆོད་
ཁེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་མཆོད་ཆེན་པོའི་རྩ་ལྟ་བུ། མི་བརྒྱག་པ། མི་ཟད་པ། མི་སྦྱུང་བ། ལྷ་དང་འདས་པ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། ། ཡེ་ཤེས་ཏོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཆོད་བསལ་པར་བྱའོ།^༡ ཁེས་སོ། ། དེ་འདྲ་
བམོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ནམས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དུ་བསྐྱར་ཞིང་བསམ་གཏན་པས་བསམ་གཏན་གཙོ་
བོར་བྱ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི། དེ་འདྲ་།

ལྷག་མཐོང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ཞིག་ནས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཡི་ངང་ལ་གནས། [[༡༡]

ཡང་སྤར་ལྷག་མཐོང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་འདྲིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པས་ཀྱང་ཟུང་
འབྲེལ་དུ་འབྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་འབད་དོ། །

དེ་ལྟར་གོ་མས་པས་དམིགས་མེད་རྟོགས་པའི་དུས་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེན་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་དུས།

གང་ཆོག་ཟུང་འཛིན་དངོས་དང་དངོས་མེད་དུ། ཁྱོ་ཡི་རྣམ་པར་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ། །

དེ་ཆོད་བྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་པར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་མེད་པར་ཞེ། [[༡༢]

ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒྲོམ་དུས་གཟུང་འཛིན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ནི་དང་པོར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ངང་ལ་སྒྲོའི་རྣམ་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པར་
གནས་པ་ནི་བྱིན་ས་བྱ་བའི་ཞིག་ནས་ཏེ། དེ་བྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ན་དེ་གཉིས་དབྱེར་

མེད་པ་ནི་རྒྱུད་འབྲེལ་པའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཆེ་
དངོས་དང་དངོས་མེད་དག སྤྱོད་མཁུན་ན་མི་གནས་པ། དེ་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་
པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

གོམས་པས་ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་ཡང་དུག་ལས། ཏིང་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ལྟར་གོམས་པ་ལས་ཏིང་
འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྟར་དུ་ཡོད་ཀྱང་དྲི་མས་
བསྐྱེད་ས་པའི་ཆེ་མི་སྤང་བས། ཞིགནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒྲིམས་པས་སྐྱིབ་པ་ཅི་རིགས་སུ་དག་པ་
ལས་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་དབྱིངས་སུ་རུབ་པའི་ཆེ།

རང་བཞིན་གདོད་ནས་དག་པའི་སེམས་ཉིད། །གནས་སྐབས་སྤོ་བུར་ཀུན་རྟོག་དག་པ་ན།

སྒྲིམས་འཇུག་དག་དང་རྩལ་ལ་མཛོན་ཤེས་འགྲུབ། ཏིང་འཛིན་གངས་མེད་གཟུངས་སྤྱིན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ།^{༡༡}
དེ་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་དག་པས་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་
དུ་མ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

སྒྲིམས་འཇུག་དག་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གང་ཞེན། དང་པོ་སྒྲིམས་འཇུག་དག་ནི།

རང་ས་འདོད་པའི་སེམས་གང་ཅེ་གཅིག་པ། དེ་ལས་རྟོག་དང་དབྱེད་པའི་ཏིང་འཛིན།

དགའ་བདེའི་ཡན་ལག་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་རྟོག་མེད་དབྱེད་པའི་ཏིང་འཛིན།^{༡༢}

སེམས་གསལ་དགའ་བདེའི་རང་བཞིན་གཉིས་པ་སྟེ། །དེ་ལས་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་མེད་ཏིང་འཛིན།

དགའ་བདེས་བརྒྱན་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་ལས་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཏིང་འཛིན།^{༡༣}

བཞི་པ་ཡན་ཡོན་ཡན་ལག་བཅས་པ་སྟེ།

དེ་ལ་འགོག་པའི་སེམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་དགྲའི་ཏིང་འཛིན་ནི་མཐར་
གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དགྲའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་སྤར་བཤད་
པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱུང་འབྲེལ་དུ་བསྒྲིམས་པས་སེམས་བདེ་གསལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ལ་
སོགས་པ་འདོད་པའི་རྟེན་ལས་ཐོབ་པ་སྟེ། སྐབས་འདིར་རང་གི་རྟེན་དལ་འབྱོར་ལས་ཐོག་པས་མི་

ལ་སྦྱར་རོ། ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་གཏན་གྱི་སེམས་ནི། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ལས། ཉེར་
 བསྟོགས་ནི་སྦྱར་བ་སྟེ་ཁ་ཅིག་ལས་དངོས་གཞི་ཙམ་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བ་སྟེ་མའི་བསམ་
 པ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་ཆེ་
 གཅིག་ཏུ་འཛོལ་དུས་བསམ་པ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་པར་
 འཛོལ་དགོས་སྐད་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་། དེ་ཉིད་གང་དུ་འདར་མི་རྟོག་པའི་དང་དུ་འཛོལ་པའི་དབྱེ་
 རྒྱུ་ལྟར་དུ་བཤད་བཅས་པའི་སྦྱར་བ་ལས་དངོས་གཞི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ། ལྟན་ཐེས་དང་
 མཚམས་སུ་རྟོག་དུས་དང་ལྡན་པའོ། བསམ་པ་གཏན་གཉིས་པ་ནི། དང་པོའི་སེམས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་
 ལས་རྟོག་པ་མེད་ལ་དུས་དང་ཙམ་དང་བཅས་པ་སྦྱར་བ། དངོས་གཞི་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའོ། གསུམ་
 པ་ནི། གཉིས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་རྟོག་དུས་གང་ཡང་མེད་པར་ཁྱེད་གིས། དངོས་
 གཞི་ཁྱེད་པར་ཙམ་མི་རྟོག་པ་སྟེ། རེ་བཞི་པ་ནི། གསུམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་ཉིད་ཀྱི་
 འཛོལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་དགའ་བདེ་དང་བཅས་པའོ། དངོས་གཞི་ཁྱེད་པར་ཙམ་སྟེ། ལྟན་པར་མ་
 ལས། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དུས་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་པ་གཏན་དང་པོའོ། རྟོག་པ་མེད་ལ་
 དུས་དང་ཙམ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་པ་གཏན་གཉིས་པའོ། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དུས་དང་ཙམ་མེད་
 པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པ་གཏན་གསུམ་པའོ། རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པ་གཏན་
 པའི་པོའོ།^༤ ཞེས་སོ།

བསམ་པ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། བསམ་པ་གཏན་གྱི་སེམས་།

དེ་ལས་མཁའ་ལྟར་དག་ཅིང་དུངས་པའི་སེམས་། རྟོག་པ་མཁའ་ལས་སྟེ་མཆོད་ཐོབ་པར་འགྱུར།

དེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སེམས་ཉིད་སྦྱོར་པ་མེད།^[༥] རྟོག་པའི་མཁའ་ལས་སྟེ་མཆོད་ཐོབ་པར་འགྱུར།

དེ་ལས་སྤངས་སེམས་མི་དམིགས་སྦྱོས་དང་བྲལ། ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་མེད་པའི་སྟེ་མཆོད་འགྲེལ་པར་འགྱུར།

དེ་ལས་ཡོད་མེད་སྦྱོས་ཀྱི་བྲལ་པའི་སེམས་།^[༦] ཡོད་མེད་མེད་མིན་སྟེ་མཆོད་འགྲེལ་པར་འགྱུར།

དེ་ལས་སྤངས་ཉེན་མོངས་སྦྱོས་པའི་སེམས་། རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཐོབ་པར་འགྱུར།

འདིར་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲུབ་སུ།
 དང་པོ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲུབ་མཆེད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་དག་ཅིང་དེ་མ་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྟན་པ་ལོ། །ནམ་གཤམ་མཐའ་ཡས་ནི། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་ལ།
 སེམས་དེ་ཡང་ཐོག་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པར་སེམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ལོ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པས་གང་དུ་འདར་མི་མཐོང་པའི་སེམས་སོ། །ཁྱིད་ཅེ་ནི།
 ཡོད་མེད་གང་གི་འདར་མཐའ་ཡས་འདས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལོ། །འགོག་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་
 མ་ལུས་པ་འགོག་པ་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། འདིར་འགོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་འགོག་པའི་
 སྤྱིར་རྟེན་ཞེས་སོ། །

དེ་བྱེད་སྒྲོས་གཞིགས་གིང་དབྱེད་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། མ་གཞིགས་
 པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་ལ་འཛོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །དེ་འདར་བྱང་རྒྱུ་བ་
 སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ནི་སྤྱིར་རྟེན་སེམས་ཅན་རྟེན་སྤྱིར་འཛོན་པ་ཡིན་རྟེ། འཇུག་པ་ལས། ཏྲག་
 ཏུ་འགོག་པར་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྤྱིར་རྟེན་ལྟག་
 པར་སྒྲུབ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོས་པ་མ་བཀག་གོ་ཞེན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིར་རྟེན་
 སྒྲུབ་སྒྲོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་། ལུས་བར་མ་ལས། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་
 པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

སྤྱིར་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་དང་འཕགས་པའི་བསམ་གཏན་ནི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་སེམས་ཀྱི་བར་
 མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ལས། དེ་ནས་ཞིག་ནས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱོགས་རྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟ་
 བུའི་སྒྲུམ་ནས་དེའི་རང་དུ་སྤྱིར་འཇུག་པ་བྱུང་བ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱིར་རྟེན་བར་
 ཏུ་འཕེན་ལ། འཕགས་པ་ནི་ལྟག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་དང་བདག་གི་ར་
 གཟུང་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྒྱང་འགྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབས་པས། མི་ཆེའི་སེམས་ཐོབ་ནས་ལོག་
 མིན་གྱི་བར་དུ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གོང་མ་ཐོབ་པས་ལྷ་རྒྱུ་ལས་འདའོ། །དེའི་སེམས་ལ་བསམ་
 གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆའི་ཡོན་ཏན་ཆང་བས་རྟིང་ངེ་འཛོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་གི། ཁམས་དེ་དག་གི་

སེམས་རང་མཚན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

སྐྱེས་འཇུག་དག་སྐྱར་ཚུལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་མཐར་གྱིས་སྐྱེས་འཇུག་དག་པོ་ཡང་། [༡༥] །རིམ་དང་རིམ་མིན་ཐོད་ཀྱིས་ཚུལ་སྐྱེད་སྐྱེས་པས།

རང་གཞན་ལྷ་ཕྱིའི་ཆོར་བས་ལས་རྣམས་དང་། །སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་ལུལ་གང་ཡིན་གྱིས་པ་དང་།

འཆི་འཕོ་སྐྱེད་དང་སྐྱིབ་པས་ཆོད་ཀྱང་མཐོང་། [༡༦] །གཅིག་དང་དུ་མར་རྒྱུ་ཞིང་རྣམ་པར་འབྱུལ།

ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་ཇི་སྟེད་ཇི་བཞིན་གྱིས། །ཞིང་རྣམས་བདེ་གསེགས་སྐྱས་ཀྱིས་གང་བ་མཐོང་།

དེ་ལ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པས་སྤར་མི་གྱིས་པའི་སྐྱེན་དང་མངོན་པར་གྱིས་
བ་སྐྱིབ་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་འབྱུལ་ཞིང་། ས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཞིང་ཁམས་
མཐོང་ནས་ཆོས་ཉན་པ་དང་ཆོག་ས་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དོ། །མཐར་གྱིས་གནས་པ་དེའི་སྐྱོམ་
ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱིད་ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞིད་དག་ཟུགས་མེད་བཞི་ལ་ཡར་
རིམ་པར་བསྐྱོམས་ནས་མར་ལ་ཡང་རིམ་པར་བསྐྱོམ་པ་སྐྱས་གང་དུ་དགྲ་བ་ལ་ཡར་འཛིག་མར་
འབེབས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལུམ་པར་མ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཇུག་དཔལ་འཇུག་པོའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱིད་ས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་
བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ།^{༡༧} །ཞེས་པ་ནས་འགོག་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
གསུངས་སོ། །ཐོད་ཀྱིས་ཚུང་དུ་ནི་བསམ་གཏན་གསུགས་མེད་འགོག་པ་དགྲ་ལ་ཡར་རིམ་གྱིས་
བསྐྱོམས་ནས་མར་བསམ་གཏན་དང་པོར་མཚོངས་ནས་བསྐྱོམ་པའོ། །ཐོད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་
ལས། ལུགས་མཐུན་འགོག་པ་བར་དུ་བརྩལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱོམ། འགོག་པ་བསྐྱོམ་པ་
ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་མཚོན་ཏེ། བར་ཆོན་རེ་བར་དུ་བརྩལ་ནས་རེ་མོས་སུ་
བསྐྱོམ་པའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་བར་དུ་བརྩལ་ནི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་
མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སུ་བྱེད་དོ་ཞེས་མར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་

བསྒྲོམ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་
ཡར་འགོ་མར་འོང་རེ་རེ་བར་དུ་བོར་ནས་བསྒྲོམ་པ་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་
དང་། རྒྱག་དང་། བདུན་དང་། བརྒྱད་བརྒྱད་བར་དུ་བོར་ཞིང་ཡར་འགོ་མར་འོང་རེས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་
པའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དགུར། རྣམ་
པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་
མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཐོད་ཀྲལ་དུ་ནི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་པ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། རྒྱག་
དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བརྒྱལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །ཞེས་སོ། །ལྷན་ལྔ་དང་
མངོན་ཤེས་དུག་ནི་སྒྲུབ་སྒྲོམ་ཟེན་ཏོ། །

ཉིང་འཛིན་གསུམ་ཐོབ་པའི་དུས་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དུས།

དེ་ཆེ་སྤང་བ་སྒྲུམ་ར་བརྟོགས་པས། [༥༠] །སྒྲུམ་ལྟ་ལུའི་ཉིང་འཛིན་ཉིང་དང་ནི།

སེམས་ཀྱི་གདུང་བལ་རྟོག་པ་རབ་ཞིའི་ཕྱིར། །ཟླ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་།

ཆོས་ཀུན་མི་དམིགས་མཉམ་པའི་ངང་གཅིག་པས། [༥༡] །མཁའ་ལྟར་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་སོགས།

བརྒྱ་སྟོང་གངས་མེད་རབ་རྩ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་གཅིག་ཉིད་སྟན་པ་སེལ་བས་སྤང་བྱེད་དང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་འོད་སྟོང་ལྷན་
དང་། བཟོ་ཁ་འབྱེད་པས་བཟོའི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་བཏགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤང་བ་
སྒྲུམ་ར་རྟོགས་ནས་དེའི་ངང་ལ་ཕྱེ་གཅིག་པའི་ཆ་ནས་སྒྲུམ་ལྟ་ལུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་སྟན་ནག་དང་གདུང་བ་ཞི་བའི་ཆ་ནས་ཟླ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་
རྟོགས་པས་ནམ་མཁའ་ལྟར་གོས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྲོ་ཇས་གཅིག་ལ་ཆའི་ཡན་ཏན་
ཐེ་མང་དུ་གོང་དུ་འཕེལ་བས་བརྒྱ་སྟོང་གངས་མེད་པ་ཡང་འཕྲོ་བོ། །མདོ་ལས་སྒྲུམ་ལྟ་ལུའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་ཐུང་འབྲེལ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། དེ་འང་།

ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་རབ་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་དོན། ཞིག་ནས་དམ་པས་ཅུ་གཅིག་ག་ཟུང་བའི་ཕྱིར།།[༥༩]

ག་ཟུང་ས་དང་ཉིང་འཛིན་ཟུང་འབྲེལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།།

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཞི་གནས་གྱིས་
 ཅུ་གཅིག་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷག་མཐོང་ནི་ག་ཟུང་ས་ལ། ཞིག་ནས་ནི་ཉིང་འཛིན་རྒྱ་
 གནས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པ་ལས། ལྷག་མཐོང་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་ག་ཟུང་ས་སོ། ཞིག་ནས་ནི་ཉིང་འཛིན་རྟོ།^{༡༠} ཞེས་སོ། ག་ཟུང་ས་དེ་ཡང་། ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱད་ལས། ག་ཟུང་ས་ནི་གང་ཕྱིར་
 རྣམ་གསུམ་ག་ཟུང་ས། ཚིག་དང་དོན་དང་གཉིས་ཀ་དང་། ལེགས་པ་ལས་ནི་ཉམས་པ་ལས། འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་ག་ཟུང་ས་ཞེས་བྱ།^{༡༡} ཞེས་སོ། རྟེན་གཉིས་སྒྱིའི་རིམ་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།

སྒྱིད་ན་གསུམ་པ་ཐི་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤེད་པ་ལ་ཚོགས་སྒྲོལ་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལྟ་དགོས་པ་བཤེད་
 པས་མཁུག་བརྩ་བ་དུག་གི་ཚོགས་ལམ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱང་དུ་ནི། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་ནི། འདི་ལྟར།

ལམ་ལྟའི་རིམ་པ་བཤོད་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། ཚོགས་ལམ་རྒྱང་དུར་ལུས་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས།།

དན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བརྒྱུ་མ་ཞིང་།།[༦༠]

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་ལྟ་བཤོད་ནས་སངས་རྒྱས་པས་ན། འདིར་དེའི་རིམ་
 པ་བརྗོད་དེ། དེའང་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཐོག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཚོག་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤོད་རྒྱུད་ལམ་སྒྲེས་ཀྱི་བར་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དགེ་བའི་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་རང་བཞིན་ཐར་པའི་
 སྲིད་རྒྱ་བཤོད་པའི་ལམ་མོ། ལམ་དེའི་རྒྱ་ནི་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གང་
 ཡིན་པའི་རིགས་སང་པའོ། འབྲས་ལུ་ནི་ལམ་ཕྱི་མ་བཞིའོ། རེས་ཚིག་ནི་ཐོས་བསམ་དང་བསོད་
 རམས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་ཚོགས་ལམ་མོ། རྟེན་གསུམ་ལས། རྒྱང་དུར་དན་པ་ཉེ་བར་
 གཞག་པ་བཞི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུ་མ་བ་སྟེ། དེའང་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་

ཏུན་མ་མཁའ་ལྟར་བསྒྲོམ་ཞིང་། རེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་མི་གཙང་པའི་
འདུ་ཤེས་བསྒྲོམ་པའོ། ཚོར་བའང་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་དམིགས་པ་དང་། རེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱ་གྲིང་ལྟར་
བསྒྲོམ་མོ། ལྷག་བསྐལ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། ཁེམས་ཀྱང་མ་སྒྲེས་པ་དང་། མི་རྟག་བ་ཉིད་དུ་
བསྒྲོམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱང་མིང་ཙམ་དང་། སྒྲུ་མ་ཙམ་དུ་མཉམ་རེས་སུ་བསྒྲོམ་པའོ། །བྱང་རྒྱུབ་གྱི་
ཐོགས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། གང་གིས་ལུས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བ་
དེ་ནི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱིས་རེས་སུ་བལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉིད་པར་གཞག་པའོ། ཚོར་བ་ནང་ན་ཡང་མ་ཡིན། བྱི་
རོལ་ན་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་ཚོར་བ་ལ་རེས་སུ་བལྟ་བའི་དྲན་
པ་ཉིད་པར་གཞག་པའོ། ཁེམས་དེ་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲེས་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི་སེམས་
དྲན་པ་ཉིད་པར་གཞག་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉིད་པར་
གཞག་པའོ།^{༡༠༩} ཞེས་སོ།།

འཕྲིང་པོ། འཕྲིང་དུ་སྒྲུ་མ་གོམས་པ་ལས་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་བཞི་བསྒྲོམ་པར་
བསྟན་པ་ནི། ཆོགས་ལམ།

འཕྲིང་དུ་འདུན་དང་འབད་ཚུ་ལ་བཙོན་འགྲུས་བཞིས། །དགོད་དང་མི་དགོད་ཞེན་བཞི་ཡང་དག་སྒྲོང་།།

དེའང་མི་དགོ་བ་མ་སྒྲེས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད། འབད་ཚུ་ལ། བཙོན་འགྲུས་རབ་ཏུ་
བརྩམ། སྒྲེས་བསྐྱང་བའི་བྱིར་འབད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི། དགོ་བ་མ་སྒྲེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲེས་
པ་སྐྱེལ་བའི་བྱིར་འབད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བྱེད་དེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འཕྱོར། དེ་ལ་ཡང་དག་
པར་སྒྲོང་བ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དགོ་བ་མ་སྒྲེས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །
འབད་དོ། ཚུ་ལ་ལོ། །བཙོན་འགྲུས་རབ་ཏུ་བརྩམ་མོ།^{༡༡༠} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་སོ།།

ཆེན་པོ། ཆོགས་ལམ།

ཆེན་པོར་འདུན་སེམས་དཔྱོད་དང་དྲན་པ་བཞིས། །རྩ་འཕྲུལ་རྟེན་འགྲུབ་རྒྱང་པ་བཞི་པོ་བསྒྲོམ།།^{༡༡༡}

འདུན་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། སེམས་པ་དང་། དྲན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱང་པ་བཞི་

བསྐྱོམ་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། འདུན་པའི་ཉིད་དེ་འཛིན་ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་ཞེས་པ་
 བཞི་^{༡༠༩} གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོགས་ལམ་གྱི་དུས་འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 བྱིམས་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམ་པ་དང་། ཟས་གྱི་ཆོད་ཤིག་པ་དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོང་དང་ཆ་སྒྲད་
 ལ་མི་ཉལ་བས་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སྤང་དོར་གྱི་བྱ་བ་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པས་མངོན་
 པར་དགའ་བ་དང་། དགོ་བ་ལ་མི་འཁྱོད་པ་དང་། སྒྲོ་བ་དང་། དད་པ་དང་། མོས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཐར་པའི་རྒྱར་འགྱུར་པའི་དགོ་བ་གཞན་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་བརྩོན་པས་སྦྱོར་ལམ་
 ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་གསོག་པའི་འགོ་
 ཚུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། བཟང་དང་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དག །སེམས་བརྟན་ཁྱད་པར་འགོ་
 བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གངས་མེད་གསུམ། །ཀྱན་དུ་བརྩོན་པར་མཛད་ཅེས་བརྟུན་^༡ །ཅེས་ཏེ།
 དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་བསྐྱམ་པའི་དུས་སྦྱོར་ལམ་སྟེ་བའི་དུས་མ་དེས་པའོ། །ཡང་དག་སྦྱོར་བཞི་
 བསྐྱམ་པའི་དུས་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་སྟེ་བའི་དུས་མ་དེས་པའོ། །རྩུ་འབྲུལ་རྒྱུ་བཞི་བསྐྱམ་པའི་དུས་
 སྦྱོར་ལམ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྟེ་བར་དེས་པའོ། །ལམ་འདིའི་གཉེན་པོའི་ཁྱད་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉེས་
 དམིགས་སུ་ལྟ་བས་རྣམ་པར་ཐུན་འབྲེན་པའི་གཉེན་པའོ། །སྤངས་པ་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱོན་དུ་
 མཐོང་བས་མངོན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པའི་རྟོགས་དུ་གྱུར་ཆད་སྤངས་པའོ། །རྟོགས་པ་ནི་བདག་མེད་
 གཉིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ཤས་ཆེ། སྒོམ་བྱུང་གིས་རྟོགས་པ་འཕྲོད་དེ། ཀྱན་
 ལས་བརྟུས་ལས། བསྐྱམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་^{༡༠༩} ཞེས་སོ། །ཁོན་ཏན་ནི་སྦྱོན་
 དང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཤིགས་ཡོད་དེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ནི། །སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ལས་ཞིགནས་དང་། །ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཀྱང་མས་རྒྱ་རྒྱ་ཆེན་རྟེན་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་སུམ་
 འདོམས་མཛད་ཅིང་། །ཁོན་པ་འདྲན་བཞིན་ཉེས་པའི་ཆང་ཆིང་གི། །ཁོན་ལས་དྲངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
 ལ་འགོད་དོ།^{༡༠༩} ཞེས་སོ། །ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དུས་མངོན་ཤེས་དང་སྦྱོན་དང་རྩུ་འབྲུལ་ཅི་

རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །བསྒྲོམ་བྱའི་གདམས་ངག་གྲུང་ལུས་ངག་གི་འཇུག་ཤོག་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་
 ཁྲིམས་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྱལ་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 སྟུག་བསྟུལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་
 རྟུག་རྒྱ་བཞིད་དང་། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དཔལ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་
 བར་ཅན་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་མ་སྒྲེས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལུ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། གཏོང་བ་
 དང་། ལུས་དལ་འབྱོར་དང་། འཆི་བ་དང་། སྦྱི་བ་དང་། དབྱུགས་ཕྱི་ནང་ཏུ་རྒྱ་བ་རྗེས་སུ་བྱལ་བ་
 རྣམས་བསྒྲོམ་ཞིང་། སྟོད་པ་རྣམ་པར་སྟོད་པ་ན་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྒྲིས་སུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་
 རྟོག་བརྒྱད་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེའང་སྟོར་བ་སྦྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟེན་ཏུ་སོང་བས་བསྒྲོམ་ཞིང་།
 རྗེས་བསྟོ་བས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དགུ་བསྒྲོམ་པའང་། རང་དང་གཞན་གྱི་
 ལུས་ལ། རྣམ་པར་བམ་པ་དང་། འབྲས་གཞིགས་པ་དང་། དམར་བ་དང་། སྟོ་བ་དང་། གནག་པ་དང་།
 ཟོས་པ་དང་། འཐོར་བ་དང་། ཆོག་པ་དང་། རྒྱལ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།

དེའང་འདྲོད་ཆགས་ལ་མི་གཙང་བ་དང་། ཞེས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་། གཏི་སྟག་ལ་རྟེན་
 འབྲེལ་བསྒྲོམ་པར། དབྱང་བཟང་གིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། འདྲོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་མི་གཙང་ག་
 ཆོལ་དང་། སྟགས་པ་ཀེར་རུས་བརྟ་བས་རྣམ་པར་བསྟོན་ག །བྱམས་དང་སྟིང་རྗེའི་རུས་གད་པ་ཞེ་
 ས་དང་། གཏི་སྟག་ལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ།^{༡༠༩} །ཞེས་སོ། །སྒྲིས་སུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 བརྒྱད་ནི། ཉི་མའི་གཞུང་འབྲེལ་ལས། བདག་གིས་ནམ་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་སེལ་རུས་
 སྟམ་པ་དང་། ནམ་ཞིག་དབུལ་བས་ཉེན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་ལ་འཛོག་རུས་སྟམ་
 པ་དང་། ནམ་ཞིག་ག་ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རུས་སྟམ་པ་དང་། ནམ་ཞིག་
 དབུལ་བར་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་ནས་གྲུང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་འོགས་རུས་སྟམ་པ་དང་། ནམ་ཞིག་འཇིག་
 རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་རེ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་རུས་
 སྟམ་པ་དང་། ནམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་སེལ་བར་འཕྱོར་རུས་སྟམ་པ་

དང་། བཅའི་གསེལ་སེམས་ཅན་ལ་མི་ཡན་པའི་སྒྲིབ་དང་། རྟོན་དམ་པའི་རོལ་གཅིག་ཏུ་དབྱེད་པ་དང་།
 སྒྲིབ་པ་སེམས་ཅན་སེམས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཆོག་དང་། གཞན་ལ་མི་ཡན་པའི་འཛོལ་དང་། ལུས་དང་།
 ཤེས་རབ་དང་། རྟོན་དང་། དབང་ལྷན་དང་ལྷན་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་
 ཆེ་རབས་སེམས་ཅན་ཏུ་མ་གྲུ་ར་ཅིག་སྟུང་པ་དང་། བཅའི་གསེལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་པའི་འབྲས་ལུ་
 བདག་ལ་སྒྲིན་ཅིང་བདག་གི་དགའ་བའི་འབྲས་ལུ་དེ་དག་ལ་སྒྲིན་པས་བདེ་བར་གྲུ་ར་ཅིག་སྟུང་ཏུ་
 སེམས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་སྒྲུབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པས་བསྐྱོམ་པར་
 བྱའོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་ར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོད་ལུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

སྦྱོར་ལམ་ནི། དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ་འཆད་པ། འདི་ལྟར།

སྦྱོར་ལམ་བཞི་སྟེ་དྲོད་དང་ཅེ་མོ་སྟེ། དྲོད་བརྩོན་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་གྱིས།

དབང་པོ་ལྷ་དང་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་ཏུ། དྲོད་སྟོགས་སྦྱོབས་ལྷ་ར་བ་ཏུ་སྦྱོམ་པར་བྱེད།^{༡༡}

དེ་ལ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོན་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་གང་ལ་སྒྲེས་པ་མཐར་ཐུག་གི་གང་ཟག་འོག་བདུག་གང་
 རུང་དོ། །དེའང་ལྷ་གྲུ་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སྟོགས་པ་གངས་མེད་པ་ལ་སྒྲེབ་པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །བསམ་
 པའི་རྟོན་ནི་འདོད་པའམ་བསམ་གཏན་སྟུག་གང་རུང་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མཐར་
 ཐུག་སྟེ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྒྲེས་པའི་སྦྱོབ་པ་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས་སོ།^{༡༢} ཞེས་སོ། །དྲོད་ནི་སྦྱོམ་བྱུང་འཛིན་རྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེན་
 དྲོད་ ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་བཞིའོ། །དེའང་དྲོད་དང་ཅེ་མོར། དྲོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་
 དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་བསྐྱོམ་པའོ། །དེའང་རྣམ་བུར་
 བསྐྱེད་པ་ལ་དངོས་སུ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡུམ་བར་མ་ལས། དྲོད་པའི་དབང་པོ་
 དང་^{༡༣} ཞེས་པ་ལྷ་བཤད་དོ། །དེའང་སྦྱོར་ལམ་བཞིར་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དྲོད་སྦྱང་བ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་གྱི་སྦྱང་བ་ཙམ་ཏུ་མཐོང་བ་འཛིན་རྟོན་པའི་
 སྦྱོམ་བྱུང་གི་སྦྱང་བཟུང་ཟད་ཐོབ་པས་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེང་གི་

རྒྱན་ལས། དེ་ནས་དེ་འདྲར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མཉམ་གཞག་པས། །ཡིད་གྱིས་
 བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པར། །དོན་ཀྱན་རབ་རྒྱ་མི་མཐོང་ངོ་།^{੧੧} །ཞེས་སོ། །སྒྲུབས་འདིའི་སྣང་བ་ནི་
 ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བརྗོད་པ་ལ་བྱསྟེ། རྒྱ་པོ་ཆ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་མདོ་ལས། སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྒྲ་དགས་སོ།^{੧੨} །ཞེས་མདོ་སྟེང་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར་
 དྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཅེ་མོ་སྣང་བ་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྟེལ་བའི་བྱིར་བདག་
 མེད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྣང་བ་འབྲིང་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྣ་མ་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་བྱའི་བྱིར། །བཙོན་འགྲུས་བརྟན་པ་ཀྱན་དུ་རྩོམ།^{੧੩} །ཞེས་སོ། །བརྗོད་
 པ་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པའི་འཛིན་པའི་
 སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྣང་བ་རབ་རྒྱ་ཐོབ་པས་བྱིར་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་ནས་ནི། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་དོན་དུ་སྣང་བ་
 ཀྱན། །སེམས་སུ་རབ་རྒྱ་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྟོངས་
 འགྱུར། །དེ་ནས་དེ་ལ་འཛིན་པ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས།^{੧੪} །ཞེས་སོ། །ཆོས་
 མཆོག་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
 སྣང་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ཐོག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་ཆེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། །ཁྱིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་དུ་རེག་^{੧੫} ། །ཅེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་
 སུ་ཡོད་དོ། །མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
 ཡིན།^{੧੬} །ཞེས་སོ། །འདི་དག་ལ་གཞན་པོའི་བྱུང་ནི་མགོ་གཞོན་གྱིས་སྟོང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་པོ། །སྦྱིར་
 གཉེན་པོ་ལ་སུར་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ། སྟོང་བའི་གཉེན་པོ། རྟེན་གཉེན་པོ། ཐག་བསྐང་གི་གཉེན་པོ་
 དང་བཞི་ཡིན་པོ། སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མགོ་གཞོན་ནི་མདོན་གྱུར་ཉམ་སྟོང་པས་སྟོང་
 པ་དང་། ཕ་བ་ནས་སྟོང་བ་ས་བོན་དྲུངས་འབྲིན་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུའོ། །སྟངས་པའི་བྱུང་
 པར་ནི་སྦྱིབ་པའི་ས་བོན་དང་མདོན་གྱུར་ཉམ་སྟོང་པ་དང་། སོ་སོའི་སྦྱིབ་པོའི་ཐོངས་པ་དང་རྒྱུད་པ་

ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་མེད་
གཉིས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
གཟུངས་དང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་¹¹⁸ གསུངས་སོ། རྟོགས་ལམ་ལས་འཕགས་པའི་བྱང་
ནི་རྟོགས་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲིམ་བྱུང་དུ་བྱང་མེད་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་གསལ་
བས་མཐོང་ལམ་ལ་ཉི་རིང་གི་བྱང་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བར་ཆད་མེད་ན་མཐོང་
བའི་ལམ་ཆེས་ཉི་བར་འབྱུང་བ་¹¹⁹ ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལས་འདིའི་བྱང་པར་
ཡིན་པ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ།

མཐོང་ལམ་ནི། དེ་ནས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར།

མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ་བརྟུན་གཤམ་པའི་སར། འད་བརྩོན་བྱན་པ་ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་དགའ།

ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་གྱི། ཡོན་ལག་བདུན་པོ་དག་ནི་ལེགས་བསྒྲིམ་ཞིང་།^[120]

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་
ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་
གྱི་བདེན་པ་རེ་རེ་བཞེན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་དང་། རྟོགས་སུ་ཤེས་པས་སྟེ་བཞི་བཞིའི་བདག་ཉིད་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སྤྱག་བསྐལ་ལ་
སོགས་བདེན་པ་ལ། ཆོས་ཤེས་རྟོགས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བཟོད་ཤེས་སྐྱད་ཏུ་འབྱུང་གི་འདི། ཀྱུན་
ཤེས་རྒྱལ་ལ་མཐོང་བའི་ལས་¹²⁰ ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྟོགས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་
ལྟར་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་
ཡིན་ནོ།¹²¹ ཞེས་སོ། འདྲེང་ཡེ་ཤེས་འདི་སྐྱེ་བའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་པས་
འགོ་བ་རིགས་དུག་གང་རུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་པའི་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། ཁས་མ་པའི་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་
པའོ། རྒྱ་ནི་ཆོས་མཆོག་མཐར་ཐུག་ནི་དངོས་རྒྱུ་དང་རྟོགས་སྤྱོད་གཞན་བརྒྱད་པའི་རྒྱལོ། འབྲས་བུ་

ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྐྱེད་པའོ། རོ་པོ་ལ་བདེན་བཞིན་དབྱེ་བས་ཁམས་གྱི་དྲི་མ་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གོ། རྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་འཛིག་ཚགས་ལ་ལྟ་བུ།
 མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ། ལོག་པར་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ། རྟེན་པ་ལྟོས་ནས་དང་
 བརྟེན་ལྟོས་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད། ང་རྒྱལ། མ་
 རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་བཅུ་ས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བདེན་པ་བཞིན་པེ་པེ་ལའང་ཉོན་
 མོངས་པ་བཅུ་ཆར་ལོག་པོར་འཇུག་པས་བཞིབ་ཏུ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བདེན་པ་བཞིན་པེ་པེ་
 ལ་ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་པ་དགུ་དགུ་ལོག་པོར་འཇུག་པས་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ་མཐོང་སྤང་གིས་
 བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ནི། ཀླན་ལས་བརྟེན་ལས། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅུ་བཅུ་
 གཉིས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་སོ།^{༡༩} ཁྲིས་སོ། ཁམས་གཏན་ས་
 བཞིད་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞིན་ཁོང་ཁྱོད་མི་འཇུག་པ་ནི་རྒྱུད་ཞིག་ནས་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས་པས་ཀླན་
 བས་མཐར་སེམས་པ་ཁོང་ཁྱོད་གཞིད་ཀྱི་མེད་པའི་བྱིར་དོ། དཔུ་ནི་བདག་ལ་སྤར་ཡང་གཞོད་པ་བྱས།
 ད་ལྟ་བྱེད། མ་འོངས་པ་ནའང་བྱེད་པར་འགྱུར་སྟེ་མ་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་ལའང་གསུམ།
 བདག་གི་དགུ་ལ་ཕན་བདགས་སྟེ་མ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ལོ།

དེའང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་ལོག་པོར་འཇུག་ལྟུ་ལ་ནི་སྟེག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཚོན་
 བ། འཛིག་ཚགས་ལ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་པར་འཛིན་རྟོ། མཐར་
 འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་རྟོ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མེད་པར་འཛིན་རྟོ། ཁ་རིག་པས་སྟེག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་བཞིན་
 དུ་འཇུག་གོ། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་སྟེག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་མ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་
 འཇུག་གོ། འཇུག་ལྟུ་ལ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་གྱིས་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། ང་རྒྱལ་གྱིས་
 རྟེན་པ་ཁོང་ཁྱོད་པར་བྱེད་དོ། ལྟ་བུ་མཚོག་འཛིན་གྱིས་མཚོག་དམ་པར་འཛིན་རྟོ། རྟེན་པ་ལྟོས་
 དང་བརྟེན་ལྟོས་མཚོག་འཛིན་གྱིས་དག་གོ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་ལྟུ་
 དང་མི་མཐུན་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སེམས་སུ་བྱེད་དོ། སྟེག་བསྐྱེད་ལ་འཛིན་པར་བདེན་པ་སྟེག་མ་རྟེན་ས་

ལའང་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའང་འགོག་བདེན་གྱི་མིང་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་གི་
 དོན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི། །ཁམས་གསུམ་ཀའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐོང་བས་
 སྒྲིབ་བྱེད་ལ་ནས་སྒྲོང་བས། དེའང་སྟུག་བསྟུལ། ཀྱུན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ་བདེན་རྣམས་ཀྱི། ཆོས་
 ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་སྟོ་རྩེས་གཅིག་ལྟོག་པ་བདེན་བཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆ་བཞི་ཡིན་པས་ན་
 སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་ལ་སྟུས་དུས་མཐོང་སྒྲིབ་གིས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཡིན་པས། མཐོང་སྒྲིབ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་སྒྲོང་སོ། །

དེའང་བདེན་བཞི་སོ་སོའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཉེ་རྒྱ་དང་དེའི་རྩ་སྟུག་གི་སྒྲིབ་བྱུས་
 ལྟན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་། དུས་གཉིས་པ་ལ་དངོས་རྒྱ་དང་དེའི་རྩ་སྟུག་གི་སྒྲིབ་བྱུས་མེད་གཉིས་པོ་དེ་
 ཡང་། དུས་གསུམ་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་བཞི་པོ་སྟེ་བ་དང་དེའི་རྩ་སྟུག་གི་སྒྲིབ་བྱེད་ས་བོན་པུ་མོ་མཐའ་
 དག་འགག་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱས་པའི་རྩལ་གྱིས་སྒྲོང་སྟེ། རྒྱུད་བྲ་ལས། རིམ་རྒྱུག་སྟགས་མེས་སྟེས་
 པས། །ས་བོན་གུན་པ་གཅོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྒྲིབ་རྣམས་ནི་བརྒྱུག་
 པར་འབྱུང་།^{༡༩} །ཞེས་སོ། །དེ་ནས་བདེན་བཞི་སོ་སོའི་ཆོས་བཞི་སྟོ་རྩེས་གཅིག་པས་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་གཉེན་པོ་རྣམས་གྲོལ་གྱི་ལམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 རྩེས་བཟོད་བཞི་དང་རྩེས་ཤེས་བཞི་ནི་ཐག་བསྐང་གི་གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིབ་ས་
 པ་དེ་དག་གྲང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཐའ་ལས། ཉོན་
 མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན། །རིམ་ཞི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །རི་
 ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད།^{༢༠} །ཅེས་སོ། །

དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱུད་བྲ་ལས། སེར་སྒྲུ་ལ་སྟགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་
 མོངས་སྒྲིབ་པར་འོྟ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འོྟ།^{༢༡} །
 ཅེས་པས། སེམས་རབ་རྩམ་ཞི་བར་བྱེད་པ་གང་མི་དག་བའམ་སྒྲིབ་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩོམ་
 སེར་སྒྲུ་ལ་སྟགས་པ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་དང་མ་བྲལ་བ་གང་དག་
 བ་ཐག་བཅས་སམ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩོམ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལུལ་ལུལ་ཅན་ནི་

ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །དེའང་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་རྒྱལ་བརྟགས་རྣམས་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། ལྟན་སྒྲིམ་ནི་སྒྲོམ་
 སྤང་ཡིན་ནོ། ཤེས་སྒྲིབ་གསུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རགས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། བྲ་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་
 ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་
 མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་ནི་སྤར་སྒྲོམ་པའི་ས་དང་པོའི་བརྒྱ་ཐག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་
 སྟགས་པ་རྣམས་སོ། །དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དང་པོར་བདེན་པ་བཞིས་བྱེ་བའི་ཆོས་བཟོད་བཞི་དུས་
 གཅིག་ལ་སྒྲུ། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཤེས་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་སྒྲུ། དེའི་འོག་ཏུ་རྩེས་བཟོད་བཞི་དུས་གཅིག་
 ལ་སྒྲུ། དེའི་འོག་ཏུ་རྩེས་ཤེས་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་སྒྲུ། བས་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྤྲད་ཅིག་བཞི་ལ་ངོ་བོ་རིགས་
 བཞི་ལྟག་པ་བརྒྱ་ཐག་ཏུ་སྒྲུ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་ཤིང་བཟོད་ཤེས་བཞི་རིམ་གྱིས་
 སྒྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་ལ་སྤོང་ལ་མཐོང་ལམ་ཆ་བཞིའི་
 རིམ་པས་སྒྲུ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའང་ས་དང་པོའི་ཆོ་བུང་རྒྱུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྒྲོམ་པའོ། ཀྱང་ཞེན། བཤེས་སྤྱིང་
 ལས། དྲན་དང་ཆོས་རབ་འབྱེད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྒྱལ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་ཉིང་འཛིན་
 དང་། །བཏང་སྒྲོམས་འདི་བདུན་བྱང་རྒྱབ་ཡན་ལག་སྟེ། རྒྱ་དན་འདས་ཐོབ་བཞུད་པའི་དགོ་ཆོགས་
 ལགས།¹⁴ ཞེས་སོ། རྩི་ལྟ་བུ་ཞེན། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། སུས་དྲན་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་
 འདི་ནི་དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇམ་དཔལ། སུས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་
 དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེན་ཞིང་མི་དམིགས་པ་
 འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇམ་དཔལ། སུས་ལུས་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་བཤིག་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་མི་ལེན་མི་འདོར་བ་འདི་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་
 རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇམ་དཔལ། སུས་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བ་བཤིག་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇམ་
 དཔལ། སུས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་

བར་གྱུར་པ་འདི་ནི་གིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇམ་དཔལ། སྤུངས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཞིག་པ་རྗེས་སུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་སེམས་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་
དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇམ་དཔལ། སྤུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པར་མི་བྱེད་བརྟེན་
པར་མི་བྱེད་ཆགས་པར་མི་བྱེད་འཁྲིང་བར་མི་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་བའི་བྱང་སྤྲོམས་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་འདི་ནི་བྱང་སྤྲོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་གོ།^{༡༧} །ཞེས་སོ།

སྤྲོམ་ལམ་ནི། དེ་ནས་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྲོམ་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་རེ་རེ་བཞིན། །རྒྱུད་ཅུང་ཅུང་རྒྱུད་འབྲིང་དང་ནི།

རྒྱུད་ཅུང་ཆེ་སྟགས་ས་དགུ་རིམ་བཞིན། །དྲིམ་མེད་དང་འོད་བྱེད་འོད་འཕྲོ་ཅན།^{༡༨}

སྤྱང་དགར་མངོན་གྱུར་རིང་སོང་མི་གཡོ་བ། །ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་རྣམས་སུ།

ཡང་དག་ལྟ་དང་རྟོག་པ་ངག་དང་ལས། །འཛོཾ་ཚུ་ལ་བྱན་པ་ཉིང་འཛིན་འཕགས་ལམ་བརྒྱད།^{༡༩}

དེའང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་མཐོང་ལམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གྱི་དོན་གོང་ནས་གོང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
ལ་སྤྲོམ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་
དང་སྤྲོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །འཇམ་དང་ངེས་རྟོག་སྤྲོམ་པའི་
ལམ།^{༢༠} །ཞེས་སོ། །དེའང་རྒྱུད་ལྷ འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་འང་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་
སྟེ་ས་དགུ་འོ། །གང་ཞེན། རྒྱུད་ཅུང་ཅུང་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། རྒྱུད་ཅུང་འབྲིང་ས་གསུམ་པ་འོད་
བྱེད་པ། རྒྱུད་ཅུང་ཆེན་པོ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ནོ། །འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཅུང་ས་ལྷ་བརྒྱུད་དགའ་བ།
འབྲིང་གི་འབྲིང་ས་བྱུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ས་བྱུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའོ། །ཆེན་པོའི་
རྒྱུད་ཅུང་བརྒྱད་པ་མིག་ཡོད། ཆེན་པོའི་འབྲིང་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ས་
བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ས་དགུ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཆེན་པོ་ལ་སྟགས་
དྲི་མ་ཡི། ཀུན་ཉེན་པོ་རྒྱུད་ཅུང་རྒྱུད་ལ། སྟགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན།^{༢༡} །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་

སྒྲོམ་སྤང་ཡང་ཆེན་པོ། འབྲིང་། རྒྱང་ཅུ་ལེ་རེ་བཞིན། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་
 རྒྱང་ཅུ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་རྒྱང་ཅུ། རྒྱང་ཅུའི་ཆེན་པོ། རྒྱང་ཅུའི་འབྲིང་།
 རྒྱང་ཅུའི་རྒྱང་ཅུ་རྟེན་དགུའོ། དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུལ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྲོང་བོ། དེ་འདྲ་སྒྲོམ་
 ལམ་རྒྱང་ཅུའི་རྒྱང་ཅུ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤྲོང་བ་ནས། སྒྲོམ་སྤང་
 རྒྱང་ཅུའི་རྒྱང་ཅུ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ས་བཙུ་པས་སྤྲོང་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་དྲི་མ་རགས་པ་ལ་ཆེ་
 བར་བཏགས། སྤང་བ་ལ་རྒྱང་བར་བཏགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་སྤྲོད་ཅིས་བཞུང་དོ། རྟེན་ལྷ་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་འདི་དག་སྒྲུབ་པའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་མཐོང་ལམ་དང་གཅིག་སྟེ། སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྒྲུལ་པ་བྱུང་
 མེད་དང་འདྲོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ་ཆེ་ལ། གཞན་ལ་འདྲ་སྒྲུབ་མི་དཔེ་དེ་དེ་སྤྲོད་ཅིང་། སྒྲུལ་ཐེན་གནས་
 པའི་རྟེན་དུ་ནི་ཐམས་ཅད་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཞིང་སྤྱོད་སྒྲུབ་ལྷ་ར་གནས་དང་། བསམ་ས་བཞིན་
 སྤྲོད་པ་ལེན་པ་དང་།¹⁰ ཁེས་སོ།

སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་ཆེ་ཞིང་གཞན་ལ་འདྲ་རྟེན་དུ་རྒྱང་
 བར་འཆད་དོ། རྒྱུ་ནི་ལམ་དང་པོ་གསུམ་མོ། འབྲས་བུ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་མོ། རྩོད་པོ་ནི་ས་དགུའི་
 རང་རང་གི་དྲི་མ་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་ལ་ལྟོས་ནས། སྤྲོང་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་
 གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་། རྒྱང་བར་གྱི་ལམ་དང་བཞིའོ། དེ་དག་གྲུང་དེའི་སྒྲིབ་པ་སྤྲོང་བ་ལ། སྤྲོང་བ་དང་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོའོ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་རྟེན་གཉེན་པོའོ། རྒྱང་བར་གྱི་
 ལམ་ནི་ཐག་བསྐང་གི་གཉེན་པོའོ། དབང་ན་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་སྤྲོད་ཅིག་ལྷ་ལོགས་ས་
 དང་པོའི་མཇུག་གི་ས་གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མངོན་གྲུར་གྱི་ཉན་མོངས་མགོ་གཞོན་གྱིས་སྤྲོང་།
 གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་བཞིན་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ངས་རང་གི་རྩོད་ལ་ལྷ་ར་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་བའི་ས་པོན་ལྷ་ཐུ་ཅ་བ་ནས་སྤྲོང་། སྤྲོད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སའི་དངོས་གཞི་རྣམ་པོག་གྱི་ལམ་
 གྱིས་རྟེན་གཉེན་པོ་བྱེད། སའི་མཇུག་གི་རྒྱང་བར་གྱི་ལམ་གྱིས་ཐག་བསྐང་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ། ས་
 དེའི་སྤྲོད་ཅིག་དང་པོ་ནས་རྩོགས་ཀྱི་བར་རང་རང་གི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་དེས་སྤྲོང་ཞིང་། དེ་དག་
 གི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ནི་ས་དེ་འགག་པ་དང་རྒྱས་མཉམ་པས་སྤྲོང་བའོ། རྟེན་པ་དང་སང་གི་

ཡར་བྱིན་པ་རྩིང་པོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་འགྱུར་ལམ་གྱིས་སྤོང་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་
 འགག་འགྱུར་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཞེས་འདོད་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚུལ་ལ་རབ་རྒྱ་སྤོངས་པས་སྤོང་བྱེད་དག་
 དང་ཆོས་མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ་། །དཀོན་མཆོག་བརྟུགས་པ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
 སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ་¹⁹ ཞེས་པ་ནས། ས་བརྩའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དྲི་མ་བརྩ་ས་དེ་དག་སྒྲེས་དུས་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྤངས་ནས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་རྟེན་གཉེན་པོ་བྱས། ལྷན་པར་གཉེན་པོས་ཐག་
 བསྐང་བར་བྱས་ཏེ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའང་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རང་སའི་
 ཅི་རིགས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཐུར་སའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ས་དགའི་དྲི་མ་དགུ་
 རི་ལྟར་སྤོང་བ་ནི། ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དྲི་མ་དུག་སྟེ། འདོད་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་། ར་རྒུལ་
 དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བའོ། །དེ་དག་ཁམས་གྱི་
 དབྱེ་བས་འདོད་པ་ན་དུག་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་བརྩ་
 དུག་གོ། །སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན་འདོད་པ་ན་དུག་བསམ་གཏན་བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ན་
 ལྟ་ལྟ་བུ་བསྐངས་པས་ཉི་ཤུ་རྩ་དུག་གོ།

དེ་དག་ཀྱང་ཆེ་འབྲིང་གིས་དབྱེན་འདོད་པའི་དུག་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་ཆེ་འབྲིང་དགུ།
 གཞན་ལྟ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བརྩ་རྩ་བཞི། བསམ་གཏན་ས་བཞིན་ཁོང་ཁོ་བོར་བས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་
 ལ་ཆེ་འབྲིང་དགུ་དགུ་སྟེ་བཞི་བརྩ་རྩ་ལྟ་པ་ཆཅན་པ་ལྟ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ནའང་བཞི་བརྩ་རྩ་
 ལྟ་པ་ཆཅན་པ་ལྟ་སྟེ་བཞི་བསམ་པས་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྩ་བཞི་ཡོད་དོ། །སྤོང་ཆུལ་སྤོང་བས་མགོ་
 སྤང། བར་ཆད་མེད་པས་དངོས་སུ་སྤངས། རྣམ་གྲོལ་གྱིས་རྟེན་གཉེན་པོ་བྱས། ལྷན་པར་ལམ་གྱིས་
 ཐག་བསྐང་གི་གཉེན་པོ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ས་དགུ་པོ་རྣམས་སུ་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་རྣམས་སྤངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ས་དེ་དག་ཏུ་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམ་པ་འདྲ་། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཡང་དག་
 ལྟ་དང་འཆོ་དང་རྩོལ་བ་དང་། རྩན་དང་ཉིང་འཛིན་དག་དང་ལས་མཐའ་དང་། ལྷང་དག་རྟོག་ཉིང་
 ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད། །འདི་ནི་ཞི་བར་བགྱིས་སྤང་བསྒྲོམ་པར་བགྱི་²⁰ ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཉམ་པ་
མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡོད། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཐོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མེད་ནམ་པར་རྟག་ཏུ་མེད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟག་ཏུ་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པའོ། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་ཏུ་མེད་པར་
མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ངག་གོ། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་མེད་
པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའོ། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་གསོག་མི་
འབྱི་བར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བའོ། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུལ་བ་མེད་
ཅིང་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་
བའོ། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་བྱེད་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་
དག་པའི་བྱེད་པའོ། འཇམ་དཔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མཉམ་
པར་བཞག་ཅིང་ལུགས་པ་མེད་ལ་མི་དམིགས་པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
རྟོག་པོ་^{༡༩} ཞེས་སོ།

ས་འདི་དག་རང་གི་ཁོ་བོ་ལ་ལྟོས་ན་དམིགས་བསམ་ལས་འདས་བསྟེ། ཤལ་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱལ་
བའི་སྒྲུལ་རྒྱུས་ས་འཁྱམས་ནི་གཉིས་ཏུ་རྒྱུ་དག་བར་སྒྲུང་བྱའི་རྗེས་དང་མཚུངས་^{༢༠} ཞེས་སོ། རྩོན་
ཀྱང་ཁམས་ལ་སྒྲིབ་པའི་རིམ་པ་རྒྱུས་བསལ་བས་ཁམས་མཐར་ཐུག་གནས་ཀྱང་ར་བ་བྱང་ཆུབ་
མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐ་དད་ཏུ་བཞག་གོ། ཁྱི་མ་སོ་སོ་བ་རྒྱུས་དག་པ་མཐར་ཐུག་དུས་གདོད་
མའི་དབྱེར་སེམས་འོད་གསལ་བའི་སངས་རྒྱུས་རང་གསལ་དུ་མཐོང་བའང་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་བ་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱེར་སེམས་བརྗོད་པ་ལས། རི་ལྟར་ཆོས་པའི་ལྷ་བ་ལ། ལྷ་དེ་ཅིག་ལྷ་ད་
ཅིག་རྒྱུས་པར་མཐོང་། རྩོད་བཞིན་ས་ལུགས་རྒྱུས་ཀྱང། ཁྱི་མ་གྱི་སྒྲིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། རི་
ལྟར་ཡང་རོའི་བཙོ་ལྷ་ལ། ལྷ་བ་རྗོགས་པར་གྱུར་བ་ལྟར། རྩོད་བཞིན་ས་ལི་མཐར་ཐུག་ན། ཆོས་ཀྱི་
སྒྱུ་ཡང་རྗོགས་པ་གསལ།^{༢༡} ཞེས་སོ།

མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ནི། རྒྱལ།

དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མ་བྱུང་དུ་ན། སྒྲོབ་པའི་ལམ་བཞིར་བསྒྲོམས་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ།

མི་སྒྲོབ་སལ་མི་གནས་སྤངས་འདའ།

བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་བྱུང་དུ་ནསྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཐར་མི་
སྒྲོབ་པའི་ས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲེ་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་
བསྐྱེན་ན་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་རིགས་སམ་བྲམ་ཟེ་གང་རུང་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ལྟར་ན་
ཡོངས་སུ་འོག་མིན་དུ་ཐོབ་པས་དེའི་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་ར་འདོད་དེ། ས་བརྒྱ་པའི་སེམས་དཔའ་དེའི་རྟེན་
གང་ཡིན་པ་དང་གཅིག་གོ། །བསམ་པའི་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞིཔའོ། །རྒྱ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོབ་པའི་
བཞིཔོ། །འབྲས་བུ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོས་འགོ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བྱང་རྒྱུ་ལ་དགོད་པའོ། །རོ་བོ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་མི་ཟད་པ་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་འཤོལ་
པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་སྟེ། རྩོམ་ཅེ་མོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེ་
བཞིན་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་དེ་བཞིན། །གང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་བཅོམ། །དེས་འདི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་བཤད།¹¹⁶ །ཅིས་སོ།

རྫོགས་པའི་བྱང་ནི་ཆོས་སྐྱེ་ཡོངས་རྫོགས་མངོན་སུ་དུ་རྫོགས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱེད་ཆོས་སྐྱེ་རྣམ་དག་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་པ། །ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་མཁའ་
དབྱེངས་བྱུང་པ་དེ་དག་གིས་ཀུན་མཐོང་།¹¹⁷ །ཞིས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཏེ། དུས་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ས་གཞན་ཏེ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་གཞལ་ཡས་པར། །རྒྱ་ཆེན་དེ་ནི་སྒྲོབས་བརྒྱ་དང་། །ལྡན་པ་ཡིན་པ་ཅམ་
ཞིག་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྒྲོབས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འགོ་བ་ཀུན་གཞི་དཔག་ཏུ་མེད། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཆད་མེད་ཉིད། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནམ་མཁའ་དང་། །ས་ཁུ་མེ་རྒྱུད་རི་ལྟར་བར། །དེ་ཅམ་བཞིན་
དུ་བརྗོད་པར་བྱས།¹¹⁸ །ཞིས་སོ།

ས་ལམ་གྱི་དགོས་པ་བཟོད་པས་མཁུག་བསྟ་བཅི། ད་ནི་དེ་ལྟར་ས་དང་ལམ་གྱི་དགོས་པ་བཟོད་པས་
མཁུག་བསྟ་བཅི། རྒྱལ།

འདི་ལྟར་ས་དང་ལམ་རྒྱམས་མ་བཟོད་པའི། [༥༧] །སངས་རྒྱས་དེ་འདྲ་ནས་ཡང་འབྱུང་བམེད།

བསྐལ་མང་ཆེ་རབས་དུ་མ་ཆེག་པའོ། །དེ་དག་ཀྱན་གུང་ལམ་འདིར་བརྟེན་པས་ན།

རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པ་གང་ལ་ཞུགས་རྒྱམས་གྱིས། [༥༨] །ས་དང་ལམ་རྒྱམས་མ་བྱེན་ནས་བཟོད་པར་མཛོད།

སྤྱན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ས་དང་ལམ་རྒྱམས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མི་སྤྲིད་དེ།
སངས་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། གང་དག་བསྐལ་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་བརྟེས། །མི་དབང་ཁ་
ལོས་སྦྱར་བ་དེ་དག་ཀྱན། །ས་དང་ལམ་རྒྱམས་རིམ་པར་བཟོད་ལས་བྱུང་། །དེ་ལྟར་བས་ན་རྒྱལ་བའི་
མཛོད་འདོད་པས། །བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་འདིར་བརྟེན་བརྩོན་པར་གྱིས། །ལམ་འདི་ལས་ནི་གཞན་ལས་
འབྱུང་མི་འགྱུར། [༥༩] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསྐལ་པ་དུ་མས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའམ། ཆོ་བརྒྱ་དུག་ལ་
སོགས་པས་ཐོབ་པའམ། ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བ་ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་གྲང་རུང་ཞྭ། ས་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་ནི་རི་ལྟར་བ་བཞིན་བཟོད་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་སྒྲིབ་པ་དག་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་ཐོབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་སངས་ནི་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་མ་བརྟེན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ལ། ཆོགས་མ་
རྫོགས། སྒྲིབ་པ་མ་སྦྱངས། ས་ལམ་མ་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སྒྲིབ་དག་
ནི་རྒྱལ་གཞན་ཞིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛོན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མཁས་གྲུབ་རྒྱམས་དང་།
མདོ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་རྒྱམས་དང་། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡང་
དག་པའི་ས་དང་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ།

སྤྱི་དོན་བཞི་བསྐབས་ཀྱི་དགོ་བ་བཟོ་བཅི། ད་ནི་དགོ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བརྟོན་བཅི། ཡང་དག་པའི་
རྒྱལ།

དེ་ལྟར་ཐབ་ཞེ་འོད་གསལ་སྒྲིང་པོ་ཡིས། །འགྲོ་ཀྱན་སེམས་ཀྱི་རྩྭ་ག་པར་ཞེན་ས།

སྤྲིད་འདིར་ཡུན་རིང་སྒྲོས་ལ་འཆེལ་བ་ཡིས། །དུབ་པའི་སེམས་ནི་ད་དེ་རིང་ངལ་སོས་ཤིག། [༦༠]

ཅེས་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་བའོད་ལེགས་པའི་ཆར་གྱི་སྒྲུང་བ་བསིལ་བས་གང་པའི་མཆོ་
 རུ་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་དགེ་བས་འགོ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོག་པ་རབ་རྟུ་ཞི་ནས། ཐོག་མ་མེད་
 པའི་ལམོར་བའི་སྟོས་བས་རུབ་པའི་སེམས་ཉིད་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་སྐྱུ་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་དགོན་པར་ངལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཉིད་གང་ཆེན་མཆོ། །མི་
 རྟོག་མཉམ་པའི་ངང་རྟུ་འགོ་ཀུན་གྱི། སྤྱ་བཞིའི་བྱི་བྱལ་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས། སྤྱ་ལུས་སྐྱེ་
 དགའི་རེ་བ་རྫོགས་པར་ཤོག །མ་རིག་འཐིབས་པོའི་དགོན་པར་འབྱམས་པ་རྣམས། །མེག་སྤུམ་གདུང་
 བའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱིས་གཅོས་ཏེ། །མིག་མེད་ཐར་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བ་རྣམས། །མི་གནས་བྱ་ངན་
 འདས་པ་ཐོབ་པར་ཤོག །མི་ལུས་རིན་ཆེན་དལ་འབྱོར་འདི་ཐོབ་ཀྱང་། །མི་རྟག་སྒྲིང་པོ་མེད་ཅིང་
 འདྲོར་བས་ན། །མི་དགའི་སྤྲིག་རྣམས་རབ་རྟུ་སྤང་བྱས་ཏེ། །མ་ལུས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
 ཤོག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའལས། ལམ་བསམ་གཏན་བྱི་མ་མེད་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་རྟུ་འབྲེལ་བའི་
 ལེའུ་རྟེ་བཅུག་ཅིག་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

॥

བཅུ་གཉིས་པ། བོགས་འདོན་སྤྱད་པའི་ལེལ།

དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱུངས་ནས་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ལ་ཉེ་རྒྱུ་ས་མཚམས་སྤྱོད་པ། བཅུ་གཉིས་པ་བོགས་འདོན་སྤྱད་པའི་
ལེལ་ལ་སྤྱི་དོན་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་པ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ། ཉིང་དེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་གསུམ་བཞུན་པ།
སྐབས་ཀྱི་དགེ་བཤྲོད་པའོ།།

སྤྱི་དོན་དང་པོ་བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་པ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལམ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་པ་བྱ་བ་
མོ་བཤད་ནས། ད་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་
ཐག་པའི་རྒྱལ་པ།

དེ་ལྟར་བྱང་འཇུག་བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་པ། ཉིང་འཛིན་མི་གཡོ་ཡན་ལག་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པ།

གང་གི་ཆེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་དོ་བོ་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཡན་
ལག་གསུམ་ལྟ་བུ་གྱིས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་རོ།།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་གསུམ་བཞུན་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།
ཡན་ལག་གསུམ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེན། འདི་ལྟར།

གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ཆོག་ལེ་ཡན་ལག་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། [1]

གཉིས་མེད་བསྐྱབ་པ་དོ་བོའི་ཡན་ལག་གོ།

འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ཐབས་ཅད་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་འགྲུར་ཏེ།

གང་ཟག་གང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐབས་རིམ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། དོ་བོ་གང་བསྐྱབ་པའོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ཆོག་ལེ། རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཐབས་ཀྱི། གཉིས་མེད་བསྐྱབ་པ་དོ་བོའི་ཡན་ལག་
གསུམ་སྟེ། གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ཆོག་ལེ་ཡན་ལག་ལ་ལྟ་ལས། ངེས་འབྱུང་ཅན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ནི། དང་པོ་གང་ཟག་

གང་གིས་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པོ་ངེས་འབྱུང་ཅན། །ལུས་ནི་འདྲ་འཛིན་གྲོང་ལས་རྒྱུད་བསྐྱངས་ཤིང་།

སེམས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཆོག་ས་ལས་རིང་ཏུ་བསྐྱངས། [१] །དེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་སྒྲུར་ཏུ་འགྲུབ།།

འདི་ལྟར་ལུས་ངག་འདུ་འཛིན་གཡེངས་ཤིང་སེམས་སྒྲིམ་པའི་དྲ་བ་སྟོང་གིས་གཡེངས་པས་ནི་ནི་གནས་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་ན་ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་རྟེ། དེ་བས་ན་ལུས་འདུ་འཛིན་གྲོང་ལས་བསྐྱངས་རྟེ་དགོན་པར་བྱོགས་ནས་གཅིག་ཤུར་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ནགས་སམ་གནས་སུ་འདུག་པ་དང་། སེམས་རྟོག་པའི་ཆོག་ས་ལས་རིང་ཏུ་བསྐྱངས་རྟེ་ནི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་རྒྱད་ལ་ཟབ་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འགྲུབ་པར། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཞོན་ལུ། དེ་ལྟ་བས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་འདོད་པས་འདུ་འཛིན་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཡུལ་ལ་ཁོར་སྤངས་རྟེ་གཅིག་ཤུར་ནི་བའི་ནགས་སུ་གནས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་ཁྱིམ་དུ་གནས་པས་མི་འགྲུབ་པར། །དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་ཁྱིམ་ཕྱི་ནང་ན་འདུག་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་ཡོངས་དག་རྟེན་པ་ནི། །དེ་འདའི་སངས་རྒྱས་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་ཞིང་། །དེ་ལྟ་མི་གནས་མ་འོངས་པ་ན་འང་མེད།^१ །ཅེས་སོ།།

སེམས་ལྡན་མང་ཏུ་བློས་པས་འགྲུབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

དད་ལྡན་རྩོམ་གཤིང་ཁྲེལ་ཡོད་ལ། །བག་ཡོད་རྒྱལ་སེམས་དག་ཅིང་དགེ་ལ་སྟོ།།

མང་བོས་འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་གིས་ལྡན། [१] །དེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་སྒྲུར་ཏུ་འགྲུབ།།

དད་པ་དང་ལྡན་པས་འགྲུབ་སྟེ་ཆོས་ལ་དད་པས་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་པ་ན་འང་ལྷག་པར་དད་པས་ཆེས་གོང་ཏུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དགོན་བརྩེགས་ལས། དད་པ་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ལ། །ཀྟར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ངང་གིས་འབྱུང་།^१ །ཞེས་སོ། །རྩོམ་གཤིང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ལ་སྟོ་བ་དང་མི་འདོར་བས་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་ལ། བག་ཡོད་པས་རྣམ་གཡེང་ལས་སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་འགྲུབ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དམ་པའི་མདོ་ལས། བག་ཡོད་རྩོམ་གཤིང་ཁྲེལ་ཡོད་པས། །ཟབ་མོའི་ཉིང་འཛིན་དམ་པ་རྟེན་པར་འགྲུབ་།^२ །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་འགྲུབ་པར། རྩ་མ་ལས། རྒྱལ་སེམས་ལྡན་པའི་མགོ་ལ་དེ་རྟུག་སྟེ། ཉིང་འཛིན་ནི་བམ་ཆོག་འདི་རྟེན་པར་འགྲུབ་།^३ །ཞེས་སོ། །དགེ་བ་ལ་སྟོ་བ་དང་། མང་ཏུ་བློས་པ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་གིས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་

འགྲུབ་པར། ལྷ་བ་སྒྲོན་མ་ལས། ཡོན་ཏན་ཚོགས་རབ་འདོད་དང་ཚོག་གིས་ལྡན། །མང་དུ་བོས་གིང་
ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པ་དང་། རྒྱལ་པར་གནས་གིང་གཅིག་ཕུར་དབེན་ལ་དགའ། རྟེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་
མཚོག་འདི་རྟེན་མི་དགའ། །ཞེས་སོ།

སྒྲིབ་པ་ལྷ་སྐྱངས་པས་འགྲུབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

ལུས་སེམས་བསྐྱམས་གིང་དབེན་པར་གནས་ལ་དགའ། །གཉིད་དང་སྒྲོམ་ལས་སྐྱུ་ལ་དགའ་བསྐྱངས།

ཞོད་འགྱོད་མེད་ཅིང་གཞན་དང་འདྲིས་པ་ཉུང་། [༤] རྟེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་སྐྱུར་དུ་འགྲུབ།

འདི་ལྟར་སེམས་དང་ལུས་མ་བསྐྱམས་པ་ནི་ཞོད་བག་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པས་ཞི་བའི་ལམ་དང་འགལ་
བ་དང་། གྲོང་འདབས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་འདུ་བའི་གནས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་ཉམས་པ་དང་།
གཉིད་དང་རྒྱགས་པ་དང་སྒྲོམ་ལས་སྐྱུ་གནས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་བྱ་བ་གཞན་ཡང་མི་འགྲུབ་ན་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་འགལ་ལྷུ་ཡིན་པ་དང་། ཞོད་པ་དང་འགྱོད་པ་ནི་སེམས་གཡེང་བའི་བྱིར་ལྷག་
མཐོང་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། སྒྲུ་པོ་དང་བཤེས་འདྲིས་མང་བ་ནི་བྲེལ་བ་དུ་མ་དང་ཆགས་སྣང་གི་
གནས་སྐྱུ་གྱུར་བའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་འགལ་བ་དང་། སྐྱུ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཉམས་
ཡོད་པ་དག་འགྲིབ་ཅིང་སྒྲུ་བའི་གོགས་བྱེད་ལ་འཁོན་དང་ཚོད་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སྐྱུར་བའི་
བྱིར། འདི་དག་སྐྱངས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ངང་གིས་འཕེལ་ཁེང་རྒྱལ་བའི་ཚོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
མ་ལས། འདུ་འཛི་མེད་ཅིང་དབེན་ལ་དགའ་བ་དང་། །འདྲིས་པ་ཉུང་ཁེང་གཉིད་དང་སྒྲོམ་ལས་
སྐྱངས། །མི་ལྷུ་ཞོད་པ་མེད་ཅིང་ལུས་སེམས་བསྐྱམས། རྟེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་མཚོག་འདི་རྟེན་མི་
དགའ། །ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱ་ལས། ཚོགས་ལས་བསྐྱངས་གིང་རབ་རྒྱལ་ལ་མོས། རི་
དུགས་ལྟ་ཕུར་མཛོས་གིང་གནས་མེད་རྒྱ། །མཁའ་ལ་རྒྱུང་བཞིན་རྟེན་ལ་མི་ཆགས་ལ། རྟེ་འབྲ་དེ་ནི་
རྒྱལ་བའི་ཚོས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་སོ།

དབེན་པར་གནས་གིང་བྱ་བ་ཉུང་བས་འགྲུབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

གྲོང་དང་གྲོང་འདབ་སྒྲུ་བའི་འདུ་འཛི་མེད། །གནས་དང་དགོན་པར་མང་པོའི་རྟེན་འདྲིས་མེད།

དོན་དང་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་བྲེལ་བ་མེད། [༥] །དེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་རྣམ་ཏུ་འགྲུབ།

གང་དག་གྲོང་དང་གྲོང་འདབ་པའི་སྒྲེ་པོ་རྣམས་དང་འགྲོགས་གིང་ས་མདོ་ལས་སོགས་པའི་གནས་སམ། དགོན་པའི་གནས་གྱི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་དག་དང་རྟེན་འདྲིས་བྱེད་ལ། ཆོ་འདིའི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དེ་དག་གིས་ནམ་ཡང་ཞི་བའི་ཉིང་འཛིན་མི་འགྲུབ་པས། གང་ཏུ་གནས་ཀྱང་བཤེས་འདྲིས་ཉུང་ཞིང་དོན་དང་བྱ་བ་ཉུང་བ་དག་ལ་རང་གིས་དགེ་བ་འབྲེལ་ཞིང་ཉིང་རེ་འཛིན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མང་བའི་བྱིར་རོ། །དགོན་མཆོག་བརྟེན་གསལ་ལས། མ་འོངས་ཏུ་ས་ན་དགེ་སྤོང་དག །འབྱར་ཞིང་གཡེང་ལ་མ་བསྐྱམས་པ། རྟེན་དང་བཀྲར་སྒྲིམ་རྒྱགས་པ་དག །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ལ་ཁྲོ་བ་འབྱུང་། །གང་དག་ཉིང་འཛིན་འདོད་རྣམས་གྱིས། །དེ་དག་རྣམས་ལ་མི་བརྟེན་ཅིང་། །གཅིག་སྤར་བས་མཐའི་གནས་མལ་དུ། །གནས་ཏེ་དབེན་ལ་དགའ་བར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་འདའ་བར་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། དོན་དམ་ག་ཟིགས་པར་བགྱི་སྤྱད་དངོས་རྣམས་ལ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་གོ་མས་མཛོད། །དེ་དང་འདྲ་བར་འཇ་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། །ཆོས་གཞན་འགའ་ཡང་མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ། ། །ཞེས་སོ།

གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་།

ཆོ་འདིའི་བདེ་དང་བྱི་མའི་བདེ་འབྲས་དང་། །རང་དོན་ཞི་བ་གཉེར་མིན་འགོ་བའི་བྱིར་།

སྤྱིད་ལས་ཐར་འདོད་ངེས་འབྱུང་སྒྲོ་གས་ཅན། [༦] །དེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་འདི་རྣམ་ཏུ་འགྲུབ།

འདི་ལྟར་གཞན་དོན་ཏུ་ཞི་བའི་དགོན་པར་བསམ་གཏན་གཉེར་བས་གནས་པར་བྱ་བ་ལས། རང་དོན་ཏུ་ཉན་རང་གི་ཞི་བ་དེ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་ནི་སྒྲིམ་སྤྱད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོ་འདིའི་བདེ་འབྲས་དང་། བྱི་མའི་བདེ་འབྲས་ལྟ་མའི་དཔལ་ཐོབ་པ་དང་། རང་དོན་ཏུ་ཞི་བ་མི་འདོད་པས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱིར་སྤྱིད་པ་ལ་སྒྲོ་ཞིང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོས་བསམ་གཏན་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་མཆོག་དམ་པ་ལས། སྤྱིད་པའི་བདེ་ལ་རབ་རྒྱ་མ་ཆགས་གིང་། །གཅིག་སྤར་ཞི་བ་ཆོལ་བའི་སེམས་

བྱལ་ཏེ། །འདྲུ་ས་བྱས་རྒྱམས་ལ་སྟོན་པའི་ཡིད་ལྡན་པ། །དེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་རབ་དམ་པ་
འགྲུབ།” ཅེས་སོ། །དེ་ལ་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་གིང་། རྩད་པར་དུ་ཁོར་ལ་
སྤེད་པ་དག་གིས་ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས། གཏུག་པ་དུག་དང་
མཆོན་དང་དག་པོ་དང་། ཁྱེད་ལེན་འདོད་པའི་བདེ་ལ་ཡིད་དབྱུང་མཛོད། །འདོད་པ་རྒྱམས་ནི་མུང་
གོལ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྩབ་པའི་དབང་པོས་གིས་པའི་འབྲས་འབྲར་གསུངས། །དེ་དག་སྤང་བ་བྱེད་པའི་
ལུགས་སྟོན་གིས། །འཁོར་བའི་བརྩོན་རར་འཛིན་རྟེན་འདི་དག་བཅུངས།” ཅེས་སོ། །

ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པས་གཙོ་བོར་དེ་དག་སྤང་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩད་མེད་
གཞོན་ཅུའི་ལུས་འདི་ལོགས་གིག་ཏུ། །དྲིང་བ་དང་སྟོད་ཀྱུ་དོད་པ་དང་། མི་གཙང་ཀྱུ་སྟོད་འབྲ་བ་
དག་དག་འདྲང་། །པགས་པས་གཡོགས་དང་རྒྱན་ཡང་ལོགས་གིག་གཟིགས།” ཅེས་པ་དང་།
བར་པ་ཉེར་གཞག་ལས། རྩད་མེད་མུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །འཛིན་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་མུང་། །གལ་ཏེ་
བདག་ལ་ཡན་འདོད་ན། །དེ་བས་བྱུང་མེད་རྒྱམ་པར་སྤང་།” ཅེས་པ་དང་། རྩད་རྩབ་སེམས་དཔའི་
སྟེ་སྟོད་ཀྱི་མདོ་ལས། སྟོང་གི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་རི་ལྟར་བདག་གི་རྩང་མ་
ལྟར་དབྱར་ལྟར་པ་གཞན་གང་ཡང་མེད་དོ།” ཅེས་སོ། །ཁའོར་ན་རང་གི་རྩད་ལ་གང་གས་ཆེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་པོར་བརྟགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤང་ཞིང་། དབང་པོ་དུག་གི་ལུལ་ལ་ཞེན་པ་ཀྱང་སྤང་
དགོས་ཏེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས། གང་དག་དབང་པོ་དུག་ལུལ་རྒྱམས་ལ་ནི། །རྟག་ཏུ་མི་བརྟན་གཡོ་དང་
གང་དག་གཅིག་ །གལ་ཡང་རྩད་སྟོགས་ལས་རྒྱལ་དེ་དག་ལ། །མཁས་རྒྱམས་དང་པོ་དབང་རབ་
ལགས་པར་འཆལ།” ཅེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱན་པོ་འགྲུད་དང་ལུས་ལ་བལྟ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་སྟོག་པའི་
གོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །ཆང་དང་མཆོན་མོ་རྒྱ་བ་རན་སོང་བ། །གཤགས་པ་ཉམས་པར་འབྱུར་བ་དེ་
དུག་སྟོངས།” ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་།
ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན། མི་བདེན་པ་ལ་བདེན་པར་
འཛིན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམ་པར་འཛིན། །འཁོར་བ་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་

ཡོག་བཞི་དང་བཅས་པ་སྟེ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་སྤང་དགོས་པ་འདྲ། དེ་ལས། ཚུལ་
 ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རང་ལུས་ལ། བྱིན་ཅི་ཡོག་བཞི་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་
 བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། སྟོང་ཁྱེར་སྟོང་འགགས་ལགས་པར་མཁུན་པར་གྱིས།¹⁵ ཁྲིས་སོ། ཁྱད་
 པར་དུ་རྟེན་ན་དགའ་བ་དང་། མ་རྟེན་ན་མི་དགའ་བ་དང་། བདེན་དགའ་བ་དང་། སྐྱུ་ན་མི་དགའ་
 བ་དང་། སྐྱུ་གྲགས་ཐོབ་ན་དགའ་བ་དང་། སྐྱར་བ་དང་མི་སྐྱན་པ་བྱུང་དུ་མི་དགའ་བ་དང་།
 བསྟོད་ན་དགའ་བ་དང་། སྤྱད་ན་མི་དགའ་བ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཤེས་པར་སྤང་བ་ཉིད། དེ་
 ལས། འཇིག་རྟེན་མཁུན་པས་རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། ཁ་དེ་དང་མི་བདེ་སྐྱན་དང་མི་སྐྱན་དང་། །
 བསྟོད་སྤྱད་ཅེས་བཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །བདག་གི་ཡིད་ལུ་ལ་མིན་པར་མགོ་སྟོམས་
 མཛོད།¹⁶ ཁྲིས་སོ། དེ་འདྲོམ་བདུན་བསྐྱབ་པར། དེ་ལས། དད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་དང་གཏོང་
 པ་ནི། དྲི་མེད་རོ་ཆ་ཤེས་དང་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། ཤེས་རབ་ལོར་བདུན་ལགས་པར་བྱ་བ་པས་
 གསུངས།¹⁷ ཁྲིས་སོ། ཁྲིམ་པ་ལ་སོགས་གཞན་དག་དགེ་བ་ལ་བསྐྱུལ་ཞིང་གསོ་སྦྱོང་ལ་འགོ་ད་
 པ་འདྲ། དེ་ལས། འཆོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་ཁྲིག་པ་བརྟུན་དང་ནི། རྒྱང་དང་དུས་མིན་ཟས་ལ་ཆགས་པ་
 དང་། མལ་སྟན་མཐོལ་དགའ་དང་སྤྱད་དག་དང་། ཀུན་དང་སྤང་བ་འཁྱེད་པར་ནུས་སྟོང་ཞིང་། དྲག་
 བཅོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་ཁྱེད་པ་ཡི། ལཱ་ན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དང་ལྟན་ན། གསོ་སྦྱོང་འདོད་
 སྟོད་ལྟུང་ལྟུང་ཡིད་འོང་བ། ཁྲིས་པ་བྱད་མེད་དག་ལ་སྦྱུལ་པར་བཀྱིས།¹⁸ ཁྲིས་སོ།

མདོར་ན་བསམ་གཏན་པ་དགོན་པར་གནས་པས། རྣམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཉེས་སྤྱད་
ཆ་དང་བཅས་པ་ལས་རང་གི་སེམས་བསྡུམ། དགོ་བ་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤར་མེད་པའི་
ཉིང་པེ་འཛིན་དང་རྣམ་པར་གྲོ་ལ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུབ་ཅིང་ཡོད་པ་རྣམས་གོང་དུ་སྟེལ་ནས་དགོ་
པའི་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་གིས་ཉིན་མཚན་འདའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་
དེར་ལྷགས་པའི་སྒྲུབ་དགོ་བ་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་ཆོས་འདོད་པ་དང་གཏན་ཁྲིམས་ནོངས་པ་རྣམས་ལ་
གང་དང་གང་འཁོམས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མགུ་བར་བྱ་ཞིང་། ཐན་བྱ་དང་རི་དྲགས་དང་འབྲུ་སྟོན་དང་
གྲོག་མ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འང་མི་འཆོ་ཞིང་ཟས་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་མཚན་ནས་བརྗོད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ ཅམ་ཞིག་ན་འདི་དག་གྲང་སངས་རྒྱས་
སུ་འབྱུང་ངེས་སྟུམ་པ་དང་། ཅམ་ཞིག་ན་འདི་དག་བདག་གིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྟུམ་པ་
དང་། འདི་དག་གྲང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའང་སྤྱིད་སྟུམ་ནས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མོས་གྲུས་དང་དག་སྦྱང་བྱ་
བ་དང་། ད་ལྟ་ཡོད་གྲང་དོ་མོད་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲལ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་
ཞིང་། སྐད་ཅིག་གྲང་ཐ་མལ་དུ་མ་ཡིན་པར་སློང་གེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འདའ་བར་བྱའོ།

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་ཞི་ལྟག་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་དངོས་དང་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། ཞི་ལྟག་
བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལའང་གསུམ་སྟེ། སྤང་གཉེན་བསྐྱེད་པ་ནི། དོན་གཉིས་པ།

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲང་། གཉིད་རྟུགས་ཀྟོད་འགྱོད་ཐེ་ཚོམ་སྒྲིབ་པ་ལྟེ།

སྤངས་ཏེ་ཞི་ལྟག་རྒྱང་འབྲེལ་རྩལ་གྱིས་བསྐྱབ།^[༥] གཉིད་རྟུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཞིག་ནས་རབ་ཏུ་སྒྲིབ།

ཀྟོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ལྟག་མཐོང་རྣམ་པར་གཡེང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀའི་གནོད་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས།

འདིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བདག་གིས་བསམ་གཏན་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་ལྟེ། ཡང་དག་པའི་ཞི་གནས་
གསལ་དྲངས་ཐུང་པ་ལ་ནི་གཉིད་དང་རྟུགས་པས་བྱིང་བར་བྱེད་ལ། ལྟག་མཐོང་དྲངས་ལ་ཅེ་གཅིག་
པ་ནི་ཀྟོད་པ་དང་འགྱོད་པས་འབྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་མི་སྐྱུ་པ་འདྲ་ལོ། གཉིད་
ནི་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་སེམས་ནད་དུ་སྤྱད་ལ། རྟུགས་པ་ནི་ལུལ་མི་གསལ་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་
མ་བསྟན་དང་། ཀྟོད་པ་ནི་ལུལ་གྱི་བྱིར་སེམས་འབྲོ་བ་ཡིན་ལ། འགྱོད་པ་ནི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡིད་ལ་
གཅགས་པས་མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་ཤེས་པ། ཐེ་ཚོམ་ནི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོས་ཟེན་མེད་པས་བྱ་
བ་བསྐྱབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའོ། འདི་དག་སྤང་དགོས་པ་ཉིད། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཀྟོད་དང་
འགྱོད་དང་གནོད་སེམས་རྟུགས་པ་དང་། གཉིས་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྟ་པོ་
འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། འབྲོག་པའི་ཚོམ་རྒྱན་ལགས་པར་མཁུན་པར་མཛོད།^[༦] ཅེས་སོ། རིའང་
ཀྟོད་འགྱོད་གཉིས་གཅིག་གཉིད་རྟུགས་གཉིས་གཅིག་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གནོད་སེམས། ཐེ་ཚོམ་
སྟེ་ལྟེ།

གཞན་པས་ལ་ནི། དེའང་གཉིད་སྐྱགས་ལ་སོགས་པ།

དེ་ལྟར་ལྟ་ནི་བྱིང་ཤོད་གཉིས་སུ་འདུ། [༥] །བྱིང་ན་གསེང་ཞིང་ཤོད་ན་རྩ་གཅིག་བསྐྱེམ།

དེ་ལ་གཉིད་སྐྱགས་གཉིས་ནི་བྱིང་བ་ཡིན་པས་གསེང་ས་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྩ་གཅིག་བསྐྱེམ་ཞིང་།
གཞན་རྣམས་ཤོད་པ་ཡིན་པས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་བསྐྱེམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།

གཉེན་པོ་རྒྱང་འབྲེལ་བསྟན་པ་ནི། དེའང་འདི་ལྟར།

ཞིགནས་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོས་ལ་ཤོད། །ལྷག་མཐོང་མེད་པའི་ཞིགནས་ལུང་མ་བརྟན།

རྒྱང་འབྲེལ་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་མཆོག་གི་ཡམ། [༦]

ཞིགནས་ཀྱིས་མ་བརྟན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཆོག་གི་གོ་ཡུལ་ཙམ་ལ། ལྷག་མཐོང་གིས་མ་བྱེད་པའི་ཞིག
ནས་ནི་ལུང་མ་བརྟན་ལོའང་བའི་ས་བོན་ལས་འཕགས་པར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རྒྱང་འབྲེལ་ལ་
འབད་དེ། བཤེས་སྒྲིང་ལས། ཤེས་རབ་མེད་པར་བསམ་གཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། །བསམ་གཏན་མེད་
པར་ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད། །གང་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་སྤྱིད་པ་ཡི། །རྒྱ་མཆོག་ནག་རྩེས་ལྟ་བུར་འཆལ་
བར་བཟུ།^༩ །ཁེས་སོ།

སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་ཞིགནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱི། ཞིགནས་པའང་བཞི་ལས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ།

ཞིགནས་ལུས་རག་ཡིད་སེམས་དཔལ་བས་འགྲུབ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པའི་རང་།

དམིགས་པ་རབ་ཞིག་ཚོ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན། །དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་འཛིན་ལོའང་གྱི་རྩུལ། [༡༠]

འདི་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་སྒྲོག་གསུམ་རབ་ཏུ་དཔལ་བས་འགྲུབ་སྟེ། ལུས་དཔལ་བས་
རྩད་ལ། རྩ་དཔལ་བས་རྩུང་དཔལ། རྩུང་དཔལ་བས་ཁམས་དཔལ་བ་ལོའང་ལོ་བཞིའི་འདབ་མ་ལ་སོགས་
པ་རང་གནས་སུ་སྤོད་པས། སེམས་གནས་ཀྱི་ཞིགནས་རང་གིས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྟོན་ཁམས་
དྲུངས་མ་མི་གཡོ་བར་ས་གཅིག་ཏུ་སྤོད་པའི་བྱིར་པོ། །དེ་ལྟར་དཔལ་བས་སྒྲོམ་དུས་སེམས་སྒྲོ་བ་སྐྱེ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཞིགནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དམིགས་

ལུལ་གཅིག་ལ་སེམས་བརྩུང་བས་ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་པ་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །དེའང་གཤིས་ལ་
 སེམས་འདིའི་རང་བཞིན་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་མི་འགྲོ་མི་གནས་པའི་རང་ལུགས་ཕྱུམ་ཕྱུལ་ལེ་བ་
 ཞིག་དུས་རྒྱུན་དུ་ཡོད་དེ། གསལ་དུངས་ཕྱེད་པའི་ཆ་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་། གནས་ཆ་དེ་ནས་ཞིག་ནས།
 གཉིས་སུ་མེད་པས་རྩུང་འབྲེལ་ཞེས་སྟོན་ཏེ། ཡིད་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་དུས་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་།
 གསལ་བ་ནི་རང་གིས་མི་གཡོ་བ་ངལ་སོས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་ངོ་འཕྲོད་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ནལ་
 འབྱོར་པས་ནི་འབྲོས་སམ་གནས་ཀྱང་རང་རང་ས་བཅོས་བསྐྱད་མེད་པའི་ཞི་ལྷག་གིས་པས་གོ་ལ་བ་
 ཡིན་ནོ།།

དམིགས་པ་འཛིན་ལུགས་ནི། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་འཛིན་ལུགས།

དེ་ཡང་སྤང་བཅས་སྤང་མེད་རྣམ་པ་གཉིས། བྱིན་དགཉིས་ཏེ་བཞེ་ཡིས་ཟེན་པར་འགྱུར།།

སྤང་བཅས་གཟུགས་སོགས་སྟོང་ཡི་ཡུལ་རྣམས་ལ། སྤང་མེད་མི་རྟོག་ཅེ་གཅིག་ངང་ལ་འཛོག།[༡༡]

ཕྱི་རོལ་དྲོ་བྱིང་སྒྲ་གཟུགས་ལ་སོགས་དང་། ཁང་ནིང་སྟིང་གར་བརྒྱ་འབྱར་འབྱར་སོགས།།

དང་པོ་སྤང་བཅས་ལ་སེམས་གཟུང་ཚུལ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གང་རུང་ལ་སེམས་མ་ཡེངས་
 པར་གཏད་པས་ཅེ་གཅིག་དུ་གནས་པའོ། །དེ་བརྟན་ནས་སྤང་མེད་ལ་སེམས་གཟུང་བ་ནི་གང་དུ་འང་
 མི་རྟོག་པའི་རང་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །དེའང་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷའི་སྒྲ་འཕམ། ཡི་གེ་འཕམ། སྟིང་གར་བརྒྱ་
 འབྱར་འབྱར་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཚན་ནམ། འོད་ལ་སོགས་པ་བསྟོམས་པས་སྟོན་པ་
 ཞི་ནས་བདེ་ཤས་ཆེ་པའི་ཞི་གནས་སྟེ་ལ། ཕྱི་རོལ་དྲོ་དྲོ་འཕམ་གིང་ངམ་སྒྲ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
 ཞིག་ལས་མ་ཡེངས་པར་བརྩུང་ན་འང་གསལ་དུངས་ཕྱེད་པའི་ཞི་གནས་སྟེ་ལོ། །དེའང་སྟོན་པ་ཤས་ཆེ་
 བས་ཕྱིར་བརྩུང་ན་འབྲོ་བས་ནང་དུ་གཟུང་ཞིང་། རྟོག་པ་ལྟར་བས་ནང་དུ་བརྩུང་ན་བྱིང་བ་ཤས་ཆེ་བས་
 ཕྱིར་གཟུང་དོ། །དེའང་དང་པོར་མཚན་བཅས་གང་རུང་ཞིག་ལ་སེམས་བརྩུང་བས་རྗེས་ལ་མཚན་མེད་
 རང་གིས་འབྱུང་དོ། །མི་གིས་པ་དག་སྒྲ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་བརྩུང་ན་སྟོན་པར་
 འགོ་བས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་རང་སྟོན་མེད་དུ་བཞག་ཟེར་བ་ནི་གནད་མ་གོ་ཞིང་ཉམས་སྦྱང་རྒྱུང་བའི་

སྐད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་གི་སེམས་གང་ལ་གཏད་ཀྱང་འབྲས་ལྡན། གཏོད་དུས་དང་པོར་རྟོག་པ་ཞིག་
 སྟོན་དུ་འགོ་ཡང་། དེ་ནས་ཡུལ་དེ་སྤངས་ལ་དེར་འཛིན་མ་ཞུགས་པའི་རང་དུ་སེམས་སྟོབ་སྟུ་མེད་པར་
 དྲངས་སང་པེ་ཡེར་པེ་མལ་ལེ་སྟོན་ཀའི་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་དང་བུལ་བ་ལྟར་མིག་ནས་མི་སྤྱིད་དོ། ལྟར་
 མེད་ཀྱི་རང་དུ་སེམས་གཟུང་ཡང་དེ་ལས་ཉམས་ལྷག་ཏུ་མི་འབྱུང་ལ། ཉེས་ན་བྱིང་བའམ་གྲོད་པ་ཞིག་
 གིས་མི་གཞོད་མི་སྤྱིད་དོ།

མདོར་ན་ཡུལ་སྤངས་ལ་དེར་འཛིན་མ་ཞུགས་པའི་རང་ལ་སྟོབ་སྟུ་དང་བུལ་བར་གནས་
 པ་ལ་ཁོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་ཞེས་འདོད་པས། སྤང་བཅས་སམ་སྤང་མེད་གང་ལ་སེམས་གཟུང་ཡང་
 བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་མཐའ་བུལ་འཛིན་མེད་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པས་བརྒྱན་པ་འཆར་དགོས་
 པར་འདོད་དེ། དེ་མ་ཤར་ན་སྟོན་བཅས། ཤར་ན་ཡང་དག་པོ་སེམས་གཏན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་ཏིང་པེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་འདོད་དོ།

ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི། མདོར་ན།

དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅེ་གཅིག་སེམས་འཛོག་པ། །ཞིག་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན།།[༡༩]

དམིགས་པ་གང་ལ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་དོ། དེ་ནས་སེམས་གནས་
 པའི་ཐབས་དགུས་དེ་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛོག་པ་
 དང་། ཕྱིར་འཕྲོན་སེམས་བསྐྱར་ཏེ་འཛོག་པ་དང་། ཕྱི་ཕྱིར་བརྟན་ཏེ་ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། དེ་ལ་
 དགའ་བ་བསྐྱེད་ནས་འདུལ་བ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། གཉིད་ལྷགས་ལ་
 མོགས་བསལ་ནས་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་འཕྲོ་བར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།
 དེ་ལ་མི་རྩོལ་བར་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སྟེ་དགུ་འོ། །ཡུམ་བར་མ་ལས། སེམས་འཛོག་པར་བྱེད།
 རྒྱན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད། བསྐྱར་ཏེ་འཛོག་པར་བྱེད། ཉེ་བར་འཛོག་པར་བྱེད། འདུལ་བར་བྱེད། ཞི་
 བར་བྱེད། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད། མཉམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་པའི་
 དོན་ཏོ།

འབྲུག་པའི་ཐབས་ནི། རྒྱལ།

དེ་ཡིས་ཅེ་གཅིག་ཞིག་ནས་སྒྲེས་པའི་ཆོ། །སྤེལ་ཞིང་བརྟན་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ།

ཐོག་ས་འབྲིན་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་དང་བསྐྱེ་བ་གཅེས། །སྤངས་ན་ལུས་སེམས་གསེངས་ལ་སྤར་བ་ཞིན་བསྒྲོམ།།[༡༩]

འདིས་ནི་སྤྱར་དུ་འབྲུག་པར་འབྱུར་བ་ཡིན།

སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཟེན་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུན་མི་སྤྱབ་ཅིང་ལྷག་མཐོང་གང་དང་ཡང་འདྲེར་མི་རུང་བས།
 ཅེ་གཅིག་པའི་དུས་དེར་སྤར་བ་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་བསྐྱེ་བ་དང་། འགྲོ་འདུག་ལ་
 སོགས་པ་ཞིག་ནས་དང་བསྐྱེས་ལ་སྒྲོམ་ཞིང་། སྒྲིང་མེད་ན་སེམས་སྒྲོ་ལུས་ངག་གཡེངས་པའི་རྗེས་ལ་
 སྤར་ལྷར་བསྒྲོམས་པས། དེ་ནས་དམིགས་པ་གང་ལ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་
 འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། ལུན་རི་སྤྱིད་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱལ་རི་ལྷ་བྱས་འཛོག་པར་འདོད་
 པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པས་འཇུག་ལྷོག་ལུས་པ་འབྱུང་སྟེ། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་འཕེལ་
 བྱས་ནས། །འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས། །དངོས་གཞིའི་གནས་པ་ངེས་འཕྲོབ་པོ།^{༡༩} །ཞེས་སོ།

ལྷག་མཐོང་ལ་འདྲུག་ལས། ཡན་ལག་གཙོ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྷར་ཞིག་ནས་འབྱོངས་ཏེ།

ལྷག་མཐོང་འདོད་པས་སེམས་གསལ་དུངས་པའི་ངང་། །སོ་སོར་རྟོག་པ་གཙོ་བོའི་ཡན་ལག་ལ།

མི་རྟོག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ།།[༢༠]

འདི་ལྷར་ཞིག་ནས་གྱི་ཆོ། སེམས་གསལ་ལ་དུངས་པའི་ངང་ལས་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བལྟ་
 བ་གཙོ་བོའི་ཡན་ལག་ལ། སྒྲོ་མི་རྟོག་པའི་གསལ་ཆ་མི་འབྲོ་བ་དེ་འཁོར་རམ་པལ་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་
 པའོ།

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་རུལ་སྤྱང་བ་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་།

དེ་ཡང་ཆོས་ཙན་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས། །ཆོས་ཙན་སྒྲུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་བལྟ་བུ་ཞིང་།

ཆོས་ཉིད་མཁའ་ལྷར་སྤྱོད་པའི་རུལ་སྤྱང་བུ། །རི་བཞིན་ངང་ལ་བཞག་པས་ཡེ་ཤེས་འཆར།།[༢༡]

མཉམ་གཞག་བརྟན་པའི་ངང་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤང་བ་འདི་དག་ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་མི་ལམ་སྒྲུ་མ་
 ལ་སོགས་པ་སྤང་ལ་བདེན་པ་མེད་པའི་ངོ་བོར་རིམ་གྱིས་བརྟགས་པ་དེའི་ངང་ལ་ཇི་ཅམ་འདོད་
 པར་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། སའི་སྤིང་པོ་ལའོར་ལོ་བརྩ་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྒྱལ་འདི་དག་སྒྲུ་མ་
 སྤིག་རྒྱ་དང་། ཁྲི་ལམ་མིག་ཡོར་སྒྲུ་བརྟན་སྒྲུལ་པ་འདྲ། ཁར་མཁན་ཆོན་འདྲར་གང་གིས་རྟོགས་
 གྱུར་པ། བསོད་ནམས་ཁིང་རབ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།^{༡༥} ཁྲིས་པ་ལྟར་བལྟ་ཁིང་། ཆོས་ཉིད་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲེས་པ་ན་མཁའ་ལྟ་ལུའི་ངང་ལ་སྤོའི་ཆོལ་ཁོ་དང་བྲལ་པར་བཞག་སྟེ། སྤྱི་མེད་རིན་པོ་
 ཆའི་མཛོད་ལས། གར་ཡང་མ་རྟོག་ཅིར་ཡང་མ་བསམས་ཤིག བཅས་བཅོས་མ་བྱེད་རང་བཞི་ལྷག་
 པར་ཞོག ཁ་བཅོས་པ་དེ་སྤྱི་མེད་རིན་ཆེན་མཛོད། འུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གཤེགས་ལུལ་
 ཡིན།^{༡༦} ཁྲིས་པ་ལྟར་པོ། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྤང་ཡུལ་སྒྲུ་མ་ལྟར་རྟོགས་ལ་འཛིན་བྱེད་
 མ་ཞུགས་པ། རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྟོགས་ལ་སྤང་ཡུལ་མ་འགགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོང་གསལ་
 སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འཆར་ཏེ། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་ང་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བལྟ་བའི་མེ་ལོང་སྟེ། གསལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཀུན་འཆར་
 བས། ཁ་བལྟས་རང་བཞི་གསལ་བར་ལུང་བརྟན་ནོ། ཁ་སྤྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ལ། བལྟ་
 བའི་ཡུལ་མེད་མཐོང་བ་ཆེན་པོར་རྟོགས།^{༡༧} ཁྲིས་སོ།

བྱིང་རྟོན་རྩལ་སྤྱང་བོགས་འབྱེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ཉིད།

སྤྱང་སྤྱན་སྤྱ་ཆོགས་ཆོས་ལ་རྩལ་སྤྱང་སྟེ། སྤྱི་མ་རྟོང་པ་གཉིས་མེད་དག་པར་བལྟ།

འཕྲོན་ཞིག་ནས་ངང་ལ་མཉམ་པར་གཞག དེ་ཆོན་མ་མཁའ་ལྟ་ལུའི་འོད་གསལ་ནི། [༡༥]

སྤྱང་གསལ་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་མཐོང་། དེ་ཡིས་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱིན་ལས་གྲོལ་བ་འགྲུབ།

རེས་འགའ་རྒྱ་མཆོལ་ལྟ་ལུའི་འོད་གསལ་འཆར། ཤར་གྲོལ་ངང་དུངས་རྟོག་མེད་ལུན་གྱིས་གྲུབ། [༡༦]

བོགས་འབྱེན་སྤྱོད་ལམ་ཀུན་དང་དེ་ཉིད་བསྟེ། འདིས་ནི་ལྷག་མཐོང་སྤྱར་དུ་འགྲུབ་པར་འགྲུར།

ལྷག་མཐོང་སྟེ་ངས་པས་སྤྱོད་མེད་ན་དགག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་པོ་སྤྱོས་ཏེ་སྤྱི་མར་མལ་

མལ་ཅུལ་སྤྱད་ཞིང་སྤྱོད་མ་གཉིས་མེད་དུ་ལ་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་འཕྲོན་མུར་བཞིན་ཞིགནས་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། དེའི་ངང་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཅུགཉིས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། རེའང་
 རྟོན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྟོག་དཔྱད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེས་འཕྲོན་ཞིགནས་ལ་བཞག་ཅིང་
 དཔྱད་པ་བྱུང་ཟད་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེས་རྟོག་ན་རྟོག་དཔྱད་མི་འགྲུབ་པའི་ངང་དུ་མི་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་
 བྱའོ། རེའི་དོན་ལས་མ་ཡེངས་པའི་ཞིགནས་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེ་ཡང་གསལ་དུངས་བྱེད་པའི་ལྷག་
 མཐོང་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེའི་ཆོགས་ལ་སྤྱོད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཟུང་འབྲེལ་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེའི་ངང་ལ་
 རྒྱུན་བསྐྱོང་པའི་ཕྱིར་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེའི་དུས་སུ་སེམས་གནས་
 པའི་ངང་ལས་མི་གཡོ་བ་ཞིགནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱའོ། རེས་ལ་དུངས་བྱེད་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱ་
 མཚན་ཡིད་ལ་བྱའོ། རྟོང་གསལ་གཉིས་མེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཟུང་འབྲེལ་གི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱའོ། རྟོང་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱའོ། རྟམ་བར་མ་
 ལས། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་
 དཔྱད་པ་ཅི་མ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། ཞིགནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཞིགནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་སྤང་བར་བྱའོ།¹⁶ ཞེས་པའི་དོན་ནི།

དེ་ལྟར་སེམས་འཕྲོན་བཏུལ། ཕྱིར་ན་གསེང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཅུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བས་རྒྱ་མཚོད་བའུ་བས་ཞི་བ་ལྟ་བུ་ཞིགནས་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་འཆར་དེ། སེམས་གང་
 གཏད་ཀྱི་དོན་ལ་གསལ་དངས་འཛིན་མེད་དུ་གནས་ཤིང་། རྟོག་པ་འགྲུབ་པའི་དབའ་རྒྱབས་ཀྱིས་མི་
 གཞོད་པར་རང་ཤར་དུས་དེ་ཉིད་དུ་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་པ་འབྱུང་ངོ་། རྟམ་མཁའ་སྤྱོད་དང་བ་ལྟ་བུ་
 ལྷག་མཐོང་གི་འོད་གསལ་སྟོང་དུ་གྱུར་པས། སེམས་ཉིད་འཕྲོ་འགྱུར་བཅོས་བསྐྱང་དང་བྲལ་བ་སྟོང་
 གསལ་ཆེན་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་དུ་ས། སེམས་གནས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པས་ཡིན་མིན་

གདོད་ནས་དག་པའི་གདོང་ཐོབ། འཕྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྩལ་པར་ཤར་བས་གང་སྒྲུང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩལ་
 དུ་ཤེས་ཏེ་གྱེན་སྒྲུང་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་དུས་སོ། །དེའི་ཆེ་རང་སེམས་སྒྲུབ་སྒྲུམ་གྱི་ངོ་བོར་
 མཐོང་བས་རྩོལ་སྒྲུབ་མཆོད་མའི་ཆོས་ལས་གྲོལ་བ་ནི། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ་སེམས་དཔལ་འཆེན་པོ་
 ཉོན་ཅིག། ཆོས་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་ཆོས་གྱི་སྒྲུ། །རྩལ་ཅམ་སྒྲུས་ཀྱང་
 བཅོས་སྒྲུམ་མེད། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་སེམས་ལས་མེད། །འཛངས་སྟོང་ཇོགས་སྒྲུབ་ཆུབ་སེམས། །བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ལས་འཛངས་སྟོང་སྒྲུ། །སེམས་ལས་བྱང་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ། །འཛངས་སྟོང་ཇོགས་
 ལས་སྒྲུབ་གཞན་མེད། །སྒྲུལ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལས། །འགྲོ་བའི་
 དོན་མཛད་གཞན་པ་མེད། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་གཞན་
 མེད་དེ། །སྔ་རབས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །རང་སེམས་མ་བཅོས་སྔར་མཐོང་རྟོགས། །ད་ལྟ་
 བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །ཁ་བཅོས་པ་ཡི་རང་སེམས་ཏེ། །ད་ལྟ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡང་མཛད། །སྤྱད་
 བས་འབྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །རང་བྱུང་སེམས་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །སྔ་མ་བཅོས་པར་ལུང་མ་
 བསྟན། །ད་ལྟ་ཉིད་འཛིན་སེམས་མི་འཆོས། །ཁ་བཅོས་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བྱོན།^{༡༠} །ཞེས་སོ།

གཉིས་ཀ་འབྱོངས་ནས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་ནི། དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་སོ་སོར་འབྱོངས་ནས་དེ་གཉིས་དབྱེར་
 མེད་པའི།

ཟུང་འཇུག་ཤེས་པ་འཕྲོག་ནས་མཉམ་པའི་རང་། །གཉིས་ཀར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོ་ལ།^{༡༡}

ཡང་མེད་སྒྲོས་དང་བྲལ་བ་འཁོར་གྱི་རྩལ།

ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ངོ་བོ་གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་དུ་ཤར་བ་དེའི་ཆེ། འཕྲོ་བ་དང་གནས་པ་
 མི་འགལ་བས་ཡུལ་སྒྲུང་ལ་དེར་མི་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་དེ་གཙོ་བོ་ལ། དེའི་
 རང་ལས་མ་ཡངས་པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་འཁོར་དུ་གནས་སོ། །དེ་འདྲའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་
 ཉིད་གཉིས་མེད་གཙོ་བོའི་རང་ཡིན་ཡང་། དེ་ཞི་ལྷག་གིས་མཉམ་པར་བཞག་དུས་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 ཐབས་ཡང་མེད་དེ་འཁོར་རམ་ཡན་ལག་དུ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་ཀྱིས། གང་ཆེ་གཟུང་དང་འཛིན་

པ་དག་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །རང་བཞིན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས། །ཟུང་དུ་འཇུག་པར་དེ་
བཤད་དོ།^{༡༠} ཞེས་སོ། །དེའི་ཆོག་ཞིའི་སེམས་ཉིད་དུ་གྲོ་བྱུང་གི་སྒྲིབ་པ་རྒྱབ་པས་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་པ་
ལྟར་རོ་མཉམ་དབྱེབ་མེད་པ་ནི་དོ་རྟ་ལས། གཞུག་མའི་ཡིད་ནི་གཏིག་ཏུ་སྤོང་དང་ནལ་འཕྱུ་པ། ཁུ་
ལ་ཁུ་བཞག་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱོས།^{༡༡} ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

ཤར་གྲོལ་གཉིས་མེད་ནི། ཟུང་འཇུག་དེའི་རང་ལ་གནས་དུས། རྟོག་པ།

རི་ལྟར་ཤར་གནས་དེ་ཡི་རང་བཞག་པས། །ཤར་བས་གྲོལ་ལ་གནས་པས་མཉམ་པ་ཉིད།

ཞི་ལྟག་ཟུང་འབྲེལ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་འཆར།[༡༢] ཟུང་སྤོང་ཐབས་ཤེས་བསྐྱེད་ཆོག་ས་ལྟར་གྱིས་གྲུབ།

ཁུ་ལ་རྒྱབ་ས་ནི་པ་ལྟར། རྣམ་རྟོག་གང་ཤར་སྐྱད་ཅིག་གིས་རང་བྱུང་རང་ཞིར་སོང་ནས་ཤར་གྲོལ་དུས་
མཉམ་པ་དེའི་ཆོ། ཤར་བས་གྲོལ་པ་ལྟག་མཐོང་ཡིན་ལ་སྤྱང་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་བསྐྱེད་
རིམ་དུ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རང་ཞི་བའི་རང་རིག་པ་དྲངས་གསལ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་པ་ནི་
གནས་ཏེ་སྤྱང་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཆོག་ས་པའི་རིམ་པར་གྲུབ་པས། ཟུང་འཇུག་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡེ་
ནས་སེམས་ལ་ལྟར་གྲུབ་ཏུ་གནས་པ་ལོ། །ཀྱུ་བྱེད་ལས། ཤེས་ནས་མ་ཡིངས་དོན་ལ་གནས་པ་
ལས། རྩོལ་བ་མི་རྟུག་གཞན་པོས་སེམས་མི་སྤྱོད། །ཡུལ་ལ་མི་འཇོག་དུན་པའི་སེམས་མི་སྤྱད། །གང་
ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོན་ཡིན་པས། ཀྱུ་བྱེད་རྩོལ་དོན་ལ་འཇུག་པར་གྱིས།^{༡༢} ཞེས་སོ།

རྩལ་སྤྱད་རྩོག་རྩོམ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཟུང་འཇུག་བཅོས་བསྐྱེད་མེད་པར་བསྐྱོམས་པས།

སྤྱངས་ན་ཞི་ལྟག་སོ་སོར་རྩལ་སྤྱད་ཁིང་། །བྱིང་ཞོད་ཆེན་བསྐྱོག་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།

དེ་འདྲ་ཞི་གནས་སྤྱངས་ན་ལྟག་མཐོང་བསྐྱོམ་ཁིང་། ལྟག་མཐོང་སྤྱངས་ན་ཞི་གནས་བསྐྱོམས་ལ། །བྱིང་
ན་ལྟག་མཐོང་དང་། ཞོད་ན་ཞི་གནས་བསྐྱོམས་པས་སྤྱོན་ལས་གྲོལ་བའོ།

ཐོག་ས་འབྱིན་བཤད་པ་ནི། དེའི།

ཐོག་ས་འབྱིན་ནམ་མཁའ་དྲངས་གིང་སྤྱིན་མེད་ཆོ།[༡༣] ཉིམར་རྒྱབ་ཕྱོག་ས་མཁའ་ལ་རབ་བལྟས་པས།

སྤྱོད་གསལ་ཤེས་པ་སྒྲིབ་དང་བུལ་བ་འཆར།

ནམ་མཁའ་དག་པའི་ཆེ་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ནས། གཙུག་ཏོར་ནམ་པར་བལྟ་བའི་ལྷ་སྟངས་གྱིས་
བལྟས་པས། སེམས་གསལ་སྟོང་གི་རང་ལས་སྒྲིག་ཅིག་དེའི་མོད་ལ་འཆར་བ་ནི་ཟུང་འཇུག་གི་ཡི་
ཤེས་ཡིན་ནོ། སྟུང་བ་ལས། རྟོན་འདི་གང་ཡིན་ནམ་མཁའ་དག་ལ་བརྟག་པར་གྱིས།^{༡༥} ཁྱེས་པའི་
དོན་ཏོ།

ཕྱི་ནང་གསང་བའི་འོད་གསལ་འཆར་རྒྱལ་ནི། དེའི་ཆོ།

ཕྱི་རོལ་དཔེ་ཡི་ནམ་མཁའ་དག་པ་ལས། ཁང་གི་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོ།[༡༡]

གསང་བ་འོད་གསལ་སྟོང་པོའི་ནམ་མཁའ་སྟེ། རམ་མཁའ་སྐུ་སྐྱེགས་དགོངས་པ་ཤེས་པར་བྱ།

དཔེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས། དོན་རང་གི་རིག་པ་ཤར་ཏེ། གསང་བ་ཡི་ཤེས་གྱི་
དགོངས་པ་འཆར་བ་འདི་ནི་མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི།
དོ་རྟ་ལས། འོན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཞལ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། ཁྱེས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་སྐྱེས་པ་གང་གི་
སྟོང་ཞུགས་པ། ལལ་པའི་མཐིལ་ན་གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་འདྲ།^{༡༦} ཁྱེས་པའི་དོན་ཏེ། ཀྱང་བྱེད་
ལས། དོན་འདི་ངེས་པར་རྟོགས་འདོད་ན། །དཔེ་ནི་ནམ་མཁའ་དག་ལ་དྲིས།^{༡༧} ཁྱེས་པ་དང་། ལྷུ་
བར་མ་ལས། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ།^{༡༨} ཁྱེས་པ་དང་། དོ་རྟ་ལས། སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་གཟུང་བྱ་སྟེ། རམ་མཁའི་
རང་བཞིན་ཉིད་དུ་འང་སེམས་གཟུང་བྱ།^{༡༩} ཁྱེས་པའི་དོན་ཏོ།

དཔེ་ནམ་མཁའ་སྟོང་གསལ་འགག་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་དུ་ས་གྱི་ཤེས་པ་འང་སྟོང་
གསལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་སོ། །དེ་ཉིད་ནང་གི་ནམ་མཁའོ། །དེ་ལས་སྟོང་གསལ་སྐྱོས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཡི་ཤེས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཤར་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་གྲོ་ལ་ཏེ་དངོས་པོ་དང་མཚན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོ་ལ་བ་ནི་གསང་བ་
འོད་གསལ་ཆེན་པོའི་ནམ་མཁའོ། །དེའི་དུས་སུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་བརྟུང་དང་། འོད་ལཱི་སྒྲུང་
བའང་རྒྱང་སེམས་དཔུ་མར་རྒྱུད་པས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱང་དུ་སྒྲུང་བར་བྱེད་དོ། །ལལ་པོ་ཆེ་ལས།

རང་བཞིན་དམིགས་སུ་མེད་པ་ལས། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་རྩམ་པར་བཀྲ། ལ་ལ་ནམ་མཁའི་
དཀྱིལ་ན་གསལ། ལྷ་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའོ།^༥ ཞེས་སོ། འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟན་པའི་རྟགས་ཏེ་མི་འདོད་ཀྱང་རང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་མེད་བསྐྱབ་པ་དོ་བོའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟུང་ལས། རྫོགས་ཆེན་སྤངས་བྱང་ལས་འདས་པར་བརྟན་པ་ནི། དོན་
གསུམ་པ།

གཉིས་མེད་བསྐྱབ་པ་དོ་བོའི་ཡན་ལག་ནི། ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་། [༡༩]

སྤངས་བྱང་མི་བྱ་དམིགས་གཏད་ཞེན་པ་དོར། འཛིན་ཞེན་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པའི་འདུ་བྱེད་ལ།

དམིགས་གཏད་མེད་ན་མཁའ་བཞིན་བཅིངས་གྲོལ་མེད།

འདི་ལྟར་གཤིས་ཀྱི་དོ་བོ་ནི་རྩོལ་སྐྱབ་སྤངས་བྱང་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་
རྟོགས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་རང་ལས་མ་ཡེངས་པ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་ན། སྒྲོམ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་མེད་སྤང་
སྤང་རེ་དོགས་ལས་འདས་པར་གིས་ནས། བསྒྲོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་བསྒྲོམས་པས་བརྟན་པ་
ཐོབ་ནས་བཟང་དུ་འགོ་སྐྱུམ་པ་འཁར་མེད་པས་བསྒྲོམས་ན་གཞན་ལྟ་བུ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། ཀྱན་བྱེད་ལས། བདེ་
བ་འདོད་པ་ཆགས་པའི་ནད་ཡིན་པས། འདོད་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ལེན་པར་བྱེད། ཁངས་རྒྱས་
བསྐྱབས་པས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་བཙལ་རང་བཞིན་གནས་པས་རྩུན་གྱིས་གྲུབ། མ་བཙལ་རང་
བཞིན་གནས་ལ་མི་རྟོག་ཞོག ཅེས་པ་དང་། ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རང་སེམས་གྲུབ་འདོད་ན། འདོད་པ་
མེད་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་མི་བྱེད། སྤང་དོར་
མེད་པའི་ལུལ་ལ་རང་བཞིན་གནས། ཁལོས་པ་མེད་པའི་རང་ལ་རང་གིས་གནས། ཐམས་ཅད་ནི་
བཞིན་པ་ཡི་དོ་བོ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ། རི་བཞིན་པ་ལ་འཆོས་པར་
མ་བྱེད་ཅིག འོ་བོ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་བསྐྱབས་གིག བཙལ་ན་རྒྱལ་བས་དབྱིངས་ནས་རྟེན་
མི་འགྱུར། ལྷར་བྱས་ཟིན་པས་དེ་བྱེད་མི་དགོས། ལྷར་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་བྱེད་མི་དགོས། མི་
རྟོག་ཅིར་མི་དགོངས་ལ་མཉམ་པར་ཞོག^༥ ཅེས་སོ། དེའང་འཛིན་ཞེན་ཡོད་ན་སྤྱིད་པ་ལས་མི་

གྲོལ་ཏེ། མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་མན་ངག་གི་གྲུ་ལས། རེ་དང་དོགས་པའི་དུག་གིས་ནལ་འབྱོར་
 སེམས་སྤྲོས་ན། །ལྷན་ཅིག་སྤྲོས་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་དེར་འཛིང་བར་འགྱུར།^༧ །ཞེས་སོ། །དམིགས་
 གཏད་མེད་ན་བཅིང་གྲོལ་ལས་འདས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རེ་དོགས་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྫོ་རྩེའི་
 སེམས། །དབྱལ་བར་སོང་སྤྱིད་ན་ཡང་དེ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད། །འབྲས་སྤྱིའི་མཆོག་ལ་གནས་ཀྱང་
 ལྷག་པ་རྟེན་མིན་པས། །བདེ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་དང་གཞོད་སྤངས་ནས། །བཟང་དང་
 དམན་པའི་སྦྱོད་པས་དེ་ལ་འཕེལ་འགྱུར་མེད། །རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་བྲལ་འདི་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི། །སངས་རྒྱས་ཆེ་བར་འདོད་ན་རྫོངས་པར་ཤེས་པར་བྱ།^༨ །ཞེས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་སྤངས་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ནི། དཔེ།

རི་ལྷ་ར་གཟུགས་བརྙན་སྤྱ་ཆོགས་མེ་ལོང་དང་། [༡༩] །དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་ངང་།

གཟུགས་བརྙན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ངང་དུ་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། མེ་ལོང་དག་ཅིང་གསལ་བ་ལ། གཟུགས་བརྙན་རང་
 བཞིན་སྤྱོད་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་སྤྲོས་པའི། གཟུགས་བརྙན་ཡང་དག་བལྟ་བར་
 གྲོས།^༩ །ཞེས་སོ། །

དགག་སྐྱབ་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དཔེ།

རི་ལྷ་ར་སྤྱན་རྣམས་སྤྱ་ཆོགས་ནམ་མཁའི་ངང་། །དེ་བཞིན་དགག་སྐྱབ་སྤྱ་ཆོགས་སེམས་ཉིད་ངང་།

སྐད་ཅིག་གིས་འབྲིགས་ཤིང་དེངས་པའི་སྤྱན་རྣམས་ནམ་མཁའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་པ་བཞིན་དུ། སྤྱོ་
 ལ་དགག་སྐྱབ་ཅི་ཤར་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་མ་གཡོས་ཏེ། མན་ངག་གསེར་བློང་ལས། སྤྱན་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ངང་། །སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཉིད་ངང་།^{༡༠} །ཞེས་སོ། །

ཉམས་རྟོགས་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དཔེ།

རི་ལྷ་ར་རྩེ་བོ་སྤྱ་ཆོགས་རྒྱ་མཚོའི་ངང་། [༢༠] །དེ་བཞིན་ཉམས་རྟོགས་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་ངང་།

ཀུ་བྱན་ཀུ་མཚོར་རོག་ཅིག་པ་ལྟར། ཉམས་ཚུགས་སྒོམ་པར་རོག་ཅིག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་
 རིན་ཆེན་ཀུ་མཚོ་ལ། ལྷ་ཚོགས་ཉམས་ཀྱི་ཀུ་ནམས་ཀྱུན། །འབབ་ཅིང་རང་གིས་མི་གཡོ་བ། སེམས་
 བརྟན་ཡིད་བཞིན་བྱད་པར་རོ།^༥ ཞེས་སོ།

ལམ་འདས་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དཔེ།

ཇི་ལྟར་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་ཚོགས་སྤུལ་པའི་དང་། །དེ་བཞིན་ལམ་འདས་སྒྲུ་ཚོགས་ཚོས་ཉིད་དང་།

སྒྲུ་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱང་དུ་ས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟར། །ལམ་འདས་ཚོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་
 བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཟང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཚོས་ཀྱན་སྒྲུ་མའི་རང་བཞིན་དུ། །ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པར་བསྟན།^༦ ཞེས་པ་དང་། རོ་ཏ་ལས། ལམ་འདས་པ་གང་ཡིན་མྱ་ངན་འདས་པ་
 གང་།^༧ ཞེས་སོ།

སེམས་དང་སེམས་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དཔེ།

ཇི་ལྟར་ཕྱོགས་བརྩའི་ནམ་མཁའ་གཞི་བྱལ་དང་།^[༡༡] །དེ་བཞིན་ཡེ་གྲོལ་ཚོས་ནམས་ལྟ་པའི་དང་།

ཇི་ལྟར་ཁྱུ་ལ་ཁྱུ་བཞག་གཉིས་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་སེམས་དང་སེམས་ཉིད་དབྱེར་མེད་དང་།

ནམ་མཁའི་དབྱེར་ས་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལྟར། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་
 མེད་དེ། ཀྱན་བྱེད་ལས། ནམ་མཁའ་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཚོས་ནམས་དབྱེར་མེད་དོ།^༨ །
 ཞེས་སོ། རྒྱ་དང་རྒྱ་འབྲེས་དུས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྟར། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་སེམས་བྱུང་གི་རྟོག་པ་
 རང་ཁྱིམ་ཐིམ་པས་གཉིས་སུ་མེད་དོ། གསེར་བྱེད་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱུ་ལ་ཁྱུ་ཐིམ་ལྟར། སེམས་དང་
 སེམས་ཉིད་གཉིས་མེད་དོ།^༩ ཞེས་སོ།

རྟོག་དང་མི་རྟོག་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དཔེ།

ཇི་ལྟར་སྒྲུ་ཚོགས་མི་ལམ་གཉིད་ཀྱི་དང་།^[༡༢] །དེ་བཞིན་སྤང་དོར་གཉིས་མེད་སྤྱོད་པའི་དང་།

ཇི་ལྟར་མཚོ་དང་དབའ་རྒྱབས་ཀྱི་ལོ་དང་། །དེ་བཞིན་རྟོག་དང་མི་རྟོག་མཉམ་པའི་དང་།

མི་ལམ་གཉིད་གྱི་ངང་ལས་མ་གཡོས་པ་ལྟར། སྐྱང་དོར་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངང་དུ་རོ་
གཅིག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། མི་ལམ་གཉིད་གྱི་སྐྱོང་ན་གསལ། ཁྲིས་ནམས་སྟོང་པ་གཉིས་མེད་
གསལ།^{༡༠} ཁེས་སོ། །དབང་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱིངས་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་ས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལྟར། རྟོག་
པ་དང་མི་རྟོག་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི། རོ་ཏ་ལས། རི་སྤྱིད་སེམས་ལས་ནམ་འཕྲོས་པ། རི་སྤྱིད་མགོན་
པོའི་ངང་བཞུགས་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྒྱལ་ས་དག་གཞན་ཡིན་ནམ།^{༡༡} ཁེས་སོ། །

རེདོགས་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དབེ།

རི་ལྟར་ཆོང་པ་དོན་གྲུབ་བདེ་བའི་ངང་།^[༡༢] །དེ་བཞིན་རེདོགས་གཉིས་མེད་འབྲས་བུའི་ངང་།

ཐམས་ཅད་ཕྱུམ་གཅིག་ཨོགས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་། །བྱུང་གདལ་དབྱིངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གིས་པར་བྱ།

ཆོད་ཟེན་ནས་སེམས་རེདོགས་མེད་པའི་ངང་དུ་སྐྱོ་བ་དེ་བ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་ངར་སེམས་སུ་ཐག་ཆོད་
ནས་དེའི་ངང་དུ་སྐྱོ་བ་དེ་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱང་ཆེན་ལོ་བས་ནས་སེམས་ཆགས་རྒྱུད་པ་ན། །དེར་
ནི་འགྲོ་འོང་བཅད་ནས་དལ་བ་སྟེ། །འདི་ལྟར་རྟོགས་ན་གང་དུ་འང་འདྲིས་མེད།^{༡༣} །ཅེས་སོ། །དེ་འང་
སེམས་ཉིད་ངར་བྱུང་གི་ཡི་ཤེས་སྐྱང་དོར་མེད་པའི་ངང་འདིར་ཐམས་ཅད་ཨོགས་པས་བྱ་བ་ཅམ་
མཆན་མའི་འདུ་ཤེས་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་སྟེ། གུན་བྱེད་ལས། །འདི་ལམ་ཨོགས་གང་ཡང་མེད། །གཅིག་
ཨོགས་གཉིས་ཨོགས་གུན་ཨོགས་པས། །བྱ་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་བདེ། །གཅིག་ཨོགས་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་སུ་ཨོགས། །གཉིས་ཨོགས་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་ཨོགས། །གུན་ཨོགས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་
ཨོགས། །གཅིག་ལ་ཨོགས་པའི་ལུང་འདི་ཡིས། །སངས་རྒྱུས་དགོངས་པ་འདི་ལ་གནས། །གུན་ཨོགས་
པ་ཡི་དོན་འདི་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱེད། །བྱ་བྱེད་འདི་ལ་གང་གནས་པ། །ལུས་
འདི་གང་ཟག་ལྟ་མི་ཡང་། །དགོངས་པ་ཆོས་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཡིན། །འདི་ཡིས་སེམས་ཅན་དོན་བྱས་
ནས། །ཚོལ་སྐྱུ་བ་མི་བྱེད་བདེ་བར་གནས།^{༡༤} །ཁེས་སོ། །

ཐྱི་དོན་གསུམ་པ་རྒྱལ་གྱི་དགེ་བ་བརྟུན་པ་ནི། ད་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བ་སེམས་ཅན་ལ་བརྟུན་པ་ནི། རྒྱལ།

དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཆོགས་གཉིས་མེད་རོ་གཅིག་གིས།^[༡༥] །འགོ་གུན་བདག་གཞན་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་ཏེ།

འདི་ཞེས་དམིགས་པས་འབྲུལ་པའི་སྤྱིད་པ་འདིར། །རྟུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་ལ་སོས་ཤིག།[༡༩]

མཚོག་ཏུ་མད་རུ་བྱུང་པའི་དགེ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་ཤིང་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེས།
འགོ་པའི་ཁམས་གང་རྣམས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་གཉིས་སུ་གཞུང་པའི་འབྲུལ་པས་སྤྱིད་པར་རྟུབ་པ་
ལས། བསོད་ནམས་བརྒྱའི་འོད་ཟེར་ས་དང་ལྟའི་ཡུལ་རྟུ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟ་
འདས་ཀྱི་མེ་ཏོག་བཅུགས་པའི་སྤྱིད་མོས་ཚལ་རྟུང་ལ་སོས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅིས་པའོ། །ལྟ་ཡུལ་ས་སྤྱི་
ནམ་མཁའ་རྣམ་བརྒྱན་པའི། །འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཉིད་དམར་པ་ལས་བྱུང་བ། །འཕགས་པའི་འདུན་སར་
འགོ་ཀུན་ལེགས་བགོད་དེ། །རྒྱལ་མཛོད་འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེན་དང་ལྟན་ཤོག །རི་རྩེ་ནགས་ཀྱི་མཐོངས་
ནི་ཉམས་དགའ་བ། །སྤྲུལ་ལྟོངས་མེ་ཏོག་འབབ་རྒྱས་བརྒྱན་པ་དེར། །བདག་གི་ཆེ་འདི་དོན་ཡོད་
འདའ་བྱེད་ཅིང་། །རྣམ་གྲོལ་ཡོན་ཏན་མཚོག་རབ་འབྱུང་པར་ཤོག །རྒྱ་པའི་རྟེན་རྩིས་སྤྱི་
མཛོས་པ་གང་། །ཆེས་དཀར་ཀླུ་མ་ཉ་རྣམས་རྒྱས་བྱེད་ལྟར། །འོད་བཟང་ཞི་བའི་རི་བོང་འཛིན་ཟེར་
གྱིས། །ཁ་ལུས་འགོ་ཀུན་ཉིད་འཛོའི་གཞིར་གྱུར་ཅིག །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། །ཉིང་པེ་
འཛིན་བརྒྱུབ་པའི་ཡན་ལག་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་ལྟེ་བརྒྱུག་ཉིས་པའི་འགེལ་པའོ། །

॥

བཅུགསུམ་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ།

དེ་ལྟར་རྒྱ་པོའ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་སྐྱོད་སྤྱོད་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་འོད་གསལ་དོན་རྒྱུ་འོད་ལམ་སྒྲིན་གྱི་ལེའུ་
སྐྱེད་སྐྱོད་པ་དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་རྒྱུ་ཤིས། བཅུགསུམ་པ་མཛོན་དུ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་སྐྱེད་ན་བཞི་སྟེ།
ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་འབྲུག་པར་བསྟན་པ། སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ། དེ་དག་དཔྱིངས་ལས་བྱུང་ཁིང་དཔྱིངས་སུ་
ཐིམ་པས་མཐུག་བསྟུང་། སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྟོན་བཤོ།

སྐྱེད་ན་དང་པོ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཞི་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
ལེགས་པར་བཤད་ནས། ད་ནི་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པ་འབྲས་བུའི་དོན་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་
པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ནས། །སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།

དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་ན་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་པའི་སངས་རྒྱས་སམ་
བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་འཛོབ་སྟེ། དེའང་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲིབ་པའི་
སྒྲིན་ཚོགས་མཐའ་དག་དངས་ནས་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཅི་
ཡོད་པ་མཛོན་དུ་ཐོབ་པ་ཉིད། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་ཡིན་ཉིད་
མཁའ་བཞིན་གྱོ་བར་གྱི། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིན་ཚོགས་སྟག་པོས་བསྒྲིབས་པ་ལས་ནི་བྲལ་
སྐྱེད་པ། དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྷན་ཏག་པ་ཏན་གསུང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་ཚོས་
ལ་མི་རྟོག་རྣམས་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་པས་འཛོབ། །ཅེས་སོ། །དེའི་ཚེ་རང་གི་དོན་དུ་ཚོས་
སྐྱེད་པ་པ་དཔྱིངས་གདོད་མའི་ངང་ན་སྐྱེད་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་བརྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱོད་ལུལ་ལས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་
མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །ཚོས་དཔྱིངས་རང་བཞིན་
གང་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་། །གཞལ་མེད་གསྐྱེད་ཀྱི་མ་

ལས་འདས་པ། ཁས་མ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན། ཉེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་མེད་
 དབྱིངས་དེན། ཁག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་ཀྱན་རྣམས་སྤངས་པའོ།⁹ ཞེས་སོ། ཉེ་དབྱིངས་ན་
 ལྷང་བའི་ཆོས་སྐྱུ་དང་། དེ་ལས་གདུལ་བྱའི་རྣམ་བཤུང་བའི་ཡོངས་སྐྱུ་ཡང་ནམ་མཁའི་སྒྲ་བ་
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ལྟར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ནས། སྐུ་པའི་སྐྱུ་འཕྲོ་བའི་འཆར་གཞི་མཛད་པར། དེ་
 ལས། ལྷ་ཆོགས་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་སྤང་བའི་སྐྱུས། འགྲོ་བའི་རྣམ་འགྲོལ་དོན་སྤྱུབ་ལ་བརྩོན་པ། །
 མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། ལྷ་ཆོགས་དངོས་ཀྱང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མིན། འཇིག་
 རྟེན་ནི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱོན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱ་ཡི་གཟུགས། ཁང་ཡིན་དེ་ཡང་
 འདིར་ནི་རྟག་གནས་ཏེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་གྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ།¹⁰ ཞེས་པ་དང་།
 འཇུག་པ་ལས། ཞེ་སྐྱུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་
 མིནྟེག འགྲོ་གྲོལ་བར་ཏུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སྤང་རྟག འདི་ནི་སྦྱོས་དང་བལ་ལ་སྤང་བར་
 འགྱུར།¹¹ ཞེས་སོ།

སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་སྟོད་ཡུལ་ལས་གདུལ་བྱ་ལ་མི་སྤང་བ་དབྱིངས་གྱི་སྐྱུ་
 གསུམ་ཆོས་སྐྱུ་ཉག་གཅིག་ཏུ་རོ་གཅིག་པ་ནང་དབྱིངས་བྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་བྱིན་
 རྒྱུས་དང་གདུལ་བྱའི་སྦྱོན་ལམ་ལས་བྱིར་གཞན་སྤང་ཏུ་ཤར་བ་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་དག་པའི་
 གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་སྤང་བ་ནི་མཁའ་སྒྲ་དང་རྩ་སྒྲ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཉིང་སང་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་མ་
 བྱེད་པས་སྐྱུ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ཏུས་དབྱིངས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བར་
 ཐལ་ཏེ། དེ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། བདོད་ན་སངས་རྒྱུས་
 ཁམས་དང་ལ་སོགས་པས་གསལ་ཡོ། ཉེས་ན་འདི་གཉིས་བྱེད་བྱས་ཤིས་པ་གལ་ཆེའོ། ཉེ་ལྟར་ཆོས་
 སྐྱུ་དང་གཟུགས་སྐྱུ་དམ་པ་གཉིས་བརྟེས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་བཙོམ་ལྟར་འདས་ཉིད་དོ། ཉེ་ལ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱུས་ནི་ས་བརྩ་རྒྱན་མཐའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་
 པའི་རྗེས་ལ་འག་མིན་ཏུ་སངས་རྒྱུས་ཏེ་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བའི་སྤང་བ་ལ་
 སྤང་ཞིང་། སྐུ་པ་དུ་མས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་གང་ལ་གང་འདུལ་ཏུ་སྦྱོན་ཏེ་ཞེས་འདོད་དོ།

སྐྱུ་གསུང་ཕྱགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་མི་
སྤྱང་ཞེ། སྤྱང་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ངང་ལས་སྤྱང་པ་སྐྱུལ་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱུལ་པ་སྤྱ་
ཆོགས་པས་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་པའོ། །སྐྱུལ་པ་ཆེན་པོ་ནི་ས་བརྩ་པའི་སེམས་དཔའ་ལ་སྤྱང་པའི་
ཡོངས་སྐྱུ་ཡིན་ལ། སྤྱ་ཆོགས་པ་ནི་མཆོག་གི་སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་ནས་
དོན་བྱེད་པའོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱིས་གནས་ལུན་སྤྱུམ་ཆོགས་པ་འོག་
མིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་བརྟེས་པར་འདོད་དེ། རྒྱན་སྐྱུ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་
རྒྱུ་ཏུ། །འཛང་རྒྱ་འོག་མིན་གནས་མཆོག་ཏུ། །སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་སྤྱ། །སངས་རྒྱས་
མཛད་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་གསང་ཐིག་ལའི་རྒྱད་ལས། །འོག་མིན་གནས་མཆོག་
ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱས། །ཞེས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ལལ་པོ་ཆེ་ལས། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛད་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་ནད་དུ་རྒྱད་པ་ནི་གཞི་དང་སྤྱིར་པོ་མེ་དོག་གིས་བརྒྱན་པ་ེ་ །ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་ནད་དུ་རྒྱད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་གང་ཆེན་མཆོད་ཐུག་གི་མཐིལ་ན་གནས་སོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྤྱང་
མཛད་འཁོར་དང་བཅས་པ་གང་ན་བཞུགས་པ་དེ་ནི་སྐྱུ་པོ་བཀོད་པའི་ཁྱད་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་
སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤྱའི་གནས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ན་ཡོད་པའི་དུམ་སྤྱུ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱུལ་པ་སྤྱའི་གནས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས། གང་ན་ཡོད་ཅིན། གང་དུ་སྤྱོད་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤྱངས་པས་དབྱིངས་
དང་ཡི་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་པ་གང་དུ་བརྟེས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ས་ལ་འོག་མིན་དུ་བཤད་དེ།
ཐྱུགས་འདི་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་མེད་དོ། །མི་ལམ་ཡང་གཉིད་དུ་གང་སོང་གི་གནས་དེར་
འོང་བ་ལྟར་ཆོས་མཆུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྱུ་བསྟོད་པ་ལས། དབང་ལྷུག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་
དང་། །འོག་མིན་དེ་ཉིད་རྣམ་མཛེས་པ། །ཤེས་པ་གསུམ་པ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྲེས་པར་འགྱུར་ལ་
བདག་སྤྱོད། །ཞེས་པ་དང་། ཐིག་བསྐྱུས་ལས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཀན་ས་ལ་ཐ་

དད་ཡོད་པ་ཡིན། རྩོན་གྱི་རྩེས་སུ་འབྱངས་པས་ན། རྟེ་ལ་གདགས་པས་ཐ་དད་འབྱེད། ཁྱིམ་སོ། །
 གནས་དེར་རྩོན་པ་བྱ་བ་བྱུང་བ་འདི་སངས་རྒྱས་ནས་དུས་འདི་ཙམ་སོང་ཞེས་བསམ་པར་མི་རུས་ཏེ།
 ཡེ་ཤེས་རྩོལ་པའི་རྒྱད་ལས། ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་དུས་དག་ཏུ། རྟེ་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་སྟེ།
 ཞེས་སོ། མི་མཛད་འདིར་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མར་གཙང་མའི་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་
 ལྟར་བསྟན་ནས། གདོད་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སངས་རྒྱས་པར་སྐྱང་སྟེ། རྣམ་པར་སྐྱང་མཛད་མཛོན་པར་
 བྱང་རྒྱུ་པའི་རྒྱད་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་དུ། རྣམ་རྒྱས་མཛོན་པར་སངས་
 མི་རྒྱ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། འདོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་དེར་སངས་རྒྱ། གཙང་མའི་
 གནས་དག་སྤངས་ནས་སུ། འོག་མིན་ཞེས་བྱ་ཉམས་དགའ་བར། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་
 རྒྱས། རྒྱལ་པ་པོ་གཅིག་འདིར་འཆང་རྒྱ། ཞེས་སོ། །

དེ་ཡང་མི་མཛད་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་བཞོད་པ་མཉམ་དུ་སྐྱང་སྟེ། རྣམ་པའི་རྒྱ་བ་
 གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱ་སྐྱོད་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱར་དུས་སྐྱེ་བྱེ་མེད་པར་སྐྱང་བ་བཞིན་ནོ། འདི་ཙམ་ཡང་
 མཆོན་པ་སྟེ། རྣམ་པའི་མཐས་ཀླས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་རིས་སོ་སོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་
 སོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དུ་མས་འགྲེལ་བའི་རྟེན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། གཤུལ་བྱའི་རྩོམ་འོག་
 མིན་དེ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱས་པར་སྐྱང་དོ། བཙུམ་ལྟར་འདས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་
 འདས་པས་གཤུལ་བྱའི་འབྲུལ་སྐྱང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་འོག་མིན་གཞུགས་ཁམས་ལྟ་བུ་དེར་བཞུགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་ས་ན་རང་སྐྱང་དག་པའི་འོག་མིན་
 ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བཞོད་པ་ཆད་མེད་པ་ཅན་དུ་རྟག་པར་
 བཞུགས་ཏེ། རྒྱན་སྒྱུ་པོ་བཞོད་པ་དང་། རེས་པའི་མདོ་ལལ་ལ་སྐྱང་ཞིང་འབྱུང་བ་ནི། གཞུགས་མེད་
 འདོད་དང་གཞུགས་ཁམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། གནས་ལས་འདས་ཏེ་སངས་རྒྱས་
 དབང་། བཞུགས་སོ་སྟག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ན། ཞེས་པ་དང་། བརྟན་པ་སྟག་པོ་འདུས་མ་བྱས།
 ཞེས་སོ། བྱང་རྒྱུ་བ་རྟེན་རྒྱལ་ཡང་། དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ནས་ཤེས་སོ། རྟེ་ལ་བྲལ་ལུགས་ནི་
 སྟོ་བར་གྱི་དྲི་མ་སྟེ། དེ་ཡོད་པས་སེམས་ཅན། མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཐ་སྐྱད་བྱས་ཏེ། དེ་འདྲི་

མ་རང་བཞིན་པ་ལྟར་ཡོད་གསུང་དུ་སྤངས་པ་འདམ། ཡོན་ཏན་ལྟར་མེད་གསུང་དུ་བསྐྱབས་པ་ནི་ཅི་
 ཡང་མེད་དོ། ཁ་དོ་ཐེའི་རྒྱན་ལས། ལྷ་མ་ཕྱི་མར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་བ་ཀྱུན་གྱི་དྲི་མེད་པ། རེ་
 བཞིན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད།⁹ ཅེས་སོ། རེས་ན་གྲོ་ལུང་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པར། དེ་ཉིད་
 ལས། གང་ལ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ས་བོན་དུ་ས་རིང་རྟག་ལྟར་པ། སྤོང་བ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་
 རྣམ་པ་ཀྱུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་ཅིང་། ཁ་ནས་གྱུར་ཆོས་དཀར་ཡོན་ཏན་མཆོག་རབ་ལྟར་པ་
 ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད། རེ་ནི་མི་རྟོག་གིན་ཏུ་རབ་དག་ལུའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ལམ་གྱིས་འཐོབ།¹⁰ །
 ཅེས་སོ། རེའི་ཆེ་གནས་གྱུར་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དག་སྟོབས་གྱིས་ཡོན་ཏན་སྤང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་གྱི་
 རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་དུ་གནས་གྱུར་ཏེ་མ་དག་པ་དག་པར་སོང་བ་ནི་མི་འདོད་དེ།
 རྟོག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱུན་དུ་དག་པའི་རྒྱའམ་ངོ་པོ་མ་ཡིན་པ་སེམས་མི་མིན་དོ། བྲལ་བྱའི་དྲིམ་བྲལ་
 སྟོབས་གྱིས་དེའི་ཐད་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤང་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་གནས་གྱུར་ཙམ་ཞིག་བརྟེན་ན། དུག་ལྟ་གནས་
 གྱུར་པས་ཡེ་ཤེས་ལྡོམ། ཀྱུན་གཞི་གནས་གྱུར་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། ཀྱུན་བཞིན་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ལྷ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། ཀྱུན་
 གཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་རུབ་པ་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ།¹¹ ཞེས་སོ།

དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་། དེ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་རུབ་པ་ནི་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དབྱིངས་སུ་རུབ་པ་ནི་སྔོན་སྔོན་ཞོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སོ། སྒོ་ལྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་རུབ་པ་ནི་བྱ་བ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།¹² ཞེས་སོ། རེའི་
 ཆེ་བྱི་སྤང་བ་ཞིང་ཁམས་སུ་གནས་གྱུར། བད་ལུང་པོ་ལྷ་སྐྱར་གནས་གྱུར། གསང་བ་ཆོགས་བརྒྱད་ཡེ་
 ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཀྱུན་དུ་སངས་རྒྱས་པའོ། རྡོ་བོའི་རྒྱ་ནི་དང་པོའི་ཁམས་ལ་ཡོན་
 ཏན་ཡེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་དེ་གཉིས་སོ། རེ་འདྲ། རྒྱུད་སྤྱུ་ལས། དང་པོས་སྐྱ་ནི་དང་པོ་སྟེ། ཁ་ནིས་
 པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས།¹³ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། རེ་འདྲ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱ་གཞན་
 གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དམ་པ་དང་།
 ཡོངས་སྟོད་རྟོགས་པའི་སྐྱ་མཆོན་དཔེས་གང་བ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་

མཛད་པ་སྟེ་བཞིར་གསུངས་གིང་། དེའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དུག་ཅུ་ཙུ་བཞི་སྟེ། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པ་ལས།
དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཙུང་བརྒྱུད་དང་། སྐྱེས་པུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྐུ་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
མཛོན་པར་བསྐྱས་ཏེ་དུག་ཅུ་ཙུ་བཞིར་འགྱུར་རོ།¹⁸ ཞེས་སོ།

མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་སྐྱ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པ་སྟེ། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་གསུམ་མང་འཕྲེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། འོངས་སྟུང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དང་།
སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་འོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཅམ་དུ་གནས་པ་ལ་བྱའོ། སྐྱ་གཉིས་པོ་ནི་
བཏགས་པ་ཙམ་སོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་གྲུད་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། གསོལ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་འཕྲིན་ལས་ལ་མང་འོ་
བརྟེས་པ་གང་ལགས། བཀའ་སྐྱེལ་པ། དཔེར་ན་ནི་ཁྲ་དང་རྩ་དང་མེ་ལོང་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་
གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དོ། སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་ནི། སྤང་བོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་རན་
ལས་འདས་པའོ། འོངས་སྟུང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པའོ། ཆོས་ཀྱི་
སྐྱ་ནི་མི་གནས་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པའོ།¹⁹ ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱུས་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱེ་བ། རང་བཞིན་འོངས་སྟུང་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་ནི་སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། རང་
པོ་གཉིས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ།²⁰ ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། སྐྱ་བསྐྱས་པར་
ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། སྐྱ་གསུམ་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། རྟོན་འདི་རྟེན་དང་བཅས་པར་བསྐྱེན།²¹ །
ཞེས་སོ། རྒྱུད་བླ་མ་དང་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་སྤར་སྒྲོས་པ་ལྟར་སྐྱ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་ལས།
ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་པ། གཞལ་མེད་གངས་མེད་བསམ་
མེད་པ། ཁ་ཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། ཁོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱ་ལྟན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། འདིར་ནི་དང་བོ་ཆོས་སྐྱ་སྟེ། བྱི་མ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ། རྣམ་མཁའ་

ལ་ནི་གཟུགས་གནས་བཞི། ཏང་པོ་ལ་ནི་ཐ་མ་གནས།^{੧੧} ཞེས་སོ། གསང་ཐུགས་ཁ་ཅིག་
ལས་སྐྱུ་གསུམ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཞི་པ་འདོད་དེ། བརྟག་གཉིས་ལས། སྐྱུ་གསུམ་ཡོངས་སྐྱུ་ཤེས་
བཞི། ཏང་བ་ཆེན་པོ་འཁོར་ལོར་བཞུད།^{੧੨} ཅིས་སོ། ཡང་། འཇམ་དཔལ་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་
ལས་ནི་སྐྱུ་ལྟར་བཤད་དེ་འདི་སྟེད་དུ། སངས་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྟེ་བ་དག་ཉིད་ཅན། ཁྱུ་བ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་
ཡི་བདག་^{੧੩} ཅིས་སོ། ཏང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་སྐྱུ་ཙམ་ལས། རྟོན་ལ་ཐ་
དད་པ་མེད་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལྡན་སོ་སོ་བ་ཙམ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།

སྐྱི་རྟོན་གཉིས་བསྐྱེད་པེ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ཞིབ་བརྟེན་ཚུལ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་ནང་གསལ་དུ་
བཞག་སྟེ། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས། ཞིབ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། ད་ནི་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་འཁོར་
པར་གཞག་པ་ཉིད་བཞུད་དེ། ཞིབ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱུ་འཁྱེད་དབྱེ་བ་ལས། རེ་ཞིག་དང་པོ་
བཤད་པ་ནི། ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་ཆེ་སྤང་བྱ་ཁམས་གསུམ་པའི་རྒྱ་དྲ་གིས་
བསྐྱེད་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཀུན་གཞིར་བཅས་པ་ཀུན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྐྱུ་འཇུག་པ་རབ་ཞིའི་ཆོ། [9]

དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་རོ་གཅིག་སྐྱུར། ཏང་ཆོད་ག་བ་གཉིས་ལྟན་སྐྱུ་ཀུན་ཞི།

གཡོ་བྱེད་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་ས་བ་སྟེ། ཡེ་
ཤེས་སྟིང་པོ་འདི་བདེན་གཉིས་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། ཁྱོ་བརྟགས་རྣམ་པ་
ཅན་རྟོག་ཡིན།^{੧੪} ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་ཀུན་གཞི་དང་བཅས་པ་སེམས་
ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རང་དུ་ཞི་ཞིང་ཐིམ་པ་དེའི་ཆོ། དབྱིངས་
གཤོད་མའི་གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་བྱའི་རིག་པ་གཉིས་སྐྱུ་མེད་པར་འབྲས་ཏེ་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱུར་པ་ནི་ཡེ་
ནས་དྲི་མ་མེད་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། སྐྱོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཆ་དང་བཅས་པ་དག་པ་ཉིས་ལྟར་གྱི་
ཆོས་སྐྱུ་དམ་པ་སྟེ། སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་དང་། ཁམ་ལ་མར་

ནི་རྗེས་ཞུགས་ལྟར། ཤེས་བྱ་སྒྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་དང་། དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་ནམ་འབྲེས་པ། རེ་ཉིད་
སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་ཆོས་སྒྲུ་ཞེས་བྱར་བ་ཆོད།^{੧੮} ཅེས་པ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་སེམས་
བྱུང་གི་འཇུག་པ་རྒྱུ་ཆད་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་རོག་ཅིག་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་
སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། བསྐྱེད་པ་ལས་ཞི་དེ་རྒྱལ་ནམས་ཆོས་སྒྲུ་སྟེ། རེ་ཆོ་སྒྲེས་པ་མེད་ཅིང་འགག་པ་
མེད། སེམས་འགགས་པ་དེ་སྒྲུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད།^{੧੯} ཅེས་སོ།

དབྱེར་སྒྲུ་མེད་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་ནང་གསལ་དུ་བཞག་སྟུང་ནི། དེའི་ཆོ་ཆོས་སྒྲུ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བྲལ་
ཞིབ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བརྟེན་པས།

ཤིན་ཏུ་སྒྲུ་མེད་འོད་གསལ་སྟོང་པོའི་ངང་། གནམ་གང་རྒྱ་བ་དབྱིངས་སུ་རྩལ་བ་ལྟར། [੧]

ཕྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་དབྱིངས་པརྟོར་འབྱེལ། གང་དུ་འང་མི་རྟོག་ཞིབ་བརྟེན་པའི་ཆོ།

དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། འོད་གསལ་གཞིའི་ངང་དུ་ཕྱིན་པས། དབྱིངས་ནམ་མཁའི་ངང་དུ་ཡེ་ཤེས་
གནམ་གང་གི་རྒྱ་བ་ནང་གསལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ནམ་འཆར་གཞིར་
གནས་པ་ལས། ཕྱིར་སྤང་ཡོངས་སྒྲུ་འཇུག་པ་དུ་ཡེ་སྤང་རྩེ་སྤང་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་
བཞིའི་དྲི་མ་ལས་འདས་པ་ཆོས་སྒྲུ་ཉག་གཅིག་གི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གནམ་གང་ནམ་མཁའ་
ལ་རྒྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བལྟར་རུང་བའི་མངོན་གསལ་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྒྲུའི་ཡེ་ཤེས་
མཁའ་དབྱིངས་སུ་འབྱེལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུ་ཞིང་ཟབ་པ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལས། དབྱིངས་
སུ་འབྱེལ་བས་མཐོང་དུ་མེད། ཁེད་པ་མིན་ཏེ་ཕྱ་བའི་ཕྱིར། ཁོས་ཀྱི་སྟོན་རོལ་རྒྱ་བ་བཞིན། ཁབ་
པ་ཞིབ་ཆེས་ཕྱ་བའོ།^{੨੦} ཞེས་སོ།

དབྱེར་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་མི་འགྱུར་དོ་རྗེའི། མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ། ཞིབ་ཆོས་ཀྱི། འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི། ཅིར་ཡང་
རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་དང་ལྡེ་ལས། མི་འགྱུར་དོ་རྗེའི་སྟེན་ནི། ད་ནི་དབྱེར་བ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་ལྡེ་ལས། དང་པོ་མི་
འགྱུར་དོ་རྗེའི་སྟེན་ནི། བསམ་བཞོད་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི།

ཆོས་ཉིད་མི་དམིགས་དུས་གསུམ་འཕོ་འགྱུར་མེད། རང་བཞིན་གཤོད་ནས་དག་པའི་ཆ་དེ་ལ། [੧]

མི་འགྱུར་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། གཞི་དབྱིངས་ཟད་པའི་ཚོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ལོ།

དེ་འདྲ་གཞི་གཏོད་པའི་ཚོས་དབྱིངས་འོད་གསལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་ཚོས་
ཉིད་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ཆ་དེ་ལ་མི་འགྱུར་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཡེ་ཤེས་བྲ་པ་ལས། དབྱིངས་
ཀྱི་དག་པ་དོ་རྗེའི་སྐྱེ། མི་འགྱུར་མི་ཤིགས་བསམ་ལས་འདས།^{༡༩} ཞེས་སོ།

མཛོན་པར་བྱང་རྩལ་པའི་སྐྱེན། སྐྱ་གཉིས་པ་མཛོན་པར་བྱང་རྩལ་པ་ནི་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་གི་
རོ་བོ་སྟེ། འདི་ལྟར།

རང་བཞིན་གྲོ་བྱར་སྐྱིབ་གཉིས་རྣམ་དག་ཅིང། བཅས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚོས་རྩལ་རྒྱ་མཚོ་བརྟེས།།^[༡]

སྤངས་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐིན་པས། སྟོབས་སོགས་པ་རོལ་ཐིན་པའི་ཚས་གཞུགས།།

མཛོན་པར་བྱང་རྩལ་སྐྱེ་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ། མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་འཆར་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ལོ།།^[༢]

མེས་ཉིད་འོད་གསལ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཆོ་དག་པ་ཉིས་ལྷན་གྱི་ཆ་ལ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་
བརྩ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ཚོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་
ལ་སོགས་པ་སྤར་སྟོས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་བཅུ་བའི་རུ་ས་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མཛོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱང་རྩལ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞི་གང་ཡིན་པ་ལོ། ཡེ་
བྲ་ལས། དྲིམ་བུ་ལ་ཐིར་བྱང་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པས་རྩལ་པ་ཉིད། གཉིས་མེད་འདྲེས་ཐིར་བྱང་
འཇུག་ཐིར། མཛོན་པར་བྱང་རྩལ་སྐྱར་བརྗོད་པ་ལོ།^{༢༠} ཞེས་སོ། སྐྱེ་བས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས།
མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཐིར་དང། ཤེས་བྲ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་ཐིར། སངས་རྒྱས་པ་སྤྱི་འདབ་ལྟར་
རྒྱས།^{༢༡} ཞེས་པ་དང། རྒྱད་བྲ་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་པ། དག་པའི་ཚོས་ཀྱིས་རབ་
ཐུབ། ཉི་མ་ཁའ་བཞེན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་དང། སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། འོད་གསལ་བྱས་མིན་
དབྱེར་མེད་པར། འཇུག་ཅན་གསྐྱེའི་ཁྱུང་གི་ནི། རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཚོས་རྣམས་
ཀྱན་དང་ལྷན་པ་ཉིད། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་དང། བྱུང་དང་སྒོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་
ཤེས་བྲེའི་སྐྱིབ་པ་ནི། སྐྱིན་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན། སྐྱིབ་པ་གཉིས་དང་བུལ་བ་ཡི། རྒྱ་ནི་

སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་རབ་ཞིབས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་གཞན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་མིན།

བསམ་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེའང་དབྱིངས་ནང་གསལ་དུ་གནས་པའི་སྐྱེའདི་གསུམ་ནི་ཕྱིར་གསལ་དུ་འཆར་
བའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དམིགས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའི་མུ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟག་ཆད་མ་གྲུབ་པས་དེའི་ཐུ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའང་འཆར་གཞི་བྱེད་པས་ན་
རྒྱལ་སྐས་སར་གནས་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་མིག་ལ་སྤང་བ་དང་། རྣ་
བར་ཚོས་གསུང་བོས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་སྒྲོམ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རོ་ཁྱུང་བ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་བའི་རེག་སྤང་བ་དང་། རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚོས་ལ་འཇལ་བ་རྣམས་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡང་ནང་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བ་དབྱིངས་སུ་རུབ་པ་ལྟ་བུའི་ནམ་མཁའ་
བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་བྱུང་བས་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས།
ཟག་པ་མེད་བྱུང་འཛིགས་མེད་ཚོས་ཅན་ཏེ། བརྟན་ཞི་རྟག་པ་འཛིན་མེད་གནས་ཡིན་ནོ། རྟེན་བཞིན་
གསེགས་པ་མཁའ་བཞིན་དམ་པ་ཡིས། དབང་པོ་དུག་དོན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རྒྱ། འབྱུང་མེད་
གཟུགས་དོན་བཟླ་དང་གཏམ་བཟང་ནི། གཅང་མ་མཉན་དང་བདེ་གསེགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། དྲི་
གཅང་སྒྲོམ་དང་འཕགས་ཆེན་དམ་ཚོས་རོ། ཁྱུང་དང་ཉིང་འཛིན་རེག་བདེ་ཉམས་སྟོང་དང་། རང་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་ཚུལ། རྟོགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཞིབ་མོར་བསམ་པ་ན། རྟོན་དམ་བདེ་མཛད་
དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ་ ཞེས་པ་དང་། རང་གཞན་
དོན་རྟེན་དེ་ལ་ནི། བསམ་མི་བྱུང་སྒྲིལ་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ། བསམ་ཅད་མཁྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ། སངས་
རྒྱས་ཤེས་གསུམ་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཡུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བསམ་མི་བྱུང་བར་རྟོགས་
པར་བྱ། བྲ་ཕྱིར་བོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། རྟོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་པའི་མིན།¹⁴ ཞེས་སོ།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞིབ་རབ་བླགས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བའི་ཆ་ལ་མངའ་དབང་རྟོགས་པའི་
རྟོན་པ་ཀུན་དུ་བཟང་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད།

ཆོས་དབྱིངས་པོ་བྱང་གིན་རྟེན་མེད་ན།[༩] །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་བཞུགས་ཀྱང་།

གཅིག་གིས་གཅིག་མི་གཟིགས་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་ཟབ་ཞིར་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཉིད་ངང་དུ་རྒྱལ་རྣམས་དགོངས་སྟོང་གཅིག་[༡༠] །ལུམ་མ་ཁལ་ལྷ་ཕྱིའི་ནམ་མཁལ་གཅིག་པ་བཞིན།

དེ་ལྟར་ནང་གསལ་གྱི་དུས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཞིང་ན་སྟོན་པ་ཀྱང་དུ་བཟང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོས་པ་
དང་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་པར་དུས་གསུམ་མམ་བཞེད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་དགོངས་པ་
ལྷ་ཕྱི་མེད་པར་གཅིག་རྒྱབ་ཞུགས་པ། ལུམ་པ་ལྷ་ཕྱིའི་ནམ་མཁལ་འདྲེས་པ་བཞིན་ཡེ་ནས་དབྱེར་མེད་
པ་ཉིད་དུས་དེར་རོ་གཅིག་རྒྱུར་ནས་ཆོས་ཉིད་དམིགས་མེད་དུ་བཞུགས་པས། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱང་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མི་གཟིགས་ཏེ་གཟིགས་བྱ་གཟིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པ་རྟག་རྒྱུ་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་སྟོང་ལས། གཅིག་དང་དུམར་བྲལ་
བཡི། ལྷ་ཐལ་དང་དུས་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཟིགས་ཏེ། སང་ལྷུང་ཡེ་
ཤེས་གནས་མེད་སྟར།^{༡༤} །ཞེས་སོ།

ཆོས་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་བརྟན་པ་ནི། ལུལ།

འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཤེས་རབ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཆོག་སྒྲུབ་དང་ཨོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལོ།

དེ་འང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་རབ་ཨོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟོམས་པས་
སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་ཆོ་ནང་གསལ་ཆོས་སྟེ་མཐལ་དུས་མེད་པའི་དབྱིངས་ཨོགས་པར་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ནི་མདོར་བསྟན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་
ཆོག་སྒྲུབ་ལས་འབྲུངས།^{༡༥} །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་རྟོ།

ཡོངས་སྟོང་ཨོགས་པའི་སྟེ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་སྟེ་བཞི་པ་ལྟན་
གྲུབ་ཡོངས་སྟོང་ཨོགས་པའི་སྟེ་བསྟན་པ་ནི་ནང་གསལ་གྱི་དབྱིངས་ནམ་མཁལ་ལྟ་བུ།

དེ་ཉིད་ངང་ལས་རང་སྟངས་ཡོངས་སྟོང་ཨོགས་པ་[༡༡] །གནས་དུས་སྟོན་པ་ཆོས་འཁོར་ཐུན་ཆོག་སྒྲུབ་ལས།

དབྱིངས་ནང་གསལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་ཕྱིར་གསལ་དུ་རང་སྟངས་པའི་ཡོངས་སྟེ་དེས་པ་ལྷ་ལྟན་སྟངས་

བ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་སྟོན་པ་རིགས་ལྟ་སྟོང་གཟུགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་གཞན་
 དང་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཁིང་འདྲི་གཞལ་ཡས་ཁང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་སྣང་གཞིའི་འོད་
 གསལ་ལས་བྱུང་གི། གཤེད་ན་རང་མཚན་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲལ་ལམ་རིམ་ལས།
 ལྟན་ཐོགས་རིག་པ་རང་སྣང་བའི། ཁིང་དང་གཞལ་ཡས་གདན་ཁྱི་རྒྱན། འོད་ཟེར་དུ་མར་སྣང་
 བ་སྟེ།^༡ ཁྲིས་སོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནས་དུ་སྟོན་པ་ཚེས་ལ་འོར་སྣང་བ་མཐུག་པ་ལྟ་བུ་དང་ས་བཅུ་པས་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་སངས་
 རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྟོང་ཡལ་དུ་བསྟན་པ་དགུ་ལས། གནས་ཕྱམ་སྟུམ་ཚོགས་པ་ལ་འདུགས་སྟེ། རོ་བོ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ།

གནས་ནི་འོད་གསལ་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་།

ལྟ་ལྟ་འོད་ཀྱིས་ལྟན་སྟུག་གསལ་ཞིང་འཛེར་།

འཇའ་ཚོན་གདངས་གསལ་ནམ་མཁའ་གང་བ་བཞིན།།[༡]

སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཚམས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཁུབ་པར་།

གཞལ་མེད་ཁང་མཛེས་སྟོབ་ཞིན་བབས་ལྟོ།

ཅིག་པ་ལྟ་དང་པ་གྲུང་བྱེད་དང་།

མདའ་ཡབ་ལུ་གཙང་ཁང་རྒྱར་བསྟུང་མཛེས།།[༡]

རང་སྣང་འོད་གསལ་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ནམ་དག་བདེ་བའི་ཞིང་ནི། སྟེང་གའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ལྟ་རང་
 གསལ་བའི་གཞི་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་སྣང་བ་སྟེ། སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་
 འོད་ཁྱིམ་བཀོད་ལེགས་པའི་ར་བ་དང་གྲུར་གྱི་སྣང་བ་ཁ་དོག་བྱེད་པས་གསལ་བ་དང་འོད་ལྟ་བཟག་
 ཏུ་འཛེར་བ་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབུས་ན། ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞལ་མེད་ཁང་
 འོག་གཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཕོར་ལོའི་སྟེང་ན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཁུབ་པར་གྲུ་བཞི་ལྟ་བུ་བར་སྣང་བའི་ཅེ་
 མོ་བུམ་པ་རྒྱུ་པོ་གཙང་ཁང་རྒྱར་བུའི་ཡ་ཐེབས་ཅན་རིན་པོ་ཆེ་འབར་བའི་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རྩེ་
 རྩེ་བྱེད་པས་མཛེས་པ། ཅིག་པ་ལྟའི་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་པ་གྲུ་མེར་པོ་བསྒྲིགས་ཤིང་། མདའ་ཡབ་

ཕྱིར་འཕྲུང་གི་བད་གྱི་གདུང་སྒྲ་ལས་ནོར་བུ་དང་མུ་ཉིག་གི་བྱ་བ་བྱ་བྱེད་ཉི་ཟླའི་འཕྲོང་དང་བཅས་པ་
 ཕྱིར་འཕྲུང་བ། མདའ་ཡབ་གྱི་སྤྱོད་ན་བྱ་བྱ་མཆོད་རྟེན་བརྟེན་གས་དཀར་པོས་མཛེས་པར་བྱས་པ། སྒོ་
 བཞི་སྒོ་ཁྱུད་དང་བཅས་པ་ཕྱོགས་བཞིར་སྒྲུང་བའི་སྒོ་འབྲུང་བཞིས་བརྒྱན་པ། རྟ་བབས་བང་མིམ་
 བཞི་སྒྲུམ་ཕྱན་དང་བཅས་པ་འོད་ལྗེའི་ར་བས་མཛེས་པ་སྟེ། གསང་སྤྱིང་ལས། འོག་མིན་གྱི་གནས་
 མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ་ན། གཞི་ཆད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་གསལ་བ་ལ། ཡེ་ཤེས་མིན་པོ་
 ཆེ་འབར་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། རྒྱ་ཕྱོགས་བརྒྱར་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ། ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར་གྲུ་བཞིར་གྲུར་པ། ལྷག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་འབྲུང་གིས་མཛེས་པ། ཕེ་མོ་ཕྱོགས་
 བརྒྱ་དུས་བཞིའི་སངས་རྒྱས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་སོ་མ་ཡིན་ངོ་བོ་གཅིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་དུ་འབྱེལ་བ་^༥ ཞེས་བྱའོ།

རྒྱན་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་དེའི་རྒྱན་ཡང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་དར་གྱི།

འཕན་གདུགས་རྫུ་ཡབ་བྱིལ་བུའི་ཕྱོད་བ་དང་། །སྤྱེ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་ནམ་མཁའ་གང་།

འདོད་ཡོན་ལྷ་མོ་མཆོད་པའི་སྤྱིན་འཕྲོཞིང་། འོད་ཟེར་འབྱེལ་བས་ཕྱི་ནང་ཀུན་དུ་ཁྱབ། [༡༩]

དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞི་སོ་སོའི་ཁ་དོག་ལ། །མཐུན་པའི་རྒྱན་དང་ཁ་དོག་རྒྱུ་པར་བཀ།

ཆེ་རྒྱུང་མ་དེས་གང་བལྟས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་། །གངས་ནི་ཆད་མེད་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀུན་ཁྱབ། [༢༠]

རི་ལྷ་རྟིལ་གྱི་གང་བུ་ཕྱེ་བ་བཞིན།

གཞལ་ཡས་ཁང་བ་བརྒྱན་པའི་དར་ཟབ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕན་དང་། གདུགས་དང་། སྤྱེ་དང་། རྒྱལ་
 མཆོན་ལ་སོགས་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་བརྒྱན་ཞིང་། མཆོད་པའི་ལྷ་མོས་འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྱིན་
 འབྲིགས་པས་ཕྱོགས་བརྒྱ་གང་བར་རང་བྱུང་བ། གཞལ་ཡས་ཁང་པའི་དབུས་མཐིང་ག་ལ་སོགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱོགས་ཆོན་གསལ་ཞིང་། གངས་མང་བ་ཉིལ་གྱི་གང་བུ་ཁ་ཕྱེ་བ་ཙམ་དུ་ནམ་མཁའི་
 མཐས་གར་བྱབ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་ཅིང་། ཆད་འདི་ཙམ་ཞེས་མ་དེས་པས་གང་བལྟས་པ་དེ་ཙམ་དུ་
 སྒྲུང་ཡང་མཐའ་མི་མངོན་ལ། འོད་ཟེར་འབྱེལ་བས་མིག་འཕྲུལ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ།

གསང་སྒྲིང་ལས། ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་དང་། རྒྱན་འཕྱང་དང་། ཤར་བུའི་རྒྱན་དང་།
གཟུགས་སྣ་ཚོགས་དང་། སྒྲུ་སྣ་ཚོགས་དང་། དྲི་སྣ་ཚོགས་དང་། རོ་སྣ་ཚོགས་དང་། རེག་བྱ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས་ཕྱོགས་བརྒྱར་འབྲིགས་པར་རང་བྱུང་ལ། མི་སྒྲིབ་པར་གསལ་བའི་རྒྱན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་
བསྐྱབས་པ་^{༤༠} ཞེས་སོ།

གང་ན་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་པ།

ཀྱན་གྱི་ནང་ན་སང་གེ་གྲང་ཆེན་ན། །མི་བྱ་ཤར་ཤར་ཉི་རྒྱ་པ་རྒྱས་སྒྲུས།

ཡོན་ཏན་གྱི་བརྒྱ་དོན་དུ་མ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་གདན་ཁྲི་དེ་དག་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་། དེ་ལས། མི་འཇིགས་
པ་སང་གའི་ཁྲི་དང་། སྒྲིབས་གྲང་པོ་ཆེའི་ཁྲི་དང་། རྒྱ་འཕྱུལ་རྟའི་ཁྲི་དང་། དབང་མ་བྱའི་ཁྲི་དང་།
ཐོགས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་ཁྲི་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཉི་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་། གོས་པ་མེད་པ་བསྐྱར་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ལ་^{༤༡} ཞེས་སོ།

དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། གཉིས་པ།

དུས་ནི་མ་དེས་གཞི་རྫོགས་འཕོ་འགྱུར་མེད། [༡༤] །དུས་གསུམ་དུས་མེད་ཀྱན་དུ་བཟང་བོའི་དུས།

ཐམས་ཅད་མཉམ་རྫོགས་ཚས་ཉིད་གདལ་བ་ཆེ། །རང་བཞིན་གདོད་ནས་དག་པའི་ངང་ཉིད་དོ།

དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཚོས་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དུས་གསུམ་འཕོ་འགྱུར་
མེད་པ་ཀྱན་དུ་བཟང་བོའི་དུས་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་བོའི་ངང་སྟེ། མཚན་བརྗོད་ལས། དུས་
གསུམ་དུས་མེད་རྫོགས་པར་གནས།^{༤༢} ཞེས་པའི་དུས་སོ།

སྒྲིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རང་བཞིན་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲིང་རིག་པ་གདངས་ཀྱི་སྒྲིན། གནས་དེར་བཞུགས་པའི།

སྒྲིན་པ་མཚན་རྫོགས་དཔེ་བྱད་འབར་བའི་སྒྲི། [༡༥] །རྒྱལ་སྤང་མི་བསྐྱོད་རིན་འབྱུང་འོད་དཔག་མེད།

དོན་གྲུབ་ལྷ་པོ་ལྷ་ལྷས་བསྐྱོར་བ་ལ། །ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཕྱག་དོན་རྣམ་མཁྱེ།

སངས་རྒྱུ་སྒྲིན་དང་གོས་དཀར་དམ་ཚོག་སྒྲོལ། [༡༦] །ཡབ་ཡུམ་མཉམ་སྒྲིན་སོ་སོའི་རྒྱན་རྒྱམས་རྫོགས།

མཐིང་ག་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་འོད་ཟེར་འཕྲོ། །འོག་གཞི་ཞིབ་སྟེང་གཞི་ཁྲོ་བོའི་རྩལ།

བརྒྱ་བཅོ་རྒྱུ་པར་གྲགས། [༡༩] ཉི་རུ་ཀ་དཔལ་ལྷ་ལས་བསྐྱོར་བ་ཡང་།

ཀྱི་རྟེན་གྱི་ལྷ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར། ཉེ་མོགས་རྣམ་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡང་ངོ་།

ཞི་བའི་སངས་རྒྱལ་བཞི་བཅུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རིགས་ལྷ་ཡང་ཡུམ་འབྲིལ་སྦྱོར་དུ་བཞུགས་པ་ཡང་
 རྩལ་དགུལ་འོག་གཞི་ལ་བཞུགས་ཏེ། སྦྱ་འབྲུལ་རམ་གྲོག་ལས། དེ་ལྟའི་སྦྱ་མཆོག་རེ་རེ་ལ། རྩལ་
 དགུ་དག་དང་ལྷན་བསྟེ། མཉེན་དང་ལྷག་དང་འབྲིལ་བག་དང་། ལྷམ་བག་ཆགས་དང་གཞོན་རྩལ་
 ཙན། གསལ་དང་འཆར་དང་ལྷན་སྦྱག་དང་། གཟི་བྱན་འབར་བར་རབ་རྩ་གནས།^{༡༩} ཞེས་སོ། །
 དེའང་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བར་བཞུགས་སོ། །ལྷེད་གཞི་ལ་ཁྲོ་བོ་རིགས་ལྷ་ཡང་རྩལ་དགུལ་
 བཞུགས་སོ། །གང་ཞེན། གལ་པོ་ཆེ་ལས། རྟེན་པ་དཔལ་བ་མི་སྦྱག་པ། དགོད་དང་དག་བྱུལ་
 འཛིགས་སུ་རུང་། སྦྱིང་རྩེ་རམ་དང་ཁྲ་སྟེ། གར་དགུའི་རྩལ་གྱིས་བསྦྱིངས་པའོ།^{༢༠} ཞེས་སོ། །དཀྱིལ་
 འཁོར་ཡང་། ལྷ་མ་ལས། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོའི་གནས་ཆེན་དུ། ར་ལྟའི་དཔལ་རྒྱབས་འབྲུགས་པའི་
 དཀྱིལ། གོང་རུས་རི་རབ་འབར་བའི་སྟེང་། མེ་འབར་བསྐྱེད་པའི་སྤྲོད་དཀྱིལ་ན། དུར་ཁྲོད་འབར་
 བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཁྲོད་དང་རྒྱ་ཡོངས་མ་ཆད་པ། བྱི་ནང་མེད་པར་གསལ་བའི་འོད། འཁོར་
 ལོ་འབར་བ་ཕྱི་བས་བཞི་པ། བྲུ་ཆད་འབར་བ་བཞིས་བརྒྱན་ཞིང་། བྲུ་བཞི་སྟོ་བྲུད་འབར་བས་
 མཛེས། བར་བྲུམས་གཉིས་ནི་འབར་བར་གསལ། ཉི་ཟླ་སྦྱལ་དང་ཐོད་པས་བརྒྱན། རྩལ་ཆོག་དང་
 བེ་མ་ཉེ་གཟིང་། རྟེན་དང་གཏུམ་པོ་དོམ་དག་གི། ལྷེར་མོས་དེགས་པ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཁྲོངས་པ་
 དབང་ལྷག་བརྒྱུད་བཞི། གདན་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བའོ། །འབྲུས་སུ་འཛིགས་ཕྱེད་ཆེན་པོ་ནི།^{༢༡} ཞེས་
 པ་ལ་མོགས་པ་གསུངས་སོ། །འབྲུར་ལ་ལར། རྟེན་དང་གཏུམ་པོ་དོམ་དག་ནི། རྩལ་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་
 ཁྲོངས་པ་ཡི། གདན་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བའོ། ཞེས་འབྲུད་བའི་ཁྱིམ་རྩ་དག་པར་མོ་ཐོ་ནོ། ཞི་
 ཁྲོད་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་ལྟ་ན་དུ་བྱུང་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 བརྗོད་ལས་འདས་པའོ། ཉེ་ལ་མཆོན་དཔེའི་དོན་ནི་ལོངས་སྤྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་གང་ཞེན། དང་པོ་
 མཆོན་སུམ་རྩ་ཙམ་གཉིས་ནི། རྒྱུད་སྤྱལས། ལེགས་གནས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་པ་དང་། ལངས་དང་

ཞབས་ལོང་མི་མངོན་དང་། ཁོར་མོ་རིང་དང་ཕྱག་ཞབས་ནི། ཁྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། བགས་
འཇམ་གཞོན་གཤམ་ཞེས་ཉིད། སྐྱེ་ནི་བྱུང་དག་མཐོང་དང་། བྱིན་བ་ཞེན་ཡ་འདྲའི་གསང་། སྤྲོང་
པོ་བཞིན་དུ་སྤྲུབས་སུ་རུབ། རོ་མྱོད་སེང་གའི་དང་འདྲ་དང་། ཐལ་གོང་བར་མེད་རྒྱས་པ་དབ། འདུང་
མགོ་ལེགས་རྒྱུ་ཕྱག་འཇམ་ཞིང་། རྒྱུ་ཞིང་མཐོ་དམན་མེད་པ་དང་། ཕྱག་རིང་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་སྤྱ། རྟོད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལོར་དང་ལྡན་དང་། ཐག་གི་བ་དྲི་མེད་དུང་འདྲ་དང་། རྟེན་པ་རི་
དུགས་རྒྱལ་པོའི་འདྲ། རྒྱུ་མ་ནི་བཞི་བཅུ་མཉམ་པ་དང་། རབ་དཀར་ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་
དང་། རྒྱུ་དག་ཆོམས་མཉམ་ཉིད་དང་ནི། མཆེབ་རབ་མཆོག་དཀར་བ་ཉིད། རྟེན་པ་རིང་མཐོང་
མེད་བསམ་མེད་པ། རོ་བོ་བ་ཡི་མཆོག་ཉིད་དང་། རང་བྱུང་ཀ་ལ་པིདླ་ཡི། སྤྲོད་ཆངས་པའི་
དབྱངས་ཉིད་དང་། སྤྲོད་བཟང་ལུང་ལུ་མཆོག་རྗེ་འདྲ་དང་། ཞལ་མཛེས་དྲི་མེད་མཛོད་སྤྲུག་ར་
ལྡན་པ། གཙུག་རྟོར་དུ་ལྡན་དག་ཅིང་སྤྲུབ་པ་དབ། བགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་འདྲ་སེམས་ཅན་
མཆོག་ཁྲ་སྤྲེལ་གས་ཕྱ་འཇམ་ཞིང་རེ་རེ་ནས། སྤྱི་ཕྱེན་དུ་གཡས་སྤྲོགས་འབྲེལ་བ་དབ། འདུ་སྤྲོ་
དྲི་མེད་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་བཞིན། རྒྱ་གྲོ་རྒྱུགས་པའི་རྩོན་གིང་དཀྱིལ་ལོར་འདྲ། ཀྲུན་དུ་བཟང་
པོ་དཔེ་མེད་དྲང་སྤོང་ཆེ། སྤོད་མེད་ལུ་ཡི་སྤོབས་མངའ་འབྲེལ་པའི་སྤྱ། རས་མ་མི་བྱུང་བར་སྤྲུ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། འདྲི་དག་སྤོན་པས་མི་དབང་མཆོན་དུ་གསུངས།^{༡༦} ཞེས་སོ།

དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་
དང་། མདོག་སྤྲུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྒྱམས། རྒྱུ་རྒྱས་བྱིན་བྱིས་ཕྱ་བ་དབ། ཅུ་མི་མངོན་དང་མདུང་
པ་མེད། འོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དབ། སེང་གོ་སྤྲང་ཆེ་བྱ་དང་ནི། རྒྱ་མཆོག་སྤྲུབས་གཤེགས་
གཡས་སྤྲོགས་དང་། མཛེས་གཤེགས་དྲང་དང་འབྲེལ་བག་ཆགས། བྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་བར་
མཆོམས། གཅིང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྤྱ། མཆོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དང་། སྤྱི་ཡི་ཁོ་ལག་
ཡངས་གིང་བཟང་། ཁོ་མ་སྤོམས་པ་དང་སྤྲོད་གཉིས་ནི། རག་དང་གཞོན་གཤམ་ཉིད་དང་། སྤྱི་
ལུ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དབ། གིན་རྒྱུ་མས་པའི་སྤྱ་ཉིད་དང་། ཡན་ལག་གིན་རྒྱུ་མ་འབྲེས་དང་། གཟིགས་པ་སྤྱི་བ་མེད་དག་པ་དབ། རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲུབས་བྱིན་མ་རྫོངས་དང་། བྱུང་པ་དང་ལྟེ་བ་ནི།

ཟབ་དང་གལ་སྟོན་འབྱུང་བ་དང་། གྲུན་ནས་བལྟ་ན་སྟག་པ་དང་། གྲུན་སྟོང་གཙང་དང་
 སྟུ་ལ་ནི། སྟེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། བྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་། བྱག་རིས་མདངས་
 ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། ཞལ་ནི་ཉ་ཅང་མི་རིང་དང་། མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། རྟག་ས་
 མཉེན་པ་དང་སྟབ་པ་དང་། རྟམར་དང་འབྱུག་གི་སྟུ་ཉིད་དང་། གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་
 རྟུམ། རྟོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་ལྟ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། མཆོག་ཏུ་དག་པ་ཉིད་
 དང་ནི། སྟུན་ཡངས་པ་དང་རྫི་མ་སྟག་པ་ལྟར་འདབ་མ་འདྲ་བ་དང་། སྟེན་རྟུགས་རིང་དང་འཇམ་
 པ་དང་། སྟུམ་དང་སྟུ་ནི་མཉམ་པ་དང་། བྱག་རིང་རྟུམ་དང་སྟུན་མཉམ་དང་། ཉམས་པ་རྟུམ་པར་
 སྟངས་པ་དང་། རྟུལ་པ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། རྟུམ་ཆེབ་དང་དབྱུགས་དང་། རྟུ་སྟུ་
 བུང་བ་ལྟར་གནག་དང་། སྟུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཇིངས་དང་། མི་གཤོར་དྲི་ཞིས་སྟུས་བྱལ། ཡིད་
 ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟུལ་གྱི་བེད་དང་བྱ་གིས་ནི། གཡུང་བྱུང་འབྱེལ་བས་བརྟན་པ་སྟེ།
 སངས་རྒྱལ་དཔེ་བྱུང་བཟང་པོར་བཞེད།^༧ ཅེས་སོ།

ཆོས་ལུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་ནི། བཞི་བ།

ཆོས་ནི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དང་།^[༡༠] སྟུ་བསམ་བཞེད་དུ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དོ།

སྟང་བ་དེའི་ཆོ་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་པའི་ཆོས་ལུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་བཞེད་དུ་མེད་པ་ནི། གྲུན་བྱེད་ལས།
 ཆོས་ནི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟིང་པོ་ལྟན་འབྱམས་སྟུ་བསམ་བཞེད་ལས་འདས།^༨ ཞེས་
 པ་ལྟར་དོ།

འཁོར་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཞིབ་འཕྲོལ་ནི། ལྟ་བུ།

འཁོར་ནི་ཉིད་ལས་མི་ཞན་རང་སྟང་འཁོར། སེམས་དཔལ་འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་སེམས་མ་བརྟུད།

སྟོ་བ་བཞི་དང་སྟོ་མ་རྣམ་པ་བཞི།^[༡༡] ཞིབ་རང་བཞིན་བཞི་བརྟུང་གཉིས་ལས།

དུག་ནི་གཞན་ལ་སྟང་ཕྱིར་སྟུལ་པ་སྟེ། གཉིས་ནི་དབྱིངས་ན་གནས་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྟུ།

རང་སྟང་ནི་བ་ལོངས་སྟུ་སྟུ་བཞི།^[༡༢] བྱེད་པར་འཁོར་ནི་ཉི་ཤུ་བཞིར་གནས་སོ།

རང་སྣང་ལོངས་སྤྱིའི་ཞིང་ན་གཙོ་ལོར་དུ་སྣང་ཡང་བཟང་ངན་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གི་རོལ་པར་
 རང་ཤར་བ་ཤྱེ། །སྤྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་སྣང་རྒྱལ་བ་སེམས་སྦྱོགས་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 ས་རྒྱལ་བ། །སེམས་དཔལ་ཆེ་དང་འཛོམས་པ་ཆེ།^༡ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཞི་བའི་སངས་རྒྱས་བཞི་བརྒྱ་
 ཅུ་གཉིས་ལས། །ཀྱན་བཟང་ཡབ་ཡུམ་ནི་ནང་གསལ་ཚོས་སྤྱི་ལྟོན་པར་དབྱིངས་ན་བཞུགས་པས་
 འདིར་མི་སྣང་ངོ། །ཐུབ་པ་དུག་ནི་གདུལ་བྱའི་སྣང་བས་བསྐྱས་པས་འདིར་མི་སྣང་ངོ། །ཀའོ་པོ་ལྷར་
 བྱས་ན་ཡུམ་དང་བརྒྱ་དབྱེས་ཀྱི་གཙོ་པོ་ལ། །སེམས་དཔལ་འབརྒྱད། སེམས་མ་བརྒྱད། སྒོ་བ་ཡབ་ཡུམ་
 བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། །གཙོ་པོ་རྣམ་སྣང་ཡབ་ཡུམ་དུ་བྱས་དུས། རིགས་བཞི་ཡབ་ཡུམ་
 བརྒྱད་དང་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ནི་ལོར་དུ་རང་སྣང་བའོ།

ཁོ་པོའི་ལོར་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་གཞི།

ཁོ་པོའི་ལོར་ནི་ཀོ་སིང་པ་མེན་བརྒྱད། །སྒོ་སྒོར་བཞི་དང་དབང་ལྷན་ཉི་ཤུ་བརྒྱད།

ཁོ་པོ་རང་བཞིན་ལྷ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ལས། [༡༩] །ཁྱད་པར་ལོར་ནི་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་དང་བཅས།

འབར་བའི་ཆ་ལུགས་ཟ་བྱེད་རྩམ་སྟབས་ཅན། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་གར་དགུས་རོལ་བའོ།

གཙོ་པོ་ཡབ་ཡུམ་ལྷར་བྱས་ན་ལོར་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་དང་བཅས་ཏེ་
 གཉིས་སུ་བྱས་ན་ལྷ་བརྒྱ་ཅུ་དུག་ལོར་དུ་རང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་རྩམ་
 སྟབས་འབར་བས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་བཞུགས་པ་ཤྱེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོས། སྒྲིག་པ་དཔལ་པ་
 འཛིགས་སུ་རུང་བ་དང་། །དགོད་དང་གཤེ་དང་དག་ཤུལ་ཆེན་པོ་དང་། །སྟོང་རྩེ་རྩེ་དང་ཞི་བའི་ཚུལ་
 ལྟོན་པ། །བྲག་འཐུང་ལྷ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ལ་ཐུག་འཚལ་^༢ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གནས་སོ།

རང་སྣང་གཞན་སྣང་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་འབྲུལ་དྲ་བ་ཞི་ཁྱིའི་དཀྱིལ་ལོར་བཀོད་པ་ལས། ཚུལ།

གཞན་ཡང་ལུས་གུབ་དཀྱིལ་ལོར་རྩེ་སྟེང་པ། [༢༠] །དེ་སྟེང་རང་སྣང་ལོངས་སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན།

གཞན་སྣང་གདུལ་བྱའི་ཞི་ཁྱིའི་སྟེང་པ། །སྤྱི་འབྲུས་སྤྱིར་རང་སྣང་ལོངས་སྤྱི་མིན།

འདི་ལྟར་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཀྱིའི་དོ་རྩེ་དང་། ལོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྤྱོད་

མེད་པ་ལས་ལུས་གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་ལོར་པ་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྣང་ལོངས་སྤྱི་ལྟར་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་
ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ལས་བག་གས་དང་ལོག་འདྲེན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་ཁྱོ་བོའི་དཀྱིལ་
ལོར་སྒྲིལ་བ་དག་ནི་སྤྱལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་གྱི་འོག་མིན་གྱི་ཁྱེད་གི་དཀྱིལ་ལོར་མ་ཡིན་ཏེ། བག་གས་དེ་
དག་གི་རང་སྣང་གི་དཀྱིལ་ལོར་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲོ་ལམ་བཞིན་ནོ།།

དེ་དག་གི་མཆུག་བསྟུ་བ་ནི། ད་ནི་མཆུག་བསྟུ་བ་བསྟན་པ་ནི། རང་སྣང་ལོངས་སྤྱི་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་
རང་བཞོན་པ།

དེ་ལྟར་སྟན་སྟུ་ཆོག་ས་པ་རྣམས་ལྟེ་ཞིང་། [༡༧] །ཐམས་ཅད་རང་སྣང་ཡིན་བྱིར་བཟང་ངན་མེད།།

ཀྱང་ཀྱང་གསལ་འཆོར་ལྟར་སྟག་འོད་ཟེར་འཕྲོ། །ལྟམ་མེ་ལྟན་ནེ་ལྟང་པའི་རྩལ་གྱིས་བཞུགས།།

འདི་ནི་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཏེ། [༡༨] །གཅིག་གིས་གཅིག་གཟིགས་དེ་ཡི་བསྟགས་པ་བཞེད།།

ཡེ་ཤེས་བྱིར་གསལ་དུ་སྣང་བའི་ཁྱེད་གི་གཙོ་ལོར་ལ་བཟང་ངན་མེད་དེ་རྒྱ་དུ་གཅིག་གིས་བསྟུས་
པའི་སྤྲོ་ལམ་བཟང་ངན་ནམ་གཙོ་ལོར་དུ་སྣང་ཡང་དོན་ལ་བཟང་ངན་མེད་པ་བཞིན། དོན་ནང་ན་
ཡོད་པའི་རྟགས་བྱིར་ཤར་བའི་ཁྱེད་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་འོད་དང་གཙོ་ལོར་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་གཅིག་གིས་བསྟུས་པའི་རོལ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་བྱགས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པས་ལྟམ་མེ་བ་དང་། གསུང་བཞེད་བྲལ་ཆེན་པོས་
ལྟན་ནེ་བ་དང་། སྤྱ་གཟི་བཞེད་ཆེན་པོས་ལྟང་པའི་བསྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་བྱིར་སྣང་དུ་
མཐོང་བ་དག་པའི་སྤྱན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་ལ་རང་སྣང་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་
གཅིག་བསྒྲིབས་པ་མེད་པར་གཟིགས་པས་ཡོན་ཏན་དང་བསྟགས་པ་བཞེད་རེས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དག་པ་ས་བསྟུས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་རྩལ་ནི། སྣང་བ་འདི་ཉིད་ས་བཅུའི་སྒྲིབ་པ།

དེ་ལྟར་ཡིད་འོང་ཀྱང་ནས་བཞོན་པའི་ཞིང་། །དག་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིས་ཀྱང་མཐོང་མི་ལུས།།

ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་སྐུ་སྣང་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་སྣང་བའི་
ལོངས་སྤྱི་མི་མཐོང་སྟེ། ད་དུང་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་

བཤོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི་སྤང་བ་དེ་འདྲ་བ་སངས་རྒྱས་གཞན་ནམས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་སྤང་
 བཤོ། །བསམ་ཡས་མཆོག་ཀྱང་དེ་ཉིད་དེ་ཆད་མེད་པའོ། །ཁྱོགས་པ་བྱ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པ་དང་།
 འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་གསུམ་དང་མ་དྲེས་པ་འོག་མིན་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཉི་ལུ་ས་བཞིར་རྫོགས་པའི་རང་སྤང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཞིང་ཁམས་བསམ་ཡས་ནམ་དག་དང་ཞེས་པ་རང་
 སྤང་གི་ཞིང་ཉེ་སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་གཅིག་གཟིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་གཞལ་ཡས་
 ལ་སོགས་པ་ནི་འོད་གསལ་རང་སྤང་གི་ཞིང་ངོ་། །གསུང་ལས་དོན་འབྱུང་བ་ནི་བརྗོད་ཀྱི་མེད་པའི་
 གསུང་དེ་ཉིད་ཁོན་གསུང་གི་དོན་དེ་གོ་བར་མཛད་པའོ། །མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཙོ་འཁོར་རྟོགས་པ་
 གཅིག་ངོ་བོ་གཅིག་དབྱེར་མེད་པར་མཐུན་པའོ། །རང་སྤང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱན་ལ་སྤང་གི་
 སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་མི་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་མཆོན་པའོ། །

སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི། མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱལ་པ་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་ནི་རྒྱལ་
 སྤྱལ་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་གྲིང་དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་དེད་དཔོན་དམ་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དེའང་གདུལ་བྱ་མཆོག་ལ་སྤང་བ་གསུགས་བརྟན་འོངས་སྤྱད་དང་། པལ་པ་ལ་སྤང་བ་སྤྱོད་གས་
 སྤྱལ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་འོག་མིན་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་ལྟ་ལྟ་དུ་སྤང་ལ། གཉིས་པ་ནི་བཟོ་
 ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་དང་ཉན་རང་གི་དོན་མཛད་པའོ། །སྤྱལ་པ་དེ་གཉིས་གང་ལས་འཆར་ཞན།
 རང་སྤང་འོངས་སྤྱའི་ཞིང་།

དེ་ཉིད་རང་ལས་གདུལ་བྱའི་འཛིག་རྟོན་དུ། །འདུལ་བྱེད་སྟོན་པ་རིམ་གྱིས་སྤང་བཞི། །

རང་བཞིན་འགོ་འདུལ་སྤྱོད་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་[༡༩] །རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་དོ། །

རང་སྤང་གི་རང་ལས་སྤང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བའི་སྤྱལ་མཆེད་ནས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་དེ། དེའང་རང་
 བཞིན་སྤྱལ་པ་དང་། འགོ་འདུལ་སྤྱལ་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱལ་སྤྱལ་པའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རང་བཞིན་འགོ་འདུལ་སྤྱོད་སྤྱལ་སྤྱལ་སྤྱལ་གསུམ་ཀྱི། རང་བཞིན་སྤྱལ་སྤྱལ་ལ་ཡང་གནས་དང་རྟོན་ལ།
 ཡེ་ཤེས། ཆོས་དང་འཁོར། ཅུས། སྤང་བྱའི་བྱེད་པར། ཞིང་དོན་དང་དུག་ལས། གནས་དང་རྟོན་པ་ནི། ཐོག་མར་སེམས་

དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་ལྷ་ཡི་ཕྱོད་པ་ནི། འོག་མིན་མཛོད་དག་འདཔལ་ལྟན་པ་དྲུག་ཅུ་གས།
ལས་རབ་གྲུབ་པའི་འཛིན་རྟེན་རྣམ་པ་ལྟར། [༡༩] རྣམ་སྤང་མི་བསྐྱོད་ལ་མོགས་རིགས་ལྟའི་སྐྱུ།
མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་འོད་ཟེར་འབར་བ་ལ། གླིང་འོྱོ་ཁྱུ་ལ་དཔག་མེད་ཁྱུ་ལ་འཆར་བས།
འགྲོ་བའི་དོན་གཉིས་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད། [༢༠]

དག་པའི་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱང་ཡོ་ཤེས་ལུ་དང་རྒྱུ་ལུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། རྟོན་མོངས་པ་
ལུ་རྒྱུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་ལུ་ལྟོན་པ་དང་ཞིང་དང་ཆོས་དང་ཤོགས་ལ་མོགས་པར་སྣང་བ་སྟེ།
དབུས་ལོག་མིན་ན་ལྟོན་པ་རྣམས་པར་སྣང་མཛད་དང་། ཤར་མཛོན་དགར་དོ་རྗེ་མེམས་དཔལ་དང་། ལྟོ་
དཔལ་དང་ལྟན་པར་རིན་ཆེན་ལྷུང་གནས་དང་། ལུ་པ་བསྐྱེད་བཅེགས་པའམ་བདེ་བ་ཅན་ན་ལོད་
དཔག་མེད་དང་། བྱང་ལས་རབ་བྱུང་པར་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་རྣམས་མཚན་དཔེ་འབར་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་
ཟླ་པ་ལྟར་རང་སྣང་ཡོངས་རྒྱུ་འི་ཅི་འདྲ་བར་སྣང་བ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། རི་ལྟར་སྒྲིན་མེད་ནམ་མཁའི་
ཟླ་པའི་གཞུགས། ལྟོན་ཀའི་རྒྱ་ཐོན་མཚོར་ནི་མཐོང་བ་ལྟར། རེ་བཞིན་རྒྱུ་ལས་ཆོགས་ཀྱིས་བྱུང་
བདག་གཞུགས། རྫོགས་སངས་དབྱིལ་ལ་མོར་ནང་དུ་མཐོང་བར་ལྟུར་༩ ཁེས་མོ། རི་ལྟར་ན།
མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། མཚན་ནི་སྤུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་། རྟེན་བྱུང་བརྒྱུད་ལྟེན་བདག་ཉི་ནི། ཐེག་
ཆེན་ཉི་བར་ཡོངས་རྒྱུད་ལྱིར། ཐུབ་པའི་ཡོངས་རྒྱུད་རྫོགས་སྤྱར་བཞེད་༡༠ ཅེས་པའི་རྒྱལ་ལོ།
དེ་འདྲ་ནང་གསལ་ལས་རང་སྣང་པའི་ཡོངས་རྒྱ་ནམ་མཁའི་ཟླ་པ་ལྟ་བུའི་གཞུགས་བརྒྱན་མེམས་
དཔལ་ལ་སྣང་བ་ནི་ཡོངས་རྒྱུད་རྫོགས་སྤྱི་གཉིས་པ་མེམས་དཔལ་རྣམས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་
རྒྱ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་ལ་བརྟེན་བས་རིང་བ་དང་ཉི་བཞེས་བརྟེན་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས།
མཐོང་ན་ཆོས་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། སྤུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཁེས་བྱུང་། རྒྱལ་པ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི།

ཡོངས་སྤྱོད་གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་བརྟེན། །དག་ལས་ཉེ་དང་རིང་རྒྱམས་ལ། །འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་
བའི་དཀྱིལ་ལོར་དུ། །ཆུ་དང་ནམ་མཁར་རྩ་ཞུགས་བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་རྒྱམ་པ་གཉིས།^ཕ །
ཞེས་སོ། །དེ་དང་དག་དབྱིངས་ཡོངས་སྤྱོད་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་། །གཞུགས་བརྟན་ཡོངས་སྤྱོད་
སེམས་དབས་མཐོང་བ་གཉིས་སོ། །ཞར་ལ་མཆོག་གི་སྤུལ་པ་མཆོན་དཔེས་བརྟན་པ་ཡང་དེའི་ཆ་
མཐུན་ཡིན་པས་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།

ཡེ་ཤེས་ལ་འདར་མདོར་བརྟན་རྒྱུས་བཤད་གཉིས་ལས། མདོར་བརྟན་པ་ནི། སེམས་དབས་ལ་སྦྱར་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་

དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷའི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་མེ་ཡོང་མཉམ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག།

བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱམ་པ་ལྷ་པོ་ཡང་། །རེ་རེའི་ལོར་དུ་བཞི་བཞི་ལྟན་པ་སྟེ། [༡]

ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་གཅིག་གི་རང་ཉིད་དོ།

སྟོན་པ་ལྷ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟན་པ་ཡང་རང་བཞིན་རྒྱུད་གཅིག་གི་རང་ལས་མ་གཡོས་
སོ། །འདི་ལྟར་རྒྱམ་སྤང་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། མི་བསྦྱོད་པ་ལ་མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས། རིན་འབྱུང་ལ་
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སྤང་མཐའ་ལ་ཀུན་རྟོག་ཡེ་ཤེས། དོན་གྲུབ་ལ་བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་ལྟན་
ལ་གཞན་བཞི་པོ་ལོར་དུ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྷ་ལས། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གང་ཞེན། དང་པོ།

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་མི་གཡོ་བ། །གཟུང་འཛིན་སྦྱོས་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡིན།

གཏི་མུག་དབྱིངས་སྤྱོད་ཞི་བས་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྷ་ལྷའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་
མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དབེར་ན་ནམ་མཁའི་གཞུགས་སྤྱོད་རྒྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ན་
ཡོད་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་མེད་པར་རོག་ཅིག་གོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཀྱང་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པས་སྤྱོད་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་གཅིག་གོ་^ཕ །ཞེས་སོ།

མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས་ནི། ཡེ་ཤེས་གཉིས་པ།

མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གསལ་ལྟོང་འཆར་གཞིའི་རྒྱལ། [༡༩] །ཡེ་ཤེས་ཀྱན་གྱི་འབྲུང་གནས་ཆེན་པོ་ཡིན།།

ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་འཆར་གཞི་ཅན་དབྱིངས་སུ་རྩལ་
པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་འཆར་གཞིར་གྱུར་པ་མེ་ལོང་དག་པའི་ངོས་ལྷ་སྤྲུག་རྒྱུང་འཛིན་གྱི་དྲི་
མ་མེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། མེ་ལོང་ལྷ་སྤྲུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལ་གཟུགས་བརྟན་
སྤང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྩོལ་བ་ཡང་མེད། མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་
ལོང་ལྷ་སྤྲུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྤྲ་རྩྭ་ཆོགས་བྱུང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ་རྩོལ་བ་དང་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་དོ།“ །ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་
ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། ཁ་ཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་ །བྱ་བ་གྲུབ་
པ་ཁོ་ན་ལོ།“ །ཞེས་སོ།།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། གསུམ་པ།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱན་མཉམ་པའི་ངང་། །འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་མཉམ་ཇོགས་ཆེན་པོ་ཡིན།།

ང་རྒྱལ་དབྱིངས་སུ་ཞི་བས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཁྱེན་ཅིང་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད་
པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་
ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྟོག་ཅིག་པས་མཉམ་པར་གྲུབ་པ་ལོ།“ །ཞེས་པ་དང་།
སྤྲ་མ་ལས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ལ། རྫོམ་པ་དག་པ་ལ་འདོད་དེ། མི་གནས་ཞི་བར་
ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད།“ ། །ཅེས་སོ།།

ཀྱན་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། བཞི་པ།

ཀྱན་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་མ་འབྲས་མཁྱེན། [༢༠] །རི་སྟེང་རི་བཞིན་གཟིགས་པ་རྣམ་དག་ཡིན།།

འདོད་ཆགས་དབྱིངས་སུ་རྩལ་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་གཤིས་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། རི་སྟེང་པ་སྤང་བ་སྤྲ་རྩྭ་ཆོགས་པའི་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དཔེར་ན་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གླིང་དང་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བྱེ་བ་

ཡིན་ནོ། ཉེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚྏགས་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱེ་དང་འབྲས་སུར་བཅས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་སོ་སོར་མཁྱེན་རྟོ།^{༥༩} ཞེས་པ་དང་། མདོ་ལྷེད་རྒྱན་
 ལས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་རྟག་མི་ཐོགས། ཉིང་དེ་འཇིན་དང་གཟུངས་
 རྣམས་ཀྱི། གཏེར་དང་འདྲ་བ་ཁོན་ཡིན། རལོར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། རལོར་པ་
 ཐམས་ཅད་ལྷོན་མཛད་ཅིང་། བེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་མཛད་པའི། ཆོས་ཆེན་ཆར་ནི་རབ་རྩ་
 འབེབས།^{༦༠} ཞེས་སོ།

བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ནི། ལྟ་བུ།

བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་འཇིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚྏགས། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་རྟག་ཐོགས་མེད་པ་ཡིན།

ཕག་དོག་དབྱིངས་སུ་རྩལ་པས་འགྲོ་པའི་དོན་མཛད་པར་ཐོགས་པ་མེད་པ་བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དཔེར་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷས་དང་དག་
 དང་ཡིད་གྱི་བྱ་བ་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། ཉེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐྱེ་དང་གཟུང་དང་ཐུགས་
 ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟོན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་པའོ།^{༦༡} ཞེས་པ་དང་། རྩ་མ་ལས། བྱ་བ་གྲུབ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རམས་རྣམས་ཀྱང་དུ་སྒྲ་ཚྏགས་ཤིང་། དཔག་མེད་བསམ་ཡས་སྒྲུལ་པ་ཡིས། སེམས་
 ཅན་དོན་ཀྱན་འབྲུབ་པའོ།^{༦༢} ཞེས་སོ།

ཆོས་དང་འཁོར་ནི། བཞི་བ།

གདུལ་བུའི་འཁོར་ནིས་བརྩའི་སེམས་དཔའ་ལ། [༦༣] ཆོས་ནི་ཉིང་འཇིན་འོད་ཟེར་རབ་བཀྲེབས།

ས་དེའི་རྒྱེད་པ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོར་སྒྲུབ་ནས། བེར་སྒྲུལ་སོགས་སྤངས་ཏེ་རྒྱུལ་ལ་བཞུ།

ད་དུང་དེ་འདྲའི་ལྷོན་པ་རྣམ་དག་དང་། [༦༤] བདག་ཉིད་ཁྱད་པར་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་།

ཀྱན་དུ་འོད་གྱི་བར་དུ་འགོད་པ་སྟེ། གཟུགས་བཟང་མེ་ལོང་བསྟན་པས་དོན་མཛད་དོ།

འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚྏགས་པ་ནི་ས་བརྩ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། འགྲེལ་རྒྱུད་ལས། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་ཅིག་རྒྱུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འཛིན་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་
 ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉི་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་བཙུམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲའི་ཆོས་ལུན་སྐྱུ་ཆོག་ས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་འོད་ཟེར་བ་བྱེད་པས་སྤྱང་བར་མཛད་དེ། མེ་ཡོང་བལྟས་པས་བྱུང་གི་དྲི་མ་སེལ་བ་ལྟར། སེམས་
 དཔའ་དེས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སྐྱུ་ལ་བལྟས་པས་རང་གིས་དེའི་སྤྱི་བ་པ་མཐོང་ནས་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་
 རིམ་པས་སྤྱངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལ་བལྟ་ཞིང་། དེ་དང་བདག་དག་མ་དག་བྱང་ཞུགས་པར་མཐོང་ནས།
 སྐར་ཡང་གོ་བ་བདས་མཆོན་པའི་ཆོས་ནང་ཤར་དུ་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཅིང་འོད་ཟེར་བ་བྱེད་པས་
 སྤྱི་བ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གསང་སྤྱིང་ལས། འོག་མིན་སྤྱོད་གནས་མཆོག་ཏུ། སྐྱུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱང་
 མཛད་ཚུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་རྣམས་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་གསུང་མཆོག་མི་སྐྱུ་ཉེ། སྐྱུ་ཡིས་
 ཆོས་རྣམས་མཛལ་བར་སྤྱོད། མེ་ཡོང་བལྟན་པའི་ཆུལ་བཞིན་དུ། ཁྱེད་ཀྱི་མདོག་རན་ཐམས་ཅད་
 སེལ། འཁོར་གྱིས་དེ་བཞིན་སྐྱུ་བལྟས་ན། བྱང་ཆུབ་སྤྱི་བ་པ་གཉིད་དཔག་མེད། མེ་ཡོང་བཞིན་དུ་
 སྐྱུ་ལ་སྤྱང། ཁྱེད་ནས་ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་འབྱུང། སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་འཕོབ།^{༡༦} །ཅེས་སོ། །

དུས་ནི། ལྷ་པ།

དུས་ནི་འགོ་གྲོལ་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཛད། [[༡༧] འཛམ་གླུ་འཛིན་ཁོར་མོར་སྤྱང་བ་ཡིན།

སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བཞུགས་པས་མི་ཟད་པ་
 རྒྱུ་ཀྱི་འཁོར་ཡོད་དུས་ཏེ་རྟག་པ་རྒྱུན་གྱི་ཁོར་མོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། འགོ་གྲོལ་
 བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སྤྱད་རྟག་^{༡༨} །ཅེས་པ་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷུག་འཛི་བའི་
 བདུད་བཙུམ་དང་། ཁྱེད་མེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྟག་^{༡༩} །ཅེས་སོ། །

ཞིང་དང་སྤྱོད་པས་སྤྱང་བྱའི་བྱང་པར་ལ་གཉིས་ལས། རྣམ་སྤྱང་གི་ནི། ཆུལ།

དེ་ལྟར་རིགས་ལྷར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་། །གདུལ་བྱ་གཉི་ལྷག་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་ཆོ།

ཞིང་ནི་འོག་མིན་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤྱང་ལ། [[༢༠] ཆོས་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ལེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཉོན་མོངས་པ་ལཱའི་རིམ་པས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལུས་སྤང་བའི་དང་པོ་གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྣམ་སྤང་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་འོག་མིན་དུ་ཐོས་པའི།

རིགས་གཞན་བཞིའི་ནི། ཆུ་ལ།

དེ་བཞིན་ཞེས་ཆུ་དུང་ཕྱིར་མི་བསྟོད་ཞིང་། །རྒྱལ་ལ་རིན་འབྱུང་འདྲིང་ཆགས་འོད་དཔག་མེད།།

ཕྱག་དོག་སྤྱང་ཕྱིར་དོན་གྱུ་བསྤང་བ་ཡིན།།[༡༥]

ཞེས་པ་ལ་མི་བསྟོད་པས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་ལ། རྒྱལ་ལ་རིན་འབྱུང་གིས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། འདྲིང་ཆགས་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ཕྱག་དོག་ལ་དོན་ཡོད་གྱུ་བ་པས་བྱ་གྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །དེའང་ས་བརྩུ་བོ་ལ་རིགས་ལྔ་ཆོས་ལྔ་གནས་གྱུར་ལྔ་གསུངས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཏི་མུག་གནས་གྱུར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་རྣམ་སྤང་མཐོང་། སྟོས་ལམ་རྒྱུ་དུག་སུམ་དུང་རྒྱལ་གནས་གྱུར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་རིན་འབྱུང་མཐོང་། འབྲིང་གསུམ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་འདྲིང་ཆགས་གནས་གྱུར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྤང་བ་མཐོང་ཡས་མཐོང་། ཆེན་པོའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཞེས་པ་གིས་བོན་རྟོག་པའི་ཟུག་རྩ་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཐོབ་མི་བསྟོད་བ་མཐོང་། དགྲ་བ་དང་བརྩུ་བར་ཕྱག་དོག་གིས་བོན་དག་སྟོར་ལཱའི་ཞིང་དག་པར་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་བཞིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལུག་སུམ་ཆོག་པས་བ་བྱ་བ་གྱུ་བ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དོན་གྱུ་བ་མཐོང་ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་ཏེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་འབྱུར་བ་ཉིད། སྤྱི་འབྲུལ་མཛོན་བྱང་ལས། དག་པ་ས་ཡི་དབང་ཉིད་ཕྱིར། སྟོན་པ་ལྔ་དང་ཆོས་རབ་ལ། ཞེ་ཤེས་ལྔ་ཡོངས་རྫོགས་པ་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་པོར་འགྲོ།^{༡༦} །ཞེས་སོ། །དེའི་འགྲེལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བཀོད་དོ།

ཞིང་དོས་ལ་གསུམ་ལས། ལཔོར་དང་སྟོན་པའི་བྱང་ཀྱིས་བྱེད་སྤྱུལ་ནི། གཞན་སྤང་རིགས་ལཱའི་ཞིང་དང་སྟོན་

པར་སྒྲིང་བས་སེམས་དཔའི་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད།

དེ་ལྟར་སྒྲིང་པ་ཡོངས་སྒྲིང་རྫོགས་ན་ཡང་། །འཁོར་སོགས་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ཡིན་པས།།

ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲིང་རྫོགས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕྱིད་སྒྲུལ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ།།[༣]

དག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲིང་བ་ཡིན། །སར་གནས་རྣམས་ལས་གསུལ་བྱ་གཞན་ལ་མིན།།

དེ་ཕྱིར་ཕྱིད་སྒྲིང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ།།

ཡོངས་སྒྲིང་མཚན་ཉིད་པའི་ཁྲིམ་ན་ཐམས་ཅད་བཟང་ངན་མེད་པར་རྫོགས་པས་ཉུག་ཏུ་འཕོ་འགྱུར་
མེད་ལ། སེམས་དཔའ་ལ་སྒྲིང་བའི་ཡོངས་སྒྲིང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་དུ་མཚན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིང་
པའི་ཡོངས་སྒྲིང་རྫོགས་པར་སྒྲིང་ཡང་འཁོར་དང་ཁྲིང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་སྒྲིང་ཁྲིང་ས་བཅུ་པའི་
སྒྲིང་བས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་ཕྱིད་སྒྲུལ་ཡོངས་སྒྲིང་ཞེས་བྱ་བར་ཉི་ཟླ་ཁ་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དུ་
གསུངས་སོ། །ཁྲིང་འདི་ཡང་ས་བཅུ་པའི་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱིད་སྒྲུལ་
ཞེས་བྱ་ལ། ཡོངས་སྒྲིང་སྒྲིང་ཡང་དངོས་རང་སྒྲིང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས་དེའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཕྱིད་
པ་ལྟར་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་ནའང་ཕྱིད་སྒྲུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་སྒྲིང་གི་རང་བཞིན་འབྱུལ་བས་རང་བཞིན་སྒྲུལ་
པའི་སྒྲ་ཞེས་གྲང་བཤད་དོ།

ཞིབ་པའི་ཁྲིང་བཞིན། དེ་ལྟ་བུའི།

ཁྲིང་དེ་ཁོད་མཉམ་ཡིད་འོང་གཞལ་མེད་ཁང་།[༤] །རིན་ཆེན་བདུན་ལྟན་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་འགྲོ།

བསྐྱེད་ལས་སྒྲིང་སྒྲུལ་སྒྲིང་དཔག་ཏུ་མེད། །ཡོངས་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་འདོད་དགའི་རྒྱུ་པ་འབབ།།

དུས་བཞིར་ཆོས་གསུང་བྱི་མེད་གཡེར་ཁའི་སྒྲ།[༥] །དཔག་བསམ་རིན་ཆེན་རྒྱ་ཆོས་རབ་ཏུ་མཛེས།།

འདི་ནི་ཞིབ་རང་བཞིན་སྒྲུལ་པ་ཡིན།།

རིགས་ལྗེའི་ཁྲིང་དེ་ན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིང་བདུན་གྱི་ས་གཞི་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བ་
རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་བས་བརྒྱན་པ་དང་། ཉ་ལའི་ལྟན་པར་བྱིལ་བྱ་ཆར་དུ་བསྐྱེད་ས་པ་ལས་སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་
མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་མ་ཐོས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གནོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་

ནམས་རང་འབྱུང་བ། རྗེ་བུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་སྒྲུལ་པའི་ཆུ་བྱས་བརྒྱན་པར་ཅེ་བ་ལས་ཉན་
 མོངས་པའི་གདུང་བ་སེལ་བ་དང་། གང་ཅི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལས་ཆར་དུ་འབབ་པ་ལ་
 སོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཅུ་བ་མྱད་དུ་བྱུང་བས་བསྐྱན་པའི་
 ཆུ་ལས་བྱུང་བའི་བཀོད་པ་ཆད་མེད་པ་ནི་མི་འབྱུགས་པའི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་དང་བདེ་
 བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་
 གྱུར་རང་གི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅམ་ལས་གཞན་དག་རྟོག་འདོད་ཅན་མ་དག་པས་ལོགས་
 བྱིན་ཏུ་བཞོད་ནས་ཕྱིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ལས་སྤྲི་ལམ་བཟང་པོ་འབྱུང་བ་
 ལྟར་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་རང་སྣང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱེད་སྒྲུལ་དང་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱུད་པ་མཐུན་
 པར་སྣང་བའོ། །གསང་སྤྲིང་ལས། དཔག་བསམ་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི། ཁྱིམ་པོ་ཆེ་དང་འབྱུང་བ་
 གྱུན། དེ་དག་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སེམས་བསོད་ནམས་བརྟན་པ་ཡིན། རྩོམ་ཚར་ཆོ་འབྲུལ་
 མྱད་གྱི་ཆོས། གཞན་ནས་ཡོད་འོངས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད། དེ་ལྟ་བུ་ཡི་
 རང་དུ་བྱུང་།¹⁾ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

མཁའ་སྐྱོད་གྱི་ཞིང་ནི། ཞི་བ་རང་བཞིན་སྒྲུལ་པའི་སྐྱེ་སེམས་དཔའ་སར་བཞུགས་པ་ནམས་ལ་སྣང་བ།

དེ་བཞིན་ཁོ་རྒྱུལ་དཀྱིལ་ལོར་དཔག་ཏུ་མེད། མཁའ་འགྲོའི་སྒྲིན་མུང་འགྲོ་བའི་མཁའ་སྐྱོད་གནས།།[༤༩]

ཉེ་རུ་ག་དཔལ་རིགས་ལྡེའི་ཞིང་ཁམས་ཉིད། གསང་སྤགས་བྱུང་ལ་རབ་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན།།

འདི་ནི་དེང་སང་བདེ་ཆེན་མཁའ་སྐྱོད་ཅེས། མཁས་བྱུང་ནམས་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན།།[༥༠]

ནང་གསལ་ལས་རང་སྣང་ཕྱིར་གསལ་དུ་བཞེངས་པ་ཁོ་པོ་རིགས་ལྡེའི་དཀྱིལ་ལོར་ལས་ལྷ་བའི་
 གཟུགས་བརྟན་ཆུར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་གསང་སྤགས་ཀྱི་རིག་པ་འཛིན་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པའི་གང་
 ཟག་ཆོ་ལ་དབང་བ་དང་། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་འཛིན་ནམས་ལ་དུག་ལྟ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ལྟ་དང་
 ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་ཆོས་རང་བྱུང་དུ་སྣང་བ་ལས། གཏི་མུག་འདུལ་བའི་ཆོད་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
 ཁོ་པོ་བརྒྱ་ཉེ་རུ་ཀའི་དཀྱིལ་ལོར་འོག་མིན་དུ་གསལ་ཞིང་། དེར་བཞོད་ནས་མཁའ་འགྲོ་དང་རྣལ་

འཕྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་རིག་པ་འཛིན་པ་གཞན་རྣམས་དང་སྐལ་པ་གཅིག་པ་ས་ཚོགས་གྱི་དགའ་བ་དང་
 རྟགས་གྱི་ལྟ་སྟོང་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྟོང་པ་འོ། རེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེའི་ཞིང་ན་བརྩ་ཉེ་རུ་ག་དང་། རིན་པོ་
 ཆེའི་ཞིང་ན་རྩ་ཉེ་རུ་ག་དང་། བསྐྱེའི་ཞིང་ན་བསྐྱེའི་རུ་ག་དང་། ལས་གྱི་ཞིང་ན་ཀླ་ཉེ་རུ་ག་འི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དང་ཞིང་གི་བཞོད་པ་དང་། མཁའ་འགྲོ་གྲུབ་པ་ཅན་གྱི་གྲོགས་དང་། མཁའ་ལ་སྟོང་པ་དང་།
 ས་ལ་སྟོང་པ་དང་། རྟགས་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ཞིང་སྦྱེས་ལ་སོགས་པ་འདི་དོ་རྩེ་རྣམས་འཕྱོར་མའི་ཚོགས་
 དང་སྐལ་པ་མཉམ་ཞིང་། སྟོང་གྲོགས་བྱེད་པ་ས་འཆི་ཀར་ཞིང་དེར་གསུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་
 རོལ་མོའི་སྤྱན་ལུང་གིས་བསུ་ཞིང་། རིགས་འཛིན་གྱི་སྤྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་བྲངས་ཏེ་རིགས་
 འཛིན་གྱི་གལ་ལ་འཛིན་པའི་གནས་ལུ་འི་བདེ་ཆེན་མཁའ་སྟོང་ཅེས་གྲགས་ཏེ། ས་ཐོབ་པ་རྣམས་
 དང་སྐལ་པ་མཚུངས་པའི་ཞིང་དང་ཆོས་དང་སྟོན་པ་དང་གྲོགས་སུ་གཅིག་པ་ས་རང་རང་གི་ལྟ་བ་
 དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཅན་གང་ན་སྟོང་པ་ལས་གཞན་ཞིག་ཏུ་མི་བསམ་སྟེ། རིན་ཆེན་རྒྱ་
 མཚོ་ལས། སར་བཞུགས་རྣམས་ལ་སྤང་བ་བཞིན། རིག་པ་འཛིན་ལ་སྤོབ་པའི་ཞིང་། མཁའ་སྟོང་ཡོན་
 ཏན་ཚོགས་ཆེན་པོ། གྲུབ་པའི་མཚན་མས་བརྒྱན་པ་ཞིག །དངོས་གྲུབ་ལ་མཚན་ཆེན་པོར་སྤང་།”^༩ །
 ཞེས་སོ། །འདི་ཉིད་དུ་ལམ་སྟོང་པའི་རིག་པ་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་སྤྱ་མ་རྣམས་བཞུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་
 པ་ཡིན་ནོ།།

འགོ་འདུལ་སྐྱལ་སྐྱལ་པ་དུན་ལས། ཐུབ་པ་དུག་ཏུ་བརྟན་པ་ནི། གཉིས་པ་འགོ་འདུལ་སྐྱལ་པ་ཡང་འགོ་བ་
 སོ་སའི་གནས་རིས་སུ་དེའི་སྤྱང་བ་དང་མཐུན་པ་ས་དོན་མཛད་པའི་སྟོན་པར་སྤང་བ་ནི། རྩར་སྦྱོས་པ་
 བཞིན་འོག་མིན་གྱི་ལོངས་སྟོང་རྩོགས་པའི་སྤྱའི་གནས་དུག་ནས་འོད་ཟེར་དུག་འགོ་བ་དུག་གི་
 གནས་སུ་འཕྲོས་པའི་ཕྱེ་མོ་ལས་ཡི་གེ་འབྲེང་པའི་འཁོར་ལོ་སོ་སའི་སྟོན་པར་སྤང་བ་ས་དོན་མཛད་དོ་
 ཞེས་གསུངས་པར་བྱ་བ་ནི། ལོངས་སྤྱའི་ཞིང་།

དེ་ཉིད་རང་ལས་འགོ་འདུལ་སྐྱལ་པའི་སྤྱ། །འགོ་དུག་གནས་སུ་རང་རང་སྟོན་པར་སྤང་།།
 དེ་ཡང་བརྒྱུན་ཐགས་བཟང་རིས་དང་ནི། །ཤྭ་ཐུབ་པ་མེད་གེ་ཙམ་བརྟན་དང་།།[༤༤]

ཁ་འབར་དེ་བཤ་ལ་སྒྲུང་མགོ་སྟེ། རྩལ་བ་དྲུག་གིས་ཕྱོགས་བརྩེའི་ཁྱིའི་རྣམས་སྟེ།

འགྲོ་བ་དྲུག་གི་རྒྱུད་དྲུག་སོ་སོར་སྦྱོང་།

ལོངས་སྒྲུའི་འོད་ཟེར་ལས་ཡི་གེ་འབྲེང་བའི་འཁོར་ལོ་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་གནས་སུ་སྟོན་པར་འཕྲོས་ཏེ།
 ལྷའི་གནས་སུ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་བྱ་བ་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་སུ་ཐགས་
 བཟངས་ཤིས་ལ་སོགས་པ་དང་། མིའི་གནས་སུ་བྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟེན་འགྲོའི་
 གནས་སུ་སེང་གེ་རབ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡི་དྲུགས་གྱི་གནས་སུ་ཁ་འབར་དེ་བཤ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། དཔུལ་བའི་གནས་སུ་ཨ་ལ་སྒྲུང་མགོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་འདུལ་བྱེད་གང་ཡིན་པར་ལྟན་གྱིས་
 བྱལ་བས། གཡོ་བ་དང་འབད་པའི་རྩྭ་ལ་བ་མི་མངའ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ནི་ཕྱགས་
 རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་དང་། འགྲོ་བའི་དཀར་པོ་རྣམས་པར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་རྒྱ་
 དང་རྒྱ་གཟུགས་དང་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་སྦྱང་སྟེ། རྒྱ་བཤ་ལ་གཟུགས་
 བརྟན་འཛིག་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ལོངས་སྒྲུའི་རྒྱ་བཤ་ལ་གདུལ་བྱའི་དོར་སྒྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་རུས་
 པ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་སྟོན་ལ་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲུལ་པ་སྦྱང་
 བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་འཛིན་དུ་ས་རྒྱ་འབད་རྩྭ་ལ་མེད་པར་འཆར་བ་ལྟར་
 གདུལ་བྱ་ཡོད་དུ་ས་སྟོན་པའི་རྒྱ་བཤ་ལས་སྒྲུལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྐད་ཅིག་གྲང་མི་ཡོལ་བར་
 འབྱུང་བ་སྟེ། ལས་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མིན་གནས་ཀྱི་རྒྱ་བས། རྒྱ་ས་ལས་ཡོལ་བར་འབྱུར་ཡང་
 མིན། གདུལ་བར་བྱ་བའི་སྐས་རྣམས་ལ། ཁངས་རྒྱས་དུས་ལས་ཡོལ་མི་མངའ་།^{༡༩} ཁྲིས་པ་ལྟར་
 ཕྱོགས་བཞེས་ཏེ་འོག་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནམ་མཁའི་མཐས་གྲས་པ་དྲུག་གི་སྟེང་
 འོག་ཕྱོགས་མཚམས་དང་བཅས་པ་ན་འགྲོ་བ་དྲུག་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དག་རང་གི་ལས་ཀྱིས། མཐོ་ཤིས་
 རྣམས་ཀྱི་རྟེན་མགོ་བརྟན་ནས་འགྲོ་བ་དང་། རྟེན་འགྲོ་སྟེང་ལ་བསྟན་པ་དང་། དཔུལ་བཤ་ཡི་དྲུགས་
 འབྱུར་ལ་བསྟན་ནས་འགྲོ་བ་བདེ་སྒྲུག་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་
 པ་ལ་བྱལ་བ་གྲངས་མེད་ཆད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་སྦྱང་བ་ནི། གསང་སྟོང་ལས། དེ་ནས་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་པ་རྒྱལ་སྡེ་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་པའི་སྒྲིམ་
 བ་ཐུབ་པ་དུག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིམ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེ་ལས་འཕྲོན་ཏོ། །འཕྲོན་ནས་
 གྲང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེལ་གཞི་དང་ཡན་མན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་ག་གི་ཕྱོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་སུ་
 མེད་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་རེ་རེ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལུན་འདས་རེ་རེས་འདུལ་བ་རྣམས་པ་
 བཞིས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་དེ་ཞེས་སོ། །འདུལ་བ་བཞི་ནི་སྒྲིམ་སྟོང་ནམས་ཆེན་པོས་འདུལ་བ་དང་།
 གསུང་ཐེག་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་དང་། ཐུགས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོས་འདུལ་བ་
 དང་། འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པས་འདུལ་བའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཀུན་ལ་བྱེད་པས་ལོགས་སུ་
 མ་བགྱངས་སོ། །

དང་པོ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པས་འདུལ་བ་སྟེ། ཟུང་བླ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོས་འཛིག་རྟེན་མཐུན། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཞིགས་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་མ་གཡོས་པར། སྒྲིམ་
 པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། སྒྲེ་བ་མངོན་པར་སྒྲེ་བ་དང་། དགའ་ལུན་གནས་ནས་འཕོ་བ་
 དང་། ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། བཅུན་མོའི་
 ལའོར་དབྱེས་ལོ་བ་དང་། ཇེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་གཤེགས་པ་
 དང་། བདུད་སྟེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་དང་། ལྷ་རན་འདས་པར་
 གཤེགས་མཛད་རྣམས། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། བྲིད་པ་རི་བྲིད་གནས་པར་སྟོན། །
 ཞེས་སོ། །གསུང་གིས་འདུལ་བ་ནི། ལྷ་མ་ལས། འདུལ་བའི་དབང་གིས་ལྷ་དང་མིའི་ཐེག་པ་དང་།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་དང་། ལྷ་ན་
 མེད་པའི་ཐེག་པས་མ་རིག་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞིའི་གཉེན་
 པོར་ཆོས་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞི་གསུངས་སོ། །གསུང་པོ། །གསུང་པར་འབྱུང་པོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་
 སྤྱུ་ཐུབ་པ་ལྷ་ཐུབ་པའོར་གྱི་བྱམས་སུ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུས་རང་རང་གི་མོས་པ་ཅི་
 ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བ་གསུང་གཅིག་ལས་དུས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་བསམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་
 མོ་བརྒྱད་མི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཐུབ་པ་རྣམས་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་པར་འབྱུང་པོ། །སྒྲིམ་སྒྲུའི་

གསུང་ལྟར་སྤང་ཡང་སྤྱེལ་རང་མཚན་པ་མེད་དེ། གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་
ལས་རང་སྤང་བ་ཉི། རྒྱུད་སྤྱེལ་ས རི་ལྟར་སྤྱེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱེ། གཞན་གྱི་རྣམ་མིག་ལས་བྱུང་བ། རྣམ་
རྟོག་མེད་ཅིང་བཟོ་མེད་པ། བྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། རྟེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
གསུང་། གཞན་གྱི་རྣམ་མིག་ལས་བྱུང་བ། རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བཟོ་མེད་ཅིང་། བྱི་དང་ནང་ན་གནས་
མ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་སོ།

གསུང་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་རྣམ་པར་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་སྤྱོད་པ་^{༡༨} ལྟེ། དཔོངས་
འདུས་ལས། འདི་ལྟ་ལྟེ། ཚངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤེལ་སྤྱེན་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཀ་ལ་ཡིན་
ལྟ་བུ་དང་། འབྲུག་གི་དབྱངས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་བརྒྱན་ལྟ་བུ་ལོ། ལྟའི་བདག་པོ། ཡན་ལག་ནི་འདི་
ལྟ་ལྟེ། འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། མཉན་པར་འོས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་མེད་
པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐབ་པ་དང་། རྗེས་སྤྱེལ་བྱུང་བ་དང་། གང་གིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱེན་པ་
དང་། རྣམ་པར་མ་འབྲུགས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལྟེ། རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་རེ་རེ་གང་བྱུང་བ་དེ་དང་
དེར་ཡན་ལག་ཀྱན་རྒྱལ་ས་པར་འབྱུང་དོ།^{༡༩} ཞེས་སོ། རྩ་བ་དུག་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་བརྒྱ་འབྲུག་པས་
དུག་ཅུར་འབྱུར་དོ། རྟེ་ལྟར་དུག་ཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྒྱ་ནི། དེ་ལས། ལྟའི་བདག་པོ། དེ་
ལ་རང་བཞིན་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་ལྟེ། གང་སྤྱེལ་སྤྱེལ་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱེལ་བྱུང་བ་དང་། གོ་བར་སྤྱུར་བ་
དང་། ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཟིགས་པ་མཉམ་པ་དང་། ཉི་ཚེ་སྤྱོད་པ་དང་། ཀྱན་ནས་
འབྲུག་པ་དང་། འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཏུ་ལྷགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་འོས་སོ། རང་
བཞིན་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྩ་བའི་དུག་པོ་བསྐྱེས་ནས་དུག་ཅུར་འབྱུར་ལ། དུག་ཅུ་དུག་ཅུར་བསྐྱེས་པས་
དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཏུ་འབྱུར་བས་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་མཐོང་བ་ཡང་བེ་རྒྱུ་འི་ས་གནི་ལ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྤང་བ་ལྟར་འགོ་བའི་ལས་དག་པའི་སེམས་སྤང་ལ་སྤང་བ་ལྟེ། རྒྱུད་སྤྱེལ་
ལས། རི་ལྟར་བེ་རྒྱུ་ས་གནི་གཙང་མ་ལ། ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྤང་བ་ལྟར། རྟེ་བཞིན་
འགོ་སེམས་ས་གནི་གཙང་མ་ལ། ལྟ་བ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱུ་ཡི་གཟུགས་བརྒྱན་འཆར། འགོ་བར་

གཟུགས་བརྟན་འཆར་ལུབ་རྟོག་མེད་དང་། རྟོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་གིས་འཇུག་པ་
ཅེས་སོ།།

ཐུགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ནི། གསང་སྡིང་ལས། ཏུས་གཞི་ཀུན་ཏུ་མཁུན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀུན་ཏུ་མཁུན་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པ་
དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་གསན་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་དོན་སྦྱོང་པ་དང་།
ཟག་པ་མེད་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱོང་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་དུག་
དང་^༡ ཞེས་སོ། །དེའང་གཟིགས་པ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། གསན་པ་ན་བའི་མངོན་ཤེས། ཟག་
མེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས། ཁག་ཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། ཏུས་བཞིམཁུའི་བཆོ་རབས་ཏུ་མ་དུན་
པས་སྟོན་གྱི་གནས་དུན་པའི་མངོན་ཤེས། རྩ་འབྲུལ་གང་གིས་འགྲོ་བ་འདུལ་བ་དེར་སྟོན་པ་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་དུག་གི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འགྲོ་ཞིང་མཁུན་ནས་དོན་
མཛད་པས་ཐུགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ནི། དེ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་
ཐུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་ཞལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་གསུང་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་གངས་མེད་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སྤྱང་བར་གྱུར་ཏོ།^༢ །
ཞེས་སོ། །དེའང་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིམ་པ་རེ་རེའང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཚོགས་ཅན་
གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱབ་པར་དོན་མཛད་པའོ། །དེའང་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་གསུམ་
གྱིས་དངོས་སུ་དོན་མཛད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ནས་མཛད་
པས་ཐ་དད་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱུལ་བ་དང་ཡང་སྤྱུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཁམས་དུག་ཏུ་དོན་མཛད་པའི་བྱབ་པ་དུག་སྟོས་པ།

དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་གངས་ཏེ་སྤྱུལ་བ་དང་། [༥༥] །ཡང་སྤྱུལ་ན་མས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ།

ལྟ་ཡི་གནས་སུ་འད་གནས་རིས་སོ་སོ་སུ། ཚངས་དང་དབང་ཕྱག་འོག་མིན་པར་སྟེད་དུ།

རང་རང་འདུལ་བྱེད་ལྟོན་པའི་ཚུལ་རྣམས་སྣང་།།[༤༦]

སྤྱབ་པ་དྲུག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དྲུག་ཏུ་འདུས་པ་འདུལ་བ་ལ་དགོངས་ལ། དབང་པོ་
བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་མིང་དྲུག་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ། དབྱིངས་ནས་སྐྱུལ་པ་དང་། སྐྱུལ་པ་དེས་ཀྱང་
ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྩེ་སྐྱུལ་པ་བཞུགས་ཆད་མེད་པས་དོན་མཛད་དེ། ལྷའི་གནས་སུ་འདྲུལ་ཆེན་
བཞིན་ས་འོག་མིན་གྱི་བར་ལྷ་གནས་སོ་སོའི་གཙོ་བོས་འདུལ་བར་བྱེད་ལ།

གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་བཞུན་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ།

མི་ལ་འདྲུལ་དེ་ལ་དེར་སྣང་སྟེ། །ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།།

རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་སྐྱུལ་ནས་མི་རྣམས་འདུལ། །ལྷ་མིན་གནས་སུ་འདྲུལ་སོ་སོའི་འདུལ་བྱེད་དང་།།[༤༧]

དུད་འགྲོའི་རིས་སུ་འདྲུལ་བྱུར་སྣང་ཞིང་། །རིད་གས་རྣམས་ལ་སངས་ལོ་མཆོག་ལ་སོགས།།

སོ་སོའི་འདུལ་བྱེད་ལྟོན་པ་བསམ་མི་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཡི་དྲུགས་དཔུལ་བའི་འཛིག་རྟེན་དུ།།[༤༨]

རང་རང་མཐུན་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་དོན་མཛད་དོ།།

འདི་ལྟར་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་འདྲུལ་བ་གཅིག་ཤིང་མ་ཟད་དེ། རྒྱལ་རིགས་དང་། བཅའ་ཅེ་དང་། ཅུད་
མེད་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པས་འདུལ་ཞིང་། སྤྱབ་པ་གཅིག་ཤིང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱུལ་ནས་དོན་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་
བྱས་འདུལ་བ་ལ་བྱ། རིད་གས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་སངས་ལོ་མཆོག་ལ་སོགས་པའོ། །དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲུགས་
ནའང་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱིས་གར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུལ་པས་དོན་མཛད་པ་སྟེ།
ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། ཀྱེ་རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུལ་པ་ནི་ཆད་མེད་དེ་འགྲོ་བ་གང་དང་
གང་གིས་འདུལ་བ་དེ་དང་དེའི་གཞུགས་དང་ཁ་དོག་དང་མིང་གིས་དོན་མཛད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ།
དབང་སྐྱུར་གྱི་གནས་སུ་ནི་ལྷའི་བདག་པོ་དབང་སྐྱུར་དུ་སྐྱུལ་ནས་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་
དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་པ་ནས། དགེ་སྦྱོང་དང་། བཅའ་ཅེ་དང་། ཡི་དྲུགས་དང་། དཔུལ་བ་
པའི་གཞུགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་འདྲེའི་གཞུགས་སུ་སྐྱུལ་ཞིང་དོན་མཛད་དོ།^༡ །ཞེས་སོ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་མཛད་རྒྱལ་ལའང་གཉིས་ཀྱི། སོ་སོར་དོན་མཛད་རྒྱལ་ནི། རྒྱལ།

དེ་ལྟར་འགྲོ་འདུལ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་གཉིས། །ཇི་ལྟར་རི་སྟེང་མཁུན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ།

ཆོས་ཉིད་དང་ནི་ཆོས་ཅན་མ་འདྲེས་པར། [༥༩] །སོ་སོར་མཁུན་ནས་གདུལ་བུའི་དོན་གཉིས་མཛད།

འགྲོ་བ་འདུལ་བ་དང་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་པ་མཁུན་པ་སྟེ།

མཁུན་རྒྱལ་ནི། འདི་ལྟར།

རི་ལྟའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པའི་དངོས་མཁུན་ནས། །འགྲོ་ལ་ཉེ་བར་ཞིབ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཞིང་།

རི་སྟེང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དང་དབང་པོ་སོགས། [༦༠] །མ་འདྲེས་མཁུན་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བསམ་ཡས་སྟོན།

དེའང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་མཁུན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྟེས་པའི་
ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཡུམ་བར་མ་ལས། གྱེ་སེམས་ཅན་དག་ཚུར་གྲོག་ ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྟེས་པ་སྟེ། བྱེད་ཅི་ཞིག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་
རྟོག་ལ་^{༦༡} ཞེས་སོ། །རི་སྟེང་པས་གདུལ་བུའི་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་
གཟིགས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ངས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་
པར་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་གདུལ་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏོ། ^{༦༢} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ།

མདག་པའི་འགྲོ་ལ་སྤྲང་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དུག་གིས་སྤྱལ་བ།

འདི་ནི་མ་དག་འགྲོ་ལ་སྤྲང་བ་སྟེ། །ཞིང་ནི་འགྲོ་དུག་འཛིག་རྟེན་དུག་རྣམས་སུ།

སྟོན་པ་འགྲོ་འདུལ་རང་སྤྲང་མཐུན་པ་ཡིས། [༦༡] །ཆོས་ནི་མ་ངེས་ཐེག་པ་སྤྱོད་ཆོག་ཉིད།

དུས་ནི་གདུལ་བུའི་སྤྱལ་བ་མཚུངས་པར་སྤྲང་།

དེ་ཡང་སྤྱལ་སྤྱིའི་གནས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲང་པའི་གནས་གང་ཡིན་པར། སྟོན་པ་དེའི་སྤྲང་བ་དང་

མཐུན་པས། ཆོས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒོ་རྟོག་དང་དབང་པོ་ཐ་དང་པའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་སྣ་ཆོགས་
 སུ་རྟོན་པ་གནས་དང་ལའོར་རྣམས་ཆོགས་པའི་དུས་དེར་གསུངས་སོ། །ཀྱན་བྱེད་ལས། སྤུལ་པའི་སྤུ་
 ཡིས་འདུལ་བའི་ཞིང་ཁམས་ནི། །རྩ་ལྷུ་འཁྱིལ་ནི་བྱེད་པ་ཕྱག་བརྒྱ་སོགས། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྩེས་
 རྒྱད་དུག་འདུལ། །ཞེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་འདུལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། །འདུལ་བ་ཉི་
 བྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདུལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། །མདོ་ལྷེ་ཉི་བྲི་ཆིག་སྟོང་
 གསུངས་པ་ཡིན། །གཉི་ཐུག་འདུལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། །མདོར་པའི་ལྷེ་སྟོང་ཉི་བྲི་ཆིག་
 སྟོང་གསུངས། །དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་སྤྲ། །ལྷེ་སྟོང་གསུམ་མཉམ་ཉི་བྲི་ཆིག་སྟོང་
 གསུངས། །སྤྱི་རུ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཡང་། །དུག་གསུམ་གཉེན་པོས་འདུལ་བྱིར་གསུངས་
 པ་ཡིན།¹⁶ །ཞེས་སོ།

མ་དག་པའི་སྤྲང་པ་ལ་ཤར་ཚུལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་འགྲོ་དུག་འཇིག་རྟེན་དུག་པོ་ཡང་། །ལས་དང་བག་ཆགས་དག་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས།།[༡༩]

བདེ་སྤྱག་མཐོང་མན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཉིད། །རྟོན་པ་དུག་ཀྱང་འགྲོ་སེམས་འོད་སྣང་སྟེ།

མྱི་ལམ་ནང་གི་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་བཞིན། །འོ་བོ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་དག་པས།།[༢༠]

སྣ་ཆོགས་སྤྲང་ལ་ཐུགས་རྩེའི་རོལ་པར་གར།

འགྲོ་པའི་ལས་དང་བག་ཆགས་དག་པས་མཐོང་རིས་དང་། མི་དག་པས་ངན་སོང་དུ་ལའོར་ཞིང་བདེ་
 སྤྱག་སྣ་ཆོགས་སུ་ཕྱོད་བ་མྱི་ལམ་ནང་གི་སྤྲང་པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་མ་དག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། རང་རང་གི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྲང་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤུལ་པ་ཐུབ་པ་
 བཅོམ་ལྡན་ལ་སོགས་པས་དོན་མཛད་པ་དེ་ཡང་མྱི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རང་སྤྲང་ལས་དོན་
 ལ་མ་བྱུང་པ་ཉིད་མྱི་ལམ་དུ་སྤུལ་པ་བྱེད་པ་བཞིན་སྤྲང་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ལས།
 རས་ནི་མྱི་ལམ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ལ། མྱི་ལམ་ལྟ་བུར་སྤུལ་ནས་ཆོས་བསྟན་ཡང་། འོ་བོ་མེད་དེ་རང་
 བཞིན་གཉིས་སུ་མེད། །བདག་མེད་སྟོང་པ་གསོག་ཏུ་རིག་པར་བྱ།¹⁷ །ཞེས་དང་། ལུམ་བར་མ་ལས།

རབ་འབྱོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ། བྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་
མ་ལྟ་བུ་¹⁴ ཞེས་སོ། །འབྲུལ་སྤྲུང་གི་སྤྲོད་བཅུད་བརྟན་པ་ལྟར་དེ་ལ་སྤྲུང་བའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
པའང་བརྟན་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མེད་བཞིན་སྤྲུང་བའི་ཕྱིར་མི་ལམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་
ཅན་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་འདས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་སྤྲུང་དུས་འདིར་ངོ་བོ་ཡེ་ནས་དག་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པ་འགོ་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་འདྲུལ་བའི་སྤྲོད་པའང་དེ་དག་གི་གཞུགས་
ངན་པ་ལ་སོགས་པར་སྤྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུང་ཡང་དབྱིངས་གཅིག་གཏོད་ནས་དག་པས་གཉིས་སུ་
མེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བ་མེད་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་
མེད། །དེ་ལྟར་སྤྲུལ་ཤེས་དེ་ནི་མཁས་པ་ཡིས། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དུ་གསུངས། །བྱང་
ཆུབ་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་མ་ཡིས། །དེ་
ལྟར་སྤྲུལ་ཤེས་སྤྲུལ་བུ་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་།¹⁵ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་རྗེས་གཞིགས་པ་ཡང་གཏུལ་བྱ་དང་འདྲུལ་
བྱེད་དུ་འབྲེལ་ནས་དོན་མཛད་དེ། འོག་རྟོག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་ནས་དབྱིངས་སུ་ཞི་བ་
བརྟེན་གྱང་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་བཞེད་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ས་ལེར་གཞིགས་ནས། དོན་མེད་པ་ལ་
བདག་ཏུ་གཞུང་བས་འབྲུལ་པ་རྣམས་སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་དགོངས་ཏེ་ཐབས་ཀྱིས་འདྲེན་ཞིང་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་མཛད་པ་ཡང་འབད་རྩོལ་མེད་པར་རང་གིས་འབྲུང་བའི་རྣམས་པ་ཡེ་ལྟར་དུ་གར་བས་དོན་
མཛད་པ་ཉིད། གསང་སྤྱིང་ལས། འོག་པར་རྟོག་བརྟགས་རྣམ་དག་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ལས་མི་
གཞན་ཕྱིར། །སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འབྲེལ་བས་ན། །འགོ་དྲུག་དུས་གནས་མ་ལུས་སྤྲུང་།¹⁶ ཞེས་སོ། །

དེ་དག་གྱང་ཆད་མེད་པའི་སྤྱགས་རྗེར་ལྷན་པ་ནི། སྤྲུལ་པའི་སྤྲོད་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་པོ།

འདི་ནི་ཆད་མེད་སྤྱགས་རྗེའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན། །མྱིད་པ་ཇི་མྱིད་འཕྱིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད། །

དབྱིངས་ཀྱི་རང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆད་མེད་པའི་སྤྱགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལས་ལས་རང་སྤྲུང་བའི་སྤྲུལ་
པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་ཡང་། གཏུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། དེ་འདྲུལ་བའི་ཐབས་དང་།

དེའི་གཉེན་པོ་དང་། ཏུས་ལ་བབ་པ་ན་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བར་འདུལ་བས་དོན་མཛད་པ་ཡང་
འབད་ཚུལ་མེད་པར་རྩ་རྒྱ་སྤར་བ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུད་ལྗེ་ལས། གཏུལ་བྱའི་ཁམས་དང་གཏུལ་
བའི་ཐབས་དང་ནི། གཏུལ་བྱའི་ཁམས་གིས་འདུལ་བའི་བྱ་བ་དང་། རྟེ་ཡི་ཡུལ་དང་ཏུས་སུ་
གཤེགས་པ་ལ། ཁྱབ་བདག་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པོ། ཅེས་སོ།

དེའང་རན་སོང་བ་དག་མཐོ་མེས་ལ་བཞོད་ནས་ཐར་པའི་སར་འདྲེན་པ་དང་། མཐོ་མེས་པ་
དག་གི་འདུག་པོ་དང་འཆོས་པ་ཅིང་ཡན་བདེ་མཛད་ནས་ཐར་པ་ལ་དགོད་པ་དང་། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་
ནམས་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ས་བཅུའི་རྗེས་ལ་
སངས་རྒྱས་ལ་དགོད་པ་སྟེ། མདོར་ན་སེམས་ཅན་ལ་རི་ལྟ་བུས་རྒྱད་ཅིག་ཅམ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་
དེ་ཡང་མཛད་ནས་མི་ཀྱིས་བྱང་རྒྱ་བ་གསུམ་ལ་ལོ་སོ་སོའི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་འགོད་པས།
འཁོར་བ་ནས་འདྲེན་ཞིང་སྤྲུག་བསུལ་ལས་སྦྱོབ་པའི་འཕྲིན་ལས་འཁོར་བ་རི་ཕྱིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་
དུ་དོ་སྙམ་དང་བརྒྱད་ནས་མཛད་པེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་ཕྱིད་འདིའི། ལས་
ཀྱི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད།^༩ ཅེས་སོ།

ནམ་པ་ནི་དཔེ་དགུ་ས་མཆོན་པ་སྟེ། བརྒྱ་བྱིན་མཐོང་དུ་ས་སྟོན་པ་སྟེ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
མཐོང་ནས་སེམས་དང་བས་སྟོན་ཞིང་ཆོག་ས་གཉིས་སྟོད་པ་དང་། ལྷའི་ར་རྒྱས་བག་མེད་པ་ལས་སྟོང་
ཞིང་འཛིགས་པ་སེལ་བ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ར་རྒྱས་བག་མེད་པ་དང་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་སེལ་བ་དང་།
སྟོན་ལྟར་ཆོས་ཆར་འབབས་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེལ་བ་དང་། ཆར་ས་པ་གནས་ལས་མ་བསྟོད་པར་
ལྷའི་གནས་སུ་སྤར་བ་ལྟར་ཆོས་སྤུ་ལས་མ་གཡོས་བཞེན་དུ་གཟུགས་སྤུས་དོན་མཛད་པ་དང་། ཉི་མ་
ལྟར་གཏུལ་བྱའི་བླའི་འཇུག་ཞིང་སྤུན་པ་སེལ་བ་དང་། རོར་བུ་ལྟར་རྒྱུ་བར་མི་རྟོག་པས་གཞན་
དོན་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་བརྟན་ལྟར་དབྱངས་གཅིག་དུ་གཅུར་གོ་བས་དོན་མཛད་དུ་ས་ཉིད་ནས་རྒྱ་
ཆོག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བམ་མཁའ་ལྟར་རང་བཞིན་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱས་འཆར་གཞིའི་གོ་
ཕྱེ་བས་དོན་མཛད་པ་དང་། ས་ལྟར་འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བའི་དོན་མཛད་
པ་སྟེ། རྒྱུད་ལྗེ་ལས། གང་ཞིག་བརྒྱ་བྱིན་ར་དང་སྟོན་བཞེན་དང་། ཆར་ས་ཉིད་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་

འོར་རྒྱལ་བཞིན། །སྤྱོད་རྣམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྤྱོད་པའི་བར། །འབད་མེད་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་
 རྣལ་འབྱོར་རིགས། །རིན་ཆེན་ལྷ་དབང་སྣང་བཞིན་སྤྱོད་པ་སྟེ། །ཡིགས་པར་འདོམས་མཛད་ལྷ་ཡི་ར་
 དང་འདྲ། །བྱལ་བདག་མཁུན་དང་བཅེ་ཆེན་སྤྱོད་ཆོགས་ནི། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་སྤྱོད་ཅེའི་བར་དུ་
 ཟུབ། །ཁྲངས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལས་མི་བསྐྱོད་པར། །སྤྱལ་བ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྤྱོད། །ཉི་
 བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་སྤྱོད་གང། །རྣམ་དག་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་འོར་འབྲུའི་བྱགས། །རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་བྲག་ཅ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་མེད། །སྤྱོད་ཅི་རྣམ་མཁའ་ལྷ་བྱུང་བྱེད་དང་གཟུགས་མེད་
 ཏྲག་པ་ཉིད། །ས་གཞི་འགྲོ་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །རྣམ་པ་ཀླན་དུ་གཞིར་
 བྱུང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་ཡིན་ནོ།^༡ །ཞེས་སོ།

སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱལ་སྤྱལ་གསུམ་ལས། བཅོས་སྤྱལ་པས་འགྲོ་དོན་ལུན་སྤྱལ་ཆོགས་པར་མཛད་རྒྱལ་ནི། །སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་གསུམ་
 པ་ནི་ཤེས་པོར་སྣང་བས་དོན་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་སྤྱལ་བ་དང་། འགྲོ་
 འདུལ་ལ་སོགས་པས་དེ་ལྟར་སྤྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་། འགྲོ་འདུལ་སྤྱལ་པའི་དུས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱིས་དོན་མཛད་པ་རྣམ་མཁའ་ལྷ་བྱུང་བྱིན་ལས་ལུན་སྤྱལ་ཆོགས་པ།

དེ་ཉིད་དང་ལས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་[[༡༤] །སེམས་མེད་ཤེས་པོའི་རྒྱལ་གྱིས་སྣང་བ་སྟེ།

རིས་སྤྱུ་བྱིས་དང་འབྱུང་དང་རང་བྱོན་དང་། །ཡི་གེ་ལ་སོགས་མཆོད་པའི་རྟེན་དང་ནི།

བསྐྱེད་པག་བསམ་གིང་དང་སྤྱོད་མོས་ཆལ།[[༡༥] །ཁང་བཟངས་མཆོག་དང་ཀླན་དགའི་ར་བ་དང་།

སྤྱལ་པའི་གྲོང་དང་གྲུག་ཟིངས་ཟམ་པ་དང་། །མར་མེ་ནོར་བུ་ཟས་གོས་བཞོན་པ་སོགས།

འགྲོ་པའི་དོན་མང་བྱེད་པའི་ཤེས་པོར་སྣང་།[[༡༦]

རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུལ་པའི་སྤྱལ་དོན་མཛད་པའི་བྱེ་བྲག་ལ།
 རིས་སྤྱུ་བྱིས་པ་དང་། འབྱུང་དུ་དོད་པ་དང་། །སྤྱལ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་རྟེན་རང་བྱོན་དུ་སྣང་བ་དང་། །ཡི་གེ་
 དང་། ལྷ་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དང་པའི་གཏུང་བྲགས་གཡོ་བས་
 ཐར་པའི་ས་པོན་འཛིག་པ་དང་། །དེས་མཆོན་ནས་དེ་འདྲའི་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འགྲོ་པའི་

རྒྱུ་ལ་དག་པ་སྤེལ་བས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པར་བསྟུན། ལྷན་གྱི་གོང་རྒྱལ་དུ། དེ་ནི་སྟོགས་མའི་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོ། བཟོ་དང་ཡི་གེའི་གཞུགས་སུ་འདུག ཁ་ཡིན་སྟེན་དུ་དང་པར་བྱས།^༤ ཞེས་པ་དང་།
 མདོ་སྟེའི་རྒྱལ་ལས། བཟོ་དང་སྟེ་དང་བྱང་རྒྱལ་ཆོ། ལྷ་པོ་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པས། སངས་རྒྱལ་
 རྒྱལ་པའི་རྒྱ་འདི་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཐབས་ཆེན་ནོ།^༥ ཞེས་སོ། བཟོ་ནི་བཟོའི་རྣམ་པར་
 ལྷང་བ་བཤད་མ་ཐག་པ་རྣམས་སོ། རྒྱུ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་དེའི་ལུས་སུ་རྒྱལ་པ་སྟེ།
 ལུ་གཤེའི་ཆོ་ཉ་པོ་ཆོ་དང་། ཉན་གྱི་ཆོ་སྟག་ཆགས་དེས་པ་དང་། སྟོན་མོའི་གླིང་དུ་རྟེན་ཀྱལ་པོ་བ་ལ་ཉ་
 ལ་སོགས་པར་རྒྱལ་ནས་དོན་མཛད་པའོ། མཆོག་གི་རྒྱལ་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུག་ཉིས་སྟོན་པའོ། ཁྱེ་
 བཞེན་དུ་བརྟུང་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། རྒྱུད་མོས་ཆལ་དང་། ཁང་བཟངས་དང་། རབ་ཏུ་
 བྱུང་བའི་ཀླུ་དགའ་ར་བ་དང་། ཆོང་བ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ཐང་ལ་འབྱུངས་དུས་གོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱལ་པ་དང་། རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ལ་གྲུ་དང་གཟིངས་དང་ཟམ་པར་རྒྱལ་པ་དང་། གསང་ཆེན་ཐབས་མཁས་ལས་ནགས་སུ་
 མཆོན་མོ་ལམ་འབྱུངས་པའི་ཆོང་པ་ལ་སྟོན་མར་རྒྱལ་ནས་ལམ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུ་གཤེའི་ཆོ་ནོར་
 ལུར་རྒྱལ་ནས་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ཆར་ཐབ་པ་དང་། ཤིང་རྟེང་གླུང་པོ་ཆོ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་
 པར་རྒྱལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གང་ལ་གང་ཕན་ཁོ་ན་བརྒྱལ་པ་ནི་དགོན་མཆོག་བཅུ་གས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་པར་དུ། ཡི་གེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱེད་པའི་ཡུལ་
 ལ་འདུག་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་མཐོང་བས་
 གཏུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་སྟངས་ཆོ་ཞེས་པ་ནས། རྒྱུད་མོས་ཆལ་དང་། རོར་བུ་དང་།
 ལྷན་དང་། རིག་སྟགས་དང་། ཉེ་བར་མཐོང་གྲུའི་ཡོ་བྱང་དུ་སྟངས་བས་གཏུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་
 དེའི་གཞུགས་དང་ཁ་དོག་ཏུ་སྟངས་ཆོ།^༦ ཞེས་རྒྱུ་ཆེར་གསུངས་ཏེ།

གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མདོ་མཐོངས་ལེགས་སྟུན་བྱུང་བུ་འབྱུང་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་སྟངས་བ་དེས།

གནས་སྐབས་དགའ་སྟོན་པའི་པའི་གནས་མཛད་ནས། མཐར་ཐུག་ཞིབའི་ལམ་ལ་འགོད་པས་ན།

སྟོན་གས་རྒྱལ་པས་འགོ་དོན་ལྟན་གྱིས་བྱུང་།

སྐྱུ་ལ་པའི་རྩལ་པ་དེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་མེས་ཅན་སོ་སོའི་ཡིད་དགའ་བ་དང་། ལུས་དང་དག་
བདེ་བས་སྦྱིད་པར་མཛད་པའི་མཐར་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱོར་བས་ན་སྣ་ཚོ་གས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ཡང་
དོན་དང་མཛད་པ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། རྣང་བ་དེ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་། རྟོག་
པ་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། རྟེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ས་སྟེང་ན། རྟོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས།^༡ ཞེས་སོ།

སྦྱོད་ནས་གསུམ་པ་དེ་དག་དབྱིངས་ལས་བྱུང་ཞིང་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། ད་ནི་སྐྱོད་དག་གི་བྱ་བ་དང་
མཛད་པ་དབྱིངས་ལས་བྱུང་ཞིང་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་
བརྟེན་པའི།

གདུལ་བྱ་མེད་ན་འདུལ་བྱེད་དབྱིངས་སུ་ལུག་[༡༢] །རང་སྣང་ཡོངས་སྐྱོ་ཆོས་སྦྱུང་བ་དང་བྱ་ཐིམ།

རྒྱ་སྦོད་མེད་ན་རྒྱ་སྒྲ་མཁའ་ལ་ཐིམ། ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་བ་དབྱིངས་སུ་ལུག་།

གནས་གང་རྒྱ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་བཞིན།[༡༣] །གདུལ་བྱ་ཡོད་ན་སྦོན་བཞིན་རིམ་གྱིས་སྣང་།

འདི་ནི་འབྲས་བུ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན།

རི་ལྟར་རྒྱ་སྦོད་མེད་དུས་རྒྱ་བའི་རང་དུ་རྒྱ་སྦོད་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་རང་ཐིམ་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱ་སྦོད་
མེད་ན་དེའི་རོང་སྣང་བའི་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་ལ་སྦྱུང་བྱེད་གཞུགས་རང་སྣང་ཡོངས་སྦྱུང་བའི་ཅམ་ལས་མེད་
པས་དེར་ཐིམ་པའོ་ཞེས་བཀའ་གསུངས་ཀྱང་གཅིག་ནས་འོངས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་ཐིམ་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་
བའང་གནས་གང་གི་ཆེ་ནང་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་ལྟར་རང་སྣང་གི་ཡོངས་སྦྱུང་བའང་ནང་གསལ་ཆོས་སྦྱུང་
དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སུ་འཁྲིལ་བ་ཞེས་བྱའོ། རྟེའི་ཆེ་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཉིད་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པས་གིན་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། རྟེ་ལྟ་མ་ལས་དེའི་
ཆོ་འཐུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞི་བས་གང་དུ་འང་དམིགས་སུ་མེད་པ་འགོག་པ་དམ་པའི་རང་མཉམ་
པར་གཞག་པའོ་ཞེས་འདོད་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ནས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
འདོད་དོ། ཡང་གདུལ་བྱ་ཡོད་ན་གཡོ་བ་དང་འབད་པའི་རྩྱལ་བ་མེད་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་བྱི་གསལ་
དུ་རང་སྣང་བ་ཡོངས་སྦྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱོད་དང་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་རྣམས་སུ་བྱི་མེད་པར་དོན་མཛད་པ་སྣ་མ་

བཞིན་མི་རྟོག་པའི་ངང་ནས་འབྱུང་ངོ། །འདི་ལ་དབུ་མ་ནས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་ལས་གཞན་སྤང་དུ་
 དོན་མཛད་ཅེས་འདོད་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་དོན་མཛད་ཀྱང་མཉམ་གཞག་
 གི་ངོ་བོ་ལས་མ་གཡོས་པ་ཞེས་འདོད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། རྗེས་སྐྱོབ་དེ་ནི་ཡེ་
 ཤེས་འདོད། ཅེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འདི་ནི། རྗེས་སྐྱོབ་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་
 རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྟོབ་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། རྟེན་མཛད་གྱི་ས་
 རུལ་དང་། རྒྱ་མཚོ་བ་ལང་མིག་རྗེས་གྱི། བྱང་པར་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བྱང་དེ་ཉིད།^{༡༥} ཅེས་སོ།

སྟོན་བཞིན་སྐབས་གྱི་དགེ་བ་བཟོ་བ་ནི། ད་ནི་དགེ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བཟོ་བ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་
 རྒྱལ།

དེ་ལྟར་ཞིབ་མཚོག་གི་རང་བཞིན་གྱིས། འགྲོ་ཀུན་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་དབྱིངས་གཞིལ་རྟེ།^{༡༦}

སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་འཛོམ་ཉེས་ཆའི་དྲི་མ་ཡིས། རྟུབ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་རིང་དལ་སོས་ཤིག།^{༡༧}

ཅེས་སྟོས་རྟེ། སྤྱིད་པའི་དེ་ལོན་ཉིད་གྱི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་འཛོམ་པས་དུབ་པའི་
 སེམས་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བདེ་བ་ཆད་མེད་པས་དབང་འཕྱར་པའི་ས་ལ་དལ་སོས་ཤིག་ཅེས་
 པའོ། རབ་དཀར་ཀུ་མུ་ཏ་རྣམས་རྒྱས་བྱེད་པ། རྟོན་ཀའི་མཚན་མོ་དཀར་པའི་རྒྱ་གཟུགས་བཞིན། །
 དགེ་བ་རབ་མཚོག་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་བས། འགྲོ་ཀུན་སེམས་གྱི་རྟོག་པ་ཞིབར་ཤོག། ཉོན་མོངས་
 མཚོ་སྟོན་སྟུག་བསྐྱལ་དབུ་བྱེད་ཅན། ཉེས་ཆའི་བཞད་རྣམས་ལྗིང་བ་གང་ཡིན་པ། སེམས་དགའི་
 འོད་སྟོང་ཤར་བས་རབ་བསྐྱམས་རྟེ། རྒྱལ་པའི་འབྱོར་པས་ཡོངས་གང་མཐོང་བར་ཤོག། སེམས་གྱི་
 རབ་རིབ་སྟོ་བར་སྦྱིབ་པའི་སྦྱིན། ཀུན་སྦྱོར་འཆིང་པའི་རྣམ་འགྲུས་རབ་བཟན་པ། སེམས་རྒྱུད་གིས་
 རྟོགས་བཅུར་གདོར་བྱས་རྟེ། འོད་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཉི་མམ་ཐོང་བར་ཤོག། ཐོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་
 དལ་གསལ་ལས། འབས་བུ་ལྟར་བྱུང་ཆེན་པོའི་ལུ་སྟེ་བཅུག་སུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཁུག་གི་དོན།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཁུག་གི་དོན་ལ་ལྟ་། ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགེ་བརྒྱ་ཆེར་བརྩོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོག་དོན་
མཐའ་དག་གི་རིམ་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཐེན་ནས། ད་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
སྐབས་ལས།

གཞན་དོན་དུ་བསོད་ནམས་བརྩོན་པ་ནི། ཐོག་མར་མཚན་བཤད་པ་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། འབྲས་སུ་མཐར་
ཐུག་པའི་དོན་བཤད་པའི་བར་གྱི་ཆོག་དོན་བཞོད་ལེགས་པ།

དེ་ལྟར་ལེགས་པཤད་བསོད་ནམས་སྒྲིན་ཆེན་ལས། ཁྱིམ་དེའི་རང་བཞིན་ཆར་གྱི་ཆོག་མཐའ་པོས།

ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་འབྱོར་ཆོག་ས་ལུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཤོག།[༡]

ཅེས་པ་ལྟེ། རབ་རྒྱ་ཡངས་གིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་མཁམ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིན་ཐུང་ཆེན་པོ།
ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ལས་ཐུང་བའི་གེས་རབ་གྱི་འབྲུག་སྟོང་སྒྲོགས་གིང་། ལུང་དང་།
རིགས་པ་དང་། མན་ངག་གི་སྒྲོག་ཤེང་བཟང་པོ་འབྲུ་བ་ལས་འཐོན་པའི། ཁྱིམ་དེའི་དགེ་བ་ཆར་གྱི་
ཆོག་ས་ཐམས་པར་འབབ་པས། འདོད་པ་དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
སེམས་ཀྱིས་གཞི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་སྦྱིང་བའི་ས་པོན་ཅན་གྱི་རྒྱུད་བརྒྱན་པས། ཆེས་ཆེར་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་
ལོའི་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོས་མངའ་དབང་རྫོགས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པ་ལོ།

བརྒྱུ་མས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བརྒྱུ་མས་པའི་རྒྱལ་བ་རྫོད་པ་ནི། དུས།

དང་སངས་པའི་གྲོ་མིག་མ་དག་པས། ལྷགས་དང་པ་རོལ་ཕྱིན་གཞུང་སོ་སོའི་ལས།

འགལ་བར་འཛིན་པས་གཅིག་དུ་སྦྱང་མི་ཤེས། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་ཡིན།།[༢]

སྟན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་གཤེགས་ལ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིང་
ཞིག་ནས་རང་རང་གི་དོན་རྟོག་གིས་དཀྲུགས་པས་གསལ་བར་མེད་ལ། ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ཆེན་པོ་

[illegible]

མདེཾཤལམ་གཏེཾཤིགཏེཾམ་འཇམ་ཤུའིཾཏེཾམ་མཁོར་པར་འཇམ་ཚུལ་མི། ཚུལ་དེཾཤལ་མཁོར་ནས། གཞུང་།

འདི་རེ་རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཐབ་དོན་མཆོག་༥ རྒྱུ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་༥

གངས་མི་ཐོད་དཀར་ཨོ་རྒྱུན་རྫོང་གནས་སུ། གྲི་མེད་འོད་ཟེར་ཤར་བས་ལེགས་པར་བཞོད།།[༣]

བཟུན་བཅོས་འདིར་ནི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ངེས་དོན་གཞི་ལམ་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་པ་དང་།
འབྲས་ལུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་ལུ་དོན་རྣམས། མདོ་དང་། རྒྱད་དང་། ལུང་
དང་། རིགས་པ་དང་། མན་ངག་གི་གནས་བཟུན་པ་ལས་རི་རྒྱ་དང་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲ་མ་དམ་པ་ལས་
འོངས་པའི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། གངས་རི་ཐོང་དཀར་གྱི་མགུལ་
ཨོ་རྒྱན་རྫོང་གི་བྱུང་གནས་དམ་པར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། འི་དེ་ཡང་འོན་ཅིང་དོ་བཀྲ་གིས་དག་འཕེལ་
གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ཤར་ན་ཡོད་དེ། རྩོན་གངས་མིའི་རེ་བས་བརྒྱན་ཞིང་སྒྲ་བའི་གོས་དཀར་
གྱིས་གཡོགས་པ་འདྲ་བ་ལས། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དེར་སང་ནི་ཅེ་མོ་བྲག་མིའི་ར་བས་མཐོས་པའོ།
དོགས་རྣམས་སྒྲུན་སྡོངས་དང་ཆག་ཅང་འབབ་པ། མེ་ཏོག་དང་སྒྲན་དྲི་ཞིམ་པོ་རྒྱས་པའི་ལྗོ་ལྗོགས་ན་
རྒྱ་ལུག་གི་ནགས་ཚལ་ལྗང་ལུ་མུ་བུའི་མགྱིན་པ་འདྲ་བས་བརྒྱན་པའི་མཐོངས་ན། བྱུང་བས་བརྟེན་
པའི་ནགས་ཁོང་རང་བྱུང་ལྡན་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྲབས་པས་ཨོ་རྒྱན་རྫོང་ཞེས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པའོ།
བཟུན་བཅོས་འདི་ཡང་སྤྱིར་པོའི་དོན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་བཟུན་པའི་མཐོང་གི་ལོ་ར་ལུ་ཡིན་པས་སྤྱི་བོས་
སྤང་བར་རིགས་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་
འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང་། གང་དག་མོས་དག་སྤུན་ཚོགས་དང་ལྡན་སྟོ། འདྲ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་
འདི་བཤད་དོ། རི་ལྟར་སྒྲོན་སྟོག་ལོར་ལུ་ཉི་ལྟོ་ལ། བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པས་བལྟ་བ་བཞིན།

དེ་བཞིན་དོན་ཆེན་ཆོས་སྤྲེལ་འོད་མཛད་པ། བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ནི་རབ་རྒྱ་བཤད། ཁང་ཞིག་
དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་བྱེད་གསུང་། ཞི་བའི་
ཡན་ཡོན་སྟོན་བར་མཛད་པ་གང་། རྟེན་པོ་དྲུང་སྤྲོད་གསུང་ཡིན་བསྟོན་པ་གཞན། ཁང་ཞིག་རྒྱལ་བ་
སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་གི། རྟེན་པོ་དྲུང་སྤྲོད་གསུང་ཡིན་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། ཁམས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་
དང་རྗེས་མཐུན་པ། རྟེན་པོ་དྲུང་སྤྲོད་བཀའ་བཞིན་སྟོན་པོས་སྤྲོད་པ། ཞེས་ལེགས་པར་གསུངས་སོ།།

དགེ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བྱེད་ཤིས་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱན་དགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་
ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་སྒྲོ་གྲོས་གྱིས། ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་མདུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་
གང་ཆེན་མཚོ་བགོད་པ་ནི།

དགེ་བ་དེ་ཡིས་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །མ་ལུས་ཉེར་ཞིའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་ནས།།

སྤྲོད་པའི་ཤེས་འདུ་འབྲེལ་མེད་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་དུས་ཀུན་རྒྱ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱེད་པར་ཤོག།[༧]

ཅེས་པ་ནི་ཤིས་པ་བཛོད་པའི་རྒྱན་ཏེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་བགོད་པ་ལས་སྤྲོད་པའི་
དགེ་བ་མཆོག་རྒྱ་ལྡར་པ་དེས། ཁམས་གསུམ་རིགས་དུག་སྤྲོད་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་འགོ་བཅི་
སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་འབད་པ་དང་རྩོད་པ་མེད་པར་ཞི་བའི་གོ་འཕང་ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོ་ཐོབ་ནས་སྤྲོད་པ་
ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲེལ་མེད་པས། ཕྱོགས་དང་། དུས་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བཀྲ་ཤིས་པའི་
འོད་ཟེར་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་དཔག་གིས་མི་ལང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ་
བར་ལྷུང་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་པོ་ཡོན་ཏན་མཆོག་རབ་གིན་རྒྱ་མདུང་མཐོ་
རིས་སྟེང་རྣམ་བརྒྱན་པ། ལེགས་པར་ཤོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་ཞོད་མར་བས་ཡིད་མཁའི་ལམ་
ལ་རབ་གནས་ཤིང་། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བར་ཉེར་ཞིའི་གོ་འཕང་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་དཔེ་མེད་འཆར་བ་
གང་། ཁ་གསུམ་སྟེ་དགུའི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་མར་བགྱིས་ཏེ་དེར་སང་བདག་གིས་སྤྲོད་པ་ལགས། ཆོས་
རྒྱལ་འདི་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྲོད་པའི་གནས་འདྲ་ཞིང་། ལེགས་པར་ཤོད་སྟོང་ཀུན་ནས་
འཕྲོ་བས་རྟ་བདུན་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདྲ། །འདོད་དགུའི་རེ་བ་མཐའ་ཡས་རྫོགས་ལྡན་ཡིད་

བཞིན་ནོར་བུའི་མཆོག་འདྲ་ཞིང་། ལྷ་ཚོགས་འདོད་སྟེར་རོལ་པ་ཅན་ཏེ་བདེ་གཤེགས་དབང་པོའི་གོ་
 འཕང་བཞིན། །མ་ལུས་མི་ལུས་ལུས་པ་མེད་པའི་སྤྱིན་ཆེན་སྟིང་པོ་དམ་པ་ནི། །ཕན་མཛད་ཕན་བདེའི་
 བདེ་ལེགས་གྱུར་པ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། །ཡི་གེ་ས་མཚོ་བསིལ་སྟོན་མེད་གང་དེ་ལྷ་བརྒྱའི་
 གང་ཆེན་མཚོ་མིན་ཞིང་། །མཐའ་ཡས་འོད་ཟེར་དྲ་བ་སྟེལ་ལེགས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །
 འདི་ནི་མདོ་རྒྱུད་བརྟ་བའི་མེ་ལོང་སྟེ། །ལུང་རིགས་མན་རག་དུ་མའི་མཛོད་ཁང་མཆོག་ །ཐར་གླིང་
 ལྷ་དབྱེད་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་སྟེ། །མ་རིག་ལུན་པ་སེལ་བའི་སྟོན་མ་ཡིན། །བྱི་རབས་སྐལ་བཟང་བྱང་རྒྱལ་
 འདོད་པ་དག །ཡི་གེ་འདི་ལ་རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་མཛོད། །མདོ་རྒྱུད་མན་རག་སྟིང་པོ་འདིར་ཆང་ཞིང་། །
 ཟབ་དོན་བརྒྱུད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱིན་ལུང་མཆིས། །བདག་སྟོའི་འདབ་བཟང་སྟིང་པོའི་ནམ་མཁའ་
 ཡངས་པ་ལ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཚིག་དོན་གཤོག་ཡངས་རབ་བརྒྱུད་སྟེ། །ཆེས་ཆེར་གོང་དུ་ཐར་
 པའི་གོང་ཁྱེར་རབ་འགོ་ཞིང་། །བྱང་རྒྱལ་ཞིབ་རྒྱལ་བྱལ་རྒྱ་དོགས་བགྱོད་པ་སྟེ། །དཔལ་ལྷན་
 བརྒྱའི་མཁའ་བརྒྱའི་མཚོ་ཆེན་ལས་འཕྱངས་པ། །གང་གི་རྗེས་ཞུགས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྷན་ནི། །
 འགོ་ཀུན་སྤངས་བྱེད་ཡིད་མཁའི་ལུན་པ་རབ་བཅོམ་ནས། །གདོད་མའི་མཁའ་དབྱིངས་སྤྱིབ་པ་མེད་
 དེར་གནས་པ་ཡིན། །གང་གི་མཚན་མོ་ཞིད་བྱིངས་སྤངས་པ་དེ་མཐོང་ཆོ། །རྒྱའི་དབྱངས་བཞིན་སྤྱིབ་
 མེད་གསུང་གི་རྗེས་འགོ་བས། །རི་རབ་མར་མའི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་བ་དེར་འཁྱུར་ཞེས། །དུགས་
 ཆེན་འབྲིན་པ་དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་བརྒྱ་སྟེ། །གང་གི་མཚན་ཙམ་བྱན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་
 འཛིགས་ལས་སྟོལ་མཛད་པ། །དེ་ཡི་བྱིན་རྒྱལ་སྟེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མཚན་མར་འཛིན་
 པ་མེད། །གཉིས་མེད་ཆོས་གསུང་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟེའི་བཟོད་ལ་སྦྱོར་མཛད་པ། །དེ་ཡི་དགོ་བས་
 རྟག་ཏུ་སྟོང་ཞིང་འགོ་ཀུན་ཉིར་མཚོའི་གཞིར་གྱུར་ཅིག །ལེགས་གསུངས་དཔལ་ལྷན་ཡོན་ཏན་མཆོག་
 མངའ་ཆངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་རབ་གསལ་པ། །དཔག་མེད་རྒྱལ་པ་མ་སྟེའི་གཤེགས་ལུལ་རྒྱ་འབྲས་
 ཐེག་པ་ཟབ་མོའི་དོན། །ལུང་རིགས་མན་རག་བཞོན་པས་རབ་སྟོད་ངེས་དོན་གིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྟེལ། །
 གང་ཡིན་འདི་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་ཏེ་སྟོ་ཆེན་ལྷན་རྣམས་མགྱུ་བྱེད་ཡིན། །སྟེ་བ་སྟོན་རབས་དུ་ས་ནས་
 ཆོས་དཀར་གྱི། །དགོ་ཚོགས་མདྲ་བྱུང་ལས་བསྐྱེད་ལས་འཕྲོ་ཅན། །སྟོབ་མ་བཟང་པོ་གཞོན་ལུ་སངས་

རྒྱལ་གྱིས། རྒྱལ་བའི་དོར་ནི་བདག་གིས་འདི་བཞོད་དོ། རྒྱལ་འི་རྩ་བས་ལེགས་པར་བསྐྱོར་
 བའི་དབུས། རྩོན་གྱི་ཚོས་རྒྱལ་དམ་པས་བསྐྱེན་པའི་རི། རང་བྱུང་པ་དེ་རྒྱལ་བའི་གནས་མཆོག་ཏུ།
 རྩེ་རབས་དོན་ཕྱིར་ཕན་པའི་ཚོས་འདི་བཞོད། རྒྱལ་བ་དེ་ཡིས་བདག་དང་འགྲོ་ཁྱེད་ལོད་གསལ་སྙིང་
 བའི་གྲུང་ཞུགས་ཏེ། རྩིབ་པའི་རྒྱ་མཚོ་གིན་ཏུ་བཀལ་དཀའ་སྐྱད་ཅིག་ཡུད་གྱིས་རབ་སྐྱོལ་ནས།
 རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་གིན་ཏུ་མདུན་པའི་ཆེན་སྙིང་བའི་གླིང་སོན་ཏེ། རྩིད་ཞེད་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་
 རབ་བསལ་རྒྱུགས་སངས་ཡོན་ཏན་ལ་རྟེན་ཤོག། རྒྱང་ཡང་འགྲོ་བས་འབད་མ་དགོས་པར་བདག་
 གི་དགོ་བས་ཡོངས་གྲོལ་ཞིང་། རྩུང་ཟད་ཅམ་ཡང་བསྐྱབས་པ་མེད་པར་རྒྱལ་བའི་འབྱོར་བ་ཕུན་
 ཚོགས་ལྡན། རྟེན་པའི་བཞེན་བཅོན་པ་མེད་ཀྱང་ལྷུང་དུ་བྱིད་པའི་མཚོ་བཀལ་ནས། རྩོད་ཡེ་ཕྱམ་
 གཅིག་འཁོར་བ་སྙོངས་ནས་ཞི་བའི་གྲོང་ཁྱེད་གང་པར་ཤོག། རྒྱལ་སྐྱབས་ཀྱན་དུ་དགོ་བ་འདི་
 ཡིས་ནི། རེས་ཏེན་ཁམས་ཀྱན་འབྱོར་ཞིང་ལྷ་ཡུལ་བཞེན། རྩིད་ལ་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་དགོ་
 འགྲུབ་ཅིང་། རམ་པའི་ལམ་བཟང་སྤང་བ་འཛིན་པར་ཤོག། རྩུ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་འཆོ་བ་མི་མཐོང་
 ཞིང་། རང་གི་བདེ་བ་དམ་པས་ཉེར་འཛོལ་། ལྷ་ཡུལ་ས་སྤེངས་འོག་ཀྱན་ཁྱབ་སྟེ། རམས་ཡང་
 འོད་དཔག་མེད་པའི་གནས་ཐོབ་ཤོག། འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཚོས་དང་མཐུན་འགྲུབ་ཅིང་། རྩུ་མིན་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་བཤུ་ཏེ། རྩུ་སེམས་སོགས་རྒྱལ་སྐྱེས་དམ་པའི་རྩིས་འགྲོ་བས། རྩུར་དུ་བྱམས་
 མགོན་ཞབས་དྲུང་སྟེ་བར་ཤོག། རྒྱལ་གི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་ཅིང་། རེམས་ཅན་ཚོགས་
 རབ་སྙིང་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཅིག་མི་དལ་བཅོན་པ་མཐའ་ཡས་གྱིས། རྩིད་གསུམ་ཞི་བའི་
 དགོན་པར་འབྱོར་པར་ཤོག། རྒྱལ་གི་བདེ་བས་མེས་ཅན་ཀྱན་བདེ་ཞིང་། རེམས་ཅན་སྐྱག་
 བསྐྱལ་བདག་གིས་ཁྱུར་ཁྱེར་ཏེ། རྩོད་པའི་དུམ་ཡོངས་སུ་སྙོངས་གྱི་བར། རྒྱལ་གིས་འདྲེན་པའི་
 དེད་དཔོན་བྱེད་པར་ཤོག། རམ་ཡང་བདེ་མེད་འཁོར་བ་རྒྱལ་གདུག་གླིང་། རེ་ཆེན་འོབས་དང་འདྲ་
 བའི་ཁྱོད་འདི་ལས། རྩུས་ཅན་བསེལ་བའི་ཅན་དན་ནགས་ཁྱོད་དུ། རངས་རྒྱས་བད་ཚལ་སྐྱོར་
 བས་ཉེར་གནས་ཤོག། རེ་རྟག་མི་གཙང་སྐྱག་བསྐྱལ་བདག་ཏུ་འཛིན། རྩིན་ཅི་ལོག་བཞིས་བཅོན་
 བའི་འགྲོ་བ་ཀྱན། རྒྱལ་གི་མཐུ་ཡིས་རྒྱལ་བའི་སར་གཞོལ་ཏེ། རམ་ལུས་ཡོན་ཏན་ཚོགས་རབ་

རྫོགས་པར་ཤོག འགས་ནང་མེ་རྟག་ལུང་བ་འཕུར་ལྗོང་ཞིང་། མ་ཕྱ་གྲག་པས་ཟ་བསྐྱོད་པ་དེར། ཞིབ་འཇུག་གཏན་བདེ་བས་ཡོངས་གང་ཞིང་། ཤོག་དང་བཅས་པའི་ལུས་འདི་གཡོ་བར་ཤོག རྩ་གཙང་འབྲས་ལུང་སྤང་མང་གི་བ་བསིལ་ཅན། འཕྱི་ཤིང་སྤྲུལ་སྤྲོངས་བྲག་རིའི་བྱང་དེར་ནི། གཅིག་ལུང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀླན་སྤངས་ཏེ། བར་པའི་བྱང་ཆུབ་བདུན་ཅི་བརྟེན་པར་ཤོག འགས་རྒྱང་གཡོ་བས་མེ་རྟག་གི་བ་ཤིང་བསྐྱོད་པ་ཡིས། ལོ་མ་ལྷགས་པ་ལྷ་རྩེ་ཆར་པ་འབབ་པ་བཞིན། བསམ་གཏན་པ་དེ་སྤྲུལ་མེད་ཞིབ་འཇུག་པ་ཡིས། ཉིང་འཛིན་མི་བརྟེན་པའོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་འགྲུབ་ཤོག འདྲེལ་ལ་འཁོར་ལུང་བ་དང་ནི་གང་སྤྲུལ་སྤྲོང་བྱ་ཆོགས་སྤྲོགས་པ་ལས། གཞན་པའི་ཅ་ཅོ་ཉེ་བར་ཞི་ལུང་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའི་ནགས་ཤོད་དེར། འདྲིས་དང་འདུ་འཛིན་སྤྱོད་མི་མཐོང་གཅིག་ལུང་ཞིལ་སེམས་གཞིལ་བས། ལྷ་མ་མེ་ལྷ་ན་ལྷ་དང་པར་གནས་ཤིང་ཆོ་འདི་དོན་ཡོད་བྱེད་པར་ཤོག ཉེ་ལྷ་ལེགས་གསུངས་ཞིབ་འཇུག་དང་དག་པའི་སྤྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེ་བས། མཆོ་ཆེན་ཡངས་གསལ་སྤྲིང་ཅུར་བྱེད་ཅིང་བདེ་དགའི་ཡོན་ཏན་ཆོགས་རབ་འབྲས། ལྷ་ཡུལ་ས་སྤྲོང་མཐོ་རིས་བརྒྱན་པས་རན་སོང་བ་དག་རབ་སྤྲོངས་ཏེ། མཐོན་མཐོ་རིས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་སོང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག ཆོས་རྒྱལ་འདི་ཡང་མཁའ་བཞིན་རྒྱ་ཆེ་ཀླན་ལ་བྱེད་ཅིང་ཡིད་བཞིན་རེ་བ་རྣམས་སྤོང་ལ། ས་བཞིན་འགྲོ་བའི་རྟེན་དང་ཉེར་འཛིན་གྲུ་ཆེན་སྤྲིང་མཆོ་ལས་སྤོང་ལ་དེད་དཔོན་བྲུ་མེད་བཞིན། གདུང་སེལ་ཆོས་ཆར་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་བཞིན་ཡིད་མཁའ་གཟུངས་སྤྲོན་སྤྲོན་པས་ལྷ་ཡི་ར་སྤྲོ་བཞིན། མ་རིག་སྤྲོ་སེལ་ཐར་སྤྲིང་སྤྲོང་བས་ཉེ་སྤྲིང་མཆོག་བཞིན་གྲགས་པས་བྲག་ཤིས་བྱེད་པར་ཤོག རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་དལ་གསོ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། དཔལ་ལོ་རྒྱུན་གྱི་སྤོང་དཔོན་ཆེན་པོ་པོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ལས་རྩེ་སྤྲོ་གཟུང་ཞིང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་རབ་འབྲས་ལ་མང་དུ་བོས་པའི་ནོར་གྱིས་བྱུག་པ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱིས། བྲག་དམར་ཟངས་ལག་ནམ་མཁའི་རྫོང་བོད་གྱི་རི་བོ་ཅེ་ལྷ་གཏེར་ཀ་དུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་མཁའ་འགྲོ་རང་བཞིན་གྱིས་འདུ་བའི་གནས་སུ་སྤྲོང་བ་རྫོགས་སོ། །དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ།

ལུ་སྒྲིག་པའི་མཆན།

དང་པོ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་ལེའུའི་མཆན།

- ༡ ལུང་འདི་མེ་དགོ་བཀའ་འཁྱུར་ནང་བཞུགས་པའི་སྐུ་འབྲུལ་དྲ་བ་ཞེས་པའི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡ མེ་དགོ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ འཕགས་པ་ལྷ། བཞིབ་ཀྱི་པ། རབ་བྱེད། ༩ གློག་ ༡ འོག་ ༡༠ རྟ།
- ༡ མེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི རྩེ་བཙུན་བུམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ལེའུ་ ༡ གློག་ ༣
འོག་ ༥༤ རྟ།
- ༤ མེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི རྩེ་བཙུན་བུམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་མེ་རྒྱུན། ལེའུ་ ༡༡ གློག་ ༤༤
འོག་ ༣༤ རྟ།
- ༥ བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ནང་ཞིབ་འཛོལ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན་ཅིང་གཞུང་གཞན་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ།
- ༦ མགོན་པོ་ཀླུ་སྐུ་བ་ཀྱི་ལུང་འདི་མ་བརྟེན།
- ༧ མེ་དགོ ༩༥ བཀའ། མདོ་མེ། ༩ རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ལེའུ་ ༡༤ འོག་ ༡༧༩ བཟུང་།
- ༨ སངས་རྒྱས་མང་བྱེད་ཀྱི་མདོ་འདི་རོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
- ༩ མེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི རྩེ་བཙུན་བུམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ལེའུ་ ༡ གློག་ ༡༡
འོག་ ༥༥ བཟུང་།
- ༡༠ མེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་མེ། ༥ ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ༣༠ འོག་ ༩༤ རྟ།
- ༡༡ ཆངས་པའི་ཞུས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༢ མེ་དགོ ༤༡༤༣ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རེ་ རྫོང་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། རྫོང་རྫིང་། གློག་ ༩༤ འོག་ ༥༩ རྟ།
- ༡༣ ཕལ་ཆེན་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༤ དལ་འབྱོར་བསྟན་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༥ མེ་དགོ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ག་ རྫོང་པོ་བཀོད་པ། འོག་ ༣༤༡ རྟ།
- ༡༦ མེ་དགོ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༡༡ མདོ་རྒྱུད་པ། འོག་ ༡༩ བཟུང་།
- ༡༧ ལུང་འདི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན་ལ་སྦྱོང་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ་ནང་བཞུགས་པ་འདིར་

དེ་ལས་བཀོད། མྱེད་གི ༣༥ཡ ༥ རྩམ། ཡ མྱོད་དཔོན་གིས་རབ་ལྗུང་གནས། མྱོད་ལྗུག་དཀའ་ལྟེལ།
ཤོག ༤༥ བལ

༡༥ རྩེད་པོ ༤༡༥༥ བརྩམ་། རྩེད་མིག ༥ མཐོ་མོ་ལྟ་ལྟ། བཤེས་རྩེད་། རྩོག ༤༣ མོག ༤༣ བཤ

༡༩ ཟླ་བ་སྟོང་པོའི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཕྲོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

༡༡ རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་རྒྱུད་འགྲེལ་གང་ནས་དྲངས་པ་དོས་འཛིན་མ་ཐུང་།

༡༩ ཡུམ་བར་མའི་ལུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

३३ श्रीदत्ता ३२७१ दसुका दसुका म श्रीमद्वैतविमर्शः श्रीमद्वैतस्य श्री ९ श्री १२ श्री १२ श्री १२

༡༧ གོང་མཆོངས། སྟོན་ ༡༩ བོན་ ༥ བཟ

༡༥ བྱ་ཆེར་རོལ་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བཞེད།

१५ शुद्धि १२७ मङ्गल नमः ॥ १३० ॥ १३१ ॥ १३२ ॥ १३३ ॥ १३४ ॥ १३५ ॥ १३६ ॥ १३७ ॥ १३८ ॥ १३९ ॥ १४० ॥

१७) ལྷོ་དགོ १५०१ བསྟན། རྒྱ་དཔེ། རི་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རི་མ་ལ། རི་མ་པ་གཉིས་པ། རོ་གོ ༤༧ བ་ལ།
འདྲི་འཕྲང་ལ་དགོངས་པ་མིན་ན་མ་སྟུམ།

[illegible]

༡༩ རྩོམ་གྱི་ ༡༠-༡༡ བརྒྱན། རྩོམ་མཚམ། མི་མེད་བརྒྱན་བྱུང་མ་ཤིང་མེད་པའི་ལུས་མཐའ་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན། །
ཕྱོགས་ ༩ གྱི་གྱི་ ༡༠ རྩོམ་

३० श्री गणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।
श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

39 ཇེ་དགོ 346 བཟུང་། དབྱམ་ 2 རྩོད་དཔོན་རྒྱ་བ་ཤགས་པ། དབྱམ་ལ་འཇུག་པ། མཐུ་མ་བཟུང་བཟུང་།
 རྩོད་ 14 བོག 216 བཟ

[illegible]

३३ རྩེད་གོ ३ ༥༤ བརྟན། ཤེད་བྱིན། ཀ མེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོག་མཁུན། རྩེད་པ་དང་པོ།
 རྩོམ་ག ༤३ གོག ३ ༧३

༣༧ ཡོན་ཏན་བཞོད་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

५८ श्रीरामो ७१२ मङ्गल। श्रीरामो नः भक्त्यर्थे प्रवृत्तः। पद्मेन श्रीरामो ७१३ श्रीरामो ७१४

༤༠ རྩོམ་གྱི་ ༡༨༧༡ བཅུ་མ་ ༥༨ ལ་ རྩོམ་འཕྲིན་ལྷན་ཁག་གི་ རྩོམ་འཕྲིན་ རྩོམ་ ༩ རྩོམ་ ༡༡ རྩོམ་ ༡༨ ལ།

५१) श्रीदशो ९१५२ दशुका। श्रीनक्षत्रा यो मयवर्षेण शुभम्। विष्णवे नमः। अथ ३ श्लोक ४२८०

ਸ਼ੇਖ ੧੧^ਵ ਵਾਰ

५१ छेदये ९१२१ यक्ष्वा क्षीरक्षीर मे मयैवसंयुक्तम् यमेवक्षीर क्षीर १२ मय ९६ ३९

༤༩ གྲུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༤ ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་ལུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༤༥ མེད་མོ ༡༠^མ བཀའ། མདོ་མེ། ཅ ལྟན་མ་སེམས་པའི་མདོ། ལེན། ༥ རྟོག ༡༩༠ ཅེ

ལྷ་མེད་པོ་ ༣༥༡༡ བཟུང་། དུས་ལ་ རྩོམ་དཔྱད་ཞིབ་མཐུ། རྩོམ་པ་རྒྱུ་ ༥ རྩོམ་ ༡ རྩོམ་ ༡༠ རྩོམ་

(མ) སྒྲེད་གཏེ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྒྲེ། མ་ དགོན་མཆོག་སྒྲིན་གྱི་མདོ། བོག་ ༡༡ ཅུ།

७५ श्रीदशो १२ चण्डा दण्डवत्प्रणम्य क दण्डवत्प्रणम्य १३८ व० दण्डवत्प्रणम्य।

༤༩ འགོ་བརྒྱུ་འབྱེད་གྱི་མདོ་ཞེས་པ་དེས་འཛིན་མ་ཐུང་།

ཡ༠ ལྷོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

ཡ) དུན་པ་ཉི་ཤ་གསལ་ཆེན་པོའི་ལུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

ཨ་མ་མེད་པར་བྱུང་ཆུབ་པའི་མདོའི་ཡུང་འདི་ཞིབ་འཛོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

ཨ་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རྒྱ་མཚོ་འཕྲུལ་པ་ལྟེན་པའི་མེས་པོ་མཚོ་ལ་མཛེད། ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༡ ཟླ་ ༡༠ ལོ་

24 རྒྱུར་བཞི་བཟད་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པ་སྟེ་དགོ་བཀའ་རྒྱུར་ནང་མི་བཞུགས།

ཨ་མ་ལུང་ལྷན་པུང་གི་ལུང་འདི་ནི་པ་འཛོལ་ཁྱེས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

གཉིས་པ་ཆེ་མི་དྲག་པའི་ལེན་པའི་མཆན།

༡ རྩོད་པོ ༣༩༦ བཀའ། མདོ་རྩོ། ས རྩོད་པོ་འཛིན་པའི་ཚུལ། མི་རྒྱལ་པའི་ཚུལ། བོད་ ༡༠༧ བ་༡

༡ མེ་དགོ ༡༥ བཀའ། བེར་ཕྱིན། ཀ རོ་རྩེ་གཙོང་པ། བོག ༡༢༩ བཤ

3 རྩེད་གི་ 3.27 བརྟན། དུམ། ཡ། རྩོད་པོ་ཞི་བ་ལྟ། རྩོད་པུགས་ ཡེ་ལྟ། 4 རྩོག་ 76 སྟག་ 1 བཟེ

- ༤ ཟླ་དག ༡༩༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ རྒྱལ་པོ་ལག་དམས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠ ར༥
- ༥ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༦ གོང་མཆོང་ས།
- ༧ ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༨ ཟླ་དག ༢༥ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༡༠ རྒྱུ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༡༩༡ བ༡
- ༩ ཟླ་དག ༡༩༢ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ རྒྱུ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༩༢ བ༥
- ༡༠ ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་རྩིས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༡༡ ཟླ་དག ༢༡༩༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༥༢ ཤོག ༩༡ བ༢
- ༡༢ མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༣ མ་དཔེར་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་ཞེས་དངས་ཀྱང་དེར་མ་བརྟེན་ལ་ལུང་འདི་རྒྱལ་པོ་ལག་དམས་པའི་མདོར་བཞག་ས་པ་འདོད་
དེ་ལས་བོད་། ཟླ་དག ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ རྒྱལ་པོ་ལག་དམས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠༢ ར༥
- ༡༤ ཟླ་དག ༢༡༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ མཚན་མོ་བཟང་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༥༩ བ༡
- ༡༥ དཔུང་བ་བཟང་པོའི་མདོ་ཞེས་པ་ཟླ་དག ༡༩༡ བཀའ་འགྲུར་ནང་མི་བཞག་ས་ཀྱང་དཔུང་ས་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་བ་
བཞག་ས་པ་དེར་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༦ ལུང་འདི་གང་ནས་དངས་པའི་གཞུང་རྩིས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༡༧ མི་རྟག་པའི་གཏམ་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༨ ཟླ་དག ༢༡༢༡ བསྟན། དཔུང་ལ་ སྟོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྟོབ་འཇུག ལེའུ ༩ སྟོག ༩༩ ཤོག ༥ བ༡
- ༡༩ དཔུང་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་ལུང་འདི་གང་ནས་དངས་པའི་གཞུང་རྩིས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༢༠ ཟླ་དག ༢༡༩༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུ་བ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ། ལེའུ ༩ སྟོག ༢༩
ཤོག ༡༩༢ བ༡
- ༢༡ ཟླ་དག ༢༡༩༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༥༤ ཤོག ༩༩ ར༥
- ༢༢ ཟླ་དག ༢༡༩༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མི། སྟོབ་སྤྱིང་། སྟོག ༥༥ ཤོག ༡༠ ར༥
- ༢༣ རྒྱལ་པོ་ལག་དམས་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༤ ཟླ་དག ༢༡ བཀའ། དགོན་བརྟེན་ས། ཅ དཔས་སྤྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠༡ བ༥
- ༢༥ ཟླ་དག ༢༡༢༡ བསྟན། དཔུང་ལ་ སྟོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྟོབ་འཇུག ལེའུ ༩ སྟོག ༩༩ ཤོག ༥ བ༥

- ༡༤ ཟླ་དག ༡༤༧༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ ༧ སྟོག ༧ འོག ༡༠ རྩ༧
 ༡༥ ཟླ་དག ༧༧ བཟུང། དགོན་བརྟེན་ལ། ཅ གྲི་མ་མེད་གྱིས་བྱིན་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༡༤༩ བལ
 ༡༦ ཟླ་དག ༡༥༤ བཟུང། མདོ་ཟླ། ས ཆེད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ལ། མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལ། འོག ༡༠༧ རྩ༤
 ༡༧ མ་དཔེར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཞེས་བྲངས་ཀྱང་ཆོས་ལ་མུ་བཞུགས་པས་འདིར་དེ་ལས་བཀོད། ཟླ་དག ༡༥༤ བཟུང།
 མདོ་ཟླ། ས ཆེད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ལ། འོག ༡༡༠ རྩ༡
 ༡༨ ཟླ་དག ༧༥ བཟུང། མདོ་ཟླ། ར རྒྱ་ཆེར་འོལ་པའི་མདོ། ལེལ ༡༩ འོག ༤༧ རྩ༣
 ༡༩ ཟླ་དག ༡༩ བཟུང། བེར་ཕྱིན། ཀ མདོ་མུད་པ། འོག ༡༩ བལ
 ༢༠ ཟླ་དག ༡༤༧༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ ༤ སྟོག ༡༤ འོག ༤ བལ
 ༢༡ འདུལ་བ་འིན་པོ་ཆེའི་དོན་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 ༢༢ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 ༢༣ ཟླ་དག ༡༤༧༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ ༡ སྟོག ༡༧ འོག ༤ རྩ༤
 ༢༤ ཟླ་དག ༤༡༩༩ བཟུང། སྒྲིང་ཡིག ར སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མི། སྒྲོབ་སྒྲིང་། སྟོག ༡༧ འོག ༤༧ བལ
 ༢༥ བརྟུན། ཟླ་དག་དབར་མ།
 ༢༦ ཟླ་དག ༤༡༩༩ བཟུང། སྒྲིང་ཡིག ར སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མི། སྒྲོབ་སྒྲིང་། སྟོག ༤༩ འོག ༤༠ རྩ༣
 ༢༧ མི་རྟག་པའི་དོན་གྱི་གནམ་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 ༢༨ ཟླ་དག ༡༤༧༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ ༡ སྟོག ༤༩ འོག ༤ བལ
 ༢༩ བོང་མཚུངས། ལེལ ༤ སྟོག ༡༩ འོག ༤ བལ
 ༣༠ ཟླ་དག ༡༧༧༤ བཟུང། བེར་ཕྱིན། ཀ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྟོགས་རྒྱུ། ལྷ་བས་བརྒྱད་པ།
 སྟོག ༡༠ འོག ༡༡ བལ
 ༣༡ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ལེའུའི་མཆན།

- ༡ ཟླ་དག ༡༡༤ བཟུང། མདོ་ཟླ། ཆ རྒྱལ་པོ་ལག་དམས་པའི་མདོ། འོག ༡༠༩ རྩ༣
 ༢ ཟླ་དག ༤༡༥༤ བཟུང། སྒྲིང་ཡིག བ མགོན་པོ་ཁྱུ་ལྔ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༡ སྟོག ༡༤ དང་ ༡༤
 འོག ༡༡༥ རྩ༡

༩ ལས་རྒྱལ་འབྲེད་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བཞེད།

९ श्रीरामो ३२/११ पञ्चमः १२५३ ॥ श्रीरामो ३२/११ पञ्चमः १२५३ ॥

“ མེད་པོ་ ༡༩༡༧ བཅུ་ རྒྱུ་ལྟེང་། མི་ ལྷན་ཆེན་མང་ཉ། རྟེན་མཁོད་ལྟེང་། བོད་ ༧། བལ་

८ श्रीरामे १९३२ मङ्गलम् । श्रीरामे नः श्रीरामे उन्नयेन । श्रीरामे । श्रीरामे ५० मङ्गलम्

[illegible][illegible]

༧ མདོ་མེད་པ་ཉེར་གཞག་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible][illegible]

༡༩ རྩེད་གཤེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཨ་ མཛོལ་བ་རྒྱུ་ར་པེ་མདོ། རྩོག་ ༥ བཟ་ རྩོག་ལྷན་པ་གསལ།

[illegible]

१९ श्रीरामे ७१२ पञ्चमः । श्रीरामे नः स्वर्गोत्पन्नः । पञ्चमः । श्रीरामे ७१३ पञ्चमः ।

१५ བོད་མཚུངས། ཟླ་ ༡༠༩ ཟླ་ ༩༥ བཟ

༡༤ བེ་འོ་རྒྱུད་འབྲུམ་ནང་དགོངས་འདུལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཕྲོ་ལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༥ བྱང་སའི་ལྷང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

१२ छेदमे ९७५८ पङ्क्त्याः श्रुतिरस्य मे अर्धवत्पञ्चमम् । तत्रैकं प्रोक्तम् । येषां ६ भूता ३ सन्निभानि १० म

१८. མ་དཔེར་ཐོས་མ་གྱིན་རྗེས་བསྟོན་བཞེས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ལྷན་འདྲི་འཛིག་རྟེན་ལམ་འདས་པར་བསྟོན་པར་བརྒྱགས་པ་ཡིད་
དེ་ལས་མགོན། རྩེད་ཤེ ११༩༠ བསྟན། བསྟོན་ཚོགས། ༧ ཕགོན་པོ་རྒྱུ་བ། འཛིག་རྟེན་ལམ་འདས་པར་
བསྟོན་པ། གྲག ༥༦ པལ

༩༠ ལྷ་འདི་དགོན་བཅུགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་དུ་འཛོལ་ཞིང་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

༡༧ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢༢ འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ཁེས་ལྷེ་དག་པ་ཀའ་འཕྱུར་དུ་མི་བཞགས།

१३ श्रीरामे ९५२ मङ्गल। श्रीरामे यो रामकर्मसुखदा। श्रीशिवसुखदा। इत्यु १ श्रीं १० श्रीं १०७ पद्य

༡༩ རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་པའི་སའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

२५ གོང་མཆོངས།

- ༥༧ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུང་འདི་མ་བརྟེན།
 ༥༨ རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས་མང་པོ་བའི་ཡུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༥༩ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུང་འདི་མ་བརྟེན།
 ༦༠ ཡུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༦༡ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ སློབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མི། སློབ་སྤྱིང་། སྟོག ༡༩ འོག ༤༡ བ༩
 ༦༢ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༥༤ འོག ༤༤ བ༤
 ༦༣ ཞོང་མཆོངས། སྟོག ༥༡ འོག ༤༤ བ༥
 ༦༤ ཟླ་དག ༤༠༥༩ བརྟན། མདོན་པ། ལུ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ།
 སྟོག ༥༡ འོག ༡༠ བ༩
 ༦༥ ཟླ་དག ༩༥༡ བཀའ། མདོན་པ། ཡ མདོད་རྒྱལ་པ་ཉེར་གཞག ཡེའུ ༡ འོག ༡༤༡ བ༥
 ༦༦ ཞོང་མཆོངས། འོག ༡༤༡ བ༥ རས་ ༡༤༩ བ༩ དབར་ཡང་སོས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་ནའང་། མ་དཔེར་
 དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཾ་དཔོན་སོགས་མི་འབྱུང་། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བརྟན། མདོན་པ། ལུ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།
 ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༤ བ༡
 ༦༧ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༡༥ འོག ༤༤ བ༥
 ༦༨ ཟླ་དག ༩༥༡ བཀའ། མདོན་པ། ཡ མདོད་རྒྱལ་པ་ཉེར་གཞག ཡེའུ་དང་པོ། འོག ༡༥༩ བ༥ རས་ཐིག་ནག་གི་
 འགྲེལ་བཤད་གསལ་ནའང་། མ་དཔེར་དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཾ་དཔོན་སོགས་མི་འབྱུང་། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བརྟན།
 མདོན་པ། ལུ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༤ བ༡
 ༦༩ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ སློབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མི། སློབ་སྤྱིང་། སྟོག ༤༥ འོག ༤༩ བ༡
 ༧༠ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༡༥ འོག ༤༤ བ༥
 ༧༡ ཟླ་དག ༩༥༡ བཀའ། མདོན་པ། ཡ མདོད་རྒྱལ་པ་ཉེར་གཞག ཡེའུ ༡ འོག ༡༥༥ བ༥ རས་བརྟན་འཛོམས་ཀྱི་
 འགྲེལ་བཤད་གསལ་ནའང་། མ་དཔེར་དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཾ་དཔོན་སོགས་མི་འབྱུང་། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བརྟན།
 མདོན་པ། ལུ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༤ བ༡
 ༧༢ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༩༩ འོག ༤༤ བ༩
 ༧༣ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བརྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ སློབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མི། སློབ་སྤྱིང་། སྟོག ༥༠ འོག ༤༩ བ༥
 ༧༤ ཟླ་དག ༩༥༡ བཀའ། མདོན་པ། ཡ མདོད་རྒྱལ་པ་ཉེར་གཞག ཡེའུ ༡ འོག ༡༥༩ བ༥ རས་དུའོད་ཀྱི་

- འགྲེལ་བཤད་གསལ་ནང་། མ་དཔེར་དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཾ་མོག་ས་མི་འབྱུང་། ཟླ་དག ༡༠༠༠ བཟུང་།
 མཛོན་པ། གྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༩ བ།
- ༤༤ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། སྤྱིང་ཡིག རེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཙུག་ཤོ་མི། སྒྲོབ་སྒྲིང་། སྟོག ༡༤ འོག ༤༩ བ།
- ༤༥ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། མདོ་ཟླ། ཡ མདོ་དན་པ་ཉེར་གཤག ལེལ ༡ འོག ༡༥༦ བ། ཏུའཔོད་ཆེན་པོའི་
 འགྲེལ་བཤད་གསལ་ནང་། མ་དཔེར་དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཾ་མོག་ས་མི་འབྱུང་། ཟླ་དག ༡༠༠༠ བཟུང་།
 མཛོན་པ། གྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༩ བ།
- ༤༦ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། སྤྱིང་ཡིག རེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཙུག་ཤོ་མི། སྒྲོབ་སྒྲིང་། སྟོག ༡༥ འོག ༤༩ བ།
- ༤༧ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། མདོ་ཟླ། ཡ མདོ་དན་པ་ཉེར་གཤག ལེལ ༡ འོག ༡༠༥ བ། བས་ཆོད་སྒྲུལ་གྱི་
 འགྲེལ་བཤད་གསལ་ནང་། མ་དཔེར་དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཾ་མོག་ས་མི་འབྱུང་། ཟླ་དག ༡༠༠༠ བཟུང་།
 མཛོན་པ། གྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༩ བ།
- ༤༨ མདོ་ལུང་འདི་མ་བརྟེན།
- ༤༩ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། མདོ་ཟླ། ཡ མདོ་དན་པ་ཉེར་གཤག ལེལ ༡ འོག ༡༡༥ བ། བས་ཆོད་སྒྲུལ་གྱི་
 འགྲེལ་བཤད་གསལ་ལ། ཟླ་དག ༡༠༠༠ བཟུང་། མཛོན་པ། གྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་
 བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༩ བ།
- ༥༠ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། སྤྱིང་ཡིག རེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཙུག་ཤོ་མི། སྒྲོབ་སྒྲིང་། སྟོག ༡༦ འོག ༤༩ བ།
- ༥༡ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། སྤྱིང་ཡིག རེ་མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུའུ། བཤེས་སྒྲིང་། སྟོག ༡༥ འོག ༤༤ བ།
- ༥༢ ལས་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༣ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། མདོ་ཟླ། ཡ མདོ་དན་པ་ཉེར་གཤག ལེལ ༡ འོག ༡༡༥ བ། འདི་འཕེད་ལ་དགོངས་
 པ་མེན་ནམ་སྒྲུམ། ཟླ་དག ༡༠༠༠ བཟུང་། མཛོན་པ། གྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་
 བཤད་པ། གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༥༩ བ།
- ༥༤ ལས་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༥ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༦ རྒྱུས་རབས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༧ ཟླ་དག ༡༡༥༡ བཟུང་། སྤྱིང་ཡིག རེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཙུག་ཤོ་མི། སྒྲོབ་སྒྲིང་། སྟོག ༡༡ འོག ༤༡ བ།
- ༥༨ གོང་མཆོད་སྒྲུལ། སྟོག ༡༡ འོག ༤༩ བ།

- ༡༩ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ སྤྲོའ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། སྤྲོའ་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༠ གོང་མཆོངས། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༡ གོང་མཆོངས། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༢ མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཡུང་འདྲི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༣ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ སྤྲོའ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། སྤྲོའ་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༤ མ་དབེར་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཞེས་དྲངས་ཀྱང་མ་བརྟེན་པས་འདྲིར་མཛོད་ནས་བཀོད། རྩེ་དགོ ༩༠༩༩ བཟུམ།
 མཛོན་པ། གྲུ་ སྤྲོའ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ། སྤོག ༩༩༩ བུ
 ༢༥ རྩེ་དགོ ༩༠༩༩ བཟུམ། མཛོན་པ། གྲུ་ སྤྲོའ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ།
 སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༠ བུ
 ༢༦ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༧ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ སྤྲོའ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། སྤྲོའ་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༨ གོང་མཆོངས། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༢༩ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༣༠ རྩེ་དགོ ༩༠༩༩ བཟུམ། མཛོན་པ། གྲུ་ སྤྲོའ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ།
 སྤྲོ་ག ༩༠ སྤོག ༩༠ བུ
 ༣༡ རྩེ་མཆོས་ལུས་པའི་མདོ་ཡུང་འདྲི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༢ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༣༣ འདུལ་བ་ཡུང་གི་ཡུང་འདྲི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༤ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ སྤྲོའ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། སྤྲོའ་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༣༥ གོང་མཆོངས། སྤྲོ་ག ༩༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༣༦ ལས་བརྒྱུ་པའི་བརྟེན་འགྲེལ་གྱི་ཡུང་འདྲི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༧ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ སྤྲོའ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། སྤྲོའ་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༠ སྤོག ༩༩ བུ
 ༣༨ རྩེ་དགོ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་མ། ལེའུ་ ༩ སྤོག ༩༩༩ བུ ཆོས་སྤྲུའ་མི་མཐུན།
 ༣༩ རྩེ་དགོ ༩༡༩༩ བཟུམ། སྤྲིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། སྤྲོ་ག ༩༠༩ སྤོག ༩༩ བུ
 ༤༠ རྩེ་དགོ ༩༩ བཀའ། དཀོན་པ་ཆེན་པོ། ཆ འོད་སྤྲུངས་ཀྱི་ལེའུ་ སྤོག ༩༩༩ བུ

- १) རྩོད་གཤེད་ ༡༡༥ བརྟན། རྩིང་མིག་ རྩོད་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུད་ བཤེས་རྩིང་། རྩོག་ ༤༡ བོག་ ༤༥ བ།
 २) མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་འདི་མ་བརྟེན།
 ३) རྩོད་གཤེད་ ༡༡༥ བརྟན། རྩིང་མིག་ རྩོད་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུད་ བཤེས་རྩིང་། རྩོག་ ༡༠༩ བོག་ ༤༥ བ།
 ४) རྩོད་གཤེད་ ༡༡༥ བརྟན། རྩིང་མིག་ རྩོད་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུད་ རྩོད་རྩིང་། རྩོག་ ༩༤ བོག་ ༥༡ བ།
 ५) འདུལ་བ་ཡུང་གི་ཡུང་འདི་མ་བརྟེན།
 ६) རྩོད་གཤེད་ ༣༥༡ བརྟན། དཔུ་མ་ ལ་ རྩོད་པོ་མཁའི་བ་ལྷ། རྩོད་འཇུག་ ལེལ་ ༤ རྩོག་ ༡༩ བོག་ ༥ བ།
 ७) མོང་མཆུང་ས། རྩོག་ ༩༤ བོག་ ༤ བ།
 ८) བཤེས་རྩིང་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ཕྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ९) རྩོད་གཤེད་ ༣༥༡ བརྟན། དཔུ་མ་ ལ་ རྩོད་པོ་མཁའི་བ་ལྷ། རྩོད་འཇུག་ ལེལ་ ༤ རྩོག་ ༡༩ བོག་ ༡༧ བ།
 ༡༠) རྩོད་གཤེད་ལྷ་ཡུང་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ཕྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

བཞི་པ་ལས་སྐྱུ་འབྲས་ཀྱི་ལེའུའི་མཆན།

- १) ལས་བརྒྱུ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- २) དམ་ཚཱིས་པད་དཀར་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་དན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ३) བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལྟ་བུ་བ་ཞེས་པ་མེད་གཤམ་འཕྱུར་ནང་མི་བཞུགས་ཤིང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ॣ) མེད་གཤམ་ ༤༡༥༠ བཅུ་ན། སྤྱིང་ཡིག་གཤམ་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། རིན་ཆེན་སྤངས་པ། ལེའུ་ ༡ རྟོག་ ༥ རྟོག་ ༡༠༧ བཅུ་
- ༥) མེད་གཤམ་ ༡༥༧ བཅུ་ན། མདོ་སྤེ། ༣ མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ ལེའུ་ ༤ རྟོག་ ༥༤ བཅུ་ རིན་ཆེན་མེད་གཤམ་ རྟོག་ལྟག་ནང་གསལ།
- ༦) མེད་གཤམ་ ༡༥༤ བཅུ་ན། མདོ་སྤེ། ༣ ལས་ནས་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། རྟོག་ ༡༤༤ བཅུ་ རིན་ཆེན་མེད་གཤམ་ རྟོག་ལྟག་ནང་གསལ།
- ༧) འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་ཏེ་མ་མེད་པའི་མདོ་ཞེས་པ་མེད་གཤམ་འཕྱུར་ནང་མི་བཞུགས་ཤིང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༨) མེད་གཤམ་ ༤༠༩༤ བཅུ་ན། མེས་མེ་ཙམ། མི་རྩེ་བརྩུན་བྱས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་ལྟ་ལ། ལེའུ་ ༡ རྟོག་ ༥༤ རྟོག་ ༥༧ བཅུ་
- ༩) རྒྱ་རྒྱུ་པོ་བཞོད་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༠) མེད་གཤམ་ ༡༧༥༠ བཅུ་ན། མེས་མེ་ཙམ། མི་རྩེ་བརྩུན་བྱས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོག་མེད་གཤམ་ རྟོག་ལྟག་ནང་གསལ།

སྟོག ༡༡ འོག ༡༠ ན ༡

༡༡ རྩེ་དགོ ༡༡༥ བཀའ། རྒྱུད། བ གསེར་འོད་ནང་པའི་མདོ། འོག ༡༡༥ ན ༡

༡༢ འབྲུང་བཞི་ཟད་པའི་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་དགོ་བཀའ་འབྲུར་ནང་མི་བཞུགས་ཤིང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།

༡༣ རྩེ་དགོ ༤༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་པ་ཤད། ལེལ། ༡
འོག ༥༤ ན ༡ འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

༡༤ རྩེ་དགོ ༡༡༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོབ་དཔོན་རྫོབ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བརྟུང་།
འོག ༡༡༥ བ ༡

༡༥ རྩེ་དགོ ༤༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་པ་ཤད། ལེལ། ༡
འོག ༡༠༥ བ ༡

༡༦ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི རྫོབ་དཔོན་རྫོབ་གྲགས་པརྟུང་། མདོ་རྩེ་རྒྱུན་བྱི་བཤད་པ། འོག ༡༡༥ ན ༡
འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

༡༧ གོང་མཚུངས། འོག ༡༡༥ ན ༡ འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

༡༨ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡
འོག ༡ བ ༡

༡༩ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༠ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༡ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༢ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༣ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༤ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༥ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༦ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

༢༧ རྩེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཀ རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། འོག ༡༡

- ༡༩ མེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་བརྟུག་པའི་འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆས་མཛད་པ་མེ་དགེ་བཟུང་འབྱུར་ནང་མི་བཞུགས་ཤིང་དཔེ
ལག་མོན་མ་བྱང་།
- ༡༧ དོ་ཉ་མཛོད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༠ མེ་དགེ་ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་མེ། ཆ རྒྱལ་ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཡེལ་ ༩ ཤོག ༥༥ རྩ་ ༧ འབྱུར་མི་མཐུན།
- ༢༡ མེ་དགེ་ ༡༧༥ བཟུན། མེས་པ་ཙམ། བེ རྩ་བཅུ་དྲུག་པ་མགོན་པོ། མདོ་ན་རྟོགས་རྒྱུ། ལྷག་པ་དང་པོ།
སྟོག ༤༠ ཤོག ༡ བཟ
- ༢༢ མེ་དགེ་ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་མེ། ཆ རྒྱལ་ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥ བཟ
- ༢༣ མེ་དགེ་ ༤༤༩༩ བཀའ། མདོ་མེ་ཁ་སྟོང་། ཆས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ། སྟོག ༡
- ༢༤ མེ་དགེ་ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ མདོ་ལྷུང་པ། ཤོག ༡༥ རྩ་ ༧
- ༢༥ མེ་དགེ་ ༤༠༥༩ བཟུན། མདོན་པ། ལྷ སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན། ཆས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་བཞི་པ།
སྟོག ༢༩ ཤོག ༡༩ བཟ
- ༢༦ འགྲོ་བརྩམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
- ༢༧ མེ་དགེ་ ༤༠༥༩ བཟུན། མདོན་པ། ལྷ སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན། ཆས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་བཞི་པ།
སྟོག ༢༤ ཤོག ༡༩ བཟ
- ༢༨ མེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བཟུན། མདོན་པ། ལྷ སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན། ཆས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས་བཞི་པ།
ཤོག ༡༠༥ བཟ
- ༢༩ མེ་དགེ་ ༤༠༥༩ བཟུན། མདོན་པ། ལྷ སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན། ཆས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་བཞི་པ།
སྟོག ༢༧ ཤོག ༡༩ བཟ
- ༣༠ འགྲོ་བརྩམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
- ༣༡ མེ་དགེ་ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ བརྒྱུད་རྟོང་། ཡེལ་ ༢ ཤོག ༡༠༡ བཟ ༧ འབྱུར་མི་མཐུན།
- ༣༢ མེ་དགེ་ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་མེ། ༥ རབ་རྩ་ཞིབ་རྩམ་པ་ར་དཔེ་པའི་ཆ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་གྱི་མདོ།
ཤོག ༡༠༩ རྩ་ ༣
- ༣༣ ལུང་འདི་དགོན་བརྟེན་གསུམ་གྱི་ཆས་མཛད་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༣༤ མེ་དགེ་ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་མེ། ཡ མདོ་ན་པ་ཞེར་གཞག་ ཡེལ་ ༡ ཤོག ༩༧ རྩ་ ༧
- ༣༥ ལས་བརྒྱ་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ༤༦ མ་དཔེར་ལས་བརྒྱུ་པ་ཞེས་བྲངས་ཀྱང་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲུལ་བ་གཉིས་དུ་བཞུགས་པ་འདིར་
དེ་ལས་བཀོད། ཨྱེད་གེ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་ཨྱེ། ས ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཤོག ༡༧༧ བཀ ༥༨ དང་ ༡༩༡ བལ
ཨྱེད་གེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ཨྱེ། ས ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲུལ་བ། ཤོག ༡༠༠ བའ
- ༤༧ ཨྱེད་གེ ༤༡༥༥ བཟུན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་མུའ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། ལེལ ༡ སྟོག ༡༤
ཤོག ༡༠༧ བའ
- ༤༨ ཨྱེད་གེ ༤༠༩༧ བཟུན། སེམས་ཅན། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། དཔུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ།
ལེལ ༤ ཤོག ༡༩ བའ
- ༤༩ དཔེར་པ་ཉེར་གཞག་རྒྱུང་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༠ འདུལ་པ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༡ ཨྱེད་གེ ༤༡༥༥ བཟུན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་མུའ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། ལེལ ༡ སྟོག ༡༩ ཤོག ༡༠༧ བལ
- ༥༢ ཨྱེད་གེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཎ ཉི་མེ། ལེལ ༣༥ ཤོག ༡༤༥ བའ ཆོག་མཁུ་བྱུང་མི་མཐུན།
- ༥༣ ཨྱེད་གེ ༤༡༥༥ བཟུན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་མུའ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། ལེལ ༡ སྟོག ༡༩ ཤོག ༡༠༧ བལ
- ༥༤ ཨྱེད་གེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཎ ཉི་མེ། ལེལ ༣༩ ཤོག ༡༥༤ བལ
- ༥༥ དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༦ སྤྱིང་པོ་མཆོག་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༧ ཨྱེད་གེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཎ མདོ་མུད་པ། ཤོག ༩ བའ
- ༥༨ ཨྱེད་གེ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་ཨྱེ། ར དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ། ལེལ ༩ ཤོག ༡༠ བལ འགྲུལ་མི་མཐུན།
- ༥༩ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༠༩ བའ
- ༦༠ གོང་མཚུངས། ལེལ ༡༡ ཤོག ༩༥ བལ འགྲུལ་མི་མཐུན།
- ༦༡ ཨྱེད་གེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ཨྱེ། ཅ ལྟར་གསེགས་པའི་མདོ། ལེལ ༥ ཤོག ༡༧༩ བལ
- ༦༢ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༧༩ བལ
- ༦༣ ཨྱེད་གེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཎ མདོ་མུད་པ། ཤོག ༡༥ བའ
- ༦༤ ཨྱེད་གེ ༤༡༥༥ བཟུན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་མུའ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། ལེལ ༡ སྟོག ༤༥ ཤོག ༡༠༥ བའ
- ༦༥ ཨྱེད་གེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཎ མདོ་མུད་པ། ཤོག ༤ བལ འགྲུལ་མི་མཐུན།
- ༦༦ ཁྱི་བརྟན་རྟོང་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

༥༥ རིག་ཆེན་དྲ་བའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༤༧ རྩོད་གོ ༡༢༢ བཀའ། མདོ་མེ། བ འདའ་ཀ་ཡེ་སེས་ཀྱི་མདོ། འོག ༡༥༢ ཅུ།

༡༠ མ་དཔེར་སྒོམ་གྱི་རྩོམ་ཐོབ་ཕྱིན་པ་ཞེས་ཀློང་ལྟ་བུ་འདྲིའོ་མཛད་ཀྱིས་མ་དཔེར་པ་བཞུགས་པ་འདྲི་རྩོམ་ཐོབ་ཤོད།

ཕྱི་དཔེ ༡༡༡༥ བཅུ་ལྔ། བཅུ་དྲུག་ལྔ་མ། ༥ མཚན་པ་བཅུ་ལྔ་པ། མཚན་དྲུག་མ་བཅུ་དྲུག་པ། ཕྱི་ཀ ༡༩ བོན་ ༤༩ བ་༩

(੨) ਭੇਦਸੇ ੧੩੨ ਧਾਰਮਿਕ ਭੇਦਸੇ ੧੩੩ ਧਾਰਮਿਕ ਭੇਦਸੇ ੧੩੪ ਧਾਰਮਿਕ ਭੇਦਸੇ ੧੩੫

१२ छेदमे ६०२५ मङ्गला। शेषशतम्। श्री नमोभक्तपञ्चमस्यै। सुप्रभातस्तुतिः समाप्तम्। अथ ॥

संज्ञा १५ ३६

[illegible]

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ੫੬ ਕੁਝ

༧ རྒྱུ་ལོ་ ༩༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅུམ། བེ་རྩེ་བཞུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྩེ་རྒྱན། ལེན། ༡༠ ལྷོ་ག ༡༥

ਸ਼ੇਖ ੧੨ ਕੁਝ

[illegible]

ସୂଚୀ ୧୮୫ ସଂ

१८ अंगु १०१९ मङ्गल, शिवशङ्कर, श्री श्री गुरुदेव गुरुदेव गुरुदेव, गुरुदेव, गुरुदेव १ अंगु १९

শ্রী ৭৬ ২৬

༧༥ བོད་མཚན་མཛུགས། ཟླ་ ༡༤ ཉེས་ ༢༡ བཟ

[illegible]

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ੧੧੯ ਬ

૧૮ જુન ૧૯૧૯ વજ્ર. શેઠશંકર. શ્રી કલકત્તાના વાણીજી. કલકત્તા. બે. ૧ પૃ. ૫૫

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ੬੭ ਵਧ

༡༠༠ སངས་རྒྱལ་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

༡༠༡ བོད་མཚན་མཐུངས།

༡༠༩ མེད་ཤོ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་མེ། ༩ བྱ་བཞུག་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༩ མོག་ ༡༢༥ བཤ

१०३ छेदमे १०१९ पञ्चमः शेषावर्तः। इति श्रीपद्मसूत्रभाष्यार्थप्रकाशे। कृतज्ञः। अक्ष १ प्रश्न ५७ पक्ष

- ༡༠༩ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུམ་། ལེལུ ༤ འོག ༡༡༥ བཤ
 ༡༠༩ ལྷ་དགེ ༩༡ བཟུང་། འེར་ཕྱིན་། ༧ འེས་རབ་སྒྲིང་པོ། འོག ༡༤༥ ལྷ་
 ༡༠༩ ལུམ་བར་མའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 ༡༠༩ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུམ་། ལེལུ ༡ འོག ༧༥
 འོག ༥༥ བཤ
 ༡༠༩ འོང་མཚུངས། འོག ༡༥༤ འོག ༥༡ བཤ
 ༡༠༩ ལྷ་དགེ ༤༠༩༥ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྤྲུམ་འེན་མ་བཤད། ལེལུ ༡
 འོག ༡༡༩ བཤ
 ༡༡༠ ལྷ་དགེ ༩༥༡ བཟུང་། དུམ་མ། ༨ འོག་དཔོན་རྒྱུ་བཟགས་པ། དུམ་ལ་འཇུག་པ། འབས་ལུའི་ས།
 འོག ༡༥ འོག ༩༡༤ བཤ
 ༡༡༡ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུམ་། ལེལུ ༩ འོག ༥༩
 འོག ༥༥ ལྷ་
 ༡༡༩ ལྷ་དགེ ༡༡༤ བཟུང་། མདོ་སྒྲེ ༩ རྩེ་བཙུན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེལུ ༤ འོག ༡༩༩ བཤ
 ༡༡༩ རྩེ་བཙུན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 ༡༡༤ ལྷ་དགེ ༤༠༩༥ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྤྲུམ་འེན་མ་བཤད། ལེལུ ༡
 འོག ༧༤ བཤ
 ༡༡༥ ལྷ་དགེ ༩༥༡ བཟུང་། དུམ་མ། ༨ འོག་དཔོན་རྒྱུ་བཟགས་པ། དུམ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ།
 འོག ༤ འོག ༩༠༤ ལྷ་
 ༡༡༤ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྒྲེ་རྒྱུ། ལེལུ ༤ འོག ༥
 འོག ༤ ལྷ་
 ༡༡༥ འོང་མཚུངས། འོག ༥ འོག ༤ ལྷ་
 ༡༡༥ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུམ་། ལེལུ ༡ འོག ༥༤ བཤ
 ༡༡༤ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བཟུང་། སེམས་ཅུམ་། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྒྲེ་རྒྱུ། ལེལུ ༤ འོག ༥
 འོག ༤ ལྷ་
 ༡༡༠ འོད་རིམ་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

- [illegible]

༡༤༩ མ་དཔེར་དམ་པ་ཉེར་གཞག་ཞེས་བྱང་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པའདུན་ནང་བཞག་ས་པ་འདིར་དེ་ལས་བཞོད།
 ཟླ་དག ༤༠༧༠ བཟུང། མངོན་པ་ ༡༧ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པའདུན།
 གནས་གསུམ་པ། འོག ༡༩༤ བ།

༡༤༤ ཟླ་དག ༡༩༧༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་མ། སློབ་འཇུག ལེའུ ༤ སྟོག ༤༧ འོག ༡༠ ར་༩
 ༡༤༥ དབུ་མ་མིན་པོ་ཆེད་སློབ་མའི་ལུང་འདི་ཞིབ་འཇོལ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༤༦ ལུང་འདི་དབུང་བཟང་ས་ཀྱི་རྒྱུད་ནང་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༤༧ ཟླ་དག ༤༡༧༥ བཟུང། སྤྱིང་ཡིག ག མགོན་པོ་ཀུ་ལྷུ་པ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ ༡ སྟོག ༤༩ འོག ༡༠༥ ར་༩

༡༤༨ ཟླ་དག ༡༩༧༩ བཟུང། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི གུ་བཞེད་ས་ར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་སློབ་པའི་གྲུ། འོག ༧༡ ར་༩

༡༤༩ ལྷ་མ་མཐུན་རབ་ཏུ་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མངོན་ལུང་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༥༠ ཟླ་དག ༤༡༧༩ བཟུང། སྤྱིང་ཡིག ར མགོན་པོ་ཀུ་ལྷུ་པ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༥༥ འོག ༤༩ ར་༤

༡༥༡ གོང་མཆུང་ས། སྟོག ༡༠ འོག ༤༩ ར་༩

༡༥༢ གོང་མཆུང་ས། སྟོག ༡༥ འོག ༤༤ བ་༤

༡༥༣ གོང་མཆུང་ས། སྟོག ༥༩ འོག ༤༩ ར་༤

༡༥༤ གོང་མཆུང་ས། སྟོག ༧༤ འོག ༤༩ བ་༩

ལྷ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལེའུའི་མཆན།

༡ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ཨ སྤྱིང་པོ་བཞོད་པ། འོག ༡༩༤ ར་༧

༢ བྱམས་པས་ཞུས་པའི་མངོན་ལུང་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༣ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༤ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ག སྤྱིང་པོ་བཞོད་པ། འོག ༡༩༩ བ་༧ དང་ ཨ འོག ༡༩ བ༡༡
 འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༥ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བཟུང། བེམས་ཙམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་ཟླ་ལེའུ ༡༥ སྟོག ༡༠
 འོག ༡༥ བ་༩

༦ སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བེ་མ་ལས་མཛད་པའི་སྟུ་འབྲུལ་དྲ་བ་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པའི་ལུང་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

ཨ་མེད་མོ་ ༤༤ བཀའ་ བཤམ་ཆེན། ༥ མེད་པོ་བཀོད་པ། བོག ༢༡༡ ༣༤

༡. བལ་པོ་ཆེན་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༩ ར་བོ་ཆེའི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བཞིན།

१० རྩོམ་ལོངས་གྱི་རྒྱུད་ཆེན་ཅིང་གོ་བཀའ་ལྟར་ཁྲུང་བཤམ་པ་ལྷན་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལྟར།

[illegible]

༡༢ སངས་རྒྱལ་མཉམ་སྦྲེང་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༣ གསང་བ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

༡༩ ཀླུ་མ་འདྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ཞེས་པ་མེད་པའི་པཱ་ལ་འཕྲུར་ནང་མི་བཞག་ས་གི་རོ་ས་འཛིན་མ་ལུང།

१५ श्रीरामे २२७६ यशुदा। सुदन्तयेय। वि। शुभकृत्यं मन्त्रा। श्रीमद्वाग्वैशम्पायनीया। पृथक् ३९ पत्र

༡༥ ཡིད་བཞིན་བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༢ ཡེ་ཤེས་འབྲས་སྐྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིང་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

༡༧ མེ་དགོ ༤༩ བཀའ། བལ་ཆེན། ༢༧ མེ་དགོ་བོ་བཀོད་བ། བོག ༢༤ བལ

३० श्रीरामो ३२७१ वसुधा नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

༡༧ དམ་ཚིག་གཞུང་བཀོད་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བཞེད།

[illegible]

༡༩ འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཕྲོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༧ ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་འཕྲོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱང་མ་བརྟེན།

१५ དགོངས་འདུས་ཞེས་མེ་དགོ་བཀའ་འཇུག་ནང་མི་བཞུགས་ཤིང་ཤི་རོའི་རྒྱད་འཇུག་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བཞེད།

༥༦ ལཔོར་ལོ་རྒྱུ་པ་རོལ་པ་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་གྱུང།

༡༧ དགོངས་འདུས་ཆེས་མེད་གོ་བཀའ་འཕྱུར་ནང་གི་བཞུགས་ཤིང་པེ་ཨོ་ལྷན་འདུས་ནང་འཛོལ་ཆིབས་ཀྱང་ཁ་ཤེད།

༡༩ རིམ་གསུམ་གྱི་ཡུང་འདི་མགོན་པོ་ཀུན་ལུ་གྱི་རིམ་ལྔ་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

१८ गौड-अक्षुब्धः।

३०. सोमेसमुद्रादनिष्कृष्टं त्रींशदानीं सोमेसमुद्रादनिष्कृतं सप्तशतं दक्षिणं प्रवृत्तं त्र्यंशं

༣༡ དམ་ཚུལ་འདུལ་བའི་ལུང་འདི་འཛུལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢༩ ཟླ་དགེ ༢༧༩༩ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ར སྤྱོད་དཔོན་མེད་པའི་མཆན་པོ། མཛོད་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ།
སྐབས་བརྒྱད་པ། ཤོག ༢༩ བཟ

༣༩ ཟླ་དགེ ༢༩༧༡ བསྟན། དཔལ་ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་མཁན། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༥ ཤོག ༩༠ ཤོག ༡༡ བཟ

༣༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༩༡ ཤོག ༡༡ བཟ

༣༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༩༥ ཤོག ༡༩ བཟ

༣༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༩༠ ཤོག ༡༡ བཟ

༣༧ བདུད་ཅི་འབྱུང་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པའི་རྒྱུད་འདི་རྩོམ་འཛིན་མ་ཐུབ།

༣༩ ཟླ་དགེ ༩༩ བཟ། ཡལ་ཆེན། ག སྤྱོད་པོ་བཞོད་པ། ཤོག ༢༩༩ བཟ

༣༩ མངས་རྒྱས་མཛོད་ཀྱི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༩༠ ཟླ་དགེ ༡༧ བཟ། དཔོན་བརྟེན་པ། ཆ འོད་སྤྱངས་ཀྱི་ལེལ ཤོག ༡༩༩ བཟ

༩༡ ཟླ་དགེ ༡༠ བཟ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྱི་བརྒྱད་མྱོང་པ། ལེལ ༡༠ ཤོག ༡༡༠ བཟ

༩༩ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༩༩ ཆོས་དྲན་འགོ་བའི་མདོ་ཞེས་པ་ཟླ་དགེ་བཟའ་འབྱུང་ནང་མི་བཞུགས་ཤིང་རྩོམ་འཛིན་མ་ཐུབ།

༩༩ ཉིང་རེ་འཛིན་མཆོག་དམ་པའི་མདོ་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༩༩ གཞུགས་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༩༩ ཀུན་འདུས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ཞེས་པའི་རྒྱུད་འདི་རྩོམ་འཛིན་མ་ཐུབ།

༩༧ འཁོར་ལོ་རྒྱུད་པ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པའི་རྒྱུད་འདི་རྩོམ་འཛིན་མ་ཐུབ།

༩༩ ཉི་ཁྱིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༩༩ ཟླ་དགེ ༡༩ བཟ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ མདོ་སྤྱད་པ། ཤོག ༩ བཟ

༡༠ བྱེད་ཀྱི་བཟའ་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་མ་བརྒྱུར་པས་བསྟན་འབྱུང་དུ་མི་བཞུགས་ཤིང་ཀུན་མཁུན་གྱི་ཆེན་པོས་
འདིར་བཟའ་མཛོད་ཆེན་མོའི་བཞེད་པ་གཞན་དུ་དྲངས་པས་བཞོད་པར་ངེས།

༡༡ ཟླ་དགེ ༡༡༩༩ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་པ། ཀ མགོན་པོ་སྐུ་སྐུལ། མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། ཤོག ༡༩ བཟ

༡༩ བྱེད་ཀྱི་བཟའ་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་མ་བརྒྱུར་པས་བསྟན་འབྱུང་དུ་མི་བཞུགས་ཤིང་ཀུན་མཁུན་གྱི་ཆེན་པོས་
འདིར་བཟའ་མཛོད་ཆེན་མོའི་བཞེད་པ་གཞན་དུ་དྲངས་པས་བཞོད་པར་ངེས།

དུག་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ལེའུ་མཆན།

༡ མདོ་སྤང་འདས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡ ཟླ་དགེ ༡༩༧༡ བརྩན། དུམ་མ། གི་སྤོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། སྐྱབས་འགོ་བདུན་བརྩེ་བ། ཤོག ༡༡༩ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༡ ཟླ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། གི་མདོ་རྒྱལ་མཆན་དམ་པ། ཤོག ༡༧༧ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༢ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡ ཟླ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། གི་མདོ་རྒྱལ་མཆན་དམ་པ། ཤོག ༡༧༧ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༢ ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། འ ཐར་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༩༠ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༣ ཟླ་དགེ ༡༩༧༧ བརྩན། དུམ་མ། གི་སྤོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་ཡེ་གེས། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རྒྱུན། ཤོག ༡ ཤོག ༡༩༩ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༤ ཟླ་དགེ ༢༠༡༠ བརྩན། སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བརྩམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་ཟླ་ལེའུ་༡ ཤོག ༡༡ ཤོག ༡༧

༥ ཟླ་དགེ ༢༠༡༧ བརྩན། སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བརྩམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུལ། ལེའུ་༡ ཤོག ༡༠ ཤོག ༡༧

༦ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༡ ཤོག ༡༧

༧ ཟླ་དགེ ༢༡༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཨ སངས་རྒྱལ་དྲིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༠ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༨ ཟླ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བཤེགས། ད བྱིན་པ་དག་དྲག་སྤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༠ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན།

༩ ཟླ་དགེ ༢༧ བཀའ། དཀོན་བཤེགས། ཆ འདོ་སྤངས་ཀྱི་ལེའུ་ ཤོག ༡༧༩ བློ་འགྲུ་མི་མཐུན། འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་

མེན་ནམ་སྟུམ།

༡༠ ལུང་འདི་ཡེ་གེས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་ཐབས་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡ ཟླ་དགེ ༢༠༡༧ བརྩན། སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བརྩམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུལ། ལེའུ་༡ ཤོག ༡ ཤོག ༡༧

༡༢ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༠ ཤོག ༡༧

१७) श्रीरामे २०१६ मङ्गल। शिवरात्रि। श्री गुरुपुष्पाय नमः। शुक्रवादि। अशुभ। १६ फेब्र। १५ म३

१२ བོང་མཚུངས། ཟློག ११ བོག ५५ བཅ

१८ गौड'अकुदस्य। सुग १८ सेग ५५ ८५

१० अनेमो ९०१५ मङ्गल। शेषशतम्। इति महाभारतपञ्चमस्कन्धे। सुदृष्टान्तिकुसुमम्। अथ १३ पदे

१) शेनघो ०-१६ पञ्चरात्र, शिवशक्ति, श्री गुरुपुस्तकपाठशाला, मुद्राशास्त्र, भाषा १, अंग १
अंग ५५ पक्ष

[illegible]

ཕྱི་དུག་ ༣༥༣ བསྟན། བེད་ཕྱིན། ཅ རྩིང་པོ་མཆོག་ བོག་ ༡ བཟ

མེད་པའི་ ༧ བཀའ་ བེད་ཕྱིན། ཀ ཁྱིམ། ལེས་ ༡ བོན་ ༣༥ བཤ

१३ སྡོ་དགེ་ १༧༩༡ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། མ་ བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག་ ༥༩ བ་ ३

१६ श्वेदगो १८ दगादा सेरमुक्ता १९ गेहिसि २० वेसु १० सेण १२५८ दग

३५ श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

ਸੋਧ ੧੨੩ ਬ੨

१७ श्रद्धा ८ वगदा मेरुप्रिया ग विविदि अस्या १० सैवा २५७ द

१२) छेन्पो ९०-१० मङ्गल। शिखा-उमा। श्री ल्हो-पुञ्ज-वाम-देवों-पां। यर्-छे-मुद्रा। तिब्ब १७। ह्रीं ९०
मंग ३५ ३७)

༡༤ བལ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

३० छेन्पो ९०१० दङ्गुन। अस्मात्तः। यि न्ने पञ्चपुत्रावाम्योक्तयो। मर्त्यलोका। इति १७ श्लोक २१
मैत्र १७ व ३

३१ छेदको ७५५ पङ्क्ति, छिट्टिमा यो खण्डको प्रमाण। रिक्रडिस्ट्रिक्ट। मेन्ट ५ अंग ९
मैसा ११२ पङ्क्ति

[illegible]

३३ श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

पेक्षा १२३ व०

३९ श्रीरामे १०१० मङ्गल। शिवशक्त्या वि त्रैलोक्यप्रसादप्राप्तये। सर्वशुभम्। अथ १७ श्रीग ३२

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ੩੨ ਬਾਦ

३५ श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

ਸੰਨ ੧੯੩੨ ਈ

३८ རྩེད་པོ ༩༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅུམ། བི རྩེད་པོ་བྱམས་པ་མགོ་ན་པོ། མདོ་རྩེ་རྒྱན། ལེའུ། ༡༡ ལྷོ་ག ༣༩

ਸੰਖ ੩੨ ੨੮

३७ श्रीरामो १७५२ चक्रवर्त्तुः श्रीरामायणे मन्त्रार्थसंग्रहः। श्रीकेशवप्रसादः। यमुना ५ भाग ७९

प्रेष १२३ दश

३५ श्रीरामो ९०१० चक्रान्तिः श्रीमद्भक्तिसुखावलीस्य श्रीश्रीश्रीश्री श्री ११ अङ्कः ३५

पृष्ठ ३२ व ३३

३८ श्रीरामो ८१५५ दशरु। श्रीरामाय ५ अर्धोत्तराष्ट्रम्। श्रीरामाय ५ अर्धोत्तराष्ट्रम्। श्रीरामाय ५ अर्धोत्तराष्ट्रम्।

ਸੋਧ ੧੨੮ ਕੀ

८० श्रीरामो १०१० चक्रान् शिवशक्तिम् । श्रीमद्भक्तप्रियस्य भगवत्प्रेमम् । श्री ११ श्री २६

ਸੋਧ ੩੨ ਵਧ

९७ छेनमे ९७५५ मङ्गल। छेनमे म मङ्गलमे मङ्गल। मङ्गलमे मङ्गल। मङ्गल ५ मङ्गल ५७

पेज १३६ क ३

၇၄ နွေလ ၁၀၅၀ ဝဇ္ဇက၊ နေမအဇ္ဇက၊ ခါး အံ့ပဇ္ဇက၊ ပဉ္စမအဇ္ဇက၊ အင်္ဂုလိက၊ ခါး ၃၇ နွေလ ၃၃

ਸ਼ੇਰ ੩੨ ਵਕ

६३ अंगुली १७५५ मङ्गला शनिदिना या अर्धरात्रिप्रतिपदा मङ्गलादिना या अंगुली १७५५

पेक्षा १२६ वर

६६ श्रीराम १०१० पञ्चम। अष्टमोऽध्यायः। श्री कृष्णसुखदामोदरयोः। अर्जुनसुख। यत्नः ११। श्रीग ३५

प्रेम ३२ वरु

८५ श्रीराम १७५२ मङ्गल। श्रीराम। मे भर्तृहृदय। मे भर्तृहृदय। मे ५ श्रीराम १७५२

སྟོན་ ༡༩༧ ཅུ།

༧༧ ཟླ་དགེ་ ༧༠༩༠ བསྟན། ལེ་མས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༡ སྟོན་ ༩༩

སྟོན་ ༩༧ བཟ།

༧༨ ཟླ་དགེ་ ༧༡༧༩ བསྟན། རྩིང་ཡིག་ ཞེ་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། རིན་ཆེན་མེང་བ། ལེལ་ ༥ སྟོན་ ༥༧

སྟོན་ ༡༩༧ ཅུ།

༧༩ ཟླ་དགེ་ ༧༠༩༠ བསྟན། ལེ་མས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༡ སྟོན་ ༩༩

སྟོན་ ༩༧ བཟ།

༨༠ ཟླ་དགེ་ ༧༡༧༩ བསྟན། རྩིང་ཡིག་ ཞེ་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། རིན་ཆེན་མེང་བ། ལེལ་ ༥ སྟོན་ ༥༨

སྟོན་ ༡༩༧ ཅུ།

༨༡ ཟླ་དགེ་ ༧༠༩༡ བསྟན། ལེ་མས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྒྱུ་འབྱེད། ལེལ་ ༩

སྟོན་ ༡༧ སྟོན་ ༧༩ ཅུ།

༨༢ ཟླ་དགེ་ ༧༠༩༠ བསྟན། ལེ་མས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༩ སྟོན་ ༧༩

སྟོན་ ༡༥ ཅུ།

༨༣ ཟླ་དགེ་ ༧༠༩༧ བསྟན། ལེ་མས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བྲམ། ལེལ་ ༡ སྟོན་ ༧༧

སྟོན་ ༥༩ ཅུ།

༨༤ ཟླ་དགེ་ ༧༠༩༠ བསྟན། ལེ་མས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༥ སྟོན་ ༧༧

སྟོན་ ༩༠ བཟ། འགྲུང་མི་མཐུན།

༨༥ ཟླ་དགེ་ ༩༥༧༠ བསྟན། དབུས། ༥ རྩོམ་དཔོན་རྒྱའི་བཤེས་གཞེན། རྒྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ། སྟོན་ ༩ ཅུ།

༨༦ ཟླ་དགེ་ ༩༧༧༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན་རྒྱུན། རྒྱ་བས་བརྒྱད་པ།

སྟོན་ ༡ སྟོན་ ༡༡ ཅུ།

༨༧ ཞོང་མཚུངས། སྟོན་ ༩ སྟོན་ ༡༡ བཟ།

༨༨ རྩོམ་པ། ཟླ་དགེ་དཔར་མ།

༨༩ ཟླ་དགེ་ ༩༧༧༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན་རྒྱུན། རྒྱ་བས་བརྒྱད་པ།

སྟོན་ ༡ སྟོན་ ༡༡ བཟ།

༩༠ ཞོང་མཚུངས། རྒྱ་བས་བརྒྱད་པ། སྟོན་ ༩༩ སྟོན་ ༡༩ བཟ།

- ༤༠ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བཟུམ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུན། ལེལ ༡༠ སྟོག ༤
 སྟོག ༡༡ བ ༡ འགྱུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- ༤༡ ཟླ་དག ༣༧༤ བཟུམ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྟོགས་རྒྱུན། རྒྱལ་པ་བརྒྱད་པ།
 སྟོག ༩༤ སྟོག ༡༩ བ ༧
- ༤༢ ལྷ་འབྲུལ་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༤༣ ལས་རིམ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༤༤ གོང་མཆུངས།
- ༤༥ གོང་མཆུངས།
- ༤༦ ཟླ་དག ༡༩༩ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ གསང་སྟེང་། ལེལ ༡༩ སྟོག ༡༩༩ བ ༧
- ༤༧ ལས་རིམ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༤༨ གོང་མཆུངས།
- ༤༩ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བཟུམ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུན། ལེལ ༡༡ སྟོག ༣༠
 སྟོག ༩༤ བ ༡
- ༥༠ ལུང་འདི་དགོན་བརྟེན་གསུལ་གྱི་ཚེས་ཚན་ནང་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༡ ལུང་འདི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་རྒྱུབ་ཐབས་ནང་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༢ གོང་མཆུངས།
- ༥༣ ལུང་འདི་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༤ ལུང་འདི་བདེན་གཉིས་བཟུན་པའི་མདོ་ནང་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༥ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༦ ཟླ་དག ༣༡༧ བཟུམ། དབུ་མ། ༤ རྩོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། རྩོད་འཇུག ལེལ ༥ སྟོག ༡༩ སྟོག ༡༩ བ ༡
- ༥༧ འདུལ་བ་ལུང་གི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༨ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། ལལ་ཚེན། ག རྩོད་པོ་བཀོད་པ། སྟོག ༣༩༩ བ ༧ དང་ ༥ ༩༤ བ ༤ འདིའི་འཐད་ལ་
 དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
- ༥༩ ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ ལྷ་རྩེ་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེལ ༤ སྟོག ༡༩༠ བ ༥
- ༦༠ དམ་ཚེས་བསྐྱེད་ཀྱང་པོའི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༥༡ ལྷ་སྒྲིག་གོང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དོས་འཛིན་མ་བྱུང།

༥༢ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༥༣ དམངས་ལྟར། ལྷ་སྒྲིག་དག་དཔར་མ།

༥༤ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༧༡ བརྟེན། དབུ་ལ ༥ སྒྲིབ་དཔོན་ཞིབ་ལྟ། སྒྲིབ་འཇུག་ ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༡ སྒྲིག་ ༡༠ བ་༡

༥༥ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ཨོ གང་པོ་ལ་སྒྲིག་པའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ། སྒྲིག་ ༡༩༠ བ་༡

འབྲུང་མི་མཐུན།

༥༦ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ༩ བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༩༠ བ་༡

༥༧ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན། ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༥༨ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༥༩ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ༩ བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༩༠ བ་༡

༦༠ མ་དཔེར་བྱ་བ་མེད་པའི་མདོ་ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན། ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

དེ་ལས་བཀོད། ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། དཀོན་བརྟེན་མ། ༩ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན། ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༦༡ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ༩ བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༩༠ བ་༡

༦༢ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ལྷ། ༩ བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༩༠ བ་༡

༦༣ ལྷ་སྒྲིག་ ༩༠༩ བརྟེན། ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན། ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༦༤ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་མ། ༩ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན། ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

མིན་ནམ་སྒྲིག་

༦༥ དཀོན་བརྟེན་མ། ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༦༦ ལྷ་སྒྲིག་ ༡༩༧༡ བརྟེན། དབུ་ལ ༥ སྒྲིབ་དཔོན་ཞིབ་ལྟ། སྒྲིབ་འཇུག་ ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༡ སྒྲིག་ ༡༠ བ་༡

བདུན་པ་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་ལེའུ་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡ ལྷ་སྒྲིག་ ༩ བཀའ། མེད་ལྷ། ༩ བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༥ སྒྲིག་ ༡༩༠ བ་༡ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢ ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ३ མ་ཐེ་ཡུའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༤ ཐེ་དགེ ༢༨༡ བརྟན། དབུ་མ། ༧ རྫོང་དཔོན་ཞིབ་མཁུ། རྫོང་འཕྲུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༡༥ འོག ༡༠ བལ
- ༥ ཐེ་དགེ ༤༠༩༠ བརྟན། མེམ་མ་ཙམ། མི རྫོང་དཔོན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདྲོ་ཐུན། ལེའུ ༡༨ ཟླ་ ༡༨
འོག ༩༥ རྟ།
- ༦ ཞོང་མཚུངས། ཟླ་ ༡༤ འོག ༩༥ བཟ།
- ༧ ཞོང་མཚུངས། ཟླ་ ༡༧ འོག ༩༥ བལ
- ༨ ཐེ་དགེ ༤༠༩༥ བརྟན། མེམ་མ་ཙམ། མི རྫོང་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མདྲོ་ཐུན་གྱི་བཤད་པ། འོག ༩༡༩ རྟ།
- ༩ ཐེ་དགེ ༤༠༩༧ བརྟན། མེམ་མ་ཙམ། མི འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད། བྱང་རྒྱུ་མེམ་མ་དང་འེ་ས། ལེའུ ༡༤
འོག ༡༩༩ རྟ།
- ༡༠ ཐེ་དགེ ༤༠༩༠ བརྟན། མེམ་མ་ཙམ། མི རྫོང་དཔོན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདྲོ་ཐུན། ལེའུ ༡༨ ཟླ་ ༤༡
འོག ༩༨ རྟ།
- ༡༡ ཞོང་མཚུངས། ཟླ་ ༢༨ འོག ༩༥ བཟ།
- ༡༢ ཐེ་དགེ ༤༠༩༠ བརྟན། མེམ་མ་ཙམ། མི རྫོང་དཔོན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདྲོ་ཐུན། ལེའུ ༡༨ ཟླ་ ༤༢
འོག ༩༨ རྟ།
- ༡༣ ཐེ་དགེ ༤༠༩༩ བརྟན། མཛོན་པ། ༡༡ རྫོང་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན། གནས་གཉིས་པ།
ཟླ་ ༤༤ འོག ༤ བལ
- ༡༤ ལེ་ཤེས་སྤྱིང་པོའི་དབུ་མ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དོས་འཛོན་མ་ཐུབ།
- ༡༥ ཐེ་དགེ ༤༡༧ བཟ། རྒྱུད། ༨ གྱིང་དོ་རྫོལ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༩ འོག ༤ བལ
- ༡༦ འདུལ་བ་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༧ ཡུམ་བར་མའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༨ ཐེ་དགེ ༤༡༥༨ བརྟན། རྫོང་ཡིག ཞེ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། རེན་ཆེན་མེད་པ། ལེའུ ༡ ཟླ་ ༩༡
འོག ༡༠༨ རྟ།
- ༡༩ ཞོང་མཚུངས། ཟླ་ ༣༥ འོག ༡༠༨ རྟ། ཆོག་རྩ་རྩེད་མི་མཐུན།
- ༢༠ གུན་བྱེད་གྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༡ ཁྱི་བརྒྱུད་སྤོང་པོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༩ ལུསྤྲུག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢༡ རྩེ་དགེ ༤༡༥༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་ཐུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༡ ཟློག ༡༠
ཤོག ༡༠༩ བཟ

༢༤ ཞོང་མཆོད་སྤ། ཟློག ༡༩ ཤོག ༡༠༩ བཟ

༢༥ ཞོང་མཆོད་སྤ། ཟློག ༡ ཤོག ༡༡༠ བཟ

༢༦ ཞོང་མཆོད་སྤ། ཟློག ༤ ཤོག ༡༡༠ བཟ

༢༧ རྩེ་དགེ ༡༩༧ མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༩ ཤོག ༩༤ བཟ

༢༨ བརྒྱད་སྟོང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢༩ རྩེ་དགེ ༩༤ བཀའ། མདོ་རྩེ། ༨ ཐར་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༩༩༩ བཟ

༣༠ ལུསྤྲུག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༣༡ རྩེ་དགེ ༤༡༥༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ སྟོབ་དཔོན་ཙུང་གོ་མི། སྟོབ་སྟོབ། ཟློག ༩༡ ཤོག ༥༩ བཟ

༣༢ ཁི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༣༣ རྩེ་དགེ ༡༩༧ མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༩ ཤོག ༩༤ བཟ

༣༤ རྩེ་དགེ ༤༡༥༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་ཐུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༩ ཟློག ༥༤
ཤོག ༡༠༩ བཟ

༣༥ རྩེ་དགེ ༩༩༩༤ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བེ རྒྱུ་བཞེས་སར་ན། རྟོ་ཏམ་ཐོད། ཤོག ༧༡ བཟ

༣༦ སྟོང་པོ་མཆོག་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༣༧ ལུསྤྲུག་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༣༨ རྩེ་དགེ ༡༩༧ མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༩ ཤོག ༩༤ བཟ

༣༩ རྩེ་དགེ ༤༡༥༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་ཐུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༩ ཟློག ༡༩
ཤོག ༡༡༡ བཟ ཆོག་རྩུ་བུང་མི་མཐུན།

༤༠ བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༤༡ རྩེ་དགེ ༩༧༠ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། རེ་ སྟོབ་དཔོན་མེ་རྟེ་བཟང་པོ། ཉེ་ཁྱི་ལེ་བརྒྱད་སྤ། ཤོག ༩༩༩ བཟ

༤༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། བེ་མཁས་ཙུང་། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྩེ་རྒྱུ། ལེལ ༡༡ ཟློག ༩༩
ཤོག ༩༤ བཟ

- ༤༩ ཟླ་དག ༢༠༡༠ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། སྟོག ༡༠ སྟོག ༡༥ བཟུང།
 ༥༠ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༡༩ སྟོག ༡༥ བཟུང།
 ༥༡ བཟུང། མཉམ་སྲུང་འཛུགས་པ་མགོན་པོ།
 ༥༢ མཉམ་སྲུང་།
 ༥༣ མཉམ་སྲུང་།
 ༥༤ མཉམ་སྲུང་།
 ༥༥ ཟླ་དག ༢༠༡༠ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ སྟོག ༢༡
 སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༥༦ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༢༡ སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༥༧ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༢༤ སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༥༨ ཟླ་དག ༢༠༡༡ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། སྟོག ༢༡ བཟུང།
 ༥༩ ཟླ་དག ༢༠༡༠ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ སྟོག ༢༡
 སྟོག ༡༥ བཟུང།
 ༦༠ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༢༡ བཟུང།
 ༦༡ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༢༡ སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༦༢ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༢༤ སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༦༣ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༢༤ སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༦༤ ཟླ་དག ༢༠༡༢ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ སྟོག ༢༡
 སྟོག ༡༥ བཟུང།
 ༦༥ ཟླ་དག ༢༠༡༠ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ སྟོག ༢༡
 སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༦༦ མཉམ་སྲུང་། སྟོག ༡༧ སྟོག ༡༧ བཟུང།
 ༦༧ བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ།
 ༦༨ མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ།
 ༦༩ ཟླ་དག ༢༠༡༡ བཟུང། བཟུང། མཉམ་སྲུང་། བེ་རྩ་འཛུགས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུ། ལེལ ༡༩ སྟོག ༢༡
 སྟོག ༡༧ བཟུང།

བརྒྱད་པ་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ལའུའི་མཆན།

- ༡ ལྷེ་དགེ ༡༥ བཀའ། དཀོན་བཅེགས། ཆ བུམས་པས་ལུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠༥ བཟ
- ༢ བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ལྷེ་ལྷོད་ཀྱི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༣ ལྷོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༤ ལྷེ་དགེ ༤༤ བཀའ། སལ་ཆེན། ༣ བུམས་པའི་རྩམ་ཐང། ཤོག ༡༩༠ བལ འགྱུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- ༥ ལྷེ་དགེ ༡༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ༡ ལྷོག ༡༩ ཤོག ༡ བཟ
- ༦ ཀོང་མཚུངས། ལྷོག ༡༩ ཤོག ༡ བལ
- ༧ ལྷེ་དགེ ༡༤༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། བ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་མདོ། ཤོག ༡༧༧ བཟ
- ༨ ལྷེ་དགེ ༡༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ༡ ལྷོག ༡༤ ཤོག ༡ བལ
- ༩ ལྷོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༠ ལྷེ་དགེ ༡༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ༡ ལྷོག ༧ ཤོག ༡ བཟ
- ༡༡ ལྷེ་དགེ ༤༠༥༥ བཟན། སེམས་ཅམ། ཤི ལྷོབ་དཔོན་དབྱིག་གཅེན། ལུམ་རྩུབ། ལྷོག ༡༤ ཤོག ༡ བཟ
- ༡༢ ལྷེ་དགེ ༡༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ༡ ལྷོག ༡༩ ཤོག ༡ བལ
- ༡༣ ལྷོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༤ ཀོང་མཚུངས།
- ༡༥ བུམས་པས་ལུས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༦ ལྷེ་དགེ ༡༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ༡ ལྷོག ༡༩ ཤོག ༡ བཟ
- ༡༧ ལྷེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ ཟམ་རྟོག་བཀོད་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥༤ བལ
- ༡༨ ཆངས་པས་ལུས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༩ རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༠ ལྷེ་དགེ ༡༩༤༠ བཟན། དུམ་མ། ཤི ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། བསྐལ་བ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ ༡ ཤོག ༥ བཟ
- ༢༡ ལྷེ་དགེ ༡༩༧༡ བཟན། དུམ་མ། ལ ལྷོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ༡ ལྷོག ༡༩ ཤོག ༧ བཟ
- ༢༢ ལྷེ་དགེ ༥༤ བཀའ། དཀོན་བཅེགས། ༨ བྱང་རྩལ་སེམས་པའི་ལྷེ་ལྷོད་ཀྱི་མདོ། ལེལ ༡ ཤོག ༡༩༩ བཟ
- ༢༣ ལྷེ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་པའི་མདོ། ཤོག ༥༤ བལ

- ༡༤ ལྷ་དག ༡༧ བཀའ། དཀོན་པུཌུགས། ཅ བྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠༩ བཟ
 ༡༥ ལྷ་དག ༡༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༣༩ ཤོག ༡༡༥ བཟ འབྲུང་རྒྱུང་
 མི་མཐུན།
 ༡༦ ལྷ་མཐུང་ལས་པ་རྣམས་པ་རྒྱུད་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༧ ལྷ་དག ༢༡ བཀའ། དབུ་མ། ལ ལྷ་བ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷ་དཔུགས་ལེལ ༡ ཤོག ༧ ཤོག ༩ བཟ
 ༡༨ ལྷ་མཐུང་ལ། ཤོག ༡༠ ཤོག ༩ བཟ
 ༡༩ ལྷ་དག ༢༩ བཀའ། དཀོན་པུཌུགས། ཅ བྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠༩ བཟ
 ༢༠ ལྷ་དཔོན་ལྷ་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༡ ལྷ་དག ༢༡ བཀའ། དབུ་མ། ལ ལྷ་བ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷ་དཔུགས་ལེལ ༡ ཤོག ༢ ཤོག ༩ བཟ
 ༢༢ ལྷ་མཐུང་ལ། ཤོག ༡༤ ཤོག ༩ བཟ
 ༢༣ ལྷ་དག ༡༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ༥ རབ་རྒྱུ་ཞིབ་རྣམས་པ་རངས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ།
 ཤོག ༡༠༩ བཟ འབྲུང་རྒྱུང་མི་མཐུན།
 ༢༤ ལྷ་དག ༢༡ བཀའ། དབུ་མ། ལ ལྷ་བ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷ་དཔུགས་ལེལ ༡ ཤོག ༣༥ ཤོག ༩ བཟ
 ༢༥ རངས་པ་དང་མ་རངས་པ་ལ་འབྲུག་པ་ལྷག་རྒྱུའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༦ དཀོན་པུཌུགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༧ ལྷ་མཐུང་ལ།
 ༢༨ ལྷ་དག ༢༡ བཀའ། དབུ་མ། ལ ལྷ་བ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷ་དཔུགས་ལེལ ༡ ཤོག ༡༥ ཤོག ༢ བཟ
 ༢༩ ལྷ་དག ༢༡ བཀའ། ཤིང་བྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ལྷ་རྒྱུ་ལྷ། ལྷ་བས་དང་པོ།
 ཤོག ༡༧ ཤོག ༩ བཟ
 ༣༠ ལྷ་དག ༢༡ བཀའ། དབུ་མ། ལ ལྷ་བ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། ལྷ་དཔུགས་ལེལ ༡ ཤོག ༡༥ ཤོག ༩ བཟ
 ༣༡ ལྷ་དཔུགས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༢ ལྷ་མཐུང་ལྷ་མེས་པོའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༣ ལྷ་མཐུང་ལྷ་མེས་པོའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༤ ལྷ་དག ༣༠ བཀའ། ལྷ་མེས་པོའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༥ ལྷ་དག ༣༠ བཀའ། ལྷ་མེས་པོའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ༤༥ ཉི་མེད་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༤༦ ཞོང་མཆོངས།
- ༤༧ རྩེ་དགེ ༡༧༥༠ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས་དང་པོ།
ཕྱོག ༡༠ ཤོག ༡ བཤ
- ༤༨ རྩེ་དགེ ༡༧༥༡ བསྟན། མདོན་པ། ༡ འཕགས་པ་རྩམ་གྲོལ་ལྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། སྐབས་བཅུ་ལྔ།
ཤོག ༡༢ བཤ
- ༤༩ རྩེ་དགེ ༡༧༥༢ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༢ སློབ་དཔོན་མེད་པུའུ་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། སྐབས་དང་པོ།
ཤོག ༡༣ བཤ
- ༥༠ རྩེ་དགེ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅན། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལེལ ༥ ཕྱོག ༡༠
ཤོག ༥ བཤ
- ༥༡ ཉི་མེད་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༢ རྩེ་དགེ ༣༤༤༧ བསྟན། དབུ་ལ། བི སློབ་དཔོན་མེད་པུའུ་པོ། རྩེ་བཙུན་ལམ་སྟོན། ཕྱོག ༡༠
ཤོག ༡༡༤ བཤ
- ༥༣ རྩེ་དགེ ༤༧ བཤ། དཀོན་བཅུགས། ༨ རོད་རྒྱུངས་གྱི་ལེལ། ཤོག ༡༥༠ བཤ ལུང་ལུངས་འཐད་མིན་དབྱེད།
- ༥༤ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཤ། མདོན་ལྟེ། བ དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཤོག ༤༣ བཤ
- ༥༥ རྩེ་དགེ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅན། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལེལ ༥ ཕྱོག ༧
ཤོག ༤ བཤ
- ༥༦ སློབ་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༧ མ་དཔེར་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་གྱི་སྐབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱངས་པར་མཛད་ནའང་ལྟེ་དགེ་བསྟན་འགྲུལ་ནང་
སློབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་པའི་ཞབས་གྱི་སྐབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱངས་པ་འདིར་དེ་ལས་བཀོད།
རྩེ་དགེ་༣༤༠༡ དབུ་ལ། ༡༨ སློབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། སྐབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱན། ལེལ༡ ཤོག ༡༠༤ བཤ
- ༥༨ བྱམས་པས་ཞུས་པའི་མདོན་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༩ ལྷ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གྱི་རྩམ་གྲངས་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༦༠ ཞོང་མཆོངས།
- ༦༡ བུ་མོ་སྐྱེ་མཆོག་གི་མདོན་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ༤༩ ལྷ་དགེ ༣༤༡༡ བཟུང། དབུ་མ་ ལ་ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ་ ༡ སྟོག ༩༡ འོག ༩ བུ
 ༥༠ ལོང་མཚུངས། སྟོག ༡༢ འོག ༩ བུ
 ༥༡ ལྷ་དགེ ༣༤༤༤ བཟུང། དབུ་མ་ མ་ སྒྲོབ་དཔོན་རྩ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལེལ་ ༡ སྟོག ༩༡ འོག ༩
 ༥༢ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བཟུང། མེམས་ཅུམ་ མི རྩ་བཅུ་དྲུག་པ་མཚོན་པོ། མདོ་ལྷ་རྩ་བ། ལེལ་ ༡༥ སྟོག ༤༤
 འོག ༩༠ བུ འཇུག་རྩ་བ་མཚུངས།
 ༥༣ བཟུང། སྒྲོབ་འཇུག་མེམས་ཅུམ་ལེལ་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་མཆོད།
 ༥༤ བྱང་མེམས་ལེལ་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་མཆོད།
 ༥༥ འི་འི་ལེལ་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་མཆོད།
 ༥༦ ལྷ་དགེ ༣༤༦༡ བཟུང། དབུ་མ་ ལ་ སྒྲོབ་དཔོན་རྩ་བ་ལྷགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། མེམས་བཟུང་དང་པོ།
 སྟོག ༡ འོག ༩༠༡ བུ
 ༥༧ ལྷ་དགེ ༣༤༦༡ བཟུང། དབུ་མ་ ལ་ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ་ ༡ སྟོག ༩༩ འོག ༩ བུ
 ༥༨ ལོང་མཚུངས། སྟོག ༡༩༢ འོག ༡༤ བུ
 ༥༩ ལྷ་དགེ ༡༤༠༠ བཟུང། སྒྲོབ་འཇུག་ འི་ མཚོན་པོ་རྩ་བ། བྱང་རྩ་བ་མེམས་འཇུག། འོག ༤༡ བུ
 འཇུག་མི་མཚུངས།
 ༦༠ ལྷ་དགེ ༣༤༤༢ བཟུང། དབུ་མ་ ལི སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེམས་འཇུག་ལེལ་ བྱང་རྩ་བ་ལམ་སྒྲོན། སྟོག ༩༤
 འོག ༩༩༤ བུ
 ༦༡ སྒྲོབ་ལྷ་མདོ་ཞེས་པའི་མདོ་རྩ་བ་འཇུག་པ།
 ༦༢ ལྷ་དགེ ༤༠༤༡ བཟུང། མེམས་ཅུམ་ འི་ སྒྲོབ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། བྱང་རྩ་བ་མེམས་དཔའི་ལྷ་མ་འི་ལྷ་བ།
 འོག ༡༤༤ བུ
 ༦༣ ལྷ་དགེ ༣༤༦༡ བཟུང། དབུ་མ་ ལ་ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེལ་ ༥ སྟོག ༡༠༩
 འོག ༡༤ བུ
 ༦༤ ལྷ་དགེ ༣༤༤༤ བཟུང། དབུ་མ་ ལི སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེམས་འཇུག་ལེལ་ བྱང་རྩ་བ་ལམ་སྒྲོན། སྟོག ༩༩
 འོག ༩༩༤ བུ
 ༦༥ ལྷ་དགེ ༡༩༢ བུ། མདོ་ལྷ་ དེ་འི་འཇུག་རྩ་བ་ལེལ་ལེལ་ ༡༠ འོག ༩༩ བུ
 ༦༦ དཔོན་བཟུངས་ཀྱི་ཚེས་ཚན་ནང་ལེལ་འདི་འཇོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་མཆོད།

- ༡༠ རིག་པ་མཆོག་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༡ ཐར་བཀེན་པོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༢ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ཨ་ བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འོག ༣༧༩ ཅ།
- ༡༣ རྩེ་དགེ ༧ བཀའ། འདུལ་བ། བ འདུལ་བ་གཞུང་སྤྲུལ། འོག ༢༧༤ བཟུང་མེན་དབྱང།
- ༡༤ རྩེ་དགེ ༣༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༩ སྟོག ༡༥ འོག ༤ བ།
- ༡༥ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༡༩ འོག ༤ བ།
- ༡༦ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ཟ ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༧༩ བ།
- ༡༧ རྩེ་དགེ ༣༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༡ སྟོག ༥ འོག ༩ བཟུང་མེན་དབྱང།
- ༡༨ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་ལྷ། བ དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༤༧ བཟུང་མེན་དབྱང།
- ༡༩ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ཨ་ བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འོག ༣༧༩ ཅ།
- ༢༠ རྩེ་དགེ ༣༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༩ སྟོག ༥ འོག ༤ བ།
- ༢༡ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ཨ་ བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འོག ༣༧༩ ཅ།
- ༢༢ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ཟ ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༧༩ བ།
- ༢༣ རྩེ་དགེ ༣༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༩ སྟོག ༩༧ འོག ༧ བཟུང་མེན་དབྱང།
- ༢༤ མོ་མོང་བརྟགས་པ། རྩེ་དགེ་དབར་མ།
- ༢༥ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། མདོ་ལྷ། ཡ རྟོགས་བརྟུ་མུན་པ་རྒྱུ་པར་མེལ་བའི་མདོ། འོག ༣༧༩ བཟུང་མེན་དབྱང།
བཟུང་མེན་དབྱང། འདི་འཇུག་ལ་དགོངས་པ་མེན་ནམ་སྟུལ།
- ༢༦ རྩེ་དགེ ༤༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཕྱེགས། ཅ བྱམས་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འོག ༡༡༡ ཅ།
- ༢༧ ཡུང་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༨ སངས་རྒྱལ་མཚོ་དྲུག་ཀྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༩ ཡུང་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༣༠ རྩེ་དགེ ༤༡༤༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཀླུ་སྤྲུལ། བཞེས་སྤྱིང་། སྟོག ༡༤ འོག ༤༡ ཅ།
- ༣༡ རྩེ་དགེ ༡༩ བཀའ། བེར་བྱིན། ༡ མདོ་སྟེན་པ། འོག ༡༥ ཅ།
- ༣༢ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ཨ་ བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འོག ༣༧༩ ཅ།
- ༣༣ ཞོང་མཚུངས། འོག ༣༧༩ ཅ།

- १०६ ལྷ་དག ६६ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ཨ བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འོག १५८ ན་༧
 १०५ བོང་མཚུངས། འོག १५८ བཤ
 १०८ ཡལ་པོ་ཆེའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 १०༧ ཉི་ཁྲིའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 १०༩ བོང་མཚུངས།
 १༠༩ བོང་མཚུངས།
 ११༠ ལྷ་དག ८५ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་ལ། ཅ རྩུ་མ་མཁན་བཟང་པོ་ཡུང་བསྟན་པའི་མདོ། འོག १༧ ན་༨
 འགྱུར་མི་མཐུན།
 १११ ལྷ་དག ११ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ མདོ་སྟུང་པ། འོག ༤ ན་३
 ११२ ལྷ་དག १༧༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ སྤྱོད་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། སྤྱབས་གཉིས་པ།
 སྟོག ११ འོག ༥ བཤ
 ११३ འཇམ་དབལ་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ११६ དབལ་སྤྲས་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ११५ ལྷ་དག १༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྗང། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ३ སྟོག ११ འོག ༧ བཤ
 ११༤ ལྷ་དག ११༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨ དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་མདོ། འོག १६ ན་བཤ འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་
 པ་མིན་ནམ་སྟུམ།
 ११༧ བྱང་སའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ११༨ ལྷ་དག १༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྗང། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ३ སྟོག १६ འོག ༧ བཤ
 ཆོག་སྟེ་མི་མཐུན།
 ११༩ ལྷ་དག ६༠༡༠ བསྟན། མེས་མཆོད་མ། མི རྩེ་བརྩུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེ་རྒྱུ། ལེལ १༠ སྟོག ༧༥
 འོག १༥ བཤ
 १२༠ སྤྱོད་པོ་བཀོད་པའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 १२१ ལྷ་དག ५३ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་ལ། ཁ ཆོས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག १༧༠ ན་३
 १२२ ལྷ་དག १༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྗང། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༥ སྟོག १༩ འོག १༠ བཤ
 १२३ བོང་མཚུངས། ལེལ ༧ སྟོག १༤ འོག १༠ བཤ

༡༢༧ ཟླ་དགེ ༢༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ གྲོག ༡༡ འོག ༢༠ བུ

༡༢༨ ཟླ་དགེ ༡༠ བུ། དཀོན་པ་ཅེགས། ཅ ལག་བཟངས་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༡༥༥ བུ

༡༢༩ ཟླ་དགེ ༡༡༥ བུ། མདོ་ཟླ་ ༩ ཟམ་ཏོག་བཞོད་པའི་མདོ། འོག ༢༡༩ རྩ

༡༣༠ ཟླ་དགེ ༢༡༥༤ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག བེ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱབ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། ལེལ ༩ གྲོག ༡༩
འོག ༡༡༥ རྩ ཆོག་སྤྱ་ཅུང་མི་མཐུན།

༡༣༡ ཟླ་དགེ ༢༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ གྲོག ༢༤ འོག ༢༡ རྩ

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༢༡༤༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རྩ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། གྲོག ༡༡ འོག ༢༡ བུ

༡༣༣ ཟླ་དགེ ༤༡ བུ། དཀོན་པ་ཅེགས། ཆ འོད་སྤྱངས་གྱི་ལེལ འོག ༡༢༥ རྩ འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་
མིན་ནམ་སྟུང་།

༡༣༤ ལྷ་མོ་ལས་འདས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༣༥ ལུང་རྒྱུ་འབྱེད་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༣༦ ཟླ་དགེ ༢༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ ༤ གྲོག ༡༡༩ འོག ༡༩ རྩ

༡༣༧ ཞོང་མཆུངས། གྲོག ༡༢༡ འོག ༡༩ བུ

༡༣༨ ཞོང་མཆུངས། གྲོག ༡༡༩ འོག ༡༩ རྩ

༡༣༩ ཟླ་དགེ ༢༠༡༠ བསྟན། མེས་མེ་ཅམ། མི རྩ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་ཆུན། ལེལ ༩ གྲོག ༡༩
འོག ༤ རྩ

༡༤༠ ཟླ་དགེ ༢༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ གྲོག ༢༡ འོག ༢༡ རྩ

༡༤༡ ཞོང་མཆུངས། ལེལ གྲོག ༢༡ འོག ༢༡ རྩ

༡༤༢ ཞོང་མཆུངས། ལེལ ༤ གྲོག ༢༤ འོག ༢༡ རྩ

༡༤༣ ཞོང་མཆུངས། ལེལ ༥ གྲོག ༢༩ འོག ༡༡ བུ

༡༤༤ ཟླ་དགེ ༢༡༤༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རྩ སྤྱོད་དཔོན་ཅུ་གོ་མི། སྤྱོད་སྤྱིང་། གྲོག ༢ འོག ༢༤ བུ

༡༤༥ ཟླ་དགེ ༢༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེལ གྲོག ༢༤ འོག ༢༡ བུ

༡༤༦ ཞོང་མཆུངས། ལེལ ༤ གྲོག ༡༡༩ འོག ༡༩ རྩ

༡༤༧ ཞོང་མཆུངས། ལེལ ༥ གྲོག ༡༢༡ འོག ༢༤ བུ

༡༤༨ ལས་བརྒྱུ་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ༡༤༤ ཟླ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༡༧ འོག ༡༡ ར༥
 ༡༤༥ གོང་མཆུངས། ཟླ་ ༡༠༨ འོག ༡༤ བ༡
 ༡༤༦ གོང་མཆུངས། ཟླ་ ༡༣ འོག ༡༡ ར༣ ཆོག་ལྷ་རྩེ་མི་མཐུན།
 ༡༤༧ ཟླ་དག ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། འོག ༤༧ ར༣
 ༡༤༨ ཟླ་དག ༤༡༤༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རི་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། བཤེས་སྤྱིང་། ཟླ་ ༡༣ འོག ༤༡ ར༤
 ༡༤༩ ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ཉིང་འཛིན་རྒྱུ་པོའི་མདོ། འོག ༤༧ བ༤ འཇུར་མི་མཐུན།
 ༡༥༠ ཟླ་དག ༡༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་མ། ༨ གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ལུས་པའི་མདོ། འོག ༡༤༥ ར༧
 ༡༥༡ ཟླ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༡༥ འོག ༡༡ ར༤
 ༡༥༢ གོང་མཆུངས། ཟླ་ ༤༩ འོག ༡༡ བ༧
 ༡༥༣ ཅན་ཀའི་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༥༤ ཟླ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༡༣ འོག ༡༣ བ༣
 ༡༥༥ བསྟན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༥༦ ཟླ་དག ༣༧༧༧ བསྟན། དབུ་མ། འི སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། བསྟན་བཀུན་བརྟུས། འོག ༤ ར༡
 ༡༥༧ བསྟན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༥༨ ཟླ་དག ༤༥ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་མ། ༧ མོ་མ་བཀུས་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ འོག ༡༩ བ༤
 ༡༥༩ ཉི་ཁྲིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༦༠ ཟླ་དག ༣༧༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འི སྤྱོད་དཔོན་མང་མེ་མཛད་ལེའུ། སྤྱོད་བསྟུས་སྤྱོན་མ། འོག ༣༡ ར༣
 ༡༦༡ ཟླ་དག ༤༣༡༠ བསྟན། གསོ་བ་རིག་པ། ༩ བཞུ་ལ། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྟུས་པ། ལེའུ ༤
 འོག ༤༤ ར༧ འཇུར་མི་མཐུན།
 ༡༦༢ ཟླ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༡༥ འོག ༡༣ བ༣
 ༡༦༣ ཟླ་དག ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ མདོ་རྣམས་པ། འོག ༡༠ ར༤
 ༡༦༤ ཟླ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༡༥ འོག ༡༡ བ༣
 ༡༦༥ རྒྱ་བསྟན་མའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༦༦ ཟླ་དག ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ མདོ་རྣམས་པ། འོག ༤ བ༣
 ༡༦༧ ཟླ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༥ ཟླ་ ༧༠ འོག ༡༣ བ༥

- ༡༢༠ ཟླ་དག ༣༣༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལེལ ༥ ཟླ་ ༡༧ འོག ༡༣ བཟུང།
 ༡༢༡ ཟླ་དག ༡༡༣ བཟུང། མདོ་ཟེ། ༩ དམ་ཚེས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ལེལ ༡༣ འོག ༡༠༥ ཟུང།
 ༡༢༢ ཟླ་དག ༣༣༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལེལ ༥ ཟླ་ ༡༤ འོག ༡༣ བཟུང།
 ༡༢༣ ཟླ་དག ༡༡༣ བཟུང། མདོ་ཟེ། ༩ དམ་ཚེས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ལེལ ༡༤ འོག ༡༤༢ ཟུང།
 ༡༢༤ ཟླ་དག ༡༢༢ བཟུང། མདོ་ཟེ། ༥ ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༡༥ འོག ༡༥ བཟུང།
 ༡༢༥ ཟླ་དག ༣༣༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལེལ ༥ ཟླ་ ༢༥ འོག ༡༣ ཟུང།
 ༡༢༦ ཟླ་དག ༥༣ བཟུང། དཀོན་པ་རྟེན་མ། ༡༦ ཚེས་པདྨ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༢ ཟུང།
 ༡༢༧ ཟླ་དག ༤༡༠ བཟུང། སྐྱེས་རབས་ ༩ སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། སྐྱེས་རབས་སོག་ཅིག་པ།
 འོག ༡༤༤ བཟུང།
 ༡༢༨ ཟླ་དག ༤༢ བཟུང། དཀོན་པ་རྟེན་མ། ༨ ལུལ་འཁོར་སློབ་གྲིས་ལེལ་པའི་མདོ། འོག ༢༣༥ བཟུང།
 ༡༢༩ ཟླ་དག ༣༣༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལེལ ༥ ཟླ་ ༢༠ འོག ༡༣ ཟུང།
 ༡༣༠ ཟླ་དག ༣༤༤ བཟུང། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞིབ་རྒྱུ་པ། རབ་བྱེད་གཉིས་པ། ཟླ་ ༡
 འོག ༣༣༣
 ༡༣༡ ཟླ་དག ༤༡༤༢ བཟུང། འདུལ་བ། ༩ སློབ་དཔོན་བཟང་པོས་བྱིན། གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད།
 འོག ༣༤༡ བཟུང།
 ༡༣༢ རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༣༣ ཟླ་དག ༡༤༤ བཟུང། མདོ་ཟེ། ༦ ཚངས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༩ ཟུང།
 ༡༣༤ ཟླ་དག ༣༣༡ བཟུང། དབུ་མ། ལ སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སློབ་འཇུག ལེལ ༥ ཟླ་ ༢༡ འོག ༡༣ བཟུང།
 ༡༣༥ གོང་མཆུངས། ཟླ་ ༢༢ འོག ༡༣ བཟུང།
 ༡༣༦ གོང་མཆུངས། ཟླ་ ༢༣ འོག ༡༣ བཟུང།
 ༡༣༧ མ་དཔེར་འདུལ་བ་མེ་རྟོག་ཐེང་བ་ཞེས་བྱངས་ཀྱང་འདུལ་བ་ཚིག་ལེལ་བྱས་པར་བཞགས་པ་འདིར་དེ་ལས་བཀོད།
 ཟླ་དག ༤༡༢༣ བཟུང། འདུལ་བ། ༩ སློབ་དཔོན་སྐུ་ལྷ། འདུལ་བ་ཚིག་ལེལ་བྱས་པ། འོག ༣༢ བཟུང།
 ༡༣༨ ཟླ་དག ༤༢ བཟུང། དཀོན་པ་རྟེན་མ། ༨ ལུལ་འཁོར་སློབ་གྲིས་ལེལ་པའི་མདོ། འོག ༢༤༣ ཟུང།
 ༡༣༩ ཟླ་དག ༡༡༤༤ བཟུང། བསྐྱོད་ཚོགས། ༡ ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྐྱོད་པ། ཟླ་ ༡༣ འོག ༡༤༢ ཟུང།
 ༡༤༠ དཀོན་པ་རྟེན་མ་གྱི་ཚེས་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༩༡ རྩོམ་པའི་ལོ་ ༥༣ ཡུལ་ལ་ དཀོན་པ་ཆེ་བའི་ལོ་ ལ་ ཆོས་པ་ལུ་པའི་མདོ་ རྩོམ་ ༡༩༢ ལ་ ༣

༡༧༩ རྩེད་པོ་ ༩༨༡། དཔུང་། ལ། རྩོད་པོ་མེད་པ་། རྩོད་པོ་ལ། རྩོད་པོ་ ༩༨ རྩོད་པོ་ ༡༧ རྩོད་པོ་ ༡༧ རྩོད་པོ་

1993 ཟེའུ་གི་ 10-10 འཕྲུག་ སེམས་ཅན་ མི་ རྩོམ་པ་ལྷན་པ་མགོན་པོ་ མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ མེད་ 6 ལྷན་ 1
ལྷན་ 6 རེ

[illegible][illegible]

१८८ गोंदः अर्जुनः ॥ अत्र ५ मूला ५५ मेषा १२८ म३ कौशुभः ॥

[illegible][illegible]

༡༩༧ ཟླ་དག ༤༠༧ དུས་ན། མདོ་འབྲེལ། རི་རྒྱུ་དང་རྫོག་དུས། བོད་རྒྱ་རྒྱུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷན་པུ་ཆེད་འབྲེལ། སྟག་ ༥༠༧ནས
 ༥༠༠ གོང་མཚུངས། སྟག་ ༡༥༠ ནས་ ལྷུ་ལ་མི་རྒྱུད།

༡༠༡ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

༡༠༩ མདོ་དྲུག་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༠༩ གཞུང་ལ་བསྟོད་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

१०५ श्रीनगो ६०१० नमस्त्रा शिवायतना। श्री पञ्चवृत्ताय नमः। अर्धश्रीकृत। यद्वा १२ श्रीग ३७
मैत्र १५ न९ अष्टमश्रीकृत।

१०५ བོད་མཆོད་སྐྱོལ། སྟོན་ ༥༠ བོད་ ༡༣ ཅན

१०७) छेदको ८०१० चङ्गा। खेसखेट्या। श्री गुरुप्रसादात्मकोपा। भद्रछेत्तु। मेय १९
मैमा ११ ५५

[illegible]

༡༠༩ རྩམ་སྒྲུང་མདོན་བྱུང་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༠ ཟླ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དུས་མ། ལ རྩོམ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། རྩོད་འཇུག ལེལ ༧ རྩོག ༡༤ བོག ༡༡ རྟ།

༡༡༡ ཟླ་དགེ ༡༧༥༤ བསྟན། རྩིང་ཡིག ག མགོན་པོ་ཁྲུ་ཐུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༧ རྩོག ༧༠

བོག ༡༡༠ བལ

༡༡༢ ཟླ་དགེ ༡༧༥༤ བསྟན། རྩིང་ཡིག ང་ རྩོམ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། རྩོམ་རྩིང་། རྩོག ༡༧ བོག ༧༧ རྟ།

ཆོག་སྒྲུང་མི་མཐུན།

༡༡༣ ཟླ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དུས་མ། ལ རྩོམ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། རྩོད་འཇུག ལེལ ༥ རྩོག ༡༡ བོག ༡༡ རྟ།

༡༡༤ ཟླ་དགེ ༡༤༠ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། མ ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བསྟན་པའི་མདོ། བོག ༡༧༥ བཟ

༡༡༥ ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། འ ཐུང་པ་ཆེན་པོ་ཕྱགས་པ་ཐུ་རྩུས་པའི་མདོ། བོག ༡༣༧ བཟ

༡༡༦ ཟླ་དགེ ༡༧༩ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། བོག ༡༠ བཟ འབྱུང་མི་མཐུན།

༡༡༧ དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༨ དགོན་བརྟེན་ས་ཀྱི་ཆོས་ཆོན་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༩ ཟླ་དགེ ༡༧༥༤ བསྟན། རྩིང་ཡིག ང་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ཐུབ། བཤེས་རྩིང་། རྩོག ༤ བོག ༧༡ རྟ།

༡༢༠ ཟླ་དགེ ༧༠༡༠ བསྟན། བཤེས་ཅུམ། བེ རྩོད་ཐུན་བྱུས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྒྲེ་རྩུན། ལེལ ༡༧ རྩོག ༧༩

བོག ༡༣ རྟ།

༡༢༡ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡༧ རྩོག ༡ བོག ༡༡ རྟ།

༡༢༢ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡༧ རྩོག ༧ བོག ༡༡ རྟ།

༡༢༣ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡༧ རྩོག ༧ བོག ༡༡ བཟ

༡༢༤ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡༧ རྩོག ༡༧ བོག ༡༡ བཟ

༡༢༥ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡༠ རྩོག ༡༤ བོག ༡༣ བཟ

༡༢༦ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡༧ རྩོག ༡༥ བོག ༡༡ བཟ

༡༢༧ འཇིག་རྟེན་འཛོན་གྱིས་དྲི་ས་པས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༢༨ ཟླ་དགེ ༧༠༡༠ བསྟན། བཤེས་ཅུམ། བེ རྩོད་ཐུན་བྱུས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྒྲེ་རྩུན། ལེལ ༡༧ རྩོག ༡༧

བོག ༡༣ རྟ།

༡༢༩ བོང་མཚུངས། རྩོག ༡༧ བོག ༡༣ བཟ

१९० རྩེད་པོ ༤༠༡༠ བརྩུན། སྐུ་མཁའ་འཕྲིན། བེ་རྩེ་བརྩུན་བུ་མཁའ་མགོན། མདོ་རྩེ་བུན། བེ་ལུ་༡༡ རྩེ་ག ༥ རྩེ་ག ༡༤ རྩེ་

༡༣༡ མདོ་འདི་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།

༡༩༩ མེད་ཤེ ༢༡༩༥ བསྟན་པ། འདུལ་བ། ལུ རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། གཞི་མཆོག་ཅན་ཡོད་པར་རྒྱལ་བའི་དཔེ་ལྟར་ལྟ་
ཆོག་ལེད་ཀྱང་ལྟར་བའི་འགྲེལ་བ། བོག་ལྟ་ ༣༡

༢༣༣ བ་སྒྲེ་ལུང་ལུང་འདི་འཕྲོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༩ རྗེ་དགོ ༣༥། དབང་མ། ཨ་ རྒྱུ་དཔྱི་ཁྲི་ལྷ། རྒྱུ་དཔྱི་ཁྲི་ལྷ། ༧ རྒྱུ་དཔྱི་ཁྲི་ལྷ། ༩ རྒྱུ་དཔྱི་ཁྲི་ལྷ། ༡༠ བར

११५ छेदको ७१५५ पङ्क्ति। छेदको को अक्षरको संख्या। रिक्रैडको संख्या। यो ७ अक्षरको संख्या ११११ ३३

१३७ རྩོམ་པའི་ལོ་ བཀའ་ དཔྱད་བཞུགས། མ རོད་རྒྱ་རམ་ཁྱི་མེད། རོག་ ༡༩༥ བ་༩ ལྷུང་མི་མཆོག།

१९७७ ལྷོ་ལོ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི་རྩེ་བརྩུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྩེ་རྩུན། ལུ་ ༡༧ མོ་ ༡༤
ཤོག १९ ३९

༡༩༩ མེད་ཀེ ༤༠༩༥ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱ མྱོང་དཔོན་དུས་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན། གནས་བཞིན།
 མྱོག་༡༩ སྟོག་༡༡ ར་ལ

३१८ श्रीरामो ७५२ पञ्चमः । श्रीरामो नः सर्वत्र प्रसिद्धः । पद्मेष्टुतिः । श्रीं ग ७ श्रीं ७५३

[illegible]

༡༧) བོད་མཚུངས། ཟ൬ ༡) བོད་ ༡༡ ནེ

༡༧༡ མདོ་འདི་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།

༡༩༩ རྟེན་གཤམ་ ༡༩༩ བཀའ། མཛེས་ཤི། མ་ རྟེན་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཚུ་མཁམ། ཡེ་ལུ་ ༡༠ རྟེན་ ༡༩༩ ཏུ།

[illegible]

1944 རྟེན་པོ་ 3527 བརྟན། དུས། 2 རྩོམ་དཔྱད་ཞིབ་ལྟ། རྩོད་ལྟུགས་ ཡེ་ལུ 6 རྩོམ་ 9 བོན་ 12 བཤ

[illegible][illegible]

༡༤༩ ལོང་མཚུངས། ལེའུ ༤ ཟློག ༡༠༩ རོག ༡༩ བ༩

१९८ ཟླ་དག ११༡༡ བསྟན། དབུམ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེའུ ༤ སྟོག १༡ སྟོག १५ ३༡
 १५༠ ཟླ་དག ༤༠१९ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་མཐུམ། སྟོག १༤༤ སྟོག ༤१ ३५
 १५१ ཟླ་དག ११༡༡ བསྟན། དབུམ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེའུ ༤ སྟོག १༠༤ སྟོག ११ ༤༤
 १५२ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག ༤१ སྟོག १༤ ३५
 १५३ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག ༤༡ སྟོག १༤ ༤༡
 १५༤ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག ༤༡ སྟོག १༤ ३༥
 १५༥ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག १༠༠ སྟོག ११ ༤१
 १५༦ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག ༡༤ སྟོག १༤ ༤༡
 १५༧ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག ༤༠ སྟོག ११ ३༥
 १५८ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག १༠ སྟོག १५ ३༡ རྒྱུར་མི་མཐུན།
 १५༩ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག ३༡ སྟོག १५ ༤༤
 १༤༠ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག १५༡ སྟོག १༤ ༤༡
 १༤༡ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག १༤ སྟོག १५ ३१
 १༤२ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༤ སྟོག १३३ སྟོག १༠ ३१
 १༤३ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༧ སྟོག १ སྟོག १༠ ३༤
 १༤༤ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༧ སྟོག १ སྟོག १༠ ३༤
 १༤༥ ཞོང་མཆུངས། ལེའུ ༧ སྟོག १ སྟོག १༠ ३༤
 १༤༦ ཟླ་དག ༤༠༤༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུལ། ལེའུ १ སྟོག ༤༤ ३༡
 १༤༧ ལྷར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 १༤༨ ཟླ་དག ༤༠१༠ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུན། ལེའུ १༧
 སྟོག १३ སྟོག १३ ३५
 १༤༩ ཞོང་མཆུངས། སྟོག ३༤ སྟོག १३ ३१
 १༥༠ ཟླ་དག १ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ མོ་མོར་ཐར་པའི་མདོ། སྟོག १ ༤३
 १༥༡ དཔེན་པའི་གཏམ་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།
 १༥२ ཟླ་དག ११༡༡ བསྟན། དབུམ། ལ སྒྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། སྒྲོབ་འཇུག ལེའུ १ སྟོག ༧༤

ਸੋਧ ੧੬ ਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ

१७३ श्रीरामो ९१२२ पञ्चमः ॥ श्रीरामो नः सर्वभूषणः ॥ पञ्चमः ॥ श्रीरामो ९१२३

१२७ गोंदः अकुंदसा। सुंग ३५ सेरा ७१ रुथ

१७५ स्त्रोतयो ८१४२ यङ्कु। श्रीरक्षिता ये व्यक्तीकृत्याः सन्ति मेदेयं । वेत्ता ३ योगे ९

ཤོག ༡༡༩ བ༡ རྟོག་ལྷ་ཁྱེད་མི་མཁུན།

३१७८ श्रीदत्ते ३१७९ यशुव। नसुव। य श्रौयदसोविमश्रु। श्रौतमहृष। यशु १ श्रौत ११ मेष १६ व५

१७७ བོད་མཚུངས། ཟ෍་ག ༩ རྟོག १३ བཤ

༡༧༤ བོད་མཚུངས། སྟོག ༡༩ བོག ༡༩ ངམ

༡༥༧ བོད་མཚུངས། རྒྱུ་ཡི་ བོད་ ༡༡ བཟ

११० षोडशकुटुम्बः। श्लोक १७ संज्ञा १७ व१

१११) རྩེད་མོ་ ११ཡ་ དགའ། མདོ་རྩེ། ར་ དགོན་མཆོག་ལ་ཐ་མདོ་གཤི་མདོ། བོག १७१ དལ་ འཇུག་ཕུང་མི་མཇུག།

१११ དཔེན་པའི་གངས་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

११३ श्रीदश ३१७७ यशुका दशुका य श्रुतदशुकीयशुका श्रुतदशुका यशुका १ श्रुत १५ श्रुत १९ यशुका

१५९ ལོང་མཚུངས། ཟླ་ ༣ ཉེ ༣༩ ལ་

१५ श्रीरामो ७१३ यशुदा श्रीनंदीम नः श्रीवर्द्धनः उग्रमोक्षी श्रीनंदीनः श्रीग ५२ श्री ५० ३६

[illegible]

१२७ श्रीरामो ७९३ मङ्गल। श्रीनक्षत्रा नः श्रीमन्मन्त्रमुखायै। श्रीमान्। श्रीं ७० श्रीं ५० ७७

༡༩༩ རྩེད་པོ་ ༩། བཀའ། དཔོན་བརྩེགས། ང་ དཔོན་མཆོག་གི་ཐ་མཛོད་གི་མདོ། བོག ༡༩༥ ཟླ

༡༩ རྩེད་པོ་ ༡༩^མ བཀའ། མདོ་མེ། ༥ ཏིང་འེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཡེ་ལྷ། ༦ རོག་ ༡༥ བཀ ༥༥

ལེའུ ༣༤ རྟོག ༡༡^མ ༣༡ ལུང་ཁུངས་འབྲང་མིན་དུ་དྲུ།

༡༧༠ རྟེན་མོ་ ༡༧༧༧ བརྩམ་། དུས་མ། བི་ལྷོ་བ་དེ་ལོ་མ་ར་མོ་མ་ར་དེ་ལོ་མ། ལྷ་རྩལ་ལམ་རྩོན། རྟོག་ ༩༠

प्रेष १६० ३१

༡༧༩ རྩེད་གོ་ ༣༣༧༣ བསྟན། བེར་ཕྱིན། ༥ རྩོམ་དཔོན་མཆོག་ལ་ཟུང་པོ། མདོ་རྩོམ་མ་ལུ་ཕྱི་ལུ་ལུ་ལུ།

ལྷན་པ་བཞི་པ། མོ་ག ༡༡༥ བཤ

[illegible]

སྟོག ༡༧ བལ

༡༧༩ ཟླ་དག ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཅ ལྟར་གསལ་གསལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༩ སྟོག ༧༩ རྣ

༡༧༩ ཟླ་དག ༡༩ བཀའ། བེར་ཕྱིན། ༧ མདོ་ཟླ་དག། སྟོག ༡༧ བལ

༡༧༩ ཟླ་དག ༩༠༩༠ བཟུན། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་ཟུན། ལེའུ ༡༧ སྟོག ༩༧
སྟོག ༩༩ རྣ

༡༧༩ བོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༧ སྟོག ༡༡ སྟོག ༡༧ རྣ

༡༧༧ བོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༧ སྟོག ༩༠ སྟོག ༩༩ རྣ

༡༧༩ ཟླ་དག ༩༧༧༩ བཟུན། བེར་ཕྱིན། ༩ སྟོང་དོན་སྤྱི་བཟང་པོ། མདོ་དོན་སྤྱི་བཟང་པོ།
སྤྱི་བཟང་པོ། སྟོག ༡༡༧ རྣ

༡༧༧ ཟླ་དག ༩༠༩༠ བཟུན། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ཟུང་སྤྱི། ལེའུ ༧ སྟོག ༧
སྟོག ༧༩ རྣ

༡༠༠ ཟླ་དག ༡༡༩༩ བཟུན། བཟོད་ཆོག་སྤྱི། ༧ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱི། བསམ་མི་བྱེད་པ་བཟོད་པ། སྟོག ༧༩ བལ

༡༠༡ ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མདོ། ལེའུ ༧ སྟོག ༩༠ བལ

༡༠༩ ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མདོ། སྟོག ༡༧༠ རྣ

༡༠༩ ཟླ་དག ༩༠༩༠ བཟུན། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་ཟུན། ལེའུ ༡༩ སྟོག ༡༩
སྟོག ༡༧ རྣ

༡༠༩ བེ་ཤེས་སྤྱི་བཟང་པོ་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བཟོད།

༡༠༧ ཟླ་དག ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཅ མདོ་ཟླ་དགོངས་འགྲེལ། ལེའུ ༧ སྟོག ༩༩ རྣ

༡༠༧ ཟླ་དག ༩༠༩༠ བཟུན། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་ཟུན། ལེའུ ༡༩ སྟོག ༡༧
སྟོག ༡༧ རྣ

༡༠༧ ཟླ་དག ༩༠༧༧ བཟུན། མདོ་ཟླ། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མདོ། ཆོས་མདོ་པ་མཛོད། གནས་བཟུན་པ།
སྟོག ༩༩ སྟོག ༩༩ རྣ

༡༠༩ ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མདོ། ལེའུ ༩༩ སྟོག ༩༩༩ རྣ

༩༩༠ ཟླ་དག ༩༩༩༩ བཟུན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱི། ཅ་བ་ཤེས་པ། བཟུང། ༩༩ སྟོག ༩
སྟོག ༡༩ བལ

- ༣༡༠ ལྷེ་དགེ ༥༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ༨ ཡབ་སྐུ་མཐུང་པ་བའི་མདོ། ཤོག ༤༡ བཟུང་
 ༣༡༡ ལྷེ་དགེ ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ས་ རྫོང་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས། སྟོག ༩ ཤོག ༩ བཟུང་
 ༣༡༢ ལྷེ་དགེ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅན་མ། བེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་གདད། ཡེལ ༡
 ཤོག ༤༤ བཟུང་མེ་མཐུན།
 ༣༡༣ ལྷེ་དགེ ༣༤༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཁྲུ་ཁྲུ་བ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༥ སྟོག ༩
 ཤོག ༡༡ བཟུང་
 ༣༡༤ བོང་མཚུངས། སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༡ བཟུང་
 ༣༡༥ བོང་མཚུངས། སྟོག ༤ ཤོག ༡༡ བཟུང་
 ༣༡༦ ལྷེ་དགེ ༣༤༢༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཁྲུ་ཁྲུ་བ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ། སྟོག ༤༢ ཤོག ༢༢ བཟུང་
 ༣༡༧ ལྷེ་དགེ ༣༤༢༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཁྲུ་ཁྲུ་བ། ཅུང་བསྟོན། སྟོག ༡༩ ཤོག ༢༢ བཟུང་
 ༣༡༨ ལྷེ་དགེ ༣༤༢༡ བསྟན། དབུ་མ། ས་ རྫོང་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས། སྟོག ༡༩ ཤོག ༢༢ བཟུང་
 ༣༡༩ རྫོན་པས་ཞུས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༢༠ རྫོག་ཅན་འཛོན་གྱིས་ལུས་པ་བརྟེན་པ་ཞེས་པའི་བརྟེན་པ་འདི་ངོས་འཛོན་མ་བྱུང་།
 ༣༢༡ ལྷེ་དགེ ༣༤༢༡ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྫོང་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། རྫོང་འཇུག ཡེལ ༩ སྟོག ༩ ཤོག ༢༡ བཟུང་
 ༣༢༢ ལྷེ་དགེ ༡༠༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཅ མདོ་ལྷེ་དགོངས་འགྲེལ། ཤོག ༡༤ བཟུང་
 ༣༢༣ རྫོང་ལུང་པ་བའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༢༤ ལྷེ་དགེ ༡༤༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ཁྲུ་བ། བྱང་རྒྱུ་མེས་པ་འགྲེལ། ཤོག ༤༠ བཟུང་
 ༣༢༥ ལྷེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ཁྲུ་བ། རིམ་ལྷ། རིམ་པ་ལྷ་བ། ཤོག ༤༤ བཟུང་
 ༣༢༦ བྱམས་པས་ཞུས་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༢༧ ལྷེ་དགེ ༣༤༢༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོང་དཔོན་རྒྱ་པ་ཀྲགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་པ་ལྷེ་དུག་པ།
 སྟོག ༢༩ ཤོག ༢༠༥ བཟུང་
 ༣༢༨ ལྷེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ རྫོང་དཔོན་དེམ་གཉིས་གཉིས། མདོན་པ་མཛོད། གནས་དུག་པ། སྟོག ༤
 ཤོག ༡༥ བཟུང་
 ༣༢༩ ལྷེ་དགེ ༤༡༢༥ བསྟན། རྫོང་མ། བེ རྫོང་དཔོན་ཉི་མ་སྐུ་མཐུང་། རྫོང་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ལེ་ལེ་
 གསུམ་པ། ཤོག ༤ བཟུང་

३७८ गोंदः अर्जुनस्य। मेष १७ ३१

༣༥༠ རྩེ་དགེ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་མེ། ཞ རྩེ་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། འོག ༡༥༩ ན༩ འཇུག་མི་མཐུན།

༣༥༡ རྩེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་མེ། ཅ འདྲ་རག་ཤིགས་པའི་མདོ། འེལ ༡ འོག ༡༩༠ ན༩

༣༥༢ རྩེ་དགེ ༡༩༩ བཟུན། དཔུམ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡ རྫོག ༡
འོག ༡ ན༩

༣༥༣ རྩེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་མེ། ཅ འདྲ་རག་ཤིགས་པའི་མདོ། འེལ ༡ འོག ༥༩ བ༥

༣༥༤ རྩེ་དགེ ༤༡༩༡ བཟུན། རྩིང་ཡིག ར་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྒྲིང་། རྫོག ༡༠༩ འོག ༤༥ བ༥

༣༥༥ རྩེ་དགེ ༡༩༩༩ བཟུན། དཔུམ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༥ རྫོག ༡
འོག ༡༧ ན༥

༣༥༦ བོང་མཚུངས། རྫོག ༡ འོག ༡༧ ན༥

༣༥༧ བོང་མཚུངས། རྫོག ༡ འོག ༡༧ ན༥

༣༥༨ བོང་མཚུངས། རྫོག ༡ འོག ༡༧ ན༥

༣༥༩ བོང་མཚུངས། རྫོག ༡ འོག ༡༧ ན༧

༣༦༠ བོང་མཚུངས། རྫོག ༥ འོག ༡༧ བ༡

༣༦༡ བོང་མཚུངས། རྫོག ༥ འོག ༡༧ བ༡

༣༦༢ བོང་མཚུངས། རྫོག ༥ འོག ༡༧ བ༢

༣༦༣ རྩེ་དགེ ༡༩༩༠ བཟུན། དཔུམ། འ རྫོང་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། དཔུམ་ཆོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༥
འོག ༡༩༩ བ༧

༣༦༤ བོང་མཚུངས། འོག ༡༩༩ ན༡

༣༦༥ བོང་མཚུངས། འོག ༡༩༩ ན༡ འཇུག་མི་མཐུན།

༣༦༦ བོང་མཚུངས། འོག ༡༩༩ ན༥

༣༦༧ རྩེ་དགེ ༤༠༥༩ བཟུན། མདོན་པ། ལ རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ།
འོག ༧ བ༧

༣༦༨ རྩེ་དགེ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་མེ། ཆ ལྷ་ལུའི་ལྷང་པའི་མདོ། འོག ༡༡༩ བ༩

༣༦༩ བོང་མཚུངས། འོག ༡༡༥ བ༡ འཇུག་མི་མཐུན།

༣༧༠ རྩེ་དགེ ༤༠༥༩ བཟུན། མདོན་པ། ལ རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ།

༡ རྩེད་གེ ༣༤༠ བཀའ། རྒྱུད། ༧ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། མོག ༥ བ།

- ༤ ལྷ་དག ༡༧༠༧ བཟླ། རྒྱ་དྲེལ། ཙ སྤྲོ་དཔོན་ཉི་ཤེས་མལ། རྩལ་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་མ། ཤོག ༡༥ བ ༩
- ༩ གསང་བ་བྱུང་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༤ དབང་ཆེན་པོའི་ལུང་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༥ ལྷ་དག ༡༩༩ བཟླ། རྟིང་རྒྱད། ཁ གསང་སྟིང་། ལེལ ༩ ཤོག ༡༡༩ བ ༡
- ༦ རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ལེན་པའི་རྒྱད་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༧ རིམ་གསུམ་གྱི་རྒྱད་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༨ རྩོམ་འབྲུང་བ་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༩ མ་དཔེར་གསང་འདུས་ཞེས་དྲངས་ཀྱང་ཀྱའི་རྩོམ་ནང་བཞགས་པ་འདིར་དེ་ལས་བཞོད། ལྷ་དག ༤༡༧ བཟླ།
རྒྱད། ང ཀྱའི་རྩོམ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེལ ༩ ཤོག ༤ བ ༤
- ༡༠ ལྷ་དག ༡༩༠ བཟླ། རྟིང་རྒྱད། ཀ ལེ་ཤེས་རམ་པ་གྲོག་གི་འཁོར་ལའི་མདོ། ལེལ ༤ ཤོག ༩༠༠ བ ༤
- ༡༡ ལྷ་དག ༢༤༠ བཟླ། རྒྱད། ཀ འཇམ་དབལ་མཚན་བརྟེན། ཤོག ༤ བ ༡
- ༡༢ རྩལ་འབྲུལ་དྲ་བ་ཆེན་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༣ ལྷ་དག ༡༩༩ བཟླ། རྟིང་རྒྱད། ཁ གསང་སྟིང་། ལེལ ༩ ཤོག ༡༡༩ བ ༤
- ༡༤ ལྷ་དག ༡༩༩ བཟླ། རྟིང་རྒྱད། ཀ ཀུན་བྱིད་རྒྱལ་པོ། ལེལ ༡༩ ཤོག ༩༧ བ ༥
- ༡༥ ལྷ་དག ༡༩༩ བཟླ། རྟིང་རྒྱད། ཁ གསང་སྟིང་། ལེལ ༩ ཤོག ༡༡༩ བ ༩
- ༡༦ རྩལ་འབྲུལ་དྲ་བ་ཆེན་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༧ འབྲུམ་ལྷ་ཞེས་པའི་གཞུང་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༡༨ ལྷ་དག ༤༡༧༧ བཟླ། རྒྱ་དྲེལ། ཁ་སྒྲོང་། བེ་ཅིང་། མ སྤྲོ་དཔོན་པེ་མ་ལ། གསང་ཐིག་མན་རག་གི་
འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༩༩ བ ༩
- ༡༩ བོང་མཆུངས། ཤོག ༡༩༩ བ ༩
- ༢༠ བོང་མཆུངས། ཤོག ༡༩༩ བ ༤
- ༢༡ བོང་མཆུངས། ཤོག ༡༩༩ བ ༧
- ༢༢ ལྷ་དག ༢༤༠ བཟླ། རྒྱད། ཀ འཇམ་དབལ་མཚན་བརྟེན། ཤོག ༤ བ ༩
- ༢༣ ལྷ་དག ༤༡༧ བཟླ། རྒྱད། ང ཀྱའི་རྩོམ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེལ ༡ ཤོག ༩ བ ༤
- ༢༤ ལྷ་དག ༤༠༩༤ བཟླ། མེས་མཚམ། མི རྩོམ་འབྲུག་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་ཐུམ། ལེལ ༡ ཤོག ༥༤ བ ༩

- ༡༥ མེ་དགོ ༡༩༩༧ བཟུང། རྒྱད་འགྲེལ། མི གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི། ཤོག ༣༧ བཟུང།
 ༡༦ མེ་དགོ ༤༦༣༧ བཟུང། རྒྱད་འགྲེལ། མ རྒྱུ་བ་དཔོན་པི་མ་ལ། གསང་ཐེག་གི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༧༩ བཟུང།
 ༡༧ ཐག་གུག་ས། མེ་དགོ་དཔར་མ།
 ༡༨ མེ་དགོ ༤༠༩༤ བཟུང། མེ་མས་ཅམ། མི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་མུ། ལེལ ༡ ཤོག ༥༧ བཟུང།
 ༡༩ མེ་དགོ ༡༩༠ བཟུང། རྩེ་བཙུན། ༡ ལེ་ཤེས་རྩམ་པ་གྲོག་གི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ལེལ ༩ ཤོག ༡༠༡ བཟུང།
 ༢༠ མེ་དགོ ༡༩༩ བཟུང། རྩེ་བཙུན། ༡ གསང་སྤྱིང། ལེལ ༩ ཤོག ༡༡༡ བཟུང།
 ༢༡ གུན་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༢ མེ་དགོ ༡༩༡ བཟུང། རྩེ་བཙུན། ༡ གསང་འདུས་ཅུ་རྒྱུད། ལེལ ༩ ཤོག ༡༩ བཟུང།
 ༢༣ ལུང་འདི་ལེ་ཤེས་རྩམ་པའི་གྲུབ་ཐབས་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༤ མེ་དགོ ༡༩༩ བཟུང། རྩེ་བཙུན། ༡ གུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེལ ༣༤ ཤོག ༣༧ བཟུང།
 ༢༥ བོང་མཆོང་ས། ལེལ ༤༩ ཤོག ༤༩ བཟུང།
 ༢༦ མེ་དགོ ༡༩༩ བཟུང། རྩེ་བཙུན། ༡ གསང་སྤྱིང། ལེལ ༤ ཤོག ༡༡༤ བཟུང།
 ༢༧ རྒྱ་འབྲུལ་བྱ་བའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༨ རིམ་ལུང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༩ མེ་དགོ ༡༩༩ བཟུང། རྒྱད། ༡ མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ། ལེལ ༤༧ ཤོག ༡༩༤ བཟུང།
 ༣༠ རོ་རྩེ་གསང་བའི་རྒྱད་ཞེས་པ་དོས་འཛོན་མ་བྱུབ།
 ༣༡ མེ་དགོ ༡༤༩༡ བཟུང། རྒྱད་འགྲེལ། མ རོ་རྩེ་འཕྲུབ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་
 མདོར་བཟུང་པ། ཤོག ༡༡༩ བཟུང།
 ༣༢ མེ་དགོ ༡༩༩ བཟུང། རྩེ་བཙུན། ༡ གསང་སྤྱིང། ལེལ ༩ ཤོག ༡༩༡ བཟུང།
 ༣༣ བོང་མཆོང་ས། ལེལ ༡༠ ཤོག ༡༩༡ བཟུང།
 ༣༤ རྩེ་བཙུན་འབྲུལ། ༨ དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་དམ་ཚིག་བཞོད་པའི་རྒྱད། ལེལ ༡ ཤོག ༡༤༤ བཟུང།
 ༣༥ རོ་རྩེ་ཁང་བྱ་བ་ཕྱེགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་པ་དོས་འཛོན་མ་བྱུབ།
 ༣༦ དམ་ཚིག་མཚོག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༧ བོང་མཆོང་ས།
 ༣༨ བོང་མཆོང་ས།

- ༤༩ གསེར་གྱི་ཁང་ཁུ་བཅུགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་པའི་རྒྱད་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༥༠ དཔལ་ཉི་ལྔ་བཅུགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་མེ་དགོ་བཀའ་འཁྱུར་ནང་མི་བཞུགས་ཀྱང་བྱི་འོ་རྒྱུད་འཁྱུར་ནང་མིན་པོ་ཆེ་ཉི་ལྔ་
 བཅུགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༥༡ འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་བཅུགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་མེ་དགོ་བཀའ་འཁྱུར་ནང་མི་བཞུགས་ཀྱང་བྱི་འོ་རྒྱུད་འཁྱུར་ནང་མིན་པོ་ཆེ་
 འཁོར་ལོ་བཅུགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༥༢ གོང་མཆུངས།
 ༥༣ གོང་མཆུངས།
 ༥༤ དམ་ཚིག་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྒྱད་གྱི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༥༥ དུག་རྒྱ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་རྒྱད་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༥༦ སྤྱིང་པོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་ལེན་པའི་རྒྱད་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༥༧ གན་མ་ལུགས་མེ་འབར་བའི་རྒྱད་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༥༨ དམ་ཚིག་བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༥༩ སེལ་གྱི་ཁང་ཁུ་བཅུགས་པའི་རྒྱད་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༦༠ བུ་རྟོ་ཡངས་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༦༡ རྟིང་མ་རྒྱད་འཁྱུར། ང་ དམ་ཚིག་བཀོད་པའི་རྒྱད། ལེའུ་ ༤ རྟོག་ ༡༩༤ བ༤
 ༦༢ གོང་མཆུངས། རྟོག་ ༡༩༣ བ༣
 ༦༣ བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་མེ་སྦྱོར་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༦༤ རྟིང་མ་རྒྱད་འཁྱུར། ང་ དམ་ཚིག་བཀོད་པའི་རྒྱད། ལེའུ་ ༤ རྟོག་ ༡༩༤ བ༡
 ༦༥ མེ་དགོ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱད། ང་ རྫོ་རྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱད། རྟོག་ ༤༡ བ༡
 ༦༦ རྟིང་མ་རྒྱད་འཁྱུར། ང་ དམ་ཚིག་བཀོད་པའི་རྒྱད། ལེའུ་ ༤ རྟོག་ ༡༩༤ བ༣
 ༦༧ གོང་མཆུངས། རྟོག་ ༡༩༤ བ༧
 ༦༨ གོང་མཆུངས། རྟོག་ ༡༩༤ བ༧
 ༦༩ གོང་མཆུངས། རྟོག་ ༡༩༤ བ༧
 ༧༠ མེ་དགོ ༤༡༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ལ གསལ་སྤྱིང་། དམ་ཚིག་གི་ལེའུ་ རྟོག་ ༡༣༠ བ༣
 ༧༡ གོང་མཆུངས། དམ་ཚིག་གི་ལེའུ་ རྟོག་ ༡༣༠ བ༣

- [illegible]

- १८ ཟླ་དག १३० བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ ཡེ་ཤེས་རྩམ་བསྟོག་གི་འཁོར་ལོ་མདོ། ལེའུ ༥ འོག ३०६ བཟ
 १९ ཟླ་འབྲུལ་དྲ་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 १८ ཟླ་དག १३० བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ ཡེ་ཤེས་རྩམ་བསྟོག་གི་འཁོར་ལོ་མདོ། ལེའུ ༥ འོག ३०५ བཟ
 १९ ཟླ་འབྲུང་རྒྱལ་པའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༠༠ ཟླ་དག १३१ བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ གསང་སྟོང་། ལེའུ ༩ འོག ༡३० བཟ
 ༡༠༡ དམ་ཚིག་བཀོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༡༠२ ཟླ་དག १ བཀའ། འདུལ་བ། ༣ རོ་མོར་ཐར་པའི་མདོ། འོག १० བཟ
 ༡༠३ ཟླ་དག १३१ བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ གསང་སྟོང་། ལེའུ ༡༩ འོག ༡३० བཟ
 ༡༠। བོང་མཆུང་ས། འོག ༡३० བཟ
 ༡༠५ ཟླ་དག १३१ བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༥० འོག ༤१ བཟ
 ༡༠६ ཟླ་དག ।।११ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ རྟོག་དཔོན་པེ་མ་ལ། གསང་ཐིག་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ།
 འོག ༡༩। བཟ
 ༡༠१ བོང་མཆུང་ས། འོག ༡༩। བཟ
 ༡༠२ བོང་མཆུང་ས། འོག ༡༩५ བཟ
 ༡༠༩ བོང་མཆུང་ས། འོག ༡༩५ བཟ
 ༡༡० བོང་མཆུང་ས། འོག ༡༩। བཟ
 ༡༡༡ བོང་མཆུང་ས། འོག ༡༩। བཟ
 ༡༡२ ཟླ་དག १३१ བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ གསང་སྟོང་། ལེའུ ༥ འོག ༡༡५ བཟ
 ༡༡३ བོང་མཆུང་ས། ལེའུ ༡३ འོག ༡३३ བཟ
 ༡༡। ཟླ་དག १३१ བཀའ། རྟིང་རྒྱད། ༡ གསང་སྟོང་། ལེའུ ३ འོག ༡༡३ བཟ
 ༡༡५ བོང་མཆུང་ས། ལེའུ ༡३ འོག ༡३३ བཟ
 ༡༡६ བོང་མཆུང་ས། ལེའུ ३ འོག ༡༡३ བཟ
 ༡༡१ བོང་མཆུང་ས། ལེའུ ३ འོག ༡༡३ བཟ
 ༡༡२ བོང་མཆུང་ས། ལེའུ ३ འོག ༡३༩ བཟ

བཅུ་པ་གཞི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ལེའུའི་མཆན།

- ༡ ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ཟེ། བ འདའ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ཤོག ༩༥༥ བ ༩ འབྱུང་རྩུང་མི་མཐུན།
- ༢ ལུང་འདི་རྟིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་དམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༣ མ་དཔེར་དགོངས་འདུས་ཞེས་བྱངས་ཀྱང་ལེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་དོ་རྩེ་བཀོད་པའི་རྒྱུད་ནང་བཞུགས་པ་འདིར་དེ་ལས་
24 ད། ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ ལེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་དོ་རྩེ་བཀོད་པའི་རྒྱུད། ལེའུ ༡༧
ཤོག ༡༩༩ བ༡
- ༤ ལུང་འདི་མདོ་ཟླ་དགོངས་འགྲེལ་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥ ཟླ་དག ༡༠2 བཀའ། མདོ་ཟེ། ཅ ལྟར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༧༩ བ༡
- ༦ མདོ་འབྱུང་རྩུང་པོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
- 7 ཟླ་དག ༡༩༩ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། 14 གསང་སྟིང་། ཤོག ༡༡༩ བ ༩
- 8 དགོན་མཆོག་སྟིན་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 9 བསྟན་མཐའ་ལོ་ལའི་རྒྱུད་ཞེས་པ་ཟླ་དག ༡༧༧་འབྱུང་ནང་མི་བཞུགས།
- 10 ཟླ་དག ༡༩63 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཏ། དོན་མཛོད་རྒྱུད་པའི་གྲུ། ཤོག 26 བ26
- 11 ཟླ་དག ༡92 བཀའ། མདོ། 5 རྟིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ 14 ཤོག 26 བ26
- 12 རྒྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་བཞུགས་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
- 13 ཟླ་དག 1911 བསྟན། ཆད་མ། ཅ དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་ངེས། ལེའུ 3 ཤོག 2914 བ4
- 14 ཟླ་དག 1914 བསྟན། དུམ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཁྲ་རྒྱུབ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། 2 ཤོག 26
ཤོག 4 བ2
- 15 ཟླ་དག 192 བཀའ། མདོ། 5 རྟིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ 14 ཤོག 26 བ26
- 16 ཟླ་དག 15 བཀའ། དགོན་བཅུགས། 8 འོད་རླངས་ཀྱི་ལེའུ ཤོག 191 བ16
- 17 བུམས་པའི་ཞུས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 18 ཡལ་པོ་ཆེའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 19 ཟླ་དག 1914 བསྟན། དུམ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཁྲ་རྒྱུབ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། 11 ཤོག 26
ཤོག 11 བ19

༡༠ ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

११) श्रीदश १३१ यगादा श्रीकुम्भ १२ यगादाश्री १३ श्री १ श्री १११ १३

༡༩ རྟེན་མོ་ ༡༩༦༣ བཅོམ། རྒྱུད་པ་ལྟེང་། ཞི་ཡུལ་ཆེན་མར་ན། རྟེན་མོ་རྟེན་པ་ལྟེང་། བོག་ ༣༧ བ་༩

༡༩ ལུ་བྲན། ཨེ་དག་དཔར་མ།

༡༧ རྩོམ་པའི་ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་རྩི། ཅ མདོ་རྩི་དགོང་མཇུག་ལ། རེ་ལུ ༩ རྩོམ་ ༧ བཀ

३५ श्रीरामे ३५० पञ्चमः । रामः । न भवति त्वं वसुधैव कुटुम्बकम् । रामः श्रीमान् । भवेत् । नृप १८ कथ

༩༤ རྩོམ་གྱི་ ༡༠^མ བཀའ་ མདོ་རྩི། ཅུ་ ལྟར་གསལ་གསལ་པོ་མདོ། ལེན་ ༥ རྩོམ་ ༡༤༡ ཅུ།

[illegible][illegible]

༩༧ ལས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲོང་བའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོམ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

१० མ་དཔེར་དགོངས་འདུན་ཞིན་དྲུག་ལེ་བཅའ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་ཆེ་བཟོན་པའི་རྒྱུད་ནང་བཞུགས་པ་འདི་རྟེ་ལས་
བཟོན། རྩེ་མེ ༡༥༩ དགའ། མདོ་ཨ། བ ཁྱོལ་ཁྱོལ་མཚོ་ཁྱེད་པའི་མདོ། གོག ༡༩༠ བ ༩

༣༡ རྩོད་གོ ༣༡ བཀའ། བེར་ཕྱིན། ༧ བེས་འབ་སྒྲིང་པོ། བོག ༡༥༥ ནལ

༣༩ དགོན་བརྟེན་གྱི་ཆོས་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

ཕན་སྐྱོད་གི་ ལྟ་བུ་ དགའ། མདོ་སྡེ། མ་ ཆོས་མཁས་ཅན་ལྷུང་པ་མེད་པའི་ཤར་ལྗོངས་པའི་མདོ། བོད་ ༢༧༠ ན་༩

३९ छेदयो १११ दगादा छेदमुदा ग गुरुछेदमुदाये। येसु ८ मेघ १९ व५

[illegible]

३६ श्रीरामो १११९ मङ्गल। सुन्दरमेव। श्री सुमङ्गलम्। नन्दमङ्गलम्। श्री ७१ म१

༣༧ དགོན་བརྟེན་གྱི་ཆོས་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

३१ མེ་དགོ ३१^{ལྷ} བསྟན། དུམ། ལ། རྩོད་དཔྱད་ཁྱིམ་ལྷ། རྩོད་དུག ལེའུ ५ རྩོག ༡^ལ རྩོག ༡༠ ར^ལ

३८ श्रीः दशो १९१६ मङ्गल। शुक्रदिने। अं शुभकृतमङ्गल। नक्षत्रम् उदितम्। वर्ष २९ वत्

- ༤༠ ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཐ དཀོན་མཆོག་འབྲུང་གནས་ཀྱི་མདོ། ཤོག ༩༧ བཞ འབྲུང་མི་མཐུན།
- ༤༡ ཟླ་དག ༡༩༩ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ གསང་སྟོང། ཤོག ༡༡༧ བཞ
- ༤༢ ཀྱན་ཕྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༤༣ ཟླ་དག ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ ཀྱན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༤༧ ཤོག ༡༥ བཞ
- ༤༤ ཟླ་དག ༡༩༧༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་མ་ར་ཏ། མི་ཟད་གཏེར་མཛོད་མན་ངག་གི་སྒྲུ། ཤོག ༩༩ བཞ
- ༤༥ ཟླ་དག ༡༩༩ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ ལེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་དོ་རྩེ་བཞོད་པའི་རྒྱུད། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༡༩༩ བཞ
- ༤༦ ཟླ་དག ༡༩༩༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་མ་ར་ཏ། དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། ཤོག ༧༤ བཞ
- ༤༧ ཟླ་དག ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཅ ལྟར་གསེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༧༩ བཞ
- ༤༨ ཟླ་དག ༡༧༧༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བུ་ཕྱེད་ཕྱེས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན། རྒྱལ་ས་ལྔ་པ།
ཤོག ༩༡ ཤོག ༡༠ བཞ
- ༤༩ ཟླ་དག ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ ཀྱན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༥ བཞ
- ༥༠ ཟླ་དག ༡༩༧༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་མ་ར་ཏ། མི་ཟད་གཏེར་མཛོད་མན་ངག་གི་སྒྲུ། ཤོག ༩༩ བཞ
- ༥༡ ཟླ་དག ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་ཏི་ལི་པ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་སྒྲུ། ཤོག ༩༤༩ བཞ བཞ
༩༤༤ བཞ འདི་འཛོལ་པ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
- ༥༢ ཟླ་དག ༡༩༩༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་མ་ར་ཏ། དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། ཤོག ༧༥ བཞ
- ༥༣ ཟླ་དག ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ ཀྱན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༡༡ ཤོག ༤༤ བཞ འདི་འཛོལ་པ་
དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
- ༥༤ ཟླ་དག ༡༤༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཟ དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༤ བཞ འབྲུང་མི་མཐུན།
- ༥༥ ཟླ་དག ༡༩༩༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་མ་ར་ཏ། དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། ཤོག ༧༩ བཞ
- ༥༦ ཟླ་དག ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ཅ ལྟར་གསེགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༡ ཤོག ༥ བཞ འབྲུང་མི་མཐུན།
- ༥༧ ཟླ་དག ༧༩ བཀའ། དཀོན་པ་ཕྱེགས། ཅ ལྟར་པའི་བསམ་པ་བསྒྲུལ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༤༤ བཞ
འབྲུང་མི་མཐུན།
- ༥༨ ལལ་ཆེན་གྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༥༩ ཟླ་དག ༡༩༩༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི རྒྱལ་ཆེན་མ་ར་ཏ། དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། ཤོག ༧༩ བཞ
- ༦༠ བོད་མཚུངས། ཤོག ༧༩ བཞ

- ༡༡ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡༡ རྟོག་ ༤༠ བཟ ༤༥ བཟ
 འབྲུང་མི་མཐུན།
 ༡༢ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡༡ རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༡༣ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡༡ རྟོག་ ༡༤ བཟ རྒྱལ་མིན་དབྱེད།
 ༡༤ ཟླ་དགེ ༡༩༥ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། མ མཁོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལེམ་དོ། རྟོག་ ༡༤ བཟ
 ༡༥ ཟླ་དགེ ༡༩༥ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། མ མཁོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལེམ་དོ། རྟོག་ ༡༠ བཟ
 འབྲུང་མི་མཐུན།
 ༡༦ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡ རྟོག་ ༡ བཟ
 ༡༧ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༡༨ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡ རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༡༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡ རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༠ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། ཀ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༡༡ རྟོག་ ༡༤ བཟ
 ༢༡ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༢ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༣ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༤ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༥ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༦ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༧ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༨ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༢༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ
 ༣༠ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ་ཤིང་རྒྱུད། རྟོག་ ༡༡ བཟ

༡༩ ཟླ་དགེ ༡༩༩༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་གྲུབ་ཆེན་མ་ར་ཏ། འོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་གྲུ། ཤོག ༡༩ བ༦

༢༠ རྒྱུད་པས་ལུས་པའི་མདོ་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༡ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༧ ཏ༡

༢༢ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ གྲུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༩༠ ཤོག ༩༡ ཏ༢ འབྲུར་མི་མཐུན།

༢༣ ཞོང་མཚུངས། ལེའུ ༩༠ ཤོག ༩༡ ཏ༣ ཆོག་སྒྲ་རུང་མི་མཐུན།

༢༤ ཏམ་མཁའ་ཆེའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢༥ ཟླ་དགེ ༡༩༠༠ བཀའ། རྒྱུད། ༧ འཇམ་དཔལ་མཆན་བཛོད། ཤོག ༧༥ བ༡

༢༦ ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ ཉི་མེ། བམ་པོ་ལྷ་བརྩའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྒྲམ།

༢༧ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ མིག་ཡོ་བ་ཐད་དང་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུང་བའི་མདོ། ཤོག ༡༡༩ བ༣
འབྲུར་མི་མཐུན།

༢༨ ལལ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༢༩ ཟླ་དགེ ༡༩༩༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ་གྲུབ་ཆེན་མ་ར་ཏ། འོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་གྲུ། ཤོག ༡༩ བ༦

༣༠ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ གྲུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༩༡ ཤོག ༩༩ ཏ༡ འབྲུར་མི་མཐུན།

༣༡ གྲུན་ཕྱེད་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༣༢ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ གྲུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༩༡ ཤོག ༩༩ ཏ༢

༣༣ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༩ ཏ༣ ལེའུ ༩
ཤོག ༩༩ བ༦

ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་གྱི་མདོ། ཤོག ༩ ཏ༣ དང་ ཤོག ༡༡ ཏ༤

༣༤ ཟླ་དགེ ༩༩༡༡ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྒྱུ་དཔེ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༡ བ༡

༣༥ ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ ཉི་མེ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༡༥ ཏ༢

༣༦ ཟླ་དགེ ༡༩༩༩ བསྟན། དལ་མ། ཅེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཅེ་བ་ཤེས་རབ། ལེའུ ༡༡ ཤོག ༡༠ ཤོག ༡༡ ཏ༤

༣༧ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༩༩ ཏ༣

༣༨ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༧ གྲུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༡༡ བ༦ འབྲུར་མི་མཐུན།

༣༩ ཞོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༡ ཤོག ༩ ཏ༤

༤༠ ཏོག་ཅེ་པའི་དོ་ཏའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་ནན་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

१०७) छेदये १११९ मङ्गल। सुदःस्येय। से सुदःकेयःसः। नःकःकेयःसः। सेय ७५ ३१

༡༠༥ བལ་པོ་ཆེའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༠༧ རྩོམ་གྱི་ ༡༩༡ བཀའ་ རྩོམ་པ་ ཀ གཞུང་གི་ལོ་ ལོ་ ༡༩ རྩོམ་ ༡༩ བཀ

११० गौडःमकुन्दस्य। सैष २५ व५ अष्टमःमिषुवः।

བརྩ་གཅིག་པ་སྒྲོམ་པ་བསམ་གཏན་དྲི་མ་མེད་པའི་ལེན་ལེ་མཆན།

१) རྩེད་པོ། ༡༩༤༡ བཀའ་རྒྱ། རྩེད་པོ་རྒྱུད། ༡༡ གྲུབ་ཕྱིན་རྒྱུ་ལོ། ལེན་པ། ༧༠ རྩེད་པོ་ ༧༥ བཅས་

༡ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཕྲོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

३ ཐེང་པེ ༤༩༨ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༡ ལྷན་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ། ལེ་ལུ ༥༡ རྟོག ༥༥ བཤ

༤ གོང་མཚུངས། ལེན་ ༢༥ རྟོག་ ༢༤ བ།

༥ ཀུན་ཕྱིན་རྒྱལ་པོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

6. རྩིང་གི་ ༡༩༡ བཀའ་ རྩིང་རྒྱུད་ ༡ ལུང་ལྟེན་རྒྱུ་ཡོད་ ཡོད་ ༢ རྟོག་ ༡༩ བཟ་ རྟོག་རྩེ་མི་མཐུན་།

²⁾ གུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡ བོད་མཆོད་པ།

༩ གོང་མཚུངས།

༡༠ གོང་མཆོངས།

༡) རྩེད་གོ ༡༧༡༩ པར་ནས། ལྷན་འབྲེལ། ༢) སློབ་དཔྱད་ཚུལ་མཐུང་། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་པར་སྟོན་པ། བོན་ ༥༤ པ།

༡༩ དགོན་བརྩེགས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེད།

ཉ་། རྟོག་པོ་ ༡༩༧ ལོ་རྒྱུ་། ་། དགོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་ལོ་། སྐབས་ ༨༥ བ། འདི་འཁྲབ་ལ་དགོང་མཇུག་ཕྱིན་ལ་སྐྱེ་ལ།

[illegible]

१५ རྟེན་གཤེད་ ༤༡༩༩ བཅུ་ལྔ་ རྟེན་འཇིག་ ར་ མགོན་པོ་ལྷན་ལྷན་པ་ བཅུ་ལྔ་རྟེན་ རྟེན་ ༡༠༧ རྟེན་ ༤༥ བཅུ་

༡༤ མེད་པོ་ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་མེ། མ་ དཀོན་མཆོག་སྤྱི་མེད་མདོ། མོག་ (༡༡ བཀ)

ཀྱི་དཔེ་གྲུ་བཀའ་མདོ་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་མེད་ཀྱི་དཔེ་གྲུ་འབྲེལ་ལེན་པ་ལྟར་པར་པར་

- 11 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་རྒྱུད། 7 ཀྱུ་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ 23 འོག་ 22 ཅལ
- 12 རྩིང་འཛིན་དམ་པའི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 13 མེ་དགེ 14 བཀའ། དཀོན་པ་ཕྱེགས། 8 བྱམས་པས་ལྷན་པའི་མདོ། འོག་ 106 ཅལ
- 14 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་འགྲེལ། མེ་གྲུབ་ཆེན་མ་རྒྱ། དོན་མཛོད་ཀྱི་གྲུ། འོག་ 23 ཅལ
- 15 བོད་མཆོད་པ། འོག་ 23 ཅལ
- 16 བོད་མཆོད་པ། འོག་ 24 བཀ
- 17 བོད་མཆོད་པ། འོག་ 24 བཀ
- 18 བོད་མཆོད་པ། འོག་ 24 ཅལ
- 19 བོད་མཆོད་པ། འོག་ 24 ཅལ
- 20 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་རྒྱུད། 7 ཀྱུ་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ 23 འོག་ 22 ཅལ
- 21 བོད་མཆོད་པ། ལེའུ་ 20 འོག་ 23 ཅལ
- 22 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་འགྲེལ། མེ་གྲུབ་ཆེན་མ་རྒྱ། དོན་མཛོད་ཀྱི་གྲུ། འོག་ 24 ཅལ
- 23 རྩིང་འཛིན་དམ་པའི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 24 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་རྒྱུད། 7 ཀྱུ་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ 20 འོག་ 21 བཀ
- 25 ཀྱུ་ཕྱེད་རྒྱལ་པོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 26 བོད་མཆོད་པ།
- 27 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་མ། ཅེ དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྩིང་མ་རྩམ་པའི་ལེའུ་ 9 འོག་ 107 བཀ
- 28 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་རྒྱུད། 7 ཀྱུ་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ 23 འོག་ 22 ཅལ
- 29 ཀྱུ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 30 མེ་དགེ 191 བཀའ། རྩིང་རྒྱུད། 7 ཀྱུ་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ 23 འོག་ 20 བཀ
- 31 བོད་མཆོད་པ། ལེའུ་ 24 འོག་ 24 བཀ
- 32 བོད་མཆོད་པ། ལེའུ་ 24 འོག་ 24 བཀ
- 33 བོད་མཆོད་པ། ལེའུ་ 20 འོག་ 23 ཅལ
- 34 བོད་མཆོད་པ། ལེའུ་ 24 འོག་ 20 ཅལ
- 35 ཀྱུ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ༤༩ མེད་གཤེ ༡༩༡ བཀའ། རྟོང་རྒྱུད། ༡ ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེལ་ ༡༥ འོག ༡༥ བལ
 ༤༩ གོང་མཚུངས། ལེལ་ ༡༩ འོག ༡༡ བལ
 ༤༧ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་མེ་མོད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤༦ རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༤༥ ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤༤ རྒྱ་འབྲུལ་ལམ་རིམ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༤༣ གོང་མཚུངས།
 ༤༠ ལལ་པོ་ཆེད་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༩ མེད་གཤེ ༤༠༩༤ བཟུམ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བྲམ། ལེལ་ ༡ འོག ༡༩
 འོག ༥༡ བལ
 ༣༨ རྒྱ་འབྲུལ་རྩོམ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༣༧ ལེ་ཤེས་མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༣༤ ལེ་ཤེས་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༣༣ མེད་གཤེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཆ རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད། འོག ༡༡༠ བལ
 ༣༢ མེད་གཤེ ༡༢༠༩ བཟུམ། རྒྱུད་འགྲེལ། རེ་ འཕགས་པ་ལྷ། རྒྱུད་བཟུས་རྒྱོན་མ། ལེལ་ ༤ འོག ༡༩ བལ
 ༣༡ མེད་གཤེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཆ རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད། འོག ༡༡༠ བལ
 ༣༠ མེད་གཤེ ༡༢༠༩ བཟུམ། རྒྱུད་འགྲེལ། རེ་ འཕགས་པ་ལྷ། རྒྱུད་བཟུས་རྒྱོན་མ། ལེལ་ ༤ འོག ༡༩ བལ
 ༢༩ མེད་གཤེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཆ རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད། འོག ༡༡༠ བལ
 ༢༨ གོང་མཚུངས། འོག ༡༡༠ བལ
 ༢༧ མེད་གཤེ ༡༩༩༤ བཟུམ། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ བྱུང་ཆེན་མར་ཏ། རྩོད་མཛོད་ཀྱི་བྱ། འོག ༡༩ བལ
 ༢༤ མེད་གཤེ ༢༩༡༡ བཟུམ། དུམ་མ། ལ རྩོད་པོན་ཞིབ་ལྷ། རྒྱུད་འཇུག ལེལ་ ༡ འོག ༡༩ འོག ༡༩ བལ
 ༢༣ མེད་གཤེ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་མེ། ༥ ཉིང་པོ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ་ ༡ འོག ༡༩ བལ
 ༢༢ མེད་གཤེ ༤༠༩༠ བཟུམ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་མེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༩ འོག ༡༡

སྟོན་ ༡༩ ནྟེ།

༤༧ མདོ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༤༨ རྩེ་དགོ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ༣༠ སྟོན་ ༧༥ ནྟེ། འགྲུར་མི་མཐུན།

༤༩ རྩེ་དགོ ༡༩༨ བཀའ། མདོ་རྩེ། ༥ བཅུ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ། སྟོན་ ༢༡༡ ནྟེ།

༥༠ རྩེ་དགོ ༤༨ བཀའ། དཀོན་པ་རྟེན་པ། ཅ ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། སྟོན་ ༡༩༩ བཟུང་།

༥༡ རྩེ་དགོ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ༤ སྟོན་ ༢༣ བཟུང་།

༥༢ དཀོན་པ་རྟེན་པ་གྱི་ཆོས་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༥༣ བོད་མཚུངས།

༥༤ རྟོགས་པ། རྩེ་དགོ་དཔར་མ།

༥༥ བདེ་བར་བའུ་མས་ཞེས་པའི་མཛོད་མ་ཐུབ།

༥༦ རྩེ་དགོ ༡༩༩༤ བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ རྒྱུ་བཞེན་སར་ཏ། དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། སྟོན་ ༢༣ ནྟེ།

༥༧ བོད་མཚུངས། སྟོན་ ༢༣ ནྟེ།

༥༨ བོད་མཚུངས། སྟོན་ ༢༤ བཟུང་།

༥༩ བོད་མཚུངས། སྟོན་ ༢༤ ནྟེ།

༦༠ རྩེ་དགོ ༡༩༤༤ བཟུན། དབུ་མ་ ཚ འཕགས་པ་ལྟ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་འབྱེད་བརྒྱུད་པ། སྟོན་ ༡༩
སྟོན་ ༡༠ ནྟེ།

༦༡ རྩེ་དགོ ༤༠༩༤ བཟུན། ལེའུ་མ་ཚུངས། བེ རྒྱུ་བཞེན་བུ་མས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེའུ་ ༡ སྟོན་ ༡༩
སྟོན་ ༡༡ བཟུང་།

༦༢ རྩེ་དགོ ༡༩༤༤ བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ རྒྱུ་བཞེན་སར་ཏ། མི་ཐང་གཉིས་མཛོད་མན་དག་གི་སྒྲུ། སྟོན་ ༢༩ ནྟེ།

༦༣ རྩེ་དགོ ༡༩༨ བཀའ། རྩེ་དགོ ༡ རྒྱུ་བཞེན་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༢༩ སྟོན་ ༢༩ བཟུང་།

༦༤ རྩེ་དགོ ༧༤ བཀའ། མདོ་རྩེ། ༡ མདོ་རྩེ་བསྐྱལ་བཟང་། སྟོན་ ༡༩ བཟུང་།

༦༥ རྩེ་དགོ ༡༩༩༤ བཟུན། རྒྱུད་འགྲེལ། བེ རྒྱུ་བཞེན་སར་ཏ། དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། སྟོན་ ༢༤ བཟུང་།

༦༦ བོད་མཚུངས། སྟོན་ ༢༤ ནྟེ།

༦༧ རྩེ་དགོ ༡༩༤༤ བཟུན། བེ་རྩེ་དགོ ༡ རྒྱུ་བཞེན་བུ་མས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྩེ་དགོ་མཚུངས། རྒྱུ་བཞེན་གསུམ་པ།
སྟོན་ ༡ སྟོན་ ༤ ནྟེ།

- ༡༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ། རྟེན་རྒྱུད། ༧ ཀུན་ཕྱིད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༧༡ ཤོག ༥༥ བཟ ༥༡ རྟེན་རྒྱུད་མི་མཐུན།
 ༢༠ ཟླ་དགེ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། བ ཆོངས་པ་ར་བྱུང་པ་ར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༥༡ བཟ ༥༡
 འགྲུར་མི་མཐུན།
 ༢༡ ལྷའི་བསྐྱོ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༢ ཟླ་དགེ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༣ སའི་རྟེན་པོ་འཁོར་ལོ་བརྟུང་པའི་མདོ། ཤོག ༡༠༩ བཟ ༩
 ༢༣ ལེ་ཤེས་དམ་པའི་མདོའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༤ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བཟུན། དཔུམ། ལ རྫོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། རྫོད་འཇུག ལེའུ ༩ ཤོག ༩༩ ཤོག ༩༩ བཟ ༩༩
 ༢༥ ཉི་ཁྲིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༦ ཟླ་དགེ ༡༩༡༩ བཟུན། དཔུམ། འ རྫོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དཔུམ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཤོག ༡༠༥ བཟ ༡
 ༢༧ ཞོང་མཚུངས། ཤོག ༡༡༥ བཟ ༩
 ༢༨ ཉི་ཁྲིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༢༩ ཞོང་མཚུངས།
 ༣༠ ཟླ་དགེ ༡༩༡༥ བཟུན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྟེན་གསུམ། རྒྱལ་པོ་ལ།
 ཤོག ༩༩ ཤོག ༡༠ བཟ ༩
 ༣༡ ལེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༢ ལེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༣ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། མ བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཟུན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༩༩ བཟ ༥༦ འགྲུར་མི་མཐུན།
 ༣༤ ཉི་ཁྲིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༥ ཞོང་མཚུངས།
 ༣༦ ཟླ་དགེ ༢༠༢༥ བཟུན། སེམས་ཅུམ། ༢ འཇུགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐོག་བཟུས། ཤོག ༡༡ བཟ ༡
 ༣༧ ཀུན་བཅུས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༣༨ ཟླ་དགེ ༢༠༢༠ བཟུན། སེམས་ཅུམ། ༣ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུན། ལེའུ ༡༥ ཤོག ༩
 དང་ཤོག ༢༩ ཤོག ༡༩ བཟ ༩
 ༣༩ ཟླ་དགེ ༡༠༥ བཀའ། རྒྱུད། ༤ དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༩༩ བཟ ༩
 ༤༠ ཉི་ཁྲིའི་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༠ ཟླ་དག ༡༧༩༡ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༩ སྒྲོབ་དཔོན་མེད་བཟང་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ།
སྐབས་བཞི་པ། ཤོག ༡༡༩ བཤ

༡༡༡ ཉི་མེད་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༢ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བཟུང། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན། ལེའུ ༡༥ སྟོག ༡༩
ཤོག ༡༩ བལ

༡༡༣ རུ་པོ་ཆ་སྟོན་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༤ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བཟུང། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟེ་རྒྱུན། ལེའུ ༡༥ སྟོག ༡༩
ཤོག ༡༩ བལ

༡༡༥ ཁོང་མཚུངས། སྟོག ༡༤ ཤོག ༡༩ བལ

༡༡༦ ཁོང་མཚུངས། སྟོག ༡༥ ཤོག ༡༩ བཤ

༡༡༧ ཟླ་དག ༡༧༥༥ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན། སྐབས་དང་པོ།
སྟོག ༤ ཤོག ༡ རྩེ

༡༡༨ དཀོན་མཆོག་སྤྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༡༩ བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༢༠ ཟླ་དག ༡༧༥༥ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན། སྐབས་གསུམ་པ།
ཤོག ༤ བཤ

༡༢༡ ཟླ་དག ༡༧༩༡ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༩ སྒྲོབ་དཔོན་མེད་བཟང་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ།
སྐབས་གསུམ་པ། ཤོག ༡༠༩ རྩེ

༡༢༢ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བཟུང། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་པ་རྒྱུན་བརྟུས། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༤ བཤ

༡༢༣ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བཟུང། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། ལེའུ ༡ སྟོག ༡༤
ཤོག ༤༡ རྩེ

༡༢༤ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བཟུང། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྩམ་འབྲེད། ལེའུ ༡
སྟོག ༡༤ ཤོག ༤༡ རྩེ

༡༢༥ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བཟུང། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། ལེའུ ༡ སྟོག ༡༤
ཤོག ༧༡ བཤ

༡༩༥ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། སྤྲིང་ཡིག རེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། སྟོག ༡༠༥ ཤོག ༤༧ བ་༩

༡༩༦ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། མདོ་མེ། མ བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་བཟུན་པའི་མདོ། ཤོག ༩༤༩ བ་༩

འགྲུལ་མི་མཐུན།

༡༩༧ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྟོགས་རྒྱུན། སྐབས་བཞི་པ།

སྟོག ༧༩ ཤོག ༩ བ་༩

༡༩༨ བོང་མཚུངས། སྐབས་གཉིས་པ། སྟོག ༩༠ ཤོག ༤ བ་༩

༡༩༩ བོང་མཚུངས། སྐབས་དང་པོ། སྟོག ༩༩ ཤོག ༤ བ་༩

༡༩༩ དཀོན་བཙུགས་གྱི་ཚུལ་ཚན་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༩༩ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། སྤྲིང་ཡིག རེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། སྟོག ༡༡༩ ཤོག ༤༤ བ་༩

༡༩༩ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། མདོ་མེ། མ བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་བཟུན་པའི་མདོ། ཤོག ༩༤༩ བ་༩

༡༩༤ ངལ་པོ་ཆེའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༡༩༥ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། བཙོད་ཚོགས། ༧ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཚུལ་དབྱིངས་བཙོད་པ། སྟོག ༩༤ ཤོག ༤༤ བ་༩

༡༩༤ ཟླ་དག ༤༠༠ བཟུང། སྤྲིང་། ༩ སྤྲིང་དོན་ཅེ་ཅེ་མོ། ཤོག ༡༧༩ བ་༩ འགྲུལ་མི་མཐུན།

༡༩༥ ཟླ་དག ༤༠༠༧ བཟུང། མེས་པུ་མ། མི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སྤྲིང་སྐུ་མའི་རྣམ་པའད། ཤོག ༡༡༤ བ་༤

༡༩༩ ཟླ་དག ༤༩༩༩ བཟུང། སྤྲིང་ཡིག བེ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་པ། འཕྲུ ༧ སྟོག ༤༩

ཤོག ༡༩༤ བ་༩

༡༩༤ སངས་རྒྱལ་འགྲོ་བའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

བཙུག་གིས་པ་བོགས་འདོན་སྤྱིད་པའི་ལེའུའི་མཆན།

༡ ཟླ་དག ༡༩༩༩ བཟུང། མདོ་མེ། ༥ ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། འཕྲུ ༤ ཤོག ༡༩ བ་༤

༢ བོང་མཚུངས། ཤོག ༡༤ བ་༩

༣ དཀོན་བཙུགས་གྱི་ཚུལ་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༤ ལུང་འདི་ཉིང་འཛིན་མཆོག་དམ་པའི་མདོའི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

༥ དཀོན་བཙུགས་གྱི་ཚུལ་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ༦ ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ༧ ཤོག ༡༥ ཅུ།
- ༧ ཞོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༧ ཤོག ༡༩ ཅུ། འདིའི་འཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
- ༨ ཡེ་ཤེས་འབྲུ་རྒྱུའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༩ ཡུང་འདི་དགོན་བརྟེན་ས་གྲིཾ་ཚུ་ཚན་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༠ ཟླ་དག ༡༩༨༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༡༧ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༡༡ ཡུང་འདི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་དམ་པའི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༢ ཟླ་དག ༡༩༨༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༢༩ ཤོག ༤༡ ཅུ།
- ༡༣ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༢༥ ཤོག ༤༡ ཅུ།
- ༡༤ དུན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༥ བྱང་རྒྱུབ་སེམས་སྤྱིང་པའི་ཟླ་ལྷོད་གྱི་མདོ་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༦ ཟླ་དག ༡༩༨༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཁྲུ་ལྷུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༩༧ ཤོག ༤༡ ཅུ།
- ༡༧ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༢༩ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༡༨ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༤༡ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༡༩ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༥༩ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༢༠ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༦༩ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༢༡ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༧༠ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༢༢ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༧༤ ཤོག ༤༩ ཅུ།
- ༢༣ ཞོང་མཚུངས། སྟོག ༧༠༧ ཤོག ༤༥ ཅུ།
- ༢༤ ཡུམ་བར་མའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༥ ཟླ་དག ༢༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཅུམ། བེ རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུ། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༥
- ཤོག ༡༧ ཅུ།
- ༢༦ སའི་སྤྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བརྟུ་བའི་མདོའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༧ སྤྱི་མེད་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་གྱི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༨ ཟླ་དག ༢༩༨ བཀའ། རྟིང་རྒྱུ། ༧ ཁུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༥༧ ཤོག ༦༧ ཅུ།
- ༢༩ ཡུམ་བར་མའི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

- ३० ཟླ་དག १९१ དགའ། རྟིང་རྒྱད། ༧ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ༤१ གོག ༤१ བལ
 ३१ ཟླ་དག १९०९ བཟུམ། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ། ཇི་མ་ལ། གོག ༧༧ བལ འབྲུང་མི་མཐུན།
 ३२ ཟླ་དག १९१॥ བཟུམ། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི་ བྱལ་ཆེན་ས་ར་ཏ། ཇི་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ལྷ། གོག ༧१ བལ
 ३३ ཀུན་ཕྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ३ॣ ཟླ་དག १३ དགའ། ཤར་ཕྱིན། ༧ མདོ་ལྷུང་བ། གོག १ བལ
 ३༥ ཇི་ཏ་འེ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ३༦ ཀུན་ཕྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ३༧ ལུས་པར་མའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ३१ ཟླ་དག १९१॥ བཟུམ། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི་ བྱལ་ཆེན་ས་ར་ཏ། ཇི་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ལྷ། གོག ༧१ བལ
 ३༩ ལལ་པོ་ཆེའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤༠ ཀུན་ཕྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤१ མི་ཟད་གཏེར་མཛོད་མན་ངག་གི་ལྷའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤२ གོང་མ་རྩུང་ས།
 ༤३ འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤༤ མན་ངག་གམེར་ཐེང་ཞེས་བྱ་བ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༤༥ གོང་མ་རྩུང་ས།
 ༤༦ བཟང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
 ༤༧ ཟླ་དག १९१ བཟུམ། རྟིང་རྒྱད། ༧ ཀུན་ཕྱེད་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་ ३॥ གོག ༤༠ བལ
 ༤१ ཟླ་དག १९१॥ བཟུམ། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི་ བྱལ་ཆེན་ས་ར་ཏ། ཇི་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ལྷ། གོག ༧༥ བལ
 ༤༩ མན་ངག་གམེར་ཐེང་ཞེས་བྱ་བ་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༥༠ གོང་མ་རྩུང་ས།
 ༥१ ཟླ་དག १९१॥ བཟུམ། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི་ བྱལ་ཆེན་ས་ར་ཏ། ཇི་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ལྷ། གོག ༧༥ བལ
 ༥२ གོང་མ་རྩུང་ས། གོག ༧༥ བལ
 ༥३ ཀུན་ཕྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།

[illegible]

ཤོག ༡༩༡ ནྭ

༡༩ ཟླ་དགེ ༡༡༡ བཀའ་ རྒྱུ། བ གཞུང་འོད་དམ་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩ ནྭ ༥༥ ཤོག ༡༧༩ བ༡

༢༠ ཟླ་དགེ ༩༠༩༠ བཟླ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུ། ལེལ ༡༠ སྟོག ༧༠

ཤོག ༡༡ ནྭ

༢༡ ཟླ་དགེ ༩༠༩༠ བཟླ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ཟླ་རྒྱུ། ལེལ ༡༠ སྟོག ༧༡

ཤོག ༡༡ བ༡

༢༢ ཟླ་དགེ ༩༠༩༩ བཟླ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུ་བླ་མ། ལེལ ༩ སྟོག ༩༩

དང་ སྟོག ༧༡ ཤོག ༧༩ ནྭ

༢༣ ཟླ་དགེ ༩༡༩ བཀའ་ རྒྱུ། ང་ གྲེ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་བྱ་བའི་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེལ ༩

ཤོག ༡༡ ནྭ

༢༤ ཟླ་དགེ ༩༢༠ བཀའ་ རྒྱུ། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྩོད། ཤོག ༩ ནྭ

༢༥ ཟླ་དགེ ༩༢༡ བཟླ། དབུ་མ། མ རྩོལ་དཔོན་ལེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས། སྟོག ༩༩ ཤོག ༩ ནྭ

༢༦ རྒྱུ་ལྷག་བདུད་རྩི་ཐིགས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འོད་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

༢༧ ཟླ་དགེ ༩༢༡ བཟླ། དབུ་མ། འ རྩོལ་དཔོན་རྒྱ་བྱགས་པ། དབུ་མ་འཇམ་པ། འབྲས་ལུང་མ། སྟོག ༡༧

ཤོག ༩༡༩ བ༡

༢༨ ལེ་ཤེས་རྒྱུད་བཞེས་པའི་མཉམ་པའི་རྒྱུད་པ།

༢༩ ལེ་ཤེས་རྒྱུད་བཞེས་པའི་མཉམ་པའི་རྒྱུད་པ།

༣༠ གོང་མཚུངས།

༣༡ ཟླ་དགེ ༩༢༡ བཟླ། དབུ་མ། ག རྩོལ་དཔོན་རྒྱ་བྱགས་པ། རྒྱུ་བམ་འགྲོལ་བདུན་རྩེ་པ། སྟོག ༩

ཤོག ༩༡༡ ནྭ

༣༢ ཟླ་དགེ ༩༠༩༩ བཟླ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུ་བླ་མ། ལེལ ༩ སྟོག ༩ དང་ ༧

ཤོག ༧༩ བ༡

༣༣ རྒྱུ་ལྷག་བདུད་རྩི་ཐིགས་པའི་གཞུང་འོད་མཉམ་པའི་རྒྱུད་པ།

༣༤ ཟླ་དགེ ༩༠༩༩ བཟླ། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུ་བླ་མ། ལེལ ༩ སྟོག ༩༩

ཤོག ༧༩ ནྭ

শ্রী ৬৬ দ্ব

༥༥ རྩེད་པོ་ ༣༧༤ བསྟན། བེར་ཕྱིན། ༧ རྩེ་བཙུན་བྱུང་ས་པ་མགོན་པོ། མཛོན་རྟོག་ས་ཁྱུན། རྩེ་བས་བསྟན་པ།

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ੧੨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ੧੧ ਵਾਂ

ལེ རྟེན་ག ༡༠༧༧ བཅུན། ལེམས་ཅམ། མི རྟེན་བཅུན་བཅུ་ལ་ལོན་པོ། རྟེན་ལྷམ། མེལ ༩ རྟོག ༩༩

पृष्ठ ७४ ३९

५७ श्रीरामो ३७५ वगद। अर्द्धे। ए अनामकान् अर्द्धे। मेम ३७ ५७ अनामकान् अर्द्धे।

५२ गोंद'बकुंदरा। सेंग ३२ व ३

[illegible]

ཤོག ༡༡ བ༤

༤༠ ཟླ་དགེ ༡༥༥ འཁུལ། མདོ་ཟླ། ཡ། སངས་རྒྱལ་སའི་མདོ། རྟོག ༤༠ ཅེ

༩༧ རྩེདག ༩༠༩༠ བསྟན། མེས་མ་ཅུམ། བེ་ཁེ་པུལ་པུལ་པ་མཁོ་ལོ། མདོ་རྩེ་རྒྱུན། ཡེ་ལུ་ ༡༠ རྩོག་ ༥༠

ཤོག་ ༡༡ བཤ

༤༩ མེ་དག ༩༥༥ བཀའ། མདོ་མེ། ཡ སངས་རྒྱལ་མའི་མདོ། རྟོག ༩༠ བ ༩

५३ श्रीदत्तो १०१० चक्रं। अथैतच्छ्रुत्वा। श्री गुरुभ्यो नमः। तदा श्रीगुरुः। येषां १० श्लोकः ॥

শ্রী ১১ বর্ষ

༤༩ རྩོད་གཞི ༡༥༥ བཀའ། མདོ་རྩི། ཡ མངས་རྒྱལ་སའི་མདོ། རྟོག ༩༡ བཤ

५५ छेदको १०१० मङ्गल। शेषशतमा ३१ मङ्गलपुत्रशतमा ३१ मङ्गल। शेष १० मङ्गल ३१

प्रेम १२ ३१

༤༤ འགྲེལ་རྒྱུ་གི་ཡུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བཞིན།

༤མ) རྟེན་གཤེགས་ ༡༣༩ བཀའ་ རྟེན་རྒྱུད་ ལ་ གསལ་རྟེན་ ལེན་ ༤ རྟེན་ ༡༡༤ བཤ

[illegible][illegible]

ཤོག ༥༥ རྟ)

༡༠ ལྷ་འབྲུག་མདོན་བྱང་ཞེས་པ་དོས་འཛིན་མ་བྱུང།

ཡ) མེད་པོ་ ༡༩༩ བཀའ། རྩིང་རྒྱུད། ཁ་གསལ་རྩིང་། ཡེ་ལཱ་ ༩ བོལ། ༡༩༠ བཤ།

- མ་ཤིན་ཅེན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེན་པ་ལ་འགྱུར་ནང་མི་བཞུགས།
- མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཨ་ ལས་བརྒྱ་བ། ཤོག ༡ ན་ ༤ འགྱུར་མི་མཐུན།
- མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ལ་ གསང་སྟིང་། ལེལ ༡ ཤོག ༡༡༩ བཤ
- མ་ཤིན་ཅེན་ ༢༠༡༤ བཟུང། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུལ། ལེལ ༡ ཤོག ༡༩
ཤོག ༤༤ བཤ
- མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ལ་ གསང་སྟིང་། ལེལ ༡ ཤོག ༡༡༩ ན་ ༡
- མ་ཤིན་ཅེན་ ༢༠༡༤ བཟུང། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུལ། ལེལ ༤ ཤོག ༡༤
ཤོག ༡༠ བཤ
- མ་ཤིན་ཅེན་པ་ལ་མཆན།
- མ་ཤིན་ཅེན་པ་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་རྩེ་བཙུན་པའི་མདོ་ནང་བཞུགས་པ་འདིར་དེ་ལས་
བཀོད། མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༡ ཡེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་རྩེ་བཙུན་པའི་མདོ། ལེལ ༤
ཤོག ༡༡༠ ན་ ༡
- ༡༠ མ་ཤིན་ཅེན་ ༢༠༡༤ བཟུང། སེམས་ཅམ། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུལ། ལེལ ༤ ཤོག ༡༤
ཤོག ༤༤ བཤ
- ༡༡ མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ལ་ གསང་སྟིང་། ལེལ ༡ ཤོག ༡༡ བཤ
- ༡༢ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༡༩ ན་ ༡
- ༡༣ ལལ་པོ་ཆེད་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༤ ཉི་ཁྲིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༥ བོད་མཚུངས།
- ༡༦ མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ༡ གུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ཤོག ༡༤ བཤ
- ༡༧ དཀོན་པ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཚན་ནང་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༨ ཉི་ཁྲིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༩ མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༠ བཀའ། མདོ་ལྷོ། མ་ ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བཟུན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༤༤ ན་ ༤
འགྱུར་མི་མཐུན།
- ༢༠ མ་ཤིན་ཅེན་ ༡༩༡ བཀའ། རྟིང་རྒྱུད། ལ་ གསང་སྟིང་། ལེལ ༡ ཤོག ༡༡༩ ན་ ༤

- ༧༡ ལྷེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་བྲམ། ལེལ ༤ སྟོག ༡
ཤོག ༥༧ རྣ ༩ ཆོག་སྒྲ་རྩེད་མི་མཐུན།
- ༧༢ ལྷེ་དགེ ༩༧༥༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། རྒྱབས་བརྒྱད་པ།
སྟོག ༩༤ ཤོག ༡༩ བཟ
- ༧༣ ལྷེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་བྲམ། ལེལ ༤ སྟོག ༥༧
ཤོག ༧༡ རྣ
- ༧༤ ལྷེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལེལ ༡༠ སྟོག ༤༤
ཤོག ༡༡ བཟ
- ༧༥ ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡལ་ལ་འཇུག་པའི་མདོད་ལུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༧༦ ལྷེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་བྲམ། ལེལ ༤ སྟོག ༡༤
ཤོག ༥༥ རྣ
- ༧༧ ཞོང་མཚུངས། ལེལ ༩ སྟོག ༧ ཤོག ༥༩ བཟ

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཇུག་གི་དོན་གྱི་མཆོད།

- ༡ ལྷེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་བྲམ། ལེལ ༤ སྟོག ༡༤
ཤོག ༥༥ རྣ

ལུང་འདྲན་ཕྱག་དཔེའི་མཆོན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

དགོན་མཆོག་གི་ཟ་མ་དོག་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡^མ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༥༥ ལྷ
དགོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཞུང་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༤༥ མདོ་ཟླ་ ༥ པེ་ཅིང་། ༤༡^༩
དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩༡ མདོ་ཟླ་ ༥ པེ་ཅིང་། ༥༩^མ ལྷ
དགོན་མཆོག་འབྲུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩༤ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༩^༩ ལྷ
ཁྱེའི་དོན་རྗེ་མཁའ་འགོ་མ་དྲ་བའི་ལྷོ་མ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དག ༤༡༥ ལྷ། ༨ པེ་ཅིང་། ༡༠
ཁྱེའི་དོན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དག ༤༡^མ ལྷ། ༨ པེ་ཅིང་། ༡༠
སྤྱུག་སྤྱུག་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩༩ མདོ་ཟླ་ ༥ པེ་ཅིང་། ༩༤^༩ ལྷ
བསྐལ་པ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༤ མདོ་ཟླ་ ༧ པེ་ཅིང་། ༡༥^༩ ལྷ
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༥༩ དང་ ༡༥༥ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༩༠ ལྷ ༡༩^༩
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༥༤ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༩^༩
མཁའ་འགོ་མ་དོན་རྗེ་གུང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བཀྲག་པ། ཟླ་དག ༤༡^༩ ལྷ། ༨ པེ་ཅིང་། ༡༡
ཁྱིམ་བདག་དྲག་ལྷ་ལ་ཅན་གྱིས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༤^༩ དགོན་བརྟེན་གས། ༨ པེ་ཅིང་། ༡༥༠ ༡^༩ ལྷ
ཁྱིམ་བདག་དབས་ལྱིན་གྱིས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡^༩ དགོན་བརྟེན་གས། ༣ པེ་ཅིང་། ༡༥༠ ༡^༩ ལྷ
གང་པོས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༡ དགོན་བརྟེན་གས། ༨ པེ་ཅིང་། ༡༥༠ ༡^༩ ལྷ
གང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གས་པ་བཞུགས་པ། ཟླ་དག ༡^༤ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༠^༩ ༡^༩ ལྷ
གོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༥༡ དགོན་བརྟེན་གས། ༩ པེ་ཅིང་། ༡༥༠ ༡^༩ ལྷ
དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༠^༤ མདོ་ཟླ་ ༣ པེ་ཅིང་། ༡^༥ ལྷ
དགོངས་པ་ལུང་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད། ཟླ་དག ༤^༤ ལྷ། ༣ པེ་ཅིང་། ༡^༩ ལྷ
རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩^༥ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༥^༩
རྒྱ་ཆུག་པོ་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡^༠ མདོ་ཟླ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡^༥ ༡

ཀྱུ་ལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡༩ དང་ ༡༡༥ དང་ ༡༡༧ མདོ་ཟླ། ཆ དང་ ༩
པེཅིང་། ༡༡༠ དང་ ༡༡༧ དང་ ༡༡༩

ཀྱུ་དྲུག་ཀྱུ་ལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྷ་འབྲུལ་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༩༩ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༡༠༩ ར
དཔལ་དེ་བཞུགས་ཤིག་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམས་པར་ཀྱུ་ལ་བཞེས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཀྱུ་དྲུག་ཀྱུ་ལ་པོ་རྩོམ་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་དང་པོ། ཟླ་དགེ ༩༩༩ ཀྱུ། ཆ པེཅིང་། ༡༡ ཆ

ཀྱུ་དྲུག་ཟླ། ཟླ་དགེ ༩༩༩ ཀྱུ། ཅ པེཅིང་། ༡༡ ཅ

རྣམས་མ་པར་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༩༩ དགོན་བཅེགས། ཅ པེཅིང་། ༡༩༠ ༡༡ ཟླ
རྣམས་ཐམས་པ་རྣམས་པར་སྦྱོང་བ་བསྟན་པའི་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༩༩ དགོན་བཅེགས། ༡
པེཅིང་། ༡༩༠ ༡ ཆ

ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པར་འགྲོ་བའི་ཐུག་ཀྱུ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༩ མདོ་ཟླ། ཆ
པེཅིང་། ༡༩༡ ཅ

མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༧ མདོ་ཟླ། ༩ ༩༩༩ པེཅིང་། ༩༩༩ ལྷ

རྩོམ་ཆེན་པོའི་ལུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡༩ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༡༡༡ ཅ

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ཟླ་དེ་རྩོམ་ཐམས་པ་ཐམས་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༩༩
མདོ་ཟླ། ༧ པེཅིང་། ༡༩༩༩ ༩

བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲིང་པོ། ཟླ་དགེ ༡༡ ཤེར་ཕྱིན། ༧ པེཅིང་། ༡༩༠

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ཟླ། ཟླ་དགེ ༡༩༩ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༩༩༩ ལྷ

ཆོས་ཀྱི་ཆོག་མཚན་བཅུ་དེ་ལ། ཟླ་དགེ ༩༩༩༩ མ (བཀའ་འབྲུལ་པ་རྣོད་) པེཅིང་། ༡༠༩༩

ཆོས་རྒྱུ་ལྟར་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༡༡༠ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༩༩༩ ལྷ

ཆོས་བཞེས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༠ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༩༧༩ ལྷ

ཆོས་བཞེས་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༩ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༩༧༩ ལྷ

ཆོས་བརྟུ་བཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༩༩ དགོན་བཅེགས། ༩ པེཅིང་། ༡༩༠ ༩ ༩

ཆོས་ཉིད་རང་གི་རོ་བོ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བར་ཐད་དང་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱང་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༡ མདོ་ཟླ། ༩

པེཅིང་། ༡༩༩ ལྷ

ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡༠ མདོ་ཟླ། ༩ པེཅིང་། ༡༩༩ ལྷ

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་ཉིད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

(ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་འཇམ་ལྷ་པ་སྒྲིན་མེད་མདོ།) ལྷ་དག ༡༩༧ མདོ་ལྷ། ༥ བེའིང་། ༡༩༥ ལྷ

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཉལ་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ལྷ་དག ༡༩༨ རྟེན་རྒྱུད། ༧ བེའིང་། ༢༠༡ རྟེན

ཆོས་བཞི་བཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༡༩༩ མདོ་ལྷ། ༣ བེའིང་། ༢༠༢ ལྷ

ཆོས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༠༠ མདོ་ལྷ། ༤ བེའིང་། ༢༠༣ ལྷ

འཇམ་དབལ་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (འཇམ་དབལ་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་

བཞུགས་པ།) ལྷ་དག ༢༠༡ དཀོན་བརྟེན་གསལ། ༥ བེའིང་། ༢༠༤ ལྷ

འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔེ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ། ལྷ་དག ༢༠༢ རྒྱུད། ༧ བེའིང་། ༢༠༥ ལྷ

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༠༣ མདོ་ལྷ། ༣ བེའིང་། ༢༠༦ ལྷ

གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ལྷ་དག ༢༠༤ རྒྱུད། ༨ བེའིང་། ༢༠༧ ལྷ

ཉིད་འཛིན་མཚན་དམ་པ། ལྷ་དག ༢༠༥ མདོ་ལྷ། ༩ བེའིང་། ༢༠༨ ལྷ

ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་དྲིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༠༦ མདོ་ལྷ། ༡༠ བེའིང་། ༢༠༩ ལྷ

ཐམས་ཅད་བདུད་རྩི་ལཱི་རང་བཞིན་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་མཚན་བམ་པོ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པ། ལྷ་དག ༢༠༧ ལྷ

རྟེན་རྒྱུད། ༧ བེའིང་། ༢༠༨ ལྷ

ཐར་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པ་འགྲོད་ཚད་སྒྱིམ་གྱིས་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་སྒྲུབ་པར་རྣམ་པར་བཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་

ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༠༩ མདོ་ལྷ། ༡ བེའིང་། ༢༡༠ ལྷ

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༡༠ མདོ་ལྷ། ༢ བེའིང་། ༢༡༡ ལྷ

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༡༡ མདོ་ལྷ། ༣ བེའིང་། ༢༡༢ ལྷ

དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉི་མའི་ཐེག་པ། ལྷ་དག ༢༡༢ མདོ་ལྷ། ༤ བེའིང་། ༢༡༣ ལྷ

དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༡༣ མདོ་ལྷ། ༥ བེའིང་། ༢༡༤ ལྷ

དམ་ཆོག་གསུམ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད། ལྷ་དག ༢༡༤ རྒྱུད། ༦ བེའིང་། ༢༡༥ ལྷ

འདའ་གཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༡༥ མདོ་ལྷ། ༦ བེའིང་། ༢༡༦ ལྷ

དྲི་མ་མེད་ཀྱིས་བྱིན་པས་ཞུས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༡༦ དཀོན་བརྟེན་གསལ། ༦ བེའིང་། ༢༡༧ ལྷ

འདུལ་བ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཉི་མའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷ་དག ༢༡༧ ལྷ

དཀོན་བརྟེན་གསལ། ༦ བེའིང་། ༢༡༨ ལྷ

འདུལ་བ་གཞུང་སྒྲུ་མ། མེ་དགོ ། འདུལ་བ། ༩ བེའིང་། ༡༠༣༤ བེ

འདུས་པ་ཆེན་པོ་འི་པོ་ཆེན་གྱི་གཞུང་མ་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ། རྗེ་དགེ་ ༡༩༡ མདོ་སྡེ། ༩ པེ་ཅིང་། ༡༠༧ ཏུ།

ཏེ་པལྱེན་པ་ཤིག་ལ་པའི་ལྷོང་པོ་ལྷོན་པུ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ། ༡༥༥ མདོ་རྩེ། ༣ པའི་ཕྱིར། ༡༩༧ ལྷ

[illegible]

(གཞན་འདུས་ཅུ་གྲུབ་) མེད་པའི ༧༧ གྲུབ། ༣ བེའི་དང་། ༡༡ ཅ

དེ་པལ་ཞིན་པ་ཤིག་ལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ལས་ཀྱི་པ་པོ་མེད་ཀྱི་མྱེད་པོ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལི་ཤིག་ལྟར་འདྲ་ས་ཤིག་པོ་ལོ་ལོ་

ཕྱེད་ལ་ཕྱིར་ཐུག་པའི་ཐུག་ཅིང་ཐུག་པེལ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཨྱེད་མེ ༡༡༽ བཀའ། རྒྱུད། ༣ བཅོམ། ༤༥༦ མ

[illegible]

ཀུན་པདྨ་མེག་པའི་མདོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རང་སྤྲུལ་པ་པཌྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།

ཕྱི་དུག་ ༡༢༧ རྒྱུ་རྒྱུ། ག་ བེ་ཅིང་། ༤༧༢ རྒྱུ་

དེ་ཡའི་ཉེ་གསལ་པ་མཉམ་ཅན་ཀྱི་གསལ་པ། གསལ་པ་མཉམ་ཅན་གྱི་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོ་ལམ། གསལ་པ་མཉམ་ཅན་གྱི་མཉམ་པ།

པའི་ལྷན། བེ་མེ་མཉམ་པ་སྒྲིག་གི་འཛེང་པེ་ཆེ་ལྷན་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྒྲིག་པོ་ ༡༥༠ རྒྱུ་ལྷན། ༡༡ པའི་ལྷན། ༢༩༣ རྒྱུ་

དེ་པལ་ཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཕོན་ཉན་དང་ཕོ་ཤེས་པ་སྐུ་ཤིང་ཁྱིམ་མི་ཁྱུ་པ་པའི་ཡུལ་པ་ལ་འཇུག་པ་བརྟན་པ་ཞེས་ཀྱང་པའི་ཕོན་པ་མེད་པོའི་

མདོ། སྡེ་དག ༡༥ མདོ་སྡེ། ཅ བེ་ཅིང་། ༥༥

དེ་པལ་ཞིག་གསུམ་པོར་བཤེས་ཀྱི་ཡུག་གྱུར་ཏེ་དེ་པལ་ཞིག་ལྷན་པའི་ཐུག་པ་ཆེན་པོར་མངོ། རྒྱུ་ལྟ་ ༡༩༧ བཅོམ་ཉི།

ཅེ་ཅིང་། མཁའ་ལྷ

དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྒྱུ་པ་བཞེས་ཀྱང་བཞག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གྲེད་གཤེ ༡༩༩ མདོ་གྲེ། ༣ བཅོམ་། (༧) ༡ ལྟ།

མདོ་ཆོལ་པོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ། ཨྱེ་དགེ་ ༡༩༩ མདོ་ཨྱེ། ས བེ་ཅིང་། ༡༥༡ ལུ

ਸ੍ਰਾਂ ਸ੍ਰਾਂ ਭੇਡਭਾਗੁਪਤਿ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਪੰਚਭਾਗੁ ਪੰਚਭਾਗੁ ਉਦੀਯੋਨਿ ਭੇਡੁ ਪ੍ਰਮਾਣੁਕੁ। ਭੇਡਥੇ ੧੩੨ ਅੰਗਕੁ। ੪

वेतिद। ९५८ अ

ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཨིང་མོ་ ༡༩༥ མདོ་ཨེ། བ་ བཅིང་། ༥༡༥ ལྷ

དཔལ་མཁའ་འགྲོ་ཕུ་མཚོ་ལ་འཁོར་མའི་ཕུ་དྲི་ཕུ་པ་པོ་ཚེ་པོ་ཞེས་ལུང་། ཕྱི་དཔེ་ ༣༧༢ ལྡན། ༡༨ བཅོམ། ༡༩ བ།

ལྷི་མི་ལྷོ་ཤ་པའི་ལམ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མངོན། མེད་ཤེ ༡༩༠ མངོན་ཏེ། ༣ པའི་ཤེ། ༢༠༦ ཏེ།

དཔལ་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡^མ མདོ་ཟླ། མ་ པེཅིང་། ༤༤ ལྷ

དཔལ་ལྷན་གསར་མིག་ལོ་ཁོམ་ལྷན་གྱི་ཁྱུང་ལོ་ཁོམ་པོ། ཡེ་རེ་ལོ་ ༩༧༧ ལྷན། ༩ པེ་ཅིར། ༡༡༡ ར

ཕྱུ་མཚན་པའི་མཆོད་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཐོག་པ་མཆོད་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༧ དགོན་པ་རྩེགས། ཅ བེའིང། ༡༤༠ ༡༩ ཟླ
 རྩོ་གྲོ་མཚན་པའི་མཆོད་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཐོག་པ་མཆོད་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ མདོ་ཟླ། བ བེའིང། ༡༡༩ ན
 རྩོ་གྲོ་མཚན་པའི་མཆོད་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཐོག་པ་མཆོད་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༢༡ མདོ་ཟླ། མ བེའིང། ༡༤༩ ན
 མེ་དྲོག་གི་མཆོད་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཐོག་པ་མཆོད་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༢༢ མདོ་ཟླ། འ བེའིང།
 ཕྱུ་མཚན་པའི་མཆོད་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཐོག་པ་མཆོད་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༢༣ དགོན་པ་རྩེགས། ཅ བེའིང། ༡༤༠ ༢༡ ཟླ
 ཕྱུ་མཚན་པའི་མཆོད་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཐོག་པ་མཆོད་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ དང་ ༡༢༠ དང་ ༡༢༡ མདོ་ཟླ། ཉ དང་ ༥ དང་ བ
 བེའིང། ༡༤༧ རྩ དང་ ༡༤༨ རྩ དང་ ༡༤༩ རྩ

གཙུག་ན་མེན་པོ་ཆེས་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༢༡ དགོན་པ་རྩེགས། ཀ པེ་ཅིང་། ༢༡༠ ལེ་ཨེ འི་
 ཆངས་པ་བྱུང་བར་ལེས་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༠ མདོ་ཟླ་ བ པེ་ཅིང་། ༡༩༡ ལེ
 ཆངས་པ་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༡ མདོ་ཟླ་ བ པེ་ཅིང་། ༡༩༢ ལེ
 མཆོན་མོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༢ མདོ་ཟླ་ མ པེ་ཅིང་། ༢༡༢ ལེ
 ཟ་མདོག་པོ་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༢ མདོ་ཟླ་ ང པེ་ཅིང་། ༢༡༣ ལེ
 བཟང་པོ་རྩུབ་པའི་རྩུན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དགེ ༢༢ ལེ་ལ་ཆེན། མ པེ་ཅིང་། ༢༡༣
 རྒྱུད་ཀྱི་མདོ་འཛིན་ལུ་རྩུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༡ མདོ་ཟླ་ ང པེ་ཅིང་། ༢༡༣ ལེ
 འོད་རླུང་གི་ལེ་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༢ དགོན་པ་རྩེགས། ཀ པེ་ཅིང་། ༢༡༣ ལེ་ཨེ འི་
 ལཔ་དང་ལུས་མཇལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༢༠ དགོན་པ་རྩེགས། ང པེ་ཅིང་། ༢༡༣ ལེ
 ལུ་ལ་ལོར་རྩུབ་པའི་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ། ཟླ་དགེ ༢༡ དགོན་པ་རྩེགས། ང པེ་ཅིང་། ༢༡༣ ལེ་ཨེ འི་

མཐ་ཆོས་དྲ་བ་ཙུག་རྒྱུ་ལ་ཞེས་ཀྱང་མཇུག་པོ་ཡིན། རྟེན་གཤིས་ ༡༧༩ རྟོན་ཤིང་། ད་ པུའི་དྲ་ ༡༩༠ གླ
 ས་བཏུ་ཞིབ་ཚུལ་ལ་དཔེ་མཁོ་ལུགས་ཀྱི་ཉི་ཤེ་དང་མཛོན་ཞེས་ཀྱང་མཇུག་པོ་ཡིན། རྟེན་གཤིས་ ༡༩༠ རྟོན་ཤིང་། ད་
 པུའི་དྲ་ ༡༩༡ གླ

འཇམ་མཁའ་མཆོག་གི་སྐུ་ཆེན་པོ། རྟེན་གཤམ་ ༡༩༤ གྲུང་། ༥ དེ་ཅིང་། ༩༠༢

ཡང་ཀ་ར་ག་ཤེས་ས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༠༧ མདོ་ཟླ་ ༩ པེའིང་། མ་ལལ་ ༨

ལག་བཟང་མ་གྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་རྒྱུད་པོའི་མདོ། ཕྱེད་པའི་ ༥༠ དཀོན་པ་ཅུག་མ། ཅ པེ་ཅིང་། ༥༤༠ ༥༤ ཟླ

ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་ལྟར་བཞེས་ཀྱི་མཛོམས་ཀྱིས་ཁྲུང་། མེད་པོ་ ༣༣༧ མདོ་མེ། མ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༦ ན

ལས་བསྟུ་བཅས་པ། རྟེན་གཤིས་ ༣༩༠ མདོ་སྡེ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༠པ་ ལྷ།

ལས་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པ། ཟླ་དག ༡༡༨ མདོ་ཟླ། ༩ རེ་ཅིང་། ༡༩༠༥ ལྷ

གེམ་མ་གྱི་མོང་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུག་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མྱོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༡ གོང་ཁྱེད། ལ། པའི་རྒྱ། ༡༣༣ ག

[illegible]

ཤེས་པ་གི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱད་ཆོང་པ། མེད་པོ་ ༡༢ ཤེས་ཕྱིན། ༡ བཅིང་། ༢༣༧ མི

[illegible]

ཤེས་རབ་གྱི་མཐོང་དུ་སྒྲིན་པ་རྫོང་ཁྲག་ནི་གལ་པ། (ནི་ཁྲིའམ་ཡུམ་པར་མ་) རྩེད་གོ་༥ བཅུ་གྲུ་༧ ག་ བཅོང་། ༡༩༡ ཉི

ਸੇਵਾ ਸਮੁੱਚੇ ਮੌਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਅੰਗ-ਭੂਟਾ) ਭੋਜਨ ੧੩ ਸੇਵਾ ੧੫ ਸੇਵਾ ੧੬

སྐུ་ལྔ་པ་ཞེས་ལུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མེད་གོ ༡༡༠ མདོ་མེ། ཆ་ པེ་ཅིང་། ༤༧༦ ཅུ་

མདོ་སྨིན་པོ་བཞོན་པོ་བརྒྱུ་བ་ལྟེན་འགྲུབ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མདོ། རྗེ་དགའ་ ༡༩༧ མདོ་རྗེ། ༦ པེ་ཅིང་། ༡༠༥ ཐུ

མངས་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ ཟླ་དག ༡༢༢ མདོ་ཟླ་ ༩ ལོ་ཅིང་། ༡༧༡ ཏུ་

མངའ་སྡུག་གི་མ་ཞེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མངོན། རྒྱུད་ཀྱི་ ༡༥༥ མངོན་ཏེ། མ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡ ནུ།

སངས་རྒྱལ་མཐམ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཤེས་རྒྱུད་པའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེན་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྟོན་གྱི་ ༡༠༠ མདོ་ལྟེ། ག
པེ་ཅིང། ༥༥

མངའ་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་ཅན་གྱི་གནས་ཆེན་གྲངས་ལ་ཕ་ཁས་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཁོངས་དཔལ་ལོ་གིས་དཔལ་པ་མ་རྒྱུས་པའི་མེད་ཀྱིས་ལྷུ་གུ་
ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཡི་མདོ། ཨེ་དགོ ༡༩ ཏཱ་ལྷེ་གཟམ། ༨ པའི་ཅེང་། ༢༠༠ ༩༩ གྱི

[illegible]

གསང་བའི་སྒྲིང་པོ་དེ་མོ་ན་ཉིད་པེ་པ། རྟེན་གཤེག་ ༡༣༩ རྟེན་རྒྱུད། ལ པེ་ཅིང་། ༧༥༧ མ

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༥༡ མདོ་ཟླ། ཡ་ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ འུ
གསེར་འོད་དམ་པ་མཆོག་རྒྱ་རྒྱུ་པར་རྒྱལ་བའི་མདོ་ཟླ་དགེ་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡༡ ཟླ་དགེ ༡༡༧ ཡ་ བེ་ཅིང་། ༡༡༧ ཡ་
གསེར་འོད་དམ་པ་མདོ་ཟླ་དགེ་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡༧ ཟླ་དགེ ༡༡༧ ཡ་ བེ་ཅིང་། ༡༡༧ ཡ་
མོ་མོར་ཐར་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡ འདུལ་བ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༠༡༡ ཆ
ལྷ་མོ་རྒྱ་འབྱུལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད། ཟླ་དགེ ༡༩༧ རྒྱུད་རྒྱུད། ག བེ་ཅིང་། ༧༡༧ ར
ལྷ་མོ་དཔལ་ཐེང་གི་མེད་གེའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༩ དཀོན་པ་ཕྱེག་མ། ཆ བེ་ཅིང་། ༡༧༠ ༧༩ འུ
ལྷ་མོ་ཐུགས་རྒྱུ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠ དཀོན་པ་ཕྱེག་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༧༠ ༡༧༡
ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། དཀོན་པ་ཕྱེག་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༧༠ ༡༧༡ ར

བསྐྱེད་འགྲུལ་།

མཁན་པོ་ཀུན་རྒྱུ་ལྟ་བུ། བསམ་པ་བྱིས་པོ་ལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བེ་ཅིང་། ༩
པེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཅ

སྒྲིབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྐྱོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བསྐྱོད་ཆོག་མ། ཀ
པེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཀ

མགོན་པོ་ཀུན་ལ། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་འཛིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ རྒྱུད་ཡིག བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ར་

—— ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བསྐྱོད་ཆོག་མ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཀ

—— འཕྱིན་ཏེན་ལས་འདས་པར་བསྐྱོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བསྐྱོད་ཆོག་མ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཀ

—— མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ དུས་མ། ཀ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ཀ

—— གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོད་ཏེན་ལ་བསྐྱོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བསྐྱོད་ཆོག་མ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཀ

—— དུས་མཆོད་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ་ཞེས་པར་བསྐྱོད་པ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ དུས་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ཅ

—— བྱང་རྒྱུ་མེམ་མེས་ཀྱི་འགྲེལ་བ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ རྒྱུད་འགྲེལ་བ། ར་ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ར

—— རྒྱུད་པ་བསྐྱོད་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ དུས་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ཅ

—— རིགས་པ་དུག་རྒྱུ་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ དུས་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ཅ

—— རིམ་པ་ལྟ་བུ། ཟླ་དགེ ༧༧༧༧ རྒྱུད་འགྲེལ་བ། ར་ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༧ ར

- བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག ཟླ་དག ༤༡༥ སྤྱིང་ཡིག ༥ བེཅིང་། ༥༥༥༥ རེ་
- བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བརྟོད་པ། ཟླ་དག ༡༡༥༥ བརྟོད་ཆོག་ས། ༧ བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༧
- སྤྱོད་དོན་གྱི་བྱང་ཆུབ། རིམ་པ་ལྟ་བུའི་བཤད་པ་ནོར་བུའི་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༡༥༥ རྒྱད་འགྲེལ། ཆེ
བེཅིང་། ༥༥༥༥ རེ་
- སྤྱོད་དོན་གྱི་བཤེས་གཉེན། རྒྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ཆེས་བྱ་བའི་བསྟན་པ་ཅོས། ཟླ་དག ༥༥༥༥ དབུ་མ། ༥
བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༥
- མ་ལན་ཆེན་དག་ལ་བའི་དབང་པོ། མི་རྟག་པའི་དོན་གྱི་གདམ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སྤྱིང་ཡིག ༥ བེཅིང་། ༥༥༥༥ རེ་
- སྤྱོད་དོན་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་མེད་ཆུན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། བི
བེཅིང་། ༥༥༥༥ བི
- དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ ཆད་མ། ༥ བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༥
- དག་བཅོམ་པ་ཆོས་སྤྱོད། ཆེད་དུ་བརྟོད་པའི་ཆོས་ས། ཟླ་དག ༥༥༥༥ མདོན་པ། ༥ བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༥
- སྤྱོད་དོན་འཛིག་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱུག་པ། ལུང་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ཟླ་དག ༥༥༥༥ དབུ་མ། ༥
བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༥
- སྤྱོད་དོན་ཉི་མ་སྤྱུག་པ། ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ལེའུ་གསུམ་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ ཆད་མ། བེ
བེཅིང་། ༥༥༥༥ བེ
- གུ་བཅོན་ཉི་ལྟ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་དག ཟླ་དག ༥༥༥༥ རྒྱད་འགྲེལ། ཞི བེཅིང་། ༥༥༥༥
- དོག་ཆེ་བ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རིམ་པའི་མན་དག་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ རྒྱད་འགྲེལ། ཞི བེཅིང་། ༥༥༥༥ མི
- སྤྱོད་དོན་འཛིག་མེད་པ། ལུང་པའི་སྤྱོད་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ རྒྱད་འགྲེལ། ༥ བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༥
- སྤྱོད་དོན་རྟ་དབང་ས། སྤྱུ་ལྟ་བུའི་ལྟ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ རྒྱད་འགྲེལ། ༥ བེཅིང་། ༥༥༥༥ ༥
- འཕགས་པ་ཐོག་མེད། ཆོས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་པ་རྟུག་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། རི བེཅིང་། ༥༥༥༥ ལི
- ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་བསྟན་པ་ཅོས་རྒྱུ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། བེ བེཅིང་། ༥༥༥༥ མི
- ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། རི བེཅིང་། ༥༥༥༥ ལི
- རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་པའི་ས། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། ཆེ བེཅིང་། ༥༥༥༥ རི
- བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། ཞི བེཅིང་། ༥༥༥༥ ཞི
- དབུ་མ་དང་མཐའ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༥༥༥༥ སེམས་ཅམ། བི བེཅིང་། ༥༥༥༥ བ

སྤྱོད་དཔོན་རྟོ་རྩེ་ལྷ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྟན་པ། ཟླ་དགེ ༡༩༡ ལྷན་འགྲུལ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ན

འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ཟླ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩ་ལྟ་བུར་བྱས་ཀྱི་ལྷ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་པར་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བ། ཟླ་དགེ ༡༩༡ ཤེར་བྱིན། ༡ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ཀ

སྤྱོད་དཔོན་དཔའ་པོ། སྒྲིམ་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། ཟླ་དགེ ༡༡༠ སྒྲིམ་རབས། ལྷ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༠ ཀ

——ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་རྟོག་ལྷ་སུའི་གདམ། ཟླ་དགེ ༡༡༩ སྤྱིང་ཡིག་གེ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ་

སྤྱོད་དཔོན་ལ་ཁོལ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༩༡༠ གསོ་རིག་ ༩ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

སྤྱོད་དཔོན་བློགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ། འཕགས་པ་འཇམ་པའི་དབང་གི་བསྟན་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡ ལྷན་འགྲུལ། ལྷ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ལྷ

སྤྱོད་དཔོན་བི་ལ་མི་ཏ། གསང་བའི་ཐིགས་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ། ཟླ་དགེ ༡༡༡ ལ་སྤོང་། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ལྷ རྟོགས་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས། (རྒྱུད་སྤྱོད་པ་) ཟླ་དགེ ༩༡༩ སྒྲིམ་པ་ཙམ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

——ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྱིང་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། (མདོ་སྤྱིང་རྒྱུན་པ་) ཟླ་དགེ ༩༡༠ སྒྲིམ་པ་ཙམ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

——དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། (དབུས་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་) ཟླ་དགེ ༩༡༡ སྒྲིམ་པ་ཙམ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

——ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩ་ལྟ་བུར་བྱས་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། (མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་པ་) ཟླ་དགེ ༡༡༩ ཤེར་བྱིན། ༡ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ཀ

སྤྱོད་དཔོན་དབྱིན་གཞན། ཆོས་མདོན་པའི་མདོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༩༡༩ མདོན་པ། ལྷ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ཀ

——ཆོས་མདོན་པའི་མདོད་ཀྱི་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༩༡༩ མདོན་པ། ལྷ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ ཀ

——མདོ་སྤྱིང་རྒྱུན་གྱི་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༩༡༩ སྒྲིམ་པ་ཙམ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

——དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་བ། ཟླ་དགེ ༩༡༡ སྒྲིམ་པ་ཙམ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

——སྒྲིམ་བྱའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༩༡༡ སྒྲིམ་པ་ཙམ། བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༩ རེ

སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོ་བློ་པར་ཤུད་པ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བཞུགས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་འདྲ་བྱས་ཀྱི་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༩༡༩ མདོད་པོ། རེ བཅའ་ཁྲིམ་ ༡༡༡ རེ

- མདོ་ཐེ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤིང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༡༤ སེམས་ཙམ། མི་ཤེའིང་། ༡༡༡༡ མི
 སློབ་དཔོན་རྩ་བུས། དུས་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིན་མ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༡༤ དུས་མ། ཆ་ཤེའིང་། ༡༡༡༤ ཆ་
 དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས། བྱང་རྒྱུབ་ལམ་གྱི་སྒྲིན་མ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༤༧ དུས་མ། ཁི་ཤེའིང་། ༡༡༤༧ ཀི་
- སློབ་དཔོན་ལྷ་ས་པའི་སྒྲིན་མ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༤༠ དུས་མ། ཁི་ཤེའིང་། ༡༡༤༧ ཀི་
- སློབ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་པ་ཉི་ཤུ་བ། ཟླ་དགེ་ ༤༠༡༡ སེམས་ཙམ། ཉི་ཤེའིང་། ༡༡༤༧ ཀི་
- སློབ་མ་ལ་སྒྲིངས་པའི་སྒྲིང་ཡིག། ཟླ་དགེ་ ༤༡༤༧ སྒྲིང་ཡིག་ རེ་ ཤེའིང་། ༡༡༤༧ རེ་
- སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིང་པ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ དུས་མ། ལ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ ལ་
- བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ དུས་མ། ཁི་ཤེའིང་། ༡༡༧༡
- བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༤༠ དུས་མ། ཁི་ཤེའིང་། ༡༡༧༡
- སློབ་དཔོན་བཟང་པོ་བྱིན། གཞོན་རྒྱུ་པ་བརྒྱུན་གྱི་རྫོགས་པ་བརྫོད་པ། ཟླ་དགེ་ ༤༡༤༧ འདུལ་བ། ཟུ་ཤེའིང་། ༡༡༤༧ ཟུ་
- དང་སྒྲིང་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བ། ཆེད་དུ་བརྫོད་པའི་གདམས། ཟླ་དགེ་ ༤༡༧༡ སྒྲིང་ཡིག་ རེ་ ཤེའིང་། ༡༡༧༡ རེ་
- སློབ་དཔོན་རྒྱ་བཀྲགས་པ། དུས་མ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ དུས་མ། འ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ འ་
- དུས་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ དུས་མ། འ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ འ་
- དུས་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༠ དུས་མ། འ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ འ་
- འིགས་པ་དུག་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༤ དུས་མ། ལ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ ལ་
- གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བརྒྱུན་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ དུས་མ། གི་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ གི་
- སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ དུས་མ། ས་
 ཤེའིང་། ༡༡༧༡
- སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ་ ༤༠༤༤ སེམས་ཙམ། འི་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ ལ་
- སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞིབ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་མ་རྩ་བ་ལྟ་སྒྲིན་པ་བརྒྱུད་སྒྲིང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྒྲིང་པོ་
 མ་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡ ཤེར་བྱིན། ཐ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ ཐ་
- སློབ་དཔོན་ཤུག་འོད། འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིང་པའི་དགེ་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་འོད་ལྗན།
 ཟླ་དགེ་ ༤༡༧༡ འདུལ་བ། ལུ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ ལུ་
- སློབ་དཔོན་གྲོ་བུ་གྲུ་བ། རྣམ་པར་སྒྲིང་མཛད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱབ་པའི་དོན། ཟླ་དགེ་ ༡༡༧༡
 རྒྱུད་འགྲེལ། ལུ་ཤེའིང་། ༡༡༧༡ ལུ་

གྲུབ་ཆེན་མ་ལུ་ འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་པའི་ ༡༡༡༡ འདུལ་བ། ལྷ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༡༡ ལྷ་
 གྲུབ་ཆེན་མ་ལུ་ འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་པའི་ ༡༡༡༡ འདུལ་བ། ལྷ་ པེ་ཅིང་། ༡༩༡༡ ལྷ་

དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་སྐུ། མེད་པོ་ ༡༩༩༧ ལྷན་འགྲེལ། མེ་པེའིང་། ༡༠༧༥ མི

མི་ཐང་པའི་གཏེར་མཛོད་མཁའ་པག་གི་ཐུ། ཨྱེད་པེ ༡༧༤ ལྷན་འབྲེལ། ཞི་པེ་ཅོང་ ༡༡༡༡ ཅེ་
 ལྷན་པོ་ལོ་མེད་པོ་མཛོད་ཐུ། དཔེར་པའི་གཏེར་མཛོད་ཨྱེད་པེ ༡༧༡༡ ལྷན་འབྲེལ། ཞི་པེ་ཅོང་ ༡༧༡༡ ཅེ་

ཨེ་པ་དཔལ་ལྷོ་པལ་དཔོ། བཅོམ་ལྷན་འདམ་མོན་དམ་མི་པོ་མེད་པའི་མེད་ལྷ་ལུ་བཅད་པའི་དཀའ་འཁྲེལ།

མེད་པོ་ ༣༧༩ ཤེར་ཕྱིན། ༥ བེའིང་། ༥༡༧༠ ༥

- འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ལྟར་པའི་

མེད་པའི་ ༡༥༧༡ རེས་ཕུན། མ་ བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ མ

- ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་

ཕྱི་དགའ་ ༡༢/༩༩ མཛོལ་བ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡/༩༩ ༩

མེས་པལ་གྱི་མ་ཐོང་ཉམས་པ་ལྟར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པ། (ཉི་)

ସ ଟ ଓ ଯେଉଁ ୫୭୧୧ ସ

འཕུན་པོའ་པའི་བཀྲ་པ་ཞེས་བྲ་བ་

— རྒྱུད་པ་མཁས་པ་འཛོམས་མ། མེད་པོ་ ༡༩༠༩ ལྷན་འཁོལ་། རི་པོ་ཅིང་། ༩༦༦༥ ལོ།

— ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५७ ॥ नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

— श्री गुरुदेवो नमः । अथ मन्त्रः । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

— दसमः दसमः पदोऽष्टमः केचन पदः। अत्र ३५० दसमः कः पदोऽत्र। ५३५० कः

ક્રમ નં. ૬૬૭૩૫૩૫૩. ઇ. સ. ૧૯૭૩-૭૪. પા. ૧૩૩૩. ક્ર. ૧૩૩૩. ઇ. સ. ૧૯૭૩-૭૪. પા. ૧૩૩૩. ક્ર. ૧૩૩૩.

Journal of Management Inquiry 18(6)

བེ་རི་ཆུད་འབུམ།

འཇམ་དཔལ་དགོངས་པ་འདུས་པ་གསར་ཁྲགས་ཆེན་པོའི་བྱད། བོད། ལ མྱད་ཆ།

རིན་པོ་ཆེ་ལོ་རོ་ལོ་བཅུགས་པའི་སྒྲུང། བོད། ག རྒྱད་ཆ།

འི་པོ་ཆེ་ཉི་ལྔ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱུད། བོད། ང་

རྟིང་མའི་རྒྱད་འབུམ།

སྒྱུ་འབྲུལ་དྲ་བ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད། བོད། ཟ

དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་དམ་ཆོག་བཀོད་པའི་རྒྱད། བོད། ང་

རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྒྱུ་འབྲུལ་དྲ་བ། བོད། ཟ

འཕགས་པ་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྒྱུ་འབྲུལ་དྲ་བ། བོད། ༘

ཡེ་ཤེས་རུམ་པ་གྲོག་གི་ལ་འོར་ལོ། བོད། བ

འཛམ་བོ་ཆེ་ཉི་ཟླ་བརྟེགས་པའི་རྒྱད། བོད། ཅ

གསང་བའི་རྟིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་སྒྱུ་འབྲུལ་དྲ་བ་སྒྲ་མ་ཆེན་པོ། བོད། ༘

ལྷ་མོ་སྒྱུ་འབྲུལ་དྲ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད། བོད། ༘

ལུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཅོལ་ཡིག་ཆ་ལག

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་འབྲེལ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བོད་ཟླ་དགེ་དགོན་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན། བོད་ཤོག
དཔར་བསྐྱུན་གྱི་ལོ་མི་གསལ།

བེ་འེ་རྒྱུད་འཕུམ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཆེད་དཀོན་འཛིན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ནས་དཔར་བཤུས་གྱིས་ ༡༩༣༡ ལོར་ཕྱི་ལོར་བཀྲ་ཤིས་
གང་པས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྟིང་མའི་རྒྱུད་འཕུམ། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱུན། དཔར་བསྐྱུན་གྱི་ལོ་མི་གསལ།

ཟླ་དགེ་བཀའ་འཕྱུར་དང་བསྐྱུན་འཕྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཉི་ཉོང་རྟོ་རྟོ་ཀླ་མཐོ་སྒོ་བ་ཁང་ནས་ ༡༩༤༩ ལོར་གཞུང་སོ་སོར་ཨང་
རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཟླ་དགེ་བཀའ་འཕྱུར་དང་བསྐྱུན་འཕྱུར། རྟོ་མ་དཔར་བསྐྱུན་ཁང་ནས་དར་ཐང་སྐུལ་སྐྱུ་ནས་ ༡༩༥༠ ལོར་ཨ་མི་རི་ཀར་
དཔར་དུ་བསྐྱུན།

འཛམ་གླིང་རྒྱུད་འཕུམ་ཆོས་ཚན་དཀར་ཆག་ རྟིང་མའི་རྒྱུད་འཕུམ། བོད། ༣ ཤོག ༥༧༥ ནས་ ༥༨༠ བསོད་ནམས་ཀྱི་ག
ཞིས་བྱ་བས་ ༡༩༣༩ ལྷང་རྟོག་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྟིང་མའི་རྒྱུད་འཕུམ་གྱི་དཀར་ཆག་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ ༢༠༠༠ ལོར་ཕེ་ཅིན་དུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྤྱི་གསལ་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ལུ་པ་བསྟན་སྒྲིན་པ།
 དཔེ་འདི་འི་ལུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ལུ་པ་བསྟན་སྒྲིན་པ། བསྟན་འཛིན་ཞོར་པ།
 དཔར་སྒྲིག་འགན་ལུ་ར་པ། སློབ་ཐང་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་པ།
 མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ར་པ་འཇུག་རྒྱུ་འི་འགན་འཛིན། དག་འཁོར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 དཔེ་སྒྲིག་འགན་ལུ་ར་པ། སློབ་ཐང་ཆོས་དར། བུ་མས་པ་དཀོན་མཆོག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྤྱི་གསལ་བོད་ཐུང་། ༡

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསལ་འགྲེལ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ།

མཛད་པ་བོ། ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། (1901-1949)

བཞུང་བྱ། ལྷ་འབྲུ་ར་རྟེན་མའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་སྤྱི་གསལ་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྟན་ལུ་ས།

སྒྱུ་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་ལྷོ་ལི་ར་དཔར་ཐང་ས་དང་པོ་བསྟན།

༥ གླུ་མ་མ་བཟེད་རྟག་ཏུ་གསེལ་བ་ཐོབ། །
 རང་སེམས་མ་ཡིངས་རང་ངོ་རང་གིས་ལྟོས། །
 འཆི་བ་མ་བཟེད་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་མ་ཐོབ། །
 སེམས་ཅན་མ་བཟེད་སྤྱིང་རྩེ་བའི་སྤྱོད་གྱིས། །

༥ ལྷོད་བཅུད་མི་རྟག་སྐྱུ་མ་མི་ལམ་འབྲ། །
 ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་འང་སྤྱིང་པོ་མེད། །
 འཆི་བ་འབྲམ་པས་རྟག་ཏུ་དམ་ཆོས་སྐྱབས། །
 རང་སེམས་གླུ་མ་ར་ཤེས་པའི་གསེལ་འདེབས་བཟྱ། །

༥ སྐྱབས་རྩེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་རབ་གསལ་ལླ་བ།

SHECHEN
PUBLICATIONS

TSADRA

ISBN: 978-61-7472-235-5

9 788174 722355

00003